Inv. A. 18417

MANUAL

DE

ADMINISTRAȚIE MILITARĂ

CUPRINZÂND

Legile și regulamentele administraitve adnotate și puse la curent cu toate modificările, deciziunile, ordinile și instrucțiunile în vigoare. Studiul diferitelor cestiuni administrative și a lucrărilor de contabilitate militară.

VOLUMUL I, PARTEA I

Lucrare aprobată de Marele Stat Major al armatei cu ordinul No. 8475 din 22 Februar 1913

EDIȚIUNEA IV

INTOCMIT DE

Int. Colonel DIMITRIU NICOLAE

Din Ministerul de Război, Serviciul controlului.

FUNDAȚIUNEA UNIVERSITARĂ CAROL I

DONAȚIUNE

45150

BUCUREȘTI
Tipografia „Vânătorul de Munte" C. IONESCU & Comp.
Bulevardul Elisabeta No. 51
1920

Lei 20.

Biblioteca Centrală Universitară
"Carol I" București
Cota 43882

1956

B.C.U. Bucuresti
C45150

TABLA DE MATERII *)

Regulamentul serviciului administrativ în corpurile de trupă şi servicii.

	Pagina
Dispoziţiuni generale	1
Atribuţiunile administrative ale comandantului, note şi explicaţuni	2
Comisiunea de aprovizionare, constituirea şi disolvarea ei	2
Unităţile mici: companii, escadroane, etc., făcând corp în parte, n'au comisii aprovizionare.	3
La partea activă nu funcţionează comisiuni de aprovizionare	3
Atribuţiuni administrative ale ajutorului comandantului	3
Gestiuni, reguli privitoare pe ofiţeri contabili	3
Ofiţeri noi eşiţi din şcoale militare şi cei care vin dela birouri, a nu se întrebuinţa ca contabili	3
Infiinţarea gestiunei în bani la minister şi comandamente	4
Modul cum se administrează diferite unităţi şi stabilimente militare făcând corp a parte	4
Ofiţeri cu aprovizionare; principii. Un plutonier din cei mai destoinci, a se da ca ajutor	5
Adm-trarea companiilor, bateriilor, escadroanelor şi bastimentelor ce fac corp aparte, precum şi acelor ataşate pe lângă stabilimente miltare	5
Administrarea fondurilor de întreţinere a acestor unităţi. verificarea livretului de ordinar	6
Adm-trarea părţei sedentare. în caz de mobilizre, ofiţeri contabili	6
Contabilitatea la parte activă şi atribuţiile comisiunei de aproviz.	6
Administraţia detaşamentelor	7
Ordonanţarea drepturilor cuvenite detasamentelor	7
Măsurile ce trebuesc luate de corpurl şi servicii pentru contabil. în bani şi în materii, in vederea mobilizărei	7
Atribuţiunile ofiţerului cu îmbrăcămintea dela partea sedentară	7
Norme pentru alegerea şi numirea contabililor în bani şi în materii dela partea sedentară	8
Personalul ce trebuie a se destina acestui ofiţer	8
Administrarea terenurilor care aparţin domenului militar (terenurile cazarmelor, câmpurile de exerciţii, poligoanele de tragere	9
Arendarea pentru păşunat şi culturi de legume	9
Administrarea taberilor regionale de instrucţie	10
Modul arendărei acestor terenuri şi formalităţi ce se îndeplinesc	10
Administrarea depozitelor de remontă pentru cai	12

*) Vezi la finele acestei tabele erata şi explicaţiuni asupra întrebuinţărei manualului

Pagina.

Modul cum se conduce în timp de război administrația și controlul corpului din zona armatei 13
Idem cele din zona interioară 14
Dreptul de a aproba cheltueli până la 100.000 lei comandantelor conform I. Ordin de zi No.1 14
Facerea tuturor aprovizionărilor prin bună învoială. cu aprobarea ministerului 15
Aprobarea consiliului de miniștri pentru contractările mai mari ca 100.000 lei, afară de cazurile de urgență și nevoia păstrării secretului operațiunilor militare 15
Reținerea taxelor de timbru și înregistrare din sumele cuvenite furnizorilor 15
Delegațiunile date Directorilor superiori din ministerul de război 15

Titlu I. Personalul administrativ al corpurilor de trupă

Comandantul. Atribuțiuni și responsabilități 17
Diferite dispoziții privitoare pe comandant în chestiuni de administrație 17
Deschiderea corespondenței, saci pentru aducerea și expedierea corespondenței 18
Modul anulării timbrelor pe petițiuni, etc. 18
Modul cum se cere aprobarea cheltuelilor de către corpuri 18
Cereri și propuneri contra legilor și regulamentelor 19
Interzicerea angajerilor de cheltueli în mod neregulat 19
Scrisori și reclamațiuni anonime 20
Sărbătorile care se țin în armată 21
Directive pentru a asigura trimiterea la timp a diferilelor lucrări cerute a se întocmi de corpuri și servicii 21
Incheerea registrului de fonduri la 1-a zi a fiecărei luni 23
Oprirea ofițerilor de a veni la serviciu Duminicile și sărbătorile 23
Citirea pedepselor date trupei 24
Obligațiunea de a se răspunde la toate cererile și reclamațiunile făcute autorităților militare 24
Reamintirea normelor după care urmează a se exercita controlul ad-trativ în armată și a se stabili responsabilitățile pecuniare 24
Caracterul preventiv al controlului administativ 24
Reponsabilitatea pecuniară, evitarea confuziunilor de atribuțiuni 25
Răspunderea contabililor gestionari 26
Gestionarii de fapt, cine sunt și rasponsabilitățile ce au: ofițerii cu aprov, cazarmare, comand. companii, etc. 26
Răspunderea acelora care fără autorizație se amestecă în mânuirea fondurilor; șefii de corpuri și servicii cari fac singuri cumpărături și plăți 27
Răspunderea acelor cari nu justifică avansele primite sau aduc pagube statu'ui prin ilegalitatea măsurilor luate 27
Răspunderea șefului de corp și ajutorului său 27

Pagina

Răspunderea ofiţerilor de întendenţă 28
Hotărârile comandantului prin ordine de zi; cazurile când se dau ordine de zi 28
Modul cum se dau ordinile de zi; ordine de zi de comandament şi administrative 30
Hotărârile comandantului prin aprobări puse pe acte 31
Aconturile din solda ofiţerilor 31
Aconturile pentru ofiţerii dela comandamente cari n'au fonduri 31
Responsabilitatea comandantului şi absenţa sa 32
Formalităţile ce se îndeplinesc la predarea cassei corpului, în caz de mutarea comandantului sau ajutorului ducerea în concediu, misii etc. 33
Modul cum se închee carnetul casei la partea I şi II 33
Model de proces-verbal pentru darea în primire 34
Modele de ordine de zi în caz de mutarea comandantutui sau plecarea în diferite absenţe 35
Modul cum se închee cu această ocaziune registru zilnic de primiri şi cheltueli ţinut de cassier 36
Ajutorul comandantului; îndatoriri generale şi speciale 38
Responsabilitatea ajutorului 41
Absenţa ajutorului 41
Comandanţii de batalioane, divizioane. etc., îndatoriri ad-trative 42
Responsabilitatea ce au 44
Comisia de aprovizionarea; îndatoriri 44
Responsabilitatea comisiei; model de proces-verbal pentru primrea materialelor 45
Ofiţerii contabili, numirea şi desărcinarea lor 47
Dispoziţiuni din legea Inaltei Curţi de conturi privitoare la gestiunile contabililor militari 48
Modul comunicărei Inaltei Curţi de conturi a ofiţerilor contabili 48
Dispoziţiuni relative la schimbrea contabililor, dnpă un stagiu de 3 ani 49
Modul cum se închee gestiunea în bani la schimbările contabililor 49
Dispoziţiuni relative la alegerea şi numirea ca contabili a ofiţerilor combatanţi 49
Conturile de gestiune să fie semnate citibil şi să se alăture procecesele verbale de predare la schimbările de contabili 50
Modul predărei diferitelor servicii administrative, stabilirea proceselor verbale şi încheerea registrelor; predarea serviciului casieriei 51
Predarea serviciului îmbrăcămintei 53
Predarea serviciului aprovizionărei 56
Predarea serviciului cazarmărei şi companiei 58
Casierul atribuţiuni 60
Interzicerea contabililor în bani a contrasemna alte hârtii de cât cele băneşti 60
Certificarea de către agentul plătitor, la achitarea ord. de plată şi mandatelor a sumelor plătite aplicând sigiliul respectiv 60
Primirea banilor, reguli pentru emiterea recipiselor 6

Pagina

Modul facerei plăților 61
Modul certificărei de către furnizori a conturilor, să arate dela cine a primit banii și să pună data 61
Dispoziţiuni relative la sigilii 62
Modul cum se expediaza valorile de către corpuri 62
Responsabilitatea cassierului 62
Art. din C. J. M. relative la pedepsele ce se aplic în cazuri de sustrageri de fonduri sau materiale, furturi, falșuri, măsuri și greutăți mincionase, contrafacerea de sigilii și semnături 63
Dispoziţiuni din diferite regulamente, și decizii privitoare pe casier 64
Procurarea dela institutul geografic a hărților necesare ofițerilor 65
Ofițerul cu îmbrăcămintea; atribuțiuni 65
Responsabilitatea ofițerului cu îmbr. 66
Ajutori de contabilii; numirea lor atribuțiuni 67
Ofiterul cu armamentul și cazarmamentul 68
Explicațiuni asupra numirei lor și atribuțiunile ce au după diferite regulamente. 68
Dispoziţiuni speciale privitoare pe of. cu armătura 69
Comandanții de companii; îndatoriri 71
Responsabilitatea comand. de companie 72
Note asupra dif. chestiuni privitoare pe comand. comp. 72
ndatoririle ofițerilor comandanți de plutoane și a gradelor inferioare 73
Sergentul furier, îndatoriri și răspunderi 73
Dispoziţiuni din legea adm-ței armatei relative la responsabilitățile administrative a ofițerilor și grad. inferioare 74
Ofițerul cu aprovizionarea; îndatoriri 75
Acontul ofic. cu aprov; — îngrijirea trăsurilor și harnașamentul corpului 75
Responsabilitatea ofic. cu apr. 75
Dispoziţiuni din diferite regulamente ce urmează a avea în vedere ofic. cu apr. 76
Ofițerul cu biblioteca artribuțiuni 78
Intocmirea cataloagelor, socoteala cărților date ofițerilor acasă 78
Explicațiuni asupra ținerei gestiunilor pentru bibliotecă 78
Responsabilități generale privitoare pe contabili și orice agenți de execuție, cari nu pot fi descărcați pentru fonduri sau materiale liberate în mod nelegal fie chiar superiorilor, în baza ordinelor scrise sau verbale 79

Titlu II Administrația fondurilor

Valorile bănești aflate asupra corpurilor; fondurile ce se păstrează în cassa corpului 81
Responsabilitatea solidară a comandantului și ajutorului pentru fondurile aflate în cassa corpului 82
Dispoziţiuni relative la înscrierea în gestiune a sumelor dela partea II-a carnetului cassei 82

Pagina

Modul cum se fac operaţiunile şi lichidarea acestor sume 82
Fondurile ce se păstrează în cassa cassierului 83
Maximum de numerar, peste trebuinţe, ce se poate păstra de corpuri şi unităţi mici; restul se consemneaza 83
Ridicarea sumelor consemnate cu aprobarea comandamentelor, lichidarea dobânzilor 84
Pierderi de fonduri, lipsuri, delapidări, etc. formalităţile ce se îndeplinesc; *constatările ce se fac* 84
Repartiţiunea dificitelor, reţineri 84
Prisoase de bani găsite în cassă 85
Restituirea sumelor datorite cassei corpului; integral în caz de lipsuri provenite din erori, etc. 85
Diferite fonduri de cari dispun corpurile, fonduri individuale şi fonduri generale, fonduri individuale 86
Hrănirea trupelor, cui îi este încredinţată 86
Livretele de ordinar; modul aprovizionărilor 87
Recepţiunea şi distribuirea alimentelor la unităţi 88
Dispoziţiuni relative la fixarea alocaţiilor de hrană de către minister 89
Tarifele în bani pentru hrana oamenilor, hrănirea în limitele acestor tarife 90
Hrana în natură pentru ofiţeri şi sub ofiţeri în timp de război sau concentrări 90
Hrănirea copiilor de trupă. Destinaţia economiilor produse la ordinarul trupei 90
Dispoziţiuni relative la cheltuelile ce se pot face din economiile ce se produc la hrană 91
Diferite dispoziţiuni relative la hrana trupei: procurarea veselei pentru gradele inferioare 91
Imbunătăţirea hranei oamenilor la Paşti, Crăciun, patronul corpului şi sărbători naţionale 91
Distribuţia cafelei şi un al doilea fel de mâncare 92
Sporirea cantităţilor de alimente prevăzute de tarife, nu se pot face de cât cu aprobarea corpului armată. 92
Reguli de observat la aprovizionarea cărnei de către corpuri, a nu se primi de cât bucăţi întregi, controlul ce urmează a se face 92
Idem asupra modului de aprovizionare, pe garnizoane 93
Idem asupra aprovizionărilor de zarzavat, coloniale, târâţe, etc. 94
Stabilirea preţului pâinei fabricate de manutanţe 94
Dispoziţiunei relative la aprovizionarea zarzavatului 94
Măsurile ce urmează a se lua pentru a procura o bună hrană trupei 94
Alegerea unui bun personal pentru prepararea alimentelor; aprovizionarea colonialelor direct dela fabrici sau angrosişti 95
Aprovizionarea zarzavatului direct dela grădinării, în caz că nu se pot cultiva de corp 96
Alcătuirea de reţete culinare, instituirea pe garnizoane a unor organe responsabile pentru hrana trupei, etc. 97
Noile dispoziţiuni relativ la hrana trupelor 97
Tarifele actuale şi lichidarea hranei trupei până la intrarea în normal 99
Tarifa alimentelor ce se dau din depozitele armatei

Pagina

Modul cum se va lichida hrana trupei până la intrarea în stare normală 101
Fonduri generale: fondul de război (Vezi erata) 103
Fondul de întreţinere: destinaţia şi alimentarea fondului 193
Dispoziţiuni prevăzute în buget asupra alocaţiilor fixe şi proporţionale pentru întreţinerea oamenilor şi materialelor, alocaţiuni bugetare pentru paie, potcovit şi cheltueli de cancelarie 103
Solda oamenilor pedepsiţi cu închisoare şi reţineri din soldă, ofiţeri, reangajaţi şi funcţionari 105
Administraţia fondului de întreţinere; cheltuelile ce poate face comandantul, în limitile veniturilor anuale 105
Cheltueli pentru înmormântarea ofiţerilor din activitate sau disponibilitate (solda brută pe o lună fără accesorii) 106
Aprobarea cheltuelilor din capitalul fondului de întreţinere 107
Sumele ce trebuesc să rămână disponibile la fondul de întreţinere 108
Diferite alte dispoziţiuni relative la fondul de întreţinere: solicitări de aprobări; constatarea cheltuelilor făcute de corpuri din capitalul fondului, alocaţiuni pentru vax, săpun, luminatul localurilor etc. 109
Paele pentru umplut saltele şi perne 110
Dispoziţiuni relative la respectarea întocmai a regulelor privitoare la cheltueli ce se fac din fondul de întreţinere 110
Cheltueli ce pot face corpurile din venitul fondului de întreţinere 111
Interzicerea de a se mai face cheltueli din fondul de întreţinere pentru vesela ofiţerilor 112
Fondul băilor dela spitalele militare 112
Cheltueli mărunte de întreţinere şi salubritate 113
Fondul muzicei; venituri şi cheltueli 113
Administrarea fondului; gratificaţii muzicanţilor 114
Cumpărarea instrumentelor muzicale din fondul muzicei şi la neajungere recurgerea la fondul într. 114
Aprovizionarea instrumentelor muzicale, condiţiuni tehnice speciale 115
Condiţiunile în care se pot angaja muzicele pentru cântări 116
Clauzele ce trebue să facă muzicele militare în angajamente 117
Angajarea personalului necesar muzicelor militare 118
Fondul furajului şi lemnelor, modul aprovizionărei 119
Recepţia, plata şi înregistrarea furajului şi lemnelor 120
Lemne şi furaje ce se pot distribui ofiţerilor din aprovizionările trupei, când sunt aprobate de minister sau comandamente 121
Drepturile la alocaţi pentru furaj 121
Dispoziţiuni relative la stabilirea alocaţiilor şi lichidarea furajelor condiţiuni şi reguli pentru punerea cailor la hrană 122
Alocaţiunea pentru potcovit 123
Dispoziţiuni relative la aprovizionarea armatei cu furaje 123
Lemne: alocaţiuni pentru încălzitul localurilor, fiertul hranei etc. 127
Procese-verbale pentru constatarea sobelor 127
Alocaţiuni de lemne pentru pachete 128

Pagina

Titlu III Administrația materialelor

Conservarea materialelor; magazii 132
Distribuții și reîntegrări 132
Pierderi de materiale; cazurile de forță majoră 133
Dispoziținni relative la efectele de echipament pierdute în timpul campaniei 1916—1918 133
Constatarea pierderilor și degradărilor 135
Dispoziținni relative la lipsurile de efecte și materiale din gestiunile corpurilor; echipament, furaje, lemne, etc. 135
Înlocuirea sau îndepărtarea din serviciu a ofițerilor contabili nedestoinici 136
Constituirea comisiunilor pentru constatarea deficitelor în bani și materiale produse în timpul campaniei, precum și modul lichidării lor 136
Dispoziținni relative la materialele și proviziile pierdute din forță majoră 138
Idem relative la efectele de echipament pierdute în timpul campaniei 1916—1918 138
Idem pentru trupele și serviciile neîndivizionate 139
Pagube de forță majoră; constatarea lor 140
Scăderea efectelor, materiale și armătură din forță majoră, etc. de către comandamente 140
Efectele luate de dezertori 141
Pierderi din neglijență, buletine de imputație și rețineri 142
Pagube constatate la inspecțiuni 143
Pedepsirea pentru pierderile din neglijență 143
Înlocuirea efectelor imputate 144
Reparația efectelor degradate 144
Regularea imputațiilor, întocmirea actelor, destinația sumelor reținute 144
Valoarea efectelor și materialelor imputate 145
Calculul imputațiilor 146
Costul imputației efectelor și materialelor armatei de către corpuri și servicii 147
Tarif de costul efectelor și materialelor aflate în depozitele armatei spre a servi la diferite imputații 147
Rambursarea sumelor imputate pentru pierderi sau degradări 149
Înscrierea datorielor în certificatele de încetare de plată 150
Rețineri pentru imputații din solda gradelor inferioare, nu se fac 150

Dispoziținni generale relative la imputații și vânzări de efecte și materiale

Destinația și contabilitatea sumelor încasate din imputații de efecte și materiale 151
Sumele ce se trimit ministerului pentru imputații și cele ce se trec în primiri la fondul de întreținere 152

Pagina

Vărsarea la stat a sumelor încasate din imputaţii sau vânzări de materiale şi efecte 153
Dispoziţiuni relative la imputaţii de armătură, muniţiuni, trăsuri şi material de artilerie 154
Reguli relative la liberarea şi plata medicamentelor la ofiţeri şi personalul armatei 156
Modul vărsărei sumelor încasate ca cost de medicamente formalităţile ce urmează a se observa la vinderea efectelor şi materialelor armatei 158
Când asistă la licitaţii delegatul ministerului de finanţe şi ofiţerul de intendenţă 159
Formarea, confecţia şi întreţinerea echipamentului 160
Categoriele ce compun echipamentul în armată 160
Dispoziţiuni pentru trecerea la rubrica „mobilizare" a efectelor, obiectelor şi materialelor 161
Inscrierea efectelor şi materialelor cari nu aparţin la nici o categorie de echipament 162
Materiale prime şi modele tipe 162
Confecţia efectelor 162
Drepturile de echipament cuvenite corpurilor 163
Calculul părţei anuale de echipament 163
Modul distribuţiei efectelor cuvenite corpurilor 165
Distribuirea şi punerea efectelor în serviciu 166
Garniturile efectelor de îmbrăcăminte, primirea efectelor 166
Cantităţile de efecte ce se pot declasa dela garniturile mobilizare şi serviciu 168
Garnitura de cazarmă 169
Note relative la efectele destinate mobilizărei, cari sunt considerate ca proprietatea statului neputându-se dispune de ele decât cu aprobarea ministerului 170
Inregistrarea din oficiu la G. R. a efectelor provenite din economii 170
Corturile individuale a nu se distribui decât la mobilizare, manevre şi concentrări extraordinare 170
Aranjamentul efectelor în magazii 170
Reparaţiunea efectelor, înfiinţarea la corpuri de mici ateliere 170
Aplicarea numărului de serie pe efecte; seria aparţine efectului, iar nu omului 171
Modul cum trebue să se aplice şi poarte semnele distinctive ale gradelor inferioare 171
Clasarea căciulilor, chipiuri şi pălării 171
Reguli relative la înregistrarea efectelor distribuite corpurilor, înscrierea lor la G. R. 172
Distribuţiunea şi înregistrarea bluzelor de pânză, declasarea dela o garnitură la alta 173
Dispoziţiuni pentru constatarea încălţămintei rău confecţionată 174
Timbrarea efectelor 175
Scoaterea efectelor din serviciu şi destinaţia lor. Scăderea efectelor înainte de împlinirea termenului de durată 175

Pagina

Scoaterea din serviciu a obiectelor de mobilier 176
Reguli relative la întrebuinţarea în serviciu a tunicelor şi pantalonilor model vechi (ser negru) 176
Ţinuta de ceremonie pentru trupă. Sabia pentru ofiţeri şi plutonieri 178
Dispoziţiuni privitoare la vinderea prin licitaţie publică şi vărsarea la tezaur a sumelor prinse din vânzarea efectelor scoase din serviciu 178, 186
Modul de procedare pentru vărsarea nasturilor de metal la depozitul central de echipament 180
Idem pentru carâmbii de cisme 181
Scoaterea din serviciu a efectelor de infirmerie 182
Distinaţia tobelor. Idem a păturilor individuale scoase din serviciu şi întrebuinţarea lor ca pături de grajd 184
Vinderea pânzăriei dela efectele reformate numai prin licitaţie publică 185
Vărsarea ciorapilor reformaţi la penitenciarul Târgşor 186
Echiparea concediaţilor, rezerviştilor şi miliţenilor 187
Situaţiile echipamentului 189
Situaţia de armătură, întocmirea lor 190
Contul de gestiune în materii 191
Efecte şi obiecte diverse, înfinţarea şi scăderea lor 191
Obiecte de mobilier, înfinţarea şi scăderea lor. Inventare şi registru de diverse 192
Obiecte şi cărţi de studii. Efectele oamenilor absenţi 193
Efectele oamenilor morţi. Efecte cu cari se înmormântează cei morţi în spitale şi cei ce se înmormântează de corpuri 194
Efectele oamenilor mutaţi. Idem pentru oamenii liberaţi 195
Reguli de modul cum trebue aşezat echipamentul în magazii, punerea efectelor în serviciu, scripte şi operaţiuni, inventarul efectelor de mobilizare. 195

Titlu IV Administraţia corpului de trupă în timp de mobilizare

Personalul administrativ din partea activă şi cea centrală 199
Administraţia corpului la partea centrală (sedentară) îndatoririle comandamentului teritorial, idem la partea activă 200
Administraţia fondurilor la partea activă şi cea centrală 201
Dispoziţiuni speciale detaşamentelor 202
Administraţia materialelor. Rezerve de echipament luate la partea activă 202
Operaţiuni de primiri şi distribuţiuni la partea activă 203
Materiale şi producte de subsistenţe. Pierderi de materile. Înfiinţarea şi desfiinţarea corpurilor de trupă 204
Starea civilă a militarilor. Registre şi extracte 205
Instrucţiuni relative la actele stărei civile, precum şi la

Pagina

testamente privitoare pe militarii ce se găsesc afară de teritoriu român sau pe acesta în timp de război sau turburări 206
Importanţa actelor de stare civilă, categoriile actelor 209
Ofiţerii de stare civilă în armată, numirea personalului 210
Registre şi imprimate, reguli de procedare 211
Imprimatul „Interogator“ purtat de trupă şi ofiţeri 212
Publicaţiunile căsătoriilor militarilor, etc. 213
Testamentele militarilor de orice grad şi a diferitelor persoane ataşate pe lângă armată 213
Model de interogator 215
Instrucţiuni ministeriale suplimentare referitoare la actele de moarte, autorizaţii de înmormântare şi înştiinţarea autorităţilor militare pentru militarii decedaţi în timp de războiu 216
Ofiţerii de stare civilă competenţi a instrumenta. Autorizaţiunile de înmormântare 216
Trimiterea extractelor la comuna ultimului domiciliu al decedatului şi înştiinţarea organilor militare 217
Autorizarea autorităţilor militare a îndeplini pe timpul războiului, pentru cei mobilizaţi, oficiul instanţelor judecătoreşti, pentru anumite acte de notariat 218
Formulare relative la întocmirea şi autentificarea actelor de notariat, specificate mai sus 219
Formular de proces-verbal constatator al declaraţiunei de recunoaştere de copii naturali de către cei cari ştiu carte 221
Idem de către cei ce nu ştiu carte sau nu pot semna 222
Formular de procură pentru căsătorie fără legitimare de copii 223
Idem pentru căsătorie cu legitimare cu copii 224
Formular de proces-verbal de autentificarea oricărui act pentru cei cari ştiu carte 225
Idem pentru cei cari nu ştiu carte sau nu pot semna 226
Model pentru orice fel de testament 227
Dispoziţiuni din codul civil relativ la testamente cu explicaţiuni de cât anume poate lăsa din averea ce are 228
Formular pe proces-verbal pentru primirea unui testament mistic sau secret 229

Titlu V Ţinerea registrelor

Destinaţia scriptelor şi registrelor 230
Gestiunea în bani şi în materii a manutanţelor de garnizoană nu sunt supuse controlului I. curţi de conturi 231

Titlu VI Contabilitatea

Registrele ce se ţin de un regiment sau batalion făcând corp în parte, ţinute de comandant 231

Pagina

Idem de ajutor şi cassier 232
Idem de ofiţerul cu îmbrăcămintea 233
Idem de ofiţerul cu aprovizionarea şi registrat. corpului 234
Idem la companii în corp şi la cele făcând corp în parte 235
Registrele ce se ţin la partea activă de diferite unităţi 236
Numerotarea şi parafarea (sigilarea) registrelor 238
Refacerea registrelor. Erori de operaţiuni. Corespondenţă oficială 239

Titlu VII Inspecţiuni şi control

Vizite inopinate şi reviste de efectiv 239
Scopul inspecţiunilor, verificărei şi controlului 240
Atribuţiunile ofiţerilor de intendenţă în executare acestor însărcinări 241
Atribuţiunile Intend. stab. centrale ca control adm-tiv nu şi ca comandament 241
Verificarea corpurilor şi serviciilor ce se găsesc pe teritoriul altui comandament 241
Verificarea actelor şi scriptelor. Erori de calcul şi operaţiuni neregulamentare. Decisiunile ofiţerilor de int. 242
Apelurile contra deciziunilor ofiţ. de intend. 243
Neregularităţi în adm ţie, răspunderea ofiţ. de int. 243
Constatarea fondurilor din cassa corpului 243
Rezultatul încheerilor gestiunilor, memoriu ce se întocmeşte de ofiţ. intend. 244
Procesele-verbale întocmite de ofiţerii de intend., repertoriul analitic, proba legală ce fac în justiţie aceste procese verbale 244
Aplicarea pe registre şi acte a sigiliului oficial a ofiţerilor de intend. Verificarea actelor (duplicate şi triplicate) 245
Valabilitatea actelor care poartă viza ofiţerilor de intend. 245
Inspecţiuni şi vize administrative, inspectorii administrativi, scopul lor 246
Vizitele inopinate, cum se execută 247
Ofiţerii de intendenţă verificatori, atribuţiuni 247
Inspecţiunile generale, azistarea intendantului corp. armată 247
Atribuţiunile ofiţerilor superiori de stat major la serviciile de intendenţă şi sanitar al armatei 248
Valabilitatea actelor ofiţerilor ce nu fac parte din intendenţă, dar au fost expres însărcinaţi cu atribuţiuni de control administrativ în timp de războiu 249
Infiinţarea serviciilor administrative la corpurile de armată cu începere dela 1 Aprilie 1919 250
Organizarea şi funcţionarea serviciului de armament şi muniţiuni la corpurile de armată şi divizii 250
Idem a serviciului de geniu, construcţii şi cazarmament 252
Idem a serviciului sanitar 254
Idem a serviciului de intendenţă 256

Pagina

Instrucţiuni asupra modului de funcţionare al serviciului de intendenţă la corpurile de armată 257
Controlul gestiunilor anuale, executarea hotărârilor înaltei curţi de conturi, efectuarea reţinerilor 259
Certificarea deficitelor constatate de of. intend. în contul de gestiune al contabililor 259
Înfiinţarea intendenţelor de garnizoane, atribuţiuni 260
Repartiţia corpurilor şi serviciilor armatei pentru verificare. Autorităţile militare însărcinate cu privigherea administrativă, ordonanţarea cheltuelelor şi verificarea actelor 262
Delegaţiunile ce le pot da de către comandamente pentru verificări de acte de către inted. de garnizoane 270
Regulament asupra organizărei şi funcţionărei serviciului de control special adm-tiv al armatei în timp de războiu, scopul şi organizarea serviciului 271
Modul de a proceda al controlorilor speciali 274
Modul de delegaţiune pentru controlorii speciali 277
Atribuţiunile controlorilor şi modul utilizărei lor în diferite anchete şi controlul adm-tiv la comandamente, corpurile şi serviciile armatei 277

PARTEA II

Anexèle din regulamentul serviciului administrativ

ANEXA LIT. A

Caetul de sarcine, dispoziţiuni generale, clauzele ce pot conţine 280
Diferite caete de sarcine ce se întrebuinţează în armată 280
Caetul de sarcine model tip. prevăzut de regulament 281
Reguli de adjudecare, formarea ofertelor 281
Registru de persoanele excluse dela licitaţii 282
Model de ofertă 282
Nulitatea ofertelor trimise prin poştă. Procură pentru reprezentanţii concurenţilor. Supra oferte, punerea lor la dosar, excluderea supra-ofertanţilor 283
Garanţiile ce trebuie să depună concurenţii 284
Calitatea furniturei. Locul şi epocele predărei. Verificarea 285
Primirea sau respingerea furniturei, procesele-verbale ale comisiunei de recepţie 285
Mărirea sau micşorarea cantităţilor. Facerea contractului. Taxele de timbru şi înregistrare 286
Cedarea sau transmiterea contractului. Moarte-Faliment 287
Cazurile de forţă majoră 288
Reducerea preţurilor contractate în caz de întârziere în predarea furniturei. Rezilierea contractului şi pierderea garanţiei 290
Note suplimentare la caetul de sarcine. Epoca cea mai favorabilă

Pagina

pentru aprovizionarea carnei şi pâinei când nu se primeşte dela manutanţe 292
Contracte. Definiţiune şi diviziuni 293
Condiţiunile esenţiale pentru validitatea convenţiunilor. persoanele ce pot contracta, consimţimântul valabil al părţilor 294
Contractul model tip prevăzut de regulament 296
Note asupra timbrului pe care se fac contractele şi taxele la care sunt supuse 297
Registru pentru contractele de producte şi materiale încheiate cu furnizorii armatei 298
Alte diferite feluri de contracte ce se fac obişnuit în armată, contracte de vânzare 299
Contractul de locaţiune (închiriere, arendare, locaţiunea muncei şi a serviciului) 300
Model de contract de locaţiune pentru angajarea maeştrilor, muzicanţi, etc. 311
Explicaţiuni generale de modul cum se fac aprovizionările în armată
Principii generale 303
Licitaţiile publice; model de publicaţiune 304
Explicaţiuni asupra garanţiilor 305
Caetul de sarcine 305
Model de proces-verbal al licitaţiunilor 307
Rezultatul licitaţiunilor, modul cum se dau aprobările 308
Textul art. 72 — 83 din L. C. P, care trebue afişat în sala de adjudecaţie 309
Cumpărăturile prin bună învoială, modul cum se fac 310
Ofertele prin bună învăială să fie însoţite de garanţii 311
Modul cum se fac aprovizionările la corpurile de trupă 311
Cazurile prescrise de art 71 din L. C. P. când se poate încheia contrancte prin bună învoială 312
Dispoziţiuni din regulam. subsist. campanie relative la aprovizionările în timp de răsboi 314
Dispoziţiuni privitoare la licitaţiunile ţinute de autorităţile militare
Avantajele acordate de lege meseriaşilor români 316
Condiţiunile ce trebue să îndeplinească persoanele ce se prezintă la licitaţiile militare 318
Modul cum trebue să se procedeze pentru aprovizionarea materialelor necesare armatei ; prin licitaţiuni publice 319
Aprovizionările să se facă pe baza de licitaţiuni publice 320
Reguli pentru aprovizionarea echipamentului trebuitor armatei 321
Interzicerea de a se mai elibera de către autorităţile militare certificate la diferiţi furnizori şi inventatori 322
Când se cer oferte prin bună învoială să se pună în vedere aceasta şi la cei ce au concurat la licitaţii 323
Măsurile ce trebuesc luate contra furnizorilor care predau armatei producte rele 323
Reguli pentru aprovizionarea diferitelor materiale de către comandamente 324

Pagina

Modul întocmirei contractelor pentru diferite aprovizionări de materiale 325
Complectarea actelor justificative ce se anexează la mandatele de plata cu No. Monitorului Oficial unde s'a publicat licitatia, jurnalul consiliului de miniştri; etc. 326
Plata furniturilor să se facă în moneda ţărei 327
Inregistrarea pe preţuri şi valoare la depozitele militare pentru tot felul de materiale 327
Dispoziţiuni relative la plata taxelor către stat pentru diferite aprovizionări 328
Formarea duplicatelor şi copiilor de pe contractele de vânzări mobiliare pe acelaş timbru ca şi unicatul 329
Interzicerea de cumpărări de materiale pe credit 329

ANEXA LIT. B

Instrucţiuni ministeriale relative la însărcinările ce au ofiţerii cu aprovizionarea ordinarului şi executarea serv. în campanie 330
Personalul; ofiţerul cu aprovizionarea 331
Plutonieri ajutori ai ofic. cu aprov. 332
Alegerea şi numirea ofic. cu aprov. 333
Personalul ajutător al ofic. cu aprov. 334
Material, unelte, trăsuri şi cai 335
Uneltele pentru hrană şi distribuţiuni ce trebue să aibă unităţile 336
Animale, harnaşament 337
Impărţirea şi funcţionarea serviciului de aprovizionare 339
Atribuţiuni generale ale ofic. cu aprov. în timp de pace 339
Controlul alimenteler cumpărate, distribuţia la unităţi 340
Primirea alimentelor din depozite, contestaţiuni 341
Atribuţiuni speciale ale ofiţerului cu aproviz. 342
Reguli pentru formarea bucătarilor şi pregătirea hranei 343
Atribuţiunile of. cu aprov. în timp de războiu 344
Executarea serviciului în campanie 345
Primirile şi distribuţiunile zilnice 348
Inlocuirea hranei zilnice 348
Reaprovizionarea corpului, exploatarea resurselor locale 350
Executarea rechiziţiunilor 351
Executarea cumpărăturilor 353
Dispoziţiuni speciale cărnei, furajul şi combustibilului, etc. 355
Contabilitatea serviciului 357
Anexa lit. A. Dispoziţiuni privitoare cărnei; alegerea animalelor; descrierea diferitelor rase; rasa bovină 359
Rasa ovină, porcină. Recepţia animalelor 360
Tăerea animalelor, diferite procedee 361
Personalul serviciului de tăere. Proporţia în greutate la sută a carnei tăiate 363
Examinarea şi distribuţia carnei 365
Modul de procedare în privinţa păstrărei şi îngrijirei pieilor provenite dela vite tăiate 366

Pagina

Anexa lit. B. Furaje şi combustibilul; condiţiunile ce trebuie să îndeplinească, greutatea la hectolitru 367
Anexa lit. C. Legume, lichide, brânzeturi şi peşte 368
Instrucţiuni asupra bucătăriei de campanie portativă, descripţie, modul de întrebuinţare 370
ndrumări pentru preparatul mâncărilor în aceste bucătării 379

ANEXA LIT. C

Tarifa hranei oamenilor în timp de pace 383
Note relative la tarifele alimentelor 384
Raţii echivalente cari substituesc alocaţiile regulamentare, când nu există decât un singur obiect de hrană 384
Tarifa hranei în războiu; hrana proaspătă şi conserve; suplimente 385
Tarifele substituţionale parţiale şi totale de hrană în războiu 386
Diferite dispoziţiuni relative la subsistenţe în campanie 387
Fixarea raţiei de tutun în campanie; primiri, plăţi, distribuţiuni 387
Reguli pentru hrănirea trupelor în campanie 388
Alocaţiuni şi modul trecerei în livretul de ordinar, fără preţ, când alimentele se primesc din depozitele admi-ţiei militare 389
Instrucţiuni pentru alimentarea bolnavilor din zona interioară în timp de războiu şi aprovizionarea spitalelor 391
Calitatea alimentelor: pâine, carne, orez legume 392
Note relative la calitatea alimentelor; cum se cunoaşte o pâine bună alteraţiuni, tolerantă, raţia regulamentară 394
Carnea proaspătă, condiţiunile ce trebue să îndeplinească 394
Vite pe picioare, cum se cunoaşte un animal sănătos 395
Conserve de carne; păstramă, cârnaţi, saramură, peşte sărat 396
Legume, făinoase şi apoase, cunoaşterea calităţei 397
Condimente: sarea, oţetul, undelemnul, zahărul 397
Lichide: apa potabilă, modul cum se decantează; filtre de campanie 398
Băuturi alcoolice; vinul. berea 399
Băuturi aromatice: ceaiul, cafeaua, cunoaşterea calităţei, falşificări preparaţiune 399
Făinuri; procedee practice pentru cunoaşterea calităţei 401
Făină: dosajul glutenului 401

ANEXA LIT. D

Instrucţiuni pentru aprovizionarea combustibilului trebuitor armatei în timp de pace; felul combustibilului ce se aprovizionează 402
Lemne, cărbuni, păcură, condiţiunile ce trebuie să îndeplinească 402
Autorităţile însărcinate cu aprovizionarea 407
Modul cum se fac aprovizionările, Fixarea tarifelor 409
Caiete de sarcine şi publicaţii 409
Ţinerea licitaţiilor şi adjudecarea 410
Contractările, garanţii, termene de predare; primirea furniturilor 413
Comisiile de recepţie pe garnizoane; compunerea şi numirea lor 415
Justificarea şi plata cheltuelelor; depozitarea furniturei 416

45150
BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ "CAROL I" BUCUREŞTI

Pagina

Situaţii şi rapoarte; recenseminte 418
Aprovizionarea combustibilului pentru ofiţeri 420
Model de situaţii pentru aprovizionarea combustibilului 423
Instrucţiuni relative la aprovizionarea furajului trebuitor armatei; principii generale de aprovizionare 425
Felul şi calitatea furajului de aprovizionat autorităţile însărcinate cu aprovizionarea, perioadele de aprovizionarea 426
Fixarea tarifelor şi a zonelor de aprovizionare 428
Cumpărăturile dela fermele şi moşiile statului; procedul aprovizionărei directe dela producători 430
Cumpărăturile dela obştile şi cooperativele săteşti; plaţi şi înlesnirele ce se fac 432
Cumpărături dela proprietari şi arendaşi 434
Aprovizionările prin licitaţiuni publice, cazurile când au loc 436
Aprovizionările prin bună învoială dela bănci, comisionari şi negustători de furaje 438
Garanţii; cazurile când se cer şi cuantumul lor 439
Termenele de predare; formulare de contracte; situaţii şi rapoarte 440
Recenseminte şi scăzăminte ce se acordă 442
Explicaţiuni relative la aplicarea instrucţiunilor pentru aprovizionarea furajelor 443
Modul aşezărei lemnelor şi furajelor în depozite, dimensiunile căilor şi şirelor 445
Modul păstrărei lemnelor şi furajelor în depozite spre a înlesni facerea recesămintelor 446
Evaluarea şi calculul diferitelor materiale, evaluarea lemnelor 448
Evaluarea furajelor, fân şi pae 449
Evaluarea fânului şi paielor în şire. formule geometrice şi exemple practice 450
Idem când sunt în căi, formule şi exemple 451
Evaluarea cerialelor, determinarea volumului 452
Formule geometrice cu exemple practice de aplicaţie 454
Note asupra măsurilor noi din sistemul metric şi a măsurilor vechi româneşti, echivalenţa lor 457
Măsurile vechi româneşti; în Muntenia. Moldova şi Basarabia. Echivalenţa lor în măsurile din sistemul metric 460
Măsurarea lichidelor, sistemele de cotire a vaselor cu exemple practice 462

ANEXA LIT. E.

Tarif No. 1 de raţiile ce se dau cailor şi celorlalte animale în serviciul armatei în timp de pace 467
Idem în timp de războiu; suplimente şi substituţii 468
Dispoziţiuni relative la alocaţiile de furaj modul cum ce calculează raţiile de furaj, reducerea unui fel şi înlocuirea cu altul 468
Modul cum se procedează cu hrana boilor prevăzute în buget 469
Modul cum urmează a se mări sau micşora raţia de furaj a cailor 470

Pagina

Stabilirea cantităţilor prin ordine de zi, evitarea difecitelor, responsabilitatea comandantului şi a ajutorului : 470
Alocaţiile de furaje în natură la care au drept caii ofiţerilor încetaţi din viaţă sau retraşi din armată 471
Modul cum urmează a se face alocaţiile de pae când corpurile aprovizionează mai mult 471
Tarifa No. 2 de alimente ce pot substitui raţiile ordinare de furaj 473
Tarifa No. 3 de raţiile mânjilor, epelor reproducătoare şi armăsarilor din herghelii şi depozite 474

ANEXA LIT. F

Tablou de alocaţiile combustibilului, alocaţiuni pentru fiertul hranei şi încălzitul localurilor 475
Explicaţiuni asupra modului cum urmează a se face constatările şi alocaţiile pentru încălzitul sobelor 476
Alocaţiuni de pae pentru bivuac şi lemne pentru pichete 477
Tarifa combustibilului pentru preparatul hranei şi încălzit în timp de război. Idem raţia paelor pentru aşternut 477

ANEXA LIT. G

Instrucţiuni asupra funcţionărei atelierelor în corp
Modul confecţiei efectelor la corpuri, croiala lor 478
Reparaţia efectelor ; atelierele de croitorie, cismărie şi curelărie 478
Ateliere de armurărie, reparaţiunile ce se fac 479
Ateliere de potcovărie; potcovitul cailor 480
Intrucţiuni relative la lucrarea potcoavelor conservarea lor etc. 481
Infiinţarea atelierelor de confecţii la corpurile de trupă 481
Reparaţia încăiţămintei la corpurile de trupă şi destinaţia celei scoasă din serviciu 483
Uneltele de cismărie şi croitorie şi material de reparaţiuni ce trebue să aibă corpurile la partea activă 484
Dispoziţiuni relative la angajarea maeştrilor necesari la corpurile de trupă şi stabilimentele militare. 486
Condiţiuni de angajare, salarii, pedepse, etc. 488
Explicaţiuni asupra faceri contractelor, taxele de timbru, mutaţiuni, etc. 489
Interzicerea de a se mai plăti suplimente de soldă peste prevederile bugetare 490
Stabilirea drepturilor de gradaţie a armurierilor 491
Mutaţiile meseriaşilor civili a se comunica Ministerului 492
Modul cum se fac numirile în funcţiunile publice atârnătoare de Ministerul de război 492
Angajerile de maeştri şi sub maiştri civili precum şi de muzicanţi gagişti în serviciul armatei 493
Modul recrutării şi înaintărei personalului însărcinat cu conducerea instalaţiunilor mecanice şi electrice pe lângă corpurile de trupă şi serviciile armatei precum şi controlul acestor instalaţiuni 496

Pagina

Angajarea copiilor de trupă în armată 500

Dispoziţiuni relative la atelierele de haine ofiţereşti.

Organizarea şi conducerea atelierelor, creditele ce se acordă ofiţerilor pentru procurarea echipamentului necesar 501

Avansele ce se pot acorda ofiţerilor pentru procurarea de îmbrăcăminte 505

Executarea regulată a reţinerilor din solda ofiţerilor pentru datorii la ateliere. 505

Expedierea valorilor şi pachetelor la atelierul de haine ofiţereşti Bucureşti 506

Reclamaţiile ofiţerilor pentru diferite furnituri aprovizionate prin ateliere 507

Confecţii şi reparaţiuni de efecte pentru ofiţeri în atelierile corpurilor 508

Confecţia hainelor tinerilor cu termen redus 509

Echiparea ofiţerilor de rezervă 510

ANEXA LIT. H

Tarif de costul accesoriilor ce compun arma md. 1893 511

Idem arma md. 1892 514

Idem carabina md. 1893 518

Idem arma Md. 1879 520

Idem carabina 1879 523

Idem arma Löbel Md. 1907—1915 525

Idem arma germană Md. 1898 528

Nomenclatura şi preţul pieselor ce compun săbiile de artilerie, cavalerie şi pumnalul de artilerie 531

Dispoziţiuni relative la armament, muniţiuni, material de artilerie şi trăsuri

Instrucţiuni relative la aprovizionarea materialelor de către stabilimentele de artilerie 537

Inlocuirea bucăţilor de armătură scăzute sau scoase din serviciu prin forţă majoră 545

Formele ce trebuesc îndeplinite pentru scăderea şi înlocuirea pieselor de armătură 547

Procurarea dela depozitul de armătură Târgovişte a materialului de armătură, piese de schimb, unsori, etc. 549

Diferite dispoziţiuni relative la armătură:

Ladă de armurieri, tragere redusă, muniţii, chesoane, etc. 551

Numărul şi felul trăsurilor ce se pot întrebuinţa la comandamente, corpurile de trupă şi serviciile armatei 555

Infiinţarea, întreţinerea şi întrebuinţarea trăsurilor la corpuri şi servicii 557

Rulajul trăsurilor. Trăsurile regimentare şi furgoanele, văpsirea lor 562

Pagina

ANEXA LIT. M

Instrucţiuni asupra carnetelor de recipise pentru primirea valorilor şi pachetelor dela poştă şi dela gară 564
Impachetarea mandatelor şi valorilor poştale gradelor inf. 566
Idem în timp de războiu 567

ANEXA LIT. N

Efecte şi obiecte de infirmerie, procurarea lor, numărul paturilor ce trebue să aibă infirmeriile 568
Scăderea efectelor de infirmerie 569
Scăderea efectelor dela militarii atinşi de tuberculoză pulmonară şi alte maladii infecto-contagioasă 570
Declasarea materialului hirurgical dela infirmerii 571
Tarifa efectelor şi obiectelor ce trebue să posede infirmierii corp trupă 573

ANEXA LIT. O

Instrucţiuni pentru distribuţia echipamentului în corp şi păstrarea în magazii. Micul echipament, numărul efectelor ce trebue să aibă unităţile 575
Idem îmbrăcămintea, garniturile de serviciu şi cazarmă 576
Modul cum se distribue efectele de îmbrăcăminte din magazia corpului 577
Modul cum se distribue încălţămintea la trupe ca să se potrivească pe picior 578
Marele echipament şi harnaşament, numărul se trebue să aibă unităţile în corp 580
Destinaţia harnaşamentului de serviciu al bateriilor în caz de mobilizare 581
Cazarmament, modul distribuţiei. Scoaterea din serviciu a efectelor de mare echipament, harnaşament şi cazarmament 581
Idem dacă sunt degradate înainte de împlinirea termenului de durată 582
Regule relative la păstrarea echipamentului în magazii; magazii cu compartimente pe unităţi, predarea efectelor cu inventar 582
Rânduiala efectelor de mobilizare în compatrimentele respective, ţinerea cheilor şi distibuţia în caz de mobilizare 584
Comisiunile pentru verificarea şi recepţia echipamentului armatei; compunerea lor 585
Depunerea provizorie a materialelor contractate, lucrările comisiunilor de verificare 586
Intocmirea modelelor tipe şi a caetelor de sarcine 581
Cazurile când furniturile se pot primi cu reducere de preţul sau scăzământ 590

Pagina

Echipamentul la marină; Modul cum se fac vărsările de efecte la magazia corpului 591
Distribuţia efectelor de echipament în momentul mobilizărei; operaţiunile cu partea activă 592
Păstrarea efectelor în magazii; care efecte se păstrează în magazia corpului şi care în magazile compănilor 592
Modul aşezării efectelor în magazii, micul echipament 593
Idem îmbrăcămintea, marele echipament şi harnaşament 594
Conservarea şi curăţirea efectelor şi materialelor; îngrijiri zilnice, săptămânale şi semestriale 597

Dispoziţiuni speciale privitoare la echipament

Modul trimiterii delegaţilor pentru primiri şi vărsări de efecte 598
Interzicerea întrebuinţării corturilor individuale pentru acoperirea barăcilor în taberile de instucţie 600
Note relative la nomneclatura şi preţul harnaşamentului 601
Inregistrarea accesoriilor de şei şi înlocuirea celor degradate 601
Dispoziţiuni relative la materiale şi unelte de săpători 603
Dispoziţiuni relative la ciorapi, perii de cap tobe, unsori pene de căpăstru, biciclete, etc. 604
Termenul de durată al cartuşierelor 605
Steaguri. Intrebuiuţarea în mod uniform la clădirile militare 605
Uniforme. Modificările aduse broşurei 607

ANEXA LIT. P

Instrucţiuni pentru timbrarea efectelor de toate categorile; diferite timbre, ce se aplică pe efecte, numerul de serie şi numărul de matricol 609
Modul cum se execută aplicarea numărului matricol şi de serie pe diferite categorii de efecte 611
Cifre pentru aplicarea numerilor şi reţete pentru cerneală de marcat 613
Inseriatul efectelor de pielărie curelărie şi harnaşament cu aparatul „Ressel“ 615
Efectivele pentru care se fixează numerile de serii ale echipamentului de toate categoriile şi ordinea lor pe companii 616

ANEXA LIT. R.

Instrucţiuni asupra încherii gestiunei ofiţerului cu îmbrăcămintea, întocmirea situaţiilor de echipament şi a contului de gestiune în materie 618
Modul întocmirei situaţiei de echipament 619
Contul de gestiune în materie; modul cum se întocmeşte şi diferite dispoziţiuni relative 622

Pagina

Verificarea contabilităţei în materie de către ofiţerii de intendenţă 625
Extrasul anual din registru de primiri şi consumaţii şi tabelul rămasuri 627
Destinaţia actelor gestiunei în materie modul aranjării lor şi trimiterii la comandamente 627
Inventarele gestiunei în bani şi în materie a corpurilor de trupă; modul întocmirii lor şi modele 629

ANEXA LIT. S

Instrucţiuni relative la cumpărăturile făcute prin ofiţerii cu apovizionarea 631
Justificarea cumpărăturilor: factura M-d. 628 632
Modul cum se procedează când nu se poate face actul pe hârtie timbrată 633
Derogări de la legea timbrului; modul cum se percep taxele de timbru şi înregistrare în timp de război 633
Costul şi plata cumpăraturile făcute prin bună învoială; Lichidarea cumpăraturilor 634
Legalizarea conturilor şi facturilor, cazurile când es fac 635
Plata dările către stat, notarea în facturi a numărului recipisei şi precepţiei care a liberat-o 635
Achitarea facturilor, semnarea furnizorilor în momentul achitării. Cazul pentru cei ca nu ştiu carte 637
Interzicerea de a se face cumpărături pe credit 637
Modul de factură de plată 639

Conturi şi facturi

Eplicaţiuni asupra întocmirei lor, certificarea în litere de primirea sumei, persoana dela care a primit banii şi data primirei, timbrarea conturilor 641
Plata tacselor de înregistrare, sancţiuni şi penalităţi 643
Scutiri de plata tacselor de înregistrare 645
Documentele sau actele justificative ce se anecsează la conturi 647
Model de cont pentru diferite cheltueli efectuate în contul administraţiei războiului 650
Numărul exemplarelor în care se fac facturile 650
Modul cum se face plata conturilor 652
Rezumat de formalităţile ce trebue să îndeplinească un cont sau factură 653

ANEXA LIT. T

Instrucţiuni şi formulare pentru registrele actelor de stare civilă pentru născuţi 655
Idem pentru morţi 657
Idem pentru căsătoriţi 659

Pagina

ANEXA LIT. U

Nomenclatura registrelor şi imprimatelor necesare armatei, partea anuală cuvenită corpurilor 661
Stabilirea părţei anuale şi imprimarea registrelor 662
Modul cum se distribue registrele şi imprimatele 663
Registrele stricate din neglijenţă procurarea cu plată a imprimatelor peste partea anuală 664
Formalităţile de îndeplinit pentru liberarea imprimatelor 665
Nomenclatura imprimatelor şi costul lor 667

ANEXA LIT. V

Instrucţiuni relative la modul cum trebue efectuată corespondenţa corpurilor sau servicilor între ele şi cu autorităţile superioare sau inferioare 673
Satisfacerea cererilor de către comandamente, înaintarea rapoartelor cu părerea motivată a comandamentelor 673
Stilul corespondenţei militare. formatul hârtiei pentru corespondenţă, înregistrarea rapoartelor şi petiţiunilor 674
Dispoziţiuni din serviciul interior privitoare la corespondenţă, stilul corespondenţei militare, escluderea formulelor de politeţe, model de raport 675
Diferite alte dispoziţiuni privitoare la corespondenţă, modul de a beneficia de corespondenţa prin telegrame 678
Reguli pentru corespondenţa ce se adresează Ministerului, a se arăta numărul, data şi direcţia dela care emană ordinul 679
Francarea corespondenţei adresată cercului militar şi atelierului de confecţii de haine Ofiţereşti din Bucureşti 681
Publicaţiunile ce se trimit pentru înserare în Monitorul Oficial 681
Interzicerea de a se introduce în plicurile oficiale corespondenţă particulară 681
Să nu se expedieze în gropuri monedă de aramă sau nichel, sumele mai mici de cinci lei să se expedieze în mărci sau în timbre 681
Formatul hârtiei de corespondenţă 682
Modul expedierei corespondenţei prin serviciul poştal de către corpuri şi servicii, instrucţiuni pentru manipularea plicurilor oficiale, plicurile oficiale recomandate 682
Francarea corespondenţei oficiale adresată particularilor 684
Scrisoare militară oficială, instrucţiuni şi formular 685
Ortografia oficială a Academiei române 686

PARTEA I-a

REGULAMENTUL

Serviciului administrativ în corpurile de trupă și servicii

Acest regulament a fost decretat la 31 Martie 1900, în baza art. 74 din legea asupra administrației armatei din același an, pe care o explică și desvoltă. El a înlocuit regulamentul de administrație al corpurilor de trupă din 1893 căci, modificându-se legea asupra administrației armatei în anul 1900, a trebuit să se modifice și regulamentul ei de aplicare, punându-se în concordanță cu noua lege, cu care ocazie i s'a adus diferite modificări.

Regulamentul mai cuprinde diferite anexe cu instrucțiuni și tarife; parte din ele sunt în textul regulamentului, iar parte s'a publicat în urmă în monitoarele oastei. In anul 1901, s'a cules toate anexele apărute până atunci și s'a publicat într'o broșură separată împreună cu tabla de materii.

Incă din primul an al decretării lui, a suferit diferite adăogiri, modificări și explicări, astfel că textul tipărit în 1900, nu corespunde, în multe părți, cu dispozițiunile actuale în vigoare. In acest manual sunt trecute articolele cu toate adăogirile, explicările și modificările aduse până la data arătată la nota de pe prima pagină a tablei de materii.

Dispoziții generale

ART. 1. — Administrația corpurilor de trupă, școalelor și stabilimentelor militare este încredințată comandanților lor, în marginele prescripțiunilor regulamentului de față și a dispozițiunilor regulamentelor speciale.

Nota 1. — Această dispoziţiune este consfinţită şi de art. 54 din legea administraţiei armatei (vezi manual vol. II) care zice: „Administraţia corpurilor de trupă şi a stabilimentelor militare este încredinţată comandantului corpului, directorului sau şefului stabilimentului.

El are sarcina de a prevede toate trebuinţele şi rămâne singur răspunzător pecuniar de administraţia sa şi de executarea legilor, regulamentelor, deciziilor şi ordinelor relative serviciului său".

Vezi şi art. 9, 10, 11, 12 R. A.

Nota 2. — Regulamentul este deopotrivă aplicabil atât la corpurile de trupă, cât şi la şcoli, stabilimente, depozite şi orice servicii militare; vezi nota dela art. 2 din regulament, care zice: „toate drepturile şi îndatoririle prescrise sub acest titlu se raportă întocmai la orice comandant de trupă făcând corp în parte, director de şcoală, stabiliment, depozit, etc."

Nota 3. — După cum rezultă din art. 54 din legea administraţiei armatei şi art. 1 din regulament, comandantul unui corp de trupă sau directorul unei şcoli, depozit sau stabiliment militar, pe lângă atribuţiunele de comandament ce are, este învestit în acelaş timp şi cu atribuţiuni administrative, fiind capul administraţiei corpului ce comandă sau stabilimentului ce conduce. El rămâne răspunzător de măsurile administrative ce le ia, cari trebue să fie în marginele atât a regulamentului de faţă cât şi a diferitelor regulamente speciale.

ART. 2.—Comandantul regimentului, (director de şcoală stabiliment, depozit) în ce priveşte aprovizionările de materiale şi producte, este ajutat de către o comisie de aprovizionare, compusă din ajutorul său ca preşedinte şi doi ofiţeri din corp ca membri.

Nota 1. — Acest art. se bazează pe următoarele dispoziţiuni din legea administraţiei armatei:

a) Art. 55 L. A. „In ceeace priveşte aprovizionările, primirile de producte şi materiale, constatări şi verificări, comandantul corpului, directorul sau şeful stabilimentului, este ajutat de către o comisiune de aprovizionare, numită de el *la trebuinţă* şi compusă din ajutorul său ca preşedinte şi doi ofiţeri din corp, ca membri".

b) Art. 5 al. III L. A. *Execuţiunea* este îndeplinită de către ofiţeri sau comisiuni de ofiţeri însărcinaţi, în mod permanent sau timporal, cu cumpărarea şi primirea diferitelor aprovizionări necesare armatei, (comisii de aprovizionare, comisii de recepţii, etc).

Nota 2. — Conform art. 21 din acest regulament, membrii comisiunei de aprovizionare, se numesc de preferinţă dintre ofiţerii superiori şi comandanţii de companii.

Nota 3. — Conform art. 6 şi 175 din acest regulament, a partea activă nu există comisiune de aprovizionare. Atribuţiunile ei se îndeplinesc de către ofiţerul cu aprovizionarea sub direcţiunea şi privegherea ajutorului comandantului.

Nota 4. — Conform art. 59 al. II din legea administraţiei armatei; companiile, escadroanele, bateriile şi bastimentele făcând corp în parte, nu au comisiuni de aprovizionare.

Ele se administrează de către comandanţii lor, cari sunt şi gestionari în bani şi în materii; vezi art. 5 de mai jos.

Vezi şi nota 1 de sub art. 6 de mai jos.

Nota 5. — Din combinaţia art. 2 şi 21 R. A. şi a art. 55 din L. A. rezultă că comisia de aprovizionare nu este permanentă, cum era vechea comisie de administraţie; ci se constitue *la trebuinţă*, prin ordin de zi, în care i se fixează şi ce anume serviciu are de îndeplinit; prin urmare, după îndeplinirea misiunei cu care a fost însărcinată, ea rămâne de drept desfiinţată, urmând ca la o nouă trebuinţă să se numească o altă comisiune.

Vezi şi art. 3, 21, 22, 23 R. A.

Ajutorul este încă însărcinat cu verificarea gestiunei comptabililor precum şi privegherea conservărei fondurilor şi materialelor încredinţate lor. (Vezi art. 13, 14 15 16 R. A).

Nota 1. — Vezi şi art. 56 L. A. Vol. II. „Ajutorul comandantului, directorul sau şeful stabilimentului, osebit de calitatea lui de preşedinte al comisiunei de aprovizionare, este însărcinat cu verificarea gestiunei contabililor precum şi privegherea conservărei fondurilor şi materialelor, fiind *solidar responsabil*, cu contabilii, de lipsurile şi deficitele ce s'ar constata în gestiunea lor.

ART. 3. — Gestiunile sunt încredinţate ofiţerilor comptabili, care nu pot face parte din comisia de aprovizionare; ei sunt justiţiabili înaintea înaltei curţi de compturi. (Vezi art. 24, 25 R. A).

Nota 1. — Acest articol rezultă din următoarele dispoziţiuni din legi:

a) Art. 58 L. A. Ofiţerii comptabili, fiind gestionari, sunt responsabili de fondurile şi materialele ce le sunt încredinţate; Ei nu pot face parte din comisia de aprovizionare.

b) Art. 5, al. ultim. L A. Gestiunea este încredinţată ofiţerilor comptabili, justiţiabili înaintea înaltei curţi de compturi.

c) Art. 6, L. A. Ofiţerii comptabili ai armatei, în bani şi în materii, nu sunt ţinuţi a depune cauţiune.

d) Art. 13, al. ultim, Legea compt. publice din 1903. Comptabilii militari nu depun garanţie.

Nota 2. — Ordin circ. 2.577 M. O. 20 p r. 1909, *ca ofiţerii noui eşiţi din şcoalele militare*, să nu fie întrebuinţaţi timp de doi ani dela data prezentărei lor la corpuri, decât exclusiv în serviciul frontului şi ca instructori la recruţi. Numai după trecerea

acestuĭ timp, pot fi însărcinaţi cu servicii administrative în corpuri sau detaşaţi la secţiile de pompieri.

In acelaş mod vor proceda corpurile cu ofiţerii cari vin dela comandamente sau biurouri şi cari au lipsit mai mult timp dela trupă, precum şi absolvenţilor şcoalei de războiu, cărora li se vor da comanda efectivă a unităţilor corespunzătoare gradului ce au.

In caz când numărul ofiţerilor prezenţi la corp întrec numărul unităţilor respective, se va da comanda bat. rezervă, etc. ofiţerilor celor mai vechi din corp cari au comandat timp îndelungat unităţi corespunzătoare gradului.

Nota 3. — *Relativ la înfiinţarea gestiunei în bani la minister şi comandamente*, vezi D M. 21 M. O. 4 R. 1908 cu modificările aduse prin D. M. 83 M. O. p. r. 13, 1910.

Aceste gestiuni se ţin după aceleaşi regule ca şi la corpurile de trupă, potrivit prevederilor regul. serv. administrativ. Mânuitorii fondurilor sunt contabili în bani iar gestiunea supusă la controlul I. curţi de conturi.

Fondurile se păstrează de şeful serviciului şi ajutorul său, casierului i se dă aconturi în raport cu trebuinţele.

Verificarea actelor şi controlul gestiunei se face de un ofiţer de intendenţă.

Fondurile ce anume ţin. sunt specificate în decizia sus arătată.

Nota 4. — Conform D. M. 83 M. O. 13 R. 1910 se ţin următoarele gestiuni:

a) La minister

b) La comandamentele de divizii

c) La marină, gestiuni separate pentru divizia de Dunăre, divizia de Mare, depozitele marinei şi arsenalul marinei.

Idem-conform D. M. 193 M. O. 23 R. 1910:

a) Depozitul de armătură din Târgovişte, se administrează separat atât în bani cât şi în materii.

b) Depozitul central de muniţiuni, gestiunea în bani şi materii la un loc cu pirotecnia, iar gestiunea muniţiunilor separată.

c) Idem, conform instrucţiunilor, aplicarea bugetului pe 1913/1914 secţiile de pompieri se administrează de către regimentele de artilerie cărora apa ţin, iar companiile de pompieri din Bucureşti şi Iaşi ca corpuri aparte. Relativ la administraţia secţiilor de pompieri, vezi şi D. M, 185 M. O. 23 Oct. 1910.

d) Divizioanele de obuziere uşoare, grele şi munte, vor depinde atât ca comandament cât şi ca adm-ţie de diviziile pe teritoriul cărora se găsesc D. M. 56 M. O 6 R. 1914

e) Batalionul de specialităţi şi şcoala maeştrilor militari de scrimă, se administrează ca corpuri aparte. Instrucţi, aplicarea bugetului 1913/1914.

f) Pentru administrarea unităţilor de rezervă este D. M. 297 M. O. 17 R. 1912 şi D. M. 356 M. O. 19 R. 1913 cu modificările aduse prin O. C. 22 M. O. 15 R. 1914 privitoare la funcţio-

narea birourilor de recrutare şi legătura lor cu regimentele de infanterie. Toate alocaţiile bugetare de orice natură, prevăzute pentru birourile de recrutare, se alocă, administrează şi lichidează prin regimentele de infanterie respective.

ART. 4. In fiecare corp de trupă (tot ce este prescris pentru corpurile de trupă se raportă şi la serviciuri, cu distincţiunile prevăzute în regulamentele speciale arătate la art. 1 un locotenent sau sub-locotenent, ori asimilat acestora, este însărcinat cu executarea serviciului de subzistenţă, cumpărarea, păstrarea şi distribuirea materialelor de întreţinere a corpului. El ia numirea de ofiţer cu aprovizionarea şi când este combatant se schimbă după fiecare an.

Ofiţerul cu aprovizionarea este pus sub direcţia şi privigherea imediată a ajutorului.

Nota 1. — Vezi art. 39 R. A şi adnotaţiele de acolo şi anexa lit. B din acest manual unde se găsesc în detaliu atribuţiunile ofiţerului cu aprovizionarea în timpul de pace şi în războiu.

Nota. 2. Ordinul ministerului 5523 din 3 August 1911 (Dir. 7). de a se da ofiţerilor cu aprovionarea câte un plutonier, din cei mai destoinici, pentru asemenea serviciu, ca ajutor.

ART. 5. — (Astfel cum a fost *modificat* prin Inaltul Decret No. 1838 din M. O. 15/1901 R pag. 217).

Companiile, escadroanele, bateriile şi bastimentele, făcând corp aparte se administrează de către Comandanţii lor, care sunt şi gestionari în bani şi în materii pentru unităţile lor.

Companiile escadroanele, bateriile sau bastimentele, ataşate pe lângă diferite stabilimente sau servicii, fac gestiuni în bani cu stabilimentul sau serviciul pe lângă care sunt ataşate comandanţii lor sunt numai gestionari în materii pentru unitatea lor.

Când pe lângă stabilimentele militare sunt ataşate în unităţi organizate, sub titlu de batalioane sau divizioane, compuse din mai multe companii, escadroane şi baterii, înzestrate cu tot personalul administrativ, comandantul acesta administrează unităţile de corp în parte, iar directorul stabilimentului sau şeful serviciului, execită autoritatea unui comandant superior, atât ca administraţie, cât şi pentru executarea serviciului.

Nota 1. — Vezi art. 43, 45 R. A., şi nota 4 de mai sus.

Art. 59 L. A. „Companiile, escadroanele, bateriile şi bastimentele făcând corp aparte, se administrează de comandanţii

lor, care sunt în acelaşi timp şi gestionari". (Vezi explicaţiunea dată prin art 5 de mai sus şi adnotaţiile)

Nota 2. — Ordin circular No. 1 din M O. 1/1904, R. pag. 1. Pe viitor fondurile de întreţinere ale unităţilor în cestiune (art. 5) să se administreze şi să se înscrie pe gestiune separat de acel al stabilimentului sau serviciului pe lângă care sunt ataşate.

Nota 3. — Livretele de ordinar şi *orice operaţiuni administrative* ale companiilor alipite pe lângă stabilimente, depozite, etc., să se verifice de ajutorul şefului stabilimentului, căci conform art. 5 de mai sus, aceste unităţi chiar dacă fac corp aparte funcţionează sub direcţiunea şi controlul stabilimentului de care depind. Ord. minist. No. 7819/1912.

ART. 6. — In caz de mobilizare, administraţia părţei sedentare, după plecarea părţei active, se conduce de comandantul teritorial al regiunei corpului, după principiile dela art. 5, relativ la companiile făcând corp în parte.

El asigură îndeplinirea serviciilor administrative, ajutându-se cu toţi ofiţerii rămaşi sub ordinile sale. Unul din ofiţerii inferiori, combatant sau asimilat, va fi însărcinat cu funcţia de ofiţer cu aprovizionarea.

Vezi art. 175 R. A.

Nota. 1. — In cazul când rămân la partea sedentară numai doi ofiţeri, comandantul părţei sedentare va avea numai direcţiunea iar celalt ofiţer va fi contabil în bani şi în materii In nici un caz comandantul nu poate fi mânuitor de fonduri, ele urmând a se păstra în cassa corpului sub chei, una ţinută de comandant, ceealaltă de ofiţerul contabil. Ord. minist. No. 6106 din 13 Iulie 1913.

Nota 2. — Vezi măsurile ce trebuesc luate de corpuri şi servicii pentru alegerea personalului pentru contab. în bani şi în materii în timpul mobilizărei O. C. No. 13 M. 8 R. 1915, publicat în întregime sub art. 8 de mai jos.

La partea mobilizată, atribuţiile comisiei de aprovizionare se îndeplinesc de către ofiţerul cu aprovionarea, sub direcţiunea şi privigherea ajutorului; iar comptabilitatea se îndeplineşte de către;

Casierul corpului şi

Ajutorul ofiţerului cu îmbrăcămintea.

Nota 1. — Art. 60 L. A. In caz de mobilizare, după plecarea corpului, administraţia depozitului se conduce de comandantul teritorial al regiunei corpului, în condiţiunile prescrise la art. 59 pentru companiile făcând corp în parte (art. 5 R. A).

Vezi art. 171 şi urm. R. A. Idem ord. No. 13 de mai jos.

ART. 7. — Detaşamentele se administrează de comandantul lor după dispoziţiunile prevăzute în acest re-

gulament, complectate cu instrucțiunile date prin ordin de zi de către comandanții unităților din care fac parte.

Atribuțiunile și răspunderea comandanților de detașamente este cea prevăzută în acest regulament pentru comandanții corpurilor de trupă.

Funcțiunea de ofițer cu aprovizionarea se îndeplinește de un ofițer din detașament, numit de către comandantul detașamentului.

ART. 8. — Când batalioane sau companii întregi sunt detașate timporal, drepturile lor se pot ordonanța direct de către comandamentele pe teritorul cărora se găsesc.

Mandatele ordonanțate se încarcă asupra corpului din cari fac parte, după înștiințarea facută de ordonatorii serviciilor de intendență respective.

Vezi și art. 213 R. A.

Nota. 1. — *Ordin circular No 13 din 30 Martie 1915, relativ la măsurile ce trebuiesc luate de corpuri și servicii în vederea mobilizării pentru contabilitatea în bani și în materii.*

M. O. 8 R. 1915.

Regulamentul asupra serviciului administrativ la art. 172 prevede că, în caz de mobilizare, rămâne la partea centrală (sedentară) ofițerul cu îmbrăcămintea, care va îndeplini și funcțiunea de contabil în bani (cassier).

Rezultă, dar, că acest ofițer va avea în sarcina sa două gestiuni de condus, urmând să primească dela partea activă, lunar, toate actele de primiri și cheltueli, pe cari le va opera în gestiunea corpului (art. 178 din regulamentul administrativ).

Osebit de aceste însărcinări, tot dânsul are datoria a-și îngriji de plata cheltuelilor privitoare la efectivul rămas la partea sedentară : ofițeri și trupă, efectiv care va fi foarte numeros (dispensați, scutiți, recruți de instruit), precum și a plătit familiile tuturor mobilizaților cari domiciliază în circumscripția teritorială a corpului, conform dispozițiunilor I. D. No. 310 din *Monitorul Oștei* 4, partea regulamentară din 1915.

Pentru a se putea face față la astfel de numeroase sarcine, acest ofițer, pe lângă că va trebui să fie ales dintre cei cari prezintă mai multe garanții de încredere, conștiință și seriozitate, dar va trebui să cunoască bine

tot mecanismul administrativ şi de contabilitate privitoare la serviciul îmbrăcămintei şi al cassieriei.

Pentru a asigura o bună funcţionare a serviciului, se vor lua următoarele dispoziţiuni :

1. La corpurile de trupă unde există, după prevederile bugetare câte doi contabili activi, se va alege cel mai destoinic contabil, care va fi destinat a rămâne la partea sedentară, pentru a îndeplini însărcinările sus arătate, şi în cazul când acesta va fi actualul cassier, se va lua măsuri ca dânsul să fie din vreme pregătit a lua în primire şi serviciul îmbrăcămintei, iar ofiţerul cu îmbrăcămintea să fie iniţiat în lucrările funcţiei de cassier, pe care o va îndeplini la partea activă.

Această pregătire se va începe de îndată, pentru ca la o eventuală mobilizare totul să fie studiat şi regulat.

2. Pentru corpurile cari au un singur contabil în bani şi în materii, cum e cazul la regimentele 41—80 infanterie, se va destina din vreme ofiţerul contabil, care va fi lăsat la partea sedentară.

In această privinţă, prin ordinul circular No. 22.450 din 4 Noemvrie 1914, dat comandamentelor teritoriale, s'a dispus să se numească al doilea contabil dintre ofiţerii disponibili.

In caz când această măsură s'a îndeplinit la toate corpurile, atunci se va proceda după cum s'a spus mai sus pentru corpurile cari au deja doi contabili, alegându-se şi instruindu-se contabilul care va rămânea la partea sedentară.

In cazul când din diferite motive, acest al doilea contabil n'ar fi numit încă şi ar urma ca să fie însărcinat un ofiţer de rezervă, atunci se vor luà măsuri a fi concentrat pe 20—30 zile, în care timp va fi pus la curent cu toate cele necesare la îndeplinirea funcţiuni sale, fie că va rămâne la partea sedentară, fie că va fi luat ca contabil la partea activă.

In principiu, este bine ca la partea sedentară să fie lăsat contabilul activ, ca cel mai bine iniţiat în lucrările respective.

Ca ajutoare acestor ofiţeri-contabili să se aleagă din timp plotonieri activi, iar ca secretari sub-ofiţeri de administraţie şi grade inferioare, cari de asemenea vor fi

iniţiaţi în lucrările respective ale celor două secţiuni: îmbrăcămintea şi cassieria.

Osebit, ministerul a luat deja dispoziţiuni ca la fiecare regiment de infanterie, la partea sedentară: să se dea câte 3 - 4 tineri din cei dispensaţi, cari să îndeplinească funţiea de secretari pentru plata drepturilor familiilor mobilizaţilor, dar cari vor fi întrebuinţaţi la toate nevoile serviciului, sub ordinele contabilului.

In total, vom avea la partea sedentară pentru serviciul de contabilitate:

Un ofiţer-contabil activ:

Doi plotonieri activi ajutoare : unul pentru cassierie şi altul pentru servicul îmbrăcămintei ;

Patru sub-ofiţeri, secretari la ambele servicii ;

Patru tineri dispensaţi, tot secretari.

Nota 2.—*Administrarea terenurilor cari aparţiu domeniul militar* D. M. 681 M. O. 45 R 1911.

Art. 1. Terenurile domeniului militar, destinate pentru instrucţia trupelor, sunt următoarele :

a) Terenurile cazarmelor şi câmpurile de exerciţii ale corpurilor de trupă, garnizoanelor şi stabilimentelor militare ;

b) Poligoanele de tragere ale corpurilor de trupă, garnizoanelor sau comandamentelor ;

c) Taberile regionale de instrucţie ale divizilor sau corpurilor de armată ;

d) Depozitele de remontă pentru cai;

e) Terenurile fortificaţiilor.

1. Administraţia terenurilor cazarmelor, câmpurilor de exerciţii şi poligoanele de tragere, prevăzute la alineate *a b* şi *e* de sub art. 1.

Art. 2. Aceste terenuri se vor administra de corpurile de trupă şi stabilimentele cărora aparţin, în caz când deservesc mai multe corpuri de trupă, se vor administra de unul din ele, care se va hotărâ de către comandantul diviziilor, ale cetăţii Bucureşti sau al regiunei *F.* N. G., sub comandamentul cărora se găsesc întrupate terenurile.

Art. 3. Terenurile de mai sus se vor exploata numai prin arendare şi exclusiv pentru păşunat sau fâneţe naturală, fără arătură.

Pe mici întinderi, în apropierea cazarmelor sau în puncte izolate, se pot face de corpuri, în regie, culturi de legume, necesare hranei trupei, aceastea cu învoirea comandamentului.

Nota — Terenul tutulor fortificaţiilor nu se mai arendează, urmând a fi plantate D. M. 247 M. O. 15 R.1912.

Art. 4 Ofertele pentru arendarea acestor terenuri se primesc de către corpurile de trupa sub administraţia cărora se află.

Comandanții de divizii, comandantul cetăți București sau al regiuni F. N. G, au delegația de a aproba acestei oferte.

In caz când e nevoie, după cum se arată mai la vale, de autorizarea consiliului de miniștrii, ofertele cu toate actele, se trimit preabil ministerului de război, direcția VII, prin intendența stabilimentelor centrale.

Art. 5. Sumele rezultate din arenzi se vor incasa de corpuri și vărsa la tezaur, conform cu prevederile art. 48 din legea contabilității publice.

Art. 6. Cheltuelile necesare pentru organizarea și instalațiunile reclamate de câmpurile de exerciții și poligoanele de tragere. se vor propune de comandamentele respective. pentru a fi trecute în budget cel mai târziu la inceputul lunei Octomvrie a anului.

Art. 7. In contul de gestiune al corpului respectiv se va deschide o coloană denumită *„fondul câmpurilor de exerciții și tragere“*, unde se vor înregistra veniturile și cheltuelile relative acestor terenuri.

Sumele vărsate la tezaur se vor trece în primiri și cheltueli pe baza recipiselor respective, cari se vor anexa ca acte la gestiuni.

2. Administrația taberilor regionale de instrucție

Art. 8. Taberile regionale de instrucție sunt puse, din punct de vedere al disciplinii, sub autoritatea comandantului diviziei, la care sunt repartizate din ordinea de bătae.

Comandanții corpurilor de armată pe teritorul cărora se află hotărăsc asupra felului cum ele vor fi utilizate pentru instrucția trupei.

In ceeace privește administrația, se va face de către intendanța stabilimentelor centrale, prin personalul de supraveghere destinat acestor tabere.

Art. 9 Terenurile ce aparțin taberilor se vor amenda de asemenea exclusiv numai pentru pășunat și fâneață naturală, fără arătură, la asociațiunile țărănești, *conform legii pentru arendarea moșiilor Statului*, publicată în *Monitorul oficial* No. 16 | 909, respectându-se în totul prevederile acestei legi.

Excepțional se poate admite arendarea și *pentru culturi de plante păioase a terenurilor excentrice*, izolate așa fel ca să nu fie împiedicate exercițiile militare prin asemenea culturi.

Pentru aceasta, comandanții diviziilor respective fac la timp propuneri și le supun pentru aprobare Ministerului.

Art. 10. Arendarea se va face prin bună învoială, conform art. 5 din legea pentru arendarea moșiilor Statului, *iar actele se vor trimite Ministerului, direcțiă VII, pentru aprobare, prin intendența stabilimentelor centrale.*

Arendările de o valoare mai mare ca 50.000 lei vor fi supuse aprobării Consiliului de Miniștri, conform art 5 din legea sus citată.

Art. 11. Ofertele pentru arendarea acestor terenuri se vor primi de către administrația taberilor respective care le va tri-

mite intendenței stabilimentelor centrale. După examinarea și verificarea lor, se vor înainta Ministerului, direcția VII, cu părerea intendenței asupra aprobării lor.

Art. 12. Incasarea arenzilor se va face prin organele Ministerului de Finanțe, conform legii de urmăriri a veniturilor Statului, cărora li se vor da în debit.

Art. 13. Condițiunile generale de arendare sunt următoarele:

Intendența stabilimentelor centrale va întocmi formulare de caiete de sarcine pentru toate terenurile domeniului militar cari vor cuprinde clauzele prescrise de legea arendării bunurilor Statului, legea contabilității publice și dispoziținni din prezenta decizie, precum :

a) Statul nu garantează calitatea solului, iar toate cazurile fortuite și de forță majoră, ordinare și extraordinare, prevăzute și neprevăzute, privesc numai pe asociațiunile țărănești, fără a avea dreptul de a cere vreo despăgubire sau scădere din arendă pentru daunele suferite ;

b) Toate dările aferente cad în sarcina lor ;

c) Administrația războiului este liberă a face orice instalațiuni, de orice natură, pe terenul arendat, fără nici o supunere la vreo pretențiune ;

d) Asociațiunile țărănești sunt obligate a se conforma și executa întocmai instrucțiunilor date pentru a se lăsa liber terenul pe zona de tragere sau de exerciții în timpul executării lor și să respecteze consemnele și semnele puse pe câmp ;

e) Pentru orice stricăciuni sau nenorociri ce s'ar întâmpla din cauza neexecutării instrucțiilor date și din nepăstrarea consemnelor rămân direcți răspunzători cei ce nu le-au executat ;

f) Asociațiunile țărănești, vor fi răspunzătoare pentru orice stricăciuni ce s'ar cauza clădirilor sau instalațiunilor aflate pe terenul arendat, fie de vite, fie de păzitorii lor ;

g) Sub nici un motiv nu au voe de a opri circulația pe drumurile existente și nici a deschide noi drumuri ;

h) Ele sunt obligate a întreține în bune condițiuni puțurile existente și libere de a face noi puțuri pe terenul arendat, fără însă a avea dreptul la vreo despăgubire. Puțurile construite rămân proprietatea administrațiunii războiului fără nici o plată, ei fiind obligați a le preda în bună stare la expirarea contractului de arendare ;

i) Se va menționa că fac parte integrantă din caietul de sarcină toate dispozițiunile din prezenta decizie cari nu vor fi contrarii dispozițiunilor prevăzute în acel caet de sarcine ;

j) Garanția ce trebuie să depună asociațiunile țărănești este acea fixată prin sus citata lege adică 35% din valoarea arenzii pe un an ;

k) Caiete de sarcine și planurile de exploatare vor fi înaintate ministerului pe cale ierarhică, cu ofertele pentru aprobare după care se vor încheia contracte relative ;

l) Se va arăta întinderea pământului fără a fi garantată, precum şi preţul arendării;

m) Se va fixa termenul de arendare care va fi dela 1 an până la 5 ani.

Art. 14. Caietele de sarcini se vor aproba de Minister, după care se vor trimite taberilor şi corpurilor respective pentru a se pune în vederea asociaţiunilor ţărăneşti, doritoare de a lua în arendă terenurile.

Art. 15. Pe baza aprobărilor date, cum se arată mai sus, contractele se vor încheia de către administratorii taberilor după un formular stabilit de intendenţa centrală. Ele se vor păstra în arhiva taberii respective.

Art. 16. Toate cheltuelile, de personal şi material, necesare taberilor, în fiecare exerciţiu, se vor propune Ministerului cel mai târziu până la 1 Octomvrie, prin intendenţa stabilimentelor centrale, pentru a se prevedea suma în buget.

Administratorul fiecărei tabere va ţine scriptele regulamentare, pentru înregistrarea operaţiunilor de contabilitate.

Art. 17. Supravegherea administrativă a taberilor şi verificările actelor, se va face de către intendenţa stabilimentelor centrale.

Art. 18. Toate lucrările relative la construcţiuni, instalaţiuni etc., se vor studia şi propune Ministerului (direcţiunea geniului) prin intendenţa stabilimentelor centrale, pentru a se prevedea în buget sumele necesare. Propunerile trebuesc făcute în termenul fixat la art. 16.

3. Administraţia depozitelor de remontă pentru cai.

Art. 19. Administraţia acestui teren se va face, întocmai după aceleaş regule ca taberile regionale de instrucţie, prin intendenţa stabilimentelor centrale.

Comandanţii depozitelor de remontă se vor conforma dispoziţiunilor prevăzute în prezenta decizie, relativă la administrarea terenurilor respective.

Art. 20. La 31 Martie al fiecărui an, comandamentele diviziilor, cetatea Bucureşti, regiunea F. N. G., şi intendenţa stabilimentelor vor înainta ministerului, direcţia VII, un tablou de toate sumele încasate la tezaur din arenzi în cursul exerciţiului închis, precum şi de cele date în debit administraţiunilor financiare pentru terenurile taberilor de instrucţie.

Art. 21. Personalul inferior, întrebuinţat în serviciul taberilor regionale de instrucţie ca paznici, pădurari, etc., va avea drept a păşuna gratuit câte 5 vite mari şi 10 oi precum şi să cultive câte trei hectare de pământ cari vor fi hotărâte de către comandanţii diviziilor în locuri izolate ce nu ar împiedica exerciţiile militare.

Art. 22. Dispoziţiunile prevăzute în deciziunea de faţă, se vor pune în aplicare cu începere dela data apariţiunii ei în *Monitor*.

Toate deciziunile, ordinele şi instrucţiunile contrare acestei deciziuni sunt şi rămân desfiinţate.

Nota 3. — *I. D. No. 2.917 din 13 Septemvrie 1916, relativ la modul în care se vor conduce administraţia şi controlul corpurilor şi serviciilor din zona armatei.*

M. O. 22 R. 1916.

Art. 1 — In timp de războiu conducerea administraţiunii armatei mobilizate aparţine comandantului de căpetenie, pentru toate trupele şi serviciile făcând parte din zona armatei, fie că aceste trupe sau servicii se găsesc în zona operaţiunilor şi aceea a etapelor, fie că ele s'ar afla ocazional şi vremelniceşte în zona interioară.

Această acţiune administrativă aparţinând comandantului de căpetenie, se va putea exercita şi de către comandanţii marilor unităţi, sau alte organe, însă numai în baza delegaţiunilor exprese, date de comandantul de căpetenie, prin ordine speciale.

Art. 2. — Tot în modul indicat la art. precedent se va proceda şi în privinţa directivelor ce sunt de dat de către comandantul de căpetenie, referitoare la:

a) Delegările de a aproba cheltueli ce urmează a fi date diferiţilor şefi de servicii sau comandanţi de unităţi, precum: celor dela marele cartier general, dela serviciul etapelor, dela comandamentele de armate, corpuri de armată, divizii, corpuri de trupă, corpuri sau detaşamente ce operează izolat, spitale mobile, depozite mobile, coloane de subsistenţă, brutării de campanie, parcuri de vite şi alte asemenea întocmiri administrative aparţinând armatei de operaţiuni; (Vezi nota 4 de mai jos),

b) Fixarea atribuţiunilor serviciilor de intendenţă dela comandamentele de armate şi ale altor mari unităţi, noui creiate în timpul şi cu ocaziunea războiului, cu deosebire din punctul de vedere al asigurării mersului regulat al serviciului de hrană şi echipament;

c) Stabilirea directivelor asupra modului în care se va exercita controlul şi supravegherea administrativă preventivă, asupra corpurilor şi serviciilor aparţinând zonei armate de operaţiuni, prin organele serviciului de intendenţă dela marele cuartier general şi dela cuartierele generale ale marilor unităţi pe lângă cari funcţionează asemenea servicii de intendenţă.

Art. 3. — Raporturile de serviciu dintre zona de operaţiuni şi zona interioară se vor stabili prin prealabile

înțelegeri între marele cuartier general și ministerul de război, atât din punctul de vedere al expedierilor de aprovizionări din interior și al evacuărilor din zona armatei, potrivit dispozițiunilor regulamentului asupra serviciului etapelor și regulamentului asupra serviciului de subsistență în campanie — cât și din punctul de vedere al coordonării controlului ministerului de război, prin delegații săi speciali cu supravegherea și controlul indicat la alin. c de sub art. precedent.

Nota 4. — Prin înaltul ordin de zi No. 1 din 5 Decembrie 1918 publicat în M. O. No. 2 p. oficială din 1919 s'a delegat dreptul de a aproba cheltueli până la suma de 100.000 lei la marele cartier general, comandamentele de armată, corpuri de armată, divizii, brigade și detașamente ce operează izolat, aflate în zona armatei. Pentru cheltuelele ce depășesc această sumă urmează a se cere aprobarea specială a marelui cartier general.

Nota 5. — *D. M. No. 408 din 13 Septemvrie 1916, privitoare la modul în care se vor conduce administrația și controlul corpurilor și serviciilor din zona interioară.*

M. O. 22. R. 1916.

Având în vedere cele cuprinse în înaltul decret No. 2,917 privitor la modul cum se vor aplica dispozițiunile de sub art. 53 din legea asupra administrațiunii armatei pentru trupele și serviciile din zona armatei de operațiuni, puse sub autoritatea comandantului de capetenie;

Având în vedere că această precizare de atribuțiuni este necesară pentru trupele și serviciile din zona interioară, rămase sub autoritatea ministerului de război, decid:

Art. 1. — Pentru stabilimentele militare cari, prin natura și felul lor de organizare, fac parte în mod permanent din zona interioară, precum și pentru comandamentele, serviciile și corpurile ce reprezintă părțile sedentare ale unităților și serviciilor mobilizate, rămase sub autoritatea și privegherea administrativă a ministerului de răsboi, administrația și controlul acestora se vor face potrivit regulilor statornicite pentru timpul de pace, cu următoarele deosebiri:

a) În baza art. 7 din legea decretată sub No. 4915 din 1913, aprovizionările de orice natură și de orice va-

loare se vor face prin bună învoială, numai în urma aprobărilor ministerului de război, sau a delegaților săi, fără a mai fi nevoie de aprobarea consiliului de miniștri, prevăzută de art. 85 din legea asupra contabilității publice.

Totuș pentru contractările mai mari de 100.000 lei se va cere și prealabila aprobare a consiliului de miniștri, afară de cazurile în cari urgența satisfacerii trebuințelor sau nevoia păstrărei secretului operațiunilor militare s'ar opune la aceasta;

b) In baza art. 9 din aceeași lege din 1913 taxele de timbru și înregistrare se vor reține din sumele cuvenite furnizorilor plătindu-li se numai suma reală ce li se cuvine; aceasta însă numai în cazul când asemenea taxe nu s'ar putea vărsa fără perdere de timp, la administrația financiară sau casieria de război din localitate sau din apropiere;

c) Pentru diferitele cumpărături se vor întrebuința pe cât va fi posibil și în zona interioară procedurile indicate la art. 98—105 din regulamentul asupra serviciului de subsistență în campanie.

Art. 2. — In privința încheierii operațiunilor de ordonanțări la data decretărei mobilizării, precum și în privința lichidării și ordonanțării cheltuelilor în timpul războiului, se vor observa cu stricteță cele cuprinse în instrucțiunile ministeriale No. 2.559 din 1915, publicat în *Monitorul Oștei*, partea regulamentară No. 45 din acel an.

Nota 6. — *Delegațiunile date Directorilor superiori din ministerul de războiu. D. M. No. 289 din 21 Decemvrie 1918.* M. O. 3 Of. 1919.

Având în vedere numeroasele chestiuni cu cari starea de război a împovărat lucrările ministerului, pentru a căror grabnică rezolvare este nevoie a se acorda o cât mai mare descentralizare atribuțiunilor administrative ale organelor administrației centrale;

Având în vedere prevederile legii asupra administrației armatei și organizării ministerului de războiu, care prin art. 5 prevede că ministerul poate delega parte din drepturile sale directorilor superiori, decid:

1. Osebit de atribuțiunile acordate prin art. 8—14 din lege, se acordă directorilor superiori din administrația centrală a războiului următoarele delegațiuni:

a) Directorii superiori pe baza referatelor prezentate de directori, vor aproba cheltueli relative la aprovizionări de materiale, construcțiuni, transformări, reparațiuni, etc., din creditele

bugetare sau extraordinare, a căror valoare nu trece peste 5.000 lei, fie că aceste aprovizionări sunt făcute prin licitații publice, fie prin bună învoială, aprobate prealabil de către dânșii.

Asemenea cheltueli vor fi numai de natura celor cari cad în atribuțiunile direcțiunilor respective, aceeaș cheltuială, mai mare de 5.000 lei, neputând fi fracționată spre a fi aprobată de către directorii superiori;

b) Directorii superiori vor semna „pentru ministru" toate contractele ce decurg din aprobările lor în limita delegațiunii date prin prezenta deciziune, precum și contractele pentru angajamentele de orice valoare, aprobate prealabil de secretarul general, subsemnatul sau consiliul de miniștri;

c) Directorii superiori vor numi comisiunile de recepție provizorii și definitive pentru recepționarea și primirea lucrărilor executate sau a materialelor predate și a decide asupra primirii sau respingerii.

Vor hotărî asupra acordării prelungirilor de termene peste cele prevăzute de contracte, precum și asupra penalităților prevăzute de caietele de sarcine și condițiunilor generale și speciale de ordine și administrație;

d) Directorii superiori vor aproba liberarea garanțiilor pentru lucrările și furniturile executate în regulă;

e) Directorii superiori vor decide asupra lichidării lucrărilor sau furniturilor contractate și neîncepute sau neterminate din cauza evenimentelor războiului, de o valoare până la 5.000 lei;

f) Directorii superiori vor aproba amenzile aplicate personalului civil afectat serviciilor militare, în conformitate cu dispozițiunile legilor și regulamentelor în vigoare.

2 Direcțiunile vor înainta 1 și 15 ale fiecarei luni serviciului controlului câte un tablou de cheltuel le aprobate de către directorii superiori, arătând natura cheltuelor și valoarea fiecăreia pentru a fi examinate și raportate subsemnatului în ce privește ordinea și economia cu care s'au efectuat.

3. Directorii superiori și serviciul contabilității sunt însărcinați cu executarea dispozițiunilor prezentei deciziuni.

Observație. Această decisiune a fost dată de D-l General Văitoianu, ca ministru de război. Pentru a fi valabilă trebuește reînoită de fiecare ministru de război, dacă va crede necesar să o mențină în totul sau modificată.

TITLUL I

Personalul administrativ al corpurilor de trupă

CAPITOLUL I

COMANDANTUL

Atribuţiuni şi responsabilităţi

ART. 9.—Comandantul are sarcina a prevede toate trebuinţele corpului şi a lua măsurile trebuincioase la timp pentru satisfacerea lor; el rămâne singur răspunzător pecuniar de administraţia sa şi executarea legilor, regulamentelor, decisiilor şi ordinelor relative serviciului său.

El priveghează toate persoanele de sub ordinele sale în exercitarea funcţiunei lor, dă instrucţiuni şi ia măsuri pentru îndeplinirea serviciului.

Comandantul are îndatorirea să se asigure în permanenţă de existenţa fondurilor băneşti şi materialelor aflate asupra subordonanţilor săi, pentru care face regulat inspecţii şi constatări. (Art. 100 R. A.)

Are grija ca toate recensămintele hotărâte prin acest regulament să se execute astfel în cât în cursul unui an, materialele de orice fel să fie văzute de cei însărcinaţi şi resultatele supuse cunoştinţei sale. (Vezi şi art, I. R. A.)

Nota 1. — *Diferite dispoziţiuni privitoare pe comandant in cestiuni de administraţie.*

a) Vezi dispoziţiunele din *servicial interior* relativ la administraţie.

b) *Registrele* ce ţine comandantul, vezi art. 193 R. A.

c) Relativ la deschiderea corespondenței, vezi art. 17 și 18 din R. S. I. El deschide singur, sau deleagă pe ajutorul său să deschidă corespondența corpului, cari se d stribue apoi celor în drept a o primi.

Fiecare corp de trupă va avea saci de corespondență (la fel cu cei care îi are direcția poștelor în cutiile de scrisori) adică în cari să se poată introduce corespondența fără a fi nevoe să fie deschiși. Cheile sacilor se păstrează de comandantul sau ajutorul său.

In acești saci se depune, de către factorii poștali, corespondența care se duce de ei la cazarmă.

Corespondența care trebue primită de-a-dreptul dela oficiul poștal se depune de-a dreptul de oficiant într'un sac de același model pe care trebue să l prezinte gradatul însărcinat cu aducerea corespondenței.

Dosarele cu actele relative la bani se păstrează cel puțin 10 ani.

Vezi și art. 66 și 197 R. A.

d) Relativ la petițuni și ori-ce acte neoficiale, nu le dă nici un curs, dacă nu sunt timbrate, art, 17 al. 1 și art 52 și 84 din legea timbrului, iar pentru *anularea* timbrelor de pe petițiuni și ori-ce cereri ce reclamă timbrul legal să se *anuleze cu cerneală* sau să se *perforeze* în așa fel ca ori-ce încercare de fraudă să fie înlăturată, O. C. N. 23 M. O. 46 din 1901 pag. 786.

e) Pentru caz de mobilizare art. 171 și urm. R. A.

f) Relativ la neîntrebuințarea în serviciu particular a materialelor aparținând statului: managiuri, cai, brecuri, etc. la inspecții să nu asiste persoane străine, etc. M. O. 29 din 1904.

g) Relativ la dreptul de a aproba sau nu procesele-verbale a comisiei aprovis., vezi interpretarea dela nota 2 de sub art. 23 R. A.

Nota. 1 — *Administrarea corpurilor de trupă și serviciilor armatei* D. M. 274 M. O. 31. R. 1910,

Capii de corpuri și de servicii în armată și din administrația centrală vor suprima orice cheltuială neprevăzută, nefolositoare, de lux sau de risipă și vor administra banul statului cu economia cea mai severă.

Nimeni nu va mai cere, afară de cazurile de forță majoră, o cheltuială care nu este prevăzută în buget.

Orice cheltuială și orice cerere de orice natură care dă loc la o cheltuială cuprinsă în preverile bugetare, va fi însoțită de o *„foae de cheltuiala“* sau *„deviz“* care va arăta în cap: *textul articolului* din lege, regulament, etc., care autorizează cheltniala; apoi *numele, numărul și suma capitolului* și *articolului* din buget, precum și suma rămasă disponibilă în bugetul general sau în cel parțial.

Aprobarea autorității competinte pentru cheltuială se

va da chiar pe această foae, fără de care deosebit de conturi, nu se va putea face şi nu se va putea justifica cheltuiala.

Orice cerere de cheltuiala care nu va fi în condiţiunile de economie şi de regularitate perfectă, va rămâne fără răspuns sau va atrage urmări disciplinare.

Nota 2 — *Cereri şi propuneri contrare legilor şi regulamentelor*. D. M. 503 M. O. 46 R. 1910.

Având în vedere că necontenit ministerul primeşte cereri şi propuneri cari sunt contrare ordinelor permanente, deciziilor ministeriale, regulamentelor şi chiar legilor în vigoare, ceeace produce o corespondenţă de prisos, pierdere de timp şi poate chiar aprobări nelegale; decid:

1. Orice cerere şi orice propuneri, fie de cheltuială, fie de orice natură, ce se vor face diferitelor autorităţi ierarhice, vor trebui să fie sprijinite pe prevederea legală ce ar exista, citindu-se textual şi deplin articolul sau articolele respective;

2. Orice cereri şi orice propuneri cari s'ar face şi cari ar fi contrare ordinelor, deciziilor, instrucţiunilor, regulamentelor şi legilor în vigoare, sau cari nu ar fi sprijinite pe aceasta în modul de mai sus, vor fi respinse, trăgându-se la răspundere atât cei cari le-au făcut, cât şi cei cari le-au înaintat sau aprobat şi trecându-se vina motivată în memoriile calificative respective:

3. Comandanţii corpurilor de armată sau ai altor comandamente superioare sunt însărcinaţi cu aducerea la îndeplinire riguroasă a deciziei de faţa.

Nota 3. — *Interzicerea angajărilor de cheltueli în mod neregulat* D. M. 142 M. O. 13 R. 1911.

Având în vedere că unele comandamente autorizâ diferite cheltueli în contul creditelor bugetare fără o prealabilă autorizare a ministerului, iar după efectuarea lucrărilor înaintează actele relative, cerând rambursarea, fără să se preocupe dacă ministerul este sau nu în măsură să acopere acele cheltueli;

Având în vedere ca unei asemenea procedări ilegale trebue neapărat să se pună capăt; decid:

1. În afară de cheltuelile ce comandamentele sunt

autorizate de legi şi regulamente să aprobe în limitele creditelor ce le sunt anume delegate, nici o altă angajare de cheltueli nu se va putea autoriza, fără ca mai întâi să se fi cerut şi obţinut aprobarea ministerului;

2. Orice cheltuială făcută în afară de prevederile deciziunei de faţă se va imputa, conform art. 39, alin. *c* din legea soldelor, celui care a încuviinţat angajarea ei fără prealabilă aprobare a ministerului.

Nota 4. — *Scrisorile şi reclamaţiunile anonime.* D. M. 343 M. O. 35 R. 1910.

Considerând mulţimea scrisorilor, denunţurilor sau reclamaţiunilor anonime ce inundează oştirea, fie contra ofiţerilor de către civili, fie contra superiorilor de către inferiori;

Considerând nedreptăţile şi ofensele ce se pot aduce ofiţerilor de pe urma anonimelor, precum şi cheltuelile ce se ocazionează adesea cu cercetările, cari mai totdeauna dovedesc neadevărul şi calomnia; decid:

1. Orice scrisoare se va primi la minister, sau ori unde, se va privi mai întâiu la sfârşit şi, dacă ea va fi neiscălită, nu se va ceti, ci se va distruge imediat, fiind considerată ca o infamie şi o laşitate a unui poltron, care se necinsteşte pe el însuşi şi pe părinţii cari l-au crescut;

2. Dacă scrisoarea poartă o iscălitură necunoscută, de asemenea se distruge, iar dacă este însoţită de o adresă şi un titlu, atunci primitorul poate, dacă voeşte, fără a o citi, să o trimită, francată şi cu marcă înăuntru, poliţiei din localitate de unde a pornit, cu rugămintea de a i se răspunde dacă acea persoană există în adevăr acolo;

3. In caz când primitorul bănueşte scriitura anonimei, o va trimite, împreună cu scriitura bănuitului, la minister, care o va supune în studiul experţilor;

4. Pentru denunţurile şi ofensele anonime publicate contra ofiţerilor prin gazete, cu cari mai totdeauna anonimele ameninţă pe cei cărora le adresează, — ca cum *presa* ar fi creată pentru patimile lor josnice—se va proceda în acest caz, conform deciziei ministeriale No. 30 din *Monitorul Oştirei* No. 5/910;

5. Ca urmare a celor de mai sus, este oprit oricărui superior şi oricărei autorităţi militare de a da curs vre-

unui denunţ sau vreunei reclamaţiuni anonime contra ofiţerilor sau gradelor inferioare.

Militarii sau civilii cari sub *anonimat*, ard de setea dreptăţii sau de dragostea reputaţiunii armatei, trebue să aibă curaţul acestor nobile sentimente şi să procedeze cavalereşte şi deschis. La din contra, să afle că calomniile, injuriile, reclamaţiunile sau denunţurile laşe contra ofiţerilor vor rămâne zadarnice.

Notă 5. — *Sărbătorile cari se ţin în armată.* D. M. 316. M. O. 34 R. 1910.

a) Bisericeşti:

Naşterea Maicei Domnului, 8 Septemvrie; Înălţarea Sf. Cruci, 14 Septemvrie; Sf. Dumitru, 26 Octomvrie; Sf. Arangheli Mihail şi Gavril, 8 Noemvrie; Intrarea în biserică, 21 Noemvrie; Sf. Nicolae, 6 Decemvrie; Naşterea Domnului (Crăciunul) [1]) 25 Decemvrie; Sf. Vasile, 1 Ianuarie; Botezul Domnului, 6 Ianuarie; Sf. Ioan Botezătorul, 7 Ianuarie; Sf. Vasile, Grigorie şi Ioan, 30 Ianuarie; Intâmpinarea Domnului, 2 Fevruarie; Buna Vestire, 25 Martie; Invierea Domnului (Paşti) [2]), Martie-Aprilie; Sf. Gheorghe, 23 Aprilie; Sf. Constantin şi Elena, 21 Maiu; Înălţarea Domnului (40 zile după Paşti); Pogorârea Sf. Spirit (51 zile după Paşti), (Rusaliile); Sf. Petru şi Pavel, 29 Iunie; Profetul Ilie, 20 Iulie; Schimbarea la faţă, 6 August; Adormirea Maicii Domnului, 15 August.

b) Naţionale:

Unirea principatelor, 24 Ianuarie; Aniversarea naşterii M. S. Regelui, 7 Aprilie; Ziua numelui M. S. Regina Elisabeta, 24 Aprilie; Aniversarea întemeierii Regatului Român, 10 Maiu; Aniversarea luării Griviţei, 30 August; Aniversarea căderii Plevnei, 28 Noemvrie.

Nota 6 — *Directive pentru a asigura trimiterea la timp a diferitelor lucrări cerute a se întocmi de corpuri şi servicii.*

Ord. circ. No. 46 din M. O. 35 R. 1911.

Din corespondenţa zilnică ministerul observă că, în corpurile de trupă, serviciul de biurou lasă foarte mult de dorit. Astfel: ordine, dări de seamă, etc., ce trebuesc executate şi trimise periodic la date certe, se primesc mult mai târziu şi necomplectate

1) Deosebit de cele trei zile de sărbători, serviciul încetează cu două zile înainte.

2) Idem.

sau în neregulă. Iar la ordine ce se dau „ad-hoc" se uită, uneori, chiar de a se răspunde trebnind noi interveniri, sau se răspunde mult mai târziu, pripit, fără ca chestiunile propuse să fi fost serios şi complect studiate sau, după caz, experimentate fără date sigure asupra observaţiilor făcute, fără concluzii serioase, aşa că nu pot fi de nici un folos. Asupra unei aceeaş chestiuni se comunică rezultatele de multe ori cu totul contradictorii, nu numai în ce priveşte părerile sau concluziunile, dar chiar asupra unor fapte concrete ce nu ar putea da loc decât la aceleaşi fenomene sau la aceleaşi observaţiuni, când s'ar face studiile sau experienţele cum trebuie. Aşa, nu mai departe dările de seamă cu rezultatul observaţiunilor ce trebuiau făcute asupra tragerilor din anul 1910, în ce priveşte comportarea muniţiunilor de războiu, nici n'au fost trimise la timp (din care cauză ministerul a revenit şi cu ordinul No. 3019 din 31 Maiu 1911, nici n'au fost în cea mai mare parte complecte şi în spiritul ordinului ministerului; ca atare, de nici un folos.

Ministerul crede că această stare de lucruri provine din cauza lipsei de control, cât şi de program, absolut necesar bunului mers. Astfel, în unele corpuri, comandantul se mulţumeşte cu împărţirea corespondenţei pe secţii, fără a se ţine seamă dacă o secţie oarecare are personalul trebuincios şi pregătit pentru studiul unei chestiuni date, în loc să încredinţeze o asemenea lucrare altor ofiţeri din corp, cari ar avea mijloacele şi pregătirea trebuincioasă.

Ministerul crede că o asemenea rea şi, din toate punctele de vedere, dăunătoare stare de lucruri, nu va avea sfârşit decât atunci când se va stărui de către toţi cei în drept pentru ca cea mai bună regulă să domnească şi când comandanţii de corpuri îşi vor face un punct de amor propriu că, în corpurile lor, spiritul de prevedere, de ordine şi punctualitate în toate ramurile serviciului, să nu lase nimic de dorit.

Pentru a se obţine acest rezultat nu este de ajuns ca zilnic corespondenţa sosită să fie împărţită pe secţiuni cu rezoluţia: *Secţia . . . pentru executare*, ci trebue avut în vedere multe chestiuni cari au nevoie a fi mai în deaproape studiate, sau a căror rezolvare cere concursul priceput al mai multor factori, cari trebuiesc întruniţi şi puşi în acţiune, cu anumite directive, în sensul lucrului ce li se cere, cum sunt chestiunile cari reclamă studii prealabile, experienţe comparative, la care trebuesc chemaţi să conlucreze cei cari sunt mai indicaţi prin cunoştinţele şi experienţa personală ce posedă.

Dacă s'ar proceda astfel, n'am avea ocaziune să constatăm anomalii ca acele când o chestiune de comandament s'a studiat şi rezolvat prin casier, alta de armament prin ofiţerul cu îmbrăcămintea, etc.

O altă lacună care împiedică bunul mers al serviciului este lipsa de metodă şi de ordine, fără de care executarea servtciilor cu punctualitate şi la timp este cu neputinţă.

Pentru aceasta este absolut necesar ca, pentru fiecare serviciu al corpului, să existe nu numai un tablou anual care, în ordine cronologică, să indice, cu preciziune, datele la cari legile regulamentele, deciziile şi diferitele ordine cer trimiterea de anumite lucrări, precum: dări de seamă, situaţii, tablouri, etc., pe baza cărora administraţia războiului are de luat măsuri în vederea satisfacerii diverselor nevoi ale oştirii, dar încă un calendar în care se înscrie, la zi, cuprinsul tabelului de mai sus, pentru a se putea urmări mai uşor epocele când lucrările trebuesc pregătite şi expediate.

Tot acolo trebuesc notate datele la cari sunt cerute, eventual diferite chestiuni trimise pentru a fi studiate, experimentate, etc. necesare ministerului la terminele fixate.

Fără asemenea elemente, pe cari toţi agenţii corpului să le aibă necontenit în vedere, nu se poate asigura o bună şi promtă executare a lucrărilor.

In acest scop comandamentele sunt rugate a lua cuvenitele măsuri şi a priveghea executarea dispoziţiunilor cuprinse în ordinul de faţă, cunoscând că ministerul este hotărât a lua cele mai severe măsuri împotriva celor cari nu se vor pătrunde de directivele date.

Nota 7. — *Incheerea registrului de fonduri la I-a zi a fiecărei luni.* O. C. 59 M. O. 19 R. 1912.

Ministerul a constatat, prin controlorii săi, că la multe corpuri şi servicii, registrul de fonduri nu se încheie la I-a zi a fiecărei luni, cum se prevede prin instrucţiunile tipărite la începutul acelui registru.

Această importantă operaţiune îşi are rostul ei; căci pentru a se încheia acest registru, trebue neapărat să se facă revizuirea casei şi a actelor de valoare şi prin aceasta şeful corpului sau serviciului are cel mai bun prilej a controla actele subalternilor săi şi de a se asigura de existenţa fondurilor, de care dânsul este răspunzător, în calitate de cap al administraţiei corpului sau serviciului, potrivit art. 54 din legea asupra administraţiei armatei şi art. 9 din regulamentul acestei legi.

De aceea ministerul dispune ca în viitor această îndatorire să fie observată cu stricteţe, iar ofiţerii din intendenţă să semnaleze orice abateri ar constata comandamentelor respective cari vor lua măsurile cuvenite contra celor vinovaţi.

Nota 8. — *Oprirea ofiţerilor de a veni la serviciu Duminecile şi sărbătorile* O. C. 58 | 9104 M. O. 33 R. 1913.

Ministerul este informat că unele dintre corpurile şi serviciile armatei nu respectă ordinele relative la repauzului acordat ofiţerilor Duminica şi în zilele de sărbători anume prevăzute de decizia ministerială No. 316 din 17 Iunie 1910, obligând pe ofiţeri să vie la serviciu atât Duminicile, cât şi sărbătorile.

Acest procedeu constituind o abatere dela dispoziţiunile art. 132 din regulamentul serviciului interior pentru toate trupele care prevede ca Duminicile şi în zilele de sărbătoare regulamen-

tate serviciul este suspendat, se atrage serioasă atenţiune şefilor de corpuri şi servicii, cari vor fi direct responsabili de orice abatere dela aceste dispoziţiuni, ca pe viitor să nu oblige a veni la serviciu decât pe ofiţerii însărcinaţi pe rând de comandant cu educaţia morală a trupei şi conducerea ei la biserică.

In aceste zile ofiţerii pot lipsi din garnizoanele lor cu învoirea comandantului şi obligaţiunea de a indica adresa unde pot fi găsiţi, dacă va fi nevoie. Acest drept nu se va restrânge decât pentru interese de serviciu absolut indispensabile şi observându-se în totdeauna ca lipsa ofiţerilor dela acel corp sau serviciu din garnizoană să se menţină în proporţia de $^1/_8$ din efectivul lor.

Nota 9. — O. C. al C. 2 No. 10.184 din 7 Martie 1913 relativ la citirea pedepselor date trupei.

Pedepsele ce se aplică trebuind să fie socotite ca un mijloc de îndreptare, greşelile ce a provocat aplicarea lor trebuesc cunoscute de toţi, spre a nu se mai repeta; pentru aceasta D-nii comandanţi de corpuri şi capi de servicii, vor bine-voi să dispună a se citi trupei ordinele de zi de pedepse disciplinare şi copiile după sentinţele consiliului de disciplină şi de războiu, — cari li se trimit conform art. 145 al. 3 C. J. M. — comandanţii de companii, escadroane şi baterii căutând a face pe oamenii de sub comanda d-lor, să capete o bună morală din greşelile cari au fost pedepsite, aşa ca să se ferească de ele şi să împedice pe cei cu mintea mai slabă de a le mai săvârşi.

Nota. 10. — *A se răspunde la toate cererile şi reclamaţiunile făcute autorităţilor militare.* O. C. No. 5 M. O. 5 R. 1914 pag. 114.

Toate cererile şi reclamaţiunile făcute ministerului de războiu sau autorităţilor şi comandamentelor dependinte de acest minister trebue să aibă un răspuns, dat de cei cărora le revine acest drept potrivit legilor şi regulamentelor în vigoare.

Pentru aceasta se ordonă ca toţi ofiţerii şi funcţionarii armatei, comandanţii de unităţi, şefii de corpuri sau servicii să vegheze ca de îndată ce s'a rezolvit o cerere sau reclamaţiune dacă reclamantul nu a venit în persoană spre a urmări şi vedea rezultatul, să i se comunice acest rezultat, prin cercurile de recrutare, pe teritoriul căruia îşi are domiciliul, la adresa indicată pe cerere sau reclamaţiune.

Nota 11. — *Ordin circular No. 10.782 din 16 Iulie 1917.— privitor la reamintirea normelor după cari urmeaza a se executa controlul administrativ în armată şi a se stabili responsabilităţile pecuniare.*

I. Caracterul controlului administrativ

Reducerea la minimum posibil a neorânduelilor administrative săvârşite fie din nepricepere, fie din neglijenţă, sau chiar cu rea credinţă, este condiţionată în prima linie de felul în care

se exercită controlul asupra mânuitorilor de fonduri şi asupra celor însărcinaţi cu conducerea administraţiei corpurilor de trupă şi serviciile armatei.

In această privinţă autorităţile militare trebue să aibă necontenit în vedere următoarele învăţăminte trase din experienţa de toate zilele:

Caracterul controlului ce se exercită de către agenţii de control şi supraveghere trebue să fie eminamente *preventiv* ţinându-se seamă că prin acest fel de control se împiedică săvârşirea neorânduelilor, ori se opreşte pe loc continuarea celor ce s'ar găsi în curs de executare. Este îndeobşte cunoscut că controlul preventiv dacă se face la timp şi cu chibzuială este cel mai eficace mijloc de a salvgarda atât interesele Statului, cât şi pe acele ale mânuitorului de fonduri; controlul posterior, după săvârşirea răului, în marea majoritate a cazurilor nu a satisfăcut nici unul din aceste două feluri de interese.

Un asemenea control preventiv a fost de altfel recomandat atât de Marele Cartier General, prin art. 7 din înaltul ordin de zi No. 1 din 29 Septemvrie 1916, cât şi de ministerul de război prin ordinul circular No. 10900 din 16 Septemvrie 1916 către comandamentele sedentare ale corpurilor de armată.

Trebue iarăşi să se practice, cât mai des posibil controlul prin descinderi şi inspecţiuni neprevestite, ţinându-se seamă că rostul unui astfel de control este acela de a pune în poziţie pe mânuitorul de fonduri, sau pe cel care exercită o atribuţiune administrativă, să fie în tot momentul în regulă în aşteptarea unor asemenea inspecţiuni neprevestite.

Controlul special administrativ creiat prin legea din 21 Decemvrie 1916, fiind menit a pune pe ministrul de război în măsură ca, prin propriile sale organe, să se încredinţeze de modul în care îşi fac datoria cei însărcinaţi cu administrarea şi controlul permanent al corpurilor de trupă şi serviciilor armatei se va exercita eminamente pirn descinderi neprevestite.

In zona armatei de operaţiuni asemenea descinderi se vor face de comun acord cu Marele Cartier General aşa cum se prevede în regulament menţionatei legi.

II. Responsabilitatea pecuniară

a) *Evitarea confuziunilor de atribuţiuni*

Pentru garantarea bunei rânduieli şi pentru înlesnirea stabilirei responsabilităţilor, autorităţile militare sunt datoare să vegheze şi să ia măsuri ca fiecare din cei cu însarcinări administrative să-şi aibă fixate cu preciziune aceste atribuţiuni, cunoscându-le şi limitându-le la sfera sa de acţiune, fără a se amesteca, în mod ilegal, în atribuţiunile altora.

Nu trebuie să se piardă din vedere că nimic nu stânjeneşte mai mult stabilirea responsabilităţilor făcând'o iluzorie şi uneori

chiar imposibilă decât confuziunile de atribuţiuni şi procedările ilegale sau greşite, fiecare având posibilitatea să arunce răspunderea asupra celuilalt, aşa că mai la urmă n'ai pe cine să mai tragi la răspundere.

b) *Cei cărora incumbă responsabilitatea pecuniară*

In această privinţă se reaminteşte că, pentru pagubele aduse Statului de către mânuitorii de fonduri şi de către cei însărcinaţi direct cu supravegherea şi controlul acestora, legile în vigoare fac răspunzătoare pe următoarele persoane:

§ 1. *Răspunderea contabililor gestionari*

Cum se ştie, aceştia sunt de două feluri: de drept şi de fapt.

Contabili gestionari de drept sunt acei mânuitorii de fonduri şi materiale ai corpurilor de trupă şi serviciilor armatei a căror numire în aceste funcţiuni este confirmată prin deciziune ministerială conform art. 24 din regulamentul de administraţie al corpurilor de trupă.

Gestiunea acestora îmbrăţişează toate operaţiunile de primiri şi cheltueli ale corpului sau serviciului respectiv; contul gestiunei lor se înaintează înaltei Curţi de conturi după închiderea fiecărui an bugetar, fie că ar exista sau nu deficit.

Contabili gestionari de fapt sunt acei delegaţi de şefii lor, conform regulamentelor militare, a mânui anumite fonduri şi materiale, dar a căror gestiune este implicit cuprinsă în gestiunea contabilului de drept respectiv căruia urmează a-i preda toate actele justificate de primiri şi cheltueli sau de distribuţii de materiale, precum ofiţerii cu aprovizionarea, cu armătura, cu cazarmarea, comandanţii de companie, etc.

Gestionarii de fapt, conform art, 23 din legea contabilităţii publice şi art, 24, alin. IV din legea de organizare a înaltei curţi de conturi sunt justiţiabili de acea înaltă curte însă numai în cazul de deficite.

In astfel de împrejurări corpul sau serviciul întocmeşte un cont de gestiune *ad-hoc* sau memoriu amănunţit asupra împrejurărilor în cari s'a produs deficitul. Acel cont sau memoriu, împreună cu actele relative, îl va înainta ministerului de război spre a-l transmite înaltei curţi de conturi pentru cercetarea şi judecarea lui.

Tot ca gestionari de fapt legea mai consideră şi pe acei cari, fără autorizaţie, se amestecă în mânuirile fondurilor.

In această categorie intră şi acei şefi de corpuri sau de serviciu cari se cred în drept a lua asupră-le banii dela cassier şi a face ei singuri cumpărături, fie în localitate, fie în altă parte, predând apoi casierului în locul banilor luaţi facturile aduse de dânşii.

Cei cari recurg la astfel de procedeuri nesocotesc principiul legei contabilităţei publice (art. 9) în virtutea căruia există incompatibilitate între direcţiune şi control deoparte şi execuţiune sau gestiune de alta. Cu alte cuvinte şeful de corp care are dela lege dreptul să aprobe cheltueli şi obligaţiunea să controleze atât pe cei însărcinaţi cu executarea ordinelor sale cât şi pe cassier, se transformă el însuşi în agent de execuţie şi în controlator al propriilor sale acte.

In afară de responsabilitatea precuniară angajată, asemenea abuzuri de putere trebuesc cu severitate reprimate de autorităţile superioare militare şi, de va fi cazul, chiar de către cele judecătoreşti.

§ 2. *Răspunderea celor cari nu justifică avansele primite*

Oricare militar sau funcţionar civil din serviciul armatei care nu intră în categoria gestionarilor prevăzuţi la § 1 de mai sus, este precuniar răspunzător în virtutea art. 28, alin. II din legea înaltei Curţi de conturi pentru nejustificarea avanselor ce i s'au pus la dispoziţie spre a putea îndeplini un serviciu al armatei.

§ 3. *Răspunderea celor cari fără a fi contabili sau titulari de avanse au adus o pagubă Statului prin ilegalitatea măsurilor luate*

Oricare militar sau funcţionar civil din serviciul armatei care, fără a fi cuprins în enumărările dela § 1 şi 2 de mai sus, au adus o pagubă Statului prin ilegalitatea măsurilor ce a luat, abuzând de autoritatea ce-i dă gradul sau funcţiunea sa, este pecuniar răspunzător de paguba cauzată, în virtutea art. 39, alin. *a* din lege asupra soldei în armată şi art. 68 din regulamentul acestei legi.

§ 4 *Răspunderea şefului de corp şi a ajutorului său*

Ajutorul şefului de corp sau de serviciu fiind direct sau special însărcinat cu supravegherea contabililor de drept şi de fapt, este pecuniar răspunzător de toate dificitele produse de aceştia ămase neacoperite. Această răspundere îi este impusă de art. 134 din legea asupra contabilităţei publice şi art. 14 din regulamentul de administraţie al corpurilor de trupă, în cazul când aceste deficite s'ar fi produs din cauza neîndeplinirei însărcinărilor ce-i sunt puse de regulament.

Şeful corpului sau serviciului, potrivit art. 54, alin. II din legea asupra administraţiei armatei, este pecuniar răspunzător pentru astfel de dificite rămase neacoperite, numai în cazul când cu dela sine putere şi în contra dispoziţiunilor regulamentului, ar fi luat măsuri ilegale din cari ar fi rezultat un deficit.

In această categorie urmează să se socotească şi cazul când un şef de corp sau de serviciu nu ar fi luat măsuri ca sumele importante încasate de casier să fie depuse în cassa corpului îndată după încasarea lor, aşa cum prevede regulamentul. Aceeaş răspundere decurge pentru dânsul şi din nesocotirea regulei prescrisă de regulament, aceea ca fondu le din casa corpului să se păstreze sub două chei, din care una ţinută de dânsul şi celaltă de ajutorul său dacă, bineînţeles, d.ficitul ar privi fondurile aflate sau cele care ar trebui să se afle în casa corpului.

Se reaminteşte asemenea că responsabilitatea pecuniară a şefului de corp mai este angajată solidar cu aceea a ajutorului său, în cazul când ar fi aprobat referatele acestuia, ne egulat întocmite, pentru aconturile de dat casierului, atunci când asemenea aconturi exagerate sau nejustificate ar fi contribuit la producerea deficitului sau la mascarea lui.

In astfel de împrejurări, responsabilitatea pecuniară a şefului de corp sau de serviciu este independentă de aceea prevăzută a § 3 de mai sus.

§ 5. *Răspunderea ofiţerilor de intendenţă*

Aceştia au aceeaş răspunderea pecuniară prevăzută de art. 134 din legea contabilităţi publice, în cazul când nu şi-ar fi îndeplinit însărcinarea dată fie prin legi şi regulamente, fie prin ordine speciale.

Hotărârile comandantului

ART. 10. — Toate cestiunile de administraţie sunt hotărârile de comandant prin ordine de zi sau aprobări puse pe acte şi anume :

1. Prin ordie de zi.

a) Angajarea personalului a cărui numire îi este lăsată prin regulamente.

b) Plata primelor prevăzute de regulament.

c) Aprovizionările de orice fel de materiale, care dau loc la încărcarea corpului cu fonduri sau materiale, când ele n'au fost deja hotărâte prin rezoluţii puse pe acte, procese-verbale, etc, ori ordonate de către autorităţile superioare. (In acest caz nu se mai dă ordin de zi.)

d) Cheltuelele ce el fixează să se plătească lunar în bani comandanţilor de companii pe preţurile alocate pentru materiale care nu se pot procura în natură prin ofiţerul cu aprovizionarea. (Vezi art. 77 R. A.)

Nota. 1. — Se mai dau *ordine de zi* pentru :

Instrucţiuni pentru administraţia detaşamentelor art. 7 R. A.

Absenţa comandantului cu soluţiunea şi direcţiunea ce trebue a se da diferitelor cestiuni administrative art. 12 R. A. art. 344 R. S. I. precum şi pentru toate absenţele ofiţerilor ce îndeplinesc o funcţiune administrativă: comand. batalioane, comand. companii, ofiţerii contabili, art. 345 şi 346 din R. S. I.

Absenţa ajutorului art. 24 R. S. I. art. 16 R. A.

Pentru inpecţiunile şi recensămintele la detaşamentele aflate în alte garnizoane, art. 18 alin f. R. A. pentru constituirea comisiei de aprovizionare la trebuinţă art. 21 R A.

Pentru aprovizionări sau cumpărături importante făcute de comisia de aprovizionare art. 22 alin. b. R. A.

Pentru încasarea dobânzilor la sumele consemnate de corpuri art. 45 R. A.

Pentru aprovizionarea subsistenţelor necesare hranei trupei art. 54 R. A.

Pentru oamenii ce nu se pot hrăni la ordinar art. 59 R. A

Pentru cheltuelile mărunte de întreţinere şi salubritate ce s'ar da eventual în bani comandanţilor de companii art. 77 R. A.

Pentru orice imputaţie definitivă art. 118 R. A.

Pentru confecţia efectelor înregistrarea lor, descărcarea materialelor, etc. art. 133 R. A. şi anexa lit. G. alin. II.

Pentru distribuţia părţii anuale de efecte din G. R. art. 145 R. A.

Pentru clasarea efectelor şi a diferitelor operaţiuni ce rezultă din aceasta art. 147 R. A.

Pentru scoaterea din serviciu a efectelor de orice categorie art. 153. R. A.

Pentru vinderea efectelor de orice categorii ce nu mai pot fi utilizate art. 154 R. A.

Pentru distrugerea obiectelor diverse ce nu mai pot fi întrebuinţate art. 165 R. A.

Pentru personalul administrativ care va rămâne la partea centrală şi cel care va însoţi trupa mobilizată art. 171 R. A.

Pentru toate hotărârele şi măsurile administrative luate de comand. teritorial al corpului art. 173 R. A.

Pentru fondurile ce se iau la partea activă și acelea care rămân la partea centrală art. 177 R. A.

Pentru scăderea căputelor întrebuințate alin. IV din Instr. No. 10.930 1900 (anexa R. A.).

Pentru avansele permanente date companiilor, detașate art. 98 R. S.

Înaintările gradelor inferioare art. 10 R. S. I.

Programul serviciului zilnic art 13 R. S. I. (prin ordin de zi de comandament).

Pentru premiile acordate la tragerea în țintă art. 324 și 327 R. tr. țintă prov. din 1905.

Se mai justifică prin ordine de zi: însumările, reangajările, mutări, înaintările, subsistența, judecata, trecerile în complectare, rezervă miliții și ștergerile din controale prin: moarte dezertare, dispariție, etc. Instrucțiile anexa lit. A din regul. soldei în vigoare (1910).

Pentru înscrierea și ștergerea în plutonul de corvoadă, art. 395 și 396 R. S. I. (comandament).

Pentru suspendarea și revocarea din grad și funcție art. 409 R. S. I.

Pentru degradare art. 420 R. S. I.

Pentru eliberarea certificatelor de bună conduită art. 466 R. S. I. (comandament).

Pentru trimiterea oamenilor la lucru art. 509 R. S. I.

Pentru executarea unui marș art. 607 R. S. I. (comandament

Nota. 2. — *Modul cum se dau ordinele de zi.* Ordinul circular No. 13 din M. O. 14|1903 R. pag. 192 prevede următoarele dispoziții:

1. Pentru fiecare „operație care ar necesita darea unui ordin de zi se va da un ordin separat, nemai fiind permis ca același ordin să conțină articole sau paragrafe, după cum s'a observat la unele corpuri.

2. Să se deosebească ordinele de zi administrative de cele de comandament, purtând fiecare o numerație separată și nu se va trece în registrul de ordine administrative de cât acele ordine prevăzute de art. 10 din regulamentul administrativ și art. 133 din regulamentul soldei. (Bine. înțeles că afară de cele prevăzute de art. 10 R. A., urmează a se da ordine de zi pentru toate cestiunile însi-

rata mai sus, căci sunt sprijinite pe articolele din diferite regulamente care prevede anume a se da ordine de zi).

Nu se dau ordine de zi pentru intrările și eșirile din spital și concediurile, care se justifică prin bilete, (regul. soldelor). Asemeni nu se dau ordine de zi pentru oameni întorși din lipsă la apel, permise concediuri, etc. (Ordinul circular de mai sus).

In ceeace privește ordinele de zi de comandament, art. 213 R. S. I. prevede a se copia de către serviciul casieriei cu mașine speciale, care se distribue companiilor și ofițerilor. Aceste ordine se formez în dosare speciale atât la corp cât și la companii.

In pricipiu ordinele de zi la administrație se dau pentru toate cestiunile care comportă o mutațiune sau shchimbare de alocații, ori operațiuni de fonduri sau materiale, toate celelalte se dau la comsndament întru cât nu dă naștere la nici o operațiune în efectiv, fonduri sau materiale.

2. Prin aprobări puse prin diferite acte.

a) Orice cumpărări care se fac direct prin ofițerul cu aprovizionarea sau alți agenți ai corpului. (Art. 26 alin. I R. A).

b) (Astfel cum a fost modificat prin I. D. No. 1238 M. O. 9 din 1907 p. r).

„Aconturi asupra soldei ofițerilor și funcționarilor militari se vor putea aproba numai de comandanții de corp sau șefii de servicii celor cari au o necesitate imperioasă, reclamată de o împrejurare neprevăzută, și pentru care le este absolut necesară o sumă de bani, care în nici într'nn caz nu poate fi mai mare decât suma disponibilă ce s'ar cuveni s'o primească la darea soldei.

„Nu se pot încuviința aconturi decât asupra soldei în care sunt cerute și niciodată asupra soldei pe luna următoare.“

Observație.—In privința aconturilor din soldă ce se pot da ofițerilor și funcționarilor civili, dispoziținnea de mai sus este modificată prin art. 81 din regulament soldelor în vigoare.

c) Aconturile date casierului (cu referate).

d) Constatările făcute de ajutor, de comandanții de batalioane sau alți ofițeri din corp, pentru orice materiale pierdute, degradate sau consumate, cari trebuesc scăzute sau imputate.

c) Orice înființări cerute la raport, când odată cu aprobarea cheltuelei, hotărăşte şi prin cine trebue să se execute. (Obişnuit prin ofiţerul cu aprovizionarea).

Nota. — Pentru aconturile ofiţerilor dela comandamente cari n'au fonduri, se poate lua câte 2000 lei de corpurile de armată şi câte 1000 lei diviziele, dela corpurile şi serviciile din comandament cari dispun de fonduri. O. C. 8 M. O. 13 R. 1907.

Responsabilitatea comandantului

ART. 11.—Comandantul este răspunzător pecuniar

a) De toate ordinele şi autorizaţiile ce ar da, sau măsurile ce ar lua şi care ar fi contrarii dispoziţiunilor în vigoare. (Art. 54 L. A.).

b) De neregularităţile ce i s'ar fi semnalat şi pentru care n'a luat măsuri de îndreptare.

c) De existenţa fondurilor aflate în cassa corpului, solidar cu ajutorul. (Art. 42 alin. VII R. A.).

Răspunderea pecuniară a comandantului se întinde asupra tuturor faptelor enumerate, când pagubele ar fi provenit din cauza sa.

Dacă ele privesc de subalterni, lor le revine răspunderea pecuniară iar comandantul rămâne răspunzător desciplinar numai pentru faptul de neregularităţi în administraţia corpului. Art. 15 alin. f., 42 alin, 9, 46 R. A. Idem art. 246—247 R. A.

Nota — Vezi ord. cir. 10782 publicat mai sus la nota 12 sub art. 9 relativ la stabilirea responsabilităţilor pecuniare.

Absenţa comandantului

ART. 12 — In caz de absenţă comandantul este înlocuit prin ajutor.

Nota 1. — (Regul. administrativ nu fixează durata absenţei. Art. 334 din R. S. I. prescrie că comand. corpului lasă prin ordin de zi comanda, când lipsesc în *concediu* sau misie, etc. Ori după art. 324 R. S. I. concediu se numeşte voia care trece de opot zile. Ar rezulta deci, când comand corp lipseşte mai puţin ca opt zile, poate să nu lase comanda ajutorului). In tot cazul cestiunea se poate înterpreta după un regulament sau altul.

La plecare comand corpului dă în primire înlocuito-

rului fondurile corpului, cheile casei, registrele ce ține, lucrările în curs de execuție etc, potrivit timpului care are să lipsească.

Cu acestă ocazie se încheie carnetul casei și registrul de fonduri, iar operațiunele de predare se constată prin proces-verbal. (Vezi formularele de mai jos).

La plecare el prescrie prin ordin de zi direcțiunea sau soluțiunea ce trebue să dea diferitelor chestiuni administrative importante cari sunt în curs de execuțiune, sau s'ar putea ivi în timpul absenței sale.

(Vezi și art. 21 R S I. îndatoririle ajutorului în timpul absenței comandantului).

Nota 2 — *Formalitățile ce se fac la predarea casei corpului, în caz de mutarea comandantului sau ajutorului ducerea în permisii, etc.*

I. Predarea cassei

Încheerea carnetului cassei Partea I.

Se totalizează primirile și sumele date casierului, se deduc una din alta și apoi se face certificarea în litere a sumei rămase astfel:

	Primiri	Sume date casierului
Totaluri. . .	20.411—28	14.280—15
Se deduce sumele date casierului	14.280—15	
Rămâne. . .	6.131—13	

Certificăm că astăzi 14 Aprilie 1919 data predărei casei corpului cu ocaziunea mutărei D-lui (ducere în concediu) conform ordinului de zi No. . .; se află în casa corpului suma de lei șease mii una sută treizeci și unu bani treisprezece,

Am predat { Comandantul regimentului (ss) . . . . . / Ajutorul comandantului (ss) . . . . . }

Am primit { . . . . . } persoanele ce primesc

Nota. — Suma ce rezultă în cassa corpului se compune d'n două părți: *numerar* și *garanții*, etc. Acestea din urmă trebue să corespundă cu sumele înscrise pentru memorie la partea II-a carnetului cassei, precum și cu acelea înscrise în gestiune la fondul diverse.

Sumele din cassa corpului trebue să existe numai în numerar sau recipise de depuneri; nu este îngăduit a fi în acte sau chitanțe ținând loc de numerar, toate acestea se trec întotdeauna asupra cassierului.

Această parte nu este necesară a se mai încheea, deoarece toate sumele trecute aci sunt înscrise şi la partea I conform dispoziţiunilor în vigoare, astfel că ele cuprinzându-se în sumele ce rezultă la acea parte urmează a se da în primire odată cu acestea.

Carnetul cassei nu se închee la partea II decât la finele exerciţiului, vezi nota de sub art. 42.

II. Proces-verbal

Astăzi, anul una mie nouă sute nouăsprezece, luna Aprilie în patrusprezece zile.

In conformitate cu ordinul de zi No. ..... subsemnaţii am predat şi primit, fondurile aflate în cassa corpului şi diferite acte, după cum urmează:

După registrul cassei corpului încheiat astăzi 14 Aprilie a rezultat asupra corpului suma de lei 6131 bani 13 (Lei şease mii etc.), care s'a predat şi primit astfel:

a) In numerar Lei 5131 bani 13.

b) In garanţii şi diferite sume înscrise la partea II a reg. Lei 1000. — Total egal cu cel rezultat în registru zilnic al casierului 6131,13.

S'a mai predat şi primit:

1. Două rânduri de chei dela cassa corpului.

2. Plicurile de mobilizare intacte şi sigilate No. ..... No. ..... şi No. .....

Registre de intrarea şi eşirea hârtiilor confidenţiale pe anii ..... în număr de ..... bucăţi, adică:

a) Registru de intrare confid. pe anul ..... cu ..... file.

b) Dosarul pe anul ..... „ ..... „

5. Memoriile ofiţerilor activi, de rezervă, precum şi al reangajaţilor în număr de .....

6. Regulamentul de mobilizare No. .....

7. Broşura efectivelor armatei pe exerciţiul .....

8. .....

Pentru constatarea acestor operaţiuni, s'a încheiat prezentul proces-verbal.

Am primit } (ss) / (ss) ..... Am predat } (ss) / (ss) .....

Notă. — Acest proces-verbal fiind dat ca model, în scop de a accelera şi înlesni operaţiunea predării, se poate modifica după trebuinţă.

III. Modele de ordine de zi

Ordin de zi

Prin înaltul decret No. ..... comunicat cu ordinul ..... subsemnatul fiind mutat în ..... las comanda regimentului pe ziua de ..... L.-Colonel ....., care va funcționa până la sosirea titularului comandant, conformându-se legilor, regulamentelor și ordinelor în vigoare.

Funcțiunea de ajutor se va îndeplini în acest timp de către Maiorul ..... care totdeodată va fi și președinte al comisiei de aprovizionare, precum și al consiliului de disciplină.

Fondurile corpului și celelalte acte aflate asupra subsemnatului, se vor preda celor de mai sus prin îndeplinirea formelor legale.

Cu această ocaziune .....

Ordin de zi

Prin ordinul ..... comunicat cu al ..... subsemnatul având aprobat un concediu (permise) de ..... zile, (sau fiind trimis în misie, recrutare etc.), în conformitate cu art. 24 și 344 din regulamentul serviciului interior și a art. 12 din regul. serv. administrativ; las comanda regimentului pe ziua de ..... Lt. Colonel (Maior) ..... care va funcțiuna până la înapoerea subsemnatului, conformându-se legilor regulamentelor și ordinelor în vigoare.

Funcțiunea de ajutor se va îndeplini în acest timp de către Maiorul ..... care totdeodată va fi președinte al comis. de aprovizionare și al cons. de disciplină.

Fondurile corpului și celelalte acte aflate asupra subsemnatului, se vor preda celor de mai sus prin îndeplinirea formelor legale.

In timpul absenței subsemnatului se vor avea în vedere și executa următoarele dispoziții. (Vezi art. 11 ultimul aliniat și art. 12 R. A.)

Ordin de zi

In baza aprobărei date prin ordinul No. ..... comunicat cu al ..... Lt. Colonel (Maiorul) urmând a pleca în conce-

diu (misie recrutare), etc.) în conformitate cu art. 24 din regulamentul serviciului interior şi art 16 din regulamentul serviciului administrativ, numesc provizoriu şi pe timpul absenţei titularului, în funcţiunea de ajutor a subsemnatului pe ziua de..... pe Maior al..... ca cel mai vechi din regiment, care se va conforma în totul în îndeplinirea acestei funcţiuni legilor, regulamentelor şi ordinelor în vigoare şi care totdeodată se numeşte şi ca preşedinte al comisiei de aprovizionare şi al consiliului de disciplină.

Fondurile corpului şi celelalte registre şi acte aflate asupra titularului ajutor, se vor da în primire prin îndeplinirea formelor regulamentare.

Ca comandant al Batalionului se numeşte în acest timp Căpitanul ..... ca cel mai vechi din Batalion care va păstra şi comanda compania ce are.

IV. Incheerea registrului zilnic de primiri şi cheltueli

Odată cu încheerea carnetului casei să închee şi acest registru, pentru a se controla dacă fondurile aflate asupra corpului şi rezultate în carnetul cassei, corespund cu acele ce rezultă în registru primiri şi cheltueli precum şi în scopul ca noul comandant sau ajutor să ia în primire situaţiunea fondurilor aflate asupra casierului şi modul cum ele există.

Registrul se închee conform instrucţiunilor de pe prima pagină. Se trec mai întâi în primiri şi cheltueli, toate actele semnate de predecesori, apoi se totalizează cele trei coloane : primiri cheltueli şi aconturi, se deduc cheltuelele atât din primiri cât şi din aconturi, şi rămân două coloane, cea dela primiri reprezintă suma aflată *asupra corpului* şi cea dela aconturi reprezintă suma aflată asupra casierului.

Pentru a se vedea cât există în *cassa corpului* se scade din totalul primirilor sumele aflate asupra casierului şi diferenţa este suma ce se află în casa corpului, care trebue să corespundă exact cu cea resultată la încheerea carnetului casei.

Dacă nu corespunde trebue controlat registru zilnic cu carnetul casei, observându-se ca toate sumele trecute în primiri, rambursări de portofoliu şi referate să fie întocmai trecute şi în carnetul casei şi se va găsi îndată nepotrivirea

Dacă sumele s'a găsit exact trecute în ambele registre şi resultatele tot nu coincid, atunci este greşală de adunare fie în carnet fie în registru zilnic. A se observa ca şi rambursările de portofoliu să fie bine operate ; în reg. zilnic ele se scad din coloana acomturi şi în carnet ele se trec în primiri. Alte greşeli nu pot să se întâmple.

Dacă există nepotriviri în numerariu este *probabilitatea* că s'a dat mai mult sau mai puțin casierului la vărsări sau referat căci casa corpului n'are decât un singur client, pe casier, legal însă casierul nu răspunde de existența sumelor aflate în cassa corpului, orice dificite privesc absolut pe comandant sau ajutor Numerariu ce ar exista mai mult, dacă nu se poate afla proveniența lui, se trece la partea II, până la stabilirea situațiunei de către ofițerul de intendență.

Sumele resultate în registru zilnic, coloana III, ca aflate asupra Casierului, trebue să existe astfel:

1. In acte de portofoliu.
2. In aconturi din soldă.
3. In numerariu.

Orice cheltueli nedefinitive sau nelichidate, se trec la portofoliu, afară de acomptuile din soldă

Cei noi numiți în funcțiunile de comandant sau ajutor, trebue să se asigure de existența și realitatea acestor înscripțiuni căci răspund solidar cu casierul (art. 9 și 15 R. A.), bine înțeles după data luării în primire, căci până atunci acest lucru privește pe cei vechi. De aceia ziua luării în primire are o deosebită importanță, din punct de vedere administrativ și trebue întotdeauna menționată în ordinele de zi respective.

Model. Incheerea registrului zilnic.

	Primiri	Cheltueli	Acomptări
Totaluri . . .	18472—15	3245—18	12301—02
Se deduc cheltuelele	3245—18	— —	3245—18
Rămâne	15226—97	— —	9095—84

Certific că astăzi 14 Aprilie 1919, data predării casei corpului conform ordinului de zi No. . . . (sau data verificării gestiunei în bani pe trim. . . . . ex. . . . . sau încheerea lunară, etc.) se află asupra corpului suma de lei cinci-spre-zece mii două sute douăzeci și șease lei, bani nouăzeci și șeapte, din care lei nouă mii nouăzeci și cinci, etc. asupra casierului.

Cassier,	Verificat Ajutor,	Văzut Comandant,

Nota 2. — Suma din coloana primiri este ceeace există asupra corpului, cea din coloana aconturi ceeace există asupra casierului, diferența dintre aceste două sume este ceeace există în cassa corpului, adică lei 0.131, bani 13, care trebuie să fie egală cu acea rezultată la încheerea carnetului cassei.

A se vedea în această privniță dispoziținea de a se înscrie în gestiune, sumele dela partea II a carnetului cassei (notele de sub art. 42 R. A).

Nota 3 — In caz de schimbarea comandantului, a se semna ordinele de zi puse la curent până în ziua predării, ultimul ordin de zi va fi acel de predarea serviciului şi de plecare, vezi modelul de mai sus. A se semna toate actele, conturi, procese-verbale, etc. şi a se trece în registru înainte de încheerea de mai sus, căci după darea serviciului în primire, se va trece numai actele aprobate de noul comandant. A se observa acelaş lucru pentru ajutor.

CAPITOLUL II

AJUTORUL COMANDANTULUI

Indatoriri generale

ART. 13.—Sub autoritatea şi direcţiunea comandantului, ajutorul priveghează executarea dispoziţiunilor regulamentare şi a ordinelor date. El supraveghiază în permanenţă pe ofiţerii comptabili şi ceilalţi agenţi de execuţie pentru îndeplinirea serviciului lor, luând măsuri ca să se înlăture orice neregularitate.

Nota 1. — Art. 56 L. A. Ajutorul comandantului, directorului sau şefului stabilimentului, osebit de calitatea lui de preşedinte al comisiei de aprovizionare, este însărcinat cu verificarea gestiunei contabililor, precum şi cu privegherea conservării fondurilor şi materialelor, fiind solidar responsabil, împreună cu contabilii, de lipsurile şi deficitele ce s'ar constata în gestiunea lor.

Vezi şi art. 20 - 25 R. S. I.

Inainte de ora raportului zilnic, ajutorul primeşte dela comandanţii de batalioane situaţiunile companiilor, rezumează toate chestiunile cari cer soluţiunea comandantului în registru de raport model 620, şi astfel i le prezintă (Art. 18 al. a. R. A.).

Relativ la verificarea foilor de soldă, vezi ord. circ, No. 8 M. O. 13/901 R. pag. 205; verifică numai acele ce nu cad în sarcina comand. batal. după art. 18 al. h. R. A,

Registrele ce ţine ajutorul, vezi art. 198 R. A. şi art. 22 R. S. I.

Pentru toate cestiunile administrative a se observa notele descrise la comandant şi contabilii respectivi.

Indatoriri speciale

ART. 14.—Ajutorul are următoarele îndatoriri speciale:

a) Veghează ca toate sumele achitate corpului, precum şi materialele primite, să se incaseze sau să se înmagazineze chiar în ziua primirei lor de către contabili şi ceilalţi agenţi, înscriindu-le în registrele respective; Art. 26, al. d, e, h.

b) Veghează ca furnizorii şi toţi creditorii corpului, pentru cari casierul şi ceilalţi agenţi de execuţie au primit fonduri, să fie regulat achitaţi;

c) Se asigură dacă sumele reţinute din solda ofiţerilor s'au trecut în registrul model 66 şi s'au trimis la destinaţie, precum şi dacă sumele primite din alte părţi, fie pentru corp, fie particulare, s'au dat imediat celor în drept;

Notă. — Registrul model 66 s'a desfiinţat şi înlocuit prin registru Md. 5 de portofoliu şi de datoriile ofiţerilor. D. M. 204 M. O. 38 din 1903.

d) Urmăreşte ca pentru toate sumele trimise de corp la alte autorităţi sau persoane particulare să se fi primit răspunsul de primire cel mult în 10 zile, contrariu înştiinţează pe comandant;

e) Verifică scriptele casierului şi stabileşte referatul model 1, pe care îl supune aprobărei comandantului. Art. 26 al. g. R. A.

f) Se asigură de existenţa tuturor efectelor, materialelor şi productelor aflate asupra companiei A. R. şi în magaziile corpului; precum şi de întreţinerea lor în bună stare. El face din propria iniţiativă inspecţie şi recensăminte, astfel ca în decursul fiecărui an să fi văzut şi numărat, cel puţin odată, întregul material. Art 9 R. A.

Rezultatul acestor inspecţii şi recensăminte îl supune comandantului pe registrul de raport. Art. 10 § 1 al. d. şi Art. 100 R. A.

Hotărârile comandantului puse pe aceste referate, precum şi pe acele ale comandanţilor de batalioane, pentru recensămintele făcute de dânşii la companii, se execută sub îngrijirea ajutorului.

Când cu ocazia recensămintelor, se constată fapte

cari atrag măsuri de imputaţie sau pedepse, se fac referate speciale şi confidenţiale.

Când magaziile, sau o parte din efectele corpului se găsesc eventual într'o altă localitate decât aceea a reşedinţei corpului, după aprobarea comandantului respectiv şi în limitele mijloacelor regulamentare, ajutorul merge de le inspectează şi recensionează acolo ; Art. 18 al. f. R. A.

g) Veghează ca confecţiile executate în atelierele corpului să fie conform broşurei de uniformitate şi modelelor tipe ; se asigură că se ţine la zi toate scriptele maeştrilor din ateliere şi că există deplină concordanţă între ele scriptele contabililor ; Art. 29. 133, anexa G. 149 R. A.

h) Supraveghează de fapt cu hrana trupei să fie în cantitate regulamentară ; are datoria personală ca, cu aprobarea comandantului, să ia toate măsurile reclamate de o bună gospodărie, pentru ca oamenii să fie cât mai bine hrăniţi ; Art. 51 şi urm. şi anexa B din R. A.

Verifică şi constată exactitatea livretului de ordinar al corpului şi al detaşamentelor, cu care ocazie se asigură că primirile corespund cu zilele de prezenţă la hrană a oamenilor, după situaţiile companiilor.

Asemenea dacă solda oamenilor pedepsiţi disciplinar şi economia ordinarului se varsă regulat la fondul hranei (modif. M. O. 9/907, vezi la art. 69 dispoziţiunile în vigoare).

i) Se asigură în fiecare zi dacă zilele trecute la venituri în livretul de ordinar corespund în total cu cele cuvenite ca alocaţie pentru hrană, după foile de zile ale fiecărei companii în parte ; dacă nu s'a cerut hrana în bani pentru mai mulţi oameni de cât cei aprobaţi de comandant ; dacă preţurile cu care s'a efectuat cumpăraturile sunt cele contractate sau admise ca să se plătească pentru alimentele cumpărate ; Art. 54 şi urm. R. A. Vezi şi instruc. de sub art. 98 din R. S.

j) Vede toate lucrurile cumpărate, se asigură de calitate lor şi de legalitatea actelor cari sprijin cheltuelile. Vizează toate actele de cheltunli şi le supune aprobărei comandantului ; Art. 26, al. h, R. A.

Priveghează ţinerea în regulă şi la curent a scrip-

telor corpului şi certifică, prin viza sa, orice acte sau extracte liberate de corp; Art. 26, 29 R. A.

l) Transmite în fiecare zi casierului corpului, situaţiile zilnice, după ce s'a asigurat că ele au fost bine încheiate de comandanţii de batalioane; Art. 18 al. a R. A.

Responsabilitatea ajutorului

ART. 15. — Ajutorul este pecuniar responsabil solidar cu contabilul:

a) De deficitele în bani şi lipsurile de materiale încredinţate contabililor şi ofiţerului cu aprovizionarea. Art. 28, 31, 41 şi 46 R, A.

b) De neţinerea din soldă sau neexpedierea la timp a reţinerilor făcute ofiţerilor din corp. Art. 28 al. d. R. A.

c) De neîncasarea şi neînregistrarea imediată a sumelor primite la corp. Art. 28, al. c. R. A.

d) De sumele ce s'ar da casierului peste necesităile de plată arătate prin referate.

e) De toate erorile, omisiunile sau abaterile ce s'ar descoperi în actele şi registrele de contabilitate cari atrag pagube.

f) De existenţa fondurilor în casa corpului solidar cu comandantul. Art. 9, 11 şi 42, al. 7 R. A.

Răspuderea pecuniară a ajutorului se întinde asupra tutulor faptelor enumerate, când pagubele s'ar fi produs din cauza sa sau a neprevegherei ori neconstatărilor la timp, fie că ele ar fi provenite din forţă majoră sau din neglijenţă. Art. 42. al 9. R. A. Vezi şi art, 113 al. ultim R. A Art. 246, 247 R, A

Vezi nota 12 de sub art. 9 de mai sus, relativ la stabilirea responsabilităţilor pecuniare.

Absenţa ajutorului

ART. 16. — In caz de absenţa, ajutorul este înlocuit prin ofiţerul cel mai mare sau mai vechiu în grad din corp. (Art. 24 şi 346 R. S. I.)

Inlocuitorul are aceleaşi atribuţiuni şi responsabilităţi, însă numai pe timpul cât funcţionează şi pentru actele ce a întocmit, vizat şi verificat el însuşi.

Vezi notele arătate la absenţa comandantului.

CAPITOLUL III

COMANDANȚII DE BATALIOANE

(Se raportă întocmai la comandanții de divizioane, etc.)

ART. 17.—Sub autoritatea și direcțiunea comandantului de regiment și ajutorului, comandanții de batalioane privegheză, fiecare în batalionul său, ca dispozițiunile regulamentare și ordinele date să fie îndeplinite.

Ei supraveghează în permenență pe comandanții de companii asupra îndeplinirei tuturor îndatoririlor serviciului, astfel ca să înlăture orice fel de neregularități.

Nota 1. — Art. 57 L. A. Comandanții de batalioane sau divizioane, în ce privește administrarea companielor, escadroanelor sau bateriilor de sub ordinele lor, au aceleași îndatoriri și răspundere pe care o au ajutorii comandanților de corp, directorii sau șefii de stabilim. militare față de comptabilii gestionari.

Vezi și art 2)—30 R. S. I.

Îndatoririle comandanților de batalioane

ART. 18. — Comandanții de batalioane au următoarele îndatoriri:

a) Înainte de a prezenta raportul, verifică situația zilei în registrele de detalii ale compăniilor (astăzi registrele de administrație) asigurându-se că mutațiile sunt însrise la coloanele respective ale controlului din acele registre. Își dau opinia asupra cererilor companielor pe situație, le certifică cu semnătura lor și apoi le prezintă ajutorului: (Art. 13, 14 R. A.).

b) Veghiază ca toate sumele bănești, materialele, efectele, productele, etc., primite de către comandanții de companii, să fie înscrise imediat în registre și actele respective Art. 34 h. R. A.

In ce privește solda trupei, ei au datoria ca, după ce fiecare chenzină a fost plătită, să se asigure că toți oamenii prezenți sau absenți și-au primit drepturile; a-

semenea că furagiul ce se cuvine cailor se distribue integral. (Art, 34 i R. A.) art. 99 R. S.

c) Se încredinţează în mod permanent că echipamentul în general, precum şi orice alte materiale aflate asuprà companiilor există şi sunt întreţinute în cea mai perfectă stare. Art. 34 e, f, g, R. A.

Inspectează în fiecare săptămână şi pe rând, câte o companie, pentru a se încredinţa despre această stare; dau ordine şi iau toate măsurile trebuitoare pentru repararea şi îngrijirea efectelor şi obiectelor de toate categoriile aflate asupra oamenilor. Art. 100 R. A.

d) Inscriu pe situaţia zilnică a companiei respective lipsurile sau degradările de efecte ce se vor fi găsit, fie la oameni, fie la magazie, stabilind cauzele şi cui revine răspunderea. Art. 100 c. R. A.

e) Se asigură de prezenţa oamenilor înscrişi în controale, făcând. ori de câte ori cred de cuviinţă, apelul nominal al companiilor Art. 34 c. R. A.

f) Comandanţii de batalioane fac, din propria lor iniţiativă inspecţie şi recesăminte, astfel ca, în decursul fiecărui an, să fie văzut şi numerotat cel puţin odată întregul material aflat pe oameni şi în magazii, depozite sau remize ale companiilor lor.

Pe măsură ce fac aceste recesemînte şi inspecţiuni, supun rezultatul comandantului de regiment pe registrul de raport; câud se constată fapte cari atrag măsuri excepţionale de imputaţie sau pedepse, ei vor face referate speciale şi confidenţiale.

Asemenea inspecţii şi recensăminte la detaşamentele aflate în alte garnizoane se execut la epocile fixate de către comandantul regimentului prin ordine de zi cu ocazia inspecţiilor regulamentare ce sunt ţinuţi a face trupei lor.

g) In ce priveşte hrana trupei, comandanţii de batalioane sunt însărcinaţi cu constatarea cererilor companiilor, dacă sunt în concordanţă cu situaţia zilei, dacă asupra alimentelor date nu s'a ivit veri-o contestaţiune şi, în sfârşit, dacă hrana este bună. Art. 34 j. R. A. Art. 51 şi anexa lit. B.

Ei au autoritatea să tranşeze orice neînţelegeri sau reclamaţiuni ivite în această privinţă.

h) Foile de pretă ale companiilor, înainte de a fi prezentate pentru achitare, sunt văzute și verificate de către comandanții de batalioane.

Notă. — Foile de pretă sunt desființate. In prezent au obligațiunea a verifica foile de zile mod. anexa B. reg. solde.

Responsabilitatea comandanților de batalioane

ART. 19. — Comandanții de batalioane sunt pecuniar răspunzători, solidari cu comandanții de companii. (Art. 53 R. A.).

a) De deficitele în bani și lipsurile de materiale încredințate comandanților de companii, ce s'au produs din cauza nepriveghere san neconstatărei lor la timp, fie că ar fi provenit din forță majoră sau neglijență. (Vezi art. 113 al. ult. R. A.)

b) De neplata sau nedistribuirea în mod regulat și la timp a soldei, hranei, furajelor, etc. celor în drept când având știință sau descoperind abuzurile, le vor tolera sau acoperi;

c) De toate erorile în situații și scripte, omisiunile sau abaterile ce s'ar descoperi făcute în actele și registrele companiilor, cari ar atrage o pagubă, pe care la punerea vizei sau certificărei le-ar fi omis sau scăpat din vedere.

ART. 20 — In caz de absență a titularilor; toate aceste îndatoriri și răspunderi revin acelor cari îi înlocuesc în comanda batalioanelor.

Vezi art. 345 R. S. I. când lipsa e mai mai mare de 15 zile.

CAPITOLUL IV

COMISIA DE APROVIZIONARE

ART. 21. Comisia de aprovizionare se constitue la trebuință prin ordin de zi, în care i se fixează și serviciul ce are de îndeplinit. (Vezi art. 2 și adnotațiunile de acolo).

Ajutorul presidează de drept comisiunea; ceilalți doi membri se numesc, de preferință, dintre ofițerii superiori și comandanții de companii. (Ofițerii comptabili nu pot face parte din comisie, art. 58 L. A.)

Nota. — Companiile făcând corp aparte nu au comisie de aprovizionare, 59 al II L. A.

Lucrările comisiei se constată prin încheere de procese-verbale, în ziua când a avut loc, în registrul de deliberație model No. 20.

Nota — Vezi și art. 24 din anexa lit. D. din R. A. Procesele-verbale urmează a fi văzute și aprobate de comandant art. 82 R. A relative la furage și lemne.

Indatoririle comisiei

ART. 22 — Indatoririle comisiei de aprovionare sunt:

a) Aprovizionarea subsistențelor și materialelor care sunt lăsate în sarcina corpurilor sau care se ordonă de către comandamente.

Nota — Art. 54 și urm. R. A. relativ la hrana trupei.
Art. 82 și urm. R. A. pentru lemne și furagiu.
Art. 98 „ pentru materiale de confecție

Aceste aprovizionări se fac după prescripțiile regulamentare sau după instrucțiile ce s'ar da de cei care le au ordonat.

b) Aprovizionări sau cumpărări importante din fondurile corpului, sau din cele ce s'ar da eventual, conform instrucțiilor date prin ordin de zi;

c) Primirea și verificarea aprovionărilor de materiale de subsistență. (Vezi art. 57 R. A. care anume aprovizionări se primesc de comisie).

d) Verificarea efectelor confecționate în atelierele corpului. (Art. 133—134 și anexa O. al. 8 R. A).

Vezi și art. 154 R. A. relativ la vinderea efectelor reformate.

Responsabilitatea comisiei

ART. 23.—Comisia de aprovizionare este raspunzătoare pecuniar de orice pagubă ar rezulta din aprovizio-

mările sau recepția producteior și materialelor, în caz când ele n'au fost de bună calitate sau conforme condițiunilor stabilite prin caietele de sarcine, probe ori modele tipe.

Model de proces-verbal al comisiei de aprovizionare

Proces-verbal

No.

Astăzi anul una mie nouă sute nouăsprezece, luna Octomvrie în treizeci zile.

Noi, membri comisiunei de aprovizionare a regimentului ....., instituită prin ordinul de zi No. ....., întrunindune pentru a proceda la verificarea furniturei depusă de D..... (lemne, furaj, subsistențe, materiale, efecte, etc.), în baza contractului ce are cu regimentul (sau ofertei, aprobărei sau angajamentului ce are) am constatat că s'a depus cantitatea de ..... (a se arăta felul și cantitatea furniturei depuse în cifre și litere) cu preț de (prețul unitar) în valoare totală de lei .....

Exemplu: Am constatat că s'a depus pe teren cantitatea de 10000 (zece mii) kgr. lemne cu preț de 2 bani kgr., în valoare totală de lei 200 (două sute).

Această furnitură îndeplinind (sau neîndeplinind) condițiunile prevăzute în caetul de sarcine (sau contracte, oferte, angajamente, modele tipe, etc.,) am hotărât primirea (sau respingerea) ei.

(În caz de respingere a se arăta detailat constatările făcute și motivele respingerei, precum și întâmpinările furnizorului).

Pentru constatarea operațiunilor de mai sus, s'a încheiat prezentul proces-verbal, care se va supune aprobărei d-lui Comandant al regimentului (conform art. 82 din regul. administrativ, dacă e relativ la lemne și furaj sau art. 98 dacă e relativ la materiale.

Membri { Căpitan
Maior

Președintele comisiunei
Lt.-Colonel

Nota 1.—Relativ la lemne, procesele-verbale se subscriu şi de şefii de depozite sau de ofiţerii cu aprovizionarea; certificând în litere cantitatea primită art. 31 din instr. apr. combustibilului.

Nota 2. — Regulamentul nu precizează dacă hotărârile comisiunei sunt obligatorii pentru şeful de corp, pentru a se conforma lor. Având însă în vedere principiul că orice comisiune este consultativă, este numai luminătoare, precum şi art 82 şi 98 din R. A. reese că şeful corpului are dreptul de a aproba sau nu, încheierile comisiunei.

Nota 3.—Furnitura trebue să fie predată în termenele prevăzute în contracte, caete de sarcine, etc. în caz contrar a se arăta ordinele de aprobare de prelungire sau aplicarea penalităţilor prevăzute pentru întârziere.

Nota 4.—În josul fiecărui proces-verbal, contabilul sau agentul primitor, va certifica de primirea furniturei arătând în ce anume condică s'a înregistrat, capitolul articălul şi fila din registru.

Nota 5.—Furagele plătindu-se din două exerciţii bugetare, urmează a se arăta fie în procesele-verbale, fie în conturile de plată, în ce anume exerciţii se va consuma şi plăti furnitura.

Nota 6. — La compturile de plată care se trimit la ordonanzare, se anexează la unicat un *proces-verbal original* iar la duplicat şi triplicat copii certificate pentru conformitate de ofic. cu aprovizionarea şi verificate de ajutor.

Nota 7.—Dispoziţiuni generale relative la aprovizionări şi descrierea detailată a formalităţilor ce trebue să îndeplinească o factură, vezi anexele literile A şi B din R. A.

CAPITOLUL V

OFIŢERII CONTABILI

ART. 24.—Ofiţerii contabili sunt numiţi în funcţie prin decizie ministerială.

La numirea contabilului comandantul este dator a încunoştiinţa direct Curtea de compturi, comunicându-i:

a) Copie de pe decisia ministerială de numirea contabilului;

b) Extract în resumat, certificat de dânsul (comandantul) de pe ordinele de zi sau procesele-verbale dovedind instalarea în funcţiune de contabil şi data când a fost făcută.

Desărcinarea se face în acelaş mod.

Contabilii în concediu până la două luni se înlocuesc provizoriu prin ajutoarele lor sau alţi ofiţeri din corp. Înlocuitori au aceleaşi atribuţiuni şi răspundere,

dar nu dau gestiune de operaţiile lor, aceasta intrând în gestiunile titularilor.

Contabili în poziţiune de absenţă mai îndelungată sunt înlocuiţi definitiv până la întoarcerea lor.

Contabili pot fi suspendaţi provizoriu din funcţiunile lor de către comandant în cazuri grave şi urgente, când raportează imediat comandamentului.

ART. 25. — Ofiţerii comptabili sunt justiţiabili de gestiunea lor înaintea Înaltei Curţi de compturi.

Nota. 1. — Art. 58 L. A. Ofiţerii comptabili, fiind gestionari, sunt responsabili de fondurile şi materialele ce le sunt încredinţate.

Ei nu pot face parte din comisia de aprovizionare. Vezi şi art. 3 R. A. cu adnotaţiunile de acolo.

Nota 2. — Relativ la stabilirea responsabilităţilor pecuniare vezi nota 12 de sub art 9 din acest regulament.

Nota 3. — *Dispoziţiuni privitoare pe comptabili militari, extras din legea Înaltei curţi de compturi din 1895.*

Sunt justiţiabil de Înalta curte de compturi, toţi mânuitorii de bani şi valori publice, aparţinând statului, judeţelor, comunelor, stabil. de binefacere, etc. precum şi mânuitorii *oculţi* (cei care cu sau fără autorizaţie s'a amestecat în mânuirea banilor sau materialelor publice, fără prejudiciul legilor penale pentru cei ce s'ar fi amestecat fără autorizaţie în treburile publice).

Ca corp judecătoresc, curtea cercetează, judecă şi hotărăşte în primă şi în ultimă istanţă, asupra tuturor compturilor de venituri şi cheltueli publice efectuate de agenţii statului etc. în care intră şi comptabilii în bani şi în materii ai armatei.

Fiecare gestiune în bani şi în materii, este în parte verificată de un consiliер, care face un raport special, apoi este examinată în şedinţă publică, după care se pronunţă o *deciziune*.

Dacă curtea n'a făcut nici o obiecţiune asupra gestiunei, comptabilul este achitat şi descărcat de gestiunea sa. Dacă constată deficite, curtea condamnă pe comptabil la restituirea lor până întermen de 3 luni, aceasta fără prejudiciul legilor penale ce ar decurge pentru comptabil pentru asemenea fapte.

Hotărârele curţii au autoritatea setinţelor judecătoreşti şi se aduc la îndeplinire prin ministerele respective.

In termen de 2 luni dela comunicarea hotărârei, comptabilii urmăriţi pot produce acte şi să ceară revizuirea socotelilor.

In casul când Curtea menţine hotărârea se poate face recurs în Casaţie în termen de 3 luni însă numai pentru violare de lege sau călcare de forme hotărâte de lege. Vezi şi art. 244—246 R. A.

(Cererile de revizuire se fac pe timbru de 5 lei art. 22, al. 25 legea timbrului).

Nota 4.—*Modul comunicărei curţei de compturi a ofiţerilor comptabili.* Ord. general No. 3458 M. O. No. 31/1895 pag. 783.

Actele ce se trimit sunt cele prevăzute la art. 24 de mai

sus, în termen de 30 zile dela instalarea ca comptabil. Neexecutarea atrage *amendele* prevăzute de art. 33 din legea Curței.

Pentru a se trimite actele prevăzute de art. 24, trebue mai întâi a se face raport pe cale ierarhică pentru a se da o decisiune ministerială de numirea comptabilului, iar după apariția decisiei, o copie după ea împreună cu copie după ordinul de zi sau procesul-verbal, se trimit direct Înaltei curți de compturi.

Adresele ce se trimit I. C. compturi pentru diferite cereri să se prevadă și garnizoanele unde se află corpul de trupă sau serviciul contrar nu se răsdunde M. O. 7 of 1909.

Nota 5. — *Relativ la schimbarea contabililor*, a se avea în vedere următoarea D. M. No. 228 din M. O. 23 din 1905.

Art. 1. Ofițerii asimilați, contabili în bani și în materii, la diferite corpuri și serviciuri, se vor schimba între dânșii după un stagiu pe trei ani;

Art. II. Ofițerii combatanți, contabili în bani și în materii asemenea se vor schimba între dânșii după acelaș termin, sau se vor schimba cu alții care n'au mai fost în acel serviciu și care au oarecare aptitudini sau bună voință pentru asemenea servicii, de preferință, se vor alege dintre acei reușiți pentru gradul de ajunct. cl. II sau I) (intendant căpitan sau maior).

Nota 6. — *Relativ la modul cum se încheie gestiunea în bani la schimbările de contabil* a se avea în vedere D. M. No. 82 M. O. 1890 p. 259 sau în colecțiunea de decisii pag. 180.

„La orice schimbare de comptabil în bani, osebit de înscrierile obișnuite ce se fac în celelalte registre de contabilitate, se va totalisa și înscrierile făcute la zi în registrul comptului de gestiune Md. 25 până a se face bilanțul sumelor eșite, iar sub ele se va certifica în litere, în toată lățmea registrului, rezultatul predării în modul următor:

Se certifică că astăzi la (data) epoca predării serviciului casierii de către (cutare) în primirea (cutăruia) rezultă din înscrierile de mai sus un escedent de lei (în cifre și în litere) la care adăogându-se escedentu (sau scăzându-se din escedentul) de primire aflat la încheerea trimestrului precedent de lei (în cifre) dă un total de lei (în cifre și litere) egal cu fondurile aflate astăzi asupra corpului după registru zilnic (de fonduri, din care lei (în litere) în casa corpului și lei (în litere) asupra casierului.

Această certificare se va subscrie de contabilul predator de șeful corpului și ajutorul său și de contabilul primitor. Sub ea, noul contabil transportând totalurile de mai sus, va continua înscrierile operațiunilor sale.

Nota 7. — *Relativ la numirea ofițerilor combatanți ca contabili* M. O. 32 of. 1911.

Prin D. M. 228 din 3 August 1905 se fixează la trei ani termenul maxim cât ofițerii combatanți pot rămâne ca contabili în bani și materii la diferite corpuri și servicii.

Conform acestei prescripțiuni, ofițerii aflați în aceste categorii sunt trecuți în serviciul frontului tocmai atunci când se

deprind mai bine cu atribuţiunile de contabili, producând astfel o îngreunare în mersul serviciului special al acestor funcţiuni, căci trebuesc a fi înlocuiţi cu alţi ofiţeri combatanţi, cari urmează a se forma pentru noile lor însărcinări şi cari în cele mai multe cazuri nu au aplicaţiune, nici dorinţă pentru asemenea însărcinări şi cari li se impune numai de nevoile serviciului. De aci rezultă o stare de lucruri dăunătoare atât pentru bunul mers al serviciului, cât şi pentru instrucţia profesională a ofiţerilor combatanţi.

Cum însă în multe corpuri de trupă sunt ofiţeri cari au deosebită aplicaţiune pentru serviciul de contabili şi cari din diferite împrejurări ar dori sau ar fi indicaţi pentru asemenea servicii de biurou şi având în vedere lipsa actuală de ofiţeri contabili speciali, ministerul crede nimerit a se pune în vedere acestor ofiţeri că pot solicita numirea lor ca contabili la diferite corpuri şi servicii peste termenul fixat prin sus menţionata decizie ministerială. Aceasta nu înseamnă că însărcinarea acestor ofiţeri în funcţiunile de contabili în mod mai mult sau mai puţin permanent să devină o descalificare, fie a lor personală, fie a serviciului de contabil, care este pe cât de important, pe atât de greu prin natura cunoştinţelor speciale ce se cer unui ofiţer asimilat.

Se va pune deci în vederea acestor ofiţeri că numirea lor în funcţiunea de contabili va constitui o adevărată specializare a lor şi că, conducând bine serviciul ce li s'a încredinţat, se va căuta a nu fi mutaţi din corpurile de trupă şi serviciile cărora aparţin şi că, chiar de ar fi mutaţi, vor fi numiţi, tot ca contabili la noile corpuri.

In baza celor ce preced, sunteţi cu onoare rugat să binevoiţi a dispoza să se pună în vederea ofiţerilor combatanţi cuprinsul acestui ordin, rămânând ca autorităţile ierarhice în recomandarea ce fac pentru funcţiunile de contabili a acestor ofiţeri să se conforme normele sus menţionate.

In ceeace priveşte pe ofiţerii asimilaţi, contabili în bani şi materii la diferite corpuri şi servicii, ei se vor schimba între dânşii după un stagiu de trei ani, adică tot după cum se prevede în sus citata decizie ministerială.

Nota 8. — Ordinul Ministerului de război No. 20,606 din 29 Martie 1913, relativ la gestiuni.

Binevoiţi a primi o copie după adresa Inaltei Curţi de Conturi sub No. 2057/913, şi a dispune ca în viitor să nu se mai repete neregule semnalate.

De altfel cu privire la chipul cum trebuesc întocmite şi prezentate gestiunile corpurilor, există ordinele No. 467/99, ord. circular No. 616/99 ord. circular No. 25/902, precum şi decizia ministerială No. 61/903, de care, ministerul deseori a avut ocaziunea să constate, că nu se ţine seamă nici de contabili şi nici de ofiţerii verificatori.

Comandamentul este rugat a face ca în viitor să se ia cuvenite măsuri contra acelor abătuți.

Cu această ocaziune, se reaminteşte şi ordinul No. 363 din 22 Ianuarie 1911, relativ la înaintarea gestiunilor cari şi în prezent se fac cu foarte mare întârziere.

Prin amintitul ordin, şefii serviciilor de intendență fiind ținuți răspunzători de orice întârziere, trebue să se intreseze şi să urmărească trimiterea lor la vreme.

Copie după adresa Inaltei Curți de Conturi No. 2067 din 4 Martie 1913, către ministerul de războiu.

Cu ocaziunea verificărei a diferite conturi de gestiune ale unor corpuri de trupă, s'a întâmpinat dificultăți din faptul că parte din contabili semnează conturile în mod indiscifrabil, iar în cazul când într'o gestiune a urmat schimbări de contabili în cursul unui an financiar, nu se alăture în totdeauna procesele verbale de predarea serviciului.

Această procedare fiind neregulată şi contrarîu dispozițiunilor legei contabilității publice, în baza jurnalului acestei Curți secția II-a No. 400 încheiat în şedința dela 2 Martie a. c., am onoare a o semnala d-voastră, rugându-vă ca prin un ordin circulár să se atragă atențiunea contabililor tuturor corpurilor de trupă şi serviciilor armatei, ca în viitor conturile de gestiune să fie semnate, cât mai citibil cu numele şi pronumele contabilului, iar în cazul când într'o gestiune a urmat schimbări de contabili în cursul unui an financiar, să se alăture întotdeauna procesele-verbale de predarea fondurilor şi serviciului, aceasta având o deosebită importanță pentru stabilirea responsabilității.

Cu această ocaziune, am onoare a semnala d-voastre şi cestiunea avansurilor, adeseori la verificare s'a observat D-le Ministru, că s'a dat avansuri unor corpuri de trupă, care însă au întrecut cu mult trebuințele.

Această procedare pu'ând da loc la abuzuri, am onoare a vă ruga să binevoiți a dispune ca în viitor avansurile ce se acordă corpurilor de trupă şi serviciilor armatei, să fie pe cât posibil, în limita trebuințelor constatate şi a serviciilor efectuate.

Nota 9. — *Modul predărei diferitelor servicii.*

Stabilirea proceselor-verbale şi încheerea registrelor.

1. *Serviciul cassiertei.* Pentru predarea serviciului trebue a se pune la curent toate înscrierile din registre. Se va trece toate actele plătite sau primite, în cheltueli şi primiri sau la portofoliu, după natura lor. Se vor achita toate actele trecute în cheltueli şi rămase neplătite din diferite cauze. Se va vărsa în cassa corpului toate sumele primite, rambursări de portofoliu, etc. Se vor trimite la destinație toate reținerile.

Se încheie *registru zilnic de primiri şi cheltueli,* în modul indicat la notele de sub art. 12 R. A.

Se trec toate înscrierile în *contul de gestiune* şi se observă a se face încheerea prevăzută de nota 4 de sub art. 25 R. A. (de mai sus).

Se stabileşte *portofoliul* la data predării, cuprinzându-se într'un tablou sumele ce au rămas nerambursate la acestă dată exemplu:

Portofoliu No. 1 Lei 1545—12
„ „ 2 „ 480—00 etc.
Total „ 2025—12

In caz când predarea se face imediat după verificarea gestiunei, când portofoliul se află încheiat, atunci nu mai este nevoie a se face acest tablou.

Se face un tablou de sumele aflate asupra casierului ca acomturi din soldă, etc., care nu sunt trecute la portofoliu sau în cheltueli.

In fine se face procesul-verbal care se poate redacta în modul următor şi după care se dă şi ia în primire serviciul.

Proces-verbal

Astăzi anul una mie nouă sute nouăsprezece luna Decemvrie în cinci zile.

In conformitate cu ordinul de zi No. ..... subsemnaţii *(gradul, numele şi pronumele predătorului şi primitorului)* am predat şi primit serviciul casieriei regimentului .....; după cum urmează:

1. *Fondurile.*

După registru zilnic de primiri şi chelt. încheiat în ziua de 5 Decemvrie 1919 se află asupra Casierului, suma de Lei . . . . . 16.620—41

Această sumă s'a predat şi primit astfel:

a) In acte de portofoliu, după tabloul anexat extras din registru portofoliu. . . Lei 15464—61 }
b) In diferite acompturi, după tabloul anexat . . . . „ 894—56 } 16620—41
c) In numerariu . . . . „ 261—24 }

Adică s'a predat şi primit în acte şi numerariu, după cum se specifică mai sus, suma de lei şaisesprezece mii etc.

S'a mai predat şi primit, afară de sumele arătate mai sus, următoarele sume, cărora nu li s'a putut da sau trimite la destinaţie din cauzele arătate în dreptul fiecăreia:

1. Solda pe luna Noemvrie 1919 a căpit. N. N. neprezentat a o lua fiind în concediu . . . . Lei 280—11

2. Plata articol. băcănie pe luna Noembrie, neprezentat furnizorul la plată, vezi chelt. No. . . . . Lei 80—00

3. .....

Adică s'a unai predat şi primit suma de lei ..... după cum se specifică mai sus.

2. *Registre şi acte de contabilitate.*

S'a predat şi primit:

1) Reg. zilnic de pr. şi chelt. început la .... cu file .....

2) „ cont de gestiune pe ex. 1918/1919.

3) „ portofoliu şi datoriile ofiţerilor început la ..... cu file.

4) Livretul de soldă pe ex. .....

5) Duplicatele bilanţelor de închidere pe ex. .....

6) Contreatele nominale pe ex. ..... în număr de .....

7) Actele de primiri şi cheltueli complecte şi întocmai cum sunt trecute în registru dela chelt. No. ..... la No. ..... inclusiv.

8) Actele de portofoliu complecte întocmai după cum sunt trecute în registru de portofoliu.

9. Actele de datorii a ofiţerilor idem.

10. Actele de reţineri ofiţeri şi trupă dela .....

11. .....

3. *Arhiva.*

Se trec aici toate registrele de contabilitate, dosare, acte băneşti, etc., cari se păstrează de casier 10 ani.

4. *Diverse.*

A) doilea rând de chei dela cassa casierului.

2) Diferite cărţi, regulamente, monitoare, etc.

3) Sigilii, etc.

Drept care s'a încheiat prezentul proces-verbal în triplu, înmânându-se de fiecare parte câte un exemplar, iar unul se va înainta regimentului.

Am predat — Am primit

Verificat

Ajutorul comandantului

2) *Serviciul îmbrăcăminţei.*

Gestiunea of. cu îmbr. se închee numai odată pe an, la 31 Martie. Dacă serviciul se predă la 1 Aprilie sau în primele zile ale lunei, atunci se va lua în primire după

registrele care sunt încheiate la această dată, procedându-se cum se descrie mai jos. In caz contrariu, când a avut loc mişcări de efecte şi materiale între magazia corpului şi companii, trebue a se face neapărat *Stări sumare* (mod 54 vechiu) căci în timpul de la 1 Aprilie şi până la data predărei, s'a dat din magazia corpului, un număr oarecare de efecte, prin urmare magazia se găseşte în deficit cu aceasta şi trebue a le aduce prin starea sumară şi a le opera la *scăderi*; asemeni s'a primit un număr oarecare de efecte de la companii care trebue a le aduce prin starea sumară ca reîntegrări şi a le opera la *primiri*, prin urmare pentru fiecare categorie de efecte trebue a se face două rânduri de stări sumare, unele de distribuţii şi unele de reîntegrări.

Stările sumare vor cuprinde toate operaţiunele înscrise în reg. cont deschis şi vor fi sprijinite cu bonurile şi buletinele companielor. Nici un efect nu se va trece în ele fără bonurile şi buletinele companiilor. Aceste stări sumare sunt provizorii şi servesc ca acte justificative de predare şi primire, în care scop ele se vor anexa la procesele-verbale (fără bonuri sau buletine) urmând ca la încheerea gestiunei anuale, să se facă stări sumare generale.

A se observa că nu se predă decât efectele aflate în magazia corpului, asupra oliţerului cu îmbrăcămintea; iar nu cele aflate asupra corpului (după situaţia de echipament) căci în aceasta se cuprinde şi efectele aflate asupra companielor după reg. cont deschis şi pentru care a semnat şi certificat de primire comandanţi de companii.

Prin urmare of. cu îmbrăcămintea va preda după reg. de primiri şi consumaţii plus primirile şi reîntegrările după stările sumare până la data predărei, minus consumaţiele şi distribuţiele după stările sumare.

Pentru toate primirile şi consum. înscrise în reg pr. şi cons. se vor preda toate actele complecte care sprijin aceste operaţiuni.

A se oberva la luarea în primire ca trăsurile, hamuri etc., care au diferite acesorii, să se predea complect după inventare şi diferite decisiuni.

In fine după luarea în primire a magaziei se stabi-

leşte următorul tablou, în care se înscrie fiecare efect primit, pe categorii, vezi art. 128 şi 129 R. A., iar la observaţii starea în care se află.

Aceste tablouri se anexează la procesul-verbal. Dacă predarea se face la 1 Aprilie şi nu este nici o mişcare de materiale, atunci nu mai e nevoe a se forma nici tablouri nici stări sumare, ci se menţionează în procesul-verbal pur şi simplu că, s'a primit şi predat întocmai după registru de prim. şi consum. plus observaţiunele în privinţa stării efectelor precum şi arătare de ce s'a primit mai mult sau mai puţin. Efectele şi obiectele diverse se predă în acelaş mod. Compania depozit se predă ca o companie, vezi mai jos.

Imputaţiele urmează a se lichida toate de predător conf. art. 118 şi 124 R. A. şi a se preda actele complecte.

In cazul când sunt lipsuri sau degradări mari, precum G. R. uzată şi întrebuinţată fără ordine superioare, efectele atinse de molii, etc., acestea se trec şi în procesele-verbale pentru a se lua măsuri de cei în drept contra celor pe care îi privesc.

Proces-verbal

Astăzi anul una mie nouă sute nouăsprezece luna Octombrie în cinci zile.

In conformitate cu ordinul de zi No. ....., subsemnatul Căpitan N. N. am predat şi subsemnatul Căpitan N. N. am primit serviciul îmbrăcămintei şi efectele şi materialele din magazia corpului întocmai după cum se prevede în alăturatele tablouri în număr de.....

(A se menţiona observaţiunele importante).

S'a mai predat şi primit actele şi registrele de contabilitate următoare;

Pentru constatarea celor de mai sus, s'a încheiat prezentul proces-verbal în triplu, luându-se câte un exemplar de predator şi primitor iar unul se va înainta regimentului pentru verificarea predării.

Am predat Am primit

Verificat

Ajutorul comandantului.

MODEL DE TABLOU — REGIMENTUL .....

TABLOU

de predarea şi primirea efectelor de mic echipament

Numirea efectelor şi materialelor	Aflate după reg. pr. şi consum. la 31 Martie 1919	Primiri înscrise în reg. până la 5 Oct. 1919	Deslegate dela compănii după stările sumare	Totaluri primirilor	Consumaţiuni înscrise în reg. până la 5 Oct. 1919	Distribuite comp. după stările sumare	Totalul scăderilor	Rămâne în magazie la 5 Oct. 1919	Cantităţi predate şi primite	Predate mai mult	Predate mai puţin	OBSERVAŢIUNI
Cămăşi mobilizare	1000	500	—	1500	—	—	—	1500	1500	—	—	
Cămăşi serviciu	2000	—	1300	2300	500	800	1300	1000	1050	50	—	
. . . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Mantale G. R.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Mantale G. S.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Mantale G. C.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

Adică s'a predat şi primit cantităţile de: una mie cinci sute cămăşi pentru mobilizare 1050 cămăşi de serviciu, etc.

Predător (ss) *Primitor* (ss)

3) *Serviciul aprovizionărei.*

Acest serviciu urmează să se predea pe ziua de 1 a lunei, căci la aceasta dată se închee livretul de ordinar, registru de subzistenţă şi se formează statul de plata furniturilor de hrană.

Pentru predarea se va încheia registrul de subzistenţă şi se va controla rămasurile cu bilanţul corpului, iar trăsurile şi celelalte materiale ce are în primire, cu registrele ofic. cu îmbrăcămintea.

Relativ la evaluarea lemnelor şi furagelor, vezi notele de la anexa lit. D din acest manual.

Predarea se va face după normele indicate în următorul model de pr. verbal.

Proces-Verbal

Astăzi anul una mie nouă sute nouăsprezece, luna Noembrie în una zi.

In conformitate cu ordinul de zi No. ..... subsem-

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ CAROLI DONAȚIUNE

natul Locot. N. N. am predat și subsemnatul Locot. N. N. am primit serviciul aprovizionării regimentul Prahova No. 7, după cum urmează:

1. *Lemne.*

Aflate după registru subzist. la data de 1 Noembrie 1919- . . . . . kgr. 150.000
Predat . . . . . » 158.000
Predate mai mult . . . . » 8.000

Adică s'a predat cantitatea de una sută cinci zeci și opt mii kgr. lemne.

2. *Furage.*

Felul furagelor	Aflate după registru la 1 Noem. 1919	Cantități predate	Predate mai mult	Predate mai puțin	Observații
Fân	20.000	20.000			
Orz					
Ovăz	10.000	10.000			
Paie	100.000	100.000			

Certificare în litere a cantității predate.

3. Se înscriu aci celelalte materiale aflate asupra ofițerului cu aprov. după reg. subzist. ca: săpun, vaci, unsori, târâțe etc.

4. Se înscriu toate drăsurile, harnașuri, obiecte și diferite materiale, după inventariul ce are cu of. cu îmbrăcăm.

5. Se înscriu apoi caii corpului și celelalte animale.

6. S'a mai predat și primit acomptul permanent în sumă de lei 500 (cinci sute).

7. *Arhiva.* S'a predat și primit următoarele registre și acte de contabilitate:

1. Registru de subzist. început la cu file
2. Livretul de ordinar pe luna etc.

Pentru constatarea celor de mai sus, s'a încheiat pre-

zentul pr. verbal în triplu, din care unul se va înainta regimentului, pentrŭ verificarea predărei.

Am predat Am primit

Verificat
Ajutorul comand.

4. *Serviciul cazarmărei* se va preda cu procas-verbal, după normele de mai sus, în care se va trece toate clădirile după tabelele descriptive a localului, accesoriile fixe a clădirilor şi mobilierului după inventarele respective. In procesele-verbale se va menţiona starea localului şi a mobilierului, lipsuri, etc.

5. *Predarea companiei.*

In predarea unei companii se distinge :

a) Predarea efectivului oamenilor şi cailor ;

b) Predarea cestiunilor băneşti ;

c) Predarea efectelor, armamentului, trăsurilor şi materialul aflat asupra companiei ;

d) Predarea arhivei companiei ;

Procesul-verbal de predare şi primire va cuprinde deci aceste elemente şi anume ;

a) Pentru predarea efectivului se stabileşte o situţiune care cuprinde efectivul oamenilor şi cailor prezenţi şi absenţi cu specificare de prezenţi sub arme, prezenţi nedisponibili şi natura absenţelor ;

b) Pentru predarea cestiunilor băneşti se arată în procesul-verbal data până când sunt achitaţi oamenii de drepturile lor de vechiul comandant, precum şi reclamaţiunile ce ar fi. Sumele neplătite oamenilor sau furnisorilor din diferite cauze justificate, se vor preda înlocuitorului, specificându-se în procesul verbal.

Pentru constatarea drepturilor cuvenite companiei (alocaţiele şi a sumelor primite prin foile de zile) se face *lichidarea provizorie* pe însuşi procesul verbal faţă cu casierul şi ajutorul comandantului conform ultimului aliniat din instrucţiunile anexa lit. B din reg. soldelor.

Pentru furage, lemne etc. ce ar figura asupra companiei, se va face asemenea lichidare provizorie, conform intr. sus menţionate.

Predarea efectelor, armamentului, etc. se va constata prin tablouri, formate ca mai jos, care se vor anexa la procesul-verbal. In tablouri se va arăta starea efectelor, armăturei, etc. iar dacă sunt lipsuri sau degradări importante se va face menţiune în procesele-verbale şi în raport.

Pentru fiecare categorie de efecte se face câte un tablou. Aceste tablouri se verifică cu scriptele ofiţerului cu îmbr. şi se regulează imputaţiile înainte de plecarea ofiţerului dela corp iar casierul stabileşte certific. încetare plata în dublu exemplar, din care unul se dă ofic. la plecare conform art. 125 R. A.

TABLOU

de predarea şi primirea efectelor de mic echipament

DETALII	Cămăşi	Izmene	Cravate	Obiele	Observaţii
Aflate după reg. ad-ţie 31 Martie 1919.					
Primite dela maga. corp. până la. .					
Totalul primirilor. .					
Vărsate la mag. corp. până la. .					
Rămâne a se preda. .					
S'a predat asupra oamenilor . .					
S'a predat în magazia companiei. .					
Total predat.					
Predat mai mult					
Predat mai puţin.					

Certificarea în litere.

Predător Primitor

d) Pentru predarea archivei companiei se menţionează în procesul verbal sau se face tablou separat care se anexează la procesul verbal, de toate actele, registrele companiei care s'a predat, precum şi carnetul de mobilizare No....., sigiliele companiei, cheile magaziilor, etc.

Se mai predau asemeni obiectele diverse, localul ocupat de companie, accesoriile fixe şi mobilierul după inventarile ofic. cu cazarmarea. Toate actele se anexează la procesul verbal făcut în triplu, luându-se câte un exemplar de predător şi primitor iar unul se înaintează corpului cu raport de vechiul comandant.

CASIERUL

Art. 26. — Casierul are următoarele atribuţiuni:

a) Redactează şi contra semnează corespondenţa corpului, relativă la serviciul său.

Nota 1. — Relativ la modul cum trebue efectuată corespondenţa, vezi anexa lit. V. R. A. şi art. 658—662 R. S. I.

Ordin circular C. 2 a. No. 6599 din 1904. Interzice contabililor în bani de a contra semna alte hârtii decât cele pur băneşti.

Ord. corp. 3 No. 103 din 1907.

Sunt corpuri de trupă care dau o desvoltare prea mare biroului mobilizărei, repartizând acestuia cari n'au nici o legătură cu chestiunile de mobilizare. Pe viitor 'am onoare a vă comunica că vor fi repartizate la biroul mobilizărei, numai chestiuni cari se referă la: *mutări, înaintări, recrutare, concentrare, manevre, mobilizare, efective, transporturi* care sunt în legătură cu pregătirea de războiu.

b) Este depozitarul tuturor registrelor, actelor şi sigiliilor privitoare serviciul său. Art. 198 R. A.

c) Întocmeşte şi certifică stările de serviciu (actele care dau drept la alocaţii; stări de cerere pentru solda ofiţerilor şi trupei, state nominale, foi în margine, foi de lichidare, cereri de avans, etc.) şi orice alte extracte de pe registrele ce ţine, precum şi copiele de pe actele autentice ce se păstrează în arhiva corpului, pe care le supune vizei ajutorului. Art. 14 alin. j. R. A.

d) Primeşte din casa corpului mandatele pe care le achită la casieriile publice, şi valoarea lor, chiar în ziua primirei, o varsă în casa corpului.

Nota. — Relativ la certificarea sumelor în litere, în livretul de soldă, de către plătitor, semnând descifrabil şi aplicând sigiliul administraţiei financiare respective, vezi ordinul circular No. 1 M. O. 2 R. din 1903.

e) Subscrie recepisele de primirea tuturor sumelor oficiale sau particulare ce sunt adresate corpului sau persoanelor din corp; primeşte însuşi valorile dela poştă sau dela gară contra unei recepise talon, pe care o dă impiegatului respectiv, detaşând-o din registru Md. 706 sau carnet Md. 621 şi face să se semneze de acesta matca-recepisă, conform instrucţiilor dela anexa lit. M. El poate însărcina cu primirea un delegat, însă pe răspunderea sa personală.

Banii primiţi pentru rambursarea sumelor dela portofoliu, sunt vărsaţi îndată în casa corpului. Art. 14 *a* R. A.

Nota. 1 — Carnetul 621 este desființat prin ordin de biurou și înlocuit cu vechiul registru de valori poștale.

2. În privința modului achitării mandatelor poștale gradelor inferioare, vezi anexa M. cu adnotațiile de acolo.

3. Relativ la confirmarea primirilor în bani numai prin recepise liberate din registrul cu matcă No. 706, vezi O. C. No. 31 M. O. 13 R. 1912.

f) Pentru orice sumă de bani dăstinată corpului și primită, cassierul trimite autorității sau persoanei respective recepisa din registrul model 706 chiar în ziua primirei.

g) Când pentru banii expediați la o autoritate sau la particulari, nu s'a primit recepisa sau răspunsul de primire în cele 10 zile ce urmează înaintarea, casierul are datoria să supue cazul ajutorului pe registru de raport (Art. 14 *d.* R. A.).

h) Dă chitanțe, vizate de ajutor, pentru toate sumele ce i se depun provizoriu și fără forme; aceste sume sunt vărsate îndată în casa corpului și înscrise în partea a doua a carnetului Md. No. 16 Art. 42 alin. 3 R. A.

i) Primește din cassa corpului sumele trebuincioase pentru întâmpinarea cheltuelilor și plătește în schimb de acte învestite cu toate formele legale, chitanțate de cei în drept și vizate de ajutor, toate cheltuelile care au fost autorizate de comandant prin aprobarea pusă pe acte. (Art. 10 § II *a* și *b* R. A)

j) Toate plățile producte[illegible] materialelor asigurate prin întreprinderi sau cumpărate prin bună învoială precum: carne, pâine, furage, lemne, etc., se achită numai de către cassier în contul pretelor companiilor

Plățile se fac întotdauna persoanelor în drept, sau reprezentanților lor legali, notându-se pe actul de plata numărul și data actului de împuternicire.

Nota 1.—Realizarea încasărilor și plăților se face de către contabilii însărcinați cu mânuirea banilor publici și responsabili de încasările și plățile făcute.

2) Relativ la contabilizarea în bani dela comandamente vezi, nota de sub art. 3 acest manual.

Nota 2.— Relativ la *modul certificărei de către furnisori a compturilor*, vezi ord. cir. No. 3 M. O. 14 R. din 1904.

1) Certificarea pentru primirea sumei furnizorul nu o va pune pe compt sau factură, decât dacă realmente el a primit acea sumă.

În acest caz, furnizorul va trece în certificare corpul de trupă sau serviciul de la care a primit banii (în caz când plata

se face de casier) sau *numele ofițerului cu aprovizionarea ori a celui însărcinat cu facerea cumpărăturei și efectuarea plății.*

Certificarea de achitare va fi totdauna *datată* iar *suma primită va fi arătată în litere.*

În acest caz, de va fi loc ordonanțare, mandatul sau ordonanțe de plată se va emite pe numele corpului sau serviciului care a executat plata.

2) Comturile și facturile, încă neachitate, ce se înaintează pentru a fi ordonanțate pe numele furnizorului, *nu trebuesc certificate de aceasta pentru primirea sumei.*

Pentru asemenea compturi sau facturi, plata se constată prin semnarea de către furnisor a mandatului sau ordonanței de plată în momentul achitărei ei de către administrația financiară respectivă.

Nota 3. — *Relativ la sigilii* prin o d. ministerului No. 246 din 1913, se prescrie că pecețile de care au nevoe corpurile și serviciile, să se comande în scris gravorului unde doresce să o comande.

Pecețile vechi sau care urmează a fi scoase din serviciu vor fi legate cu sfoară, sigilate, înaintându-se arsenalului armatei, care are ordin să le distrugă.

Valori expediate

ART. — 27. Valorile în numerar se trimit la corpuri, servicîuri de diferite autorități cu; mandate poștale oficiale, gropuri sau scrisori de valoare.

Sumele de bani particulare se expediază numai cu mandate poștale în comptul părței interesate.

Plățile făcute astfel se justifică provizoriu cu recipisa mandatului poștal. (Art. 93 Reg. Sodl.)

Atât închiderea cât și deschiderea scrisorilor de valoare și gropurilor se face în prezența ajutorului, care vizează declarația.

Nota — Pentru corespondența pachetele și gropurile trimise atelierele haine ofițerești București, se plătesc de corpuri în comptul ofițerilor.

Responsabilitatea casierului

ART. 28. — Casierul este răspunzător pecuniar și supus penalităților prevăzute de codul de justiție, în calitate de contabil mânuitor de bani publici.

a) De toate actele sale, de fondurile bănești ce a primit, precum și de nedarea lor la destinație imediat: (Art. 15 R. A.)

b) De vărsarea în casa corpului a sumelor primite dupe mandate chiar în ziua achitărei;

c) De ființa în orice moment a sumelor sau a aconturilor primite din casa corpului; (Art. 15 c. R. A.)

d) De neretinerile făcute regulat ofițerilor și netrimiterea lor de îndată celor în drept (Art. 15 b R. A.).

e) De toate plățile nelegate, aconturile neautorizate, uitări de treceri în primiri, greșeli de calcul, îndoite întrebuințări, încercări și falșificări de acte de scripte;

f) De orice neregularități în registre sau de acte necomplecte, precum și de neglijiența sau de abuzurile ce s'ar constata în exercițiul funțiunei sale (Art. 215 și urm. R. A. relativ la actele rău întocmite, neregulate, fără aprobări, etc.). Relativ la lipsa de sume bănești, vezi 48 R. A.

Nota 1. — Relativ la stabilirea responsabilităților pecuniare vezi nota 12 de sub art. 9 de mai sus.

Nota 2. — Art. 256 din c. j. m. modificat M. O. 9 R. din 1906 p. 135.

„Se pedepsește cu muncă silnică pe timp nemărginit orice militar care, fiind contabil mânuitor de fonduri publice, sau depositar sub orice titlu, de asemenea fonduri în administrația militară, va fi deturnat sau sustras bani publici sau privați, sau efecte ținând loc de bani, sau acte, titluri, furage, materiale sau alte lucruri mișcătoare ce i-ar fi fost încredințate în virtutea însărcinărei sale.

Dacă sunt circumstanțe atenuante, pedepsa este aceea a reclusiunei sau închisorei dela 1—2 ani în cazul când culpabilul este gestionar supus jurisdicțiunei Curței de conturi și închisoarea dela 6 luni la 2 ani, dacă el nu este gestionar supus acelei jurisdicțiuni. În toate cazurile de condamnare la închisoare dacă culpabilul este ofițer, se va pedepsi și cu destituire".

Art 241 modif. Furtul de arme, muniții, animale, furaje, alimente, bani, etc., 3 luni la 3 ani închisoare.

Art. 250 Falșul. Oricce militar care trece cu știință în *roluri*, în stările de situație sau de revistă, un număr *de oameni, de cai, sau zile de prezență peste efectivul real*, etc. munca silnică pe timp mărginit.

Art. 251. Orice militar care întrebuințează cu știință în serviciul său *măsuri* și *greutăți mincionase*, închisoare 1—2 ani.

Art. 252 Orice militar care contrafage sau cearcă a contrafface sigiliele, timbrele sau mărcile militare destinate a fi puse pe acte, pe documente, etc., recluziunea.

Asemeni se pedepsește tot cu *recluziunea* (5—10 ani) *și acel militar ce contrafface semnăturile.*

Art. 257 al. 4. Orice militar care falşifică sau ordonă falşificarea substanţelor sau materiilor, obiecte de hrană sau lichide etc. cu recluziunea.

Dispoziţiuni din diferite regulamente şi decizii privitoare pe casier

Nota 1. — Relativ la aducerea corespondenţei dela poştă *în saci speciali* şi deschiderea ei, vezi notele de sub art. 9 acest volum.

Nota 2. — Relativ la darea *ordinelor de zi*, vezi notele de sub. art. 10 acest volum.

Nota 3. — *Dosarele cu actele relative la bani*, se păstrează cel puţin 10 ani. Art. 18 R. S. I. şi art. 197 R. A.

Nota 4. — Pentru orice *aprobare care dă naştere la cheltueli sau alocaţii*, să se ceară dela începutul fiecărui exerciţiu, reînoirea autorizărei dela autoritatea militară respectivă, altfel la verificare nu se va admite cheltuelile sau alocaţiile făcute fără autorizaţie reînoită, rămânând răspunzător şeful de corp. Ord. corp 2 No. 31855 din 1900.

Nota 5 — Relativ la *aprobările comandantului* puse pe diferite acte conform art. 10 al. 2 R. A. a se avea în vedere că:

a) Aprobarea cheltuelilor din venitul fondului de întreţinere se dau în baza art. 71 R. A.

b) Când cheltuelile se fac din *fondul de întreţinere*, se cere prealabil aprobarea comandamentelor (art. 75 R. A.)

c) Aprobarea cheltuelilor făcute din *fondul muzicei*, art. 78 modificat. A se observa că prin modificarea acestui articol; fondul muzicei constitue un capitol propriu din care se repară şi *cumpără* instrumentele muzicale etc. Excedentele nu se mai varsă la fondul de întreţinere ca până acum.

d) Aprobarea cheltuelilor pentru cazarmament şi mobilier în limitele sumelor alocate art. 7 regulament cazarmare.

e) Aconturile din soldă ofiţerilor se dau conform art. 81 din R. S.

f) Acontul permanent ofiţerilor cu aprovizionarea se dă cu chitanţa acestuia vizată de ajutorul şi aprobată de comandant conform art. 39 al. e R. A. S. m. se va ţine la portofoliu.

g) Avanse permanente companilor detaşate, art. 82 R. S.

h) Avanse companiilor pentru concentrări extraordinare, art. 86 şi instrucţia anexa A din R. S.

i) Avanse cercuri [illegible], dem instrucţiunile suscitate.

j) Avanse în comitul soldei trupei art. 83 R. S.

l) Avans în contul îndemnizărei [illegible] A t. 89 R. S.

m) Avanse în contul *ind. mutare şi chirie*, art. 9[illegible] R. S.

Sumele dela al. a, b, c, d, se trec în cheltueli, iar toate celelalte afară de aconturi se trec în portofoliu, făcânduse menţiune de articolul care aprobă plata.

Nota 6. — Relativ la soldele şi accesoriile în diverse poziţiuni, modul plăţilor, reţineri, indemnităţi, prime, etc. precum şi instrucţiunele pentru întocmirea foilor şi bilanţelor de lichidare a corpurilor, controlul şi verificarea actelor gestiunei în bani, vezi regulamentul soldelor din acest manual complect cu modificările şi adnotaţiunele respective.

Nota 7. — Relativ la *procurarea hărţilor* necesare ofiţerilor dela institutul geografic al armatei. Corpurile vor avansa institutului, din sumele ce dispun, costul hărţilor, iar rambursarea se va face treptat în rate mici din solda ofiţerilor. Preţul hărţilor, hărţile ce se distribue gratuit, etc., M. O. 30 p. r. 1905, pag. 347

Nota 8. — Relativ la modul cum se fac aprovizionările în armată, vezi explicaţiunile detailate la anexa lit. A din acest manual.

Nota 9. — Relativ la dispoziţiunile pentru confecţia hainelor la atelierele militare de haine ofiţereşti, vezi anexa lit. G din acest manual.

Nota. 10. —Relativ la întocmirea centurilor şi facturilor, vezi explicaţiunile detailate la anexa lit. S din acest manual.

Ofiţerul cu îmbrăcămintea

ART. 29. — Ofiţerul cu îmbrăcămintea are următoarele atribuţiuni:

a) Redactează şi contra-semnează toată corespondenţa corpului în ceeace priveşte serviciul îmbrăcămintei (Anexa lit. V. R. A.).

b) El este depozitarul tutulor registrelor, actelor, sigiliilor şi timbrelor serviciului său. (Art. 198 R. A.)

c) Întocmeşte şi certifică situaţiile şi orice extracte de pe registrele ce ţine. (Art. 14 j. R A.)

d) Dirijează toate atelierele corpului, având sub controlul şi ordinele sale pe toţi şefii de ateliere şi pe lucrători; el priveghează de aproape în fiecare zi executarea lucrărilor cu cari sunt însărcinate atelierele. (Anexa lit. G. şi art. 14 g. R. A.).

e) Primeşte pachete ce sunt adresate corpului sau persoanelor din corp, contra unei recepise-talon, pe care o dă impiegatului dela poştă sau dela gară, detaşând-o din carnetul model 622 şi face să se semneze de acesta matca-recepisă, conform instrucţiunilor dela anexa lit, M.

f) Ca comandant al companiei sau al plutonului afară din rânduri (A. R.) are toate însărcinările şi răs-

punderea prevăzută pentru comandanții de companii. (Art. 34—39 R. A.).

g) Este personal însărcinat cu timbrarea regulamentară a efectelor de toate categoriile. (Anexa P. R. A.).

h) Subscrie actele pentru primirea și înmagazinarea tutulor efectelor și materialelor primite sau cumpărate cari intră în gestiunea corpului (Art. 99 R. A.).

i) Ia la timp măsurile trebuincioase spre a asigura buna întreținere a tutulor materialelor, efectelor și obiectelor de orice categorie din magaziile corpului; (Vezi anexa lit. O. Art. 101 și 102 R. A.).

j) Va preda cu inventar ofițerului cu aprovizionarea trăsurile ce se pun în serviciul corpului (Art. 39 f. R. A. Anexa lit. G).

ART. 30.—Medicii, veterinarii, farmaciștii, precum și ofițerii cari au în primire materiale, cum de exemplu cei cu câmpurile de tragere și șefii de muzică, primesc dela ofițerul cu îmbrăcămintea, cu inventar, instrumentele și uneltele ce pun în serviciu, fiind responsabili de buna lor întreținere. (Art. 93 R. S. I. vezi și anexa lit. N. R. A.).

Responsabilitatea ofițerului cu îmbrăcămintea

Art. 31. — Ofițerul cu îmbrăcămintea este răspunzător pecuniar și supus penalităților prevăzute de codul de justiție, în calitate de contabil. (Vezi notele dela art. 28).

a) De toate degradările, stricăciunile și lipsurile de orice fel de efecte, obiecte și materiale aflate în primirea sa și cari s'ar constata că provin din reaua conservare sau din neglijență. (Art. 15 și 113 R. A).

b) De lipsurile sau stricăciunile găsite la materii efecte sau obiecte expediate detașamentelor sau alto corpuri și serviciuri, când acestea provin din cauza sa

c) De consumațiunile sau distribuțiunile neaprobate

d) De stricarea efectelor sau obiectelor de orice fel, prin aplicarea greșită a timbrelor.

e) De uitări a se trece în primiri, groșeli de calcul, neregularități, îndouite întrebuințări, încărcări și falșificări în registre și scripte.

f) De stricăciunile și perderile nedeclarate și neconstatate la timp, ce s'ar întâmpla în atelierele corpu-

lui, precum şi de reaua confecţie sau păstrare a materialelor şi efectelor în timpul pe când se găsesc în atelier, şi când acestea ar proveni din neîndestulata sa priveghere.

Ofiţerul cu îmbrăcămintea, având în primirea sa toate trăsurile şi harnaşamentul corpului, este dator a supraveghea şi pe cele date cu inventar altor ofiţeri.

Nota 1 — Relativ la stabilirea responsabilităţilor pecuniare, vezi nota 12 de sub art. 9 de mai sus.

Nota 2. — Vezi art. 113 al. a R. A. cui se impută efectele şi materialele găsite lipsă.

Nota. 3. — Relativ la formalităţile şi modul predării serviciului îmbrăcămintei, vezi fila 53 din acest manual.

Nota 4. — Relativ la funcţionarea atelierelor în corp; angajarea maeştrilor, precum şi dispoziţiunile privitoare la atelierele de haine ofiţereşti, vezi pentru toate acestea anexa lit. G din acest manual.

Nota 5. — Relativ la modul cum se fac aprovizionările în armată, vezi explicaţiuni detaliate la anexa lit. A din acest acest manual.

Nota 6. — Relativ la întocmirea conturilor şi facturilor, înregistrări, etc. vezi anexa lit. S acest manual.

Ajutorii de contabili

ART. 32. — Aceşti ofiţeri ajută pe contabil în toate lucrările şi atribuţiunile lor, fiind răspunzători de toate serviciile şi materialele ce li s'au încredinţat.

Când funcţionează ca contabili, ca delegaţi contabili, ca suplinitori sau înlocuitori, au aceleaşi atribuţiuni şi răspunderi ca şi contabilii titulari.

Notă. — Ei sunt numiţi prin ordin de zi de şeful corpului sau serviciului, în serviciile pe cari le vor crede de cuviinţă. Iau în primire cu procese-verbale sau inventare părţile serviciului ce li s'au încredinţat şi gestionează în numele contabililor respectivi.

Vezi şi art. 110 şi 112 R. S. I. Casierul şi ofiţerul cu îmbrăcămintea pot avea ca ajutoare un *ofiţer de administraţie* care îl ajută şi înlocueşte când lipsesc în toate părţile serviciului conform dispoziţiunilor prescrise în regulamentul de administraţie.

Nota. La stabilimente şi serviciuri, ei au îndatoririle prevăzute în regulamentele speciale acelor serviciuri.

Relativ la serviciul de subzistenţă Art. 7 Regulam subzistenţă Ofiţerii sub alterni sunt luaţi dintre administratori clasa II şi III. Ei sunt însărcinaţi cu ţinerea scriptelor de tot felul şi secondez pe şefii de depozit în executarea amănuntelor serviciului.

Ofițerul cu armamentul și cazarmamentul

ART. 33.—Pentru serviciile armamentului și cazarmamentului, comandantul corpului numește un ofițer din corp; atribuțiunile și scriptele ce trebue să țină acești ofițeri sunt cele prevăzute prin regulamentul de față și prin regulamentele și instrucțiunile speciale. (Art. 163 și 164 R. A).

Dânșii sunt răspunzători pecuniari de orice nereguli sau pagube ar rezulta din negligența, nepriceperea sau neîndeplinirea cu exactitate a datoriilor lor.

Nota. 1. — Rezultă din art. de mai sus ca pentru aceste două servicii să fie numit un singur ofițer. Numirea se face prin ordin de zi iar pentru ofițerul cu cazarmarea se raportează atât corpului de armată cât și comenduirei, numele și ziua intrărei în funcțiune. art 11 R. C.

Față însă cu atribuțiunile date ofițerului cu armătură și tirul după noul regulament al serviciului armamentului portativ, cred că dispozițiunile art. 33 de mai sus nu pot fi aplicate, de oarece prin acel regulament special, i s'a dat acestui ofițer. tot serviciul relativ la armătură și tir. Vezi Regulamentul M. O. No. 25 p. r. 1906 pag. 402.

Nota 2. — Vezi art. 116 R. S. I. Idem art. 511—533 din acelaș regulament, relativ la cazarmă și în grijirea ei, inspecțiuni, devize de reparațiuni, predări și primiri, tablourile și portretele ce trebue să conție fiecare cameră, așezarea efectelor, mobilierul ce pot lua corpurile la mutare, desinfectarea localului, etc.

Nota 3 — Ofițerul cu cazarmarea trebue a avea în vedere regulamentul de cazarmare în întregul lui, de oarece mai toate dispozițiunile prescrise de acel regulament îl privește direct. Regulamentul se află publicat în M. O. 27 R. 1908 și în acest manual Vol. II.

Nota 4. — Relativ la întrebuințarea în mod uniform a *steagurilor* la clădirile militare, dimensiunile ce trebue să aibă, înșiințarea lor din fondul de întreținere M. O. 15 R. 1898 în cuprinderea următoare :

Pentru a se stabili o uniformitate în întrebuințarea steagurilor cari se arborează pe clădirile militare la diferite serbări

Decid :

Steagurile ce se arborează pe stabilimentele și cazărmile militare la diferite festivități vor fi confecționate din materie de lână subțire ; culorile naționale, fără marca țărei, vor fi dispuse paralel cu lemnele steagului.

Dimensiunile acestor steaguri vor fi de trei categorii, în raport cu clădirea la care se întrebuințează.

Categoria 1-a ; 3 m. lungime pe 2 m. lățime pentru clădirile cu 3 etage.

Categoria 2-a: 2 m. 50 lungime de un metru 50 lățime pentru o clădire cu 2 etage.

Categoria 3-a: 2 m. lungime pe 1 m. lățime pentru clădirile cu 1 etagiu.

Lungimea este latura perpenticulară pe lemnul steagului lățimea este laturea paralelă cu lemnul steagului.

Corpurile și serviciile vor înființa aceste steaguri din masa de întreținere; materia necesară se poate procura din comerciu, arsenalul armatei și dela depozitul flotilei Galați.

Dispoziții privitoare pe ofițerul cu armătura

Nota 1. — Relativ la *ofițerul cu armătura*, sunt patru regulamente care prevăd atribuțiile și serviciul ce are de îndeplinit si anume:

1) *Regulamentul serviciului administrativ*, art. 33 de mai sus.

2) *Regulamentul serviciului interior*, art. 117 de mai jos:

„Pentru a asigura buna întreținere și conservare a armelor, carabinelor și muniților, în fiecare corp de trupă de infanterie, cavalerie și geniu, va fi însărcinat câte un *«ofițer cu armătură»*, care va ține registre speciale în care vor fi trecute toate armele, asigurându-se de buna lor întreținere prin inspecții cât se poate dese, în urma cărora raportează înscris comandantului corpului despre starea armamentului.

Ofițerul cu armătura se conformă în totul regulamentelor și dispozițiilor speciale și are ca ajutor pe armurierul corpului".

3) *Regulamentul provizoriu al tragerei la țintă din 1905*

Art. 6–8. Atribuțiunile ofițerilor cu armătura și tragerea.

Art. 131. Ordin de zi pentru bunii trăgători, apreciatori de distanțe.

Art. 132. Plata premiilor din fondul întreținere pentru buni apreciatori (6, 4 și 2 lei pe batalion).

Art. 155. Plata din fondul întreținere a cartușelor reduse pentru trupă la tragerile facultative, pentru ofițeri se plătește cât a consumat.

Art. 244. Ordin de zi pentru numirea bunilor trăgători.

Art. 301. Ordin de zi rezultatul inspecțiunei tragerei făcute de comandantul corpului.

Art. 324. Ordin de zi, numele premianţilor la concursuri de tragere.

Art. 327. Plata din fondul într. a premianţilor la concursul de tragere.

Art. 355. Plata din fondul într. a chiriilor, câmpuri tragere sau a stricăciunilor cauzate.

Ofiţerul cu armătura este şi *ofiţer cu tragerea* şi în această calitate are atribuţiunile prevăzute de art. 6 din regulamentul provizoriu al tragerei în ţintă din 1905 şi anume:

1) Supravegherea atelierului de armurărie a corpului, în ceeace priveşte reparaţia şi curăţirea armăturei, curăţirea tuburilor strânse dela tragere precum şi inspectarea şi verificarea tuturor armelor, muniţiunilor corpului şi chesoanelor lor.

2) Supravegherea atelierului de lemnărie al corpului în ceeace priveşte reparaţia şi întreţinerea materialului câmpului de tragere al corpului.

3) Privegherea lucrărilor pe câmpul de tragere.

4) Centralizarea rezultatului tragerei corpului, după tabele de centralizare ale şefilor de batalioane şi a tuturor lucrărilor relative la tragere.

Art. 8. Un subofiţer din plutonul A. R. va fi custodele câmpului de tragere, păstrător al materialului şi secretar al ofiţerului cu tragerea.

Acest subofiţer va compta un efectivul plutonului A. R. şi va fi pe cât se va putea un reangajat şi bun trăgător.

4) *Regulamentul asupra serviciului armamentului portativ* din M. O. 25 p. r. din 1906 pag. 402 care prevede detaiat atribuţiunile ce are, scriptele ce ţine, modul conservarei şi reparaţiunile armaturei etc.

Nota 1. Ordinul ministerului No. 11763 din 1907, Ofiţerul cu îmbrăcămintea este singurul gestionar responsabil de materialele încredinţate ofiţerului cu armătura. Acesta nu este decât un agent de execuţiune al ofiţerului cu îmbrăcămintea, cu atribuţiuni speciale în ceeace priveşte partea tehnică a armăturei.

Nota 2 — Primirea materialului cu inventar dela ofiţerul cu îmbrăcămintea art, 30 R. A. şi art. 7 regulamentului serviciului armamentului din 1906.

Atribuţiuni şi registrele ce ţine, vezi art. 117 R. S. I. şi art 7 regulamentul serviciului armamentului.

Nota 3. — Relativ la maeştrii armurieri, numirea lor, atribuţiuni pedepse, vezi art 8—15 regulamentul serviciului armamentului şi anexa lit. G cu adnotaţiunile respective.

CAPITOLUL IV

COMANDANTII DE COMPANII

Indatoriri

ART. 34. — Comandanţii de companii sunt însărcinaţi:

a) Cu toate amănuntele administraţiei companiei;

b) Cu ţinerea registrelor şi scriptelor descrise prin regulamentul de faţă; (Art. 198 R. A.).

c) Cu stabilirea situaţiei zilnice a companiei, astfel ca să existe perfectă concordanţă între controalele nominale ale oamenilor şi cailor cu situaţia şi mutaţiile din registru de detaliu; însfârşit cu realitatea poziţiunei oamenilor şi cailor; (Art. 18 *a, e,* R. A Modul întocmirei situaţiilor, instrucţiilor din R. S.).

d) Cu îngrijirea bunului trai al trupei şi cailor de sub comanda lor;

e) Cu întreţinerea în stare desăvârşită de bună a armelor, efectelor şi muniţiilor aflate asupra oamenilor şi în magaziile companiei, precum şi ajustarea efectelor, (Art. 18 C anexa lit. O. alin. 53 şi urmat. R. A.).

f) Cu întreţinerea în mod permanent a timbrelor aplicate pe efectele şi obiectele companiei; (Art. 152 R. A. şi anexa lit. P.).

g) A constată la timp, prin inspecţii zilnice, lipsurile, degradările şi orice neregularităţi ivite în compania sa, pe cari, pe de o parte, le înscrie pe situaţia zilei, pentruca comandantul de batalion, în ziua chiar a întâmplărei, la rândul său să poată face cuvenita constatare a faptului; (Art. 18 *c,* R. A.).

h) Cu primirea banilor, efectelor, materialelor şi productelor de tot felul trebuincioase companiei, dând

chitanțe sau bonuri regulamentare de primire; Art. 18 *b*, R. A.

i) Cu achitarea la timp a drepturilor cuvenite oamenilor de sub comanda lor, după prescripțiunile regulamentare, astfel ca nici un fel de abateri, imputare nelegală, oprire, întârziere, sub orice motiv sau altele, să nu existe făcute nici de dânsul personal, nici de nimeni altul din compania sa; (Art. 18 *b*, R. A. anexa lit. M. afin. ultim R. A. (Art. 83 R. S. Art. 53 și 482 R. S. I.).

j) In tot ce privește hrana trupei, răspunderea, în prima linie, cade tot asupra comandantului de companie, când alimentele ce s'ar da companiei sale n'ar fi proaspete, de bună calitate sau în cantități regulamentare, și nu ar raporta imediat comandantului de batalion. (Art. 18 *g*, art. 51 și anexa l.t. B. din R. A).

Responsabilitatea comandantului de companie

ART. 35. — Comandantul de companie este răspunzător pecuniar și penal. (Art. 19 R. A.).

a) De neexecutarea întocmai a însărcinărilor ce îi sunt atribuite prin regulamentul de față;

b) De existența în realitate a oamenilor și cailor înscriși în controalele companiei sale;

c) De existența fondurilor, materialelor și efectelor de orice fel cari figurează după registru, acte și inventare asupra companiei sale; (Art 113 *b*, R. A.).

d) De primirile orice fel în mai mult, pentru cari a dat chitanță, și de consumațiunile mai mari decât rațiile regulamentare

e) De achitarea la timp și integral a drepturilor cuvenite oamenilor de sub comanda sa, pentru care a primit fonduri;

f) De or ce neregularități, calcule greșite, întrebuințări abusive, încărcări și falșificări de registre și scripte ce s'ar descoperi în administrația companiei sale.

Nota. 1. — Atribuțiuni, art. 36 R. S. I.

2. Absența comandantului de companie, când trece de 15 zile, art. 31—39 R. S. I.

3. Relativ la plata soldei trupei, art. 82—83 R. S.

4. Relativ la întocmirea situațiilor zilnice, state nominale actele justificative, foile de lichidare, adică toate actele care stabilesc alocațiile, vezi anexele A și B din R. S. acest manual.

5. Relativ la registre vezi art. 198 R. A.;
6. Relativ la lipsa sumelor băneşti, art. 48 R. A
7. Relativ la efectele şi materialele găsite lipsă, cui se impută, vezi a ticolul 113 al. b R. A.
8 Relativ la formalităţile şi modul predării companii, vezi fila 58 din acest manual.

Indatoririle ofiţerilor comandanţii de plutoane şi a gradelor

ART. 36. — Comandantul companiei este ajutat, în administraţia şi ţinerea comptabilităţei companiei sale, de ofiţerii şi gradele companiei; el fixează osebit de prescripţiunile regulamentare, fiecăruia sarcina sa.

In ordinea ierarhiei ofiţerii şi gradele cari comand diferite sub-unităţi au aceleaşi îndatoriri şi răspundere ca şi comandanţii de companie, fiecare pentru unitatea ce comandă, ei sunt datori a se asigura de executarea dispoziţiunelor regulamentare; a priveghea întreţinerea echipamentului pus în serviciu pe oameni; a constata zilnic orice lipsă sau degradări, pe cari le raportează imediat.

ART. 37.—Toate gradele răspund personal de echipamentul care le este încredinţat pentru serviciu; răspunderea nu se răsfrânge asupra superiorilor decât când aceştia, fiecare la rândul său, nu 'şi au îndeplinit îndatoririle.

ART. 38.—Sergentul furier este comptabil în materie şi depozitarul echipamentului de orice categorie şi al tutulor efectelor şi materialelor ce se păstrează în magaziile şi remizele companiei.

El răspunde către comandantul companiei de buna lui întreţinere.

Răspunderea devine pecuniară şi penală pentru sergentul-furier, în caz de furt sau înstrăinare neregulată a echipamentului, obiectelor, efectelor, etc., din magazie.

El este ajutat de caporalul furier şi oamenii de trupă trebuitori, hotărâţi de comandantul corpului pentru fiecare companie: toţi, la rândul lor, sunt pecuniar şi penal responsabili de pagubele ce ar rezulta din reaua credinţă sau neglijenţă în serviciile ce li s'au încredinţat.

Nota 1. — Vezi art. 42 R. S. I. Răspunderea ofiţerilor combatanţi de sub împărţiri, partea administrativă.

Idem art. 47 şi urm. pentru celelalte grade.

Sergentul major, atribuţiuni administrative articolul 51 şi următoarele.

Magazionerii şi artificierii idem articolul 74 şi următoarele:

Articolul 61 L. A. „Orice ofiţer, în general, este *pecuniar* răspunzător de administraţia unităţei ce comandă, de întreţinerea în bună stare şi complect a echipamentului în general şi a tutulor efectelor aflate pe oameni sau în serviciul lor.

Art. 62. L. A. „Gradele inferioare însărcinate cu păstrarea efectelor în magazii, depozite, etc., *sunt consideraţi cu comptabili-depositari* de avere publică şi *răspunzători către Stat.*

CAPITOLUL VII

OFIŢERUL CU APROVIZIONAREA

Indatoriri

ART. 39.—Ofiţerul cu aprovizionarea are următoarele îndatoriri:

a) Cumpără zilnic din comerţ alimente pentru ordinarul trupei; (art. 41 şi 57 R. A.).

b) Cumpără diferite obiecte de menagiu sau altele cari nu ar fi făcute prin aprovizionare, (conform instrucţiilor anexă lit. S); (Art. 14 *j*—41 *b*—57 R. A.)

c) Primeşte dela furnizori sau din depozitele Statului toate subsistenţele şi materialele de întreţinere ce se cumpără sau se distribue corpului; (art. 25, 26, anexa lit. D.).

d) Inmagazionează şi conservă toate aprovizionările cari după natura lor, nu se înscriu asupra gestiunei în materie; (Art. 41 *d* şi 57 R. A).

e) Primeşte dela casierul corpului, dând chitanţă vizată de ajutor şi aprobată de comandantul regimentului, un acont, în numerar pentru cumpărăturile arătate la lit. *a*. (Chitanţa se trece la sort-folio).

Acest acont este permanent şi nu poate fi mai mare decât costul pe 15 zile a cumpărăturilor pentru ordinar făcute zilnic din piaţă; (Art. 41 *e* R. A.).

La fiecare sfârşit de chenzină acontul este complectat de casier, fără alt ordin, după justificarea cheltuelilor

ordinarului; (adică i se plateşte statul fără lui şi acontul permanent rămâne acelaş).

f) Este însărcinat cu îngrijirea trăsurilor de subsistenţă regimentare şi a harnaşamentului lor. Dă cont de starea lor ofiţerului cu îmbrăcămintea, în a cărui gestiune şi supraveghiere stau şi dela care le primeşte cu inventar; (Art. 29 *j*, şi anexa lit. G. alin 28 R. A.)

Îngrijeşte de animalele trăsurilor corpului, cari sunt după regulamente date la companii; (Anexa lit. G. art. 31 R.A.)

g) Ţine celelalte registre prevăzute de regulament şi livretul de ordinar al corpului sub direcţiunea ajutorului; (Art. 14 *h, i,* Registrele ce ţin art. 198 R. A.)

ART. 40. — Distribue companiilor alimentele regulamentare, conform instrucţiilor anexa lit. B.; (Art. 51 şi următorii R. A. Hrănirea trupei)

Responsabilitatea ofiţerului cu aprovizionarea

ART. 41. — Ofiţerul cu aprovizionarea este răspunzător pecuniar şi penal;

a) De reaua calitate a productelor ce cumpără zilnic din piaţă; (Art. 57 R. A.).

b) De sinceritatea actelor justificative şi operaţiunilor sale, precum şi de pierderile, risipile şi degradările ce s'ar constata, provenite din reaua conservare şi neglijenţă;

c) De consumaţii sau distribuţii neautorizate, de orice neregularităţi, greşeli de calcule, întrebuinţări nelegate, încărcări, falşificări de scripte, precum şi de stricăciunile, sau pierderile neraportate la timp;

d) De neexistenţa, în realitate şi în orice moment a fondurilor şi productelor ce trebue să fie asupra sa după registre respective; (Art. 113 *c*, R. A.).

e) De orice întrebuinţare neregulată ar face, chiar provizoriu, cu fondurile ce'i sunt încredinţate pentru întâmpinarea cheltuelilor serviciului său.

Nota. 1. — Pentru lipsa de bani, întrebuinţare de greutăţi mincinoase falşificări în acte sau a obiectelor de hrană, etc., vezi notele dela articolul 25 pagina 63.

Nota 2. — Atribuţiunele detaliate a of. cu apr. şi modul executărei serviciului vezi anexa lit B acest volum.

Diferite dispoziţiuni ce urmează a avea în vedere ofiţerul cu aprovizionarea

1. *Din regulamentul serviciului administrativ*

Art. 4 Numirea ofiţerului cu aprovizionarea.

Art. 14 h. i. Modul trecerii în livret.

Art. 29 j. Primirea trăsurilor corpului.

Art. 51—66 Hrănirea trupei. A se observa toate dispoziţiunile şi adnotările dela acel capitol. Idem anexa B.

Art. 83—84 Inregistrarea furagelor şi lemnelor.

Art. 88 Alocaţia lemnelor.

Art. 93—95 Constatări şi recensăm'nte de furage şi lemne.

Art. 101 Conservarea materialului.

Art. 102 Distribuţiile cu bonuri Model 55.

Art. 175—185 Atribuţiunile ofiţerului cu aprovizionarea la partea activă în caz de mobilizare.

Art. 198. Registrele ce ţine.

Anexa A. Caet de sarcine şi contracte. Modul cum se fac aprovizionările.

Anexa B. Instrucţii pentru distribuţia alimentelor.

Anexa C. Tarifa hranei oamenilor şi calitatea alimentelor.

Anexa D. Aprovizionarea furagelor şi conbustibilului.

Anexa E. Hrana cailor şi celorlalte animele.

Anexa F. Alocaţiile conbustibilului.

Anexa G. Cumpărăturile făcute de ofiţerii cu aprovizionarea.

Anexa S. Modul formărei conturilor. Carnetele de facturi.

2) *Din regulamental serviciului interior*, din 1900:

a) Atribuţiuni . . . . . art 113

b) Marşuri modul luărei hranei . . „ 607,608

c) Ficsarea preţului aprovizionărilor „ 609

d) Cuartiruirea . . . . . „ 610

e) Trăsurile şi trenul regimentar . . „ 685

f) Curăţenia în bucătării, magazii; păstrarea alimentelor . . . . . „ 545

3. *Din regulamentul de subsistenţă în campanie din* M. O. No. 20 p. r. din 1906 Vol. II.

Art. 18, 24, 25 26. *Trăsurile de hrană regimentare* încărcate cu hrană de rezervă şi *Trăsurile de aprovizionare* încărcate cu hrana proaspătă, afară de pâine care se dă asupra oamenilor peste cele două raţii de rezervă.

Art. 33. Proviziunele trasportate pe trăsurile corpurilor de trupă.

Art. 36, Proviziunele purtate de oameni.

Art. 81 și 82. Aprovizionarea proviziilor consumate și reaprovizionarea lor.

Art. 84—87. Exploatarea locală a regiunilor.

Art. 88—98. Hrana dată de locuitori sau de comune.

Art. 98—102. Modul cum se fac cumpărăturile în campanie.

Art. 117. Mișcarea trăsurilor și locul în coloane.

Art. 153. Modul cum se fac distribuțiile la trupă.

Art. 161. Hrana pe timpul mobilizării și a transporturilor.

Anexe, Tarifele pentru rațiile de războiu, normale, excepționale cu suplimentele și substituțiile ei.

Modul cum se încarcă trăsurile de hrană regimentare.

5) Relativ la *rechiziții* vezi legea și toate dispozițiunile în vigoare publicate în acest manual, vol. II. 6) Relativ la cumpărături vezi anexa litera G. cu notele respective.

7) Relativ la drepturile la alocații a tuturor cailor de trupă și ofițerești vezi art. 85 R. A. cu adnotațiunile respective.

8) Relativ la hrana trupei, vezi art. 51—66 R. A. cu adnotările respective. Relativ la distribuția alimentelor, anexa lit. B, din R. A. Tarifele anexa lit. C.

Controlul hranei de către ofițerii de intendență, art. 240 și 241 R. A.

9) Relativ la registrele ce ține ofițerul cu aprovizionarea *și modul cum se operează în ele*, vezi art. 198 R. A.

10) Relativ la predarea serviciului, vezi notele dela pagina 55 acestui manual.

11) Relativ la constatarea și evaluarea lemnelor și furagelor (modul așezărei lor, vezi notele dela anexa lit. D.

12) Relativ la primirea subsistențele de către comisia de aprovizionare, a se observa că ofițerul cu aprovizionarea are *vot deliberativ* art. 57 R. A.

13) Relativ la constatările de lemne și furage, recensămintele ce se fac, excedente, deficite, scăzăminte, situații, registru de situațiune a fie cărei clăi sau șire, etc., vezi art. 93—95 R. A. și instruct. anexa lit. D.

14) Relativ la aprovizionarea unsorilor de către cor-

puri, ne mai fabricându-se de tăbăcăria armatei şi reţetele vezi Monitorul Oastei No. 44 p. Of. din 1905 pagina 714.

15) Relativ la măsuri şi greutăţi, verificarea lor etc., vezi legea aplicării sistemului metric Monitorul Oastei 11 p. r. 1906.

16) Relativ la modul cum se fac aprovizionările în armată, vezi explicaţiuni detailate la anexa lit. A din acest manual.

17) Relativ la modul întocmirei conturilor şi facturilor, pentru a îndeplini formele legale, vezi asemeni explicaţiuni detailate la anexa lit. S din acest manual.

Ofiţerul cu biblioteca

Are atribuţiunile prevăzute de articolul 114, 115. Regulamentul serviciului interior şi articolul 166 din regulamentul Administrativ.

A observa şi instrucţiunile din prima pagină a registrului inventar al bibliotecii Model 3/7.

Registrul se va ţine de ajutor iar ofiţerului bibliotecar i se dă un extras după un registru.

Art. 114 din regulamentul serviciului interior Ofiţerul cu biblioteca primeşte, cu inventar, semnat de ajutorul comandantului, cărţile şi obiectele de cari dispune corpul pentru studiu şi lectură; rămânând răspunzător de fiinţa şi starea lor.

Întocmeşte cataloage sistematice după cari săse poată şti şi găsi uşor, orice uvragiu din bibliotecă.

El ţine cu cea mai mare stricteţă socoteală de cărţile date ofiţerilor acasă, cu aprobarea ajutorului comandantului de corp având grije a le cere înapoi la timp şi a le aşeza la locul lor.

Fiecare uvragiu va purta un număr de ordine, corespunzător inventarului, iar înscrierea lor în cataloage şi aşezarea în dulapuri se va face pe secţii, trebuind ca în o acelaşi secţie să fie aşezate numai cărţi cu un acelaş subiect sau de acelaşi ramură de studiu.

Cărţile şi hărţile vor purta sigiliul corpului.

Art. 115. Ofiţerul cu biblioteca redactează şi supune aprobărei comandantului regulele cari trebuesc observate în bibliotecă şi sala de factură, pe cari le afişează apoi în aceste săli.

La alcătuirea acestor reguli să va avea în vedere dispoziţiile regulamentului publicat în Decizia Ministerială No. 90 în Monitorul Oastei No. 22 pag. 316 din 1885.

D. M. No 388 M. O. 32 p. r. 1907 pag. 285.

Având în vedere încheierea făcută de către comitetul intendenţei prin procesul-verbal No. 10 din 3 Octombrie 1907 şi pentru completarea ordinului circular No. 164, publicat în *Monitorul Oastei* No. 18/93 decidem:

Pe viitor, corpurile de trupă şi serviciurile cari posedă numai biblioteci nu vor trebui să ţină gestiune ci numai inventarul prevăzut la art 106 din regulamentul serviciului administrativ iar corpurile de trupă şi serviciurile cari pe lângă biblioteci mai posedă muzeu, instrumente de fizică, de topografie de chimie, etc, vor ţine gestiuni supuse Înaltei Curţei de conturi.

Dacă excepţional ar exista corpuri cari fac gestiuni şi prezentate deja Curţii de conturi, asemenea corpuri vor urma şi în viitor această procedare.

CAPITOLUL VIII.

RESPONSABILITĂŢI GENERALE

I. D. No. 3.516. M. Of. 54. P 1910 relativ la adăogirea unui articol la regulamentul de administraţie al corpurilor de trupă.

ART. 41 bis. — Dispoziţiunile art. 16 şi 23 din legea asupra contabilităţii publice a statului sunt aplicabile tuturor militarilor şi funcţionarilor militari însărcinaţi în mod permanent a mânui bani publici sau cari li s'ar fi încredinţat în mod întâmplător într'un scop oarecare.

Capul corpului, ajutorul său casierul, capul clasei şi orice alţi agenţi de execuţie nu vor fi apăraţi de răspunderea pecuniară şi descărcaţi de banii sau materialele încredinţate lor decât atunci când întrebuinţarea este legală şi justificarea se face în conformitate cu legile şi regulamentele. Nu se poate admite în descărcare ordine verbale sau scrise sau chiar chitanţe, când banii sau materialele ar fi date în mod nelegal şi întrebuinţate într'un scop personal sau străin serviciului.

Atât cei cari ar fi dat ordine verbale sau scrise, sau chiar chitanţa în mod nelegal, cât şi inferiorii cari le-ar fi executat, sunt solidari răspunzători atât moral cât şi pecuniar.

Notă. — Vezi şi dispoziţiunile relative la stabilirea responsabilităţilor pag. 24 acest volum.

Extras din legea contabilităţii publice a Statului

Art. 16.—Însărcinaţi cu mânuirea banilor publici nu vor putea fi descărcaţi de deficitul constatat asupra lor, arătând sau pretextând că ar putea avea ordine scrise sau verbale, sau chiar chitanţe dela osebiţi funcţionari, fie superiori sau egali.

Ca acte descărcătoare nu se vor primi decât ordinele, mijlocirile şi recepisele oficiale date în conformitate cu legea.

Funcţionarii ce vor fi dat ordine sau recepise în scop de a justifica deficitele însărcinaţilor cu mânuirea banilor publici, se vor considera ca complici şi se vor pedepsi de o potrivă cu aceştia.

Contabilii mânuitori de bani publici găsiţi în deficit vor fi constrânşi înainte chiar ca Curtea de conturi sau autoritatea însărcinată a-i judeca să fi pronunţat deciziunea lor, prin aplicarea legii de urmărire, ca să verse provizoriu sumele constatate lipsă fără judecată şi pe baza numai a constatării făcute de delegaţii administraţiunilor de cari depinde.

Art. 23.—Orice persoană alta decât contabilul, care cu sau fără autorizaţiune legală, se va fi amestecat în mânuirea banilor publici, este prin acest singur fapt constituit contabil, fără prejudiţiul urmărilor prevăzute de art. 207 din codul penal, dacă fără autorizaţiune s'a amestecat în funcţiuni publice.

Gestiunile de fapt sunt supuse aceloraşi juridicţiuni şi trag după sine aceeaşi răspundere ca şi gestiunile legate.

TITLUL II

ADMINISTRAȚIA FONDURILOR

CAPITOLUL I

Valorile băneşti aflate asupra corpurilor

ART. 42. — Banii aflați asupra corpului să păstreze:

a) *In cassa corpului*

1. Toate sumele ordonanțate pe numele corpului sau altor persoane din corp. (Misii, indemnități, etc.).

2. Toate garanțiile întreprinzătorilor (fie numerar, fie efecte publice) ele se consemnează la cassa de depuneri, păstrându-se în cassa corpului numai recepisele.

3. Orice sume primite de corp cari n'au destinația a fi cheltuite imediat sau cari se păstrează provizoriu. Art. 26 *h* şi 47 R. A.).

4. Recepisele cassei de depuneri pentru valorile consemnate de corpuri. (Vezi art. 44 şi 45 R. A. relativ la consemnarea sumelor).

5. Recepisele celor cari au depus bani pentru cumpărarea de cai.

6. Mandatele liberate corpului cari nu se înscriu în livretul de soldă decât în momentul achitărei de către administratorii financiari respectivi. (Art. 112 R. S.)

7. Cheile dela cassa corpului se păstrează una de comandant şi alta de ajutor.

8. Al doilea rând de chei al cassei se păstrează de aceleaşi persoane separat de rândul întâiu, pentru a servi la deschidere în caz de perderea întâiului rând.

Nota.—Se pot trimite a se păstra la Casa de depuneri. Se

sigilează în formă de groș și se trimite cu adresă. In schimb se primește recipisa.

9) Comandantul și ajutorul sunt solidari pecuniari răspunzători de orice perderi și pagube ar suferi fondurile corpului din cauza nepăstrărei cheilor, sau din neglegența ori neprevederea tuturor măsurilor de siguranță, pentru a feri casa corpului de furt, spargeri și altele. (Art. 11 C. 15 I. R. A.).

(Constatarea fondurile aflate în casa corpului, vezi art. 222 R. A. și anexa lit. C din R. S.).

Nota 1. — Relativ la înscrierea în gestiune a sumelor dela partea II a carnetului cassei, este O. C. No. 5 M. O. 4 R. 1908:

„După art. 42 din regulamentul asupra serviciului administrativ în corpurile de trupă, în cassa corpului, pe lângă sumele ordonanțate, se păstrează toate garanțiile și sume diverse a căror socoteală se ține în partea a doua a carnetului cassei.

Fiind bine ca orice sumă care intră în cassa corpului să se scrie în gestiunea contabililor, în care va rămâne urmă de modul cum ele au fost lichidate, se prescrie următoarele:

Sămele prevăzute de art. 42, al. II III IV și V din regulamentul administrativ, precum și ori cari altele cari regulamentul nu le-a putut prevede, se vor înscrie în viitor în livretul de soldă, în registrul de fonduri al corpului și în contul de gestiune în bani, la fonduri diverse.

Când aceste sume se lichidează, fie că se restitue depunătorilor, sau li se dă destinația ce au hotărât, ele se vor scoate din casă prin referate, ca și orice alte sume cari se cheltuesc pentru trebuințele corpului, și se vor înscri în registre, justificându se operațiile prin chitanța părței primitoare, răspunsuri de primire, etc.

In carnetul cassei, la partea a doua, se va urma a se înscri aceste sume ca și în trecut, făcându-se însă mențiune de numărul de ordine al registrului de fonduri, la care sumă s'a înscris în primiri, când ea se lichidează prin restituire, sau alte cauze, se arată numărul de registru la care s'a înscris în cheltueli.

La finele fiecărui exercițiu bugetar, când se întocmește contul de gestiune în bani pe ultimul trimestru, se încheie și partea a doua a carnetului cassei, totalizându-se primirile și cheltuelile. Rămasul se certifică în litere de șeful corpului și ajutorul său, el trebue să fie egal cu acel din contul de gestiune, fonduri diverse.

Dacă carnetul va servi și în exercițiul viitor, sau la reînoirea lui, sumele rămase în cassă la partea a doua, se reînscriu din nou în ordinea în cari erau înscrise în anul precedent și operațiunile se urmează.

La apariția acestui ordin, sumele înscrise la partea a doua a carnetului se vor înscri și în gestiunea contabililor în bani, după cum s'a prescris mai sus.

Nota 2. — Faţă cu modificarea adusă prin ordinul de mai sus, suma ce rezultă în registrul zilnic de primiri şi cheltueli ca aflată în cassa corpului (deducându-se din primiri aconturile date cassierului) trebue să fie egala cu suma din carnetul cassei dela partea I, care se compune din două părţi: numerar şi *recipise de depuneri*: acestea din urmă trebue să corespundă cu sumele înscrise în carnetul cassei la partea II precum şi cu cele rezultate în gestiune la fondul diverse.

Toate aceste sume se trec mai întâi în livretul de soldă, în registru zilnic, în contul de gestiune la fondul diverse şi în carnetul cassei atât la partea I cât şi la a II.

Operaţiunile de primiri se justifică cu înscrierile din livret sau cu ordinele de zi în cazul când nu sunt alte acte justificative, iar operaţiunile de scăderi se justifică cum se arată in ordinul de mai sus.

A se observa că la finele fiecărui trimestru, la incheerea gestiunei in bani, fondul diverselor nu se va lichida şi va rămânea întotdeauna o sumă care va fi egală exact cu sumele aflate la partea II a carnetului cassei.

Nota 3. — Relativ la înscrierea in gestiune a acestor sume este ordinul ministerului No. 4309 din 26 Iunie 1910 (direcţiunea intendenţei) care explică că sumele provenite din garanţii, reţineri, etc., ce se înscriu la partea II a carnetului cassei, să se înscrie în primiri şi la partea I.

b) *In cassa casierului*

1) Toate sumele primite din cassa corpului pentru achitarea plăţilor aprobate. (Art. 26, i, R. A).

2) Cele reţinute ofiţerilor până la trimiterea lor la destinaţie. (Art. 14 c. R. A)

3) Gropurile şi scrisorile de valoare, etc., până în momentul depunerei lor în cassa corpului sau distribuirea la cei în drept, ceeace trebue făcut imediat ce a primit banii. (Art. 26, e. R. A.).

ART. 43.—La companiile făcând corp în parte fondurile se păstrează în casă, a cărei chei se ţin de conmandant. (Art. 5 R. A).

Numai maxim până la 2000 lei peste trebuinţele soldei se ţin în numerariu; restul disponibil se consemnează la casa de depuneri.

ART. 44.—Regimentele precum şi batalioanele şi divizioanele făcând corp în parte, sunt asemenea obligate ca sumele ce ar prisosi peste cheltuelile obişnuite,

să le consemneze la casa de depuneri sau la casa de economie, credit și ajutor a ofițerilor. (Art. 42 alineiatul 4 R.A.)

Ridicarea sumelor consemnate

ART. 45.— Sumele consemnate de corpuri nu se vor putea ridica decât după autorizația comandantului diviziei sau a corpului de armată, pentru trupele neindivizionate.

Dobânda se va ridica de corpuri la achitarea recepiselor confirmându-se prin ordin de zi și făcându-se venit la fondul de întreținere. (Art. 69, 1 R. A. Se cere la Casa de depuneri a comunica ce dobândă a bonificat capitalul depus, care răspuns se va anexa la ord. de zi ca act justificativ).

La companiile făcând corp în parte ordinul de zi va fi înlocuit printr'un proces-verbal, încheiat de comandant, care va servi ca act justificativ în casă.

Pierderi de fonduri

ART. 46.—Când din evenimente de forță majoră delapidări sau deturnări, se pierd sume sau valori, comandantul raportează imediat, pe cale ierarhică.

Comandanții corpurilor de armată, pentru trupele neindivizionate și comandanții de divizie, pentru trupele aflate sub comanda lor, regulează de îndată constatarea avizând în acelaș timp și autoritatea superioară.

Dacă lipsa se constată că există în casa corpului ea se trece, chiar în momentul constatării în carnetul casei și în registru zilnic, ca dată asupra casierului, ținându-se la portofoliu până la rambursare.

Lipsa de bani din casă, care nu poate fi legal justificată, este considerată ca deficit; prin urmare în afară de măsurile ce s'ar lua pentru trimiterea în judecată a făptuitorilor, suma va trebui să fie integral restituită de cei pe cari acest regulament îi face răspunzători. (Art. 15 R. A.)

In acest scop, imediat după constatarea deficitelor, comandamentele vor hotărî, de la început chiar, persoanele cărora trebue imputată paguba și se va procede imediat la reținere din solda fiecăruia, proporțional cu

solda gradului şi conform art. 120 din regulamentul soldei. Vezi art. 68 R. S. Art. 220 R. A.

Reţinerile se vor face regulat în fie-care lună, fără a putea fi suspendate sub nici un motiv, înscriindu-se în partea a doua a carnetului casei şi vărsându-se banii în casa corpului respectiv, până când imputaţiile vor fi definitiv stabilite, după care se va da destinaţia legală banilor reţinuţi. (Art. 68 R. S. Art. 246 R. A.)

(Aliniat Adăogat. I. D. No. 1138 M. O. 9. din 1907).

„Pentru orice pierderi de fonduri sau de materiale, cei găsiţi vinovaţi sunt solidarăspunzători pentru rambursarea Statului. Valoarea totală a pierderei se împarte egal între fiecare; în caz de insolvabilitate a uneia sau mai mulţi din vinovaţi, partea lor se adaogă egal între ceilalţi“

Nota. Pentru deficitele de fonduri şi materiale produse în timpul campaniei, vezi instrucţiunile ministeriale No. 78 publicate mai jos la notele de sub art. 105.

Prisoase de bani găsite în casă

ART. 47. — Când la controlul caselor de bani se găsesc prisoase de sume bănesti fără declaraţie la depuneri ele se încarcă sub titlul provizorii în partea a doua a carnetului casei, dacă în sfârşit nu se poate stabili cu temei destinaţia ce trebue să li se dea, se fac venit la fondul de întreţinere (Art. 22[illegible] R. A.).

Restituirea sumelor datorite casei corpului

ART. 48.—Sumele de bani rezultate ca primite mai mult după statele comparative, fie ale trupei, fie ale ofiţerilor, se restitue îndată după stabilirea alocaţiilor. (Această dispoziţiune nu mai e în vigoare, desfiinţându-se statele comparative).

Asemenea comandanţii de companii, contabilii corpului, ofiţerul cu aprovizionarea, precum şi orice agenţi administrativi asupra cărora se vor constata primiri în mai mult, sau lipsi de sume bănesti provenite din erori sau neglijenţă, sunt datori a le restitui îndată; în caz contrariu ei sunt supuşi penalităţilor pentru lipsa de bani ai statului ce li s'a încredinţat nefiind permis sub nici un cuvânt, ca asemenea restituiri să se facă prin reţineri asupra soldei.

CAPITOLUL II

Diferite fonduri

ART. 49.—Fondurile băneşti manipulate de corpuri se disting în :

a) Fonduri individuale, destinate a lichida drepturile persoanelor, şi

b) Fonduri generale şi colective destinate a întâmpina toate nevoile corpului.

a) *Fonduri individuale*

ART. 50.—Aceste fonduri cuprind toate sumele cuvenite ofiţerilor, funcţionarilor şi trupei, precum :

Solda propriu zisă. (Art. 1—8 R. S.)

Hrana trupei şi raţiele ofiţerilor, (alocaţiuni de hrană art. 38 R. S.)

Indemnităţile de serviciu ; (actuala idemn. activitate, art. 9 L. S).

Indemnităţile de misie şi transport ; (Art. 13 R. S.)

„ „ chirie ; (Art. 30 R. S.).

„ „ mutare ; (Art. 14 L. S.).

„ „ reprezentare ; (Art. 20. L. S.)

„ „ potcovit ;

Cheltuelile de cancelarie ;

Primele de echipare ; (Art. 37 R. S.).

Diurnile profesorilor precum şi orice alte alocaţii cuvenite persoanelor în baza drepturilor stabilite prin legea soldelor şi cea bugetară.

Administraţia acestor fonduri, alocaţiile şi lichidarea lor se face conform dispoziţiilor stabilite prin regulamentul soldei în armată, iar în ce priveşte hrana trupei ea este supusă la următoarele reguli :

Hrănirea trupelor

ART. 51.—Hrana trupei se dă corpurilor de către administraţia războiului în bani sau în natură. Când se dă în bani ea este ordonanţată corpurilor, după cum prevede regulamentul soldei. Când se dă în natură, în

total sau în parte, serviciul de primire se execută după prescripțiile regulamentului de subsistență; (Art. 97 și urm. din R. S.)

ART. 52. — Hrănirea trupei în corp este, cu totul lăsată autorității și răspunderei comandantului (Vezi anexa B din R. S.)

Executarea serviciului este încredințată ofițerului cu aprovizionarea, sub imediata priveghere a ajutorului. (Art. 14 k — 18 g. — 39 și urm. R. A).

ART. 53. — Pentru toate companiile aflate la reședința corpului, se ține un singur livret de ordinar de către ofițerul cu aprovizionarea. (Art. 14 i, R. A. și anexa B din R. S.)

Când una sau mai multe companii sau chiar și un număr mic de oameni din corp, se găsesc detașați în o altă localitate, se ține asemenea un livret de ordinar pentru toată trupa aflată acolo, de către un ofițer sau chiar un grad inferior, după importanța și hotărârea comandantului detașamentului.

In principiu, sub-ofițerii trebuesc să fie hrăniți în corp, la ordinar osebit, după prescripțiile serviciului interior. (Art. 449 R. S. I).

In acest cas se ține un livret de ordinar special în care la venituri este vărsat și suplimentul de bani ce au sub-ofițerii peste alocația garnizoanei. (In prezent nu au nici un supliment).

Economia ce ar putea rezulta la ordinarul sub-ofițerilor, se va întrebuința exclusiv la îmbunătățirea hranei lor.

ART. 54. — Când hrana trupei se dă corpului în bani toate alimentele trebuesc asigurate prin aprovizionări sau angajări prin bună învoială înscrise.

Asemenea operațiuni se fac după ordinul de zi al comandantului de către comisia de aprovizionare prin concurență, consemnate prin proces-verbal.

ART. 55. — Atât caetul de sarcine, cât și contractele după modelele anexa lit. A sunt subscrise personal de comandant și de către contractanți.

Alimentele acelea a căror cumpărare nu înfățișează nici un avantagiu de a fi asigurate prin aprovizionare.

se cumpără zilnic din piață prin ofițerul cu aprovizionarea. (Vezi notele de mai jos).

ART. 56.—Toate aprovizionările și contractările se fac în general la epocile anuale cele mai favorabile, după felul productelor; pâinea și carnea pe timp de un an, iar celelalte pot fi angajate și pe perioade mai scurte.

Cumpărarea directă dela producători sau fabricanți se poate face după găsirea cu cale a comandantului, prin scrisori de comandă fără licitație. (Vezi anexa B din R. S.)

Nota. — Din art. 54 și 55 rezultă că corpul este obligat a ține licitație publică, afară de cazul când se cumpără direct dela producători sau fabricanți.

ART. 57. — In orice caz, primirea alimentelor și productelor de orice fel dela întreprinzători sau vânzători se face:

a) De către comisia de aprovizionare, dacă este vorba de aprovizionări, cari trebuesc depuse spre păstrare în depozitele corpului; în acest caz ofițerul cu aprovizionarea, care devine răspunzător de dânsele, are vot deliberativ cu ocazia primirei, atât în ceeace privește calitatea cât și cantitățile de primit;

b) De către ofițerul cu aprovizionarea singur, dacă predările sunt zilnice și nu comportă înregistrarea și înmagazinarea.

In amândouă cazurile ofițerul cu aprovizionarea liberează bonuri din registrul cu matcă model 24.

Se exceptează productele pe care le-a plătit la cumpărarea zilnică.

Art. 58. — Distribuirea alimentelor la companii se face zilnic de către ofițerul cu aprovizionarea, conform celor prescrise în regulamentul asupra serviciului interior al trupelor și al instrucțiunilor anexa litera B, în schimbul bonurilor mod. 3.

ART. 59. — Când se dă hrana în natură, sau parte în natură și parte în bani, corpul nu cere, nu primește și nu dă comandanților de companii hrana în bani de cât pentru numărul de oameni ce nu se pot hrăni la ordinar aprobați de comandant prin ordin de zi. (Vezi nota 10 de mai jos).

Corpul primește hrana în bani după alocațiile ho-

tărâte de ministerul de războiu prin decizie trimestrială (în prezent semestrial) şi o plăteşte tot astfel pentru ordonanţe, detaşaţi etc., când nu pot fi hrăniţi la ordinar, de asemenea şi pentru toţi acei prevăzuţi la art. 104 din regulamentul soldei. (În prezent această dispoziţiune este prescrisă de anexa lit. A şi B din R. S.: cum sunt recruţi, complectaşii, etc.).

Nota 1. — Alocaţiile de hrană se fixează semestrial de minister, după tablourile întocmite de comandamente conform instrucţiunilor şi modelului anexa lit. B din R. S. Ca dispoziţiuni speciale se prevăd:

a) Pentru garnizoanele unde nu este fixată alocaţie de hrană, se va considera alocaţia garnizoanei de reşedinţă a judeţului.

b) Trupa detaşată în alte garnizoane va avea alocaţia garnizoanei unde face serviciu.

c) Oamenii din spitalele militare au alocaţia specială ce se fixează prin decizie ministerială deosebită.

d) Orice sporuri şi supliamente se acordă de minister prin decisiunile menţionate, sau prin ordine speciale.

e) Sporul la hrană pentru oamenii îmbarcaţi dela marină, se plăteşte după tarifa din R. S. în limitele alocaţiei bugetare.

f) Elevii şcoalelor militare au alocaţia specială prevăzută în buget. Economiile produse din vacanţe în efectiv sau prin învoiri, rămân şcoalelor, pentru a le întrebuinţa la hrana elevilor.

g) Oamenii din închisorile militare aflaţi în prevenţie judecată sau condamnaţi, au alocaţia specială ce se fixează prin decizie, care se face închisorei şi nu se cere şi de corpurile unde contează oamenii.

Cei aflaţi la corpurile de trupă în aceleaşi condiţiuni vor avea aceeaşi alocaţie; iar cei pedepsiţi disciplinar, li se vor face alocaţia garnizoanei respective, urmând regimul prevăzut de regulamentul serviciului interior.

Economiile rămân de drept la livretul de ordinar.

Nota 2. — Vezi nota 10 de mai jos relativă la fixarea alocaţiilor de hrană actuale, tarifele alimentele ce se primesc din depozite şi normele după care urmează a se lichida hrana trupei până la intrarea în normal.

ART. 60. — Oamenii cu schimbul, concentrați ordinar sau extraordinar, se hrănesc de regulă la ordinarul trupei, se exceptează cei de prin pichete sau izolați, când aceasta nu se poate face.

Dacă asemenea oameni sunt plătiți prin state nominale dela un alt articol bugetar, alocația de hrană li se varsă la ordinar și se urmează după regulele de mai sus. (Vezi anexele lit. A și B din R. S.).

ART. 61.—(Astfel cum a fost modificat prin I. D. No. 1238 M. O. 9 din 1907).

„Tarifele în bani pentru hrana oamenilor sunt fixate prin decizie ministerială mai înainte de 1 Aprilie al fiecărui an și pentru întregul exercițiu budgetar. (Se fixează semestrial anexa lit. D din R. S. Vezi și nota 10 de mai jos).

„Tarifele se stabilesc în raport cu alocațiile budgetare, astfel ca să se poată distribui alimentele hotărâte de anexa litera C, să se acopere costul suplimentelor de hrană distribuite la diferite sărbători și oamenilor bolnavi în infirmerii, precum și diferența în plus de cost pentru două rații de pâine de război și conserve de carne.

„Comandanții corpurilor de trupă stabilesc astfel hrănirea pentru a nu se depăși alocațiile. Ei sunt personal și pecuniar răspunzători de deficitele constate la finele anului". (Vezi pentru toate acestea anexa lit. B din R. S.).

ART. 62.—In timp de război sau concentrări, ofițerii și sub-ofițerii reangajați pot să primească hrana în natură din aprovizionările corpului; în asemenea caz, ei vărs la ordinar, în bani, costul productelor primite. (In acest caz suma se trece la venituri extra-ordinare iar în cheltueli livret se trec numărul raților distribuite).

ART. 63. — Livretul de ordinar nu comportă nici o cheltuială decât aceea a hranei trupei prevăzută în tarifă, sau sporită de comandantul corpului de armată, ori aprobată de comandant pentru oamenii de infirmerie. (Art. 61, 72 al 2 R. A.).

ART. 64.—Copiii de trupă sunt hrăniți la ordinarul trupei, având drept la rațiile regulamentare ca fiecare soldat; nu li se va face însă nici o alocație la

primiri, considerându-se ca hrăniți din economia ordinarului. (Obișnuit se trece în cheltueli numai pâinea, celelalte alimente nu se trec).

ART. 65.—Astfel cum a fost modificat M. O. 9 din 1907).

„Economiile cari s'ar produce la ordinarul trupei la finele anului remân de drept economia Statului; ele nu se vor transporta în anul următor".

Nota 1. — In privința economiilor ce se produc la hrană, vezi art. 3 R. care prescrie că ele să se întrebuințeze numai pentru îmbunătățirea hranei, înființarea de obiecte de menaj și plata apei de băut.

In privința taxelor de apa impuse corpurilor și serviciilor armatei de către comune sau alte întreprinderi particulare, ea se ordonanțează de minister din fondurile bugetare, după actele ce se trimit trimestrial prin comandamentele respective; iar în ceeace privește înființarea obiectelor de menaj, se pot face cheltueli până la 1% din suma cheltuită; vezi dispozițiunile înyigoare la notele de sub art. 3 R. S.

Nota 2.—Relativ la economiile ordinarului care vor rezulta necheltuite la finele lunei Martie, ele rămân de drept la fondul hranei, fără a se mai repurta în livretul de ordinar al lunei Aprilie: Dacă rezultă deficite se reținu comandantului corpului din prima soldă (Anexa lit. B din R. S. „livretul de ordinar").

ART. 66.—Caietele de sarcine, contractele și convențiunile ce au servit la cumpărături când s'au făcut aprovizionări și care sunt rambursabile la portofoliu, sunt păstrate într'un dosar special în archiva corpului pe timp de 10 ani (Art. 18 R. S. I.)

Dispoziții relative la hrana trupei

Nota 1. — Dispoziții din serviciul interior:

Hrana oamenilor (art. 551 R. S. I.) Oamenii mănâncă de două ori pe zi; ei trebuie să ia ceaiul sau cafeaua înainte de a începe lucrul de dimineață.

Hrana trebue să fie cât se poate mai variată și abondentă în legume.

In zilele de post este absolut interzis a da aceiaș fierturâ dimineața și seara. Vezi și art. 552 R. S. I. relativ la *apă*.

Caporalii, fruntașii și soldații iau masa pe companii, având fiecare vesela sa; șervet, lingură, furculiță și cuțit, care se procură de corp pe efectivul bugetar, (art. 451 S. interior).

Nota 2. — *Relativ la îmbunătățirea hranei oamenilor la Paști, Crăciun, patronul corpului și sărbători naționale.* Vezi ordinul circular No. 10 din M. O. 20 ol. 1901 p. 473.

La Paşti	300 grame carne de miel friptă 300 grame cozonac 400 mililitri vin 2 ouă roşii	Raţia ordinară de carne se reduce la jumătate
La Crăc.	300 grame carne de porc friptă 400 mililitri vin	
La patronul corpului	150 grame carne friptă 400 mililitri vin	

La sărbătorile naţionale o rate de vin când economiile o vor permite.

Nota 3. — *Relativ la distribuţia cafelei şi un al doilea fel de mâncare*, este ordinul circular No. 8837 din M. O. 49 of. 1895 p. 1067, a cărui dispoziţiuni pentru cât na'r fi contrare regulam. de administraţie, urmează [illegible] avea în vedere. Cuprinde: distribuţia cafelei dimineaţa [illegible] rachiu sau altele; cantinele sunt oprite de a vinde băuturi [illegible] (rachiu ţuica, cognac etc.), dimineaţa să se prepare [illegible] al doilea fel de mâncare scăzută; hrana de post nu se [illegible] distribui decât Vinerea şi în săptămânile mari ale postului [illegible] sub ofiţeri să se înfiinţeze popote separate, pentru oameni [illegible] cumpere din fondul de întreţinere: o lingură, un cuţit [illegible] şi câte două farfurii: să se aibă în vedere că *alocaţiile de hrană sunt date în scop de a hrăni bine trupa, iar [illegible] cum a se realiza economii* care să sporească fondul de [illegible] în detrimentul unei bune hrăniri. Economiile se vor [illegible] strictul trebuincios pentru a acoperi cheltuelile de [illegible] care nu s'ar putea suporta din alocaţiele ordinare, după [illegible] atunci.

Nota 4. — Relativ la [illegible] în mod obligatoriu a cafelei şi ceaiului, în locul [illegible], vezi ordinul circular No. 14 din M. O. 23 R. 1889 care [illegible] cuprinde *instrucţiuni detailate ingrediente şi aparate pentru pregătirea ceaiului şi cafelei.*

Nota 5. — Relativ la sporirea cantităţilor de alimente stabilite în tariful R. A. nu se pot spori de cât numai cu aprobarea corpului de armată (după cum prevede de altfel art. 61 şi 63 R. A.) M. O. 15 R. 1904.

Pentru tarifa de hrană şi modificările suferite, vezi notele dela anexa lit. C. din R. A.

Nota 6. — Relativ la *aprovizionarea carnei*, pentru corpurile de trupă, este ordinul circular [illegible] M. O. 29 R. 1910:

Din cercetările cari s'au [illegible] se constată că în unele garnizoane şi la parte din corpuri [illegible] care se primeşte dela măcelari pentru prepararea supei [illegible] de calitate rea fiind slabă cu desăvârşire şi compunându-se [illegible] din oase.

Art. 61 şi anexa litera [illegible] din regulamentul serviciului administrativ în corpurile de trupă (pag. 122) prevede condiţiunile ce trebue să îndeplinească carnea şi părţile cari trebuesc înlăturate din distribuţii.

Instrucţiile ministeriale din 1909, relative la însărcinările ofiţerilor cu aprovizionarea, complectează şi desvoltă procedările

de cunoscut pentru examinarea cărnei deosebirea calităţilor, distribuţii etc., (Vezi aceste instrucţiuni la anexa lit. B acest manual).

De sigur că aceste regulamente şi instrucţii sunt necunoscute în unele corpuri, căci altfel nu s'ar permite să se primească carnea pe care regulamentul o înlătură din distribuţie.

Această stare trebue să înceteze imediat. Nu se va contracta şi primi carne decât în condiţiunile fixate, adică în bucăţi întregi (sferturi, jumătăţi sau vite întregi). Restul din carne cari se vinde în comerţ, adică coaste, fălci, etc., cari se compun mai mult din oase decât din carne vor fi refuzate.

Pe lângă constatările cari se fac la corpurile de trupă, în garnizoanele mari, cari dispun de medici veterinari şi ofiţeri, se va însărcina ca din ei cel puţin de două ori pe săptămână să meargă în piaţă pentru a asista la distribuţia cărnei refuzând pe acea care nu ar îndeplinii condiţiunile cerute.

Comandanţii corpurilor de trupă vor fi traşi la răspundere în caz de neobservare acestor prescripţiuni.

Relativ la aprovizionarea cărnei, mai este şi ordinul M. R. No. 24.705 din 27 Martie 1914 în, cuprinderea următoare:

1) Carnea se va da în condiţiunile cele mai avantagioase *la un singur sau mai mulţi măcelari* asigurându-le *furnituri chiar pe 2 ani* dacă printr'aceasta dânşii găsesc un avantaj mai rentabil, *se va înlocui în caetul de sarcini* condiţiunea prevăzută până acum în ceiace priveşte calităţile cărnei de a fi proventă din vitele zise de mâna doua prin condiţiunea ca, *„carnea să fie de calitate bună", fără nici o clasificare.*

Pentru angajarea furniturei se va aranja *câte o comisiune pe garnizoane*, compusă din ofiţeri cunoscuţi ca mai buni gospodari cari vor publica şi ţine licitaţii şi dacă după 2 licitaţiuni rezultatele nu vor fi satisfăcute se va recurge la darea furnituri prin bună învoială.

2) In garnizoanele unde nu se vor găsi furnizori în condiţiunile dela No. 1 se va studia *înfiinţarea măcelăriei militare*, compusă din comisiunea de garnizoană în condiţiunile de mai sus.

3) Corpurile îşi vor face în mod obligatoriu *toamna aprovizionările de zarzavat pentru iarnă cu preţuri stabilite iarăşi de o comisie de garnizoană.*

In caz când comandanţii de corpuri vor găsi că e mai avantagios, *se va putea da furnitura prin contract la unul sau mai mulţi furnizori, cu preţul cel mai scăzut şi cu*

aceleaşi condiţiuni de îndeplinit pentru toate corpurile garnizoanei.

4) *Zahărul şi orezul se va furniza direct de minister, dela fabrici*; corpurile vor arăta de acum trebuinţele lor anuale, ţinând seamă de orezul şi zahărul pe cari'l au din cel rămas dela mobilizare şi cari li s'au distribuit de manutanţe.

5) *Tărâţele* nu se vor mai lua dela băcănii, *ci se vor lua direct dela manutanţa centrală.*

6) La stabilirea preţului pâinei cu care mantanţele o vând *nu va mai adăoga nici o centimă additională* pentru fondul manutanţelor ci se vor rotunji cifra rezultată din analiza de preţ, cu fracţiunile din bani, neîntregând nici într'un caz aceasta *rotunjire de jumătate ban.* Acest spor de preţ va servi pentru acoperirea cheltuelilor de fabricare şi de întreţinerea manutanţelor.

7) *Făina* ce se dă la corpuri de către moara manutanţei centrale din Bucureşti şi moara Păcurari dela Iaşi, va fi socotită *cu preţul ei real* fără nici o adăugire de centimă pentru formarea vreunui fond special.

Se va raporta data când expiră contractele în vigoare şi această dispoziţiune se va pune în aplicare imediat la expirarea acelor contracte, de preferinţă cu începere dela Octomvrie viitor.

Notă 7. — Relativ la *aprovizionarea zarzavatului*, este ordinul ministerului 5286/1911 (direcţiunea intend.) care prescrie că vara să se cumpere zarzavatul trebuincios, zilnic, pe preţul pieţei, fiind eftin şi abundent. Pentru iarnă corpurile să facă aprovizionări directe dela grădinari de toamnă şi să-l depoziteze în bordee construite ad hoc, acesta fiind modul de procedare al unor gospodării chibzuite. Numai la stricte şi justificate necesităţi, se pot face contracte, dar numai pe timpul ernei. (In prezent, după dispoziţiunele în vigoare, zarzavaturile se cultivă de corpuri).

Nota 8. — Relativ la *măsurile de luat pentru a procura o bună hrană trupei.* în raport cu mijloacele bugetare, este ordinul ministerului No. 682 din 21 Aprilie 1911 (direcţiunea intendenţei) care arată mai întâi cauzele pentru care hrana oamenilor lasă din ce în ce mai mult de dorit, aşa că pe când munca la care sunt supuşi oa-

meniu în interesul instrucțiunei, crește; valoarea alimentară menită a le întreține și ch ar a le desvolta forțele, scade.

Afară de scumpirea alimentelor, mai ales al cărnei, sunt alte cauze cari dacă ar fi bine studiate și apoi înlăturate, situația s'ar îmbunătăți foarte mult.

Intre aceste cauze, cea mai principală este, în mare parte, lipsa de interes din partea unora din capii de corpuri și mai ales a ajutorilor, cari se desinteresează cu desăvârșire, de cea mai de căpetenie cestiune care ar trebui să'i preocupe *hrana soldatului*, lăsând în sarcina ofițeruiui cu aprovizionarea și adesea a gradului inferior care-l ajută, nu numai execuția zilnică a serviciului (cumpărături mici) compunerea și îngrijirea preparării hranei dar chiar inițiativa facerei aprovizionarilor principale: zarzavaturi, legume, etc.

In asemenea condițiuni este lesne de înțeles cât de ușor pot naște abuzi și neglijențe, iar când întâmplător aceste două cauze sunt reunite, atunci rezultatele nu pot fi decât dezastruoase.

In ordin se arată o sumă de exemple, din care reese că corpuri din aceiași garnizoană, unele din economii de mii de lei iar altele deficite, ceeace explică nepăsarea și neglijența cât și de un control insuficient.

Pe lângă această cauză principală mai intervin altele și anume:

a) Lipsa unui personal cunoscător în prepararea alimentelor, știut fiind că, oricât de abondente și de bună calitate ar fi productele, valoarea și gustul mâncărei atârnă de aptitudinele celui chemat ale pregăti.

Ceeace ne lipsește, în prima linie, cu desăvârșire sunt oameni cu cunoștințe speciale, corpurile întrebuințând în serviciul bucătăriei tocmai oameni cei mai slabi înzestrați, de care caută să scape unitățile dela instrucție.

Or, asemenea oameni nu vor produce nimic nici la bucătărie.

b) Constituirea aprovizionamentelor, sau angajarea lor, nu se face în cele mai bune și mai economice condițiuni.

Astfel pe când la unele corpuri aprovizionează dela angrosiști articole de coloniale în cantități mari obținând prețuri reduse și calități bune, altele cumpără zilnic articole dela detaliști, cu prețuri urcate, de calitate inferioară

și cu diferențele invitabile de cântar, când se cumpără cu ţârâita.

In ce privește zarzavatul pentru iarna, unele corpuri încheie contracte cu precupeți plătind prețuri foarte mari, altele cumpără cantități însemnate pe care le depozitează în magazii improprii unde după puțin timp se strică, iar valoarea pierdută se trece în sarcina ordinarului. Cel mai bun sistem este acel al aprovizionărei directe dela grădinari și conservărei la corpuri, în localuri anumite și în condițiuni a înlătura pierderile prin stricăciune. (Vezi nota 7 de mai sus).

c) Lipsa de bună pricepere la întocmirea listei mâncărilor și lipsa de combinațiuni cari pot fi făcute în scopul de a varia și ameliora calitatea hranei.

Astfel de exemplu unele corpuri luând de bază tariful care fixează 400 grame de carne, aprovizionează invariabil această cantitate, care combinată cu orez, fidea sau cartofi, constitue alimentația normală și invariabilă, deși calitatea cărnei fiind inferioară, o parte s'ar putea suplini ușor, prin o altă preparație culinară.

In această ordine de idei sunt deja făcute experiențe ca dându-se numai odată pe zi (la dejun) o supă preparată cu 200 grame de carne, iar pentru seara, pregatindu-se o mâncare de legume (cartofi, fasole, linte), cu grăsime oamenii au fost mai bine hrăniți, decât dacă și pentru seară li s'ar fi dat tot zeamă lungă dela dejun cu oase drept carne.

In această privință trebue ținut seamă de nevoia fisiologică imperioasa a se da organismului cel puțin 50 grame grăsime pe zi, fără de care oricât de bogate în azot ar fi alimentele, totuși organismul va suferi, căci grăsimea nu poate fi cu nimic suplinită.

Or, în alimentația noastră cele 50 grame de grăsime necesare zilnic, soldatul nu le găsește nici în cursul unei luni întregi de alimentație cu regimul aplicat.

Ca concluzie asupra celor expuse mai sus, se impune a se studia cu seriozitate următoarele chestiuni:

1) Formarea unui personal cu cunoștințe depline a bucătăriei populare.

2) Mijloacele cele mai practice de întrebuințat pentru

aprovizionarea articolelor de băcănie și grădinărie, în condițiunile cele mai economice și de bună calitate.

3) Alcătuirea unor rețete culinare cu instrucțiuni asupra aplicărei lor.

4) Instituirea în corp sau pe garnizoane, a unor organe responsabile de tot ce privește hrana sub toate raporturile.

Nota 9. — *Liste de mâncare* S'au trimis corpurilor cu ord. 4164 1911 liste de mâncare alcătuite de comitetul consultativ sanitar în așa fel, că în limitele mijloacelor, să se obțină cele mai raționale combinațiuni de alimente reclamate de cerințele fisiologice ale organismului.

Idem cu 6283/1911 experiențele de la un regiment din capitală, unde au reușit foarte bine atât ca îndestulare cât și ca gust. Totodată se recomandă a nu se pune prea multă grăsime animală sau vegetală, căci ar provoca afecțiuni stomacale. Legume se pot pune cât de mult știindu-se că o mâncare este cu atât mai hrănitoare și mai gustoasă cu cât se întrebuințează în cantități mai mari.

Nota 10.—*Noile dispoziții relative la hrana trupei.*

I. Ordinul M. R. (Direcțiunea intendenței) No. 11 | 728 din 13 Iunie 1919 relativ la lichidarea hranei trupei până la intrarea în normal.

Prin D. M. No. 204, din 2 Maiu 1919*) s'a stabilit modul cum se va lichida hrana trupei până la intrarea în stare normală.

Cum unele unități și servicii interpretează în mod cu totul greșit această decizie și plătesc pentru alimente prețuri excesiv de mari fără să țină seamă că banul public trebue economisit.

Pentru complectarea lor în sensul de a se limita cheltuelile ce se fac cu hrana trupei, cu onoare vă rog să binevoiți a dispoza să se pună în vedere tuturor unităților puse sub controlul administrativ al acelui. Comandament cele ce urmează:

Suma maximă care se va cheltui zilnic pentru hrana fiecărui om va fi:

Lei 5.— pentru trupele din Basarabia ;
„ 4.50 „ „ „ *restul țării ;*
„ 5.50 „ *bolnavii din spit. din Basarabia ;*
„ 5.— „ „ „ „ „ *restul țării ;*
„ 4.— „ *deținuții din închisorile militare.*

*) Vezi decizia și tariful menționat trecute imediat după aceasta

La livretul de ordinar se va anexa copie de pe tariful No. 11738/919; în care se arată costul alimentelor ce se ia din depozite cu bonuri. *).

Acest tarif va servi ofiţerului de intendenţă verificator să constate că: totalul alimentelor date zilnic adică, cele luate din depozit, trecute în livret fără preţ şi cele cumpărate din comerţ şi trecute cu preţ, să nu depăşească, ca valoare, pentru fiecare om alocaţiile fixate mai sus.

*) Vezi tariful menţionat trecut mai jos.

II. *Tarif No. 11738 13 Iunie 1919, după care trupele vor conta alimentele ce se primesc cu bonuri din depozitele armatei la trecerea în livretele de ordinar şi cu care se vor vinde alimente ofiţerilor activi, reangajaţilor, funcţionarilor armatei, văduvelor ofiţerilor morţi în campanie, ofiţerii invalizi şi pensionari, orfanilor fii de ofiţeri şi pentru imputaţii.*

ALIMENTE	PREŢURI Kgr. sau litri Lei	B.	OBSERVAŢII
Pâinea	—	60	
Carnea sărată	5	—	
Ceapă uscată	—	30	
Cartofi	—	20	
Zahăr	4	—	
Ceai	20	—	
Paste făinoase	1	—	
Pâsat	—	30	
Orez	2	—	
Griş şi Arpacaş	1	—	
Fasole uscată	—	50	
Mălai	—	50	
Esenţă oţet	3	—	
Oţet de mâncare	1	—	
Sare de bucătărie	—	30	
Linte uscată	—	80	
Prune afumate	3	50	
Prune uscate	4	—	
Undelemn	5	—	
Untură	8	—	
Ulei	3	—	
Slănină	6	—	
Surogat cafea	2	—	
Orz prăjit	1	—	
Făină grâu cal. I	2	—	
Făină grâu integrală	—	80	
Făină mazăre	—	50	
Parmezan	8	—	
Bulion	2	—	
Borcan cu pateuri a 1 kgr.	2	—	bucata
Pachete de supă concentrată	—	30	„
Condimente concentrate a 750 gr. cutia	2	50	25 raţii
Condimente concentrate a 1,400 gr. cutia	5	—	50 „
2) Conserve			
Conserve carne englezeşti, franţuzeşti şi italieneşti brutto 1 kgr.	7	—	kilogramul
Conserve carne ruseşti	2	—	cutia (raţia)
„ „ româneşti	1	20	„
„ legume ruseşti	1	—	„
„ legume româneşti	1	—	„
„ foi viţă	2	—	cutia (raţia)
„ peşte ruseşti	2	—	„

ALIMENTE	PREȚURI Kgr. sau litri Lei	Bani	OBSERVAȚII
Conserve pește românești	2	—	cutia
Carne și slănină conservată	6	—	„
Marmeladă	3	—	în borcane cu 1 leu în plus de borcan, potrivit ord. No..... M. R. Dir. 7 Int.
Compoturi	3	—	
Murături în butoi și varză	—	20	kgr.
Murături în borcane de sticlă	1	0	bucata
Pâine de război	1		pachet lei 0,50
Galeți românești	1		
Galeți franțuzești	1		
Biscuiți ofițerești	3	20	
Scrumbii sărate	2	—	
Zarzavat uscat	3	—	
Sardele cutia mică	1	—	
„ „ mare	2	—	
Brânză	3	—	
3) Băuturi			
Vin nou de masă la butoi alb sau roșu	2	—	
Vin vechi idem.	3	—	
Cognac sau rom la butoi	6	—	
Rachiu și țuică între 20–30 grade sub orice titlu ar exista	3	—	
Idem peste 30 grade	5	—	
Cognac Martel sticla 700 ml.	25	—	
4) Diverse			
Sare de lămâe	10	—	
Săpun Marsilia	2	—	bucata
Săpun rufe	5	—	
Boia de ardei	2	—	
Lumânări de stearină	5	—	kgr.
Lapte concentrat	5	—	cutia de 1 kgr.
Lemne netăiete	—	5	
Lemne tăiete	—	6	
Cărbuni minerali	—	6	
Petrol	—	30	
Miere	5	—	
Stafide	3	—	
Cafea boabe prăjită	12	—	
„ „ crudă	10	—	
Piper	4	—	
Muștar	5	—	
Scrobeală	6	—	
Tutun, țigări, chibrituri	—	—	Prețurile R. M. S.
5) Cereale			
Porumb	—	40	
Orez sau ovăz	—	60	
Tărâțe de grâu sau porumb	—	20	
Zoană pentru păsări	—	10	
Chimion	3	—	
Făn	—	20	
Pae	—	10	

III. *Decizie ministerială No. 204 din 2 Maiu 1919 st. n. relativă la modul cum se va lichida hrana trupei până la intrarea în stare normală.*

Având în vedere situaţia actuală, precum şi încheierea comitetului consultativ al intendenţei din procesul-verbal No. 2 din 11 Aprilie 1919, relativ la modalitatea practică a lichidărei hranei trupei până la noui dispoziţiuni.

Decidem :

Art. 1. Cu începere de astăzi, se desfiinţează toate alocaţiile stabilite anterior pentru hrănirea trupei la ordinar şi la spitalele militare.

Această dispoziţiune se aplică în tot regatul României (inclusiv Basarabia, Transilvania şi Bucovina).

Art. 2. Pentru oamenii ce cu adevărat nu pot lua masa la ordinarul trupei, (cei trimeşi în diferite delegaţii, ordonanţele secretarii cei ce merg dela corpuri la spitale şi înapoi, în concediu medical) se va da şi în viitor o alocaţie pentru hrană de lei 4,50 pe zi, aşa cum s'a hotărât prin decizia ministerială No. 167 din 12 Aprilie 1919, publicată în *Monitorul Oficial* No. 1 din 1919

Aceste drepturi se vor plăti înainte la toţi, afară de ordonanţe şi secretari, cărora li se vor face plata la finele lunei, personal fiecăruia.

Se menţine dispoziţiunea luată ca oamenii trimişi în delegaţii, cei ce intră sau ies din spitale, etc., să primească cu plată prin comenduirile de garnizoană, pe baza ordinelor de serviciu bilete de intrare sau ieşire din spital, etc, câte o raţie de pâine pe zi.

Oamenii detaşaţi cu diferite servicii, în apropierea cărora se găseşte o formaţie oarecare de trupă, vor fi obligator hrăniţi la ordinarul uneia din acele unităţi.

Art. 3. Pentru elevii din toate şcoalele militare se menţine alocaţia de hrană prevăzută în decizia ministerială No. 142 din 27 Martie 1919, adică câte 6 lei pe zi de fiecare elev.

Art. 4. Toate alimentele necesare hranei oamenilor se vor primi din depozitele armatei, cu bonuri regulamentare fără plată.

Carnetele cu bonuri vor fi în totdeauna numerotate şi vizate de un ofiţer de intendenţă dela comandamentul de care unitate depinde administrativ, care comandament va ţine un registru unde va trece toate carnetele puse în serviciu, spre a se putea controla întrebuinţarea lor.

Comandamentele vor îngriji ca toate formaţiunile ce le aparţin administrativ să aibă la timp carnetele cu bonuri necesare

In totdeauna depozitele vor certifica pe mâtcile carnetelor cu bonuri felul şi cantităţile de provizii eliberate aplicând sigiliul.

Art. 5. Alimentele ce eventual nu se vor găsi în depozite se vor putea cumpăra din comerţ, conform dispoziţiunilor regulamentului de administraţie.

Nu se va proceda astfel decât numai în zilele şi pentru alimentele ce nu se vor găsi în depozitele armatei.

Când unitățile vor cumpăra din comerț alimente ce se găsesc de fapt în depozite, va imputa costul lor celor vinovați.

Art. 6. Comandanții de unități vor lua toate măsurile ca aprovizionarea productelor să se faca în cele mai avantajoase condițiuni, după prețurile normale și maximale ale regiunei în care se găsesc, rămânând personal răspunzător de buna administrație și economia cheltuelilor de hrană.

Art. 7. Plata subsistențelor cumpărate potrivit art. 5 de mai sus se va face din creditul de război, iar

Lichidarea livretului de ordinar se va face conform instrucțiunilor anexe lit. B. din regulamentul legei soldelor cu următoarele adăugiri:

In partea stângă a livretului nu se va trece nici o alocație ci numai efectivul hrănit la ordinar.

In partea dreaptă a livretului se va trece alimentele distribuite, socotindu-se rațiile hotărâte prin tarifuł (anexa lit. C) din regulamentul de administrație, iar pentru cei din sp.tale se va socoti rațiile stabilite prin art. 110 și următorii din regulamentul serviciului sanitar militar publicat în *Monitorul Oastei*, partea regulamentară No. 20/912, cu modificările aduse prin diferite ordine date ulterior acestora.

Alimentele lipsă se vor substitui în condițiunile cele mai economice.

Tot ceeace se ia din depozite cu bonuri se va trece în livrete de ordinar fără preț, separat de cele aprovizionate zilnic din comerț cari se vor trece cu preț după facturi cari se vor anexa la libret.

Dacă în acea zi urmează a se da trupei alimente de acelaș fel provenind parte din depozitele armatei, iar parte sunt cumpărate din comerț, se va trece fiecare cantitate separat spre a se deosebi unele de altele.

Oamenii din închisorile militare fiind supuși la munci și ținându-se seama că rața de pâine este redusă pentru trupele ce nu fac operații la 500 grame de om pe zi, aceștia vor fi hrăniți ca și aceste trupe.

Cei pedepsiți disciplinar se vor hrăni conform dispozițiunilor prevăzute în regulamentul serviciului interior, adică cu jumătate rație.

Toate alimentele, atât cele primite din depozite cât și cele aprovizionate din comerț când va fi cazul, se vor trece în registrul de primiri ținut de ofițerul cu aprovizionarea, separat cele luate cu bon de cele cumpărate, pentru ca ofițeri verificatori să poată controla întrebuințarea lor.

Art. 8. Controlul și verificările se vor face de către ofițeri de intendență conform art. 204 și următorii din regulamentul de administrație al armatei.

I

Fondul de întreţinere

Destinaţia fondului

ART. 68. — Fiecare corp are de fond special numit de întreţinere, destinat la înfiinţarea efectelor şi o biectelor trebuincioase corpului care nu i se dau în natură de Stat, precum şi la întreţinerea în bună stare a tutulor efectelor, obiectelor, mobilierelor, materialelar aflate asupra corpului, localurilor şi a suporta toate cheltuelile pentru curăţenia, salubritatea şi nevoile oamenilor şi a cailor.

(Art. 71, 72, 74, 75, 147 R. A. anexa O al. 92 şi anexa P al. 33).

(Vezi şi Cap. V din regul, neştirbire citat mai sus Vol. II)

Alimentarea fondului

ART. 69. — Fondul de întreţinere se alimentează:

a) Din alocaţiile bugetare şi cele cari i se prevăd pentru înfiinţarea şi întreţinerea mobilierului şi casărmărei, precum şi alocaţiile pentru plata maeştrilor.

Nota 1. — După dispoziţiunile în vigoare şi instrucţiunile din ultimul buget pe ex. 1916/1917 (căci de atunci n'a mai apărut) toate cheltuelele făcându-se din creditul extraordinar de războiu, alocaţiunele bugetare care alimentează fondul de întreţinere, sunt:

a) Alocaţia fixă stabilită lunar pentru fiecare corp de trupă sau serviciu.

b) Alocaţia proporţională, în raport cu efectivul, 3 bani de om pe zi trupele pedestre şi 4 bani la cele călări şi marină.

c) Alocaţiile pentru pae, cari se aprovizionează direct de către corpuri, în limitele alocaţiilor bugetare 5 bani de animal pe zi (vezi detalii la anexa lit. D din R. A.).

d) Alocaţiile potcovit, 4 bani pe zi.

e) Alocaţiuni pentru cheltueli de cancelarie după sumele prevăzute în buget.

Toate aceste alocaţiuni sunt prevăzute la acelaş art. bugetar, pentru a se putea ordonanţa la un loc, făcându-se apoi venit la fondul de întreţinere care suportă toate cheltuelile relative.

Alocaţiunele pentru pae şi potcovit se cer trimistrial, prin state numerice, pe efectivul bugetar al cailor, iar din suma cuvenită se deduce respectiv economiile prevăzute de buget. Caii

puşi în subsistenţă se adaugă la statul corpului care-i hrăneşte şi se scad din acel al corpului în care conteazâ.

Alocaţiunea proporţională de întreţinere se cere prin state numerice, pe efectivul bugetar, la care se vor adăoga şi scădea oameni puşi în subzistenţă.

Cheltuelele de cancelarie, se cer asemenea trimistrial prin stări la cerere.

In definitiv, toate aceste alocaţiuni se cer trimestrial prin stări de cerere sau state numerice, după cum s'a arătat mai sus

Nota 2. — In ceeace priveşte alocaţiunele pentru cazărmament şi mobilier, ele se varsă la fondul de cazarmament. Tot la acest fond se varsă şi sumele provenite din închirierea cantinelor şi din autorizarea comercianţilor ambulanţi de a-şi vinde articolele în curtea cazărmei, tabere, etc. prevăzute de art. 3 R. C.

Ord Minist (Dir. Gen.) No. 3.298 1914. Sumele alocate corpurilor pentru întreţinerea. cazarmament şi mobilier, *nu se vor face venit la fondul de interr.* ci se vor justifica separat cu acte în regulă conform art. 98 din legea contab. publice.

b) Din produsele vânzărei tutulor obiectelor şi efectelor de toate categoriile cari, îndeplinind termenul de serviciu regulamentar, au fost scoase afară din serviciu ca de neîntrebuinţat şi au fost înlocuite, afară de arme. muniţiuni de războiu şi trăsuri date de stat (Vezi notele relative la modificările aduse acest art, sumele se varsă la tezaur (Art. 154 R. A.).

c) Din alocaţiile ce s'ar da de administraţia războiului în bani, pentru întreţinerea sau confecţiuni de efecte sau obiecte, fie eventual, fie ca parte anuală ;

(Vezi art, 142 R. A.).

d) Din vânzarea peilor cailor morţi şi a băligarului ;

e) Suprimat I. D. No. 1238 M. O. 9 din 1907. Economii ordinar, Vezi şi art, 65 de mai sus).

f) Din valoarea efectelor de diferite categorii imputate, afară de armătură, muniţii de războiu şi trăsuri date de Stat ; Art. 124 R. A. şi notele sus citate cu dispoz. în vigoare).

g) Din produsul muzicei corpului ; (Faţă cu modificarea art. 80, acest alinieat este desfiinţat).

h) Din alocaţiile pentru potcovitul cailor ; (Vezi anexa C. din R. S, şi notele de mai sus).

i) Din dobânzile fondurilor consemnate la Casa de depuneri sau la Casa de economii, credit şi ajutor al ofiţerilor ; (Art. 45 R. A.).

j) Din sumele ordonanțate corpului pentru paiele regulamentate de așternut ale cailor și oamenilor Art. 70 al. 4 R. A. Vezi notele de mai sus).

k) Din orice alte fonduri s'ar ordonanța corpului în bani, cu destinație a fi întrupate și administrate cu acest fond. (Art. 47,—119, 121 R. A.).

Nota. — Fondul de întreținere se mai alimentează și din solda oamenilor pedepsiți cu închisoare, precum și reținerile din soldele ofițerilor, reangajaților și funcționarilor, art. 55 și 56 regulamentul soldelor.

ART. 70. — Alocațiile bugetare se dau corpurilor ca fond de instalare și ca parte anuală

Fondul de instalare se alocă la înființarea corpului odată pentru totdeauna. El este calculat pe suma neapărată, pentru ca corpul la organizarea lui, să-și poată înființa toată gospodăria regulamentară și indispensabilă.

Partea anuală se primește lunar, proporțional cu alocația anuală bugetară, prin mandantul de soldă al ofițerilor, Md. 43. (Vezi notele de mai sus).

Pentru paiele de așternut, la începutul fiecărui exercițiu, după cererea corpului, model 623, calculat pe numărul cailor bugetari iar cele pentru oameni, după terminarea concentrărilor, pe zile servite. (Vezi notele de mai sus(.

Incasarea celorlalte venituri se face pe măsură ce se produc și se înregistrează la zi.

Nota. — Vezi în această privință anexa lit. C. din R. S. Alocațiile diverse cuvenite corpurilor, care sunt prevăzute la art. bugetare deosibite de ale soldei, se cer și se ordonanțează prin statul M d 69, care se întocmește pe art. bugetare la finele fiecărui trimestru.

In această categorie intră alocațiele bugetare de întreținere alocațiuni pentru pae, potcovit. etc.

Paele de așternut în tabere, manevre, etc., se plătesc prin state speciale, dela art. respective ale bugetului, în caz când ar fi prevăzute alocațiuni.

ART. 71. — Fondul de întreținere este pus sub administrația directă a comandantului (Vezi nota 4 de mai jos).

(Alineiat modificat prin I. D 1238 M. O. 9/1907).

In limitele veniturilor anuale, comandantul este autorizat a face orice cheltuială pentru îndestularea tuturor trebuințelor corpului sau și satisfacerea nevoilor de salubritate. Tot din venituri se fac și micele reparații

interioare la cazarmă şi alte clădiri ale corpului. Reparaţiile radicale, acele exterioare şi orice alte îmbunătăţiri ale cazarmărei se fac din fondurile bugetare afectate serviciului de geniu.

Nota — Art. 35 din regulamentul nestirbire din 1912 publicat şi în acest manual Vol. II prevede că „veniturile fondurilor de întreţinere vor fi la dispoziţia şefilor de corpuri şi servicii, pentru întâmpinarea cheltuelelor curente regulamentare".

Corpurile şi serviciile cheltuesc încă din veniturile fondului de întreţinere, fără nici o altă autorizare:

a) Pentru serbări de corp.

1) Cu ocazia sfintelor Paşti, până la trei lei de ofiţer.

2) Cu ocazia patronului corpului, până la doisprezece lei de ofiţer.

b) Pentru înmormântarea ofiţerilor şi gradelor inferioare:

Pentru un ofiţer superior lei		500
„ „ „ inferior „		300
„ „ sub-ofiţer „		50
„ „ caporal „		30
„ „ soldat „		20

Când înmormântarea se face de spital aceste sume se reduc la jumătate.

Nota. — Pentru înmormântarea ofiţerilor în *activitate* sau *disponsabilitate* (nu însă şi pentru ofiţeri sau gradele inferioare din rezervă retragere, reformă şi veterani M. O. 16 of. 1911), familia are drept la o indemnitate de înmormântare, egală cu solda pe o lună (art. 19 din legea soldelor) soldata brută, fără accesori. Vezi tarifele din legea soldelor din acest volum.

Vezi şi explicaţiunele date prin art. 6 D. M. 209 din M. O. 13 R. 1913.

Pentru această indemnitate se produc conturi, cari se ordonanţează dela art. respectiv al bugetului.

Drepturile acordate familiei ofiţerului mort, se înlesnesc prin corpul sau serviciul unde a servit. Indemnitatea se dă familiei şi actele se trimit pentru lichidare, art. 29 R. S.

c) Pentru cumpărarea paelor de aşternut necesare cailor şi oamenilor corpului.

d) Pentru cumpărarea tuturor efectelor, materialelor sau obiectelor, care au fost imputate şi vărsată suma la fondul de întreţinere. (Art. 116, 165 R. A.).

Notă. — Pentru toate aceste cheltueli se produc compturi în regulă. Pentru cheltuelile dela al. *a* de asemeni se produc conturi de toate cheltuelele ce s'a făcut în limitele sumei ho-

târâtă de şeful corpului prin ordin de zi, maximum cea prevăzută în regulament. Pentru cheltuelile de înmormântări atât pentru ofiţeri cât şi pentru trupă, idem conturi în regulă de tot ce s'a cheltuit.

ART. 72.—Trebuinţele corpului cari urmează să fie acoperite din fondul de întreţinere fiind variate şi numeroase comandantul are îndatorirea ca cheltuelile să le facă potrivit cu mijloacele de cari dispune şi cu importanţa nevoilor ce trebue să îndestuleze în decursul întregului an.

Drepturile hotărâte oamenilor şi cailor prin regulamente, decizii şi ordine ministeriale, nu pot fi nici odată şi sub nici un pretext micşorate. (nici mărite, art. 61 R. A).

Comandanţii corpurilor de armată, ai diviziilor, precum şi inspectori şcoalelor şi stabilimentelor se vor asigura cu ocazia inspecţiilor ce se fac, de modul cum se administrează fondul de întreţinere.

ART. 73.—Ofiţerii de Intendenţă, delegaţi ai comandamentelor se vor asigura de modul cum se administrează acest fond cu ocăzia verificărilor trimestriale şi încheierilor anuale supunând la cunoştinţa comandamentelor respective observaţiunile ce ar avea de făcut.

ART. 74.—Fondul de întreţinere nu se poate ataca de comandant dentru cheltueli ordinare acestea trebuind negreşit a fi întâmpinate numai din veniturile anuale.

Fondul de întreţinere este ; excedentul rămas după încheerea comptului de gestiune în bani la 31 Martie

Nota. — Vezi modificarea prin art. 32 din regulamentul neştiinbirei din 1912, prin care s'a creat *fondul de războiu* care se alimentează din o cotă de 50% din sporul cu care a crescut în fiecare an capitalul fondului de întreţinere rezultat la 31 Martie

Vezi şi art. 5 din D. M. 134/1912 sub anexa lit. C. regulamentul soldelor acest manual, ca defalcarea sumelor cuvenite fondului de războiu să se facă pe ziua de 31 Martie a fiecărui exerciţiu.

ART, 75.—In caz când corpul are nevoi excepţionale, cari nu se pot satisface din veniturile anuale, se cere aprobarea corpului de armată sau a ministerului, după cazuri, pe calea ierarhică, care aprobă cheltuiala dacă o crede folositoare.

Nota — Vezi art. 35 din regulamentul neştirbirei din 1912 publicat şi în acest manual Vol. II „*din capitalul acestui fond, însă*

nici o cheltuială nu se va putea face decât cu aprobarea prealabilă a comandantului diviziei pentru trupele și serviciile indivizionate, și numai dacă cheltuiala nu întrece suma de lei 500; peste această sumă, precum și pentru cheltuelile de orice valoare făcute din capital de corpurile și serviciilor neindivizionate, se va cere prealabila aprobare a ministerului".

Conform art. 41 din citatul regulament art. 75 și 76 sunt modificate prin art. 35 de mai sus în ceeace privește modul cum se aprobă cheltuelele din capitalul fondului de întreținere.

ART. 76. — (Astfel cum a fost modificat prin I. D. No. 1238 M. O. 9 din 1907)

«Nici o cheltuială nu se poate face din fondul de întreținere decât numai pentru interesul propriu a corpului și numai după cererea comandantului».

«Cheltuelile cerute după art 75, aprobate de ministeru sau corpul de armată, se efectuează întotdeauna din capitalul fondului de întreținere, astfel ca veniturile anuale să rămâna complect la dispoziția comandantului Ordinul de aprobare va prescrie ca cheltueala să se facă din capital.

«Comandanții corpurilor de armată nu pot, în nici un caz, aproba cheltueli din fondul de întreținere de cât după cererea corpurilor și cel mult până la echivalența încă odată a venitului anual. (modificat vezi nota de mai sus),

«Pentru cheltueli mai mari, cari ar fi absolut trebuincioase, cererea corpului, cu avizul comandamentului se va supune adrobărei ministerului, care hotărăște.

«La aprobarea cheltuelilor din fondul de întreținere de către comandantul corpului de armată sau minister se va ține seamă că în orice caz trebue absolut să rămână disponibil la fondul de întreținere sumele următoare cari nu se pot cheltui sub nici un motiv:

«Lei 10.000 la regimente sau stabilimente și servicii de aceiași importanță;

«Lei 6.000 la batalioane, divizioane, și stabilimente de aceeaș importanță constituite în corp independent;

„Lei 3000 la companii făcând corp sau servicii de aceeași importanță.

«Ori cine ar contraveni la dispoziținile acestui articol este pecuniar răspunzător.

Răspunderea comandanților corpurilor de trupă se

stabileşte de ministerul de război, pe baza constatărilor făcute de către şefii serviciilor de intendenţă şi propunerile comandanţilor corpurilor de armată. Pentru autorităţile superioare, direcţia controlului, la controlul gestiunilor, va semnala ministerului orice abatere dela aceste dispoziţiuni, cari stabileşte răspunderea pecuniară».

Dispoziţiuni relative la fondul de întreţinere

Nota. 1. — *Când se solicită aprobări pentru cheltueli din fondul de întreţinere* conform art. 76 R. A. sau din alte fonduri (furagiu, muziză etc.) să se arate în raport suma ce corpul are disponibilă la acele fonduri O. C. No. 34102 din 1904.

Nota 2. — *Constatarea cheltuelilor făcute de corpuri din fondul de întreţinere* prevăzut la art. 74 R. A. se face la finele exerciţiului, după un tablou care se anexează la comptul de gestiune şi care cuprinde numărul cheltuelei din registru, suma cheltuită şi numărul ordinului de aprobare în virtutea căruia s'a făcut cheltuiala şi care ordin se anexează la cheltuiala respectivă.

Nota 3. — *Pentru cheltuelile de întreţinerea* oamenilor, cailor trăsurilor, efectelor şi cazărmei în cazul când nu se fixează alocaţiuni în bani conform art. 77 R. A. a rămas în uz art. 148 din vechiul regulament de administraţie care prevedea a se determina prin ordin de zi alocaţiuni fixe şi lunare în natură a tuturor cheltuelilor de întreţinere precum: săpun şi vax pentru curăţenia oamenilor şi a efectelor, luminatul localurilor, cheltueli cu întreţinerea magaziilor, unsori pentru trăsuri şi cai, ascuţitul bricelor şi foarfecelor, întreţinerea ţintelor, mături, lopeţi, furci, lumânări, târnuri, fitil, chibrituri, răşină, etc.

Pentru toate aceste cheltueli, când şeful de corp găseşte cu cale a se aproviziona în natură pe an, trimestru, sau lună, hotăreşte prin ordin de zi alocaţiunele, adică cantităţile ce urmează a se distribui de ofiţerul cu aprovizionarea pentru fiecare material în parte, liber fiind a stabili şi alocaţiuni în bani conform art. 77.

A se observa să actualul regulament numai prevede ce anume cantităţi de vacs, săpun etc. urmează a se da oamenilor, după cum asemenea nu se prevede ce anume cantităţi de petrol urmează a se aloca pe numărul lămpilor precum şi numărul orelor ce urmează a arde lămpile; toate aceste sunt lăsate la apreciere şi hotărârea comandantului.

In vechiul regulament se prede că *pentru luminatul unei lămpi* se alocă 25 milliitri petrol pe oră, iar numărul orelor de iluminat se hotărăşte înainte de trimestru, de divizie. Astăzi corpurile servindu-se de diferite sisteme de lămpi, natural că dacă s'ar fi fixat o alocaţiune ar fi dat naştere la încurcături şi neregularităţi; de aceia corpurile după experienţele ce fac, stabilesc

prin ordin de zi atât numărul lămpilor ce urmează a arde cât şi cantităţile ce se alocă pentru fiecare sistem de lampă: lămpi cu foc circular, lămpi simple etc. şi numărul orelor ce urmează a arde fiecare lampă. Aceasta mai mult pentru controlul interior al corpului şi cunoştinţa atât a celor ce distribue cât şi acelor ce primesc; de aceea este bine a se stabili prin ordin de zi atât întreţinerea cât şi eclerajul în ce cantităţi urmează a se distribui şi pe cât timp.

A se observa asemeni ca actualul regulament nu mai fixează *cantităţile de paie necesare la umplutul saltelelor şi pernelor*, nici timpul când urmează a se înlocui paele aceasta fiind asemeni lăsată la hotărârea comandantului. Vechiul regulament prevedea 15 kgr. pentru saltele şi 3 kgr. pentru perne.

Nota 4.—*Respectarea întocmai a dispoziţiunilor privitoare la cheltuelele ce se fac din fondurile de întreţinere.* (D. M. 487 M. O. 45 R. 1910).

Având în vedere că din controlarea gestiunilor în bani pe exerciţiile bugetare precedente, rezultă că mai toate corpurile de trupă au făcut cheltueli din fondurile lor de întreţinere peste venitul anual acestui fond, atacând capitalul în proporţiuni ce depăşesc dispoziţiunile regulamentare şi că această procedare s'a întemeiat fie pe ordine superioare greşit date, fie pe motivul insuficienţei veniturilor;

Pentru desăvârşita respectare a dispoziţiunilor regulamentului.

Decidem:

1. Cu începere dela data publicării deciziunii de faţă, orice cheltuială din fondul de întreţinere se va face absolut numai în condiţiunile prevăzute de art. 71 şi următori din regulamentul de administraţie, astfel cum aceste articole au fost modificate din înaltul decret No. 1238, publicat în *Monitorul Oastei*, partea regulamentară, No. 9 din 1907.

2. Sub nici o formă şi sub nici un cuvânt, comandamentele diviziilor şi ministerul nu vor mai ordona cheltueli din venitul acestui fond, venit pe care regulamentul îl pune exclusiv la dispoziţia capului corpului, pentru a face din el cheltuelile de întreţinere regulamentare.

3. Din capitalul fondului de întreţinere, comandamentele diviziilor şi ministerul nu vor mai putea aproba vreo cheltuială, decât dacă propunerea a fost făcută de către capul corpului, aşa după cum prevede regulamentul, şi numai dacă prin această aprobare nu se atinge partea din capital pe care regulamentul o declară neatacabilă.

4. Orice ordin al comandantului sau ministerului prin care se aprobă o cheltuială din capitalul fondului de

întreţinere, trebue să prevadă, în terméni expreşi, că cheltuiala va fi acoperită numai din suma disponibilă a capitalului, fără a se atinge partea lui ireductibilă.

In cazul când ordinul nu ar cuprinde această lămurire cerută de regulament, sau chiar dacă ar cuprinde-o, însă cheltuiala nu s'ar putea acoperi din prisosul regulamentar al capitalului,—în astfel de împrejurări, capul corpului, întemeindu se pe decizia de faţă, va înapoia acel ordin, reportând situaţia capitalului fondului său de întreţinere, din punctul de vedere al părţi sale neatacabile.

5. Cheltuelile făcute din capitalul fondurilor de întreţinere până la data publicării acestei deciziuni, rămân bine făcute, dela această dată însă orice cheltuială în afară de prevederile regulamentului şi ale deciziunei de faţă vor fi în sarcina personală a capului care a înnuviinţat-o.

6) Acele corpuri de trupă cari la 31 Martie 1910 au încheiat contul de gestiune cu dificite la fondul de întreţinere, vor căuta ca, prin economii, să le acopere neapărat până la 31 Martie 1911 ; în caz contrar, suma rămasă neacoperită la acea dată se va imputa capului corpului care a depăşit prin cheltueli veniturile acestui fond.

Nota 5.—*Cheltuelile ce se pot face de corpuri din venitul fondului de întreţinere* (O. C. 42 M. O. 29 R. 1910).

Art. 71 din regulamentul serviciului administrativ în corpurile de trupă a lăsat un drept desăvârşit comandantului corpului, ca în marginile veniturilor anuale să facă orice cheltuială din londul de întreţinere, pentru a îndestula toate nevoile. Tot regulamentnl prescrie o rezervă de capital, care nu se va putea cheltui, ca fiind trebuincioasă, peutru ca corpul să-şi poată acoperi sumele pe cari este îndatorat a le ţine la portofoliu până la rambursare.

Cu toate aceste prescripţiuni categorice, se cere zilnic ministerului aprobări diverse sub diferite motive. De cele mai multe ori capii serviciului se mărginesc a le transmite ministerului ca să hotărască, fără a face vreo propunere.

Toţi caută să fugă de răspundere şi să o lase pe alţii ; se dă loc astfel la multă corespondenţă, adesea ori fără folos real.

Dreptul acordat comandanţilor de corpuri de a face orice cheltuială s'a îndeplinit adeseori greşit, s'a angajat cheltueli de lux, şi pentru cele neapărat trebuincioase a fost nevoe să se atace capitalul. Pentru a se înlătura aceasta, cheltuelile cari se vor face din veniturile fondului de întreţinere vor avea loc în ordinea următoare :

1. *Curăţenie*, pentru oameni şi localuri: săpun, plata băilor

spălatul rufelor, obiecte de scuturat sau măturat, ingrediente pentru desinfectat, medicamente, pae de bivuac, etc.

2. *Luminat*; lampe, candele, petrol, uleiu. Numărul luminelor se fixează lunar după nevoi reale, iar pe timpul nopței ele se reduc la minium.

3. *Obiecte și unelte* pentru cancelarie, școli, bibliotece și ateliere.

4. *Obiecte și unelte* pentru prepararea, păstrarea sau distribuirea hranei și costul apei. Aceasta se vor putea acoperi și din fondul hranei, în marginile alocației. (Vezi art. 3 R. S. și dispozițiunile în vigoare).

5. *Întreținea echipamentului*: unsori, vacs, materiale pentru reparație.

6. *Întreținerea armelor și trăsurilor*: unsori, vopsele, material de reparație, material pentru tragerea în țintă, scrimă, gimnastică etc.

7. *Întreținerea localelor și mobilierului*: material pentru întreținere și reparare, cari nu s'ar executa de serviciul de geniu,

8. *Muzica*: Înființarea și întreținerea obiectelor și instrumentelor de muzică se fac din fondul muzicei.

Cheltuelile trebue să se limiteze la minium, în marginile alocațiunilor, făcându-se cea mai riguroasă economie. Deficite nu se admit.

Răspunderea prevăzută de regulament rămâne în vigoare.

Nota 6.— *Interzicerea de a se mai face cheltueli din fondul de întreținere, pentru vesela ofițerilor.* (O. C. 48 M. 35 R. 1911).

La minister se primesc dese intervenii pentru a se aproba din fondurile de întreținere a corpurilor, obiecte de veselă necesare ofițerilor în concentrări și manevre.

Vesela necesară ofițerilor să fie cât se poate de simplă și numai strict necesar; iar valoarea ei să se avanseze de corpuri rambursându-se dela ofițeri în rate foarte mici.

Comandamentele nu vor mai da curs la nici o cerere contrarie acestei dispoziții.

Nota 7. — *Fondul băilor* dela spitalele militare se va administra cu începere dela 1 Aprilie 1911, ca și fondul de întreținere conform art. 77 și 75 din regulamentul serviciului administrativ. În limitele venitului anual, șeful spitalului va putea face orice cheltueli relative la băi, dând prioritate costului apei ce se consumă pentru băi și reparațiunilor necesare instalațiunilor.

Capitalul (escedent dela 1 April a fiecărui an) nu se poate cheltueli decât cu aprobarea ministerului (dir. sanitară) M. O. 25 p. r. 1911.

Cheltueli mărunte de întreţinere şi salubritate

ART. 77. — Pentru cheltuelile mărunte de întreţinere şi salubritate, comandantul, dacă nu găseşte de cuviinţă a aproviziona din timp şi în cantităţi suficiente materiale şi obiectele necesare pentru întregul corp, poate hotărâ, prin ordin de zi, alocaţii în bani înnare pentru întregul an, sau anumite epoci, lăsându-se sarcina comandanţilor de companii; magazinerilor său diferiţilor agenţi de execuţie ai corpului, justificându-se cu semnătura lor de primire, fără alt compt, (Art. 10 al. d. R. A.),

Nota. — Accst articol nu s'a prea aplicat până acum, în tot cazul pentru justificarea cheltueli, urmează a se întocmai un stat în care certifică primirea sumei şi semnează toţi acei care prin ordinul de zi li se dă asemenea alocaţiuni în bani.

II

Fondul muzicei

ART. 78. — (Astfel cum a fost modificat prin I. D No. 1238 M. O. 9 din 1907).

„Acest fond este destinat pentru întreţinerea muzicilor şi fanfarelor.

„El se alimentează din :

„a) Alocaţiile bugetare ;

„b) Subvenţiile ce se dau de judeţe şi comune ;

„c) Diferite venituri, donaţii, etc.

„Acest fond este lăsat la buna administraţie a comandantului, care face din el cheltuelile necesare precum:

„a) Plata gagiştilor.

„b) Cumpărarea şi repararea instrumentelor de muzică ;

„c) Cumpărarea notelor muzicale, precum şi orice alte cheltueli ce ar găsi trebuincioase pentru întreţinerea şi îmbunătăţirea muzicei".

ART. 79. — (Astfel cum a fost modificat prin I. D. No. 1238 M. O. 9 din 1907).

„Cheltuelile făcute cu întreţinerea muzicei nu pot

depăşi veniturile. Dacă rezultă economii, o parte din veniturile produse de muzică se poate împărţi ca gratificaţie muzicanţilor trimestrial sau la finitul anului, ţinându-se socoteală că veniturile pot varia dela un trimestru la altul.

„Comandantul regimentului hotărăşte repartiţia de făcut, ţinând socoteală de toate cheltuelile cari se fac după articolul precedent. Cel puţin jumătate din aceste venituri rămân la capitalul fondului, iar partea rămasă disponibilă se împarte între muzicanţi în raport cu numărul lor astfel:

«1/3 se distină ca maximum şeful muzicei:

2/3 se împarte între muzicanţi în părţi proporţionale în raport cu clasa şi numărul lor de fiecare clasă, astfel ca muzicanţi de clasa III să primească o parte, cei de clasa II o parte şi jumătate, iar cei de clasa I două părţi.

ART. 80, — (Astfel cum a fost modificat prin I. D. No. 1238 M. O. 9 din 1907).

«Fondul muzicei rămas disponibil la finitul anului constitue un capital propriu, care nu se poate întrebuinţa decât pentru cumpărarea instrumentelor de muzică, cari se aprovizionează anual de către ministerul de războiu pentru toate corpurile, după cererile lor.

„Dacă la cumpărarea instrumentelor nu ar fi suficient fondul muzicei, se poate recurge la fondul de întreţinere pentru suma care nu ar ajunge. Propunerile se fac pe cale ierarhică şi aprobarea se dă de minister în limitele celor prescrise la art. 76, relativ la administrarea fondului de intreţinere.

Dispoziţiuni relative la muzicele militare

Nota 1. — *Aprovizionarea instrumentelor muzicale* D. M. No' 204 M. O. 13 R. 1914.

Având în vedere că dispoziţiunile deciziei ministeriale No. 621 publicate în *Monitorul Oastei* No. 44, partea reglamentară No. 43 din 11 Octomvrie 1911, nu asigură în bune condiţiuni aprovizionarea instrumentelor muzicale necesare armatei; Decidem:

Aprovizionarea instrumentelor muzicale se va face de corpuri în următoarele condiţiuni:

1. Corpurile vor cere oferte dela cel puţin trei fabricanţi, preferindu-se la condiţiuni egale fabricanţii din ţară.

2. Pentru a se asigura buna calitate şi uniformitatea tonului, s'a hotărât stabilirea unui caiet de sarcini, în care să se prevadă condiţiunile tehnice pe cari trebue să le împlinească fiecare instrument.

In acest scop se pune în vederea corpurilor că la întocmirea caietelor de sarcine să se prevadă următoarele condiţiuni tehnice:

Toate instrumentele vor fi în diapazonul normal de 870 vibraţiuni, adoptat pentru muzicele armatei române.

Instrumentele de lemn vor fi confecţionate din lemn de grenadil, bine uscat, clapele de bakfong, mergând în colonade (Säulechen), la extremitate corpusul să fie prevăzut cu un cerc de bakfong.

Instrumentele de alamă vor fi confecţionate din alamă din cea mai bună calitate şi de o grosime suficientă pentru a garanta soliditatea,

Legăturile vor fi de bakfong, iar extremitatea corpusului să fie dublată printr'un cerc de bakfong care să-i asigure rezistenţa.

Toate instrumentele de alamă să fie prevăzute cu marca tării aplicată din bakfong.

Bassflugelhornul, Eufonion, Bariton şi Bass F în format drept, vor fi prevăzute cu câte două inele spre a se putea adopta curele pentru purtat în banduliera.

Condiţiuni speciale

Picolo în Des (Re bemol) 6 clape capul de fildeş.
Flauto în Des (Re bemol) 10 clape capul de lemn.
Clarinett în Es (Mi bemol) 13 clape cu brille.
Clarinett în B (Si bemol) solo 13 clape cu brille.
Clarinet în B (Si bemol) Tutii în 13 clape brille.
Piston în C (Do) cu colac în B 3 maşiui.
Flügelhorn în C (Do) solo cu colac în B 4 maşini.
Flügelhorn în C (Do) Tutti cu colac în B 3 maşini.
Bassflügelhorn în B (Si bemol) solo formă eliptică 4 maşini.
Bassflügelhorn în C (Do) Tutti cu colac în B formă eliptică 4 maşini.
Eufonion în B (Si bemol) formă eliptică 4 maşini.
Bariton în B (Si bemol) pentru acompaniament format drept 3 maşini.
Corni în F (Fa) cu colac în Es pentru mâna stângă măsura mijlocie 3 maşini.
Althorn în Es (Mi bemol) corpus în sus 3 maşini.
Tromba în F (Fa) cu colac în Es format lung 3 maşini.
Tromba basso în B (Si bemol) format scurt 3 maşini.
Trombon în B (Si bemol) măsură mijlocie 3 maşini.
Trombon basso în F (Fa) măsură mijlocie 4 maşini.
Basso în F (Fa) format drept 3 maşini.
Basso în F (Fa) format rotund 4 maşini.
Helicon în Es (Mi bemol) format rotund 4 maşini.
Helicon în B (Si bemol) 4 maşini.
Tobă mică cu banduliera, corpul şi cercurile de alamă 6 şuruburi de alamă şi marca tării bakfong.

Tobă mare cu bandulieră, corpul de lemn, 8 şuruburi de alamă, marca ţări în culori pe corp.
Trianglu de oţel nichelat, mânerul de lemn.
Cinelle dim. 36 cm. veritabile turceşti.
Recepţia instrumentelor muzicale contractate de corpuri se va face de comisia de administraţie azistată de capul muzicei.

Nota 2. — *Condiţiunele în cari se pot angaja muzicile pentru cântări.* D. M. 57 M. O. 3 R. 1913.

Pentru a se înlătura în viitor concurenţa ce-şi fac muzicile militare între ele, prin angajare cu preţuri scăzute şi pentru a nu se mai fracţiona muzicile în bande mici; decid următoarele:

1. Muzicile militare sunt oprite a contracta angajamente în garnizoane streine în cari se află o muzică militară.

Se exceptează staţiunile balneare şi climaterice, unde orice muzică militară poate contracta angajamente;

2. Muzicile cari au orchestră o pot angaja, sub restricţiunea ca muzicanţii disponibili să nu mai poată fi angajaţi aiurea;

3. Preţurile minime ale angajamentelor vor fi următoarele;

a) Pentru cântări de o durată de trei ore lei 50, iar pentru fiecare oră suplimentară se va plăti câte 10 lei;

b) Pentru angajamente de cel puţin o lună preţurile vor fi astfel calculate încât zilnic să revie cel puţin câte 40 lei pentru cântări de trei ore, 10 lei pentru fiecare oră suplimentară, şi cu obligaţiunea să se servească muzicanţilor o gustare cu un pahau de vin sau bere;

c) Pentru cântări excepţionale de o durată până la două ore preţul va fi de 40 lei;

d) Când pentru cântări se angajează orchestra, în care nu intră decât o parte a personalului muzicei, preţurile de mai sus se vor reduce cu 25%;

e) Pentru înmormântări, după chibzuinţa şefului de corp şi în raport cu mijloacele materiale ale familiei, nefiind îngăduit în nici un caz a plăti sub 30 lei când muzica cântă numai acasă iar dacă merge şi la cimitir preţurile vor fi în raport cu timpul cum s'a arătat mai sus;

f) In nici un caz, fie în angajamentele zilnice, fie în cele lunare, muzica nu va fi obligată de a cânta mai mult de şease ore pe zi.

4. Oricine doreşte să angajeze muzica militară va face o cerere scrisă şi care va arăta lămurit timpul şi condiţiunile în cari doreşte să o aibă, condiţiuni cari în nici un caz nu pot fi altele decât cele cuprinse la articolele de mai sus. Odată cu cererea se va depune şi costul, în schimbul căruia cassierului va libera o recipisă din registrul cu matcă.

Pe această cerere şeful corpului va pune aprobarea sa.

Şeful muzicei va lua cunoştinţă de condiţiunile în cari s'a angajat muzica semnând de vedere, iar după executarea serviciului va certifica pe aceeaş petiţiune timpul cât s'a cântat, precum şi dacă s'a dat muzicanţilor gustarea, atunci când este cazul.

5. Pentru angajări lunare sau mai lungi se vor face contracte în regulă, pentru executarea cărora se va cere o garanție al cărui cuantum se lasă la chibzuința șefului de corp.

6. Ofițerii de întendență vor semnala comandantului orice abatere ar constata dela dispozițiunile prezentei decizii, pentru a se lua măsuri de îndreptare.

7. Orice dizpoziți contrarii deciziei de față sunt și rămân abrogate.

Vezi și D. M. 766 M. O. 50 p. r. 1911, de a nu se mai acorda sub nici un cuvânt ca muzicele militare să cânte gratuit nici chiar pentru serbări, baluri, etc., organizate de societați de binefacere, comune, județene, etc.

Idem D. M. 183 M. O. 13 R. 1912 că muzicile militare nu pot contracta angajamente mai mari de 48 ore, în afară garnizoanelor lor, decât cu aprobarea comandantului diviziei respective în urma unui raport al comandantului garnizoanei.

Nota 3. — *Clauzele ce trebuesc să facă muzicele militare în angajamente.*

1. Ordinul ministerului 5121/1906:

Pentru a avea o normă în angajamentele ce fac muzicele militare, precum și pentru a se evita pe viitor diferite reclamațiuni făcute de primăriele orașelor ce subvenționează aceste muzici în sensul că unele cerea ca muzica să nu plece în tabără cu regimentul, altele să nu plece la manevre precum și alte multe reclamațiuni de acest fel, am onoarea a vă face cunoscut că rezolvirea acestor chestiuni am lăsat la aprecierea Domnilor Comandanți ai Corpurilor de armată care va avea a judeca fiecare caz în parte.

In stabilirea acestor chestiuni domnii comandanții ai corpurilor de armată vor avea în vedere a face ca muzicele să nu uite că fac parte din regiment precum și de faptul că aceste angajamente sunt necesare pentru a le procura mijloacele de întreținere.

De asemenea se va mai avea în vedere că angajamentul muzicelor la stațiunile balneare are preferința asupra angajărei către particulari.

Ordinul corpului III armată No. 6423 din 13 Iunie 1906

Cu onoare se comunică d-vs. pe contra pagină copie după ordinul Ministerului de război No. 5121 din 9 Iunie a. c. rugându-vă a lua dispoziții pentru întocmai executare bine voind a cunoaște că Dl. General comandant

al corpului de armată pe acest ordin a pus următoarea rezoluție:

„Se va da ordin corpurilor în acest sens pentru ca pe viitor angajamentele muzicelor să se facă în așa condițiuni ca corpurile să nu fie lipsite de muzici în marșuri, manevre și concentrări.

2. Vezi și M. O. 29. R. 1911 relativ la clauzele ce trebue să pună muzicele militare în angajamentele ce fac ca în anumite cazuri de solemnități sau serbări cu caracter general, muzica să cânte fără vreo despăgubire pentru contractanți.

Nota 4. — *Relativ la personal și angajarea lui*; vezi:

a) Regulamentul muzicelor militare, colecții legi pag. 208, a cărui dispoziții întrucât n'ar fi contrare regulamentelor actuale, urmează a se avea în vedere Vezi și modificarea art. 11 M. O. 11/1879.

b) Relativ la angajarea gagiștilor vezi M. O. 32/1885 sau colecții de decizii pag. 66 precum și dispozițiunile din acest regulament relative la angajarea maeștrilor (notele de sub anexa lit. G.).

c) Relativ la oamenii necesari muzicelor dela regimentele de infanterie, se vor recruta conform art. 86 și 95 din legea de recrutare, dintre tinerii recrutați în absență și voluntari cari servesc 3 ani. O. C. No. 11 M. O. 10 Oct. 1914 și 8 R. 1914.

d) Angajarea copiilor de trupă, vezi decizia la anexa G.

Nota 5.—Inlocuirea semnalelor pentru corn. M. O. 33 R. 1914

Nota 6 — Ordinul circular No. 17684 din 11 Octombrie 1919, publicat în Monitorul Oficial No. 144 | 1919

Ministerul de război, primind din partea unităților rapoarte prin care se arată că gagiștii și copiii de trupă de la muzicile militare, părăsesc serviciul înainte de a expira angajamentul ce au, fiind ademeniți de noi angajamente, mai favorabile la alte regimente, procedeu care este dăunător și muzicilor și disciplinei; se ordonă:

1) Nici un gagist nu poate fi angajat de regiment la muzică sau ca instructor de corniști sau trompeți, până ce nu va prezenta din partea regimentului unde a fost, un certificat de bună purtare și un certificat prin care să se dovedească că s'a expirat angajamentul ce a avut cu regimentul;

2) Nici un copil de trupă nu va putea fi angajat de regiment la muzică, până ce nu se constată că n'a mai fost angajat la alt regiment;

3) Gagiştii cari nu-şi respectă angajamentul făcut cu regimentul vor fi urmăriţi pe cale juridică;

4) Contractele de angajare ca gagist la muzică, se vor supune pentru aprobare autorităţilor imediat superioare, pentru a constata dacă s'a respectat dispoziţiunile prezentului ordin.

Corpurile vor înainta Ministerului, Inspectoratul muzicilor, un tabel de toţi reangajaţii, gagiştii şi copii de trupă, ce au ca muzicanţi şi instructori la cornişti sau trompeţi, urmând ca în viitor, orice mişcare survenită în acest personal, să fie comunicată Direcţiei infanteriei, inspectoratul muzicilor, pentru a se face cuvenitele operaţiuni în controale.

Fondul furagelor şi lemnelor [1])

ART. 81. — In principiu furagele şi lemnele se dau corpurilor în natură fie din depositele regionale, fie prin întreprinderi, asigurate de către comandamentele corpurilor de armată, după instrucţii anexa litera D.

Primirea din deposite de către corpuri se face conform regulamentului de subsistenţă.

Când aprovizionarea furagelor şi lemnelor în total sau în parte se hotărăşte a se face direct de către corpuri se îndeplineşte tot după instrucţiile anexa lit. D.

In asemenea cas, se deschide în comptul de gestiune în bani a corpului una sau două coloane speciale după cum este nevoe, una sub titlu de „fondul furagelor" şi alte „fondul lemnelor".

Toate primirile şi cheltuelile făcute de corp în acest scop se înscriu sub aceste titluri la fondul respectiv pe măsură ce se produc.

Nota 1.—Până la 1 Aprilie 1906 corpurile îşi aprovizionau singure furagele trebuincioase din alocaţiunile bugetare care erau prevăzute la un loc cu solda şi hrana trupei. Actele de alocaţii se trimeteau la ordonanţare iar toate primirile şi cheltuelele relative la aprovizionări întreţinere şi conservarea furajelor, formau un fond separat în contul de gestiune, administrându-se ca şi celelalte fonduri ale corpului. (M. O. 4 şi 15 R. 1902)

Prin instrucţiunile ministeriale din M. O. 6 R. 1906 s'au modificat dispoziţiunile de mai sus, desfiinţânduse din gestiuni fondul furajului, iar odonanţarea lor făcându-se dela art. separate ale bugetului.

---

1) Prin furage se înţelege fânul şi orzul sau ovăzul cu care se hrănesc caii oficereşti şi ai trupei. Prin lemne, combustibil de orice fel, destinat la încălzirea clădirilor, ferberea hranei şi altele.

In prezent aprovizionarea combustibilului şi furajelor se face în baza instrucţiunilor speciale, care au modificat complect anexa lit. D din regulament şi cari sunt :

a) Pentru aprovizionarea combustibilului instrucţiunile minist. publicate în M. O. 17. R. 1909.

b) Pentru aprovizionarea furajelor, instrucţiunile minist. publicate în M. O. 18 R. 1908.

Ambele aceste instrucţiuni cu explicaţiuni şi modificările suferite sunt trecute în acest manual, la anexa lit. D

După aceste instrucţiuni atât combastibilul (lemne, cărbuni, păcură) cât şi furajele (fân, ovăz) se aprovizionează de minister prin comandamentele de divizii şi garnizoane.

Ministerul fixează tarife pe garnizoane, în limitele cărora comandamentele fac aprovizionările necesare, iar corpurile primesc combustibilul şi furajul în natură.

Ordonanţarea se face de comandamentele de divizii, din creditele delegate de minister dela art. respective „ai bugetului.

In ceeace priveşte paele, după ultimele dispoziţiuni şi conform prevederilor ultimului buget pe ex. 1816/1917 ele se aprovizionează de corpuri în limitele alocaţiilor bugetare fixate prin decizie ministerială. Alocaţiele în bani pentru pae se fac venit la fondul instr. care suportă cheltuelele relative.

Recepţia şi plata furagelor şi lemnelor

ART. 82. — Recepţia aprovizionărilor de furage şi lemne la corp, se face de către comisia de aprovizionare prin încheiere de proces-verbal, văzut şi aprobat de comandant. (Vezi detalii la anexa lit. D.).

Plata se efectuează de casier corpului după compturi model 58, sau compturi cu firma înregistrată, presintate de întreprinzători, (la care se anexează bonul ofiţerului cu aprovizionarea conform. art. următor).

Inregistrarea furagelor şi lemnelor

ART. 83.—Furagele şi lemnele primite de corpurile de trupă fie din depositele administraţiunei fie de

către comisiile de aprovizionare ale garnisoanei sau ale corpurilor de trupă sunt înregistrate asupra ofiţerului cu aprovizionarea în registrul model 375, pe măsură ce se primesc.

Primirea materialelor de către ofiţerul cu aprovizionarea se face cu bonuri liberate din registrul model 24

Pentru materialele primite direct de corpuri dela furnisori, bonurile ofiţerului cu aprovizionarea vor fi anexate la compturile de plată.

ART. 84. — In afară de distribuţiile făcute serviciilor şi unităţilor din corp, nici o operaţie de scăderi nu va avea loc în registrul ofiţerului cu aprovisionarea, daca nu vor fi autorisate prin ordinul comandantului corpului de armată.

Nota 1. — Pentru toate primirile de subzistenţe sau materiale din depozitele administrative, nu se face procese verbale de primire, de oarece ele au fost deja primite de comisiuni speciale de recepţie.

Nota 2. — Din art 84. de mai sus rezulta că nu se pot libera lemne sau furagé ofiţerilor şi gradelor inferioare din corp, din aprovisionările făcute pentru trupă, decât numai când ar fi autorizate de corpul de armată sau prin deciziuni ministeriale. Aprovizionările speciale, care se fac pentru lemnele necesare ofiţerilor, sunt separate şi se distribue conform instrucţiunilor litera D.

Nota 3. — Relativ la înregistrarea furagiului, vezi ordinul circular 19 M, O. 30 of. 1900 p. 710 care prevede că înregistrarea furagiului aprovizionat să se facă după media preţurilor stabilită de comandamente.

Drepturile la alocaţii [1]

ART. 85. — Toţi caii înscrişi în controale şi prezenţi au dreptul la alocaţii de furaje în natură.

Compoziţia raţiilor pentru fiecare din animale şi felul de producte este cea fixată prin tarifa anexa litera E.

ART. 86. — Furajul cuvenit cailor trupei cu schimbul se dă în natură. Când nu este cu putinţă aceasta

1) Prin cai se înţelege şi orice alte animale înscrise în controale precum: boi, catâri, asini.

se dă în bani, plătindu-se călăraşilor la intrarea în schimb prin state nominale model 72, întocmite de comandantul excadronului în dublu exemplar pentru fiecare lună, după tarifa garnizoanei unde este chemat a face serviciu

In acest scop, corpurile de trupă dau comandanţilor de excadroane avanse permanent egale cu costul furagelor pe timp de o lună.

Când furajul se dă călăraşilor în natură din depozite, alocaţia se face prin foile de zile, la care se alătură un singur stat certificat de comandantul escadronului.

ART. 87. — Constatarea drepturilor de alocaţie precum şi lichidarea, se face conform prescripţiunilor regulamentului soldei şi instrucţiilor sale.

Dispoziţiuni relative la stabilirea alocaţiilor şi lichidarea furajelor

Nota 1. — După dispoziţiunile în vigoare furajul pentru toţi caii în serviciul armatei se *dă în natură* şi numai pe numărul cailor în fiinţă.

Două condiţiuni se cer pentru ca un cal (ofiţeresc sau de trupă) să aibă drept la alocaţii de furaj:

a) Să fie prevăzut în buget.

b) Să fie în fiinţă la corpul de trupă iar ofiţerul să-l posedă în realitate

Excepţiuni, precum: cai neprevăzuţi în buget sau alocaţiuni de furaj în bani, se hotărăsc numai de minister.

Nota 2. — Conform ordinului circular No. 23 M. O. 14 R. 1909 care cuprinde încă dispoziţiuni ce sunt aplicabile, întrucât nu sunt contrare altora şi nu sunt revocate; precum D. M. 81 M. O. 13 R. 910, stabilirea drepturilor la alocaţii de furaj se face astfel:

1. Au drept la furajul în *natură* toţi caii trupei prezenţi la hrana în limitele efectivului bugetar. Alocaţiunile se fac în baza ordinlui de zi de însumare şi punere la hrană, dat de comandantul corpuluui sau capul serviciului, observându-se pentru remonţi dispoziţiunile art. 7 din D. M. 404 M. O. 28 R. 1911 (tradusă în acest manual, vezi tabla materii).

Pentru caii vânduţi, morţi, ncişi sau dispăruţi, alocaţiunele se vor stabili prin ordin de zi conform art. 24—83 din D. M. 404/1911, care va constata data când au avut loc aceste schimbări de poziţiuni.

2. Pentru caii ofiţerilor prevăzuţi în buget, se alocă de asemeni furajul în natură şi numai dacă ofiţerul posedă calul. In aceleaşi condiţiuni se va aloca furaj şi pentru ofiţeri specificaţi în recapitulaţia generală a bugetului (al treilea cai ofiţerilor de Stat-Major şi ofiţerilor din trupele călări şi pentru un cal intend

căpitani şi locot. adjutanţi la regim. infanterie, bat. vânători şi comandanţii secţii mitraliere).

3. Punerea şi scoaterea dela hrană se hotărăşte prin ordin de zi de către comandantul corpului sau şeful serviciului. Ofiţerii din administraţia centrală şi dela comandamente, hrănesc caii la unul din corpurile sau serviciile din garnizoana în care se află. In baza rapoartelor ofiţerilor, ministerul şi comandamentele dau ordine respective.

4. Caii cumpăraţi din comerţ de către ofiţeri pentru complectarea cailor regulamentari (cu bani proprii sau împrumutaţi dela cassa de credit) precum şi acei primiţi dela depozitul de remontă Cislău, se pun la hrană prin ordin de zi, pe ziua prevăzută în procesul verbal. Scoaterea dela hrană asemeni în baza ordinului de zi (art. 3 şi 4 D. M. 81 | 1910 M. O. 13 R.)

5. Furajul pentru toţi caii armatei fiind prevăzut la acelaş articol bugetar, se va proceda în acelaş mod ca pentru oameni adică caii se vor hrăni şi li se vor face alocaţiuni la corpurile unde fac serviciu, scăzându-se dela corpurile în cari contează. Justificarea alocaţiilor prin ordin de zi, în baza actelor trimise de corpul de origină.

6. Alocaţii de furaj în bani nu se admit decât în mod excepţional, după aprobarea prealabilă a ministerului şi numai atunci când n'ar fi cu putinţă a se lua furajul în natură dela vreun corp sau serviciu apropiat. In acest caz costul furajelor se va ordonanţa dela art. respectiv al bugetului, în baza statelor nominale, pe alocaţia prevăzută în buget. Se va observa a nu se face alocaţii în natură pe acest timp.

7) Cai sau alte animale : boi, catâri, măgari, înfiinţaţi de corpuri pentru diferite servicii reclamate de gospodăria lor sau pentru transportul paelor, întrucât nu sunt prevăzuţi în buget, vor fi hrăniţi de corpuri din fondurile de întreţinere, în caz când veniturile anuale pot suporta această cheltueală, contrariu se vor vinde.

Nota. 3.—Relativ la alocaţia pentru *potcovit*, în bugetul ultimului ex 1916/1917 se află prevăzut câte 4 bani de cal pe zi ofiţeresc sau de trupă.

Această alocaţie se cere prin state numerice trimesrial pe efectivul bugetar al cailor. Suma se ordonanţează de'a art. bugetar respectiv trecându-se în primiri la fodul de întreţinere al corpului raspectiv, în sarcina căruia rămâne plata tutulor cheltuelelor relative la potcovit.

Caii puşi în subsistenţă se adaugă în statul corpului care-i hrăneşte şi se scad din acelea a corpului în cari contează.

Relativ la epocile când se potcovesc caii, curăţirea unghiilor etc. vezi anexa lit. G. din acest regulament.

Nota 4.—*Ordin circular No. 11766 din 13 Iunie 1919, relativ la aprovizionarea armatei cu furage.*

Prin ordinul telegrafic No. 9703 din 26 Mai a. c., **s'a dispozat ca pentru aprovizionarea furajelor (fân, pae,**

grăunțe), unitățile pot da oameni la munca câmpului în condițiunile D. M. No. 350 911.

Pentru executarea acestui ordin se pot lua următoarele măsuri:

§ I. — Unitățile vor da oameni la munca câmpului în raport cu efectivul disponibil, căutând însă a-și asigura întreaga cantitate de furage astfel:

a) P. S. și celelalte nemobilizate vor aproviziona pentru cel puțin îndoitul efectivului de animale al corpului din timp de pace (tabela efective 1916).

b) In ceeace privește trupele active, se vor da ordine ulterior, după ce mai întâi se va avea avizul Marelui cartier general în această privință.

§ 2. — Avându-se în vedere situația anormală în care încă ne găsim, din cauza lipsei de alimente, dispozițiunile D. M. No. 350 911 nu pot fi aplicate în întregime, în ceeace privește obligațiunea ca proprietarii să dea hrană trupelor date în scopul arătat mai sus.

Unitățile vor lua însă măsuri pentru hrănirea oamenilor cu alimente din depozitele armatei, acolo unde proprietarii nu vor putea hrăni trupa. In acest caz proprietarii vor fi obligați a plăti câte lei 4,50 pe zi de om pentru hrană.

Această sumă se va vărsa la tezaur, iar recipisele se vor înainta Diviziei respective cu copie, depe angajamentele făcute și tablele nominale de oameni, în care se va arata numărul de zile cea lucrat fiecare om.

Comandamentele de Divisii prin ofițerii de intendență respectivi, vor ține seamă de aceste tabele la verificarea livretelor de ordinar ale corpurilor respective.

Recipisele centralizate se vor înainta lunar de către Divizie.Secției Subzistențelor de unde se vor înainta serviciului Contabilității.

Deosebit, proprietarii vor mai fi obligați a plăti prin corpurile sau serviciile respective suma cuvenită pentru munca fiecărui om după tarifele fixate de Consiliul Superior al agriculturei, cari se găsesc publicate în Monitorul Oficial No. 136 din 3 Septembrie 1917.

Anul acesta nu se mai varsă nimic la fondul de întreținere și toată suma se va da oamenilor.

§ 3. — Furajul aprovizionat în condițiunile de mai sus, se va plăti cu prețurile maximale ce se va stabili de Ministerul de Industrie și Comerț.

§ 4. — Unitățile mai pot face și angajamente pentru aprovizionarea furajelor și *în dijmă*.

In acest caz pentru ca oamenii să lucreze tot cu aceeaș tragere de inimă, vor fi hrăniți și plătiți de corpuri, pentru acest lncru suplimentar, cu o primă zilnică echivalentă cu solda gradului, prin state nominale, cari se vor verifica de ofițerii de intendență respectivi și la care se vor anexa copii de pe procesul-verbal de recepția furajului, iar plata din creditul de război

Pentru asigurarea stocurilor necesare de pae și orz, ovăz sau grâu, fân, ovăz și orz, angajamentele vor fi făcute *în astfel de condițiuni, ca ele să fie cât mai avantajoase pentru armată.*

Contractele încheiate pentru aceste angajări vor fi aprobate *de către Comandamentele de divizii* cari rămân răspunzătoare de felul cum s'a încheiat aceste angajamente.

§ 5. — Pentru a se evita transporturile furajelor atât pe cale ferată și cu carele, toate angajamentele să se facă, pe cât posibil, pentru regiuni în apropierea localităților ocupate de unități, în orice caz nu prea departe de C. F.

Când corpurile nu dispune de mijloace pentru transportul furajelor la reședința unităților. pot angaja căruțe, cele va plăti conform tarifului fixat de Consiliul de miniștri prin jurnalul No. 497 *Monitorul Oficial* No, 288/919.

§ 6.—Pentru ca ministerul să fie la curent cu toată activitatea ce se depune pentru a asigura hrănirea animalelor în cele mai bune condițiuni, toate comandamentele vor înainta ministerului, secția subsistențelor, *la fiecare 1 și 15 al lunei*, o situație însoțită de un memoriu prin care să se vadă : condițiunile, cantitățile de furaj angajate, cantitățile recoltate și localitățile unde sunt făcute angajamente, cari situații centralizate se vor prezente D-lui ministru pentru unitățile ce au sub supraveghere adm-tivă conform D. M. No. 54/918 și următoarele :

§ 7. — Seceta excesivă din anul trecut a făcut ca atât armata cat și populația țării să piardă un număr foarte mare de animale, astfel că din această cauză toate

ramurile de activitate, în special agricultură, resimt în mod evident lipsa vitelor.

Pentru a preîntâmpina o lipsă şi mai mare de vite. trebue a căuta să îngrijim cât mai mult stocul restrâns de animale ce avem în prezent.

Pentru aceasta se impune ca, pe lângă măsurile de prevedere arătate mai sus, să constituim rezerve de furaje.

Aprovizionarea acestor rezerve se va face de către comandamentele notate mai jos, prin serviciile lor de intendenţă, în conformitate cu dispoziţiunile instrucţiunilor ministeriale No. 846 din 19 Aprilie 908 anexa lit. D (acest manual) regulamentul administrativ, adică:

a) Prin cumpărături de furaje dela fermele Statului.

b) Prin licitaţie publică cu termen de urgenţă.

c) Cumpărături prin bună învoială direct dela producători şi obştii.

Rezerva de furaj ce trebuie să conţină aceste depozite va fi cantitatea necesară, calculată după efectivul cailor ce posedă trupele fiecărui comandament pe timp de 8 luni.

1. — Pentru Transilvania S. O C. 6 7 A va lua măsurile indicate mai sus, înfiinţând depozite pentru păstrarea acestor rezerve de furaje la Sibiu, Cluj şi Braşov.

2. — Pentru Bucovina Serv. Inted. C. 4 A. va lua măsuri pentru înfiinţarea depozitelor dela Cernăuţi şi Suceava, care va deservi la nevoe toate unităţile C. 4 A.

3.—Pentru Basarabia Serv. Intend C. 5 A va lua măsuri pentru înfiinţarea depozitelor la Ungheni şi Reni.

4. — Pentru vechiul regat Serv. Intend. C. 1, 2, 3, Armată vor lua măsuri pentru Oltenia, Muntenia, Moldova să înfiinţeze depozite analoage în Craiova, Bucureşti (depozitul de furaje), Focşani şi Medjidia.

5. — Pentru Dobrogea, Divizia 15 are însărcinare de a strânge şi forma 2—3 depozite de fân şi pae, eventual pae de orz şi ovăz în Dobrogea şi deltă în care scop va lua grabnice măsuri ca la timp să înceapă recoltarea (cositul fânului şi secerişului).

§ 8. — Se lasă latitudinea pentru schimbarea localităţilor după aprecierile Comandamentelor respective.

§ 9. — S. O. 6. 7. Comand. C. 1, 2, 3, 4, 5, Armată şi Div. 15 sunt rugate a trimite Ministerului, Secţia Subsistenţelor, un memoriu detailat, relativ la măsurile luate în vederea executărei dispoziţiunilor de mai sus.

b) *Lemne*

ART. 88. — Lemnele se întrebuinţează în corpurile de trupă:

a) La încălzitul locuinţelor:

b) La fiertul hranei;

c) La spălatul rufelor şi încălzirea ventilatoarelor.

ART. 89. — Pentru încălzitul locuinţelor se alocă corpurilor şi serviciilor combustibil pe numărul sobelor ce încălzeşte, şi pe timp dela 15 Octombrie până la 15 Martie, conform instrucţiilor anexa litera F.

Nota. — Se alocă în total pentru 151 zile sau 152 când luna Febrnarie are 29 zile, din care 78 zile în trim. Octombrie şi 73 sau 74 zile în trim. Ianuarie.

ART. 90 — Comandamentele constată în fiecare an cel mai mult până la 1 Septembrie, prin ofiţerii de intendenţă sau suplinitorii legali, drepturile la alocaţiile de încălzit pentru fiecare corp. sau serviciu în parte.

Procesele-verbale de constatare, aprobate de comandantul corpului de armată servesc ca acte justificative la alocaţii.

Nota 1. — In procesele verbale se trec toate sobele ce urmează a se încălzi, specificându-se care sunt cu alocaţiuni de 50 kgr. sau 30 kgr. şi din care urmează a se deduce 20 la sută conform dispoziţiunilor în vigoare.

2) Raţiile fixate se pot micşora sau mări după temperatură prin ordinul comandamentului, neputându-se întrece în total cantităţile fixate pentru timpul prescris de încălzire, art. 93 R. subsist.

3) Suplinitorii legali ai ofiţerilor de intendenţă, sunt comandanţii de garnizoane. Atribuţiunile ce le exercită în locul ofiţerilor de intendenţă, vezi art 47 şi 48 din regulamentul serviciului de intendenţă, M. O. 27 din 1883 şi colecţii legi pag. 1003.

ART. 91. — Pentru fiertul hranei se alocă corpurilor combustibil după cum se indica în instrucţiile anexa litera F.

Nota. — Modul sum se fac alocaţiile, vezi anexa lit. C. din R. S. „lichidarea combustibulului şi furagiul".

ART. 92. — Pentru spălatul rufelor şi încălzitul ventilatoarelor se alocă corpurilor combustibil după con-

statarea şi aprobarea corpului de armată, în raport cu instalaţiunile de cari dispune şi cu efectivul trupei.

In cazul ca corpul să nu aibă instalaţiuni speciale, toate rufele trupei se vor spăla de oamenii cărora aparţin sau la nevoe absolută prin spălătorese particulare,

Nota 1.—Pentru pichete se alocă câte 6000 kgr. lemne pe an, în total, atât pentru încălzit cât şi pentru fiert hrana.

Această alocaţie se fixează numai pentru calcularea drepturilor la alocaţii cuvenite corpului. De fapt, corpurile vor repartiza pichetelor cantitatea strict trebuincioasă în raport cu efectivul şi cu situaţiunea lor, dând la pichetele de vară mai puţin ca la cele de iarnă D. M, No. 264 M. O. 30 R. din 1900 şi anexa din R. A,

Nota 2. — Pentru orice alte alocaţiuni neprevăzute de art de mai sus, ca: băi castele de apă, etc. se cere aprobarea ministerului, înaintându-se proces-verbal de constatarea făcută.

Nota 3.—Ord. minist. 9411/1912 relativ la alocaţii de com. bustibil pentru băi şi spălatul rufelor:

Am onoare a face cunoscut că dispoziţiunile ordinului circular No. 42 publicat în Monitorul Oastei p. r. No. 29/910 (vezi pag..... prescrie diferitele cheltueli care se fac din venitul fondului de întreţinere între care sunt şi cele pentru spălatul rufelor şi băilor oamenilor, în caz când corpurile nu posedă instalaţiuni de asemenea natură.

In ce priveşte însă, corpurile cari au instalaţiuni, conbustibilul necesar se alocă şi plăteşte din buget.

Rezultă dar, că în caz când corpurile nu posed instalaţiuni proprii pentru băi şi spălat rufe; atunci plata acestor servicii se va face din venitul fondului de întreţinere, potrivit ordinului circular No. 42 de mai sus, iar când au asemenea instalaţiuni combustibilul li se alocă din cel aprovizionat dela articolul respectiv al bugetului.

Nota 4.—D. M. 608 M. O. 39 R. 1913. Alocaţii de combustibil pentru desinfectatul efectelor cu etuva „Geneste-Hersche“ No. 1 câte 35 kgr. lemne sau 14 kgr. cărbuni Kardif pe oră.

Constatări şi recensăminte de furage şi lemne

ART. 93. — In fiecare an comandamentele constată prin ofiţerii de intendenţă, situaţia productelor, materialelor, în toate depozitele administrative, corpurile de trupă sau serviciii respective. Constatările au loc în luna Aprilie pentru lemne şi în Septembrie pentru furaje, Dacă aprovizionările s'au consumat mai d'inainte, constatarea se face la acea epocă.

(Vezi art. 39 din instruc. anexa lit D.)

ART. 94. — Constatările, bazate pe bilanțele de lichidare respective și pe registrul ofițerului cu aprovizionarea vor indica realitatea situațiunei, adică dacă sunt în excedent sau dificit.

Materialele sau productele găsite în excedent se încarcă la economii asupra corpului.

Când sunt cantități considerabile, comandantul corpului de armată deduce o parte din ele din aprovizionările viitoare, rămânând restul a se trece la ofițerul cu aprovizionarea pentru a se întrebuința ca mai sus.

Deficitele care ar rezulta după ce s'a făcut scăzămintele prevăzute de regulamentul serviciului de subsistență dacă nu sunt provenite din forță majoră declarată și constatată la timp, se imput vinovaților.

Cantitățile de furage și combustibil imputate se înlocuesc, după regulile generale, pe măsura cu trebuințele, plătindu-le din fondurile respective.

Nota. — Relativ la modul stabilirei imputațiilor, vezi art. 68 R. S.

ART. 95. — Scăzămintele pentru pierderi provenite din conservare și manipulare se acordă conform dispozițiunilor regulamentului de subsistență.

Corpurile de trupă cari primesc furaje și lemne periodic din depozite, fără ca ele singure să'și formeze depozite, nu au drept la asemenea scăzăminte.

Nota — Relativ la scăzăminte, cuantumul lor, modul de procedare, etc. vezi art. 39 din instr. anexa D atât pentru combustibil cât și pentru furaj.

IV

Fondul echipamentului

ART. 96. — In principiu toate materialele și obiectele de echipament ce, după regulament, trebue să posede corpurile, le sunt asigurate și distribuite de către administrația centrală a războiului.

ART. 97. — Când ministerul de război deleagă corpurilor, școalelor sau stabilimentelor sarcina să'și înființeze singure, în total sau în parte, diferite categorii

din echipament, serviciul se îndeplineşte după prescripţiunile speciale din instrucţiile anexa lit. G.

In comptul de gestiune al corpului se deşchide o coloană specială sub titlu de: «Fondul echipamentului».

Toate primirile şi cheltuelile făcute din sumele date de minister pentru asemenea cumpărături se înscriu sub acest titlu; pe măsură ce se produc.

Recepţia şi plata materialelor

ART. 98. — Recepţia aprovizionărilor de materiale la corp se face de către comisia de aprovizionare, prin încheere de proces-verbal, văzut şi aprobat de comandant.

Plata se efectuează de către casierul corpului, dupe comturi în regulă model 58 sau compturi cu firmă înregistrată prezintate de întreprinzători.

Inregristrarea materialelor

ART. 99. — Materialele de echipament, prin orice mijloc ar fi aprovizionate, sunt înregistrate asupra ofiţerului cu îmbrăcămintea, în registrul magaziei model No. 14 saŭ al diverselor model No. 250, pe măsură ce se primesc.

Primirea materialelor se face cu recipisa tăiată din carnetul cu matcă model No. 622.

Pentru materialele primite dela depozite, recipisa servă depozitului ca act de predare, iar pentru cele primite dela întreprinzător, recipisa ofiţerului cu îmbrăcămintea se alătură pe lângă compturile de plată.

Nota. — Primirea materialelor din depozite se face cu ordine de delegaţie, în baza ordinului de distribuţie a ministerului şi se trece în livretul de echipament.

Constatări şi recensăminte la materialele şi efectele de echipament

ART. 100. — Osebit de recensămintele hotărăte a se face în corp de către comandant, ajutor şi comandanţii de batalioane în fiecare an, la epoci nedetermi-

nate, comandamentele respective, prin ofiţerii de intendenţă, constată situaţia reală a materialelor şi efectelor de echipament în depozite şi magazii. (Art. 9, 14 18, 211, 225 şi 226 R. A.).

Constatările vor fi confruntate cu registrele şi actele respective, şi în caz de deosebiri, vor da loc la un proces-verbal, stabilind lipsurile şi prisoasele ce ar fi existând.

Materialele sau efectele găsite mai mult se vor încărca asupra ofiţerului cu îmbrăcămintea sau comandanţilor de companii, după caz; lipsurile se vor imputa celor cărora au fost date în primire conform art 108 şi următorii.

Nota. — Vezi D. M. No. 344 M. O. 5 R. 1898 p. 102 relativ la înregistrarea din oficiu la garnitura de război, a efectelor provenite din economii, aflată în acest manual la notele de sub art. 151 R. A.

Vezi asemeni toate adnotaţiunele trecute la acel articol.

TITLUL III

ADMINISTRAȚIA MATERIALELOR*)

CAPITOLUL I

Conservarea materialelor

ART. 101. — Materialele de tot felul, efectele și obiectele echipamentului de toate categoriile, precum și productele de subsistență aflate asupra corpului se păstrează:

a) In magaziile afectate ofițerului cu îmbrăcămintea, toate ce există asupra sa după registre și inventare generale, mai puțin cele predate cu inventare parțiale, subîmpărțirilor sau atelierelor corpului. (Anexa litera O. aliniatul 54 R. A.).

b) In magaziile și depozitele ofițerului cu aprovizionarea, tot ce există asupra sa după registrul pentru primirea și distribuția subsistențelor și cele primite cu inventar;

c) In magaziile companiilor și în servicii pe oameni, tot ce figurează asupra-le, după registre și iventare (Anexa lit. O, aliniatul 58 R. A.).

Distribuții și reintregrări

ART. 102. — Distribuțiile și reintegrările din magaziile și depozitele corpului se fac:

a) Pentru tot ce este materiale și efecte înscrise asupra ofițerului cu îmbrăcămintea, cu bonuri de primiri model No. 55 și buletinele de vărsări model No. 56, (anexa litera O. R. A.).

b) Pentru tot ce privește pe ofițerul cu aprovizionarea cu bonuri model No. 55.

*) Vezi pentru toate chestiunile relative la echipament, dispozițiunile generale trecute sub anexa lit. O. din acest manual.

CAPITOLUL II

Pierderi de materiale

ART. 103. — Materialele, efectele şi obiectele de orice categorie, precum şi productele se pot perde sau strica din forţa majoră sau din neglijenţă.

Cauzele de forţă majoră sunt:

a) Furt prin siluire sau spargere;

b) Furt prin dispariţia detentorilor;

c) Răpire sau sfărâmare de către inamic, sfărâmare sau părăsire silită în apropierea lui;

d) Incendiu;

e) Inundaţie;

f) Surpare sau reaua stare a clădirilor;

g) Evenimente în transport pe uscat şi apă;

h) Epizootie sau epidemie;

i) Pcrderi pe câmp de luptă;

j) Pierderi sau degradări într'un serviciu comandat;

k) Arderea efectelor dela oamenii sau caii atinşi de boale contagioase. (Vezi ordin circular No. 2 M. O. No. 2. p. 6 R. din 1901 Idem. D. M. 629 M. O. 56 R. 110)

ART. 104. — Cauzele enumerate la art, 103, ca să poată fi admisibile în favoarea celor însărcinaţi cu păstrarea efectelor, materialelor, etc., trebueşte raportat imediat după întâmplarea faptului arătând cauzele şi împrejurările care le-au provocat.

In afară de alte răspunderi, ce pot decurge neraportarea sau neconstatarea la timp atrage pedeapsa disciplinară.

Nota 1— Vezi şi art. 8 şi următorii din regulamentul contabilităţi în materii şi art. R. A.

Observerea In regulamentul administrativ, între cazurile de forţă majoră s'a adăogat al. i, j, k, care nu figurează la art. 8 din reguiamentul contab. în materii şi cari privesc pe oamenii corpurilor de trupă.

Nota 2. — Vezi şi art. 18 din reg. neştirbire publicat în acest manual Vol. II relativ la formalităţile de îndeplinit pentru scăderi de efecte şi materiale pierdute din orice cauze.

Nota 3. — *Decizia ministerială No. 28 din 23 Mai 1918 relativă la efectele de echipament pierdute pe timpul campaniei 1916—1918* M, O. *27 R. 1918.*

Prin decizia ministerială No. 487 publicată în *Monitorul Oficial* No. 259 din 5 Fevruarie 1917 s'a hotărât ca pe timpul campaniei, să nu se facă imputaţii ofiţerilor şi gradelor inferioare pentru pierderile de efecte, urmând numai a se întocmi actele legale cari vor fi înaintate ministerului după trecerea armatei pe picior de pace pentru a hotărî *).

Având în vedere că potrivit art. 42 din regulamentul legei asupra soldei în armată, soldele de campanie sunt scutite de orice reţineri şi ca urmare nu se putea face popriri nici pentru pierderi de efecte ;

Avand în vedere că pe ziua de 31 Mai a. c. armata trece pe picior de pace şi că trebuesc regulate lipsurile de efecte. Decid :

Efectele de echipament de tot felul, afară de armătură şi cele de infirmerie, pierdute de ofiţeri şi trupă pe timpul campaniei 1916—1918, se consideră ca forţă majoră din cauza evenimentelor războiului, căzând în prevederile art. 106 din regulamentul de administraţie al corpurilor de trupă, dacă s'au încheiat la timp actele prevăzute în menţionatul articol.

Nu se consideră ca forţă majoră şi deci se vor imputa, sau urmari de justiţie, contabilii gestionari, comandanţii de unităţi, sau orice persoană care a exercitat oficiul de păstrător sau mânuitor de materiale pe baza unor dispoziţiuni legale sau unui ordin superior, ce nu vor justifica lipsurile de efecte sau de materiale, ce le-au avut în păstrare precum şi ofiţerilor sau gradelor inferioare asupra cărora se va constata că pierderile provin din înstrăinare abuz de încredere, sau distrugere voită.

Actele întocmite de corpuri şi servicii se vor înainta comandamentelor respective cari, după centralizare şi verificarea lor de către ofiţerii de intendenţă, vor fi prezentate ministerului de război, direcţia echipamentului, însoţite de borderouri recapitulative în triplu, pentru a se hotărî scăderea *).

Câte unul din borderouri se vor opri la minister şi comandament, iar unicatul împreună cu actele pe cari se sprijină, va fi înapoiat corpului odată cu aprobarea pentru a servi ca act de scădere în gestiune

*) Vezi instrucţiunile ministeriale de mai jos, prin care se modifică parte din aceste dispoziţiun

Constatarea perderilor şi degradărilor

ART. 105.—Indată ce comandantul companiei a fost încunoştiinţat sau a constatat el însuşi orice fel de perderi, lipsă sau degradare, raportează comandantului său de batalion; Aceasta constată faptul, stabilind răspunderea şi-l înscrie în registrul de raport al corpului model 620[1]).

La companiile cari nu se găsesc la reşedinţa corpului, constatarea se face prin informaţiuni, şi numai în cazuri de pagube mari ea se face la faţa locului.

Dispoziţiuni relative la pierderi şi deficite de fonduri şi materiale

I. Ordin circular No. 2. din 20 Ianuarie 1912, relativ la lipsurile de efecte şi materiale din gestiunile corpurilor.

M, O. 4 R. 1912

Sunt numeroase cazurile în cari ministerul primeşte cereri de a scade din gestiunile corpurilor, efecte şi diferite materiale pierdute stricate sau constatate lipsă cu ocazia schimbărilor gestionarilor, sau cu eşirea lor din serviciul armatei ; astfel :

Contabili gestionari în materii au lipsuri la diferitele categorii de efecte, pe cari cât sunt în serviciu le acopere, căci în cele mai multe cazuri nimeni nu le controlează existenţa, de şi regulamentul prevede categoric facerea recensămintelor.

Ofiţerii cu aprovizionarea au lipsuri de făn, grăunţe lemne, etc.

Aceste lipsuri nu se descopere decât atunci când gestionarii părăsind serviciul, trebue să predea efectele şi materialele înlocuitorilor lor.

Cu ocazia întocmirei, actelor de constatare şi a bulentinelor de imputaţii au loc numeroase contestaţii şi întotdeauna se invoacă fel de fel de pretexte pentru a se motiva lipsurile, ceeace dă naştere la nesfârşite corespondenţe, în cari timp lucrurile trăgănesc, iar corpurile se resimt de lipsa efectelor sau materialelor, cu cari ele rămân multă vreme încărcate.

Inconvenientele sunt şi mai mari atunci când gestionarii părăsesc serviciul pe cale de reformă, sau demisie, căci rambursarea lipsurilor nu mai poate fi urmărită, iar armata pierde valoarea materialelor, pentru a căror înlocuire trebuesc alte mijloace, astfel că îndestularea nevoilor nu se mai poate face cum trebuie.

Osebit de lipsurile arătate mai sus, ministerul constată că, la fiecare încheere anuală, corpurile cer scoaterea din serviciu

1) La magazinele sau depozitele corpului şi la compania A. R. constatarea se face de către ajutor.

a numeroase efecte cari n'au împlinit termenul de serviciu, sub cuvânt că sau degradat înainte de termenul fixat.

Nu sunt rare cazurile în cari s'a cerut scăderea unor efecte după un an sau doi de serviciu, când termenul era de 9 la 12 ani.

Aceasta dovedește în mod învederat că efectele bune se pierd, sau se sustrag, înlocuindu-se cu reformături cari sunt necontenit prezentate la constatările anuale, pe cari ofițerii de intendență le admit cu ușurință, făcând acte de constatări lipsite de orice seriozitate.

Această stare de lucruri dăunătoare nu ar avea ființă dacă privegherea și controlul din partea celor în drept s'ar exercita în mod regulat asupra contabililor cari sunt păsătorii unor așa de însemnate valori.

Gestionarii corpurilor și ofițerii cu aprovizionarea trebuesc aleși dintre cei cari îutrunesc condițiunele cerute, între cari cea mai de căpetenie este spiritul de ordine, fără de care, în chestiuni de administrație și gospodărie nici un rezultat nu se poate dobândi.

Dacă ofițerii contabili numiți dintre combatanți nu sunt destoinici, dânșii trebuesc înlocuiți: dacă sunt dintre ofițerii de administrație dânșii trebuesc îndepărtați, căci armata nu poate încredința averea sa celor cari nu sunt în stare a o păstra.

Aducând cele ce preced la cunoștința comandamentelor, ministerul face cunoscut că pe viitor nu mai admite nici o scădere de efecte sau materiale, care nu ar fi într'unul din cazurile prevăzute de art. 103 din regulamentul serviciului administrativ, adică provenite din forță majoră.

II. *Instrucțiuni ministeriale No. 78 din 19 Aprilie 1919 relativ la constituirea comisiunilor pentru constatarea* deficitelor de bani și materiale produse pe timpul campaniei, *precum și modul lichidării acestor deficite*

M. O. 19 Oficial 1919

Având în vedere cererile adresate ministerului pentru a hotărâ asupra fondurilor, materialelor și proviziunilor pierdute în timpul războiului sau capturate de inamic;

Având în vedere procesul-verbal dresat de comitetul consultativ al intendenței, din ziua de 3 Martie 1919, prin care se propune ca chestiunea deficitelor de bani și materiale produse pe timpul campaniei să se constate de către comisiuni pe divizii, numite de comandanții respectivi, cari să stabilească prin procese-verbale împrejurările cu cari s'au produs pagubele și cari vor opinia dacă este cazul de forță majoră sau nu; precum și decizia ministerială No. 481 din 3 Fevruarie 1917, publicată în *Monitorul Oastei*, partea oficială No. 14/917 (trecută mai jos) prin care se stabilește actele ce trebuiesc dresate la timp de cei în drept pentru pierderi de materiale și provizii în timpul campaniei, se dispune următoarele:

a) La fiecare comandament de divizie se va numi câte o comisiune compusă din un comandant de brigadă, președinte *) șeful serviciului intendenței și un comandant de corp de trupă ca membri, având ca secretar un ofițer inferior de intendență sau administrație dela comandamentul diviziei; iar dacă lipsește, se va delega ca secretar un ofițer inferior de administrație dela corpurile de trupă sau serviciile comandamentului diviziei:

b) Comisiunea se va întruni la reședința comandamentului diviziei ori de câte ori va hotărâ comandantul prin ordin de zi, în care se va prevede și cazurile ce au de luat în cercetare;

c) În încheierile ce vor face asupra cauzelor de pierdere sau capturate de către inamic a fondurilor, materialelor și proviziilor în timpul campaniei, se vor sprijini pe dispozițiunile art. 103 și următorii din regulamentul de administrație al corpurilor de trupă, stabilind precis în procesele verbale ce vor dresa dacă pierderea sau capturarea este din forță majoră, din neglijență sau rea intențiune;

d) Actele pe cari se vor sprijini în judecarea fiecărui caz sunt cele prevăzute în decizia ministerială No. 487, publicată în *Monitorul Oastei* partea oficială No. 14 din 1917, dresată la timp și purtând viza serviciului intendenței comandamentului sub a cărei supraveghere și control administrativ se găsea corpul de trupă în momentul când s'a produs pierderea, deficitul sau capturarea de către inamic; iar în lipsă se pot lua în cercetare, sub formă de informațiune, și actele cari cei interesați le vor prezenta spre descărcarea lor și nu vor fi admise decât dacă comisiunea apreciază că au seriozitatea și greutatea unor acte pe cari să se poată sprijini în hotărârile ce vor lua;

e) Procesele-verbale dresate de comisiune, vizate de comandantul diviziei, se vor transcrie într'un registru de procese-verbale Md. cap. II, art. 14 din nomenclatura imprimatelor, care va rămâne în păstrarea serviciului intendenței diviziei; iar originalul în dublu exemplar se va înainta ministerului de războiu, direcția controlului special, împreună cu toate actele pe cari s'a sprijinit comisiunea la încheierea procesului-verbal, pentru a se hotărâ asupra scăderii fondurilor, materialelor și proviziilor pierdute sau capturate de inamic din cauză de forță majoră, sau imputarea în contul acelora cari din neglijență sau cu rea intențiune a adus pagube Statului, pierzând sau înlesnind inamicului, prin acțiunea lor, capturarea fondurilor, materialelor și proviziilor ce le aveau spre păstrare și manipulare;

f) Publicarea în *Monitorul Oficial* și al *Oastei* a acestor instrucțiuni servește drept orice notificare, comandanții diviziilor luând dispozițiunile necesare urgente pentru numirea și funcționarea comisiunilor hotărâte.

---

*) Vezi nota 6 de mai jos.

III. *Decizia ministerială No. 487 din 3 Februarie 1917, relativă la materialele și proviziile pierdute din forță majoră.* M. O 14 *p of.* 1917.

M. O, 14 p. of. 1917

Având în vedere cererele adresate ministerului pentru scădere de materiale și provizii ca pierdute din forță majoră :

Având în vedere că cele mai multe din aceste cereri nu sunt sprijinite prin acte care să arate împrejurările în care s'au produs pierderile ;

Având în vedere că, în asemenea ocaziuni, trebue să se facă dovadă că păstrătorii materialelor și proviziilor au făcut tot ce era cu putință pentru salvarea lor, dovadă care să fie confirmată prin constatarea organelor legale ale comandamentului de care depinde corpul de trupă sau serviciul.

Pentru aceste motive ; decid :

Pentru toate cazurile de pierderi, atribuite forței majore, corpurile sau serviciile vor întocmi chiar în ziua întâmplărei faptului procesul-verbal în care se va indica lămurit împrejurările în care s'a produs pierderea și măsurile luate în scop de a se garanta siguranța materialelor.

Acest proces-verbal, semnat de contabilul gestionar, ajutorul șefului de corp și certificat de comandant, va fi înaintat autorității de care depinde corpul sau serviciu, care va dispune să se cerceteze și să se constate prin serviciul respectiv de intendență dacă pierderea provine în adevăr din cauzele prevăzute de regulament ca forță majoră.

Actele astfel întocmite vor fi păstrate la corp, până la terminarea campaniei când vor fi înaintate ministerului, care, cercetându-le prin organele sale de control, va decide asupra scăderi materialelor sau imputarea corpului celor ce se vor găsi vinovați.

IV. *Decizie ministerială No. 28 din 23 Maiu* 1918 *relativă la efectele de echipament pierdute pe timpul campaniei* 1916—1918 M. O. *27 R.* 1918.

Prin decizia ministerială No. 487 publicată în Monitorul Oficial No. 259 din 5 Februarie 1917, s'a hotărât ca pe timpul campaniei să nu se facă imputații ofițerilor și gradelor inferioare pentru pierderile de efecte, urmând numai a se întocmi actele legale cari vor fi înaintate ministerului după trecerea armatei pe picior de pace pentru a horărâ.

Având în vedere că potrivit art. 42 din regulamentul legei asupra soldei în armată, soldele de campanie sunt scutite de orice reținere, și ca urmare nu se putea face propriri nici pentru pierderi de efecte.

Având în vedere că pe ziua de 31 Maiu a. c., armata trece pe picior de pace și că trebuesc regulate lipsurile de efecte ; decid :

Efectele de echipament de tot felul, afară de armătură şi cele de infermerie, pierdute de ofiţeri şi trupă pe timpul campaniei 1916 | 1918, se consideră ca forţă majoră, din cauza evenimentelor războiului, căzând în prevederile art. 106 din regulamantul de ad-ţie al corpurilor de trupă, dacă sau încheiat la timp actele prevăzute în menţionatul articol.

Nu se consideră ca forţă majoră, şi deci se vor imputa şi urmări de justiţie, contabili gestionari, comandanţii de unităţi, sau orice persoană care a exercitat oficiul de păstrător sau mânuitor de materiale pe baza unor dispoziţiuni legale sau unui ordin superior ce nu vor justifica lipsurile de efecte sau de materiale, ce le-au avut în păstrare, precum şi ofiţerilor sau gradelor inferioare, asupra cărora se va constata că pierderile provin din înstrăinare abuz de încredere, sau distrugere voită.

Actele întocmite de corpuri şi servicii se vor înainta comandamentelor respective cari, după centralizare şi verificarea lor, de către ofiţeri de intendenţă, vor fi prezentate ministerului de războiu, direcţia echipamentului, însoţite de borderouri recapitulative, în triplu pentru a se hotărâ scăderea.

Câte unul din borderouri se vor opri la minister şi comandament, iar unicarul împreună cu actele pe cari se sprijină, va fi înapoiat corpului odată cu aprobarea, pentru a servi ca act de scădere în gestiune.

V. *Ordin circular* No. *264 din 15 Mai 1919.*

M. O. 21 p. oficială 1919

Prin instrucţiunile ministeriale No. 78, publicate în *Monitorul Oficial* No 7/919, s'a hotărât ca deficitele de bani şi materiale produse pe timpul campaniei să se constate de comisiuni constituite pe divizii, cari să hotărască şi modul lichidării acestor deficite;

Având în vedere că intendenţa stabilimentelor centrale, care controlează şi supraveghează administrativ corpurile de trupă şi serviciile neindivizionate, n'are posibilitatea să constitue comisiuni de constatare a deficitelor, potrivit alin. *a* din instrucţiunile ministeriale în chestiune;

Având în vedere că asemenea deficite s'au produs şi la unele din corpurile de trupă şi stabilimentele menţionate ca complectare a instrucţiilor ministeriale No. 78. dispunem:

1. Toate deficitele de bani, materiale şi provizii provenite din timpul campaniei la sus numitele unităţi şi servicii să se supună constatării comisiunilor constituite la diviziile pe toritoriul cărora se găsesc.

2. Prin deficite de bani, materiale şi provizii se înţelege toate cazurile de pierdere din forţă majoră prevăzute la art. 103 din regulamentul de administraţie al corpurilor de trupă, precum şi oricare alt deficit sau pagubă ce are vreun corp de trupă sau serviciu în fondurile, materialele şi proviziile ce i-au fost încredinţate proventie în timpul campaniei.

VI. *Ordin circular al Ministerului de războiu (Serviciul controlului) No. 406 din 23/4/919, publicat în Monitorul Oficial* No. 33/919

Pentru complectarea instrucţiunilor ministeriale No. 78/919 şi ordinul circular No. 264 publicat în Monitorul Oficial No. 26/919, dispunem ca la Comandamentele Diviziilor p. sedentară care n'au comandanţi de brigadă pentru a-i numi preşedinţi ai comisiunilor de constatare a deficitelor aşa cum prevede al. a din sus menţionatele instrucţiuni, vor putea numi pe şeful de stat-major al diviziei să intre în compunerea comisiunei şi cel mai mare în grad dintre membrii va fi de drept preşedinte.

Pagube de forţă majoră *)

ART. 106. — Dacă comandantul constată personal că pagubele sunt provenite în adevăr din cauza de forţă majoră, supune cazul comandamentului superior prin raport special, înaintând şi toate actele ce s'ar mai fi întocmit. Comandamentul, dacă găseşte oportun hotărăşte o nouă constatare, prin ofiţerii de intendenţă, şi, în definitiv, comandamentul corpului de armată decide scăderea efectelor, materialelor, etc. Operaţia scăderei se face în baza acestui ordin.

Cazuri mai importante se supun ministerului spre ştiinţă.

Nota 1. — (Vezi art. 18 şi 19 din regul. neştirbire publicat în acest manual Vol. II şi instrucţiunile de mai sus).

Nota 2. — Ordin circular No. 44 relativ la aplicarea art. 106—110 din R. A. M. O. 29 R. 1910.

Având în vedere dispoziţia art. 106—110 din regulamentul serviciului administrativ în corpurile de trupă şi servicii şi art.

*) Vezi dispoziţiunile trecute mai sus relative la pierderi de fonduri şi materiale.

85 din instrucţiile asupra legii soldelor şi constatându-se că unele comandamente înaintează ministerului corespondenţa relativă pentru diferitele scăderi; ordon:

Comandamentele nu vor mai înainta ministerului actele de constatare cazurile de forţă majoră, luărei în dezertare pierderi sau degradări din neglijenţă, făcută la armătură, efecte sau materiale, exceptând cazurile importante, prevăzute de art. 106 (regulamentul serviciului administrativ în corpuri), când se trimete ministerului numai spre ştiinţă.

Comandamentele vor hotărâ asupra scăderilor pe baza constatărilor şi actelor legal întocmite, având-se în vedere şi dispoziţiile Inaltului decret No. 1.720 din 11 Maiu 1910, publicat în *Monitorul Oastei* partea regulamentară No. 22 şi va cere ministerului numai înlocuirea lor, arătându-se numărul ordinului prin cere s'a aprobat scăderea, data şi cauza care au provocat'o.

Comandamentele sunt rugate a lua măsuri pentru executare.

Nota 3. — Relativ la scăderile pentru armătura provenite din cauză de forţă majoră, ele se dau de către comandamentul respectiv, prin serviciul artileriei, vezi art. 15 din D. M. 536 M. O. 49 R. 1910.

Efectele luate de dezertori

ART. 107.—Efectele luate de dezertori sau de dispăruţi, considerându-se ca perdute din forţă majoră, (furt prin dispariţia detentorilor), companiile sunt descărcate de ele prin buletine de vărsare Model No. 56 la magazia corpului, îndată ce comandanţii de batalioane sau ajutorul au constatat faptul.

Scăderea acestor efecte d'asupra corpului nu se operează decât odată cu ştergerea omului din controale, după aprobarea comandantului pusă pe raportul-inventar model 704.

Pe lângă raportul inventar se anexează rezultatul obţinut asupra urmăririi efectelor la domiciliul dezertorului prin autorităţile locale.

ART. 108. — Nu sunt admise, ca luate în dezertare, decât efectele cu care omul poate fi îmbrăcat în momentul dezertărei, adică: câte un efect din categoriile micului echipament şi îmbrăcămintei.

Din efectele de mare echipament şi armătură, nu sunt admise decât centuronul cu port baioneta şi baioneta, şi aceasta numai în cazul când se va constatata că omul se găsea în permisie, concediu sau serviciu comandat.

Pierderi din neglijență

ART. 109. — Dacă, din constatările prescrise prin art. 104. comandantul găseşte că paguba nu este provenită din forță majoră, orice perderi sau degradări se impută vinovaților. (Vezi nota 5 de mai jos).

Pentru obținerea săderii efectelor se întocmesc buletinele de imputație model 57 bis, cari, împreună cu toate actele întocmite, se supun comandamentului imediat superior.

Aprobarea se dă pe însuşi buletinul de imputații după ce a fost verificat şi stabilit definitiv de către un ofiter de intendență, şi servă ca act justificativ la gestiune.

Nota. — Pentru lipsuri şi degradări din neglijență a materialului de artilerie şi muniţiuni, vezi Ord. cir. No. 61 M. O. 19 R. 1912 în cuprinderea următoare:

Stabilimentele militare de artilerie constatând lipsuri şi degradări din neglijență la predările ce fac corpurile, vor întocmi, pe lângă formele legale de constatare, şi devize referitoare, pe cari le vor trimite direct comandamentelor.

Comandamentele primind aceste forme vor stabili imputațiile conform art. 109 din regulametnul de administrație şi cu observarea întocmai a prescripțiunilor art. 68 din regulamentul soldei, pentru a nu se da naştere în urmă la corespondeţe ce se resfrâng asupra bunului mers al serviciului.

Cu reţinerile pentru imputații se va urma prevederile deciziei ministeriale No. 322 din 1911.

Ca urmare, comandamentele şi stabilimentele se vor adresa ministerului numai în cazuri de contestații bine justificate când vor înainta actele prevăzute de art. 68 ali. 6 din regulamentul legii soldelor, cu opinia precisă a şefilor ierarhiei.

ART. 110. — Buletinele de imputații, pentru pierderi sau degradări sunt executorii, dacă au fost recunoscute de vinovați, numai după hotărârea comandantului; când sunt protestari, se supune casul comandantului corpului de armată care hotărăşte definitiv. (Vezi şi art. 118 şi urmatorii R. A.) şi art. 68 R. S).

ART. 111. — Efectele şi obiectele imputate cadrelor se scad asemenea din scripte pe baza ordinului de aprobare al comandamentului.

ART. 112. — Când imputaţiile rămase definitive privesc cele 8 categorii ale echipamentului, stabilite prin *art. 126*, şi cari urmează a se înlocui de minister, se întocmeşte de către intendantul corpului de armată un memoriu, model 64, care se presintă de comandament ministerului pentru a servi la înlocuirea efectelor imputate şi ţinerea controlului banilor încasaţi dela acei cărora s'a imputat.

Pagube constatate la inspecţiuni

ART. 113. — Toate perderile şi degradările de efecte şi materiale ce s'ar constata cu ocazia inspecţiilor, recesămintelor ori a predărilor, şi cari nu vor fi justificat, că s'au contatat la timp se vor imputa:

a) Cele găsite în magazia corpului ofiţerului cu îmbrăcămintea şi celor de sub ordinele sale cari le-au avut în primire şi cari, conform regulamentului de faţă, sunt răspunzători pecuinari;

b) Cele găsite la companii; comandanţilor de companii şi gradelor de sub ordinele lor, cari le-au avut în primire şi sunt, după regulament, răspunzători pecuinar:

c) Cele găsite în magaziile şi depozitele ofiţerului cu aprovizionarea, acestuia şi gradelor de sub ordinele sale care le-au avut în primire.

Dacă asemenea pierderi sau degradări s'a constatat de către comandant sau de ofiţerii de intendenţa, raspunderea cade asupra ajutorului şi comandanţilor de batalioane.

Pedepsirea pentru pierderile de neglijenţă

ART. 114. — Vinovaţii, chiar dacă ar achita imediat costul efectelor sau materialelor pierdute sau stricate, sunt pedepsiţi, după importanţa cazului disciplinar sau penal. (Vezi nota 5 de mai jos).

Înlocuirea efectelor imputate

ART. 115. — Efectele și obiectele scăzute d'asupra corpurilor ca pierdute din forță majoră, precum și cele imputate, pentru care s'a vărsat suma pe numele ministerului, sunt înlocuite de minister peste drepturile anuale cuvenite corpurilor. (Art. 138 R. A.).

Reparația efectelor degradate

ART. 116. — Efectele, obiectele și materialele degradate din orice cauză, sunt reparate și aduse în stare bună de îndată, după deciziunea comandantului, din fondul de întreținere.

ART. 117. — Costul reparațiilor mari, provenite din forță majoră, se rambursează corpului de către minister de baza actelor de constatare și dovezilor întocmite cari prelabil au trebuit să fie aprobate.

Regularea imputațiilor)*

ART. 118. — Orice imputație definitivă dă loc la un ordin de zi pe corp, stabilind răspunderea; obiectele sau materiale care trebuesc scăzute, destinația sumei încasată, și orice alte detaliuri relative, precum și numărul ordinului aprobator al imputației.

Toate actele de constatare, stabilind fiecare imputație în parte, formează un dosar special ținut de casier. Vezi și art. 109—113 R. A.

ART. 119. — Costul efectelor materialelor, etc., imputate ca pierdute din neglijență, aparținând celor 8 categorii de echipament, pe masură ce se reține lunar de la cei cărora, s'a imputat, se depune, pentru arme, muniții și trăsuri date de Stat, la Casa de consemnații, pe numele ministerului de războiu; iar pentru celelalte efecte se face venit la fodul de întreținere.

In județe, depunerile se fac prin administratori financiari respectivi.

---

*) Vezi dispozițiuni generale relative la imputații și vinderi de materiale ale statului; la notele de mai jos de sub art. 127.

Recipisele se înaintează pe cale ierarhică ministerului de războiu, însoţite de memoriul model 64, (Art. 126 R. A.)

ART. 120. — Costul efectelor şi materialelor cari nu-aparţin categoriilor indicate la *art. 119*, precum: obiectele diverse, mobilier, bibliotecă, etc., ca şi a celor de subsistenţă, se varsă integral la fondurile respective.

ART. 121. — Costul tutulor degradărilor imputate pentru efectele care sunt susceptibile de reparaţiuni în corp, oricare ar fi categoria la care aparţin, se varsă integral la fondul de întreţinere, care suportă toate cheltuelile reparaţiunilor care se execută de îndată.

Costul acestor reparaţiuni nu pot fi nici într'un caz, mai mari decât sumele imputate.

Valoarea efectelor şi materialelor imputate

ART. 122. — Valoarea efectelor de orice categorie şi a tutulor materialelor care ar urma să se impute vinovaţilor, se va calcula. (Vezi nota 5 de mai jos).

a) Pentru efectele noi precum şi pentru arme şi muniţiuni de răsboiu, costul integral după tarifele în vigoare. (Vezi Nota 4 de mai jos).

Pentru armătură vezi anexa H.

Pentru echipament „ „ I.

b) Pentru efecte de îmbrăcăminte; $^3/_4$ din costul lor pentru cele din G. S. şi $^1/_4$ cele din G. C.

Cizmele, precum şi orice alte efecte de îmbrăcăminte cari nu sunt înscrise pe garnituri, se vor imputa dacă sunt puse în serviciu cu partea proporţională costului lor în raport cu termenul de durata şi cu cel ce mai avea de servit.

In orice caz, valoarea cizmelor imputate nu va fi mai mică decât costul carâmbilor cari trebuiau vărsaţi pentru încăputare.

c) Pentru toate celelalte efecte din orice categorie, costul imputaţiei se va socoti proporţional cu termenul ce ar mai fi avut de servit la data constatării; (Vezi nota 2).

d) Pentru efectele cu termenul împlinit, dar cari ereau menţinute in serviciu, $^1/_{10}$ din cât a costat;

e) Pentru efectele cu termenul implinit, scoase afară din serviciu, $^1/_{20}$ din cât a costat ;

f) Armele şi accesoriile de arme se impută după tarifele lit. H.

Nota. 1 — Relativ la interpretarea al. c. de sub art. 122 de mai sus este ordin circular No. 13 M. O. 18 R. 1904 p. 131 ; „Termenul de durată a efectelor de orice categorie, cari nu sunt clasate pe categorii, ci pe ani de serviciu, se va considera, în ceeace priveşte imputaţiele, *pe ani întregi*, iar nu şi pe fracţiuni din an".

Astfel, efectele cu termen de durată mai mari ca un an, care vor avea de servit mai puţin ca un an la data constatărei, se vor imputa cu partea proporţională din costul lor cuvenită pe un an ; iar acelea ce vor avea de servit un an şi câteva luni, se vor imputa cu partea proporţională din costul lor cuvenit pe 2 ani şi aşa mai departe, fără însă a se întrece costul lor ca noi. Efectele care prin tarifele regulamentului au termenele de durată fixată la un an sau mai puţin decât un an, se vor imputa pe preţul lor, or cât ar mai avea de servit,

Nota. 2. — Relativ la fixarea preţului cu care trebue înscrise obiectele şi efectele spitaliceşti vezi D. M, No. 244 M. O. 26 R. 1904 p. 224.

Nota 3. —Relativ la costul imputaţiei armelor, este ord. cir. 66 M. O. 50 R. 1910.

Având în vedere că dispoziţiunile ordinelor ministeriale No. 8655 din 17 Noembrie 1908 şi 5680 din 28 August 1909, prin care se stabilea valoarea imputaţiilor pentru armele şi carabinele Md. 1879, sunt contrare dispoziţiunilor legii şi regulamentului asupra serviciului administrativ decretat cu No. 1910 din 1900 ; ordonăm :

Dispoziţiunile art. 122 lit. *a* din regulamentul asupra serviciului administrativ se vor aplica întocmai, stabilindu-se ca valoarea pentru armătura imputată costul integral.

Nota 4. — *D. M. 205 din 2 Mai st. n. 1919, relativă la costul imputației efectelor și materialelor armatei de către corpuri și servicii.*

M. O. 9 R 1919

Zilnic se primesc la minister din partea corpurilor și serviciilor rapoarte împreună cu buletine de imputație pentru diferite efecte și materiale pierdute, cu prețurile de imputație stabilite după vechile tarife.

Aceste efecte chiar dacă s'ar găsi însă sunt colosal de scumpe.

Majoritatea efectelor nu sunt în realitate pierdute, ci li se dă altă întrebuințare; iar mai târziu se declară pierdute și cere a i se imputa cu prețurile vechi.

In alte cazuri se iau efecte din magaziile corpurilor de cei interesați, după cum au nevoie, li se stabilește un buletin de imputație, dresând acte de pierdere de cele mai multe ori fictive.

Prin aceste procedee se cauzează Statului pierderi considerabile în averea sa, luându-se efecte în mod neregulat, cari nu se pot înlocui nici cu de 5 ori prețul de imputație, negăsindu-se și neputându-se aduce multă vreme de nicăieri.

Pentru aceste motive, decidem:

Pentru toate categoriile de efecte și materiale pierdute și pentru cari se vor forma buletine de imputație în caz că nu vor fi sprijinite pe acte serioase din cari să rezulte că pierderea a fost reală, cei vinovați vor fi trimiși înaintea Curții marțiale pentru risipire de efecte aparținând Statului.

Nu se vor aproba decât imputațiile bazate pe acte legale și cari vor face complecta dovadă a pierderii efectelor.

In acest scop s'a întocmit alăturatul tarif stabilit pe baza prețurilor actuale de cumpărare a materialelor după care urmează a se stabili imputațiile.

Șefii de corpuri și servicii, cât și oliterii de intendență verificatori, sunt obligați să observe și să execute cu stricteță această dispoziție.

Stabilirea imputațiilor după noul tarif se aplică cu începere dela 1 Martie 1919.

Publicarea în *Monitorul Oficial* a prezentei deciziuni servă drept notificare.

Tarif de costul efectelor și materialelor aflate în depozitele armatei spre a servi la diferite imputații

Cămăși de trupă lei 21, cămăși de oliv lei 27, cămăși de flanelă lei 45, cămăși de pichet lei 30, cămăși-bluze lei 35,20, ismene trupă lei 15,60, ismene oliv lei 21,25, ismene pichet lei 26, ismene tricotate lei 32, ismene-pantaloni lei 33, obiele de flanelă lei 7, obiele de pânză lei 4, ciorapi de lână lei 10, ciorapi de bumbac lei 6, batiste lei 2, ștergare lei 3, mănuși

maron lei 8, mănuşi de lână lei 6, mănuşi de bumbac lei 2, perii cisme lei 2,85, perii haine lei 2,85, perii cap lei 2, perii cai lei 9, ţesale lei 2, semne indentitate lei 0,10, pântecare lei 4, ghebe lei 20, manta cu căptuşeală lei 122, manta fără căptuşeală lei 98, manta rusească lei 56, veston vătuit lei 25, tunică tric. căptuşită lei 79, tunică tric. fără căptuşeală lei 54, tunică etapă lei 45, tunică rusească lei 50, tunică vopsită uşor lei 46, pantaloni trupă lei 42, pantaloni ruseşti vătuiţi lei 36, bluze trupă lei 41, bluze oliv lei 46, flanele trupă lei 33, flanele tricotate lei 35, flanele bumbac lei 27, capişon lei 12, cojoace cu mâneci lei 60, cojoace fără mâneci lei 40, cojoace lungi lei 90, şoşoni tranşee lei 80, cisme pâslă lei 35, bocanci trupă lei 85, opinci cu toc lei 25, opinci ţărăneşti, preţ maxim perechea lei 12,50, moletiere tricotate lei 12, moletiere postav lei 6, capele lei 8, căşti metal lei 8, căciule lei 15, şireturi bocanci lei 2, centiron cu port lei 19,60 centiron plotonier lei 25, centiron infanterie fără port lei 13,60, centiron cavalerie lei 24, centiron artilerie lei 22, port-pumnal lei 6,50, port-baionete lei 6, cartuşiere infanterie lei 17, cartuşiere cavalerie lei 13,75, cartuşiere pânză piept lei 8,50, cartuşiere pânză a 90 cartuşe lei 5, curele de armă lei 15, curele-carabină lei 18, toc pistol automat lei 19,50, toc revolver lei 17,15, şnur piele revolver lei 4,90, raniţă pânză lei 21, saci efecte lei 10,35, saci merinde lei 21,75, saci merinde rus lei 7,50, bidoane de tablă lei 6, bidoane de sticlă neînbrăcate lei 1,80, dop de bidon lei 0,20, gamele lei 6, trompete lei 45, cornuri lei 40, cordon pentru trompet şi c. lei 5, foi cort cu asccesorii lei 37, 80, foae cort simplă lei 22,70, sfori pentru cort lei 2,95, beţe cort 2 bucăţi lei 2,65, beţe cort 3 bucăţi lei 2,95, săculeţe pentru beţe pene lei 2,50, nasturi mici cort (o garnitură) lei 7, şei călăreţ artilerie lei 430, şei complecte lei 550, căpestre piele lei 23,50, lanţ căpăstru lei 4, plaşe lân lei 9,25, traiste orz lei 5,80, găleţi pânză lei 9,55, căpestre cânepă lei 6,50, căpiţele piele lei 15, conoveţe cânepă kgr. lei 10, chiochinări bucata lei 6, funie de in m lei 1,30, chingă cânepă m lei 1,20, funii de tei m lei 0,90, funii de păr cal m lei 1, otgon de trei m lei 1,50, otgon de cânepă m lei 2, otgon de in m lei 2,50, zăbale bucata lei 3,80, guri de ham tei lei 8,50, guri de ham cânepă lei 15, şleauri cânepă kgr. lei 31,50, şleauri tei kgr. lei 12,50, hăţuri cânepă kgr. lei 13,50, hăţuri tei kgr. lei 12, hăţuri păr cal kgr. 14, dârlogi lei 28, zăbale lei 18, muştuc lei 6, ham Dobrogen per. lei 230, ham mij. Md. 912 per. lei 480, ham ceti Md. 912 per. lei 442, ham simplu per. lei 270, păturі oameni, cal lei 60, saitele lei 42, feţe pernă lei 8, dosuri pernă lei 8,50, cearceafuri lei 28, cojoace santinelă lei 180, talpă kgr. lei 28, furda talpă kgr. lei 6, toval talpă kgr. lei 44, furda toval lei 8, blank kgr. lei 33, furda blank kgr lei 10 piele, miel argăsit lei 12, piele oaie lei 13, piele iepure lei 6,25, pingele, feţe, toc lei 10, cuie de lemn kgr. lei 4, cuie ştifte kgr. lei 10, aţă cusut scule

kgr. lei 100, aţă cânepă cism. kgr. lei 100, aţă cusut moser 0/0 yd lei 2,50, maşina călcat lei 8, măşti contra gazelor axfixiante lei 5,50.

Rambursarea sumelor imputate pentru pierderi sau degradări

ART. 123. — Orice sumă de bani imputată ca valoare a lipsurilor, pierderilor sau degradărilor, se varsă imediat de vinovaţi la casa regimentului.

In cazul când vinovaţii nu pot face vărsarea, suma imputată este considerată ca datorie către Stat, şi se reţine din solda ofiţerilor, conform regulamentului soldei

ART. 124. — Indată ce imputaţia este definitivă şi aprobată, materialele, efectele, etc., se scad din registrele respective ; iar suma dacă se plăteşte imediat de vinovat, se trece în primiri la fondul respectiv [1]), dacă vinovatul nu poate face rambursarea, suma întreagă se scoate cu referat din casa corpului asupra casierului, care o face venit la fondul respectiv, înscriind'o pe de o parte în portofoliu ca rambursabilă anume dela cei cărora s'a imputat, şi pe de alta în relevul de datorii al ofiţerilor pentru a se opera reţinerile.

Dacă imputaţiile se raportă numai la degradări reparabile, costul reparaţiilor se încasează la fondul de întreţinere, de unde apoi se cheltueşte pentru a se aduce în starea în care erau; fie că banii s'ar fi depus de vinovat imediat, fie că s'ar fi scos din casa corpului şi trecut ca datorie a ofiţerului. (Art. 69 f. R. A.).

ART. 125. — In cas de mutare a ofiţerului, suma rămasă a se mai rambursa la portofoliul corpului se înscrie pe certificatul de încetare de plată model 49 întocmit în două exemplare, din cari unul se dă ofiţerului la plecare, iar cel'alt se trimite noului corp, împreună cu dosarul care a stabilit imputaţia.

Noul corp înscrie datoria în portofoliul sau şi în relevul de datorii, scoţând bani din casa corpului şi

1) In ce priveşte armele, muniţiile de război şi frâsurile date de Stat, dacă sunt imputate ca pierdute, etc, suma este vărsată la Casa de depuneri pe numele ministerului de război, căruia se înaintează imediat recipisa.

restituind vechiului corp integral toată suma prevăzută în certificat ca datorie către Stat. (Vezi şi Art. 80 R. S.).

După achitarea sumei imputată, dosarului sigilat şi parafat se depune în arhiva ministerului de răsboiu.

ART. 126. — Dacă imputaţia priveşte armătura, muniţii de războiu sau trăsuri date de Stat la achitarea sumei imputată se trimite ministerului, pe cale ierarhică un tablou model 624, cuprinzând totalul sumelor reţinute numărul şi data cu care s'a înaintat recipisele (Art. 119 R. A.)

ART. 127. — Imputaţiile relative la lipsuri, perderi şi degradări privitoare gradelor inferioare se acoper pentru cei cu solda lunară ca la ofiţeri, iar pentru cei cu solda zilnică, conform prescripţiunilor serviciului interior al trupelor. (Vezi şi art. 114, R. A.).

Nota 1. — A se observa că relativ la imputaţiele de efecte, art. 125 de mai sus, prescrie a se întocmi certificatele de încetare de plată în dublu exemplar, când ofiţerii sunt mutaţi, iar suma ce ar mai fi rămas de plată se restitue intégral noului corp. Art. 80 din regulamentul soldelor prevede a se întocmi un singur certificat de încetare de plată, care se trimite noului corp împreună cu toate actele relative, pentru a se înscrie în registru de datorii, fără a face nici o menţiune de modul cum urmează a se rambursa suma. Art. 94 din vechiul regulament al soldelor prevedea că rambursările pentru efectele imputate se trimit vechiului corp pe măsura ce se reţine lunar de noul corp unde ofiţerul a fost mutat.

Nota 2. — Relativ la reţineri pentru imputaţii din solda gradelor inferioare *nereangajate* atât art. 41 din legea soldelor, cât şi art. 69 din regulamentul soldelor, prescrie categoric că solda lor nu se poate reţine sau popri pentru pierderi sau risipiri de efecte; în asemenea cazuri ei se supun judecăţii sau se pedepsesc disciplinar, dacă n'au mijloace proprii pentru a plăti valoarea lor.

Faţă cu aceste dispoziţiuni ale legei şi regulamentul soldelor, intervine art. 507 din regulamentul serviciului interior (astfel cum a fost modificat M. O. 45 R. 1910). care prevede că oamenii cari pierd efecte, armătură, etc., pe cari nu le pot înlocui altfel, pot fi trimişi la munca câmpului în condiţiunile art. 105 din acelaş regulament,

iar banii câştigaţi vor fi vărsaţi corpului până la concurenţa sumei datorite.

A se observa că datoria o plăteşte numai cu bani pe care-i câştigă dela lucru, iar nu din hrana în bani, care este dată exclusiv pentru a hrăni, când nu e posibil a fi hrănit în natură, fie la corp, fie la cei ce lucrează şi în acest din urmă caz, ea nu va mai servi la plata datoriei ci va rămânea în profitul mesei de întreţinere.

Ultimul aliniat al art. 507 prevede că aceste dispoziţiuni nu prejudică întru nimic, dispoziţiunile penale care li se pot aplica pentru pierdere de efecte prevăzute în codul de justiţie militară (art. 238 dela 3 luni până la 2 ani închisoare),

Dispoziţiuni generale relative la imputaţii şi vânzări de efecte şi materiale

Nota 1. — *Destinaţia şi contabilitatea sumelor încasate din imputaţii de efecte şi materiale.*

In instrucţiunele pentru aplicarea bugetului pe ex. 1916—1917 ultimul buget înainte de războiu se prescriu următoarele dispoziţiuni, în baza celor cuprinse în legea bugetară din acel exerciţiu:

„Prin prescripţiunile legii bugetare, se prevede că efectele de toate categoriile, precum şi armătura şi muniţiunile de războiu, degradate, distruse sau pierdute din neglijenţă sau din nepăzirea legilor şi regulamentelor, se vor înlocui îndată din sumele încasate dela acei cărora s'au făcut imputaţiile respective, constatându-se toate operaţiunile prin conturile de gestiune supuse controlului Inaltei Curţi de conturi.

„Tot în chipul acesta — mai zice legea bugetară — se vor înlocui şi lemnele şi furajele al căror cost s'ar fi imputat altora, costul foilor de drum pentru transporturi liberate ilegal şi imputate celor vinovaţi sau cari, conform dispoziţiunilor luate, ar trebui plătite de cei cari au beneficiat de ele, precum şi medicamentele liberate cu plata ofiţerilor, reangajaţilor şi funcţionarilor civili din serviciul armatei.

„Pentru aducerea la îndeplinire a acestor dispoziţiuni ale legii bugetare, se vor observă cele ce urmează:

a) Inlocuirile de efecte, armătură şi muniţiuni de războiu, făcându-se de către minister, toate sumele încasate din imputaţia unor asemenea efecte şi materiale, se vor înainta trimestrial ministerului, observându-se, în ce priveşte înlocuirile, dispoziţiunile deciziei ministeriale No. 540 *) publicată în *Monitorul Oastei*

*) Vezi ambele aceste decisiuni trecute mai jos.

p. r. No. 33 din 1 Decembrie 1909 iar pentru armătură D. M. 332 din Iunie 1911.

„Se exceptează dela această regulă, imputațiile pentru obiectele înființate din fondurile de întreținere, al căror cost se va trece în primiri la acest fond care va suporta și cheltueala pentru înlocuire; (Vezi ordinul de mai jos).

„*b*) Sumele încasate din imputații de lemne și furaje, se vor înainta comandamentelor diviziilor, unde se vor trece în primiri în contul de gestiune al serviciului de intendență la fondul respectiv al lemnelor sau furajelor, aceste 2 fonduri trebuind să fie separate unul de altul, și din cari se vor face cheltuelile pentru înlocuirea acestor materiale; (Vezi în această privința și ord. minist. 1103 din 28 April. 1911, ca sumele relative la imputații de combustibil și furaj, să se facă venit la fondul numerar respectiv. aflat la comandament, iar cheltuelile din aceste fonduri să se facă numai după aprobarea ministerului).

„*c*) Costul foilor de drum imputate, se va înainta ministerului îndată ce se va încasa și din care ministerul va achita căilor ferate valoarea lor;

„*d*) Sumele încasate din vinderea medicamentelor, conform deciziunii ministeriale No. 236, publicată în *Monitorul Oastei* p. r. 25 din 23 Iunie 1908, se vor înainta ministerului în numerar la finele fiecărei luni, care prin direcția 6 sanitară va îngriji pentru înlocuirea lor în depozitele farmaceutice. *(Vezi notele de mai jos).*

„In afară de cazurile sus arătate. orice sumă proveniță din vinderea cailor, efectelor și materialelor reformate, sau din oricare altă proveniență, se vor vărsa la tezaur, așa cum se prevede în decizia ministerială No. 540, publicată în *Monitorul Oastei* p. r. No. 33 1 Decemvrie 1909 (Vezi nota de mai jos).

„Se exceptează sumele prinse din vinderea animalelor sau materialelor, cumpărate sau înființate din fondurile de întreținere, cari sume se vor face venit tot la fondul care a suportat cheltueala".

Notă. — La stabilirea sumelor în acte sau bulentine pentru pagube de orice fel, fracțiunile mai mici ca 5 bani să se întregească în folosul administrației; — sumele provenite din imputații să se înainteze trimestrial regulat ministerului Ord. minist, (int. centr.) No. 15242|1913.

Nota. 2. — *Ordin circular No, 17 din 7 Martie 1912, relativ la sumele ce se înaintează mininterului pentru imputații și cele ce se trece în primiri la fondul de întreținere.*

M. O. 10 R. 1912

Prin instrucțiile anexe la buget se prevede că sumele ce se impută la corpuri se înaintează ministerului trimestrial, în numerar, numai pentru acele efecte sau materiale ce se înlocuesc de minister.

S'a observat, însă, că unele corpuri înaintează ministerului şi sumele provenite din imputaţii cari privesc părţi din efecte, precum : hăţuri, câmpuri de frâne, scări de şea, centuroane de bucătari, paftale de centuroane, apărătoare de gura armei şi altele.

Pentru a se curma orice nedumerire şi a se înlătura corespondenţa cu înapoerea sumelor rău înaintate, ministerul hotărăşte cele ce urmează :

1. Sumele ce se înaintează ministerului vor fi numai pentru imputaţiile de efecte întregi.

Accesoriile sau părţile efectelor se impută pe costul întreg cu care se poate înlocui, încasându-se suma la fondul de întreţinere, de unde se înfiinţează de corpuri direct din comerţ, conform ordinului circular No. 3379 din 12 Iunie 1910 ;

2. Sumele din imputaţia efectelor şi obiectelor înfiinţate de corpuri din fondul de întreţinere se fac venit la acest fond, care va suporta cheltuiala pentru înlocuirea lor ;

3. Apărătoare de gura armei fiind accesoriu de armă, s'a înlocuit prin apărător de bronz pentru tel, care se comandă arsenalului armatei direct de corpuri, conform deciziei ministeriale No. 226, publicată în *Monitorul Oastei* No. 22 din 1911. Prin urmare, sumele din imputaţia acestor obiecte se trec în primiri la fondul de întreţinere, de unde apoi se trimite arsenalului.

Publicarea prin „Monitorul Oastei" ţine loc de notificare

Nota 3. — *Vărsarea sumelor încasate din imputaţii sau vânzări de materiale şi efecte.*

D. M. No. 540 din M. O. 33 R. 1909.

Având în vedere art. 48 din legea contabilităţii publice se ordonă următoarele :

1. Cu începere de astăzi, 18 Noemvrie a. c., corpurile şi serviciile militare vor vărsa la Stat, prin administraţiile financiare respective, orice sume ar încasa pentru diferite imputaţii şi trebuinţe ca : furaj lemne, imprimate, telegrame, armătură, medicamente, transport, poligoane, materiale şi efecte de echipament şi spitaliceşti, costul cailor pentru tinerii din trupele călări cu termenul redus (bacalaureaţi), materii explosibile, precum şi unelte de săpători şi telegrafişti, etc. ; cu alte cuvinte toate sumele cari altă dată se vărsau la minister în numerar sau prin recepise de consemnare.

2. Recepisele obţinute de la tezaur se vor prezenta ministerului (direcţiile respective) pe cale ierarhică : trimestrial pentru imputaţii, lunar pentru cereri, cu câte un tablou în dublu format şi pe fel de materiale, în care se va arăta ; cantitatea imputată, No. recipisei şi suma vărsată. Tabloul va fi verificat de serviciul intendenţei respective. Unul din tablouri, certificat de primirea recepisei, se va înapoia corpului, spre a servi atât la

scăderea efectelor sau materialelor imputate deasupra corpului, cât şi la justificarea sumei. Al doilea tablou va servi la darea ordinelor de distribuţie; iar la urmă recipisele vor fi trimise serviciului contabilităţi de către direcţiile respective din minister spre a fi trecute în registrul veniturilor ministerului de războiu, ce se ţine la acel serviciu.

3. Pentru materialele, efectele, uneltele, imprimatele, etc., ce s'ar cere, nu se va vărsa costul lor până ce mai întâi corpul nu va întreba depozitul respectiv şi va primi răspunsul afirmativ al acestuia: că ce'e cerute se găsesc în depozit. Aceasta spre a înlătura cererile de restituire a banilor de la Stat, cari dau loc la o numeroasă corespondenţă, cum şi la mari întârzieri în satisfacerea lor.

4. Cererile pentru înlocuiri de piese de armătură şi muniţiuni vor fi satisfăcute de comandamente din cantităţile aflate în depozitele regionale de arme şi muniţiuni; iar în caz de lipsă, comandamentele vor cere ministerului aprovizionarea depozitelor cu piesele lipsă. (Vezi nota de mai jos).

5. Uneltele şi materialele de săpători şi telegrafişti se vor da din depozitele regionale de geniu dela batalioanele 1, 2, 3, şi 4 pionieri, corpurile de trupă din regiunea comandamentelor respective; iar celor din comandamentul marinei militare din depozitul regional dela batalionul 2 pionieri.

In privinţa acestor unelte materiale se va avea în vedere şi ordinul circular No. 5.636 din 13 Decembrie 1907 (direcţia geniului).

6. Plata imputaţiilor se va face conform celor prevăzute la art. 123-124 din regulamentul serviciului administrativ.

7. Ordinul circular No. 5, publicat în *Monitorul Oastei*, partea regulamentară No. 10 din 1904. şi ordinul circular No. 28, publicat în *Monitorul Oastei*, partea regulamentară No. 24 din 1908, asemenea şi toate ordinele anterioare, contrarii deciziei de faţă sunt anulate, precum şi art. 2 din decizia ministerială No. 349, publicată în *Monitorul Oastei*, partea regulamentară No. 23 din a. c.

Nota 4. — *Dispoziţiuni relative la imputatii de armătură, muniţiuni, trăsuri şi material de artiliere.*

D. M. No. 332 M. O. 26. oi. 1911

Având în vedere încheierea comitetului consultativ al intendenţei făcută prin procesul-verbal No. 5, paragraful III din 30 Maiu 1909 şi dispoziţiunile legii bugetare pe 1911 — 1912, care prevede ca „Efectele de toate categoriile, precum şi armătura şi muniţiunile de războiu degradate, distruse sau pierdute din neglijenţă sau din nepăzirea legilor şi regulamentelor, să se înlocuiască dela acei cărora s'au făcut imputaţiile respective constatându-se toate operaţiunile prin conturile de gestiune supuse controlului Inaltei Curţi de Conturi"; decidem:

Art. 1. — Armătura, muniţiile de războiu, trăsurile, material de incendiu piesele de schimb şi acesoriile ce aparţin fiecărui din aceste categorii se vor imputa pe preţurile cu cari se vor înfiinţa sau reaproviziona de stabilimentele de artilerie.

Sumele primite se vor înscrie în gestiunea stabilimentului: arsenal, pirotehnie sau pulberărie, în o coloană deosebită, intitulată „Fond de imputaţii".

La primirea sumelor stabilimentul va deschide în contabilitatea comenzilor o partidă pe care o va debita prin casă cu sumele ce se primesc din imputaţii şi se va credita prin comenzi cu lucrările aprobate ce se vor executa în socoteala imputaţiilor şi numai în limita valorii cantităţilor imputate.

Bilanţul acestei partide se va face trimestrial.

Operaţiile se verifică şi controlează de ofiţerul de intendenţă odată cu închierile trimestriale ce face gestiuni în bani, când se asigură că primirile sunt toate încărcate iar cheltuielile nu sunt întrebuinţate decât pentru satisfacerea destinaţiunii proprii ce au, iar nu în alte scopuri, ceea ce ar constitui o afectare de resurse oprite de art. 53 din legea contabilităţii publice.

Rezultatul bilanţului acestei partide se va arăta pe situaţia de fonduri.

Art. 2. — Executarea imputaţiilor se va face conform art. 109 şi următorii; iar plata se va face conform art. 123 şi 124 din regulamentul de administraţie al corpurilor de trupă şi art. 89 din legea asupra soldelor în armată.

Art. 3 — Materialele sau maşinele cari aparţin stabilimentului şi sunt înfiinţate din fondurile lor când, se vând. valoarea încasată se va face venit la fondul care a suportat cheltuiala înfiinţării

Art. 4. — Corpurile şi serviciile sunt obligate a cere arsenalului pirotehnie sau pulberăriei, după cazuri, înainte de stabilirea imputaţiilor, preţurile cu cari s'ar putea înfiinţa cele stabilite prin art. 1 când sunt pierdute, distruse sau degradate din neglijenţă sau s'ar putea repara când reparaţia nu se poate face la corp.

Contrariu diferenţele se vor imputa celor ce vor neglija astfel stabilirea preţurilor.

Arsenálul pirotehnia şi pulberăria fixând preţurile, rămân obligate a executa înfiinţarea sau repararea cerută de corp, fără a mai putea invoca vreun spor de neprevedere.

Art. 5 — Stabilimentul primind costul imputaţiilor, după îndeplinirea formelor hotărâte liberează din depozit fără întârziere, cea ce are şi ia măsuri, pe de o parte, pentru înlocuirea acestora iar pe de altă parte complectează fie prin confecţionare fie prin aprovizionări speciale pe cele ce mai trebue şi al căror cost l-a primit.

Art. 6. — In caz de primire de comenzi particulare sau din partea ministerului pentru diferite autorităţi şi particulari, potrivit prevederilor din regulamentele stabilimentelor militare, se va pro-

ceda cu valoarea materialelor luate din depozite şi ființate de minister tot ca şi pentru imputatii, astfel ca înlocuirea lor să se poată face fără pierderi pentru Stat.

Art. 7. — Sumele ce se vor prinde, potrivit aprobărilor ministerului, din vânzare de armătură, muniţiuni, trăsuri, materiale, maşini etc., scoase din întrebuinţare prin declasări ca degradate din uz, sau schimbări de modele şi care fusese înfiinţate de minister, se vor vărsa la Stat; iar pe baza recipiselor cari se vor trimite prin direcţia artileriei serviciul contabilităţii, se va da ordine de scădere.

Art. 8 — Toate dispoziţiunile referitoare la armătură, muniţie materiale, etc., contrare prezentei decizii, sunt şi rămân desfiinţate; iar instrucţiunile ministeriale anexate la buget (paragraful 10), se va socoti modificate, potrivit celor coninute în deciziunea de faţă.

Nota. 5.—*Reguli relative la liberarea şi plata medicamenteior de către ofiţeri şi personalul armatei.*

(D. M. No, 195 M. O. 22 of. 1911)

Cu începere de la 1 Aprilie 1911, medicamentele, materialul de pansament şi diferitele analize chimice şi bacteriologice, necesare ofiţerilor din activitate cu familiile lor (soţia şi copiii), precum şi familiile reangajaţilor, personalu. civil din serviciul armatei şi jandarmi rurali, se vor plăt după preţurile tarifare.

Nota. — Pentru reangajaţi şi familiile lor (soţie şi copii) medicamentele se dau gratuit, conform art. 7 din legea de reangajare. M. O. 2 R 1912. Vezi D. M. 214 M. O. 14 R. 1912.

Liberarea şi plata lor se va face după următoarele reguli:

1. Medicamentele, materialul de pansament şi analizele se vor face şi libera după prescripţiunile unui medic militar, semnate şi de persoana pentru care se cere. Pentru jandarmi rurali şi lucrătorii din stabilimentele militare prescripţiile vor fi semnate de către medicii lor şi vizate de comandant sau director.

Medicamentele şi materialele de pansament se vor prescrie în cantităţi necesare cel mult pentru trei zile, afară de cazul când ofiţerul sau celalt personal menţionat se găseşte într'o garnizoană unde nu există farmacia militară.

2. Nu se vor libera medicamente de lux, precum:

colcremuri, apă de Colonia, paste şi prafuri de dinţi, apă pentru gură, cosmeticuri, etc., nici specialităţi străine.

3. Vinurile medicinale şi alcoolurile aromatice se vor prepara după ce personalul menţionat va aduce vinul sau alcoolul trebuincios, în care farmacistul va adăuga numai celelalte ingrediente prevăzute în prescripţia medicală.

4. Medicamentele liberate pentru întrebuinţarea mai mare de trei zile, afară de excepţiunile prevăzute precum şi cele de lux sau specialităţi streine, se vor imputa, în mod solidar, acelui care a semnat recepta şi acelui care a expediat-o.

5. Materialul de pansament şi chirurgical nu se va prescrie de către medic pe o aceeaş receptă, ci separat.

6. Farmaciile, depozitele chirurgicale şi laboratoarele, cari au liberat medicamente, materiale de pansament sau au executat diferite analize pentru personalul prevăzut în această decizie, vor întocmi la finele fiecărei luni un rezumat în care vor totaliza după receptele ce le-au fost prezentate în cursul lunei, fiecare fel de medicament, material de pansament şi analize, în parte cu preţul notat în dreptul fiecăruia. Vor întocmi apoi borderouri nominale în dublu pe corpuri şi servicii, arătându-se în dreptul fiecărei persoane costul total al medicamentelor, materialelor sau analizelor ce au primit.

Aceste borderouri centralizate într'un borderou general, împreună cu rezumatul receptele fiecărei persoane în parte, formate în dosar, se vor înainta de către farmacistul gestionar ministerului de războiu (direcţia sanitară), spre a se verifica de către farmacistul şef al armatei, după care acesta va înapoia actele justificative (dosarul receptelor şi rezumatele) gestionarului, spre a-i servi la scăderea medicamentelor sau materialelor; unul din borderourile nominale îl va trimite corpului sau serviciului din care face parte personalul pentru a li se încasa costul din prima soldă, al doilea se înaintează comandamentului respectiv pentru ca să se ştie ce sume are de primit de la corpuri, iar borderoul general se opreşte la ministerul de războiu, direcţia 6-a sanitară, pentru control.

7. Sumele încasate lunar de corpuri sau serviciuri, se înaintează în numerar comandamentului, împreună cu borderoul nominal prevăzut la alin. 6 de mai sus, cari le tri-

mite ministerului de război, direcţia contabilităţii, împreună cu un borderou nominal pe corpuri, în dublu, verificat de serviciul întendenţei, spre a servi la reaprovizionările medicamentelor şi materialului, conform bugetului. (Vezi modificarea dela nota 2 de mai jos).

8. Orice dispoziţiuni contrarii acestei deciziuni sunt şi rămân revocate.

9. Publicarea acestei deciziuni prin *Monitorul Oastei* ţine loc de notificare.

Nota 6. — *Modul vărsărei sumelor încăsate ca cost de medicamente.*

O. C. 29 M. O. 28 Oct. 1911

Având în vedere propunerea făcută de inspectorul general al armatei prin referatul No. 1.291/911 şi avizul dat de direcţia intendenţei pe acelaş referat, ordon:

Vărsarea sumelor încasate din costul medicamentelor vândute ofiţerilor, reangajaţilor şi funcţionarilor civili din serviciul armatei se va face trimestrial, iar nu lunar, după cum prevede decizia ministerială No. 195 din 27 Aprilie a. c.; actele prevăzute de art. 6 se fac tot lunar.

Nota. 7 — *Formalităţile ce urmează a se observa la vinderea efectelor şi materialelor armatei.*

a) *Plata taxelor de înregistrare.*

Art. 47. al. 3 din legea timbrului din 1906 M. O. 13 R. zice:

Vânzările de bunuri mobiliare, făcute de autorităţile administrative prin organele lor, fie prin licitaţie publică, fie de bună voie, sunt supuse la taxe de înregistrare, care se vor achita de cupărător, deosebit de preţul cumpărărei".

Taxa este de 3 la sută şi se plăteşte pentru toate efectele şi materialele armatei, care se vând fie în profitul tesaurului, fie în profitul fondurilor corpului.

b) *Când asistă la vinderi prin licitaţiuni delegatul ministerului de finanţe?*

Art. 48 al. 3 din L. C. P. zice: „când veri-unele din obiectele mobile sau imobile *ale Statului*, nu mai sunt în stare de a se întrebuinţa şi vor fi susceptibile de a fi

vândute, atunci vânzarea se face prin licitaţiune publică în asistenţa unui delegat al ministerului financelor, etc. (aceasta încasează atunci şi suma pe care urmează a o vărsa ca venituri extraordinare ale Statului).

Art. 43 din vechea lege C. P. din 1893, despre care face menţiune art, 154 R. A. şi devenit acum art. 48 de mai sus, numai prevede dispoziţiunea „*sumele cari nu ar avea vre-o afectaţiune specială*“ ; şi prin urmare art. 154 R. A. nu mai e în concordanţă cu art. 48 L. C. P. de unde rezultă că toate sumele provenite din vânzări de efecte şi materiale, aparţinând Statului, ca fiind înfiinţate din fondurile bugetare, cum de pildă efectele de echipament, să se verse la tesaur, după cum sunt astăzi dispoziţiunile în vigoare arătate mai sus.

c) *Când asistă la vânzări prin licitaţiuni publice, ofiţerul de intendenţă ?*

In general, în toate cazurile când se vinde prin licitaţiuni publice efectele sau materialele înfiinţate din fondurile statului şi suma urmează a se vărsa la tezaur.

Art. 154 al. 2 din R. A. zice relativ la vinderea efectelor de echipament : „vinderea se va face prin comisiunea de aprovizionare, asistată de un ofiţer de intendenţă

Pentru cai, art. 24 din instruc. No. 404 M. O. 28 R. 1911 zice : „vânzarea se va face de către delegatul diviziei respective (un ofiţer de intendenţă) în unire cu delegatul ministerului de finanţe, pe care divizia îl va anunţa la timp, ambii asistaţi de delegatul corpului de trupă sau serviciului“.

In caz când licitaţiile pentru vinderi de cai reformaţi se ţin în alte garnizoane decât acele în care funcţionează servicii de intendenţă, atunci ofiţerul de intendenţă se înlocueşte prin comandantul garnizoanei sau delegatul acestuia, conform D. M. 767 M. O. 50 R. 1911.

Când caii sau alte animale ce se vând au fost înfiinţate din fondurile corpurilor, în acest caz suma ce se prinde din vânzare făcându-se venit la fondurile respective conform al. *d* din instr. dela nota 1 de mai sus, nu mai asistă nici of. de intendenţă sau delegatul lui, nici fiscul.

Pentru vânzarea *obiectelor de mobilier*, sumele rezultate urmând a fi vărsate la tezaur, conform art. 47 din R. C. urmează a asista of. de int. şi delegatul minist.

finanțe care azistă oridecâteori urmează a se vărsa sumele la tezaur.

Bineînțeles că, conform dispozițiunilor citate mai sus mobilierul înființat din fondurile proprii ale corpurilor și serviciilor (nu cele bugetare) în caz când se vinde, suma se face venit la fondurile respective din care s'au înființat. In acest caz vinderea se face de comisiunea de aprov. și nu mai este nevoie să aziste nici of. de int. nici delegatul fisculni.

d) *Efectele de infirmerie* nu se pot vinde sau întrebuința, ele se distrug prin ardere, în totdeauna. M. O. 29 din 1901 R. pag. 298.

e) *Obiectele diverse* înființate de corp se vând prin licitație sau direct la fabrici, după regulele prevăzute la art. 165 R. A. Vinderea sa face de comisiune sau direct de corp la fabrici fără a asista nimeni alții.

f) Toate vânzările menționate aci, se pot face și fără licitație, când valoarea nu trece de 500 de lei, în baza art. 71 al. 9 din L. C. P. «Pentru vânzări de efecte mobiliare afară de uz, când valoarea lor nu trece de 500 lei, se poate încheia contracte prin bună învoială" ; bine înțeles că trebue aprobarea autorităților superioare.

CAPITOLUL III

Formarea, confecția și întreținerea echipamentului

ART. 128. — Echipamentul de tot felul, care compune gestiunea în materti a corpurilor de trupă, se împarte în următoarele 8 categorii:

1) Materii prime și modele tipe.
2) Micul echipament.
3) Imbrăcămintea.
4) Marele echipament.
5) Harnașamentul.
6) Cazarmamentul.
7) Efecte și obiecte de infirmerie.
8) Armătura, muniținile de război și trăsurile date de Stat.

Materialele și efectele care fac parte din fiecare

categorie, sunt specificate pe arme în nomenclaturile anexa lit. I.

ART. 129. — Osebit de materialele şi efectele prevăzute la art. 128, corpurile mai posedă diferite alte materiale şi obiecte care nu intră în gestiune, precum :

1) Obiecte diverse de menagiu, cult, ateliere, muzică, mobilier, etc. (Art. 161—165 R. A.),

2) Obiecte, materiale şi uvraje de studii, care compun biblioteca corpului. (Art. 166 R. A.).

Nota. 1.— D. M. *No. 142 din 4 Aprilie 1916, relativă la efectele, obiectele şi materialele de tot felul ce se trec în gestiune la rubrica „mobilizare".*

M. O. 9 R. 1916

Pentru a se stabili cari anume obiecte, efecte şi materiale se trec în gestiune la rubrica „mobilizare". şi

In vederea deciziei ministeriale No. 105 din *Monitorul Oastei*, partea regulamentară No.11 din 15 Aprilie 1915 prin care se ordonă ca unele obiecte şi materiale diverse destinate a se întrebuinţa numai la mobilizare să se înscrie în registrul de diverse care este prevăzut de art. 161 din regulamentul serviciului administrativ, dar care nu se trimite în cercetarea şi judecarea înaltei Curţi de conturi, conform art. 187 din legea asupra contabilităţii publice, decidem:

1. Decizia ministerială No. 105 sus menţionată este şi rămâne desfiinţată ;

2. Materialele, obiectele şi efectele de orice natură, grupate pe categorii, precum obiecte şi materiale diverse, având destinţiune din timp de pace pentru mobilizare, atât cele plătite din creditul extraordinar sau din fondul de războiu, cât şi acelea procurate prin rechiziţionare sau prin bonuri de rechiziţie se vor trece absolut toate; fără excepţie, în registrul de magazii şi în gestiune, înregistrânduse la rubrica „mobilizare" şi intrând astfel în prevederile legii şi regulamentului privitoare la neştirbirea în timp de pace a materialul destinat mobilizării. (Inaltele decrete No. 1 şi 981 din 2 Ianuarie şi 22 Februarie 1912, publicate în *Monitorul Oastei*, partea regulamentară No. 8 şi 8/912);

3. De asemenea se trec în gestiune şi se înregistrează la rubrica „mobilizare" toate materialele, efectele şi obiectele ce se dau prin distribuire, indicându-se cătăţimea şi felul lor ce trebuesc înscrise la acea rubrică, sau prin vărsare dela un corp la altul, serviciu sau depozit, când ambele operaţii de scăderi şi primiri a celor cese vărsă se fac tot asupra rubricei „mobilizare", conform art. 3 şi 24 din regulamentul aceleeaşi legi.

Comandamentele, diviziile 1—2 cavalerie şi intendenţa stabilimentelor centrale vor lua măsuri pentru întocmai executare a dispoziţiunilor de faţă.

Nota 2. — *D. M. No. 178 din 28 Aprilie 1916*

M. O. 10. R. 1916

In vedere de a se stabili capitolul la care să se înregistreze materialele de cari tratează deciziunea ministerială No. 142, publicată în *Monitorul Oastei*, partea regulamentară No. 9/916, decidem :

Efectele, obiectele şi uneltele cari nu pot forma o categorie şi nici nu pot aparţine vreuneia din categoriile prevăzute la art. 128, de sub capitolul III, titlul III din regulamentul serviciului administrativ în corpurile de trupă, se trec în registrul de primiri şi consumaţii, după categoria VIII, sub denumirea de „diverse" şi se înregistrează în gestiune la rubrica „mobilizare" intrând astfel în prevederile legii de neştirbire a materialului de război.

Comandametele, diviziile I şi II cavalerie, intendenţa stabilimentelor centrale şi comandamentului marinei sunt rugate a lua măsuri pentru aducerea la îndeplinire a dispoziţiunilor deciziunii de faţă.

Materialele prime şi modelele tipe

ART. 130. — Când ministerul distribue corpurilor efectele neconfecţionate, materialele se înscriu la categoria materiilor prime, de unde se scad pe măsură ce s'au confectionat, fie această confecţiune executată în atelierele corpului fie prin maeştrii civili.

Costul confecţiei cum şi materialele ce intră în confecţie, sunt fixate în tarifele anexa lit. L.

Se urmează asemenea când corpurile îşi aprovizionează singure materialele din fondurile ce li se dau.

ART. 131. — Aprovizionarea materialelor prime, lăsate în sarcina corpurilor se face după prescripţiunile cap. IV, titlul I.

Art. 132. — Modelele tipe de orice categorie sunt înscrise şi figurează în scriptele şi gestiunea corpului, îndată după materiile prime.

Confecţia efectelor

ART. 133. — Confecţia efectelor se face după ordinul de zi, în care arată : efectele de confecţionat materialele ce urmează să se scoată din magazie pentru a

fi date în ateliere şi avansele de bani necesare confecţiei.

Ajutorul înscrie în carnetul de atelier model No. 59 atât materialul dat, cât şi avansul autorisat pentru confecţie, ori materialul de confecţie echivalent.

La terminarea confecţiei fiecărui fel de efecte, se închee carnetul atelierului şi ajutorul constată materialele întrebuinţate, cătăţimea efectelor confecţionate, cheltuelile făcute şi materialul rămas economie.

Comisia de aprovizionare încheie cuvenitul proces-verbal de primire.

Inregistrarea efectelor, descărcarea materialelor şi suma cheltuită se aprobă prin ordin de zi.

ART. 134. — In caz când comisia de aprovizionare a constatat că efectele nu sunt bine confecţionate, sau nu sunt conform modelelor tipe, se înapoiază în atelier pentru rectificare; atât costul rectificărei cât şi valoarea celor cari nu se mai mai pot îndrepta, se impută vinovaţilor.

Tot asemenea se urmează şi cu efectele cari se aprovizionează sau se confecţionează prin maeştrii civili în ateliere private, pagubele sunt acoperite din garanţiile ce trebue să depună asemenea maeştrii.

Drepturile de echipament cuvenite corpurilor

ART. 135. — Echipamentul distribue corpurilor:

a) Ca parte anuală;

b) Ca complectare pe efecte de mobilisare;

c) Ca înlocuire a efectelor scoase din serviciu prin uz sau prin alte cause.

(Vezi şi art. 12 din regulamentul pentru neştirbirea rezervelor de materiale, publicat în acest manual vol II)

Art. *136 137 şi 138* astfel cum au fost modificate prin Inaltul Decret No. 1413, M. O. 9 R. 1905 p. 110.

ART. 136. — (Art. II din Inaltul Decret). Partea anuală de echipament cuvenită corpurilor de trupă se calculează şi se aloeă precum urmează:

a) La trupa permanentă: numărul zilelor de hrană alocate unui corp de trupă după cele patru bilanţe tri-

mestriale, se împarte cu termenul de durată a efectului prefăcut în zile, iar câtul represintă partea anuală.

b) La trupa cu schimbul: la numărul de zile alocat cadrelor pe un an întreg, se adaugă şi numărul de zile de hrană al tutulor oamenilor concentraţi în cursul anului; totalul zilelor — cadre şi schimb — se împarte cu termenul de durată al efectului (în Monitor din greşală s'a tipărit al efectivului) exprimat în zile, iar câtul represintă partea anuală.

Nota — Termenul de durată a efectelor, este cel prevăzut la anexa lit I. R. A. Fracţiunile ce rămân se neglijează art. 290 din vechiul R. A.

ART. 137. — (Al. III din Inaltul Decret). Fiecare corp de trupă la 31 Marte al fiecărui an, întocmeşte un tabel de zilele alocate trupei, specificate după cum s'a zis mai sus, care tabel se verifică, se semnează şi se trimite de-a dreptul ministerului, în ziua când se verifica bilanţul ultimului trimestru de catre ofiţerul de intendenţă verificator. In tabel zilele alocate va fi aşezate pe grade pentru a sluji şi la calculul galoanelor.

După aceste date, partea anuală de mic echipament îmbrăcăminte şi cazarmament, se calculează în birourile ministerului şi se comunică corpurilor prin comandamentele respective.

Nota — Relativ la interpretarea art. 137 de mai sus este ordinul Ministerului No. 11447 din 1906 de mai jos, care lămureşte cum trebue să se facă tabloul:

„In urma apariţiei Inaltul Decret No. 1413 din „Monitorul Oastei" No. 13 din 1905 partea regulamentară, s'a primit dela corpuri mai multe interveniri, cum că calculul părţei anuale de echipament nu se face potrivit drepturilor reale cuvenit corpurilor.

Pentru lămurirea dispoziţiilor aliniatelor a şi b din articolul 2 al Inaltului Decret citat mai sus, se comunică următoarele:

1) In totalul zilelor de hrană de care trebue a se ţine seamă în calculul părţei anuale, va intra pe lângă zilele de hrană alocate corpurilor pentru oamenii aflaţi prezenţi sub arme, şi zilele celor aflaţi sub absenţe pentru: permisii, concedii, concedii de boale şi închisoare în care poziţii oamenii port haine.

2) Nu se va socoti însă, zilele oamenilor aflaţi în diferite absenţe eventuale ca: concedii date pentru economii bugetare, în spitale şi în orice alte poziţii în care oamenii de fapt, nu port hainele.

Comunicând cele de mai sus, binevoiţi a da cuvenitele ordine corpurilor de trupă şi ofiţerilor de Intendenţă din Comandamentul D-voastră, pentru a le avea în vedere la stabilirea tablourilor de zile ce urmează a se întocmi anual potrivit Inaltului Decret No. 1413.

ART. 138.— (Al. IV din Decret). Peste partea anuală se mai distribue corpurilor efectele perdute din cauza de forţă majoră (Art. 115 R. A.).

Inlocuirele acestora se face pe bazele următoare:

1. Pentru efecte noi acelaş număr.

2. Pentru cele în curs de durată jumătate, iar cele cu termenul împlinit nu se mai înlocuesc.

ART. 139.—Când în aceiaşi categorie se găseşte unele efecte prisos şi altele mai puţin, se poate cere înlocuirea unora prin altele pentru o valoare echivalentă.

Când la unele corpuri garniturile sunt complecte, prisoasele se deduc din partea anuală.

Cererile se fac ministerului în luna Ianuarie a anului prin cale ierarhică, însoţite de constatările la faţa locului de către ofiţerul de intendenţă însărcinat cu supravegherea corpului.

ART. 140.—Efectele de mic echipament şi de îmbrăcăminte din garnitura de războiu se distribue corpurilor complecte pentru efectivul de războiu.

Felul efectelor şi cantităţilor trebuincioase sunt fixate pe arme în regulamentul de mobilizare.

Marele echipament se distribue pe efectivul de războiu.

Hranaşamentul se distribue pe numărul cailor cari formează efectivul de războiu sau al trăsurior cari trebuesc înhămate.

Accesoriile, precum: sacii de orz, găleţile plasele de fân, etc., cari nu pot dura acelaşi timp cu hranaşamentul, se înlocuec corpurilor de minister când sunt scoase din serviciu.

Armătura muniţiunile de războiu şi trăsurile se distribue pe efectivul de mobilizare.

Muniţiunile de exerciţiu se distribue după prevederile regulamentului de tragere. (Art. 200 din regul. tragerei ţintă din 1905).

Efectele şi obiectele de înfirmerie se distribue pe numărul paturilor fixate fiecărui corp anexa lietera N.

Efectele scoase din serviciu prin uz sau scăzute din alte cauze se înlocuesc anual.

Distribuirea şi punerea efectelor în serviciu

ART. 141. — Punerea efectelor de orice categorie în serviciu se va face la 1 Noembrie al anului.

Efectele de diferite categorii sunt date companiilor, în timp de pace, pe efectivul bugetar, la cele permanente şi cel mult pentru 125 oameni la cele teritoriale.

Distribuţiile, întreţinerea şi păstrarea lor se face după instrucţiile dela anexa litera O.

Garniturile efectelor de îmbrăcăminte

ART. 142. (Astfel cum a fost modificat prin I. D. No. 1943 M. O. 12 R. 1912).

Efectele de îmbrăcăminte aflate asupra corpurilor de trupă se cuprind în următoarele două categorii:

a) Mobilizare.

b) Serviciu curent.

Pentru mobilizare, corpurile trebue să aibă un rând de efecte de îmbrăcăminte complecte pe efectivul de războiu hotărât prin regulamentul mobilizărei.

Aceste efecte, înregistrate în coloana, mobilizare" sunt păstrate în magaziile corpurilor, pe unităţi, şi la fiecare unitate aşezate pe mărimi şi în ordinea vechimei lor.

Notă. — Vezi D. M. 142 din M. O. 9 R. 1916 ca efectele şi materialele să se înreg. la „mobilizare» trecută mai sus la pag. 161.

Primeneala acestor efecte se face anual, punânduse în serviciu din cele mai vechi un număr egal cu cel distribuit corpurilor ca parte anuală, la serviciul curent.

[Vezi art. 6 din regulam. neştirbire publicat în a-

cest manual, Vol. II, relativ la formalităţile de îndeplinit pentru primirea părţei anuale).

Sub nici un motiv nu pot fi puse în serviciu dela mobilizare un număr mai mare de efecte decât cel fixat ca parte anuală, astfel ca stocul de efecte aflat la mobilizare să rămâe neatins. (Art. 13 din reg. neştirbirei publicat în acest manual Vol. II).

Pentru serviciul curent, corpurile trebue să aibă câte două rânduri din fiecare fel de efecte de îmbrăcăminte pe efectivul bugetar, plus o rezervă de efecte pentru echiparea concentraţilor pentru instrucţie şi manevre.

Din aceste două rânduri de efecte, corpurile, formează două garnituri, una de serviciu menită a fi purtată la paradă şi în oraş şi alta de cazarmă, pentrn instrucţie şi serviciu interior.

Garnitura de serviciu cuprinde rândul cel mai bun de efecte, care se păstrează în magaziile unităţilor pe efectivul bugetar.

Garnitura de cazarmă cuprinde rândul cel mai vechi de efecte şi sunt date oamenilor pe efectivul bugetar.

Prisosul de efecte, atât din garnitura de serviciu cât şi din garnitura de cazarmă, care întrece efectivul bugetar, se păstrează în magazia corpului, servind la echiparea concentraţilor pentru instrucţie şi manevre. (Vezi art. 39 din regulamentul citat),

In registre ambele garnituri vor figura înscrise în aceeaşi coloană, adică la serviciul curent.

Pe situaţiile de echpament, însă la partea a doua numărul de efecte din aceste garnituri se va înscrie în două coloane deosebite.

Pentru cunoaşterea garniturilor din cari fac parte aceste efecte, ele vor fi marcate cu iniţialele corespunzătoare.

In fiecare an ministerul hotărăşte partea anuală cuvenită corpurilor, din fiecare fel de efecte de îmbrăcăminte.

Pe măsură ce corpurile primesc efectele de îmbrăcăminte noui, le depun în magazia de mobilizare, luând un număr egal de efecte, din cele mai vechi, pe cari le pun în serviciu, iar un număr egal de efecte din cele

mai vechi şi mai uzate se trec la reformă, scăzându-se definitiv din registru.

Constatarea acestor efecte se va face de către ajutorul şefului de corp, asistat de comandanţii de batalioane, la fiecare unitate, iar scăderea se va aproba prin ordin de zi dat de comandantul corpului.

Din efectele de îmbrăcăminte scoase din serviciu, dar cari sunt în stare mai bună corpurile vor confecţiona spenţere cari vor fi purtate la grajd, corvezi şi alte servicii în corp precum şi pe sub bluzele verzi cenuşii când timpul e friguros.

Restul efectelor reformate, care nu se mai pot întrebuinţa nici la reparaţii, vor fi vândute.

Numărul de efecte reformate şi scazute nu pot fi niciodată mai mare decât drepturile anuale, dar poate fi mai mic, dacă starea efectelor îngădue a mai fi păstrate în serviciu în scop de a economisi, pecât cu putinţă, efectele destinate pentru parade şi ţinuta de oraş.

Cu ocazia constatării efectelor de îmbrăcăminte, destinate a fi scoase din serviciu, ajutorul comandantului stabileşte devize pentru reparaţiile trebuincioase de făcut efectelor din garnitura de serviciu şi cea de cazarmă.

Comandantul corpului, aprobând aceste devize, hotărăşte programul după care se vor executa reparaţiile efectelor în atelierele corpului, succesiv pe unităţi.

Cheltuelile întreţinerii şi reparaţiilor se fac din fondul de întreţinere, la care ministerul va aloca corpurilor câte o sumă anual, în marginile mijloacelor bugetare.

Nota 1. — *Ordinul Ministerului Răsboi.* No. *1388 | 914.*

S'au primit la minister cereri de a se aproba corpurilor să se scadă cu efecte peste cătăţimele părţei anuale a serviciului curent, fixate prin tabelul ce se stabileşte pe fiecare an bugetar, arătând că au la rubrica „Serviciu" efecte degradate în cătăţimi mai mari decât cele stabilite şi hotărâte ca drepturi de consumaţiune anuală.

Sunt în adevăr corpuri cari prin îngrijirea pusă, posedă efectele de cazarmă în număr mult mai mare cu cel pentru trebuinţele curente.

Pentru ca operaţia scăderei efectelor să se facă cu bună chiverniseală pentru echipamentul corpurilor şi ca cererile de asemenea natură să nu se mai înainteze ministerului, se dispune cele ce urmează:

Corpurile pot scoate din serviciu oricâte efecte degradate ar avea înscrise la rubrica „Serviciu", garnitura de cazarmă, însă cu următoarele condiţiuni:

Să nu se claseze pentru înlocuire dela rubrice mobilizare la serviciu, peste limitele hotărâte ca parte anuală, clasare oprită de art. 2 din legea privitoare la neştirbirea materialului de războiu şi art. 13 aliniatul ultim din regulamentul acestei legi.

Să oprească mai întâi un număr de efecte:

a) Pentru complectarea stocului de efecte trebuitoare la echiparea concentraţilor la instrucţie conform art. 39 din acelaşi regulament.

b) Pentru echiparea: gărzilor în corp, oamenilor de corvoadă, celor trimişi la vatra lor, în închisoare, infirmerii sau la spitale.

Efectele scoase din serviciu se vor întrebuinţa, parte la reparaţii sau transformări şi restul ca cârpe de şters.

Binevoiţi, vă rog a dispoza ca aceste dispoziţiuni să se comunice corpurilor ce aparţin administrativ comandamentului D-voastre.

ART. 143.—(suprimat prin decretul citat la art. 142).

ART. 144.—(astfel cum a fost modificat prin decretul citat la art. 142).

Pentru cunoaşterea vechimei efectelor de îmbrăcăminte înscrise la coloana „mobilizare", corpurile ţin un registru deosebit, în care înscriu toate efectele noui ce li se distribue şi din cari scad efectele cele mai vechi pe cari le pun în serviciu.

ART. 145.—(suprimat prin decretul citat la art. 142).

ART. 146.—Idem, idem.

ART. 147.—Idem, idem.

ART. 148.—Idem, idem.

ART. 149.—Idem, idem.

ART. 150.—Idem, idem.

Garnitura cazarmă

ART. 151.—Pentru reparaţiile efectelor din această garnitură, în scop de a se menţine cât mai mult în serviciu, se urmează după cum se prescrie pentru g. s. (Vezi şi anexa lit. G. al. 14).

Nota 1.—Vezi şi al. 91 şi 92 din instr. anexa lit. O care prevede că echipamentul de mobilizare este considerat ca proprietate a Statului, iar nu a corpurilor cărora numai le este dat în păstrare; nici o autoritate alta decât *ministerul de războiu*

nu poate dispune de acest echipament şi afară de cazurile prevăzute în acest regulament nici un efect nu poate fi luat dela această garnitură fără un ordin al Ministerului. etc.

Vezi asemenea legea şi regulamentul pentru neştirbirea rezervelor de materiale, prin care efectele înscrise la mobilizare nu se pot pune în serviciul curent decât conform dispoziţiunilor cuprinse în acea lege.

Nota 2.—*Relativ la înregistrarea din oficiu la g. r. a efectelor provenite din economii,* este D. M. 344 M. O. 5 R. 1898 pag. 102 în cuprinderea următoare:

Având în vedere rezultatul inspecţiunilor făcute corpurilor de trupă la echipament de către intendentul general al armatei, cum şi propunerile făcute cu raportul No. 97 din 5 Decembrie 1897.

Decid:

1) Când se va constata în magaziile corpurilor prisoase de efecte noui de îmbrăcăminte la garnitura de serviciu, realizate fie de economiile provenite din confecţie, fie din o bună administraţie, să se înregistreze din oficiu la diferite inspecţii şi verificări, d'a dreptul la garnitura de război (actualmente la mobilizare), avizându-se şi ministerul, pentru a se cunoaşte situaţia reală a acestei garnituri, de altfel, această dispoziţiune este prevăzută şi de alin. II de sub art. 291 din regulamentul de administraţie militară.

Tot asemenea se va urma şi pentru efectele de micul echipament cari s'ar constata peste trebuinţele serviciului: ele însă se vor înscrie la mobilizare

2) Corturile individuale, fiind destinate a se întrebuinţa la mobilizare, se vor păstra în magaziile corpurilor şi nu se vor distribui la companii, afară numai la concentrări extraordinare şi manevre, când se vor putea distribui, dacă ordinele de manevre vor prevedea, în acest caz, încă ele se vor înapoia la magazie aduse în bună stare după terminarea manevrei.

3) Aranjamentul efectelor în magazii, neputând fi uniform la toate corpurile din lipsă de localuri spaţioase, se prescrie ca, până vom dispune de asemenea localuri, aranjarea efectelor să se facă pe mărimi şi vechimi de confecţie, rămânând, bine înţeles, ca acele corpuri cari dispune de magazii spaţioase să aranjeze efectele şi pe companii.

4) Buna întreţinere a echipamentului, incontestabil, că atârnă dela o incontinuă reparaţiune a efectului, căruia prelungindu-i astfel durata se poate reuşi ca soldatul să fie bine îmbrăcat, având mai ales garnitura de serviciu totdeauna curată.

Unele regimente de infanterie, graţie unei permanente grije asupra echipărei soldatului, au înfiinţat deja mici ateliere de reparaţii cu maeştri croitori civili, plătiţi din fondul mesei de întreţinere, măsură pe care ministerul doreşte să o vadă aplicată la toate corpurile de trupă cari nu au încă asemenea ateliere.

5) Numerile de serie cum se aplică de corpuri pe efecte, provoacă confuzie în comptabilitatea echipamentului, de oarece s'a considerat întotdeauna că numărul de serie nu aparţine efectului, ci omului.

Pentru a se evita pe viitor inconvenientele ce rezultă, se prescrie *ca numărul de serie să aparţie efectului şi nu omului* care poate avea efectele cu diferite numere de serie şi dacă nu le poate ţinea minte, le poate vedea în livretul de serviciu în caz de pierderi sau alte împrejurări.

Dispoziţiunea această elimineză inconvenientul cu ajustarea neîncetată a efectului pentru a atinge scopul ca omul să aibă acelaş număr de serie pe toate efectele, cum şi inconvenientul de a tot schimba neîncetat seriile pe efect pierzându-se în zadar timpul.

Nota 3. — *Modul cum trebue să se aplice şi poarte semnele distinctive a gradelor.* (I. D. 476 M. O. 8 p. r. 1911).

Dispoziţiunile regulamentate prin Inaltele Decrete No. 3690 din 1898, No. 2818, 2819 şi 2968 din 1895 se modifică în părţile relative la semnele distinctive pentru grade şi funcţii, după cum urmează:

a) Semnele distinctive ale gradelor inferioare, aşa cum sunt regulamentate prin decretele anterioare, pentru toate armele şi serviciile, se vor aplica şi purta numai pe efectele clasate în garnitura de serviciu;

b) Pentru efectele clasate în garnitura de cazarma semnele distinctive de la mânecile mantalelor şi tunicilor se suprimă înlociundu-se cu aceleaşi semne purtate în curmeziş peste epolet, aşa cum se prevede pentru bluze la art. 21 din Inaltul Decret No. 3693 din 1893;

c) La mobilizare semnele distinctive ale gradelor inferioare vor fi purtate numai la epoletul mantalelor, tunicilor şi bluzelor, în care scop, îndată după decretarea mobilizării, toate galoanele garniturii de serviciu vor fi descusute dela mânecile şi gulerile tunicilor şi mantalelor, transformate în inele şi aplicate la epoleţi.

Nota 4. — Relativ la *clasarea căciulelor*, chipiurilor şi pălăriilor, vezi ordinul circular de mai jos No. 12.

Nu se clasează la g. cazarmă, se trec direct la reformă.

Ele se menţin înscrise asupra corpurilor la coloana „război". Modul propunerei la reformă vezi ordinul de mai jos No. 12. *Ordin circular No. 7602* M. O. 48 of. 1895 p. 1099

Broşura de uniformă a armatei prevede portul capelei în toate ţinutele, afară de cea de campanie şi ceremonie când se poartă căciula, chipiul sau pălăria, după arme.

In acest caz nu trebue să se mai claseze la cazarmă asemenea efecte ele urmând a fi trecute d'a dreptul la reformă, când starea lor nu mai permite a fi purtate în ţinuta de campanie, ceremonie sau serviciu.

In consecinţă corpurile de trupă care posed în cazarmă căciului, chipiuri şi pălării le vor trece la garnitura serviciu, iar prisoasele se vor înregistra la garnitura de război, alegându-se cele mai bune. Vezi şi nota 3 de sub art. 153).

2) *Ordin circular No. 12* M. O. 23 p. of. 1901 pagina 503.

De şi după dispoziţiunele regulamentului de mobilizare, căciulile chipiurile şi pălăriele sunt excluse dintre efectele de îmbrăcăminte destinate a se lua în campanie, totuşi ele vor figura şi în viitor, înscrise asupra corpurilor de trupă în coloana „război".

Aceste efecte se vor purta la parăzi şi în orice alte împrejurări, când necesitatea va cere; iar când, din cauza uzului în serviciu, parte din ele nu ar mai putea servi, se va face constatarea lor de către ofiţerii de intendenţă, după propunerea şefilor de corpuri respectivi, la epoca declasărilor prevăzută de regulement, şi reforma lor, se va face de-a dreptul de la garnitura de război.

Asemenea efecte nu se vor mai distribui pe viitor decât la absolută necesitate şi numai pe efectivul bugetar. (Vezi nota 3 de sub art. 153).

Nota. — 5 *Relativ la înregistrarea efectelor distribuite corpurilor* O. C. No. 50 M. O. 33 R. 1910.

Efectele ce se distribue Corpurilor, aprovizionate fie din creditele bugetare, fie din cele extraordinare, sunt menite a îndestula două trebuinţe.

a) A înlocui consumaţiunele serviciului curent, constituind partea anuală propriu-zisă;

b) A alcătui rezerva de efecte dată asupra corpurilor pentru caz de mobilizare.

Pentru a se înlătura greşelile ce se pot face cu ocazia înregistrării efectelor şi apoi cu operaţiile de declasări ce se fac la punerea lor în serviciu ca parte anuală, se hotărăsc următoarele reguli de procedare:

1. Toate efectele distribuite corpurilor se consideră ca date pentru mobilizare, şi deci cele de îmbrăcăminte, cari sunt clasate pe garnituri, se înregistrează direct la garnitura de război procedare prescrisă şi de art. 145 din regulamentul serviciului administrativ. (Vezi modificarea la art. 142).

Pe viitor, în ordinile de distribuţie nu se mai face nici o menţiune că efectele se dau în contul părţii anuale;

2. Fiecare corp va primi anual un tablou întocmit de minister în care i se va fixa numărul de efecte destinat a înlocui con-

sumaţiunele adică, drepturile sale anuale, stabilite în raport cu mijloacele de cari dispun.

In limitele fixate, corpurile vor declasa de la garnitura de războiu la cea de serviciu, la epoca prevăzută de art. 141 din regulament, efectele de îmbrăcăminte, cari sunt împărţite pe garnituri; iar pentru celelalte cari sunt înregistrate sub o singură denumire; numărul celor scăzute ca scoase din serviciu în cursul exerciţiului nu poate întrece, sub nici un motiv cantităţile fixate pe tablou părţi anuale. Aceasta devine rugulă generală pentru efectele de mic echipament. (Vezi modificarea dela art. 142);

3. Nu sunt supuse acestor reguli:

a) Efectele ce se dau a se încerca prin purtare. In acest caz elo se înscriu direct la garnitura de serviciu, iar numărul lor se va reduce din cel fixat prin partea anuală.

b) Pentru corpurile noui înfiinţate, atunci când oamenii n'au fost vărsaţi de la alte corpuri cu efectele complecte de garnitură de serviciu şi de cazarmă, li se dirtribue câte un rând de efecte cari se înscriu deadreptul la garnitura de serviciu de unde se vor declasa în anii următori în proporţia fixată ca partea anuală.

In amândouă aceste cazuri, chestiunea va fi deplin lămurită chiar prin ordinul ministerial de distribuţii.

Nota 6.— *Relativ la formarea garniturei de cazarmă cu bluze de pânză* O. C. No. 35 M. O. 26 R. 1911.

Ministerul primind multe rapoarte prin cari corpurile cer diferite expricaţiuni relative la situaţia bluzelor de pânză, modul lor de înregistrare, clasarea lor pe garnituri, etc., dă următoarele deslușiri;

In principiu bluzele de pânză, fiind efecte de imbrăcăminte ar trebui ca ele să existe pe efectivul bugetar, atât la garnitura de serviciu cât şi la cea de cazarmă, osebit de rezervele constituite pentru mobilizare (garnitura de războiu).

Cum însă mijloacele n'au permis a se constitui ambele garnituri, procedarea a fost de a se înscrie toate bluzele la garnitura de serviciu, de unde se opera direct scăderea celor degradate în limitele drepturilor fixate prin tabelele părţei anuale.

Pe de altă parte drepturile anuale fiind distribuite cu reduceri, iar calitatea materialului nefiind aşa cum ar fi fost de dorit, corpurile n'au putut să menţie în serviciu anual un număr de bluze cu cari să-şi formeze treptat garnitura de cazarmă, de oarece în cele mai multe cazuri bluzele distribute într'un an erau degradate chiar la sfârşitul anului, astfel că scăzându-se drepturile anuale fixate, tot rămâneau încă un număr de bluze cari figurau ca bune, dar nici în mare parte nu erau de întrebuinţat.

Pentru a remedia această stare de lucruri, ministerul a luat următoarele dispoziţiuni:

1. Cu începere chiar din exerciţiul curent, drepturile anuale cuvenite corpurilor li se vor distribui complecte fără nici o reducere.

2. Calitatea pânzei va fi foarte mult ameliorată, aşa fel că deşi, rezistenţa va fi aproape îndoită, totuş termenul de durată nu va fi mărit.

Prin acest mijloc corpurile vor putea treptat să-şi formeze a doua garnitură de cazarmă pe efectivul bugetar, menţionând în serviciu bluzele cu cari ar avea dreptul să se scadă definitiv, ca parte anuală, dar cari vor fi în stare a mai servi.

Pe de altă parte ministerul luând măsuri a constitui la mobilizare rezerve de bluze, chiar cu începere din exerciţiul curent operaţiunele de înregistrări şi declasări se vor face tot conform principiului stabilit prin ordinul de zi circular No. 50, publicat în *Monitorul Oastei*, partea regulamentară No. 33 din Iulie 1910, şi anume:

a) Bluzele distribuite corpurile se vor înregistra la garnitura de războiu, oricare ar fi numărul lor:

b) In limitele drepturilor anuale de consumaţie fixate prin tabelele părţilor anuale, corpurile vor declasa dela războiu la serviciu numărul de bluze fixat;

c) Se vor declasa dela garnitura de serviciu la cazarmă bluzele cele mai vechi în serviciu, în număr cel mult egal cu partea anuală; astfel ca la garnitura de serviciu să rămână un număr egal cu efectivul bugetar;

d) La finele exerciţiului se vor scade definitiv dela garnitura de cazarmă toate bluzele degradate, oprindu-se cele cari ar mai putea fi întrebuinţate la serviciile interioare în corp. (Vezi şi modificarea dela art. 142).

Aplicându-se aceste măsuri atât de către administraţia războiului cât şi de către corpuri, este cert că în scurt timp se vor complecta bluzele cu cele două garnituri ca şi celelalte efecte de îmbrăcăminte.

Nota. 7. — *Ordinul ministerului de războiu No. 12574 din 13 Decembrie* 1912 relative la încălţămintea rău confecţionată.

Am onoare a vă comunica că spre a se putea lua măsurile necesare contra furnizorilor ceri strecor încălţăminfe de calitcte inferioară ca material şi ca confecţie, precum şi a comisiunelor cari au făcut recepţiunea, s'au dat ordine ca pe orice fel de încălţăminte ca; bocanci, cisme opinci, pingele etc., să fie în totdeauna următoarele date;

a) Numele furnizorului prevăzut în stapila aplicată pe încălţăminte.

b) Data la care corpul a primit încălţămintea.

c) Dela ce depozit s'a făcut distribuţia.

Dacă încălţămintea s'a păstrat în magazia corpului mai mult timp până i-a venit rândul a fi pusă în serviciul pentru primenire; să se arate şi anul când această încălţăminte a foat primită de corp dela depozit.

Timbrarea efectelor

ART. 152. — Pe efectele cari compun categoriele echipamentului se aplică diferite timbre: la confecționarea lor, la primirea în depozite la corpuri, sau când se distribue la companii. Vezi anexa lit. P. și art. 143 R. A.)

Efectelor care se confecționează în mărimi deosebite pentru a se putea ajusta pe diferite talii, li se aplică numărul mărimei lor. Vezi notele din anexa relative le pontagii și mărimea efectelor).

Acelor efecte de orice categorie care sunt destinate a se conserva mai mult timp și a se preînoi prin părțile anuale, li se aplică numărul anului de confecție. (Art. 144 R. A.)

La corpurile de trupă se aplică încă:

Efectelor de mic echipament. timbrul corpului la primirea în magazie, și numărul matricol al omului cărui se distribue, când se pune în serviciu.

Celorlalte categorii, timbrul corpului și numărul de serie dat pe corp.

Trăsurilor, numărul de serie dat de corp sau pe diferite coloane de trăsuri.

Instrucțiile anexe litera P. arată modul de aplicarea timbrelor și regulelor pentru menținerea lor în bună stare.

Scoaterea efectelor din serviciu și destinația lor *)

ART. 153. — Efectele de orice categorie devenite în stare de neîntrebuințat, după constatările făcute de ajutor și comandanții de batalioane (art. 147 R. A.) se scot din serviciu prin ordin de zi, care hotărăște și destinația ce urmează a li se da.

Vărsarea de către companii la magazia corpului se face prin buletine model No. 56.

Efectele de mic echipament se păstrează în magazia corpului și se întrebuințează la reparațiuni sau alte servicii.

---

*) Relativ la formalitățile de îndeplinit pentru vinderea efectelor reformate, vezi notele de mai sus de sub art, 127.

Efectele de îmbrăcaminte se transformă în efecte cu care să se îmbrace oamenii liberaţi; restul se întrebuinţează la reparaţiuni sau alte servicii diverse în corp.

Nasturii de metal ai acestor efecte. se încarcă în gestiune a corpului la materii prime, admiţându-se pentru pierderi inevitabile un scăzământ de cel mult 30 la sută. Corpurile cu ateliere îi întrebuinţează la confecţii deducându-se din partea anuală, iar cele fără ateliere îi varsă la depozitele regionale.

Efectele de mare echipament, hranaşament, cazarmament şi infirmeria cu termenul împlinit dar care mai pot servi, sunt menţinute şi înscrise la ultimul an de serviciu; cele cari nu se mai pot întrebuinţa după constatarea ofiţerului de intendenţă, se păstrează în magazia corpului şi sunt prezentate inspectorului general când vine la corp cu propunerea comandantului asupra destinaţiei ce ar mai trebui să li se dea, (A se întrebuinţa la reparaţii; a se transforma în alte efecte, distrugând parte din ele, etc. Vezi şi anexa lit. O al. 37 şi anexa lit R.).

Armătura, muniţiile de războiu şi trăsurile date de Stat, se scad în urma constatărilor legale, după aprobarea comandantului de corp de armată, vărsându-le la depositele regionale (Anexa lit. O al. 38).

(Vezi asupra acestor cestiuni notele de mai jos precum şi cele de sub art. 154 prin care se modifică unele din aceste dispoziţiuni).

Nota. 1, — Relativ la scăderea efectelor de mare echipament, hranşament şi cazarmament, degradate *înainte de împlinirea termenului de durată*, vezi ordinul circular No. 76. M. O. 56 R. 1910 care prescrie că aprobările se dau numai de minister în baza actelor de constatare înaintate la timp de cei în drept. (Vezi acest ordin în extenso la anexa lit. O).

Nota 2. — Relativ la scoaterea din serviciu a obiectelor de mobilier devenite în stare de neîntrebuinţare, vezi art. 13 şi 45 din regul, cazarmare din 1908, care prescrie că ofiţerii de intend. să procedeze conform art. 153 de mai sus.

Nota. 3.— *Relativ la efectele de îmbrăcăminte* pentru parada, este D. M. 87 M. O. 4. R. 1912 :

Având în vedere că pe viiter urmează a se distribui corpurilor un nou model de tunici verzi-cenuşii pentru

mobilizare, serviciu şi ţinuta zilei, iar pentru paradă rămân tot tunicele vechiului model, cari se vor premeni prin o cota-parte distribuită anual de minister. după necesităţi ; decid :

1. Tunicile model vechiu, aflate astăzi asupra corpurilor, vor fi întrebuinţate la parade, gărzile de onoare şi serviciu, atât timp cât sunt în stare a servi, iar cele degradate vor fi scăzute însă numai până la limita fixată ca parte anuală de consumaţie prin tabelele comunicate de minister.

Pentru exerciţiul 1912—1913 numărul de tunici, ca drept de consumaţie, se va comunica corpurilor printr'un ordin deosebit

Pentru exerciţiul 1913—1914 drepturile la consumatie pentru tunici se va hotărâ odată cu al celorlalte efecte.

Deşi corpurile vor primi în exerciţiul 1913—1914 ca parte anuală tunici de model nou, totuşi cele cari au pe situaţii tunici model vechiu mai mult decât numărul necesar pentru paradă vor purta aceste tunici, iar pe cele de model nou le vor înscrie la „mobilizare".

Când numărul tunicilor de model vechiu în bună stare (garnitura de serviciu) va ajunge la efectivul bugetar (pentru parade şi gărzi de onoare), ele vor fi păstrate pentru această destinaţie şi primenite treptat prin o cotă parte de tunici de acelaş model, pe care ministerul le va distribui corpurilor în fiecare exerciţiu în costul plăţilor anuale de tunici cuvenite corpului.

2. Regulile stabilite mai sus pentru tunici se vor aplica pentru pantaloni seri-negri la infanterie, civit la pionerі, seri-albaştri la jandarmii pedeştri şi albi la cavalerie.

Pentru mobilizare, serviciu şi ţinuta zilei, trupele pedestre vor avea pantalonul ser-verde cari li se va distribui atât pentru mobilizare cât şi pentru serviciul curent, ca parte anuală.

3. Pentru ca ministerul să fie pus în cunoştinţă de numărul tunicilor şi pantalonilor de paradă necesar corpurilor, ele sunt datoare ca în fiecare an, până la 15 Martie, să raporteze câte din aceste efecte trebue să li se distribue în contul părţilor anuale pentru ca efectele garniturii de paradă să fie complecte mai ales în garnizoanele mari, unde sunt parade mai dese.

4. In ce priveşte celelalte efecte de parade ; căciulele, chipiurile şi pălăriile, acestea neputând fi purtate în ţinuta ziiei şi cazarma, ele se menţin cu destinaţie numai pentru parade, atât timp cât pot servi, făcându-se la vreme reparaţiile necesare iar scăderea celor degradate se va face pe baza constatărilor anuale făcute cu ocazia încheerii gestiunilor în materie.

Pentru complectarea acestor efecte, corpurile vor raporta în luna Martie numărul de care vor avea trebuinţă pentru a se lua măsuri de aprovizionare, peste drepturile anuale de capele cuvenite,

5. Dispoziţiunile deciziei ministeriale No. 550, publicata în *Monitorul Oastei* No. 27 din 1912, se revoacă.

D-nii comandanţi ai diviziilor şi directorul superior al intendenţei centrale sunt rugaţi a lua cuvenitele măsuri pentru executarea deciziei de faţă.

Nota. 4 — *Relativ la efectele destinate a intra în compleţtarea ţinutei de ceremonie pentru trupă, precum şi sabia prescrisă ofiţerilor şi plutonierilor*, este I. D. 901 M. O. 5 R. 1913 şi anume.

Art. 1.—Efectele destinate a intra în compunerea ţinutei de ceremonie pentru trupă, potrivit prescripţiunilor dela art. 71 din regulamentul asupra descrierii uniformelor şi ţinutelor armatei se vor confecţiona : şi distribui trupelor numai pe efectivul de pace.

Art. 2.—Ţinuta de ceremonie se va întrebuinţa de către trupă numai la parăzi şi în gărzi de onoare.

Art. 3.—Pentru ţinuta de serviciu, a zilei şi cea de campanie se adoptă pentru toate armele şi serviciile tunica de postav verde-cenuşiu.

In aceste ţinute se va purta în toate ocaziunile numai efectele de postav verde-çenuşiu, exceptându-se, în ce priveşte pantalonii, trupele pentru cari regulamentul prevede numai pantaloni de postav ser-negru (cavalerie şi artilerie).

Tunica de postav ser-verde va avea forma prescrisă pentru bluza verde-cenuşie actualmente în serviciu cu petliţele şi paspoalele prevăzute pentru această bluză.

Art. 4.—Sabia ofiţerilor întregei armate va fi cea prescrisă la No. 44, titlu I, capitolul VI din regulamentul asupra descrierii uniformelor şi ţinutelor armatei, adică : sabia ofiţerilor din trupele călări.

Art. 5.—Plotonierii vor avea sabia ofiţerilor armei respective, însă numai cu o singură atârnătoare.

Nota 5. — Relativ la punerea efectelor în serviciu pentru uşurinţa mobilizărei, vezi ord. cir. No. 13 publicat în întregime sub art. 170 R. A. de mai jos.

ART. 154. — Efectele de toate categoriile, afară de armătură, muniţii de războiu şi trăsuri date de Stat, (şi afară de diverse pentru care e art. 165 R. A.) scoase din serviciu, cari nu pot fi utilizate nici într'un fel de corp, nici chiar la transformări sau reparaţii, după hotărârea

comandantului, dată prin ordin de zi, sunt vândute direct diferitelor fabrici pe preţurile aprobate de comandamente, sunt vândute prin licitaţie publică.

Vânzarea se face prin comisia de aprovizionare, asistată de un ofiţer de intendenţă. *)

Suma încasată se face venit la fondul de întreţinere, conform articolului *43 alin. I*, din legea contabilităţei publice, având afectaţiune specială de a se întrebuinţa la repararea şi întreţinerea echipamentului în corp. (Art. 69 R. A.). Vezi notificările suferite de acest art. trecute în notele de mai jos).

Nota 1. — Art. 153 şi 154 de mai sus a suferit multe modificări şi interpretări dela apariţia regulamentului, până în prezent; astfel prin instrucţiunile ministeriale M. O. 35 R. 1900 p. 703 au fost interpretate în sensul că operaţiunile de distrungere sau transformări de efecte (după ce se constată de ofiţerul de intendenţă şi se aprobă de inspectorul general) să fie constatate prin proces-verbal de ofiţerii de intendenţă, iar vinderea să nu se admită decât pentru petice sau resturi din transformări, etc.

Aceste instrucţiuni fiind însă contrarii regulamentului, s'a revocat prin ordinul circular No. 21 M. O. 21 R. 1901 p. 238 rămânând în vigoare articolele de mai sus, întocmai cum sunt prevăzute în regulament. (Vezi şi nota 7 de mai jos).

Nota 2. — Prin ordinul circular No. 13 M. O. 21 R. 1905 p. 249 se explică că în privinţa clasării şi scoaterei din serviciu a harnaşamentului regimentelor de artilerie, a se conforma instrucţiilor lit. O capit. D care stabileşte clar că:

„Destinaţia harnaşamentului scos din serviciu se dă de minister şi aceasta numai după ce coloanele de muniţii îl vor avea complect".

Nota 3. — Relativ la modul de procedare pentru vărsarea nasturilor de metal la depozitul echipamentului, ca complectare a art. 153 de mai sus, sunt instrucţiunele ministeriale No 11671 M. O. 1. R. 1901, după cum urmează:

---

*) Relativ la formalităţile de îndeplinit pentru vinderea efectelor reformate, vezi notele de sub art. 127 de mai sus.

Prin articolul 153 din regulamentul de administrație se prevede ca nasturii de metal scoși dela efectele reformate să se întrebuințeze la confecție de corpurile care își confecționează singure îmbrăcămintea, iar cei ai corpurilor cari n'au ateliere să îi verse la depozitele regionale de echipament.

Având însă în vedere că dela 1 Aprilie viitor; toate atelierele de confecție dela corpuri se vor desființa și acum prin regulament nu se dă o destinațiune oarecare nasturilor strânși la depozitele regionale, care nu poate fi alta decat de a fi din nou întrebuințați la confecția îmbrăcămintei de către atelierul central, se prescrie următoarele dispoziții:

1) Nasturii de metal strânși dela efectele reformate. în limita numărului prevăzut prin art. 153 din regulament, vor fi păstrați în magaziile corpurilor până la verificarea gestiunei anuale, după care vor fi vărsați depozitului central de echipament, prin îndeplinirea formelor regulamentare.

2) Șeful depozitului central de echipament, pe măsură ce va primi asemenea nasturi în depozit, cere intendenței respective a face constatarea prin delegatul însărcinat cu supravegherea adminstrativă a depozitului, care va stabili prin chiar starea de vărsare a corpului, numărul nasturilor buni de a mai servi la confecție și numărul celor ce n'ar mai putea servi fiind degradați înregistrându-i osebit prin scripte.

Nasturii buni vor fi liberați atelierului central treptat cu ordinele de comandă, iar atelierul îi va întrebuința de preferință la gaicele mantalelor și la contra-epoleții mantalelor și tunicelor, iar nasturii reformați strânși în depozit în cursul unui an, vor primi destinația ce se va hotărî la timp de minister, după rapoartele depozitului adresate la 31 Martie al fiecărui an.

Această instrucțiune se consideră ca anexă la regulamentul de administrație și publicarea ei ține loc de notificare.

Nota 4. — Relativ la modul cum trebue făcută vărsarea carâmbilor de cisme la depozitul central de echipament și întrebuințarea carâmbilor de căpute în corpuri, ca complectare a art. 153 de mai sus, sunt instrucțiunile

minist. de mai jos publicate în M. O. 37 R. 1900 p. 726. (Vezi şi nota 7 de mai jos).

In principiu, carâmbii încălţămintei nu se încăputează decât numai o singură dată, aşa că corpurile varsă la depozitul central de echipament numai carâmbii cismelor, iar cei ai căputelor vor fi întrebuinţaţi în corp la diferite necesităţi.

Pentru executarea vărsărei carâmbilor cismelor la depozit şi întrebuinţarea carâmbilor de căpute în corpuri, se va urma astfel:

1) Corpurile de trupă vor vărsa la depozitul central de echipament cizmele devenite afară de serviciu fără a li se tăia căputa, ci numai a li se scoate tălpile. Operaţiunile de scădere din registre a cizmelor se vor justifica cu stări de vărsare în regulă; iar vărsarea se va efectua pe dată ce se strânge în magazia corpului cel puţin 100 perechi cizme reformate, afară de corpurile de trupă cu efective mici, cari pot vărsa şi cantităţi mai mici până la 25 perechi.

Cantitatea cizmelor vărsate de corpuri în cursul unui an va fi egală cu partea anuală primită în exerciţiul precedent, în mai puţin numărul de cizme perdute din diferite cazuri sau imputate şi în mai mult numărul de cizme ce s'ar fi dat ca spor; este însă bine înţeles că dacă nevărsarea numărului complect de carâmbi într'un an provine din faptul lăudabil că corpurile nu ar fi purtat toate cizmele, negreşit acest număr nu va intra în calculele de mai sus.

In acest scop, depozitul central de echipament va ţine un tablou curent şi nominal pe corpuri în care va nota primirile de carâmbi, iar la finele anului 'l va înainta ministerului pentru a fi controlat cu partea anuală respectivă.

2) Depozitul central de echipament va proceda, imediat după primirea cizmelor reformate, la scoaterea carâmbilor cu îngrijire de către maeştrii şi lucrătorii respectivi, tăindu-i-se mai întâiu ştaiful şi apoi se procedează la tăerea carâmbului cel puţin cu un centimetru mai jos de partea unde a fost cusătura, urmând tot astfel şi pentru partea din faţă a carâmbului.

In caz că la depozit s'ar constata cizme ale căror carâmbi n'ar putea fi încăputaţi din cauză că cizma a fost

purtată preà mult, sau din cauza unei rele întreţineri, şeful depozitului va sesiza pe delegatul intendenţei respectiv a face cuvenita constatare şi a semnala ministerului corpul de trupă căruia trebueşte a i se reduce acest număr de carâmbi din partea anuală de căpute ce i se cuvine.

3) Carâmbii proveniţi dela căpute vor fi strânşi în magaziile corpurilor şi se vor constata conform art. 153 din regulamentul administrativ, când li se va da şi destinaţia nemerită, fie pentru reparaţia încălţămintei, fie pentru facerea de opinci a fi purtate de oameni roşi la picioare fie chiar încăputarea carâmbilor celor buni de tot şi având dimensiunile cerute, încăputareà care se va face cu mijloacele de cari dispune corpurile.

Pentru ordine şi regularitate, toate căputele constatate reformate la corpuri şi cărora urmează a li se da destinaţia de mai sus, li se va aplica la una din cusăturile laterale ale carâmbului litera R. (reformate) cu fier fierbinte, coprinzând feţele carâmbului cu doi centimetri de o parte şi de alta a cusăturei.

Scăderea căputelor întrebuinţate, după cum s'a zis mai sus, se va face prin ordin de zi pe corp, când a avut loc operaţia.

Ordinul circular No. 11 publicat prin M. O. 19 R. 1900, rămâne abrogat.

Această instrucţie se consideră ca anexă la regulamentul serviciului administrativ, iar publicarea ei prin Monitorul Oastei ţine loc de notificare.

Nota 5.—Relativ la scoaterea din serviciu a efectelor de infirmerie ca urmare anexei lit. N. şi explicarea a art. 153 şi 154, sunt instrucţiunile M. O, 29 R. 1901 p. 298 care prevede:

1) Efectele şi obiectele din serviciul infirmeriei corpurilor care au infirmerii şi cele din serviciul spitalelor şi infirmeriilor de ochi, când nu mai pot servi, din cauza degradărei în care se găsesc, după constatarea ce li se vor face de ofiţerii de intendenţă, se vor arde şi distruge în faţa acestuia de îndată, neadmiţându-se vărsarea lor la depozite, nici vinderea sau întrebuinţarea ca cârpe pentru curăţit localurile.

2) Comandamentele corpurilor de armată pe baza actelor întocmite de ofiţerii de intendenţă, vor aproba scăderea acestor efecte si obiecte şi vor cere ministerului să se aprobe înlocuirea cu altele din depozitele regionale.

Nota. 6. — *) Relativ la vărsarea la fondul de întreţinere a sumelor încasate din vinderea efectelor scoase din serviciu, art. 43 al. 1 din legea cont. publice, despre care face menţiune art. 154 de mai sus, nu mai corespunde cu art. 48 din actuala lege a cont. publice, care nu mai prevede dispoziţiunea că pot să nu se verse la tezaur *sumele ce ar avea vre-o afectaţiune specială*, după cum prevedea art. 43 din vechea lege dela 1898 devenit acum art, 48 din legea cont. publice în vigoare din 1893; din potrivă acest articol prevede că „când vreunele din obiectele mobile sau imobile a statului nu mai sunt în stare de a se întrebuinţa şi vor fi susceptibile de a fi vândute, atunci vânzarea se va face prin licitaţie publică, în asistenţa unui delegat al ministerului finanţelor". Sumele încasate se vărs la tezaur.

Pentru punerea în concordanţă a art. 154 din R. A. cu legea cont. publice, esie D. M 678 M O. 49 of. 1911 care zice:

Având în vedere dispoziţiunile legii contabilităţii publice relative la vânzări de materiale aparţinând Statului.

Decidem:

1) Efectele echipamentului scoase din serviciu ca reformate, fie întregi, fie părţi din ele, vor fi vândute numai prin licitaţii publice, conform dispoziţiilor legii asup a contabilităţii.

Pentru a se înlesni concurenţa, este bine ca efectele scoase în licitaţie să fie împărţite pe categorii (pânză, postavuri, curelărie, etc.), de oarece astfel se găsesc mai mulţi concurenţi decât dacă se scot în total.

2) Orice dispoziţiuni anterioare, contrarii acestei deciziuni sunt revocate. (Vezi şi notele 14 şi 15 de mai jos).

A se observa însă că, sumele încasate din *imputaţii*, de efecte şi materiale, nu se varsă la tezaur, conform dispoziţiunilor cuprinse în legile bugetare explicate prin instrucţiunile ministeriale pentru punerea în aplicare a bugetului. (M. O. 17 of. 1912). (Vezi nota 15 de mai jos).

Asemenea sume se înaintează ministerului sau comandamentelor conform distincţiunilor prescrise de citatele instrucţiuni intru cât bineînţeles, materialele încestiune nu ar fi fost înfiinţate din fondurile de întreţinere, în care caz se vor trece în primire la acest fond care suportă şi cheltuelile pentru înlocuire.

Nota. 7. — Relativ la vinderea cărâmbilor cum şi orice obiect de piele scoase din serviciu şi care nu se mai putea întrebuinţa în corp la reparaţiuni, prin D. M. 32/1906 se interzisese corpurilor de a le vinde, obligându-le a le vărsa depozitului central de echipament.

Această dispoziţiune a fost însă revocată prin D. M. 113 M. O. 11 R. 1909 care zice:

„Prescripţiunile deciziei ministeriale No. 32 din 1906, *Monitorul Oastei* No. 37, P. R relative la vărsarea la depozit a

*) Vezi dispoziţiuni generale relative la vinderea efectelor şi materialelor statului la notele trecute sub art. 127 de mai sus.

resturilor de pielărie, se revoacă, rămânând ca corpurile să vânză acele resturi în profitul fondului de întreţinere conform art. 154 din regulamentul de administraţie.

A se observa însă că conform dispoziţiunilor în vigoare arătate în nota 6 de mai sus, vânzarea se va face numai prin licitaţiuni în profitul tezaurului, (Vezi nota 6, 14 şi 15 de mai jos).

Nota. 8. — Relativ la *destinaţia tobelor* cari au fost desfiinţate, este ordinul circular din M. O. 53 R. 1910 care prescrie că toate tobele aflate asupra corpurilor să fie păstrate în magazii, dându-se în serviciu la muzici treptat cu trebuinţele, până la epuisarea lor. Operaţiunea se va face în baza ordinelor de zi.

Nota 9. — Relativ la *destinaţia păturilor individuale* scoase din serviciu şi întrebuinţarea lor cu pături de grajd, sunt următoarele dispoziţiuni:

1. Ord. circular No. 38 M O. 29 R. 1911 cu următorul cuprins:

Având în vedere că o parte din păturile de oameni, reformate după împlinirea termenului de serviciu, mai pot fi întrebuinţate ca pături de grajd, contribuind astfel la îndestularea nevoilor şi la economia fondurilor, se ordonă că după ce s'a aprobat reforma acestor efecte, potrivit dispoziţiunilor regulamentare, comandamentele de divizii să dispună distribuţia acelor pături trupelor de cavalerie, cari ar avea mai mare nevoe de pături de cai.

Pentru a se evita, însă, substituirea acestor pături în locul celor bune, după cum se întâmplă de multe ori, păturile reformate vor fi marcate cu văpsea preparată cu analină roşie, prin două linii diagonale, în prezenţa ofiţerilor de intendenţă, cari vor respinge pe viitor de la reformă orice pături vor purta urmele acelei mărci.

2. *Ordinul circular No. 61 M. O. 1 R. 1912.*

Prin ordinul circular No. 33 publicat în *Monitorul Oastei.* No. 29, partea regulamentară din 1911, s'a hotărât ca păturile individuale de oameni şi cele de cai, scoase din serviciu după împlinirea termenului de durată, să se întrebuinţeze ca pături de grajd pentru invelit caii, insemnându-le cu două linii diagonale trase cu văpsea roşie de analină.

Din relaţiunile trimise ministerului rezultă că multe corpuri distrug sau vând prin licitaţie aceste pături, mai ales regimentele de infanterie dela cari numărul păturilor individuale este mai mare, astfel ca trupele călări nu-şi pot forma numărul de pături de grajd de cari au nevoe pentru cai.

Pentru aceasta ministerul hotărăşte:

1) Păturile individuale de oameni şi păturile de cai scoase din serviciu, după inplinirea termenului de durată, nu se vor distruge, nici nu se vor vinde,

2) In fiecare an comandamentele diviziilor vor alcătui un tablou recapitulativ de toate păturile constatate că sunt in cazul de a fi scoase din servicu la toate corpurile din comandamentu lor. Din numărul total de pături reformate comandamentul va da

ordine a se distribui numărul de pături necesar trupelor călări din comandament.

Operaţiunile de vărsare şi primire se vor face prin stări de vărsare în regulă, care vor servi ca acte de scădere şi înregistrare.

3) Numărul de pături cari vor prisosi peste cantităţile trebuincioase trupelor călări dintr'un comandament se va raporta ministerului, pentru ca din acele prisoase să se complecteze lipsurile ce ar fi la alte comandamente.

4) Păturile de grajd înregistrate în scripte sub această denumire cari ar ajunge în stare de a nu mai putea fi întrebuinţate se vor scade cu aprobarea comandamentelor, bazată pe constatarea ofiţerilor de intendenţă, făcută cu ocazia încheierilor gestiunilor în materii.

5) D-nii comandanţi ai diviziilor şi intendantul stabilimentelor centrale sunt rugaţi a lua cuvenitele dispoziţiuni pentru executarea ordinului de faţă.

Nota 10. — *Ordin circular No. 8 din 13 Fevruarie 1914 relativ la vinderea de către corpurile de trupă a pânzăriei provenită dela efectele reformate, numai prin licitaţie publică.*

(M. O, 6 R. 1914).

Prin ordinul circular No. 66 din 1913 s'a hotărât ca pânzeturile provenite dela efectele reformate să se vândă de corpuri fabricelor de hârtie prin căpitanul în rezervă Cociu, pe preţul de 17 bani kilogramul.

Având în vedere numeroasele reclamaţiuni dela corpuri prin cari arată că la licitaţiunile ce se ţin pentru vinderea efectelor reformate se ofer pentru pânzeturi preţuri mai mari ca cele fixate prin aceste ordine:

Având în vedere şi diferitele protestări din partea persoanelor cari se ocupă cu acest comerţ, pentru a se pune capăt acestor plângeri, se face cunoscut corpurilor şi serviciilor, ca pe baza art. 154 din regulamentul serviciului administrativ, pe viitor vor vinde numai prin licitaţie publică ca şi celelalte efecte reformate, pânzeturile, la cari pot lua parte şi fabricele de hârtie prin reprezentanţii lor.

Licitaţiile se vor ţine separat pentru pânzeturi şi separat pentru celelalte reformaturi; iar sumele rezultate se vor face venit la fondul de întreţinere. Dacă preţurile rezultate la licitaţie vor fi mai mici decât cel fixat prin ordinul sus menţionat, se vor prefera fabricele de hârtie, dându-se acestora fără licitaţie. (Vezi-notele 14 şi 15 de mai jos).

Nota 11. — *Ord. M. R, No. 34103 din 10 Feb. 1915 (Dir. Int.)*

Să se verse fabricei de pansam, Buftea toate reformaturile de bumbac ca: cămăşi, ismene, cearşafuri, feţe de pernă ce se află asupru corpurilor, urmând a fi întrebuinţate la fabricarea fulmicotonului.

Nota 12. — Relativ la punerea efectelor în serviciu pentru uşurinţa mobilizărei, vezi explicaţiunile date prin Ord. circ. No. 13 M. O. 8 R. 1915, trecut în întregime sub art. 170 de mai jos

Nota 13. — *Ordin circular No. 9 din 13 Fevruarie 1914 relativ la vărsarea de către corpurile de trupă a ciorapilor reformaţi penitenciarului militar Târgu-şor.*

(M. O. 6 R. 1914).

Pentru ca corpurile să procedeze în mod uniform la regulele ce trebue să urmeze când varsă ciorapii scoşi din serviciu se ordonă următoarele:

1. Corpurile pe trupă vor expedia penitenciarului militar Târgu-şor baloturile cu ciorapi numai prin staţia Buda, fiind cea mai apropiată şi de unde se pot ridica la timp, fără a se da loc la nici un fel de inconveniente

2 In vederea înlesnirii penitenciarului, pentru încăputarea lor, vărsarea de către corpuri să se facă în două perioade: întâia între 15 Decemvrie şi 15 Ianuarie, iar a doua în luna Martie, corespunzând încheierei gestiunii în materii la corpuri.

3. La expediere să se scrie pe balot descifrabil iniţialele corpului, adresa penetenciarului şi No. adresei cu care se trimit, iar sigilarea să fie făcută în bune condiţiuni, pentru a nu se strica în timpul transportului.

4. In garnizoanele unde sunt mai multe corpuri, vărsarea cirapipilor să se facă prin delegaţi pe garnizoane, cari vor lua în primire baloturile şi mergând la penitenciar să fie în măsură a şti ce cantitate are de vărsat, de conţinutul baloturilor fiind răspunzătoare corpurile

5. Ciorapii aleşi pentru a fi vărsaţi, mai înainte de impachetare trebuie bine spălaţi, uscaţi, să fie întregi, aşa cum se scot din serviciu, fără a se transforma prin tăiere în carâmbi; această operaţiune fiind rezervată penitenciarului, unde se clasează pentru încăputare. Asemenea vor fi formaţi în legături de câte 10 perechi în scop de a uşura numărătoarea la predare.

Corpurile şi serviciile se vor conforma întocmai. Orice abatere dela prescripţiunile acestui ordin se va raporta de penitenciar ministerului.

Toate ordinele circulare sau da biurou, în vigoare la publicarea acestui ordin circular, sunt revocate

Nota 14. — Relativ la aplicarea art. 154 de mai sus, este ordinul M. R. No. 49,891 din 10/XI/1915 în sensul că toate sumele prinse din vânzarea efectelor să se facă venit la stat, conform art. 48 din legea contab. publice.

Tot în această privinţă este şi O. C. de mai jos, nota 15.

Nota 15.—*Ordin circular No. 22616 din 14 Noemvrie 1917*

M. O. 36 R. 1917

Ministerul de finanţe semnalează ministerului de răsboi prin adresa No. 20947 din 23 Octomvrie 1917 nerespectarea întocmai de către autorităţile militare a dis-

poziţiunilor art. 48 din legea asupra contabilităţei publice cu privire la vărsarea la tezaur a sumelor prinse din vânzarea alimentelor, productelor, obiectelor materialelor de tot felul. etc., precum şi marea trebuinţă ce are tezaurul de numerar pentru a putea face faţă cheltuelilor necesitate de răsboi.

Având în vedere cele semnalate, ministerul dispune următoarele :

Toate sumele prinse de corpurile de trupă, stabilimentele militare' depozitele de subsistenţă, echipamente, sanitare, etc. ce funcţionează atât în zona operaţiunilor cât şi cea interioară, se vor vărsa la tezaur aşa după cum prevede menţionatul articol din legea asupra contabilităţei publice pe seama ministerului de răsboi şi face venit la creditul de răsboi.

Vărsările se vor face la finele fiecărei săptămâni şi chiar mai des după importanţa sumelor la cele mai apropiate casie;ii de răsboi sau administraţiei financiare, iar recepisele obţinute se vor înainta ministerului de răsboi al cărui răspuns de primire se va anexa la actele justificative de cheltueli.

In acelaş mod se va proceda numai pe tot timpul răsboiului, şi cum sumele primite din imputaţiuni de tot felul, cari în timp de pace se înaintau ministerului în numerar pe baza § X din instrucţiunile ministeriale pentru punerea în aplicare a bugetului exerciţiului 1916-1917.

Comandamentele se vor încredinţa atât prin ofiţerii de intendenţă cât şi prin orice alte organe de control că dispoziţiunile ce preced se vor aduce la îndeplinire cu exactitate şi la timp.

Toate dispoziţiunile din ordinele anterioare, privitoare la această chestiune, se vor cosidera abrogate fiind înlocuite cu cele de mai sus.

Echiparea concediaţilor, rezerviştilor şi mlţienilor

ART. 155. — Echiparea acestora se face în două scopuri determinate :

a) La concentrări pentru serviciu, instrucţii sau manevre ;

b) In caz de mobilizare.

In fiecare din aceste două cazuri se urmează reguli deosebite;

ART. 156. — La concentrarea concediaților, rezerviștilor sau miliției nilor pentru instrucții sau manevre, echiparea cu efecte de îmbrăcăminte și mic echipament se face mai întâi cu efectele de cari dispun companiile în garnitura de cazarmă, sau cari ar fi deja purtate. Numai la neajungere se poate recurge la rezerva de efecte aflate în magazia corpului la garnitura de serviciu sau război, și pentru cea din urmă numai după aprobarea comandantului corpului de armată. (Art. 145 R. A)

La desconcentrare toate efectele se iau înapoi, bine curățite, vărsându-se la magazia companiei sau a corpului de unde au fost luate.

Efectele particulare cu cari vin oamenii concentrați se păstrează în magaziile corpurilor sau companiilor bine împachetate și etichetate, înapoinduli-se la desconcentrare.

Efectele de celelalte categorii se distribue' de preferință din cele mai purtate, și numai în caz de lipsă se recurge la efecte noui.

Nota — Vezi modificarea prin art. 3 și 39 din regul. neștirbirei din 1912 publicat și în acest manual, Vol. II precum și art. 142 R.A. prin care se interzice în mod absolut a lua efecte dela mobilizare pentru astfel de trebuințe.

Pentru echiparea concentraților la manevre, instrucție etc. corpurile își vor forma garnituri suplimentare conform art. 39 din regulamentul citat.

ART. 157.—Echiparea în caz de mobilizare se face conform regulamentului special și instrucțiilor amănunțite întocmite anual de corp.

In principiu, echiparea armatei active se face cu efecte de mic echipament și îmbrăcămlnte din garnitura de război.

Nu se va înlocui însă la oamenii aflați în serviciu aceste efecte, dacă ele s'ar afla în stare desăvârșit de bună.

Ceeace va rămânea în magazii neîntrebuințat din garnitura de război, va servi la echiparea celorlalte elemente.

ART. 158.—Echiparea miliţiilor se face cu echipamentul ce s'ar destina acestui element şi cu efectele disponibile rămase dela armata activă.

Situaţiile echipamentului *)

ART. 159.—La finitul fiecărui exerciţiu, cu ocazia încheiărei comptului de gestiune în materie, se stabileşte de fiecare corp de trupă situaţiile echipamentului, şi anume:

a) O situaţie model No. 39 bis, pentru categoriile 1, 2, 3, 4, 5, şi 6;

b) O situaţie model No. 384 pentru categoria 7 (obiecte infirmerie).

c) O situaţie model No. 39 pentru categoria 8; (armătură).

Aceste situaţi sunt întocmite în patru exemplare, din cari unul pentru marele stat-major, (Vezi nota 1 de mai jos) unul pentru direcţia intendenţei din ministerul de războiu, unul pentru autoritatea superioară sub a cărei supraveghere administrativă se găseşte, şi al 4-lea pentru corpul de trupă care le întocmeşte.

Nota 1.—*Ordinul Marelui Stat-major No. 7027 din 15/XII-912* Prin noul regulament asupra mobilizărei armatei, situaţia echipamentului şi materialelor de războiu căzând în sarcina direcţiilor respective din minister, cu onoare vă rog să bine voiţi a pune în vedere tutulor corpurilor şi serviciilor din acel comandament *să nu mai trimeată Marelui Stat-major situaţiile prevăzute de art. 159* din regulamentul de adm-ţie.

Astfel de situaţii se vor trimite însă numai direcţiilor din minister.

Nota. 2 — Pentru întocmirea acestor situaţii vezi anexa lit. R. şi anexa lit. N. pentru situaţia efectelor de infirmerie, care prevede a se întocmi în *cinci* exemplare.

Nota 3. — Instrucţiuni ministeriale No. 4033 M. O. 24 R. 1901.

„Având în vedere nepotrivirea ce există între al. ultim al art. 159 din R. A. şi instrucţiile anexa lit. R. titlul „Intocmirea situaţiilor".

*) Vezi şi anexa lit. R. din acest manual cu adnotaţiunile respective.

Având în vedere şi decizia ministerială No. 2 din 1888, prin care se stabilec drepturile ce au comandanţii artileriei corpurilor de armată, de a verifica şi stabili situaţiile de armătură al cărui control se exercită prin direcţia 3 artilerie.

Pentru evitarea interpretărilor date în diferite sensuri, se prescrie următoarele: *)

Situaţiile de armătură model 39 prescrise la al. c. de sub art. 159 din R. A. menţionate în instrucţiile anexa lit. R. se vor întocmi în câte patru exemplare, din care unul se va opri de corpul de trupă, unul se va trimite corpului de armată unul marelui stat major şi unul ministerului pentru direcţia 3 artilerie.

Pentru situaţiile de echipament model 39 bis, precum şi situaţiile efectelor de infirmerie model 384, se va procede şa şi pentru situaţiile de armătură, cu deosebire că un exemplar după situaţia de echipament, se va înainta ministerului separat pentru direcţia 7 intendenţă şi un exemplar după situaţia efectelor de infirmerie se va înainta direcţiei 6 sanitară.

Corpurile şi serviciile se vor conforma pe viitor dispoziţiunilor prevăzute mai sus,

Această instrucţiune se consideră ca anexă la R. A. iar publicarea ei prin M. O. ţine loc de notificare.

2. Relativ la întocmirea situaţiunilor de armătură, este şi art. 16 din D. M. 536 M. O. 49 R. 1910 şi anume:

Art. 16 La finele fiecărui exerciţiu bugetar, fiecare corp de trupă sau serviciu va întocmi câte o situaţie conform art. 159 (situaţie Md. 39 bis pentru categoria 5-a şi 39 pentru categoria 8 a) din regulamentul de administraţie, cari pentru înlesnire se vor întocmi după modelele alăturate: A. B. C. D. şi E. *)

Ele vor fi întocmite în câte 4 exemplare, verificate prealabil de către ofiţerul de intendenţă respectiv, pe cari le va înainta serviciului de artilerie.

Acesta, ţinând seamă de constatările sale, precum şi de ordinele de scăderi şi primiri făcute prin biuroul său, le controlează, le certifică şi apoi unul din exemplare, este înaintat ministerului, direcţia artileriei, al doilea îl înapoează corpului, iar cel de al treilea rămâne serviciului artilerei. *)

*) Vezi pentru toate acestea noile dispoziţiuni publicate în M. O. 48 1919 relative la înfiinţarea serviciilor de artilerie la comandamente şi atribuţiunile ce au.

La finele fiecărui trimestru corpurile vor înainta în acelaş mod situaţii de acelaş model, pe cari însă vor trece individual operaţiunile făcute în cursul trimestrului, trecând separat scăderile făcute din neglijenţă şi acele din forţă majoră, după cum se arată în modelele de situaţii.

Pentru cetate, marină, stabilimentele de artilerie, depozite etc., situaţiile vor fi întocmite după acelaş principiu ca modelele stabilite mai sus.

De asemenea corpurile vor adăoga în aceste tabele coloanele necesare pentru armamentul, materialul sau muniţiunile ce nu ar fi prevăzute.

Aceste situaţii certificate de serviciul artileriei, se înaintează ministerului.

Notă. — Baionetele să se treacă separat în coloanele ce au situaţiile armătură. Ord. M. R. 752 din 12 Maiu 1914.

Comptul gestiunei în materii *)

ART. 160. La finitul fiecărui exerciţiu corpurile întocmesc un compt anual de gestiune în materii model No. 26. cuprinzând toate operaţiile de intrări şi eşiri reale făcute în cursul anului asupra celor opt categorii din care se compune echipamentul.

După verificarea de către ofiţerul de intendenţă, comptul de gestuiune se înaintează pe cale erarhică ministerului, însoţit fiind de livretul de echipament, dosarele actelor justificative, numerotate şi parafate, şi de un extras al registrului de primiri şi consumaţie Mod. No. 709.

Toate aceste acte vor fi trecute într'un inventar model No. 626, format în două exeplare, din cari unul se inapoiază corpului, certificat de primire de către minister.

(Modul întocmirei, vezi instr. anexa R, din R. A.).

Efecte şi obiecte diverse

ART. 161. — Afară de efectele cari compun echipamentul, corpurile mai posedă diferite efecte şi obiecte distribuite de minister la înfiinţareă corpului, vărsate de la altele sau înfiinţate de dânsele din fondul de întreţinere ori alte fonduri ce li se pun la dispoziţie în acest scop.

*) Vezi şi anexa lit. R din acest manual cu adnotaţiunile respective.

Ele variază pe arme şi în raport cu necesităţile ce are fiecare corp.

Infiinţarea lor se face în conformitate cu prescripţiile regulamentare de comandant, iar pentru scăderea lor se urmează ca şi pentru celelalte categorii. (Vezi art. 165 R. A.).

Nota. — Vezi adnotaţiunele de sub art. 129 de mai sus, relative la înscrierea materialelor diverse.

ART. 162. — Comptabilitatea acestor efecte şi obiecte se ţine în registrul M. d. 250. (Vezi şi art. 129 R. A.).

Obiecte de mobilier *)

ART. 163. — Obiectele de mobilier aflate asupra corpurilor, precum şi cele cari se mai înfiinţează, sunt înscrise în registru de diverse *model No. 250* la capitolul respectiv, în ordinea stabilită în inventariul model 2o. 4. prevăzut în regulamentul cazaramamentului. (Model 815 din nom. imprim.).

Un inventar model No. 4, extras de pe acel capitol, este încredinţat ofiţerului cu cazarmarea sub privighiarea căruia rămâne întreg mobilierul.

ART. 164. — Infiinţarea obiectelor de mobilier se face de comandant din fondul de întrreţinere.

Efectele şi obiectele de mobilier ce se înfiinţează de corpuri vor fi după tipurile hotărâte prin regulamentul cazarmamentului şi coprinse în albumul de mobilier.

Când împrejurările ar sili la modificări înainte de a se pune în lucru, se va supune cazul comandantului de corp de armată care va hotărî.

Orice obiect înfiinţat contrar modelului tip fără prealabilă aprobare, se va imputa vinovaţilor.

ART. 165. — Obiectele diverse ajunse în stare de neîntrebuinţat, şi ne mai putând primi reparaţiuni, după constatarea ajutorului şi aprobarea comandantului, se vor vinde direct la fabrici sau prin licitaţie publică, iar suma obţinută se face venit la fondul de întreţinere din care s'a înfiinţat şi se vor reînfiinţa o iectele cari ar fi necesare. (Art. 71 al. 9 R. A. Vezi nota 14 şi 15 pag. 164 de mai sus).

*) Vezi toate chestiunile relative la mobilier Regulamentul cazarmamentului Vol. II

Lucrurile ce nu mai pot fi nici întrebuinţate, nici vândute, după hotărârea comandantului dată prin ordin de zi, se distrug sau se leapădă.

Nota 1. — Obiectele de mobilier, şi diverse, nu intră în gestiune, art. 129 R. A.

Nota 2. — Relativ la obiectele de mobilier, vezi dispoziţiunile cuprinse în regulam. cazarmare din 1908 art. 42—49. (Vol. II).

Scoaterea din serviciu a obiectelor de mobilier devenit în stare de neîntrebuinţat se face conform art. 153 din R. A. iar sumele provenite din vânzarea mobilierului reformat, se varsă la tezaur.

Obiectele şi cărţi de studii

ART. 166. — Obiectele, instrumentele şi cărţile de studii cari compun biblioteca corpului se înscriu într'un inventar model No. 377 ţinut de ajutor, din care un extras se dă ofiţerului bibliotecar.

Înfiinţarea se face după aprobarea comandantului.

Fiecare obiect sau carte va purta numărul de ordine corespunzător inventarului.

Cărţile şi hartele vor fi marcate şi cu sigiliul corpului.

Nota — (Vezi şi art. 114—115 R. S. I. relativ la întocmirea cataloagelor, darea cărţilor acasă, la ofiţeri, modul aşezărei în dulapuri, reguli pentru sala de lectură, trecute la pag. 78, acest volum).

Efectele oamenilor absenţi

ART. 167. — Când un om trece în poziţia de absenţă sergentul-furier, asistat de sergentul-major şi comandantul secţiei constată, împreună cu omul care urmează a se absenta, efectele ce iau cu el şi cele ce rămân la companie, întocmind un inventar model No. 65, care se subscrie de toţi şi se depune la un loc cu efectele ce rămân în păstrare la magazia companiei.

Când omul nu poate asista se menţionează pe inventar cauza lipsei.

Lipsurile sau degradările constatate la plecarea omului se raportează comandantului de companie care ia cuvenitele măsuri (Art. 34... al. p. R, A.).

Efectele luate de om se înscrie pe biletul de spital sau concediu, ori în ordinul cu care pleacă dela corp.

Efectele oamenilor morți

ART. 168. — Efectele oamenilor morți în spital se înapoiază corpului de către administrația spitalului odată cu înștiințarea despre încetarea din viață.

Când s'ar întârzia înapoierea. sau s'ar trimite necomplecte ori degradate, ajutorul va constata și va refera comandantului, care va raporta comandamentului respectiv pentru urmărirea sau imputarea lipsurilor.

Oamenii morți în spitale sunt îngropați cu efecte spitalicești. (Vezi nota 2 de mai jos).

Efectele oamenilor morți la casele lor se înapoiază corpului de către primarii respectivi.

Nota. 1. — Pentru efectele oamenilor atinși de boli contagioase vezi anexa lit. N. cu adnotațiunile respective.

Nota 2. — *D. M. No. 219 din 2 Maiu 1914 relativă la efectele cari trebuiesc înmormântate gradele inferioare încetate din viață.*

M. O. 14 R. 1914.]

Având în vedere referatul d-lui inspector general al serviciului sanitar al armatei No. 15.849 din 12 Februarie 1914 și luând și avizul direcției 7 intendența,

Decidem:

Gradele inferioare încetate din viață nu se vor mai înmormânta numai cu efectele spitalicești, cum prevede art. 168 din regulamentul serviciului administrativ și art. 167 din regulamentul serviciului sanitar al armatei în timp de pace.

Efectele cu cari se vor înmormânta sunt după cum urmează:

Pentru cei morți în spitale

O cămașă, o pereche ismene și o pereche ciorapi, date de spitalele militare, din efectele aflate asupra lor; o tunică sau bluză o pereche pantaloni și o capelă cu cari a intrat omul în spita și o pereche papuci ce se va cumpăra de spital.

Pentru cei ce se înmormântează de corpuri sau servicii

O cămașă, o pereche ismene, o pereche ciorapi, o tunică sau bluză, o pereche pantaloni, o capelă, cari se vor da de unitatea respectivă din efectele de serviciu în perfectă stare și o pereche papuci ce se va procura de corp.

Cosciugul va fi îmbrăcat cu chembrică sau pânză. Costul papucilor, precum şi a pânzei pentru cosciug se va plăti de corpuri sau spitale, din suma ce se alocă anual prin decizia ministerială pentru înmonmântarea gradelor inferioare.

Această decizie ministerială ţine loc de notificare şi se va pune în aplicare dela data apariţiei prin *Monitorul Oastei.*

Efectele oamenilor mutaţi

ART. 169.—Efectele de orice categorie ale oamenilor trecuţi dela o companie la alta se înapoiază imediat vechei companii.

Oamenii mutaţi dintr'un corp într'altul iau cu ei un rând de efecte de mic echipament şi îmbrăcăminte indispensabile, în bună stare, din G. C., care se înapoiază de noul corp celui vechiu îndată ce omul s'a prezintat la serviciu.

Efectele oamenilor liberaţi

ART. 170.—Oamenilor din armată permanentă sau cadrelor permanente din trupa cu schimbul, când sunt trecuţi în concediu sau reformaţi, cari n'ar putea să se îmbrace cu hainele lor particulare, li se dă la plecare o cămaşe, o ismană o cravată, o pereche obiele, toate în bună stare; iar ca îmbrăcăminte o tunică sau bluză după anotimp, o pereche pantaloni, un fel de coifură şi o pereche căpute.

Pe timp de iarnă, pe lângă efectele de mai sus' se dă omului şi o manta.

Efectele de îmbrăcăminte ce se dau oamenilor sunt din garnitura de cazarmă din cele prevăzute de art. 153. Ele trebuesc înapoiate în termen maxim de două luni.

Dispoziţiuni privitoare la echipament în vederea pregătirei mobilizărei

Nota 1. — O. C. *No. 13* M. O. 8 *R, 1915.*

Prin D. M. No. 352 din 26 Iunie 1912, publicată în *Monitorul Oastei,* partea regulamentară No. 19/912, s'a hotărât modul cum trebue aşezat echipamentul în magaziile corpului, pentru ca operaţiunea echipării oamenilor să se facă în ordine şi în cel mai scurt timp în caz de mobilizare.

In vederea măririi efectivului şi în consecinţă nevoia de a complecta şi păstra eshipamentul în caz de mobilizare, atât pentru partea activă a corpurilor de trupă, cât şi pentru părţile sedentare se vor avea în vedere prescripţiunile următoare:

1. Echipamentul de diferite categorii se împarte în: acel destinat pentru serviciu şi acel destinat pentru mobilizare (partea activă diferite formaţiuni ce mobilizează corpul afară de corp şi partea sedentară).

2. Echipamentul destinat pentru serviciu se distribuie din magaziile corpului micilor unităţi (companii, escadroane baterii).

O parte care are întrebuinţare zilnică se distribuie asupra oamenilor restul se păstrează în magaziile de cari dispun micile unităţi.

3. Echipamentul destinat pentru mobilizare se va păstra după felul magaziilor de cari dispun corpurile.

Sunt două feluri de magazii, cu unul sau mai multe compartimente mari, altele cu compartimente pe unităţi.

In magaziile cu compartimentele mari efectele de mobilizare se păstrează de ofiţerul cu îmbrăcămintea.

Echipamentul se grupează pe unităţi şi se aşează în aşa fel încât la nevoie operaţiunea distribuţiilor să se facă cu cea mai mare repeziciune şi ordine.

Corpurile vor putea să împartă magaziile în compartimente pentru micile unităţi prin despărţiri de scânduri.

Echipamentul în aceste magazii se va aşeza astfel:

a) Echipamentul destinat părţii active;

b) „ „ batalioanelor (al 4-lea la corpurile cari mobilizează acest batalion);

c) Echipamentul pentru formaţiunile de etape:

d) „ „ părţi sedentare, la care se adaugă şi efectele cari sunt destinate peutru recomplectarea echipamentutui uzat în campanie.

4. La corpurile de trupă unde nu se poate aşeza echipamentul după regulele prescrise mai sus, se vor lua măsuri de înfiinţări sau amenajări de magazii improvizate sau localuri închiriate în apropiere.

5. La corpurile de trupă unde echipamentul de mobilizare este aranjat pe unităţi în magazii separate, cheile se ţin, una de ofiţerul cu îmbrăcămintea iar alta de comandantul unităţii.

Punerea efectelor în serviciu

Spre a se păstra în bune condiţiuni efectele de toate categoriile, corpurile şi servicille vor avea în vedere următoarele norme:

1. Se vor pune în vedere efectele cele mai vechi şi cele deja purtate în concentrări, sau campania tre-

cută, iar până la complectare din efectele noui tip neregulamentar.

In caz de mobilizare, trupa necombatantă va rămâne echipată cu efecte bune ce au asupra lor, iar la neajungere din cele regulamentare noui.

2. Pentru formaţiunile de etape şi servicii se va da echipamentul destinat special pentru aceasta şi în lipsă orice fel de efecte în uz.

Asupra încălţămintei se vor urma prescripţiunile de mai jos.

Bocancii unşi şi atrânaţi pe culmi nu se vor pune în serviciu decât în caz de neapărată nevoe, adică numai atunci când timpul ar face imposibilă purtarea opincilor, sau dacă sunt date ordine contrarii.

In caz când corpurile nu au încălţămintea prevăzută de regulamentul de mobilizare, o va complecta cu opinci.

In orice caz corpurile vor avea grije ca asupra fiecărui om să se afle câte o pereche opinci, de preferiuţă din acele cu toc pentru a înlocui bocancii când piciorul ar avea rosături,

La trupele călări se va observa ca încălţămintea să fie în bună stare complectă, pe efectivul de mobilizare, plus o rezervă de 20%

Pentru conservarea cojoacelor se va avea în vedere dispoziţiunile ordinului No. 37.298 din 9 Martie 1915, ca în fiecare lună să fie supuse la vapori de sulf spre a evita încuibarea paraziţilor.

Harnaşamentul se va menţine în bună stare şi pe nevoile de mobilizare; acolo unde sunt lipsuri se va îngriji a se complecta la nevoe prin rechiziţii.

Scripte şi operaţiuni

Ofiţerul cu îmbrăcămintea trebue să aibă un registru ajutător, în care va înscrie pe efectele unităţi şi în ordinea vechimii. fie că efectele se află în magazia corpului, fie că sunt în magaziile de mobilizare pe unităţi, după modelul de mai jos.

In acelaş timp, efectele vor fi trecute în inventare, în dublu, pe unităţi; însă acele efecte cari nu sunt complect pe efectivul

de mobilizare, nu se vor trece cantitativ, fiind susceptibile de modificări, ci numai numirea lor; de oarece la acestea cantităţile reale sunt înscrise în registrul ofiţerului cu îmbrăcămintea.

La mobilizare inventarul se complectează cu cantităţile reale predate. semnându-se şi luându-se câte unul de ambele părţi.

Pentru cazurile neprevăzute corpurile vor avea inventare imprimate, câte 10 de fiecare companie, baterie, escadron, unde la nevoe să treacă numai cantităţile (a se vedea modelul alăturat).

Ofiţerul contabil destinat părţii sedentare, împreună cu ajutoarele sale va lua cunoştinţă de toate prescripţiunile de mai sus chiar de acum, astfel ca la mobilizare să nu aibă alte lucrări de făcut decât formalitatea semnări scriptelor.

Corpurile şi serviciile vor lua urgente dispoziţiuni în sensul acestor prescripţiuni, comunicând comandamentelor respective măsurile luate, iar acestea centralizându-le, le vor înainta ministerului (direcţia intendenţei).

Acest ordin se aplică şi comandamentelor de divizii, în privinţa contabililor, care vor căuta să lase la partea sedentară pe cei mai buni.

Toate dispoziţiunile anterioare, contrarii acestui ordin, sunt şi rămân desfiinţate.

INSTRUCŢIUNI

Acest inventar servă pentru a se şti în tot momentul ce efecte au companiile în magaziile. de mobilizare

La plecare în campanie, efectele dela serviciu curent, aflate asupra companiilor şi trecute în registrul de administraţie, cari se vor lua în campanie, se vor trece în primiri în inventar şi în scăderi la registrul de administraţie şi în contul deschis al ofiţerului cu îmbrăcămintea.

La mobilizare inventarul se întocmeşte în dublu din cari unul se ia de comandant la partea activă, iar unul rămâne ofiţerului cu îmbrăcămintea.

Observaţie. — Modelul inventarului se poate găsi în Monitorul sus citat.

TITLUL IV

Administrația corpurilor de trupă în timp de mobilizare

CAPITOLUL I

Personalul administrativ

ART. 171.—Indată după primirea ordinului de mobilizare. comandantul regimentului hotărăşte, prin ordin de zi, în conformitate cu dispoziţinnile prezentului regulament, personalul administrativ care va rămâne la partea centrală şi cel care va însoţi trupa mobilizată.

ART. 172.—La partea centrală se lasă ofiţerul cu îmbrăcamintea şi ajutorul casierului cu unul sau mai multe ajutoare.

La partea activă se ia casierul şi ajutorul ofiţerului cu îmbrăcămintea. (Vezi nota de mai jos).

Ofiţerul cu îmbrăcămintea, pe lângă actele gestiunei sale, primeşte şi pe acelea ale casierului, cum şi toate fondurile sau materialele cari se lasă la partea centrală şi cari erau încredinţate altor persoane, urmând a gestiona în numele casierului.

Casierul, la rândul său, primeşte pe lângă fonduri, şi toate scriptele şi materialele cari se iau la partea activă, urmând a gestiona în numele ofiţerului cu îmbrăcămintea.

Prin instrucţiile de mobilizare întocmite de fiecare corp anual se hotărăşte personalul şi procedările de urmat la despărţirea corpului.

Nota. 1, — Relativ la măsurile ce trebuesc luate de corpuri şi servicii pentru alegerea personalului pentru contabili în bani şi în materii, în timpul mobilizărei, punerea

efectelor în serviciu şi inventarul efectelor pentru mobilizare, O. C. No. 13 M. O. 8 R. 1915, trecut la pag. 7 şi 195 din acest volum.

Nota 2.—Modul cum se conduce adm-ţia şi controlul corpurilor de trupă din zona armatei şi cea interioară vezi textul publicat în întregime la pag. 13 din acest manual(sub art. 8).

La partea centrală

(Partea sedentară-depozit)

ART. 173.—Administraţia corpului la partea centrală se conduce de către personalul prevăzut la art. 6.

Toate hotărârile şi măsurile luăte de comandantul teritorial al regiunei regimentului sunt confirmate prin ordine de zi.

ART. 174.—Osebit de îndatoririle şi răspunderea ce după regulament incumbă comandantului teritorial pentru tot ce priveşte administraţia curentă a corpurilor el mai are următoarele îndatoriri :

a) A primi, aduna şi aproviziona orice fonduri efecte şi materiale necesare corpului, conform ordinelor ce ar primi dela partea activă sau dela autorităţile superioare ;

b) A expedia la timp fondurile, efectele şi materialele cerute sau destinate părţei active;

c) A primi diferitele acte de comptabilitate sosite dela partea activă şi a face să fie operate în scripte;

d) A stabili la fiecare trimestru, compturile în bani şi în materii ale fiecărei unităţi administrative a corpului mobilizat, după actele ce-i sunt adresate;

e) A ţine la curent pe comandant de tot ce se petrece la partea centrală a corpului, cel puţin la fiecare 15 zile.

La partea activă

ART. 175.—Personalul administrativ la partea activă este acaleaşi ca şi în timp de pace, cu excepţiunile prevăzute de acest regulament.

Comandantul, ajutorul, comandanţii de batalioane de companii, precum şi toate celelalte grade au atribuţiile şi răspunderea prevăzută de regulament pentru timp de pace.

Ofiţerul cu aprovizionarea îndeplineşte la partea activă, osebit de atribuţiile sale dela *art. 5*, desvoltate prin *Capitolul VII*, toate însărcinările comisiei de aprovizionare conform *art. 6*.

El este ajutat de către alţi ofiţeri şi grade, dupe hotărîrea comandantului, ori de câte ori va fi nevoie.

Dispoziţie privitoare miliţiilor

ART. 176.—Trupele de miliţii organizate se administrează tot dupe regulele prevăzute în acest regulament.

CAPITOLUL II

Adimistraţia fondurilor

ART. 177.—La plecarea corpului se hotărăşte, prin ordin de zi, cari anume fonduri vor fi luate la partea activă şi cari vor rămâne la partea centrală.

Fondurile încredinţate casierului sunt trecute la portofoliul depozitului, justificându-se cu chitanţa acestuia, vizată de ajutor, iar la partea activă ele sunt înscrise în registrul zilnic.

Suma luată la părtea activă nu va întrece trebuinţele regimentului pe o lună.

ART. 178. — Operaţiunile de contabilitate se centralizează la depozit, unde partea activă trimete la finitul fiecărei luni actele de primiri şi cheltueli, însoţite de releveul model No. 63 extras din registrul zilnic verificat şi vizat de serviciul intendenţei, dela partea activă.

Dacă împrejurările ar înpedeca trimiterea actelor la timp, ele se vor înainta pe dată ce se va putea, pentru toate operaţiunile cari au avut loc dela data trimeterei ultimului releveu.

ART. 179.—Administraţia fondurilor la partea activă se face după regulele stabilite prin acest regulament pentru timpul de pace.

Când împrejurările excepţionale ale stărei de războiu nu permit îndeplinirea formelor şi întrebuinţarea

mijloacelor prescrise, atunci administrația fondurilor se face conform instrucțiunilor ce se vor da la timp de către comandament.

CAPITOLUL III

Dispoziții speciale detașamentelor

ART. 180.—Detașamentele care se trimit la partea activă, sunt plătite de către partea centrală cu solda și hrana socotit până la ajungerea la destinație. Se întocmesc state nominale, model No. 62, în dublu, cari se dau comandantului detașamentului.

Unul din ele se înapoiază, certificat de partea activă și servă ca act justificativ părței centrale pentru alocații.

Mutațiile întâmplate pe timpul marșului până la destinație se operează în state de către comandantul detașamentului, care predă la partea activă sumele rămase disponibile, descărcându-se dela partea centrală.

ART. 181.—Detașamente mai mici decât o companie, operând izolat, cari n'ar putea primi solda și hrana dela corpul cărui aparțin, se pun în subsistență la unul din corpurile cele mai apropiate din aceiași armă.

Când batalioane sau companii întregi sunt detașate, se urmează conform *art. 8.*

ART. 180. — Prizonierii de război se formează în detașamente și se administrează ca companiile făcând corp. Până la formarea detașamentelor se pun în subsistență la corpurile cele mai apropiate sau însărcinate cu escortarea lor, drepturile lor se stabilesc prin state nominale model No. 125.

CAPITOLUL IV

Administrația materialelor

ART. 183. — Administrația materialelor, la corpurile mobilizate se face după regulile stabilite pentru timpul de pace, cu excepțiunile prevăzute de acest regulament.

Notă, — Vezi instrucţiunile lit. O al. 46 şi următorii, modul distribuirei efectelor în momentul mobilizărei, distribuţia şi vărsarea efectelor de echipament la partea activă, precum şi nota de sub art. 170 R. A.

Rezerve de echipament luate la partea activă

ART. 184. — Pentru fiecare companie, se ia la partea activă câte o rezervă de 6 rânduri efecte, compuse din: mantale, pantaloni, bluze, capele, cizme, opinci şi obiele, toate din diferite mărimi. Acest număr de efecte se menţin, prin reaprovizionare, întotdeauna complecte.

Inlocuirea efectelor pe timpul operaţiunilor active se face cu efectele trimise, dela partea centrală, sau din cele distribuite dela serviciurile d'inapoi sau din cele adunate de pe câmpul de războiu, conform ordinului comandamentului şi instrucţiilor ce s'ar da,

Notă — Rezerva de efecte ce urmează a se lua de corpuri la partea activă D. M. No. 334 din M. O. 18 1916 5% încălţăminte 3% pantaloni, 3% tunici sau bluze după anotimp, 5% cămăşi, 5% ismene, 10% ciorapi sau obiele. Aceste cantităţi se vor lua de corp socotite pe efectivul ce mobilizează şi vor fi purtate într'o trăsură specială zisă „de echipament" încolonându-se la trenul regimentar. Peste aceste efecte nu se va mai lua nimic.

ART. 185. — După echiparea oamenilor, ofiţerul cu îmbrăcămintea înscrie în registrul compturilor deschise cu fiecare companie stabilind rămasul asupra companiei, a efectelor de toate categoriile cari se înscriu în carnetele de mobilizare model M, lit. c.

Tot atunci se înfiinţează registrul de primiri şi distribuţii al părţei active, model 629

ART. 186. — Operaţiunile de primiri şi distribuţii ce se fac la partea activă se execută în comptul părţei centrale care va continua a ţine scriptele deschise ca şi în timp de pace.

Actele de primiri şi distribuţii sunt înaintate la fiecare sfârşit de lună la partea centrală, conform instrucţiilor puse pe releveul model 64. (Vezi şi anexa lit. O al. 51—52 R. A.).

Operaţiunile de intrări şi eşiri după actele ofiţerului delegat cu îmbrăcămintea trebuie să coincidă cu cele din carnetele de mobilizare ale comandanţilor de companie.

Erorile sau nopotrivirile găsite vor fi comunicate pentru a se îndrepta.

Materiale şi producte de subsistenţă

ART. — 187. — Materialele şi productele de subsistenţă aflate asupra oamenilor şi cele dela trenul regimentar se administrază conform regulelor stabilite de regulamentul asupra serviciului de subsistenţă. (Regulam. serviciului subsistenţă în campanie, se află publicat în M. O. No, 20 p. r. 1906 şi în acest manual Vol. II)

Perderi de material

ART. 188. — Materialele, productele şi efectele de orice categorie perdute din forţa majoră sau din neglijenţă vor fi la timp contatate şi apoi scăzute sau imputate după regulile prescrise de acest regulament pentru timpul de pace. (Art. 103 R. A.).

Dacă împrejurările nu permit a se face constatările după toate formele regulamentare. actele caii s'ar fi putut întocmi se prezintă comandamentului, care hotărăşte în ce condiţie să se opereze descărcarea. Relativ la scăderea efectelor de echipament pierdute în timpul campaniei 1916 1918, vezi dispoziţiunile trecute la fila 135 acest manual.

CAPITOLUL V

Infiinţarea şi desfiinţarea corpurilor de trupă

ART. 189, — Corpurile de trupă se înfiinţează sau se desfiinţează în virtutea unei legi sau decret,

Procedările de urmat se hotărăsc de minister sau comandamente prin instrucţiile sau ordinele ce se dau atunci.

Toate operaţiunile administrative sunt constatate prin acte justificative verificate de către ofiţerii de intendenţă ai comandamentelor respective.

ART. 190. —Actele justificative se întocmesc de către comandanţi şi diferiţi agenţi de execuţie. La întoc-

mirea lor şi facerea diferitelor operaţiuni asistă ofiţerul de intendenţă însărcinat cu supravegherea.

Dificultăţile ivite pe timpul operaţiunilor sau neînţelegerile ce s'ar isca sunt supuse comandantului corpului de armată, care hotărăşte.

Art. 191.—Operaţiunile de comptabilitate se fac prin scripte până în ziua hotărâtă pentru înfiinţare sau desfiinţare.

Pentru corpurile desfiinţate gestiunea trebue să rămână complect lichidată. Lipsurile sau deficitele ce ar exista se scad şi valoarea se impută vinovaţilor.

Banilor şi efectelor resultate în fiinţă li se dă destinaţia hotărâtă de ministerul de războiu.

Notă. Vezi dispoziţiunile dela fila 135 acest manual.

CAPITOLUL VI

Starea civilă a militarilor

ART. 192.—Actele stărei civile la armatele mobilizate, sau în timp de turburări pe teritoriul ţărei sau pe teritoriul străin, se întocmesc prin grija autorităţei militare. (Vezi anexa T.)

Persoanele cari îndeplinesc funcţiile de ofiţeri ai stărei civile sunt;

a) La cuartierele generale ale comandamentelor, ofiţerii de Intendenţă;

b) La corpurile de trupă, casierul sau comandanţii de companii făcând corp în parte, sau cei ai detaşamentelor;

c) La spitale sau ambulanţe comptabilii lor.

(Vezi notele de mai jos).

Registre şi extracte

ART. 193.—Fiecare din ofiţerii stărei civile ai armatei vor avea câte un registru model 333 pentru înscrierea în total a actelor ce liberează, care registru, după terminarea războiului, se înaintează ministerului de războiu pentru a se păstra în arhiva sa.

Cel mult în 10 zile dela înscrierea fiecărui act în registru se trimite un extract model No. 332 funcţiona-

rului stărei civile la locul unde a avut ultimul domiciliu tatăl copilului sau mama (în caz când n'ar fi avut tată cunoscut soţia sau încetat din viaţă).

Observare: (Vezi anexa lit. T., modul întocmirei şi formulare pentru actele stărei civile a militarilor şi notele următoare.).

Nota 1. —*Instrucţiuni relative la actele stării civile, precum şi la testamente privitoare la militari ce se găsesc afară de teritoriul român, sau pe teritoriul român, în timp de războiu sau de turburări* [1])

(M. O. 30 oct. 1913)

Pentru întocmirea actelor de stare civilă, privitoare la militarii ce se găsesc afară de teritoriul român, sau pe teritoriul român, în timp de războiu sau de turburări, se va urma conform celor prescrise dela art. 73—83 şi 868—871 din codul civil astfe cum se prevede mai jos (art 167 din regulament).

Actele de stare civilă (naştere, căsătorie şi încetare din viaţă) privitoare la militarii ce se găsesc afară de teritoriul român în timp de războiu sau de turburări, cât şi la oricari alte persoane aflate în serviciu pe lângă armată, vor fi redactate în felul următor (art. 73 din codul civil).

La marele cuartier, precum şi la fiecare corp, compus din unul sau mai multe batalioane, escadroane, divizioane, *ofiţerul însărcinat cu cuartiruirea*, iar la orice alt corp *ofiţerul contabil*, vor îndeplini funcţiunile de *ofiţeri ai stărei civile*.

Pentru ofiţerii fără trupă şi pentru funcţionarii armatei, sau alte persoane în serviciu pe lângă armată, funcţiunea de ofiţer al stării civile va fi îndeplinită de către *intendantul* ataşat pe lângă armată, sau corpul de armată (art. 74).

Fiecare corp de trupă va avea un registru al actelor de stare civilă pentru oamenii din acest corp. Statul-major al fiecărei divizii, corp de armată şi armată vor avea asemenea câte un astfel de registru pentru actele de stare civilă, relativ la ofiţerii fără trupă şi la funcţionarii ataşaţi.

Aceste registre se vor păstra şi depune în arhiva ministeterului de răsboiu la întoarcerea, încetarea răsboiului sau turburărilor (art. 79).

Registrele vor fi numerotate şi parafate în fiecare corp de către ofiţerul care îl comandă, iar la statul-major de către şeful statului-major general (art. 76).

Declaraţiunile de naştere vreunui copil în oştire se vor face în termen pe 10 zile după naştere (In formele prescrise de art. 41—43 din codul civil), (art. 77).

Ofiţerul însărcinat cu ţinerea registrelor de stare civilă va fi dator *în 10 zile*, după trecerea unui act de naştere în registrul său, să adreseze un extract funcţionarului stărei civile, la locul unde şi-a avut domiciliul cel din urmă, tatăl sau mama copilului, când tatăl nu e cunoscut (art. 78).

---

1) Vezi şi nota 2 şi 3 de mai jos.

In acelaş timp va trimite bulentine individuale şi nominale serviciului statistic din ministerul agriculturii şi domeniilor pentru fiecare caz înregistrat (art. 169 din regulament).

Publicaţiile de căsătorii ale militarilor sau funcţionarilor de pe lângă armată se vor face la locul unde a avut cel din urmă domiciliu. Pe lângă aceasta, 25 zile mai înainte de săvârşirea căsătoriei. publicaţiunile se vor trece şi în ordinul de zi al corpului pentru cei ce ţin de corp şi în ordinul de zi al armatei pentru ofiţerii fără trupă şi pentru toţi acei ataşaţi pe lângă dânsa (art. 79). Formalităţile celebrării căsătoriei suut prevăzute de art. 151 şi 152 din codul civil conform condiţiilor prevăzute de art. 127 până la 150 acelaş codice.

Indată după înscrierea în registru a actului de serbarea căsătoriei, ofiţerul însărcinat cu ţinerea registrului va trimite o copie funcţionarului stări civile al locului unde căsătoriţii îşi vor fi avut cel din urmă domiciliu (art. 80): asemenea se va trimite o copie a serviciului statistic din ministerul agriculturii (art. 169 din regulament).

Actele de încetare din viaţa se vor face (art. 63—72 din codul civil) în fiecare corp de către *ofiţerul-contabil*; iar pentru ofiţerii fără trupă şi funcţionarii ataşaţi pe lângă armată de către intendentul corpului după încredinţarea *a trei martori* şi extract de pe aceste registre se va trimite în 10 zile funcţionarului stări civile, în locul unde şi-a avut cel din urmă domiciliu încetatul din viaţă (art. 81). Un asemenea extract se va trimite serviciului statistic din ministerul domenilor.

La caz de moarte *în spitale militare*, ambulante sau staţionice. actul de încetare din viaţă se va redacta de directorul acelor spitale şi se va trimite la *ofiţernl contabil* sau la intendantul corpului din care face parte încetatul din viaţă (art. 82 din lege şi 169 din regulament).

Testamentele militarilor şi ale indivizilor întrebuinţaţi în armată .sunt în orice ţară valabil făcute în prezenţa unui comandant de batalion sau de escadron, sau înaintea oricărui alt ofiţer superior, asistat de doi martori, sau în prezenţa a doi comisari de războiu' sau în prezenţa unui comisar de războiu asistat de doi martori (art. 868 din codul civil).

Este asemenea valabil testamentul unui bolnav sau rănit aflat în spital, dacă este făcut în prezenţa medicului şef al spitalului asistat de comandantul militar însărcinat cu poliţia ospiciului (art. 869 din codul civil).

Dispoziţiunile de mai sus în ce priveşte testamentele nu sunt admisibile decât în privinţa acelor ce sunt în expediţiune militară sau în cuartier sau în garnizoana afară de teritorul român, sau prizonier la inamic; fără ca cei ce suntîn garnizoană înăuntrul ţării să poată profita de acestă latitudine, dacă nu se găsesc în o cetate asediată, sau în alte locuri ale căror părţi să fie închise şi comunicaţiunile întrerupte din cauza războiului (art. 983 codul civil).

Testamentul făcut în forma de mai sus, este nul după 6 luni dela întoarcerea testatorului într'un loc unde are libertatea, de a testa cu formele ordinare (art. 872 codul civil).

In acest scop: 1) orice testament trebue datat; 2) el trebue făcut în scris.

Testamentul *olograf* trebue scris întreg, datat şi subscris de mâna testatorului. Data testamentului trebue pusă jos, arătând anul şi luna. Subscrierea trebue făcută la finele dispoziţiunilor testamentare.

Dacă testatorul declară că nu ştie carte sau nu poate semna, se va face menţiune despre declaraţiunea testatorului şi cauza ce-l împiedică de a semna.

Testamentele militare trebue să fie în cel mai scurt timp trimise intendenţei generale şi de acolo ministerului de războiu care le va trimite ofiţerului stărei civile al locului ultimei reşedinţe a testatorului.

Asemenea va proceda cu orice testament găsit asupra unu militar sau individ de pe lângă armată (art, 801 italian).

Nota. 2. — *Ordin circular No. 50 din 6 Septemvrie 1914, relativ la actele stări civile pe timp de mobilizare* [1]).

M. O. 25. R. 1914

Regulamentul asupra administraţiei armatei prevede la art. 192 că la armatele mobilizate actele stării civile se întocmesc prin grija autorităţii militare şi anume:

a) La cuartiere de către ofiţerii de intendenţă;

b) La corpurile de trupă de către cassieri, iar la unităţile cari fac corp în parte şi la servicii de către comandanţii şi şefii respectivi;

c) La spitale şi ambulanţe de către contabilii lor.

Art. 193 din acelaş regulament, precum şi instrucţiile anexe lit. T, prevăd regulile de procedare şi modul cum trebuesc ţinute registrele.

Intocmirea la vreme a acestor acte şi mai ales a celor de moarte este de o importanţă considerabilă, de oarece de ele sunt legate o mulţime de drepturi cuvenite urmaşilor: pensiuni, succesiuni, poziţiunea părinţilor, soţiei şi mai ales ale copiilor, cari au nevoie în nenumărate ocaziuni de a produce actul de moarte a fiului, soţului sau părinţilor.

Cu toate că importanţa acestui act este deplin stabilită şi regulamentul prevede îndeplinirea acestei formalităţi, totuşi în campania anului trecut multe corpuri, servicii spitale şi ambulanţe au neglijat a întocmi actele de deces, sau a urmări oamenii lăsaţi bolnavi în diferite localităţi: spitale, lazarete sau infirmerii pentru cari după deces nu s'au mai întocmit asemenea acte.

Ca urmare a acestei neglijenţe s'a provocat o corespondenţă nesfârşită în chestiunea stabilirii drepturilor urmaşilor cari sufer şi astăzi din cauza lipsei actului de moarte în numeroasele ocaziuni în care acest act le este necesar.

1) Vezi şi nota 3 mai de jos.

Pentru a se întâmpina pe viitor acele grave neajunsuri d-nii generali comandanți sunt rugați a da cele mai severe ordine ca toate corpurile de trupă, serviciile administrative, spitalele și ambulanțele sa aibă cea mai mare grijă a executa întocmai prevederile regulamentare, astfel ca actele de deces a oamenilor să fie la timp întocmite și extractele înaintate oficiului de stare civilă a comunei unde și-au avut ultimul domiciliu.

Toți șefi ierarhici sunt obligați a se încredința cu ocazia inspecțiilor ce fac de executarea dispozițiilor prezentului ordin.

Observație. Relativ la complectarea actelor de stare civilă în campania din 1913 vezi O. C. 67 M. O. 34 R. 1914.

Nota. 3.—*Instrucțiuni ministeriale* [1]) *privitoare la actele stării civile, precum și la testamente făcute de militar în timp de război sau turburări.*

M. O. 21 R, 1915

Importanța actelor de stare civilă

Actele de stare civilă în general au o importanță foarte mare, de oarece din ele decurg drepturi și obligațiuni sociale.

Dintre aceste acte cele de moarte sunt cele mai importante de oarece numai prin ele se pot stabili drepturile cuvenite urmașilor: soție, copii părinți fie ca pensiuni, fie ca succesiuni, etc

Fără aceste acte, pe lângă pierderea dureroasă a unei ființe scumpe familia este expusă, a fi lipsită de sprijinul material pe care țara o datorește [2])

Cu toate că importanța acestor acte este recunoscută și întocmirea lor este prevăzută de legi și regulamente, totuși în campania din 1913, multe corpuri, servicii, spitale, etc. au neglijat a urmări și întocmi actele pentru oamenii morți, din care cauză familiile lor n'au putut obține drepturile, iar ministerul și tribunalele sunt sesizate de numeroase reclamațiuni a căror îndestulare provoacă mari greutăți.

Pentrn ca pe viitor să nu mai avem de înregistrat asemenea nereguli, cu consecințele lor dăunătoare, se dau prezentele instrucțiuni de a căror executare rămân răspunzători toți comandanții și șefii respectivi de corpuri și servicii.

Categoriile actelor

Actele de stare civilă sunt de trei categorii:

1. Acte de moarte;
2. Acte de căsătorii;
3. Acte de nașteri.

In timp de războiu, aceste acte privitoare pe militarii

1) Se găsește publicat și în *Monitorul Oficial* No. 85 din 15 Iulie 1915

2. Relativ la instituirea unei diplome care se decerne familiilor celor morți pe câmpul de onoare și pomenires lor veșnică la biserica din localitate, este I. D. 735 din 19 Iul. 1917 M. O. 23 R. 1917 M. Oficiul No. 95|1917.

cari se găsesc afară de teritoriul român, sau în caz de turburări, cât şi cele privitoare pe orice alte persnane aflate cu serviciu pe lângă armată, trebue să fie redactate conform art. 73—83 şi 868—871 din codul civil ; art. 155—157 din regulamentul de stare civilă decretat cu No. 4.874 din 3 Iulie 1913 cu modificările aduse prin înaltul decret No. 3. 539 publicat în *Monitorul Oficial* No. 187 din 16 Noembrie 1914.

Ofiţerii de stare civilă în armată

Persoanele însărcinate cu întocmirea în armată a actelor de stare civilă sunt :

a) La marele cuartier general şi cuartierele generale ale comandamentelor de corp de armată, de divizii şi de etape, ofiţerul de intendenţă delegat, care va ţine registrele de stare civilă pentru ofiţerii fără trupă, funcţionari şi diferite persoane ataşate ;

b) La corpurile de trupă, cassierul ;

c) La companiile jăcând corp a parte şi detaşamente, comandantul companiei sau detaşamentului ;

d) La spitalele sau ambulanţe, contabilul spitalului sau ambulanţei ; iar în lipsă de ofiţer-contabil, şefii acelor formaţiuni sanitare ;

e) La depozitele centrale de subsistenţă, depozitele centrale de muniţiuni, depozitele mobile, coloane, precum şi la orice formaţiuni cari iau fiinţă cu ocaziunea mobilizării, ofiţerul contabil respectiv ; iar unde nu există un contabil însuşi şeful sau directorul formaţiunii.

La marele cuartier generel şi cuartierele generale, unde sunt mai mulţi ofiţeri de intendenţă, celui căruia i se dă însărcinarea de ofiţer al stării civile se numeşte prin ordin de zi.

Tot în acest fel se va urma şi la formaţiunile cari au mai mulţi contabili, cum sunt depozitele centrale de subsistenţă.

Numirea personalului

Ofiţerii de stare civilă, precum şi personalul ajutător vor fi numiţi din timp, pentru ca ei să se poată pune în curent cu dispoziţiunile codului civil şi regulamentului de

stare civilă, asupra îndatoririlor ce au de îndeplinit pentru întocmirea la timp a actelor de stare civilă, cunoscând că contrariu se fac pasibili de peualităţile prescrise de legi.

Registre şi imprimate

Registrele şi imprimatele model nou, distribuite de către depozitul de imprimate, cari sunt numerotate, parafate şi şnuruite de minister, după ce vor fi date în primirea ofiţerului de stare civilă numit vor fi împachetate în pânză, legate cu sfoară, cu inscripţiunea pe pachet : Registrele actelor „stării civile răsboi" spre a nu se confunda cu celealte registre şi imprimate distribuite pentru campanie. Registrele şi imprimatele din vechiul model, se vor vărsa imediat depozitului central de imprimate, ne mai fiind permisă întrebuinţarea lor.

Reguli de procedare

Comandanţii de corpuri şi şefii de servicii vor da ordine comandanţilor de unităţi ca, în fiecare seară, să se facă apeluri riguroase pentru a se stabili starea efectivului.

La aceste apeluri pot fi două categorii de lipse :

a) Dispăruţi, cari pot fi prizonieri la inamic, rămaşi morţi sau răniţi pe câmpul de luptă şi nedescoperiţi încă sau dezertori ;

b) Morţi constataţi pe câmp, sau după aducerea lor la corpuri, înainte de a fi trimişi formaţiunilor sanitare.

Pentru dispăruţi, îndată după apel, se vor face mutaţi în controalele nominale cari se vor complecta în urmă cu rezultatul cercetărilor ce se vor face pentru stabilirea cauzelor .dispariţiei lor.

Dacă după toate cercetările făcute, nu s'a putut stabili poziţiunea dispărutului, corpurile vor libera la cerere celor interesaţi certificate cu ultima mutaţie din registru a dispărutului, pentru ca pe baza lui, să poată deschide acţiune la tribunal, pentru întocmirea actului de moarte, potrivit art. 33 din codul civil.

Pentrn înlesnirea culegerii tuturor datelor necesare la redactarea actelor de morţi, corpurile şi diferitele ser-

vicii şi formaţiuni ale armatei, vor lua măsuri ca la decretarea mobilizării să fie întocmit pentru fiecare om în parte imprimatul „Interogator", arătat în modelul de mai jos, care se va distribui tot de către depozitul central de imprimate, păstrându-se de oameni cu multă îngrijire în buzunarul bluzelor sau tunicilor, în scop de a fi ferit de intemperii şi a fi lesne de găsit în momentul adunării celor căzuţi pe câmpul de luptă, pentru a putea fi predat imediat de către comandanţii de unităţi ofiţerului de stare civilă respectiv, care va proceda la redactarea actului de moarte în registru.

Imprimatul „Interogator" va fi întocmit şi purtat şi de ofiţeri.

După întocmirea actelor de moarte, se vor scoate după ele extrase, cari vor fi subscrise de ofiţerul de stare civilă şi de cel care a copiat actul, învestindu-se cu sigiliul corpului, apoi le vor înainta cât mai neîntârziat prin poştă la partea sedentară a corpului.

Comandantul părţii sedentare, are obligaţiunea ca chiar în ziua primirii extractelor să le înainteze primăriilor ultimelor domicilii a celor morţi, pentru a fi transcrise în registrele acelor primării, căutându-se pe cât posibil ca înaintarea extractelor să fie făcută în termenul de 10 zile, socotit dela data decesului, potrivit art. 83 din codul civil.

Pentru oamenii ce aparţin diferitelor corpuri de trupă morti în spitale sau ambulanţe, actul de deces se va redacta de ofiţerul contabil, sau în lipsă de contabil, de către şeful spitalului sau ambulanţei. care este obligat a trimite extract imediat la ofiţerul de stare civilă al corpului ; iar pentru ofiţerii fără trupă, sau personalul civil, ofiţerului de stare civilă al cuartierului armatei, de care aparţinea, încetatul din viaţă, pentru ca aceasta, potrivit art. 82 din codul civil. să-l înainteze imediat părţii sedentare a corpului din care face parte, pentru transcriere la prlmăria ultimului domiciliu.

Declaraţiunea de naşterea vreunui copil în armată, se va face în termen de 10 zile după naştere, după cum prescrie la art. 43 77 din codul civil.

Ofiţerul de stare civilă este dator ca după redactarea actului de naştere în registru. să adreseze în termen de 10 zile un oxtract părţii sedentare a corpului, care are

obligaţiunea ca imediat să-l înainteze primăriei locului unde şi-a avut domiciliul din urmă tatăl sau mama copilului, când tatăl este neconoscut, aşa cum prevede art. 78 din codul civil.

Publicaţiunile căsătoriilor militarilor sau funcţionarilor de pe lângă armată; se vor face la locul unde a avut ce din urmă domiciliu ambii soţi, prin comandantul părţi sedentare a corpului, pe lângă aceasta cu 25 zile înainte de celebrarea căsătoriei se vor trece şi în ordinul de zi pe corp pentru cei ce aparţin corpului şi în ordinul de zi al armatei, pentru ofiţerii, fără trupă sau cei ataşaţi pe lângă acea armată, aşa după cum este stabilită prin art. 79 din codul civil.

Pentru celebrarea căsătoriei se va avea în vedere dispoziţunile art. 88 şi următorii din regulamentul privitor la actele de stare civilă menţionat mai sus.

Indată după înscrierea în registrul a actului de căsătorie se va trimite extract părţii sedentare a corpului, care la rându-i îl va înainta primăriei locului unde căsătoriţii au avut cel din urmă domiciliu, aceasta potrivit art. 80 din codul civil.

Testamentele militarilor de orice grad, precum şi a diferitelor persoane ataşate pe lângă armată, ca: funcţionari, oficianţi poştali cassieri ai tezaurului, cărăuşi, etc., cari se găsesc în expediţiune miliatră, în cuartir sau într-o garnizoană în afară de teritoriul român, se pot face într-o formă simplă în prezenţa comandantului de batalion, sau excadron, ori baterie sau în prezenţa oricărui ofiţer superior asistat de 2 martori.

Data testamentului trebue pusă în josul lui, arătând anul, luna ziua şi locul; iar subscirerea va fi făcută la finele dispoziţiunilor testamentare.

Cei bolnavi sau răniţi pot face testamente în presenţa medicului şef al spitalului ambulanţei lazaretului, etc. asistat ca martor de pretorul sub a cărui jurisdicţiune se află spitalul sau ambulanţa: iar în lipsa pretorului, în asistenţa a doi oameni din serviciul acelei formaţiuni.

Testamentul făcut în forma de mai sus, este nul după 6 luni dela întoarcerea testatorului într'un loc unde are libertate de a testa după formulele ordinare, prescrise de art. 872 din codul civil.

Testamentele milltare cari au fost întocmite în afară de teritoriul țării, în felul vorbit mai sus, se vor trimite în cel mai scurt timp marelui cuartier generàl, de unde va fi trimis tribunalului ultimului domiciliu al testatorului.

Orice testament găsit asupra unui militar sau persoană moartă în timpul campaniei, se va data de către comandant, arătându-se locul și înprejurările găsirei lui, după care îl va înainta după cum s'a spus mai sus

După terminarea campaniei, corpurile, comandamentele și diferitele formațiuni, ce au funcționat în tot timpul campanei vor controla și vedea dacă pentru toate actele de nașteri, căsătorii și decese. făcute în registre, sa trimis extracte primăriilor ultimilor domicilii, apoi vor încheia registrele după formularul procesului-verbal dela finele registrelor, vărsându-le înpreună cu toate imprimatele rămase ministerului spre a se păstra în arhivă, potrivit art. 75 al. II din codul civil.

Instrucțiunile de față, publicate prin *Monitorul Oastei* servă drept notificare.

INTEROGATOR

Al .....

Numirea şi No. corpului sau unităţii .....

Compania, escadron sau baterie .....

Matricolul ....., Contingentul .....

INTREBARI	RASPUNSURI
1. Cum te numeşti şi dacă ai vreo poreclă?	.....
2. Câţi ani ai şi în ce comună şi judeţ eşti născut?	.....
3. In ce comună şi judeţ ai avut ultimul domiciliu?	.....
4. Ce meserie sau profesiune ai?	.....
5. Ce religiune ai şi dacă eşti român sau străin?	.....
6. Cum se numesc părinţii d-tale? Trăesc sau sunt morţi?	.....
7. Dacă părinţii d-tale trăesc, în ce comună şi judeţ locuesc?	.....
8. Eşti căsătorit legitim şi cum se numeşte soţia d-tale?	.....
9. Ai copii? Cum se numesc şi de câţi ani sunt fiecare?	.....
10. Ai avere? Din ce se compune anume?	.....
.....	.....

Semnătura,

Nota 4. — *Instrucțiuni Ministeriale* *) *suplimentare la cele cu No. 35.151/1915, publicate în „Monitorul Oficial" No. 85/915, și în „Monitorul Oastei," partea regulamentară No. 21/915, referitoare la actele de moarte, autorizațiile de înmormântare și înștiințarea autorităților militare cu privire la militarii decedați în timp de război.*

M. O. 25 R. 1916

Pentru a se înlătura diversele întrepetări cu privire la ofițerii de stare civilă competenți a întocmi actele de moarte ale militarilor decedați în timp de război, atât în formațiunile sanitare militare de orice natură ar fi ele (spitale mobile sau statornice, ambulanțe sanitare, trenuri sanitare, etc.) cât și în spitalele civile sau alte stabilimente publice sau private nemilitare, ori în domiciliile lor private, precum și pentru a se stabili atât persoanele în drept a da autorizațiunile de înmormântare, cât și calea cea mai practică pentru încunoștiințarea autorității militare care trebue să cunoască orice schimbare în efectiv, și în fine pentru a se putea grăbi facerea formalităților necesare pentru stabilirea drepturilor de pensiune a urmașilor celui decedat, s'au luat următoarele dispoziții:

A) *Ofițerii de stare civilă competenți a instrumenta*

1. *Actele de moarte* ale militarilor decedați în timp de război *în spitalele civile* sau alte stabilimente publice sau private nemilitare sau în domiciliile private ale lor sau ale altor persoane *se vor întocmi în interiorul țării numai de către ofițerul de stare civilă al comunei* respective, ca și în timp de pace, după regulele ordinare, *cu* singura *deosebire, că în cuprinsul actului să se arate și corpul* sau serviciul *din care făcea parte* decedatul.

2. *Actele de moarte* ale militarilor decedați în timp de război *în spitalele militare* mobile sau statornice (permanente) în ambulanțele și trenurile militare, în definitiv în orice formațiune sanitară militară *vor fi întocmite, atât în interiorul țării cât și în afara lui* numai de către *ofițerii de stare civilă ai formațiunii sanitare* respective, adică: ofițerul contabil sau directorul (șeful) acelei formațiuni.

B) *Autorizațiunile de înmormântare,*

1. *Autorizațiunile de înmormântare pentru* cei prevăzuți la *litera* 4. No. 1 de mai sus *se vor elibera* sub formă de buletine de înmormântare, conform art. 33 și 133 din regulamentul actelor de stare civilă, *de către ofițerul stării civile al comunei* pe teritoriului căreia militarul a decedat.

*) Se găsec publicate și în *Monitorul Oficial* No 149 din 4 Octombrie 1916.

2. *Autorizațiunile de înmormântare pentru* cei dela *litera A. No.* 2, de mai sus, *se vor da de către ofițerii de stare civilă care a întomit actul* de moarte respectiv *pe cale de adresă* fie către supraveghetorul sau îngrijitorul cimitirului comunal. fie către primarul comunei respective unde nu este un asemenea îngrijitor de cimitir, *arătându-se* în ea *numărul la care s'a trecut în registrul respectiv* actul de moarte al militarului decedat.

Autoritatea comunală respectiă e obligată a lua măsuri ca orice autorizare de înmormântare eliberată în acest mod. să fie executată imediat.

C) *Trimiterea extractelor la comuna ultimului domiciliu al decedatului și înștiințarea organelor militare*

1. *Ofițerii de stare civilă ai comunei,* după întocmirea actelor de moarte date în competința lor, pe de o parte *vor trimite,* conform art. 66. al II din codul civil, *un extract* de pe ele *la comuna ultimului domiciliu* al decedatului, când ea ar fi alta de cât aceea unde s'a dresat actul de deces, *pentru a fi transcris* în registrele ei, *iar* pe de altă parte *un al doilea extract* îl va trimite *ministerului de război, biroul pensiilor pentru* ca aceasta *să comunice* decesul atât *părței active,* cât și *celei sedentare a* corpului din care face parte cel decedat.

Biroul pensiilor va cere apoi *comunei ultimului domiciliu* al decedatului, să-i dea *relațiuni* atât *asupra* numărului și datei *transcrierii* extractului de pe actul de moarte în registrele ei, cât și *asupra stării civile a decedatului,* obligând-o a-i arăta numele și pronumele soției dacă e însurat și acel al copiilor dacă are, numele și pronumele părintilor lui dacă trăesc, cu menționea dacă erau ajutați de fiul lor, dacă sunt în stare a-și câștiga existența și cari le sunt mijloacele de trai, pentru a putea proceda apoi, din oficiu, la întocmirea din a timp formalităților necesare acordării pensiunii cuvenite urmașilor celui decedat.

2. *Ofițerii de stare civilă dela formațiunile sanitare,* îndată după întocmirea actelor de moarte date în compentența lor, *vor trimite un extract* de pe fiecare din ele *la partea sedentară* a corpului din care făcea parte decedatul, iar dacă printr'o împrejurare oarecare ar fi imposibil a se stabili corpul din care făcea parte decedatul, extractul va fi trimis biroului pensiunilor din ministerul de războiu, împreună cu toate indicațiunile cari ar putea îndruma cercetările ce s'ar face în acest scop. pentru ca ministerul să-l trimeată apoi părței sedentare a corpului din care se va stabili că făcea parte cel decedat.

Partea sedentară, primind extractul, fie direct dela formațiunea sanitară militară, fie prin ministerul de război, *va lua notă de deces* și pe de o parte *va comunica părței active* numărul actului și toate mențiunile din el, iar pe de altă parte *va trimite extractul* în original *primăriei* comunei, *ultimului domiciliu* al decedatului *pentru a-l transcrie* în registrele ei.

Primarul respectiv *va restitui* părţei *sedentare estractul* dimit, *menţionând* pe ele *numărul şi data transcrierii, arătând* pe a lui răspundere, prin adresa de restituire, *starea civilă a decedatului* în modul arătat la No. 1 de mai sus.

Partea sedentară, reprimind extractul şi adresa primăriei cu relaţiunile vorbite mai sus, *le va înainta biuroului de pensiuni din ministerul de răzqoi,* pentru ca aceasta să poată proceda din oficiu la întocmirea din timp a formalităţilor cerute pentru aşezarea la pensie a urmaşilor.

3. Părţile sedentare vor aplica aceleaşi dispoziţiuni şi extractelor ce vor primi dela părţile lor active.

Nota 5.— *I. D. No. 2951 din 23 Septembrie 1916, emanat de la ministerul de justiţie, prin care autorităţile militare indicate in acel înalt decret, au fost autorizate să îndeplinească pe timpul războiului, pentru cei mobilizaţi, oficiul instanţelor judecătoresti, pentru anumite acte de notariat*)*

M. O. 24 R. 1916

Art. 1.—Mobilizaţii, cei ce au însărcinări la armate sau pe lângă armate, cei autorizaţi a urma armata, precum şi rechiziţionaţii la zona interioară, pot face orice fel de acte legalizate sau autentice după nevoie şi înaintea reprezentanţilor autorităţilor militare cari sunt învestiţi prin acest decret cu toate drepturile derivatoare din legea autentificării actelor şi a celorlalte legi de drep comun.

Sunt competinţi a legaliza şi autentifica acte :

In zona de operaţiuni, în regiunea etapelor şi la partea sedentară.

Şefii da corpuri sau servicii sau înlocuitorii lor, în caz de lipsa celor dintâi cum şi toţi acei cari după legile şi regulamentele militare, au drepturi egale cu aceştia ; preşedinţii, membrii, comisarii regali sau substituţii instanţelor respective militare ; marele pretor sau pretorii, comandanţii detaşamentelor de jandermerie, ai etapelor, ai gărilor de etape, ai porturilor şi escadrelor, unităţilor şi serviciilor de marină.

La partea sedentară, în afară de instanţele de drept comun şi de personale indicate mai sus, directorii şi subdirectorii diverselor servicii din ministerul de răsboi, comandanţii şcoalelor militare, ai taberilor regionale şi în

*) Acest înalt decret se găseşte publicat şi în *Monitorul Oficial* No 141 24 Septembrie 1916,

genere comandanţi şi directorii oricăror alte asemenea servicii, corpuri sau stabilimente.

Actele cari urmează a fi legalizate şi autentificate vor fi făcute în dublu exemplar, unul se va da parţii în drept, celălalt va fi păstrat la partea sedentară.

Testamentele mistice se vor depune în un singur exemplar, iar actul de subscripţie se va dresa de o singură persoană din cei în drept a autentifica conform acestui decret.

Identitaea va fi stabilită prin doi martori, de preferinţă şefii, ofiţeri ai unităţii din car face parte cel ce face actul. Acesta, martorii şi ofiţerul cari instrumentează, vor semna actul, iar în neştinţă de carte sau în imposibilitate de a semna, se va fac menţiune specială despre aceasta.

Toate actele depuse spre legalizare sau autentificare înaintea autorităţilor militare arătate mai sus, sunt scutite de timbru sau taxe către Stat.

Nota 6.—[1]) *D. M. No. 420 din 26 Septembrie 1916 relativă la fixareu formularelor de cari se vor servi cei mobilizaţi şi autorităţile militare respective, pentru întocmirea şi autentificarea actelor de notariat, specificate în înaltele decrete No. 2,791 din 1916 şi No. 2.951/916.*

M. O. 24 R. 1916

Având în vedere înaltele decrete No.2.791/916 No. 2.951/916, emanate dela ministerul de justiţie şi publicate în *Monitorul Oficial* No. 108 din 15 August şi No.i 141 din 24 Septembrie a. c., prin cari, autorităţile militare iudicate în acele înalte decrete, au fost autorizate să îndeplinească, pe timpul războiului, pentru cei mobilizaţi oficiul instanţelor judecătoreşti pentru autentificările şi constatările cerute de legi pentru anumite acte de notariat;

Având în vedere că pentru aducerea la îndeplinire a celor cuprinse în acele decrete. este nevoie a se determina şi formularele de care se vor servi, atât cei mobilizaţi, cât şi autorităţile militare respective;

Decid:

---

1) Această deciziune ministerială se găseşte publicată şi în *Monitorul Oficial* No. 146, apărut tot astăzi 30 Septemvrie 1916.

Art, I. Formularele de cari se vor servi, în timpul. războiului, atât cei mobilizaţi, cât şi autorităţile militare respective, pentru desăvarşirea actelor de notariat, specificate în înaltele decrete cu No 2.791/916 şi No. 2.951/916. vor fi cele alăturate la prezenta deciziune ,şi anume:

Formular litera

A. . . Proces-verbal peutru constatarea recunoaşterii copirlor naturali, de către cei cari ştiu carte; 1).

B. . . Idem, de către cei care nu ştiu cart sau cei cei care nu pot semna;

C. . . Procură pentru căsătorie, fără legitimare de copii;

D. . . Idem, cu legitimare de cepii;

E. . . Proces -verbal de autentificarea oricărut act pentru cei cari ştiu carte;

F. . . Idem, pentru cei cari nu ştiu carte, sau nu pot semna;

G. . . Model pentru orce fel de testament;

H. . . de proces-verbal pentru primirea unui testament mistic sau secret.

Art. II. Mobilizaţii şi toţi cei prevăzuţi la art. 1 din înaltul decret No. 2.951o916, vor putea face testamente şi cere autentificarea oricărui act, şi înaintea instanţelor judecătoreşti din ţară, însă numai dacă se găsesc cu garnizoana în oraşele unde se află asemenea instanţe şi dacă serviciul le permite să meargă la acele instanţe.

In orice caz, nu se vor acorda permise sau concedii speciale pentru îndeplinirea unor asemena acte înaintea acelor instanţe.

---

1) Relativ la copii naturali ai mobilizaţilor, vezi şi dispoziţiunile M. O. 26 R. 1918 sau *Monitorul Oficial* No. 40 | 1918.

Ministerul de războiu. Anexă la decizia ministerială No. 420 | 916

Formular Md. lit. A

Proces-verbal constatator al declaraţiunii de recunoaştere de copii naturali *) de către cei cari ştiu carte

PROCES-VERBAL

Inaintea noastră 1) , s'a prezentat astăzi 2) , soldatul 3) , a cărui identitate am stabilit-o prin martorii 4)

.....

şi ne-a declarat că recunoaşte ca al său pe copilul de sex numit 5) , născut în comuna judeţul , în ziua de , luna anul . . .

Noi, 6) ..... , luăm act de declaraţiunea de mai sus, pentru care am încheiat acest proces-verbal în 2 exemplare, ambele semnate de noi şi de persoana care a făcut recunoaşterea. Aceste exemplare vor fi înaintate părţei sedentare respective, pentru a trimite unul din ele ofiţerului de stare civilă, unde se află înscris actul de naştere al copilului recunoscut, ca să se facă menţiune pe marginea registrului; iar celalt tribunalului domiciliului declarantului după încetarea ostilităţilor

(Semnătura celui ce primeşte declaraţia).

(Semnătura celui ce face declaraţia).

Semnăturile martorilor {

---

*) Copiii naturali se pot recunoaşte numai de către cei necăsătoriţi legitim.

1) Numele, pronumele, calitatea persoanei (comandat, şef de serviciu, etc.), care primeşte declaraţia.

2) Ziua, luna şi anul (în cifre şi în litere).

3) Numele şi pronumele celui ce face declaraţia, precum şi unitatea din care face parte. Se va înlocui cuvântul „Soldatul" după împrejurări, cu gradul sau funcţia ce ocupă, cel ce face declaraţia de recunoaştere.

4) Numele, pronumele şi gradul sau funcţia martorilor.

Martorii vor fi de preferinţă şefii imediat superiori ai unităţei din care face parte declarantul.

Dacă martorii nu ştiu carte, sau din o cauză oarecare, ar fi împiedicaţi de a semna, se va face menţiune despre aceasta în proces-verbal.

5) Numele şi pronumele copilului.

6) Numele, pronumele, calitatea persoanei (comandant, şef de serviciu, etc.) care primeşte declaraţia.

Ministerul de răsboi. Anexă la decizia ministerială No. 420 | 916

Formular Md. lit. B

Proces-verbal constatator al declarațiunii de recunoaștere de copii naturali *) de către cei cari nu știu carte sau nu pot semna.

PROCES-VERBAL

Inaintea noastră 1) , s'a prezentat astăzi 2) , soldatul 3) , a cărui identitate am stabilit-o prin martorii 4)

și ne-a declarat că recunoaște ca al său pe copilul de sex numit 5) , născut în comuna județul , în ziua de , luna anul . . .

Noi, 6) ....., luăm act de declarațiunea de mai sus, pentru care am încheiat acest proces-verbal în 2 exemplare, ambele semnate de noi iar declarantul n'a semnat pentru că nu știe carte (sau : declarantul n'a putut semna din cauză 7) ..... Aceste exemplare vor fi înaintate părței sedentare respective, pentru a trimite unul din ele ofițerului de stare civilă, unde se află înscris actul de naștere al copilului recunoscut, ca să se facă mențiune pe marginea registrului; iar celalt tribunalului domiciliului declarantului după încetarea ostilităților.

(Semnătura celui ce primește declarația).

Semnăturile martorilor {

*) Copii naturali se pot recunoaște numai de către cei necăsătoriți legitim.

1) Numele, pronumele, calitatea persoanei (comandat, șef de serviciu, etc.), care primește declarația.

2) Ziua, luna și anul (în cifre și în litere).

3) Numele și pronumele celui ce face declarația, precum și unitatea din care face parte. Se va înlocui cuvântul „Soldatul" după împrejurări, cu gradul sau funcția ce ocupă, cel ce face declarația de recunoaștere.

4) Numele, pronumele și gradul sau funcția martorilor.

Martorii vor fi de preferință să fii imediat superiori ai unității din care face parte declarantul.

Dacă martorii nu știu carte, sau din o cauza oarecare, ar fi împiedicați de a semna, se va face mențiune despre aceasta în proces-verbal.

5) Numele și pronumele copilului.

6) Numele, pronumele, calitatea persoanei (comandant, șef de serviciu, etc.) care primește declarația.

7) In acest din urmă caz, a se arăta cauza pentru care declarantul n'a putut semna.

Ministerul de răsboi — Anexă la decizia ministerială No. 420 | 916.

Formular model lit. C

Procură pentru căsătorie *), fără legitimare de copii

Văzut de noi
(Semnătura celui care face autentificarea)

PROCURA

Subscrisul 1) .....
din 2) .....
comuna 3) ....., domiciliat în
judeţul ....., autoriz. pe D, 4) .....
domiciliat în comuna ....., strada .....
No. ....., judeţul ....., să declare în numele meu,
înaintea ofiţerului stării civile al comunei 5) .....
că consimte la căsătoria mea cu d-ra (sau d-na) 6) .....
domiciliată în comuna ....., judeţul ....., şi
să facă în acest scop toate declaraţiile şi formalităţile cerute de lege, semnând în registre cum şi oriunde va fi nevoie.

Va putea face şi orice alte formalităţi pentru întocmirea actelor necesare căsătoriei.

(Semnătura celui ce dă procura).

*) EXPLICAŢIUNI

Art. 10 din înaltul decret No. 2791 | 916 (publicat în Monitorul Oficial *No. 108 şi în* Monitorul Oastei *p. r. No. 15 | 916), prevede că căsătoria prin procură se poate face numai atunci când militarul mobilizat ar dori să dea urmare unei promisiuni de căsătoriei sau în caz când moartea unuia din soţi ar fi iminentă.*

Prin acelaş articol din acel înalt decret se mai prevede că în tot timpul cât va dura starea de răsboiu, până la încheerea păcei, legea relativă la căsătoriile militarilor, din 12 Martie 1900, se suspendă.

Ministerul de justiţie, dela care a emanat decretul în chestiune, a explicat însă că suspendarea dispoziţiilor acelei legi se referă numai la dispensa condiţiunilor de dotă; la simplificarea formalităţilor pentru căsătorii şi pentru constatarea moralităţei viitoarei soţii, precum şi la simplificarea modului de aprobare.

In consecinţă, se vor observa cele ce urmează:

a) Condiţiunea vârstei de 23 ani pentru toţi ofiţerii mobilizaţi şi 25 ani pentru reangajaţi, va trebui îndeplinită şi pentru căsătoriile făcute prin procură:

b) Condiţiunea de moralitate a viitoarei soţii este cu totul lăsată la aprecierea şefului care dă aprobarea, ţinând seamă de urgenţă şi împrejurările cari motivează asemenea căsătorii prin procură;

c) Autoritatea de căsătorie, atât pentru ofiţeri cât şi gradele inferioare fie din activitate, fie din rezervă, va fi dată de către comandantul regimentului sau al batalionului, ori companiei făcând corp a parte, sau de către şefii serviciilor ori ai spitalului unde s'ar găsi militarul, sau de către înlocuitorii lor.

---

1) Gradul, numele şi pronumele celui ce dă procură.
2) Corpul sau serviciul din care face parte.
3) Domiciliul anterior mobilizării.
4) Numele, pronumele şi profesiunea împuternicitului.
5) Unde domiciliază viitoarea soţie, sau unde a domiciliat soţul înainte de mobilizare sau indicarea ambelor comune pentru ca procuratul să poată alege una din ele.
6) Numele şi pronumele viitoarei soţii.

Ministerul de războiu — Anexă la decizia ministerială No. 420 | 916

Formular model lit. D

Procură pentru căsătorie *), cu legitimare de copii

Văzut de noi,
(Semnătura celui care face autentificarea)

PROCURA

Subscrisul 1) [redacted], din 2) .....
domiciliat 3) ....., în comuna .....
strada ..... No ....., județul ....., autoriz
pe d. 4) ....., domiciliat în comuna .....,
județul ....., să declare în numele meu, dinaintea ofițerului de stare civilă a comunei 5) ....., județul .....,
că consimte la căsătoria mea cu d-ra (sau d-na) 6) .....,
domiciliată în comuna ....., județul ....., și să
facă într'acest scop, toate delegațiile și formalitățile cerute de lege, semnând în registre cum și oriunde trebuința va cere.

Va putea face și orice alte formalități necesare pentru întocmirea actelor necesare căsătoriei.

Imputernicitul meu va mai declara, că prin aceasta căsătorie înțeleg a legitima pe copii născuți din convieţuirea cu viitoarea mea soție și anume: 7) ..... născută în comuna
....., județul [redacted], în anul 8) .....

(Semnătura celui ce dă procura).

*) A se vedea explicațiunile dela formularul model lit. C.
1) Gradul, numele și pronumele celui care dă procura.
2) Corpul sau serviciul din care face parte.
3) Domiciliul anterior mobilizării.
4) Numele, pronumele și profesiunea împuternicitului.
5) Comuna unde domiciliază viitoarea soție, sau acea unde domiciliază soțul sau ambele comune, ca procuratorul să poată alege.
6) Numele și pronumele viitoarei soții.
7) Numele și pronumele copilului sau copiilor.
7) In caz când se poate se va arăta și ziua și luna în care a fost născut.

Ministerul de război — Anexa la decizia ministerială No. 420 | 916

Formular Model lit. E

Proces-Verbal de autentificarea oricărui act pentru cei cari ştiu carte.

PROCES-VERBAL

Astăzi ..... 1) ..... luna ..... anul .....
2) ..... înaintea noastră ..... 3) .....
.....
.....
.....

S'a prezentat ..... 4) .....
din ..... 5) ..... a cărei indentitate am stabilit-o cu declaraţiunile martorilor ..... 6) .....
..... cerându-ne să autentificăm prezentul act scris în dublu exemplar.

După ce am cetit părţei actul, ne-a declarat că este făcut cu consimţimântul său, şi a semnat ambele exemplare în faţa noastră.

Noi,

Constatând cele de mai sus:
Pe baza art. 10 din I. D. No. 2.791/916 şi a I. D. No. 2,951/916.
Dăm autenticitatea legală acestui act.
Ambele exemplare se vor înainta părţei sedentare a corpului care va transmite unul din ele, prin autoritatea în drept, persoanei căreia e destinat, iar celălalt îl va păstra în arhiva corpului.
(Semnătura celui ce autentifică actul).

(Semnătura martorilor).

---

1) Ziua în litere.
2) Anul în litere.
3) Gradul, numele şi pronumele şi calitatea (comandant şef de serviciu etc.) celui ce primeşte actul.
4) Gradul, numele şi pronumele celui ce a făcut actul.
5) Corpul sau serviciul din care face parte.
6) Gradul, numele şi pronumele celor doi martori, cari de preferinţă, vor fi şefi ofiţeri ai unităţii din care face parte cel ce face actul.

Ministerul de război — Anexă la decizia ministerială No. 420/916

Formular model lit. F.

Proces-Verbal de autentificarea oricărui act pentru cei cari nu ştiu carte sau nu pot semna.

PROCES-VERBAL

Astăzi, în 1) ..... luna .....
anul ..... 2) ..... înaintea noastră 3) .....
.....
.....
.....
.....
s'a prezentat 4) .....
din 5) ..... a cărui identitate am stabilit-o prin declaraţiile martorilor 6) .....
.....
cerându-ne să autentificăm prezentul act scris în dublu exemplar.

După ce am cetit părţii actul, ne-a declarat că e făcut cu consimţimântul său .....
.....
şi 7) neştiind carte, a subscris în faţa noastră ambele exemplare prin punere de deget.

Noi,

Constatând cele de mai sus, pe baza art. 10 din I. D. No. 2.791 şi a I. D. No. 2.951/916.

Dăm autenticitatea legală acestui act.

Ambele exemplare se vor înainta părţei sedentare care va trimite unul din ele, prin autoritatea în drept, persoanei careea e destinat, iar celălalt îl va păstra în arhiva corpului.

(Semnatura celui ce autentifică actul).

(Semnăturile martorilor menţionaţi în procesul-verbal).

---

1) Ziua în litere.
2) Anul în litere.
3) Gradul, numele şi pronumele şi calitatea (comandant, şef de serviciu, etc.) celui ce primeşte actul.
4) Gradul, numele şi pronumele celui ce a făcut actul.
5) Corpul sau serviciul din care face parte.
6) Gradul, numele şi pronumele celor doi din martori, cari vor fi de preferinţă şefii, ofiţeri ai unităţii din care face parte cel ce face actul.
7) Pentru cei care deşi ştiu carte sunt în imposibilitate de a semna se va şterge restul frazei, scriindu-se după cuvântul „şi" următoarele: „ştiind carte dar fiind în imposibilitate de a semna din cauza..... a fost semnat de noi".

Ministerul de războiu — Anexă la deciziunea ministerială No. 420/916
Formular model lit. G.

Model pentru orice fel de testament [1])

TESTAMENT

Subsemnatul .....
cu domiciliul în momentul mobilizării în comuna .....
județul ..... las ca după moarte averea mea să se împartă în chipul următor [2]):

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Am scris și am iscălit cu mâna mea acest testament astăzi ziua ..... (data) luna ....., anul .....

[1]) *Explicațiuni asupra testamentelor*

Testamentele sunt de trei feluri:

1. Testamentul *olograf*, este acela pe care îl poate face numai cel care știe carte, și pe care trebue să-l scrie. dateze și să-l semneze cu propria lui mână *a)*.

Acest testament, făcut într'un singur exemplar, ră-

---

a) Cel care deși știe carte, ar fi împiedecat să-l scrie și să-l semneze din orice causă, nu poate face un testament *olograf*.

2) Se lămurește că oricine vrea să facă testament poate lăsa oricui averea sa, cu îndatorire, însă că dacă are copii sau părinți să le păstreze acestora o parte anume arătată de lege, precum urmează:

a) Cel care are un copil, trebuie să-i păstreze, după lege, jumătate din avere; cealaltă parte numită partea sufletului, o poate lăsa orcărui o vrea, fie copilului fie soției, fie rudelor, fie străinilor, fie pentru binefaceri;

b) Dacă are doi copii, trebuie să le păstreze, după lege, câte o a treia parte de fiecare din ei; restul de o treime, care e partea sufletului, o poate lăsa ca și mai sus, oricui va voi cel care face testamentul, ca și la lit. *a*;

c) Dacă are trei sau mai mulți de trei copii, trebuie să le păstreze, după lege, trei pătrimi din avere, care se împarte între ei frățește; restul de o pătrime, care e partea sufletului, o poate lăsa oricui, ca la lit. *a*;

mâne deschis şi nu se autentifică. El poate fi încredinţat, fie unei autorităţi publice, fie unei persoane de încredere;

2. Testamentul *autentic*, este acela care se scrie în întregime de cel care îl face, sau de către altă persoană, după cererea lui, însă *în toate* cazurile, semnat de cel care face testamentul, dacă ştie carte.

Tot prin mijlocirea altui scriitor se pot face testamente autentice de către cei cari nu ştiu carte, sau de către cei cari, deşi ştiu carte, însă ar fi împiedicaţi să iscălească cu propria lor mâna.

Astfel de testamente trebuiesc întărite prin *autentificare*, (Proces-verbal, formular Md. lit. E) de către autoritatea militară care are această cădere.

In toate cazurile, dacă scriitorul este altul decât testatorul, acest scriitor va semna şi el testamentul ca „scriitor şi martor“;

3. Testamentul *mistic*, adică *secret*, este acela care se poate scri şi data de testator, sau de către oricare altă persoană, după cererea testatorului; testatorul însă trebuie *neapărat să iscălească* testamentul cu propria lui mână.

Acest testament secret, se închide într'un plic, şi se încredinţează autorităţii militare respective. Această autoritate va constata depunerea testamentului printr'un proces-verbal (formular Md. lit. H), pe care îl va scri chiar pe dosul acelui plic.

Plicul în care este închis testamentul se trimete la partea sedentară, şi nu se va deschide decât în cazul când testatorul va fi încetat din vieaţă.

---

d) Dacă are părinţi sau numai unul din ei, fără să aibă lasă fraţi şi surori trebuie să lase după lege, părinţilor sau celui dintre ei care trăeşte, jumătate din avere; iar cealaltă jumătate, care este partea sufletului, o poate lăsa oricui, ca la lit. *a*;

e) Dacă are amândoi părinţi în vieaţă, şi în acelaş timp are şi fraţi sau surori, sau numai un singur frate sau soră, trebuie să păstreze, după lege, pentru tată un sfert, pentru mamă alt sfert, iar restul de jumătate din avere, care este partea sufletului, îl poate lăsa oricărui, ca la lit. *a*;

f) Dacă are numai unul din părinţi în vieaţă, şi în acelaş timp are fraţi, surori sau numai un singur frate sau o soră, trebuie să păstreze după lege părintelui în vieaţă un sfert din avere: restul de trei sferturi, partea sufletului, îl poate lăsa şi împărţi cui va vrea şi cum va vrea, ca la lit. *a*;

g) Se mai lămureşte că în ce priveşte pe soţie, legea dă numai celor săracce dreptul la *venitul* unei părţi deopotrivă cu partea unui copil.

Legea socoteşte ca săracă pe femeia care n'are deloc avere, sau are prea puţină faţă de averea ce a lăsat soţul.

Soţiei i se poate lăsa prin testament toată partea sufletului sau numai o parte din ea.

Ministrul de războiu — Anexă la decizia ministerială No. 420|916

Formular model lit. H.

Proces-Verbal de subscripţie No. . . . (adică de primirea unui testament mistic sau secret).

Inaintea noastră [1] .....

s'a presentat [2] ..... cu

domiciliul anterior mobilizării în comuna .....

judeţul ..... cunoscut de martorii [3] .....

şi .....

înmânându-ne un plic închis în care declară că se află testamentul său (sau înmânându ne testamentul său ce vrea să-l facă în formă mistică pe care l'a închis în plicul dat de noi).

Noi, luând act de declaraţiunea sa, am aplicat sigiliului corpului, am semnat pe locul unde se închide plicul [4] şi am scris prezentul proces-verbal pe dosul plicului, semnându-l noi, testatorul şi martorii (dacă vreunul din martori nu ştie carte sau nu poate semna, se va face menţiune).

Plicul cuprinzând testamentul şi pe care s'a scris acest proces-verbal de subscripţiune se va trimite la partea sedentară împreună cu un al doilea exemplar al procesu'ui-verbal, semnat şi aceasta de noi şi de cei de mai sus.

(Semnătura celui ce primeşte testamentul).

(Semnătura testatorului).

(Martorii) : {

1) Numele, pronumele, gradul şi serviciul celui ce primeşte testamentul,
2) „ „ „ „ „ care a făcut testamentul
3) „ „ „ „ martorilor.
4) Dacă nu există sigiliu, se va pune numai semnătura.

TITLUL V

Ţinerea registrelor

ART. 194.—Registrele şi scriptele de comptabilitate prescrise de regulament sunt ţinute de cei îndatoriţi, conform instrucţiunilor prescrise pe prima pagină a fiecărui model. *)

ART. 195. — Modificările imprimatelor şi instrucţiunilor relative la ţinerea scriptelor şi registrelor se fac prin instrucţiuni ministeriale.

ART, 196. — Corpurile primesc în fiecare an registrele şi imprimatele prevăzute prin anexa lit. U. dela acest regulament.

Destinaţia scriptelor şi registrelor

ART. 197—Corpurile păstrează în arhiva lor toate registrele şi scriptele de comptabilitate, conform art. 194 după încheierea exerciţiului la care se raportă.

Pentru trupele cari au luat parte în campanie. termenele de păstrare se socotesc dela data încheierei desâvârşit a gestiunilor corpului relative.

Actele şi dosarele mai vechi, precum şi cele pe cari comandantul le găseşte netrebuincioase au destinaţia următoare :

a) Toate registrele corpului iau destinaţia prescrisă prin instrucţiunea scrisă pe prima pagină a fiecăreia din ele ;

(Vezi art. 66 R. A.) şi art. 18 R. S. I. (notele de sub art. 9 R. A.)

b) Dosarele de corespondenţă şi altele se vând în folosul fondului de întreţinere, de preferinţă stabilimentelor militare, după aprobarea comandantului diviziei sau a corpului de armată pentru trupele neindivizionate.

*) Vezi descrierea registrelor şi modul cum se operează în ele la anexa dela finele acestui manual.

(Vezi art. 66 R. A. şi art. 18 R. S. I.)

c) Actele stării civile. a oamenilor, care se află în păstrarea corpurilor se conservă în arhivele lor, dându-le celor cari părăsesc serviciul în momentul plecărei lor; cele ale oamenilor care schimbă corpul se trimit noului corp, cele ale oamenilor încetaţi din viaţă se trimit familiei prin autorităţile locale ; iar actele dezertorilor şi prizonierilor, după trei ani dela dispariţia lor sunt înaintate cu inventar corpului de armată.

Nota — Gestiunile în bani şi în materi a manutanţelor de garnizoană, nu sunt supuse controlului Inaltei Curţi de conturi. Gestiunile lor ce păstrează însă 10 ani M. O. No. 28 p. r. 1908.

TITLUL VI

Comptabilitatea

CAPITOLUL I

Registre şi scripte

Nota. — Relativ la descrierea fiecărui registru în parte modificările aduse, modul cum se operează în ele, cum se închee şi verifică „vezi anexa trecută la finele acestui manual".

ART. 198.— Operaţiunile la care dă naştere administraţia îondurilor şi materialelor în corpurile de trupă sunt consemnate în registrele şi scriptele de comptabilitate după cum urmează:

§ I

La partea centrală (sedentară).

A) Un regiment sau batalion făcând corp în parte

I. *Ţinute de comandant.*

I) Registrul hârtiilor confidenciale, model 256—257 (Cap. I. art. 1 şi 2 din noua nomenclatură M, O. 52 R. 1911 trecută în întregime la anexa lit. U acest volum).

Ținute de ajutor.

1) Registrul ordinelor de zi, model 293 Cap. II. art. 27 nou), în două volume, din cari unul pentru cestiunile administrative.

Notă.—Cel pentru cestiunile administrative se dă pe exerciții, conform notei din tabloul de imprimate, cel pentru cemandament se dă numai la terminare, în caz când nu s'ar aplica dispozițiunile art. 213 R. S. I. Când și cum se dau ordinele de zi, vezi art. 10 R. A. și notele respective

2) Registrul de deliberații al comisiei de aprovizionare, model No. 20 Cap. II art. 14 nou sub denumirea de „registru de procese-verbale".

3) Registrul bibliotecei, mobel No. 377 (Cap. II art. 25 titluri și art. 26 interpuneri).

4) Registru de raport, model 620 (Cap. II art. 13).

5) Carnetul casei, model No. 16, se ține în casa corpului. (Cap. II art. 4 nou) sub denumirea de *„registru casser corpului"*.

II. *Ținute de casier.*

1. Livretul de soldă, model No. 17 (Cap. II art, 18). din noua nomenclatură 1911 sub denumirea de «*livret de primirea banilor sau ehipamentului*".

2) Registru zilnic de fonduri, model No. 12 (Capit. II art. 3) sub denumirea de «*registru zilnic de primiri și cheltueli*".

3. Registru portofoliu, model 317 Capit. II art. 5 Acest registru a fost modificat și contopit în registru de sumele aflate la portofoliu și datoriile ofițerilor).

4. Registrul gestiunei în bani, model No. 25 (Cap. II, art. 23).

5. Registru de referate model No. 1. (Cap. II art. 28, nou, «*Registru de referate pentru sumele date casierului*)»

6. Registru banilor depuși de călărași, model No, 567 (neprevăzut de noua nomenclatură).

7. Registrul fondului de cai ofițerești, model No. 5 (suprimat idem).

8. Registru de solda ofițerilor, model 627 (Capit. II art. 57 nou *„Reg. peetru plata soldei ofițerilor*).

9). Releveul de datoriile ofițerilor, model No. 66 (Acest registru s'a contopit cu cel de portofoliu, cap. II art. 5 nou).

10) Registru pentru primirea fondurilor M-d 706, (Cap. II art. 56 nou „*Registru cu recipise pentru primirea fondurilor*)“

11) Carnet cu recipise pentru primirea valorilor poşale model No. 621. (Acest carnet a fost modificat şi înlocuit cu registrul de primirea banilor şi pachetelor cap. II art. 10).

12) Controalele nominale pentru ofiţeri şi trupă, model No 10 (Conform art. 128 modificat R. S. acest registru s'a contopit în un singur „*Registru control nominal al ofiţerilor trupei şi cailor*“. (Cap. II art. 16).

13) Registru de furnituri cu compturi deschise. (Neprevăzut de noua nomenclatură, comptul furniturilor se ţine în bilanţul de lichidarea furniturilor în natură cap, II art. 66)

Not. Următoarele registre prevăzute în regulament a se ţine de casier, au fost trecute serviciului mobilizării

1) Registrul dezertorilor model No. 278 Capit. II articolul 2).

2) Registrul matricol al ofiţerilor, model No. 6. (Cap. II art. 63).

3) Registru matricol al trupei model No. 7 (Cap V articolul 1).

4) Registru matricol al copiilor de trupă, model 7 bis (Cap. V art. 1).

5) Registrul matricol al cailor ofiţereşti, model No. II bis (Cap. II art. 1).

6) Registrul matricol al cailor de trupă, model No. II (Cap. II art. 1).

Nota. — Toate registrele matricole de mai sus sunt contopite în registrul Cap. II art, 1 şi art. 15 din nomencl. nouă).

III. *Ţinute de ofiţerul cu îmbrăcămintea.*

1) Livretul de echipament, model No. 18 (Cap. II) art. 18. vezi nota de mai sus).

2) Registrul de magazie, model No. 14 (Cap. II art. 17

Notă. — Acest registru este contopit într'unul singur cu registru de compturi deschise, sub numele de „*Registru de primiri şi consumaţii şi cont deschis*“ (Cap. II art. 17 din noua nomenclatură).

3) Registrul de obiecte diverse, model No. 250 (Cap. II art. 11, *„Reg. de efecte şi obiecte diverse“*).

4) Registrul de compturi deschise, model No. 15 (Cap. II art 17 contopit cu cel dela No. 2 de mai sus).

5) Registrul de vechimea efectelor de îmbrăcăminte model No. 287.

(Neprevăzut de nomenclatura din 1911).

6) Registrul de serie a echipamentului, model No. 288 (Cap. II art. 6.)

7) Registrul de seria armelor, model No. 19 (Cap. II art. 7 *„Reg. de seria armelor trăsurilor şi vaselor“*).

(Acest registru este contopit cu cel al seriilor trăsurilor şi vaselor plutitoare).

8) Registru de serie a trăsurilor model No. 21 (Contopit cu cele de mai sus).

9. Registrul de serie a vaselor plutitoare model No. 21 bis. (Contopit cu cel de mai sus).

10. Carnetul atelierului model No. 59 (idem neprevăzut în nomenclatura din 1911).

11. Carnetul de recipise peutru primirea pachetelor, model No. 622. (Acest registru a fost modificat şi înlocut cu registrul de primirea banilor şi pachetelor Cap. II art. 10).

IV *Ţinute de ofiţerul cu aprovizionarea.*

1. Registru de subsistenţă model No. 375. (Cap. II, articolul 9).

2. Livret de ordinar, model No. 53. (Cap. II, art. 19 de sub denumirea de *„Livret pentru administraţia ordinarului“*).

3. Registru cu bonuri pentru primirea subsistenţelor. model No. 24. (Cap. II, art. 8 reg. bonuri şi buletine).

4. Carnetul de facturi, model No. 628 (Cap, II, art. 59 din nomenclatura din 1911).

V. *Ţinute de registratorul corpului.*

1. Registrul de intrarea hârtiilor, model No. 256. (Cap, I, art. 1).

2. Registrul de ieşire al hârtiilor, model No. 257. (Cap. I, art. 2).

3. Condica de expediţie, model No. 261 (Capitolu I, art. 3).

B) La companii în corp

1. Registrul ordinelor de zi model No 293 (Capitolu, II, art. 27).

Nota. — Vezi art. 213 R. S. I. Ordinele de zi se copiază de serviciul casieriei cu maşini speciale şi se distribue companielor şi ofiţerilor care se formează în dosare

2. Registrul de detaliu Model No. 23. (Cap. II, art. 22 din noua nomenculatură; se găseşte sub titlul de *„registru de administraţia companiei, bateriu, escadron"*).

3. Registrul foilor matricole şi de pedepse, model No. 10 bis. (Cap. II, art, art. 30).

Nota — Aceasta n'a fost nici odată şi nu este un registru; sub această denumire se înţelege foile matricole şi de pedepse ale companiei, cari se păstrează în anvelope sau cadre de fer făcute în corp.

4. Registrul soldei trupei, model No. 8 (desfiinţat, solda trupei se trece în regiştrul de administraţie al companiei).

5. Carnetul de mobilizare, model M. litera C. (Neprevăzută de noua nemenculatură).

C) La companiile făcând corp în parte

(Vezi modificăriile şi denumirile de mai sus)

Registrul bibliotecei, model No. 377.
2. Livretul de soldă, model No. 17.
3. Registrul zilnic de fonduri model No. 13.
4. Registrul portofoliu, model No. 317.
5. Registrul de detaliu, model No. 23.
6. Registrul banilor depuşi de călăraşi, model. No. 567.
7. Registrul pentru primirea fondurilor, model No. 706
8. Registrul fondului de cai ai ofiţerilor, model No. 5.
9. Registrul de solda ofiţerilor, model No. 627.
10. Registrul dezertorilor model No. 278.
11. Relevul de datorii a ofiţerilor, model No. 66.

12. Carnet cu recipise pentru primirea pachetelor, model No. 622.

13. Carnetul de recipise bentru primirea valorilor poştale, model No. 621.

14. Carnet de facturi, model No. 628.

15. Registrul matricol al ofiţerilor, model No. 6,

16. Registrul matricol al trupei, model No. 7.

17. Registrul matricol al copiilor de trupă, model No. 7 bis.

18. Registrul matricol al cailor ofiţereşti, model No. II bis.

19. Registrul matricol al cailor de trupă, model No. II.

20. Registrul hârtiilor confidenţiale, model No. 256-257

21. Livretul de echipament, model No. 18

22. Registrul obiectelor diverse model No. 250.

23. Registrul de vechimea efectelor de îmbrăcăminte model No. 287.

24. Registrul de solda trupei model No. 8.

25. Registrul foilor matricole şi de pedepse model No. 10. bis.

26. Livretul de ordinar model No. 53.

27. Registrul cu bonuri pentru primirea subsistenţelor, model No. 24.

Ţinute de registratorul companiei

1. Registrul de intrarea hârtiilor, model No. 256.

2. Registrul de ieşire a hârtiilor model No. 257,

3. Condica de expediţie a hârtiilor model No. 621.

Nota. — Vezi modificările şi denumirile din noua nomenclatură la registrele ţinute de regiment sau batalion făcând corp sau parte.

§ II

La partea activă

Nota. — Vezi modificările şi denumirile din noua nomenclatură, la registrele ţinute de regiment sau batalion făcând corp în parte.

A) Un regiment sau batalion făcând corp în parte

Ținute de casier.

1. Registrul ordinelor de zi, model No. 293.
2. Livretul de soldă, model No. 17.
3. Registrul zilnic de fonduri, model No. 13.
4. Registrul portofoliu, model No. 317.
5. Registrul pentru primirea fondurilor, model No. 706
6. Carnet de recipise pentru primirea valorilor poștale, model No. 621.
7. Registrul actelor stării civile, model No. 333.

Ținute de registratorul părței active.

1. Registrul de intrare a hârtiilor, model No. 256.
2. Registrul de eșire al hârtiilor, model No. 257.
3. Condica de expediție, model No. 261.

Ținute de ofițerul delegat cu îmbrăcămintea.

1. Livretul de echipament, model No. 18.
2. Registrul de echipament, model No. 629.
3. Carnet de recipise pentru primirea pachetelor, model No. 622.

Ținute de ofițerul cu aprovizionarea.

1. Registrul de subsistență, model No. 375.
2. Livretul de ordinar, model No. 53.
3. Registru cu bonuri pentru primirea subsistențelor, model No. 24.
4. Carnet cu matcă de rechiziție, model No. 328.
5. Carnet de facturi, model No. 628.

B) La companiile făcând corp în parte, la partea activă

Ținute de comandant.

1. Livretul de soldă, model No. 17.
2. Registrul zilnic de fonduri, model No. 13.
3. Registrul portofoliu, model No. 627.
4. Registrul de detaliu, model, No. 23.
5. Registrul de solda ofițerilor, model No. 307.
6. Registrul pentru primirea fondurilor, model No. 706

7, Carnet de recipise pentru primirea valorilor postale, model No. 621.

8. Livret de echipament, model No. 18.

9. Registrul de solda trupei, model No. 8.

10. Livret de ordinar, model No. 53.

11. Registrul cu bonuri pentru primirea subsistenţelor, model No. 24.

12. Carnet de recipise pentru primirea subsistenţelor, model No. 622.

13. Registrul actelor stării civile, model No. 333.

14. Carnet cu matcă de rechiziţie, model No. 328.

15. Carnet de facturi, model No. 628.

Ţinute de registratorul companiei.

1. Registrul de intrare hârtiilor, model No. 256.

2. Registrul de eşire a hârtiilor, model No, 257.

3. Condica de expediţie, model No. 261.

C) La companii în corp, la partea activă

1. Registrul ordinelor de zi, model No. 293.

2. Registrul de detaliu, model No. 23.

3. Registrul foilor matricole şi de pedese, model No. 10 bis.

4. Registrul soldei trupei, model No. 8, *(desfiinţat)*.

5. Carnet de mobilizare. model M. lit. c.

6. Livret de ordinar, model No. 53. (la companiile detaşate).

Livretul de serviciul militar

ART. 199. — Fiecare om de trupă posedă un livret de serviciu militar, model No. 36,

Numerotarea şi parafarea registrelor

ART. 200. Toate registrele şi inventarele corpurilor sunt numerotateî sigiliate şi subscrise de cei anume desemnaţi pe fiecare imprimat în parte.

Refacerea registrelor.—Erori de operaţiuni

ART. 201. — In caz când un registru, din oare care împrejurări, n'ar mai putea servi, şi va trebui să fie prefăcut, aceasta se face numai după antorizaţia comandamentului respectiv, sub răspunderea ofiţerilor de intendenţă încărcinaţi cu supravegherea corpurilor stabilind, prin viza lor, exacitatea operaţiunilor reproduse în registrul nou.

ART. 202. — Indreptarea operaţiunilor în scripte, prin răsături, ştersături sau decoloraţiuni cu clor, ori alte substanţe, este cu desăvârşire oprită.

Orice îndreptare de cifre se face numai cu o trăsură de condei uşoară, astfel ca cifra să se poată citi după anulare, iar cea bună se scrie d'asupra celei anulate.

Corespondenţa oficială

ART. 203.— Corespondenţa corpurilor sau serviciilor între ele şi cea cu autorităţile superioare ori inferioare se face conform instrucţiunilor anexa lit. V.

Nota 1.— Relativ la refacerea registrelor, art. 14 din D. M. 179 M. O. 52 R. 1911 zice: Sefii de corp şi servicii se vor asigura, când se pune în serviciu un registru nou dacă cel vechiu s'a terminat. Când registru vechiu se găseşte stricat din neglijenţă, se va imputa celui vinovat. Se consideră tot stricate din neglijentă registrale în care inscrierile în ele nu s'au făcut regulat, conform. instrucţiunilor si pe spaţiul rezervat, sau s'ar fi făcut inscrierile neregulate aşa că registrul s'a terminat în scurt timp.

TITLUL VII

Inspecţiuni şi control

ART. 204. — Corpurile şi serviciurile vor fi inspectate şi controlate, în ce priveşte administraţiunea lor, în mod permanet, la epoce determinate şi eventual, prin visite inopinate şi reviste de efectiv. (Art. 63 L. A.)

Nota 1. — Vezi notele de mai jos de sub art. 240 relative la înființarea serviciilor administrative la corpurile de armată și atribuțiunile ce au.

Idem notele de sub art. 248 relativ la înființarea serviciilor de Intendență în garnizoane precum și regulamentul controlului special al ministerului de rozboi.

Vezi asemenea art. 25—29 din regulamentul neștirbire (Vol. II) relativ la comisiunile de control ad-hoc,

Nota 2. — Relativ la normele pentru executarea controlului administrativ în armată și stabilirea responsabilităților pecuniare vezi dispozițiunile trecute la pag. 24 din acest volum.

ART. 205. — Inspecțiile, verificările și controlul la care sunt supuse, în numele legei, corpurile de trupă și serviciurile armatei au de scop: ocrotirea intereselor tezaurului, drepturile persoanelor, observarea îndeplinirei legilor regulamentelor și deciziilor cari cârmesc mersul administrativ. (Art. 64 L. A.)

ART. 206. — Inspecțiuile administrative și controlul administrației corpurilor de trupă și serviciilor sunt încredințate corpului ofițerilor de intendență (Art. 64 L. A.)

ART. 207. — Ofițerii de intendență de orice grad cu aceeași autoritate și răspundere în îndeplinirea funcțiunilor ce li se încredințează. (Art. 68 L. A.)

ART. 208. — Fiecare în serviciu unde este întrebuințat își execută în mod permanent și de sine atribuințele de supraveghiere administrativă și de control întru tot ce privește bunul traiu al trupei, adică: echipament, subsistență, solde, indemnități, cazarmare, transporturi, etc., precum și asupra tuturor mijloacelor ce-tind la economia fondurilor, aprovizionărilor de tot felul, la regularitatea plăților și la exactitatea stabilirei comptuților.

ART. 209. — (Astfel cum a fost modificat prin I. D: No. 1238 M. O. 9 din 1907.)

„Ofițerii de intendență sunt delegați prin ordine de zi de comandamente sau servicii pentru corpurile de trupă sau stabilimente a căror supraveghere și verificarea le este încredințată.

„Ordinile se dau de către comandanții corpurilor de armată, comandantul marinei și intendantul stabilimentelor centrale, la începutul fiecărui exercițiu bugetar și ori de câte ori se face o înlocuire provizorie sau definitivă provocată prin mutări sau absențe momentane.“

ART. 210.—Vizitele inopinate şi revistele de efectiv se pot face numai de ofiţerii de intendenţă, şefii de serviciu.

(Vezi notele de sub art. 242 relativ la inspecţiunile administrative ale intendanţilor controlori).

In asemenea caz ei iau ordinele comandantului de care depind şi se prezintă, fără aviz prealabil, la corpul sau serviciul ce au de controlat, înştiinţând şefii respectivi. (Art. 69 L. A. Art. 222—239 R. A).

ART. 211.—Ofiţerii de intendenţă, verificatori, au datoria a se încredinţa în toate ocaziunile de existenţa fondurilor şi materialelor ce sunt date spre manipulare, consumare sau păstrare contabililor şi agenţilor de execuţie din corpurile de trupă sau serviciuri, de regulata ţinere la curent a scriptelor şi registrelor, precum şi de legalitatea actelor cari sprijinesc operaţiile gestiunilor. (Art. 46, 93, 100 R. A.)

ART. 212.—In principiu, supraveghierea şi verificarea corpurilor şi serviciilor se fac de către ofiţeri de intendenţă ai diviziilor sau ai corpurilor de armată, după cum corpurile sunt indivizionate sau atârn direct de corpul de armată.

Acele cari atârn direct de minister sunt supraveghiate de ofiţerii din serviciul intendenţei stabilimentelor centrale şi locurilor întărite.

Nota 1. — Relativ la atribuţiunile intend. stab. centrale asupra serviciilor ce depind de ea, numai că supraveghere adtrativă şi verificărei de gestiuni, iar nu şi ca comandament, vezi M. O. 21 R. 1915.

Nota 2. — Relativ la fixarea autorităţilor însărcinate cu privegherea adm-trativă, ordonanţarea cheltuelilor şi verificarea actelor, la comandamente, corpuri şi serviciile armatei, vezi D. M. 54 M. O. 33 R. 1918 trecută în întregime mai jos, la nota 3 de sub art. 248.

ART. 213 — Corpurile sau serviciurile care în mod eventual s'ar găsi pe teritoriul unui alt comandament, sunt supraveghiate şi verificate tot de intendenţa căruia aparţine.

Când însă s'ar găsi într'o garnizoană, reşedinţă de divizie sau corp de armată, supraveghierea şi verificarea se exercită de aceasta, dând seama despre rezultat comandamentului căruia aparţin. (Vezi şi art. 8 R. A. relativ la ordonanţare).

Nota.—Gestiunele farmaciilor militare se verifică de către farmaciştii militari cu începere dela 1 Aprilie 1910, afară de depozitele chirurgicale şi depozitul central de farmacie D. M. 147 M. O. 20 of. 1910.

Verificarea actelor şi scriptelor

ART. 214. — Toate actele, scriptele, registrele regulamentare şi gestiunele se verifică de ofiţerii de intendenţă după instrucţiunile prescrise prin anexa litera E. (Actualmente lit C.) a regulamentului asupra soldei în armată în ce priveşte gestiunea în bani, şi a instrucţiunilor prescrise prin anexa lit, R. a acestui regulament, în ce priveşte administraţia corpurilor şi gestiunea în materie.

Erori de calcul şi operaţiuni neregulamentare

ART. 215.— Erorile găsite în scripte sau acte sunt rectificate de însuşi ofiţerii de intendenţă, subscriind şi punând sigiliul.

Indreptările de cifre făcute în scripte şi registre de către ofiţerii de intendenţă, sunt efectuate pentru dinstincţie cu cerneală roşie.

Asemenea îndreptări nu se fac decât atunci când definitiv s'a stabilit o eroare, prin adunare şi probe făcute de o parte, nu pe registre şi acte, fiind cu desăvârşire oprit, sub orice motiv, că asemenea cifre odată îndreptate, să se mai îndrepte din nou.

ART. 216.— Actele de contabilitate şi compturile de orice natură, rău întocmite, neregulate, neregulamentare sau care dau loc la cheltueli de fonduri ori scăderi de materiale neautorizate de regulamente sau nereale, nu se admit de către ofiţerii de intendenţă în gestiuni; contrariu, ei 'şi asumă răspunderea solidar cu cei ce le-au făcut.

In alt-fel de cazuri, ofiţerii de intendenţă pun de ciziunea lor pe însuşi acele registre sau acte.

ART. 217. —Deciziunile ofiţerilor de intendenţă se iau numai în materie de contabilitate şi sunt executorii imediat.

Asemenea deciziuni trebue să fie sprijinite cu preciziune pe text de legi sau regulamente, iar nu pe aprecieri: ele trebue să fie prevăzute şi în memoriul ce adresează autorităţei de care atârnă. (Art. 71 alin. II L. A)

ART. 218. — Apelurile contra deciziunilor ofiţerilor de intendenţă ai diviziilor, dacă nu sunt tranşate de către generalul comandant în mod satisfăcător reclamaţiunilor, se hotărăşte definitiv de către generalul comandant al corpului de armată. Acelea ale ofiţerilor de intendenţă ai corpurilor de armată şi aceea ai intendenţei stabilimentelor centrale şi a locurilor întărite de către ministerul de răsboi.

ART. 219. — In caz când generalul comandant al diviziei sau al corpului de armată, ori şefului intendenţei stabilimentelor centrale, etc., hotărăşte asupra cestiunei altfel decât decisese ofiţerul de intendenţă verificator, hotărârea dată se alătură în gestiune la actul justificativ, respectiv, executându-se ordinul generalului.

Neregularităţi în administraţie

Art. 220. — Dacă ofiţerii de intendenţă constată nereguli în administraţia corpurilor sau serviciilor, ori abateri dela prescripţiunile regulamentare, ele se supun la cunoştinţa comandamentului respectiv prin dresare de proces-verbal, care decide, prin ordine scrise măsurile de luat atât pentru îndreptarea lor, cât şi împotriva celor abătuţi. (Art. 71 al. I. L. A. Art. 246 R. A. Vezi nota de sub art. 246 relativ la certificarea pe compturile de gestiune a deficitelor constatate la fonduri sau materiale)

Art. 221. — Cunoaşterea unor asemenea fapte de către ofiţerii de intendenţă şi nedresare cuvenitului proces-verbal la timp, atrage inculparea lor de complicitate cu cei ce le-au săvârşit.

Constatarea fondurilor din casa corpului

Art. 222.—Fondurilor aflate în casa corpurilor sau serviciilor pot fi constatate de fapt prin numărare numai de către şefii serviciurilor de intendenţă titulari ai comandamentelor sau ai serviciilor speciale, sau de ofi-

ţerii superiori de intendenţă cu delegaţiune specială a generalului comandant sau a şefului intendenţei stabilimentelor etc.

Art. 223.—Ceilalţi ofiţeri de intendenţă se mărginesc la constatarea fondurilor aflate în casa casierului sau celor-alţi agenţi ai corpurilor sau serviciurilor, care eventual ar avea bani de ai corpului asupra lor, fie provizoriu, fie permanent.

La companiile făcând corp în parte şi servicinrile de importanţă similară, ei au datoria să constate de fapt toate fondurile.

Rezultatul încheierilor

ART. 224. — Cu ocazia încheierilor trimestriale ale gestiunilor, ofiţerii de intendenţă întocmesc şi supun autorităţei de care atârnă un memoriu. stabilind categoric starea găsită, îndreptările făcute, deciziunile luate asupra actelor be comptabilitate neregulate şi orice alte observări va mai fi de trebuinţă de adus la cunoştinţa comandamentului.

ART. 225.—In caz de constatări a existenţei reale a fondurilor şi materialelor, când găseşte prisoase sau lipsuri, ofiţerul de intendenţă, în procesul-verbal ce dresează nu se mulţumeşte numai a releva faptul, ci cu cea mai mare exactitate descrie împrejurările sau cauzele cari le-au creat.

Asemenea procese-verbale vor trebui să fie semnate şi de agentul sau de agenţi răspunzători.

In caz de împotrivire, se va menţiona arătând şi motivele. *(Art. 47 R. A.)* Art. 18 legea cont. publice).

Art. 226.—Pe lângă procesul-verbal dresat în asemenea cazuri se alătură de ofiţerii de intendenţă un raport special, în care arată anume actele îndeplinite şi opiniază asupra persoanelor ce trebuesc chemate la răspundere.

Acest raport se înaintează oficial şefului său imediat superior, confidenţial.

Art. 227.—Procesele verbale ale ofiţerilor de intendenţă sunt transcrise în repertoriul analitic model

No. 254, unde le subscriu şi aplică sigilul lor oficial, personal.

Repertoriul se păstrează confidenţial de către şeful serviciului intendenţei respective.

ART. 228. — Procese-verbale ale ofiţerilor de intendenţă fac probă legală în justiţie şi nu pot fi combătute decât prin înscrierea în falş, sau pentru motive de eroare bine constatată, prin confruntare cu registrele şi scriptele ţinute în regulă. (Art. 71 L. A.)

ART. 229. — Serviciurile de intendenţă ţin la biuroul respectiv un registru model No. 35 de bilanţe de lichidare a corpurilor şi serviciilor.

Răspunderea ofiţerilor de intendenţă

ART. 230. — Ofiţerii de intendenţă, ca verificator şi supraveghetori administrativi ai corpurilor de trupă şi serviciilor, sunt răspunzători de orice negligenţă în îndeplinirea îndatoririlor ce le incumbă funcţiunea lor, conform dispoziţiunilor regulamentare. (Art. 236 R. A).

ART. 231. — Verificarea scriptelor şi registrelor de comptabilitate se certifică cu subscrierea şi sigiliul personal al ofiţerilor care a executat'o iar actele justificative se confirmă prin punerea numai a sigiliului lor.

Nota. — Relativ la intrepretarea art 231, vezi ordinul circular No. 8 M. O. 5 R. 1903. „In viitor compturile, borderourile şi statele ce servesc la ordonanţarea drepturilor corpurilor şi serviciilor armatei şi care se formez în triplu exemplar, se va certifica de ofiţerul de intendenţă, subscriind şi punând sigiliul lor, oficial numai pe unicat: iar duplicatele şi triplicatele, certificate de cei ce le întocmesc, se vor confirma numai prin sigiliul ofiţerului de intendenţă verificator, care conţine şi numele său cu condiţiune însă, ca totalul lor, sau certificarea făcută în litere, să nu fie rectificată sub nici un motiv.

ART. 232. — Actele, documentele compturile, scriptele şi registrele de comptabilitate care poartă viza şi sigiliul ofiţerului de intendentă, sunt desăvârşit valabile şi răspunderea penală, pecuniară ori disciplinară, după caz, cade asupra lor cu aceiaşi gravitate şi solidaritate ca şi asupra acelora cari le-au întocmit, le-au admis prin certificarea lor, le-au aprobat, şi au răspunderea lor regulamentară. (Art. 50, 72 L. A.)

CAPITOLUL II

Inspecţiile şi vizite adminstrative

ART. 233. — Corpurile de trupă şi serviciile sunt inspectate în mod normal odată pe an, la epocile ce se vor fixa de către generalul comandant al corpului de armată prin ordinul de zi de comandament (Vezi notele de mai jos)

ART. 234.— Aceste inspecţii sunt făcute numai de către intendanţii titulari, şefi ai serviciilor de intendenţă ai corpurilor de armată.

La corpurile şi serviciile cari atârn direct de ministere, inspecţiile administrative sunt făcute anual de către intendantul general, inspector general. (Vezi şi art. 498 —502 R. S. I. modul prezentărei)

Nota — Vezi notele de mai jos relative la înfiinţarea serviciilor administrative la corpurile de armată, Idem atribuţiunile serviciului de intendenţă la corpurile de armată.

ART. 235.— Inspecţiunile admnistrative de regulă trebuesc să precedeze cel puţin cu o lună inspecţiunile generale şi se întind asupra tot ce priveşte: administraţia şi comptabilitatea corpurilor şi serviciilor, observarea legilor, regulamentelor şi deciziilor cari cârmuesc administraţia militară, asupra bunului traiu al trupelor, întreţinerea materialelor, echipamentului trăsurilor, clădirilor, etc., sinceritatea actelor şi a faptelor: în sfârşit ţinând seamă de interesele reale ale Statului şi de ale corpului, constată că drepturile legale şi integrale sunt nealterate sub nici un motiv şi la timp achitate.

ART. 236.— Inspectorii administrativi judecă, cu aceste ocaziuni, mai cu seamă modul şi capacitatea cu cari au lucrat ofiţerii de intendenţă însărcinaţi cu supravegherea corpurilor, şi dacă cele semnalate prin diferite ordine şi instrucţii s'a adus la îndeplinire.

ART. 237.—La aceste inspecţii intendantul corpului de armată este asistat de şeful intendenţei diviziei respective.

ART. 238.— Inspecţia administrativă a fiecărui corp de trupă sau serviciu în parte, dă loc la un memoriu

ce se va adresa imediat după terminare generalul comandant al corpului de armată, sau respectiv ministerului, care dă ordinele şi prescrie măsurile de luat.

Acest memoriu se transcrie în repertoriul analatic al proceselor verbale, model No. 254, sub numărul său de ordine.

ART. 239. — In caz de vizită inopinată, intendantul comunică comandantului sau şefului de serviciu, ordinul însărcinărei ce are, în momentul de a proceda.

Dacă comandantul nu se găseşte prezent, cel mai mare şi mai vechiu în grad aflat prezent, pe deoparte înştiinţează pe şefu! său, pe de alta imediat dă cuvenitele ordine, pentru a se putea îndeplini serviciul după cum cere intendantul. (Art. 501 R. S. I.).

ART. 240. — Osebit de asemenea vizite şi inspecţii. comandamentele superioare se ţin la curent într'un mod permanent, dacă serviciile administrative se execut în mod regulat şi dacă subsistenţele ce se întrebuinţează sunt de bună calitate, bine preparate şi în cantităţi regulamentare distribuite oamenilor şi cailor.

ART. 241. — In asemenea scop, ofiterii de intendenţă de sub ordinele lor vizitează corpurile ce au însărcinarea a supraveghea, sau ce li se indică eventual, asistând la distribuire şi făcând controlul cantităţilor când cred necesar. (Art. 502 R. S. I.),

Micile nereguli sau nepotriviri se comunic numai comandantului de regiment atunci când le-a găsit.

Abaterile şi neregulile grave sunt consemnate în procese verbale conform art. 220. şi supuse comandamentului de către ofiţerul de intendenţă.

In toate aceste cazuri ofiţerii de intendenţă sunt asistaţi de agenţii respectivi ai corpului (Art. 498 R. S. I).

ART. 242. — Cu ocazia inspecţiilor generale intendantul corpului de armată asistă pe generalul inspector pentru a îndeplini sarcinile ce-i sunt impuse prin regulamentul inspecţiilor generale.

Cu acestă ocazie relevează starea administrativă a corpului şi dacă diferitele ordine şi prescripţiuni făcute în cursul anului şi cele dela inspecţia administrativă au fost îndeplinite.

El redactează ordinul general în ce privește partea administrativă.

Notă 1. — Relativ la atriubuțiunile serviciului de intendență la corpurile de armată, divizii și controlorilor militari, a fost I. D. No. 1720 M. O. 22 R. 1910 și D. M. No. 176 M. O. 11 R 1913, care însă sunt modificate prin I. D. No. 1581 M. O. 8 R. 1919 prin care s'a reînființat la corpurile de armată servicii administrative, cum erau înainte de 1910, când se desființase.

Relativ la funcționarea serviciului de artilerie la comandamente și atribuțiunile lui, au fost D. M. 536 M.O. 49 R. 1910 care prevedea organizarea și funcționarea serviciului la divizii, modul inspecției armăturei, etc., iar art. 18 prescria *că controlul și inspecțiunile făcute la armament de către organele serv. artilerie, nu scutesc pe ofițerii de intendență de a face recensemintele și verificările legale.*

Prin decretul sus citat, înființându-se la corpurile de armată un serviciu al armamentului și munițiunilor, urmează a se avea în vedere dispozițiunile publicate mai jos:

Nota 2. — *I. D. No. 1.560 din 3 Aprilie 1914 relativ la atribuțiunile ofițerilor superiori de stat-major la serviciile de intendență și sanitar al armatei.*

(M. O. 11 R. 1914)

Art. I. Atribuțiunile ofițerilor superiori de stat-major prevăzuți de legea bugetară a exercițiului 1914—1915 la serviciile de intendență și sanitar al armatei va fi după cum urmează:

a) Colonelul de stat-major dela serviciul intendenței îndeplinește pe lângă intendantul general al armatei funcția de șef de stat major al întregului serviciu administrativ al armatei, ajutându l în toate ramurile serviciului și mai ales în aceea a pregătirii de război inspectând lucrările pregătitoare de mobilizare a tuturor formațiunilor administrative pe care le mobilizează armata.

Șeful de stat-major poate fi delegat a face inspecțiunile prevăzute de regulamentul inspecțiilor a se face de către intendantul general al armatei și înlocuește în

lipsă, pe directorul superior al intendenţii în atribuţiunile prevăzute de art. 6—12 din regulamentul ministerului de răsboi.

El are atribuţiunile unui şef de stat-major dela marile comandamente cu drepturile şi prerogativele prevăzute de alin. III de sub art. 52 din regulamentul legii asupra serviciului de stat-major, faţă cu personalul din serviciile administrative ale armatei şi ia parte de drept ca membru în comitetele de intendenţă şi de stat-major;

b) Locotenentul-colonel de stat-major dela direcţia VI sanitară îndeplineşte pe lângă medicul general al armatei funcţia de şef de stat major al întregului serviciu sanitar al armatei, ajutându-l în toate ramurile serviciului şi mai ales în pregătirea serviciului sanitar pentru răsboiu, afară de partea tehnică medicală

El are atribuţiunile unui şef de stat-major dela marile comandamente în ce priveşte pregătirea şi inspectarea lucrărilor anuale de mobilizare dela toate formaţiunile sanitare pe cari le mobilizează armata.

Are drepturile şi prerogativele prevăzute de alin. IV de sub art. 52 din regulamentul legii asupra serviciului de stat-major faţă cu personalul din serviciul sanitar al armatei.

Şeful de stat-major al serviciului sanitar face parte de drept ca membru din comitetele sanitare şi de stat-major.

Nota 3. — *Valabilitatea actelor a ofiţerilor ce nu fac parte din intendenţă, dar au fost expres însărcinaţi cu atribuţiuni de control adm-tiv.* I. D. No. 777 M. O. 22 R. 1917.

Art. 1.—In timp de răsboi, actele administrative şi de control administrativ întocmite de ofiţeri cari, deşi nu fac parte din corpul ofiţerilor de intendenţă, au fost totuşi expres însărcinaţi a îndeplini atribuţiuni de ofiţeri de intendenţă, vor avea aceiaşi tărie legală prevăzută la art. 67—72 inclusiv din legea asupra administraţiei armatei ca şi cum aceste acte ar fi fost întocmite de către ofiţerii de intendenţă.

Art. 2. — Aceeaşi tărie legală vor avea şi actele întocmite de persoane civile întrebuinţate ca controlori în serviciul armatei, înlocuind pe ofiţerii de intendenţă, fie în baza art. 6 din legea de rechiziţie relativ la rechiziţionările de servicii ale nemilitarilor, fie în baza art. 1

din legea decretată sub No. 13/917 relativă la utilizarea funcţionarilor publici în serviciul armatei în timp de răsboi, fie în baza legei decretată sub No, 3.250 din 1916 relativă la creiarea unui serviciu de control special în armată pe timp de răsboi.

Art. 3.—Dispoziţiunile decretului de faţă se vor socoti puse în aplicare dela data decretărei mobilizărei şi se vor aplica şi după încheierea păcei până la definitiva terminare a verificărei şi lichidărei conturilor relative la cheltuelile răsboiului.

Nota 4. — I. D. No. 1581 publicat în „Monitorul Oficial" No. 9 din 27 Aprilie 1919 şi M. O. 8 R. acelaş an:

Art. 1. Cu începere dela 1 Aprilie a. c. va funcţiona pe lângă fiecare comandament de corp de armată:

a) Un serviciu al armamentului şi muniţiunilor;

b) Un serviciu de geniu, construcţii şi cazarmament;

c) Un serviciu de intendenţă, şi.

d) Un serviciu sanitar.

Art. 2. Decisiuni ministeriale vor determina organizarea şi funcţionarea acestor servicii.

Art. 3. Toate dispoziţiunile contrarii decretului de faţă sunt şi rămân desfiinţate.

Nota 5.—*Deciziune ministerială No. 184 din 18 Aprilie st. n. 1919, asupra organizării şi funcţionării serviciului de armament şi muniţiuni la corpurile de armată şi divizii. (M. O. 8 R 1919).*

Art. I. — Se creiază pe lângă fiecare corp de armată:

1. Serviciul de armament şi muniţiuni dela corpul de armată cu următoarele cadre *):

1. Colonel sau locot.-colonel de artilerie, şeful serviciului de armament.

1. Căpitan.

1. Elev de administraţie.

1. Secretar.

1. Ordonanţă de biurou.

Acest serviciu va lucra sub ordinele Comandamentelor de corp de armată şi în legătură cu direcţia armamentului din Ministerul de răsboi, toate chestiunile de armament, muniţiuni, trăsuri, explozive, etc., privitoare la unităţile corpului de armată.

2. Serviciul de armament şi muniţiuni la divizii cu următoarele cadre *):

1. Căpitan de infanterie.
1. Elev de administraţie.
1. Secretar.
2. Ordonanţă de biurou.

Acest serviciu este organ direct al Comandamentelor de divizii şi corespunde cu Ministerul de răsboi, direcţia armamentului, prin serviciul de armament şi muniţiuni dela corpurile de armată, fiind creiat în scopul ca, la mobilizare, să existe continuitate în serviciul de armament şi muniţiuni din timp de pace şi cel de răsboi.

Pe măsură ce se va organiza corpul ofiţerilor tehnici, prevăzute de legea de organizare a armatei, personalul serviciului de armament se va recruta dintre aceşti ofiţeri.

Art. II.—Atribuţiunile serviciului de armament şi muniţiuni:

1. In sarcina serviciului diviziilor cade :

a) Inspectarea, verificarea şi controlul tehnic al armamentului, muniţiunilor şi trăsurilor aflate asupra tuturor trupelor şi serviciilor diviziilor ;

b) Intreţinerea şi punerea în bună stare a armamentului de artilerie şi trăsurilor prin atelierele corpurilor ;

c) Intocmirea situaţiilor de armament, muniţiuni şi trăsuri, verificarea, centralizarea şi ţinerea la curent.

2. In sarcina serviciului corpurilor de armată cade :

a) Aceleaşi însărcinări dela punctul 1 pentru trupele neindivizionate, depozitele regionale şi coloanele de reparaţiuni ;

b) Conducerea : 1) A depozitelor regionale de armament şi muniţiuni dela corpul de armată ; 2) A coloanelor de reparaţiuni ce vor fi mobilizate prin îngrijirea serviciului de armament cu personalul depozitelor regionale.

Art. III.—Instrucţiuni speciale de detalii pentru funcţionarea serviciilor de armament şi muniţiuni dela corpurile de armată şi divizii vor fi date de ministerul de răsboi prin direcţia armamentului.

Nota 1. — Instrucţiuni asupra organizărei şi funcţionărei depozitelor regionale de armament şi muniţiuni, la corpurile de armată în timp de pace M. O. 43 p. of. 1919

2. Idem instrucţiuni speciale de detaliu asupra funcţionărei serviciilor de armament şi muniţiuni la corpurile de armată şi la comandamentul artileriei grele M. O. 48 partea oficială 1919 pag. 1805.

3. Relativ la toate chestiunile privitoare la armament, muniţiuni, trăsuri, vezi dispoziţiunile trecute sub anexa lit H din acest manual.

---

*) Prin D. M. No. 469 din M. O. 48|1919 s'a mai adăogat următoarele cadre :

a) La servicinl de armament şi muniţiuni al corpului de armată : un maestru armurier şi un maestru artificier ;

b) La acelaş serviciu dela divizii : un maior de artilerie, un maestru artificier şi un maestru armurier.

c) Pe lângă comandamentul artileriei grele se crează un acelaş serviciu cu aceleaşi cadre şi atribuţiuni ca la corpurile de armată.

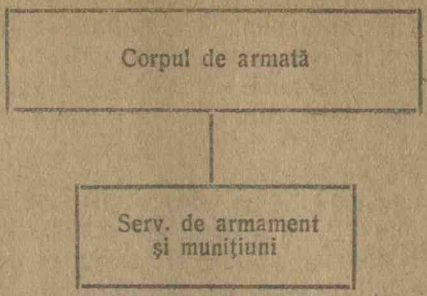

Tabel numeric recapitulativ de personalul ofiţeresc

1. Colonel sau locot.-colonel, şeful serviciului ;
1. Căpitan, ajutor.

Nota. 6. — *Deciziunea ministerială No. 185 din 18 Aprilie st. n. 1919. asupra organizării şi funcţionării serviciului de geniu construcţii şi cazarmament la corpurile de armată şi divizii.*

M. O. 8 R. 1919

Art. 1. — Se crează pe lângă fiecare corp de armată :

1. Serviciul de geniu, construcţii şi cazarmament al corpurilor de armată cu următoarele cadre :

1. Locot.-colonel, şeful serviciului.
2. Maiori, şefi de biurouri.
2. Căpitani ajutori-şefi de biurouri.
1. Administrator-locotenent.
1. Arhitect :
1. Conducător.
2. Desenatori.
1 Subofiţer de administraţie.
1 Registrator-arhivar.
2 Secretari dactilografi.
3 Ordonanţe de biurou.

Acest serviciu va lucra sub ordinele Comandamentului de corp de armată şi în legătură cu direcţia geniului din Ministerul de război, toate chestiunile de geniu, construcţii şi cazarmament privitoare la unităţile corpului de armată.

2. Serviciul de geniu la divizii cu următoarele cadre :

1. Căpitan, şeful serviciului.
1. Secretar.
1. Ordonanţă de birou.

Acest serviciu este organ direct al Comandamentelor de divizii şi corespunde cu Ministerul de război, direcţia geniului prin serviciul de geniu dela corpurile de armată, fiind create în scopul ca la mobilizare, să existe continuitate între serviciul de geniu din timp de pace şi cel de război.

Art. 2. — Atribuţiunile serviciului de geniu, construcţii şi cazarmament sunt :

1. Studiul şi întocmirea proiectelor de lucrări noui de îmbunătăţirea cazarmamentului şi instalaţiunilor, lucrărilor din câmpul de tragere, tabere de instrucţie, etc.

Repartiţia şi destinaţia fondurilor materialelor şi uneltelor

Verificarea devizelor, situţiilor de plată şi ţinerea la curent a planurilor domeniilor şi clădirilor militare.

2. Supravegherea conducerea şi executarea pe şantier a lucrărilor la construcţii, şi reparaţiuni; instalaţiuni, fortificaţii şi mobilier.

Intocmirea situaţiilor stărilor de fixaţie şi întreţinerea cazarmamentului şi mobilierului la comandamente corpuri de trupă şi stabilimente militare.

Studiul la faţa locului a antreproectelor de lucrări necesare corpurilor şi stabilimentelor militare.

3. Paza întreţinerea şi administrarea domeniilor militare, taberelor de instrucţie etc.

Depozitele de materiale; prevederea, păstrarea întreţinerea distribuţia, controlul uneltelor, maşinelor, explozivelor, materialelor de geniu, trăsuri de specialitate, etc.

Analize de preţuri, licitaţii, contracte şi cercetări relative la instalaţii industriale, lucrări de artă, proprietăţile Statului, materiale, mijloace de transport, meseriaşi.

Art. 3. — Personalul militar dela serviciul de geniu al corpului de armată şi diviziilor serveşte la mobilizare pentru întocmirea şi complectarea ordinei de bătae de război a serviciului de geniu al corpului de armată şi diviziilor, conform prevederilor tabelelor de efecte.

Personalul civil poate fi întrebuinţat şi mai departe conform instrucţiunilor pentru mobilizare, la partea sedentară a comandamentului de corp de armată.

Art. 4.—Instrucţiuni speciale de detaliu pentru funcţionarea serviciului de geniu, construcţii şi cazarmament dela corpurile de armată şi divizii vor fi date de Ministerul de război prin direcţia IV geniu.

Nota 1. — Instrucţiuni pentru funcţionarea depozitele de materiale de geniu al corpurilor de armată M. O. 40 p. of. 1919.

Nota 2.—*D. M. No. 232 din 19 Mai 1919* (M. O. 11 R 1919).

Având în vedere decretul-lege No. 1.581/919, prin care se creiază pe lângă fiecare comandament de armată câte un serviciu de geniu;

Având în vedere decizia ministerială No. 185 din 18 Aprilie 1919, prin care se stabilesc atribuţiunile acestor servicii;

Având în vedere că prin art. 3 din această decizie, între altele serviciile de geniu pot face distribuţiile din depozitele geniului;

Având în vedere art. 9 din legea de organizare a ministerului de răsboi, prin care numai directorii superiori aprobau disribuţiile din depozit:

Decide:

Distribuţia materialelor pentru coustrucţiuni aprobate de minister din depozitele creiate pe lângă fiecare corp de armată, distribuţia la trupe a uneltelor şi aparatelor telefonice şi oricărui material de specialitate, aflate în aceste depozite, se face pe viitor de către comandamentul corpului de armată în limita alocaţiunilor şi tarifelor stabilite.

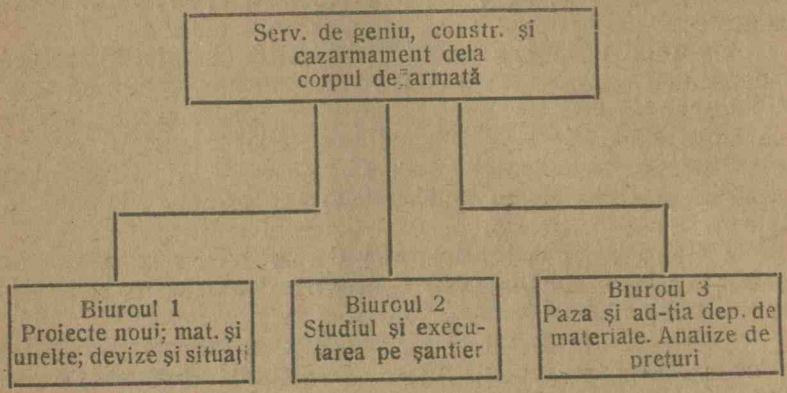

Tabel numeric recapitulativ de personalul ofiţeresc

1. Locotenent-colonel, şeful serviciului.
2. Maiori, şefi de biurouri.
2. Căpitani, ajutori-şefi de biurouri.
1. Administrator Incotenent.

Nota 7. — *Decizie ministerială* No. *186 din* 18 *Aprilie st. n.* 1919, *asupra organizării şi funcţionării serviciului sanitar la comandamentele de corp de armată.*

(M. O. 8 R 1919)

Art. 1. — Se creiază pe lângă fiecare corp de armată serviciul sanitar al corpului de armată cu următoarele cadre:

1. Medic, şeful serviciului sanitar, ofiţer superior.
1. Veterinar ofiţer superior.
1. Farmacist „ „
1. Medic-căpitan şef de biurou.
1. Veterinar-căpitan, şef de biurou.
1. Administrator locotenent.
1. Registrator-arhivar.
1. Elev de administraţie.
2. Secretari dactilografi.
3. Ordonanţe de biurou.

Intreg personalul sanitar dela comendamente va fi sub ordinele şi controlul direct al medicului-şef.

Acest serviciu va lucra sub ordinele comandamentului de corp de armată şi în legătură cu direcţia sanitară din Ministerul de război toate chestiunile sanitare, medicale veterinare şi farmaceutice privitoare la unităţile corpurilor de armată.

Art. 2. — Atribuţiunile serviciului sanitar dela corpurile de armată sunt:

1. Supravegherea stării higienice a unităţilor din comandament. Inspectarea şi propuneri relative la starea sanitară a cazarmamentului, dislocări de trupe, cantonament, bivuac.

Controlul materialului sanitar de pace şi răsboi dela unităţile şi depozitele corpului de armată.

Inspecţia şi supravizata recruţilor şi concentraţilor la epocele fixate pentru amânări, concedii, reforme.

Instrucţia teoretică şi practică a personalului militar dela corpurile de trupă, spitale şi companii sanitare.

Intocmirea şi centralizarea statisticelor sanitare.

2. Supravegherea stării sanitare a animalelor corpului de armată; luarea, coordonarea şi executarea diferitelor măsuri profilactice.

3. Chestiunile farmaceutice, depozitele şi farmaciile corpului de armată. Stări de cerere, vărsare şi situaţiacurentă a materialelor sanitare.

Art. 3. — Instrucţiuni speciale de detaliu pentru funcţionarea serviciului sanitar dela corpurile de armată vor fi date de Ministerul de război prin direcţia sanitară.

Nota — Instrucţiuni ministeriale pentru organizarea şi funcţionarea depozitelor de materiale sanitare ale armatei M. O. 14 R. 1919

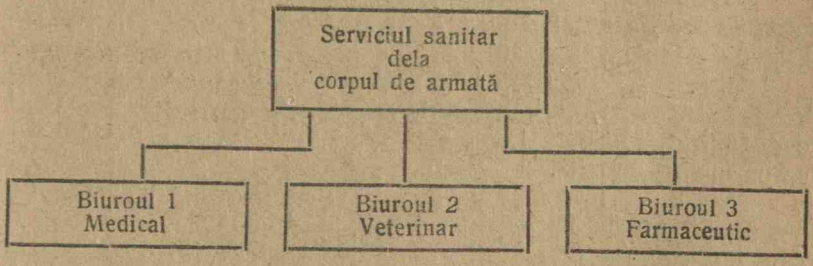

Tabel numeric recapitulativ de personalul ofiţeresc

1. Medic, ofiţer superior, şeful serviciului.
1. Veterinar ofiţer superior.
1. Farmacist, ofiţer superior, şeful farmaciei,

1. Medic căpitan, şef de birou.
1. Veterinar căpitan şef de birou.
1. Administrator locotenent, administratorul farmaciei.

Nota 8. — *Decizie ministerială No. 187 din 18 Aprilie st. n. 1919, asupra organizărei şi funcţionării serviciului de intendenţă la corpurile de armată.*

(M. O. 8 R, 1919)

Art. 1. — Se creiază pe lângă fiecare corp de armată serviciului intendenţei corpnlui de armată, cu următoarele cadre:

1. Intendant-colonel, şeful serviciului.
1. Iutendand-locotenent-colonel, ajutor.
3. Ofiţeri inferiori de intendenţă sau administraţie, şefi de birouri.
3. Administratori locotenenţi sau sublocotenenţi.
1. Subofiţer de administraţie.
2. Registratori.
3. Copişti.

Acest serviciu va lucra sub ordinele Comandamentului corpului de armată şi în legătură cu direcţia intendenţei din Ministerul de război toate chestiunile de intendenţă privitoare la unităţile corpului de armata.

Art. 2. — Atribuţiunile serviciului intendenţei dela corpurile de armată sunt:

Direcţia şi controlul serviciului de intendenţă dela divizii:

Dreptul de a aproba cheltueli de misii şi diferite indemnităţi regulamentare în limitele creditelor bugetare.

Distribuirea efectelor şi materialului de echipament din depozitele regionale, conform cu prevederile regulamentului de administraţie.

Conducerea şi controlul intendenţelor de garnizoană.

Direcţia şi controlul depozitelor regionale de intendenţă, companiilor de administraţie şi subsistenţă şi depozitele regionale de echipament şi subsistenţă.

Direcţia şi controlul lucrărilor de mobilizare ale companiilor de subsistenţă, cari vor mobiliza coloanele de subsistenţă şi depozitele mobile pentru divizii şi trupele neindivizionate ale corpurilor de armată.

Art. 3. — Instrucţiuui speciale de detaliu pentru funcţionarea serviciului de intendenţă dela corpurile de armată vor fi date Ministerului de răsboi prin direcţia subsistenţelor,

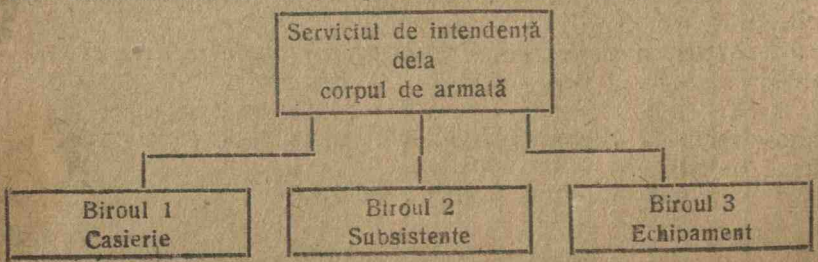

Tabel numeric recapitulativ de personalul ofițeresc

1. Intendant colonel, șeful serviciului.
1. Intendant locotenent-colonel, ajutor,
3. Ofițeri inferiori de intendență sau adiministrație, șefi de birouri.
3. Admistratori locotenenți sau sublocotenenți, subșefi pe biurouri.

Instrucțiune ministerială No. 291 din 25 Iunie 1919, relativă la modul de funcționare al serviciului de intendență dela comandamentele de corpuri de armată.

M. O. 28 p. of. 1919

Având în vedere că, prin decizia ministerială No. 187 din 18 Aprilie 1919, s'a creiat pe lângă fiecare corp de armată un serviciu de intendență.

Atribuțiunile acestui serviciu pe lângă cele arătate în decizia ministerială No. 187, se mai adaugă următoarele:

Art. 1. In materii de aprovizionări pentru hrana trupelor și animalelor, având în vedere împrejurările, se deleagă dreptul a face licitații și cumpăra prin bună învoială, în limitele alocațiilor bănești zilnice ce se vor fixa de minister.

Art. 2. Dreptul de a dispune, în limitele fixate de prevederile regulamentului de administrație și potrivit necesităților corpurilor, de efecte și materiale de echipament aflate în depozitele regionale.

Art. 3. Conducerea și controlul intendenților de garnizoană în tot ceace privește aprovizionările, mișcările de subsistență, statistici, etc.

Art. 4 Supravegherea și controlul administrativ al diviziilor, precum și modul în care se conduce și se execută administrația în fiecare corp de trupă sau serviciu.

Art. 5. Direcțiunea și controlul companiilor de subsistență. atelierelor regionale de confecții, cu depozitele de echipament și depozitelor regionale de subsistență.

Art. 6 Direcțiunea și controlul lucrărilor de mobilizare, a companiilor de subsistență cari vor continua a mobiliza coloanele de subsistență și depozitele mobile pentru divizii și trupele neindivizionate ale corpului de armată respectiv.

Art. 7. A dispune ca delegat al minsterului de război, conform art. 41, alin. 2 din legea asupra contabilității publice, de creditele ce îi sunt puse la dispoziție pentru nevoile comandamentelor corpurilor de armată și ale trupelor neindivizionate, conformându-se legilor, regulamentelor și instrucțiunilor ministeriale.

Art. 8. Șefii intendenților dela corpurile de armată sunt ordonatori secundari pentru creditele ce li se pun la dispoziție conform art. 7 de mai sus.

Art. 9. A constata dacă lucrările serviciilor de intendenţă dela comandamentele de divizii şi dela intendenţele de garnizoană se conduc în bună regulă şi dacă ofiţerii de intendenţă însărcinaţi cu verificarea şi supravegherea administrativă îşi fac pe deplin datoria.

Art. 10. A constata şi a se încredinţa, în fiecare corp de trupă sau serviciu, de bunul traiu al trupei, de starea echipamentului, de bună chibzuire a cheltuelelor, de ocrotirea intereselor Statului şi de respectarea drepturilor persoanelor.

Art. 11. A face reviste de efectiv, încredinţându-se că oamenii şi animalele trecute în controale şi situaţii zilnice, cu diferite drepturi de alocaţii, corespund cu realitatea.

Art. 12. A face revizuiri de casse şi recensăminte de magazii, încredinţându-se de existenţa fondurilor, efectelor şi materialelor de tot felul.

Art. 13. A face cercetări administrative în cazuri de deficite, constatând cuantumul şi natura deficitului, precum şi persoanele cărora le revine răspunderea.

Art. 14. A face orice fel de cercetări, sau lucrări administrative ordonate de comandantul corpului de armată sau de minister.

Art. 15. A verifica şi ordonanţa cheltuelile pentru corpurile şi serviciile neindivizionate.

Art. 16. A întocmi în fiecare an lucrările pregătitoare ale mobilizării corpului de armată, din punct de vedere al personalului administrativ, al subsistenţelor, echipamentului şi al fondurilor băneşti, întocmind aceste lucrări împreună cu şeful de stat major al corpului de armată, care îi va procura datele şi ştiinţele necesare.

Art. 17 Inspecţiile administrative prevăzute la art. 11 din prezentele instrucţiuni se vor face cel puţin de două ori pe an la fiecare corp de trupă sau serviciu.

Art. 18. Vizitele inopinate şi revistele de efectiv se vor face numai la ofiţerul de intendenţă şef de serviciu.

In asemenea cazuri se iau ordinele comandantului de care depind şi se prezintă fără aviz prealabil la corpul sau serviciul ce are de controlat şi procedează îndată la lucrări, înştiinţând verbal pe comandantul corpului sau serviciului, iar dacă sunt absenţi, îi anunţă în scris.

Art. 19. Rezultatul fiecărei inspecţiuni sau cercetări administrative se va raporta în scris comandantului corpului de armată, arătându-se părerea în privinţa măsurilor de îndreptare ce ar fi de luat.

Art. 20. Corespondenţă privitoare la chestiuni administrative se va urma direct între minister şi corpurile de armaţă, şi prin acestea cu diviziile şi corpurile de trupă.

Art. 21. Decizia ministerială No. 5[illegible]/918 se modifică numai în ce priveşte că trupele neindivizionate trec sub supravegherea administrativă a corpurilor de armată.

Controlul gestiunilor anuale

ART. 243.—Controlul gestiunilor anuale se exercită în direcţia respectivă de ministerul de războiu; pentru aceasta gestiunile în bani şi în materii. după ce au fost verificate şi definitiv încheiate de ofiţerii de intendenţă ai comandamentelor şi aceia ai intendenţei stabilimentelor centrale şi a locurilor întărite, se prezint ministerului în termen de cel mult 2 luni de la expirarea fiecărui an financiar.

Indată după verificarea lor în birourile direcţiei de control, gestiunile sunt prezintate înaltei Curţi de compturi.

ART. 244.—Dacă hotărârile înaltei Curţi de compturi nu sunt cu desăvârşire descărcătoare, contabilii sunt obligaţi a prezinta justificările prin ministerul de războiu, în termenul cerut de înalta Curte.

ART. 245.—In caz că justificările nu sunt valabile se iau dispoziţii pentru executarea sentinţei, comunicându-se înaltei Curţi rezultatul urmăririlor comtabililor, şefilor şi ofiţerilor de intendenţă răspunzători.

ART, 246.—In cazuri de: lipsuri, deficite, delapidări, etc., sumele se rambursez prin reţineri din solda celor cari, după prescripţiunile regulamentului de faţă, sunt solidari răspunzători.

Dacă cei căror se impută recunosc, se reţine fără altă formă decât semnătura lor pe actele respective că recunosc imputarea.

Când sunt contestaţii, reţinerile se fac după deciziunile ministerului de războiu.

Până la darea deciziei se va continua cu reţinerile hotărâte de comandamente (Art. 46, 225 R. A. Art. 16—20 Legea comptabilităţei publice),

Nota 1.— Vezi şi art. 68 din regulamentul soldelor în vigoare de modul cum se procedează relativ la constatările pentru pagubele aduse statului, deciziunea ministerului, apelul la Inalta curte de conturi, etc.

Nota 2.— D. M. 61 M. O. 7 R. 1909 prescrie că: „în cazuri de deficit, pe lângă actele ce se întocmesc de ofiţerul de intendenţă cu ocazia constatărilor de deficite în bani şi materiale, să se certifice deficitul constatat de către ofiţerul verificator chiar pe contul de gestiune al contabilului, arătându-se în mod detailat suma sau materialele lipsă şi valoarea lor care urmează a se imputa.

ART. 247.— Odată însă ce Statul şi-a rambursat toată paguba rămâne drept celor cărora s'a făcut reţineri ca să fie la rândul lor rambursaţi prin mai departe reţineri din solda gestionarului sau agentului răspunzător, precum şi din orice altă avere a sa, aceasta din urmă însă numai pe cale de urmărire personală, după prevederile comune ale codului civil.

ART. 248.— Toate dispoziţiunile coprinse în regulamentul de administraţie al corpurilor de trupă, decretat la 24 Februarie 1892 şi modificat la 12 Martie 1893, cu decretele No. 518 şi 927, precum şi cele din diferite decizii ministeriale sau ordine, contrarii dispoziţiunilor din acest regulament, sunt şi rămân desfiinţate

Nota. 1.—După cum rezultă din acest ultim articol, toate dispoziţiunile din vechiul regulament de administraţie, precum şi cele din diferite deciziuni sau ordine anterioare decretărei prezentului regulament, *sunt executorii*, cu condiţiune ca să nu fie contrarii dispoziţiunilor din acest regulament,

Nota 2.— *Infiinţarea Intendenţelor de garnizoane* D. M. No. 148 din 4 Martie 1918, publicată în Monitorul Oficial No. 288, din 6 Martie 1918.

Având în vedere Decizia Ministerială No. 20, publicată în Monitorul oficial No. 28 din 4 Maiu 1917, prin care se înfiinţează în garnizoanele reşedinţe de judeţe, câte un serviciu de subsistenţă de garnizoană;

Având în vedere că, osebit de formaţiunile de subsistenţă, în fiecare garnizoană exista şi alte formaţiuni şi servicii pendinte de direcţiile echipamentului, sanitară, geniu. marină, remontă, etc. a căror administraţiune trebue priveghiată şi gestiunile verificate;

Având în vedere că executarea serviciilor administrative, reclamă facerea de inspecţiuni, anchete recensă-

minte, constatări de pagube, etc., care cu greu se îndeplinesc de serviciile intendenţei comandamentelor;

Având în vedere că pentru buna funcţionare administrativă a corpurilor şi serviciilor dintr'o garnizoană este de mult simţită nevoia unui organ local, unic care să îngrijească de îndestularea trebuinţelor, de aprovizionare, transformarea. conservarea şi distribuirea proviziilor, efectelor şi materialelor, îndestulând pe de o parte nevoile trupelor locale, iar cu prisosul pe cele generale ale oştirei.

Având în vedere că asemenea organizaţiuni există în armatele streine sub diferite numiri ca : „Administraţia Garnizoanei", „Intendenţa Teritorială", etc., independente de serviciile de intendenţă ale comandamentelor, care se ocupă numai de pregătirea de război şi pleacă la mobilizare cu trupele active.

Pentru aceste motive decid :

Art. I. — Până la stabilirea legislativă şi budgetară a organizărei armatei, se înfiinţează în oraşele capitală de judeţe câte un serviciu militar administrativ sub denumirea de : Intendenţa Garnizoanei.

Pentru capitală serviciul se va îndeplini de către intendenţa depozitelor şi stabilimentelor centrale.

Art. II.— Conducerea acestor servicii este încredinţată la câte un ofiţer superior de intendenţă, ajutat de ofiţeri de intendendeţă verificatori, ofiţeri de administraţie, comptabili şi subofiţeri de administraţie pentru birouri.

Art. III. — Atribuţiunile administrative a intendenţelor de garnizoane sunt :

a) Privighierea administrativă şi verificarea actelor formaţiunilor de subsistenţă : manutanţe, brutării, depozite de provizii de hrană, furaje, combustibil, abatoare, parcuri de vite, fabrici şi ateliere de conserve, ulei, oţet, spirtuase, etc.

b) Privighierea administrativă şi verificarea actelor formaţiunilor de echipament : depozite, ateliere de confecţie de îmbrăcăminte şi încălţăminte ; ateliere de reparaţie, fabrici de postav, pielărie, ţesătorie, tricotaje, harnaşamente, efecte de echipament etc.

c) Privegherea administrativă şi verificarea actelor a oricăror servicii şi depozite militare : sanitare, armament,

geniu, învăţământ, remontă, marină, etc., după dispoziţiunile direcţiunilor respective din Ministerul de război.

Art. IV. — Acţiunea administrativă a intendenţei de garnizoană se întinde asupra tuturor acestor servicii, aflate pe teritoriul judeţului respectiv.

Art. V.— Intendenţele de garnizoană exercită privegherea administrativă şi fac verificarea actelor corpurilor de trupă indivizionate după delegaţiunea comandamentelor respective.

Art. VI.— Intendenţele de garnizoană pot fi însărcinate cu aprovizionări prin licitaţie sau bună învoială şi cu recepţiuni de materiale, în limitele ordinelor şi instrucţiunilor ministeriale precum şi cu orice studii, lucrări statistice, recensăminte, etc., a resurselor zonei judeţului.

Art. VII.— Cu începere dela data publicărei prezentei deciziuni în Monitorul Oficial serviciile de subsistenţă de garnizoane înfiinţate prin Decizia No. 20 din 2 Maiu 1917 sunt desfiinţate şi înlocuite prin intendenţele de garnizoană.

Nota 3. — *Repartiţia corpurilor pentru verificare.* Decizia Ministerială No. 54 din 10 Iunie 1918, relativă la fixarea autorităţilor însărcinate cu privegherea administrativă, ordonanţarea cheltuelilor şi verificarea actelor comandamentelor, corpurilor şi serviciilor armatei, publicată în „Monitorul Oficial" No. 71 din 21 Iunie 1918, cu erata din „Monitorul Oficial" No. 75 din 26 Iunie 1918 şi M. O. 33 R. 1918.

Având în vedere că orice formaţiune militară trebue să depindă administrativ de către o autoritate, prin cari să i se privegheze administraţia, să i se ordonanţeze cheltuelile şi să i se verifice actele de contabilitate;

Având în vedere că organizaţia armatei coprinde corpuri şi servicii diverse, din care unele depind de corpurile de armată, altele de divizii, iar altele direct de minister;

Având în vedere că comandamentele de corpuri de armată n'au servicii de intendenţă, astfel ca administraţia corpurilor neindivizionate trebue încredinţată diviziilor corpului de armată;

(Vezi instrucţiunile de mai sus, No. 291 prin care corpurile neîndivizionate, trec sub controlul corpului de armată).

In conformitate cu dispoziţiunile legei asupra administraţiei armatei;

Decid:

Art. 1.— Privigherea administrativă, ordonanţarea cheltuelilor şi verificarea actelor tuturor formaţiunilor armatei este repartizată comandamentelor şi serviciilor după cum urmează:

I. — *La Comandamentele de divizii*

Divizia I-a Infanterie

1) Comandamentul Diviziei.
2) Regimentul Mehedinți No. 17.
3) „ Gorj No. 18.
4) „ Dolj No. 1.
5) „ Calafat No. 31.
6) Batalionul 1 Vânători.
7) Regimentul 1 Artilerie, cu secția de Pompieri.
8. „ 5 „ obuziere.
9. Batalionul 1 Pionieri
10. Spitalul Militar al Diviziei I-a.
11. Regimentul 1 Călărași.
12. Atelierul reparații Corpului 1 Armată.
13. Compania 1 Sanitară cu Spitalul Militar al Corpului 1 Armată.
14. Atelierul regional de confecții al Corpului 1 Armată cu depozitul de Echipament.
15. Consiliul de Război al Corpului 1 Armată.
16. Comenduirea Pieței Craiova.

Divizia II Infanterie

1. Comandamentului Diviziei,
2. Regimentul Vâlcea No. 2.
3. „ Rovine No. 26.
4. „ Olt No. 3.
5. „ II Romanați No. 19.
6. Batalionul 5 Vânători.
7. Regimentul 9 Artilerie.
8. „ 14 Obuziere.
9. Batalionu II Pionieri.
10. Regimentul 2 Călărași.
11. Divizionul I Tren.
12. Compania I-a Subsistență cu manutanțele și depozitele care-i aparțin.
13. Tabăra regională ișalnița.
14. Inchisoarea Militară Craiova.
15. Farmaciile de Garnizoana Tg.-Jiu, Caracal și Slatina.
16. Comandamentul Corpului 1 Armată (ordonanțarea și plata soldelor.

Divizia III Infanterie

1) Comandamentul Diviziei.
2) Regimentul Argeș No. 4
3) „ Radu Negru No. 28,
4) „ III Dâmbovița No. 22.
5) „ Muscel No. 30.

6) Batalionul II Vânători „*Regina Elisabeta*“
7) Regimentul 6 Artilerie.
8) „ 15 Obuziere cu secţia de Pompieri.
9) Batalionul 3 Pionieri.
10) Spitalul Militar al Diviziei III-a.
11) Regimentul 4 Călăraşi.
12) Atelierul de reparaţii al Corpului II Armată.
13) Infirmeria de ochi „Teiş“.
14) Compania II Subsistenţă cu toate depozitele şi manutanţele.
15) Poligonul de tragere Cotroceni.
16) Inchisoarea Militară Bucureşti.
17) Farmaciile de garnizoana T. Măgurele, Giurgiu şi Piteşti.
18) Regimentul 1 Artilerie de munte.

Divizia IV Infanterie

1) Comandamentul Diviziei.
2) Regimentul Vlaşca No. 5.
3) „ Teleorman No. 20.
4) „ Mihai-Viteazu No. 6.
5) „ 4 Ilfov No. 21.
6) Batalionul 6 vânători.
7) Regimentul 2 Artilerie „General de divizie Gh. Manu“.
8) „ 10 Artilerie.
9) „ Escorta Regală.
10) Divizionul II Tren.
11) Compania II Sanitară.
12) Atelierul regional de confecţie al corpului II Armata cu depozite de Echipament.
13) Compania de Pompieri Bucureşti.
14) Consiliul de Război al Corpului II Armată.
15) Comenduirea Pieţei Bucureşti.
16) Corpul de tracţiune automobilă.
17) Regimentul 1 Artilerie grea.
18) Tabăra regională Mihai Bravul
19) Comandamentul Corpului II Armată (ordonanţarea şi plata soldelor).

Divizia V Infanterie

1) Comandementul Diviziei.
2) Regimentul Prahova No. 7.
3) Regimentul Mircea No. 32.
4) „ Buzău No. 8.
5) „ R.-Sărat. No. 9.
6) Batalionul 3 Vânători.
7) Regimentul 7 Artilerie cu Secţia de Pompieri.
8) Regimentul 19 Obuziere, cu secţia de Pompieri.
9) Batalionul 5 Pionieri.

10) Spitalul Militar al Diviziei 5-a.
11) Regimentul 5 Călăraşi.
12) Atelierul de reparaţii al Corpului 3 Armată.
13) Compania 3 Sanitară cu Spitalul Militar al Corpului 3 Armată.
14) Atelierul regional de confecţii al Corpului 3 Armată cu depozitul de Echipament.
15) Consiliul de Război al Corpului 3 Armată.
16) Comenduirea Pieţei Galaţi.
17) Regimentul 3 Artilerie grea.
18) Comandamentul Corpului 3 Armată (ordonanţarea şi plata soldelor.)

Divizia VI Infanterie

1) Comandamentul Diviziei.
2) Regimentul Putna No. 10.
3) „ Tecuci No. 24.
4) „ Siret No. 11.
5) „ Cantemir No. 12.
6) Batalionul 7 Vânători.
7) Regimentul 11 Artilerie cu secţie de Pompieri.
8) „ 16 Obuziere.
9) Batalionul 6 Pioneri.
10) Spitalul Militar al Diviziei VI.
11) Regimentul 6 Călăraşi.
12) Divizionul 3 Tren.
13) Compania 3 Subsistenţă cu manutanţele şi depozitele ce-i aparţin.
14) Tabăra regională Hageni.
15) Farmacia de garnizoana Tecuci, Bârlad şi Ploeşti.
16) Regimentul 4 Artilerie grea.
17) „ de Pontonieri.
18) Inchisoarea militară Galaţi.

Divizia VII Infanterie

1) Comandamentul Diviziei.
2) Regimentul Războieni No. 15.
3) „ Bacău No. 27.
4) „ Roman No. 14.
5) „ Suceava No. 16.
6) Batalionul 4 Vânători.
7) Regimentul 4 Artilerie cu Secţia de Pompieri Roman.
8) „ 8 Obuziere.
9) Spitalul Militar al Diviziei 7-a.
10) Regimentul 7 Călăraşi.
11) Atelierul de reparaţii al Corpului IV Armată.
12) Compania 4 Sanitară cu Spitalul Militar al Corpului 4 Armată.

13) Compania 4 Subsistenţă cu depozitele şi manutanţele ce-i aparţin.
14) Tabăra regională Şipote.
15) Închisoarea Militară Iaşi.
16) Farmacia Garnizoanei Bacău.
17) Regimentul 2 Artilerie de Munte.

Divizia VIII Infanterie

1) Comandamentul diviziei.
2) Regimentul Ştefan cel Mare No. 13.
3) „ VII Rahova No. 25.
4) „ VIII Dragoş No. 29.
5) „ Alexandru cel Bun No. 37.
6) Batalionul 8 Vânători de Munte.
7) Regimentul 12 Artilerie cu secţia de Pompieri.
8) „ 17 Obuziere.
9) Batalionul 8 Pioneri.
10) Spitalul Militar al Diviziei VIII.
11) Regimentul 8 Călăraşi.
12) Divizionul 4 Tren.
13) Infirmeria de ochi Frumoasa
14) Compania de Pompieri Iaşi.
15) Consiliul de Război al Corpului IV Armată.
16) Comenduirea Pieţei Iaşi.
17) Comandamentul Corpului IV Armată (ordonanţarea şi plata soldelor).

Divizia IX Infanterie

1) Comandamentul Diviziei.
2) Regimentul Constanţa No. 34.
3) „ Călugăreni No. 40.
4) „ Matei Basarab No. 35.
5) „ Vasile Lupu No. 36.
6) Batalionul 9 Vânătorii.
7) Regimentul 13 Artilerie.
8) „ 18 Obuziere.
9) Batalionul 9 Pioneri.
10) Regimentul 9 Călăraşi.
11) Atelierul de reparaţii al Corpului V Armată.
12) Compania 5 Sanitară cu Spitalul Militar al Corpului V Armată.
13) Atelierul regional de confecţii al corpului V Armată cu depozitul de Echipament.
14) Consiliul de război al Corpului V Armată.
15) Farmaciile de garnizoană.

Divizia X infanterie

1) Comandamentul Diviziei.
2) Regimentul 5 Ialomiţa No. 23.
3) „ Petru Rareş No. 39.
4) „ Tulcea No. 33.
5) „ Neagoe Basarab No. 38.
6) Batalionul 10 Vânători.
7) Regimentul 3 Artilerie cu Secţia de Pioneri.
8) „ 20 Obuziere.
9) Batalionul 10 Pioneri.
10) Regimentul 10 Călăraşi.
11) Divizionul 5 Tren.
12) Compania 5 Subsistenţă cu dep. manutanţei ce-i aparţin
13) Comenduirea Pieţei Chişinău.
14) Inchisoarea Militară Chişinău.

Divizia XI Infanterie

1) Comandamentul Diviziei.
2) Regimentul 57 Infanterie.
3) „ 58 „
4) „ 42 „
5) „ 66 „
6) „ 41 „
7) „ 71 „
8) „ 43 „
9) „ 59 „
10) „ 21 Artilerie.
11) „ 26/1 Obuziere.
12) Batalionul 11 Pioneri.
13) Cercurile de recrutare Mehedinţi, Gorj, Vâlcea, Rovine, Dolj, Calafat, Olt şi Romanaţi.

Divizia XII Infanterie

1. Comandamentul Diviziei.
2. Regimentul 44 Infanterie.
3. „ 68 „
4. „ 45 „
5. „ 60 „
6) Regimentul 62 Infanterie.
7) „ 70 „
8) „ 46 „
9) „ 61 „
10) „ 22 Artilerie.
11) „ 27/2 Obuziere.

12) Batalionul 12 Pioneri.
13) Regimentul 2 Artilerie grea.
14) Divizionul Artileriei antiaeriene.
15. Regimentul de Căi Ferate.
16. Batalionul de Specialităţi.
17. Cercurile de recrutare; Argeş. Radu-Negru, Vlaşca, Teleorman, Dâmboviţa, Muscel, Bucureşti şi Ilfov.

Divizia XIII Infanterie

1. Comandamentul Diviziei.
2. Regimentul 47 Infanterie.
3. „ 72 „
4. „ 50 „
5. „ 64 „
6. „ 48 „
7. „ 49 „
8. „ 51 „
9. „ 52 „
10. „ 23 Artilerie.
11. „ 28/3 Obuziere.
12. Batalionul 13 Pioneri.
13. Cercurile de recrutare; Prahova, Mircea, Putna, Tecuci, Buzău, R.-Sărat, Siret, Cantemir,

Divizia XIV

1) Comandamentul Diviziei.
2) Regimentul 55 Infanterie.
3) „ 67 „
4) „ 53 „
5) „ 65 „
6) „ 54 „
7) „ 56 „
8) „ 69 „
9) „ 77
10) 24 Artilerie.
11) 29|4 Obuziere.
12) Batalionul 14 Pioneri.
13) Cercurile de recrutare: Războeni Bacău, Ştefan cel Mare, Rahova Roman, Suceava, Dragoş, Alexandru cel Bun
14) Atelierul regional de confecţie al Corpului IV Armată cu depozitul de Echipament.

Divizia XV Infanterie

1) Comandamentul Diviziei.
2) Regimentul 74 Infanterie.
3) „ 80 „
4) „ 63 „
5) „ 79 „
6) „ 75 „
7) „ 76 „
8) „ 73 „
9) „ 78 „
10) „ 25 Artilerie.
11) „ 30/5 Obuziere.
12) Batalionul 15 Pionieri.
13) Cercurile de recrutare.
14) Comandamentul Corpului V Armată (ordonanțarea și plata soldelor).

Divizia I Cavalerie

1) Comandamentul Diviziei.
2) Regimentul 1 Roșiori.
3) „ 10 „
4) „ 4 „
5) „ 9 „
6) „ 5 „
7) „ 3 Călărași.

Divizia II Cevalerie

1) Comandamentul Diviziei.
2) Regimentul 6 Roșiori.
3) „ 11 „
4) „ 2 „
5) „ 3 „
6) „ 7 „
7) „ 8 „
8) „ artilerie călăreață.

II, — *La Comandamentul grăniceriior*

1) Regimentul 1 Grăniceri.
2) „ 2 „
3) „ 3 „

III. — *La Comandamentul Marinei militare*

1) Depozitele generale.
2) Divizia de Dunăre.
3) Divizia de Mare.
4) Arsenalul Marinei.
5) Intendența.

IV. — *Intendența Stabilimentelor Centrale*

1) Arsenalul armatei.
2) Pirotehnia armatei.
3) Pulberăria armatei.
4) Depozitul de Muniţiuni Bucureşti, etc.
5) Depozitele de muniţiuni şi armătură Târgovişte, etc.
6) Atelierul Central de confecţie al armatei.
7) Depozitul central de Echipament cu depozitul central de Imprimate.
8) Manutanţa centrală a armatei cu compania de lucrători.
9) Compania centrală de subsistenţă cu depozitul central de Subsistenţă Obor.
10) Penitenciarul Militar.
11) Tăbăcăria Bucovăţ.
12) Depozitul de unelte şi materiale de geniu.
13) Spitalul Militar „Regina Elisabeta" cu compania.
14) Spitalul militar de cai.
15) Depozitele centrale de material sanitar şi farmaceutice cu compania.
16) Depozitele de remontă Cislău.
17) Şcoala superioară de război.
18) Şcoala de tragere a infanteriei.
19) Şcoala de subofiţeri de infanterie.
20) Şcoala de tragere a artileriei.
21) Institutul medico-militar.
22) Şcoala infirmierilor de cai şi potcovari.
23) Scoalele marinei.
24) Liceul militar Craiova.
25) Liceul militar Iaşi.
26) Liceul militar Mănăstirea Dealului.
27) Şcoalele Militare de Infanterie şi administraţie.
28) Şcoala Militară de Cavalerie.
29) Şcoalele Militare de Artilerie, Geniu şi Marină.
30) Şcoala Maeştrilor de scrimă.
31) Atelierul de reparaţii al atileriei grele.
32) Corpul Aviaţiei cu grupurile.
33) Corpul de Aerostaţie cu grupurile.
34) Batalionul de Jandarmi Pedeştri.
35) Serviciul Geografic al armatei.
36) Plutonul trupei Ministerului de Război.

Art. 2. — Serviciul de Intendenţă de garnizoane, înfiinţate prin Decizia Ministerială No. 148, publicată în *Monitorul Oficial* No. 288 din 6 Martie 1918, nefiind deplin organizate şi neavând birouri de ordonanţare, ofiţerii de intendenţă dela aceste servicii vor fi delegaţi de către comandamentele de divizii şi de către intendenţa stabilimentelor centrale cu verificări de acte ale corpu-

rilor şi serviciilor din oraşele de reşedinţă, fiind bine stabilit ca sarcina administrativă a corpurilor şi serviciilor armatei este încredinţată autorităţilor prevăzute în decizia de faţă, care se îndeplineşte prin serviciile lor de intendenţă.

REGULAMENT

Asupra organizării şi funcţionării serviciului de control special administrativ al armatei în timp de răsboi *)

(M. O. 11 R. 1917)

CAP. I

Scopul serviciului

Art. 1.—Serviciul controlului special administrativ al armatei în timp de răsboi, creiat prin legea decretata sub No. 3.250 din 21 Decemvrie 1916, are de scop pe de-o parte să asigure buna rânduială în administraţia armatei şi satisfacerea la timp a nevoilor ei, iar pe de alta să pună pe ministerul de răsboi în măsură ca, prin controlorii săi speciali, să se achite de îndatorirea ce îi este pusă prin art. 1 din legea asupra administraţii armatei, care îl face responsabil de mersul regulat al acestei administraţiuni.

Drept aceia, acest serviciu de control special va avea de îndeplinit cele ce urmează:

a) A controla, în numele personal al ministerului de răsboi, modul în care se exercită serviciul în diversele ramuri administrative ale tuturor comandamentelor, corpurilor de trupă, stabilimentelor şi celorlalte servicii ale armatei, atât în zona armatei (zona operaţiunilor şi zona etapelor), cât şi în zona interioară, constatând şi raportând despre tot ce este referitor la bunul trai al oamenilor, la destularea cu tot ce este necesar trupelor şi la respectarea legilor, regulamentelor şi instrucţiunilor date în materie administrativă;

b) A contribui, prin acţiunea sa controlatoare, nu numai a constata neorânduelile săvârşite, dar mai ales a preveni continuarea celor ce se vor găsi în curs de executare, propunând în acelaş timp măsurile ce ar fi de luat pentru satisfacerea la timp a diferitelor nevoi administrative;

c) A cere concursul diverselor autorităţi publice pentru satisfacerea cât mai urgentă a trebuinţelor administrative ale

*) Vezi ordinul circular No. 3379, trecut mai jos, relativ la atribuţiunile controlorilor şi modul utilizărei lor în diferite anchete, etc.

armatei, sau a cere intervenirea ministerului de răsboi potrivit cazului, pentru a da cuvenitele ordine autorităţilor respective.

Art. 2.—In conformitate cu dispoziţiunile menţionatei legi, decretată la 21 Decemvrie 1916, toate administraţiunile publice ale Statului, judeţelor, comunelor şi în general ale ori cărei instituţiuni, stabiliment, fabrică, etc., funcţionând sub privegherea, sau cu autorizaţiunea Statului, sunt obligate a da tot concursul cerut de către membrii serviciului de control special administrativ al armatei, sub sancţiunea prevăzută de codul penal pentru refuz de serviciu datorit legalmente.

Art. 3.—Controlul special prevăzut în legea şi regulamentul de faţă este independent de controlul obişnuit exercitat prin serviciile auxiliare ale comandamentelor marilor unităţi care va continua să se îndeplinească conform legilor şi regulamentelor în vigoare.

CAP. II

Organizarea serviciului

Art. 4. — Serviciul de control special administrativ al armatei în timp de război face parte din administraţia centrală a războiului, constituind o direcţiune specială pe lângă serviciu controlului, contabilităţii, contenciosului şi pensiilor prevăzut în legea pentru organizarea ministerului de răsboi.

Această direcţiune cuprinde un comitet de direcţiune şi controlori speciali.

Membrii comitetului de direcţiune vor fi în număr de cinci numiţi în modul indicat la art. 5 şi 6.

Pe lângă aceştia vor face parte de drept din comitetul de direcţiune secretarul general al ministerului de război şi directorul superior al serviciului controlului din acest minister.

Nota.—Comitetul de direcţiune este desfiinţat, iar atribuţiunile se îndeplinesc de serv. controlului I.D. 59 M O. 1 R. 919.

Numărul controlorilor speciali, numiţi în modul indicat la art. 5 şi 6, va fi stabilit potrivit intensităţii trebuinţelor şi specialităţilor diferitelor ramuri ale administraţiunei armatei.

Art. 5.—Numirile membrilor comitetului de direcţiune, precum şi acelea ale controlorilor speciali, se vor face de către ministerul de răsboi, prin deciziunea ministerială, în condiţiunile prevăzute la art. 6.

Tot în chipul acesta se vor face şi înlocuirele.

In aiegerea pentru aceste numiri se ţine seamă de aptitudinea profesională a fiecărei persoane destinată a fi numită la acest serviciu, potrivit importantei misiuni de îndeplinit şi a specialităţei ramurei administrative pentru care este destinat,

Art. 6.Membrii comitetului de direcţiune se vor numi numai dintre ofiţerii din activitate sau rezervă.

Tot dintre aceştia se vor numi şi controlorii speciali.

Totuşi, controlorii speciali se vor putea numi şi dintre foştii şi actualii funcţionari ai Statului, cari vor fi militarizaţi pe tot timpul campaniei.

Pentru îndeplinirea însărcinării lor, aceştia se împart în trei clase: clasa I. cuprinzând pe cei cu un salariu bruto de minimum 1—2000 lei pe lună, şi cari vor fi asimilaţi gradului de general de brigadă; clasa II, cuprinzând pe cei cu un salariu bruto lunar între 601 şi 1.200 lei şi cari vor fi asimilati gradului de colonel, şi clasa III, cuprinzând pe cei cu un salariu bruto lunar până la 600 lei inclusiv şi cari vor fi asimilaţi gradului de maior.

Prin „asimilare în sensul regulamentului de faţă se înţelege echivalenţa cu gradele ierarhiei militare indicate mai sus numai din punctul de vedere al îndeplinirei misiunei lor speciale.

Clasificarea se va face prin deciziune ministerială pentru numirea lor.

Art. 7. — Preşedinţia comitetului de direcţiune aparţine de drept ministrului de război, atunci când dânsul va găsi necesar să ia parte la lucrări; în toate celelalte cazuri comitetul va fi prezidat de către acel membru din comitet desemnat prin deciziunea ministerială de numire.

Art. 8. — Comitetul de direcţiune nu va putea lucra decât fiind prezenţi cel puţin trei din cei şapte membrii care-l compun.

Toate măsurile luate de acest comitet vor fi constatate prin încheere de procese-verbale, înscrise într'un registru special ţinut de către directorul superior al controlului.

Art. 9. — Repartiţia controlorilor se va face de către comitetul de direcţiune şi va fi supusă aprobări ministrului de război.

La facerea acestei repartiţii se va ţine seamă de aptitudinile fiecăruia, corespunzătoare diferitelor ramuri ale serviciilor militare şi anume:

a) Controlul administrativ propriu zis, care îmbrăţişează cunoaşterea teoretică şi practică a legilor şi regulamentelor administrative militare, precum: legea pentru administraţia armatei şi regulamentul de administraţie al corpurilor de trupă, legea asupra soldei în armată şi regulamentul ei, legea asupra contabilităţii publice, legea de rechiziţiuni şi regulamentul ei, legea şi regulamentul măsurilor excepţionale, regulamentul serviciului de subsistenţă în campanie, regulamentul serviciului tezaurului în timp de război şi altele asemenea *.

Această ramură a controlului fiind referitoare la toate corpurile şi serviciile armatei făcând acte de administraţie şi mânuind fonduri, numărul controlorilor speciali, destinaţi pentru acest fel de control, va fi în raport cu numărul corpurilor şi serviciilor puse pe picior de răsboi;

b) Controlul special şi tehnic, care îmbrăţişează anume servicii militare, in cari, pe lângă administraţia propriu zisă, se execută lucrări şi servicii de specialitate.

*) Vezi toate aceste legi în Vol. II.

Pentru acest fel de control se vor alege şi numi persoane pregătite şi experimentate în această direcţiune.

Art. 10. — Repartiţia controlorilor, stabilită de comitetul de direcţiune şi aprobată de ministru, se va comunica fiecărei direcţiuni şi serviciu din ministerul de răsboi, pentru ca acest personal de control să fie pus în curent cu toate instrucţiunile date şi cu toate ştiinţele privitoare la activitatea fiecărei ramuri de serviciu spre a le putea urmări şi controla.

Art. 11. — Şefii serviciilor şi direcţiunilor din ministerul de răsboi vor înlesni membrilor serviciului de control cunoaşterea dispoziţiunilor din legi, regulamente, instrucţiuni şi ordine în vigoare, în baza cărora se conduc şi se execută serviciile armatei.

Art. 12.—Comitetul de direcţiune are sarcina permanentă de a urmări activitatea controlorilor speciali, propunând ministerului măsurile prin cari s'ar putea asigura cât mai bine funcţionarea serviciului, desvoltându-l acolo unde va fi nevoie.

Comitetul va lua cunoştinţă de toate rapoartele adresate lui de către controlori asupra celor constatate, avizând asupra măsurilor cari vor trebui luate de ministru, pentru îndreptare.

Art. 13. — Pentru a se încredinţa de modul cum personalul controlului se achită de îndatoririle sale, sau pentru a lua cunoştinţă asupra modului cum de fapt se execută serviciile. în anumite părţi, ministrul de răsboi. sau comitetul de direcţiune, va putea delega pe membrii săi cu anumite însărcinări importante pe cari le vor crede de cuviinţă.

Constatările fiecărui membru în parte vor fi supuse deciziunei ministrului de război cu părerea comitetului.

CAP. III

Modul de a proceda al controlorilor speciali

Art. 14.—Fiecare controlor special va avea precizată însărcinarea ce i se dă de către comitetul de direcţiune.

Prin instrucţiunile directive formulate de comitetul de direcţiune i se va indica lămurit modul cum trebuie să procedeze pentru ca misiunea să asigure un control eficace şi să conducă la atingerea scopului urmărit.

In formularea acestor instrucţiuni se va ţine seamă de tactul şi prudenţa cu care controlorul trebuie să procedeze faţă de corpurile şi serviciile pe cari are să le controleze, pentru a se evita stânjenirea mersului regulat al operaţiunilor şi a se garanta păstrarea secretului lui.

Art. 15.—Pentru controlul ce se va face corpurilor

şi serviciilor din zona armatei, adică în zona operaţiunilor şi în zona etapelor, controlorul special delegat al ministrului de războiu va putea fi însoţit şi de un ofiţer delegat al Marelui Cartier General împreună cu care va face cercetarea.

In lipsa unei asemenea delegări, controlorul special delegat de ministrul de războiu va proceda la executarea ordinului de control dat de ministrul de războiu.

In cazul când la facerea cercetării controlorul special va fi însoţit de un ofiţer delegat al Marelui Cartier General procesul-verbal de constatare se va întocmi în dublu exemplar, din cari unul se va înainta Marelui Cartier General iar cel de al doilea ministrului de războiu.

Pentru controlul ordonat de ministrul de războiu în zona interioară controlorul special delegat va fi însoţit de un ofiţer numai în cazurile în cari ministrul de războiu va hotărî aceasta.

Art. 16.—La descinderile pentru control, controlorul special însoţit ori nu de un ofiţer delegat, cum se arată la articolul precedent, se va înfăţişa mai întâi comandantului militar superior din zona respectivă, făcându-i cunoscut scopul misiunei ce are, după care dânsul şi însoţitorul său sunt învestiţi cu depline puteri a se prezenta direct şi neprevestit la orice corp, serviciu depozit sau stabiliment militar *).

In urma acestei prezentări, prin simpla legitimare a calităţii sale, înfăţişând delegaţiunea permanentă, prevăzută la art. 19, va avea dreptul a cere să i se pună la dispoziţie orice acte, scripte, registre precum şi a constata existenţa fondurilor şi materialelor, calitatea acestor materiale, regularitatea şi sinceritatea conturilor şi în general a oricărui act justificativ cu caracter administrativ.

Art. 17.—Controlorii speciali nu pot da nici un ordin sau prescrie vre-o măsură de natură a schimba sau modifica mersul serviciului.

Dânşii se vor mărgini a constata starea de lucruri, dându-şi părerea asupra modului cum cred dânşii că s'ar putea executa mai bine serviciul, rămânând ca personalul respectiv, răspunzător, să aducă la îndeplinire părerile controlorului special, întrucât nu ar fi contrarii ordinelor

*) Vezi şi ordinul circular de mai jos.

pe cari le are, sau dispoziţiilor exprese ale legilor şi regulamentelor.

ART. 18.—De îndată ce controlorul special, singur sau cu însoţitorul său, potrivit cazului, va constata într'un corp sau serviciu o stare de lucruri asupra căreia trebuesc luate măsuri urgent de îndreptare, dânsul (sau dânşii), va aduce la cunoştinţa comandantului sau şefului de serviciu imediat superior corpului sau serviciului controlat, prin adresă confidenţială, starea de lucruri găsită şi mijloacele de îndreptare *).

Controlorul special va comunica direct ministerului de răsboi constatarea sa, propunerile făcute şi rezultatul intervenţiilor sale.

In cazurile în cari controlorul special va fi însoţit şi de un ofiţer delegat al Marelui Cartier General, conform art. 15, acest ofiţer delegat va raporta Marelui Cartier General aceleaşi relaţiuni pe cari controlorul special le va aduce la cunoştinţa ministrului de răsboi, cum se arată mai sus.

Art. 19. — Fiecare controlor special va purta asupru sa o delegaţiune scrisă a ministrului de răsboi, întocmită conform modelului anexat la acest regulament. Această delegaţie este dator să o înfăţişeze comandanţilor sau şefilor administraţiunilor pe cari le va vizita şi controla.

Aceiaşi regulă se va observa şi de către membrii comitetului de direcţiune în toate cazurile când dânşii vor vizita şi controla în persoana diferitele corpuri şi servicii ale armatei.

CAP. IV

Retribuţiunea membrilor controlului special

Art. 20. — Insărcinările date în baza legii membrilor comitetului de direcţiune şi controlorilor speciali, deşi constituesc un serviciu obligatoriu legalmente datorit, totuşi ele fiind vremelnice, cei numiţi la acest serviciu de control vor continua să şi primească retribuţiunile lor respective dela autorităţile de cari depind, fără nici un alt adaus.

*) Vezi şi ordinul circular de mai jos.

Indemnizările pentru acoperirea cheltuelilor de deplasare, în cazurile în cari vor trebui să meargă afară din garnizoanele lor de reşedinţă, se vor hotărâ de către ministrul de răsboi, în raport cu cheltuelile reale făcute cu ocaziunea acestor deplasări.

MINISTERUL DE RASBOI

Serviciul controlului, contabilităţii, contencios şi pensii

Delegaţiune

In conformitate cu legea decretată sub No. 3,250 din 21 Decemvrie 1916 şi cu regulamentul ei de aplicare, d. .....

.....

este delegat, ca, în numele nostru să îndeplinească funcţiunea de controlor special al administraţiunii armatei întimp de răsboi.

Toate autorităţile militare sunt obligate a-l recunoaşte şi a-i da tot concursul pentru îndeplinirea însărcinărilor ce incumbă funcţiunii sale.

Toate autorităţile publice ale Statului, judeţelor şi comunelor îi vor da concursul pe care îl va cere în interesul serviciului, sub sancţiunea prevăzută de menţionata lege.

Ordin circular No. *3379 din 12 Septemvrie 1919, publicat în Monitorul Oficial* No. *125 asupra atribuţiunei controlorilor şi modul utilizărei lor în diferite anchete şi controlul administrativ la comandamentele, corpurile şi servieiile armatei.*

M. O, 44 p. of. 1919

1) Ofiţerii controlori de la serviciul controlului ministerului de războiu, sunt organele prin care mă asigur de buna rânduială în administraţia armatei, de al cărei mers regulat sunt responsabil precum şi pentru satisfacerea la timp a nevoilor ei.

2) Atribuţiunile acestor controlori sunt următoarele:

a) Controlează în numele meu după ordine exprese ale subsemnatului, ale secretarului general sau ale şefului serviciului controlului, singurii mei delegaţi de a ordona

controlorilor să ancheteze şi să controleze administraţia armatei în orice comandament sau serviciu militarizat, asupra modului în care se exercită serviciul administrativ atât în zona armatei (operaţiilor şi etapelor) cat şi în zona interioară, cu toate drepturile şi puterile prevăzute de alin. a. b. c. de sub art. 1 din regulamentul controlului special.

3) Cand comandanţii marilor comandamente de armate, corpuri de armate şi divizii, descoperă nereguli în administraţia unităţilor de sub ordinele lor, pot solicita ministerului ofiţer controlor, pentru a constata cu acte legale, neregulele semnalate, însă controlorii trimişi de minister lucrează în numele meu şi nu au altă îndatorire faţă de comandanţii ce i-au solicitat, de cât cele prevăzute de art. 18 din menţionatul regulament.

4) Rezultatul constatărilor controlorilor se va prezenta subsemnatului de către şeful serviciului controlului pentru ca să se hotărască măsurile de indreptare, penale sau disciplinare, ce ar urma să fie luate contra celor găsiţi vinovaţi.

5) Ofiţerii controlori nu execută de cât delegaţiile ce primesc de la subsemnatul, ori dela secretarul general sau de la şeful serviciului controlului. Comandanţii marelor unităţi nu pot să dea ordine de control şi anchete controlorilor ministerului.

6) Dacă în cursul unei anchete sau control se descopere şi alte fapte de cât cele prevăzute în delegaţia ce are, ofiţerul controlor poate să păşească la cercetare însă să raporteze serviciului controlului şi să ceară delegaţie de a ancheta faptele noui descoperite.

7) Comandanţii marilor unităţi nu pot să pună sub ordinele altora pe ofiţerii controlori.

8) Dacă se formează comisiuni de anchete, controlorul ia partea ca delegat al ministerului de războiu şi corespunde direct cu ministerul; iar un exemplar al actelor incheiate de comisiune se depune de controlor la serviciul controlului.

9) Ofiţerii controlori vor fi primiţi de comandanţii marilor unităţi şi de orice comandant militar imediat ce se va anunţa şi-i va da tot concursul de care va avea nevoe pentru executarea delegaţiunei ce i s'a dat potrivit art. 16 din regulamentul controlului special.

Dacă nu este primit imediat controlorul procedează la anchetă sau control raportând telegrafic ministerului.

10) Verificarea și controlul administrativ sunt două acțiuni deosebite. Verificarea are de scop constatarea sincerității actelor bănești, stabilirea alocațiilor și imputernicirea actelor de cheltueli cu forma legală de plată, etc., iar controlul se încredințează dacă legile, regulamentele și toate dispozițiunile care cărmuesc administrația militară sunt executate, dacă drepturile persoanelor și statului sunt respectate, dacă organele administrative își fac datoria, etc.

11) Ofițerii controlori nu au competință a verifica acte și gestiuni, întru cât prin aceasta se calcă dispozițiunile art. 4 din legea administrației armatei, care arată clar că „direcțiunea și controlul nu iau parte la actele gestiunei pe care le dirijează și le controlează".

12) Când pentru executarea unui control sau anchetă ar trebui mai întâi să se verifice actele și gestiunile respective, controlorul semnalează cazul comandantului superior al circumscripțiunei și solicită veficarea actelor de către ofițerul de intendență care este însărcinat cu aceasta și apoi începe acțiunea de control.

13) Comandanții superiori nu pot cere ofițerilor controlori să verifice acte și gestiuni pentru care au delegație a le controla.

14) Publicarea prezentului ordin circular în Monitorul Oficial și al Oastei servește drept orice notificare și devine executor.

PARTEA II-a

Anexele din regulamentul serviciului administrativ, puse la curent cu toate modificările aduse *).

Anexa lit. A

(art. 55 R. A.)

I. *Caetul de sarcine*

Notă — Caetul de sarcine este prescris de art. 73 din L. C. P. şi se întocmeşte după modelul tip prevăzut la anexa lit. A. din R. A.

Indată ce urmează a se face o aprovizionare şi mai înainte chiar ca licitaţiunea să se publice, se întocmeşte caetul de sarcine, care trebue să fie gata, pentru ca după apariţia anunţului licitaţiei, amatorii să poată lua cunoştinţă de el, în orele şi locul indicat în publicaţie.

A se avea în vedere pentru a nu modifica principiile din caetul de sarcine model tip, ci numai a completă locurile goale; căci acest caet este făcut după principii juridice ce nu se pot anula de justiţie, Dacă se prevăd alte clauze decât cele aflate în el, acestea pot fi proibite de lege şi în acest caz caetul de sarcine e nul sau se poate anula în faţa justiţiei. iar ofertantul, ştiind acest lucru, poate rezilia contractul oricând nu i-ar conveni condiţiunile impuse. (Vezi şi ord. circular No. 15858 trecut mai jos).

Relativ la obligativitatea de a se întocmi caetele de sarcine şi contractele după modelele tip. este ord. cir. din M. O. 18, R. 1899.

Caetele de sarcine se complectează potrivit aprovizionărilor pentru care se fac, de exemplu: caet de sarcine pentru a servi la aprovizionarea pâinei trebuincioase regimentul lui . . . . . pe timpul dela 1 Octomvrie 1912 până la aceiaşi dată 1913; sau carnei, articolelor de băcănie, legume, lemne, furaj, ori pentru diferite materiale în care caz urmează a se arăta ce anume materiale trebue a se aprovizionа.

Actualul caet de sarcine general care serveşte ca model tip şi care modifică pe cel tipărit în regulament, este publicat în M. O. 17 1909, după cum este trecut mai jos.

Mai sunt şi caete de sarcine speciale, tot ca modele tipe. Astfel avem

a) *Caet de sarcine pentru construcţiunile militare.* M. O. 22 R. 1908

b) *Caet de sarcine pentru materialele necesare stab. artilerie,* M. O. 34 R. 1906.

---

*) Vezi nota depe prima pagină la tabela de materii.

c) *Caet de sarcine pentru materialele necesare marinei militare*, M. O. 4 R. 1905.

d) *Caet de sarcine pentru remontarea cailor cavaleriei*, M. O. 51 R. 1910

e) *Caet de sarcine pentru remontarea cailor artileriĭ mitralierilor şi serviciilor armatei*, M. O. 14 R. 1913.

Comisiunea pentru remontarea cailor armatei. M. O. 48 R. 1911.

Caetul de sarcine model-tip prevăzut de regulament

MINISTERUL DE RAZBOIU — Anexa lit. A.

Direcţiunea .....

CAET DE SARCINI [1])

Pentru a se servi la aprovizionarea .....

.....

cuprinsă în publicaţia No. ..... *din* .....

inserată în Monitorul Oficial No, ...

Reguli de adjudecare

ART. 1. — Licitaţia se va face în conformitate cu legea contabilităţi publice din 1913, şi în deosebit cu art. 72—83 inclusiv, cari se vor afişa în sala adjudecaţiei şi după condiţiile prevăzute în prezentul caet de sarcini.

Nu sunt admise a concura la licitaţie :

a) Persoanele cari în întreprinderile lor anterioare n'au corespuns angajamentelor ţavute cu administraţia militară sau n'au fost corecte în aceste întreprinderi [2]).

b) Persoanele în stare de faliment ;

c) Samsarii, mijlocitorii sau comisionarii ; reprezentanţii producătorilor sau fabricanţilor vor putea fi admişi în condiţiunile art, 8.

---

1) Acest caet servă ca model la întocmirea caetelor de sarcini de către minister. stabiliment, serviciuri şi corpuri de trupă. Condiţiunile generale din el sunt aplicabile la toate furniturile, cele speciale întreprinderi se pot modifica de autoritateă care îl întocmeşte, fără însă a se depărta de principiile prevăzute aci.

2) Se ţine un registru de persoanele cari au fost excluse de către autorităţile militare a lua parte la adjudecaţii publice, fie că numele lor a fost publicat în *Monitorul Oficial* sau s'a primit ordine în acest scop. La corpuri registrul se ţine de ajutorul comandantului.

ART. 2. — Societăţile comerciale vor prezenta o copie autentificată de tribunal, de pe actul lor constitutiv spre a se constata dacă persoana care se prezintă la licitaţie în numele său are semnătura societăţii, prin urmare dacă este îndrept a oferta şi a subscrie orice acte relative în numele societăţii, precum şi dacă obiectul societăţii corespunde naturii întreprinderii pentru care se licitează.

Autentificarea copiei pentru societăţile din streinătate este supusă formalităţilor specificate la art. 8 din acest caet de sarcini.

ART. 3. — Cel care prezidează licitaţia respinge persoanele cari nu îndeplinesc condiţiunile stabilite mai sus, menţionând aceasta în procesul-verbal, precum şi cauzele respingerii.

Despre oferte

ART. 4. — Ofertele trebue să fie scrise deslușit purtând timbru de 30 bani şi redactate conform modelului ce urmează:

Timbru legal (30 bani)

OFERTA

Subsemnatul..... domiciliat în..... având deplină cunoştinţă de condiţiunile stipulate în caetul de sarcini, relativ la aprovizionarea ..... pe timpul dela..... despre care tratează publicaţia No..... inserată în *Monitorul Oficial* No.....mă oblig a preda în acele condiţiuni şi cu preţurile de mai jos:

Cantitatea	FELUL FURNITURII	Preţul pe unitate		Preţul total	
		Lei	B.	Lei	B.
	Total. . .				

Adică în total pentru întreaga furnitură lei . . . .
Pentru executarea contractului referitor la această ofertă, îmi declar domiciliul în oraşul . . . . . strada . . . . . , No. . . . . ; depun şi garanţia de lei . . . . . în . . . . . .

Făcută la . . . . . la . . . . . .

(Semnătura ofertantului).

Nota. — Relativ la stabilirea preţului unitar în oferte şi contracte, vezi O. C. 4 M. O. 12 of. 1900.

ART. 5. — Ofertele nu se pot face în sala de adjudecaţie; ele trebue să fie aduse gata închise în plic; pe plic va fi scris numele concurentului şi pentru ce anume furnitură ofertează.

Ofertele cari vor conţine orice fel de condiţii altele decât ale prezentului caet de sarcini, sunt considerate ca nule şi neavenite.

ART. 6. — Pentru executarea contractului ofertanţii chiar din străinătate nu-şi pot declara domiciliul decât în România,

ART. 7. — Se vor considera ca nule şi neavenite ofertele ce s'ar trimite prin poştă.

ART. 8. — Dacă concurenţii din ţară sau străinătate nu se vor prezenta ei înşăşi la licitaţie pentru a da oferta a subscrie contracrul şi celelalte acte ce se întocmesc, pot împuternici pe alte persoane, capabile de a contracta, care să-i reprezinte şi să subscrie în locul lor orice acte relative. Împuterniciţii din parte-le, odată cu celelalte acte relative, vor prezenta o procură specială autentificată la tribunal. Procura celor din străinătate va fi autentificată de autoritatea respectivă, ce conform legilor acelor ţări este în drept a forma asemenea acte de notariat.

Afară de aceasta procura va purta certificarea legaţiunii sau consulatului român din localitate, prin care să se constate ca autentificarea este dată conform legilor din acea ţară şi de către autoritatea îndrept a o da.

Traducerea în limba română a actelor provenite din străinătate şi menţionate în acest caiet de sarcini se va face prin îngrijirea concurenţilor la ministerul afacerilor stăine în Bucureşti.

ART. 9. — După începerea licitaţiei şi deschiderea primei oferte, nu se vor mai primi altele sub nici un motiv.

ART. 10. — In caz de preţuri egale pentru materiale, efecte sau obiecte cari se fabrică în ţară se dă preferinţă fabricanţilor indigeni, conform art. 5 din legea pentru încurajarea industriei naţionale, inserată în *Monitorul Oficial* No. 32 din 1887.

ART. 11· — Nici o supraofertă nu se admite sub niciun motiv, licitaţiunile prin ele fiind interzise de art. 78 din legea contabilităţii publice; cele cari s'ar primi se pun la dosar fără a li se da vreun curs.

Notă. — Supra-ofetanţii pot fi excluşi dela licitaţii, după cazuri pe timp mărginit sau definitiv. M. O. 55 of. 1908.

Despre garanţti

ART. 12. — Concurenţii, odată cu oferta, vor depune şi garanţia de 10% prevăzută în publicaţii.

Garanţia se va prezenta în recipisa Casei de depuneri şi consemnaţiuni sau într'un cek al Băncii Naţionale, Ea poate fi consemnată în numerar ori în efecte publice ale Statului sau ale societăţilor garantate de Stat.

Se exceptează cazurile când garaţia nu trece peste 1000 lei, în acest caz ea se primeşte chiar de persoana însărcinată cu licitaţia, în numerar sau în efecte garantate de Stat.

Dacă cel care a depus garanţia în vre-un cek al Băncii Naţionale sau în numerar rămâne adjudecatar, suma se consemnează prin grija administraţiei militare la Casa de depuneri şi recipisa se păstrează în Casa autorităţii care ţine licitaţia.

Garanţia odată depusă nu se mai poate retrage rămânând la dispoziţia administraţiei militare în conformitate cu cele prescrise în prezentul caiet de sarcine.

Despre calitatea furniturii [1])

ART. 13. — .....

.....

.....

Local şi epocile predării. — Verificarea

ART. 14. — Predarea în total a furniturilor se va face la .....

în termen de .....

.....

socotită dela data contractului, astfel, ca la expirarea termenului fixat să fie în total efectuată.

ART. 15.— Primirea sau respingerea furniturii se va face prin verificarea comisiunilor numite de administraţia militară, a căror procedare în lucrările de recepţie este hotărâtă prin prezentul caet de sarcini şi instrucţiuni ministeriale relative.

Numai procesele-verbale încheiate de aceste comisiuni pot constata legalmente primirea sau respingerea furniturii.

In caz când comisiunea, din orice cauze, n'ar proceda îndată după predare la verificarea imediată a furniturii predate, întreprinzătorul nu poate formula dintr'aceasta nici o pretenţiune în contra administraţiunii militare, nici a pretinde, în caz de respingerea furniturii, că viciile i-au fost făcute cunoscut prea târziu, sau că a fost pus astfel în neputinţă de a înlocui în timp util furnitura respinsă.

Comisiunea de recepţie însă va fi datoare a proceda la verificarea furniturii în termen maximum de 15 zile dela data înregistrării comunicării întreprinzătorului

1) Se inscriu aci toate amănuntele privitoare la calitatea furniturii, şi, eventual, detaliuri asupra modului cum trebuesc lucrate, preparate sau fabricate diferitele furnituri pentru a fi aceptabile. Pentru furniturile importante, dacă spaţiul lăsat liber nu este suficient pentru a trece atât condiţiunile de calitate cât şi modul de fabricaţie, aceasta se va face pe foi suplimentare, cari se vor interpune în text după art. 13 aşa în cât să facă un corp comun cu caetul, Caetul va fi numerotat după ce art. 13 va fi în întregime complectat.

că se poate proceda la recepţie, afară de cazurile de forţă majoră.

Furnitura respinsă de comisiune, ca neîndeplinind condiţiunile cerute, rămâne pe seama întreprinzătorului cu obligaţiune a o ridica dela locul de predare în termen de 5 zile dela notificarea respingerii prin simplă adresă, pentru a cărei primire va libera dovadă. In caz de refuz, notificarea i se va face prin portărei, iar cheltuelile relative se vor pune în socoteala garanţiei sale.

Dacă, după expirarea acestor 5 zile, socotite dela notificarea prin simplă adresă sau prin portărei, întreprinzătorul nu va fi ridicat furnitura, va fi supus la o taxă de magazinagiu de 50 bani la mia de lei pentru întreaga valoare a furniturii respinse şi pentru fiecare zi de întârziere. Fracţiunile de mie se vor considera ca o mie întreagă. Cuantumul acestei taxe se va stabili de ofiţerul de intendenţă însărcinat cu supravegherea administrativă a corpului sau serviciului.

ART. 16.— Furniturile distruse sau desfiinţate de comisiune, cu ocazia diferitelor încercări, rămâne în sarcina întreprinzătorului. Numărul acestora se va hotărî de comisiune, după felul furniturilor şi condiţiunilor sub cari ele se prezintă.

ART. 17.— Materialele şi obiectele cari vor servi la ambalagiul furniturilor va rămâne depozitului uude se face predarea, fără nici un drept de despăgubire pentru întreprinzător.

Mărirea sau micşorarea cantităţii

ART. 18.— Administraţia militară îşi rezervă dreptul de a mări sau micşora cu o pătrime cantitatea furniturii adjudecată.

Mărirea se poate face oricând şi cel mai târziu când rămâne încă două luni până la termenul predării.

Furnizorul este obligat a preda cantitatea ce i se va mai cere, cu acelaş preţ şi în aceleaşi condiţiuni, depunând şi partea proporţională din garanţie, dacă nu s'a început încă predarea.

Pentru furnitura suplimentară autoritatea militară are facultatea de a prelungi termenul în caz de abso-

lută necesitate : furnizorul însă n'are dreptul de a pretinde o asemenea preluugire sub nici un motiv.

Micşorarea furniturii cu $^1/_4$ se poate face în aceleaşi condiţiuni ca şi mărirea, însă numai până la jumătatea termenului de predare fixat prin contract.

Facerea contractului, — Taxele de timbru şi înregistrare

ART. 19.— Taxele de timbru şi înregistrare şi orice alte taxe ce se percep în ţară sunt în sarcina întreprinzătorului (art. 55 din legea timbrului din 1906).

Cei rămaşi adjudecatori la licitaţie sunt obligaţi ca cel mult în 5 zile dela aprobare şi fără a li se face vreo notificare să aducă hârtia timbrată pentru a încheia contractul; dacă nu o aduce în acest timp, se consideră că renunţă la contract, iar garanţia depusă rămâne în profitul Statului.

Intreprinzătorul va fi dator ca în cel mult 5 ziie după ce-şi va primi contractul, să prezinte recipisa tezaurului pentru plata taxei de înregistrare, spre a se face menţiune de această recipisă pe marginea contractului.

In caz când valoarea furniturii va fi mai mare de 100.000 lei taxa de înregistrare se va putea reţine treptat prin ordonanţele sau mandatele de plată. conform art. 46 § 2 din legea timbrului şi art. 100 al. 2 din legea asupra contabilităţii publice.

ART. 20. — Cedarea sau transmiterea contractului asupra altei persoane nu se poate face fără consimţimântul ministrului de războiu sau delegatului său, care are dreptul de a o aproba sau nn ; întreprinzătorul sub nici un motiv nu se poate opune deciziunii luate.

Moarte. — Faliment

ART. 21. — In caz de încetare din viaţă a întreprinzatorului, moştenitorii săi pot continua întreprinderea, fie prin ei înşăşi, dacă au exerciţiul drepturilor, fie prin reprezentanţii lor, dacă n'au acest exerciţiu, însă numai în cazul în care ministrul de răboiu sau delegatul său ar găsi această continuare conformă intereselor administraţiei.

Moştenitorii sau reprezentanţii lor, spre a putea continua întreprinderea, după ce au făcut formele legale trebue să prezinte ministrului sau reprezentantului său o declaraţie autentică că înţeleg a continua cu executarea strictă a tuturor stipulaţiunilor din contract.

Dacă însă ei fac declaraţie autentică de renunţare la contract, sau dacă ministrul sau delegatul său găsesc continuarea contrarie intereselor administraţiei, contractul se reziliază şi se continuă satisfacerea serviciului, fie în regie, fie făcând o nouă adjudecaţie; iar pentru diferenţa în plus, care ar rezulta din noua adjudecaţie sau din cheltuelile în regie, administraţia militară se despăgubeşte din garanţia întreprinzătorului care, în caz de lucrare în regie, nu-i va fi liberată înainte ca lucrarea să fie terminată, sau în caz de nouă adjudecaţie înainte ca noul adjudecatar să fi început efectiv continuarea lucrărilor, spre a se putea vedea ce despăgubire se va lua din garanţie.

Facultatea ce administraţia militară îşi rezervă prin acest articol este aplicabilă şi în cazul când întreprinzătorul, fiind o societate în nume colectiv sau în comandită, şi unul din asociaţi sau unul din comanditari ar înceta din viaţă, chiar dacă societatea ar avea un obiect determinat şi actul său constitutiv ar conţine distincţiunea prevăzută de art. 1526 din codul civil.

ART. 22.— In caz de faliment, ministrul de războiu sau delegatul său consideră contractul ca reziliat de drept; pune lucrarea în regie sau face o nouă adjudecaţie şi se despăgubeşte din garanţie de diferenţa de cheltuială în plus.

Liberarea garanţiei se va face conform alin. 3 de sub art. 21.

Cazurile de forţă majoră

ART. 23. — Dacă întârzieri în predarea furniturii s'ar produce din cauză de forţă majoră, întreprinzătorul sau acel care îl reprezintă, este dator a înştiinţa administraţia militară în termen cel mult de 48 ore dela întâmplarea faptului.

Pentru cazurile de forță majoră, întâmplate în timpul transportului furniturii, pe apă sau pe uscat, termenul de 48 ore pentru notificare va curge din momentul în care întreprinzătorul a fost încunoștiințat, moment pe care dânsul trebue să-l probeze.

Orice prevenire într'un timp mai îndelungat nu se va ține în seamă și pentru întârziere se va aplica întocmai prescripțiunile caetului de sarcini.

Pentru cazurile de forță majoră întreprinzătorul este obligat a prezenta acte în regulă, liberate de autorități, menționând cazul și timpul cu cât se pune în întârziere executarea furniturii.

Actele trebuie să fie formate și ele cel mult în 48 ore dela notificarea făcută administrației militare, care își rezervă dreptul să decidă asupra temeiniciei mijloacelor de probațiune prezentate de întreprinzător.

ART. 24.— Cazurile de forță majoră se consideră

a) Incendiul în total al fabricei:

b) Incendiul unei părți din fabrică. care ar face imposibilă continuarea fabricațiunii:

c) Inundația fabricei:

d) Evenimente diverse, cari ar face imposibilă fabricația și pe cari furnizorul nu le-a putut prevedea și înlătâmpina;

e) Naufragiul vasului sau deraiarea trenului în care s'ar găsi furnitura.

ART. 25.— Cazurile de forță majoră nu degajează pe întreprinnzători de a executa contractul și a preda furnitura; li se va putea acorda însă prelungiri de termene, cari nici într'un caz nu va putea trece peste datele fixate prin legea de contabilitate publică (art. 32) pentru executarea serviciului, adică până la 1 Iunie după finele anului financiar în care furnitura trebuie predată.

Dacă întreprinzătorii nu vor fi în stare a executa predarea furniturii cu această prelungire de termen, cazul de forță majoră nu va mai constitui nici un drept, conctractul se va rezilia, iar administrația militară se va despăgubi din garanție, de diferența de cheltueli făcută cu executarea întreprinderii în regie, sau printr'o nouă adjudecație.

ART. 26. — Administrația militară are dreptul a invoca în folosul său cazurile de forță majoră prevăzute la art. 24 și a impune întreprinzătorului o amânare a predării furniturii, sau chiar rezilierea contractului, când cazurile de forță majoră s'ar întâmpla stabilimentelor militare și ele n'ar mai putea funcționa.

Dacă stabilimentul, în total sau parte din el, pentru care ar fi fost destinată furnitura, ar fi fost distrus, contractul se reziliază de drept, fără ca întreprinzătorul să poată pretinde vreo despăgubire. Se va face excepțiuni când furnitura de predată se va putea utiliza în total sau în parte la alte stabilimente similare ale administrațiunii militate, în care caz predarea se va face la aceste stabilimente.

Se consideră încă ca cazuri de forță majoră în folosul administrației militare, mobilizarea armatei. Toate furniturile contractate pentru a se preda corpurilor, serviciilor sau stabilimentelor în garnizoanele lor, vor înceta a mai fi predate și contractele vor fi de drept reziliate, fără ca întreprinzătorii să aibă drept de despăgubire. Dacă însă furniturile vor fi trebuincioase trupelor în perioada mobilizării și concentrării, ele se vor preda în condițiunile art. 163 din regulamentul serviciului subsistenței în campanie.

Reducerea prețurilor contractate [1])

ART. 27. — In caz când predarea nu se va efectua la epocile determinate în cantități fixate, administrația militară va face o reducere a prețului din contract, pentru fiecare zi de întârziere, în modul următor:

a) Pentru cele dintâi 15 zile de întâziere de doi la mie pe zi;

b) Pentru alte 15 zile următoarea, reducerea va fi de trei la mie pe zi;

Reducerile se vor calcula pe sumele cuvenite întreprinzătorului, ca valoare a furniturii întârziate și pe tot timpul întârziat.

(Vezi modificarea M. O. 25 p. r. 1911.

Ele se vor scădea din primele conturi ce va avea de încasat.

Rezilierea contractului şi pierderea garanţiei

ART. 28. — Administraţia militară are dreptul să rezilieze contractul încheiat, cu pierderea garanţiei, în cazurile următoare:

a) Dacă întreprinzătorii nu predau furnitura în condiţiunile stabilite şi la termenul fixat;

b) Când contractul s'ar ceda sau transmite altei persoane fără consimţimântul ministerului:

c) In toate cazurile anume prevăzute în acest caet de sarcini, precum şi dacă s'ar constata că întreprinzătorul prin fraudă ar căuta a se abate dela condiţiunile stabilite şi tot astfel ar depune furnituri din cele respinse de comisiune.

ART. 29. — Dacă contractul se reziliează, administraţia războiului este îndreptăţită a-şi procura furniturile din orice parte, prin orice mijloace prevăzute de legea contabilităţii publice şi cu orice preţ, fără ca întreprinzătorul să aibă dreptul de a face vreo întâmpinare asupra procedărilor ce se vor urma.

Atât diferenţa de preţ, de va fi, cât şi orice alte cheltueli de orice natură s'ar fi făcut pentru aprovizionarea furniturii, se vor acoperi din garanţie, restul se vor vărsa la tezaur în profitul Statului.

Când contractul s'ar rezilia numai pentrucă o parte din furnitură n'a fost predată şi această parte nu va fi mai mult de jumătate din furnitură, administraţia militară va putea decide, după cazuri, pierderea garanţiei proporţional numai cu furnitura nepredată.

Art. 30. — Garanţia se va pierde şi în următoarele cazuri:

Când întreprinzătorul ar refuza, după ţinerea licitaţiei, să subscrie procesul-verbal relativ; când nu ar aduce hârtia timbrată, pentru contract; când nu ar subscrie contractul la timp (48 ore dela subscrierea contractului de ministru) şi când nu ar plăti taxele de înregistrare şi alte dări prevăzute de lege.

Despre plăți

ART. 31. — Sumele cuvenite întreprinzătorului pentru furniturile predate și primite în regulă, se vor plăti în moneda țărei (argint, bilete de bancă sau aur) conform legei de contabilitate publică și după conturi în regulă ce se vor prezenta.

1) .....

2) .....

Note suplimentare la caetul de sarcini

1. Pâinea și carnea se vor contracta de corpuri pe perioade de un an, socotit dela 1 Octomvrie la 30 Septemvrie viitor de oarece toamna este epoca cea mai avantajioasă când se pot face asemenea aprovizionări în bune condițiuni.

Bineînțeles că pâinea nu se va aproviziona din comerț de cât atunci când nu există manutanțe militare în garnizoană, în care caz corpurile sunt obligate a lua pâinea de la ele conform instr. anexa litera B din regulam. soldelor pag. 106 care zice: „pâinea se va cumpăra totdeauna dela manutanțele militare, ori de câte ori acestea există în garnizoane".

2. In caetele de sarcini cari se vor întocmi de către corpurile de trupă pentru procurarea pâinei și carnei, se va avea în vedere a se intercala dispozițiunile prevăzute de art. 163 din regulamentul serv. sub. în campanie M. O. 20 R. 1906 care sunt următoarele:

1. Intreprinzătorul se obligă a procura corpului contractant în condițiunile prevăzute în acest caet de sarcine, pâinea sau carnea necesară, pe tot timpul mobilizărei sale, până în ziua inclusivă a plecărei corpului din garnizoană, oricare ar fi efectivul său.

2. Dacă întâmplător mobilizarea trupelor are loc în ultima lună a duratei acestei întreprinderi, contractul se consideră de drept prelungit încă pentru o lună din ziua publicărei decretului de mobilizare.

3. Pentru pâinea sau caruea procurată pe timpul mobilizărei, prețul stipulat în contract, va putea fi sporit la suma ce se va hotărâ de către comandantul corpului de trupă, fără nici un drept de împotrivire din partea întreprinzătorului, în ceeace privește predarea cantității cerute.

---

1) Semnătura celui care contractează în numele administrației războiului.

2) Semnătura contractantului adjudecatar.

4. Sporul se va fixa, luându-se de baza preţului curent cu care se va vinde în localitate, la acea epocă, pâinea sau carnea.

5. Se va putea pune la dispoziţia întreprinzătorului, lucratori militari, dacă din cauza chemărei sub drapel a lucrătorilor civili, ar avea nevoe de un asemenea ajutor.

Ordin circular No. 15.858 din 13 Iulie 1919, relativ la executarea art. 73 şi 74 din legea contabilităţii publice şi art. 55 anexă lit. A din regulamentul de administraţie, cu privire la ţinerea licitaţiilor.

M. O. 32 p. of. 1919

S'a observat că nu se execută legea contabilităţii publice şi regulamentul de administraţie în ceiace priveşte ţinerea licitaţiilor.

S'a văzut publicaţii în care se arată că fiecare furnizor să se prezinte la licitaţie cu modelul său, din furnitura ce se aprovizionează; ori cu procedeul acesta nu mai este licitaţie ci o simplă contractare prin bună învoială.

Pentru ca pe viitor să nu se mai repete asemenea abateri, se atrage atenţia tuturor comandamentelor, corpurilor şi serviciilor armatei, a lua măsuri ca publicaţiile pentru licitaţii să se facă aşa după cum prevede art. 74 din legea contabilităţii publice iar condiţiunile ce trebue să îndeplinească furnitura, să se arate lămurit în caetul de sarcini, care să fie întocmit conform cu art. 73 din legea contabilităţii publice şi anexa lit. A din regulamentul de administraţie, caiete de sarcini ce nu trebuesc modificate, întrucât modelul este făcut după principii juridice ce nu se pot anula de justiţie.

Dacă se va trece clauzele afară de cele hotărâte şi vor fi în dezacord cu legile învigoare, este cazul să se anuleze caietele de sarcini în faţa justiţiei şi deci a se prejudicia interesele ministerului de război.

Pe viitor, pentru fiecare licitaţie ce se va anunţa, se va trimite şi ministerului (Direcţia respectivă), copii dupe publicaţii şi caetul de sarcini întocmit, spre a se vedea dacă s'a executat întocmai prevederile legilor şi ordinelor în vigoare.

II. *Despre contracte*

Nota. — Contractul este o convenţiune prin care se dă naştere unei obligaţiuni.

Prin convenţiune se înţelege acordul a două sau mai multe voinţe prin cari se naşte, se modifică sau se desfiinţează un raport juridic. Art. 942 Cod. civil confundă contractul cu convenţiunea şi dă contractului această definiţie a convenţiunei (Nacu ol. II. pag. 403).

Obligaţiunea este o datorie isvorâtă din un drept şi consistă în a da, a face sau a nu face ceva.

I **Diviziunea contractelor.** Contractele se devid în mai multe feluri.

Prima diviziune:

1. *Contractul bilateral* sau *sinalagmatic* este acela care dă naştere la obligaţiuni din ambele părţi contractante, ca contractul de vânzare, închiriere, schimb, etc., (art. 943 C. civ.).

2. *Contractnl unilateral* este acela care face să se nască obligaţiuni numai pentru una din părţi,—ca contractul de împrumut cari nu dă naştere la obligaţiune decât din partea celui ce se împrumută de a restitui la termen suma împrumutată (Art 944 Cod. civ.)

Tot ca contracte unilaterale se consideră şi *oferta* sau policitaţiunea, care din moment ce a fost cunoscută de cei căruia a fost adresată devine obligatorie (art. 38 Cod. comercial). Dacă oferta a fost acceptată şi notificată ofertantului, atunci devine un contract bilateral.

A doua diviziune:

1. *Contractul oneros* este acela în care fiecare parte voeşte a-şi procura un avantagiu (art. 945 Codul civil) contract de vânzare, închiriere împrumut, etc.

2. *Contractul gratuit* în care una din părţi voeşte a procura fără echivalent, un avantagin celeilalte ca: donaţiunea, testamentul, etc. art. 946 Cod. civil.

A treia diviziune:

1. *Contractul oneros comutativ* când obligaţiunea unei părţi este echivalentul oblig. celeilalte (art. 947 Codul civil) contr. vânzare, chirie, împrumut.

2. *Contractul oneros aleatoriu* când echivalentul depinde de un eveniment încert (art. 947 Codul civil) ca contr. de asigurare.

A patra diviziune:

1. *Contractele solemne* sunt acele pentru validitatea căruia legea cere împlinirea unei formalităţi, cari lipsind, contractul e nul contractul de căsătorie, contractul dotal, adoptaţiunea, donaţiunea şi ipoteca.

2. *Contractele consensuali* care se formează prin simplu consimţimint al părţilor. Sunt toate celelalte afară de cele dela No. 1 (contractele solemne).

In fine contractele mai pot fi *principale* sau *accesorii*, când pe lângă un contract principal se alătură un altnl accesoriu şi contracte *numite* şi *nenumite*. după cum sunt sau nu prevăzute de lege.

II. **Condiţiunile esenţiale pentru validitatea convenţiunilor** sunt: (art 948 Codul civil).

a) Capacitatea de a contracta. Poate contracta orice persoană care nu este declarată de lege incapabilă.

Sunt incapabili de a contracta;

1. Minorii.

2. Interzişii.

3. Femeile măritate.

4. Toţi acei cărora legea le-a prohibit oarecare contracte

In caz de se contractează cu vreuna din aceste persoane se poate da naştere la o acţiune în nulitate de partea celui incapabil, aceste incapacităţi fiind create de lege în interesul lor iar nu pentru acei ce au contract cu ei şi cari nu pot invoca incapacitatea. De aceea trebue a se observa de a nu se contracta cu incapabilii.

b) Consimţimântul valabil al părţilor.

Consimţimântul nu este valabil când este dat prin eroare' smuls prin violenţă sau surprins prin dol (art. 953 cod. civ.). Dă naştere la actiune în nulitate.

Eroarea este credinţa greşită ce are cineva asupra unui lucru, ex.: am crezut că cumpăr diamante şi mi-a vândut sticlă.

Violenţa când consimţimântul a fost smuls prin ameninţarea unui rău considerabil asupra persoanei şi averei sale, acesta dă naştere la acţiune de anulare. Când însă e violenţa materială, când mi-a forţat mâna pentru a face un înscris, atunci consimţimântul este nul dela sine şi dă naştere la acţiune penală.

Dolul când mijloace viclene întrebuinţate de una din părţi sunt astfel în cât fără aceste machinaţiuni, cealaltă parte nu ar fi contractat. (Vezi art. 960 cod. civ.).

c) Un obiect determinat. Acesta este unul din elementele esenţiale fără care contractul nu poate exista.

Numai lucrurile ce sunt în comerţ pot fi obiectul unui contract. Nu pot forma obiectul unui contract lucrurile publice: strada, biserica, funcţiunile publice, etc.

Obligaţiunea trebue să aibă un obiect determinat, cel puţin în specia sa. Nu mă pot obliga să-ţi vând un animal, dar mă pot obliga a-ţi vinde un cal, bou, etc., fără a preciza care anume.

Lucrurile viitoare nu pot fi obiectul unei obligaţiuni.

d) O *cauză licită* când nu e prohibită de legi sau contrarie bunelor moravuri şi ordinei publice. (art. 908 c. civ). Sunt nule convenţiunile de concubinaj, prostituţie, case de joc, etc.

III. **Efectul convenţiunilor.**

Convenţiunile legal făcute au putere de lege între părţile contractante. Eie se pot revoca prin consimţimântul mutual sau din cauze autorizate de lege (art. 966).

Contractul model tip, prevăzut de regulament

(M. O. 17 R. 1909)

Anexa lit. A.
Art. 55

CONTRACT

Intre subsemnaţii, 1)..... de o parte şi 2)..... de alta,

In urma licitaţiunei publicată în „*Monitorul Oficial*", No. 3)..... s'a stabilit şi convenit cele ce urmează :

ART. I. — Snbsemnatul, [4])..... mă oblig [5])..... cantitate de [6])

ART. 2. — Preţul cuvenit pentru această furnitură va li de [7])..... lei.

ART. 3. — Condiţiunile ce trebue să îndeplinească furnitura termenul de predare, modul de recepţie al furniturei, acţiunea ce [8])..... şi rezervă asupra garanţiel depuse, precum şi toate celelalte cestiuni de detaliu, privitoare la executarea contractului de faţă, sunt cele prevăzute în caetul de sarcine pe deplin şi fără nici o rezervă, acceptat şi semnat de ambelc părţi contractante, şi care caet de sarcine, în mod implicit, face parte integrantă din acest contract [9]).

ART. 4. — Pentru asigurarea îndeplinirei obligaţiunilor stipulate prin acest contract şi caet de sarcine, subsemnatul [4])..... am depus garanţie la casa de depuneri şi consemnaţiuni suma de [10])..... lei, iar recipisa respectivă sub No..... s'a depus în casa [8])

---

1) Numele, pronumele, gradul şi funcţiunea celui ce contractează în numele administraţiei militare şi autoritatea pe care o prezintă.

2) Numele, pronumele profesiunea şi domicilul furnizorului contractant. Dacă el este prezentat prin o altă persoană, se va menţiona : „în baza" procurii speciale autentificată de tribunalul..... sub No..... din.....

3) In urma înţelegerei prin bună învoială din ziua.....

4) Numele şi pronumele furnizorului.

5) A preda sau confecţiona cutărei autorităţi militare.

6) Obiectul furniturei. exprimat în cifre şi în litere.

7) In cifre şi în litere, unitar şi total.

8) Autoritatea militară care încheie contractul.

9) Dacă împrejurări diverse ar face să se admită excepţiuni dela caiet ele se arată anume în contract, bine lămurite, pentruca în execuţiune să nu rămână urmă de îndoială

10) In cifre şi în litere,

ART. 5. — Domiciliul ce subsemnatul [11] ..... declar pentru executarea contractului de faţă este în ..... strada ..... No. .....

Făcut în dublu exemplar atât acest contract cât şi caetul de sarcine relativ, luându-se câte unul de fiecare din părţile contractante.

La ..... (locul) ..... la ..... (data) .....

[11] .....

[12] .....

Nota 1. — Contractele se fac în dublu exemplar *fiecare* pe timbrul legal de 2 sau 10 lei coala. după cum furnitura întrece sau nu suma de 500 lei şi anume:

Art. 20 al. 7 din legea timbrului M. O. 13 R. 1906. „Contractele încheiate între particulari sau între particulari şi vre-o autoritate publică, pentru întreprinderi şi executări de lucrări reparaţiuni, întreţineri, transporturi şi ori-ce furnituri sau aprovizionări al căror preţ total nu va trece peste 500 lei“ sunt supuse la taxa timbrului fix de 2 lei coala, precum şi taxa de înregistrare de 50 bani la suta de lei“.

Idem la taxa timbrului fix de 10 lei coala când lucrările sau furniturile de mai sus, întrec 500 lei precum şi la taxa de înregistrare de 50 bani la sută de lei conform art. 46 al. 2 din legea timbrului.

Contractele de vânzare şi cumpărare de producte agricole şi animale, sunt supuse la timbru fix de 1 leu coala conform art. 19 al. 9 din legea timbrului. In această privinţă este şi ord. cir. No. 6 M. O. 12 R. 1907 în următoarea cuprindere:

„Când productele vândute armatei sunt chiar de pe moşiile proprietarilor sau arendaşilor ce au contractat cu ministerul de războiu, actele se consideră ca vânzări de producte, se fac pe timbru de un leu şi sunt scutite de taxa de înregistrare; iar când contractele sunt încheiate de ministerul de răsboiu cu intermediari speculanţi, actele se consideră ca contracte de furnituri şi sunt supuse tim-

11) Semnatură celui care contractează în numele administraţiei războiului şi a directorului sau şefului de serviciu.
12) Semnătură contractantului adjudecatar.

brului fix de 2 şi 10 lei şi în acest din urmă caz şi taxei de înregistrare de 50 bani la suta de lei".

Nota 2. — La plata dărilor către stat a se mai observa că în caz când furnitura e de natura celei specificate mai jos şi trece de 1000 lei, se va supune şi la taxa de 25 bani la mie.

Tabela C. din legea patentelor (ultimele modificări din 1889).

„ Intreprinzătorii de lucrări publice, precum: pavagé poduri, sosele construcţii mari şi alte asemenea se taxează pe lângă patenta de clasa I şi cu 25 bani pentru fiecare mie de lei ce constitue preţul ce primeşte dela orice întreprindere publică sau privată până la maximum de 1000 lei.

Nota 3. — *D. M. No. 48 din 31 Ianuarie 1914, pentru înfiinţarea unui registru, capitolul diverselor, art. 864, pentru contractele de producte şi materiale, încheiate cu furnizorii armatei.*

M. O. 5 R. 1914

Pentru aprovizionarea materialelor şi productelor trebuincioase armatei, comandamentele, serviciile şi corpurile de trupă urmează ca în fiecare an să încheie contracte, conform prevederilor legii contabilităţii publice şi legii timbrului.

In scopul ca orice autoritate militară, care a încheiat diferite contracte, să poată centraliza toate acele contracte pe garnizoane şi furnizori, se înfiinţează un registru, în care se vor înscri contractele şi numele furnizorilor.

Fiecare furnizor va avea partida sa deosebită.

Dacă un furnizor va avea un singur contract pentru mai multe feluri de producte şi materiale, se vor deschide atâtea partide câte feluri de producte are contractate.

Fiecare partidă va cuprinde toate indicaţiunile relative dela începutul şi până la deplina lichidare a contractului.

In executarea unui contract intervin adeseori împejurări deosebite, precum: mărirea sau micşorarea cantităţilor, prelungirea termenului de predare, cedarea sau transmiterea lor asupra altor persoane, rezilierea lor din cauza neîndeplinrii condiţiunilor, etc.

Toate aceste schimbări vor fi trecute în registru — după caz — la partida fiecărui furnizor.

Mai este necesar ca, oricând, se poată vedea situaţia contractului, adică: cât s'a predat, ce s'a plătit, precum şi dacă predările s'au făcut în termenul fixat.

Operaţiunile acestea se vor face la partide, înainte de ordonanţarea conturilor, ce reprezintă valoarea acelor materiale, prin înscrierea proceselor-verbale de predare, alăturate la acele conturi. Serviciile de intendenţă dela comandamente nu vor ordonanţa nici o factură, decât după ce şeful biuroului materialelor va certifica pe conturi (facturi) că a operat în registrul de partide procesele-verbale de predare, alăturate la conturi; iar după ordonanţare se va face menţiune, tot în registru de partide de modul cum s'a efectuat plata.

Acest registru va face parte din tabelul de nomenclatura imprimatelor prevăzut de D. M. No. 179 din 20 Aprilie 1911, şi anume: din capitolul diverselor, art. 864, luând fiinţă dela data apariţiei deciziunii de faţă.

Comandamentele vor face operaţiunile privitoare tuturor contractărilor în exerciţiul 1913|1914, în care scop depozitul de imprimate le va trimite registrele necesare.

Aceste registre se vor tipări şi se vor da ca parte anuală după regulile stabilite pentru toate imprimatele armatei.

Publicarea acestei deciziuni în *Monitorul Oastei* ţine drept notificare.

Alte diferite feluri de contracte ce se fac obişnuit în armată

1) **Contractul de vânzare** (art. 1294—1405 C. civ.).

2) *Vinderea* este o convenţiune prin cari două părţi se obligă între sine, una a trnnsmite celeilalte proprietatea unui lucru şi aceasta a plăti celei dintâi preţul lui.

b) In această categorie intră contractele de furnitnri pentru subsistenţă sau materiale ce se predau administraţiei militare.

c) Contractul de vânzare poate fi bilateral sau unilateral. El este oneros, comutativ, consensual. (Vezi explicaţiele de mai sus).

d) La formarea lui a se avea în vedere condiţiunile esenţiale pentru valîditatea convenţiunilor. Ele se formează întocmai după modelul tip de mai sus.

e) Este un act sub semnătură privată, adică nu se autentifică, când e vorba de lucruri mişcătoare. Are acelaş efect ca şi actul autentic întru cât se recunoaşte scriptura sau semnătura părţilor contractante (art. 1176 şi 1177 C. Civ.)

f) El se face în atâtea exemplare *originale* câte părți sunt cu interese contrarii, obisnuit în două exemplare fiind un vânzător și un cumpărător. Fiecare exemplar trebue să facă mențiune de numărul exemplarelor ce s'a făcut. Dacă aceste reguli nu se observă, contractele nu sunt valabile. Cu toate acestea lipsa *de mențiune* că contractul s'a făcut în număr îndoit, etc. nu poate fi opusă de acelea care a executat în parte, convențiunea, (art. 1179 C. Civil).

g) Când este vorba de cumpărare de imobile, contractele se fac de minister, urmând a se avea în vedere de serviciul confencios, diferite formalități relative la proprietate, autentificare transcripțiuni, etc.

h) Regulele dela aliniatele *e* și *f* de mai sus, sunt comune pentru orice fel de contracte și urmează a se avea în vedere la facerea lor.

i) Toate exemplarele se fac pe timbru fix de 5 lei pentru vânzări mobiliare sau imobiliare până la prețul 1500 lei inclusiv (art. 22 al. 5 L. T). iar pentru un preț mai mare pe timbru fix de 10 lei (art. 23 al, 5 L. T). plus taxa de înregistrare de 3 la sută (art, 47 L. T).

Vânzările de bonuri mobiliare făcute de autoritățile administrative prin organele lor, fie prin licitație fie prin bună învoiala, sunt supuse la taxa de înregistrare de 3 la sută care se va achita de cumpărător deosebit de prețul cumpărărei (art. 47 L. T). Sunt scutite vânzările de producte, vezi însă nota de mai sus.

Contractele pentru întreprinderi și executări de lucrări, reparațiuni întrețineri transporturi și orice fel de furnituri sau aprovizionări, sunt supuse la timbru fix de 2 lei până la valoarea de 500 lei iar pentru cele mai mari ca 500 lei. timbru fix 10 (pentru fiecare exemplar) osebit taxă de înregistrare de 50 bani la sută pentru cele mai mari ca 500 lei Art. 20 al. 7; 23 al. *4*; 46 al 2 din L. T. (Vezi notele de mai sus).

2) **Contractul de locațiune** (art. 1410—1470 C Civil).

1) Obiectul contractului de locațiune, este un lucru sau o lucrare (art. 1410).

2) Locațiunea lucrurilor este un contract prin care una din părțile contractante se îndatorește a asigura celeilalte folosința unui lucru, pentru un timp determinat (art. 1411).

3) Locațiunea lucrărilor este un contract prin care una din părți se îndatorește drept un preț determinat, a face ceva pentru cealaltă parte (art. 1412).

4) Locațiunile sunt de mai multe feluri și au regulele lor proprii.

Se chiamă *închiriere*, locațiunea edificiilor și aceea a mișcătoarelor.

Arendare, locațiunea fondurilor rurale.

Prestațiunea lucrărilor, locațiunea muncei și a serviciului.

Antrepriză, luarea săvârşirei unei lucrări drept un preţ determinat, când materialul se dă de acela pentru care se execută o lucrare (art. 1413) sau cu materialul său (art. 1478).

5) Contractul de locaţiune este bilateral, oneros, comutativ, consensual.

6) La formarea lui a se avea în vedere al. *d*, *e*, *f*, dela contractul de vânzare.

7) Contractele de locaţiune în armată îşi au aplicaţiunea la angajeri de maeştri, armurieri, muzicanţi, etc., adică orice personal civil ce se angajează urmează regulele stabilite de contracte, fiind considerate ca contracte de locaţiune a munci şi a serviciului.

8) Ele sunt supuse la taxa timbrului proporţional, conform art. 31—42 L. T.

Nu sunt supuse la plata taxelor de înregistrare.

Aceste contracte se fac pe o singură coală timbrată; celelaltate exemplare se fac pe hârtie simplă.

Sunt supuse la formalitatea vizei Administraţiei financiare, în termenul de 30 zile dela data când începe închirierea sau arendarea.

9) Relativ la angajarea maeştrilor, vezi instrucţiunile ministeriale dela anexa lit. G acest manual relativ la condiţiuni, de aptitudini, termine de angajare, salariu, permisii, disciplina, etc., care toate trebue observate la angajarea meseriaşilor.

10) Relativ la reţineri pentru pensiuni, registrul matricol al meseriaşilor etc., vezi legea meseriaşilor M. O. 7 p. r. 1907 precum şi regulamentul M. O. 25 p. r. cu instrucţiunile din M. O. 26 acelaş an, trecută Vol. II.

11) Relativ la formalităţile pentru închirieri de clădiri şi terenuri, vezi art. 54 şi urm. din R. C. din 1908, Vol. II.

Contract de locaţiune

(Model)

Între subsemnaţi, 1) . . . . . deoparte şi 2) . . . . . de alta.

In baza actelor prezentate prin petiţiunea înregistrată la No. . . şi a procesului-verbal al comisiei examinatoare, s'a stabilit şi convenit cele ce urmează:

---

1) Numele pronumele şi gradul comandantului corpului sau şeful serviciului.

2) Numele, pronumele, profesiunea şi domiciliul celui ce se angajează.

1) Subsemnatul 1) . . . . . mă angajez ca maestru 2) în regimentul 3) . . . . . pe termen de 4) . . . . ani cu începere dela 5) . . . . . .

2) Mă angajez a urma corpul în acest timp în orice garnizoană va fi deplasat precum şi în timp de manevre şi războiu, dacă trebuinţa va cere.

3) In caz când corpul nu ar mai avea nevoie de serviciu pentru care mă angajez, consimt a fi concediat înaintea expirărei termenului din prezentul contract, fiind anunţat despre aceasta cu o lună înainte.

4) Mă oblig a mă supune în totul regulamentelor militare în ceeace priveşte serviciul şi voiu respecta întocmai programul ce se va stabili de corp pentru serviciul zilnic.

5) Mă oblig asemeni a executa orice lucrare privitoare meseriei mele, fiind răspunzător de materialul ce mi s'ar încredinţa, care în caz de pierderi sau stricăciuni mi se va imputa din salariul meu.

6) Pentru toate condiţiunile neprevăzute în acest contract, mă supun în totul dispoziţiunilor cuprinse în instrucţiunile ministeriale No. 10347 publicate în M. O. 34 p. r. din anul 1900. Vezi instrucţiunile în vigoare dela anexa lit. G. acest manual.

7) Pentru serviciul la care mă angajez prin acest contract corpul îmi va plăti un salariu lunar de lei (în cifre şi litere). Plata acestui salariu se va face lunar şi pe timp servit.

8) Pentru care s'a încheiat prezentul contract în du-

---

1) Numele pronumele, profesiunea şi domiciliul celui ce se angajează.

2) Mecanic, armurier, fierar, potcovar, curelar, croitor, gagist muzicant, etc.

3) Art. 5 din instrucţiile relative la angajarea maeştrilor, vezi la anexa G acest manual.

4) La muzicanţi: mă oblig a cânta din cutare instrument, a instrui şi învăţa elevii din corn sau muzică ce mi-se vor încredinţa, a cânta în toate ocaziile când mi se va ordona.

5) Acest contract se va trimite la administraţia financiară pentru viza după cum s'a arătat mai sus, la descrierea contractului de locaţiune.

blu, luându-se câte un exemplar de fiecare din părţile contractante.

Făcut la . . . . . la . . . . . 1908.

Comand. Regimentului

Colonel.

Maestru

No.....

(No. de eşire din registru, corpului, unde se trece în întregime).

I. *Explicaţiuni relative la modul cum se fac aprovizionările armatei*

1. Principii generale

Diferitele subsistenţe şi materiale necesare armatei se aprovizionează în două moduri:

a) Prin cumpărături benevole sau *tocmeli.*

b) Prin cumpărături forţate sau *rechiziţiuni.*

Tocmelile sunt de două feluri:

1. Prin adjudecaţie, în baza unei licitaţiuni publice făcută prin concurenţa şi publicitate.

2. Prin bună învoială.

Rechiziţiunile sunt şi ele de două feluri:

1. Cu drept la despăgubire în ţară la noi, conform legei rechiziţiunilor (Vol. II) sau în ţară amică sau neutră conform convenţiunilor ce s'ar încheia.

2. Fără drept la despăgubire în ţară inamică, fiind considerate ca contribuţiuni de războiu, în baza dreptului de războiu.

Se expune mai la vale, principii generale numai asupra tocmelelor, care după cum am spus se fac în două feluri:

1. Prin *adjudecaţie* şi în acest caz trebuie a se îndeplini următoarele reguli prevăzute de legea contabilităţei publice a statului.

1. *Despre licitații*

In regulă generală, toate cumpărăturile din care derivă o cheltuială a statului, trebuiesc făcute pe calea publicității și a concurenței, prin licitațiune și adjudecațiune publică, conform art. 70 din legea contab. publice Vol. II.

Nu se poate face nici un contract, tocmeală sau adjudecație peste limitele anului financiar. Escepțiuni pentru contractele de arendare, închiriere, construcțiuni și reparațiuni publice; aprovizionări de furage, materiale și muniții trebuincioase armatei, în acest caz se trece în bugetul fiecărui an partea de cheltuială cuvenită (art. 69 L. C. P.)

Licitațiunele se efectuează numai de ministru sau de delegații acestuia, în baza împuternicirilor speciale sau prevederilor diferitelor legi sau regulamente.

Acești delegați pot fi directorii superiori din minister, comandanții de corp armată, divizii, garnizoane; comandanții corpurilor de trupă, șefii de servicii, etc. (Art. 80 L. C. P. art. 17 L. A. art. 9 din instrucțiile pentru aprov. combustibilului, art. 4 instrucț. aprov. furajelor, art. 54 R. A.)

Publicațiile. O licitație începe mai întâi prin a se publica.

Anunțul licitațiilor se face în forma și modul prescris de art. 74 L. C. P. (Vezi vol. II). Se va observa ca anunțurile să indice punctele 1, 2, 3 de la art. 74 precum și mențiunea de textele art. 72—83 L. C. P.

Ele s'ar putea redacta astfel; modificându-se după trebuință.

(Autoritatea care publică licitația).

„In conformitate cu ordinul (dacă există) sau cu art... din cutare lege sau regulament, se publică spre cunoștiința generală că în ziua de (ziua, luna, anul) ora..., se va ține licitație publică prin oferte scrise în pretoriul comandantului regimentului (cutare) din garnizoana (cutare) pentru darea în întreprindere a următoarelor producte (sau materiale):

Condițiunile și caetul de sarcine respectiv, se pot vedea în toate zilele de lucru în cancelaria regimentului dela orele...

Licitaţia se va ţine în conformitate cu art. 72—83 din legea contabilităţii publice.

Concurenţii vor fi însoţiţi de o garanţie de 10 la sută din valoarea furniturei.

Comandantul (ss) No. şi data publicaţiei

Relativ la limitarea concurenţei streine, cazurile şi modul cum se fac publicaţiunile în streinătate, vezi notă de mai jos.

Vezi şi art. 10 caetul de sarcine, în caz de preţuri egale se dă preferinţă fabricanţilor indigeni. Vezi şi nota 1 de mai jos pentru avantajele acordate de lege meseriaşilor români.

Garanţiele. Relativ la garanţie, legea nu prevede a se face menţiune în publicaţie, cu toate acestea este bine a se aduce aceasta la cunoştinţa concurenţilor, cu atât mai mult că aceasta este prevăzută de art. 12 caet sarcine anexa lit. A din R. A. şi de modelul de publicaţii din caetul de sarcine pentru construcţiunile militare M. O. 28 p. r. 1900.

Cuantumul ei se fixează prin caetele de sarcini conform art. 78 L. C. P.

Art. 12 din caetul de sarcine modelul tip. prevede 10% ; pentru combustibil este tot 10% vezi art. 25 instruct. acest manual; pentru furaje 5% producători şi 10% prin licitaţii, art. 32 instruct. relative-

Pentru construcţiunile militare este fixat 5 la sută garanţie provizorie şi 10 la sută garanţie definitivă M. O. 28 din 1900.

In principiu garanţiele (numerariu sau efecte pnblice a statului or recunoscute de stat) se depun la licitaţiune în recipisa administraţiunilor financiare etc. (art. 12 caet sarcine model tip).

Pentru garanţiele mai mici de 1000 lei, acestea se pot primi de persoana însărcinată cu licitaţia, fie în numerariu, fie în efecte (art. 12 caet sarcine model tip) care se consemnează apoi la Casa de depuneri.

Caetul de sarcine. Mai înainte ca licitaţiunea să se publice trebue să se întocmească caetul de sarcine, după modelul tip prevăzut la anexa lit. A din R. A. care trebue

să fie gata, pentruca după apariţia anunţului licitaţiei, amatorii să poată lua cunoştinţă de el în orele indicate în publicaţie. A se avea în vedere a nu modifica nimic din caetul de sarcine model tip, ci numai a completa locurile goale; căci acest caet este făcut după principii juridice ce nu se pot anula de justiţie ; dacă se prevăd clause altele decât cele aflate în el, acestea pot fi prohibite de lege şi în acest caz caetul de sarcine e anulabil în faţa justiţiei, iar contractantul ştiind acest lucru, îl poate rezilia ori când nu i-ar conveni restricţiunile impuse. Asemeni contractul nu trebue să prevadă dispoziţiuni care ar modifica caetul de sarcini, ci şi el trebue făcut asemeni după modelul tip. Vezi pentru toate acestea anexa lit. A din acest manual, cu adnotaţiunile respective. Relativ la cele de mai sus, vezi ord. cir. M. O. 18 p. r. 1899.

Ţinerea licitaţiei şi adjudecarea se va face conform dispoziţiunilor art. 75—84 din L. C. P. (publicate vol II precum şi după regulele prevăzute de instrucţiunile anexate lit. D) din R. A. (acest manual).

A se observa:

a) Să fie alişat în sala de adjudecaţie, textul art. 72—83 din L. C. P. (publicate mai jos) conform art. 84 L. C. P.

b) Licitaţiunile orale sau prin strigări, se pot face pentru o valoare mai mică ca 5000 lei, art. 75 L. C. P.

c) Supra ofertele sunt cu desăvârşire interzise (art. 78 L. C. P. art. 11 caiet sarcine).

d) Licitaţiunile sunt de drept închise îndată după deschiderea primei oferte, care trebue să aibă loc la ora prevăzută în publicaţie (art. 9 caet sarcine).

e) Nu se mai prevede a se fixa un maxim sau un minim de preţ pe care concurenţii să nu-l poată întrece sau micşora; este lăsată o deplină concurenţă.

f) Ofertele se datează şi subscriu de cei ce ţin licitaţie pe măsură şi imediat ce se deschid, după care se trece în procesul verbal art, 80 L. C. P. şi instruc. anexa lit. D).

g) O adjudecaţiune nu e valabilă decât după ce s'a aproba de autoritatea care a ordonat licitaţia (ministru sau delegaţii săi) art. 81 L. C. P.

Procesul verbal al licitaţiei. Se formează chiar în şedinţă şi îndată ce licitaţiunea s'a deschis începe a se redacta. El trebue să cuprindă dispoziţiunile prevăzute de art. 80 L. C. P. (de mai jos). La corpurile de trupă, procesul verbal s'ar putea redacta ca mai jos, modificându-se după trebuinţă. Se face în dublu, unul în registru şi unul pe hârtie separată.

La procesul verbal se dă numărul care urmează în registru de procese verbale al comisiei aprov. sau comisiuni recepţie,

PRPCES-VERBAL *)

No.....

Astăzi anul una mie nouă sute opt luna Ianuarie în şase zile. Noi membrii comisei de aprovizionare a regimentului..... (sau subsemnatul comandant al garnizoanei..... în baza delegaţiunei date din ordinul No.....) constituită prin ordinul de zi No..... întrunindu-se pentru a proceda la ţinerea licitaţiunei publicată în Monitorul Oficial No.....din..... relativă la darea în întreprindere a cantităţei de (carne, pâine, lemne, furagiu, etc.). am constatat următoarele.

1. La ora..... s'a anunţat prin strigări deschiderea licitaţiei, după care s,a prezentat următorii concurenţi:

D. N. N., domiliat în oraşul..... strada..... No..... (etc.).

2. Procedându-se la verificarea calităţei şi capacităţei concurenţilor conform art. 76 din L. C. P. şi art. 1 din caetul de sarcine în baza actelor prezentate (sau fiind cunoscut personal de comisiune) sau admis la licitaţie (sau d-l cutare s'a respins dela licitaţie penrru motivul că (vezi art. 1 caet sarcine).

3. S'a dat citire caetului de sarcine, care s'a subscris de concurenţi.

4. S'a întrebat cu glas tare dacă mai este vreun concurent care doreşte a oferta, punându-se în vedere că după deschiderea primei oferte nu se mai admite nimeni a concura. Asemenea s'a făcut cunoscut că nu se admit supra oferte conform art. 78 L. C. P.

5. S'a procedat apoi la primirea garanţiilor care fiind conforme cu caetul de sarcine (vezi descrierea de mai sus a garanţiilor) s'a admis (iar d-lui N. N., neavând garanţia legală s'a respins) după care s'a procedat la deschiderea ofertelor depuse în plicuri închise. citindu-se în auzul tuturor preţul oferit şi garanţia depusă iar rezultatul a fost următorul:

1, D-l N. N. a oferit preţul de ..... (în cifre şi în litere) depunând ca garanţie sumă de lei (în cifre şi litere şi cu menţiune dacă e în recipise, efecte sau numerariu)

2. D-l N. N. idem ca mai sus.

6. Oferta d-lui..... cuprinând escepţiuni dela caetul de sarctne (a se arăta ce anume) s'a respins.

(Toate ofertele se reţin se subscrie şi datează de toţi membrii).

In casul când mai multe oferte ar fi cu aceiaşi preţ se procedează conf. art. 77 L. C. P. de mai jos.

7. Dintre ofertele admise cea mai avantagioasă, fiind a d-lui....., comisiunea a adjudecat provizoriu furnitura, asupra D-sale, reţinându-se garanţia depusă, care se va consemna la cassa de depuneri.

*) Este dat ca model, se poate modifica după trebuinţă,

8. Garanţiile depuse de ceilalţi concurenţi, li s'au înapoiat, după ce sa pronunţat adjudecarea.

9. Pentru constatarea acestor operaţiuni s'a încheiat în şedinţă prezentul proces-verbal care s'a subscris de comisiune, adjudecatar şi de ceilalţi concurenţi, (dl. N. N. n'a putut a subcrie nestiind carte nu a voit să subscrie pentru motivul cutare (art. 80 L. C. P. demai jos) Acest proces verbal se va supune decisiunei d-lui..... (ministru, comandant al corpului de armată, comandant al regimentului, etc).

(Urmează semnăturile).

Resultatul licitaţiei se înaintează pentru aprobarea ministru lui sau persoanele pe cari ministru ori legi sau regulament, le au autorisat pentru aceasta. (Art. 81 L. C. P. anexa lit. D. din R. A. acest manual.

Astfel, resultatul licitaţiunilor pentru lemne şi furagiu se înaintează comandamentelor care aprobă sau nu adjudecaţiunile în basa autorisaţiei ce ar avea, sau le înaintează la rândul său ministerului. Resultatul licitaţiilor de o valoare mai mare de 50.000 lei, se supun aprobărei consiliului de miniştri (art. 81 L. C. P.), chiar când sunt relative la hrană, echipament, etc. care se lichidează din fonduri bugetare sau a stab. militare M. O. 50 p. of. 1895 pag. 1015. (Vezi excepţiile pentru timp războiu la art. 5 pag. 14 acest manual)

La corpurile de trupă şi serviciuri, în casurile când sunt autorisate prin lege, regulam. sau ordine a ţine licitaţiuni, ele se fac atunci de comisia de aprovis. conform art. 54 R. A. iar rezultatul se aprobă sau nu de comandant (nota 2 pag. 47 acest manual) dacă aprovisionarea e lăsată în sarcina corpului, cum este hrana trupei, contrar se trimit la aprobarea comandamentelor.

Pentru servicii, licitaţiunile se ţin şi se aprobă în conformitate cu regul. speciale după cari se conduc sau cu ordinele ce ar avea.

Actele ce se înaintează ca rezultat al licitaţiei sunt: procesul verbal original semnat de cei ce au ţinut licitaţia, de concurenţi şi de adjudecatar. La corpurile de trupă procesul-verbal original, se face în registru de procese-verbale ale comisiei de aprov. Pe lângă procesul-verbal se înaintează ofertele datate şi semnate de membrii comisiunei şi în registrate.

Toate acestea însoţite de un raport în care se va arăta părerea pentru a se aproa sau nu (instrucţii anexa lit. D). Relativ la înaintarea tutulor actelor şi resultatele licitaţiunilor anterioare este ordin cir. M. O. p. r. 1888 pag. 141.

Modul cum se ţin licitaţiunile, vezi articolul de mai jos şi anexa lit. D din R. A. acest manual.

Modul cum se redactează procesul-verbal vezi art. 80 de mai jos.

Contractarea se face numai după ce licitaţia s'a aprobat de cei îndrept şi se încheie de ministru sau de persoanele ce au ţinut licitaţia în numele şi ca delegaţi ai ministrului.

La contractare urmează a se avea în vedere contractul model tip. şi dispoziţiunile cuprinse în anexele A şi D ambele din R A acest manual.

Textul art. 72—83 din L. C. P. care urmează a fi afişate în sala de adjudecaţie, pentru a se lua cunoştinţă de concurenţi.

Art. 72. Licitaţiunile publice, relative la furnituri, la lucrări, la exploatăţiuni şi la fabricaţiuni care nu pot fi supuse fără inconvenient unei concurenţe ilimitate, vor fi mărginite între persoanele care vor fi recunoscute capabile de a concura de către administraţiune. Caetele de sarcini vor indica dovezile de capacitate ce urmează a se produce, spre a fi admise la licitaţiune.

Art. 73. Caetele de sarcini vor determina natura şi cuantumul garanţiile ce furnisorii sau antreprenorii vor trebui să depună spre a fi admişi la licitaţiune şi pentru a garanta îndeplinirea contractului.

Ele vor determina de asemenea şi acţiunea ce administraţiunea va exercita asupra acestor garanţii, în caz de neîndeplinire a angajamentelor.

Ori cari ar fi popririle şi sechestre făcute asupra sumelor cuvenite întreprinzătorilor, ele nu se vor putea aplica decât asupra decontului final; toate aceste sume vor servi mai întâi la asigurarea lucrărilor contractate, apoi la plata lucrătorilor, a agenţilor, taşeronilor şi furniturile de materiale, până la terminarea şi recepţia provizorie a lucrărilor.

Art. 74. Anunciurile licitaţiunilor se vor publica, afară de casurile de urgenţă, cel puţin cu 30 de zile înainte, prin jurnalele oficiale şi cele mai răspândite în ţară, şi prin toate mijloacele de publicitate, iar pentru licitaţiunile mai importante, cari ar întrece suma de lei 100.000, termenul publicaţiunei va fi de cel puţin două luni.

Numai în casul când furniturile sau lucrările ce vor fi a se da prin licitaţiune, vor fi din cele pentru cari nu s'ar găsi o concurenţă îndestulătoare între producătorii sau întreprinzatorii din ţară pentru a garanta preţurile cele mai avantagioase, anunciurile de licitaţiune se vor putea publica şi în străinătate.

Anunciurile vor indica:

1. Locul unde se pot vedea condiţiunile;
2. Autorităţile înaintea cărora se vor ţine licitaţiunile;
3. Locul, ziua şi ora pentru adjudecaţiune;

Art. 75. Licitaţiunile se fac prin oferte scrise şi sigilate. Ofertele se vor depune sigilat în şedinţa publică.

Licitaţiunile se pot face şi prin strigări când obiectul ce se licitează are o valoare mai mică de 5000 lei (legea din 4 Mart. 1906).

Ministerul se va pronunţa asupra licitaţiunilor în termen maximum de două luni.

Art. 76. Mai înainte de deschiderea ofertelor se cercetează garanţiile şi dovezile de capacitate presentate de concurenţi.

Nu se vor deschide decât ofertele acelora cari vor îndeplini condiţiunile de capacitate şi cari vor fi depus garanţiile cerute.

Art. 77. In casul când mai mulţi concurenţi ar oferi acelaş preţ şi când acest preţ va fi cel mai avantajos din cele cuprinse în oferte, se va proceda la o nouă adjudecaţiune chiar în această şedinţă prin noi oferte şi numai între concurenţii cari au oferit acelaşi preţ.

Art. 78. Licitaţiunile cu supra oferte sunt interzise.

Art. 79. In casul când o licitaţiune nu va avea nici un resultat, fie din lipsă de oferte, fie din cauza exagerăţiunei preţurilor, va trebui să se facă o nouă încercare de licitaţiune într'un termeu minimum de 15—30 zile; iar pentru licitaţiunile mai importante, cari ar trece peste suma de 100.000 lei, acel minimum va fi de 45 zile.

Art. 80. Rezultatul fiecărei licitaţiuni se va constata printr'un proces-verbal, care va relata toate împrejurările operaţiunilor.

Acest proces-verbal se va încheia în şedinţă chiar, îndată după deschiderea ofertelor, şi se va constata adjudecaţia faţă cu toţi concurenţii, însemnându-se atât numele fiecărui concurent, cât şi preţul cuprins în oferta sa. Preţul va fi scris nu numai în cifre, dar şi în litere.

Acest proces-verbal se va subsemna de ministru sau de delegatul său, de adjudecatar şi de toţi cei alţi concurenţi prezenţi. Nevoinţa sau neputinţa din partea acestora de a subscrie se va menţiona în proces-verbal.

Art. 81. Adjudecaţiunile şi readjudecaţiunile vor fi totd'auna supuse aprobărei ministrului competent şi nu vor fi valabile şi definitive decât după această aprobate.

Rezultatul licitaţiunilor de o valoare mai mare de 50.000 lei vor fi supuse aprobărei consiliului de miniştrii.

Art. 82. In caz de neexecutare a contractului, furniturile, transporturile şi lucrările se vor scoate din nou în licitaţiune, în contul adjudecatarului, sau se vor executa în regie.

Art. 83. Orice licitaţiune abătută din formele prescrise de această lege va fi considerată ca nulă.

Art. 84. Textul art. 72—83 va fi totd'auna afişat în sala de adjudecaţiune.

Asemenea se va face menţiune şi în publicaţiune despre aceste articole.

II. Cumpărături prin bună învoială

Se pot face cumpărături prin bună învoială în cazurile prevăzute de art. 71 L. C. P. (de mai jos) şi în cazurile ce ar fi prevăzute prin *legi speciale* (art. 70 L. C. P.).

Aceste cumpărături nu sunt supuse la concurenţa publică, se fac însă oferte pentru ele şi se încheie con-

tracte întocmai ca şi la cumpărăturile prin licitaţie. Contractele încheiate prin bună învoială vor fi aprobate asemeni de ministru sau delegatul său şi vor trebui să fie însoţite de acte justificative (oferte, devize, planuri, memorii, ordine, etc.).

Când asemenea contractări sunt de o valoare mai mare ca 10.000 lei, se supun aprobărei consiliului de miniştri (art. 85 L. C. P.) chiar când sunt relative la hrană, echipament, etc. destul numai să se lichideze prin fondurile budgetare sau acele a stabilim. militare. D. M. 269 M. O. 50 p. of. 1895 pag, 1075.

La stabilirea preţurilor prin bună învoială, se ia ca normă mijlocia cumpărăturilor în cei din urmă trei ani, cum şi valoarea ce circulă pe piaţă M. 6 O. p. of. 1896 pag. 71.

Ordinul Ministerului de războiu, Direcţia Intendenţei No. 4795 din 11 Iunie 1914.

La aprovizionările făcute de comandamente prin bună învoială se primesc oferte din cari unele nu prezintă nici o seriozitate astfel:

Unii furnizori fac oferte numai pentru a încurca lucrurile; iar parte din stabilimentele industriale prezintă oferte pe care a doua zi nu le mai ţin în seamă pretextând diferite motive.

In unele cazuri retragerea ofertelor o fac lesne dacă s'a scăpat din vedere să se ia şi garanţia legală.

Pentru a curma acest neajuns, vă rugăm a dispune ca ori decâte ori se caută *oferte prin bună învoială să fie la bază şi garanţie legală.*

Bine înţeles că nu intră în prevederile de mai sus cumpărăturile făcute din piaţă cu bani gata prin sistemul comercial „văzut şi plăcut".

Modul aprovizionărilor la corpurile de trupă

Relativ la cumpărarea alimentelor necesare hranei trupei după cum rezultă din art. 54 şi 55 din R. A. se poate face în trei moduri, după găsirea cu cale a comandantului, care hotărăşte prin ordin de zi modul cum urmează a se aproviziona.

a) *Prin adjudecaţie* în baza unei licitaţiuni publice făcută prin publicitate şi concurenţă. (art. 54 R. A.).

Acest mod de aprovizionare este general şi se întrebuinţează mai înainte de a se ajunge la celelalte moduri de aprovizionare. In acest caz se procedează întocmai după regulele arătate mai sus. Se fac publicaţii, caete de sarcine iar operaţiunile licitaţiei se constată prin proces-verbal al comisiei de aprov. care se supune deciziunei comandantului. Se încheie contracte conform art. 55 R. A. după modelul tip dela anexa A din acest manual.

Notă. Art. 54 din R. A. nu e clar. In adevăr al. I al acestui articol zice că hrana trupei se asigură *prin aprovizionări* sau *angajări prin bună învoială scrise*, iar prin cuvântul aprovizionări s'ar înţelege adjudecaţiuni prin licitaţiuni publice; cu alte cuvinte hrana s'ar putea asigura prin licitaţii sau prin bună învoială. Aliniatul II al aceluiaş articol zice că asemeni operaţiuni se fac prin *concurenţă*, or dacă e concurenţă nu mai poate fi bună învoială şi atunci ar rezulta din toate acestea că hrana trupei să se aprovizioneze numai prin mijlocul concurenţii adică a licitaţiunilor publice.

Art. 56 al. II confirmă acest lucru, căci zice că cumpărăturile fără licitaţii se fac numai când se cumpără *direct dela producători sau fabricanţi.*

b) *Prin angajări prin bună învoială scrise* (art. 54 R. A.)

Art. 71 din L. C. P. publicat în întregime mai jos, prevede cazurile când se pot face asemenea aprovizionări şi anume, în ceace priveşte hrana trupei de care ne ocupăm:

1. Pentru furniturile ce nu vor fi mai mari ca 10.000 lei (al. 1).

2. Pentru materialele şi productele de hrană predate de însuşi producătorii, fără mijlocitori (al. 8).

3. Când după două licitaţiuni ţinute nu s'a presentat concurenţi sau s'a oferit preţuri neacceptabile (al. 13).

Art. 85 din L. C. P. zice că asemenea contractări prin bună învoială, să fie aprobate de ministru sau delegatul său. In cazul nostru, această aprobare este dată de art. 54 din R. A.

Prin urmare în cazurile de mai sus, corpurile pot face aprovizionări prin bună învoială conform art. 54 R. A. şi art. 71 L. C. P. Aceste aprov. se fac prin comisia aprov. prin proces-verbal după ord. de zi, şi se aprobă de comandant. Furnisorul face ofertă la cunoştinţă de caetul de sarcine pe care îl semnează şi se încheie contract ca şi la adjudecaţiunile publice, deosebirea este numai că la acest fel de aprovizionare a lipsit concurenţa, contractarea e însă aceeaşi.

Art. 71 din L. C. P. Se vor putea încheia contracte *prin bună învoiala*:

1. Pentru furniturile, transporturilor, lucrările, arendărilor şi închirierile imobilelor Statului acăror cheltuială sau venit nu va fi mai mare de 10.000 lei sau, dacă este vorba de o tocmeală făcută pentru mai mulţi ani, a căreia cheltuială sau venit anual nu va trece peste suma de 3.000 lei.

2. Pentru orice furnituri, transporturi şi lucrări, când împrejurările cer ca operaţiunile guvernului să rămână secrete Aceste contracte vor trebui să fie mai întâiu autorizate de Rege, după un raport special ; (Art. 98 serviciul subsist companie).

3. Pentru achiziţiunea de obiecte a căror fabricaţiune este exclusiv proprietatea cu brevet de invenţiune sau de importaţiune a acelui ce le are ;

4. Pentru obiecte cari nu s'ar putea găsi de cât la o singură persoană;

5. Pentru furnituri şi lucrări ce se pot face de industria casnică ;

6. Pentru construcţiunile, produsele de artă, maşinele, instrumentele şi lucrările de precisiune a căror execuţiune nu poate să fie încredinţată decât la artişti speciali;

7. Pentru exploatăţiunile, fabricaţiunile şi furniturile cari nu sunt făcute decât sub titlu de încercare ;

8. Pentru materiale şi producte de hrană cari, din cauza naturei lor şi a uzului special la cari sunt destinate, vor fi cumpărate şi alese la locurile de producţiune, sau cari se vor preda de către însuşi producătorii, fără mijlocitori ;

9. Pentru vânzare de efecte mobiliare afară din uz, când valoarea lor nu trece de 500 lei ;

10. Pentru închirieri de localuri în trebuinţa administraţiunilor publice şi cumpărări de imobile până la valoarea de 10.000 lei în acelaş scop (legea din 1910) ;

11. Pentru cumpărări de cai de remontă ;

12. Pentru procurarea materialelor şi furniturilor necesare exploatăţiunei stabilimentelor industriale şi comerciale Statului (regia tutunurilor, căi ferate, etc.). Procurarea acestor materiale şi furnituri se vor face conform legilor speciale ale acelor stabilimente;

13. Pentru furnituri, transporturi şi lucrări pentru cari, la două licitaţiuni ţinute, nu s'a oferit nici un preţ, sau pentru cari s'ar fi oferit preţuri neacceptabile ; cu toate acestea, în cazul când administraţiunea a crezut că trebue să fixeze un maximum de preţ, acest maxim nu se va putea depăşi ;

14. Pentru închiriări şi arendări de imobile ale Statului pentru darea în întreprindere a veniturilor Statului, pentru furnituri, transporturile şi lucrările cari, din cauză de *urgenţă învederată*, provocată de împrejurări neprevăzute, nu vor putea suferi adăstarea termenelor de licitaţiune.

In cazurile prevăzute, prin acest articol, guvernul va putea executa lucrările şi va putea împlini veniturile şi în regie.

NOTA. — In timpul de războiu, aprovizionările armatei de orice natură şi orice valoare, se vor face prin bună învoială în baza aprobărilo date de ministru de războiu sau delegaţii săi. Vezi legea din M. O. 21 R. 1913 şi nota 5 pag. 14 acest manual de escepţiunile ce se fac.

c) *Prin cumpărături directe de la producători sau fabricanți.*

Acest mod de aprovizionare este prevăzut de art. 56 al II R. A. după principiile art. 71 al. 8 din L. C. P. și se poate executa în două moduri:

1. Prin comisia de aprovizionare;
2. Direct de corp prin scrisori de comandă.

A se observa că regulamentul prevede că asemeni cumpărături se fac numai de la *producători* sau *fabricanți* iar nu și de la comercianți sau mijlocitori; spre exemplu: zahărul, săpunul, făina, etc., se pot cumpăra direct de la o fabrică, prin scrisoare de comandă; nu se poate cumpăra de la un băcan' pentru că băcanul nu e producător sau fabricant, ci mijlocitor Bine înțeles când e vorba de aprovizionări mari pentru mai mult timp, căci contrar se cumpără zilnic din piață de ofic. cu aprov. Tot asemenea carnea când corpul și-ar procura vite pe picioare, se pot cumpăra vite de la producători direct, nu s'ar putea lua de la măcelar în acest mod, căci acesta este un mijlocitor, cel puțin așa resultă din litera regulamentului.

Tot printre cumpărăturile directe se consideră și alimentele pe cari le cumpără zilnic din piață ofic. cu aprov. și care nu ar înfățișa nici un avantaj pentru a fi asigurate prin aprovizionări, în modurile indicate mai sus (art. 55 și 39 R. A.) obișnuit legumele, articolele de băcănie, etc., când nu sunt aprovisionate. Vezi pentru toate acestea notele de sub art. 65 R. A.

Cumpărături diferite. Relativ la cumpărarea celorlalte materiale necesare corpurilor pentru întreținere și gospodăriei precum și cumpărăturile de tot felul în manevre și campanie, care n'ar fi aprovizionate de corpuri sau nu s'ar distribui de serviciul de subsistență, ele se fac direct de ofic. cu aprov. conform instrucțiunilor din anexa lit. S. din R. A. și dispozițiunilor din instrucț. Anexa lit. B acest manual.

Pentru aprovizionarea combustibilului și furagelor, vezi anexa lit. D precum și instrucțiunile ministeriale ce se dau relative la aprovizionarea lor.

Pentru aprovizionările la celelalte servicii și stabilimente militare, a se avea în vedere regulamentele speciale care determină modul cum se fac aprovizionările materialelor necesare la exploatarea lor.

Aprovizionările în timp de războiu. (Regul. serviciulu subsist. în campanie M, O. 20 p. r. 1906 Vol. II. Vezi și instruc. anexa lit. B acest manual).

„Art. 98 din Regulam. serv. subsis. campaniei — Cumpărările precedate de publicație fiind incompatibile cu starea

de războiu cu urgența trebuințelor și cu secretul operațiunilor licitațiunile, prevăzute de legea contabilității publice nu pot să aibă loc.

Autorizațiunea regală, prevăzută de aceea lege, pentru asemenea împrejurări, este implicitamente dată prin decretul do mobilizare" (Vezi nota de mai sus).

Art. 99.— Intreprinderile nu sunt admise, în principiu, decât în mod excepțional, numai pentru zona etapelor și cea interioară și numai pentru vite pe picioare, făină și alte furnituri de această natură, a căror procurare ar părea lesnicioasă prin acest mod de furnizare.

Ele se constată totdeauna prin contracte scrise.

Art. 100. Cumpărările prin bună învoială, desbătute verbal și constatate cu facturi, fiind cele mai simple și repezi vor constitui regula generală.

In zona operațiunilor ele se vor face de către personalul administrativ al serviciului de subsistență, de către ofițerii de aprovizionare, fără autorizațiuni prealabile în ceeace privește stabilirea prețurilor.

In acest scop ei vor dispune de sumele necesare.

Constatarea se va face prin facturi, bonuri chitanțe sau chitanțe de debite, conform instrucțiunei ministeriale privitoare la contabilitatea serviciului de subsistență în campanie.

Dacă fracțiunile aceluiași corp de trupă sunt prea depărtate unele de altele pentru ca ofiț. cu aprov. să poată face toate cumpărările, șefii de corpuri vor putea însărcina cu aceasta pe comandanții de companii, excadroane sau baterii, punându-le la dispoziție mijloacele necesare.

Art. 101. „zise cu tarif și bani gata", constau din aducerea furniturilor, la magaziile armatei, de către însăși vânzătorii, și plătirea lor imediată.

Autoritatea militară aduce, prin toate mijloacele de publicitate de care dispune, la cunoștința populațiunei că: cu începere din cutare zi se va primi și plăti cu bani gata cu prețul cutare, furnitura cutare, predată la magazia cutare.

Acest mijloc de cumpărare se va întrebuința atunci când armata, având trebuință de aprovizionări considerabile, productele ar fi răspândite în mici cantități, pe di-

ferite puncte şi pentru a căror cumpărare, prin tocmeli, nu s'ar dispune nici de timp, nici de personal suficient.

II. *Dispoziţiuni privitoare la licitaţiunile ţinute de autorităţile militare*

1. *Avantajele acordate de lege meseriaşilor români*

A) O. C. 40 M. O 29 R. 1910

Pentru încurajarea muncei naţionale, legea de organizare a meseriilor la art. 95 prevede următoarele:

„In toate întreprinderile sau furniturile Statului, judeţelor, comunelor şi celelalte autorităţi civile şi militare cari nu trec peste 30.000 lei, românii vor fi preferaţi, chiar dacă ofertele lor vor fi mai scumpe cu 5% decât a acelorlalţi concurenţi".

„Societăţile de meseriaşi români, constituite legal, vor fi admise a depune numai jumătate din garanţia ceruţă la licitaţiile publice".

„Intreprinzătorii şi societăţile prevăzute mai sus nu vor putea ceda întreprinderile lor la alte persoane, în caz contrariu ei pierd de drept, chiar dela încheierea contractului, avantajele acordate prin cele două aliniate de mai sus".

„Se vor aplica aceste dispoziţiuni şi în cazul când întreprinzătorii şi societăţile se vor servi de persoane interpuse".

„Antreprenorii străini nu vor fi primiţi la licitaţiuni decât dacă vor fi dovedit că există în ţara lor un drept de reciprocitate pentru români".

„In caetele de sarcine de lucrări publice sau furnituri se va prevede clauza că antreprenorul nu va pntea întrebuinţa meseriaşi străini decât în proporţia fixată de administraţiune, după natura lucrărilor sau regiunea unde ele se execută".

Aceste dispoziţiuni precise ale legii meseriilor se vor avea în vedere de către autorităţile militare la toate aprovizionările sau întreprinderile. Caietele de sarcine cari se întocmesc vor face menţiune de aceste dispoziţiuni sau chiar se vor prevedea în ele.

Se atrage atenţiunea că cel ce a satisfăcut legea recrutarii, dacă este străin, fără a fi recunoscut sau naturalizat, tot străin rămâne, după cum a decis Curtea de casaţie prin jurisprudenţa dată în şedinţa dela 24 Maiu 1907.

Măsura se aplică la toate furniturile, fie că ele se angajează de către corpuri sau servicii, fie de comandamente sau administraţia centrală a războiului.

Orice abatere va atrage răspunderea persoanei care a aprobat sau contractat furnituri cu străinii, contrar acestor dispoziţiuni ale legii.

Publicarea prin *Monitor* serveşte de notificare.

B) Ord. minist. 7334/1913 (direct. geniului) prin care dispune executarea adresei de mai jos a casei centrale a meseriaşilor:

Art. 103 din legea pentru organisarea meseriilor. creditului şi asigurările muncitoreşti prevede că la toate întreprinderile sau furniturile statului, judeţului comunelor şi ale celorlalte autorităţi civile şi militare cari nu trec peste 30000 lei, meseriaşii Români vor fi preferaţi chiar dacă ofertele lor vor fi mai scumpe cu 5% decât a celorlalţi concurenţi.

Pentru ca de prevederile acestui articol să se folosească cât mai mult meseriaşii români, avem onoare a vă ruga să bine voiţi a lua dispoziţiunile ce veţi crede de cuviinţă pentru ca toate autorităţile şi serviciile dependinte de acel onor Minister, să comunice în mod regulat şi din timp Casei Centrale a Meseriilor orice lucrare sau furnitură va avea de executat şi că urmează a se face în regie, fie a se da în întreprindere prin bună învoială sau licitaţiune.

Aceste ştiinţi ne sunt trebuincioase pentru ca pe de o parte să putem constata dacă şi întrucât sunt aplicate dispoziţiunile art. 103 din legea meseriaşilor iar pe de altă parte pentru a le face cunoscut corporaţiilor de meseriaşi, instituiţi la cari credem că ar fi bine să se adreseze toate autorităţile civile şi militare pentru lucrările sau furniturile de cari vor avea nevoe.

Aducânduvă aceasta la cunoştinţă şi în credinţă că ne veţi da tot concursul Domnieivoastre, vă rugăm stă-

ruitor a dispune să ni se comunice în mod regulat ştiinţele cerute şi de cari avem absolută nevoie.

2. Condiţiunile ce trebue să îndeplinească persoanele care se prezintă la licitaţiunile publice militare.

O. C. 26 M. O. 21 R. 1909.

Art. 72 din legea asupra contabilităţii publice prevede că licitaţiunile relative la furnituri, la lucrări, la explotaţiuni şi la fabricaţiuni, cari nu pot fi supuse fără inconvenient unei concurenţe limitate, vor fi mărginite între persoanele cari vor fi recunoscute capabile de a concura de către administraţiune. Caetele de sarcine vor indica dovezile de capacitate ce urmează a se produce spre a fi admise la licitaţie.

Modelele tipe de caete de sarcine întocmite de ministerul de războiu, indică în mod general aceste dovezi de capacitate arată persoanele cari sunt capabile a lua parte la adjudecaţiunile publice.

Un model tip general nu putea însă să se ocupe decât de principi şi nu putea prevedea toate cazurile speciale.

De cele mai multe ori nu este destul ca cineva să îndeplinească aceste condiţiuni şi să depună o garanţie pentru ca ca să fie apt a obţine şi încheia un contract. Admrnistraţiunea militară trebue să aibă siguranţa că ofertatorul este apt a executa contractul şi că nu va fi nevoită să recurgă la mişloacele prevăzute de caet pentru reziliarea contractului, confiscarea garanţiei, etc.

Legiuitorul, în prevederile sale a avut în vedere să înlăture dela adjudecaţiunile publice pe toţi mijlocitorii şi samsarii, precum şi toate persoanele cari n'ar fi competinte sau n'ar avea putinţa să execute singure contractele încheiate. Concurenţa limitată numai între cei capabili va stabili un preţ real al furniturilor şi administraţia militară va avea siguranţa că contractul se va executa bine şi la timp.

Pe baza acestor dispoziţiuni ale legii, caetele speciale cari se întocmesc de diferite autorităţi militare vor prevedea anume condiţiunile care trebue să le îndeplinească acei care iau parte la licitaţie.

Astfel în corpurile de trupă nu pot lua parte la licitaţiile pentru furnizarea cărnei decât măcelari care tae vite sau acei cari se ocupă cu vinderea cărnei (pariagii); la pâine nu pot lua parte decât brutari şi negutătorii care se ocupă cu vinderea pâinei; la zarzavaturi zarzavagii, etc. orice persoane străine cari intervin ca mijlocitori între administraţie şi producătorii reali sunt excluşi de la licitaţie.

La făină nu pot licita decât morarii acei cari se ocupă cu negoţul făinei şi producători cari şi-ar măcina produsele proprietăţilor lor. La furaj numai productorii sau persoanele cari se ocupă cu asemenea comerţ.

La achipament şi furnituri diverse nu pot concura decât persoanele cari se ocupă cu industria relativă furnituri, sau fac comerţul acelei furnituri.

Pentru a proba calitatea lor persoanele cari se prezintă la licitaţie, dacă nu sunt bine cunoscute, trebue să prezinte acte prin cari să-şi justifice că plătesc Statului dările cuvenite pentru comerţul care îl întreprind şi care le-ar da dreptul a fi admişi la licitaţiile publice.

Orice persoană care nu ar îndeplini aceste condiţiuni şi sunt numai mijlocitori, chiar dacă depun garanţie, sunt exluse de la adjudecaţiunile publice.

Aceste dispoziţiuni se vor avea în vedere de către toate autorităţile militare.

Publicarea acestui ordin prin *Monitorul Oastei* servă drept notificare

3 *Modul cum trebue să se procedeze pentru aprovizionarea materialelor necesare armatei, prin licitaţiuni publice.*

A.) O. C. 30 M. O. 25 R. 1911.

Legea contabilităţilor publice a statului prin art. 70, prevede că toate contractele trebue să fie încheiate pe baza unor licitaţiuni publice, cu excepţiunile prevăzute la articolul 71.

Prin această prescripţiune legiuitorul a dorit ca furniturile de care are trebuinţă Statul să fie puse în concurenţă publică şi să se adjudece asupra persoanei care oferă preţul cel mai avantagios. iar la contractări cu bună învoială să nu se recurgă decât în cazuri speciale anume determinate.

Administraţia militară, deşi s'a conformat acestor prescripţiuni, totuşi în ultimii ani se observă, mai cu seamă în ceeace priveşte aprovizionarea lemnelor şi furajelor, că la două licitaţii nu se prezintă concurenţi şi inevitabil se recurge la cumpărături prin bună învoială.

Cauzele care dau loc la astfel de procedări sunt multiple şi ele variază pe regiuni şi garnizoane. Cartelurile, înţelegerile reciproce şi altele contribue la aceasta. De cele mai multe ori nu se prezintă concurenţi la licitaţie, nu pentru că nu există, dar pentru că ei se abţin din diferite motive, având siguranţa că tot ei vor obţine furnitura.

Aceste procedări contribuesc a mări preţul cu care Statul contractează furniturile.

Pentru a se înlătura o stare de lucruri păgubitoare intereselor Statului, autorităţile militare sunt datoare să ia toate măsurile legale şi să contribue prin toate mijloacele pentru a se produce o concurenţă cât mai mare. De multe ori nu este suficientă publicarea licitaţiei prin *Monitorul Oficial*, căci mulţi pot să nu-l cetească. Autoritatea militară care publică licitaţia, din datele ce are la îndemână şi din informaţii, este bine să facă preveniri personale, chemând la concurenţă pe toate persoanele cunoscute ca capabile a furniza materialele ce se cere, sau a executa lucrarea pusă în licitaţie. Această procedare a dat bune rezultate în toate garnizoanele în cari au fost întrebuinţate.

In principiu, dacă la întâia licitaţie s'au prezentat cel puţin doi concurenţi şi preţul obţinut este normal şi se judecă avantagios este bine să se aprobe această licitaţie şi să nu se dea nici un curs la supraofetele cari se primesc în urmă ele fiind oprite de legea asupra contab. publice. Numai astfel se va stabili o concurenţă dreptă şi se va înlătura procedările laturalnice cari încurcă administraţia, zăticnesc aprovizionările la vreme şi scumpesc furniturile. Când concurenţi serioşi cari oferă preţuri normale cu beneficii drepte vor avea siguranţa că ofertele lor vor fi aprobate dela început, ei se vor prezenta la licitaţie şi nu vor mai aştepta buna învoială. Excepţii se va face pentru cumpărăturile directe dela producatori, cari se tratează fără licitaţii, după regulele stabilite în această privinţă.

Autorităţile „militare, însărinate" a ţine licitaţiile sunt rugate a avea în vedere aceste dispoziţiuni şi a lua toate măsurile legate pentru ca contractările să se facă de regulă pe baza de adjudecaţii publice şi numai excepţional să se recurgă după două licitaţii la bună învoială.

Acest ordin se va publica în Monitorul oficial şi al Oastei. servind astfel de notificare autorităţilor militare şi publicului doritor de a lua parte la licitaţiuni.

B). Ordinul minist. No. 11376|1912 (Direcţia inted.)

Prin ordinul circular No. 30 din 8 Iunie 1911 publicat în monitorul oastei No. 25, s'a atras atenţiunea tutulor autorităţilor militare asupra procedeurilor de întrebuinţat pentru ca furniturile trebuincioase armatei să se *contracteze pe baza licitaţiilor publice.*

Din actele cari se primesc la minister pentru aprobare se observă în foarte multe cazuri, că la 2 licitaţii ţinute nu s'au prezintat concurenţi, şi se propune aprovizionarea cu bună învoială, chiar dela persoana din localitate, cari de sigur au avut cunoştinţă de licitaţie.

Această procedare de şi în acord cu legea comptabţlităţi publice a statului, în practică este păgubitoare intereselor armatei, căci furniturile nu se angajează la vreme şi cu preţuri normale.

Am onoare, Domnule General a vă atrage din nou atenţiunea asupra recomandaţiilor prevăzute în ordinul circular menţionat mai sus, şi vă rg a face ca la aprovizionările viitoare să se aplice cu cea mai mare scrupulozitate principiile prevăzuţe în el, pentru ca contractele să se închee pe bază de licitaţii.

Dacă excepţional nu va fi cu putinţă şi va fi nevoe a se recurge la cumpărături prin bună învoire este bine ca aceasta să se facă dela persoane streine iar nu dela cele din localitate, cari puteau şi trebueau să se prezinte la licitaţie.

Vă rog ca prin mijloacele de cari dispuneţi, să faceţi a se aduce aceasta la cunoştiinţa tutulor furnizorilor acelni comandament, mai cu seamă pentru furniturile de furaj, lemne şi făină.

In cele din urmă, pentru ca să se înlăture această stare de lucruri, ministerul va fi nevoit, să centralizeze la sine, aprovizionările cu bunăînvoială, şi să respingă pe furnizorii din localitate, cari nu s'au prezintat la licitaţie, chiar dacă ofertele lor ar fi mai avantajoase pe cari le puteau da la vreme şi să nu recurgă la procedări lăturalnice pentru a obţine furnitura.

4. *Reguli pentru aprovizionarea echipamentului trebuitor armatei*

D. M. 605 M. O. 39 R. 1913

Având în vedere dispoziţiunile legii asupra contabilităţii publice privitoare la ţinerea licitaţiilor, pentru a preciza regulele de urmat la aprovizionarea echipamentului de toate categoriile trebuitoare armatei, decid:

Aprovizionarea efectelor, obiectelor şi materialelor care intră în constitnirea echipamentului trebuincios armatei se face prin licitaţie publică şi numai în cazurile excepţionale prevăzute de art. 71 din lege prin bună învoială.

Ministerul, după cazuri, hotărăşte dacă la licitaţie se admite şi concurenţa străină, făcând aceasta cunoscut prin publicaţiile licitaţiei. In ambele cazuri la adjudecare se va ţine seamă de dispoziţiunile art. 15 din legea încurajării industriei naţionale care prevede preferinţa acordată oferţelor din ţară faţă de cele străine, precum şi precădere industriei caznice a cooperativelor săteşti, a meseriaşilora şi societăţilor de meseriaşi faţă de străinătate şi chiar de fabricele din ţară.

Toate articolele de echipament scoase în licitaţie sunt clasate pe categorii şi anume: obiecte întregi (fabricate gata) şi materii prime, cari se adjudecă în parte sau pe serii.

Pentru aprovizionările hotărâte a se face numai dela fabricile din ţară, fabricanţii proprietari sunt obligaţi să se prezinte în persoană la licitaţie, sau să dea delegaţia a-i reprezenta unui funcţionar al fabricii, iar pentru fabricile aparţinând diferitelor societăţi se admite numai delegatul consiliului de administraţie, învestit cu actele ce constată această calitate.

Pentru articolele cari se iau din comerţ se admite concurenţa comercianţilor cu firmă înscrisă la tribunal, cari se vor prezenta personal la licitaţie, având asupra lor acte cu care să dovedească că se ocupă cu desfacerea articolelor ce oferă a furniza armatei.

Fabricile şi cassele străine de furnituri militare pot lua parte la licitaţiile şi concurenţele ce se ţin la minis-

terul de răsboi prin reprezentanţii lor, dacă aceştia au fost recunoscuţi de minister.

Sunt consideraţi ca fabricanţi numai aceia cari au instalaţiuni proprii pentru a produce articolele cari concură, ministerul se va încredinţa de aceasta înainte de a se hotărî adjudecarea, având drept a respinge pr cei cari nu corespund acestei obligaţiuni.

Intermediari de orice categorie nu sunt admişi la concurenţă.

Sunt consideraţi ca atari chiar şi fabricanţii sau comercianţii cari nu corespund condiţiunilor de mai sus.

Publicarea prin *Monitor* a deciziei de faţă servă drept notificare.

5. *Interzicerea de a se mai elibera de către autorităţile militare certificate la diferiţi furnizori şi inventatori.*

O, C. 23. M. O. 24. R. 1911.

Adesea ori ministerul a fost acţionat în judecată de diferiţi funizori şi inventatori, cerând daune şi despăgubiri de sute de mii de lei şi probând înaintea justiţiei cauza ce susţineau cu certificate liberate de însuşi autorităţile militare.

Pentru a nu se mai expuue ministerul la procese şi pretenţiuni nejustificate din partea acestora, cari nu urmăresc alt scop decât de a exploàta aceste invenţiuni în detrimentul armatei, se interzice pe viitor autorităţilor militare de a mai elibera asemenea certificate fără autorizaţia ministerului.

6. *Ordinul ministerului de războiu (Direcţia intendenţei) No. 4796 din 6 Iunie 1914.*

Cu ocazia aprobărei licitaţiilor pentru lemne, făină, etc. s'a primt la minister o sumă de reclamaţiuni din partea ofertanţilor cari se plângeau că la aprovizionările prin bună învoială n'a fost şi ei înştiinţaţi căci ar fi oferit alte preţuri egale sau poate chiar mai mici decât cele obţinute în urmă prin bună învoială.

Pentru a se invita în viitor aceste reclamaţiuni, cu onoare vă rog să binevoiţi a dispune *ca ori de câte ori o licitaţie nu s'a aprobat şi se caută alte oferte prin bună învoială, să se pună în vedere această înscris la toţi cei ceau concurant la licitaţiile anterioare.*

7. *Relativ la limitarea concurenţei străine*, există jurnalul cons. ministri No. 18 M. O. 6 of. 1896 care prescrie următoarele :

a) De câte ori producţiunea din ţară vă fi suficientă şi va garanta că se pot obţine preţuri avantagioase şi material de bună calitate, licitaţiile se vor publica numai între concurenţii din ţară ;

b) Dacă producţiunea din ţară nu este suficientă sau concurenţa este limitată şi din cauze diverse, preţurile cari s'ar oferi n'ar fi avantagioase, se va admite la licitaţii şi concurenţa străină.

c) Pentru stabilirea preţurilor în caz de cumpărătoare prin bună învoială, se va avea de normă mijlocia obţinută în cei trei ani din urmă pentru furnituri de aceiaşi calitate predate în aceiaşi condiţiuni, cum şi valoarea care circulă pe piaţă la timpul în care se face aprovizionarea.

In referatele către cons. ministri se va specifica procedeele întrebuinţate.

8. *Ordin circular No. 36 din 16 Iulie 1913, relativ la măsurile ce trebuesc luoate în contra furnizorilor cari predau armatei producte de o calitate inferioară celei prevăzute în contracte*

M. O. 32 of. 1913

S'a observat că unii furnizori, profitând de nevoia ce are armata de proviziuni de hrană, au predat de o calitate inferioară celei prevăzute în contracte şi unele chiar stricate şi vătămătoare sănătăţi.

Se reaminteşte tuturor că în art. 256 din codicele de justiţie militară şi în art. 245 din codul penal comun se prevăd pedepse aspre pentru astfel de furnizori, cari fie de rea credinţă fie din neglijenţă, procură alimente vătămătoare sănătăţii pe lângă acţiunea în daune la care se expun.

Toate autorităţile civile şi militare sunt rugate a lua severe măsuri contra făptuitorilor, trimiţându-i fără cruţare înaintea instanţelor penale competinte, spre a fi daţi judecăţi.

Odată cu deschidorea acţiunii penale contra lor, se va aduce faptul şi la cunoştinţa acestui minister, spre a se putea constitui parte civilă pentru daune cauzate armatei

Ordinul de faţă se va publica de îndată atât în *Monitorul Oficial* cât şi în *Monitorul Oastei* şi se va transmite şi Marelui cuartier general, spre a se lua aceleaşi măsuri în întreaga zonă ocupată de armata de operaţiuni

9. *Reguli pentru aprovizionarea diferitelor materiale de către comandamente (lemne, furaj, făină) şi trimiterea rezultatului la minister*

(Ordin. minist. 921 | 1909 direcţia intendenţei)

Binevoiţi vă rog a dispune să se observe pe viitor următoarele *reguli pentru aprovizionarea materialelor şi trimiterea rezultatului la minister*;

1. Rezultatul fiecărei licitaţiuni se va consemna într'un proces-verbal întocmit în formele prescrise de lege, la care se vor anexa toate ofertele, datate şi semnate de cei ce le au primit.

2. Comandamentele vor centraliza de la toate garnizoanele rezultatele licitaţiunilor sau tocmelilor prin buuă învoială, care se vor trimite Ministerului odată pentru toate garnizoanele împreună cu un raport de rezultatul aprovizionărei şi părerea comandamentului pentru fiecare garnizoană în parte.

3. Impreună cu actele de mai sus, se va înainta ministerului şi un tablou format întocmai după alăturatul model.

4. In general toate materialele trebuitoare armatei se vor aproviziona prin licitaţiuni publice, după cum prevede legile şi regulamentele speciale. Niciodată nu se vor putea face propuneri prin bună învoială, de cât în urma a două licitaţiuni. Cazurile excepţionale de urgenţă, se vor justifica.

5. Dacă la licitaţii se prezintă oferte care au în ele adăogiri de scăderi de preţuri scrise bine înţeles de ofertatori mai înainte de a presenta oferta închisă, se va face menţiune în procesul-verbal despre aceasta, arătându-se ambele preţuri oferite, adică: cât este preţul înainte şi cât după reducere?

Pentru toate aprovizionările de materiale se vor încheia contracte.

6. Copii după ele se vor trimite ministerului, îndată după încheierea lor. In ele se vor menţiona numărul şi data ordinului de aprobare al ministerului, în puterea cărui se contratează.

7. Cantităţile aprobate a se aproviziona nu se vor putea mări decât cu aprobarea ministerului, micşorarea se va putea face de comandamente, comunicându-se şi ministerului pentru a se deduce creditele angajate. Bine înţeles în toate caetele de sarcini va figura clauza măririi sau micşorării cantităţilor cu $^1/_4$.

8. In caz când se aprobă în principiu aprovizionări prin bună învoială în limitele unor anumite preţuri, se va raporta îndată după contractare, cantităţile angajate, preţurile şi numele furnizorilor.

10. *„Modul întocmirei contractelor pentru diferite aprovizionări de materiale.* (Ord. minist. 14868/1911 dir. intend)

1. S'a observat că contractele ce se încheie de comandamentele de divizii şi garnizoane, pentru diferite aprovizionări de lemne, furage, făină, etc., nu sînt întocmite conform dispoziţiunilor regulamentare şi nu coprind datele necesare pentru controlul lor.

Asemenea, parte din comandamente, nu îndeplinesc prescripţiunile art. 81 şi 85 din legea contabilităţei publice, pentru a solicita la timp ministerului aprobarea consiliului de miniştri. pentru furniturile cari întrec 50,000 lei prin licitaţie publică şi 10,000 lei prin bună învoială, iar la actele de plată nu se anexează copii dupâ aceste aprobări: din care cauză la controlul ce se face de către Inalta Curte conturi se găsesc adeseori acte necomplectate, pentru care nu s'a observat întocmai dispoziţiunile prescrise de lege.

Pentru a nu se mai da loc pe viitor la asemenea neregule, cu onoare vă rog, d-le General, să binevoiţi a da cuvenitele ordine, pentru a se observa la întocmirea contractelor, următoarele prescripţiuni:

1. Contractele se vor forma, în principiu, după modelul tip anexat la regulamentul serviciului administrativ, complectându-se cu datele necesare. Condiţiunile tecnice şi detaliu se vor coprinde în caetele de sarcine respective, întocmite pentru fiecare fel de furnitură, după modelul publicat în „Monitorul Oastei“ No. 17 p. r. 1909 (vezi pag. 296 acest manual).

2. Se va menţiona totdeauna în contracte data şi numărul ordinului de aprobare al ministerului, precum şi modul cum s'a asigurat furnitura, adică prin licitaţie publică şi după a câtea sau prin bună învoială.

3. Cantităţile şi preţurile aprobate vor putea fi micşorate de comandamente, dacă se constată că sunt peste trebuinţă, procedându-se conform ordinului 14181/1911—ele însă nu vor putea fi nici într'un caz mărite, decât cu aprobarea ministerului,

Mărirea sau micşorarea cantităţilor şi orice alte modificări survenite în urmă, se vor comunica ministerului pentru a se opera în registrele ce se ţin în acest scop.

4. Pentru toate furniturile cari cad în condiţiunile art. 81 şi 85 din legea contabilităţei publice, se va solicita ministerului la timp, aprobarea consiliului de miniştri, înaintându-se un tabel

de cantităţile contractate, garnizoanele respective, preţul unitar valoarea totală, data şi numărul ordinului de aprobare al ministerului precum şi orice relaţiuni necesare la întocmirea referatului către consiliul de miniştri. După trimiterea copiei după jurnalul de aprobare, se va menţiona pe marginea contractului respectiv, numărul şi data acestui act, anexându-se copie după el, la actele de plată.

Până la îndeplinirea formalităţilor la consiliul de miniştri, comandamentele pot încheea contracte în baza aprobărilor comunicate de minister, sub rezerva aprobărei definitive a consiliului de miuiştri.

5. Copii după contractele încheiate se vor trimite ministerului. după complectarea lor, pentru a se trece în registrele respective, precum şi pentru a servi la delegarea creditelor necesare comandamentelor de la art. respective ale bugetului. Nici un credit nu se va delega fără a se primi mai întâi copii după contractele încheiate.

10 bis. *Ordinul ministerului de războiu* No. *10005 din 29 Octombrie* 1912.

Am onoare a aduce la cunoştinţa d-stră, că Inalta Curte de Conturi în nenumărate rânduri a semnalat ministerului, cum că actele justificative ale mandatelor pentru diferite furnituri de furaje lemne făină, etc. emise de către şefii serviciilor de intendenţă ai comandamentelor nu sunt complecte, astfel că la multe din contracte nu se face menţiune că aprovizionările sunt făcute prin bună învoială sau licitaţii publice şi nici ordinul de aprobare în baza căruia s'a făcut contractarea precum si No. monitorului oficial unde a fost înserată publicarea de ţinerea licitaţiei; asemenea pentru furnituri mai mari de 10.000 lei prin bună învoială şi 50.000 lei prin licitaţie publică nu se anexează copie după jurnalul consiliului de miniştri potrivit art. 81 şi 85 din legea contabilităţei publice.

Deşi prin ordinul circular No. 65 publicat în M. O. p. r. No. 48 din 1910 şi ordinul circular de biurou No. 14868 din 2 Martie 1911, s'au atras atenţiunea comandamentelor pentru îndeplinirea formalităţilor de mai sus, totuşi sunt comandamente cari nu ţin în seamă dispoziţiunile acestor ordine,

Cu onoare, vă rog domnule general, să binevoiţi a dispune ca în viitor să se observe cu cea mai mare exactitate ca atât contractele cât şi actele justificative ce însoţesc mandatele de plată, să fie întocmite în conformitate cu legea conţabilităţei publice şi ordinele mâi sus menţionate, evitându-se prin aceasta lungă şi zadarnică corespondenţă ce se urmează atât între Inalta Curte de Conturi şi minister precum şi între minister şi comandamente.

II. *Ordinul ministerului de război* No. *11184 din* 17 Noemrie *1912, ca plata furniturei să se facă în monedu ţărei nu în aur.*

Bine voiţi a lua cunoştinţă de adresa d-lui ministru de finanţe No. 139.263 din 15 Noembrie curent, notată în copie pe contra-pagină, precum şi de rezoluţia d-lui ministru de război pusă pe acea adresă.

Conform dispoziţiunilor acelei adrese, trebue neapărat ca în contractări să se prevadă că plata se va face numai în moneta ţărei noastre, adică în lei şi bani.

In caz de imposibilitate, faţă de pretenţiunile fabricanţilor dacă ei nu cedează, vă rog să prezentaţi cazul d-lui ministru mai înainte de prezentarea contractului spre semnare, spre a decide dacă admite sau nu *„ca plata să se facă în aur"* în orice caz chiar dacă se admite ca plata să se facă în aur nu trebue însă să se precizeze în ce anume fel de monetă, ţinându-se seamă că de obiceiu furnizorii din streinătate, mai ales cei din Germania, pretind să se pună în contract ca plata să se facă în *„franci aur"* expresiuni ce nu trebuesc admise.

In ceeace priveşte ordonanţările, ele se vor face şi în viitor ca şi până acum numai în lei şi bani, chiar dacă contractul prevede „Plata în aur".

In consecinţă ordinele pentru ordonanţare vor fi lămurite, adică întocmite pe suma cutare de lei şi bani, cu indicaţiunea „de a se plăti fabricei cutare în aur", rămânând ca diferenţa de schimb să se ordonanţeze ulterior tot în lei şi bani cum s'a procedat până acum.

12. *Instrucţiuni ministeriale relative la înregistrările pe preţuri şi valoare la depozitele militare pentru tot felul de materiale, efecte şi obiecte*

M. O. 5 R. 1916

In vederea dispoziţiunilor din legea asupra contabilităţii publice şi în vedere că unele depozite militare fac înregistrări de materiale, efecte şi obiecte, fără arătarea preţului şi valoarea lor.

Considerând că, în conformitate cu principiul contabilităţii şi indicaţiile din registrul de magazie (primiri şi consumaţii), se impune a se face înregistrările pe preţuri şi valoare pentru tot felul de materiale.

In vederea faptului că depozitele sunt de două feluri: comercializate, adică cari vând din produsele lor, ca cele de farmacie, arsenal, pirotehnie, pulberărie, manutanţe, etc. şi cele necomercializate, ca depozitul central de echipament, depozitul central de muniţii de război, depozitul de armătură Târgovişte, etc.

Ţinându-se seamă că principiul este acelaş pentru toate gestiunile de depozit şi în vedere de a se complecta pe viitor toate înregistrările cu indicaţiunea preţurilor.

Pentru aceste motive şi pentru înlăturarea neajunsurilor de până acum, se hotărăsc următoarele dispoziţiuni:

1. Inscrierea materialelor, efectelor şi obiectelor de tot felul ce se trec în gestiunea depozitelor, stabilimentelor ai serviciilor ce au depozite, se va face cu arătarea preţului pentru fiecare, aşa cum se indică în coloanele registrului cu matcă de primiri şi consumaţiuni (registru de magazie); însă numai intrările la partea contului de gestiune, nu şi la matca registrului unde se vor opera numai cantităţile fără preţuri iar la ieşire se vor înscri numai cantităţile fără valori atât în matca registrului cât şi în partea contului de gestiune.

2. Preţurile cu cari se va face înregistrarea zilnic, vor fi acelea prevăzute prin contracte, comenzi sau oferte aprobate, după cari sau făcut aprovizionarea materialelor.

3. Pentrucă aceste preţuri variază dela o aprovizionare la alta, aşa după cum se obţin prin licitaţii, concurenţă sau prin bună învoială, preţul real se stabileşte la finele exerciţiului sau la încheierea gestiunii şi pentru a complecta toate coloanele contului de gestiune cu valorile materialelor, se procedează în în modul următor:

a) Se totalizează valoarea pentru fiecare fel de material în parte socotită pe preţurile cu cari sau înregistrat;

b) La acest total se adaugă valoarea materialului de acelaş fel repurtat din exerciţiul precedent, constituind împreună un total general care se împarte la totalul număr al efectelor, materialelor sau obiectelor, după caz, şi astfel se obţine preţul real costisitor cu care se înscriu, complectându-se coloanele respectiv din registrul de primiri şi consumaţii.

La rotunjirea preţului mediu fracţiunile mai mici de 5 bani se întregesc.

Acest preţ va servi şi la imputaţii sau despăgubire a materialului lipsă sau deficit în gestiune, constatat la recensământ, schimbare de contabil, sau predarea depozitului sau serviciului

13. *Dispoziţiuni relative la plata taxelor către stat, pentru diferite aprovizionări.*

1. Scutirea de taxă de înregistrare a productelor cumpărate direct dela producători.

O. C. 14 M. O. 7 R. 1913.

Ordin cir. No. 91244 M. O. 34 R. 1905 este în vigoare, conform adresei Min. Fin. No. 165712 din 14 Ian. 1913; prin urmare;

Producătorii sunt datori ca să dovedească calitatea lor, direct la adm. fin. prezentând la viză contractele încheiate cu adm militară. In asemenea cazuri numai este nevoie de certific. primăriilor şi percepţiilor respective, care se vor cere numai pentru cazurile când nu se vor dresa acte (contracte) scrise, cum este cazul cumpărăturilor făcute cu ocazia menevrelor, când nu se

încheie contracte, ci productele se plătesc pe simplă factură, la care trebuie anexate certificate primăriei şi percepţiei.

2. *Ord. minist. 9117/1912 prin cari comunică adresa minist. finanţe No. 102852/1912 relativă la plata patentei.*

Adesea ori ni se aduce la cunoştinţă că se eliberează întreprinzătorilor de lucrări publice şi furnizorilor de materiale, ordonanţele de plată fără a li se cere să justifice plata patentei pe trimistrul în curs.

Cum prin art. 90 din legea de constatare şt percepere şi art. 96 şi 97 din legea contabilităţei publice se pune obligaţia atât ordonatorilor primari cât şi celor secundari a nu emite nici o ordonanţă, până ce întreprinzătorii nu vor justifica plata impozitelor către stat, cu onoare vă rugăm să aduceţi la cunoştinţa seviciilor dependinte de acel departament, dispoziţiunile acestea.

3. *Ord. minist. 9122/1912 prin care comunică adresa minist. finanţe No 88782/1912 relativ la plata taxelor, când se cumpără animale.*

Răspunzând adresei dv. No. 62395/912. avem onoare a vă face cunoscut că dacă cumpărarea animalelor de către stat se face direct dela producători, taxa de 0,50 bani la sută nu e datorită.

Dacă însă cumpărarea animalelor se face dela comercianţi sau oameni de afaceri, atunci trebnie neaparat ca să se perceapă taxa de 0,50 bani la sută, conform art. 46 din legea timbrului.

4. *Ordin circular No. 69 din 28 Septembrie 1912, privitor la formarea duplicatelor şi copiilor de pe contractele de vânzări mobiliare, pe acelaş timbru ca şi unicatul.*

M. O. 27 R. 1912

Ministerul este informat că unele corpuri şi servicii pentru diferite furnituri, precum carne, legume. furaje şi altele asemenea nu fac pe timbrul legal decât contractul unicat, iar duplicatele ce se dau furnizorilor se scrie pe hârtie simplă,

Având în vedere şi explicaţiunile date de ministerul finanţelor cu adresa No. 67.780/912, se atrage atenţiunea corpurilor şi serviciilor că, potrivit art. 22, alin. 5 şi art. 23, alin. 5 din legea timbrului, duplicatele şi copiile contractelor de vânzări mobiliare trebuesc formate pe acelaş timbru ca şi unicatul, şi că orice abatere dela această regulă cade sub penalitatea de amendă prevăzută de art. 84 din acea lege.

14. *Ordin circular No. 26 din 31 Maiu 1914, privitor la cumpărătrii de materiale pe credit*

Cu ocazia controlului s'a constatat că unele corpuri şi servicii angajează cheltueli şi fac aprovizionări de materiale pe credit liberându-se furnizorilor de către agenţi, lor bonuri sau chitanţe, iar mai târziu când se face plata

după facturi acele, acte neglijindu-se a fi cerute, ele sunt din nou prezentate de furnizori, dând naştere la numeroase reclamaţiuni şi chiar la plăţi îndoite pentru aceleaşi materiale.

Pe de altă parte angajarea de chetueli, atunci când nu se dispune de fonduri, în aşteptarea obţinerii lor din economiile viitoare, este contrară dispoziţiunilor regulamentare, paralizează acţiunea controlului şi falşifică situaţia fondurilor indicate pe gestiune, căci ele în realitate sunt gravate prin diferite angajeri a căror plată este ţinută în suspensie.

Pentru înlăturarea neajunsurilor care rezultă din asemenea procedeuri se ordonă a nu se mai angaja, sub nici un motiv, cheltueli cari nu pot fi plătite imediat.

Comandamentele sunt rugate a lua măsuri ca orice abateri dela dispoziţiunea acestui ordin să fie pedepsit.

Publicarea în monitorul Oastei servă drept notificare.

Anexa lit. B

(Art. 40 şi 53 R. A. Art. 100 şi 156 din R. subzist. camp.)

Instrucţiunile anexa lit. B, diu regulamentul serviciului administrativ au fost complect modificate şi anulate prin instrucţiunile ministeriale No. 3132 din 3 Iunie 1909 cari s'au publicat în broşură separată.

La această anexă se trec întocmai acele instrucţiuni, aflate în vigoare.

INSTRUCŢIUNI MINISTERIALE

No. 3132 din 3 Iunie 1909

relative la însărcinările ce au ofiţerii cu aprovizionarea ordinarului şi executarea serviciului în campanie

In conformitate cu art. 100 156 din regulamentul serviciului de subsistenţă în campanie, instrucţiile cari urmează relative la însărcinările ce au ofiţerii cu aprovizionarea şi procedeurile cari trebuesc urmate în administraţia ordinarului şi executării serviciului în campanie, se vor aplica pe viitor cu începere dela publicarea lor.

Instrucţiile alăturate la regulamentul de administraţie al corpurilor de trupă şi orice alte dispoziţiuni contrarii, sunt şi rămân anulate.

CAPITOLUL I

Personalul

ART. 1.—Ofiţerul cu aprovizionarea este un agent administrativ de execuţiune, pus la dispoziţiunea corpurilor de trupă şi serviciilor din armata, după prevederile regulamentului de administraţie în corpurile de trupă. şi acel asupra serviciului de subzistenţă în campanie.

ART. 2.— Funcţiunea acestui ofiţer în corpurile de trupă şi serviciile armatei este în principiu considerată de ordin executiv, căci dânsul pune în lucrare toate dispoziţiunile cari privesc aprovizionarea şi primirea subzistenţelor în corp. Cum însă ofiţerul cu aprovizionarea în îndeplinirea atribuţiunilor sale, mânueşte fonduri şi materiale de ale statului, el este pentru acest fapt considerat comptabil şi deci pentru aceste cazuri, cade sub prevederile art. 23 din legea asupra contabilităţei publice.

ART. 3.—Ofiţerul cu aprovizionarea, faţă cu multiplele atribuţiuni pe cari funcţiunea sa i-le impune şi faţă cu rolul său de execuţiunea în o parte de administraţe corpiurilor de trupă, este un factor de mare importantă în satisfacerea nevoilor zilnice pentru hrănirea ofiţerilor, trupei, animalelor şi altor însarcinări impuse funcţiunei sale.

ART. 4. — In executarea atribuţiunilor sale în corp ofiţerul cu aprovizionarea este pus sub direcţia şi privegherea imediată a ajutorului şef de corp. El este de asemeni agentul comisiunei de aprovizionare în corp şi ţine toate scriptele şi arhiva comisinnei. In aceasta funcţiune dânsul este execntor al deciziunei dată de comandant pe lucrările comisiunei ale cărei atribuţiuni în timp de campanie polrivit regulamentului de administraţie al corpurilor de trupă, trec în total asupra ofiţarului cu aprovizionarea.

ART. 5 — Serviciul aprovizionărei fiind organizat pe unităţi de corpuri de trupă şi servicii, fiacare corp sau serviciu făcând corp în parte, trebue să aibă un ofiţer cu aprovizionarea cu gradul de locotenent sau sublocotenent.

În caz de mobilizare la corpurile de trupă al căror efectiv se sporește însemnat, se va putea destina încă un ofițer ca ajutor al ofițerului cu aprovizionarea.

Acest ofițer ajutor, precum și gradele inferioare destinate serviciului de aprovizionare vor lucra sub direcțiunea ofițerului cu aprovizionarea, care are răspunderea execuțiunei serviciului în toate împrejurările.

La companiile ori serviciile făcând corp în parte în lipsă de ofițeri subalterni, serviciul aprovizionărei în timp de pace se va putea îndeplini de un subofițer, sub privegherea comandantului,

Pentru corpurile sau serviciile anume prevăzute în ordinea de bătae, a căror creațiune și funcționare este hotărâtă numai pentru campanie și anume: cartiere generale coloane de muniții și subzistențe, depozite mobile și alte formațiuni administrative și de comandament ale armatei, se va destină din timp de pace unul din locotenenți sau sublocotenenți activi sau de rezervă cu funcțiunea de ofițer cu aprovizionarea.

Pentru corpurile sau serviciile care s'ar crea în timp de război sau numai întâmplător, comandanți sau șefii acelor unități numiți atunci, vor desemna ofițerii cu aprovizionarea din cadrele cari li s'ar repartiza prin ordinele de creațiune și în condițiile prevăzute prin aceste instrucțiuni.

Notă. — Vezi ord. minist. No. 5523 din 3 Agust 1911. de mai jos pentru a se da câte un plutonier cu ajutor of. cu aprovizionarea

„Intre alte funcțiuni administrative care cad în sarcina ofițerilor este și ceaa serviciulu aprovizionărei, care reclamă câte un ofițer pentru fiecare corp de trupă.

Această nevoe are însă inconvenientul că un număr destul de mare de ofițeri sunt împiedecați dela instrucție atât în detrimentul lor personal cât și în acel al serviciului, dat fiind mai ales lipsă mare de ofițeri la corpurile de trupă.

Cum însă pe de altă parte serviciul aprovionărei reprezintă o gestinne de materiale (furaje, lemne, producte ect.) de o valoare destul de mare, mai alea la trupele călări această funcțiune nu poate fi încredințată în mod titular decât ofițerilor care conform legii contabilității singuri pot îndeplini sarcina de contabili răspunzători.

Pentru a remedia, pe cât posibil inconvenientele semnalate mai sus, ministerul dispune că plotonierii cari, în organizaţia noastră sunt chemaţi a înlocui pe ofiţeri în toate detaliile, să contribue şi dânşi la acest serviciu în corpuri ajutând pe ofiţerii titulari cu aprovizionarea în executarea acestui serviciu, astfel ca aceştia să aibă posibilitatea a participa şi dânşii la clasele de instrucţie.

In acest scop, vă rog domnule general, să binevoiţi a da cuvenitele ordine şi instrucţiuni corpurilor din comandamentul dumneavoastră, pentru a detaşa fiecărui ofiţer cu aprovizionarea câte un plutonier din cei mai destoinici peutru asemenea servicii dela a căror executare depinde mult atât buna îngrijire a hranei cailor şi oamenilor, cât şi îngrijita conservare a aprovizionamentelor.

Alegerea şi numirea ofiţerilor cu aprovizionarea

ART. 6 — In principiu alegerea ofiţerilor cu aprovizionarea se va face dintre aceei ofiţeri care au confirmat în serviciile şi însărcinările lor însuşiri în ale ordinei şi gospodăriei, sau sunt recunoscuţi cu aceste calităţi prin firea şi purtarea lor. In niciun caz nu se vor numi ofiţeri cu aprovizionarea dintre ofiţeri noi eşiţi din şcoală şi se va căute ea ofiţerii aleşii să aibă cel puţin un an de serviciu, putându-se face excepţii numai cu ofiţeri de administraţie.

ART. 7. — Numirea ofiţerilor cu aprovizionarea se va face de comandanţi la începutul anului financiar prin ordine de zi pe corp, înlocuirile pentru cei combatanţi se fac în fie-eare an, iar ofiţeri de administraţie când sunt numiţi în aceste funcţiuni, pot fi ţinuţi un timp mat îndelungat, dar nu mai mult ca 3 ani.

ART. 8. — Ofiţerii cu aprovizionarea combatanţi, pot fi dinspensaţi de alte servicii şi însărcinaţi în corp cu privire însă la instrucţie dânşi în timp de pace sunt ţinuţi a lua parte la perioadele principale şi ori de câte ori comandantul găseşte necesar pentru menţinerea nivelului instrucţiunei ofiţerilor.

ART. 9. — Pentru a se forma mai mulţi ofiţeri apţi în aceste înncţiuni, înlocuirele se vor face cu ofiţeri cari n'au mai îndeplinit asemeni servicii fie în corpul

unde sunt însumați, fie în altele unde au mai servit.

Ofițerii cu aprovizionarea înlocuiți vor fi notați în memoriul personal asupra modului cum au îndeplinit funcțiunea și serviciul lor și în ce grad au confirmat aptitudinele de ordine și gospodărie.

Asemeni note slujesc comandanților în aprecierile ce fac când vor avea a da servici similare sau a încredința acestor ofițeri misiuni speciale.

ART. 10. — In principiu ofițeri cu aprovizionarea cari au luat parte la pregătirea și exeeutarea mobilizărei serviciului de aprovizionare al corpurilor, vor continua a îndeplini aceste funcțiuni pe tot timpul cât va dura campania, Pentru cazurile când ofițerii afiați în funcții la declararea mobilizărei n'ar prezenta destulă destoinicie sau aplicațiune pentru acest serviciu. sau în fine când împrejurări de forță majoră invite în campanie ar impune înlocuirea lor cu alții, comadantul corpului de trupă sau șeful serviciului hotărăște înlocuirea.

Personalul ajutor al ofițerilor cu aprovizionarea

ART. 11. — In timp de pace se va da ofițerilor cu aprovizionarea câte un subofițer sau caporal ca ajutor și secretar în servictu luându-se din efectivul companiei sau plutonului afară de rânduri sau dela unitățile ce se vor hotărâ de comandanți dacă prin buget nu este prevăzut. (Vezi nota de mai sus).

Oamenii de trupă pentru serviciile zilnice ordinare sau extraordinar ale serviciului de aprovizionare, se vor orândui de către serviciul zilnic după prevederile regulamentului serviciului interior,

ART. 12. — Pentru timp de concentrări, manevre și război se va destina ofițerului cu aprovizionarea de fiecare batalion, sau divizion câte un subofițer sau caporal cum și numărul de soldați de serviciu și meseriașii trebuitori pentru buna funcționare a aprovizionărilor, primirilor și distribuțiunilor zilnice.

ARTi 13. Meseriașii se vor da în raport cu serviciul de hrănire care cade în sarcina corpurilor ca: măcelari, pentru tăerea și distribuirea cărnei, lemnări

fierari pentru reparaţiuni în trăsuri şi unelte, potcovari pentru cai, furagieri, distribuitori etc.

Personalul de grade inferioare trebuitor pentru funcţionarea serviciului de aprovizionare în campanie va fi anume destinat repartizat prin lucrăriie de mobilizare ale corpurilor şi serviciilor.

ART. 14. — Ofiţerii cu aprovizionarea în timp de manevre şi campanie trebuind să fie călări corpurile de trupă vor îngriji a se da acestor ofiţeri caii de călărie din acei ce posedă, sau cari se vor rechiziţiona.

CAPITOLUL II

Material, unelte, trăsuri şi cai

ART. 15. — Materialul şi uneltele afectate fiecărui corp de trupă sau serviciu pentru trebuinţele aprovizionărei, variază după nevoile timpului de pace sau ale războiului astfel:

Pentru timp de pace corpurile posedă :

Trăsuri sau furgoane necesare pentru trănsportul merindelor şi furajelor din piaţă sau dela depozitele administrative.

Uueltele, şi vasele necesare pentru gătirea hranei distribuirea ei la oameni manipularea furajelor. etc.

Pentru timp de războiu corpurile posedă:

Trăsuri şi furgoane necesare la aprovizionarea, pregătirea, distribuţiunea şi repovizionarea hranei zilnice.

Trăsuri Regimentare necesare pentru transportul hranei de rezervă în urma trupelor.

Unelte şi vase pentru bucătărie, distribuţiune, măcelărie, furaje şi tot ce priveşte gospodăria hranei ofiţerilor, trupei şi animalelor.

ART. 16. — Numărul trăsurilor de aprovizionăre şi trăsurile de hrană regimentare este acel fixat de regulamentul de mobilizare şi acel asupra serviciului de subsiistenţă în campanie. Ele intră în gestinnea ofiţerului cu îmbrăcămintea şi sunt date cu inventar în păstrarea ofiţerului cu aprovizionarea, care îngrijeşte de buna lor întreţinere.

Trăsurile întrebuinţate, pentru serviciu în timp de pace, şi harnaşamentul cu cari se înhamă sunt lăsate asupra micilor unităţi, sau asupra ofiţerului cu aprovizionarea, după felul cum se execută serviciul. Uneltele şi obiectele diverse, precum pregătirea sau distribuţia hranei, sunt lăsate tot astfel. Acele însă cari au o destinaţie proprie mobilizărei, sunt date în primirea ofiţerului cu aprovizionarea cu inventar, sau se păstrează în magaziile ofiţerului cu îmbrăcămintea, după mijloacele şi localurile de cari dispune fiecare corp.

ART. 17. — Uneltele şi vasele serviciului de aprovizionare din timp de pace sunt acele obişnuite cari se întrebuinţează ziinic.

Pentru serviciul de aprovizionare în campanie aceste unelte şi vase sunt după cum urmează :

A) *Unelte pentru hrană şi distribnţiuni*

Pentru o companie, baterie sau escadron

Cazane pentru gătit hrana aflate la trăsurile de aprovizionare, sau alte vase în caz de lipsă
2 cuţite pentru tăiat carne.
2 linguri.
2 strecurători.
1 fund pentru tăiat carnea.
10 saci pentru pâine.
1 toporaş pentru oase.
1 topor pentrn tăiat lemne.
1 ferestrău.
1 ciocan de bătut cue.
1 vas metal pentru spălat carnea.
1 cutie cu compartimente pentru sare şi alte ingrediente mărunte.
1 cutie pentru caſea sau ceai.
2 costume de bucătar.
1 furcă pentru fân (3 la baterii şi escadron).
1 măsură de grăunţe (3 la baterii şi escadron).
1 frânghie de 10 metri (3 la baterii şi escadroane).
2 saci de orz, (10 la baterii şi escadroane).

B) *Unelte pentru măcelărie*

O serie de asemeni unelte se compune d tele urmatoare:

2 cuţite pentru tăiat vite.
2 cuţite pentru jupuit.
2 centuroane de piele cu 2 port-cuţite şi un port-masat.
2 masate.
1 topor.
1 cântar de 100 chilograme putere cu accesorii.
4 şorţuri de pânză.
2 frânghii de 6 metri lungime.
4 cârlige de atârnat.
1 scripete.
2 felinare portative.
1 decalitru metal.
1 serie măsuri pentru lichide.

ART. 18. Uneltele de măcelărie sunt repartizate pe corpuri şi servicii după cum urmeează:

Una serie de fiecare batalion sau divizion şi servicii corespunzătoare.

Câte o serie pentru fiecare regiment de artilerie şi fiecare din coloanele de muniţiuni ce mobilizează.

O serie pentrn fiecare companie sanitară şi câte o serie pentru fiecare din anbulanţele ce mobilizează corpul de armată.

Cinci serii de fiecare companie de subsistenţă, din cari patru pentru coloane şi una pentru brutăria de campanie. Un acelaşi număr pentru depozitele mobile.

O serie de fiecare unitate sau serviciu indepedent.

Aceste unelte aprovizionate din timp de pace sunt puse la trăsurile de campanie ale corpului după natura lor.

Animale

ART. 19. Animalele corpurilor şi serviciilor. precum: caii pentru trăsurile necesare serviciului dela stat major, boi de jug pentru serviciul trarnsporturilor grele şi catârii pentru transporturi de alimente sunt sub di-

recţiunea, îngrijirea şi răspunderea ofiţerilor cu aprovizionarea, iar lichidarea drepturilor de hrană cade în gestiunea comandantului companiei sau plutonului A. R.

In timpul concentrărilor şi manevrelor, caii şi celelalte animale adăogate la stat-majorul corpurilor, fie ai ofiţerilor, fie pentru transporturile alimentelor pentru trupă şi cai, cad tot în sarcina şi îngrijirea ofiţerilor cu aprovizionarea, cu restricţiunea dela aliniatul precedent pentru gestiunea hranei lor.

In timp de campanie ofiţerii cu aprovizionarea, în calitatea de şefi ai serviciului de subsistenţă ai corpurilor de trupă, au în primire toţi caii şi animalele pentru înhămarea trăsurilor de aprovizionare şi a celor regimentare, având şi gestiunea întregului serviciu.

Harnaşamentul

Art. 20.—Pentru înhămarea cailor la trăsurile aparţinând statului major al corpurilor. ofiţerii cu aprovizionarea primesc harnaşamentul necesar dela ofiţerii cu îmbrăcămintea cu inventar în regulă, îngrijind şi de întreţinerea lui.

Harnaşamentul de mobilizare pentru înhămarea trăsurilor serviciului de subsistenţă se păstrează sau în magazia ofiţerului cu îmbrăcămintea în a cărui gestiune intră, sau în acea a ofiţerului cu aprovizionarea, dacă se dispune de o magazie proprie. In ori şi ce caz, ofiţerul cu aprovizionarea trebue să cunoască bine harnaşamentul, felul cum se înhamă şi lipsurile ce ar avea, cari se vor complecta prin rechiziţiuni la mobilizare.

In timpul concentrărilor şi manevrelor, când parte din acest harnaşament se întrebuinţează, este scos din magaziile în cari se păstrează, iar dupâ terminarea manevrelor se curăţă, se unge şi se predă la magazie

Harnaşamentul care s'ar rechiziţiona pentru complectarea nevoilor în campanie, trece de asemenea în primirea ofiţerilor cu aprovizionarea, afară de cazurile când se fac rechiziţiuni de scurtă durată, după care se înapoiază proprietarilor.

CAPITOLUL III

Impărţirea şi funcţionărea serviciului de aprovizionare

Principii generale

ART. 21— Serviciul ofiţerului cu aprovizionarea se împarte în două: serviciul în timp de pace şi servisiul în timp de război.

Serviciul din timp de pace îmbrăţişaeză totalitatea executării atribuţiunîlor cu privire la aprovizionarea corpurilor de trupă sau serviciurilor, cu tot ceea ce le trebue după reguli anume prevăzute în legi şi regulamente.

Serviciul din timp de război, îmbrăţisează totalitarea executări atribuţiunilor cu privire la satisfacea nevoilor de hrană şi materialul de întreţinere dela decretarea mobilizări şi până la întoarcerea din campanie.

Serviciul din timp de pace

Atribuţiuni generale ale ofiţerilor cu aprovizinnarea

ART. 22. — Atribuţiunile generale ale ofiţerilor de aprovionare în timp de pace, sunt acelea pe cari le execută din proprie iniţiativă şi acelea care sunt prevăzute atât în programul serviciului zilnic, cum şi în diferite dispoziţiuni prescrise de legi, regulamente, instrucţii şi ordine.

ART. 23. — Ofiţerii cu aprovionărea pregătesc şi supun ajutorului comandantului toate proectele de lucrări şi caete de sarcine pentru a sluji la ţinerea licitaţiilor, de aprovizionarea tuturor furniturilor şi materialelor lăsate în sarcina corpurilor, cari lucrări după ce au luat caracterul definitiv prin aprobarea dată, sunt păstrate în arhiva sa, formând dosare pe ani şi specii de aprovizionare.

Ingrijesc de contractele pentru diferite merinde sau materiale să fie reânoite la vreme fie pe baza adjudecaţiunilor publice, ţinute conform legii contabilităţii fie prin bună învoială.

ART. 24. — Pentru progresul şi continuitatea în serviciul său, ofiţerul cu aprovizionarea se ţine la curent cu toate dispoziţiunile administrative apărute în Monitorul Oastei sau cu cele primite pe cale de corespondenţă. El raporteză ajutorului comandantului în cazuri când trebue a provoca luarea unor anumite măsuri în interesul serviciului de aprovizionare a corpului.

ART. 25. — Pentru cumpărăturile zilnice, fie şi mărunte în cazul când corpul sau serviciul n'ar avea o învoială scrisă cu diferiţi negustori din piaţă ofiterul cu aprovizionarea merge în persoană pentru a face alegerea mărfei şi tocmeala.

Pentru alimentele şi materiale angajate prin contracte şi învoeli, de temeiul unor tarife sau preţuri curente cunoscute sau aprobate de mai înainte, cumpărarea se poate face şi de către gradatul ajutor al ofiţerului cu aprovizionarea sau de un alt grad inferior delegat de dânsul.

ART. 26. — Toate alimentele şi materiale aduse zilnic din târg, mai înainte de a se pune în consumaţiune sau lucru, sunt examenate calicativ de organele în drept după cazuri şi apoi suut cântărite, numărate şi înscrise în registrele respective.

ART. 27. — Ingrijeşte ca distribuţiunile alimentelor pentru oameni şi animale să se facă regulat.

Intocmeşte şi supune săptămânal ajutorului programul asupra gătirei hranei. arătând pe zile felul mâncărei care se afişează în bacătărie. Programul se poate modifica la nevoe.

Ingrijeşte de asemeneni ca alimentele distribuite de dânsul direct sub împărţirilor sau primite dela furnizori să fie în cantitatea şi de felul celor trecute în listele zilnice de alimente, raportând abaterile ajutorului.

ART. 28. — Pentru distribuţia alimentelor comandanţii companiilor dau din ajun, prin sergenţii de zi, liste certificate în regulă, de numărul oamenilor cari urmează a se hrăni la ordinar în ziua următoare. Ele, recapitulate, servă ofiţerului cu aprovizionarea pentru a cumpăra merindele trebuiucioase la prepararea hranei sau la distribuirea lor din magazii când ar fi aprovizionate în cantităţi mari.

La ora hotărâtă pentru distribuţii, sergenţii de zi ai fiecărei companii se prezintă ofiţerului cu aprovizionarea împreună cu oamenii de corvoadă, dela care primesc cantităţile de merinde cuvenite şi prin bucătarii companiilor şi sub privigherea ofiţerului de zi se pregăteşte hrana, împărţindu-se merindele în părţi egale pentru cele 2 mese ce iau oamenii.

La distribuţie se dă sergenţilor de zi o notă model 3, care serveşte de control ofiţerului de zi şi comandanţilor de companii, când se asigură de cantitatea şi calitatea merindelor.

ART. 29. — Cantităţile de merinde distribuite se înscriu zilnic de ofiţerul cu aprovizionarea în livretul de ordinar, care la ora raportului se prezintă ajutorului comandantului pentru verificare. După ce se confruntează cu notele model 3. se asigură de preţuri şi exactitatea calculelor, livretul de ordinar se semnează zilnic de ajutorul comandantului pentru verificare şi exactitatea operaţiunilor.

ART. 30. — Pentru hrana, furaj sau combustibil, care se primeşte din depozite, ofiţerul cu aprovizionarea centralizează bonurile subîmpărţirilor din corp şi liberează un bon general. Bonurile se întocmesc separat pentru pâine, carne, legume, furaj, combustibil, etc., după felul cum sunt instalate şi administrate depozitele sau secţiunea lor.

Orice producte primite şi eşite din magazie, nu se mai pot înapoia pentru preschimbare, afară de conservele închise în cutii sau pachetele de furaj presat, a căror calitate n'a putut fi verificată la primire. Asemenea nici o plângere nu se mai poate adresa în urmă pentru cantitatea sau greutatea productelor.

Primitorul are drept să facă contestaţie în momentul primirei: ele se judecă de către ofiţerii de intendenţă însărcinaţi cu supravegherea şi la nevoe de autoritatea care dirijează depozitul sau stabilimentul, cari hotărăsc.

Productele găsite că nu se pot distribui şi consuma din diferite cauze, se constată de către ofiţerii de intendenţă şi la nevoe de cei sanitari. Comandamentele hotărăsc, după cazuri, imputarea, vinderea sau distrugerea lor.

Se ţine un cont curent între şefii de de depozite şi ofiţerii cu aprovizionarea pentrn lăzile, bntoaele şi sacii daţi împreună cu proviziile, cari trebuesc înapoiaţi depozitului.

ART. 31. — Pentru necesităţile serviciului de aprovizionare şi spre a face faţă cumpărăturilor mărunte ce trebuesc plătite îndată, se liberează ofiţerilor cu aprovizionarea avanse permanente, în raport cu nevoile, aprobate de comandant. Ele nu trebue să depăşească cheltuelile pe o lună.

Sumele cheltuite din aceste avanse sunt rambursate de casier pe temeiul actelor şi conturilor prezentate la lichidare la epocile fixate după ce sunt verificate de ajutorul comandantului.

Pentru timpul când efectivele corpului se măresc prin concentrări şi manevre, comandantul dispune mărirea avansului în raport cu nevoile ce se ivesc.

Este interzis ofiţerilor cu aprovizionarea să întrebuinţeze din avans sume pentru alte nevoi de cât ale aprovizionării. Pentru aceasta casierul va refuza achitarea unor astfel de sume.

Ofiţerii cu aprovizionarea sunt răspunzători de avansele de bani încredinţate lor şi pentru abateri li se aplică dispoziţiunile penale ale legilor şi regulamentelor.

La schimbrrea ofiţerilor cu aprovizionarea, înlocuitorul este îndatorat a primi avansul complect, când se va schimba şi chitanţa, fiindu-i oprit d'a primi drept bani acte şi chitanţe a căror lichidare privea pe predecesor.

Atribuţiuni speciale

ART. 32. — Ofiţerul cu aprovizionarea pe lângă atribuţiunile generale impuse funcţiunei sale are şi următoarele atribuţiuni speciale;

Este de drept agentul executiv şi secretarul comisiunei de aprovizionare în corp pentru cazurile când această comisiune îşi exercită mandatul său în chestiuni de aprovizionare.

Priveghează buna întreţinere a hranei de rezervă destinată a fi dtstribuită oamenilor şi încărcată pe trăsuri la mobilizare şi ţine socoteală de cantitatea sau

lotul ce trebueşte pus în consumaţie pentru împrospătarea cantităţei păstrate.

Pentru a se asigura de buna întreţinere a acestei hrane, va deschide coletele din când în când şi va încerca calitatea lor, în caz de observă o stricare, este îndatorat a provoca o constatare a celor în drept.

ART. 33. — Studiază şi întocmeşte instrucţiuni pentru formarea personalului său de ajutor la serviciul aprovizionărei şi gospodăriei corpului ca: bucătari, furajieri etc. pe care le supune aprobărei ajutorului comandantului după cari se ia măsuri pentru aplicarea şi executarea lor.

Cu privire la formarea bucătarilor se va avea în vedere ca instrucţiunile să aibă de bază următoarele:

a) Că trebue să se formeze numărul necesar de bucătari pentru ca fiecare contigent să aibă câte doi de companie, escadron sau baterie.

b) A căuta să se atingă tot folosul practic în pregătirea hranei, ceiaului sau cafelei, întrebuinţându-se acele metode practice şi simple pentru a se deprinde bucătarii să gătească mâncări cât mai bune, mai substanţiale.

c) Priveghează pregătirea hranei, ţinerea curăţeniei în bucătării, curăţirea vaselor în mod regulat şi însăşi curăţenia corporală şi a îmbrăcămintei bucătarilor.

In acest scop se recomandă că instrucţiunile ce se vor da de comandanţi, să se prevadă anume ca în alegerea bucătarilor tendinţa d'a da la astfel de serviciu tot ce este mai slab ca inteligenţă şi aptitudine, este în detrimentul bunei hrăniri a soldatului.

Spre a se ajunge cât mai bine scopul acesta corpurile în lipsă de specialişti, pot autoriza mici cheltueli din fondul de întreţinere, ce bucătarii civili de meserie să fie tocmiţi în răstimpuri pentru a face practică şi şi îndruma pe bucătarii soldaţi.

La nevoe se pot înfiinţa şcoli practice pe garnizoane în cari să se înveţe de bucătarii aleşi, prepararea alimentelor; astfel de şcoli se vor aproba de către comandanţii corpurilor de armată, care hotărăsc şi cheltuelile de suportat de corpuri din fondul de întreţinere.

Şi pentru celălalt personal afectat serviciului de aprovizionare sau de distribuţie în corp ofiţerul cu aprovizionarea întocmeşte instrucţii asupra modului de procedare şi exccutarea însărcinărilor fixate fiecărui.

Atribuţiunile ofiţerilor cu aprovizionarea în timp de război

Principii generale

Art. 34. — Atribuţiunile ofiţerului cu aprovizionarea în război sunt din cele mni grele de îndeplinit. Serviciul zilnic pentru hrănirea în chip regulat a nnor efective de 3—4 ori mai mare ca acele din timp de pace operând pe întinderi de teren mărginite si adeseori de centre bogate în resurse, cere dela aceşti ofiţeri pe lângă o putere de muncă foarte mare şi un deosebit simţ de prevedere.

Art. 35. — Pentru ca ofiţerii cu aprovizionarea să poată a'şi împlini mai cu înlesnire atribuţiunile lor în timp de război, trebue să fie pregătiţi din timp de pace

In acest scop ei vor lua parte la întocmirea de mobilizare ale corpurilor sau serviciilor şi vor aplica în concentrări şi manevre principiile încrărilor cu privire la organizarea şi funcţionarea servicilui de subsistenţă.

Art. 36. — Părţile privitoare organizărei serviciului hrănirei trupelor unui corp în timp de război şi pe cari ofiţerii cu aprovizionarea trebue se le cunoască din timp de pace sunt următoarele :

a) Personalul nominal destinat prin lucrările de mobilizare ale corpului trebue să fie cunoscut ofiţerilor cu aprovizionarea, putând a fi întrebuinţat la serviciu în timpul concentrărilor şi manevrelor, ca astfel pe deoparte să fie îndrumat, iar pe de alta să le cunoască capacitatea, puterea de muncă şi direcţiunea în cari se aplică.

b) Materialul pus la dispoziţia corpurilor de trupă pentru serviciul de subsistenţă în campanie, constând din trăsuri cu harnaşamentul lor, unelte şi obiecte pentru execuţia serviciului, hrana de rezervă etc. trebue să se posedă în complect şi în stare de a fi întrebuinţat cu folos în campanie.

Caii necesari pentru înhămarea trăsurilor de subsistență sunt repartizați corpurilor de comisia respectivă de rechiziții. In acest scop ofițerul cu aprovizionarea va fi instruit din timp de pace asupra sursei de rechiziții și a felului cum va urma cu primirea, potcovitului și înhămarea lor la trăsuri.

Pe lângă hrana de rezervă, care se poartă de oameni în sacul de merinde sau în trenul regimentar, trebue să se studieze modul de suplinire al ei în caz de lipsă, cum și modul de a procura hrana proaspătă pe timpul transportului și pentru 2 zile dela ajungerea pe zona de adunare.

Toate aceste date și procedeuri de urmat la mobilizare trebue să fie perfect cunoscute ofițerului cu aprovizionarea pentru a nu fi nevoit să recurgă la improvizațiuni cari provoacă încurcături.

Executarea serviciului în campanie

Art. 37.— Regulele peutru executarea serviciului în campanie decurg din diferite situațiuni în care se află corpul de trupă astfel:

a) Executarea serviciului pe timpul mobilizărei.
b) Executarea serviciului pe timpul concentrărei.
c) Executarea serviciului pe zona de adunare.
d) Executarea serviciului pe timpul operațiunelor active.

ART. 38.—Pentru executarea serviciului pe timpul mobilizări și concentrărei, ofițerul cu aprovizionarea primește ordinul comandantului trupei pentru a pune în aplicare toate dispozițiunile prevăzute în instrucțiunile de pregătire ale mobilizărei privitoare serviciului de aprovizionare, care pe acest timp cad în sarcina corpurilor de trupă.

Atribuțiunile ofițernlui cu aprovizionarea prevăzute în acele instrucțiuni sunt stabilite din timpul de pace și ele prevăd zi cu zi și în amănunte tot ce trebue făcut pentru ca trupa să fie bine hrănită și toată gospodăria corpului complectată astfel că plecarea corpului la ziua fixată să nu fie întru nimic stânjenită.

In general aceste atribuţiuni se referă la :

a) Hrănirea efectivelor de oameni cari zilnic sosesc pentru a complecta unităţile corpului.

b)Complectarea hranei şi tot materialul serviciului de subsistenţă al corpului cu care trebue să plece în campanie.

c) Primirea rechiziţiunilor de material, animale şi trăsuri, pentru organizarea şi complectarea trenului regimentar.

d) Imbarcarea trenului regimentar, pregătirea şi încărcarea în vagon a hranei necesare, pentru a fi consumate în timpul transportului cu calea ferată, cum şi a hranei necesare a fi consumate la debarcarea trupelor pe zona de adunare.

Pentru corpurile destinate a servi în total sau în parte ca trupe de acoperământ, la stabilirea instrucţiunilor de urmat se va avea în vedere repeziciunea cu care se face primirea lor către zona de adunare sau alte direcţiuni. Prin urmare în executarea serviciului se va avea în vedere excepţiunile cari se fac şi procedările de urmat, până ce corpul sau detaşamentul din el, intră în stare normală pe lângă unitatea din care face parte.

ART. 39. — Indată ce corpul a sosit pe zona de adunare, ofiţerul cu aprovizionarea caută a fi zilnic în contact cu serviciul intendenţei, cari din acest moment are sarcina aprovizionărei trupelor şi dela care primeşte detalii relative la locul, timpul şi mijloacele de hrănire pentru care în ordinele zilnice ale comandamentului se prevăd anume principii asupra acestor date.

Toate detaliile şi lămuririle primite dela serviciul intendenţei de către ofiţerul cu aprovizionarea, trebuesc îndată aduse la conoştinţa comandantului corpului de trupă.

Pentru cazul când un corp de trupă soseşte pe zona de adunare mai înainte ca serviciul intendenţei să fi organizat depozitele provizorii, cum e cazul trupelor de acoperământ, corpul de trupă va expedia îndată pe ofiţerul cu aprovizionarea pe teritoriu zonei, spre a lua măsuri şi a pregăti aprovizionările necesare până când serviciul intendenţei va intra în acţiune.

Sosind pe zona de adunare, ofiţerul cu aprovizionarea se va pune în contract cu delegaţii serviciului de intendenţă, care au misiunea de a pregăti aprovizionările depozitelor provizorii şi va pregăti hrana necesară corpului care soseşte chiar în acea zi.

Indată ce serviciul intendenţei a înfiinţat depozitele provizorii, ofiţerii cu aprovizionarea ai trupelor de acoperământ, primesc alimentele dela aceste depozite după normele stabilite şi comunicate din vreme corpurilor.

ART. 40. Pe timpul operaţiunelor în cari pot avea loc marşuri depărtate sau apropiate de vrăjmaş, lupte urmăriri sau retrageri, ofiţerul cu aprovizionarea ia zilnic cunoştinţă de ordine date pentru hrănirea trupelor, execută în amănunt toate prevederile acelor ordine, luând avizul comandantului pentru cazurile neprevăzute.

ART. 41. — Pentru executarea serviciului de subzistenţă al corpului în timpul operaţiunilor active se pot fixa norme şi directive ; împrejurările războiului variind însă dela o zi la alta, tot iniţiativa, prevederea şi simţimântul datoriei sunt elimente de cari ofiţerul cu aprovizionarea trebue în tot momentul să dea dovadă, elemente destul de limpezite de altfel de către regulamentul serviciului de subzistenţă în campanie.

Totuşi ţinând seamă de situaţiunea generală, executarea serviciului de subzistenţă al corpurilor în perioda operaţiunilor active şi chipul funcţionărei acestui serviciu ; coprinde următoarele elemente :

a) primirile şi distribuţiunile zilnice:
b) înlocuirea hranei zilnice;
c) reaprovizionarea trenului regimentar şi mişcarea lui
d) exploatarea resurselor locale;
e) fixarea zonelor de alimentaţiune;
f) executarea rechiziţiunilor;
g) executarea cumpărăturilor ;
h) plata furniturilor;
i) dispoziţiuni speciale cărnei;
j) dispoziţiuui speciale furajuîni şi conbustibilului:
k) cunoaşterea calităţei alimentelor;
l) comptabilitatea ofiţerului cu aprovizionerea.

a) *Primirile și distribuțiuni zilnice.*

ART. 42. — In principiu atât primirile ori aprovizionările de hrană, cum și distribuțiunile la trupe în timpul campaniei se fac de cu seara pentru a doua zi.

Primirile de hrană se fac zilnic la orele și dela depozitele, localitățile sau gările indicate în ordinele de staționare ale comandamentelor.

Pentru primirea alimentelor corpului pe a doua zi merge—afară de cazuri extra-ordinare—însuși ofițerul cu aprovizionarea însoțit de personalul ajutător necesar și trăsurile sacii și obiectele de trebuință.

Pentru cazurile anormale primirile se fac după dispozițiunile comandantului trupei respective.

Ofițerii cu aprovizionarea vor avea totdeauna cu dânșii carnetele cu bonuri chitanțe și facturi, pentru a libera celor în drept după cazuri.

Distribuțiunile pe subîmpărțiri în corp se fac de către ofițerul cu aprovizionarea cu regulă și la timpul hotărât de comandant.

In principiu pregătirea și distribuirea mâncarei se face după cazuri potrivit regulamentului serviciului în campanie, care stabilește orele de mâncare după cele de plecarea în marș.

b) *Inlocuirea a hranei zilnice*

ART. 43, — Hrana proaspătă pe o zi purtată de soldat și dusă pe trăsurile de aprovizionare se numește *„hrană de zi"*.

Această hrană trebue consumată în ziua plecărei, după ordinele date după executarea marșului din acea zi,

In principiu această hrană se înlocuește în fiecare seară.

Pentru cazurile de forță majoră, ofițerul cu aprivizionarea prevenine pe comandant asnpra felului mai lesnicios de înlocuire a hranei de zi.

ART. 44. — Ca bază a procedărei de înlocuirea hranei consumate zilnic în campanie, potrivit celor prescrise de regulamentul de subzistențe și pricipiilor operațiunilor militare, se are în vedere următoarele :

Hrâna zilnică d'asupra oamenilor se înlocuieşte de regulă dela trăsurile de aprovizionare ale corpurilor afară de cazuri anormale, când se dau ordine în raport cu situaţiunea.

Hrana proaspătă dela trăsurile de aprovizionare se înlocueşte:

a) Dela coloana de subzistenţă în regulă generală;

b) Dela diferire staţiuni de cale ferată unde vor fi depozite sau trenuri magazii, în cazuri când distribuţiunea dela coloane nu s'ar putea face.

c) Din rechiziţiunile locale strânse prin îngrijirea corpurildr de trupă, când împrejurări diverse vor impune aceste;

d) Şi în fine prin consumarea unei zile de hrană dela sac, când situaţiuni anormale n'ar îngădui înlocuirea cu hrană proaspătă.

ART. 45.— Punctele, localităţile şi ora distribuţiunilor de alimente se fixează în fiecare zi după intrarea trupelor în cantonamente prin ordinele de staţionare. Dacă din diferite cauze acest ordin ar fi întârziat a se da, ofiţerul cu aprovizionarea este ţinut a lua informaţiuni dela serviciul intendenţei respective asupra locului şi orei de distribuţiune.

Indată ce ordinul de staţionare s'a primit la core ofiţerul cu aprovizionarea pleacă îndată la centru di distribuţiune al subîmpărţirilor, unde execută primirea şp încărcarea proviziunilor în timpul fixat prin ordinul dat, îngrijind a conduce convoiul în cantonament, unde urmează a face distribuţiunea la trupă.

ART. 46.— Distribuţiunea alimentelor la sub împărţirile în corpuri se face pe temeiul trebuinţelor zilei următoare. De ordinar se face mai întâiu distribuţiunea hranei care a fost transportată în trăsurile de aprovizionare şi numai în urmă, eşalonul de trăsuri porneşte la centrele de distribuţiune pentru a se reaproviziona.

Pentru a se înlătura îngrămădeli de personal la serviciul şi locul de distribuţie în corpuri, ofiţerul de aprovizionare supune aprobărei comandantului un program oral de distribuţiune, afară dacă nu ar conveni mai bine ca la ora raportului corpului fiecare sub împărţire să ia notă la ora la care va primi alimentele pentru a doua zi.

c) *Reaprovizionarea corpului alimentar*

ART. 47. — Hrana proaspătă purtată în trăsurile de aprovizionare se înlocueşte după cazuri:

a) Dela coloana de subsistenţă a corpului de armată când reaprovizionarea se face prin convoiuri.

b) Dela trenul magaziei, sau dela staţia de cale ferată când reaprovizionarea se face prin mijlocirea căilor ferate.

c) Dela centru de aprovizionare respectiv când recomplectarea proviziilor consumate se face prin exploatarea resurselor locale şi în fine.

d) Dela portul său vasul orânduit când reaprovizionarea s'ar face pe calea unui curs de apă.

Când din diferite împrejurări nu s'ar fi dat cuvenitul ordin de reaprovizionare până la ora când distribuţiile în corp s,au terminat, ofiţerul cu aprovizionarea are îndatrorirea a sa informa la serviciul de intendenţă prevenind şi pe comandantul său în caz de s'ar fi întârziat prea mult cu darea ordinului de distribuţiune.

Hrana de rezervă dela sacul de merinde consumată după ordinele superioare se înlocueşte îndată ce timpul îngădue a se face distribuţiunea la oameni. Raţia sau parte din raţia consumaţă se ia din hrana de rezervă purtată de trăsurile trenului regimentar, iar complectarea acestor trăsuri cu hrana ce a distribuit oamenilor, se face de drept şi fără vre-o intervenire oficială dela secţia respectivă a coloanei de subsistenţă No. 4. In această privinţă ordinul de consumare a hranei de rezervă prevede neapărat şi calea de înlocuire a acestei hrane.

Dacă întâmplător corpul nu a putut primi această hrană în cursul zilei când ea fost consumată a doua zi dimineaţa cel mult ofiterul cu aprovizionarea, în cazul că n'a primit vre-o înştiinţare dela serviciul intendenţei, va putea, cu aprobarea numai a comandantului, să cumpere de pe loc hrana de rezervă similară sau echivalentă, spre a nu transporta căruţele goale şi cu o cantitate de hrană de rezervă mai mică de cât cea regulamentară.

d) *Exploatarea resurselor locale*

ART. 48. — Când se dispune hrănirea trupelor prin exploatarea locală, rolul ofiţerului cu aprovizionarea devine mai greu şi în acest caz potrivit situaţiunii şi ordinelor date, li se dă ca ajutoare gradaţii şi trupa necesară pentru a forma un grup deosebit, numit grupul de exploatare. Acest grup este la dispoziţia sa pentru a pregăti alimentele adunate. rechiziţionate, pe cari apoi le ia în primire celălalt grup zis „de distribuţie".

ART. 49. — Strângerea proviziilor se face sau prin serviciul intendenţii şi atunci ofiţerii cu aprovizionarea dau numai concursul lor cu grupul de exploatare sau acest serviciu împarte zona de alimentaţiune pe corpuri şi serviciuri, aşa cum a fost fixată de comandament şi ofiţerii cu aprovizionarea execut singuri strângerea proviziilor.

Pentru executare se urmează principiile puse de regulamentul rechiziţiilor militare în timp de războiu, păzindu-se cu stricteţă şi dispoziţiile regulamentului serviciului în campanie.

ART. 50. — Pentru ca pe deoparte să nu se uzeze prea mult materialul serviciului de subsistenţă al corpurilor, iar pe de alta să se poată executa mai repede exploatarea resurselor, ofiţerii cu aprovizionarea vor utiliza trăsurile, uneltele şi ateiajale particularilor, întru cât aceasta n'ar stânjeni trupele şi buna lor pregătire de marş sau lupte şi întru cât aceasta ar fi îngăduit prin ordinele de comandament.

ART. 51. — In cazul că din diferite motive nu s'ar fi fixat unui corp de trupă zona s'a de alimentaţiune, atunci întinderea cantonamentului acelui corp, cu toate satele şi fermele ce cad pe el, se consideră ca zonă de alimentaţiune a sa şi dispune în consecinţă exploatarea ei

e) *Executarea rechiziţiunilor*

ART. 52. — Felul cum trebuesc executate rechiziţiunile militare este prevăzut în legea de rechiziţii publicată în Monitorul Oastei No. 15 din 1 Aprilie 1906;

iar principiile de ordine în îndeplinirea acestui serviciu de către toate organe militare împuternicite a face rechiziţiuni militare în timp de războiu, sunt prevăzute de articolele 287 şi 288 din regulamentul serviciului în campanie şi de art. 106, 107, 108, 109, 110, 111 şi 112 din regulamentul asupra serviciului de subsistenţă în campanie. (Vezi toate aceste legi în Vol. II).

ART. 53. — Ofiţerii cu aprovizionarea ai corpurilor de trupă, îndeplinesc rolul de executori şi organe ajutatoare în facerea rechiziţiilor totdeauna când direcţiunea acestor operaţiuni o are serviciul de intendenţă.

In acest caz ei primesc ca de ordinar productele rechiziţionate şi adunate prin mijlocirea serviciului intendenţei, liberând bonurile şi actele cuvenite depozitelor sau autorităţilor cari le-au strâns şi dedozitat.

ART. 54. — Când potrivit art. 106 din regulamentul de subsistenţă dreptul de a face rechiziţiuni s'a delegat şi ofiţerilor cu aprovizionarea, aceştia au în acest caz şi rolul de direcţiune în serviciu, pentru cari singuri se vor prezenta muncipalităţilor sau persoanelor, după cazuri, spre a cere, în numele legii, punerea la dispoziţiunea corpului lor de trupă a tuturor productelor de care are nevoe şi în raport cu ceea ce există de fapt.

Identitatea ofiţerului cu aprovizionarea este justificată la cerere prin calitatea lor şi prin ordinul comandamentului care prescrie rechiziţiunea.

Pentru înlesnirea în strângerea proviziilor ofiţerii cu aprovizionarea dau autorităţilor şi persoanelor concursul şi garda necesară pentru paza lor, până când ele sunt recepţionate şi ridicate prin înlesnirea formelor prevăzute în articolele respective de mai jos.

Transporturile proviziunilor rechiziţionate în cantonamente se vor putea face şi prin chiar căruţele particulare cu care ele sau strâns, în cazul că aceasta nu aduce corpurilor veriun inconvenient, mai cu osebire că prin acest mijloc se vor mai economisi şi trăsurile de aprovizionare ale corpurilor de trupă. Pentru ordinea şi paza lor se va orândui garda necesară.

Dela buna chibzuinţă şi prevedere a ofiţerilor cu aprovizionarea atârnă şi o mare înlesnire şi câştigare de vreme în facerea distribuţiunii pe subîmpărţiri, putân-

du-se repartiza proviziunile rechiziţionate chiar de pe loc, ca astfel carele să poată merge deadreptul la acele subîmpărţiri.

ART. 55. — Pentru îndeplinirea cu regulă a serviciului de rechiziţiune, ofiţerii cu aprovizionarea vor avea cu dânşii carnetele de ordin de rechiziţii, de facturi şi de bonuri, din cari se detaşează, după cazuri, foile respective, după ce s'a înscris la fel şi în matcă, semnându-se

f) *Ecsecutarea cumpărărilor*

ART. 56. — Când se va dispune ca aprovizionarea corpurilor de trupă in campanie să se facă prin cumpărături de către ofiţerii cu aprovizionarea, cum de fapt se întâmplă în cazul unor operaţiuni izolate şi urgente, sau când pentru anumite motive nu se găseşte nemerit a se usa de rechiziţiuni, atunci direcţiunea serviciuiui de aprovizionare cade în sarcina comandanţilor respectivi, având ca executori pe ofiţerii cu aprovizionarea.

Cumpărăturile se execută conform celor prescrise la art. 98 şi următoarele, din regulamentul serviciului de subsistenţă în campanie.

Art. 57. — Pentru înlesnirea executărei serviciului de cumpărături zilnice ofiţerii cu aprovizionarea vor căuta.

1. Să ceară sumele trebuincioase pentru a face îndată plata cumpărăturilor mărunte.

2. Să comunice ofiţerului plătitor ai corpului în fiecare seară la raport suma de bani numerar de care trebue să dispună a doua zi.

3. Să'şi procure tarifa şi bursa oficială a localităţei în care operează spre a cunoaşte preţurile diferitelor alimente şi furnituri.

Pentru cazul când pe baza preţurilor oficiale ale bursei părţile n'ar cădea la învoială, ofiţerii cu aprovizionarea vor lua avizul comandanţilor respectivi, cari au dreptul a aprecia cazurile şi a aproba mărirea preţurilor.

Art. 58. — Suma care se va da ca avans permanent ofiţerilor cu aprovizioarea va fi egală cu costul a 2 zile de hrană pe intregul efectiv ai trupei, ofiţerilor şi animalelor corpului calculată după preţurile zilei.

Art. 59 — Ofiţerii cu aprovizionarea vor trata personal cumpărăturile şi direct cu vânzătorii, conform art 100 din regulamentul serviciului de subsistenţă în campanie.

Pentru a nu da loc la nemulţumiri ori neînţelegeri, ofiţerii cu aprovizionarea vor libera vânzătorilor o notă de învoială din carnetul cu matcă în care se va trece cantitatea alimentelor cumpărate şi preţul unitar. Această notă semnată de ambele părţi slujeşte şi ca factură prin complectarea datelor de pe contra-pagină semnându-se de vânzători în dreptul furniturei predate.

ART. 60 — Primirea şi predarea alimentelor se va face fie în localul vânzătorilor, în care caz ofiţerii cu aprovizionarea vin cu trăsurile respective, fie în cantonamente prin căruţele sau mijloacele vânzătorilor.

Incărcarea proviziilor şi într'un caz şi într'altul se va face pecât cu putinţă pe unităţi din corp.

g) *Plata furniturilor în general*

ART. 61. — In campanie plata aprovizionărilor militare se face celor în drept după cazuri, astfel:

Pentru furniturile rechiziţionate ofiţerii cu aprovizionarea liberând bonuri comunelor sau persoaneior, plata se face îndată de către corpuri conform art. 39 din legea de rechiziţii, adică pe temeiul tarifelor speciale ale zonei respective. Ofiţerii cu aprovizionarea vor avea grijă ca îndată ce furniturile recepţionate au fost predate să avizeze pe plătitorul corpului.

Pentru furniturile rechiziţionate în timp de război plata se face prin ordonanţare asupra comunelor pe temeiul bonurilor şi actelor îmborderate de către serviciul intendenţei comandamentului respectiv. In consecinţă ofiţerii cu aprovizionarea au îndatorirea a trece în bonuri cantităţile exacte de provizii ce au primit, scriindu-le neapărat şi în litere.

Pentru furniturile cumpărate direct de către corpuri plata se face de către ofiţerii cu aprovizionarea din avansele ce au.

h) *Dispoziţiuni speciale cărnei*

ART. 62. — Dispoziţiunile speciale privitoare la carne sunt prevăzute de art. 134 la 139 din regulamentul serviciului de subsistenţe în campanie.

Anexa lit A alăturată la această instrucţie, arată procedeurile de urmat relative la tăerea vitelor.

ART. 63. — Pentru serviciul măcelăriei, corpurile având asupră-le uneltele necesare, ofiţerii cu aprovizionarea vor fi îndatoriţi ca în timpul diferitelor marşuri, manevre să asiste la tăiatul vitelor de către întreprinzătorii sau serviciul intendenţei, atât dânşii cât şi echipa de soldaţii măcelari.

Pentru a apropia cunoştinţele strict necesâre atât în alegerea vitelor cum şi tăerea şi îngrijirea lor, corpurile vor dispune ca cel puţin o săptămână pe an ofiţerii cu aprovizionarea să meargă la abatoarele comunale împreună cu echipa anume destinată pentru serviciul de măcelărie al corpului spre a-şi apropia cunoştinţeie strict necesare.

In garnizoanele reşedinţe de divizii aceste dispoziţiuni se va aplica după o instrucţiune ce se va da de către intendenţii diviziilor cari sunt îndatoraţi a conduce pe ofiţerii cu aprovizionarea la abator, unde le va da lămuriri asupra tuturor chestiunilor privitoâre serviciului de carne în campanie.

ART. 64. — Pentru formarea şi instruirea echipelor de măcelari corpurile de trupă sunt de drept autorizate ca o săptămână pe an de preferat înaintea manevrelor, să-şi procure carnea în vite pe cari le vor tăia în corp sub îngrijirea ofiţerilor cu aprovizionarea.

i) *Dispoziţiuni speciale furajelor şi combustibilului*

ART. 65. — In campanie aprovizionarea şi distribuirea furajelor şi combustibilului se face de ordinar numai din resursele locale, ofiţerii cu aprovizionarea sunt îndatoraţi a îngriji ca în fiecare zi furajul şi combustibilul să se primească pentru toţi caii şi animalele corpurilor cu drept la hrană.

ART. 66. — Corpurile de trupă călări, având ser-

viciul de aprovizionare mai greu decât cele pedestre vor da ofițerilor cu aprovizionarea ajutoarele necesare în grade și soldați astfel ca serviciu să nu sufere.

De obicei fie-care escadron sau baterie având chiar din timp de pace formată câte o echipă zisă «de furăjieri» toate aceste echipe mărite în timp de război și conduse de câte un gradat, trec de drept sub direcțiunea ofițerilor cu aprovizionarea care le întrebuințează atât în concursul ce trebue să dea serviciului de intendență în strângerea furajelor cum și la facerea directă a aprovizionărilor, când acesta s'ar fi lăsat asupra corpurilor.

ART. 67.— Pentru îndestularea corpurilor cu combustibil pentru fiert hrana bivuac, încălzit, etc., ofițerii cu aprovizionarea își calculează nevoile astfel în cât totdeauna să aibă pe trăsuri lemnele necesare pentru o distribuțiune adică o jumătate rație.

Grija detaliilor acestui serviciu o au bucătarii asupra cărora se distribue și uneltele de exploatare, topoare, ferăstrae și altele.

ART. 68. — Ca și pentru serviciul de carne, corpurile instruesc din timp de pace personalul destinat exploatărei furajului și combustibilului în campanie fiind îndatorate la aceasta prin chiar instrucțiunile de mobilizare anuale de buna pregătire a armatei pentru război.

In acest scop ofițerii cu aprovizionarea vor studia cestiunea din toate punctele de vedere și vor ține conferințe gradelor furajere la epocile fixate de către comandantul corpului, asupra chestiunilor următoare:

Cunoașterea uneltelor trebuincioase și buna lor întreținere.

Asupra felului și calității furajelor și combustibilului și înlocuirei în caz de lipsă.

Modul de încărcare pe trăsuri, furgoane, etc.

Cunoștințe practice asupra măsurătoarei clăilor, șirelor, magaziilor, etc.

Modul de formare al clăilor și șirelor, așezarea sacilor cu grăunțe în trăsuri, șoproane, magazii.

Șefii serviciilor de intendență când vizitează corpurile se vor încredința dacă cele de mai sus se execută regulat dând și ei deslușirile ce ar crede ofițerilor

FUNDAȚIUNEA UNIVERSITARĂ CAROLI DONAȚIUNE

cu aprovizionarea pentru îmbunătățirea instrucțiunei acestei părți a serviciului de aprovizionare în campanie.

ART. 69. — Pentru cunoașterea calității furajelor și combustibilului ca și pentru celelalte detalii de exploatare a se avea în vedere instrucțiunea litera B, (de mai jos).

Dispoziții speciale legumelor și lichidelor

ART. 70. — Legumele și lichidele se distribue trupelor zilnic ca și carnea. Ofițerii cu aprovizionarea posedă uneltele, obiectele și vasele necesare în care ele se primesc dela depozite sau coloane, păstrându-se în trăsurile de aprovizionare.

Cunoașterea calităților și detaliile cu privire la exploatare sunt prevăzute în instrucțiunile litera C, (de mai jos).

Contabilitatea serviciului

ART. 71. — Pentru serviciul aprovizionărei corpurilor de trupă ofițerii cu aprovizionarea țin scriptele prevăzute de regulamentul de administrație al corpurilor de trupă și anume:

1. Registrul de subsistență Model 375.
2. Livretul de ordinar.
3. Registul de bonuri.
4. Carnetul cu matcă Model 628 cuprinzând 50 facturi fiecare.
5. Imprimatele de rechiziții.

ART. 72.— Pentru inlesnirea serviciului aprovizionărei în campanie, corpurile vor îngriji din timp de pace, ca ofițerii cu aprovizionarea să aibă în tot momentul o serie complectă de registre și imprimate, în care vor începe să opereze din întâia zi de trecere a armatei pe picior de război.

Operațiunile în registre urmează până la terminarea lor, când se continuă în altele.

Registrele și scriptele diverse se păstrează de corpuri, până se lichidează definitiv socotelile campaniei, și controlul este terminat de către Inalta Curte de Compturi.

ART. 73.— Justificarea cumpărăturilor efectuate prin ofițerul cu aprovizionarea se face în două moduri.

a) Dacă cumpărarea se face dela un vânzător stabil care exercită comerț cu firmă înregistrată, actul justificativ va fi factura vânzătorului.

b) Când cumpărătura se va face dela un vânzător ambulant, sau direct dela domiciliul locuitorilor, justificarea se face cu factura tăiată din carnetul cu matcă model 628.

Facturile vor avea timbrul legal aplicate pe ele, valoarea lui se scade vânzătorului care semnează peste timbru și certifică primirea sumei.

Pentru cumpărările de o valoare care trece de 500 lei se reține vânzătorului și taxa de înregistrare care se varsă la tezaur, anexându-le recipisa la factură.

Aceste dispoziții se vor aplica și în timp de război, chiar în țara inimică, făcându-se excepții cu timbrarea facturilor și plata taxelor de înregistrare, care nu s'ar putea aplica.

Notă. — Pentru campanie sunt carnete cu facturi speciale (verzi) în cari valoarea timbrelor și taxele de înregistrare se scad din valoarea facturei, ne mai aplicându-se timbre.

ART. 74. — Lichidarea cumpărăturilor se face tot în 2 moduri:

a) Când cumpărăturile sunt făcute în contul corpului, ele se lichidează prin trecerea în cheltueli la fondurile respective, sau în livretul de ordinar.

b) Când cumpărăturile sunt făcute în comptul altor fonduri și sumele trebuesc rambursate (furaj, lemne etc.), compturile sau facturile, se predau de către ofițerul cu aprovizionarea casierului corpului, care pe categorii de materiale sau merinde, le înregistrează și le înaintează pentru ordonanțarea și rambursarea sumelor cheltuite sau pentru justificarea avânselor cari s'ar fi liberat.

ART. 75. — și cel din urmă.—Aceste instrucțli cu anexele alăturate la ele, se vor pune în executare pe data dela aparțiunea lor.

Anexa litera A

Dispoziţiuni privitoare carnei

I

Alegerea animalelor

Oricari ar fi specia sau rasa animalelor de consumaţiune, se cere ca ele că fie bine conformate, sănătoase şi într'o potrivită stare de îngrăşare. Este de recomandat a se prefera vitele—boi şi vaci—cari n'au fost supuse unei munci excesive înainte d'a fi tăiate.

Rasa bovină

Conformaţia boilor de măcelărie cari dau o carne bună atât ca cantitate cum şi ca calitate, au coarnele mari, pe când capul, sistemul osos şi extrimităţile membrilor relativ mici şi uşoare.

Talia vitelor de măcelărie variază după rasă şi vârstă la noi în ţară talia de mijloc este de preferat.

Greutatea minimă a boilor faţă cu producţiunea noastră este de 250 kilo, pe când a vacilor până la 175 kilo.

Prezintă însă variaţinni însemnate rasele din diferite regiuni, vitele din Moldova, mai cu seamă boii, sunt mult mai mari şi mai grei decât cei din Muntenia.

Animalul sănătos se cunoaşte după următoarele caracteristice.

Mersul uşor, regulat şi liber, fizionomia vioae, conjuctiva colorată roz, ochii vioi, nările deschise şi curate urechile şi botul reci, părul lustruit, coloana vertebrală uşor flexibilă, respiraţiunea uşoară şi regulată, rumegarea activă. iar la vaci nici o urmă de scurgere prin vulvă.

Animalul bolnav se cunoaşte după următoarele caracteristice;

Atitudinea obosită şi neliniştită fizionomia tristă, ochii strălucitori dar fără expresiune şi câte odată lăcrămând sau înroşindu-se, lipsa poftei de mâncare, botul uscat cu sau fără scurgeri de materii văcoase prin

nări, gura caldă şi adesea băloasă pielea uscată caldă şi lipsită de supleţă, iar părul aspru şi fără lustru.

Coloana vertebrală este curbată şi prea sensibilă, uneori vita geme tuşeşte, rumegaţia este neregulată şi întreruptă, respiraţia grăbită. dacă animalul se îmboldeşte a merge repede.

Pentru animale destinate a merge în urma coloanelor, fie pentru tăere zilnică, fie în parcurile de vite, trebue observată starea picioarelor şi înlăturate acele cari au tumori, sau sunt prea obsite.

Vitele sănătoase sunt într'o stare potrivit de îngrăşare, lucru care se cunoaşte îndată dacă privim formele trupului cari trebue să fie rotunjite, coastele nepronunţate vederei, iar toate părţile osoase dispar sub muschi de carne.

Boii şi vacile de consumaţiune nu trebue să fie nici prea bătrâni nici prea tineri, aşa că ei pot fi buni de tăiat între 4 şi 10 ani.

Rasa ovină

In armata noastră de şi nu există obiceiul d'a se consuma carnea de oae, totuşi în timpul campaniei nu-se va putea exclude consumarea lor.

Aceste animale sunt de preferat boilor şi vacilor în marşuri de mai multe zile, căci ele în mersul lor se hrănesc relativ şi suportă oboselile cu mai mare uşurinţă, au însă inconvenietul că trebue un număr însemnat ca să înlocuiască rasa bovină.

Cunoaştea sănătăţei lor este uşoară căci orice indispoziţiune cât de mică se traduce prin refuzul animalului de a mânca sau paşte prin încetarea rumegărei.

Se va prefera animale în vârstă de 3 la 6 ani, cari dau o greutate ae 30 la 40 kgr. de cap.

Rasa porcină

De asemenea se va recurge în campanie şi la consumarea cărnei de porc după antimpuri, excluzându-s numai în timpurile călduroase.

Starea sănătăţei acestor animale se cunoaşte numai decât prin observarea unor turburări în digestie cari pun animalul într'o stare de mişcare neobişnuită şi prin lipsa poftei de mâncare.

Pentru un procent mai mare de carne se preferă în consumaţiune rasa porcilor de baltă pe când pentru grăsime se preferă rasa mongolă.

Recepţia animalelor

Când animalele se procură de către serviciul subzistenţelor, ele se constată mai înainte de către veterinarii respectivi, aşa că ofiţerii cu aprovizionarea le primesc cu bonuri în regulă. In caz când face singuri cumpărarea sau rechiziţia trebue a se convinge dacă localitatea nu este contaminată, în care caz veterinarul trebue să facă alegerea vitelor sănătoase, contrariu prezenţa veterinarului va fi ceruta la tăere.

II

Tăerea animalelor

In principiu tăerea vitelor în campanie se va face totdeauna când este cu putinţă la abatoarele comunale iar când acestea sunt în afara de zona de alimentare sau sunt prea departe, se va preferi marginile cursurilor de apă, tăerea se va face în câmp liber şi ceva mai înalt în afară de cantonamente, avându-se deosebita grije ca terenul pe care sa făcut tăerea să fie bine desinfectată în mod natural prin răscolirea pământului care acoperă urmele de sânge, iar sângele strâns de se va putea, se va îngropa adânc împreună cu resturile neconsumabile.

In principiu se vor tăia vitele celor a căror stare de îngrăşare le pot îngădui oboseala unui marş când e vorba de a se forma cirezi, iar când tăerea se va face din animale cumpărate şi rechiziţionate pe loc, vor fi tăiate acelea a căror produs întregesc 1/2 sau o raţie.

In general vitele alese pentru tăiat vor fi de mai înainte izolate şi ţinute 6 ore fără a li se mai da ceva de mâncare.

Procedura tăerei

Corpurile de trupă posed seriile necesare de unelte pentru acest serviciu precum şi oamenii necesari de rigoare măcelari, iar în lipsă de acei cari au fost deprinşi la meseria tăerei.

Procedeele întrebuintate pentru tăerea vitelor sunt de multe feluri în scop din a se face ca animalul să nu sufere prea mult.

Cel mai întrebuinţat astăzi este acela prin aplicarea „măşcei lui Bruneau"; iar în lipsă de aceste aparate prin punctiunea cefalică.

Cel dintâi procedeu constă în a aduce animalul la locul de tăere de către un om care îl leagă de un par înfipt în pământ lăsând frînghia atât de lungă în cât prin căderea capul să se aşeze liber la pământ. Lucrătorul însărcinat cu tăerea îi aşează masca în faţă petrecând legătura după coarne, după care punând bulonul la gaură măscei din dreptul părţei de sus a fruntei îi aplică cu maiul o lovitură. Animalul căzând jos, lucrătorul face jugulaţiunea sau tăerea beregatei lăsând apoi să se facă scurgerea sângelui după ce lucrătorul cu un cuţit lung a deschis aorta.

Cel de al doilea procedeu, constă numai în înfigerea unui cuţit subţire la vârf în punctul cefalic dintre coarne după care animalul îndată cade jos şi se face jugulaţiunea şi scurgerea sângelui ca mai sus Trebue însă a căuta ca lucrătorul să aibe o bună adresă la înfigerea cuţitului, căci altfel se poate întâmpla ca animalul să nu fie bine atins şi în acest caz va fi greu de tăeat trebuind să fie trânttt la pământ şi prea mult chinuit.

Tăerea propriu zisă fiind terminată se face îngrijirea animalului, care constă în luarea pielei, scoaterea măruntailor, detaşarea capului, tăerea picioarelor din jos de genunchi şi despărţirea trunchiului în sferturi. Operaţiunea aceasta deşi nu prea complicată totuş omul care nu este de meserie nu o poate face decât cu perderi, prin faptul că poate compromite valoarea pielei şi împărţi rău trunchiul, în care caz distribuţiunea pe unităţi nu se va mai putea face astfel ca fiecare unitate să fie egal favorizată de partea calitativă a cărnei.

Tăerea şi grijirea vacilor se face după aceleaş norme cu osebire că trebue mai multă băgare de seamă la detaşarea pielei care fiind mai subţire se poate uşor atinge cu cuţitul.

Pieile odată scoase trebuesc îndată sărate şi apoi văsate serviciului de etape care le expediază la partea centrală sau le negociază.[1])

Tăerea meilor, oilor, berbecilor şi porcilor se face lesne prin înfigerea cuţitului în aortă, iar îngrijirea se face după animal şi potrivit obiceiului; mieii se lasă în tregi, iar oile, berbecii şi porcii se împart pe dindouă în sensul coloanei vertebrale. Măruntaele, plămânii şi picioarele de din jos de genunchi se esclud din disiribuţii.

Pieile se sar se varsă ca mai sus.

Personalul serviciului

Pentru serviciul cărnei la un corp de trupă de forţa unui regiment este suficientă o echipă de cinci măcelari sau soldaţi deprinşi, sub direcţiunea unui gradat neapărat măcelar de meserie, serviciul echipei se împarte astfel:

Un lucrăror face puncţiunea, jugulaţiunea şi scurgerea sângelui, tae picioarele, conduce detaşarea pielei şi îngrijirea.

Doi lucrători ţine animalul în timpul tăerei şi ajută la mişcarea, grijirea şi pusul la cârlig.

Un lucrător primeşte măruntaele şi culege după ele grăsime.

Un al cincilea lucrător în fine, dă ajutoarele de detaliu, deslegări de frânghii, adunări de scule, baterea şi scoaterea de pari şi ţăruşuri şi curăţenia terenului.

Operaţiunile fiind bine divizate şi fiecare om din echipă avându-şi rolul său, tăerea şi grijirea se face repede, astfel că o echipă de cinci oameni este suficientă pentru ca în 6 ore să grijească şease vite mari, cam cât trebue unui regiment de infanterie cu efectiv de război pentru carnea pe o zi.

---

1) Vezi instrucţiunile din M. O. 32: R. 1914, relative la modul de procedare în privinţa păstrărei şi îngrijirei pieilor dela vitele tăiate în campanie trecute mai jos în întregime.

La corpurile cu efective mai mici, ca regiment de cavalerie, artilerie, batalion făcând corp în parte, echipa de lucrători nu poate fi mai mică, dar operaţiunea tăierei va dura mai puţin.

Proporţia de greutate la sută a carnei de consumat

Proporţia de carne de consumat ce rezultă dintr'un animal se obţine prin cântărirea animalului viu şi a cărnei ce rezultă astfel:

Dacă spre pildă un bou cântăreşte viu 300 chilo şi a rezultat 180 chilo de carne de consumat proporţia va fi:

$$\frac{180 \times 100}{300} = 60 \text{ chilo la } \%$$

Proporţia de carne rezultată dela boi şi vaci variază după rasă, vârstă, sex, felul de hrană şi starea de îngrăşare. In general animalul dă maximul de proporţie la vârsta de 6 ani.

In urma unor calcule făcute, vitele cântărite pe picioare, pentru 100 kilograme, produc cantităţile de carne următoare:

Pentru boi 50 la 60 kilograme.
Pentru vaci 45 la 55 kilograme.
Pentru viţei 55 la 60 kilograme.
Pentru oi 45 la 47 chilograme.
Pentru porci 75 la 78 chilograme.

Diferenţele constând în piele, mărunţae şi părţile cari nu se consumă.

Pe temeiul acestor date se poate face calcule de prevederi pentru cumpărări sau rechiziţii de vite.

La noi în ţară rasa bovină de şi nu este degenerată, totuşi din cauza neînţelegerei şi neaplicărei unui sistem de hrănire metodic, nu numai că animalele nu se desvoltă în creştere, dar în general pentru a fi tăiate e nevoe să fie puse la îngrăşat, altfel produsul cărnei n'ar renta de loc capitalul ce se pune în cumpărătură.

III

Examenul carnei

Nu este de ajuns a stabili că examinarea animalului înainte de tăere ar confirma sau garanta în mod absolut calitatea carnei. De aceia după ce s'a făcut tăerea se examinează şi carnea dacă nu cumva se prezintă urmele vreunei boale care ar opri darea ei în consumaţiune.

Câteva noţiuni sumare asupra cunoaşterei calităţei carnei tăiate trebue să le aibă oficerii cu aprovizionarea cari nu pot avea în tot momentul la îndemână un veterinar sau un medic.

In principiu examinarea calităţii cărnei se face după ce animalul s'a răcit bine, dacă după cel puţin 6 ore dela tăere carnea se prezintă tot moale şi cu un miros pronunţat, atunci este o probă de o maladie oarecare şi carnea nu poate fi consumată ci îngropată adânc în pământ,

O carne de bou bună şi sănătoasă se cunoaşte după următoarele caractere:

La suprafaţă în exterior nu se observă pete ori umflături.

Culoarea musculaturei este roşie închisă şi uniformă.

Grăsimea se prezintă tare la pipăit, având culoarea albă bătând puţin în galben, cam ca a untului de vacă proaspăt, afară de aceea a viţeilor care este de ordinar albă.

Măduva oaselor tubulare este tăricică, compactă, iar construcţia seamănă cu untul topit.

Mirosul natural şi nealterat.

O carne bolnavă se cunoaşte:

După pipăit dacă ea şi după 12 ore e moale.

Culoarea neuniformă şi bătând în vânăt sau negru având aproape aspectul unei cărni fierte.

Mirosul neplăcut, pronunţat a sânge şi uneori lăsând urmele medicamentelor date pentru însănătoşire.

Grăsimea moale şi culoarea ştearsă.

IV

Distribuţiunea carnei

In todeauna se va căuta ca unităţile să fie la fel favorizate în distribuţii, dându-i-se neapărat sfertul cuvenit şi apoi proporţional din resturile consumabile ca ficat, părţi dela gât, limbă şi altele.

In principiu carnea nu se poate distribui de cât după 6 ore dela tăere când sângele s'a scurs şi apa s'a evaporat, ceiace complect nu se face înainte de 12 ore.

Se esclude din distribuţie, căpăţâna, plămânii, picioarele din jos de genuchi şi măruntaele, burtă şi maţele.

In caz că împrejurările impun a se face distribuţia mai înainte de 6 ore se distribue un plus de 4—6%.

Carnea rămasă nedistribuită se păstrează bine la un loc uscat chiar vara timp de 24 ore.

Cantităţi mai mari se sară şi se pun la butoae.

Notă — *Instrucţiuni relative la modul de procedare în privinta păstrării şi îngrijirii pieilor provenite dela vitele tăiate în timpul unei eventuale mobilzări.*

M. O. 32 R. 1914

Pieile vitelor tăiate pentru hrana trupelor în campanie având o valoare bănească importantă, serviciile de aprovizionare ale corpurilor şi depozitelor administrative trebue să dea cea mai mare atenţiune la conservarea şi depozitarea lor, pentru a nu se aduce pagube prin alterare sau pierderi. In acest scop se ordonă următoarele :

Pieile vitelor tăiate, atât la depozitele administrative cât şi la corpuri, vor fi scoase de pe vite cu îngrijire, în aşa fel ca pieile să nu aibă decât tăetura în lung, urmând dela cap până la vârful coadei, şi au patru tăeturi în lungul picioarelor, pornind dela trunchiu până la unghie ; orice alte tăeturi nu ajută întru nimic la scoaterea piei, ci din contră îi scade din valoarea ei:

Pieile scoase după vite în felul arătat vor fi întinse cu partea păroasă pe pământ, iar partea de deasupra, după ce va fi curăţita pe cât va fi cu putinţă de resturile de carne, se va presăra cu un strat subţire de sare grunjoasă, lăsându-se $^1/_2$—1 oră expusă aerului. După

această se strânge în 4 sau 8, după mărime, cu pielea capului şi picioarele înăuntru.

Pieile se vor înscri în registrul de subsistenţă, atât acelea ale vitelor primite din depozitele administrative, cât şi ale vitelor rechiziţionate sau cumpărate direct de către corpuri.

Pieile strânse de corpurile şi servicile din întâia linie se varsă zilnic la depozitele mobile, cari le înregistrează.

Şefii depozitelor mobile, dacă n'a intervenit o întreprindere spre a le ridica, le expediază la depozitul central respectiv, unde are loc vinderea lor prin îndeplinirea formelor regulamentare.

Banii prinşi din vânzare se vor face venit la tezaurul armatei cu un exemplar din procesele-verbale, iar al doilea va servi la scăderea pieilor din registru.

Anexa litera B

Furajele şi combustibilul

Fânul poate fi natural ori artificial, cel natural poate fi de pădure, de coasfă, de şes şi de baltă. Cel artificial ce se cultivă la noi este lucerna şi trifoiul. Calitatea fânului se cunoaşte după coloarea care trebue să fie verzue şi după miros, care trebue să fie plăcut. Fânul ploat şi muced, ori cel mălit se exclude din aprovizionare. In principiu aprovizionarea fânului se face din cel mai bun din care se găseşte în localitate.

Paele de orz, ovăz şi grâu sunt cele admisibile, iar în lipsă se admit şi cele de secară. Condiţiunea este să fie din ultima recoltă, şi să nu fie plouate.

Orzul şi ovăzul se admite şi se preferă acela din ultima recoltă, curat, fără miros şi cu densitate de minimum 40 chilo ovăzul şi 54 orzul.

Lemnele. Se admit în timp de campanie orice fel de lemn şi orice fel de combustibil care poate servi la fiertul hranei şi la nevoile bivuacului. Când sunt oferte multe se preferă esenţele tari ca: ştejar, cer, fag şi carpen.

Distribuţiuni. In campanie lipsind timpul material în care atât aprovizionarea cum şi distribuţia furajelor şi combustibilului să se facă cu cântăreală riguroasă, prac-

tică şi iscusinţa ofiţerilor cu aprovizionarea sunt adesea chemate a ţine loc la cântar. Totdeauna când se va putea se va prefera fie şi plătind ceva mai mult fânul şi paele presate, căci ele înlesnesc şi mânuirea şi înlătură şi risipă.

Cu privire la cumpărăturile de furaje în clăi şi magazii, elementele de apreciere întemeiate pe cubaj, intervin totdeauna pentru a nu se perde vremea cu cântăritul

Pentru acesta se va avea în vedere următoarele date:

Un metru cub de fân în clae cântăreşte aproximativ 55 chilo când este de curând aşezat 65 chilo când este de cel puţin 5 luni.

Unul de pae între 42—62 chilo.
Lemnele tari 500 chilo.
Lemnele moi 250 chilo.
} (M. O. 31 R. 1909).

Ofiţerii cu aprovizionarea orânduesc serviciul furajelor aşa fel ca echipa de furajeri să nu se schimbe, căci fiecare om căpătând prin practică o adresă deosebită, se câştigă totdeauna timpul care este atâta de preţios în campanie şi aşa de folositor operaţiunilor militare. Uneltele vor fi totdeauna complecte înlocuind la timp pe cele uzate sau perdute, în care scop vor căuta să aibă mici rezerve de saci, sfori, frânghii, etc.

In principiu distribuţiunile pe unităţi se vor face deodată, aşa de pildă în acelaş timp o unitate poate primi atât păioasele cum şi grăunţele şi toate de odată pot încărca numai fân dacă grăunţele se află în alt loc, cu un cuvânt atârnă dela buna chibzuinţă şi dela buna împărţire a muncei ca unităţile mici să înceapă primirile odată şi la ora fixată să le termine şi aceasta se va putea lesne realiza dacă se va căuta ca în timpul fixat pentru distribuţii nimeni să nu stea sau să aştepte rândul la o distribuţiune.

Instrucţii litera C

Legume şi lichide, brânzeturi şi peşte

Orezul trebue să fie alb, curat, bob întreg şi neatins de gărgăriţe, orezul de India creşte mai puţin la fiert, cel turcesc este mai spornic, cel dintâiu este de o

culoare albă, pe când celălalt bate foarte puțin în gălbiniu.

Arpacașul trebue să fie curat și neatacat de insecte.

Legume uscate, fasolea, mazărea, lintea și bobul trebue să fie din ultima recoltă, curate și neatinse de gărgărițe. Cartofii destul de uscați și neîncolțiți.

Legume verzi: varza ceapa, țelina, morcovii, postârnacul și celelate trebue să fie proaspete, nepălite și nealterate prin veri o stricăciune.

Lichidele

Vinul va fi de vechimea unui an, limpede curat, bun la gust, să nu fie oțețit, preferindu-se cel alb.

Rachiul, când s'ar prescrie distribuția rachiului în locul ceaiului sau cafelei, se va preferi rachiul zis de bucate ca mai sănătos, având tăria de 16 grade.

Brânzeturi

Brânză albă, felii din ultimul an, plăcută la gust și nu prea sărată se preferă totdeauna, putându-se face distribuția mai lesne.

Brânza presată la putini sau la burduşe trebue să fie din aceia făcută în luna August, fiind mai bună și mai sigură la conservat.

Caşcavalul, de asemeni destul de uscat și bine presat, fabricat în August, se poate bine păstra până în primăvară.

Peştele

Când se dispune distribuțiunea de pește se caută totdeauna peștele proaspăt și de preferință crapul și somnul care este mai cărnos și mai lesne de împărțit în cazan. Peștele sărat se poate consuma numai în lipsă de alt aliment și atunci trebue ales din o calitate superioară.

INSTRUCȚIUNI

asupra bucătăriei de campanie portativă

(M. O. 23 R. 1912)

Pentru pregătirea hranei oamenilor în campanie, ministerul în urma studiilor și experiențelor făcute cu diferite sisteme, a adoptat modelul cutiilor păstrătoare de căldură (Kochkisten),

Prima aprovizionare de aceste bucătării s'a făcut în anul 1911.

A doua aprovizionare s'a făcut în anul 1912, cu oarecari modificări aduse modelului prim.

Avem deci, două tipuri de bucătării de campanie: model 1911 și model 1912.

Prin instrucțiile de față se vor arăta și lămuri deosebirile între aceste două modele, deosebiri cari nu modifică, însă, întru nimic principul pe care este bazată construcția și modul lor de întrebuințare.

Nota. — Vezi și ordinul de mai jos al ministerului No. 14.462/1913.

„Pentruca corpurile să poată instrui oameni cu pregătirea mâncărei în bucătăriile de campanie, iar ofițerii și gradele inferioare să cunoască modul cum trebue întrebuințate și îngrijite aceste bucătării, ministerul autorizâ ca la fiecare 6 luni, să se facă experiențe în cursul unei săptămâni, însă numai cu o singură bucătărie pentru a nu se uza toate.

La experiențe se va ține seamă de instrucțiile publicate în Monitorul Oastei No. 33 p. r. din 1912, care sunt distribuite corpurilor în broșură.

Cu această ocazie se recomandă corpurilor a unge bine ghiventurile șurubului dela ventile, care fiind înlocuite prin oțel, în loc de alamă, sunt expuse a rugini".

Scopul bucătăriei

Bucătăria de campanie, pentru a atinge, scopul, trebuie să îndeplinească următoarele condițiuni:

Să se poată transporta cu ușurință;

Mâncarea să se gătească repede și să se păstreze caldă un timp cât se poate mai îndelungat.

Tipul bucătăriei noastre îndeplinește toate aceste condițiuni.

O bucătărie a cărei greutate goală este de 33 ki-

lograme, iar încărcată cu mâncare este de 65 chilograme, conține hrană pentru 32 oameni și poate fi transportată în orice trăsură pe animale și la nevoie, purtată de oameni.

Mâncarea se pregătește cu cea mai mare repezi-ciune, de oarece îndată ce a început fierberea (40—60 minute) cazanul este închis și introdus în cutie, unde fierberea urmează și se desăvârșește până la deplina fierbere a alimentelor. Mâncarea se păstrează fierbinte chiar după 24 ore dela introducerea cazanului în cutie.

Compunerea bucătăriei

Bucătăria de campanie se compune din următoarele părți principale:

1. *Cutia*, în greutate de 19 kilograme, cu pereții alcătuiți de mai multe straturi izolatoare (lemn, asbest, hârtie, pânză uleiată și plută) consolidată în exterior prin benzi de oțel, iar în interior cu căptușală de tablă de zinc.

La cutie se mai află ataşată o pernă pentru a împiedica pierderea căldurii.

Pe capacul cutiei se mai află tablă de zinc care servește drept măsuță pentru tăiat carnea și zarzavatul.

Observație. — Este oprit că pe această măsuță să se tae sau să se sfâme oasele, căci loviturile ar strica cutia

2. *Cazanul*, de care atârnă *cuptorul*, cu care fac corp comun în greutate de 13 kilograme.

Cazanul propriu zis este de nikel curat, de formă paralelipipedică, cu muchiile și colțurile formate prin presiune și rotunjite.

El este format din două bucăți lipite și nituite împreună rezistând la o presiune de 0,5 atmosfere.

La partea superioară cazanul are o deschizătură circulară a cărei periferie este resfrântă și înconjurată de un inel de nickel curat, a cărui secțiune este în formă de U, cu deschizătura în sus, latura exterioară fiind puțin oblică.

Șanțul circular servește la închiderea ermetică a cazanului prin întroducerea într'ânsul a marginei capacului. Inelul să fie în formă de U, are două găuri pentru scurgerea apei.

Observaţie. — Trebue avută deosibită grije ca marginele inelului să fie ferite de orice lovituri, căci o diformare cât de mică a canalului, va avea drept consecinţă ca închiderea să nu se mai facă ermetic.

Pentru aceasta se va avea cea mai mare grije a se feri de lovituri, chiar cu lingura de scos mâncare, această parte delicată a inelului, precum şi marginile capacului.

Capacul cazanului este de nikel curat având forma tronconică, cu marginile îndoite în jos, cari se îmbucă exact în şanţul inelului circular dela gaura cazanului şi permite închiderea ermetică, prin apăsarea de sus în jos, atunci când se învârteşte mânerul maniveli.

Închiderea capacului se face cu ajutorul unei pârghii fabricată din fer Stirian cositorit fără plumb.

Şurubul de închidere, nituit la capac de nichel curat, este găurit, Piuliţa de alamă este prevăzută cu şase găuri pentru eşirea vaporilor.

Aceasta piuliţă la bucătăriile model 1912, are două rânduri de ghiventuri, din cari unul serveşte la închiderea capacului, iar altul la închiderea ventilului.

Pentru limitarea manivelei este nituită la capac o plecă de fer forjat fără plumb.

Capetele pârghiei se razimă şi se ridică sub două mânere fixate la cazan.

Aceste mânere au dedesubt câte o tăetură în care se introduc extremităţile pârghiei înainte de a se începe înşurubarea.

La bucătăria model 1912 capacul se aşează numai într'o singură poziţiune şi anume: extremitatea mai scurtă a pârghiei se introduce totdeauna în mânerul care este mai curbat la mijloc.

La bucătăriile model 1911 (afară de cele cu seriile 1.451—1.500) capacul cazanului se deosebeşte prin aceea că ventilul este fixat alături de manivela de închidere, pe când la bucătăriile model 1912, precum şi la cele 50 bucătării 1911, cu seriile 1.451 la 1.500, ventilul este acţionat tot cu ajutorul manivelei de închidere a capacului.

3. *Cuptorul* (pirostiile) sub care se face focul, ataşat la cazan de patru butoni de nikel, este fabricat din tablă de Oţel Martin.

Părţile transversale se articulează în formă de foarfece, având câte o tăetură unde alunecă butonii cazanului. La partea superioară tăeturile sunt curbate spre interior pentru a opri în repauz butonii cazanului când cuptorul se aşează pe pământ.

Una din laturile mici este deschisă formând gaura cuptorului unde se face focul.

4. O *lingură* în greutate de 120 grame, având coada cu cârlig şi furculiţă pentru scoaterea bucăţilor de carne.

Un *cuţit* în gretutate 90 grame, pentru tăiat carne şi zarzavatul.

Fiecare din aceste părţi principale: *cutia cazanul capacul cazanului, lingura şi cuţitul.* au aceleaş număr de serie

Modul de transportare

Bucătăriile se transporta în trăsurile de subsistenţă ale corpurilor (sau orice alte trăsuri.)

La nevoie pot fi transportate şi pe animale câte două.

In trăsurile de subsistenţă se pot transporta 8 bucătării aşezate pe două rânduri.

Pentru oamenii aflaţi în gardă, în avantposturi sau mici detaşamente, bucătăriile pot fi transportate de doui oameni, ţinându-le de mânere.

Observaţie. — Când se transportă în trăsuri se va îngriji ca bucătăriile să se aşeze în poziţia normală *(cu capacul în sus)* şi astfel ca să nu se roadă între ele, sau de pereţii trăsurei. In părţile expuse se vor izola cu fân sau paie, asemenea când se aşează una peste alta.

Când se transportă pe animale, ele se aşează pe o şea de lemn, prevăzută cu câte două cârlige laterale, în cari se agaţă mânerul cutiei. In lipsă de şea se pot pune câte două în formă de desagi, legându-se cu frânghii de cele două mânere.

Pentru a se feri animalul de rosăturile cutiei, este bine a i se pune o pătură închingată.

Capacitatea

Cazanul, în care se găteşte mâncarea, are o capacitate de 32 litri, din cari scăzându-se spaţiul gol care

trebue lăsat pentru fierbere, rezultă o capacitate de 30 litri.

Observaţie. — Când se găteşte mâncare sub formă de supă, pentru 32 oameni, punându-se 6 kgr. 400 gr. carne (200 grame de om), cartofi (sau orez), zarzavat, sare, etc., volumul rămas disponibil corespunde la 18 | 20 litri.

Rezultă, dar, că, osebit de carne şi zarzavat, fiecare om va avea o cantitate 6—700 mililitri supă, ceeace este mai mult decât îndestulător.

Când se găteşte mâncări scăzute, se înţelege că dintr'un cazan pot mânca un număr îndoit de oameni.

Când se pregăteşte ceai sau cafea, lichidul fiind de 30 litri, rezultă că se pot îndestula 120 de oameni dânduli-se câte 250 mililitri.

Mâncările ce se pot găti

Mâncările ce se pot găti cu aceste bucătării sunt

a) Ceai sau *cafea;*

b) Supe (borş) de orice fel;

c) Mâncări scăzute, precum: pilaf cu carne sau de post, orez cu dovlecei, fasole cu undelemn, cartofi cu grăsime sau cu brânză, tocană cu ceapă şi altele.

Modul de procedare

După ce s'a ales locul potrivit pentru instalarea bucătăriilor (pe cât cu putinţă la adăpost de vânt şi în apropiere de apă), cutiile sunt date jos din trăsuri, aşezate la rând, pe căpătâe de lemne, în caz când terenul este plin de noroi sau zăpadă.

Se deschide balamalele capacului cutiei, care este uşor ridicat, fără a fi lăsat pe spate, sprijinindu-se de cureluşe de piele fixată în unul din colţurile cutiei.

Această precauţiune se cere numai la bucătăriile model 1911 şi trebuie păzită cu îngrijire, de oarece răsturnarea capacului pe spate poate desprinde şuruburile cu care sunt prinse balamalele.

Opservaţie.—In caz când cureluşa s'ar rupe, ea se înlocueşte cu alta sau cu o bucăţică de chingă, asfel

ca capacul să fie totdeauna oprit de a cădea pe spate.

La bucătăriile model 1912 inconvenientul acesta este îndreptat, prin faptul că legatura este astfel făcută că capacul să nu se poată răsturna pe spate.

Scoaterea cazanului din cutie se face apucând de amândouă mânerele şi ridicându-le *drept în sus*, până ce a eşit cu totul din cutie, după care se aşează pe pământ chiar în locul unde urmează a i se da foc.

La aşezarea pe pământ pereţii cuptorului se îndreptează (lărgesc) dela sine, în chip automatic. In caz când acesta nu s'ar obţine complect, ajustarea se face cu mâna foarte uşor.

Lemnele trebue să fie, pe cât cu putinţă, bine uscate despicate şi având lungimea de 30—40 centimetri.

Pentru a grăbi aprinderea focului se va îngriji de puţine pae, surcele sau orice alte materiale ce se pot aprinde mai lesne.

Cantitatea de lemne trebuincioasă pentru o fierbere este de 4—6 kilograme, după starea lor de uscăciune.

La nevoe se poate întrebuinţa cărbuni, pae, etc.

Când carnea şi celelalte provizii sunt gata pregătite pentru a fi puse la fiert, se scoate *capacul* cazanului.

Această operaţie a scoaterei capacului (ca şi a punerii lui la loc) trebue făcută cu mare îngrijire. *încet* fără nici o sforţare şi fără lovituri.

In acest scop se apucă cu mâna dreaptă mânerul şi se răsuceşte, dela dreapta spre stânga *numai atât cât trebue*, pentru ca capetele pârghiei, să poată ieşi afară din scobiturile de sub cele două mânere.

Capacul, scos, se pune la o parte *în totdeauna cu mânerul în jos*, adică cu marginea în sus, de oarece această margine trebue ferită atât de murdării cât şi de orice lovire, pentru a nu se diforma, căci atunci introducându-se în jgheabul inelului gurei cazanului, închiderea nu se va mai face ermetic.

După ce toate productele au fost introduse în cazan (carnea, cartofii sau orezul zarzavatul sarea, etc.), se toarnă apă până la nivelul care corespunde cu 5 c. m. până la marginea superioară a inelului gurei cazanului.

Observaţie. — Acest spaţiu este necesar la fierberea şi la adunarea vaporilor.

Când s'a turnat prea multă apă, astfel ca spaţiul a rămas mai mic decât trebue, atunci când începe ferberea, se osbervă că prin ventil iese zeama în acest caz se ridică cazanul de pe foc se deschide şi se mai scoate cu lingura, o cantitate oarecare de apă.

Când toate productele şi apa sunt introduse în cazan, i se pune capacul, aşezându-l *uşor* fără al *trânti* căci altfel i se expune marginele la teşire (îndoire,) ceace trebue cu desăvârşire înlăturat.

In privinţa punerii şi scoaterei capacului avem oarecari deosebiri între bucătăriile model 1911 şi cele de model 1912, şi anume:

La model 1911 capacul se aşează astfel ca linia de direcţie — *ventil numărul seriei* — să fie paralelă cu pereţii înguşti ai cazanului şi astfel ca extermitatea pârghiei să intre deplin în scobiturile celor două mânere. După aceasta se strânge manivela şurubului până când se simte bine că închiderea este complectă.

După aceasta se deschide *ventilul* care există la marginea capacului şi *numai după aceasta* se dă foc lemnelor de sub cazan.

La model 1912 capacul cazanului se aşează numai într'o singură poziţinne, după cum s'a mai spus deja, şi anume: extremitatea cea mai scurtă a pârghiei se întroduce în mânerul care este mai curbat la mijloc, potrivinduse apoi ca ambele capete ale pârghiei să fie aşezate sub scobiturile celor două mânere.

După aceasta se începe înşurubarea manivelei de închidere a capacului, învârtindu-se dela stânga spre dreapta, până când închiderea este complectă, ceeace se cunoaşte prin faptul că atunci când manivela a înşurubat întregul ghivent, ea pierde contactul cu acel ghivent şi devine liberă.

In acel moment numai *ventilul* rămând deschis.

Pentru a închide şi *ventilul*, se începe din nou înşurubarea tot în sensul dela stânga spre dreapta.

Inchiderea ventilului este, la rândul ei, completă când manivela refuză de a se mai strânge.

După ce s'a dat foc lemnelor şi când acestea sunt pe jumătate consumate, se mai pune câteva bucăţi pentru a întreţine focul până la ferbere.

Începutul fierberei se cunoaşte prin aceea că vaporii de apă încep să iasă afară prin *ventilul*, care atât timp cât cazanul este pe foc, trebue să fie *totdeauna deschis*.

Observaţie. — Lăsarea ventilului deschis este principala grije ce trebue avută, căci dacă fierberea are loc cu ventilul închis atunci presiunea vaporilor va pricinui explozia cazanului.

Dacă lemnele sunt uscate fierberea are loc în timp de 30—40 minute. Dacă sunt mai verzi fierberea poate întârzia până la o oră.

Puţin timp (unul sau două minute) după ce vaporii au început să iasă prin gura ventilului, fierberea fiind bine înteţită, se ia repede cazanul de pe foc (apucându-l cu amândouă mâinele de mânere) şi *imediat* se închide ventilul, după care *de îndată*, fără nici o întârziere este băgat în cutia lui, acoperit bine cu perna, iar căpacul cutiei închis cât mai iute. cu ajutorul balamalelor.

Observaţie. — Orice întârziere la punerea cazanului în cutie va pricinui o răcire a temperaturii, iar ca consecinţă fierberea mâncării nu se va mai putea urma şi desăvârşi în bune condiţiuni, carnea rămând crudă.

Dacă însă cazanul a fost băgat îndată în cutia lui, atunci fierberea urmează încă două ceasuri, *ca şi cum ai fi tot pe foc*, aceasta datorită faptului că pereţii cutiei nu îngădue nici o perdere a căldurii dinăuntru şi nici o pătrundere a temperaturii reci din afară.

Este uşor de înţeles că dacă fierberea preliminară a durat mai mult (pe foc) fierberea definitivă (în cutie) se va desăvârşi mai repede.

Dapă un timp de 2—3 ore dela punerea cazanului în cutie fierberea este desăvârşită şi mâncarea poate fi distribuită.

Dacă nu este nevoie de distribuţie, lăzile sunt puse în trăsurile lor şi transportate acolo unde urmează să se dea mâncarea oamenilor.

Cu modul acesta se poate că după masa de seară, dacă timpul permite, să se prepare dejunul pentru a doua zi, care va fi tot cald, experienţele făcute învederând că chiar după 20 de ceasuri dela gătirea mâncării, supa are încă 60 grade de căldură.

Distribuția

Când mâncarea urmează să se împartă oamenilor atunci cazanele sunt scoase din cutii așa după cum s'a prescris ca să procedeze când se introduc alimentele.

Observație.— Când distribuția se face imediat, adică după 2—3 ore dela punerea cazanelor în cutii, atunci presiunea vaporilor este foarte mare și trebue ca deschiderea capacului să se facă cu multă băgare de seamă căci altfel omul care îl deschide poate fi opărit,

Pentru aceasta bucătarul va înveli mâna dreaptă cu o cârpă, va deschide mai întâiu ventilul, pentru ca o parte din vapori să iasă afară.

După aceasta va începe a deșuruba câte puțin manivela până când puterea vaporilor va slăbi.

După ce capacul s'a ridicat și așezat astfel ca marginile lui să nu se lovească de ceva va începe împărțirea supei, scoțând-o cu lingura ținută în poziție verticală și apoi porțiile de carne, cartofi, orezul, etc. care se află mai la fund.

Curățirea cazanului

După împărțirea mâncării se va curăți și spăla interiorul cazanului.

Pentru a se curăți grăsimea după pereți se va freca ușor cu o cârpa muiată într'o soluție de sodă. In lipsă se va întrebuința cenușe măruntă, pentru a nu se produce sgârieturi.

Pe timpul arderei cazanul se înegrește pe dinafară; aceasta nu are nici un inconvenient, decât acela al aspectului neplăcut.

Când bucătăriile urmează a fi depuse la magazie, este bine a fi curățite și pe dinafară.

Aceasta se poate face frecându-se pereții:

a) Cu o cârpă muiată în cenușe amestecată cu uleiu;

b) Cu rumegătură de lemn și uleiu:

c) Cn hârtie de șmirghel.

O bună măsură pentru a păstra luciul pereților exteriori, este ca înainte de a se da foc, să fie unși cu o perie muiată într'un amestec de apă cu pământ. Prin a-

ceasta se depun pe pereți un strat de noroiu care se usucă și oprește fumul și flacăra a înegri nikelul.

După întrebuințare pereții se freacă cu o cârpă, noroiul cade jos și cazanul rămâne curat.

Pentru curățirea cuptorului de jos se va întrebuința soluția cunoscută de gralit, dată cu o pensulă și apoi frecată cu o perie.

Interiorul cutiei se curăță ștergându-se cu o cârpă puțin udă și apoi șters cu una uscată.

Observație.— In cutiile bucătăriilor model 1911 nu se va turna *niciodată* apă, căci căptușeala fiind de *aluminium*, colțurile nu sunt lipite, iar apa intrând printre rosturi va vătăma straturile izolatoare.

La bucătăriile model 1912 căptușeala interiorului cutiei este făcută din table de zinc lipite la toate încheieturile, astfel că pătrunderea apei printre rosturi nu poate avea loc.

Deci la nevoe și numai atunci când nu este alt mijloc pentru a se aduce apa necesară la locul unde sunt instalate bucătăriile, cutiile pot fi întrebuințate în acest scop, umplându-se cu apă la fântână, sau cișmele, închizându-se capacul și transportându-le la bivuacul bucătăriilor.

Cutiile model 1911 nu pot fi *sub nici un motiv* întrebuințate la aducerea apei.

Indrumări pentru gătirea mâncărilor

Ceaiul se pregătește turnând în cazan apă până la nivelul corespunzător cu distanța de 5 centimetri de la marginea superioară a gurii cazanului, adică lăsându-se golul necesar la fierbere.

Când apa a început să fiarbă (ieșirea vaporilor prin ventilul deschis) se ia cazanul de pe foc, se scoate *ușor* capacul și se introduce *zahărul* și *ceaiul* în cantitățile necesare pentru apa pusă în cazan.

Se închide din nou *capacul* și *ventilul* (fără a se mai pune pe foc), lăsându-se 5 minute, după care ceaiul este gata.

Observație.—Pentru ca ceaiul să fie mai limpede,

este bine ca el să fie pus într'un săculeț de pânză rară, astfel ca foile să nu se împrăștie în apă.

Cafeaua se poate pregăti în acelaș mod ca și ceaiul.

Gătirea supelor. Pregătirea se face întocmai după cum s'a arătat mai sus. Carnea, socotită pentru 30—32 oameni, spălată și bine curățită, este tăiată în bucăți mici (corespunzătoare cu porțiile) și introdusă în cazan, împreună cu oasele de cari se dispune, pentru a avea supă mai tare.

Se pun apoi legumele (cartofi, fasole orez, etc.) sarea, zarzavatul, (morcovi, țelină, pătrunjel, etc.), precum și celelalte condimente (ardei, piper, ceapă, rădăcini aromatice, etc.).

După ce toate productele sau pus în cazan, se toarnă apă până la nivelul de 5 centimetri sub marginea de sus.

Se așează binișor capacul și se închide prin înșurubare.

Se deschide *ventilul.*

Se dă foc lemnelor.

Când vaporii încep să iasă prin gura ventilului, înseamnă că fierberea a început.

Observație.—Dacă supa se face cu orez sau paste făinoase, cari fierb repede și dacă mâncarea este destinată a fi consumată după un timp mai mare de trei ore de la punerea cazanelor în cutii, atunci orezul sau pastele făinoase vor fi atât de sfărâmate prin fierbere în cât aproape nu se vor mai cunoaște.

Acest inconvenient se poate înlătura procedându-se în modul următor:

Orezul sau pastele nu se pun în cazan odată cu carnea, ele se introduc atunci când a început fierberea.

Pentru aceasta, când se observă prima eșire a vaporilor prin ventil, cazanul se ia jos de pe foc, i se dechide capacul, se introduce orezul (sau pastele făinoase), se închide din nou capacul și se pune pe foc, lăsându-se a fierbe până când se observă ieșirea din nou a vaporilor prin *ventil.*

Atunci se ia cazanul *repede* de pe foc, i se închide bine ventilul și *imediat* se bagă în cutie.

Mâncările scăzute.—Cu aceste bucătării se pot găti mâncări scăzute.

Procedarea este întocmai ca şi pentru supe, având-se numai grija ce alimentele introduse să treacă de jumătatea cazanelor adică deasupra niturilor, aceasta în scop ca ele să nu fie topite de căldură.

Când este nevoe ca mâncările să fie mai scăzute şi dacă se dispune de timp, atunci cazanele pot fi lăsate să fiarbă chiar *fără capac*, evaporându-se astfel o cantitate mai mare de apă.

Alte întrebuinţări

Cazanele păstrând mult timp temperatura lichidului, aşa cum era în momentul introducerii lui în cutii, se pot întrebuinţa cu folos în următoarele împrejurări:

1. Dacă într'o localitate s'a găsit apă bună şi rece, iar cazanele urmează a fi transportate goale în altă localitate unde s'ar presupune că nu există apă bună şi rece, atunci ele sunt umplute cu apă şi puse în cutii, care o păstrează cu temperatura avută.

2. Dacă după pregătirea unei mâncări mai avem timp a fierbe apa, aceasta va fi transportată caldă, iar la sosirea în noul cantonament, mâncarea va fi gătită mult mai repede, cu o mai mică cantitate de lemne.

Observaţii generale

1. La luarea cazanului de pe foc trebue băgat bine de seamă să nu se fi prins de picioarele cuptorului cenuşă, cărbuni, pământ, etc,. care se introduc în cutie.

2. Niciodată cazanul nu se va pune pe focul aprins, dacă nu are apă cel puţin cu două degete deasupra niturilor (adică mai mult ca jumătate), contrar căldura focului va deslipi cositorul şi lichidul va curge prin crăpături.

3. Când, în timpul fierberii, se observă că prin deschizătura ventilului iese afară apa, în loc de vapori, înseamnă că cazanul a fost prea mult umplut, nelăsându-se spaţiu gol trebuincios, în acest caz se ia cazanul de pe foc, i se deschide capacul şi se goleşte puţin.

4. Când. întâmplător, s'ar observa că pe lângă nîturile de la mijloc iese apă sau vapori cazanul va trebui cositorit în acea parte, operaţie ce se face uşor de armurierul corpului sau orice meseriaşi fierar.

5. Iarna, sau când timpul este prea friguros, este bine în cazul când cutiile urmează să fie transportate pline cu mâncare, ca ele să fie învelite cu pături, saci, fân sau paie, pentru a le izola, pe cât cu putinţă, de răceala exterioară.

6. Din timp în timp se vor unge următoarele părţi:

a) Ghiventurile şurupului de închidere al capacului şi cele ale ventilului;

b) Şanierele dela spatele capacului.

7. Canalul ventilului prin care iese vaporii de apă, în timpul fierberei nu trebue să fie niciodată astupat de murdărie sau de vreun corp strein.

Pentru aceasta se va observa cu băgare de seamă şi se va curăţi cât mai des.

8. Când bucătăriile sunt depuse în magazii spre păstrare, capacul cazanului nu va fi strâns cu şurubul, ci va fi lăsat liber.

9. Pentru a se feri fundul cutiei de influenţa umidităţei, rândurile de jos vor fi puse pe căpătâie de lemn.

10. In caz când capacul cazanului, ghiventul de alamă al şurubului de închidere sau ventilul capacului s'ar strica fără a se mai putea repara, se va raporta cazul ministerului pentru a dispune înlocuirea, din piesele de rezervă ce se vor aproviziona.

Intrebuinţarea

Bucătăriile de campanie fiind materiale de războiu, întrebuinţarea lor nu se va face, afară de manevre, de cât cu aprobare specială.

Anexa lit. C.
(Art. 61 R. A.)

I. Tarifa hranei oamenilor (în timp de pace)

Cantități în timp de pace Gr.	Cantități în timp de pace Litri	Cantități în timp de răsboi Gr.	Cantități în timp de răsboi Litri	Felul alimentelor	Observațiuni
1.100				Pâine.	
1.000				Mălaiu.	Se dau numai un fel din aceste alimen., dupe cazuri.
600				Pesmeți.	
400				Carne proaspătă.	
350				Carne conservată în cutii, afară de bulion.	Idem.
500				Pește proaspăt.	
350				Brânză, pastramă cărnați uscați, pește sărat, măsline, slănină.	La brânză și masline se poate da ceapă, praz sae usturoiu.
250				Fasole verde mazăre verde, varză etc.	Unul din aceste feluri de alimente pentru prepararea carnei.
400				Cartofi,	
50				Orez, arpăc, griș. fidea etc	
60				Mazăre sau fasole usc. etc	
200				Fasole, mazăre sau linte uscată.	Fără carne în zile de post
500				Fasole verde mazăre verde, cartofi.	
25				Sare pentru supă.	Afară de cazul când carn. este sărat sau cea proaspă se prepară cu varză acră
20				Sare pentru preparatul mămăligei.	
30				Ceapă pentru supă cu carne sau ciorbă de post. (celelalte zarzavaturi dupe trebuințe).	Când se dă varză nu se cumpără ceapă, ci numai alte zarzavaturi trebuincioase.
2				Ardei sau piper.	
50				Praz, ridichi, ceapă sau usturoi verde, masline sau alte zarzavaturi.	Pentru supă cu carne sau de pește.
	0.030			Oțet de vin.	
	0.020			Unt-de-lemn sau ulei proaspăt.	Unt-de-lemnul sau uleiul și unul din celelalte aliamente din zilele de post când se distribue fasole sau linte.
	0.060			Tuică sau rachiu tare 16 grade.	
	0.400			Vin sau bere.	Cînd nu se dă ceai sau cafea Numai când se dă ordin și când ordinarul permite cheltueala.
8				Cafea prăjită și râjnită.	
1				Ceai foi, negru sau verde	Aceste cantități se socotesc pentru ra ția unui om
3				Cicoare, frank-cafea.	
16				Zahăr cristalizat.	

Vezi modif. M. 20 p. r. 1906 pag. 362 Vol II și notele de mai jos.

Nota 1. — Relativ la reducerea ingredientelor pentru obținerea cafelei, vezi ord. circ. No. 101 M. O 20 Oct. 1901 p. 473 care stabilește cantitățile după cum se află trecute mai sus adică:

8 grame cafea prăjita și răsnită.
3 „ cicoare (frank-cafea).
16 „ zahăr.

Corpurile au deplina facultate de a da oamenilor ceaiu sau cafea, ținând seamă de tarifa în bani pentru hrană.

Nota 2. — Relativ la îmbunătățirea hranei oamenilor la Paști, Crăciun, etc. vezi nota 2 de sub art. 66 din acest manual

Nota 3. — *Rația de pâine* pentru timp de pace s'a modificat la 1100 grame (modif. art. 120 din regul. manutanțelor M. O, No 23 p. r. din 1906 pag. 392 (Vol. II).

Celelalte alimente din tarif. nu sunt modificate; astfel carnea se poate da 400 grame, în condițiunile art. 61 R. A. modificat și a instrucțiunilor anex lit. B. din regulam. soldelor.

In 1903—1905 deciziunile ministeriale care fixau trimestrial alocațiile de hrană, prevedeau eă, în caz când scumpetea alimentelor nu permite a se hrăni trupa în limitele alocațiilor, șefii de corpuri puteau micșora rația de pâine la 1000 grame și cea de carne la 300 grame; cantități constatate fisiologicește ca îndestulătoare prin ele însuși pentru hrana organismului omenesc, osebit de celelalte alimente ce compun rația soldatului nostru.

In caz însă, când alocația ar fi insuficientă și fondul hranei ar prezenta neconenit deficit, urmează a se cere mărirea alocației.

Nota 4. — In ceace privește rația de război prevăzută în tarifa de mai sus, aceasta a fost complect modificată prin tarifa de mai jos, prevăzută de regulam, serviciului subsistențelor în campanie, M. O. No. 20 p. r. pag. 362 din anul 1906 și Vol. II

Rații echivalente cari substituesc alocațiile regulamentare, când nu există decât un singur obiect de hrană

Când împrejurările nu permit a distribui oamenilor rațiile din tabloul precedent, ci se dispune numai de un fel de substanțe alimentare, trupele pot fi hrănite în mod excepțional, și pentru un timp scurt, cu unul din următoarele alimente:

	grame
Pâine	2.000
Grâu fiert sau sub formă de bulgur	2.000
Mălaiu	2.000
Porumb fiert	2.000
Pesmeți	1.000
Carne proaspătă	1.000
Carne conservată	7.00
Pește proaspăt	1.000
Brânză, pastramă	6.00

Legume verzi (varză, fasole, mazăre, bob, sfecle,)	2.000
Arpacaş, orez, fidea macaroane	1.500
Cartofi	3.000
Legume uscate (linte, fasole, mazăre, etc).	1.000
Conserve de legume uscate	800
Conserve de legume verzi	1.000

II. **Tarifa hranei în războiu, extras din regul. subs. camp. din 1906** (Vezi vol. II)

TARIFA [1]) Anexa No. 1.

Unei raţii de hrană în războiu şi suplimentele ei

A. *Hrana proaspătă*

ALIMENTELE	Raţia normală	Raţia excepţională	OBSERVAŢII
	Klgr.	Klgr.	
Pâine proaspătă sau mălai	1.000	1.000	Pentru înlocuiri a se vedea anexa No. 2 a
Carne.	0.400	0.500	
Legume proaspete	9.500	0.500	Idem, c.
Grăsime.	0.050	0 060	
Sare.	0.025	0.030	
Orez, griş, etc, pentru supă.	0.050	0.050	
Zarzavat " " "	0.050	0.060	
Cafea.	0.010	0.010	
Cicoare.	0.002	0.002	
Zahăr cristalizat	0 020	0.020	
Total . . .	2107	2332	

Suplimentul hranei proaspete

Snpliment No. 1 : pâine sau mălai : 0.250 ;
" " 2 : carne : 0.100 ;
" " 3 : vin : 0.250 sau bere : 0.500;
" " 4 : 1/4 din raţia normală sau excepţională.
" " 5 ; 1/3 din raţia normală sau excepţională.

B. *Hrana în conserve*

Pâine de războiu	0.600 . . .	Idem, d.
Conserve de carne cu bulionul ei	0.400 . . .	Idem, a,
Cafea pisată sau în tablete .	0.010 . . .	Idem, b.
Cicoare	0 002 . . .	Idem, c.
Zahăr cristalizat sau în tablete	0.025 . . .	
Total . .	1.037 . . .	

1) Conducătorii civili ai trăsurilor precum şi orice persoană al cărui serviciu a fost rechiziţionat, are dreptul la raţia de hrană prevăzută în tarifa de faţă.

La raţia de hrană în conserve se pot da suplimente consistând din $^1/_4$ la $^1/_5$ din raţia mai sus arătată. sau oricari alt aliment susceptibil a fi purtat în sac sau în trăsurile de hrană.

Când împrejurările şi mijloacele vor permite, se va putea da şi supă condensată, spre a fi preparată cu o parte din conservele de carne; cătăţimea unei asemenea raţii variază după felul supei,

Anexa No. 2

Tarifa subslituţiilor parţiale de hrană

Când nu se va găsi sau nu se va putea distribui trupelor vreunul din alimentele indicate în tarifa din anexa No. 1, substituţiile se vor putea face altfel;

a) Pâinea proaspătă (1 kilogram) şi pâinea de războiu (600 gr.). pot fi înlocuite prin:

	Kgr.	Gr,
Făină de grâu, de porumb, de orez sau de legume	0	720
Fidea	0	720
Cartofi	5	200

b) Conservele de carne (400) pot fi înlocuite prin aceaşi cantitate de: brânză pastramă, cârnaţi uscaţi, slănină de porc peşte sărat, măsline.

c) Legumele proaspete pot fi înlocuite cu 1 gr. ceaiu sau prin 60 ml. ţuică, ori rachiu (tărie 16 grade) sau prin 50 gr. slănină de porc.

Anexa No. 3

Tarifa substituţiior totale de hrană

In mod cu totul excepţional, când nu se găseşte sau nu se poate distribui trupelor decât un singur fel de aliment, raţia de hrană prevăzută de tarifa din anexa No. 1 va fi înlocuită cu unul din alimentele următoare.

Alimentul înlocuitor

	Kgr.	Gr.
Pâinea	2,	—
Mălaiu	2,	—
Pâine de războiu	1,	—
Porumb fiert	2,	—
Grâu fiert sau sub formă de bulgur	2,	
Carne proaspătă	1,	—
Carne conservată	—	700
Brânză, pastramă, slănină, cârnaţi uscăţi	—	600
Legume verzi (varză, fasole, mazăre, etc).	2,	—
Cartofi	6,	—
Legume uscate (linte, fasole. mazăre, etc.	1,	—
Conserve de legume verzi	1,	—
Conserve de legume uscate	—	800
Alpacaş, orez, fidea, macaroane	—	500

Diferite dispoziţiuni relative la subsistenţe în campanie

Nota 1. — Instrucţiuni pentru conservarea şi reînprospătarea stocului de mobilizarea hranei de rezervă din depozitele armatei, se pot consulta la nevoie în M. O. 29. R. 1914.

2. Vânzările de producte agricole în timpul războiului, până la un an dela încheerea păcei generale, se fac în condiţiunile stabilite de legea publicată în «Monitorul Oficial" No. 13 din 23 Aprilie 1916.

3. Regulamentul pentru organizarea şi funcţionarea Direcţiunei generale a alimentărei, se poate consulta la nevoie în M. O. 8 R 1918.

4, Instrucţiuni pentru organizarea serviciului aprovizionărei de lemne prin organele militare pentru populaţiunea civilă, se găseşte în M. O. 25 R. 1916.

Nota 2. — *Dispoziţiuni relative la fixarea raţiei de tutun în campanie.*

XI. D. M. 409 M; O 23 R. 1914

In timp de campanie, cu începere din ziuă plecării trupelor din garnizoanele lor şi până la întoarcere, se va distribui gratuit fumătorilor grade inferioare:

Câte 5 grame de tutun trupă, zilnic;

Câte o cărticică foiţă de om, la 10 zile;

Câte o cutie chibrituri de om, la 10. zile

In lipsă de tutun se va distribui ţigări trupă, câte 10 de om pe zi.

Primirea din depozitele armatei şi eventual ale regiei se vor face cu bonuri în regulă pe numărul fumătorilor stabiliţi de comandanţii micilor unităţi.

Din aceleaşi depozite se vor putea primi şi pentru ofiţerii fumători, cum şi gradele reangajate, însă cu bonuri separate, achitându-se jumătate din preţul de vânzare al regiei şefului de depozit respectiv, în momentul primirii.

Aceste articole nu se pot rechiziţiona în ţară dela debitele regiei (vânzători).

Pe teritoriul inamic se va rechiziţiona cantităţile necesare cum s'a arătat mai sus în schimb de bonuri.

Pentru punerea în aplicare a dispoziţiunilor din D. M, No. 409 din August 1914, se aduce la cunoştinţa corpurilor şi serviciilor că tutunul, foiţele de ţigări şi chibrituri, precum şi ţigaretele ofiţerilor şi reangajaţilor, necesar pentru primele 20 zile de mobilizare, se vor primi dela depozitul regiei cel mai apropiat.

Calculul se va face pentru trupă $^3/_4$ din efectivul mobilizat şi pe alocaţia hotărâtă prin decizia No. 409 ; iar pentru ofiţri $^3/_4$ din efectiv şi câte 20 ţigarete pe zi.

Primirea din depozite se va face pentru tutun, foile de ţigarete şi chibrituri (trupă) cu bon din regisru cu matcă verificate de către ajutor şi văzute de către comandant, iar pentru ofiţeri se va plăti la primire cu $^1/_2$ preţ din fondurile corpurilor.

Ţigaretele se vor vinde ofiţerilor şi reangajaţilor pe preţul cumpărături adică $^1/_2$ din valoare, iar banii vor rambursa corpul.

Tutunul, foiţele de ţigări, chibrituri ţigaretele se vor înscrie în registru de subsistenţă până în ziua decretării mobilizării, când se va distribui micilor unităţi în schimbul bonurilor semnate de către comandanţi.

Dreptul de alocaţie se va stabili dupa foi numerice pe companii, semnate de către comandanţi şi verificare de către ajutor.

Nota. 3. — Relativ la regulele pentru hrănirea trupelor în campanie şi stabilirea alocaţiilor de hrană pentru trupă şi caii, este D. M. 344 M. O. 26 R. 1915, a cărei dispoziţiuni sunt aplicabile, afară bine înţeles de preţurile fixate pentru alimente şi tarifele de alocaţiuni care au fost modificate prin decisiuni şi ordine ulterioare în raport cu preţurile de astăzi. (Vezi tariful la nota 10 de sub art. 66 de mai sus).

Se trece mai jos această deciziune ministerială, pentru a avea în vedere părţile ce ar interesa hrănirea în campanie ;

„Conform dispoziţiunilor legei şi regulamentului asupra soldei în armată, privitoare la alocaţiile de hrană a oamenilor şi animalelor, decid :

A. *Hrana oamenilor*

In campanie productele de hrană pentru oameni se primesc din depozitele administrative, trenuri sau coloane, pe numărul oamenilor prezenţi, cu bonuri regulamentare, trecându se în livretul de ordinar fără nici un preţ.

In acest caz nu se va trece nici o alocaţie bănească în primiri la livretul de ordinar şi nici în foile de zile.

In caz când serviciile administrative n'ar dispune de toate productele care intră în compunerea hranei zilnice, comandamentele, prin serciciile lor de intendenţă, vor autoriza corpurile a întrebuinţa pentru procurarea lor următoarele mijloace:

a) Rechiziţia productelor, prin emitere de bonuri regulamentare, în cari se vor prevede preţurile după cursul pieţei fixate în localitate de autorităţi;

b) Cumpărături cu bani prin bună învoială.

Acest din urmă mij'oc nu se va autoriza de comandament decât în mod excepţional, pentru detaşamente, sau atunci când un singur corp de trupă se afla într'o localitate.

In cazul când în aceeaş localitate sunt mai multe corpuri de trupă, pentru a nu se provoca concurenţă între corpuri, productele vor putea fi rechiziţionate sau cumpărate prin serviciile admnistrative ale comandamentului, distribuindu-se corpurilor ca din depozite, trecându-se în livret fără preţ.

In mod excepţional şi numai după aprobarea expresă a comandamentului când productele nu s.ar putea distribui din depozite şi nici rechiziţionate, ci s'ar cumpăra direct de corpuri, se va proceda după cum urmează;

1. Când toate productele se cumpăra cu bani, corpurile vor avea dreptul la o alocaţie de 65 bani de om pe zi, din care se vor acoperi toate cheltuelile.

Productele se vor cumpăra pe numărul oamenilor prezenţi şi se vor trece în livret cu preţul plătit.

Actele justificative de cheltueli se vor anexa la livret.

Economiile rezultate în unele zile vor putea fi întrebuinţate la îmbunătăţirea hranei în zilele următoare.

2. Când unele producte se primesc din depozite iar altele urmează a se cumpăra din localitate, atunci productele primite din depozite se vor trece în livret fără preţ, iar celelalte se vor cumpăra din diferenţa de alocaţie dnpă normele următoare:

1.100 grame pâ'ne.	25 bani.
400 „ carne	26 „
Pentru celellalte articole.	14 „
Total. . .	65 „

In livretele de ordinar se vor trece cu preţ numai productele cumpărate cu bani, iar în primiri se va cere numai suma corespunzătoare cheltuelii.

La livret se vor anexa actele justificative de cheltueli.

In caz când, în totaI sau în parte, preţul alimentelor ar fi mai mai mare decât alocaţia fixată, corpurile vor libera bonuri de rechiziţie. neputând face cumpărături peste alocaţii, decât cu autorizaţia specială a comandamentelor şi conform dispoziţiunilor ordonate de comandamentul de căpetenie.

Când sunt oameni bolnavi la corp şi au după prescripţiunea medicului alimentaţie specială, alocaţia pentru aceştia va fi de 85 bani, ca aceea a oamenilor din spitale, din care li se procură alimentele prescrise.

Alocaţia de hrană pentru miliţieni sau tineri dispensaţi nemobilizabili, cari vor fi întrebuinţaţi izolaţi la paza lucrărilor de artă sau alte servicii, va fi tot de 65 bani aceasta numai în cazul când nu vor primi altă indemnitate dela alte autorităţi şi n'ar fi în localitate o trupă, spre a se primi hrana în natură.

Pentru oameni bolnavi în spitale şi în alte aşezăminte publice, precum şi la orice depozit de bolnavi sau răniţi, alocaţia de hrană se fixează la 85 bani.

Această alocaţie se acordă numai atunci când nu este posibilitate ca să se primească hrană după prescripţiile medicale dela diferite depozite militare.

In privinţa hranei prizonierilor grade inferioare se vor aplica aceleaşi măsuri ca si gradelor inferioare din armata noastră. adică se vor hrăni în natură.

Copii de trupă au drept pe timp de mobilizare la aceeaşi alocaţie ca oamenii de trupă.

Pentru trupele dela partea sedentară alocaţia de hrană va fi cea fixată pentru timp de pace. Această alocaţie se acordă numai atunci când nu s'ar distribui hrana din depozit.

Suplimentele de hrana se dau numai după aprobarea generalilor comandanţi de corpuri de armată. Ele se trec în livret sub titlul deosebit, iar valoarea, când se cumpără cu bani, se trece separat de alocaţia obişnuită atât la primiri cât şi la cheltueli.

Dispoziţiile relative la întrebuinţarea economiilor livretului de ordinar nu se vor aplica în caz de mobilizare şi orice cheltuială necesară pentru cumpărare de obiecte de menaj, etc, se suprimă, urmând să se facă din alocaţiile de întreţinere.

Pentru lichidarea şi controlul cheltuelilor campaniei, precum şi pentru cazuri de imputaţii, se fixează preţurile mijlocii următoare[1])

Hrana animalelor potrivit alocaţiilor regulamentare se va primi după cazuri, parte din depozitele armatei pentru trupele cari vor avea legătură cu aceste depozite şi parte prin rechiziţii efectuate cu regulă când aceasta se impune.

In principiu alocaţia în bani pentru furaje nu se poate face nimănui în timp de campanie.

1). Vezi tariful dela nota 10 de sub art. 66 de mai sus.

Excepţional, se va putea acorda furajul în bani pentru cazurile de călăreţi izolaţi cari n'ar fi îndreptăţit să facă rechiziţii sau n'ar întâlni în drum un depozit sau corp de trupă.

Alocaţia în bani în acest caz se va calcula astfel:

4 klgr. fân a 6 bani kgr. . . .	24 bani	Pentru cal.
5 ½ kgr. ovăz a 12 bani chigr.	66 „	
Total . .	90 bani.	

7 chgr. fân a 6 bani kgr. . .	42 bani.	Pentru boi.
5 „ tărâţe a 10 bani kgr. .	50 „	
Total . .	92 bani.	

(Vezi tariful dela nota 10 de sub art. 66 de mai sus).

Când alocaţia în natură este supusă la schimbări ca: suplimente de hrană sau substituţii, etc., atunci alocaţia bănească se schimbă şi ea în raport cu mărimea sau micşorarea raţiei.

Ministerul neputând fixa preţuri sau alocaţiuni în toate cazurile ce se pot prezenta, serviciile de intendenţă dela divizii sau corpurile de armată vor hotărî potrivit normelor de procedare stabilite prin presenta decisiune.

Publicarea prin *Monitor* a acestei decisiuni ministeriale servă de notificare.

Nota 4. — *Instrucţiuni pentru alimentarea bolnavilor din zona interioară în timp de războiu şi aprovizionarea spitalelor.* M. O. 32 R. 1915

In timp de războiu urmând ca în zona interioară să se înfiinţeze spitale de diferite categorii pentru căutarea bolnavilor evacuaţi din zona armatei, se hotărăsc următoarele dispoziţiuni cu privire la hrănirea acestor bolnavi:

Alocaţia de hrană pentru un bolnav se fixează la 85 bani pe zi; ea începe din a doua zi a intrării în spital şi până în ziua inclusiv ieşirii. Ofiţerilor li se va calcula alocaţia regulamentară din prima zi a intrării până în ziua exclusivă a ieşirii,

Când bolnavul este evacuat, i se va plăti în bani sau i se va da în natură hrana până la ajungerea la corpul său ori la depozitul cel mai apropiat.

In acest caz se va întocmi un stat separat, care se va alătura la actele cheltuelilor de hrană.

Dacă bolnavul evacuat primeşte o parte din alimente în bani iar restul în natură, atunci statele vor fi duble, din cari unul serveşte la actele băneşti iar altul la lichidarea dărilor în natură.

In privinţa aprovizionării alimentelor se dispun următoarele:

1. In garnizoanele unde sunt manutanţe şi depozite cu provizii, spitalele se vor aproviziona cu alimente dela acestea.

2. In localităţile unde nu se află nici chiar o trupă cât de mică, hrana bolnavilor se va aproviziona de însăşi administraţia spitalului din localitate.

In toate cazurile alimentele pentru dietă escepţională şi care nu s'ar găsi la depozite se vor cumpăra de spitale direct din comerţ.

In privinţa cantităţilor de distribuit, spitale vor anunţa cu 24 ore de ce alimente au nevoie în ziua următoare.

Formele cu cari se vor distribui alimentele sunt bonurile liberate de administratorii spitalelor vizate de medicii şefi.

Administraţia, registele şi imprimatele cu cari se va ţine contabilitatea la spitale din zona inferioară sunt aceleaşi ca şi cele dela spitalele regulate.

III. Calitatea alimentelor [1])

A. *Textul anexei*

Alimentele trebue să fie de bună calitate şi în condiţiunile următoare;

a) *Pâinea*: să fie bine coaptă şi crescută, aşa că apăsând pe coaja de d'asupra să îşi reia forma îndată. Să nu fie arsă pe suprafeţe şi să degajeze un miros plăcut, iar nu acru sau muced.

Tăiată, trebue să prezinte o nuanţă uniformă; miezul să prezinte găuri vizibile şi mai mult uniforme şi să nu rămână lipit şi turtit când este apăsat, ceeace probează că e necopt;

1) Vezi relativ la această cestiune anexa lit. B şi notele de mai jos ca complectarea a calităţei tutu'or alimentelor întrebuinţate în armată.

b) *Carnea*: să fie predată cel puțin după 6 ore dela tăere, complect răcită și scursă bine de sânge.

Carnea trebue să fie numai de bou sau vacă, iar nici de cum de bivol sau alte animale.

Ca calitate relativă târgului, va fi așa zisă a doua,[1] adică de vite de mâna a doua, fără veri-un miros stricat sau compusă din resturi dela alte măcelării; furnizorul trebue să predea carnea în părți întregi, așa cum rezultă din tăerea întregului corp al vitei și proporțional dela ambele părți (d'inapoi și d'inainte ale vitei).

Nu se admite oasele despuiate în parte sau în total de carne ce le acoperă fălcile, țeasta, părțile dela genuchi în jos și în genere mai multe părți osoase decât revine proporțional cu cantitatea și corpul vitei.

Nu se admite măruntaele, plămânii, splina și ficații.

Carnea să fie de un aspect sănătos, nici prea grasă, dar nici prea slabă, vânătă. Culoarea roșie, mirosul și straturile de grăsime indică calitatea cărnei.

Dacă carnea este bună, dar cam slabă, furnizorul este ținut a adăoga grăsime până la 1 | 3 din cantitate.

Carnea trebue să provină dela vite sănătoase și tinere; fibrele musculare să fie supțiri și ușor de strivit între degete.

c) *Orezul*: bobul să fie plin și curat, să nu fie amestecat cu materii streine.

Fiert: să se umfle bine, degajând un miros și gust plăcut. Să fiarbă în 20—25 minute, fiind introdus în apă caldă;

d) *Legume*: Fasolea. mazărea, bobul, lintea. etc., în stare uscată, să fie de culoarea lor obișnuită, fără miros stricat, să fiarbă în cel mult două ore și să fie din cea din urmă recoltă.

Greutatea la hectolitru între 75—85 chilograme;

e) *Cartofii*: să aibă o peliță supțire și netedă, să nu fie încolțiți sau moi și să nu degajeze un miros urât sau gust acru.

---

1) Vezi ord. minist. No. 24705 | 914 la pag. . . ca să se modifice această dispozit. în sensul ca carnea să fie de calitate bună, fără nici o clasificare.

B. *Note relative la calitatea alimentelor*

1. **Pâinea.**

a) *Creşterea şi elasticitatea.* O bună pâine trebue să fie bine crescută, astfel că apăsând cu mâna pe coaja superioară să şi reia forma ce a avut. Contrar maeaua rău fabricată, apă multă coacerea rău executată.

b) *Coaja* trebue să fie bine lipită de miez, să fie netedă şi uniformă. Să nu aibă crăpături, plesnituri sau băşicuţe. Contrar maeaua, cuptorul rău. A stat mult la panacoade.

c) *Mirosul* agreabil, *gustul* plăcut iar nu acru sau muced. Contrar făină rea, maeaua veche.

d) *Miezul* să prezinte o nuanţă uniformă, iar nu găuri neregulate; când este apăsat să nu rămîie turtit sau lipit, căci atunci pâinea e crudă.

Miezul pâinei să se umfle în apă.

e) *Conservarea* 5—8 zile, după anotimp şi instalaţiuni.

f) *Alteraţiuni.* Alteraţiunea comună pâinea e *mucigaiu*, produs din cauza umilităţei şi căldurei prin presenţa unor vegetaţiuni criptogamice.

De aceea când se scoate din cuptor, trebue aşezată în rafturi ca să se răcorească şi să piardă din umiditate.

Trebue distribuită după 12 ore.

g) *Scăderea greutăţei.* Prin evaporaţiunea apei ce conţine, pâinea scade 50—60 grame în 24 ore.

h) *Toleranţa.* Pâinea se cântăreşte la 2 ore după scoaterea din cuptor, admiţându-se o toleranţă de 20 grame în plus sau minus (art. 145 R. Subsist. 1885).

i) *Raţia regulamentară* 1100 grame (art. 120 reg. manut modificat M. O. 23 p. r. 1906 pag. 392) Vol. II.

In timp de război 1000 grame şi supliment No. 1. 250 grame (regul. M, O. 20 p. r. 1906 pag. 362) Vol. II.

j) *Fabricaţia pâinei.*

Pentru fabricaţia unei raţii de 1100 grame se va întrebuinţa

790—800 grame făină.
10 —12 „ sare.
10—12 centigrame hamei.

Relativ la aprovizionarea materialului pentru manutanţe, primirea lor, conservarea, fabricaţia, etc., vezi regul. manutantelor din 1896, broşură separată, cu modificările de mai sus. (Vol. II).

2) Carnea.

a) *Carnea proaspătă.* Carnea de bou sau de vacă este cea mai bună şi formează baza alimentaţiunei soldatului. Se dă şi carne de berbec, miel, porc, dar în mod excepţional.

Caracterele generale ale unei cărni proaspe şi bune de mâncat sunt următoarele:

1) Să aibă o coloare vie. 2) Țesăturile cărnei să aibă o grăsime de o culoare albă sau galbenă-deschisă ca pațul. 3) Fibrele muschiulare să fie subțiri și ușor de strivit între degete. 4) Să aibă o odoare plăcută și caracteristică a cărnei. 5) Măduva oaselor lungi este fermă, solidă de o culoare albă, mai puțin albicioasă sau roșiatică. 6) Să fie predată cel puțin 6 ore după tăere, complect răcită și bine scursă de sânge. 7) Să fi fost bine conservată și să nu prezinte urme de alterațiuni sau descompunere. 8) Proveniența cărnei să fie dela animale recunoscute sănătoase.

Vezi și anexa l.t. B și C de mai sus, relativ la condițiunile în cari trebue să se predea carnea.

Când carnea are un aspect spălăcit sau vânăt-negru, prezentând ici și colo pete de sânge, sau măduva din oase este fluidă, acea carne provine dela un animal bolnav și trebue respinsă.

Vite pe picioare. Când corpurile își aprovizonează vite pe picioare, din diferite împrejurări, aceste trebuesc a fi recunoscute sănătoase de către un medic veterinar înainte de tăere. In lipsă de medic, o vită sănătoasă se recunoaște după caracterele următoare:

Infățișarea vie, poziținea în care se află este naturală și comodă, rumegă; nu are scurgere de bale și mucozități pe gură, ochi sau urechi. Ochii sunt curați și fără puroi. Temperatura coarnelor, urechilor și nărilor nu este ferbinte sau rece. Părul pe trup nu e sburlit, pielea curată, secrețiunile normale. Orice umflături la uger sau pe alte părți ale corpului, însoțite de ferbințeală, sunt în totdeauna suspecte și tăerea unor asemenea animale trebue interzisă.

Carnea de miel ce se dă excepțional, este plăcută, dar puțin nutritivă.

Carnea de oaie poate da o hrană bună, mai cu seamă oile din Dobrogea, cari nu au acel miros caracteristic displăcut.

Carnea de porc este cea mai grea de mistuit din toate cărnurile și cea mai greu de constatat căci conține câte odată viermi ce dau naștere la diferite boli *trichina și tenia* (panglici). Ea trebue analizată în microscop. Afumată este o bună alimentațiune.

Carnea de pasări dă substanțe nutritive, bogate în elemente reparatorii. Este digestivă și plăcută. In armată se dă numai în spitale.

Carnea de pește. Ține locul între hrana vegetală și cea animală. Este apoasă și conține o mare parte de gelatină și materii grase.

Carne de cal. Nu se pune în consumație decât în mod excepțional. In cazuri de lipsă în războiu, poate fi o sursă de alimentațiune. Are aceleași principii nutritive ca și carnea de bou, este însă lipsită de acea savoare plăcută.

Conservarea cărnurilor. Carnea trebue conservată în loc rece și aerisit, expusă către Nord, că toate magaziile cu pro-

ducte de hrană, altfel se alterează iute sub influenţa unei temperaturi calde.

Preparaţiunea :

Bulion sau supă. Toate principiile nutritive rămân în bulion. Carnea trebue pusă în apă rece şi fiartă 4—5 ore.

Borş cu carne. Constitue o bună alimentaţiune, cu condiţie să se adauge legume îndestulătoare.

Friptură la grătar, dă cea mai digestibilă şi nutritivă mâncare.

Tocătură, aliment greu de mistuit.

b) *Conserve de carne.* Carnea se poate conserva crudă sau fiartă.

Crudă prin ghiaţă pentru un scurt timp; prin svântare sau uscare ca: pastrama, cârnaţii; prin afumare şi sărătură sub formă de marinată.

Fiartă, prin închiderea hermetică în vase neporoase şi fierbere la o temperatură înaltă. Obişnuit se adaugă şi diferite condimente: usturoiu, ceapă piper, etc.

Pastramă să fie din ultima fabricaţie a anului, potrivit de sărată, bine uscată şi din carne de cea mai bună calitate. Să se poată conserva cel puţin 6 luni. Să fie de o coloare roşie-închisă, fibrele musculare să fie tari şi să sune a sec la ciocnirea cu degetul, strânsă între degete să nu se scurgă nici un lichid. Să aibe un miros şi gust plăcut.

Cârnaţii. Să fie fabricaţi din carne de bou de cea mai bună calitate, să conţină usturoi, piper, mirodenii şi sare în de ajuns. Să fie uscaţi şi din fabricaţia cea din urmă a anului. Să aibă un miros şi gust plăcut şi să se poată conserva cel puţin 6 luni.

Saramura de carne. Carnea proaspătă rămasă nedistribuită şi care nu s'ar putea conserva până la o nouă-distribuţie, se aşază în butoae pline de saramură şi se închid bine pentru a se putea conserva cel puţin 4 luni în magazii. (Art. 180 R. subs.)

Peştele sărat. Să fie sărat proaspăt şi neîncărcat de cât cu sarea trebuincioasă. Să fi fost preparat din peşte proaspăt şi sa se poată conserva cel puţin 3 luni. Peştele mărunt nu este admis.

Conserve de carne. Raţia este 300 grame, din cari 225 gr. carne şi 75 gr. bulion şi Ingrediente. Devine lichid la 12° ct. gr. Bulionul se prezintă condensat într'o pastă gelatinoasă, limpede, sub o culoare galben-roşietic. Grăsimea se elimină pentru a fi mâncate şi reci; conţin extract de legume, puiu ardeiu, usturoiu, ceapă, etc. Capacele cutiilor căptuşite cu hârtie pergament pentru a nu veni carnea în contact cu metalul.

3) *Legume.* După pâine şi carne care constitue alimentele principale în hrănirea omului, legumele ocup locul imediat. Ele pot servi la alimentaţiune fie în unire cu carnea, fie singure. Legumele se împart în apoase şi făinoase.

Cele apoase sunt verdeţurile în general: ceapa, morcovii, ţelina, pătlăgelile, ridichiile, etc. Aceste legume sunt întrebuinţate în prepararea hranei ca condimente Ele se aleg de cea mai bună

calitate ce se găsesc în localitate. Să fie proaspete, iar nu veştede şi vechi, iar cele ce se întrebuinţează iarna să fie bine conservate.

Legume făinoase sunt:

Orezul trebue să aibă o culoare albă transparentă, să fie bine uscat şi să nu fie amestecat cu praf sau materii străine. Să aibă o greutate de 82—86 kgr. la hectolitru. Fiert în apă să se umfle bine, degajând un miros plăcut, Să fiarbă în 20—25 minute, fiind introdus în apă caldă.

Fasolea, mazărea, lintea, bobul să fie din cea din urmă recoltă, să aibă bobul plin, peliţa fină şi fără zbârcituri, înainte de a fi primite se încearcă prin fierbere. Să fiarbă în 2 ore cel mult. Greutatea 75—85 la hectolitru.

Cartofii să aibă o peliţă subţire şi netedă de culoare gălbue roşietică. O felie tăiată şi privită în transparenţă, să prezinte o culoare uniformă, fără pete; să nu fie încolţiţi sau moi şi să nu degajeze un miros urât sau un gust acru.

Legumele uscate când se aprovizionează în cantităţi mari se conservă în saci sau lăzi, pe care se înscriu cantităţile ce conţin, spre a înlesni facerea recensământului.

4) *Condimente.* Se numesc condimente oarecare substanţe alimentare destinate a stimula organele, mărind secreţiunea salivei şi a sucului gastric, înlesnind astfel mistuirea.

Cele mai principale sunt:

Sarea face parte din principii constituanţi ai lichidelor şi ţesăturei corpului omenesc, deci ea trebue considerată ca un aliment necesar pentru întreţinerea vieţei. Lipsa de sare în mâncare slăbeşte orgenismul.

Se aprovizionează de cea mai bună calitate şi pe cât se poate în bulgări (art. 156 R. subs)

Oţetul este un condiment care înlesneşte digestia uleiurilor şi materiilor grase. Atât sarea cât şi oţetul luate în cantităţi mari provoacă turburări digestive.

Se aprovizionează numai din vin acrit; de bună calitate, fără miros greu, limpede şi cu gust plăcut (art. 160 R subs)

Undelemnul se întrebuinţează ca condiment în scop de a îndulci acţiunea iritantă a oţetului şi a altor acizi vegetali. El trebue să fie curat, bun la gust, limpede şi având mirosul său propriu aromatic. Se preferă cel extras din măsline (art. 159 R. subs.).

Zahărul este un condiment universal ce se găseşte în natură în toate fructele. In comerţ se găseşte sub formă cristalizată extras din sfecle sau trestie de zahăr. Este un condiment ce ajută digestia servind şi ca aliment respiratoriu. Se aprovizionează de cea mai bună calitate, de preferinţă cubic care se poate distribui mai uşor.

5) *Lichide.*

Apa formează băutura naturală cea mai sănătoasă şi igienică. Apa făcând parte din ţesătura corpului omenesc este considerată ca un aliment, fără care viaţa nu-i posibilă, de aceea trebue a se avea o deosebită grijă în procurarea unei ape sănătoase. Ea trebue să îndeplinească următoarele condiţiuni: să fie limpede fără culoare şi fără miros, proaspătă şi de un gust plăcut, să topească săpunul şi să fiarbă bine legumele uscate. Să nu conţină materii organice sau substanţe minerale. Apa sălcie conţine calcar, este grea de băut şi nu este bună pentru spălat şi fiert.

Dintre toate apele potabile, apa de izvor e cea mai bună, apoi cea de râu. Apa de ploaie e curată, dar fără gust, se descompune uşor şi atunci devine vătămătoare.

Apa se alterează din deosebite cauze. Pentru a avea o apă bună trebue a o curăţi, eliminând materiile străine. Curăţirea se face prin mai multe mijloace:

a) *Prin decantare* tratând'o cu diferiţi agenţi chimici ca piatră acră, bicarbonat sodiu, etc. Cea mai practică limpezire este prin piatra-acră: 10 centigrame piatră acră la un litru apă sau *un gram la decalitru.*

b) *Prin filtrare.* se poate construi repede un filtru de campanie.

Pe fundul de jos al unui butoi se aşează mai multe pietre mari, se găureşte pe toată suprafaţa capacul de sus a butoiului şi se aşează pe aceste pietre, obţinându-se astfel la fundul butoiului un rezervoriu în care se strânge apa filtrată. Deasupra capacului acestuia găurit se aşează succesiv un strat de prudiş, unul de cărbune şi unul de nisip. Apa se toarnă în butoi pe stratul de nisip şi percurge toate straturile indicate până jos, unde-i dăm drumul printr'un cep. Se fac atâtea butoaie cât e nevoe.

Băuturi alcoolice se împart în fermentate ca vinul, berea şi în spirtoase prin destilaţiune ca: spirtul, ţuica, rachiul.

Vinul conţine apă în cea mai mare parte, alcool 7—15 la sută, zahar, săruri şi acizi. Este rezultatul fermentaţiunei mustului din struguri. Vinul este un stimulent general, băut cu cumpătare întăreşte organizmul şi dă putere a resista mai mult la muncă. Se aprovizionează de cel produs în ţară, de calitate mijlocie ca mai eftin, şi astfel ca să se poată conserva 2 ani.

Să fie limpede natural, fără miros sau gust strein şi fără a fi amestecat cu spirtoase sau alte substanţe străine care-i dau o forţă şi culoare artificială. Să aibă un gust şi miros plăcut, să nu fie acru, oţeţit, amar sau bălos. (Art. 157 Reg. subs.) Este supus alteraţiunei şi conservarea lui cere îngrijiri speciale, pentru a-l feri de mucigaiul, oţetire etc.

Berea este produsul fermentaţiunei orzului, amestecat cu hamein care-i dă gustul amar şi aromatic. Conţine 2—8 la sută alcool, gluten şi substanţe azotoase, dextrină, acid carbonic, săruri şi principii aromatice.

Berea este hrănitoare, astâmpără setea şi stimulează stomacul. Favorizează secreţiunea urinară şi a sudorei. Făcând abuz predispune la îngrăşare şi determină boli de ficat, rinichi, etc.

Alcolul se obţine prin fermentaţiunea şi destilaţiunea diferitelor cereale, fructe, legume etc. Cel mai bun este cel din fermentaţiunea vinoasă, din struguri. Alcoolul conţine; carbon. hidrogen şi oxigen.

Este lichid, incolor, transparent, de o savoare arzătoare, cu miros aromatic, volatil şi se aprinde în contact cu facăra.

Prin amestecarea cu apă în diferite proporţiuni se obţine *rachiui* care trebue să aibă o tărie de 15 grade (art. 158 R. subs)

Băuturi aromatice.

Ceaiul este frunza unui arbust, totdeauna verde numit *Thea Chinesis.* Se cultivă în Asia, mai ales în China. In comerciu se găsesc o mulţime de varietăţi cari se pot grupa în *ceaiuri verzi* şi *ceaiuri negre.* Ceaiurile verzi sunt acelea cari sunt uscate, prăjite şi strânse imediat după recoltă, iar cele negre sunt supuse mai întâiu la un proces de fermentaţiune, care-i dă aseastă culoare. Ceaiurile verzi dau o infusiune galbenă verzue, de o savoare amară şi puţin astrigentă. Varietăţi: Hison, Tokai etc. Ceaiuri negre; Peko, de un negru argintiu cu pete albe, cel mai stimat: Congo etc.

Foaia de ceai este ovală, ascuţită la vârf, marginile presintă dinţi regulaţi. O nervură mediană imparte foaia în două părţi egale, din care se detaşează alte nervuri secondare, terţiare, etc.

Ceaiul conţine un principiu activ *tehina* care are aproape aceleaşi proprietăţi ca şi caieina.

Falşificări. Se amestecă cu ceaiuri deja întreabinţate, se substitue în total sau în parte foile altor plante, Se coustată prin dosarea elementelor ce conţine şi prin examenul microscopic al structurei foaiei.

Preparaţiune. Se prepară în vase de aramă cu capac. La partea superioară vasul are o sită metalica în care se pune ceaiul, la partea inferioară are un robinet prin care se face distribuţia. Sita cu ceaiu se introduce în vas, după ce apa a fiert şi se ţine o jumătate de oră. Se poate pune în vas şi zahărul necesar. Raţia este un gram ceaiu şi 16 gr. zahăr.

Instrucțiuni detailate pentru prepararea ceaiului și cafelei se pot găsi în M. O. 23 p. r. 1899 ord. circ. No. 14.

Cafeaua este fructul arbust, *Cofea arabică*, totdeauna verde ca și ceaiul, originar din Africa, care a trecut apoi în Arabia și în urmă în Europa în secolul XVII. Fructul e o capsulă cărnoasă, care în interior conține seminţele iar prin diferite procedee de macerațiune și fermentațiune se separă de partea cărnoasă. Cafeaua se prezintă sub o culoare verzue, din cauză că ea se recoltează înainte de maturitate, când e verde. Cafeaua de moca este atât de stimată și delicioasă prin faptul că se lasă fructul în arbore până se coace și această cafea se prezintă atunci de o culoare galbenă.

Cafeaua conține o substanță numită *cafeină*, principiu alcaloid, foarte bogat în azot. Cafeina este un escitant energic al sistemului nervos și un stimulent al cordului. Sub influența sa omul poate suporta mai bine căldura și rezista la acțiunea miasmelor.

Pentru a servi în alimentațiune cafeaua se supune la prăjire care trebue făcută cu îngrijire pentru a nu pierde din proprietățile ei aromatice.

Falșificări. — Se falșifică prin colorațiune cu diferite săruri de fier sau alte materii colorante, o simplă spălătură constată aceasta. Se face cafea artificială din substanțe plastice ca miez de pâine dându-le forma și culoarea cafelei. Se constată prin sdrobirea boabelor și ținerea lor în apă. Cafeaua prăjită sau râșnită se amestecă cu cicoare, cereale, legume etc. se poate constata la microscop sau sub acțiunea diferiților reactivi chimici.

Preparațiune. — Se prepară în două moduri:

a) *Prin infuziune* (cafea nemțească) turnându-se apă fierbinte peste cafeaua râșnita și lăsându-o să se scurgă printr'un fitru cu găuri foarte mici.

b) *Prin decocțiune* (cafea turcească) fierbându-se cafeaua câtva timp cu apă. Prin decocțiune cafeina își mentine mai mult principiile sale.

In armată cafeaua se prepară prin infusiune în aparate speciale de aramă compuse din două vase supra puse. Vasul superior conține o sită deasă pe care se așează cafeaue iar lichidul se scurge în vasul inferior prevăzut cu robinet de distribuție Apa se fierbe deosebit și apoi se toarnă în aparat.

Rația 8 grame cafea, 3 grame cicoare. 16 grame zahăr. Instrucțiuni detailate pentru prepararea cafelei M O. 23 p. r. 1899.

Făinuri:

Făina întrebuințată în armată pentru preparațiunea pâinei, este numai aceea provenită prin măcinarea grâului. Calitatea unei făini depinde în cea mai mare parte din felul grâului din care provine. In comerciu se distinge opt calități de făinuri de grâu începând cu 00 cea mai fină, apoi No. 0, No. 1 etc. până la No. 6. Când se aprovizionează făina din comerciu, convine ca preț No. 3—5.

Sunt o sumă de procedee pentru constatarea calităţei făinei, unele în mod practic, dar cele mai sigure sunt constatările făcute prin mijlocul a diferite aparate şi prin acţiunea diferiţilor reactivi chimici.

In general şi în mod practic calitatea unei făini se poate constata în modurile indicate mai jos, avându se în vedere că ori de câte ori făina pare suspectă prin procedeurile practice întrebuinţate să se trimită la laboratorul spitalului militar central, care este obligat a face analiza în mod gratuit.

Aspectul. Se ia o cantitate oarecare de făină şi se pune pe o foae de hârtie albă, se netezeşte cu lama unui cuţit, apoi se examinează la lumină, O bună făină este de o albeaţă mată, bătând în galben, fără urme vizibile de tărâţe. Exagerarea tărâţelor se admite în proporţie de 12—15 la sută (art. 120 regul. manut. modificat). Sub această proporţiune de extragere a tărâţelor coloarea făinei se prezintă mai gălbue şi tărâţele sunt vizibile chiar cu ochiul liber.

Se poate constata proporţiunea extragerei tărâţelor şi prin cernere.

O făină de o culoare roşiatică închisă denotă o făină alterată provenita dintr'un grâu de rea calitate. Multe tărâţe înseamnă că grâul a fost atacat de gărgăriţe care i-au mâncat miezul, sau s'a făcut o extragere mai mică de tărâţe.

Pipăitul. O bună făină strânsă în mână la deschidere formează un fel de cocoloaşe dacă provine din grâu fraged (cum e la noi în ţară) sau se desface imediat dacă este de grâu tare.

Mirosul să fie agreabil şi caracteristic făinei. Mirosul de mucigaiu sau încingere denotă o făină rău conservată.

Gustul plăcut. O bună făină mestecată puţin în gură are un gust plăcut, iar nu amar, acru sau stricat.

Umiditatea Făina în stare normală conţine 10—12 la sută apă. Peniru a constata aceasta se ia o cantitate oarecare de făină şi se cântăreşte 10—20 grame se pune într,o capsulă de porcelan care se introduce într'un cuptor încălzit la 100° unde se lasă 6 ore. Se cântăreşte făina astfel uscată şi diferenţa reprezintă gradul de umiditate.

O făină cu un grad de umiditate mai mare se alterează uşor şi prin urmare nu se poate conserva mai mult timp, în plus că dă un procent mic de fabricaţiune.

Dosagiul glutenului. Cea mai importantă operaţiune în constatarea calităţii unei făini, este determinarea cantităţii de gluten ce conţine. Glutenul este ceă mai preţioasă calitate a unei făini, căci el reprezintă principiile azotoase care joacă un rol important atât în nutriţiune cât şi în fabricarea pâinei.

Dosagiul glutenului, se poate face în mod practic astfel;

Se ia o cantitate de 100 grame făină şi se amestecă cu 40 grame apă, făcându-se o pastă consistentă şi omogenă. Se lasă această pastă $^1/_2$ oră, după care deasupra unei site se toarnă apă şi se spală mereu în mână. Prin această spălare amidonul împreună

cu celelalte materii ce ar mai conține făina se spală și se scurge împreună cu apa prin sită. Operațiunea se continuă până ce apa se scurge limpede. Se adună bucățele de gluten ce ar mai fi rămas pe sită și împreună cu cel rămas în mână se cântărește. Glutenul rămas se prezintă sub formă de pastă cleioasă de o culoare galbenă închisă.

O bună făină trebue să conțină 25—30% gluten umed și 10—12% gluten uscat.

In fine ultima experiență ce se poate face pentru complectarea celor arătate mai sus, este fabricațiunea pâinei din făina ce se examinează și din care se constată atât produsul ce dă făina cât și calitatea pâinei. care se examinează în modul cum s'a arătat la condițiunile ce trebue să îndeplinească o bună pâine.

Pentru făina care se aprovizionează pentru manutanțele militare, se află întocmit de ministerul de războiu un caet de sarcine special, care cuprinde în mod amănunțit condițiunile ce trebue să îndeplinească făina și care urmează a se avea în vedere la aprovizionări. (Vezi acest caet în Vol. II).

Anexa lit. D

(Art. 81 R. A.)

Această anexă a fost asemeni complect modificată prin instrucțiunile ministeriale No. 4099 publicate în M. O. 17 R. 1909, în ceeace privește **aprovizionarea combustibilului** *și prin instrucțiunele No. 846 din 19 Aprilie 1908 publicate în M. O. 18 R. 1908 și M. Oficial No. 19 din 25 Aprilie același an, în ceeace privește* **aprovizionarea furajului** *trebuitor armatei.*

Se trece la această anexă instrucțiunile de mai sus astfel cum sunt astăzi în vigoare.

I. *Aprovizionarea conbustibilului*

Instrucțiuni

No. 4099 din 20 Iunie 1909

Instrucțiile anexa lit. D, în ceace privește aprovizionarea combustibilului în timp de pace, caetul de sarcine model tip și modelul de contract lit. A, alăturate pe lângă regulamentul de administrație al corpurilor de trupă, se *modifică* după cum urmează.

INSTRUCȚIUNI

pentru aprovizionarea combustibilului trebuitor armatei în timp de pace

Felul și calitatea conbustibilului de aprovizionat

ART. 1. —Conbustibilul ce intră în aprovizionările armatei se compune din:

a) Lemne;

b) Cărbuni;

c) Păcură.

Acest combustibil se întrebuințează la fiertul hranei trupei, la încălzitul locuințelor, ventilatoarelor și băilor trupei, precum și pentru spălatul rufelor oamenilor, potrivit dispozițiunelor cuprinse în art. 88 din acest regulament.

Lemnele

ART. 2 — Se vor aproviziona din cele ce se găsesc obișnuit în localitate. Ele trebue sa fie uscate și tăeate cel puțin cu șase luni mai înainte de a se pune în consumație.

Nu se admit decât lemne de esență tare, precum: tufan, fag, cer, ulm, jugâstru și carpen, fără a fi amestecate cu plop, salcie, teiu, anin, mesteacăn, brad, lemne putrede sau ori ce alte lemne ușoare și fragete, care nu se vor admite în aprovizionări decât în cazuri excepționale, când în localități nn s'ar putea procura celelalte. Lemnele nu trebue să fie mai groase în diametru ca 15 centrimetri, contrariu trebuesc a fi despicate și nici mai supțiri ca 7 centimetri.

Se pot admite în aprovizionările armatei, lemne mai supțiri ca 7 cm., minimun 3 cm. în proporție de 25%, care se vor consuma la fiertul hranei trupei (Ord. circ. 33 *M. O.* 25 p. r. 1911).

Pentru manutanțele cari au cuptoare cu încălzire directa pe vatră, se vor prefera lemne de esență moale cari dau flacără multă, putând fi și mai subțiri de 7 centimetri.

Caetele de sarcine stabilesc condițiunile de calitate ale furnituri; și esența lemnelor cari se vor preda. Chiar

la lemnele de esenţă tare, dacă ele se vor preda amestecate, trebue să se arate proporţional la suta de kilograme din fiecare esenţă.

Valoarea lemnelor variază după vârsta şi esenţa lor. Lemnele de cer, gârniţă, etc., au o valoare mai mare decât lemnele de tufan, fag, etc., Este de preferat, spre exemplu, a se plăti cele dintâiu cu 1 ban 55 sutimi din ban kilogramul, decât cele din urmă cu 1 ban 50 sutimi din ban. Vârsta lemnelor trebue ţinută iarăşi în seamă lemnele tinere provenite din arbori până la 30 ani sunt preferabile copacilor bătrâni, cari au nevoie a se despica.

Aceste consideraţiuni vor servi de normă la aprovizionări şi la adjudecarea furniturilor.

ART. 3. Lemnele tăiate în iarna precedentă aprovizionării nu se pot considera ca uscate suficient mai înainte de 15 Iunie, chiar dacă s'ar pretinde că sunt tăiate de 6 luni. Asemenea lemne primite în lunile dela 1 Aprilie al fiecărui an până la 15 Iunie viitor, se vor primi provizoriu ca greutate şi asupra cantităţilor primite se vor face scăzămintele constatate, ca provenite din uscare, după regulele cari trebue fixate pe garnizoane şi esenţa lemnelor.

Cărbuni de piatră

ART. 4. Trebuie să îndeplinească următoarele condiţiuni:

1. Să fie în bucăţi mari, ciuruiţi de două ori şi să nu conţină mai mult de 8 la sută praf.

2. Furnizorul va trebui să arate prin acte oficiale atât proveniența cât şi ciuruirea dublă.

3. Cărbunii trebue să fie scoşi proaspeţi, să fie bine uscaţi, să nu conţie nici o urmă de şiste. pirite sau atle materiale neproprii bunei arderi, să nu lase la ardere mai mult de 5 la sută cenuşe, să evaporeze pe kilo cel puţin 8 litri apă şi să dea 7500—8000 calorii.

Va trebui să producă foarte puţin fum la ardere, să aibă culoarea neagră strălucitoare şi să nu fie sfărâmăcioşi.

Încercări.—*a*) Din fiecare transport se va lua, la întâmplare, din unul sau mai multe vagoane câte o cantitate de cărbuni și se va trece printr'un ciur cu ochiuri de 13 mm.

Tot ceace trece prin ciur se consideră ca praf.

Se va lua mijlocia rezultatelor obținute.

b) Se va determina puterea calorifică, pentru a se verifica cantitatea de apă ce evaporează;

c) Se va determina proporția de cenușe la cărbunii arși;

d) Pentru determinarea umidității, se va pune într'un sac 50 kilograme cărbuni, cari se vor ține timp de 14 zile într'un loc uscat și ferit de ploaie; după aceea se va cântări sacul cu cărbuni, când nu va trebui să aibă o pierdere de greutate mai mare de 1.5%

Pentru verificarea acestor condițiuni se vor face și încercări fizicochimice.

Reținere.— Când cărbunii nu ar îndeplini condițiunile de mai sus și când se va găsi de cuviință că furnitura se poate admite. se vor face următoarele reținere din prețul fixat:

a) ½ la sută pentru fiecare 1% de praf găsit peste cele 8% toleranță;

b) 1% pentru fiecare 1 % de cenușe găsită peste 5 % toleranță;

Când proporția de cenușe va trece deste 7,5 % furnitură se va refuza;

c) 1% pentru fiecare 8 % apă evaporată mai puțin decât 8 litrl pe kilogramul de cărbuni;

d) 1 % pentru fiecare 1 % de apă pierdută în mai mult de 1,5 % toleranță.

Cărbuni de Petroșani

ART. 5.—Vor trebui să fie scoși proaspeți și nu vor conține mai mult decât 4,5% apă higroscopică.

Să nu conțină pământ din talpa sau straşina stratului din care se extrage.

Vor fi în bucăți mari, tolerându-se până la 8% bucăți mai mici, adică ceeace poate trece prin ochiurile unui ciur de 13 mm.

Determinarea cantităţii de praf se va face, ciuruindu-se unul sau mai multe vagoane din fiecare trasport şi se va face media ; nu va trebui să producă mai mult de 9% cenuşe şi arzându-se, să nu producă sgură aderentă pe grătar, să evaporeze 7 litri apă pe kilogram de cărbuni.

Reţineri.—In caz când cărbunele nu se găseşte în condiţiunile de mai sus, se va reţine din preţul fixat:

a) 1% pentru fiecare 1% cenuşe găsită peste 9%; toleranţă, iar când trece peste 16% cărbunii se vor refuza

b) 1% pentru fiecare 1% apă peste 4,5% toleranţă

Cărbunii de lemn

ART. 6.—Vor proveni din combustiunea lemnelor ari, precum: stejar, ulm, fag, cari dau 25—28 kilograme pe hectolitru de cărbuni.

Va trebui să fie tare, compact, sonor, de o coloare neagră curată, iar ruptura curată şi strălucitoare şi va da, 7.000—7.500 calorii.

Cărbunii vor fi în bucăţi mari, lemnul bine carbonizat, fără să fie trecut, în care caz este de un negru mat, sfărămăcios, puţin sonor şi seamănă cu cărbunii aprinşi.

Nu va trebui să fie amestecaţi cu alte feluri de cărbuni, sau să fie proveniţi dintr'o ardere necomplectă. Când bucăţile se rup greu, culoarea este cenuşie, iar flacăra albă şi cu fum.

Incercări. —Se vor arde câteva kilograme de cărbuni pentru a se constata dacă ard bine la aer, încet şi fără fum.

Nu va conţine mai mult de 8% cenuşă.

Cocs de uzină

ART. 7.—Va fi de prima calitate, bine ars şi fără materi streine, cari să producă fum.

Va avea o putere calorifică de 7.000—7.500

Va fi predat în bucăţi de mărime obişnuită şi nu va conţine mai mult de 2% praf, cari se determină trecându-se printr'un ciur înclinat de 45° şi având ochiurile de 13 mm. Nu va conţine mai mult de 8% cenuşă şi 3% apă hiproscopică.

In caz când aceste toleranțe vor fi depășite, se vor face reținerile din pretul fixat:

a) 1% pentru fiecare 1% praf găsit mai mult de 2% toleranță.

b) 1% pentru fiecare 1% cenușă găsită mai mult de 8% toleranță;

c) 1% pentru fiecare 1% apă găsită mai mult de 3% toleranță.

Păcură

ART. 8. — Va fi rezidiul de păcură rămas din țiței, după ce s'a scos din el uleiurile lampante și esențele volatile, ca: petrol, benzină, etc. Ea trebuie să îndeplinească următoarele condițiuni:

1. Să nu conțină benzină, naftalină, apă, acid, metaluri alcaline, pământuri, nisipuri sau orice altă materie stăină constituției țițeiului;

2. Densitatea să fie de 0,840—0,955 la 15° Cels.:

3. Punctul de aprindere va fi superîor la 1° Cels.;

4. Să fie destul de subțire ca scurgerea în conducte să se facă cu înlesnire:

5. Filtrată prin mai multe bucăți de hârtii de filtru (Ioseph) nu trebue să lase depozite apreciabile:

6. Predarea în timpul iernei se va face în vagoane speciale având în interior serpentină pentru a putea permite subțierea păcurii prin încălzire, înlesnind astfel descărcarea:

7. Va avea o putere calorifică de 10.000—10.500.

Autoritățile însărcinate cu aprovizionarea

ART. 9. — Aprovizionarea combustibilului se face:

a) de către ministerul de războiu, pentru combustibilul trebuincios stabilimentelor centrale în conducerea instalațiilor lor mecanice, sau direct de către stabilimente după regulamentnl lor:

b) de către comandamentul marinei, pentru combustibilul trebuincios arsenalului său și vaselor;

c) de către corpurile de armată, pentru trebuințele tuturor trupelor din comandament și prin delegațiune, de către comandanții de divizii și garnizoane;

d) de către corpul pe grăniceri, pentru combustibilul trebuincios companiilor şi pichetelor sale;

e) de către comandamentul cetăţii Bucureşti, pentru trebuinţele forturilor.

Fiecare din aceste autorităţi au direcţiunea aprovizionărilor combustibilului de care au nevoe. La corpurile de armată şeful serviciului intendenţei are direcţiunea aprovizionărilor din toate garnizoanele. El trebue să propună toate măsurile de luat, pentru a asigura aprovizionarea în cele mai bune condiţiuni pentru Stat şi să intervină a complecta aprovizionările în acele garnizoane în cari nu s'ar fi putut face prin mijloacele locale.

In garnizoanele în cari există un serviciu de intendenţă, aprovizionarea combustibilului se face prin acest serviciu, fie că predarea va avea loc la depozite sau chiar la corpurile de trupă.

ART. 10.— Corpurile de armată au îndatorirea de a face aprovizionarea combustibilului trebuincios pentru toate corpurile şi serviciile ce cad pe teritoriul comandamentului, chiar dacă parte din ele aparţin altor comandamente sau servicii ale armatei, făcându-se excepţie cu acele cari fac singure aprovizionarea după articolul precedent.

ART. 11.— Pentru corpurile şi serviciile cari cad sub privegherea administrativă a altor comandamente decât a acelora cari a facut aprovizionarea, precum şi pentru cele aflate sub privegherea şi verificarea administrativă a intendenţei stabilimentelor centrale, se va comunica la finele trimestrului comandamentelor respective mandatele ce au remis pentru combustibilul predat, spre a le imputa pe bilanţele de lichidare.

Fixarea tarifelor

ART. 12. — Aprovizionarea combustibilului făcându-se direct prin autorităţile prevăzute la art. 9, ministrul va fixa pe servicii sau garnizoane anumite tarife, în limitele cărora se vor putea adjudeca furniturile, observându-se regulele de mai jos.

Fixarea tarifelor se face după propunerile corpurilor de armată, ale cetăţii, marinei sau grănicerilor şi

informaţiunile culese de direcţiunea intendenţei din ministeriu dela autorităţile administrative, după preţurile cari circulă în comerţ, precum şi după media aprovizionărilor combustibilului în cei din urmă trei ani.

Corpurile de armată, prin serviciul intendenţei şi comandamentelor de garnizoane, vor face cercetări în regiunea lor, luând informaţiuni dela prefecturi, camere de comerţ, burse, societăţi diverse, proprietari şi arendaşi, iar rezultatul obţinut pe garnizoane se va prezenta ministerului până la 15 Ianuarie, împreună cu o situaţie de combustibilul necesar, format după modelul No. 1, anexat la aceste instrucţiuni.

Ministerul de războiu, primind aceste date şi cu acele pe cari le-a cules prin direcţia intendenţei, stabileşte tarifele, cari se comunică confidenţial corpurilor de armată până la 1 Fevruarie ale fiecărui an.

Tarifele fixate ca maximum de preţ se vor păstra secret, pentru a nu lua cunoştinţă de ele cei interesaţi.

Modul cum se fac aprovizionările.—Publicaţii. Caete de sarcine

ART. 13. — Combustibilul se aprovizionează pe perioade de exerciţii budgetare dela 1 Aprilie la 31 Martie inclusiv a anului următor.

Aprovizionarea se face prin concurenţă şi publicitate, în conformitate cu legea de contabilitate publică şi a instrucţiunilor de faţă.

Licitaţiunile se vor publica de comandamentele corpului de armată pentru toate garnizoanele din comandament. Publicaţiile se fac prin *Monitorul Oficial* şi se vor aduce la cunoştinţă şi în mod personal la proprietari, arendaşi, societăţile sau persoane cari în judeţul respectiv se ocupă cu exploatarea de păduri sau cu comerţul de lemne.

Publicaţiile se vor face conform art. 74 din legea contabilităţii publice. Prima licitaţie va avea loc la începutul lunei Fevruarie a fiecărui an.

Pentru sporirea concurenţei şi înlesnirea ofertanţilor, licitaţiile se vor ţine în aceeaşi zi şi oră atât la comandamentele corpurilor de armată, cât şi la coman-

damentele de divizii şi garnizoane, care zi şi oră va fi fixată de corpurile de armată şi prevăzută în pubicaţii.

ART. 14. — Pentru fiecare garnizoană în parte se va întocmi de către comandantul respectiv câte un caet de sarcini, format după modelul tip din acest regulament şi instrucţiunile de faţă.

Ele se vor trimite ierarhic de fiecare garnizoană comandamentelor, în dublu exemplar, din care unul, aprobat de comandantul corpului de armată, se va înapoia corpului respectiv cel mai târziu până la 1 Fevruarie a fiecărui an, spre a-l avea la ziua fixată pentru licitaţie.

Caetele de sarcini se vor revedea de comandamente, pentru a fi făcute după modelul tip, complectându-se numai locurile goale, căci acest model este făcut, după principii juridice ce nu se pot anula de justiţie. Dacă se prevăd alte cauze, ăcestea ar putea fi prohibite de lege şi, în acest caz, caetul de sarcini poate fi anulabil, iar contractantul ştiind acest lucru, îl poate rezilia oricând nu iar conveni restricţiunile impuse. Afară de acestea, condiţiunile inutile impuse prin caetele de sarcini pot înlătura pe concurenţii serioşi, pentruca speculanţii să profite de ăcest lucru, cerând preţuri exagerate.

Ţinerea licitaţiitor şi adjudecarea

ART. 15. — Licitaţiile se ţin de către şeful serviciului intendenţei corpului de armată pentru toate garnizoanele din comandament, de şeful serviciului intendenţei diviziei pentru garnizoanele de reşedinţă a divizilor şi de către comandanţii de garnizoane pentru garnizoanele lor

ART. 16.— Licitaţiile se ţin în conformitat cu art. 72—83 din legea contabilităţii publice cari dispoziţiuni vor fi afişate în sala de adjudecaţie.

In ziua şi la ora fixată prin publicaţii cei însărcinaţi cu ţinerea licitaţiilor sunt prezenţi în localul hotărât în publicaţie péntru a primi ofertele concurenţilor.

In nici un caz ora fixată pentru licitaţie nu se poate amâna sau prelungi mai mult de 15 minute; dacă nu se prezintă oferte se închee proces-verbal constatând lipsa de concurenţi.

După deschiderea licitației, se procedează mai întâi la verificarea calității și capacității concurenților, după prescripțiunile caetului de sarcini, menționând în procesul-verbal persoanele respinse ca neîntrunind condițiunile cerute.

După această operațiune, se dă cetire caetului de sarcini, pe cari concurenții îl subscriu și apoi se procede la primirea ofertelor însoțite de garanții.

Inainte de deschiderea primei oferte, se întreabă cu glas tare dacă mai este vreun concurent care dorește a oferta de oare ce după deschiderea primei oferte nu se mai admite nimeni a concura.

Se procede apoi la deschiderea fiecărei oferte în parte, cetindu-se în auzul tuturor cantitatea, prețul oferit și garanția depusă, înscriindu-se imediat în procesul-verbal în ținre și în litere iar ofertele se datează și se subscriu de cei ce țin licitația.

Ofertele cari ar cuprinde excepțiuni de la caetul de sarcini, vor fi declarate respinse, considerându-se ca neavenite; ele însă se vor alătura la actele licitației și cazul se va menționa în procesul-verbal.

Supra oferte nu se primesc în conformitate cu art. 78 din legea asupra contabilității publice; dacă ele se prezintă, se pun în dosar de cel ce a ținut licitația, fără a li se da vreun curs, considerându-se ca neavenite. Această condițiune se va prevedea lămurit atât în caetul de sarcini cât și în publicații.

Dacă cele mai avantajoase prețuri oferite sunt în limitele tarifei fixate de minister, se pronunță adjudecarea provizorie, oprind garanția adjudecatarului și înapoindu-le pe a celorlalți concurenți.

ART. 17. — Rezultatul fiecarei licitații se va constata printr'un broces-verbal în care se va relata toate împrejurările operațiunilor.

Acest proces-verbal se va încheia în ședință chiar îndată după deschiderea ofertelor și se va constata adjudecația față cu toți concurenții însemnâodu-se atât numele fiecărui concurent cât și prețul cuprins în oferta sa în cifre și în litere.

Procesul-verbal se va subscrie de persoanele însărcinate cu ținerea licitației, de adjudecatar și de toți ceilalți concurenți prezenți.

Nevoința sau neputința din partea acestora de a subscrie se va menționa în procesul-verbal, conform art. 80 din legea contabilității publice.

ART. 18. — Rezultatul licitațiilor ținute la divizii sau garnizoane, împreună cu toate actele întocmite, se înaintează corpului de armată chiar în aceiași zi, unde se compară prețurile oferite cu rezultatele obținute la licitațiunile de la reședințele lor și se aprobă ofertele cele mai avantajioase, dacă ele sunt în limitele tarifelor fixate de minister; în caz contrariu, se publică a doua licitațiune în termenile fixate de legea asupra contabilității publice.

ART. 19. — In limitele tarifelor fixate de minister comandanții corpurilor de armată sunt autorizați să adjudece definitiv rezultatul licitațiilor până la concurența sumei de lei 50.000; peste această sumă adjudecarea se va face provizoriu, iar actele întocmite se vor înainta ministeru'ui pentru a cere aprobarea consiliului de miniștri, conform art, 81 din legeă contabilitățeii publice.

ART. 20.—Când, după două licitațiuni ținute în termenele și formele prescrise de legea contabilității publice și instrucțiunile de față, nu s'au putut obține prețuri avantajoase în limitele tarifelor aprobate de minister, corpurile de armată sunt autorizate a procede la cumpărarea prin bună învoială, conform art. 71 din legea contabilității publice, bine înțeles tot în limitele tarifelor aprobate.

Contractările prin bună învoială de o valoare mai mare de 10.000 lei, vor fi supuse ministerului, pentru a se lua aprobarea consiliului de miniștri în conformitate cu art. 85 din legea citată.

ART. 21.—Toate aprovizionările sunt puse aprobări comandantul corpului de armată. Aceasta poate subdelega acest drept comandanților de divizii sau garnizoane în limitele tarifelor, cu obligațiunea de a se supune aprobării sale definitive toate angajamentele făcute și cu observarea articolelor precedente, în caz când furniturile întrec suma de lei 50,000 pentru licitații și 10.000 lei pentru buna învoială.

ART. 22. — Când la o garnizoană s'ar realiza economii acestea se pot întrebuința pentru a acoperi dife-

renţa în plus la alte garnizoane cu condiţiune ca aprovizionarea în total pe întregul comandament, să nu întreacă preţul stabilit de tarife. In acest caz, se pot da aprobări şi pentru preţuri cari întrec tarifa, când în alte garnizoane vor eşi preţuri mai mici care să acopere plusul.

ART. 23. — In caz când după cele două licitaţii ţinute, aprovizionarea nu se poate face nici prin bună învoială, iar suma totală pe întregul comandament, ar întrece tarifele stabilite, atunci se spune cazul ministerului, comunicându-se rezultatul tuturor încercărilor făcute, împreună cu propunerile comandantului.

Ministerul, primind aceste acte, hotărăşte, modificând tarifele în una sau mai multe garnizoane.

Contractările

ART. 24. — După aprobarea de cei în drept a unei licitaţii sau a autorizării de aprovizionare prin buna învoială, se procede la încherea cuvenitelor contracte.

In cazurile prevăzute de art. 19 şi 20 contractările se vor face după aprobarea dată de consiliul de miniştri.

Pentru furniturile de o valoare mai mică de 500 lei, nu se vor încheia contracte, fiind suficientă oferta aprobată care ţine loc de contract şi garanţia depusă.

Contractele se încheiă şi subscrie de comandanţii corpurilor de armată, divizii sau acei ai garnizoanelor, cari au ţinut licitaţia, formându-se în două exemplare, fiecare exemplar pe timpul legal de 10 lei coala.

Redacţia contractului se face după formularul anexat la regulamentul de faţă.

Contractele primesc un număr de ordine din registru de eşire şi poartă data încheierii lor.

Ele vor fi supuse administraţiei financiare respective pentru plata taxelor de înregistrare, conform art. 46 din legea ţimbrului.

Contractele originale se păstrează 10 ani în arhiva comandamentului.

Despre garanții

ART. 25. — Cuantumul garanțiilor se fixează prin caetele de sarcini, conform art. 73 din legea conabilității publice.

In publicațiile pentru licitații se va face asemenea mențiuni de garanțiile cerute concurenților.

Pentru combustibil se va prevedea o garanție de 10% din valoarea furniturii, care se poate depune:

a) In numerar, consemnat la Casa de depuneri, prezentându-se recipisa;

b) Intr'un cek al Băncii Naționale;

c) In efecte de Stat sau garantate de Stat.

In numerar sau efecte, garanția nu se poate primi, neconsemnată la Casa de depuneri, decât în cazul când nu întrece suma de 1000 lei.

Toate garanțitle depuse la licitații se înapoează imediat concurenților asupra cărora nu s'a adjudecat furnitura.

Garanția adjudecatarului, chiar în caz când adjudecarea e provizorie, se oprește și dacă este în numerar se depune prin grija administrației militare la Casa de depuneri, păstrându-se recipisa în cassa autorității care a ținut licitația.

Termenele de predare

ART. 26. — Caetele de sarcini vor prevedea amănunțit pentru fiecare garnizoană sau corp termenul de predare al furniturilor contractate.

In principiu, termenele de predare se vor fixa în raport cu cantitățile și trebuințele garnizoanei, astfel ca în totdeauna depozitele sau corpurile să dispună de combustibilul trebuincios pentru două luni următoare.

Se va ține socoteală că în timpul cel mai favorabil de predare pentru furnizori este acel de primăvară și până în toamnă, când lemnele se pot transporta din pădure în gări și căile ferate nu sunt ocupate cu transportul cerealelor.

Predarea se poate fixa în cantități proporționale pe fiecare lună, începându-se dela Aprilie și putându-se

prelungi până la 31 Decembrie viitor, când ea trebue să fie terminată. Este de preferat să se prevadă a se preda cantităţi mai însemnate în lunile Innie, Iulie şi Agust, când lemnele sunt uscate şi perioada ploilor încetează.

Primirea furniturilor

ART. 27. — Primirea conaustibilului aprovizionat prin licitaţie sau prin bună învoială se va face de comisinni speciale pe garnizoane şi anume.

a) In ganizoanele de reşedinţe de corpuri de armată sau divizii, comisiunea se va compune din:

Un ofiţer sueprior preşedinte:
An ofiţer de intendeuţă din serviciul comandamentului
Un ofiţer farmacist din garnizoană } membri.

Această comisiune se va numi de comandantul corpului de armată sau cel al diviziei în garnizoanele lor de reşedinţă;

b) In garnizoanele nereşedinţe de comandamente, dar unde sunt mai multe corpuri, comisiunea se va compuue din:

Un ofiţer superior preşedinte.
Un ofiţer de administraţie
Un farmacist } membrii.

Această comisiune se va numi de către comandamentul garnizoanei:

c) In ganizoanele unde nu se află decât un singur corp de trupă comisiunea de recepţie va fi comisia de aprovizionare a corpului.

ART. 28. — Comisiunile vor fi asistate de şeful secţiei de subsistenţă sau de ofiţerul cu aprovizionarea al corpului respectiv, dnpă cum depozitarea se face la depozitele garnizdanei sau la corpurile pe trupă. Pentru emnele predate manutanţelor, comisinnea va fi asistată de şeful manutanţei. Toţi aceşti agenţi iau în primire materialele predate.

ART. 29, — Fiecare din membrii comisiunilor de mai sus vor avea câte un membru sublinitor. numit în acelnş timp, care înlocuete de drept pe titular în caz de absenţă sau împedicare.

Preşedintele comisiei sau suplinitorul sau în caz de lipsă, convoacă comisiunea ori de câte ori este nevoe.

ART. 30. — Pentru fiecare transport, comisiunile încheie un proces-verbal prin care verifică şi constată atât calitatea, cât şi cantitatea adusă de furnizori: în care scop preşedintele comisiunii va delega cel puţin unul din membrii pentru a asista la cântărire împreună cu şefnl depozitului sau ofiţerul cu aprovizionarea.

Procesele-verbale se fac în dublu: un exemplar se dă furnizorului, pentru a anexa la conturi, iar al doilea serveşte la înregistrarea materialelor în scripte.

Contabili - depozitelor şi ofiţerii cu aprovionarea nu vor putea primi nici o cantitate în depozit, fără ca comisiunea să se fi pronunţat şi admis primirea prin încheiere pe proces-verbal.

ART. 31. — Şefii de depozite şi ofiţerii cu aprovizionarea cari asist comisiunile de recepţie, subscriu procesele-verbale. certificând în litere cantitatea primită.

ART. 32. — Contestaţiunile ce s'ar ivi între furnizori şi comisiuni, se vor judeca, de către autorităţile cari au numit comisiunile. In caz când nu s'ar putea cădea la învoială, se supune cazui comandantului de corp de armată, care hotărăşte definitiv.

Justificarea şi plata cheltuelilor

ART. 33. Plata conbustibilului aprovizionat se face de comandamentele din creditele delegate de minister dela articolul respectiv al al bugetului.

Actele justificative care se vor anexa la mandatele de plată sunt facturile furnizorilor, certificate pentru înregistrare de contabili respectivi, la care se vor anexa copii de pe contractele şi ordinele de aprobare, precum şi un exemplar original de procesele-verbale de primire. La duplicatul şi triplicatul conturilor se vor anexa copii de pe proceselă-verbale. Se va anexa asemenea recipisele pentru plata taxelor de înregistrare.

Funizorii cari nu vor avea facturi cu firme înregistrate la triuunal, se vor servi la facerea conturilor de facturi imprimate Md. 628. cari nu vor mai fi supuse formalităţii legalizării, din moment ce există contracte

legale scrise. Furniturile de o valoare mai mică de 500 lei se vor plăti asemenea după factura de mai sus, fără a mai fi legalizate.

Depozitarea

ART. 34. — Combustibilul dintr'o nouă aprovizionare se va depozita separat din cel rămas din vechea aprovizionare.

Pentruca recensământul combustibilului să se poată face cu înlesnire şi pentruca economiile sau deficitele să poată fi cunoscute treptat cu producerea lor, fiecare depozit este obligat ca lemnele şi cărbunii să le aşeze în stive sau grămezi, pe cât posibil de potrivite, având etichete numerotate şi cu însemnarea cantităţii ce cuprinde. în chilograme.

Pentru depozitele de subsistenţă se va ţine un registru special. iar pentru depozitele corpurilor de trupă se va înscrie la finele registrului de subsistenţă următoarele date :

1, Numărul de ordine al stivei sau grămezii.

2. Cantitatea constatată la formarea ei.

3. Scăderile succesive după cantităţile distribuite cu bonuri în regulă.

Această operaţie se face la fiecare 15 zile îmborderându-se bonurile şi scăzându-se din totalul rămas la fiecare stivă sau grămadă.

4. Cantitatea ce rămâne după ce s'a operat scăderea dela No. 3.

Pentru fiecare stivă sau grămadă se va ţine o socoteală în modul arătat mai sus. Nu se va începe distribuţia alteia până ce nu se va verifica rezultatul ce a dat cea terminată.

Acest rezultat se va constata şi certifica de către ofiţerul de intendenţă sau ajutorul comandantului, după cazuri, semnând pe marginea registrului.

ART. 35. —In registrul de subsistenţă al corpurilor de trupă nu trebuie a se scădea decât cantităţile distribuite în realitate, iar nu drepturile la alocaţii cuvenite corpului. care socoteală se face prin bilanţele de lichidare, căci numai astfel se va putea cunoaşte economia sau deficitul real ce are corpul.

In caz când un corp are mai multe depozite în diferite garnizoane, pentru fiecare depozit se va ține o socoteală a parte, separându-se și în bilanțele de lichidare.

Situații și rapoarte

ART. 36. — Până la 31 Decembrie ale fiecărui an garnizoanele nereședințe de divizii sau corpuri de armată, vor înainta comandamentelor caetele de sarcini formate conform art. 8, împreună cu o situație formată după modelul anexat No. 1, de cantitățile de combustibil trebuincioase pentru exercițiul următor. Corpurile de trupă și servicii aflate în garnizoanele reședințe de comandamente, vor înainta până la aceeași dată direct comandamentelor respective actele arătate.

Situațiunile vor fi verificate și centralizate la comandament, după cari organele prevăzute la art. 9 vor înainta ministerului o situație generală, formată după același model. până la data de 15 Ianuarie, pentru toate corpurile și serviciile din comandament, conform art. 12.

Odată cu această situație se va înainta ministerului și propunerile pentru tarife, prevăzute de art 12, așa ca ministerul să poată comunica tarifele aprobate până la 1 Fevruarie.

ART. 37. — După terminarea aprovizionărilor pe întreg comandamentul, se va trimite ministerului situația model No. 2, împreună cu un memoriu detailat de modul cum s'a făcut aprovizionarea, dificultățile întâmpinate, propuneri, etc.

ART. 38. — In situații, publicații și contracte, cantitățile de combustibil trebuitoare vor fi rotunjite și exprimate în mii de kilograme, se vă face excepții în garnizoanele mici, în cari se alocă încălzitul pentru una sau două sobe și în cari rotunjirea cifrelor nu se poate face.

Recensăminte

ART. 39. — In fiecare an, în ultimele zile ale lunei Martie, ofițerii de intendență însărcinați cu controlul depozitelor de subsistență sau al corpurilor și serviciilor

cari au depozite proprii, procedează la un recensământ general al combustibilului, constatând dacă există lipsuri sau s'a realizat economii.

Rezultatul recensământului se constată prin închiere de proces-verbal, în care se arată cantităţile aprovizionate, drepturile la consumaţii şi rămasurile.

Aceste procese-verbale se înaintează corpurilor de armată.

Daca se constată economii, ele se înregistrează asupra depozitelor sau corpurilor respective în baza ordinelor corpului de armată iar dacă sunt lipsuri, se stabilesc răspunderile şi se impută vinovaţilor.

ART. 40.—Scăzămintele acordate de regulamentul serviciului de subsistenţă 4% pentru lemne şi 8% pentru cărbuni), ca pierdere provenită din conservare şi manipulare, se prevăd în procesul-verbal de constatare şi se aproba de comandantul corpului de armată.

Nu se acordă scăzăminte la conbustibilul care, primit în depozit, trece numai în transit şi se distribue imediat trupelor.

Calculele dreptului la scăzământ se constată din scripte cari se ţin pentru stive şi grămezi, după cum prevede art. 34 de mai sus, şi care date vor fi anume prevăzute în procesul-verbal de constatare ale ofiţerilor de intendenţă.

Art. 41.—La aceste recensăminte ofiţerii de intendenţa se vor asigura dacă contabilii şi ofiţerii cu aprovizionarea pun toată îngrijirea pentru buna conservare a combustibilului dacă ţin în regulă şi la curent tabloul stivelor sau grămezilor, procedările întrebuinţate în distribuţii, etc., raportând comandamentului dacă se constată neglijenţe sau neregularităţi, pentru a se lua măsuri de îndreptare.

ART. 42. — Când se constată deficite, pe lângă procesul-verbal se va înainta comandamentului un tablou extras de pe registru de situaţia stivelor sau grămezilor. în cari se va arăta pentru fiecare dată şi cantităţile depuse, cele distribuite şi rezultatul dat în minus. Se va arăta asemenea cauza lipsurilor dacă ele se pot acoperi prin scăzământul legal sau în caz contrariu asupra cui

cade răspunderea, pentru ca comandametul să poată hotărâ asupra lichidărilor.

Aprovizionarea combustibilului pentru ofiţeri

ART. 43. — Odată cu aprovizionarea combustibilului trebuincios trupelor, se poate aproviziona lemnele şi cărbuni şi pentru ofiţerii din garnizoană.

Cantităţile trebuincioase se vor fixa pe garnizoane. Corpurile şi serviciurile vor întocmi liste nominale semnate de ofiţeri, în cari se vor arăta cantitatea care doreşte fiecare.

Pe aceste date şi ţinând socoteală de variaţiunile ce se pot ivi în cursul anului, se hotărăşte cantitatea de aprovizionat.

In publicaţii şi în caetele de sarcine aceste cantităţi se arată separat, se determină asemenea calitatea lor şi se ţine socoteli anumite pentru lichidarea lor şi ranbursarea integrală a valorii.

ART. 44.—Procedările cari se vor întrebuinţa la aprovizionare variază pe garnizoane, după cum sunt sau nu sunt instalate depozite în garnizoane.

La garnizoanele în cari nu există depozite şi lemnele se predau direct corpurilor, cantităţile hotărâte a se aproviziona pentru ofiţeri se primesc de către ei de la furnizor, căruia se garantează plata în condiţiunile cari se vor fixa prin caetul de sarcine şi contract Asemenea lemnele nu se înscrie în gestiunea corpului şi socotelile se ţin între corp şi furnizor, căruí se plăteşte valoarea lemnelor predate pe măsură ce se încasează dela ofiţeri prin reţinere lunare.

In garnizoanele în cari funcţionează secţiuni de subsistenţe şi sunt instalate depozite pentru combustibil, cantităţili aprovizionate pentru ofiţeri se înscriu prin gestiune, însă se aşează în stive sau grămezi separate, ţinându-se socoteli atât pentru primiri, cât şi pentru distribuţie, pentru ca la terminarea operaţiilor să se cunoască rezultatele reale

După constatările făcute, se stabileşte un preţ mijlociu, după care se vor vinde lemnele la ofiţeri. In acest preţ se va cuprinde:

a) Valoarea de pe contract care se plăteşte furnizorului;

b) Scăzămintele cari se produc prin conservare şi manipulare;

c) Dacă lemnele se tae în depozite şi se distribue ofiţerilor tăiete, se adaugă pagubele cari se produc prin tăiere şi costul tăiatului.

Preţul trebue stabilit astfel ca în nici un caz să nu se producă deficit, dacă din diferenţe se realizează mici economii şi ar fi imposibil de restituit ofiţerilor, aceste economii se varsă la cercurile militare la lichidarea socotelilor.

ART. 45.—Distribuţia lemnelor din depozite se fac ofiţerilor prin serviciul de intendenţă ale comandamentelor.

Ofiţerii trimit costul cantităţii de lemne ce doresc după tarifa fixată, în schimbul căruia i se liberează o recipisă din registrul cu matcă model A, cu care se prezintă la depozit şi i se distribue lemnele.

In principiu, lemnele nu se distribue de cât dacă ofiţerii depun valoarea lor pentru a-i se libera recipisa. Se va putea face însă excepţiuni când ofiţerii ar primi cantităţi mari, ca aprovizionamente de iarnă, când li se vor putea credita plata în rate. Aceste cantităţi trebue însă primite de ofiţeri cel mai târziu până la finele lunei Octomvrie. Plata se va repartiza în rate lunare, astfel ca în orice caz să fie achitată valoarea până la finele lunei Decemvrie. Dacă corpurile dispun de fonduri, ele fac plata la liberarea recipiselor şi se rambursează treptat, în caz contrariu, sumele se pot ţine la portofoliu de către serviciul intendenţei, care liberează recipisele şi se rambursează lunar până la finele lunii Decemvrie cel mai târziu.

Notă —Vezi şi art. 81 al. 4 din regulamentul soldelor.

ART. 46.—Ofiţerii nu pot primi lemne decât pentru trebuinţele lor proprii sau ale familiei, dacă locuesc împreună. Este cu desăvârşire oprit a lua lemne pentru a le ceda la membrii din familie sau persoane streine.

Garnizoanele pot fixa un maximum de distribuţie, clasând pe clase de ofiţeri generali, superiori şi inferiori, însuraţi şi neînsuraţi; odată maximul atins, ofiţerii nu mai au dreptul a primi lemne în plus.

ART. 47.—Plutonierilor, subofiţerilor de administraţie, elevilor guarzi şi funcţionarilor civili întrebuinţaţi în serviciul armatei li se vor face aceleaşi înlesniri ca şi ofiţerilor pentru procurarea combustibilului de care au trebuinţă.

Se poate procura combustibil şi ofiţerilor retraşi din armată, dacă ar fi disponibil; ei însă nu se vor credita, ci vor depune valoarea la liberarea recipisei.

ART. 48. — Toate operaţiunile de primiri de bani sau materiale, distribuţiuni şi plăţi, se vor coprinde în gestiunile companiilor sau secţiunilor de subsistenţe.

Recipisele liberate de către serviciul intendenţei, pentru cari a încasat valoarea, se îmborderează de către şeful depozitului la finele fiecărei luni şi se trimit serviciului de intendenţă. După ce ele se verifică se trimite valoarea companiei sau secţiei de subsistenţă, care o încarcă în primiri, iar pe de altă parte se scade din scriptele gestiunii în materii cantitatea de lemne a căror valoare a fost încasată.

ART. 49. — Furniturile predate de către întreprinzători li se plătesc din fondul secţiilor de subsistenţă şi sumele care se încasează din vinderi. Dacă secţiile de subsistenţă n'au fonduri suficiente, se poate împrumuta sumele disponibile dela corpurile din garnizoană.

In nici un caz ele nu vor putea mandata din creditele bugetare.

Actele cari justifică plăţile se alătură la gestiune.

ART. 50. — La finele anului, ofiţerul de intendenţă însărcinat cu verificarea depozitului constată prin încheiere de proces-verbal toate operaţiunile făcute cu aprovizionarea şi distribuirea combustibilului:

a) Se arată mai întâiu cantităţile primite în depozit la diferite epoci şi plăţile făcute furnizorilor;

b) Se trece apoi distribuţiile lunare, încasările făcute în contul lor, cheltuelile diverse făcute cu tăiatul, valoarea pagubelor scăzute ca provenite din conservare şi manipulare.

Operaţiunile dela alin. *a* trebue să concorde cu cele dela alin. *b* şi să fie perfect lichidate.

Dacă există un mic excedent, i se dă destinaţiunea fixată la art. 44. In nici un caz nu se admit deficite cari să se acopere din distribuţiunile anului viitor.

Situația Md. No. 1. *Corpul* [1] .....

SITUAȚIUNE

De cantitățile de combustibil ce urmează a se aprovizionv pe timpul dela 1 *Aprilie* 19.... *la* 31 *Martie* 19 ....

Numirea corpurilor și serviciilor	Numărul garnizoanelor	COMBUSTIBIL																														OBSERVAȚII
		Pentru fiertul hranei				PENTRU INCALZIT									Pentru sp. rufe, băi, etc. conf. art. reg. admin.			Pentru plutonieri			Cantitatea trebuincioasă a se aproviziona			Se deduce cantitatea probabilă ce va rămâne pe teren la 31 Martie			CANTITATILE ce urmează a se aproviziona [1]										
		Efectivul	Cantități			Lemne			Cărbuni						Lemne			Cărbuni			Lemne			Cărbuni			Lemne			Cărbuni								
			Lemne	Cărbuni	Păcură	Sobe cu rația de			Sobe cu rația de.....			Păcură	Lemne	Cărbuni	Păcură	Lemne	Cărbuni	Păcură	Lemne	Cărbuni	Păcură	Lemne	Cărbuni	Păcură	Lemne	Cărbuni	Păcură	De esență tare	De esență moale pentru manufactă	Cardiff	Petroșani	Cocs	Păcură	Prețul pe mia de kgr. după tarifa propusă ministerului		Valoarea totală a combustibilului de aprovizionat		
						24 kgr.	40 kgr.	Cantități	16 kgr.																									Lei	B.	Lei	B.	
TOTAL 2)																																							

Intocmită la ....., la ..... 19 ....

Comandantul 3)

1) Corpul de trupă sau serviciul, garnizoana sau comandamentul.
2) Total pe garnizoane și total pe întregul comandament.
3) Semnătura comandantului sau șefului serviciului intendenței la comandamente
4) Cantitățile vor fi rotunjite și exprimate în mii de kilograme.
5) Aceste coloane se vor completa la comandamente.

Situaţie Md. 2. *Corpul ..... armată.*

SITUATIE

De cantităţile de combustibil aprovizionate în exerciţiul .....

Numirea corpurilor şi serviciilor	Numirea garnizoanelor	Cantitatea necesară a se aproviziona după situaţia No 1				COMBUSTIBIL APROVIZIONAT																		Modul cum s'a făcut aprovizionarea			Numele şi pronumele furnizorul	OBSERVATIUNI
		lemne		Cărbuni			Lemne				Cărbuni				Păcură				Valoarea totală a materialelor aprovizionate		Tarifele aprobate de minister				Prin licitaţie		Prin bună învoială		
		Esenţă tare	Esenţă moale	Cardiff	Petroşani	Cocs	Păcură	Cantităţi	Preţul pe mia kg. Lei	Preţul pe mia kg. B.	Preţul total Lei	Preţul total B.	Cantităţi	Preţul pe tonă Lei	Preţul pe tonă B.	Preţul total Lei	Preţul total B.	Cantităţi	Preţul pe tonă Lei	Preţul pe tonă B.	Preţul total Lei	Preţul total B.	Lei	B.	Lei	B.	La licitaţia I	La licitaţia II			

Total pe garnizoane şi comandament .....

ŞEFUL SERV. INTEND.

La ....., la .....

1) In caz de s'a aprovizionat alte cantităţi decât cele arătate în situaţia No. 1, se vor justifica aci cauzele care au produs aceste modificări.

II. INSTRUCȚIUNI

relative la aprovizionarea furajului trebuitor armatei

No. 846 din 19 Aprilie 1908

Dispoziţiuni preliminarii

Având în vedere art. 44 şi 46 din legea asupra adminitraţiei armatei, cari fac pe comandantul corpului de armată şeful resposabil al administraţiei, sub autoritatea ministerului. cu drept de a dispune de fondurile şi materialele afectate comandamentului în marginele hotărâte:

Având în vede şi art. 71, alin. VIII din legea asupra contabilităţii publice a Statului, care prevede că se pot contracta cu bună învoiala materiale şi producte de hrană cari din cauza naturii lor şi a uzului special la care sunt destinate vor fi cumpărate şi alese la locurile de producţiune, sau cari se vor preda de către înşişi productori, fără mijlocitori;

Pe baza acestor dispoziţiuni de legi, instrucţiunile lit. D. relative la aprovizionarea furajului, alăturate la regulamentul asupra serviciului administrativ în corpurile de trupă din 1900, se modifică şi se înlocuesc cu instrucţiunile de faţă.

Principii generate de aprovizionare

ART. 1. — Aprovizionarea furajului pentru hrănirea animalelor întrebuinţate în serviciul armatei se face după procedările următoare;

A. Prin cumpărarea furajului produs la fermele Statului sau moşiile cultivate de Stat în regie;

B. Prin cumpărături directe dela producători, fără mijlocitori;

C. Prin licitaţiuni publice;

D. Prin cumpărături făcute cu bună învoială, dela întreprinzători cari se ocupă cu astfel de comerţ şi cari plătesc Statului taxele negoţului lor. Orice astfel de mijlocitori cari n'ar proba calitatea lor de negustători sunt excluşi.

Aprovizionarea se face în ordinea fixată mai sus. Numai când sistemul precedent n'a reuşit să acopere trebuinţele, se recurge la cel următor. La procedările de la alin. D nu se recurge decât dacă nu s'a reuşit cu acel procedent, după ţinerea a două licitaţi publice.

Felul şi calitatea furajului de aprovizionat

ART. 2. Furajul se aprovizionează, după trebuinţele cari constituesc raţia regulamentară, în raport cu starea anuală a recoltelor şi înlocuirile cari s'ar hotărâ pentru a suplini lipsa unui fel de furaj.

Fânul se va aproviziona presat sau nepresat în raport cu mijlocele de conservare şi distanţele dela cari trebue adus. Fânul presat se va înscri separat prin scripte pentru a servi la calcularea cantităţilor de scăzut pentru manipulare şi conservare.

In loc de fân se poate cumpăra şi furaj artificial (trifoi şi lucernă), însă în astfel de cantităţi ca să se poată consuma în cel mult 4 luni dela recoltare.

Calitatea fânului va varia după localităţi şi în raport cu starea recoltei; trebuesc înlăturate celelalte feluri care nu conţin plante hrănitoare, ci este compus din păiş şovar, trestie şi altele.

Orzul se aprovizionează în principiu pentru caii de tras. iar ovăzul pentru caii de călărie. La fixarea cantităţilor trebue să ţină seamă şi de pret, putându-se înlocui uuul printr'altul când diferenţele de valoare va fi însemnate.

Paele se aprovizionează de preferinţă cele de orz şi ovăz şi numai restul din cele de grâu.

ART. 3. Calitatea furajului se va prevede în caetele de sarcine care se vor întocmi pentru fiecare garnizoană în raport su starea recoltei din regiunea în care se face aprovizionarea, avându se în vedere şi art. 189, 201 şi 202 din regulamentul asupra serviciului de subsistenţă din 1885. Caetele de sarcine cari servesc la aprovizionări vor fi aprobate de comandantul corpului de armată.

Pentru fiecare specie de grăunte se va determina prin caetele de sarcine greutatea minimă la hectolitru, luată cu balanţa specială de cereale. In principiu orzul

trebue să aibă minimum 60 kgr. şi ovăzul 42 kgr. O greutate mai mică nu se va admite de cât în caz de lipsă şi recoltă slabă. Proporţia maximală la sută a corpurilor streine nu se va putea întrece de 5%.

La stabilirea preţurilor de cumpărare, printr'unul din mijloacele indicate se va avea în totdeauna în vedere şi calitatea furniturii. Nu este însă nevoe ca în aprovizionările militare să se cumpere calităţi superioare, cari se întrebuinţează mai mult ca sămânţă.

Autorităţile însărcinate cu aprovizionarea

ART. 4. — Aprovizionarea furajului, prin procedările fixate la art. 1, se va face de către comandanţii corpurilor de armată prin serviciul intendenţei. Ei pot delega acest drept comandanţilor de divizii cari au reşedinţa în altă garnizoană şi comandanţilor de garnizaone.

Şeful serviciului intendenţei corpului de armată are direcţiunea aprovizionărilor din toate garnizoanele. El trebue să propună toate măsurile de luat, pentru a asigura aprovizionarea in cele mai bune condiţiuni pentru Stat, şi să intervină a se complecta aprovizionările în acele gainizoane, în cari nu s'ar fi putut face după delegaţiunea dată.

Şefii serviciilor de intendenţă, ai diviziilor au aceleaşi îndatoriri, pentru garnizoanele din regiunea diviziei însă în marginile delegaţiunilor care s'au dat comandanţilor de divizii.

Perioadele de aprovizionare

ART. 5. — Furajul se aprovizionează pe perioade agricole : după natura productelor se stabilesc cantităţile astfel ;

Fânul. Pe timp de un an socotit dela 15 August până la 14 August anul viitor, în garnizoanele aflate în regiunea şesurilor şi dela 1 Septemvrie la 31 August viitor în garnizoanele din regiunea muntoasă.

Orzul şi *ovăzul.* Pe timp dela 1 Septemvrie al unui an la 31 August al anului următor. Când recolta va fi abundentă şi preţurile favorabile, termenele de aprovi-

zionare se vor putea prelungi până la 1 Octomvrie, adică pentru trebuinţele unei luni în plus.

Paele. Pe timp de un an socotit dela 16 Iulie la 15 Iulie anul victor în regiunea şesurilor şi dela 1 August la 31 Iulie în regiunea muntoasă.

Fixarea tarifelor

ART. 6. — Tarifele după cari se vor face aprovizionările în prevederile art. 1 se fixează de ministerul de război, după ce s'a obţinut aprobarea consiliului de miniştri şi pentru fiecare fel de furaj separat, fân, orz şi ovăz, pae.

Fixarea tarifelor se face după propunerile corpurilor de armată şi informaţiunile culese de direcţiunea intendenţei din minister, dela autorităţile administrative cari au date pozitive de starea recoltelor şi preţurilor cari circulă în comerţ.

Corpurile de armată prin serviciurile de intendenţă şi comandanţii de garnizoană vor face cercetări în regiunea lor, luând informaţiuni dela prefecturi, camere de comerţ burse, societăţi diverse, proprietari şi arendaşi şi rezultatul obţinut pe garnizoane se va prezenta ministerului separat, pentru pae cel mai târziu la 15 Iunie, pentru fân la 15 Iulie, orz şi ovăz la 31 Iulie,

Ministerul de război primind aceste date şi cu acele pe cari le-a culeş prin direcţia intendenţei, stabileşte tarifele, cari după aprobarea consiliului de miniştri se comunică confidenţial corpurilor de armată, pentru paie la 1 Iulie, pentru fân la 1 August şi pentru orz şi ovăz la 15 August ale fiecărui an.

Tarifele fixate la maximum de preţ se vor păstra secret pentru a nu lua cunoştinţa de ele cei interesaţi; ele se pot comunica confidenţial numai pentru regiunea lor comandanţilor de divizii şi garnizoane.

Inceperea aprovizionărilor. Fixarea zonelor de aprovizionare

ART. 7. — Aprovizionarea diferitelor feluri de furaje se începe pe dată ce se primeşte tarifele stabilite.

Mai înainte, însă se pot face tratative provizori, pe baza informaţiunilor şi recunoaşterilor făcute în scop de a se căpăta o orientare generală şi pozitivă asupra preţurilor şi stării recoltelor, cari au servit de bază la propunerile pentru întocmirea tarifelor.

Şefii serviciilor de intendenţă vor întocmi şi ţine la curent un tablou statistic asupra moşiilor, al recoltelor şi, în general, asupra tot ce interesează producţiunea şi comerţul furajelor din coprinsul cercului lor de acţiune.

Cu aceste date culese de timpuriu, ei vor putea supune comandamentului pentru aprobare, cumpărarea furajului dela producători şi de sigur nu va fi nevoie să se recurgă la celelalte mijloace cari scumpesc preţul cu atât mai mult, cu cât predarea furniturilor va trece prin mai multe mâini.

Toate aprovizionările sunt supuse aprobării comandantului corpului de armată. Acesta poate subdelega aprobarea comandanţilor de divizii sau garnizoane, în limitele tarifelor, cu obligaţiunea de a se supune aprobări sale definitive toate angajamentele făcute.

Dacă din împrejurări neprevăzute aprovizionarea nu se va putea face în limitele tarifelor stabilite, cazul se supune ministerului de război, care hotăreşte.

Când dela un fel de furaj s'ar realiza economii, acestea se pot întrebuinţa pentru a acoperi diferenţa în plus la altfel de furaj, în aceeaşi garnizoană, sau la mai multe din ele. In caz însă când aprovizionarea în total pentru întregul comandament ar întrece preţul stabilit la tarife, se raportează ministerului costul real de aprovizionare, care stabileşte alte tarife în una sau mai multe garnizoane, după ce obţine pentru acest spor aprobarea consiliului de miniştri.

ART, 8.—Zonele din cari urmează ase face aprovizionările vor fi limitate la întinderea circumscripţiuni. teritoriale a comndamentului respectiv.

Pentru a se înlătura neînţelegeri sau concurenţa între autorităţile militare cari fac aprovizionarea, comandamentele vor determina zonele de acţiune ale fiecărui organ însărcinat cu aprovizionarea.

Când ofertele dintr'o garnizoană sunt prea mici şi în altele mai mari, şeful serviciului intendenţei corpului

de armată ia dispoziţiuni de angajearea furajelor pentru garnizoanele în cari ofertele sunt neîndestulătoare.

In principiu fânul şi paele se aprovizionează pe garnizoane din judeţele respective numai la nevoie se recurge la judeţele învecinate. Pentru greunţe, mai cu seamă în judeţele de munte, aprovizionarea se poate face din întreaga regiune a corpului de armată şi la nevoe se va recrge şi la judeţele învecinate comandanmentului şi chiar mai departe.

A

Cumpărăturile produselor dela fermele şi moşiile Statului

ART. 9. — Producţiunea de fân orz, ovăz şi pae dela fermele Statului sau aceia după moşiile cultivate de Stat în regie şi care n'ar fi destinată pentru seminţe se va putea cumpăra pentru trebuinţele armatei. Ministerul de războiu va intra în tratative din vreme cu ministerul domeniilor şi în comun acord vor stabili condiţiunile de cumpărare şi vindere.

Cantităţile ce se vor obţine pe această cale se vor împărţi de ministerul de război la una san mai multe garnizoane şi ele se vor scădea din aprovizionările cari trebuiau făcute pentru acele garnizoane.

Nota. — Acest articol a fost suprimat prin rezoluţia ministerială pusă pe referatul direcţiei intend. No. 6408 din 12 August 1910.

B

Procedeul aprovizionărilor directe dela producători

ART. 10. Aprovizionarea furajelor prin modul procurării directe dela producători are de scop pe deoparte a exclude specula, ocrotind astfel interesele tezaurului public, iar pe de alta a chema la obişnuinţă şi viaţa comercială pe producătorii mari şi mici din ţară.

ART. 11. Felul în care se vor face cumpărăturile după procedeul acesta şi în ordinea lor de preferinţă va fi

a) Cumpărăturile dela micii proprietari sau cultivatori, cari de regulă aduc săptămânal producţiunea lor în oboarele oraşelor;

b) Cumpărăturile produselor de la obştiile săteşti, cari ţin în arendă moşii dela Stat sau proprietari, dela cooperativele săteşti cari se ocupă cu strângerea şi vinderea în comun a produselor şi în fine dela băncile sau prin băncile populare, unde aceste instituţii se ocupă şi cu acest soi de mânuire a produselor prisoase aleţăranilor;

c) Cumpărături dela proprietarii cultivatori ai moşiei lor;

d) Cumpărături dela arendaşii propriu zişi

ART. 12.—Proporţia în care aceste cumpărături se vor executa pe categorii va fi următoarea:

50 la sută dela obştii, cooperative săteşti şi mici cumpărături din târguri;

30 la sută dela agricultori şi proprietari al moşiei lor;

20 la sută dela arendaşi.

Aceste proporţii se stabilesc ca principii generale: Dacă una nu ajunge pentru a acoperi trebuinţele din regiune se poate spori cea următoare.

Se poate încă recurge la una din aceste procedări, pentru a acoperi trebuinţele garnizoanelor învecinate, când la aceasta nu s'ar fi putut obţine oferte suficiente.

a

Cumpărăturile dela micii producători aduse în oboarele oraşelor

ART. 13. — Acest sistem de cumpărătură convine pentru îndestularea nevoilor corpurilor de trupă din garnizoanele mici şi pentru efective de cai reduse.

Spre a se putea dobândi rezultate bune, se recomandă a face o publicare în oborul unde se adună sătenii cu carele de fân şi grăunţe, aducându-se la cunoştinţă preţul care se plăteşte pe kilogram.

Sistemul acesta mai convine şi pentru cazurile când mici cantităţi de furaje au rămas neacoperite prin unul din procedeele prevăzute la articolele următoare. sau pentru furajiul trebuincios întâmplător efectivelor de cai sporiţi din o împrejurare oarecare, sau în fine pentru complectări de furaje distribuite pentru alte cazuri neprevăzute.

Pentru primirea şi plata acestor furaj cumpărate astfel, se vor face înlesnirile prevăzute la articolele următoare privitoare furniturilor de furaje procurate dela obştiile săteşti.

b

Cumpărături dela obştiile şi cooperativele săteşti. etc.

ART. 14. — Cunoscută fiind desvoltarea ce au luat în cei din urmă ani aceste instituţii în ţara noastră, şi ministerul având date sigure de existentă în fiecare judeţ a câte cel puţin 5 la 8 asemenea obştii şi cooperative o bună parte din cantităţile de furaje trebuitoare pot fi acoperite prin mijlocirea acestor instituţii.

In consecinţă organele însărcinate cu aprovizionarea se vor informa dela autorităţile judeţene, comunale agricole şi revizoratele şcolare, asupra numărului, situaţiunii şi localităţii acestor obştii, cari vor fi învitate cu adresă în regulă a arăta cantităţile de furaje ce pot procura sau se angajează a procura armatei şi preţurile ce pretind.

Odată căpătate răspunsurile acestor instituţii, la o anumită zi voţ fi invitate obştiile a trimite la reşedinţa autorităţii militare câte un împuternicit, pentru a trata în numele lor şi a încheia cuvenitele contracte pe baza unui preţ căzut la învoială, care poate varia dela o localitate la alta, fiind însă justificat în raport cu depărtarea de oraş sau de locul predării.

Tratarea preţului cu aceste obştii, se poate face, pe baza condiţiunilor calitative ale mărfei prevăzute în caetul de sarcine sau şi numai pe temeiul probelor depuse de obştii, odată cu adresele oferte, probe cari vor fi etichetate, sigilate şi semnate atât de autoritatea respectivă care face învoială, cum şi de împuternicitul obştei.

Pentru rezultatul tratărilor se va închia cuvenitul proces-verbal, în care se va consemna: preliminările tocmelii, cantităţile şi preţurile convenite pe obştii, cum şi orice alte date privitoare angajamentelor. Ele se supun aprobării comandamentului respectiv, după care se încheie contractele dacă cantităţile de furajii sunt însemnate.

ART. 15. — Pentru ca chiar din primul an al încercării ce facem cu sistemul acesta de aprovizionare,

menit a îmbunătăți pe de oparte economia generală a țării, iar pe de alta a ne scăpa de mijlocitorii speculanți atât ai țăranilor cât și a proprietarilor și Statului, se recomandă cu toată insistența a se pune în serviciul acestei cauze toată priceperea și bunăvoința, spre a se înlătura orice spirit de tărăgăneală și pierdere de timp cari fac a descuraja repede, mai ales pe cei nedeprinși cu tevaturile comerciale, cum e cazul obștiilor și chiar al producătorilor mai mari.

In această privință pentru reușita scopului se lasă toată latitudinea autorităților, a fixa în contracte și învoeli detalii simple și expeditive pentru predarea furajelor; totuși ca norme generale se recomandă:

a) A face recepția calitativă îndată ce au sosit la depozite carele sau vagoanele, spre a se înlătura pierderile de timp și cheltuelile oamenilor cu întreținerea lor și a animalelor;

b) A face cântărirea cu băgare de seamă și în fața împuternicitului cu predarea;

c) A înlesni descărcarea mărfei îndată ce-a fost cântărită;

d) A împrumuta obștiile cu saci pentru transportul ovăzului și orzului, în cazul că ele n'ar avea în deajuns. In acest scop fiecare depozit mare va fi aprovizionat cu saci, după cazuri și trebuință.

Celelalte detalii de procedeuri ca: faceri de clăi, stive sau descărcări în magazii, socoteli, liste sau borderouri pe serii de transporturi, sunt lăsate la buna chibzuială a ofițerilor însărcinați cu primirea și înmagazionarea produselor.

ART. 16.— Plata furajelor predate se va face în numerar, fie după o serie de mai multe transporturi rotunjind anumite cantități predate, fie și după fiecare predare, dacă obștiile sunt mai strâmtorate de nevoi.

In acest scop, serviciile și depozitele respective vor îngriji să aibă în tot momentul bani îndeajuns, făcând cereri la timp serviciului de intendență, care are îndatorirea a ordonanța avansele trebuitoare.

Ca acte pentru justificarea plăților se vor întrebuința facturile imprimate modelul No. 628, fără a mai fi legalizate, din moment ce există învoială și contracte legale scrise.

Cantităţile de o valoare mai mică de 500 lei, angajate fără contracte, se vor plăti numai pe factura prevăzută mai sus.

c

Cumpărăturile dela proprietarii cultivatori ai moşiei lor

ART. 17.—Pentru aprovizionarea furajelor dela proprietari în marginele proporţiei prevăzute la art. 11 din aceste instrucţii, odată cu avizele făcute obştiilor se vor vesti în scris şi proprietarii de moşii, arătându-le în detalii condiţiunile de predare şi invitându-i a face ofertele lor până la o anumită zi.

Pentru orientarea mai lesnicioasă a organelor însărcinate cu aprovizionarea, se va cere dela prefectura judeţului sau dela inspectoratul agricol liste de proprietarii cari îşi cultivă singuri moşiile, cu arătarea de întinderea moşiei, ca astfel să nu mai fie nevoe de alte formalităţi pentru stabilirea acestei calităţi şi a repartiţiunei furniturei.

In ziua fixată pentru stabilirea tocmelilor, proprietarii sau împuterniciţii lor vor fi invitaţi în localul autorităţii militare respective, pentru a lua cunoştinţă de toate condiţiunile caetului de sarcini, ca apoi să se poată face învoelile.

Mai înainte de a se deschide târgul, se va comunica concurenţilor proprietari cantităţile de furaje rezervate lor, pentru ca dânşii să-şi împartă furnitura între ei în raport cu cantităţile ce pot vinde.

In cazul când dânşii n'au putut cădea la învoiala împărţirii, autoritatea militară va face din oficiu repartiţiunea, în raport cu numărul de hectare cultivabile ale moşiei fiecăruia.

Odată preţurile stabilite şi cantităţile de furaje repartizate asupra moşierilor se încheie cuvenitul procesverbal şi, în consecinţă, se întocmesc şi se semnează contractele după forma legală, luându-se de părţi câte un exemplar şi dându-se proprietarilor câte o copie după condiţiunile calitative ale caetului de sarcină, care a fost prealabil semnat de dânşii.

Contractele nu se semnează decât după ce învoiala

a fost aprobată de comandantul corpului de armată sau delegatul său.

ART. 18.—Pentru aceleaşi consideraţiuni arătate la art. 14, primirea furajelor dela moşieri se va face pe aceleaşi baze, înlăturând cu desăvârşire perderile de timp şi căutând a li se face toate înlesnirile logice şi cu putinţă pentru a-i interesa, încuraja şi angaja în viitor.

ART. 19.—Serviciile de intendenţă vor îngriji să aibă fondurile trebuincioase pentru ca furnizorii să fie plătiţi la timp şi conform condiţiunilor de angajare, căutându-se a se înlătura întârzierile cari provoacă nemulţumiri şi contribue a depărta pe proprietari de a-şi vinde produsele lor armatei.

d

Cumpărături dela arendaşi propriu zişi

ART. 20. — Avizarea arendaşilor din judeţ se va face la timp de către autoritatea militară respectivă cu aceleaşi forme ca şi pentru proprietarii de moşii.

Pentru cunoaşterea numărului şi domiciliului lor se vor cere lămuriri prefecturilor şi inspectoratelor agricole.

Facerea învoelilor cu arendaşi vor avea loc în altă zi după aceia hotărâtă pentru obştii şi proprietari.

La ziua fixată li se va pune în vedere condiţiunile caietului de sarcine şi înlesnirile ce li se fac pentru predări şi plăţi, semnând de confirmare caietul de sarcină.

Ca şi pentru proprietari, se va putea trata şi cu împuterniciţii arendaşilor, fiind de ajuns pentru stabilirea identităţii prezentarea contractului de arendare şi împuternicirea dată de arendaşi.

ART. 21.—Pentru stabilirea preţurilor şi repartiţia cantităţilor de furaje asupra arendaşilor se va urma aceleaşi reguli ca şi pentru proprietari, avându-se în vedere numărul de hectare cultivabile prevăzute în contractul de arendare.

Primirea, predarea şi plata furajelor se va face de asemeni în aceleaşi condiţiuni ca şi pentru angajamentele precedente.

C

Aprovizionările prin licitaţiuni publice

ART. 22.—Dacă în urma tuturor stăruinţelor puse nu se va putea acoperi toate trebuinţele de furaje după procedările precedente şi nici prin concursul altor circumscripţii de aprovizionare pentru cazurile, când din diferite împrejurări o zonă ar fi lipsită sau n'ar fi favorizată de o bună recoltă, se va recurge atunci la sistemul aprovizionării prin licitaţiuni publice pentru cantităţile cari mai sunt trebuincioase.

ART. 23.—Licitaţiunile se vor publica de comandamentele corpurilor de armata, de urgenţă, în termene scurte de 15 zile, adică aproximativ pentru paie între 15 şi 20 Iulie pentru fân între 15 şi 20 August, pentru orz şi ovăz între 1 şi 5 Septembrie.

Dacă la aceste licitaţiuni nu se obţin preţuri sub tarifă, se publică a doua licitaţie pentru paie între 5 şi 10 August, pentru fân între 5 şi 10 Septembrie, pentru orz şi ovăz între 20 şi 25 Suptembrie. Aceste termene vor putea fi fixate la începutul lunei Octombrie dacă la sfârşitul lunei Septembrie trupele ar fi concentrate pentru manevre.

Publicaţiunile se vor face prin *Monitorul Oficial* şi printr'unul din ziarele cele mai răspândite din garnizoană, putându-se aduce la cunoştinţă şi în mod personal la proprietari, arendaşi şi toate societăţile sau persoanele cari se ocupă cu comerţul furajelor.

ART. 24.—Licitaţiile se ţin de către şeful serviciului intendenţii corpului de armată pentru toate garnizoanele din comandament, de intendenţa diviziilor pentru garnizoanele de reşedinţă ale diviziilor şi de către comandanţii de garnizoane pentru garnizoanele lor.

Publicaţiile făcute de serviciul intendenţii corpului de armată vor fixa ziua şi ora la cari au loc.

Licitaţiile se ţin în conformitate cu art. 72 la 83 din legea asupra contabilităţii publice, cari sunt afişate în sala de adjudecaţie. Ofertele cari ar coprinde excepţiuni dela caetul de sarcine vor fi declarate respinse,

considerându-se ca neavenite, ele însă se vor alătura la actele de licitațiuni.

Rezultatul licitațiunilor cu toate actele întocmite se înaintează corpului de armată chiar în aceiași zi unde se compara prețurile oferite și se aprobă ofertele cele mai avantagioase, dacă ele sunt în limitele tarifelor fixate, iar în caz contrariu se publică imediat a doua licitație.

In nici un caz ora fixată pentru licitație nu se poate amâna sau prelungi mai mult de 15 minute; dacă nu se prezintă oferte se încheie proces-verbal, constatând lipsa de concurenți.

Supraoferte nu se primesc, în conformitate cu art. 78 din legea asupra contabilității publice; dacă ele se prezintă se pun la dosar de cel care a ținut licitația, fără a li se da vreun curs, considerându-se ca neavenite. Această condițiune se va prevedea lămurit atât în caetul de sarcini cât și în publicații.

ART. 24. bis. Dacă în cursul publicări licitațiilor, persoanele prevăzute la art. 1 alin. B, au existat pentru diferite motive a da oferte, fie din alte împrejurări, autoritățile care prezidează licitațiile vor primi ofertele producătorilor, lăsându-le închise până în ziua licitațiilor, când la prețuri cel puțin egale cu ale celorlalți concurenți, vor fi preferate în rândul întâiu, dându-se prin licitații restul cantității celor cu prețuri avantagioase.

ART. 25. — Când și după a doua licitație nu se va putea aproba aprovizionarea tuturor furajelor în limitele tarifelor, comandanții corpurilor de armată aprobă numai pe cele favorabile iar pentru rest actele se trimit ministerului de război care hotărăște.

După împrejurări și situația generală a târgului furajelor, ministerul de război va puea aproba și licitațiile a căror prețuri i s'ar părea convenabile, sporind tarifele, sau va hotărâ încercarea ultimului sistem de aprovizionare, prin cumpărături făcute cu bună învoială, pentru restul de furagii trebuincoase dacă s'ar fi raportat că în limitele tarifelor fixate nu se pot face aprovizionările.

ART. 26. — Plata furagelor contractate se va face la predare în total sau în parte, după cum convine furnizorilor, prin mandate sau în numerar.

D

Aprovizionarea prin bună învoială dela bănci comisionari şi neguţători de furaje

ART. 27. — Dacă rezultatele licitaţiilor n'au fost favorabile şi dacă cele găsite de comandamente nefavorabile şi înaintate ministerului n'au fost aprobate, se recurge atunci pentru restul furajelor neacoperite la aprovionarea prin bună învoială dela bănci, comisionari, neguţători de furaje şi sindicii burselor.

In acest scop pe de o parte, prin o publicaţie în *Monitorul Oficial* şi într'unul din jurnalele cele mai răspândite în ţară se va aduce la cunoştinţa publică cantităţile de furaje trebuitoare în anumite garnizoane.

Pe lângă sarcinele cari au şefii serviciilor de intendenţă şi comandanţii de garnizoane, comandantul corpului de armată poate numi comisiuni sau delega ofiţeri pricepuţi în materie a face cercetări în piaţă şi în cuprinsul razei de acţiune, spre a a se căpăta oferte avantagioase.

Primindu-se oferte la corpul de armată, şeful serviciului intendenţii le recapitulează într'un referat al său şi le supune deciziunii comandamentului corpului de armată

Se poate lăsa dreptul comisiunilorî sau delegaţilor însăcinaţi a face aprovizionările, ca să ncheie învoelile şi să se angajeze predarea furajelor, cu rezerva da a se aproba de comandantul corpului de armată.

Cumpărăturile prin sindicii burselor se fac conform regulelor speciale lor.

ART. 28. — După propunerile comandanţilor corpurilor de armată şi rezultatele obţinute la încercările de aprovizionare prin celelalte mijloace, ministerul de războiu va fixa noui tarife, în raport cu preţul real de furajelor.

Această nouă tarifă va sluji comandamentelor la aprobarea ofertelor primite după cum s'a zis la articolul procedent, fiind libere a da aprobări şi pentru preţuri cari întrec tarifa, când în alte garnizoane vor eşi preţuri mai mici care să acopere plusul,

ART. 29. — In angajarea aprovionărilor prin bună învoială se va preferi întotdeauna producători şi mai cu seamă micii cultivatori, cărora se rezervă partea ce se presupune că ar putea preda şi nu se recurge la băncile care se ocupă cu comerţul furajului, sau la neguţători, decât pentru restul de trebuinţe.

In nici un caz nu este bine să se aprobe cantităţi însemnate unei singure persoane san asociaţiuni ci furnitura să se repartizeze la mai mulţi

ART. 30. — Dacă recolta a fost slabă şi cu toate mijloacele întrebuinţate într'un comandament nu s'a putut acoperi trebuinţele, se va căuta a se acoperi cel mult jumătate din ele, iar pentru rest se raportează ministerului, care poate numai în acest caz să intervină în aprovizionări.

Pe lângă starea generală a recoltelor, preţurile sunt influenţate, mai cu seamă în ceeace priveşte orzul şi ovăzul, şi de pieţele internaţionale. Adese ori ele se ridică brusc sub finfluenţe diverse, pentru ca în urmă să scadă. Atârnă de priceperea celor însărcinaţi a face aprovizionările pentru ca furajul să se angajeze cu preţ real şi normal. In asemenea cazuri împrejurările în care ne aflăm vor indica calea de urmat pentru a face aprovizionările, astfel ca Statul să nu piardă şi nici funizorii să se înbogăţească sau să nu fie ruinaţi din cauza unor angajamente nechibzuite.

ART. 31. — Plata furajelor angajate prin bună învoială se va face la predare, în numerar sau prin mandate prevăzându-se în amănunt procedările în angajamentele cari se vor lua.

Despre garanţii

ART. 32. — Caetele de sarcine care se întomesc pentru aprovionarea furajulului, cât şi publicaţiunile diverse, vor prevede garanţiile pe cari urmează să le depună furnizorii.

In principiu, pentru aprovizionările directe dela § B, producători obştii, cooperative săteşti şi arendaşi cari se predau în termene scurte până la o lună cel mult, nu se va cere nici o garanţie, fiind suficientă cea morală

Când însă cantităţile angajate vor fi însemnate şi se vor preda în termene lungi, se va constitui ca garanţie o parte din furajul predat, care treptat se va ridica până la valoare de 5% a contractului şi care nu se va plăti decât după executarea lor definitivă.

Garanţia de 5% se va putea depune de cei ce o doresc în numerar sau efecte garantate de Stat.

Pentru aprovizionările dela § C, licitaţiuni publice, garanţiile vor fi de 10% din valoarea furniturii, cari se vor depune în numerar sau efecte garantate de Stat consemnate la Cassa de depuneri, prezentându-se recipisa.

Pentru aprovizionările dela § D, prin bună învoială dela banci, comisionari şi neguţători de furaj, garanţiile se vor constitui pe principiile celor precedente, lăsându-se dreptul comandanţilor corpurilor de armată se hotărască dacă ele se depun în numerar în furaje.

Despre termenele de predare

ART. 33. — Predarea furajelor de către furnizori va fi astfel contractată sau angajată, în cât până la 1 Aprilie să fie terminata, prevăzându-se în caetele de sarcine ca ea să se facă proporţional cu timpul dela încheierea contractului până la cel din urmă termen fixat aşa fel ca depozitele şi trupele să nu ducă lipsa având în tot momentul depozitat furajul pentru trebuinţele garnizoanei pe cel puţin 2 luni.

ART. 34. — Primirea furajelor dela ţărani cu carele, dela obştii, cooperative, proprietari, arendaşi şi cele contractate prin licitaţii sau prin bună învoială, va fi făcută de o comisiune compusă dintr'un ofiţer superior din trupele călări preşedinte, un veterinar şi delegatul intendenţei respective, membri.

Numirea comisiunilor pe garnizoane se va face de către comandanţii corpurilor de armată. Fiecare membru va avea un suplinitor, care în înlocueşte în caz de absenţă.

In garnizoanele unde nu există serviciu de intendenţă, delegatul intendenţei va fi înlocuit de un ofiţe delegat al garnizoanei.

Şeful depozitului asistă comisia, face cântărirea şi

depozitează marfa, rămânând răspunzător numai de cantitate.

ART. 35, — In cazul că s'ar pretinde de unii furnizori ca un delegat să meargă în localitatea unde se află marfa spre a o vedea în general, comandamentele vor autoriza aceasta şi delegatul va putea pronunţa primirea în principiu, rămânând ca cea definitivă să se facă la depozite.

Notă.—Prin ord. minist. No. 2980 din 19 Iunie 1909, s'a dispus ca primirea furajelor şi încheerea proceselor verbale să se facă de către comisiunile respective după fiecare transport în parte, adică în acelaş mod după cum s'a procedat în trecut.

ART. 36. —Actele dresate de comisia pentru operaţiunile de primiri vor fi procese-verbale după modelul cunoscut, cari vor sluji atât la plată, cum şi la înregistrare.

Formulare de contracte

Art. 37. — Contractele pentru cumpărăturile directe dela obştii, proprietari şi arendaşi, vor fi făcute după tipul învoelilor comerciale stabilite, pe timbru de un leu. Ele vor fi încheate în două exemplare, luându-se câte unul de fiecare parte

Contractele încheiate pentru furniturile tratate prin licitaţie vor fi făcute pe timbru de câte 10 lei coala, în două exemplare, după formularele tip «Monitorul Oastei„ No. 42 p r. 1899, prevăzându-se şi plata taxelor de înregistrare, când contractanţii vor fi negustori, comisionari şi întreprinzători obişnuiţi.

Nota. — In prezent formularul de contract model tip este publicat în M. O. 17 R. 1909, vezi acest manual anexa lit. A de mai sus.

Obştiile, cooperativele, proprietarii de moşii şi arendaşii sunt scutiţi de plata taxelor de înregistrare, când ele vând produsul moşiei lor, aceasta conform circulării ministeriale No. 26 din *Monitorul Oastei* No. 34 p. r. din 13 Decemvre 1905 (Vezi notele de sub anexa A de mai sus).

Situaţii şi rapoarte

ART. 38. — Pentru ca ministerul de război să fie ţinut la curent cu starea aprovizionării furajelor, corpurile de armată vor înainta lămuririle următoare:

1. In luna Septembrie, un tablou de furajul angajat dela producători (aprovizionările § B), arătând cantităţile angajate şi preţul cu care se plătesc;

2. Rezultatul obţinut la licitaţii (aprovizionările C), arătând cantităţile de furaj angajate şi preţurile;

3. In cursul lunei Octombrie cantităţile de furaj angajate cu buna învoială (aprovizionările D) preţurile de plătit şi terminele de predare.

Dacă aprovizionarea nu e terminată, se raportează la fiecare lună până se complectează.

Toate aceste lămuriri cu amănuntele sau propunerile cari se cred trebuincioase, se vor da dreptate la datele indicate, însă o singură dată pentru toate garnizoanele din comandament.

La terminarea aprovizionărilor se va trimite o dare de seamă de felul cum s'a putut aplica principiile din aceste instrucţii, greutăţile cari s'au întâmpinat şi modul cum a fost înlăturate, propuneri pentru îmbunătăţiri sau măsuri noi de introdus în viitor.

Pe lângă ea se va alătura şi un bilanţ general în care se va arăta cantităţile de furaj aprovizionate, preţul cât costă în realitate şi la ce valoare se ridică costul mijlociu al raţiei zilnice.

Recensăminte

ART. 39. —In fiecare an, după consumarea fiecărui fel de furaj, ofiţerii de intendenţă însărcinaţi cu controlul depozitelor, sau al corpurilor cari au depozite proprii, procedează la un recensământ general al furajului, constatând dacă exlstă lipsuri sau s'a realizat economii.

Rezultatul recensământului se constată prin încheiere de proces-verbal, în care se arată cantităţile aprovizionate, drepturile la consumaţi şi rămăsurile.

Dacă se constată economii, ele se încarcă prin scripte de către ofiţerul de intendenţă, iar dacă sunt lipsuri se stabilesc răspunderile şi se impută vinovaţilor.

ART. 40.—Scăzămintele de 7% pentru fân şi pae 2% pentru orz şi ovăz, acordate de regulament ca perderi provenite din conservare şi manipulare, se prevăd

în procesul-verbal de constatare şi se propun ministerului pentru aprobare.

Nu se acordă scăziminte la furajul, care primit în depozite trece numai în tranzit şi se distribue imediat trupelor. La fânul presat, scăzământul va fi de cel mult 3 la suta.

Calculele drepturilor la scăzământ se constată din scriptele cari se ţin pentru căi, şire sau părţi din magazii, în cari se arată intrările depuse, distribuţiile făcute şi rezultatul.

ART. 41. — Afară de aceste recensăminte generale, diferiţi şefi erarhici, la inspecţiile ce fac se asigură de calitatea furajelor aflate în depozite, modul lui de conservare, procedările întrebuinţate în distribuţiuni, etc., luând măsuri de îndreptare, sau raportând comandantului corpului de armată dacă se constată neglijenţe sau neregularităţi.

Dispoziţiuni finale

ART. 42. — Instrucţiunile de faţă stabilesc noi procedări în aprovizionarea furajelor, prin ele se tinde a ne procura, dacă este cu putinţă, tot furajul dela producători şi a înlătura mijlocitorii, la care nu recurge decât la absolută nevoe.

La început poate că rezultatele obţinute să fie slabe, trebue însă căutat ca prin toate mijlocele să se îndemne producătorii a-şi vinde furajul armatei, făcându-li-se toate înlesnirile cu putinţă.

De sigur că în aplicaţiune se vor ivi greutăţi, neputându-se prevede în instrucţii toate cazurile. D-nii comandanţi ai corpurilor de armată le vor complecta prin instrucţii de amănunte şi vor lua toate măsurile nemerite spre a se obţine rezultate satisfăcătoare.

Aceste instrucţiuni se vor publica în *Monitorul Oficial* şi al *Oastei* şi se vor imprima în broşuri cari se vor trimite la toate autorităţile administrative şi la toate instituţiunile cari pot da concursul lor în aprovizionarea furajului.

Notă. — Se trece mai jos ordinul circular al Ministerului de război No. 28 din 31 Mai 1913, care deşi este privitor la a-

provizionarea furajelor necesare armatei în 1913/1914, totuşi conţine dispoziţiuni generale şi explicaţiuni ce sunt necesare a se avea în vedere întotdeauna :

Aprovizionarea furajelor trebuitoare armatei, cu începere din anul 1908, s'a făcut în bună parte după preevderile instrucţiunilor relative sub No. 816/908.

Această aprovizionare prezentând o importanţă deosebită, atât pentru economia generală a ţării cât şi pentru armată, care are interesul a asigura în condiţiuni avantajose o hrană de bună calitate dela care atârnă sănătatea şi puterea de muncă a cailor, se recomandă a se aplica în aprovizionările viitoare măsurilor de ordine prevedere şi economie, pe cari experienţa anilor trecuii le-au dovedit folositoare.

Prin aceste instrucţiuni se urmărea două scopuri importante:

1. Aprovizionarea să fie descentalizată pe divizii şi

2. Pe cât ar fi cu putinţă, fără a depăşi prevederile legii de contabilitate, să se întrebuinţeze bună învoială, care are avantajul de a exclude pe intermediari, prin urmare a efini produsul.

Practicarea acestui sistem a dovedit că în bună parte scopurile vizate nu au fost atinse, astfel:

A) *Buna învoială* în loc de a se aplica strict în spiritul prevederilor art. 71 din legea contabilităţii, care permite a se cumpăra astfel, însă dela productori şi numai ceeace au recoltat pe pământul cultivat de ei, au fost socotiţi ca atari acei cari au avut pământ fie în proprietate, fie arendat şi li s'a cumpărat cantităţi mari, care în bună parte nu erau produse pe pământul lor. ci cumpărate de dânşii din altă parte; cu alte cuvinte cumpărarea s'a făcut dela intermediari, cerându-le condiţia numai să aibă pământ în cultură fie ca proprietari, fie ca arendasi ceeace e cu totul depărtat de prevederile alin. 8 de sub art. 71 din legea contabilităţii publice.

B) Licitaţiunile ţinute după aceste instrucţiuni au fost socotite de toţi ca nişte simple formalităţi pentru îndeplinirea prevederiior legii de contabilitate publică, cari trebuiau făcute pentru a se ajunge cât mai repede la buna învoială, ca atare nu se prezinta nimeni la licitaţii, sau cei cari veneau, văzând lipsa unei concurenţe serioase, oferau preţuri neacceptabile.

Când legiuitorul a prescris licitaţiunile ca mijlocul cel mai bun de aprovizionare a avut în vedere că, dacă de fapt cei chemaţi a aplica legea le dă importanţa ce li se cuvine, ele constitue cea mai bună şcoală pentru acei cari doresc în mod cinstit să-şi vândă productele lor Statului, rezervându-şi un câştig modest fără însă a cere preţ mai mare ca acel al pieţei. Dacă însă aceste licitaţii se ţin numai de formă, natural ca oameni serioşi şi cinstiţi nu mai iau parte şi nici buna învoială ce urmează acestor licitaţii nu garantează un preţ mai mic ca cel ce sa'r obţine la o licitaţie serioasă, de oarece cum arătăm la A, de ea profită în bună parte numai intermediarii.

Pe baza acestor considerente, vă rugăm, d-le general, să

bine voiți a dispune ca, cu începere din acest an, să se intre cu strictețe în prevederile legii de contabilitate adică aprovizionarea furajelor să se facă numai pe cale de concurență și licitațiuni publice ne mai îngăduindu-se sub nici un motiv aprovizionările prin bună învoială decât în spiritul legii, adică dela producători reali și numai asupra productelor recoltate după pământul lor.

Pentru executarea acestor dispoziții și pentruca licitațiunile să poată da roade, se impune ca ele să fie ținute la timp oportun, adică la epoca când fiecare producător este în măsură să-și cunoască starea reală a productelor sale și, prin urmare să facă oferta. Așa fiind, prima licitație se va ține între 1—5 August pentru fân și dughie și între 1—5 Septembrie pentru ovăz și orz iar a doua licitație să fie ținută de urgență la 15 zile după întâia licituție și fără a se mai aștepta ordinul ministerului, aceasta dacă comandamentul diviziei găsește că prețurile dela prima licitație nu sunt acceptabile.

Licitațiile să se țină în aceiași zi la reședința diviziei și ale garnizoanelor respective, iar rezultatul să se înainteze ministerului cel mult după 5 zile dela data licitației; comandanții diviziei dându și părerile lor asupra prețurilor, prin rapoartele cu care înaintează aceste rezultate.

Tarifele prevăzute de art. 6 din instrucțiunile citate nu se mai trimit.

Aprovizionarea se face pe periopul dela 1 Octombrie la 30 Septembrie a anului viitor, pentru toate furajele.

Cu această ocazie vă rog, d-le general, să binevoiți a atrage din nou atențiunea organelor însărcinate cu aprovizionarea și asupra dispozițiunilor ordinului No. 11.376 din 5 Ianuarie 1912 relativ la modul cum trebue să se procedeze cu aprovizionarea materialelor necesare armatei prin licitații publice.

III. Modul așezării lemnelor și furajelor în depozite

Relativ la această cestiune sunt următoarele dispoziții:

1. D. M. No. 63, *relativă la modul așezărei furajelor în depozite,* (dimensiunile căilor) M. O. p. 288, 1887.

Pentru ca așezarea în depozit a furajelor să se facă pe viitor într'un mod regulat și în acelaș timp pentru a servi de normă la recensămintele ce se fac de cei în drept; decid:

La așezarea în depozite a căilor de fân se va păstra următoarele dimensiuni:

Circonferența cilindrului 38 metri;

Înălțimea cilindrului 38 metri;

Vârful ciaii sau conul va avea înălțimea de 11 metri;

După așezarea fânului, aceste dimensiuni se reduc la 6 metri înălțime și 9 metri conul, circonferința rămânând aceeași.

O clae de fân clădită în dimensiunile de mai sus se va

considera ca având cantitatea de 66.000 kgr. calculat greutatea metrului cub 65 kgr.

Pentru şirele de pae se va păstra dimensiunile următoare

Baza paralelipipedului dreptunghiular; lăţimea şi înălţimea 8 metri partea superioară a şirei sau acorperişul, care va fi un triunghiu isoscel, va avea înălţimea 7 metri. Lungimea şirei se va da după locul de care dispune în depozit.

După aşezarea şirelor de pae, dimensiunile se reduc astfel: înălţimea paralelipipedului 5 metri înălţimea triunghiului 4 m.

O şiră de pae în lungime de 12 metri se va considera ca având greutatea 41 600 kgr. calculat greutatea metrului cub 62 kgr.

Un metru cub de orz se va considera că cuprinde 580 kgr. iar cel de ovăz 480 kgr. Fânul se va păstra în depozite format în căi, clădite după dimensiunile arătate mai sus, iar paele în şire.

Depărtarea între căi şi şire va fi astfel în cât între fiecare să rămâe un spaţiu liber de cel puţin 6 metri.

Pentru ca fânul allat în depozite, fie în căi sau în şire, totdauna lasă un scăzământ din cauză că o mare parte de fân după fundul căei sau şirei, fiind în contact cu pământul, putrezeşte, iar vârful se strică de intemperii; comisiunile de aprovizionare sau corpurile de trupă, vor îngriji a acoperi fânul prin hangare făcute din economia furajului, care pe lângă avantajul că realisează o mare economie, înlăturând cauzele stricăciunei, dar pe măsură ce furajul se va consuma, aceste hangare rămânând libere, pot servi ca adăpost de material sau pentru scoaterea cailor la aer.

Aceste hangare se vor face pentru fân.

In depozitele de furaj şi magazii nu se va mai permite a se conserva decât furajul Statului, iar nici cum al ofiţerilor pentru caii de trăsură ce-i are acasă.

In cazul când ofiţerii vor dori ca caii de călărie să şi-i ţie acasă nu se va admite a şi transporta furagiul în natură de a cazarmă.

In acest caz, adică pentru caii regulamentari ţinuţi acasă, se va aloca furajul în bani. (Această dispoziţiune nu se mai aplică astăzi).

2. O. C. N. 278 *relativ la modul păstrărei furajelor şi lemnelor în depozite spre a înlesni facerea recensământului.* (M. O. p. 424, 1890).

La controlul făcut serviciului de aprovizionare din diferite corpuri, s'a găsit că socotelile ţinute de cei însărcinaţi cu primirea, conservarea şi distribuirea productelor de furaj şi lemne, nu sunt îndestul de lămurite şi nici conforme cu prescripţiile reglementare.

După art. 29 şi 254 din regulamentul de administraţie, registrul model 375 serveă numai la înscrierea cantităţilor primite şi distribuite din magazie, indiferent de ceeace corpul are, ori trebue să aibă, după bilanţe stabilite în urma verificărilor, şi nu trebue să conţină decât ceeace în realitate se află sub cheia şi în păstrarea celui însărcinat cu girarea depozitului.

Astfel dar, fiecare depozit de furaj şi lemne trebue să aibă registrul său, chiar şi când un corp ar fi împărţit în mai multe garnizoane şi ar avea în fiecare din ele câte un depozit. Tot asemenea bilanţul furniturilor în natură urmează să fie stabilit pentru fiecare depozit în parte.

Cantităţile distribuite companiilor, escadroanelor sau bateriilor, se vor înscrie de dânsele în registrul de detail la capitolul respectiv, treptat cu primirea dela depozit; iar la încheierea foilor de zile ele vor stabili statele comparative între drepturi şi consumaţii aflât în registre cât şi în foi.

Casierul corpului primind la fiecare 15 zile dela cel însărcinat cu depozitul bonurile parţiale, le trece într'un registru de furnituri ţinut ca cont deschis pentru fiecare companie, escadron sau baterie şi la finele trimestrului stabileşte comparaţia între cantităţile primite de fiecare şi între cele cu drept de consumare după alocaţiile foilor de zile, precum şi detaliul acestor operaţiuni pe întregul corp. Această comparaţia servă la constatarea existenţei pe teren a cantităţilor primite mai mult de unele părţi şi în caz de lipsă, la imputarea lor în sarcina celor vinovaţi: precum şi la verificarea dacă rămasul din registrul depozitului se potriveşte cu cel din bilanţul stabilit pentru furniturile în natură; bine înţeles, ţinându-se seamă de ceeace se găseşte şi asupra părţilor din corp,

Nota, — Registrul de furnituri despre care se vorbeşte în aliniatul de mai sus, este în prezent desfiinţat. Socotelile se ţin pe bilanţul furniturilor în natură şi în registru de subsistenţă of. cu aprovizionarea.

Pentru ca recezionarea productelor din depozitele corpurilor să se poată face cu înlesnire în cursul anului, în conformitate cu art. 109 din regulamentul de administraţie, şi pentru ca economiile ori risipele să poată fi cunoscute treptat cu producerea lor, se va lua măsuri ca aprovizionările fiecărei recolte să fie puse separat în magazie şi aşezate în căi. şire sau grămezi de mărimi ori cantităţi pe cât posibil potrivite, având etichete numerotate, cu arătarea recoltei şi a cantităţii în kilograme.

Aceste căi, şire sau grămezi se vor înscri după ordinea lor numerică la sfârşitul registrului model 375, în despărţituri osebite, trase pentru fiecare din ele, după felul productelor şi fiecare despărţitură va coprinde;

1. Numărul de ordine al căei. şirei sau grămezei;

2. Cantitatea constatată la formarea ei;

3. O rubrică pentru înscrierea zilnic a cantităţilor distribuite părţilor de corp, după bonuri aprobate de cei în drept;

4. Două rubrici pentru înscrierea rezultatului în plus sau minus din comparaţia stabilită între ceeace a fost şi ceeace a eşit prin distribuţie, şi în fine, pe margine un loc unde comisia de administraţie să poată certifica acest rezultat îndată după consumarea fiecărei căi, şire sau grămadă.

Economiile san lipsurile constatate astfel, nu trebuesc adăo-

gate nici scăzute din socotelile depozitului până la consumarea desăvârşită a întregei aprovizionări pe recolte, căci mai în totd'auna unele se acoper prin altele şi se produc în mod cu totul variat după anotimpuri, în raport cu starea mai mult ori mai puţin umedă a atmosferei. Se va ţine însă seamă de ele la orice recensăminte sau predări de depozite în cursul anului.

Inainte de terminarea definitivă a consumărei unei aprovizionări şi după vederea şi aprecierea rezultatelor parţiale eşite din distribuţiile făcute în cursul anului, din fiecare clae, şiră sau grămadă (rezultate ce se vor examina şi cu alte ocazii în comparaţie cu alte depozite) se va constata lipsurile coform cu art. 114 din regulamentul de subsistenţă şi apoi se va hotări asupra scăderei celor considerate ca perdute printr'o îndelungată conservare, manipulare ori uscare în depozit, fără însă ca ele să întreacă proporţia scăzămintelor acordate de art. 195 şi 206 din zisul regulament.

D-nii comandanţi ai corpurilor de armată, a diviziei active flotilei şi intendenţa depozitelor, sunt rugaţi a lua măsuri pentru executarea celor de faţă.

Publicarea prin „monitorul Oastei" ţine loc de notificare.

V. Evaluarea şi calculul diferitelor materiale

Atât pentru facerea recensamintelor prevăzute de regulamente, cât şi pentru predarea diferitelor servicii ca: depozite, magazii, serviciul aprovizionărei, etc, avem neapărată nevoe să cunoaştem şi să aplicăm diferite procedeuri pentru estimarea acestor materiale, în scop de a accelera şi uşura operaţiunile mai ales la marile depozite, unde cântărirea sau măsurarea materialelor ce conţin ar fi imposibilă. In adevăr pe lângă timpul îndelungat ce ne ar trebui şi risipa foarte mare ce inevitabil s'ar face, ar mai fi necesar să dispunem de magazii deosebite pentru ca productele cântărite să le transportăm acolo sau cel puţin magazii vaste pentru a le muta dintr'un loc în altul. Asemeni şirele şi clăile de fân sau paie ar trebui desfăcute, cântărite şi refăcute, lichidele măsurate dintr'un butoi în altul, etc.

Vedem deci că trebue să alergăm la alte mijloace pentru ca toate aceste operaţiuni să poată fi facute cu inlesnire, repede şi cât se poate de exact.

1. *Evaluarea lemnelor*

a) In cazul când lemnele sunt aşezate în stânjeni, se procedează prin sistemul numit „*aiar*" adică se cântăreşte la basculă, decimal sau cumpănă, câţiva stânjeni luaţi din diferite părţi a stivei şi cantitatea în kgr. rezultată pentru un stânjen se înmulteşte cu numărul total al stânjenilor aflaţi pe teren. Se va oberva ca lemnele să fie de aceiaşi esenţă şi vechime, contrar se va face aiarul pentru fiecare specie. Asemeni stânjenii să fie aşezaţi toţi la tel.

In general un stâjen cubic de lemne din Muntenia, având

cele trei dimensiuni de 1 m. 9665; cântăreşte în mediu între 3300—3800 kgr. lemne de esenţă tare, grosime 7—15 cm.

Idem un stânjen din Moldova, având dimensiunile de 2 m. 23, cântăreşte în mediu între 5000—5600 kgr.

Evident că greutatea stânjenilor variază foarte mult în raport cu vechimea, esenţa şi grosimea lemnelor; de aceea cel mai bun lucru este de-a stabili prin cântărire, greutatea lui; aceste cifre se pot lua ca bază când cântărirea nu e posibilă. A se observa că lemnele cu cât sunt mai subţiri cu atât sunt mai uşoare, scăzând greutetea unui stânjen chiar sub 2000 kgr. ca şi lemnele de esenţă uşoară.

b) In caz când lemnele sunt aşezate în metri cubi, (steri) se procedează la fel prin cântărirea unui număr oarecare de metri din diferite părţi. In general un m. c. lemne în condiţiunile arătate la stânjeni, cântăreşte în mediu 500 kgr.

c) In fine când lemnele nu sunt aşezate nici în stânjeni nici în metri, ci în stive de lungimi diferite atunci se procedează astfel;

Se aşează lemnele din stive exact la aceiaşi înălţime, se măsoară câţi metri liniari au stivele: apoi se cântăresc câtva metri din diferite părţi (2—3 metri liniari) obişnuit dela estremităţi ca să nu se strice stivele. Cântărirea se face la basculă, cumpănă sau decimal. Se stabileşte proporţiunea şi rezultatul este cantitatea lemnelor aflate pe teren. In caz când lemnele diferă dintr'o stivă în alta prin esenţă, vechime, etc. se face aceiaşi operaţiune pentru fiecare stivă. Acest procedeu exprimentat, este foarte simplu şi rapid. Intr'un timp scurt se pot primi cantităţi mari de lemne, cu foarte mare aproximaţie.

2. *Evaluarea cărbunilor, pietrişului etc.*

Se aşează în figuri geometrice: paralelipiped, trunchiu de piramidă etc. Se calculează volumul după formulele date mai jos la cereale, iar rezultatul se înmulţeşte cu greutatea unui metru cub, Pentru a afla greutatea unui metru cub, se face o cutie de lemn a cărei dimensiuni să fie exact de 1 m. şi se cântăreşte după ce s'a umplut cu materialul ce evaluăm.

In general un m. c. cărbuni de pământ cântăreşte 1600 kgr. iar un m. c. pietriş 1800 kgr. Un m. c. de var gras bolovani 800 kgr.

III. *Evaluarea furajelor* (lân, paie)

Fânul şi paiele se pot prezenta presat în baloturi, în şire şi clăi sau magazii reprezentând diferite figuri geometrice.

Când e în baloturi operaţiunea este foarte uşoară. Se numără baloturile în total. Se cântăresc un număr oarecare de baloturi din diferite părţi, stabilindu-se media pentru un balot care înmulţită cu numărul lor, dă cantitatea totală. Nu se poate face evaluarea baloturilor prin calculul volumului, căci ele nu se

aşează unele lângă altele căci atunci se încing şi mucezesc, ci între ele se lasă spaţiuri libere pentru a circula aerul, şi în acest caz se înţelege că volumul ce am afla prin transformarea stivei în figuri geometrice nu ar fi de loc exact. In caz când sunt aşezate perfect unele lângă altele, s'ar putea calcula volumul lor cu oarecare aproximaţie, potrivit figurei ce reprezintă, obişnuit un paralelipiped şi în acest caz volumul este egal cu suprafaţa bazei înmulţită cu înălţimea.

Când aceste fnraje se prezintă în şire sau clăi calculăm mai întâi volumul lor, după formulele geometrice de mai jos, care volum înmulţit cu densitatea pe m. c. reprezenta cantitatea aflată pe teren.

Evaluarea fânului sau paelor în şire.

Şira se descompune în două figuri geometrice : partea inferioară (basa) reprezintă un paralelipiped drept unghiular al cărui volum este egal ca productul celor trei dimensiuni; iar partea superioară (vârful) reprezintă o prismă triunghiulară a cărei volum e egal cu jumătatea productului celor trei dimensiuni, (jumătatea unui paralelipiped.

Exemplu. Fie o şiră a cărei lungime este de 40 m. lăţimea de 12 m, iar înălţimea bazei (paralelipipedului inferior) 8 m. şi înălţimea vârfului (prismei superioare) 3 m. Vom avea:

I. Vol. paral $=40\times12\times8=3840$ m. c.
II. Vol. prismei... $\frac{40\times12\times3}{2}=720$ m. c.

Volumul total al eşirei va fi... 4560 m. c.

Obsdrvaţie.—Suprafaţa prismei în acest caz, este aceiaşi ca şi suprafaţa paralelipipedului.

Am aflat până acum câţi metri cubi cuprinde şira, pentru a afla câte kgr. cuprinde, înmulţim numărul metrilor cubi cu greutatea unui metru cub de fân sau paie, In general un m. c. fân cântăreşte 65 kgr. iar un m. c. paie 62 kgr. (D. M. No. 63 din 1887 publicată mai sus).

Prin urmare în exemplul nostru vom avea:

$4560\times65=296400$ kgr. fân
$4560\times62=282720$ „ pae

Decizia ministerială sus citată prevede că pentru înlesnirea recensămintelor, şirele de pae să se facă în dimensiunile următoare.

Baza paralelip. Lăţime şi înălţimea 8 m.
Vârful „ Inălţimea 7 m.
Lungimea în raport cu locul de care se dispune, în general 12 m.

O şiră de paie astfel construită, se va considera ca având greutatea de 41600 kgr.

Evaluarea fânului sau paelor în căi.

Claea se descompune asemeni în două figuri geometrice: partea inferioară reprezintă un cilindru a carui volum este egal cu suprafaţa bazei (πR^2) înmulţită cu înălţimea (H) iar partea superioară reprezintă un con a cărui volum este egal cu suprafaţa bazei (πR^2) aceiaşi ca a cilindrului înmulţită cu a treia parte a înălţimei. ($\frac{H}{3}$)

Calculul razei. In formulele de mai sus, partea care nu se poate măsura este raza. Când nu avem nevoie de multă aproximaţie, putem admite că R este a 6-a parte din lungimea circonferenţei, astfel admiţând că lungimea circonferenţei căei este de 12 m. R=2 m.

Când voim însă să calculăm exact, vom scoate formula R. din lungimea circonferenţei, astfel:

Lungim. circ=2 π R.

Ca să aflăm valoarea lui R împărţim ambii termeni prin 2 π

$$\frac{\text{Lung. cirf.}}{2\pi} = \frac{2\pi R}{2\pi} \text{ sau } R = \frac{\text{Lung. circ.}}{2\pi}$$

$$\text{sau } R = \frac{\text{Lung. circ.}}{2\ (1.\ 14)} = \frac{\text{Lung. circ.}}{6.28}$$

Exemplu. Fie o clae care are lungimea circonferenţei bazei 12 m., înălţimea cilindrului 3 m., iar înălţimea conului 6 m. Să se afle volumul.

(Suprafaţa bazei conului este aceiaşi ca suprafaţa bazei cilindrului).

Aplicând formulele vom avea:

$$\text{Vol. cilindr.} = \pi R^2 \times H$$

$$\text{Vol. conului.} = \frac{\pi R^2 \times H}{3}$$

Lungimea circonferenţei fiind 12 m. aplicând formula dela calculul razei, vom avea 12: 6.28=1.91 sau R= 1 m 91

Inlocuind în formulă termenii cunoscuţi:

$$\text{Vol. cilind.} = 3.14 \times (191)^2 \times 3 = 3.14 \times 2.85 \times 3 = 26 \text{ m. c. } 847$$

$$\text{Vol. con.} = \frac{3.14 \times (191)^2 \times 6}{3} = 3.14 \times 2.85 \times 2 = 17 \text{ m. c. } 898$$

Volumul total al căei va fi:

m. c. 44 m. c. 745

44,745×65 = 2908 kgr. 425 fân

44,745×62 = 2774 » 190 paie

Decizia ministerială No. 63 din 1887 sus citată, prevede asemeni că căile de fân să se formeze în următoarele demisiuni.

Circonferența cilindrului 38 m.
Înălțimea „ 8 m.
Înălțimea conului 11 m.

O claie de fân clădită în dimensiunile de mai sus, se va considera ca având 66.000 kgr. fân calculat a 65 kgr. metru cub.

Evaluarea fânului sau paielor în magazii.

Când fânul sau paiele se află depozitate într'un pod sau în hambare, vom considera volumul lor după figurile geometrice ce reprezintă.

Astfel într'un pod fânul poate fi așezat în formă de prismă triunghiulară (acoperișul podului formează laturile triunghiului iar podeaua formează baza) și atunci volumul prismei va fi egal cu suprafața bazei înmulțită cu jumătatea înălțimei. Dacă lungimea podelei este 6 m., lățimea de 3 m. și înălțimea de 4 m. vom avea Vol. $=6\times3\times\frac{4}{2}=36$ m. care volum înmulțit cu 65 sau 62 kgr. ne dă cantitatea de fân sau paie ce se află în pod.

Asemeni într'un hambar, fânul sau paele se pot prezenta sub forma unui paralelipiped și atunci calculăm întocmai cum s'a arătat mai sus.

Evaluarea cerealelor

Cerealele precum: grâul, orzul, ovăzul și porumbul se pot conserva în saci sau în magazii vărsate jos. In cazul când sunt în saci și dacă sacii sunt încărcați toți deopotrivă, atunci se numără sacii încărcați și se cântăresc mai mulți saci luați din diferite părți, stabilindu-se o medie de greutate care înmulțită cu numărul lor, dă cantitatea totală aflată în magazie. Din total urmează a se deduce daraua sacilor, în mediu 1 kgr. sacul.

In majoritatea cazurilor însă nedispunându-se de un număr mare de saci, diferitele producte sunt vărsate jos în magazii și atunci procedăm prin a determina volumul după figura geometrică ce reprezintă, care volum înmulțit cu densitatea cerealelor, ne va da greutatea ce căutăm.

Deși în comerciu cerealele se măsoară cu măsuri de capacitate (hectolitri) totuși în armată înregistrarea lor în scripte fiind făcută în kgr. urmează ca neapărat să aflăm greutatea lor.

In general cerealele se presint în hambare sau magazii mici, sub forma unui paralelipiped, în mijlocul unei arii sau în alt loc sub formă de con, în colțul unei ma-

gazii sub forma unui sfert de con, iar în magaziile mari sub forma unui trunchiu de piramidă aşezat în mijlocul ei.

Prin urmare pentrucă să determinăm volumul vom aplica formulele geometrice respective şi rezultatul ce-l vom obţine vom reprezenta metri cubi. Or ştim că un m. c. conţine 1000 litri sau 10 hectoliri. şi cunoscând greutatea unui Hl. uşor vom putea calcula greutatea m. c. resultaţi. Astfel dacă greutatea unui Hl. orz ar fi 69 kgr. greutatea e 10 Hl. sau un m. c. ar fi 600 kgr. care înmulţit cu numărul m. c. găsiţi, vom avea cantitatea ce căutăm.

Când însă nu ştim exact greutatea unui Hl. atunci putem determina aceasta cu ajutorul unui balenţe de cereale iar când nu dispunem nici de acest aparat, facem o ladă de lemn de capacitatea unui metru cub, având exact de un metru cele trei dimensiuni interioare, luăm daraua acestei cutii, apoi turnăm în ea cerealul ce predăm observând să se aşeze astfel în cutie ca să reprezinte densitatea sub care se află şi în magazie. Se cântăreşte cutia se scade daraua şi rezultatul este greutatea unui metru cub.

In general sunt date următoarele greutăţi la Hl. şi metru cub, în mod aproximativ, acesta variind după recoltă. calitate, etc. cu cât este mai greu şi curat cu atât e mai bun.

Ovăz	35—50 kg.	la Hl.	Un metru cub 480 kgr.
Orz	55—62	„ „ „ „ „ „	580 „
Grâu	58—82	„ „ „ „ „ „	750 „
Pnrumb	75—85	„ „ „ „ „ „	800 „

Determinarea volumului

Pentru determinarea volumului ne servim de formulele geometrice, potrivit figurei ce reprezintă materialul ce evaluăm:

1) Astfel figura se poate prezenta sub forma unui cub sau paralipiped (în hambare şi în silosuri san magazii complect sau parţial umplute) şi atunci volumul este egal cu suprafaţa basei înmulţită cu înălţimea sau cu productul celor trei demensiuni. Rezultatul va reprezinta m. c.

care îmulţiţi cu greutatea unui m. c. determinată cum s'a spus mai sus, ne va da cantitatea ce căutăm.

2) Figura se poate prezenta sub forma unei prisme sau a unui cilindru şi atunci volumul este egal cu suprafaţa basei înmulţită cu înălţimea.

Dacă prisma are ca basă un pătrat sau un dreptunghiu, suprafaţa este egală cu lungimea înmulţită cu înălţimea sau dacă e pătrat cu o lature la patrat.

Dacă prisma are ca basă un triunghiu suprafaţa este egală ca basa înmulţită cu jumătatea înălţimea.

La cilindru, baza fiind un cerc, suprafaţa basei $= \pi R^2$

3) Figura se poate prezenta pe arii sau în magazii grămadă sub forma unui con şi atunci volumul este egal cu suprafaţa basei înmulţită cu a 3-a parte a înălţimei, (conul fiind a 3-a parte din cilindru) după formulă:

$$\text{Vol. con.} = \text{supr. } B \times \frac{H}{3} \text{ sau}$$

$$V = \pi R^2 \times \frac{H}{3}$$

Exemplu. Fie o grămadă de ovăz aşezată în formă conică cu următoarele dimensiuni, care le putem măsura: lungimea circonferinţei la basa de 12 m. iar înlţimea 9 m. Trebue să calculăm raza care nu o putem măsura, după cum am văzut la evaluarea fânului în clăi.

$$R = \frac{\text{lungim. circ.}}{6.28} \text{ sau} = \frac{12}{6.28} = 1.\text{m}\,91$$

$$\text{atunci } V = 3.14 \times (1.91)^2 \times \frac{9}{3}$$

$$V = 3.14 \times 2.83 \times 3$$

$$V = 26 \text{ m. c, } 847$$

Inmulţit volumul aflat cu greutatea unui m. c. ovăz (480) kgr.) vom avea în grămada calculată 12.886 kgr.) 560.

4) Figura se mai poate prezenta sub forma unui sfret de con, fiind vărsate cerealele în colţul unui magazii. In acest caz calculăm întocmai după formula conului şi rezultatul îl împărţim prin 4. Raza se va măsura direct ducând o paralelă cu solul pe peretele magaziei la vârful conului.

5) Dacă figura se prezintă sub formă de piramidă:

$$V = \text{supr. } B \times \frac{H}{3}$$

iar suprafaţa bazei unei piramide (B)

$$B = \text{perimetrul bazei} \times \frac{A}{2}$$

A — apotema (drepta dusă din mijlocul unei laturi le centrul poligonului).

Dacă baza piramidei este un triunghiu atunci suprafaţa bazei = cu baza triunghiului înmulţită cu jumătatea înălţimei.

Dacă baza piramidei este un pătrat suprafaţa e egală cu una din laturi la patrat.

Dacă în fine este un dreptunghiu suprafaţa este egală cu lungimea înmulţită cu înălţimea.

6) In fine figura se poate prezenta sub forma unui trunchiu de piramidă sau con şi atunci calculăm volumul după formulele următoare.:

$$\text{Vol. tr. con.} = \pi (R^2 + r^2)^2 + \sqrt{\pi R^2 \times \pi r} \times \frac{H}{3}$$

adică volumul trunchiului de con este egal cu suprafaţa bazei de jos, plus suprafaţa bazei de sus, plus o medie proporţională între aceste două baze înmulţite cu a 3-a parte a înălţimei.

$$\text{Vol. tr. piramidă} = B + b + \sqrt{B \times b} \times \frac{H}{3}$$

adică volumul trunchiului de piramidă este egal cu suprafaţa bazei de jos, plus suprafaţa bazei de sus, plus o medie proporţională între aceste două baze înmulţite cu a 3-a parte a înălţimei.

Exemplu Foarte adesea se poate prezenta figuri de cereale, pietriş, etc. aşezate sub forma unui trunchi de piramidă cu baza triunghiulară.

Fie de exemplu o astfel de figură care are înălţimea de 6 m., baza de jos un dreptunghiu în lungime de 16 m. şi 10 m. lăţime; iar baza de sus de asemeni un dreptunghi în lungime de 14 m. şi 8 m. lăţime. Să se calculeze volumul.

$$V = B + b + \sqrt{B \times b \times \frac{H}{3}}$$

$$V = 160 + 112 + \sqrt{160 \times 112 \times \frac{6}{3}}$$

$$V = 272 + \sqrt{17920 \times \frac{6}{3}}$$

$$V = 272 + 133 \times 2$$

$$V = 810 \text{ m. c.}$$

Nota. — Se reamiteşte pentru memorie, extragerea rădăcinei pătrate.

Despărţim numărul în despărţiri de câte 2 cifre, începând dela dreapta spre stânga, ultima despărţire poate fi şi de o singură cifră.

Extragem rădăcina pătrată a primei despărţiri de la stânga cifra aflată este prima cifră a rădăcinei. Aceasta cifră o ridicăm la pătrat şi o scădem din prima despărţire.

Lângă restul aflat se coboară despărţirea următoare şi la numărul astfel obţinut se lasă la o cifră dela dreapta; numarul rămas la dreapta se împarte cu îndoitul rădăcinei aflate. Cifra rezultată din această împărţire o scriem de 2 ori: odată la dreapta îndoitului rădăcinei aflate şi odată dedesubt şi înmulţim.

Dacă produsul obţinut se poate scădea din numărul format din primul rest şi din despărţirea ce am coborât, cifra aflată la cât e a doua cifră a rădăcinei; contrar micşorăm cu o unitate şi facem din nou înmulţirea, continuând tot astfel până se face scăderea.

Continuăm în acelaş chip lucrarea până când coborâm toate despărţiturile.

Proba. Rădăcina aflată ridicată la pătrat, plus, restul trebue să dea numărul dat.

Restul trebue să fie mai mic decât îndoitul rădăcinei plus 1.

Extragerea numerilor zecimale se face tot astfel cu deosebire ca la rezultat despărţim dela dreapta spre stânga de 2 ori mai puţine zecimale câte a avut numărul dat. Dacă numărul dat are zecimale fără soţ, se adaugă un zero şi apoi se face extragerea.

Exemplu. $\sqrt{29,387}$

$\sqrt{29.38.70}$	542
25	
43,8:10	104
416	4
	416
227,0:108	1082
	2
2164	2164
106	

Note. $\pi = 3.14$
$\pi^2 = 9.86$
$\sqrt{\pi} = 1.77$

Deci $\sqrt{29,387} = 5,42$

V. Note asupra măsurilor noi din sistemul metric și a măsurilor vechi românești. Echivalența lor.

A. *Sistemul metric de măsuri și greutăți*

(Legea M. O. 11 p. r, 1906)

1. *Măsuri de lungime.*

Miriametru . . 10.000 metri (semn drescurtat) Mm.
Kilometru . . 1.000 „ „ km.
Hectometru. . 100 „ „ hm.
Deca metru. . 10 „ z d a m.
Metru unitatea fundament. 1 „ „ m.
Decimetru a zecea parte din metru . . . 0,^{m} 1 dm.
Centimetru „ suta „ „ „ . . . 0,^{m} 01 cm.
Milimetru „ mia „ „ „ . . . 0,^{m} 001 mm

In măsurile de lungime fiecare multiplu sau sub multiplu prețuește de zece ori mai mult decât unitatea ce o precede sau procede.

2. *Măsuri de suprafață.*

Miriametru pătrat (100 milioane metri pătrați) . . Mm^2
Kilometru „ (1 milion „ „ . . km^2
Hectometru „ sau
Hectar . . . . . (10.000 metri pătrați) . . hm^2
Decametru „ sau *ar* (100 „ „) . . dam^2
Metru pătrat sau *centar* (unpatrat cu laturile 1^m) m^2

Decimetru patrat (a *suta* parte din metru) $0,^{m}01\ dm^2$
Centimetru » (a zecea mie » ») $0,^{m}0001\ cm^2$
Milimetru » (a milioana » ») $0^{m2}\ 000001^{mm5}$
Fiecare din aceste unități prețuește de *o sută* ori mai mult sau mai puțin.

3) *Măsuri de volum*

Miriametru cub (1 trilion de m^3) . . . . . Mm^3
Kilometru » (1 bilion » ») . . . . . km^3
Hectometru » (1 milion » ») . . . . . hm^3
Decametru » (1000 m. cubi) . . . . . dam^3
Metru cub » (un cub cu laturile de un metru m^3
Decimetru » (a mia parte din m^3) $0,^{m}001$. . . dm^3
Centi metru « (a milioana » ») $0,^{m}\ 000001\ cm^3$
Milimetru » (a bilioana » » ») $0,^{m3}000000001mm$

Pentru lemne

Deca ster (zece metri cubi) . . . . . das
Ster (*un metru cub*) . . . . . s
Deci ster (a zecea parte din m^3) . . . . ds
La măsurile de volum fiecare unitate prețuește de *una mie ori* mai mult, pentru fiecare unitate se va scrie trei zecimale.

4) *Măsuri de massă sau greutate*

Tona. . . . . 1000 kilograme . . . . t
Quintal (cântar metric 100 » . . . . q
Miriagram 10 »(zece mii grame) Mg
Kilogram (*unitatea fundamentală*) 1000 gramne , kg
Hectogram (100 grame) . . . . . hg
Decagram (10 „) . . . . . dag
Gram (a mia parte din kilogram). . . . . g
Decigram (a zecea parte din gram) . 0,1 . . dg
Centigram (a mia » » »). 0,01. . cg
Miligram (a mia » » ») 0,001 . mg

Notaĭ — *Tona* se întrebuințează ca unitate de măsură pentru încărcările bastimentelor, astfel când zicem că un vas are un deplasament de 100 tone, însemnează că este un vas care poate purta 100.000 kgr,

In măsurile de greutăți fiecare unitate prețuește de *zece ori* mai mult sau mai puțin.

5 *Măsuri de capacitate*

Kilolitru . . 1000 litri (ca volum un metru cub) kl.
Hectolitru . . 100 „ („ „ 100 dm_3) . . kl.
Decalitru . . 10 „ („ „ 10 dm_3) . . dal
Litrul (volumul ocupat de massa unui kg. în anumite condiţiuni). l.
Nota. — (Un litru este egal ca volum cu un decimetru cub)
Decilitru (a zecea parte din litru) . . 0, 1 . . . . dl.
Centilitru (a suta „ „ „) . . 0,01 . . . . cl.
Mililitru (a mia „ „ „) . . 0,001 . . . . ml.

Pentru măsuratul lichidelor se întrebuinţează vase cilindrice de cositor, a căror înălţime este îndoitul diametrului (măsurat în interior) La *litru*, diametru interior 0^m086; înălţimea interioară 0^m172

Pentru grâne se întrebuinţează ţbaniţe de lemn sau fier a căror înălţime este egală cu diametrul. La dublu decalitru, înălţimea şi diametrul interior 0^m294.

C. *Măsuri monetare*

Moneta decurge tot din sistemul metric pe baza căruia este întocmit sistemul monetar.

Moneta de aur are o valoare de $15^1/_2$ ori mai mare decât cea de argint şi de 6200 ori mai mare ca cea de aramă.

Moneta de argint preţueşte de 40 ori mai mu't decât cea de aramă

Piesele de aur şi argint conţin 9 zecimi din greutatea lor aur sau argint pur şi o zecime aramă.

Piesa aur de 20 lei are diam. 21 mm. greutate 6 g. 451
„ argint „ 5 „ „ „ 37 „ „ 25 „
„ „ „ 2 „ „ „ 27 „ „ 10 „
„ „ „ 1 „ „ „ 23 „ „ 5 „
„ „ „ $^1/_2$ „ „ „ 18 „ „ $2^1/_2$ „
„ aramă „ 10 „ „ „ 30 „ „ 10 „
„ „ „ 5 „ „ „ 25 „ „ 5 „
„ „ „ 1 „ „ „ 15 „ „ 1 „
„ nichel „ 20 „ „ „ 25 „ „ 7 „
„ „ „ 10 „ „ „ 22 „ „ $4^1/_2$ „
„ „ „ 05 „ „ „ 19 „ „ 3 „

Nota. — 40 piese argint de câte 5 lei, dau o greutate de 1 kgr.
200 „ „ „ „ 1 „ „ „ „ „ „ „

40 piese nichel a câte 20 bani una, puse una lângă alta dau o lungime de 1 m.

B) *Măsuri vechi românești*

1) *Măsuri de lungime.*

Stânjenul de Muntenia (Șerban Vodă) se împart în 8 palme, palma în 10 degete, degetul în 10 linii. *Prăjina liniară*=3 stânjeni.

In metri: 1 st.=1 m. 9665.

Stânjenul de Moldova (Gospod) se împarte în 8 palme palma în 8 palmace, palmacul în 12 linii. *Prăjina liniară* = 3 stânjeni.

In metri: 1 st.=2 m. 23

Cotul în Muntenia și Moldova=8 rupi. rupul 2 grei.

In metri: 1 cot. =0, m 664 în Muntenia,
1 „ =0, m 637 în Moldova.
1 „ =0, m 688 în Moldova (Halep).

Arșinul în Dobrogea=0, m 758.

In Basarabia: Versta = 500 sajeni =1067 metri. Un arșin = 16 verișcioci=71 centimetri.

Poșta măsură itinerară în Muntenia și Moldova era o măsură cu totul aproximativă din cauză că stațiunile nu se așezau la aceeiași distanță 10.000 stânjeni (cam 20 km.) și se socotea după origina ei turcească, distanța 2 ore de călărit cu iuțeala medie.

2) *Măsuri de suprafață*

In Muntenia: *pogonul*, un dreptunghiu care are în lungime 24 prăjini sau 72 stânjeni și în lățime 6 prăjini sau 18 stânjeni.

Suprafața pogonului = 144 prăjini pătrate sau 1296 stânjeni pătrați.

In metri: 1 pogon = 5011 m.$_2$, 7891 sau cum un hectar e 10.000 m.$_2$ rezultă că un pogon e ceva mai mare ha $^1/_2$ hectar.

In Moldova: *falcea*, un dreptunghiu care are în lungime 80 prăjini sau 240 stânjeni și în lățime 4 prăjini sau 12 stânjeni.

Suprafața falcei = 320 prăjini pătrate sau 2880 stânjeni pătrați.

In metri: 1 falce = 14321 m. ^{2}, 9520 sau că o falce este aproape 1 jum. hectare sau ceva mai puțin ca 3 pogoane,

In Basarabia. Una desetină = 2400 sajeni pătrați = 10920 m. p.

3. *Măsuri de capacitate.*

In Muntema: *Ocaua* = 4 litre = 8 cincizeci = 1,700 litri.
Baniţa mică = 20 ocale. . = 33,960
Baniţa mare = 40 ocale. . = 67,930
Chila = *10 baniţe mari* / 20 „ mici / 400 ocale . = 679,268

sau o *chilă* 6 $^3/_4$ hectolitri aproximativ.

In Moldova: *Ocaua* = 4 litre = 8 cincizeci = 1 ^{1}, 80 (l. 79167).
Baniţa sau dimirlia = 12 ocale = 21,50
Merţa sau o jum. chilă = 120 „ = 215,00
Chila . , . . . = 240 „ = 430,00

sau *chila* moldovenească are 4 Hl. 30—

In Dobrogea: *Ocaua* = 40 dram. = 0 l, 463
Baniţa = 10 ocale = 4,625
Chila = 8 baniţe = 37,000

sau *chila* de Dobrogea este cu 4^l, mai mare ca *baniţa mică* muntenească.

Pentru lichide

Vadra . . 10 ocale = 15 I, 200 în Muntenia 12 I, 880 Moldova.
Ocaua = 4 litri, 8 cinci zeci, 16.
ciocane, 400 dramuri = 1,520 „ 1.288

In Dobrogea lichidele nu se măsurau cu capacitate ci se cântăreau ca pond.

4) *Măsuri de volum.* Atât în Muntenia cât și în Moldova era *stânjenul cubic* având dimensiunile stânjenilor respectivi.

Pentru lemne stânjenul cubic se sub divide în 8 palme, care nu sunt cubice, ci niște paralelipede ce au ca bază un stânjen pătrat iar ca înălțime una sau mai multe pa-

line liniare: astfel 2 palme e 1/4 stânjen, 3 palme jumătate stânjen etc.

Pentru fân erau: *stogul* care are 8 stânjeni peste cap (lungimea) şi 9 stânjeni împrejur la burta cea mai mare *căpiţa* o grămadă de fân care are 3 stânjeni peste cap şi 4 împrejur; — *carul* a cărui dimensiuni de a lungul şi de a curmezişul să fie 9 stânjeni.

5) *Măsuri de greutăţi.* Atât în Muntenia, Moldova şi Dobrogea unitatea pentru greutăţi era *ocaua* care se împărţea in litere=40 dramuri.

1 dram cuprinde ceva mai mult ca 3 grame(3, g100)
1 oca în Moldova=1kg. 281 în Muntenia 1, k 271
1 kgr. „ „ 310 dramuri 314 dram
In Basarabia. Un pud=40 funturi =16 kgr. 38 grame
Un funt=32 loturi=410 grame.
Un lot=3 zalatnici=12 kgr. 797
Un kgr.=2 funţi, 14 zalatinici

Măsurarea lichidelor. *)

Cestiunea măsurărei lichidelor se poate prezenta atât în aprovisionările ce se fac pentru armată cât şi în viaţa zilnică a locuitorilor, căci fie-care poate avea interesul să ştie ce capacitate au vasele din gospodăria sa, sau vrea să controleze ce cantitate a cumpărat şi dacă calculele făcute au fost exacte sau cumpărând un butoiu cu vin şi consumând doreşte să ştie ce cantitate i-a mai rămas la un moment dat, etc.

In cazul când vasele au o formă geometrică regulată volumul lor se calculează după formelele respective, fie un cilindru, cub, paralelipiped, etc,

Obişnuit însă, vasele în care se păstrează diferite lichide ca vinul, alcolul, ţuica, rachiul, berea, etc nu au o formă geometrică regulată, cum sunt: butoaele buţile zăcătorile, putinele, etc.

Măsurarea lor, a dat atunci naştere, la o sumă de sisteme şi formule, care toate în definitiv tind a se măsura cât mai exact mai repede şi cu mai puţine calcule

Trei sisteme au existat pentru măsurarea capacităţei butoaelor:

1) *Prin măsurătoare directă* este sistemul cel mai simplu şi mai primitiv şi care astă-zi nu se mai întrebuinţează de cât pentrn cantităţi mici. El consistă în a

*) Vezi tabelele pentru calcul, anexate la finele acestui volum.

măsura cu un vas (litru, decalitru) lichidul din butoi, turnându-l în alt butoi. Acest procedeu însă, pentru cantităţi mari, era imposibil de aplicat, căci cere timp îndelungat (uu vas de 100 Dl. se umple de doi oameni în 4—5 ore), se face risipă în timpul turnărei, nu este exact căci măsura va fi odată prea plină altă dată prea deşeartă; în fine în contact cu aerul se poate altera.

2) *Prin cântărire* consistă în a cântări butoiul, apoi al deşerta şi ai lua daraua iar din greutatea rezultată aflăm capacitatea, înmulţind greutatea cu densitatea lichidului. Se admite însă, în general, că un kg. de vin este egal cu un litru.

Acest sistem de şi prezintă o sumă de inconveniente în cântărire, scăderea daralei etc s'ar putea la rigoare întrebuinţa în armată, când nu s'ar putea face alt-fel.

3) *Prin cotirea vaselor.* Acesta este sistemul cel mai practic, mai lesnicios şi mai exact.

Cotitul vaselor.

Din cauza formelor neregulate şi variate sub care se prezint butoaele în comerciu, s'a dat naştere la o sumă de sisteme de cotit, care toate se bazează pe diferite formule geometrice şi tabele de calcule practice, precum şi pe un instrument de măsurat numit *cot*. Dintre numeroasele sisteme de cotit care s'a întrebuinţat la noi în ţară (Fălcoianu, Caludi, Tufescu, Bucurescu, Petraureanu) vom descrie aici *sistemul legal Bucurescu.* Acest sistem este în acelaş timp cel mai simplu şi mai practic, cu atât mai mult cu cât prezintă marele avantagiu că nu se mai întrebuinţează *cotul*, care în multe împrejurări nu l'am fi putut avea atât numai că calculul, vaselor cere neapărat consultarea a două mari tabele, fără de care nu se poate calcula; de acea, pentru a se putea coti ori ce vas de ori cine în ori ce împrejurare, s'a trecut mai jos aceste tabele. *)

Sistemul legal de cotit Bucurescu este admis oficial prin deciziunea ministerială No. 32 din 1906.

După cum am arătat, acest sistem se basează pe două tabele de calculul diametrelor şi conţinutului, *) iar pentru măsurarea butoiului nu trebue alt instrument de cât un dublu metru sau la rigoare metru sau chiar

*) Vezi aceste tabele la finele manualului.

o şipcă pe care apoi să o măsurăm cu un metru. *Cotul* este cu desăvârşire esclus. Cu uu simplu metru şi cu tabele anexate, ori cine î-şi poate coti vasele cu cea mai mare uşurinţă şi exactitate.

Iată cum se procedează la cotitul vaselor prin acest sistem

Distingem 2 cazuri;

1)Când vasul este complect plin.

2) Când vasul nu e plin.

Cazul I. Când vasul e complect plin.

a) *Diametrul vranei.* Se introduce pe vrană dublu metru cu capul de la care încep diviziunele (sau metru dacă butoiul e mic sau o şipcă) şi se lasă să cadă vertical până atinge doaga de jos a butoiuluiî Citim diviziunea *milimetrică cu soţ* cea mai apropiată de faţă a doagei. A se observa că toate diviziunile se citesc şi scriu numai în *milimetri* şi numai diviziunele cu *soţ* aceaste ca regulă generală la toate demensiunele ce se iau, atât pentru vrană cât şi pentru funduri

b) *Diametru fundului.* Se măsoară diametrul fundului orizontal şi vertical (în cruce) se face suma lor şi se ia pe jumătate. Se citeşte diviziunea *milimetrică cu soţ* care arată cea mai mare lăţime a fundului în direcţiune verticală şi orizontală. Când cele două funduri ale vasului n'ar fi egale, operaţiunile de mai sus se face la ambele funduri, se adună resultatele şi se împart cu 2.

c) *Lungimea vasului.* Se măsoară pe doaga mijlocie (cam a 3 doagă dela vrană spre mijlocul butoiului). Lungimea se citeşte în *milimetri* cu sau fără soţ. Din lungimea aflată se scade lungimea ambelor gardine (marginele butoiului) şi grosimele doagelor, cu o bucată de hârtie; iar diferenţa ce rămâne se întrebuinţează la calcul.

Exemplu

1) Diamerul vranei.. . . . . 954 m m.

2) Diametrul fundului I, 845 m m.) 1684 : 2 = . 842 m m.

2) Diametiul fundului II. 839 „ „)

3) Lungimea totală a doagei mijlocii 1076 m m.

Se scade:

Gardina plus grosimea doagei la întâiul capăt 48 m m.) 91

Idem la al doilea cap 43 „ „)

Lungimea butoiului rămâne de . . . . . 985 m m.

Aceste dimensiuni luate procedăm la calculul capacităţei:

Calculul capacităţi văsului Pentru a determina capacitatea unui butoi, butie sau zăcătoare, măsurăm dimensiunile vasului întocmai după cum s'a arătat mai sus.

Luăm cifră găsită care reprezintă dimensiuneadi ametrului vranei (954 m m. şi o căutăm în tabela I tabela diametrelor pentru capacităţi) însemnăm numărul ce corespunde din coloana diametre calculată *vrană* (3971)[1])

Luăm asemeni cifra găsită care reprezintă dimensiunea diametrului fundurilor (842 m m.) şi o căutăm tot în tabela I (tabela diametrilor pentru capacităţi) însemnăm numărul ce corespunde din coloana diametre calculate *fund* (2475).

Adunăm aceste două numere luate din coloana diametre calculate vrană şi fund (3971-|-2475 şi înmulţim suma cu dimensiunea lungimei vasului exprimat în milimetri (985 m m.) Ştergem 4 cifre de la dreapta produsului. Numarul rămăs la stânga represintă în *litri* capacitatea vasului.

Exemplu I. Fie un butoiu cu următoarele dimensiuni:

Diametrul vranei 954 m.m.

„ fundurilor 842 m.m.

Lungimea doagei mijlocie 985 m. m.

Tabela I ne dă drept diametre calculate:

Vrană (la 954 m.m.) corespunde 3971

Funduri (la 842 m.m.) „ 2475

Total 6446×985=634,9310

Capacitatea butoiului este de *635 litri* (prima cifră din cele şterse fiind 5 sau mai mare ca 5, se măreşte cifra anterioară cu o unitate).

Dacă butoiul este complect plin cu lichid, atunci cantitatea ce conţine este aflată 635 litri. Adesea însă se întâmplă ca butoiul să nu fie plin şi atunci procedăm în felul următor pentru a determina cantitatea de lichid ce conţine.

---

[1]) Vezi tabelele anexate mai jos la finele acestui manual.

Cazul II când vasul nu e plin.

Calculul conținutului. Pentru a determina cantitatea de lichid aflătoare într'un vas care nu e de tot plin se află mai întâi capacitatea vasului întocmai cum s'a descris mai sus, apoi se măsoară prin vrană înălțimea lichidului care se exprimă tot în milimetri (regulă generală și și absolută, toate dimensiunele se exprim în milimetri). La acest număr care represintă înălțimea lichidului se adaogă la dreapta 4 zeruri și numărul ast-fel format se împarte cu diametrul vranei exprimat în milimetri (954 m. m). Câtul obținut se caută în tabela II) în coloana intitulată „Câtul (I: D)" și cu factorul din dreptul lui se înmulțește capacitatea vasului (635); se desparte de la drepta produsului 4 cifre și numărul ce rămâne la stânga represintă în litri cantitatea de lichid aflatoare în vas.

Observațiune. Câud câtul (I: D) nu se găsește în tabelă atunci se ia factorul care corespunde câtului celui mai apropiat care se înmulțește cu capacitatea butoiului proprocedând ca mai sus.

Exemplu II. Fie butoiul care i-am aflat capacitatea în exmplu I cu dimensiunile arătate la acel exemplu, și a cărui capacitate am găsit'o de 635 litri. Acest vas însă nu este plin cu lichid și măsurând pe vrană înălțimea lichidului am găsit 850 m. m. Adăogăm la dreapta acestei cifre 4 zeruri (850 0000) împărțim acest număr, cu diametrul vranei (954).

8500000 : 954=8910 (Câtul (I; D) mărindu-se ultima cifră cu o unitate fiind mai mare ca 5).

Căutăm acest cât (8910) în tabela II și nu găsim acest nnmăr, luăm atunci pe cel mai apropiat (8904).

Factorul din tabela II care corespunde acestui cât este 9585. Imulțim cu acest cât capacitatea vasului (635).

$$9585 \times 635 = 618{,}6475$$

Despărțim de la dreapta produsului 4 cifre și numărul ce rămâne reprezintă cantitatea de lichid conținută în butoi, adică 619 litri (mărind ultima cifră cu o unitate fiind mai mare ca 5).

Exemplu general.

Fie un butoi cu următoarele demensiuni;

D (diametrul vranei) . . . . . 1118 m. m.
d (diametrul fundurilor). . . . . 864 m. m.
L (lungimea doagei mijlocii) . . . . 1412 m. m.
I (înălțimea lichidului) . . . . . 435 m. m.

Capacitatea.

Tabelă I dă : D calculat=5454, d calculat 2606, deci
5454-|-2606=8060×1412=1138.0720
capacitatea acestui butoiu e egală cu 1138 litri (dacă s'ar măsura cu un dublu decalitru atât ar cuprinde).

Conținutul

Impărțim 4350000 : 1118=3891
La acest cât (3891 tabela II dă factorul 3525, deci
1138 (capacitatea)×3525 (factorul)=401,1450
sau butoiul conține în definitiv 401 litri lichid.

Anexa lit E
(Art. 85 Q. A).

TARIF No. 1

De rațiile ce se dau cailor și celorlalte animale în serviciul armatei

DENUMIREA ANIMALELOR	In Garnizoană				In marș				In Manevre				In Războiu			
	Fân	Ovăz	Pae	Tărâțe	Fân	Ovăz	Pae	Tărâțe	Fân	Ovăz	Pae	Tărâțe	Fân	Ovăz	Pae	Tărâțe
	Kilograme				Kilograme				Kilograme				Kilograme			
Caii ofițerești și aceia aișcoalelor militare	5	4	5	—	5	4	3	—	5	5	3	—	(Vezi nota 2 de mai jos)			
Caii de trupă	5	4	3	—	5	4	3	—	5	5	3	—				
Caii coloanelor de munițiuni	—	—	—	—	—	—	—	—	5	5	3	—				
Caii ambulanțelor	—	—	—	—	—	—	—	—	5	5	3	—				
Catâri și măgari	4	3	4	—	4	3	3	—	4	4	3	—				
Boi bivoli	7	—	4	4	7	—	4	4	7	—	4	4				

Nota. 1.— Prin D. M. No. 44 M. O. 8 R. 1901 pag. 120 s'a redus cantitatea de 8 kgr tărâțe pentru boi la 4 kgr. cât se află trecută in tarifuI de mai sus. Aceste 4 kgr, tărâțe se pot, substitui, dacă trebuința va cere, prin porumb, orz sau ovăz potrivit tarifului No. 2.

Nota. 2. — Pentru timp de războiu, tarifa de mai sus este modificată după cum se arată mai jos, prin regulamentul serviciului subsitenței in campanie M. O. 20 pr. r. 1906, Vol. II.

TARIFA[1])

Unei raţii de furaj în război. Suplimentele şi substituţiile ei

	Făn	Ovăz sau în lipsă orz	Pae	Tărâţe
	Kgr.	Kgr.	Kgr.	Kgr.
Caii în genere	4	$5^1/_2$	2	—
Catârii sau asinii. , . .	4	4	2	—
Boi sau bivoli	7	—	4	5

In perioada marşurilor raţia cailor se schimbă în 4 kgr. de fân, 6 chgr. de ovăz sau orz şi în 2 de paie.

Suplimentele ce comandantul poate aproba, în diferite împrejurări ale războiului, pentru buna stare a cailor în genere, constau în sporirea cu un număr determinat de kgr. a unuia sau două din alimentele indicate mai sus.

[1]) Animalele în genere rechiziţionate vremelnicește pentru trebuinţele armatei au dreptul la raţia de furaj prevăzută în tărifa de faţă.

Dispoziţiuni relative la aloçaţiile de furaj

1. *Ordin circular No. 45 din 28 Iunie 1910, relativ la alocaţiile de furaj*

(M. O. 31 R. 1910)

Tariful No. 1, anexa E dela regulamentul serviciului administrativ în corpurile de trupă prevede compunerea raţiei normale de furaj pentru tot felul de animale şi în toate împrejurările. Această tarifă este modificată în ceeace priveşte raţia în timp de războiu şi înlocuirea raţiei normale, la caz de nevoie, cu altfel de furaj prin regulamentul serviciului subsistenţei în campanie.

Prin ordinul circular No, 5750 din 27 Iulie 1909 s'a fixat o altă raţie de furaj, după care s'a făcut aprovizionările anul trecut.

Acest ordin se revoacă, fiind contrariu dispoziţiunilor regulamentare. In aprovizionările viitoare cantităţile se vor calcula pe baza tarifei regulamentare, adică 5 chilograme fân, 4 ovăz şi 3 paie, cu excepţiunile prevăzute pentru diferite animale şi în diferite împrejurări.

Se va putea reduce cantitatea de fân cu un chilogram, şi în schimb a se spori acea de ovăz cu $^1/_2$ chilogram, adică raţia normală să fie de 4 chilograme fân, $4^1/_2$ chilograme ovăz, 3 chilogr. paie. La aceasta se va ţine socoteală de starea recoltelor şi valoarea ei. Dacă fânul este

abudent şi eftin, neîntrecând jumătatea valoarei ovăzului în greutatea egală, se va prefera fânul iar invers ovăzul.

Pe aceste date se vor calcula şi face aprovizionările viitoare.

2. *D. M. No. 496 din 23 Iulie 1911, relativă la modul cum urmează a se proceda cu hrana boilor prevăzuţi în buget*

(M. O. 31 R. 1911)

Având în vedere că în buget se află prevăzute alocaţiuni pentru hrana boilor din serviciul armatei, pe lângă acea a cailor;

Având asemenea în vedere că pentru hrana acesor animale corpurile procedează în diferite moduri;

Pentru a stabili o regulă uniformă pentru toate corpurile şi serviciile armatei.

Decid:

1. Fânul se va distribui după tariful prevăzut de regulamentul serviciului administrativ (7 kilograme de bou pe zi) din cel aprovizionat pentru cai.

Lichidarea se va face la un loc şi prin aceleaşi acte ca şi pentru caii armatei.

2. Tărâţele se vor distribui asemenea după tarifa din regulamentul serviciului administrativ (4 chilograme de bou pe zi,) după cum a fost modificat prin D. M. No. 44/901).

Aceste 4 chilograme tărâţe se pot substitui, dacă trebuinţa va cere. prin porumb, orz sau ovăz care va trebui sfărâmat, căci boii nu pot mânca bine boabe întregi.

Costul tărâţelor sau a furajelor ce se substituesc se va ordonanţa dela articolul respectiv al furajului.

3. Se va avea în vedere că atât valoarea fânului, cât şi a tărâţelor sau a furajelor substituite să nu întreacă alocaţia de 80 bani pe zi, micşorată cu economia de 7%; contrar, diferenţele se vor suporta din veniturile fondurilor de întreţinere ca şi până în prezent.

4. Paiele se vor distribui din cele aprovizionate de corpuri.

Costul lor se va ordonanţa dela art. 32 al bugetului pe exerciţiul curent, în limitele tarifei de 4 bani de bou pe zi.

5. Potcovitul. — Nefiind prevăzute alocaţiuni bugetare rămâne ca potcovitul să se suporte din veniturile fondurilor de întreţinere ca şi până acum.

3. *Ordin circular No. 7 M. O. 7 R. 1911 relativ la modul cum urmează a se mări sau micşora raţia de furaj a cailor*

Este ştiut că munca la care sunt supuşi caii trupelor nu este tot deauna aceiaşi ; ea variază după felul instrucţiei în diversele ei perioade, crescând cu mult în epocile de concentrare manevre, etc. şi deci este nevoie ca şi regimul lor alimentar să varieze în raport cu uensitatea de muncă la care sunt supuşi caii.

Această bună prevedere este regulamentată de art. 582 din serviciul interior, care împuterniceşte pe comandanţii de corpuri a micşora raţia zilnică atunci când se lucrează mai puţin, pentru a spori atunci când se cere muncă mai multă.

Aplicarea acestei măsuri, însă, nu se face cum ar trebui astfel că în loc să dea rezultatele dorite, din potrivă dă naştere la multe neajunsuri şi chiar la abuzuri.

Astfel în multe corpuri unii comandanţi de escadroane sau baterii fără să fi avut grija a realiza economii în epocile potrivite, măresc raţia cailor, în diferite ocaziuni nejustificate, în speranţa că vor realiza acele economii mai târziu, ceeace are de rezultat că asupra unităţilor lor figurează în permanenţă deficite pe cari cu ocazia mutărilor le transmit succesorilor lor, cu ştirea sau fără ştirea şefilor respectivi.

Ca consecinţa, când lipsurile se descoper, urmează inevitabil o mulţime de cercetări, reclamaţii, stabilirea responsabilităţilor cari, în afară de inconvenientele la cari dau loc mai au de rezultat a discredita bunul renume de care trebue să se bucure administraţia armatei, încredinţată ofiţerilor ei.

Pentru a pune capăt acestei stări de lucruri, comandanţii de corpuri sunt datori a priveghea cu cea mai mare luare aminte dispoziţiunile art, 582 din regulamentul asupra serviciului interior stabilind anume prin ordine de zi epocile când raţia regulamentară poate fi redusă, precizând cu cât anume, pe cât timp şi la cari unităţi, după cum o permite starea cailor respectivi.

Tot asemenea dânşi vor hotărâ când în ce ocaziuni se vor putea mări raţiile regulamentare şi aceasta numai în limitele economiilor realizate, iar nu în scontarea celor ce speră a realiza pe viitor.

Ca sancţiune, ajutorii comandanţilor de corpuri sunt personal răspunzători şi obligaţi ca la finele fiecărui trimestru să constate de fapt situaţia furajelor la fiecare unitate în parte, stabilind lipsurile ce vor fi existând, pe cari le vor imputa imediat comandanţilor respectivi, neadmiţându-se sub nici un motiv ca asemenea lipsuri să se lase a fi acoperite prin economiile ce vor pretinde a se realiza în viitor.

Comandanţii de corpuri sunt la rândul lor, răspunzători dacă nu vor priveghea executarea acestor dispoziţiuni de către ajutorii lor,

D-nii comandanții de divizie vor da cuvenitele ordine ofițerilor de intendență, ca atunci când fac verificările la corpuri să constate și să le raporteze orice abateri vor constata dela dispozițiunile ordinului de față.

4. *Ordin circular No. 24 din 2 Iunie 1911, relativ la alocațiile de furaj în natură la cari au drept caii ofițerilor încetați din viață sau retrași din armată*

(M. O. 24 R 1911)

Având în vedere că regulamentul soldelor în vigoare nu conține nici o dispoziție în privința furajului la care au drept caii ofițerilor încetați din viață, demisionați sau retrași din armată, până la data când îi pot vinde și lua din grajdurile corpurilor unde au avut drept la alocații, se dispune următoarele :

a) Pentru ofițerii încetați din viață se va aloca furajul cailor la care ar avea drept, cel mult încă 30 zile, în care timp cai trebue să fie luați de familie ;

b) Pentru ofițerii retrași din armată, demisionați sau reformați, se va aloca furajul pe timp de 15 zile, după împlinirea cărui termen caii trebuie să fie de asemeni luați de ofițeri.

Dacă familia sau ofițerii nu iau caii în termenele fixate, ei se trimit de corp și se lasă la domiciliu, încheindu-se proces-verbal asupra procedării urmate.

Când ofițerul sau familia ofițerului mort ar părăsi garnizoana și nu și ar ridica caii în termenele prescrise mai sus, ei se vor vinde prin licitație publică la oborul de vite ; iar suma opținută se va consemna la Casa de depuneri pe numele ofițerul sau al familiei.

c) In caz când caii sunt cumpărați cu bani împrumutați dela Casa de credit a ofițerilor se va proceda conform D. M. No. 118 din *Monitoru Oastei* No. 18 din 1908, pentru despăgubirea Casei de sumele ce s'ar mai datora.

5. *Ordinul ministerului No. 5521 din 3 August 1911. relativ la modul cum urmează a se face alocațiile de pae, când corpurile aprovizionează mai mult.*

Prin decizia ministerială No, 260, publicată în M. O. No. 23 din a. c. s'a dispus ca alocația pentru pae să se dea corpurilor la fondul de întreținere, de unde să se facă toate cheltuelile relative aprovizionării, iar pentru o mai mare înlesnire s'a admis ca să se dea oameni la lucru în scopul ca să se poată aproviziona o cantitate mult mai mare de pae, în care să se îndestuleze și celelalte nevoi ale corpurilor, precum : umplerea saltelelor pernelor, etc., precum și a se spori rația regulamentară

Aceasta a fost şi este economia măsurei luate de minister.

Din relaţiunile ce avem rezultă, însă, că uni ofiţeri de intendentă, printr'o intrepretare strâmtă a dispoziţiilor regulamentare, nu admit în alocaţii decât cantitatea de 3 chgr. pae de cal pe zi, astfel să chiar dacă corpurile au reuşit să facă aprovizionările de pae peste cantitatea obligatorie în raport cu alocaţiile date pe numărul de cai, totuşi ele nu pot profita de economiile realizate.

Aducând aceasta la cunoştinţa d-voastre, cu onoare vă rog, Domnule general, să binevoiţi a da cuvenitele ordine în sensul ca corpurile să fie libere a întrebuinţa economiile realizate la aprovizionarea paelor pentru îmbunătăţirile necesare atât la îngrijirea cailor, cât şi la celelalte nevoi ale corpurilor.

Este bineînţeles că aceste dispoziţiuni nu se pot aplica decât corpurilor cari prin bună administraţie au reuşit aşi constitui economii cu ocazia aprovizionărilor.

Pentru a fixa ideile se dă următorul exemplu:

Un corp cu efectivul de 500 cai a primit alocaţia băneasca din care trebue să aprovizioneze cel puţin cantitatea de 500×365×3=547500 chigr. pae.

Dacă corpul însă a reuşit a aproviziona 700.000 chgr. pae şi le-a înregistrat pe bilanţ, atunci este natural că peste alocaţia de 3 chigr. de cal pe zi, el poate dispune pe întregul an încă de 152.500 chgr. pae cari trebuesc alocate pentru sporirea raţiei cailor sau alte necesităţi; pe când dacă n'a aprovizionat decât cantitatea corespunzătoare cu tarifa regulamentară, atunci este înţeles că nu i se poate aloca decât raţia fixată de tarifă.

Alocaţiile din economii se vor fixa de şefii de corpuri prin ordin de zi.

Anexa lit E

Art. 85

TARIF No. 2

De alimentele ce se pot substitui raţiilor ordinare de furaj

Raţii ordinare de:	Se pot înlocui cu:	În cantitate de:
Fân	Sparcelă Lucernă Pae sau Ovăz sau orz Morcovi sau păstărnaci	In cantitate egală cu fânul In cantitate dublă decât fânul.
	Trifoi, borceag sau meiu	Jum. din cantitatea de fân. Intreitul (3/1) cantităţei de fân.
	Grâu, porumb Meiu Hrişcă Secară	In cantitate egală, însă totdeauna amestecat cu fân în proporţie de 1 | 3. In cantitatea egală, dar nu se va înlocui de 1 | 4 din raţie.
	Făină de orz „ „ secară „ „ grâu „ „ porumb	8 | 10 din cantitatea de ovăz (800 grame pentru un kilogram ovăz).
	Tărâţe de grâu, de porumb, etc.	3 | 2 din cantitatea de ovăz (1.500 grame pentru 1 kilogram ovăz).
	Pae de grâu, secară, etc. Borceag, mazăre	1 | 4 din cantitatea de ovăz (250 grame pentru 1 kilogram ovăz).
	Fasole sau linte fiartă Ovăz, grăunţe de in	numai pe timp de maxim 6 zile.
Ovăz sau în lipsă Orz	Ceapă, floarea soarelui	
	Morcovi sau păstărnaci	6 | 1 din cantitatea de ovăz 6 (kilograme pentru 1 kilogram ovăz).
	Furaje verzi	4 | 1 din cautitatea de ovăz (4 kilograme pentru 1 kilogram ovăz) şi nici într'un caz mai mult de 25 kgr. pe zi
	Fân şi furaje artificiale	
	Pae de tot felul	In cantitate dublă (2 kilograme pentru 1 kilogram ovăz).
	Pae de secară şi de orz	4—1 din cantitatea de ovăz (4 kilograme pentru 1 kilogram ovăz).
	Fân şi furaje artificiale	In cantitate egală.
Pae de grâu	Ovăz sau orz	1 | 2 din cantitatea paelor (500 grama pentru 1 kilogram paie.
	Morcovi sau păstărnaci	1 | 4 din cantitatea paelor (250 grame pentru 1 kilogram pae).
		2 | 1 din cantitatea paelor (2 kilograme pentru 1 kilogram pae).

Anexa lit. E
Art. 85

TARIF No. 3

De raţiile mânzilor, iepelor reproductoare şi armăsarilor reproductori din herghelii şi depozite

Categoria animalelor	ETATEA ŞI FELUL SERVICIULUI	Fân	Ovăz	Pae de aşternut	Pae de mâncat	Sare	Tărâţe	Morcovi	Cretă pulverizată
Mânzii	Dela naştere până la 1 lună . . .	1 kgr.	1 kgr.	5 kgr.	—	15 gr.	—	—	—
	Dela 1 lună până la 6 luni în grajd	3 „	3 „	5 „	—	15 „	—	—	—
	Dela 1 lună până la 6 luni la păşune	2 „	2 „	5 „	—	—	—	—	—
	Dela 6 luni până la un an în grajd	6 „	6 „	6 „	—	20 gr.	500 gr.	500 gr.	10 gr.
	Dela 6 luni până la un an la păşune	4 „	4 „	6 „	—	—	—	—	—
	Dela 1 an până la 2 ani la grajd	7 „	6 „	6 „	2 kgr.	20 gr.	350 gr.	400 gr.	—
	Dela 1 an până la 2 ani la păşune	5 „	5 „	6 „	2 „	—	—	—	—
	Dela 2 ani până la 3 ani în grajd	7 „	6 „	6 „	2 „	—	—	—	—
	Dela 2 ani până la 3 ani la păşune	6 „	5 „	6 „	—	—	—	—	—
	Dela 3 ani până la 4 ani (timpul călăriei)	7 „	6 „	6 „	2 kgr.	—	—	—	—
Iepe reproduct. Armăsari	Cari au mânz . . . . în grajd	7 „	6 „	6 „	2 „	30 gr.	500 gr.	300 gr.	—
	Cari au mânz . . . . la păşune	6 „	5 „	6 „	—	„	—	—	—
	Cari n'a primit armăsari în grajd	7 „	5 „	6 „	2 kgr.	„	—	—	—
	Cari n'a primit armăsari sau cari cari prins la păşune	6 „	4 „	6 „	—	„	—	—	—
reproductori din herghelie şi depozite	Dela 1 Ianuarie până la 1 Martie .	7 „	5 „	6 „	2 kgr.	25 gr.	—	—	—
	Dela 1 Martie până la 1 Iulie . . .	5 „	7 „	6 „	2 „	—	—	—	—
	Dela 1 Iulie până la 1 Octombrie .	7 „	5 „	6 „	2 „	—	—	—	—
	Dela 1 Octombrie până la 1 Ianuarie	7 „	4 „	6	2 „	—	—	—	—

Anexa lit. F

(Art. 89 R. A).

Tablou de alocațiile combustibilului

A. *Pentru fiert hrana*

a) Câte un kilograme lemne[1]) pe zi de om, când sunt mai mult de 50 oameni la ordinar, alocându-se după oameni hrăniți la ordinar;

b) Câte 50 kilograme pe zi, când sunt la ordinar mai puțin de 50 oameni, alocându-se după numărul zilelor;

c) Când se prepară mămăliga, se alocă în plus câte jumătate kilo de om pe zi;

d) Când hrana se prepară în câmp deschis, alocația e de 1 kilo, 250 grame de om pe zi și de 60 kilo pentru mai puțin de 50 oameni.

B. *Pentru încălzit*

a) Câte 30 kilograme lemne pe zi de fiecare sobă în cazarmă și 50 la infirmerii și spitale, după constatări speciale;

b) Când sobele sunt mai mari decât cele obișnuite se face constatări de cantitate ce'i trebue și se cere aprobarea;

c) Câte 1 kilograme lemne și 20 kilograme cărbuni cel mult pe zi. pentru sobele ce ard cărbuni Cardif sau coks, dupa constatări speciale;

d) Câte un kilogram pe zi de om în bivuac, pe timp friguros; după ordine speciale.

Nota. 1. — Relativ la reducerea cu 20 la sută din alocații și aprovizionări a cantităților de conbustibil, vezi ord. cir. No. 11 M. O. 21 of. 1901 p. 479 și ord. 64 de mai jos.

---

1) Alocațiile de lemne sunt considerate de esență tare ca; stejar cer. gârniță, etc.; când lemnele sunt de esență moale, atunci alocația se sporește cu 25 le sută, așa că se va da; 1 kilogram, 250 grame lempe esență moale, în loc da 1 kilogram esență tare.

Ordin circular No. 64 din 11 Iulie 1912, relativ la alocaţiile de combustibil ce urmează a se aloca pentru încălzitul sobelor la corpuri şi servicii

M. O. 20 R. 1812

Tabelul anexă lit. F, la art 89 din regulamentul asupra serviciului administrativ în corpurile de trupă, prevede tarifele de combustibil cari se alocă pentru fiertul hranei şi încălzit.

Aceste tarife, din cauza insuficienţei alocaţiilor bugetare, au fost reduse cu 20%, astfel că se acordă 24 kgr. lemne pentru încălzitul unei sobe şi 40 kgr. la sobele infirmeriilor şi spitalelor acele ocupate de bolnavi.

Alin. *b* prevede că dacă sobele sunt mai mari decât cele obişnuite, se fac constatări de cantitatea ce trebue şi se cere aprobarea, care trebue dată de minister pe baza actelor de constatare ce urmează să i se trimită la timp.

Din tabelele prezentate de comandament, pentru a stabili cantităţile de combustibil ce trebue a se aproviziona în acest an, se vede trecut un număr însemnat de sobe cu alocaţii diverse de 12, 24, 30, 40, 48, 50, 60 kgr. şi puţine (calorifere) cu alocaţia de 200 la 600 kg. pe zi. Toate aceste alocaţii s'au făcut pe baza constatărilor ofiţerilor de intendenţă, fără însă să se ceară aprobarea noastră.

Încălzitul se aprobă cu începere dela 16 Octomvrie la 15 Martie viitor pentru tot felul de sobe şi oricum ar varia timpul.

De regulă la început în Octomvrie şi la sfârşit în Martie vremea este frumoasă şi nu este nevoe de încălzit, astfel că se realizează economii însemnate, chiar pe timpul iernei sunt zile calde când este nevoe de puţină încălzire. Cu ceeace rămâne economie în aceste zile se pot mări cantităţile în zilele când este ger şi se simte nevoe de o distribuiie mai mare de lemne.

Comandantul corpului sau şeful serviciului pe timpul perioadei de încălzire, pot mări sau micşora raţia de distribuţie zilnică şi a acorda la unele camere mari mai mult economisind dela cele mici şi dela acele cari nu au nevoe a se încălzi în toate zilele. Singura îndatorire ce se impune este ca alocaţiile acordate pe întreaga pe-

rioadă de încălzire să nu fie depăşite şi să nu se producă deficite.

In acest scop pentru viitor sobele de orice fel şi orice mărime vor avea o alocaţie de 24 kgr. în orice camere ar fi instalate, iar acelea dela infirmerii şi spitale ocupate de bolnavi câte 40 kgr. pe zi de fiecare.

Pentru instalaţiuni speciale, cari cer alocaţii mai mari, constatările ce se vor face se pun aprobării ministerului, mai înainte de a începe perioada de încălzire. Comandamentele nu vor putea aproba decât alocaţiile de 24 şi 40 kgr. precum şi combustibilul ce s'ar fixa pentru spălatul rufelor.

Nota 1. — Relativ la alocaţia de paie pentru bivuac, vezi ord. circ. No. 26 M. O. 30 R. 1901 p. 302 care prevede a se aloca:
Câte 1 kgr. de om, când trupele vor bivuaca dela 2—5 zile.
Câte 2 „ „ „ pe 10 zile, când trupele vor bivuaca acest timp
Câte 3 „ „ „ când trupele vor bivuaca pentru 15 zile.

Nota 2. — Relativ la alocaţia pentru pichete, vezi D. M. No. 264 M O. 30 R. 1900 p. 667, câte 6000 kgr. lemne pe an de fiecare pichet.

Nota 3. — *Pentru timp de războiu*, vezi tariful următor, extras din regulamentul de subsistenţă în campanie M. O. 20 p. r. 1906. Vol. II

TARIFA [1])

Combustibilului şi paelor de aşternut

A. *Raţia combustibilului pentru preparatul hranei*

	Lemne Kgr.		sau cărbuni Kgr.
1 Raţia individuală pentru ordinarul trupei găzduită la locuitori când aceştia nu procură combustibilul	1	sau	0,5
2. Idem, campată sau baracată sau bivuacată.	1,2	sau	0,6

B. *Raţia combustibilului pentru încălzit*

Raţia individuală pentru focuri în bivuac când vor fi autorizate . . . . . 1,5 san 0,7

Această raţie va putea fi alocaiă şi altor trupe nebivuacate, după aprobarea comandantului.

Pentru trupele baracate raţia sobelor sau vetrelor se fixează de comandament.

C. *Raţia paelor pentru aşternut (alocate după ordinul comandamentului*

	Pentru cai	Pentru oameni
1 Raţie întreagă —	7 kgr.	5 kgr.
sau —		
½ raţie —	3½ kgr.	2½ kgr.

Trupele bivuacate sau baracate au în totdeauna drept la o jumătate raţie.

---

1) Comandamentul poate oricând aproba suplimente la raţiile prevăzute în această tarifă.

Raţia întreagă se alocă în prima zi de bivuacare sau baracare sau când se ordonă primenirea complectă a paelor.

Comandamentul poate interzice distribuţiile de pae pentru aşternut în barace, când ar erede că s'ar putea da loc la incendiu.

Anexa litera G

(Art. 97 R. A).

I. *Instrucţiuni asupra funcţionărei atelierelor în corp*

Atelierul corpului funcţionează sub supraveghiarea şi răspunderea maestrului şi sub controlul ofiţerului cu înbrăcămintea şi a ajutorului comandantului.

La primirea părţei anuale de materii de înbrăcăminte, şeful corpului hotărăşte, prin ordin de zi, ordinea confecţiei efectelor.

Din materialul destinat pentru cea întâiu confecţie, se ia o parte egal cu 10 efecte, după tarif, din care în faţa ajutorului şi a ofiţerului cu înbrăcămintea, se croeşte după modelele şi după taliile regulamentare, şi dacă rămâne postav economie se declară cantităţile ce rămân, avându-se ca normă această croială. Pentru croelile viitoare. maestrul este răspunzător de economie.

La finitul confecţiei, economiei de postav i se dă destinaţia hotărâtă de comandant, potrivit regulameutelor.

Maestrul i se dă din magazia corpului materialele prime pentru două zile de lucru, adică pentru ziua ce lucrează lucrătorii şi pentru ceeace croeşte el ca să dea a doua zi îu lucru; apoi, pe măsură ce dă la magazie părţile confecţionate, primeşte alt material.

La finele săptămânei ajutorul primeşte definitiv efectele confecţionate, obsarvând confecţia potrivit broşurei şi, ori le depune în magazie, ori se reîntorc în atelier spre modificare.

Cheltuelile ocazionate cu aceasta se impută maestrului.

Cele admise, la sfârşitul confecţiei sunt supuse comisiei de aprovizionare care hotărăşte delinitiv asupra primirei sau respingerei lor, prin dresare de procesverbal; cele admise sunt timbrate cu data confecţiunii şi înscrise în registrul model 287.

Accesorile de confecţie stabilite după tarife şi aprobate de minister se cumpără din comerciu şi prin mijloacele ordinare şi dacă, din tocmeli sau variaţii de preţuri, rezultă economii, cu aceşti bani se cumpără tot material de confecţie, care rămâne corpului pentru reparaţii şi întreţinerea în cursul anului, precum şi pentru confecţia economiilor de postav.

Ajutorul ţine socoteală exactă a acestor economii.

Atelierele lucrează în orele prevăzute în program; 1/2 din ultima zi a săptămânei este destinată curăţirei sculelor, desinfectărei şi curăţirei localurilor.

Confecţia efectelor de înbrăcăminte se face de obiceiu în timpul iernei, începând dela Nonmbrie, aşa că pâna la 1 Aprilie să fie terminată.

In luna Noembrie se reajustează partea anuală pusă pe oameni şi se aplică semnele galoanelor.

Indată ce s'a pus bluzele de vară în purtare se stabileşte devizul de reparaţia G. C. tunici şi mantale cari imediat intră în ateliere, adică pe timpul cât se poartă bluzele.

Aceste efecte se repară, începându-se întâiu cu mantalele, aşa că la epoca manevrelor de toamnă, concentrări şi tragere, ele să fie în bună stare şi date pe oameni.

Tot în ăcest timp se repară şi aduce în bună stare toate efectele de toate categoriile din corp şi magazii, cari au nevoe de reparaţii.

In cursul anului, în toate zilele de lucru, două ore sunt rezervate în ateliere pentru repararea şi întreţinerea în bună stare a înbrăcamintei, echipamentului, cazarmamentului etc., aflate pe oameni; pentru aceasta, atelierul de croitorie destinat câte doi, trei croitori de fiecare unitate, care în aceste două ore zilnic se ocupă cu aceasta.

Atelierul de cismărie neconfecţionând încălţăminte, are în sarcina sa numai întreţinerea încălţămintei oamenilor, şi aceasta se face începând în întâia zi a săptămânei cu încălţămintea unităţei întâia, apoi a doua şi aşa mai departe, încât în fiecare săptămână încălţămintea să se poată trece, dacă are nevoe, prin ateliere.

Pentru stricăciunile mai urgente şi accidentale şi

în acest atelier se procedează ca şi în acel de croitorie cele două ore pe zi sunt destinate reparaţiilor urgente din toate unităţie şi cari nu pot aştepta ziua de rând.

Materialele de reparaţie în acest atelier constau din pingelele şi furdalele date ca parte anuală din minister sau cumpărate dela fabricanţi, şi din vechiturile ce nu se mai pot vărsa sau vinde.

Pingelele şi furdalele se păstrează în magazia corpului şi se dau pe liste nominale, cari apoi, certificate de comandanţii de unităţi, după primirea reparaţiunilor servesc ofiţerului cu îmbrăcămintea la scădere.

Atelierul de cismărie, cu şeful său, are în sarcina sa întreţincrea şi ungerea cismelor din magazia corpului care se va face conform cu instrucţia anexa lit. O.

Atelierul de curelărie are sarcina întreţinerei în bună stare a harnaşamentului, atât de grajd cât şi de serviciu, sub supravegheiarea maestrului curelar, care examinează acest harnaşament după fiecare exerciţiu înhămat. Materialul de reparaţie se aprovizionează de corp şi se păstrează de ofiţerul cu îmbrăcămintea.

Acest atelier are în sarcină întreţinerea şi ungerea întregului harnaşament. care se va face conform prevederilor din instrucţia anexa lit. O.

Atelierul de armurărie. Maestru armurier are îngrijiriea întregului material de trăsuri şi armătura, însă numai în ceeace priveşte întreţinerea şi reparaţiile de mică importanţă, fiind oprit a se face reparaţii cari nu sunt posibile cu mijloacele atelierului. El, prin inspecţii lunare, stabileşte starea materialului şi a reparaţiilor necesare, întocmind două tabele: una de ce trebue să se facă în arsenal şi alta de ce se poate face în corp, şi apoi se pune în lucru, după aprobarea comandantului.

Reparaţiile urgente, cauzate prin accidente' se fac imediat şi, dacă e posibil, chiar în aceaşi zi când s'a produs şi constatat.

Maestru cu lucrătorii lui inspectează materialul atât la plecare cât şi la întoarcere, după fiecare tragere şi exerciţiu.

Are şi întreţinerea trăsurilor din magaziile ofiţerului cu îmbrăcămintea şi celui cu aprovizionarea, pre-

cum și revolverele și săbiile dela unități și din magazia corpului.

Revolverele trec prin atelier înainte și după fiecare tragere, pentru a fi examenate și apoi unse de armurier.

Atelierul de potcovărie. Maestrul potcovar, sub privighiarea veterinarului, e dator a se asigura de buna stare a potcovitului cailor în toate timpurile; pentru aceasta, el în fiecare zi inspectează cu potcovarii săi grajdurile înaintea instrucției și fixează potcoavele ce sunt slabe, sau înlocuește pe cele rupte, și imediat după exercițiul complectează lipsurile.

Potcovitul general îl face de patru ori pe an, cu deosebire înaintea exercițiurilor deprimăvară și manevrelor de toamnă.

Curățirea are loc cam la șase săptămâni, când se curăță unghiile și se bat potcoavele din nou: iar cele lipsă sau rupte se înlocuesc cu potcoave dtn cele prefăcute. După o potcovire nouă, toate potcoavele vechi se adună și să clasează cari mai pot fi întrebuințate la premeneli și cari nu. Cele ce nu se mai pot bate se prefac în foc, făcându-se din două una. Apoi toate aceste potcoave se predau ofițerului cu îmbrăcămintea care se înregistrează cu ele.

In intervalele de potcovit, atelierul lucrează la potcoave noui, însă așea ca în totdeauna în magazia corpului să se afle 1.600—2.000 de potcoave, cari se prisinesc la fiecare epocă de potcovire mare.

Nota 1.—*D. M. No. 541 M. O. 36 R. 1911 relativă la lucrarea potcoavelor cailor armatei, conservarea lor, etc.*

Pentru ca trupele călări să poată scoate repede și pe orice timp toți caii la exerciții, marșuri sau manevre.

Decid :

1. Toate potcoavele cailor armatei se vor lucra în așa fel ca să li se poată așeza oricând colți cu șurub.

Pe fața de tocire a potcoavei, în jurul găurei șurubului, se va bate o scobitură circulară in formă de gâvăneală, având adâncimea unui gang de ghivent, slujind a ocroti ghiventul când calul umblă fără colți. In acest scop potcoavele vor avea o grosime de cel puțin 8 mm., pentru ca șurubul coltului să nu iasă din potcoavă pe fața ei de sus.

2. Ghiventul se va tăia străpungându-se potcoava perpendicular; el va avea cel puțin trei șanțuri (ganguri) curate, (bine adâncite) și de dimensiunea întocmai a șurubului colțului în care scop se vor întrebuința burghie conice de 12½ mm. (o jumătate țol).

3. Pe dată ce s'au lucrat potcoavele se vor înmuia în ulei de in fert, se vor lăsa să se svânte și se vor lega perechi-perechi ca cele uzate.

După aceea se vor vărsa la stocul potcoavelor mobilizării, păstrându-se în magazii sau remize ferite de umezeală.

Pentru potcovirea curentă se vor luà din cele mai vechi, aflate în magazie, pentru ca stocul să se preînoiască continuu.

4. In magazie potcoavele se vor așeza în ordine pe rastele sau în cutii de lemn, clasate pe categorii după dimensiunile lor și data lucrării lor.

5. Colții se vor lucra în atelierele de potcovărie ale corpurilor sau, la nevoie, se vor cumpăra din comerț, după cum va fi mai puțin costisitor.

Cei bonți vor avea lungimea de 2 c. m. (afară de șurub), iar cei ascuțiți de 2 ½ c. m.

Colții se vor înmuia în ulei de in fert și se vor păstra în cutii de lemn, feriți de umezeală, întocmai ca potcoavele.

6. Când timpul sau drumul primejduește caii la alunecări, îl vor înșuruba la ramura dinăuntru, totdeauna un colț bont; la ramura din afară unul ascuțit sau tot unul bont, după împrejurări; pe alunecușuri mari (totdeauna pe ghețiș) colț ascuțit.

In toate celelalte împrejurări caii vor sta în grajduri și se vor scoate fără colț, iar găurile potcoavelor se vor lăsa destupate sau se vor astupa cu bucăți de cârpă înmuiate într'o grăsime oarecare.

Corpurile vor lua, însă, totdeauna cu ele în marșuri, la manevre, în tabere, etc., colți spre ai putea așeza la potcoave, oricând va fi nevoe.

7. Școala militară de potcovărie va lucra din oțel și va trimete tuturor corpurilor de trupă câte un model de potcoavă, cheie pentru colți și un ciocan de găvăneală.

De pe aceste modele corpurile își vor confecționa numărul de asemenea scule de cari vor avea nevoe. Costul acestor trei modele va fi de trei lei sumă ce se va îna-

inta de corpuri direct şcoalei pentru plata materialului.

Publicarea prin Monitor a prezentei decizii serveă drept notificare.

Nota 2. — *D. M. 443 M. O. 41 R. 1910 relativă la înfiinţarea atelierelor de confecţie la corpurile de trupă.*

Atelierile de confecţie la corpurile de trupă au netăgăduită importanţă, prin aceia că: dau corpurilor putinţa de a repara echipamentul de toate categoriile la timp aşa că se asigură menţinerea lui în serviciu în bună staro pe timpul de durată regulementară, afară de aceasta, partea anuală a îmbrăcămintei putând fi confectionată în aceste ateliere, ea se poate ajusta pe oameni cari astfel sunt netăgăduit mai bine îmbrăcaţi ca în cazul când primesc îmbrăcămintea confecţionată gata dela atelierul central.

Având în vedere că pentru anul acesta corpurile nu posedă ateliere proprii şi că prin urmare, întreaga parte anuală va trebui să fie confecţionată gata dela atelierul central.

Decid:

Anul acesta corpurile de trupă din toate armele vor lua măsuri spre a organiza ateliere, aşa că în anul viitor să poată confecţiona ele însăşi partea anuală.

Când meseriaşii croitori şi cismari din plutonul A. R. au fost suprimaţi din buget, se autorizează corpurile a alege de acum şi destina pentru ateliere oameni găsiţi apţi la companii,, baterii şi escadroane din contigentele mai vechi şi dintre acei care au intrucţia completă. In bugetul anului viitor aceştia vor fi prevăzuţi peste efectivul combatant.

Ministerul va plăti corpurilor pentru confecţia îmbrăcămintei sumele prevăzute în tariful special al atelierului central de confecţie, cari după experienţa din trecut, s'au dovedit că sunt suficiente când se întrebuinţează lucrători militari şi din cari se acoper cheltuelile de confecţie şi plata maeştrilor.

Atelierul central va confecţiona numai: partea anuaă la companiile de administraţie, subsistenţă, sanitari şi oamenii de trupă dela diferite servicii ale armatei, precum şi îmbrăcămintea pentru mobilizare.

Prevederile regulamentului de administraţie relativ

la rotaţia ce trebue păstrată, punând în serviciu efecte de îmbrăcăminte cele mai vechi, se va respecta în totul, iar corpurile vor avea grija a ajusta efectele pe oameni prin atelierele lor proprii.

Comandamentele vor îngriji a aduce la îndeplinire prevederile deciziei de faţă până la Ianuarie 1911 când vor raporta ministerului cele ce trebue să se prevadă în buget.

Nota 3. — Relativ la înfiinţarea şi funcţionarea atelierilor regionale de confecţii cu depozite de echipament, la corpurile de armată, vezi instrucţiunile ministeriale publicate în M. O. 16 R. 1916.

Idem pentru organizare de ateliere la taberile Şipote şi Işalniţa de reparat efectele de îmbrăcăminte şi încălţăminte, M. O. 3 şi 16 R. 1916.

Nota 4. — *D. M. No. 327 din 27 Iulie 1916, relativă la reparaţiunile încălţămintei la corpurile de trupă şi destinaţia celei scoase afară din serviciu.*

Având în vedere că încălţămintea se scoate afară din serviciu înainte de termen din cauză că nu se repară la timp a lipsei de supraveghere a comandanţilor de unităţi, în timpul portului ei de către soldaţi, precum şi neatenţia ce se dă încălţămintei scoasă afară din serviciu

Ordon :

Pentru mici reparaţiuni spre a preveni stricăciunile la încălţăminte, şi pentru reparaţiuni radicale, se înfiinţează două feluri de ateliere la corpurile de trupă :

a) *Ateliere pe unităţi* de companie, baterie sau escadron, compuse din minimum 2 cismari, din cei cari îi au unităţile ;

b) *Un atelier la compania de depozit* compusă din minimum 24 cismari, luaţi din prisosul oamenilor de această meserie, aflaţi la unităţi din complectaşi şi numai la neajungere se pot angaja civili cu ziua.

Acest atelier va fi condus de un maestru-şef care, până se va prevedea în buget, va fi plătit de corpuri dintr'o anumită alocaţie care se va hotărî ulterior.

In acelaş fel se va proceda şi cu lucrătorii angajaţi cu ziua, precum şi cu materialul prim întrebuinţat pentru reparaţiuni.

Primele ateliere, au de scop a preveni stricăciunile

la încălţămintea semnalată de şefi, sau chiar din iniţiativa soldatului; în ele se fac următoarele reparaţiuni: prinderea cu cue ca tălpei desfăcută, repararea pingelelor, a feţelor de tocuri, urechi la cisme, cusutul sau peticul feţelor şi alte mici reparaţiuni.

Atelierul corpului are de scop a face reparaţiuni radicale la încălţămintea vărsată de micile unităţi.

La magazia corpului nu se varsă decât acea încălţăminte care a trecut prin micile ateliere şi are nevoe de reparaţii mai mari, şi numai după o prealabilă constatare a comandanţilor de batalioane escadroane sau divizioane.

Incălţămintea constatată degradată din cauză că nu s'a reparat la timp se impută comandantului de unitate.

Incălţămintea primită la magazia corpului se clasează de către ofiţerul cu îmbrăcămintea, asistat de maetrul cismar şi văzută apoi de către ajutor, în următoarele categorii:

a) Pentru reparaţii mai uşoare;
b) „ „ radicale.
c) „ reformă.

Reparaţiile mai uşoare sunt:

Pingelitul şi tocuri din nou, cusutul sau peticitul feţelor, inlocuirea vipuştilor dinapoi şi repararea ştaifurilor.

Reparaţiuni radicale:

A 2-a categorie de încălţăminte este aceea care, pe lângă reparaţiunile de mai sus, are nevoe de înlocuirea parţială a feţelor, punerea branţurilor, a ştaifurilor, etc., după care se împerechiază.

Imperecherea:

După ce încălţămintea trece prin atelier şi se repară, ofiţerul cu îmbrăcămintea, printr'un cismar priceput procedează la împerechere, operaţiune care se face în modul următor:

Se ia bucată cu bucată şi cu o panglică metrică se măsoară în lungime talpa şi se scrie cu un creion colorat pe talpă, numărul centimetrilor, precum şi litera *d* sau *s*, adică dreapta sau stânga.

După aceea, 2 sau mai mulţi oameni cu ştiinţa de carte, le împerechiază, le unge le aşează la rafturi şi le distribue, sau unităţilor dela care s'au primit, sau se

formează un stoc de încălțăminte reparată distribuindu-se pentru diferite servicii.

Pentru ca aceste reparațiuni să se poată face, trebue, după cum s'a spus mai sus, ca încălțămintea să fie în tot deauna unsă, pentru ca pielea să fie moale, și ca atare apță, pentru a se putea întinde pe calapod și repara.

Incălțămintea clasată pentru reformă:

Este exclus cu desavârșire ca o încălțăminte să fie clasată în această categorie, dacă n'a trecut prin cele două dintâiu, adică dacă n'a fost reparată. O asemenea incălțăminte se impută direct comandantului de unitate care a vărsato'o la magazie.

Incălțămintea clasată pentru reformă, se desface toată în mod rațional și se alege in grămezi, piesele de acelaș fel din cari se compune.

Maestrul cismar, sub supravegherea ofițerului cu imbrăcămintea, alege apoi părțile cari pot fi intrebuințate pentru reparația celei din categoria doua, cum sunt: fețele, burdufele, cari in totdeauna sunt bune, tălpile, precum și părți din pingele sau tocuri.

Acestea se curăță, se ung și se intrebuințează, iar celelalte deșeuri se vând la speculatori cari le găsește întrebuințarea in industrie.

Prin urmare, categoria a doua de încălțăminte se repară mai mult cu material din categoria treia, cu mici adausuri de cel nou.

Dela apariția acestei deciziuni ministeriale se interzice cu desăvârșire ca în atelierele unităților sau al companiei de depozit să se mai lucreze sau să se repare încălțăminte care nu aparține trupei.

Nota 5. — *D. M. No. 333 din 30 Iulie 1916, relativă la uneltele de çismărie și croitorie ce se fixează la corpurile de trupă, precum și material prim de reparațiuni, în scop de a se putea face primele reparațiuni la încălțămintea și îmbrăcămintea trupei la partea activă.*

Având în vedere propunerile făcute de direcția VII intendență, prin referatul No. 343 din a. c., precum și referatul No. 1.154 al marelui stat major, relativ la înzestrarea corpurilor de trupă cu unelte și materiale de ciămărie și croitorie, pentru a se lua la partea activă în scop de a se face primele reparațiuni la efectele de îm-

brăcăminte şi ineălţăminte când trupele sunt in staţiune de o durată mai lungă.

Decid :

Companiile bateriile şi escadroanele vor avea uneltele şi materialele :

a) Pentru cismărie

2 ciocane, 1 raşpil, 10 sule, 2 mânere sule, 25 ace cismărie, 1 cleşte, 2 perechi calapoade, 0,25 gr. ceară, 5 kgr. ştifte, 2 kgr. cue lemn, 10 m. urechi cisme (numai la corpurile cari port cisme), 5 kgr. talpă şi 2 kgr. aţă cismărie.

Aceste unelte şi materiale se port într'o lădiţă de lemn pusă la trăsura de bagaje.

b) Pentru croitorie

10 kgr. aţă de cusut albă şi neagră, 100 ace, 2 perechi foarfeci, 10 degetare, 5000 nasturi diferiţi pentru mantale, tunici, bluze şi pantaloni, 1000 copci diferite.

Aceste unelte şi materiale se port într'o lădiţă de lemn deasupra trăsurii de bagaje a stat-majorului corpului şi se întrebuinţează la reparaţiunile efectelor cu meseriaşii corpului.

Uneltele şi materialele dela lit. *a* se vor procura de corpuri, complectându-le pe cele cari le-au în prezent, fondul care suportă cheltuiala urmând a se fixa ulterior.

Materialele dela lit. *b* se vor procura prin îngrijirea atelierului central de confecţie al armatei, afară de ace, foarfeci şi degetare, cari se vor procura de corpuri în aceleaşi condiţiuni ca şi cele pentru cismărie.

II. Dispoziţiuni relative la angajarea maeştrilor necesari la corpurile de trupă şi stab. militare

I. *Instrucţiuni ministeriale No. 10347 pentru angajarea maeştrilor necesari corpurilor de trupă stabilimentelor militare*

(M. O. p. r. No. 34 din 1900)

(A se observa dispoziţiunile notate mai jos, cari modifică parte din cele cuprinse în aceste instrucţiuni)

Art. 1,— Corpurile de trupă şi stabilimentele militare pot să angajeze singure maeştrii necesari prin contracte legale, conform art. 30 din legea timbrului, pentru necesităţile lor, precum croitori, curelari sau şelari, tăbăcari, armurieri, lemnari, potcovari, mecanici şi, în fine de orice meserie de care au nevoe corpurile şi stabilimentele militare, conform cu regulamentele şi dispoziţiile ministeriale, fie că asemenea maeştrii ar fi plătiţi din fondurile de întreţinere ale corpurilor, fie din fondurile puse anume la dispoziţie de către ministerul de războiu,

Art. 2.— De preferinţă, se numesc români foşti militari; *numai în caz de a nu se putea găsi asemenea maeştrii cu cunoştinţe suficiente*, se poate angaja şi la *rigoare* străini.

Art. 3. — Pentru fiecare meserie se cere cunoştinţe teoretice şi practice cari vor fi dovedite astfel:

Pentru cunoştinţele teoretice sunt ţinuţi a prezenta următoarele acte:

Diploma unei şcoli speciale de meserie sau un certificat că a practicat meseria şi o cunoaşte bine, liberat de şeful unui atelier de lucru important şi cunoscut, sau de directorul unui stabiliment pentru cei ce vor fi lucrat acolo.

Ori cât de bune ar fi aceste acte, fiecare concurent este supus la o probă practică, dându-i-se a executa o lucrare referitoare meseriei. Concursul se ţine în faţa unei comisiuni compuse din;

Ajutorul comandantului, ca preşedinte, doui oliţeri din corp membrii şi dacă e nevoie, va fi un maestru civil ca expert.

Pentru mecanici examinarea se va face la arsenalul armatei sau al marinei, după caz.

Pentru a fi admişi la examen, doritori vor prezenta:

Acte de moralitate şi bună conduită, liberate de autorităţile unde îşi au avut domiciliul în cele din urmă şease luni şi de autoritatea sau atelierul unde au mai servit.

Art. 4. — Ori de câte ori se simte nevoie de maeştrii, şeful de corp sau directorul stabilimentului, va publica prin *Monitorul Oastei* şi prin un jurnal local trebuinţa ce are, arătând ziua când se primesc cererile şi se constată aptitudinele.

Cheltuelile de publicaţiune se vor plăti din fondurile de întreţinere.

Art. 5. — Termenele de angajare sunt variabile şi cu totul la chibzuinţa şefilor de corpuri.

In orice caz corpurile sunt ţinute a stipula prin contracte că maestrul poate fi concediat înaintea termenului, anunţându-l cu o lună mai înainte; acest caz se poate produce când corpul n'ar mai avea nevoie de serviciul pentru care s'a angajat maestrul respectiv.

ART. 6. Salariul va fi fixat prin publicaţie şi prevăzut prin contract. El va fi în raport cu fondurile sau alocaţiunile ce vor fi fixate sau puse la dispoziţia corpurilor de către ministerul de războiu.

Plata salariului se va face lunar şi pe timpul servit.

Art. 7. — Serviciul maeştrilor va fi fixat prin programele seriviciului zilnic al corpurilor şi stabilimentelor.

Art. 8. — Maeştrii sunt supuşi regulamentelor militare în ce priveşte serviciul lor. Ei pot fi pedepsiţi de către şefii de corpuri prin amendă din salariu şi prin depărtare din serviciu, astel:

a) Lipsa nemotivată dela serviciu cu o amendă din salariu pe două zile maximum:

b) Neglijenţa în serviciu pentru prima dată, cu două zile maximum;

c) Neglijenţa pentru a doua oară, cu amendă din salariu de cinci zile.

d) Neglijenţe repetate pentru a treia oară, cum şi vădita rea voinţă şi lene, cu depărtarea din serviciu.

Amenzile sunt vărsate la fondurile de întreţinere.

Nota. — In privinţa amenzilor vezi art. 66 şi 67 din R. S. care prescrie să se verse la cassa pensiilor Statului pentru funcţionarii plătiţi din buget şi în folosul casei dotaţiei oastei pentru ceilalţi.

Art. 9. — Se poate acorda anual până la opt zile permise Pentru cazurile de boală sunt îngăduiţi a absenta, având însă un înlocuitor plătit de dânşii cel mult două luni; după acest termen se vor depărta din serviciu.

Art. 10. — Maeştrilor angajaţi în prezent prin alte formalităţi, li se vor respecta angajamentele până la expirarea contractelor ce au, dacă alte dispoziţiuni nu se opun la menţinerea lor în serviciu.

Art. 11. — Această instrucţie se consideră anexă la regulamentul de administraţie şi publicarea ei prin *Monitorul Oastei* ţine loc de notificare.

Nota 1.— Relativ la formularele de contracte şi condiţiunile juridice ce trebue să îndeplinească contractantul, vezi anexa lit. A din acest manual.

Nota 2.— *Timbrele pe cari se fac contractele* ord. circ. 30 M. O. 50 din 1900, pag. 851 şi notele dela anexa lit. A.

Contractele pentru angajări de gagişti, muzicanţi, maeştrii armurieri, croitori, cismari, curelari, potcovari, etc. sunt contractate de *locaţiuni de serviciu* (închirierea muncei) şi sunt supuse timbrului proporţional art. 31—42 L. T. Cuantumul acestei taxe variază cu durata contractului. Taxa timbrului se calculează asupra salariului cuvenit pe un an, observându-se art. 41 L. T. Taxele merg crescând din, sută în sută până la mie şi din mie în mie, fără a se fracţiona; adică dacă are un salar anual de 870 lei, se plăteşte ca pentru 900 lei, sau dacă are 1015 lei, se calculează ca pentru 2000 lei:

a) Pentru contractele mai mici de 3 luni, fără timbru.

b) Pentru contractele dela 3 luni la un an, 25 bani la suta de lei,

c) Pentru contractele dela 1 an la 5 ani, 50 de bani la suta de lei, etc.

Contractele se fac în dublu, unul pe timbru şi unul pe hârtie simplă, întocmai ca contractele de închiriere.

Toate contractele se vor trimite pentru viză la administraţia financiară care este obligată a le viza conform art. 40 L. T.

Exemplu. Un gagist se angajează cu 80 lei pe lună pe 2 ani 80 lei×12 luni 960 lei pe an, se întregeşte suma la 1000 lei, taxa fiind 50 bani la sută, contractul se va face pe timbru de 5 lei

Nota 3. — Relativ la reţineri pentru pensiuni, modul cum se trimit, registrul matricul al meseriaşilor, etc. vezi legea meseriaşilor M. O. 7 p. r. 1907, precum şi regulamentul M. O, 25 p. r. cu instrucţiunile din M. O. 26 acelaş an în vol. II.

Nota 4. — Ordin. cir No. 24 M. O. 46 din 1901 of. pag. 791 *a nu se mai plăti suplimente de soldă* peste prevederile bugetare. şefilor de muzică, precum şi diferiţilor maeştri meseriaşi, din fondurile de întretinere sau din alte fonduri ale corpurilor.

Nota 5. — Vezi şi M. O. No. 20 p. r. din 1906 p. 377 relativ la angajarea maeştrilor necesari la corpurile de trupă. A se întocmi la începutul fiecărui an, buget care se trimite ministerului pentru aprobare.

Nota 6. — Idem relativ la angajarea de lucrători civili şi interzicerea concentrării oamenilor pentru diferite trebuinţe a corpului. Vezi M. O. No. 20 p, r. din 1906 pag. 378.

Nota 7. — Maeştrii armurieri şi meseriaşii ce lucrează în atelierele armatei, sunt scutiţi de obligaţiunile legei meseriilor. depunând brevetele şi carnetele de meseriaşi la corporaţiunile respective. M. O. 4 şi 14 din 1909.

Nota 8. — A se comunica ministerului (ser. personalului) orice mutaţie se va ivi cu privire la schimbarea poziţiunei meseriaşilor civili din serviciul armatei, fie că sunt prevăzuţi în buget sau plătiţi din alte fonduri: pentru a se trece aceste mutaţii în reg. speciale ţinute la minister O. C, 18 M. O. 10 R. 1912

Nota 9. — Stabilirea drepturilor de gradaţie a armurierilor M. O. 25 R. 1912

Gradaţiile făcând parte întegrantă din însuşi solda şi ca atare calculabile la pensiune, sunt supuse în prolitul câssei generale de pensiuni la reţinerile prevăzute de art. 50 al. *d* şi *a* din legea generală de pensiuni. D. M. 339 M. O. 28 of. 1913.

(Vezi şi nota 12 de mai jos).

Nota 10.—Relativ la solda maeştrilor armurieri este ordinul M. R. No. 11584 din Februar 1908.

Am onoare a comunica, că cu începere dela 1 Aprilie viitor Ministerul a hotărât ca maeştrii armurieri dela corpurile de trupă să fie retribuiţi numai cu solda fixată în buget, fără nici un adaus în sarcina corpului, oricare ar fi calitatea sau titlul maestrului angajat.

Reuşita la un examen pentru înaintare nu constitue imediat un drept de sporul salariului.

Aducând aceasta la cunştinţa D-vs. am onoare a vă ruga să, binevoiţi a dispune ca ordinul să se pue în vedere corpurilor şi serviciilor de sub ordinele D-vs. pentru executare.

Nota 11. — Ordin circular No. 56 din 13 Iunie 1912 relativ la şcoala de lucrători armurieri, cari funcţionează conform D. M. No. 94/911 (M. O. 17 R. 1912).

Prin D. M. No. 94 din 22 Februarie 1911 s'au prevăzut ca lucrătorii armurieri să fie trimişi în două serii pentru a urma şcoală la arsenal şi pirotehnie.

Motivele pentru cari sau făcut aceasta erau: imposibilitatea unei încazarmări în bune condiţiuni şi faptul că fiind împărţiţi în două serii li se putea mai bine preda cunoştinţele necesare unui bun şi destoinic armurier, astfel ca interesele corpurilor să fie cât mai bine servite

Această dispoziţiune neaplicându-se în mod riguros de corpuri de oarece unele au trimes lucrători armurieri în seria I, în loc de seria II-a iar altele nu au trimis de loc sub motiv că nu au avut asemenea soldaţi, sau că au avut efectivul prea mic, s'a dat naştere nu numai la corespondenţe nefolositoare, dar chiar la neajunsuri cari motivează chiar darea deciziei No. 94.

Având în vedere că funcţionarea şcoalei practice de lucrători armurieri este în însăşi interesul corpurilor de trupă, cari au răspunderea bunei întreţineri a armăturei, şefii de corpuri sunt rugaţi să execute cu mai multă punctualitate acea decizie cunoscând că, pe viitor, vor rămâne singuri răspunzători de neexecutare şi, ca urmare, îi vor privi şi stricăciunile ce se vor constata la armătură, stricăciuni cari s'ar fi putut înlătura în caz că s'ar fi avut personal destoinic.

Nota 12 — Ordin circular No. 9/10.721 din 14 Fevruarie 1913, relativ la fixarea datei când urmeaza a se înainta ministerului propuneri pentru gradaţiuni maeştrilor armurieri clasa I. (M. O. 4 R. 1913).

Conform dispoziţiunilor înaltului decret No. 2.471 din 22 August 1909, publicat în *Monitorul Oastei* No. 38 din 1909

maeștrii armurieri clasa I, cu o vechime de 5 și 10 ani în acest grad, cari au o conduită exemplară și se achită cu destoinicie și exactitate de atribuțiunile lor, au dreptul a li se acorda gradațiunile stipulate prin acest decret.

Astfel fiind, se face cunoscut corpurilor și serviciilor ca cel mai târziu până la 25 Martie al fiecărui an, să înainteze ministerului (serviciul personalului), propuneri la gradațiuni susținute ierarhic pentru armurieri clasa I ce îndeplinesc condițiunile sus menționate.

Tot la această dată vor înainta propuneri și pentru cei cari îndeplinesc vechimea în cursul anului ce urmează.

Nota 13. — *Mutațiile meseriașilor civili.* Ord. cir. No. 18/15646 M, O. 10 R. 1912. A se comunica ministerului (serviciul personalului) orice mutațiuni se vor ivi cu privire la schimbarea poziției meseriașilor civili întrebuințați în serviciul armatei fie că sunt prevăzuți în buget, fie ca sunt plătiți din alte fonduri.

Acest ordin este reamintit prin O. C. 67/4825 M. O. 24 R. 1912.

Nota 14. — *Gradațiile maesterilor armurieri* cu 5 ani vechime nu se alocă decât în urma aprobării ministerului (Instr. buget. 1913/1914).

II. *Inalt Decret No. 2721 M. O. 83 R. 1911, relativ la numirile în funcțiuni publice atârnătoare de minist. războiu*

Art. 1.— Nimeni nu va putea fi numit în o funcțiune publică civilă, atârnătoare de ministerul de războiu, dacă pe lângă celelalte condițiuni de admitere cerute de acel minister, nu va avea și însușirea de cetățean român.

Prin „funcționar public" se înțelege acela care, prin felul atribuțiunilor ce are de îndeplinit, este chemat să ia parte la aplicarea legilor și regulamentelor și ca atare să exercite o parte a puterii publice.

Art. 2.— Numirile în aceste funcțiuni publice se vor face prin decret regal, afară de acele plătite cu un salariu lunar până la cel mult 150 lei inclusiv, cari se vor face prin deciziune ministerială.

Tot prin deciziune sau ordinele ministeriale se vor aproba și numirile de: ușieri, portari, custozi, copiști, și alți asemenea impiegați inferiori al căror salariu nu trece

de 150 lei pe lună, însă numai dintre acei cari au însuşirea de cetăţean român.

Art. 3.—Meseriaşii stabilimentelor militare şi ai corpurilor de trupă, precum: mecanici, armurieri, potcovari, curelari, croitori, cismari, şi alţi asemenea, se vor angaja prin contracte, oricare ar fi salariul lor, fără deosebire, dacă au sau nu însuşirea de cetăţean român.

Asemenea contractări vor fi aprobate de ministerul de războiu sau de către şefii stăbilimentelor sau corpurilor de trupă, conform regulelor existente în această privinţă.

Art. 4.—Tot prin contracte, aprobate însă numai de ministerul de războiu, se vor angaja; inginerii, arhitecţii, cartografii, desenatorii, şefii de ateliere, profesorii, maeştrii, de scrimă, de călărie, de gimnastică şi oricare alt specialist aparţinând profesiunilor libere, care nu ar avea calitatea de cetăţean român, oricare ar fi salariul său.

Pentru cetăţenii români aceste numiri se vor întări tot prin decret regal sau prin deciziune ministerială, după salariu, potrivit art. 2 de mai sus, ca şi funcţionarii publici.

In orice caz, numirile de director sau subdirector la un stabiliment militar sau în oricare altă funcţiune, care, pe lângă atribuţiuni tehnice, ar cuprinde şi atribuţiuni administrative cu caracter de putere publică, nu se vor putea face decât dintre cei cari au însuşirea de cetăţean român, conform regulelor mai sus statornicite.

Art. 5.—Cei prevăzuţi la articolul de mai sus, aflaţi în serviciu la data decretului de faţă, rămân să-şi continue serviciul în condiţiunile în cari au fost numiţi sau angajaţi şi în aceleaşi condiţiuni se va face înaintarea lor în salariu sau funcţiune, până la eşirea din serviciu.

III. *D. M. 307, M. O. 17 R. 1912 relativ la angajări de maeştri şi submaeştri civili, precum şi de muzicanţi gagişti în serviciul armatei*[1])

Decizia ministerială No. 29 din 23 Ianuarie 1912, publicate în „Monitorul Oastei“ P. R. No. 6/912, relativă la aprobările de

[1]) Vezi şi modificarea din M. O. 11 R. 1915, relativ la recrutarea şi înaintarea personalului însărcinat cu conducerea instalaţiunilor mecanice şi electrice, trecută mai jos.

angajări de maeştri civili şi de muzicanţi gagişti, în serviciul armatei, se revoacă şi se înlocueşte prin următoarea:

1. *Pe viitor, şi cu începere dela data publicării deciziunii de faţă, toate aprobările de angajări de meseriaşi civili în serviciul armatei, cu luna sau cu anul, plătiţi din fondurile de întreţinere sau din alte fonduri nebugetare, se vor da de ministerul de război (Serviciul personalului):*

a) *In baza propunerii motivată a şefului de corp şi a avizului serviciului de intendenţă al diviziei respective, cum că venitul fondului de întreţinere permite cheltueala;*

b) *Şi sub condiţia ca suma ce se cere a fi plătită celui angajat, să nu fie mai mare decât solda prevăzută în buget pentru aceeaşi categorie de meseriaşi,*

Pentru corpurile şi serviciile ce depind de intendenţa stabilimentelor centrale, precum şi pentru personalul meseriaş nebugetar din stabilimentele şi serviciile ce ţin de direcţia armamentului angajat cu solde, lunare aprobările se vor da de directori superiori ai armamentului şi serviciului intendenţei stabilimentelor centrale, după normele de mai sus.

2. *Aprobările pentru angajări de muzicanţi, gagişti, plătiţi din fondurile muzicilor, se vor da de către comandanţii diviziilor respective, pe baza propunerii motivată a şefului de corp şi avizului serviciului de intendenţă din care să se constate că veniturile fondului muzicei permite angajarea.*

3. *Angajările de maeştri şi submaeştri civili în serviciul armatei, ale căror solde sunt prevăzute în buget, se vor face numai de ministerul de război după propunerile corpurilor* şi înaintate prin comandamente diviziilor respective şi în limitele vacanţelor bugetare.

In ce priveşte angajările şi constatarea aptitudinei profesionale a maeştrilor armurieri, se vor observa dispoziţiunile art. 8 şi 9 din regulamentul asupra serviciului armamentului portativ, publicat în „Monitorul Oastei" p. r. No. 25/905, astfel cum acest regulament a fost modificat prin înaltul decret No. 2.471 bis, publicat în „Monitorul Oastei" No. 38 din 1909.

Prima angajare nu se va putea admite decât începându-se cu clasa cea mai mică.

Contractele de angajări nu se vor încheia de corpurile şi serviciile respective, decât după obţinerea aprobării ministerului, iar pentru gagişti după aprobarea comandanţilor de divizii, făcându-se menţiune de aceste aprobări în cuprinsul contractului.

In toate cazurile contractele vor conţine măsurile disciplinare (amendă) la cari consimte să se supună maestrul, submaestrul, gagistul şi orice meseriaş civil, precum şi de dreptul pentru corpul sau serviciul contractant, de a-l îndepărta din serviciu chiar mai înainte de expirarea contractului pentru indisciplină, rea purtare sau pierderea aptitudinei profesionale.

Toate aprobările pentru angajări de meseriaşi civili plătiţi din fondurile de întreţinere sau din alte fonduri nebugetare şi de

gagişti plătiţi din fondul muzicilor, nu se dă decât pentru o durată de cel mult doi ani.

Îndepărtările din serviciu a acestora se hotărăsc de către şeful corpului sau serviciului fără aprobare superioară, raportând numai autorităţii care a dat aprobarea. ziua pe care s'a efectuat îndepărtarea.

5. Înaintarea dela o clasă la alta a maeştrilor şi submaeştrilor civili bugetari se vor face de minister, în urma propunerilor şefilor de corp susţinute ierarhic.

Aceste înaintări nu se vor face decât în limitele vacanţelor bugetare şi numai dacă cel propus pentru înaintare va avea o vechime de cel puţin 2 ani de serviciu în clasa în care se găseşte.

In privinţa înaintărilor maeştrilor armurieri se vor observa dispoziţiunile menţionate în regulamentul asupra serviciului armamentului portativ, astfel cum a fost modificat prin înaltul decret sub No. 247/909.

Nota. — Propunerile pentru înaintări, se va trimite minist. (serv. personalului) pe cale ierarhică până la 15 Martie în fiecare an O. C. 80/7736 M. O. 31 R. 1912.

6. Pentru toate angajerile de maeştrii şi submaeştrii sau orice meseriaşi civili, precum şi pentru gagişti, corpurile şi serviciile vor ţine câte un registru în care vor trece numele şi pronumele celui angajat, timpul pe care este angajat, fondul din care este plătit şi suma cu care e plătit lunar, precum şi numărul ordinului pentru aprobarea angajării.

Reţineri din solde

7. In toate cazurile când reţinerile din solda bugetară a unu maestru civil se varsă la Casa generală de pensiuni, tot la acea Casă se va vărsa şi sporul de solde pe prima lună în caz de înaintare, precum şi câte $^1/_4$ din soldă pe primele două luni pentru cei numiţi din nou.

In această privinţă corpurile şi serviciile vor observa cu stricteţă instrucţiunile ministeriale publicate în „Monitorul Oastei“ No. 17/909, privitoare la trecerea pensiunilor meseriaşilor civili dela Casa dotaţiunii la Casa generală de pensiuni.

Nota — Relativ la reţineri pentru pensiuni şi ajutoare meseriaşilor civili din serviciul armatei, vezi legea şi regulamentul respectiv din M. O. 7 şi 25 R. 1907 (trecute şi în Vol. II) prin care s'a modificat aceste dispoziţiuni, fondul pensiunilor şi ajutoarelor administrându-se prin Cassa dotaţiunei oastei. Vezi şi explicaţiile din O. C. No. 65 M. O. 53 of. 1914 relativ la vărsarea reţinerilor din salariile meseriaşilor civili, la Cassa dotaţiunei oastei.

In privinţa reţinerilor dela meseriaşi pentru timpul servit fără reţineri, vezi M. O. 9 şi 16 of. 1914.

D. M. No. 136 din 9 Aprilie 1915, relativă la recrutare și înaintarea personalului însărcinat cu conducerea instalațiuni lor mecanice și electrice de pe lângă diferitele corpuri de trupă și servicii ale armatei, precum și la controlul acestor instalațiuni de către diferitele organe.

(M. O. 11 R. 1915)

Având în vedere că până acum nu există o normă precisă după care să se facă recrutarea, supravegherea și înaintarea personalului însărcinat cu conducerea instalațiunilor mecanice, electrice și sanitare de pe lângă diferitele corpuri de trupă și servicii ale armatei precum și controlul acestor instalațiuni; decidem:

Art. 1. — Erarhia acestui personal, precum și salariile respective sunt cele prevăzute de regulamentul legii soldelor în armată.

Recrutarea lui se face prin concurs.

Condițiunile de admitere la concurs sunt următoarele:

1. Să fie de naționalitate român sau naturalizat;
2. Să fi satisfăcut condițiunile impuse de legea de recrutare;
3. Să aibă certificat de bună purtare și moralitate;
4. Să nu aibă etatea mai mare de 40 de ani;
5. Candidații pentru posturile de fochiști, să știe a scri și ceti; să posedă și certificate cum că a mai servit pe lângă vreo instituție în asemenea calitate.
6. Candidații pentru posturile de submecanici să posedă certificate de absolvirea vreunei școale de meserii ramura mecanicei sau electricității sau să posedă certificate că a mai servit pe lângă vreo instituție în asemenea calitate.
7. Candidații pentru posturile de mecanici să poseadă certificate de absolvire a vreunei școale de meserie ramura mecanicei sau electricității, de preferință a unei școale superioare de meserii și să posedă și certificate cum că a mai îndeplinit asemenea servicii pe lângă vreo instituție oarecare.

Candidații cari vor fi admiși la concurs vor fi examinați de către o comisiune numită de direcțiunea geniului și cari se va compune din:

Un inginer dela arsenalul de construcții al armatei;
Un inginer dela direcțiunea IV geniu.
Un ofițer dela corpul sau serviciul respectiv.

Concursul va consta din următoarele două probe:

O probă teorică, orală sau scrisă și
O probă practică.

Subiectele acestor probe vor fi dintre chestiunile cuprinse în alăturatul program.

Proba practică se va trece în fața aceleaș comisiuni, însă a unul din stabilimentele militare, ca: arsenalul de construcții, pirotechnie etc., unde sunt instalații ad hoc.

Rezultatul concursului se va consemna într'un proces-verbal în care candidaţii cari vor fi consideraţi ca reuşiţi vor fi clasificaţi în ordinea după cum au fost apreciaţi la concurs.

Numirea în funcţiune se va face potrivit cu locurile vacante şi după clasificaţia din procesul-verbal respectiv, în urma aprobării dată de către minister.

Art. 2. — Înaintarea acestui personal se va face luând de bază propunerile comandanţilor de corpuri de trupă sau a şefilor de servicii respective şi potrivit cu vacanţele bugetare după cum urmează:

a) Fochiştii vor înainta dela un grad la altul numai la rândul vechimei şi după o vechime în grad de 3 ani cel puţin.

b) Submecanicii şi mecanicii vor înainta dela un grad la altul la rândul vechimei şi la rândul alegeri după o vechime în grad de cel puţin 3 ani;

c) Submecanicii clasa I vor putea înainta dela gradul de mecanic clasa III, după ce vor depune un examen la direcţia IV geniu în faţa unei comisiuni asupra chestiunilor din programul respectiv cerute pentru mecanici.

In acest scop corpurile de trupă şi serviciile ce au asemenea personal vor înainta direcţiunii geniului din minister propunerile de înaintare în fiecare an, cel mai târziu până la 1 Februarie.

Direcţiunea geniului le va centraliza în tablouri pe categorii şi le va înainta ministerului cel mai târziu până la 1 Martie acelaş an.

Mai departe se va proceda cu acest personal întocmai cum se procedează şi cu ceilalţi funcţionari civili ai armatei.

Art. 3 — Toţi mecanicii de orice grad, cari se vor afla în serviciu pe lângă vreun corp de trupă sau serviciu la apariţiunea acestei decizii şi cari vor avea o vechime în grad mai mică ca 5 ani, vor trebui ca, în termen de cel mult trei luni, să depună un examen la direcţiuuea geniului, în faţa unei comisiuni, întocmai cum depun candidaţii pentru numirea întâi în serviciu.

Acei dintre dânşi cari vor proba că nu posedă cuuoştinţele teoretice şi practice respective vor fi retrogradaţi sau chiar îndepărtaţi din serviciu.

Aceşti mecanici vor face singuri cerere la timp prin corpurile de trupă sau serviciile unde se vor afla în serviciu pentru acest examen.

Acei cari nu se vor conforma acestei dispoziţiuni vor fi licenţiaţi din serviciu la împlinirea termenului de 3 luni dela apariţia deciziuni de faţă.

Art. 4. — Orice absenţă nemotivată sau neautorizată dela serviciu, orice neglijenţă sau rea voinţă sau orice infracţiuni în serviciu sau insubordonanţe, s'ar constata din partea acestui personal se va pedepsi după gradul vinei, în modul următor:

Intâia oară prin avertisment în scris de către şeful corpului sau serviciului respectiv;

A doua oară prin reținerea salariului dela una la zece zile inclusiv;

A treia oară prin destituirea din funcțiune.

Reținerea din salariu se pronunță de către minister, în urma unui raport motivat al directorului geniului.

Dacă vina de care s'ar face vinovat vreunul din acest personal va fi prea mare, i se va putea aplica oricare din aceste pedepse dintr'odată, trecând peste gradația lor.

Indepărtarea din serviciu se face de către minister în urma unui raport motivat al directorului geniului (susținut de secretarul general).

Art. 5. — Controlul instalațiunilor mecanice și electrice de pe lângă diferite corpuri de trupă sau servicii se va face de către următoarele organe:

a) Comandanții de corpuri și șefii de servicii de cari țin aceste instalațiuni;

b) Direcțiunea geniului din minister, după cum urmează:

Comandanții de corpuri și șefii de servicii sunt direct răspunzători față de minister de funcționarea în bune condițiuni și de întreținerea în bună stare a instalațiunilor mecanice, electrice, de apă și canalizare ce corpurile și serviciile lor ocupă, precum și de starea morală și sanitară a personalului ce le conduce.

Ei vor inspecta cât de des aceste instalațiuni, iar zilnic prin ofițerul cu cazarmarea și rezultatul îl vor trece în registru.

Pentru aceasta se va înființa un registru după modelul alăturat, care se va ține de către ofițerul cu cazarmarea.

In acest registru se va scrie, după indicațiunile mecanicului-șef, toate datele cum se indică în fiecare coloană; iar în coloana observații se va trece rezultatul fiecărei inspecțiuni făcute și toate observațiile găsite.

Direcțiunea geniului va inspecta în mod inopinat, prin agenții săi, instalațiunile mecanice, electrice, de apă și canal de pe lângă toate corpurile și serviciile armatei.

Rezultatul inspecțiunii se va trece în registrul respectiv; în caz când se va observa degradări provenite din rea voință, neglijență sau nepriceperea personalului, se va raporta cazul ministerului, propunându-se totodată și măsurile ce se vor crede necesare pentru îndreptare.

Toate stricăciunile, degradările și lipsurile ce se vor observa cu ocazia inspecțiunilor se vor imputa celor vinovați și se vor lua măsuri de înlocuire sau reparație.

Dacă se vor constata că asemenea neregulă au fost tolerate ele se vor imputa organelor cari au făcut inspecțiunile și le-au tolerat.

Art. 6. — Pentru a se putea urmări economia de materiale cât și a se avea un control eficace al stării și mersului instalațiunii, corpurile și serviciile cari au instalațiuni producătoare de energie vor înainta lunar un tablou de rapoarte zilnice, arătând

numărul de ore de funcțiune, cantități de combustibil, uleiu și alte materiale consumate, energia debitată și observațiile făcute.

Aceste tablouri constituind copii exacte din registrul de control al instalațiunii, se vor înainta până în ziua de 5 a fiecărei luni direcțiunii geniului.

Art. 7. — Toate datele privitoare la instațiuni, precum: planuri. dimensiuni, încercări, etc., precum și toate rapoartele tehnice de degradări, reparații se vor concentra la direcțiunea geniului, unde se vor forma caziere speciale, astfel ca în orice moment să se poată avea date precise tehnice în vederea de noui proiectări sau lucrări privitoare la fiecare instalație de orice natură.

Art. 8. — Corpurile de trupă și serviciile cări au instalațiuni mecanice, electrice, de apă și canalizări, ce sunt conduse de către personalul militar în termen, se vor conforma întocmai deciziunii de față, în ceace privește întreținerea și controlul acelor instalațiuni.

Acest personal va fi ales dintre gradele inferioare cari au asemenea cunoștințe și au mai servit în asemenea calitate la vreo instituție oarecare; el va fi trimis mai întâi la direcțiunea geniului spre a fi examinat de o comisiune, la fel cu cea prevăzută la art. 1.

Art. 9. — In fiecare corp de trupă și serviciu, în afară de acest personal conducător, se va pune la dispoziția ofițerului cu cazarmarea, conform art. 34 din regulamentul de cazarmare, o echipă compusă din 1 caporal și 2—3 soldați cu cunoștințe speciale, care va fi însărcinată cu controlul tuturor instalațiunilor din clădirile ocupate ca: apă, canaluri, lavabouri, lumina electrică, calorifere, etc.

Această echipă se va numi prin ordin de zi dat de comandantul corpului sau șeful serviciului.

Oricari ar fi împrejurările în cari s'ar găsi corpul sau serviciul, jumătate din efectivul acestei echipe va fi totdeauna prezent în cazarmă.

Art. 10. — Fac excepție dela această decizie:

Stabilimentele de artilerie: arsenalul de construcție, pirotecnia armatei și pulberăria Dudești, precum și arsenalul marinei militare.

Aceste stabilimente dispunând deja de un personal tehnic de control, vor îngriji prin ele însăși de întreținerea și buna funcționare a instalațiunilor respective.

De asemenea singure își vor recruta personalul conducător necesar.

Toate dispozițiunile anterioare, contrare acestei deciziuni sunt și rămân desființate.

Nota. Programele analitice și model de registre se pot găsi la nevoie în Monitorul suscitat.

Angajarea copiilor de trupă. D. M. No. 146 M. O. 9 P. 1914.

Având în vedere necesitea ce au corpurile de trupă de a-şi pregăti buni instructori, precum şi greutăţile ce se întâmpină pentru formarea meseriaşilor şi muzicanţilor;

Decidem:

Art. I. — Regimentele de orice armă, batalioanele sau divizioanele făcând corp în parte vor putea angaja, după nevoie, câte un copil de trupă de fiecare companie, escadron sau baterie cu destinaţia de a fi pregătiţi să devină buni sergenţi şi instructori, şi încă câte un copil de trupă de fiecare companie, escadron sau baterie, cu destinaţia specială de a deveni buni meseriaşi sau muzicanţi.

Art. II. — Condiţiunile de angajare ale copiilor de trupă destinaţi a deveni instructori, meseriaşi sau muzicanţi sunt:

a) Să fie fiu român sau naturalizaţi români;

b) Să aibă o constituţie fizică bună şi aptitudini pentru meseria căreia se destină;

c) Să aibă etatea cel puţin 14 ani împliniţi şi cel mult 16 neîmpliniţi la data angajării;

d) Să aibă certificatul de absolvire a cursului primar (rural sau, urban).

Se va da preferinţă copiilor de militari cari au servit în armată peste termenul de serviciu permanent, cel puţin 5 ani ca reangajat.

Art. III. — Angajarea copiilor de trupă se va face după cererea din partea părinţilor sau tutorilor prin care îşi iau angajamentul că copilul să servească în armată până la vârsta de 18 ani ca copil de trupă, iar dela această vârstă se angajează ca voluntar, neputându-se libera decât după terminarea serviciului militar de 3 ani ca voluntar, conform art. 95 din legea de recrutare.

Art. IV. — Contractul de angajare care se va întocmi de corp cu părinţii sau tutorele copilului va trebui să prevadă serviciul pentru care copilul este destinat: combatant, meseriaşi sau muzicant.

Art. V. — Angajările se pot face în tot cursul anului.

Art. VI. — Copiii de trupă vor fi pregătiţi la corpurile de trupă, primind instrucţia în şcoli pe categorii de meserii, muzicanţi şi instructori sub direcţiunea personalului hotărât de şeful corpului.

La epoca angajării lor ca voluntari ei vor fi repartizaţi la unităţi, iar după terminarea serviciului de 3 ani ca voluntar, acei cari se vor găsi buni, vor putea fi reangajaţi ca meseriaşi, muzicanţi sau instructori, în condiţiunile legii reangajării gradelor inferioare şi a legii de înaintare.

Art. VII. — Copii de trupă la corpuri vor fi întreţinuţi şi îmbrăcaţi din economii şi fondul de întreţinere.

Art. VIII. — Toate deciziile şi ordinele contrare dispoziţiunilor de faţă rămân abrogate.

III. *Dispoziţiuni relative la atelierele de haine ofiţereşti.*

Nota. In conformitate cu noua lege de organizare a casei militare de economii şi credit şi D. M. No. 204 din M. O. 14 R. 1916, atelierul central de haine ofiţereşti a trecut sub administraţia acelei case. Până la întocmirea regulamentului respectiv, se trec mai jos, vechile dispoziţiuni ce au fost pentru funcţionarea atelierelor de haine ofiţereşti, cari dispoziţiuni până la modificarea sau anularea lor, urmează a se avea în vedere, la nevoie.

Atelierele de haine ofițerești

1. *Organizarea și conducerea atelierelor, creditele ce se acordă ofițerilor pentru procurarea echipamentului necesar.*

Decizia minist. No. 313 din M. O. 17 R. 1913

Art. 1. — Atelierele militare de haine ofițerești sunt autorizate a confecționa și procura prin furnizorii lor echipament de diferite categorii, până la limita sumelor următoare: [1])

	Credit	Rate lunare	Distribuția creditului: Lingerie și fireturi	Distribuția creditului: Imbrăcăminte și încălțăminte
	Lei	Lei	Lei	Lei
Sublocot. și locot.	480	20	160	320
Căpitanl	600	25	200	400
Ofițeri superiori	720	30	240	480
„ generali	960	40	320	640

Aceste credite acordate sunt stabilite, socotindu-se trebuințele aproximative ale ofițerului pe doi ani. Ele nu vor putea fi depășite sub nici un motiv.

Rambursarea lor se va face în ratele lunare arătate în tablou, socotindu-se toate lunile fără excepție.

Art. 2. — Comandele se fac atelierelor după aprobarea comandanților corpurilor de trupă sau capii serviciilor, cari le dau curs numai după ce se asigură că situația ofițerului este în regulă și nu depășește suma la care are drept.

In cazul când atelierele primesc comenzi contrarii acestor dispoziții, sunt datoare a le refuza.

Art. 3— In echipament se cuprinde: îmbrăcăminte, rufărie, încălțăminte și fireturi.

Ofițerii cari nu-și confecționează îmbrăcămintea prin atelierele militare, nu au dreptul a fi acreditați pentru celelalte categorii.

Art. 4.— Se poate executa de ateliere comande de o valoare mai mare dacă ofițerul depune costul în numerar odată cu comanda.

[1]) Vezi D. M. No. 112 trecută mai jos.

Art. 5. — Pentru elevii şcoalelor militare cari urmează a fi înaintaţi la gradul de sublocotenent şi asimilat, şcoalele militare vor înainta ministerului state nominale de primele de echipare cuvenite după prevederile legii soldei şi anume.

a) Un stat în dublu, în care se va prevede fiacare elev cu suma de lei 400;

b) Un stat în dublu cu suma de lei 100.

Primul stat se va ordonanţa pe numele atelierului de haine oşiereşti din Bucureşti, care va încasa suma la partida ofiţerului în contul comenzilor ce va face; iar al doilea stat se va ordonanţa pe numele şcoalei spre a se da în numerar ofiţerului pentru efectele mărunte.

In ce priveşte restul de efecte, ofiţerii cari vor cere vor fi creditaţi până la suma fixată mai sus în această decizie; cei cari însă vor dori a şi le procura dela croitori particulari sunt liberi să o facă pe răspunderea lor, corpurile fiind oprite a înscrie în registre sau a face reţineri din solde pentru asemenea datorii; iar în caz de reclamaţiuni se vor aplica ofiţerilor măsurile disciplinare prevăzute de regulamente şi instrucţii confidenţiale date în această privinţă.

Art. 6. — Atelierele nu pot primi şi efectua comande direct dela ofiţeri, ele trebue să se facă prin corpurile sau serviciile respective. Se fac excepţie numai pentru acelea cari se plătesc la facerea comandei.

Art. 7. — Corpurile şi serviciile nu vor aproba comande la ofiţeri, cari mai au 2 ani până să atingă limita de vârstă şi la cei atinşi de boale grave, sau cari din alte cauze se presupun că ar fi nevoiţi să părăsească armata.

Art. 8. — După predarea efectelor comandate, atelierele înaintează corpurilor sau serviciilor un borderou de echipament comandat şi cu valoarea lui care se înscrie la releveul de datorii al ofiţerului.

Casierul reţine la plata soldelor rata cuvenită, care se trimite atelierului odată pentru toţi ofiţerii şi cel mai târziu până la finele lunei. Ei înscriu suma reţinută atât în releveul de datorii cât şi pe borderoul primit dela atelier

Justificarea banilor trimiși se face prin recipisele poștei și răspunsul de primire al atelierului.

Reținerile se încep din luna în care s'a efectuat comanda, dacă borderoul atelierului sosește la corp înainte de 20 ale lunei, și din luna viitoare, dacă sosește mai târziu.

Amânarea reținerilor nu se poate admite sub nici un cuvânt.

Art. 9. — Costul echipamentului se stabilește de către comisiile de administrație și se aprobă de minister pentru atelierul din București și de comandanții corpurilor de armată pentru celelalte.

Stablirea costului se face pe bazele următoare:

a) La îmbrăcăminte se pune costul materialului acel al confecției și partea proporțională pentru plata maeștrilor, cheltueli de administrație și întreținere:

b) Pentru celălalt echipament 2% cel mult, peste valoarea cu care este contractat:

c) Atât la îmbrăcăminte cât și la orice fel de echipament se mai adaugă 1% pentru a forma un fond de rezervă din care urmează să se acopere pierderile datoriilor nerambursate de la cei morți sau demisionați dacă nu s'ar putea urmări averea lor;

d) Asemenea se mai adaugă la îmbrăcăminte și celelalte categorii de echipament, dobândă, cuvenită ce atelierul plătește diferitelor instituții militare de la cari se împrumută cu capitalul necesar fondului de rulement.

Fondul de rezervă dela litera *c* se va administra separat în gestiune, el se va mări sau micșora în raport cu pagubele.

Taxa pentru fondul de rezervă nu se va percepe de la comandele care se plătesc imediat la facerea lor.

Tarifele fixate se vor modifica ori de câte ori se va găsi nevoe, din cauza variațiunii costului materialului sau alte considerațiuni.

Art. 10. — Capitalul trebuincios atelierului central de haine ofițerești din București se va procura după trebuințe cu aprobarea ministerului dela instituțiile militare, fixându-se suma de împrumutat și dobânda de plătit.

Art. 11. — Atelierele se administrează ca corpuri a parte sub direcţiunea comisiunilor de administraţie şi controlul intendenţei.

Fondurile se păstrează: acel de manipulare de către contabil, iar cel de rulement de către contabil împreună cu ofiţerul de întendenţă însărcinat cu controlul.

Ministerul pentru atelierul central şi corpurilor de armată pentru celelalte fixează procedările de uruat, conducându-se după regulele administraţiei militare.

Art. 12. — Toate dispoziţiunile contrarii decizei de faţă se vor considera ca desfiinţate.

2. D. M. 112 M. O. 8 R. 1915

Având în vedere că în ultimul timp ofiţerii, în vederea complectărei echipamentului de campanie, pentru care li s'a avansat deja jumătate din prima de echipare au făcut comenzi la atelierele de haine ofiţereşti până la maximum de credit stabilit prin decizia ministerială cu No. 313, din 1913, iar pe altă parte ţinând seamă că, din cauza evenimentelor externe, materialele ce intră în confecţia echipamentului s'au scumpit şi creditul la diferitele fabrici s'a redus pentruca atelierul de haine ofiţereşti să poată face faţă tuturor nevoilor reclamate de echiparea ofiţerilor şi potrivit art. 47 din regulamentul pentru aplicarea articolelor 17—21 din legea măsurilor excepţionale.

Decid:

Decizia ministerială No. 313 din 1913 se modifică, cu începere dela 1 Martie a. c., după urmează:

1. Reţinerile lunare pentru atelierele de haine ofiţereşti se fixează pentru timp de pace la: 30 lei pentru ofiţerii inferiori, 40 lei pentru ofiţerii superiori şi 50 lei pentru ofiţeri generali, iar pentru timp de mobilizare la 20 lei pentru ofiţerii inferiori 30 lei pentru ofiţerii superiori şi 40 lei pentru ofiţerii generali; iar creditele maxime ce se pot acorda vor fi: 360 lei ofiţerii inferiori, 480 lei ofiţerii superiori şi 600 lei ofiţeri generali.

2. Ofiţerii ce au datorii pentru haine la ateliere numai vor primi indemnitate de echipare ce s'ar acorda într'un actual caz de mobilizare; corpurile vor vărsa aceste imdemnităţi la atelierele respective, iar în caz că datoria este mai mică se va plăti ofiţerilor numai diferenţa.

3. Toate celelalte dispoziţiuni rămân în vigoare.

3. *Ordin circular No. 41 din 28 Septemvrie 1915, relativ la avansele ce se pot acordă ofiţerilor pentru procurare de harnaşamente*

M. O. 27 R. 1915

Din rapoartele primite dela comandamentele diviziilor de cavalerie, rezultând că sunt ofiţeri cari n'au harnaşamentul necesar şi pe cari nu-l pot procura din lipsă de mijloace, ministerul autorizâ a se avansa acestor ofiţeri pentru procurarea harnaşamentului necesar până la maximum 500 lei care se va ţine la portofoliu, rambursându-se prin reţineri de câte 20 lei lunar consecutiv din solde, până la achitare, independent de orice alte reţineri chiar pe timp de mobilizare.

Asemenea avanse se vor libera numai de comandanţii de córpuri, plătindu-se direct furnizorilor şi numai după predarea harnaşamentului ofiţerilor.

In caz de mobilizare se va reţine pentru rambursarea portofoliului şi partea din prima de echipare care n'ar fi destinată atelierului de haine ofiţereşti, conform deciziunii ministeriale No. 112 publicată în *Monitorul Oastei*, partea regulamentară No. 8/915.

4. *Executarea regulată a reţinerilor din soldă ofiţerilor pentru datorii la atelier*

(Ordin. minist. No. 4244/1906)

Atelierul central de haine ofiţereşti, prin raportul No. 576, arată că parte din corpuri şi servicii, nu execută regulat reţinerile din solda ofiţerilor pentru haine şi lingerie ce se fac de atelier, din care cauză atelierul a fost nevoit a plăti şi trece la perderi sume prea mari, pentru unii ofiţeri, care din diferite cauze nu mai pot restitui aceste datorii, cum sunt ofiţerii decedaţi, fără drepturi la pensie, etc.

Se atrage din nou atenţiunea ordinului circular M. O. 8 p. r. 1903 prin care se stabileşte răspunderea morală şi pecuniară, făcându-se în acelaş timp răspunzător şi pe ofiţerul de intendenţă verificator, care nu va aduce la cunoştinţa autorităţilor superioare neregulele semnalate care aduc pagube mari atelierelor de haine ofiţereşti.

5. *Expedierea valorilor și pachetelor la atelierul de haine ofițeresc, București*

(O. C. 24 M. O. 27 R. 1904)

A) Se reamintește corpurilor de trupă și serviciilor armatei dispozițiunile ordinului circular No. 13.663, adresat la 27 Noembrie 1898 comandamentelor, relativ la expediarea către atelierul ofițeresc de haine din București, a pachetelor, gropurilor, mandatelor postale, etc, dispoziții ce urmează a se aplica și pe viitor.

Atelierul de haine ofițerești nedispunând de fonduri spre a putea întâmpina cheltuelile impuse de regulament ca; taxă de factagiu și porto pentru gropuri și pachete, precum și taxa convertelor și scrisorilor trimise de corpuri nefrancate, cheltueli ce n'ar fi acoperite de cât mărind tarifa hainelor, spor ce ar suporta pe nedrept și ofițerii din garnizoana Bucureștilor, precum și cei cari fac comandele direct și le achită personal.

Pentru aceste motive, corpurile de trupă și serviciile cari ar avea de expediat prin poștă atelierului de haine ofițerești din București gropuri, mandate poștale, pachete și orice corespondență relativă, le va trimite francate la pornire în comptul ofițerilor ce ar privi asemenea expediții.

Asemenea orice corespondență, gropuri și mandate poștale ce se vor expedia de atelier corpurilor sau ofițerilor direct, se va plăti taxele de francare de către atelier la oficiul de primire.

Pentru pachetele, însă, cari se expediază direct ofițerilor la adresa indicată de dânșii; plata portului va privi pe ofițeri, atât la primire cât și la expediere, în cazul că le-ar înapoia atelierului sau a trimite veri-un pachet pentru atelier.

Atelierul este obligat a refuza primirea gropurilor, fractelor, pachetelor și corespondenței nefrancată, privind pe partea expeditoare ori-ce întârzieri sau perderi de valori ce eventual s'ar produce.

Publicarea prin „Monitorul Oastei" a prezentului ordin servă drept notificare.

B) Adresa No. 67893 din 13 | 9 1912 a Direcțiunei generale a Poștelor, către ministerul de război.

Oficiul poştal central, cu raportul No. 6424 din 6 August a. c., ne face cunoscut că mai toate autorităţile militare expediază pe adresa atelierului de haine ofiţereşti plicuri oficiale, cari încărcându-se cu taxele de plată legale şi fiind refuzate de sus-zisul atelier, sunt înapoiate la origină spre a se preda conţinutul autorităţilor expeditoare, ceiace împovorează pe de o parte serviciul poştal fără nici un folos; iar pe dealta aduce întârzieri lucrărilor conţinute în acele plicuri.

Aducând la cunoştinţa d-voastre cele de mai sus, am onoare a vă ruga Domnule Ministru să binevoiţi a lua măsurile ce veţi crede de cuviinţă, ca autorităţile militare să nu mai expedieze pe viitor plicuri oficiale nefrancate, pe adresa atelierului de haine ofiţereşti, de oarece acest atelier nefiind scutit de plata taxelor poştale, plicurile ce-i sunt adresate vor fi supuse la plata taxelor legale şi fiind refuzate de acel atelier nu-şi vor putea atinge scopul.

6. *Relativ la reclamaţiile ofiţerilor* pentru diferite furnituri aprovizionate prin ateliere, este ord. circ. No. 8 M. O. 16 R. 1905, a cărui dispoziţiuni întrucât nu sunt contrare altora în vigoare, sunt executorii.

Pentru a se pune capăt nemulţumirilor şi diferitelor reclamaţiuni făcute de ofiţerii cari se aprovizionează dela atelierele de haine ofiţereşti cu: fireturi, încălţăminte, îmbrăcăminte şi lingerie, pentru a se reaminti corpurilor şi serviciilor dispoziţiile deciziei ministeriale No. 70 din 1903 şi ca să evite neregularităţi, ca cele semnalate de atelierul din Bucureşti cu raportul No. 504 din 1905, ministerul ordonă următoarele:

1. Este cu totul interzis ofiţerilor a lua, în schimbul bonurilor, alte categorii de efecte de cât acelea pentru care li se deschide credit, şi care sunt hotărâte prin decizia ministerială cu No. 76 din 1903 (în prezent D. M. No. 313 din 1913 de mai sus).

2. Pentru a satisface nemulţumirile justificate, se va ţine în cancelaria atelierului un registru deschis, în care cei nemulţumiţi vor trece plângerea ce au de făcut, comisia de administraţie a atelierului, care se întruneşte odată pe săptămână, va cerceta acest registru şi satisface toate plângerile.

3. Comenzile, oricare ar fi natura lor, se vor face direct atelierului, care pe măsură ce primește comanda, aduce în depozit dela furnizorul respectiv efectele comandate și înștiințează pe ofițer de ziua când poate veni la atelier să le primească.

Este cu totul interzis atelierului, a libera bonuri cu cari ofițerii să se ducă în magazinele diferiților furnizori spre a-și lua de acolo comenzile. Cu chipul acesta, pe de o parte, se dă sanctiune celor arătate la No. 1, iar pe de alta, atelierul, confruntând furnitura cu modelele admise, asigură ofițerului efectuarea comenzei, conform cu aceste modele.

Pentru încălțăminte și lingerie ofițerii vor merge în magazinul furnizorului, pentru a li se lua măsuri și face încercările trebuincioase, după ce aceste operațiuni vor fi terminte, furnisorul va fi obligat să depună efectele la atelier, pentru ca aceasta să se asigure că executarea și materialul sunt conform modelului.

Atelierul are însărcinarea a face distribuția plătind costul transportului pentru ofiterii din provincie, în comptul ofițerului, la caz.

4. Corpurile și serviciile, sub răspunderea morală și materială a comandanților sunt ținute:

a) A numai da aprobări ofițerilor decât în limita creditelor acordate, iar pentru acei cari se găsesc in ajun de retragere, să li se aprobe atât cât pot plăti prin reținerile ce li se vor face până în ziua când se retrage.

b) A plăti costul integral al comenzilor furnizate ofițerului, cu drept de a se rambursa lunar din solda ofițerului (în prezent ratele se trimit lunar). Atelierul are ordin a nu executa comenzile cari vin de la corpuri ce sunt rămase înapoi cu plata, precum și pe acelea ce se fac în opoziție cu ordinul de față, cu instrucțiunile ministeriale relative la funcționarea atelierelor de confecții și a decisiilor ministeriale în vigoare.

7. *Confecții și reparațiuni de efecte a ofițerilor, în atelierele corpurilor*

(D. M. No. 538, M, O, 35 R, 1911)

Având în vedere că în multe corpuri de trupă atelierele de croitorie, curelărie, etc., sunt în măsură a

execută confecțiuni și reparațiuni de efecte de îmbrăcăminte, harnașamente, etc., pentru ofițeri, scutindu-i astfel de cheltuelile cu transportul la atelierile de haine ofțerești;

Având în vedere că, în ce privește modul de procedare în această chestiune, cari de fapt se aplică în multe corpuri, nu există reguli după care să se urmeze; decid:

1. Pentru orice confecțiuni sau reparațiuni de efecte ofițerii vor adresa cerere scrisă.

Comandantul corpului va ordona întocmirea unui deviz în care se va arăta costul materialului și costul confecției.

Cererile vor fi înscrise într'un registru special, ținut de ofițerul cu îmbrăcămintea, sub controlul ajutorului.

2. Dacă ofițerul admite devizul și comandantul aprobă lucrarea, se va depune suma fixată din care se va cumpăra materialul, iar din partea prevăzută pentru confecție, jumătate se ve face venit la fondul de întreținere, din care se înființează și se repară sculele, cealaltă jumătate se va împărți maestrului croitor și lucrătorilor, după aprobarea comandantului.

3. Tinerii cu termen redus, reangajați și chiar oamenii de trupă cari doresc și dispun de mijloace pot fi autorizați a-și confecționa efecte regulamentare în atelierele corpurilor în condițiunile prevăzute mai sus.

4. Este cu desăvârșire oprit de a executa în atelierele corpurilor confecții sau reparații de efecte astfel de cât se prescrie prin decizia de față.

Orice abatere va fi urmărită și pedepsită.

8. *Confecția hainelor tinerilor cu termen redus*

(M. O. 35 R. 1911)

Ministerul este pus în cunoștință că mulți tineri cari fac serviciul militar cu termen redus se prezintă la corpuri cu uniforme confecționate din materiale altfel decât cele regulamentare: iar în ce privește croiala și dimensiunile cu totul deosebite unele de altele, astfel că nici o uniformitate nu mai există.

Pentru a înlătura pe viitor această procedare neregulată, ministerul dispune ca confecția uniformelor pentru

aceşti tineri să se facă către atelierul central de confecţii

Costul după tarifă depus de tineri, se va înainta atelierului central care va executa comanda după măsură ce i se va trimete, iar banii se vor încasa la fondul echipamentului de unde se vor plăti cheltuelile materialului şi al confecţiei.

Corpurile de trupă cari au ateliere pot executa asemenea confecţii conform prevederilor D. M. No. 538 (de mai sus).

Publicarea prezentului ordin prin „Monitorul Oastei" servă drept notificare.

9. *Echiparea ofiţerilor de rezervă*

Ord. cir. 11375 M. O. II R 1912

Pentru a se asigura şi înlesni echiparea ofiţerilor de rezervă, comandamentul este rugat să bine voiască a lua următoarele măsuri:

1. Ofiţerii de rezervă cari doresc să se echipeze la atelierele militare ofiţereşti, pot face acesta în condiţiunile mai jos stipulate;

2. Pentru ofiţerii seriei cari urmează a fi concentrată (conform D. M. No. 75/911) şi cari ar dori să se echipeze la atelierele militare corpurile, pe baza cererii în scris a ofiţerului, vor face comanda la atelierele militare, în limitele soldei ce are a primi ofiţerul pe timpul concentrării:

3. Corpurile cari n'ar avea fonduri suficiente pentru a face faţă imediat comenzilor, pot lua cu împrumnt dela alte corpuri după cum se va hotărâ de comandamentele diviziilor respective;

4. Acei ofiţeri de rezervă cari doresc a achita costul imediat, precum şi ofiţerii de rezervă funcţionari publici, pot să-şi comande echipamentul la atelierele militare; pentru aceşti din urmă, cererea trebue făcută prin autoritatea de care depinde, care îşi va lua obligaţiunea, faţă cu regimentul, de a face reţinerile necesare din leafă, pe cari le va trimite la atelierul de confecţie prin corpul respectiv;

5. Corpurile vor face cunoscut dispoziţiunile prezentului ordin ofiţerilor de rezervă ce le aparţin, şi în urma răspunsurilor ce vor primi, vor comunica atelierelor numele ofiţerilor, pentru a le confecţiona efectele în limitele creditelor arătate mai sus

Anexa litera H

(Art. 122 R. A)

Ultima modificare a acestei anexe este prescrisă de de D. M No. 347 M. O. 34 of. 1910, după cum urmează ;

TARIF No. 1

De costul acesoriilor ce compun arma Md. 1893

	No. pieselor	NUMIREA	Costul unitar Lei	Costul unitar B.	Costul total Lei	Costul total B.
Teava cu înălțătorul și cătarea	1	Teava	16	75		
	1	Cătarea		30		
	1	Baza înălțătorului	1	25		
	1	Arc al „		36		
	1	Foaia „	1	45		
	1	Alunecator		77		
	1	Bucata interioară a alunecătorului		77		
	1	Arc al alunecătorului		02		
	1	Acs al înălțătorului		02		
	1	Șurub al arcului înălțătorului		03		
	1	„ opritor al alunecătorului		02		
	1	„ dinainte al bazei înălțătorului		02		
	1	„ dinapoi „ „ „		03	21	79
Cutia închizătorului complectă	1	Cutia închizătorului	12	48		
	1	Opritorul închizătorului		79		
	1	Arc al opritorului închizătorului		05		
	1	Acs „ „ „		08		
	1	Aruncător		26		
	1	Acs al aruncătorului		02	13	68
Înălțătorul complect	1	Cilindru cu mâner al închizătorului	4	95		
	1	Manșon de signranță al închizătorului	2	76		
	1	Șurb al manșonului de siguranță		03		
	1	Piedică de siguranță	1	38		
	1	Arc al piedicii de siguranță		03		
	1	Percurtor	1			
		De repôrtat				

	No. pieselor	NUMIREA	Costul unitar Lei	Costul unitar B.	Costul total Lei	Costul total B.
		Report				
Închizătorul complect	1	Arc al percutorului		13		
	1	Piuliță a percutorului		61		
	1	Cap mobil	1	38		
	1	Extractor		34	12	61
Mecanism cu recepție	1	Magazin	7	70		
	1	Fund al magazinului	1	64		
	1	Șurub dinapoi al magazinului		11		
	1	Tub al șurubului dinapoi al magazinulu		13		
	1	Șurub dinainte al magazinului		12		
	1	Placa de recul		19		
	1	Ridicător		72		
	1	Braț (pârghie) al ridieătorului		53		
	1	Arc al brațului (pârghiei) ridicătorului		02		
	1	Acs al brațului (pârghie) ridicătorului		07		
	1	Arc al ridicătorului		34		
	1	Acs al ridicătorului		07		
	1	Opritor al încărcătorului		66		
	1	Arc al opritorului		05		
	1	Șurub acs al opritorului		05		
	1	Șurub al funpului magaziăului		05	12	46 5
Trăgaciu complect	1	Trăgaciu		66		
	1	Acs al trăgăciului		02		
	1	Furcă a trăgaciului		84		
	1	Acs al furcii trăgaciului		02		
	1	Nucă		26		
	1	Cuișor (acs) al nuci		06		
	1	Arc al nuci		05	1	92
Garnitu-rile	1	Patul armei	10	90		
	1	Brățară de sus	1	92		
	1	Popic		26		
		De reportat				

	No. pieselor	NUMIREA	Costul unitar Lei	B.	Costul total Lei	B.
		Report				
Garniturile	1	Şurub al brăţării de sus		13		
	1	Brăţară de jos		88		
	1	Arc opritor al brăţării de jos		38		
	1	Inel al brăţări de jos		38		
	1	Acs al inelului brăţării de jos		02		
	1	Inel al patului		20		
	1	Talpa inelului patului		38		
	2	Şuruburi p. lemn talpa patului 0.03⁵		07		
	1	Şurub al piciorului inelului patului		02⁵		
	2	Şuruburi ale piciorului inl. pat. 0.03⁵		07		
	1	Talpa patului		98		
	1	Apărător al mânei	1	74		
	2	Arcuri ale apărătorului mânei		34		
	4	Şuruburi ale apărătorului mânei		06		
	1	Vargă	1	20		
	1	Piuliţa vergei		25		
	1	Şurub al piuliţei vergei		02	20	26⁵
Baioneta cu teaca	1	Baionetă complectă (f. t.)	4	48		
	1	Teaca baionetei complectă	1	48	5	96
	1	Şurupelniţă	1	45		
	1	Sfoară curăţitoare		26		
	1	Degetar de alamă pentru gura ţevii		30		
	1	Vargă de alamă.	4	30	4	31
		Total general			92	94
		Costul accesoriilor ce compun baineta				
	1	Călcător al baionetei		38		
	1	Arc al călcătorului		06		
	1	Piuliţa »		15		
		De reportat				

No. pieselor	NUMIREA	Costul unitar Lei	B.	Costul total Lei	B.
	Report				
2	Plăsele ale mânerului a 0.08		16		
1	Mâner cu coadă al baioneti		80		
1	Cuişor al mânerului		04		
2	Nituri ale plăselelor a 0.04		08		
4	Rozete ale niturilor a 0.04		16		
1	Garda baionetei		50		
2	Cuişoare ale gardei a 0.02^5		05		
1	Lamă	2	10	4	48
	Teaca baionetei				
1	Corpul tecii		95		
1	Nasture al teci		06		
1	Ureehe a „		10		
1	Arc al „		30		
1	Spate al arcului teci		06		
2	Nituri ale „ „ a $0,00^5$		01	1	48

TARIF No. 2

De costul accesoriilor ce compun arma Md. 1892

No. pieselor	NUMIREA	Costul unitar Lei	B.	Costul total Lei	B.
Teava cu înălţătorul şi cătarea	1 Teavă	16	75		
	1 Cătare		30		
	1 Baza înălţătorului	1	25		
	1 Arc al „		36		
	1 Foaia „	1	45		
	1 Alunecător		77		
	1 Bucata interioară a alunecătorului		77		
	1 Arc al înălţătorului		02	21	79
	De reportat				

	No. pieselor	NUMIREA	Costul unitar Lei	B.	Costul total Lei	B.
		Report			21	79
Teava cu înălțătorul și cătarea	1	Arc al înălțătorului		02		
	1	Șurub al arcului înălțătorului		03		
	1	„ opritor al alunecatorului		02		
	1	„ dinainte al bazei înălțătorului		02		
	1	„ dinapoi „ „ „		03	21	79
Cutia închizătorului complectă	1	Cutia închizătorului	9	10		
	1	Opritorul „		60		
	1	Arc al opritorului închizătorului		05		
	1	Ax „ „ „		08		
	1	Aruncător		26		
	1	Ax al aruncătorului		02	10	11
Închizătorul complect	1	Cilindru cu mâner al închizătorului	4	95		
	1	Manșon de siguranță al „	2	76		
	1	Șurub al manșonului oe siguranță		03		
	1	Piedică de siguranță	1	04		
	1	Arc al piedeci de siguranță		03		
	1	Percurtor	1			
	1	Arc al percurtorului		13		
	1	Piuliță a »		61		
	1	Cap mobil	1	38		
	1	Estractor		34	12	27
Mecanism cu repetiție	1	Magazin	7	70		
	1	Fund al magazinului	1	60		
	1	Șurub dinadoi al magazinului		11		
	1	Tub al șurubului dinapoi al magazin.		13		
	1	Șurub dinainte al magazinului		12		
	1	Placă de recul		15		
	1	Ridicător		54		
	1	Arc al ridicătornlui		34		
	1	Ax „ „		07		
	1	Opritor al încărcătorului		50	11	42
		De reportat				

	No. piesior	NUMIREA	Costul unitar Lei	B.	Costul total Lei	B.
		Report				
Mecanism cu receptie	1	Arc al opritorului		05		
	1	Ax „ „		05		
	1	Şurub al fundului magazinului		05	11	42
Trăgaciu complect	1	Trăgaciu		66		
	1	Ax al trăgaciului		02		
	1	Furcă a trăpaciului		60		
	1	Ax al furcii trăgaciului		02		
	1	Nucă		26		
	1	Ax al nuci		06		
	1	Arc spiral al trăgaciului		05	1	67
					57	27
Garniturile	1	Patul armei	10	90		
	1	Brăţara de sus	1	92		
	1	Şurub al brăţării de sus		13		
	1	Brăţara de jos		88		
	1	Arc al brăţări de jos		38		
	1	Inel „ „ „ „		38		
	1	Cuiu „ „ „ „		02		
	1	Inel al patului		20		
	1	Talpa inelului patului		38		
	1	Şuruburi p. lemn (2 buc. la talpa patului				
	1	şi 2 buc. la talpa inelului patului.) a 0,03		14		
	1	Talpa patului		98		
	1	Apărător al mânii	1	74		
	1	Arcuri ale aparatului mânii		34		
	4	Şuruburi ale arcurilor aparat mânii 0.01		06		
	1	Vargă	1	20		
	1	Piullţa vergii		25	19	90
Baioneta completă	1	Baionetă complectă (l. t.)	4	48		
	1	Teacă a baionetei complecte	1	48		
		De reportat			5	96

No. pieselor	NUMIREA	Costul unitar Lei	B.	Costul total Lei	B.
	De reportat				
1	Şurubelniţa	1	45		
1	Sfoară curăţitoare		26		
1	Degetar de alamă pentru gura ţevii		30		
1	Vargă de aiamă	2	30	4	31
	Total general			87	45
	Costul accsoriilor ce compun baioneta				
1	Călcător al bainetei		38		
1	Arc al călcătorului		06		
1	Piuliţa „		15		
2	Plăsele ale mănerului, a 0,08		16		
1	Mâner cu coadă al baionetei		80		
1	Cuişor al mănerului		04		
2	Nituri ale plăselelor a 0,04		08		
4	Rozete ale niturilor a 0,04		16		
1	Gardă a baionetei		50		
2	Cuişoare ale gardei a $0,02^5$		05		
1	Lamă	2	10	4	48
	Teaca baionetei				
1	Corpul tecii		95		
1	Nasturile tecii		06		
1	Urechea „		10		
1	Arc al „		30		
1	Spatele arcului al teci		06		
2	Nituri „ „ „ 0.00^5		01	1	48

TARIF No. 3

De costul accesoriilor ce compun carabina Md. 1893.

	No. pieselor	NUMIREA	Costul unitar Lei	B.	Costul total Lei	B.
Teava cu închizător și cătarea	1	Teva	14	95		
	1	Cătarea		23		
	1	Bază înălțătorului	1	25		
	1	Arc al „		48		
	1	Foaia „	1	45		
	1	Alunecător		72		
	1	Arc al alunecătorului		26		
	1	„ „ înălțătorului		02		
	1	Șurub al arcului		05		
	1	„ opritor al alunecătorului		05		
	1	„ dinainte al bazei înălțătorului		05		
	1	» dinapoi » » „		05	19	565
Cutia închizătorului complect	1	Cutia înălțătorului	12	48		
	1	Opritor al închizătorului		79		
	1	Arc al opritorului închizătorului		05		
	1	Ax „ » „		08		
	1	Aruncător		26		
	1	Ax al aruncătorului		02	13	68
Închizătorul complect	1	Cilindru cu mâner al închizătorului	4	92		
	1	Manșon de siguranță	2	76		
	1	Șurub al manșonului de siguranță		03		
	1	Piedică de siguranță	1	38		
	1	Arc al piedicii de siguranță		03		
	1	Percutor	1			
	1	Arc percutorului		13		
	1	Piulița		61		
	1	Cap mobil	1	38		
	1	Extractor		34	12	58
		De reportat				

No. pieselor	NUMIREA	Costul unitar Lei	B.	Costul total Lei	B.
	Report				
1	Magazin	7	70		
1	Fund al magazinului	1	64		
1	Ridicător		72		
1	Pârghie a ridicătorului		53		
1	Arc al pârghiei ridicătorului		02		
1	Şurup al pârghiei ridicătorului		07		
1	Arc al ridicătorului		34		
1	Ax » »		07		
1	Opritor al încărcătorului		66		
1	Arc al opritorului		05		
1	Surub al fundului magazinului		05		
1	» » opritorului		05	11	90
1	Trăgaciu		66		
1	Ax al trăgaciului		02		
1	Furca		84		
1	Ax al funcii trăgaciului		02		
1	Nuca		26		
1	Ax al nucii		06		
1	Arc spiral al nucei		05	1	92
1	Brăţara de sus	1	80		
1	» » jos	1	80		
1	Arc al brăţării de jos		60		
1	Inel al patului		18		
1	Surub (bulon) transversal al inelului patului		60		
1	Manşon al şurubului transversal		18		
1	Piuliţa a » »		18		
1	Surub opritor al inelului patului		06		
1	Talpa patului		98		
1	Pat al carabinei	9	60		
1	Placa de recul		20		
	De reportat				

Garniturile — Trăgaciu complect — Mecanismul cu repetiţie

	No. pieselor	NUMIREA	Costul unitar Lei	B.	Costul total Lei	B.
		Report.				
	1	Tubal şurubului dinapoi al magazinului		13		
	1	Varga	1	20		
	1	Piuliţa vărgii		20		
	1	Surub al piuliţei vergii		02		
	1	» „ brăţării de sus		13		
	1	» » dinainte al magazinului		12^5		
	1	„ dinapoi » „		11^5		
Garnituri	2	Suruburi pentru lemn lem la talpa patului a $0{,}03^5$	0	07	18	18
	1	Degetar de alamă		30		
	1	Sfoară curăţitoare		26		
	1	Surubelniţă	1	45		
	1	Vargă de alamă	2	30	4	31
		Total general			82	14

TARIF No. 4

De costul diferitelor piese ce compun arma Model 1879

No. curent	NUMIREA PIESELOR	Preţul pieselor întregi L.	B.	Preţul pieselor descompuse L.	B.	Preţ, total al piesel. descomp. L.	B.	Observaţii
1	Ţeava cu hosa cu cătare, tenon, finită şi brunată	14	50					
2	Tenonul ţevei				15			
3	Cătarea (ţelul				35	1	24	
4	Brunatul ţevei				74			
5	Inălţătorul simplu complect.			4	63			
6	Inălţătorul dublu complect.			5	50			
7	Piciorul înălţătorului lipit pe ţeavă				2			
8	Şurupul piciorului înălţător.				10			

No. curent	NUMIREA PIESELOR	Preț. pieselor întregi L.	Preț. pieselor întregi B	Preț. pieselor descompuse L.	Preț. pieselor descompuse B	Preț. total al piesel. descomp. L.	Preț. total al piesel. descomp. B.	Observații
9	Arcul înălțătorului				40			
10	Șurupul arcului înălțătorului				04			
11	Clapa înălțătorului			1	31			
12	Capul înălțătorului (hosa simplă)				24	4	63	înălț. simp.
13	Ridicătorul înălțăt. (cursor),				48	5	50	înălț. dublu
14	Șurupul capului înălțătorului (hosa simplă)				04			
15	Osia înălțătorului				02			
16	Prelungirea înălțătorului				72			
17	Arculețul ridicătorului				15			
18	Cutia armei brunată	9	60					
19	Axul arătător	1						
20	Brunatul cutiei.				10			
21	Șurupul opritor al axului arătător		05					
22	Extractorul	1	50					
23	Osia extractorului		50					
24	Subgarda	3	97					
25	Trăgaciu		70					
26	Osia trăgaciului		20					
27	Arcul trăgaciului		35					
28	Șurupul arcului trăgaciului		07					
29	Nuca	1	50					
30	Urechea subgardei (numai la pușcă)		15					
31	Blocul	5	55					
32	Percurtorul	1						
33	Arcul spiral		60					
34	Dopul blocului		60					
35	Șurupul opritor al dopului blocului		06					
36	Osia blocului		28					
37	Pârghia	3	50					
38	Patul	3	50					
39	Rondeaua dela șurup. patului		10					

No. curent	NUMIREA PIESELOR	Prețul pieselor întregite		Prețul pieselor descompuse		Prețul total al pieselor descomp.		Observații
		L	B	L	B	L	B	
40	Șurupul patului		50					
41	Talpa patului	1	91					
42	Șurupurile talpei (două)		13					
43	Ține pârghia		50					
44	Arcul ține pârghia		30					
45	Capul ține pârghia		01					
46	Ulncul țevei	3	50					
47	Placa tenonului țevei		02					
48	Brățara de jos		85					
49	Capul brățarei de jos		01					
50	Șurupul brățarei de jos		06					
51	Brățara de sus	2	75					
52	Capul brățarei de sus		03					
53	Șurupul brățarei de sus		07					
54	Buceaua șurupului brățareii de sus		02					
55	Urechia brățarei de sus		53					
56	Capsa ulucului patului		85					
57	Șrupul capseii		05					
58	Ține varga		33					
59	Șurupurile ține varga		05					
60	Varga	1	75					
61	Spada baionetă complectă	7	50					
62	Garda			1	60			
63	Niturile garqei				10			
64	Plăselele				20			
65	Niturile plăselelor				05			
66	Rondelele plăselelor				05			
67	Capul de bronz			1	92			
68	Arcul mânerului				32			
69	Apăsătorul				27			
70	Nasturul apăsătorului				20			
71	Tubul arcului				04			
72	Cana			2	77			
73	Teaca complectă brunată	4						
74	Arcurile tecei			0	06			

No. curent	NUMIREA PIESELOR	Preţul pieselor întregite		Preţul pieselor descompuse		Preţul total al pieselor descomp.		Observaţii
		L.	B.	L.	B.	L.	B.	
75	Niturile arcului				02			
76	Rama tecei				02			
77	Brăţara tecei				26			
78	Nasturul tecei				04			
79	Corpul tecei				60			
	Totalul general al puscei	75						

TARIF No. 5

De costul diferitelor piese ce compun carabina Md. 1879

No. curent	NUMIREA PIESELOR	Pret. pieselor întregi		Pret. pieselor descompuse		Pret. total al piesel. descomp.		Observaţii
		L.	B	L	B	L.	B.	
1	Ţeava cu înălţătorul, cătare, tenon, finită şi brunată	12	02					
2	Cătarea				72			
3	Înălţătorul complect			4	63			
4	Piciorul înălţătorului lipit pe ţeavă			2				
5	Şurupul piciorului înălţător				10			
6	Arcul înălţătorului				40			
7	Şurupul arcului înălţătorului				04			
8	Capul înălţatorului				24			
9	Şurupul capului înălţătorului				04			
10	Ridicătorul înălţat. (cursorul)				48			
11	Osia înălţătorului				02			
12	Clapa înălţătorului			1	31			
13	Scoaba cutiei	1	45					
14	Inelul scoabei		35					
15	Şurupurile scoabei		20					
16	Urechia patului		45					
17	Cuiul urechei patului		45					

No. curent	NUMIREA PIESELOR	Prețul pieselor întregite		Prețul pieselor descompuse		Prețul total al pieselor descomp.		Observații
		L.	B.	L.	B.	L.	B.	
18	Capul cuiului		05					
19	Rosetele capului		10					
20	Ulucul carabinei	2	90					
21	Capsa ulucului carabinei	4	80					
22	Surupurile capsei		05					
23	Brățara de jos	1	70					
24	Brățara de sus	1						
25	Șurupul brățărei de sus		10					
26	Varga	1	40					
27	Brunarea țevei				74			
28	Brunarea cutiei				10			
29	Brunarea blocului				10			
30	Cutia armei brunată	9	60					
31	Axul arătător	1						
32	Brunatul cutiei				10			
33	Șurupul opritor al axului arătător		05					
34	Extractorul	1	50					
35	Osia extractorului		50					
36	Sub garda	3	97					
37	Trăgaciul		70					
38	Osia trăgaciului		20					
39	Arcul trăgaciului		35					
40	Șurupul arcului trăgaciului		07					
41	Nuca	1	50					
42	Blocul	5	55					
43	Percurtorul	1						
44	Arcul spiral		60					
45	Dopul blocului		60					
46	Surupul opritor al dopului blocului		60					
47	Osia blocului		28					
48	Pârghia	3	50					
49	Patul	3	50					
50	Rondaua dela șurupul patului		10					

No. curent	NUMIREA PIESELOR	Prețul pieselor întregite		Prețul pieselor descompuse		Prețul total al pieselor descomp.		Observații
		L	B	L	B	L	B	
51	Șurupui patului		50					
52	Talpa patului	1	91					
53	Surupurile tălpei (două)		13					
54	Ține pârghia		50					
55	Arcul tine pârghia		30					
56	Capul ține pârghia		01					
	Totalul g-ral al carabinei	65		—	—	—	—	

TARIF No. 6

D. M. 19 din 1 Maiu 1917, relativă la costul armei și pieselor ce compun arma Lebel Model 1907—1915

M. O. 14 R. 1917

Având în vedere că costul armei Lebel Model 1907-1915 și a pieselor ce o compun nu se cunoaște până acum.

Ordon:

Armele Lebel și piesele ce o compun se vor înregistra și imputa după prețurile notate mai jos:

	f
1. Montura	19.66
2. Țeava	22.50
3. Țelul	0.42
4. Piciorul înălțătorului	6.20
5. Capul cârligului suportului înlă,țătorului	30.51
6. Montarea picioului înălțătorului și a cutiei închizătorul pe țeavă	4.68
7. Foaia înălțătorului	2.85
8. Cursorul	0.61
9. Arcul cusorului	0.17
10. Șurubul opritor al cusorului	0.08
11. Montarea cursorului pe foae	0.05
12. Arcul înățătorului	0.95
13. Șurubul arcului înlătorului	0.11
14. Capul înălțătorului	00.2

15.	închizătorul	Capul mobil	5.45
16.		Extractorul	1.37
17.		Șurubul de legătură	0.14
18.		Cilindru	8.41
19.		Cocoșul	4.19
20.		Percutorul	1.42
21.		Arcul percutorului	0.35
22.		Manșonul	0.95
23.		Montarea închizătorului	0.45
24.	Suportul ridicătorului		5.07
25.	Șurubul suportului ridicătorului.		0.14
26.	Șurubul suportului ridicătorului.		0.14
27.	Șurubul ax al elevatorului		0.09
28.	Foaia ridicătorului		1.23
29.	Foaia interioară a ridicătorului.		2.32
30.	Arcul foaei superioare		1.01
31.	Arcul cu rondea.		1.31
32.	Rondeaua		008
33.	Cepul		002
34.	Șurubul foaei ridicatorului		0.0
35.	Garda suport al mecanismului		10.20
36.	Aruncătorul		0.03
37.	Șurubul aruncătorului		0,14
38.	Șurubul cârligului aruncătorului		0.16
39.	Șurubul trăgaciului		0.16
40.	Cârligul încărcătorului		1.46
41.	Arcul cârligului și al trăgaciului		1.96
42.	Cepul rezoltului cârligului		0.03
43.	Trăgaciu		159
44.	Piedica		0.94
45.	Cepul piedicei		0.03
46.	Montarea mecanismului.		1.57
47.	Brățara	Brățara	2.12
48.		Popicul	0.32
49.		Montarea popicului	0.50
50.	Arcul brățărei		057
51.	Brățara de jos	Brățara de jos	1.43
52.		Inelul	0 23
53.		Montarea inelului	0.61
54.	Arcul brățărei de jos		0.50
55.	Arcul suportului ridicătorului		0.21

56.	Surubul de lemn al axului		0.16
57.	Piuliţa suport a şurub. închizătorului		0.77
58.	Surubul de lemn al piuliţei suportului		0.14
59.	Surubul suport		0.28
60.	Idem		0.28
61.	Surubul suportului urechilor		0.11
62.	Idem		0.11
63.	Surubul mecanismului		0.16
64.	Surubul gardei		0.12
65.	Surubul închizătorului		0.14
66.	Placa patului	Inelul	1.39
67.		Nitu	0.01
68.		Baza	0.92
69.		Axul rotativ	0.46
70.		Piuliţa.	0.13
71.		Rondéla	0.10
72.		Capul.	0.02
73.	Montarea plăcei.		0.59
74.	Surubul de lemn al plăci patului		0.17
75.	Idem		0.17
76.	Surubul de lemn al plăci de odihnă		0.20
77.	Idem		0.20
78.	Placa de odihnă.		2.20
79	Sabia baionetă		5.80
80.	Lama		5.80
81.	Mânerul		4.02
82.	Brăţara zăvor		3.25
83.	Varga		1.54
84.	Arcul apăsătorului		0.05
85.	Piuliţa mânerului		0.18
86.	Surubul mânerului		0.13
87.	Nitul brăţărei zăvor		0.02
88.	Montajul sabiei baionete		1.15
	Toaca:		
89.	Corpul tecei		2.76
90.	Brăţara gardă		0.14
91.	Butonul		0.11
92.	Cuveta		0.26
93.	Nitul cuvetei		0.01
94.	Montajul tecei		0.00
95.	Montajul armei		2.98
		Total.	180.00

Decizie ministerială No. 523 din 3 Noemvrie 1919, relativă la preţul pieselor ce compun arma germană Md. 1898

M. Oficial No. 163|1919.

Având în vedere că preţul pieselor ce compun arma germană model 1898 nu a fost stabilit până acum, ordon:

Corpurile şi serviciile vor imputa costul pieselor după tarifful notat mai jos şi anume:

No. curent	NUMIREA PIESELOR	Preţul Lei	B.	
1	Ţeava	30	—	
2	Cătare	3	—	
3	Baza cătărei (inel)	10	—	
4	„ înălţător	6	—	
5	Faaia înălţător	5	—	
6	Alunecător	4	—	
7	Opritoare alunecător (2)	4	—	
8	Arc opritoare alunecător (2)	1	50	amândouă
9	Cep călăuză al alunecător (2)	3	50	
10	Axul foaiei înălţător	—	30	
11	Cutia închizătorului	35	—	
12	Opritor închizător	3	—	
13	Arc opritor închizător	—	50	
14	Surub ax al opritor închizător	1	—	
15	Aruncător	1	50	
16	Cilindru cu mâner	12	—	
17	Manşon de siguranţă	8	—	
18	Arc opritor manşon de siguranţă	—	50	
19	Opritor manşon de siguraţă	1	50	
20	Piedica siguranţă	5	—	
21	Percurtor	5	—	
22	Arc percurtor	—	50	
23	Piuliţă percutor	3	—	
24	Extractor	6	—	
25	Inel de fixare extractor	4	—	
26	Magazin	12	—	
27	Fundul magazinului	3	—	

No. curent	NUMIREA PIESELOR	Preţul Lei	B.	
28	Pica ridicător	10	—	
29	Ac ridicător	4	—	
30	Oritor fund magazin	2	—	
31	Ac opritor fund magazin	—	50	
32	Co opritor al fund. magazin	—	30	
33	Ştub dinainte magazin	2	—	
34	Ştub oprit al arcului dinainte	1	—	
35	dinapoi al magaziei	2	—	
36	opritor al arcului dinapoi	1	—	
37	Tu întărit al şurubulu dinapoi	—	80	
38	Tigaciul	3	—	
39	Ax trăgaciul	—	30	
40	Nua	4	—	
41	Axul nucei	—	30	
42	Paul armei	25	—	
43	Arul nucei	—	50	
44	Brara de sus	7	—	
45	Ac brăţara de sus	3	—	
46	Intitura ulucului	6	—	
47	Ceul întăriturei ulucului	—	30	
48	Brara de jos	5	—	
49	Arel brăţărei de jos	3	—	
50	Inel al brăţărei de jos	2	—	
51	Axul brăţărei de jos	—	30	
52	Plac de recul (şurub curmeziş)	2	50	
53	Piula (şurub curmeziş)	1	—	
54	Tala inelului patului	2	50	
55	Şurb, talpa, inel. patului	—	30	bucata
56	Inelu talpei patului	1	—	
57	Apăător mânei, etc.	3	—	
58	Talp pat	3	50	
59	Şurb talpa patului (2)	—	30	
60	Varg	6	—	
61	Piula vergei	2	50	
62	Baioneta complectă fără teacă	20	—	
63	Teac complectă fără baionetă	10	—	
64	Călcătorul al baionetei	2	50	

No. curent	NUMIREA PIESELOR	Preţul Lei	B.	
65	Piuliţa călcătorului	—	50	
66	Arcul călcătorului	—	80	
67	Plăsele (2)	2	—	
68	Şurub plăselor (2)	1	—	amândouă
69	Piuliţele şurub plăselor (2)	1	—	
70	Garda baionetei	2	—	
71	Cuişoare ale gărzei	—	20	
72	Cap baionetei	3	—	
73	Lama	8	—	
74	Corpul tecei	3	—	
75	Nasturile tecei	—	80	
76	Urechea tecei	1	50	
77	Arcul tecei	3	—	
78	Niturile arcului tecei (2)	—	30	

I Sabii. Decizie ministerială No. 287 relativă la momenclatura și prețul pieselor cari compun sabia de artilerie md. 1890—1906, sabia de cavalerie md. 1906 și pumnalul de artilerie model 1892

(M, O. 33 of. 1908)

Adoptându-se nouile modele de săbii de artilerie și cavalerie, nomenclatura și prețul pieselor ce compun acele săbii, precum și a pumnalului de artilerie, vor fi:

I. Nomenclatura și prețul pieselor ce compun sabia de artilerie model 1890—1906 și descrierea lor

NUMIREA PIESELOR	Costul Lei	B
Lama complectă		
A. — 1 lamă	11	23
B. — 1 mâner de ebonită	6	—
C. — 1 capac al mânerului	2	23
D. — 1 talpă a mânerului	—	45
E. — 1 gardă	—	20
F. — 4 rondele ale mânerului	1	10
G. — 2 nituri pentru fixat mânerul	—	35
H. — 1 piuliță interioară p. fixat gârda cu mânerul	—	05
I. — 1 piuliță exterioară ce oomplectează capul	—	35
J. — rondă de piele	—	45
Teaca complectă	—	05
K. — 1 corp al tecei	6	60
L. — 1 potcoavă	1	90
M. — 2 pene de lemn	1	55
N. — 1 brățară	—	25
O. — 1 inel	1	25
P. — 1 capsă cu arcul suu	—	25
Q, — 2 întărituri	—	70
R. — 2 Șuruburi fixătoare ale capsei	—	40
Sabia complectă	—	30
	17	83

Lama A. Este făcută din oțel topit în oale, călită și foarte bine lustrată, flexibilă astfel că, fiind supusă la îndoire, ea își revine la poziția sa de mai înainte (dreaptă).

Lungimea lamei fără coadă este 815 mm., iar a coadei este

de 145 mm. (în linia dreaptă). Lățimea ei este lângă gardă de 27 mm., și merge descrescând spre vârf, astfel că la 150 mm. dela vârf ea nu are decât 20 mm. lățime.

Pe ambele fețe lama are câte o scobitură, care începe din apropierea coadei și continuă pe o lungime de aproape 600 mm. La mijlocul lamei, în partea despre muche și desubtul șanțurilor zise mai sus, pe o lungime aproximativă de 380 mm. se găsesc pe ambele fețe câte o scobitură mică.

Aceste scobituri sunt făcute în scopul de a nu da lamei o prea mare greutate și totdeodată a-i da o secțiune, care îi permite a pătrunde în corp și rezista la lovituri fără a-și pierde rezistența.

Muchea lamei, lângă gardă, este de 7 mm. grosime și care merge spre vârf descrescând, încât la mijloc ea nu are decât 5 mm. Muchea continua pe o distanță aproximativă de 630 mm., iar de aci spre vârf merge ascuțindu-se, dând astfel părții din spre vârf a lamei o secțiune eliptică. Lungimea totală a lamei este de 960 mm., iar raza de curbă este de aproape 2 m. 500.

Greutatea totală a lamei este de 500 grame, cu o toleranță de ± 30 grame.

Mânerul (B) este de ebonită (cauciuc întărit). de o coloare neagră, bine lustruit și foarte bine ajustat pe coada lamei, având forma regulată, care permite pe lângă o bună apucare cu mâna, dar și o siguranță și ușurință în mânuirea sabiei.

El este fixat de lama coadei prin două nituri (C) și patru rondele de fier (F), iar la cap are un capac (C) și jos o talpă (D). ambele de fonta maleabilă, lustruită și care îi asigură o mai bună fixare la coadă.

La partea de sus a mânerului se află două piulițe de fier (H și I) cari fixează garda (E) și capacul (C) de coadă și mâner (B).

Garda (E) e din tablă de oțel presată și bine ajustată cu muchiile puțin luate, destinată a apăra mâna contra loviturilor.

Teaca (K). Este din tablă de oțel pe 1 mm. grosime, bine lipită cu sârmă de alamă pe toată lungimea sa din partea tăișului lamei și bine lustruită: ea are forma lamei. La partea de sus ea are o brățară (N) de fontă mealabilă, de care este atârnat un inel de sârmă de fier (O) lipit cu sârmă de alamă și care servă pentru atârnarea sabiei la centuron.

La gura tecii se află capsa cu arcul său (P) făcut de oțel și care făcând rezort, permite lamei o bună fixare în teacă, împiedicând-o de a ieși; ea e fixată de teacă prin două șuruburi, mici de fier (R). Pentru a întări mai mult partea despre șuruburi s'a prevăzut pe ambele muchii ale tecii câte o întărătură (Q) formată din câte o mică placă de fier lipită de teacă.

La partea de jos a tecii se află lipită potcoava (L). care este de fontă mealabilă, ea împiedecând tocirea tecii.

În teacă se află două pene subțiri de lemn (N), destinate de a opri izbirile ce ar produce lama pe pereții tecii precum și sgomotul ce sar produce.

Lungimea totală a tecii este de 845 mm.

IV. *Nomenclatura și prețul sâbiei de cavalerie model 1906*

NUMIREA PIESELOR	Prețul unitar Lei	B
Lama complectă	14	89
A.—1 lamă	7	50
B.—1 mâner	2	59
C.—2 nituri	—	10
D.—4 rondele	—	20
E.—1 capac	—	38
F.—1 talpă	—	75
G.—2 piulițe (superioară	—	13
G.—2 piulițe (inferioară	—	10
H—1 gardă	3	—
I.—1 rondelă de piele	—	04
Teacă complect	4	41
J.—1 corp al tecii	1	83
K.—1 brățară	—	15
L.—2 inele	—	15
M.—1 capsă	—	81
N.—2 suruburi	—	08
O.—2 întăriturl de fier	—	13
P.—1 potcoavă	—	25
Q.—2 pene de lemu	—	56
Montagiu	—	40
Sabia complectă	19	30

Lama (A). Este de două modeluri; model mare și mic. Lama (A) este făcută din oțel topită în oale, călită și foarte bine lustruită, flexibilă; astfel fiind supusă la îndoire, ia își reviue la poziția sa de mai înainte (dreapta).

Lama este dreaptă și prevăzută pe muche cu o nervură de secțiune circulară, care merge până la vârf.

Pe o lungime aproximativă de 330 mm (280 mm.)[1]) dela vârf, lama are pe muche un al doilea tăiș. Toate acestea sunt făcute în scop de a da lamei o puternică rezistență și a-i permite să pătrundă în corp și a rezista la lovituri, fără ca ia să-și piardă forma sau rezistența.

Lungimea lamei fără coadă este de 900 mm. (825 mm.) iar a coadei este de 145 mm (în linie dreaptă; lățimea ei este lângă gardă de (28 mm, 5 28 mm) și merge descrescând spre vârf.

1) Cifrele din paranteză sunt pentru modelul mic, iar cele fără paranteză pentru modelul mare.

Mânerul (B) este de ebonită (cauciuc întărit), de o culoare neagră bine lustruită şi foarte bine ajustat pe coada lamei având forma regulată, care permite pe lângă o bună apucare cu mâna dar şi o siguranţă şi uşurinţă în mânuirea săbei.

El este fixat de coada lamei prin două nituri (C) şi patru rondele de fier (D), iar la cap are un capac (E) şi jos talpa (F) ambele de fontă maleabilă lustruită şi care îi asigură o mai bună fixare la coadă.

La partea de sus a mânerului se află două piuliţe de fer. (G) care fixează garda şi capacul de coadă şi mâner.

Garda (H) e din tablă din otel de 2 mm. grosime presată şi bine ajustată cu muchiile puţin rotunjite, destinată a apăra mâna contra loviturilor. Pe lamă şi alăturat de gardă se află o rondelă de piele (I) destinată a micşora isbirile bruşce şi tari ale găuri tecii pe gardă,

Teaca (J). Este dreptă ca şi lama şi făcută din tablă de oţel de 1 mm. grosime bine lipită pe toată lungimea ei, sârmă de alamă şi bine lustruită. La partea de sus teaca are o brâţară (K) de fontă maleabilă, de care sunt atrânate două inele de sârmă de fer (L), câte unul de fiecare parte.

Aceste inele sunt lipite cu sârmă de alamă şi servă pentru atârnarea sabiei de centuron.

La gura tecii se află capsa (M) de oţel călit, făcând rezort astfel că sabia fiind cu mânerul în jos, lama nu poate eşi din teacă. Capsa e fixată de teacă prin două şuruburi, mici de fer (N). Pentru a întări mai mult partea dinspre şuruburi, s'a prevăzut pe ambele muchii ale tecii câte o întăritură formată din câte o mică placă de fer (O) lipită de teaca.

La partea de jos a tecii se află lipită potcoava (P), care este de fontă maleabilă; ia împiedică tocirea tecii.

În teacă se află două pene subţiri de lemn de tei (Q) destinate a opri isbirile ce ar produce lama pe pereţii tecii, precum şi a suprima zgomotul ce s'ar produce.

Lungimea totală a tecii este de 938 mm. (850 mm.)

IH. *Nomenclatura și prețul pieselor ce compun pumnalul de artilerie model 1892*

NUMIREA PIESELOR	Costul	
	Lei	B
Lama complectată		
A. — 1 lamă	5	69
B. — 1 gardă	2	70
C. — 2 plăsele	—	80
D. — 1 călcâiu	—	50
E. — 2 nituri a plăselelor	1	20
F. — 4 rondole a niturilor	—	10
G. — 2 cuișoare de prins garda	—	30
H. — 1 cuișor al călcâiului	—	05
Teaca complectă	—	03
I. — 1 corp al tecii	2	30
J. — 1 nasture al tecii	1	—
K. — 1 ureche a tecii	—	15
L. — 1 arc al tecii	—	45
M. 1 spate al arcului	—	50
N. 2 nituri ale arcului	—	15
Pumualul complect	—	05
	7	99

Lama A. făcută din oțel topit în oale, de bună calitate, călită și bine lustruită. Indoită pe un aparat special care îi poate da o săgeată de 15 mm. și apoi lăsată liberă, ea trebue să și revie la poziția de mai înainte.

Lungimea lamei fără coadă este de 250 mm., iar a coadei este de 104 mm.

Lățimea ei lângă gardă este de 26 mm. 5, iar la o distanță de 188 mm. dela gardă este de 25 mm.; de aci pe o lungime de 62 mm. până la vârf, lama ia forma eliptică a cărei curbură are o rază de 170 mm.

Pe ambele fețe lama are câte o scobitură, pe o lungime de 174 mm., începând dela 14 mm., dela gardă, lățimea acestei scobituri e de 13 mm.; ea este făcută în scopul de a nu da lamei o prea mare greutate și totdeodată a-i da o secțiune (dreptunghiulară) care să-i permită a pătrunde cu ușurință în corp fără ca prin aceasta ea să-și piardă rezistența. Dela una din marginele scoturii

şi pe o lăţime de 11 mm. 5 lama este ascuţită, prezentând o secţiune triunghiulară.

Muchea lamei, lângă gardă, este de 5 mm. 8 şi merge spre vârf descrescând în mod progresiv, astfel încât la mijloc nu are decât 5 mm. grosime, iar la 188 mm. dela garda spre vârf, ea are numai 4 mm. 5 grosime; de aci ea merge spre vârf ascuţindu-se, dând astfel acestei părţi o secţiune eliptică.

Lungimea totală a lamei cu coada este de 354 mm, iar complect montată cu mânerul, lungimea pumnalului este de 378.

Greutatea lamei este de 0,400 grame cu o toleranţă de -|- 20 grame.

Garda (B) este făcută de fontă maleabilă, bine lustruită, perfect ajustată şi cât se poate de solid prinsă de coada lamei; ea este împiedicată de a ieşi prin două cuişoare de fer (G) ce străbate numai coada lamei şi care sunt acoperite de plăsele.

Lungimea gardei este de 83 mm.

Plăselele (C) în număr de două, sunt făcute de lemn de nuc de cea mai bună calitate, fără nici un defect, bine ajustate şi solid fixate prin două nituri (E) groase 4 mm şi patru rondele de fer (F) de 9 mm.

Călcâiul (D) este făcut din fontă maleabilă, bine lustruită, bine ajustată la extremitatea coadei lamei şi solid fixat de dânsa printr'un nit de fer (H).

Lungimea totală a călcâiului este de 38 mm.

Teaca (I) este făcută din tablă de oţel de 1 mm. grosime bine lipită cu sârmă de alamă pe toată lungimea din spre partea tăişului lamei şi având lipit la partea de jos un nasture de fer (J).

La partea de sus a tecii se află urechea (K) care este făcută din fer de bună calitate bine fixat de teaca printru'un cap de secţiune dreptunghiulară.

Teaca este smălţuită prin foc cu lac negru care o conservă contra rugiunei

Arcul tecii (L) este făcut din tablă de oţel de 1 mm. grosime, călit; având părţile unghiulare bine rotunjite, iar cele în contract cu lama bine lustruite, ferind-o astfel contra sgârieturilor; el e fixat de teacă prin două nituri de fer (N) şi are un spate (M) făcut din fer bine lipit cu sârmă de alamă de dânsul.

Dispoziţiuni generale relative la armament, muniţiuni, material de artilerie şi trăsuri *)

I. *Instrucţiuni relative la aprovizionarea materialelor de către stabilimentele de artilerie*

No. 6984, M. O 27 R. 1909.

Având în vedere art. 70, 71, 72 şi 73 din legea contabilităţii publice, cari prevăd mijloacele pentru procurarea materialelor de orice fel, cum şi încheierea comitetului consultativ al intendenţei, făcută prin procesul verbal No. 6 din 4 Iunie 1909, se deleagă dreptul Direcţiunii stabilimentelor de artilerie de a ţine licitaţiuni publice a face contractări de materiale necesare stabilimentului pentru executarea diferitelor comenzi şi trebuinţelor lor generale prin îndeplinirea formelor şi în marginile ce se stabilesc prin articolele următoare:

Art. 1 — Stabilimentele vor centraliza, într'o listă prevederile devizelor aprobate sau în curs de aprobare, la care va adăuga şi materialele similare strict necesare pentru lucrările periodice cum şi cele din aprovizionarea generală, ţinând seamă de consumaţia anuală a acestor feluri de materiale.

Lista se va întocmi pe serii de materiale, în conformitate cu art. 3 din decizia ministerială No. 483 *Monitorul Oastei*, partea regulamentară No. 34 din 1907.

Fiecare serie va cuprinde subdiviziuni de specialităţi de materiale spre a se putea oferi de aceeaşi ramură comercială sau industrială şi mări astfel numărul concurenţilor reali.

In listă se va arăta felul materialelor, cantităţile şi preţurile unitare şi totale, iar în coloană numărul caietului de sarcine din broşura respectivă sau al modelului, complectându-se potrivit art. 4 şi 5 din numita decizie.

Preţurile se fixează luându-se media preţurilor cu care s'au mai cumpărat asemenea materiale, contrariu după cele ce circulă în comerţ, precum şi după media aprovizionărilor în cei din urmă trei ani.

*) Vezi pentru toate chestiunile de armament şi D. M. 469 M. O. 48 | 1919 cu instrucţiuni speciale de detaliu asupra organizării şi funcţionărei serviciului de armament şi muniţiuni la corpurile de armată şi comandamentul artileriei grele.

Lista astfel întocmită, se semnează de şeful serviciului aprovizionărilor, de inginerul constructor sau de cel însărcinat cu formarea devizelor, se verifică de subdirector, se vede de director şi se înaintează în dublu ministerului — direcţia artileriei. (In prezent la direcţia armamentului).

Stabilimentul e ţinut a arăta chiar pe lista fondurilor cari vor suporta cheltuiala, specificând cât e în socoteala comenzilor, cât a fondului stabilimentului şi cât ar urma să se dea de minister.

Art. 2 — Ministerul — direcţia artileriei — având în vedere art. 23 din legea asupra administraţiei armatei, judecă şi stabileşte în mod definitiv şi în radort cu urgenţa satisfacerei nevoilor arătate de stabiliment şi în marginile creditelor ce administrează numai pentru piroticnie, pulberărie şi arsenalul de depozit — arsenalul de construcţii acoperindu-şi toate nevoile din fondul său.

Art. 3. — Direcţia stabilimentelor, pe baza listei de centralizare aprobată, publică licitaţii pe serii şi subdiviziuni de serii, în conformitate cu art. 74 din legea contabilităţii publice, când va aduce personal la cunoştinţa celor cari se ocupă cu fabricarea sau comerţul unor asemenea materiale.

Pentru sporirea concurenţei şi înlesnirea ofertanţilor se va specifica în publicaţie ca ofertele să se întocmească pe serii de materiale, cu arătarea cantităţilor, preţul unitar şi total, spre a se înlesni comparaţiile, indicând că se pot oferi şi numai un fel de material.

Stabilimentul va putea adjudeca provizoriu fie toată seria, o parte sau chiar numai materialele oferite mai favorabil, fără ca oferantul să poată ridica vre o pretenţiune.

Art 4. — Licitaţiile se vor ţine în conformitate cu art. 72—83 din legea contabilităţii publice, cari vor fi afişate în sala de adjudecaţiune, şi caetul de sarcine care indică dovezile de capacitate ce urmează a se produce spre a se admite concurenţi la licitaţie.

In ziua şi ora fixată prin publicaţie cei însărcinaţi cu ţinerea licitaţiilor sunt prezenţi în localul hotărât prin publicaţie, pentru a primi ofertele concurenţilor.

In nici un caz ora fixată pentru licitaţie nu se poate amâna sau prelungi mai mult de 15 minute.

Dacă nu se prezintă oferte, se încheie proces verbal constatând lipsa de concurenţi.

După deschiderea licitaţiei se procedează mai întâi la verificarea calităţii şi capacităţii concurenţilor, potrivit prescripţiunilor art. 8 din caetul de sarcini-tip şi art. 9, alin. 3, din aceste instrucţiuni, dacă e cazul.

In afară de aceste dovezi se mai cere persoanelor cari se prezintă la licitaţiune, dacă nu sunt bine cunoscute, să prezinte acte prin cari să justifice că plătesc Statului dările cuvenite pentru comerţul sau industria ce întreprind şi cari le-ar da dreptul a fi admişi la licitaţiile publice.

Orice persoană care nu ar îndeplini aceste condiţiuni sunt excluse, chiar dacă depun garanţie dela adjudecaţiunile publice.

In procesul verbal se ,vor menţiona persoanele respinse şi cauza respingerii.

După această operaţiune se dă citire caietului de sarcine pe care concurenţii îl subscriu şi apoi se procede la primirea ofertelor, însoţite de garanţii.

Inainte de deschiderea primei oferte se întreabă cu glas tare dacă mai este vre un concurent care voeşte a oferta. După îndeplinirea acestor formalităţi nu se mai poate primi nimeni a concura, potrivit art. 9 din caietul de sarcine, fără ca licitaţia să fie atinsă de nulitate conform art. 84 din legea contabilităţii publice.

Se deschide apoi fiecare ofertă în parte şi se citeşte în auzul tuturor: cantitatea, preţul oferit şi garanţia depusă, când se şi scrie în procesul-verbal în cifre şi litere, iar oferta se datează şi se subscrie de cel în drept.

Ofertele cari ar cuprinde alte condiţiuni decât cele prevazute de caietul de sarcine şi publicaţiune se vor declară respinse, considerându-se ca neavenite. Ele se vor alătura la actele licitaţiei şi se va menţiona cazul în procesul verbal.

Supra-oferte nu se primesc, fiind oprite de art. 78 din legea contabilităţii publice. Dacă se prezintă se pun la dosar, fără a li se da vre un curs, considerându-se ca neavenite.

Această condițiune, prevăzută și de art. 11 din caietul de sarcine, se va prevedea lămurit în publicație.

Art. 5. — Fiecare serie, iar în caz când seria este subdivizată, fiecare diviziune, dă naștere unei licitațiuni și ca urmare unui proces-verbal.

Rezultatul fiecărei licitațiuni se va constata printr'un proces-verbal încheiat chiar în ședință și în care se va relata toate împrejurările operațiunilor, după cum se stabilește prin art. 80 din legea contabilității publice.

Dacă cele mai avantagioase prețuri sunt în limitele prețurilor aprobate, se pronunță adjudecarea provizorie care se constată față cu toți concurenții, când se trece în procesul-verbal numele adjudecatarului și prețul oferit în cifre și în litere.

Procesul-verbal se semnează de persoanele însărcinate cu ținerea licitației, de adjudecatari și de ceilalți concurenți.

Garanțiile adjudecatarilor se opresc și se depun în cassa stabilimentului, iar ale celorlalți se înapoiază chiar în ședință când chitanțează primirea pe ofertă.

Nevoința sau neputința din partea concurenților de a subscri se va menționa în procesul-verbal, iar în caz când însuși adjudecatarul va refuza, garanția se va confisca, tratându-se potrivit art. 29 din caietul de sarcine.

Toate ofertele se vor înregistra la intrare îndată după terminarea licitației.

Art. 6. — Rezultatul licitațiunei se înaintează misterului în cel mult 7 zile dela data când a avut loc, pentru ca să poată lua hotărâri în timpul stabilit de legea contabilității, când se vor trimite toate actele întocmite, însoțite de un tablou comparativ, de prețurile cele mai avantagioase oferte pe serii, pe subdiviziuni de serie sau pe fel de materiale—și cele aprobate prin listele de centralizare, cu arătarea beneficiilor realizate și totalul valoarei materialelor — pentru care s'a pronunțat adjudecarea provizorie.

Tabloul se întocmește de secretarul comisiei și se verifică de subdirector, care devine răspunzător de exacta întocmire.

Art. 7. — Când la prima licitație nu se va oferi anume materiale sau că prețurile oferite întrec prețurile

aprobate, stabilimentul va publica şi ţine a doua licitaţie, în termenele şi prin îndeplinirea formelor prevăzute de legea contabilităţii publice şi instrucţiile de faţă.

Iar dacă nici după a doua licitaţie nu s'a putut obţine rezultate favorabile se va înainta ministerului copii de pe procesul-verbal al primii licitaţii şi toate actele celei de a doua licitaţiuni potrivit art. 6.

Art. 8. — Ministerul aprobă adjudecările rezultate din ţinerea licitaţiilor, potrivit art. 81 din legea contabilităţi, şi deleagă, în cazul art. 7, dreptul ca stabilimentul să facă contractări prin bună învoială, potrivit art. 71 paragraful 13, până la concurenţa sumei de 10.000 lei, prevăzută de art. 85 din menţionata lege.

Contractarea materialelor în valoare mai mare de 50.000 lei, ce se procură prin licitaţie publică, şi celor peste 10.000 lei, prin bună învoială, se va face numai după autorizaţiunea consiliului de miniştri, potrivit art. 81, alin. II, şi 85. alin. II, din legea contabilităţii publice.

Art. 9. — Materialele cari cad în condiţiunile art. 71 paragrafele 2, 3, 4, 6, 7 şi 14, se pot contracta prin bună învoială, după autorizaţia ce se va cere de stabiliment şi dat de minister, cu respectarea condiţiilor impuse de art. 6 şi 8 din caietul de sarcine şi celor impuse de art. 8 din prezenta instrucţie.

Cazul prevăzut de paragraful 14 trebuie să invedereze urgenţa şi să fie justificat în adevăr de împrejurări neprevăzute, iar nu să rezulte din lucrări lăsate în părăsire până în ultimul timp, când ele ar fi putut fi prevăzute şi satisfăcute şi fără a se invoca urgenţa.

Imputerniciţii de a contracta — dacă materialul se procură din străinătate — trebue să aibă certificatul Camerei de comerţ, prin care să se ateste drepturile ce au de a exercita această împuternicire sau comerţul cu materialele respective, afară de excepţiile prevăzute de paragrafele 5 şi 8 de sub art. 71 din legea contabilităţii publice, în care bază se cer oferte numai la producători.

In cazurile speciale dela alin. I, de sub acest articol, ofertele primite se păstrează închise până în ziua şi ora hotarâtă pentru licitaţiune, când se deschid de cei însărcinaţi cu ţinerea licitaţiilor şi de faţă cu concurenţii, cari

se prezintă în persoană şi cari subscriu procesul-verbal urmându-se regulele stabilite la articolul 5.

La preţuri egale între producători şi vânzători se vor da preferinţă celor dintâi şi numai restul neoferit de producători se va da prin licitaţie, când preţurile sunt avantagioase, ţinându-se seama şi de art. 10 din caetul de sarcini-tip, relativ la obiectele cari se fabrică în ţară.

Art. 10.—Licitaţiile prevăzute de art. 72 din legea contabilităţii, cari nu pot fi supuse fără inconvenient unei concurenţe ilimitate, se va face, în urma invitaţiunilor speciale, numai între persoane recunoscute capabile, cari pe lângă celelalte condiţiuni cerute de art. 4 vor mai fi satisfăcut şi condiţiunea că produsele lor au dat rezultate favorabile la încercările preliminare, încercări făcute cu probe depuse în mod gratuit. Acest procedeu e îndreptăţit pentru ca administraţia să nu fie nevoită a recurge la mijloacele prevăzute de caiet pentru rezilierea contractului şi confiscarea garanţiei ferindu-se astfel şi concurenţi. de pagube.

Art. 11.—Când după toate încercările de aprovizionare prin licitaţie sau bună învoială nu se vor putea obţine materiale în limita preţurilor stabilite prin lista aprobată, se va supune cazul ministerului, împreună cu rezultatul tuturor încercărilor, recapitulate într'un tablou, cu care ocazie se va face şi propunerile ce se vor crede mai nemerite pentru a se putea lua o hotărâre.

Art. 12.—După aprobarea unei licitaţiuni sau autorizării de aprovizionare prin bună învoială se procede la încheierea cuvenitelor contracte, potrivit art. 19 paragraful 9, art. 20 paragraful 7 şi art. 23 paragraful 4 din legea asupra taxelor de timbru şi înregistrare, şi după cum aprovizionarea se referă la producte agricole ori la produse industriale sau comerciale şi în raport cu valoarea furniturii.

Contractele se încheie şi subscriu de directorul stabilimentului, ele primesc un număr de ordine din registrul de eşire şi data începerii executării.

Contractele vor fi supuse administraţiei financiare respective pentru plata taxelor de înregistrare, conform art. 46 paragraful 2, 51 şi 52 din legea asupra taxelor

de timbru și înregistrare și potrivit dispozițiunilor art. 19 din caietul de sarcine-tip.

Contractele originale se păstrează 10 ani în arhiva stabilimentului.

Copii complecte, în trei expediții, se va înainta ministerului, direcția artileriei cu arătarea termenelor de predare, spre a dispune angajarea diferitelor sume și ai servi le fichidarea drepturilor creditorilor stabilimentului.

Art. 13.—Materialele cari vor mai trebui stabilimentului pentru satisfacerea comenzilor ordonate sau aprobate în timpul îndeplinirii formelor pentru licitație până la executarea contractului, se vor adăoga celor similare contractate, în proporția și timpul stabilit de art. 18 din caietul de sarcine, cu îndatorirea ca acestea materiale să se recapituleze într'un tablou și să se trimită ministerului, specificând și fondurile din cari vor suporta plata acestui surplus.

Art. —14. Garanțiile cerute de art. 73 din legea contabilități publice, se fixează prin caetul de sarcine și publicațiune la 10% din valoarea furniturii. Ofertele neînsotite de garanție suficientă se vor considera ca neavenite și se tratează potrivit art. 4 alin. 12.

Ea se poate depune:

a) In numerar, consemnat la Casa de depuneri și consemnațiuui, prezentându-se recipisa;

b) Intru'un cek al Bănci naționale;

c) In efecte de Stat sau garantate de Stat;

d) In numerar sau efecte.

Garanția în numerar sau efecte se poate primi numai până la 1.000 lei, dela care sumă nu se va mai primi decât în recipisa de consemnațiuni la Casa de depuneri și consemnațiuni.

Pentru furniturile specificate de art. 71, paragraful 5 sau 8 din legea contabilității, cei ce ține licitațiunea va putea admite ca garanția că se formeze prin rețineri asupra plăților, dacă se are siguranța că furnitura se va preda în condițiunile cerute și la intervale scurte. Garanția ce se va forma în acest mod se va libera la lichidarea completă a contractului sau se va confisca în cazurile prevăzute de art 27 și 28 din caetul de sarcine.

Garanţiile adjudecatarului, chiar în cazul când adjudecarea e provizorie, se opreşte şi dacă este în numerar se depune prin grija direcţiunii stabilimentului la Casa de depuneri şi consemnaţiuni, păstrându-se recipisa în casa direcţiei.

Art. 15. — Stabilimentul va fixa termenul de predare la art. 14 din caetul de sarcini tip, în raport cu cantităţile de furnizat, greutăţile de procurare dela locul de producţie, fără a neglija interesul ce se cere pentru executarea lucrărilor, putând stabili diferite date în raport cu urgenţă sau pe loturi.

Caetul de sarcine stabilind cazurile de forţă majoră nu prevede şi cazul respingerii materialelor care nu îndeplinesc condiţiunile cerute de art 13. Din interpretarea art. 25 şi 27 alin *a* rezultă că aceasta nu se poate atribui unui caz pe forţă majoră, care ar da dreptul furnizorului să invoace prelungiri de termen în paguba administraţiei, ci e ţinut a preda în timp util materialul spre a putea face înlocuirea în termenul contractului în caz când întâmplător n'ar îndeplini condiţiunile de calitate, contrariu se va urma stipulaţiunilor art. 26 şi următorii.

Art. 16. — Ministerului nu se va supune decât, în ultima instanţă, cazuri neprevăzute, când direcţia stabilimentului îşi va da părerea în mod concis şi clar sprijinindu-se pe acte sau texte de legi, regulamente etc.

Intârzierlle în neexecutarea comenzilor, din lipsă de material neadus la timp, din contractele încheiate şi nejustificate documentat, cad în răspunderea direcţiei stabilimentului.

Art. 17. — Vânzările de materiale prevăzute prin decizia ministerială No. 349, *Monitorul Oastei*, partea regulamentară No. 23 din 1 Septemvrie 1909, se vor face prin îndeplirea aceloraşi formalităţi şi aprovizionă rile, afară de cazul prevăzut de art. 71, paragraful 9, când se poate face şi prin bună învoială respectându-se art. 47, paragraful 3 din legea asupra taxelor de timbru şi înregistrare şi menţionata decizie ministerială.

Art. 18 şi ultim. — Dispoziţiunile deciziei minsteriale No. 483, *Monitorul oastei*, partea regulamentară No. 34/906, cu amplificările aduse prin instrucţiile de faţă,

cum şi caietele de sarcine tipărite în 2 volume şi primite de stabilimente cu ordinele No. 11.437 din 27 Fevruarie 1907, se vor avea în vedere de stabilimente şi se vor aduce la îndeplinire de organele în drept de la apariţia în *Monitor*.

II. *Înlocuirea bucăţilor de armătură scăzute sau scoase din serviciu prin forţa majoră şi înlocuirea lor* *)

(D. M. 74. M. O. 8 R. 1912)

Armătura aflată în serviciul corpurilor de trupă trebue să satisfacă principiului: *de a fi în tot momentul în bune condiţiuni de întrebuinţare.*

Acest principiu, care trebue să călăuzească pe toţi comandanţii de trupă. se dobândeşte numai când corpurile pot să înlocuiască fără zăbavă piesele lipsă sau cele scoase din serviciu, din orice cauză.

In vederea neştirbirii acestui principiu, s'a dat putinţa înlocuirilor la timp a pieselor degradate, distruse sau pierdute din negiijenţă, prin dispoziţiunile deciziei ministeriale No, 332 din 1 Iunie 1911 («Monitorul Oastei» No. 26): iar până ce ce se va înzestra corpurile cu toate piesele de schimb stabilite prin decizia ministerială No. 97 din 24 Fevruarie 1911 *(«Monitorul Oastei»*, p. r. No. 11*)*, spre a se putea înlocui şi piesele ce se scad sau scot din serviciu din forţă majoră. având în vedere avizul controlului No. 4.488 din 1912 şi uşurarea lucrărilor prin descentralizare: decid:

Art. 1. — Indată ce comandantul unei divizii, al cetăţii Bucureşti, regiunii F. N. G. sau al marinei militare aprobă scăderile de piese de la armătură: uzate, degradate sau pierdute pe motiv de forţă majoră, legal constată, potrivit regulamentului de administraţie şi ordinului circular No. 44 din 23 Iunie 1910 *(«Monitorul Oastei»*, p. r. No. 28*)*, ordonă corpurilor de trupă:

a) Să verse pe cele uzate sau degradate arsenalului de construcţii al armatei, cu stare de vărsare în dublu. (Vezi decizia de mai jos).

*) Vezi şi ordinul circular No, 18 | 1915 trecut mai jos şi nota demai sus dela instrucţiunile No. 6984 | 1909.

b) Să ceară arsenalului înlocuirea tuturor celor scăzute, cu stare de cerere în dublu.

Câte un exemplar din stările de vărsare şi cerere certificate de predător sau primitor se înapoiază corpului, pe baza cărora se fac operaţiile de scădere sau înlocuire.

Art. 2. — Arsenalul de construcţii îndată ce primeşte comunicarea şi actele dela art. 1, înlocueşte fără alt ordin din partea ministerului, piesele scăzute de comandamentul respectiv, ca pierdute, fără a mai pretinde altă formă, iar din cele prevăzute că trebuesc vărsate va înlocui numai pe acele bucăţi ce va primi de la corp şi numai atât cât a primit. Aceste înlocuiri se fac din stocul de piese de rezervă pe cari ministerul le aprovizionează în acest scop prin prevederile bugetare anuale.

Vărsările se vor face prin încheiere de proces-verbal de constatare potrivit regulamentului arsenalului, după care se va certifica stările de vărsare şi cerere, din cari câte un exemplar împreună cu procesul-verbal cu comunicarea comandamentului şi cu starea de vărsare se vor păstra la portofoliu, centralizându-se treptat într'un registru, iar duplicatele de procese-verbale şi stări certificate, se vor trimite corpurilor împreună cu piesele distribuite.

Art. 3.— La sfârşitul fiecăru trimestru depozitul respectiv va încheia centralizarea pieselor distribuite şi pe cele primite de la corpuri, — pe cari le-a înlocuit — şi o va supune cu toate actele comisii de administraţie asistată de ofiţerul de intendenţă însărcinat cu verificarea şi supravegherea arsenalului.

Comisia face cuvenita constatare, şi, prin încheierea unui proces-verbal centralizator extras din registrul respectiv, se va pronunţa motivat în ultima instanţă dacă se mai poate da pieselor vre-o întrebuinţare, cu care ocazie va face şi cuvenitele propuneri,

Art 4. — Procesul-verbal centralizator, în dublu verificat de ofiţerul de intendenţă, care se va asigura că concordă cu actele de la art. 2, se va înainta ministerului de războiu, care, după examinarea propunerilor motivate, va dă cuvenita aprobare, înapoind un exemplar,

Pe baza acestei aprobări arsenalul va lua măsuri pentru executarea operațiunilor de descărcări în gestiunea depozitului și celui de portofoliu și îndeplinirea actelor în raport cu propunerile făcute și aprobate și cu regulamentul arsenalului.

Art. 5. — Corpurile cari posedă în zestrea lor de piese de rezervă pe acelea pentru cari au făcut intervenirі de înlocuire, le înlocuesc imediat prin ordinul capului de corp din acea zestre, care apoi este întregită prin înlocuirile făcute de arsenal cum se prevede la art. 1 și 2.

Notă. Relativ la imputații, vezi notele de sub art. 105 și 118 acest manual.

III. *Ordin circular No. 18 din 17 Aprilie 1915, relativ la formele ce trebuiesc îndeplinite pentru scăderea și înlocuirea pieselor de armătură*

M. O. 13 R. 1915

Având în vedere că cele mai multe corpuri nu se conformă deciziei ministeriale No. 74/912, în ceeace privește actele, pe baza cărora urmează a se face operațiunile de înlocuire a pieselor de armătură, scăzute sau scoase din serviciu, din forță majoră;

Având în vedere că corpurile trimit de cele mai multe ori actele necesare acestor operațiuni necomplecte și câte odată trimit acte cari nu constituesc motive pentru scăderi și înlocuiri;

Având în vedere că de foarte multe ori corpurile nu observă nomenclatura pieselor, din care cauză se nasc neînțelegeri, cari dau naștere la corespondențe inutile și întârzieri în executarea distribuțiilor;

Pentru a nu se mai produce în viitor abateri dela prescripțiunile deciziei ministeriale No. 74 din 20 Fevruarie 1912, ordon:

A. — *Actele ce trebuiesc înaintate depozitului de armătură Târgoviște sunt:*

1. Pentru piesele de armătură, scăzute ca pierdute din forță majoră și luate în dezertare:

a) Copie de pe ordinul autorității superioare, adică: divizie comandamentul cetății București, regiunea F. N. G. sau al marinei militare (decizia ministerială No, 74/912, art. 1) certificat de ajutorul comandantului corpului de trupă;

b) O stare de cerere, în dublu exemplar, din cari unul se va înapoia corpului, certificat de depozitul de armătură; iar altul însoțit de copia ordinului aprobator, se va opri la depozit, spre a se anexa la actele de scădere ce se vor înainta ministerului pentru aprobare.

2. Pentru piesele de armătură, degradate din forță majoră:

a) Copie de pe ordinul autorității superioare care a aprobat scăderea, certificată de ajutorul comandantului corpului de trupă;

b) Copie de pe starea de vărsarea pieselor, certificată pentru primirea lor de arsenalul armatei și pentru exactitare de comandantul corpului de trupă respectiv;

c) O stare de cerere în dublu.

Toate actele dela 1 și 2, însoțite de o stare de cerere, se vor opri de depozit la actele de scădere ce trebuiesc înaintate ministerului pentru aprobare, iar o altă stare de cerere, certificată de depozit, se va înapoia corpului.

3. Când corpul cere, în acelaș timp, înlocuirea de piese *pierdute din forță majoră și degradate din forță majoră*, va înainta stări de cerere separate pentru fiecare categorie, sprijinite pe actele prevăzute la punctele 1 și 2.

B. — Pe viitor operațiunea de înlocuire a pieselor se va face de depozitul de armătură Târgoviște, fără întârziere, în baza ordinului ce va primi dela direcția 8-a armament, care odată cu comunicarea făcută depozitului, va comunica aprobarea înlocuirii de piese corpului interesat, *prin direcția respectivă.*

C. — Pentru a nu se mai produce confuziuni, cari dau loc la întârzieri, corpurile sunt ținute a observa în mod riguros nomenclatura oficială a pieselor.

IV *Ordin circular No. 46 din 13 Octomvrie 1915*

(M. O 28 R 1915)

Se pune în vedere corpurilor și seviciilor următoarele:

1. Nu se vor mai trimite arsenalului armatei spre certificare stări de vărsare pentru următoarele categorii de materiale, piese și accesorii:

a) Cele imputate vinovaților cu buletine, urmând ca scăderea și înlocuirea lor să se facă pe baza buletinelor aprobate de comandamentele respective:

b) Cele trimise arsenalului pentru constatare și cari se înlocuiesc din neglijență, deoarece scăderea lor se poate face în baza proceselor-verbale ce se întocmesc și trimit de arsenal corpurilor și serviciilor prin comandamentele respective:

c) Cele trimise arsenalului pentru constatare și cari se înlocuiesc din forță majoră, întrucât acestea nu mai sunt în cazul de a fi scăzute, de oarece ele se înlocuiesc la comenzile descrise aflate la arsenal, astfel că corpurile și serviciile se află în posesia a noui piese fără nici o plată;

d) Cele trimise arsenalului pentru constatare şi al căror rezultat se consemnează în procesele-verbale întocmite de arsenal ca degradate din forţă majoră, de oarece scăderea lor urmează să se facă pe baza acestor procese-verbale ce se vor aproba de comandamente, iar înlocuirea se va face tot prin stări de cerere, la cari se vor adăuga : în loc de o stare de vărsare certificată de arsenal, „o copie de pe procesul-verbal de constatare", certificată de corpul respectiv.

2. Se vor trimite arsenalului armatei stări de vărsare pentru certificare numai pentru piesele si accesoriile pentru cari corpurile şi serviciile au obţinut aprobarea scăderii şi înlocuirii direct dela comandamente, conform deciziilor ministeriale No. 74/912 şi 129/913, adică : pentru acelea pentru cari nu există o constatare a arsenalului, de oarece corpurile nu au posibilitatea de anexa alte acte legale la la stările de cerere ce se trimit depozitului de armătură Târgovişte pentru satisfacere, decât numai aceste stări de vărsare certificate.

3. Pe viitor corpurile şi serviciile nu vor mai vărsa arsenalului decât numai materialul de artilerie, trăsuri armătură, albă şi de foc, piese, accesorii, etc.,iar nu şi diferite alte obiecte, ca stampile şi mobilier de cazarmare, etc., scoase afară din serviciu dela corpuri.

Nota. Vezi şi ordinul circular No. 23 M. O. 16 R. 1916 cu explicaţiuni a se vărsa numai acele piese de schimb care ar influenţa asupra justeţei şi preciziunei tragerei.

V. *Procurarea dela depozitul de armătură Târgovişte a materialului de armătură, piese de schimb, unsori, etc.*

D. M. 129 M. O. 7 R. 1913

Urmând ca arsenalnl armatei să verse depozitului de armătură Târgovişte materialele de armătura; decid :

I. — Arsenalul armatei va vărsa depozitului de armătură Târgovişte, armătura confecţionată, ca arme, carabine, săbii, pumnale, lănci, revolvere, etc., de orice model ar fi, precum şi trăsurile cu acesoriile lor, care ar fi destinate să fie depozitate timp mai îndelungat.

Se vor vărsa de asemenea piesele de schimb şi accesoriile de armament şi material, oprind numai ce este

aproximativ necesar pentru reparatul în decurs de un an a degradărilor din forță majoră și neglijiență a armăturii și materialului.

II. — Procurarea pieselor de armătură la corpuri se va face de către depozitul de armătură Târgoviște potrivit arătărilor din decizia ministerială No. 97, *Monitorul Oastei* partea regulamentară No. 11 din 1911; decizia ministerială No. 332 *Monitorul Oastei* partea oficială No. 26 din 1911 și decizia ministerială No. 74, *Monitorul Oastei* partea regulamentară No. 8 din 1912, cu singura deosebire că:

a) Piesele degradate despre care tratează art. 3 din decizia ministerială No. 74 din 1912, se vor trimite de corpuri tot arsenalului armatei pentru a le constata.;

b) Imputațiile pieselor de armătură, a armăturii, accesoriilor de armătură și material de artilerie, stabilite potrivit art. 4 și 5 din decizia ministerială No. 332 din 1912, sau costul acestor materiale cerute de către corpuri, în baza aceleaș decizii, se vor trimite depozitului de armătură care le va expedia direct corpului.

Pentru acéla pe care nu le-ar avea în depozit, le va comanda arsenalului care le va confecționa sau aproviziona și expedia direct corpului care a plătit costul.

§ *Paragraful III* astfel cum a fost modificat prin D. M. No. 274 M. O. 21 R. 1915;

„Pentru ca arsenalul armatei să fie în măsură a reaproviziona depozitul de armătură cu materiale, piesele și acesoriile pe care acest depozit chemat la rându-i a le distribui corpurilor în cursul unui an, arsenalul este autorizat a se aproviziona cu toate materiale. piesele și accesoriile càre nu se găsesc în depozit, sau dacă se găsesc sunt în mică cantitate și expuse sleirii în scurt timp.

Această aprovizionare se va face de arsenal la cererea depozitului de armătură, care se va adresa arsenalului la începtul fiecărui an bugetar, după ce va fi totalizat, după contul de gestiune, materialele liberate în cursul anului.

Este bine înțeles că arsenalul va căuta să aprovizioneze cantități cât de mari, spre a nu fi expus a plăti prețuri de detaliu.

Tot ceeace depozitul va cere arsenalului în spritul prezentei decizii i se va libera cel mai târziu la 1 Octombrie, urmând a aproviziona până la 31 Martie viitor tot ceeace ar fi liberat depozitului.

Arsenalul va avea latitudinea a face aprovizionări sau confecţii parţiale şi în afară de termenele arătate mai sus, în toate cazurile când materialele sau piesele aflate în depozite sunt aproape a se epuiza din cauze neprevăzute de distribuţii în cursul anului, cum ar fi distribuţii provenite prin înfiinţare de noui unităţi, cereri mai mari făcute de corpuri în vederea mobizării, etc.

IV. Unsorile şi tot materialul de curăţit armătura şi materialele de artilerie se vor aproviziona ca şi în trecut tot de către arsenal; analizele chimice executându-se în laboratorul pulberăriei, după care se vor expedia depozitului de armătură Târgovişte, care va executa distribuirea la corpnri. Distribuirea se va face de 2 eri pe an în cursul lunilor Aprilie şi Octomvrie şi numai după ce se primeşte costul lor dela corpuri.

V. — Unsorile şi materialele vărsate depozitului de armătură sau corpurilor, în urma cererii depozitului şi cari sunt confecţionate din fondurile arsenalului, se va rambursa acestuia de către depozit.

Prezenta decizie ministerială se va pune în aplicare la 31 Martie 1913 şi pentru executarea ei în bune condiţiuni arsenalul şi depozitul de armătură Târgovişte nu vor primi şi nu vor face nici o distribuţie în intervalul de la timp 1—15 Aprilie 1913.

Nota Odată cu comanda să se trimită şi costul materialelor la depozitul armătură Târgovişte M. O. 2 R 1916.

VI. *Diferite dispoziţiuni relative la armătură*

I. *Regulamentul serviciului armamentului portativ* M O. 25 p. a. 1906, pag. 402. — Modificarea art. 12 relativ la salariile armurierilor şi diferite condiţiuni pentru angajarea lor M. O. 38 of. 1909. Propunerile la gradaţia maeştrilor armurieri cl. I M. O. 30 of. 1912.

II. Instrucţiuni speciale de detaliu asupra organizărei şi funcţionărei serviciului de armament şi muniţiuni la comandamentele de corp armată şi la comandam. artileriei grele, în care se prevăd atribuţiunile personalului,

controlul întreţinerei armelor, muniţiunilor, trăsurilor etc. atelierele de reparaţiuni şi depozitele regionale; piese de schimb, unsori, etc. situaţii şi registre, pregătirea mobilizărei, etc. D. M. No. 469 din M. O. 48 din 1919 pag. 1805.

Infiinţarea direcţiei superioare şi inspectorul general al stab. de artilerie M. O. II. R. 1914.

III. *Studiul cestiunilor de armament.* — Cestiunile asupra cărora urmează a se pronunţa direcţia armam. din minister, să se supună cu referat ministerului, cari se va trimite apoi în studiul şi experienţele dir. armam. ord. 31 M. O. 18 R. 1913.

IV. *Lada de armurier* a) Nomenclatura şi preţul uneltelor din lada de armurier Md. 1879 M. O. 6 R. 1895. (Vezi şi art. 81 din regulamentul armam).

b) Idem pentru arma Md. 1893 M. O. 13 R. 1895.

c) Idem pentru carabina Md. 1893 M. O. 25 R. 1895.

d) Procurarea lăzilor de armurier şi a uneltelor necesare dela arsenal M. O. 44 of. 1904.

V. *Tragerea redusă.*

a. Adoptarea sistemului de tragere redusă Md. 1909 M. O. 3 R. 1910.

b) Aparatul şi costul pieselor şi cartuşelor pentru tragerea redusă M. O. 3 şi 37 R. 1910.

c) Cumpărarea cartuşelor dela Pirotechnie, din fondul de întreţinere. *M. O, 48 of.* 1902.

d) Tuburile reduse Md. 1909 să se verse la pirotechnie fără a fi spălate *M. O. 4 of.* 1911.

VI. *Maşini de scos capse* Mărgean, autorizarea corpurilor de a le procura dela pirotechnie. M. *O. 10 of.* 1903.

VII. *Piese de schimb; accesorii arme.*

a) Modul cum se face înlocuirile pieselor de schimb la armamentul portativ, prin arsenalul armatei. M. *O* 11 *R.* 1911. (Vezi şi dispoziţiunile trecute mai sus).

b) Bucăţile de schimb pentru arme ce trebuie să aibă corpurile asupra lor; înregistrarea lor în registrul armătură; modelul tabelului ce urmează a se înainta la finele exerciţiului cu actele justificative, etc. M. O. 24 R. 1904 Preţul se cere la arsenal conform art. 6 din D. M. 31/9 M. O. 23 R. 1909. (Vezi şi modificarea tabelului în M. O. 11 R. 1911, Vezi şi D. M. 335, M. O. 24 R. 1915.

c) Vărsarea la depozitul armătură Târgovişte a materialului de armătură, piese de schimb, etc. M. O. 7 R. 1913, — publicat în întregime mai sus.

d) Punerea scoabelor la apărătorile de mână a armei Md. 1893, când crapă M. O. 25. R. 1898.

e) Modul de distribuţie a apărătoarelor mânei M. O. 5 R. 1902.

f) Modul înlocuirei ţelurilor la armele Md, 1893 M. O. 9 R. 1906.

g) Modul cum se înscriu în registre piesele de armă M. O. 5 R. 1909.

h) Proporţia accesoriilor pentru întreţinerea armelor Md. 1893, procurarea lor M. O. 5 *of.* 1910 (vezi şi decizia din 1911 la nota *a* de mai sus)

i) Baionetele să se treacă în situaţiile de armătură. Ord. M. 752 din 12 Maiu 1914.

VIII. *Muniţiuni.*

a) Constatările anuale ale stărei muniţiunilor de războiu; instrucţiuni pentru întrebuinţarea termometrelor, higrometrelor şi controlul cu hârtia de turnesol în magaziile cu muniţiuni. M. O. 41 R. 1913.

b) Procentele de scădere a cutiilor trapezoidale la cartuşele de manevră, se sporeşte la 15% M. O. 5 of. 1911.

c) Spălarea tuburilor de cartuşe Md. 1893; modul cum se face împachetarea, etc. M. O. 20 R. 1911.

d) Etichetarea cutiilor trapezoidale a cartuşelor Md. 1893 pentru armă şi mitralieră (roş, cartuşe războiu armă; albastru, cartuşe războiu mitralieră; galben cartuşe m. armă, alb cartuşe m. mitr.). M. O. 4 R. 1913.

d) Inventarul de muniţiuni şi pulberi, aflate asupra corpurilor M. O. 37 of. 1904. Etichetele ce se vor aplica pe lăzile cu muniţiuni şi pulberi M. O, 13 R. 1904.

e) D. M. 432 relativă la distribuţia muniţiunilor necesare corpurilor M. O. 24 R. 1912.

f) Modificarea art. 3 ca stările de cerere să fie verificate de brigăzile respective. M. O. 2 R. 1913.

g) *Tuburi.* Decapsularea tuburilor de cartuşe M. 1893, M. O. 24 R. 1912.

h) *Muniţiuni de artilerie.* Preţul muniţiunilor de art. Md. 1903 şi accesoriior pentru tunul de 75 şi 87 M. O. 25 of. 1905.

i) Cantităţile de muniţiuni ce conţin trăsurile de artil. M. O. 10 R. 1905.

l) Muniţiunile ce urmează a fi înregistate la mobilizare ca stoc de războiu. M. O. 7 R. 1913.

IX. *Chesonul de companie* şi nomenclatura lui. M. O. 21 R. 1904. Impachetarea cartuşelor în chesoane. M. O. 9. R. 1905.

Deosebirea între chesoanele de cartuşe pentru arme şi pentru mitraliere (la cele de mitraliere prin o dungă de vopsea roşie închisă). M. O. 31 R. 1912.

Impachetarea trăsurilor de artilerie la baterii montate, călăreţe şi coloane de muniţiuni M. O. 21 R. 1914 şi N. 33 of. 1914.

X. *Arme. a)* Inlocuirea armelor Md. 1879 degradate, formalităţile de îndplinit M O. 5 of. 1910.

b) Vinderi de arme şi carabine Md. 1893 la ofiţeri. M. O. 20 R. 1912.

c) Carabine pentru ofiţeri, procurarea lor M. O 3 of 1911

XI *Săbii* pentru subofiţeri reangajeaţi din trupele călări; procurarea lor din fondul de întreţinere numai dela arsenalul armatei. M. O. 8 of. 1911.

Săbiile plutonierilor din trupele pedestre şi subofiţerii de administraţie, vor fi la fel ca acele of. caval. însă nebrunate. M. O. 1 R. 1912.

XII. *Reparaţiuni. a)* Tarifa reparaţiunilor la arsenal a armelor şi carabinelor. M. O. 2 of 1907.

b) Armele corpurilor să se repare unde sunt ateliere în corp. M. O. 16 R. 1910.

c) Armele corpurilor cari n'au ateliere să se facă de corpurile din aceiaşi garnizoană cari au ateliere. M. O. 8 R. 1910.

d) Ţevile dela arme să se ingrijească şi curaţe bine, contrar se impută. M. O. 11 R. 1913.

e) Inlocuirea iutei la ştersul armelor prin lână de oaie. M. O. 19 R. 1915.

XIII. *Material de artilerie.*

Aprovizionarea materialului de artilerie, instrucţiuni pentru aprovizionare de către stab. de art. M. O. 27 R. 1909, (publicat în întregime mai sus).

Nomenclatura şi costul materialului de artileria *M. O. 16 R. 1899.*

XIV. *Tunuri a)* Inventarul tunurilor de 75 şi 87 *M. O. 12 R. 1905.*

b) Inventarul materialului de obuziere de 120 mm. Md. 1901 M. O. 29 *R. 1911.*

c) Focosul model 1900: punerea în serviciu a cheei focosului, M. O *16 R. 1904.*

Grenada de mână Asen, model de manipulare M. O. 24 R. 1914

XV, *Forje:* inventarul şi funcţionarea forjelor portative : M. O. *18 of. 1903.*

XVI. *Jugul* mişcător al harnaşamentului de artilerie : descriere şi întrebuinţare M. O. *49 R. 1911.*

Harnaşament Md. 1913 pentru baterii de câmp şi obuziere descriere M. O, 7 R. 1914 şi 23 R. 1914.

XVII. *Arsenalu Armatei a)* Tabel de preţul diferitelor materiale, accesorii şi obiecte ce se confecţionează la arsenalul armatei, M. O. 22 *of.* 1911.

b) Preţul pentru nichelat, reparat şi brunat săbii, pinteni, etc., M. O. 52 *of.* 1909.

XVIII. *Mitraliere :*

1. Intrebuinţarea, constatarea şi înlocuirea ţevilor, M. O. 2. R. 1913.

2. Procurarea şi costul pieselor de rezervă şi accesorii mitralierei de infant. Md. 1910 sistem „Maxim", M. O. 3. R 1913.
3. Armarea oamenilor unităţi mitraliere (servanţii cu pumnale şi pistoale sau revolvere, cei dela tren cu pumnale şi carabine). M. O. 8 R. 1913.
4. Pierderi de tuburi la trageri la O. 8 R. 1916
5. Instrucţiuni suplimentare pentru întreţinerea mitralierilor de inf. şi caval. M. O. 13 R. 1916.
XIX. *Concursul* general de tragere pe artil. M. O. 21 R. 1909.
Aparatul de măsurat distanţele. Hahn. Prescriere, întrebuinţare, M. O. 15 R. 1912. Inventarul aparatului, M. O. R. 1912.

Petarde şi rachete de semnalizare, conservarea, transportul şi întrebuinţarea lor M. O. 33 R. 1915

Trăsuri

1. *Numărul şi felul trăsurilor ce se pot întrebuinţa la comandamente, corpurile de trupă şi serviciile armatei.*

D. M. No. 266 din M. O. 23 R. 1910.

Decizia ministerială No. 585 din 21 Noemvrie 1909, în urma prevederilor bugetare din exerciţiul curent, se înlocueşte cu prezenta.

Art. 1. — Corpurile de trupă, serviciile, comandamentele şi stabilimentele militare sunt autorizate a cumpăra şi întreţine numărul şi felul de trăsuri, precum şi animalele de tras arătate în tabela alăturată.

Art. 2. — Cumpărarea şi întreţinerea se vor face din fondul de întreţinere al corpurilor, iar pentru serviciile cari nu au fond de întreţinere din fondurile bugetare,

Art. 3. — Trăsurile şi animalele nu se vor întrebuinţa decât pentru serviciul corpului şi interesele lui. Orice întrebuinţare în servicii particulare sau personale ale ofiţerilor este cu totul oprită.

Art. 4. — Ofiţerii din corpuri pot înfiinţa brecuri, ca proprietate comună, pentru transporturile lor. Cumpărarea cailor şi întreţinerea lor privesc pe ofiţeri. Ministerul le procură remizele, grajdurile şi îngrijirea cailor. Este oprit ofiţerilor de a înfiinţa alte trăsuri în comun decât brecuri.

Art 5.— Trăsurile de oraş sau cu pânză, ce posedă corpurile sau serviciile peste cele din tabelă vor fi trecute la cele ce nu posedă, sau vor fi vândute. Acele cari nu se pot vinde, din diferite cauze, vor fi vărsate la depozitele regionale, în remizele trăsurilor de subsistenţă, raportând numărul şi felul lor.

La comenduirile garnizoanelor, trăsurile cu pânză şi caii se vor lua din acele pe cari le posedă corpurile. Ele vor servi la transporturi de bolnavi, de medici în cazuri urgente, etc. Pot fi ţinute la unul din corpurile din garnizoană.

Art. 6. — Trăsurile trebuincioase vor fi comandate la arsenalul de construcţii. Corpurile cari posedă trăsuri cu pânză cari se apropie de acele ale arsenalului le vor menţine în serviciu: pe viitor însă sunt oprite.

Deosebit de trăsurile prevăzute în tabelă, corpurile păstrează numărul strict necesar de trăsuri de aprovizionare sau care cu boi sau camioane, cari servesc la transportul de alimente, furaj, lemne şi materiale diverse ale Statului. Aceste trăsuri şi animale se întreţin din fondurile corpurilor.

Art. 7. — Corpul grănicerilor poate să-şi menţină animalele şi trăsurile ce posedă, dar nu i se va aloca pentru furaj şi altele decât aceace este prevăzut în buget.

Art. 8. — Transporturile ofiţerilor în interes de serviciu, cu calea ferată. cu vapoare sau cu trăsura se vor face în contul ministerului conform regulamentelor în vigoare.

Art. 9. — Se dă indemnitate de trăsură, în afară de garnizoană, dincolo de cazarmă. atunci când ofiţerul nu are cal, sau nu se poate duce călare sau nu are cale ferată.

Art. 10, — Se dă indemnitate de trăsură în garnizoană numai pentru un serviciu comandat strein de funcţiunea ofiţerului sau de îndatoririle sale generale, pentru cari s'a prevăzut „indemnitatea de activitate."

Art. 11. — D-nii comandanti respectivi sunt însărcinaţi cu executarea dispoziţiunilor de faţă, cari anulează pe toate cele anterioare.

TABELA ANEXĂ

la Decizia ministerială relativă la numărul şi felul trăsurilor necesare corpurilor, precum şi animalele trebuincioase lor 1)

Arătarea comandamentului, corpului sau serviciului	Felul şi No. trăsurilor		Cai	Observaţii
	De oraş	Cu pânze		
Comenduirea Bucureşti *)	2	2	8	*) Trăsurile cu pânză vor fi luate dela corpurile cari posedă astăzi şi numai la neajungere se vor cumpăra
Comenduirile garnizoanelor, în cari se află cel puţin două corpuri de trupă	—	1	2	
Front. Focşani, Nămoloasa şi Galaţi câte	—	1	2	
Pirotechnia şi pulberăria Dudeşti câte	—	1	2	
Atelierul central confecţie cu depozitul de echipament	—	1	2	
Compania subsistenţă cu manutanţa centrală	—	1	2	
Spitalele şi infirmeriile depărtate câte	—	1	2	
Depozitele marinei	—	1	2	
Taberele regionale câte	—	1	2	
Penitenciarul Târgu-şor	—	1	2	

II. *Înfiinţarea, întreţinerea şi întrebuinţarea trăsurilor la corpuri şi servicii*

D. M. 536 din M. O. 35 R. 1912

Având în vedere că trăsnrile, fie cele dela Stat sau cele înfiinţate de corpuri, cu cari se îndeplinesc deosebitele trebuinţe de transport ale gospodăriei (transport de alimente, furaje, materiale, etc.) sunt în general foarte rău întreţinute; că ele sunt scoase din cazarmă fără nici o supraveghere, rău şi neregulat înhămate; iar oamenii cari le conduc şi însoţesc sunt, de obicei, cu ţinuta prea puţin îngrijită;

Având în vedere că trăsurile înfiinţate de corpuri sunt de modele cu totul deosebite şi unele din ele foarte

1) Astfel cum a fost modificată M. O. 31 R. 1910.

puțin practice, iar pe de altă parte sunt corpuri cari nici nu au trăsurile pentru îndeplinirea cum se cuvine a tuturor nevoilor unei bune gospodării;

Considerând ca, pe lângă alte neajunsuri, ca urmare a acestui rău obiceiu, de a nu se da—în timp normal—nici o băgare de seamă acestor trăsuri, se vede că în manevre aceeași stare de lucruri și aceeași puțină preocupare domnește în ce privește trăsurile trenului regimentar, cari lasă foarte mult de dorit ca regulă și bună ordine din toate punctele de vedere;

Spre a se pune capăt acestei stări de lucruri, dăunătoare bunului mers al serviciului protivnic disciplinei cât și bunei rânduieli ce trebue să fie în tot ce privește armata, decidem:

1. Furgoanele Md. 900 și 900 A vor servi, în general, numai la destinația pentru cari sunt construite și date corpurilor de către Stat.

«*Transporturi de furaje de la depozite și în marșuri sau manevre*».

In mod excepțional va fi îngăduit să se transporte cu ele lemne.

Este cu desăvârșire oprit de a se transporta cu furgoanele materiale grele dar cu volum mic (densitate mare), ca pământ și nisip (a se vedea ordinul ministerului de război No, 631 din 26 Aprilie 1911 către divizii), nici lăzi voluminoase și grele, cari nu se pot așeza bine în furgon și-l deschilibrează în dauna solidității sale.

Este strict oprit de a se transporta cu furgoanele cadavre de animale, băligarul și murdăriile ce se scot din grajduri și din curtea cazărmii, fiind prea primejdios pentru sănătatea cailor cărora li se transportă furaj cu aceleași furgoane.

Furgoanele vor fi în orice timp bine și curat întreținute reparate și vopsite la timp, cu toate accesorlile complecte, așa cum ies din arsenal Vor purta în totdeauna curat și citeț inscripțiile regulamentare. Se va pune cea mai mare băgare de seamă pentru ca roțile să fie necontenit în bună stare și ca osiile să fie unse la timp; iar pe dată ce se va vedea că o roată a că-

pătat prea mult joc — ceace provine mai ales din faptul că nu se ung osiile la timp — i se va schimba buceaua (în care scop corpurile trebue să aibă în tot momentul bucele de schimb), iar dacă a ajuns ca și osiile să se roadă, acestea să fie trimise la arsenal spre a fi îngroșate la loc.

Când roțile nu merg regulat, având joc prea mare pe osii, mersul trăsurii este dezechilibrat, ceeace atrage degradarea ei cu ușurință.

Furgoanele se vor înhăma totdeauna cu harnașamentul regulamentar, ele fiind de așa formă încât conducerea nu se poate face regulat decât de către conducători călări, iar nu mânând cu hățurile.

2. Pentru nevoile gospodăriei lor corpurile de trupă trebuie să aibă:

a) O trăsură pentru transportul exclusiv al alimentelor de hrană ale trupei,

Această trăsură va fi de forma generală a furgoanelor regulamentare (fără însă ca să fie nevoie de a avea toate amănuntele de construcție ca furgoanele), având înainte un dispozitiv (o capră), pentru transportul oamenilor.

Corpul trăsurii va fi înfundat peste tot cu scânduri sau cu o împletitură oarecare (de paie ori richită) și va avea un capac care să se închidă foarte bine.

Această trăsură se poate face mai mare sau mai mică, potrivit cu efectivele unităților ce trebue să servească, chiar atât de mică încât să poată fi înhămată cu un singur cal.

Trăsura va fi totdeauna foarte bine și curat întreținută, dezinfectată la trebuință, vopsită cu culoarea regulamentară. Ea va purta ca inscripție numărul corpului și destinația, de ex.: R. 4 I. Tr. *alimente*;

b) Trupele călări vor avea, pentru fiecare escadron sau baterie, câte o căruță bine legată, solidă, încăpătoare (dar mai scurtă ca furgonul).

Aceste căruțe vor servi la scoaterea băligarului și murdăriilor din grajduri sau din curtea cazărmii: cu ele se va transporta pământul și nisipul necesar în grajduri, lemnele și altele.

Trupele pedestre vor înființa, tot în scopul sus arătat, câte una sau două asemenea căruțe, după efectivul cailor ce au.

Aceste trăsuri pot fi văpsite sau date numai cu carbolineum.

Ele vor purta scris, sau imprimat cu fierul ars, numărul corpului și al unității, de ex.: $\frac{B.\ 4}{2\ A.}$ Tr. corvoadă (bateria 4 din regimentul 2 artilerie, trăsuri de corvoadă).

Ca și celelalte trăsuri, ele vor fi cât mai curat și bine întreținute, putând fi conduse de către conductorii călări, ca și furgoanele sau cu hățuri:

c) Pentru transporturile grele precum: lăzi cu arme, muniții, etc, corpurile vor înființa mici camioane, cari au avantajul de a prezenta înlesnire la încărcare, având și o suprafață mai mare:

d) Corpurile de trupă având sarcina de a-și procura singure paele în schimbul alocației bănești dată de minister, trebue să acopere toate cheltuelile cerute atât de cumpărare, cât și de aducerea paelor la cazarmă din această alocație care s'a calculat în consecință.

Căratul paelor nu se va face, deci, cu furgoanele regulamentare și cu caii înscriși în controale, ci cu cărăuși plătiți,

Este însă mult mai bine și mai economic ca să înființeze corpurile *care* speciale pentra acest serviciu, după modelul obișnuit de agricultorii de prin județe Brăila, Ialomița și Dobrogea,

Este preferabil ca aceste care să fie trase cu boi: dar e bine ca ele să fie dispuse a fi înhămate și cu boi și cu cai.

Ele pot fi date cu carbolineum, ca și cele dela lit. *b*, și vor purta inscripția cu numărul regimentului: „car".

Corpurile, pentru înhămat la aceste care, pot cere ministerului să le lase din caii de reformă, peste efectivul bugetar, câte o pereche de cai pentru fiecare car

Hrana acestor animale (boi sau cai) se va acoperi din alocația de paie.

Spre a nu se răpi prea mulți oameni dela instrucțe, se va organiza serviciul așa ca toate carele corpului să meargă odată la paie, fiecare cu un singur conductor

Unul din conducători rămâne să supravegheze animele, iar ceilalți să se ajute între ei pentru încărcat.

Nu se pot întrebuința furgoanele regulamentare pentru a se transporta paie dela țară decât în mod excepțional, pe motive bine întemeiate, și numai când timpul va îngădui aceasta fără nici o pagubă pentru instrucție.

Pentru aceasta trebuie, neapărat aprobarea comandantului de brigadă, care are îndatorirea, după cărat, să se asigure că furgoanele au fost puse în ordine, curățite, vapsite, reparate dudă nevoie, asemenea și harnașamentul ce s'ar fi întrebuințat la acest serviciu excepțional.

3. Buna întreținere a trăsurilor, harnașamentelor și trăgătorilor (cai, boi) trebuie să facă obiectul inspecțiilor capilor ierahici superiori, cari vor lua măsurile cuvenite împotriva comandanților de unități ajutoarelor și comandanților de corp pe cari îi vor găsi în neregulă, notându-i în consecință și foarte aspru.

Trăsurile date de Stat, ca: furgoanele, trăsurile de subsistență, bagaje, trăsurile-ambulanțe, chesoanele de campanie, vor fi inspectate de către ofițerii însărcinați cu inspecția armăturii.

Controlorii ministerului, cu ocazia diferitelor vizite ce fac, vor constata starea și felul cum umblă trăsurile corpurilor ce vizitează, raportând în mod deosebit despre aceasta, direct secretariatului.

Comandanții de diată vor exercita o deaproape privighere asupra modului cum corpurile din garnizoană execută diferite transporturi zilnice, fiind obligați a raporta comandantului garnizoanei neregulile pe cari le observă la trăsuri și conducători.

4. Cheltuelile cerute cu întreținerea trăsurilor și a harnașamentelor vor fi acoperite, pentru trăsurile înființate de corp, din fondul de întreținere la care se varsă și alocația de paie.

Tot din acest fond se înființează trăsurile cerute cu harnașamentele lor, și se procură parte din îmbrăcămintea necesară pentru conducătorii dela carele cu paie.

Aceşti oameni trebue să fie bine şi curat îmbracaţi; pentru iarnă trebue să aibă o haină îmblănită sau căptuşită cu flanelă, ori un cojoc peste care să îmbrace haina sau mantaua cu gulerul îmblănit, în cap au căciulă purtând numărul şi litera corpului. Pentru ploae vor purta o haină de păr, cum sunt zeghiile dela ţară.

Pe timpul căratului vor purta, dacă nu plouă, opinci. Cei călări vor fi prevăzuţi cu ciorapi sau obiele groase. Vara pot purta pantaloni şi bluză de pânză, având totdeauna cu ei o haină groasă şi pătură pentru învelit.

Osebit de alocaţia de hrană regulamentară, corpurile sunt obligate a da oamenilor, la plecare, un supliment de cel puţin 20 bani pe zi cu care să-şi procure în localitatea unde sunt trimişi cele necesare hranei lor.

Acest supliment se va plăti, după state, din fondul de întreţinere unde se face venit alocaţia paelor.

Pentru trăsurile date de Stat cheltuelile de întreţinere se acoperă din alocaţiile bugetare speciale ce s'ar da anual sau eventual, iar la neajungere din fondul de întreţinere, putându-se cheltui pentru trăsurile de subsistenţă şi din excedentul dela fondul hranei.

Comandamentele diviziilor sunt obligate a face să se aducă la îndeplinire această decizie, raportând ministerului la epoca când de fapt se vor înfiinţa trăsurile aşa cum se vor spune aci, iar capii ierarhici vor pune toată prisa ca starea de azi să nu mai poate dăinui.

Publicarea *în Monitorul Oastei* ţine loc de notificare

Nota — Corpurile pot să procure dela arsenalul armatei *care* Md. 1911 cu lei 415,40. Un car cântăreşte 400 kgr, şi se poate transporta cu el greutăţi până la 1500 kgr. D. M. 652 M. O. 44 R. 1911.

III. *Rulajul trăsurilor*

(D. M. 4 din M. O. 20 oi. 1908)

Având în vedere că din lipsă de atelaje, corpurile întâmpină dificultăţi în executarea rulajului trăsurilor ce se înhamă rar sau de loc; se decide:

Art. 1. — Toate trăsurile armatei, găsindu-se în aceste condițiuni, să aibă scris pe fiecare roată și pe mijlocul obezei din afară, în patru puncte două câte două diametral opuse, la egală distanță, numerile 1, 2, 3, 4. Numerile vor fi scrise cu culoare albă prin ajutorul șabloanelor, având dimensiunea egală pe jumătate din lățimea obezei.

Această lucrare se va executa de corpuri din propriile lor mijloace.

Art. 2. — Trăsurile vor trebui să stea în remiză. astfel ca numărul de pe obadă, corespunzător trimestrului bugetar în curs, să fie pe verticală la partea superioară a roței.

Prin urmare, la fiecare trei luni roțile vor trebui învârtite de 90°, obținându-se astfel reparația oboselei în cursul unui an pe toate elementele roților.

Art. 3. — Nu vor purta inscripțiunile prevăzute la art. 1 tunurile și chesoanele regimentelor artileriei de câmp, precum nici furgoanele sau trăsurile similare cari fac serviciul zilnic.

Note 1. — *Trăsurile regimentare*, înființarea lor M. O. 10 R. 1897. Costul unei trăsuri Md. 1910 lei 630 M. O. 22 of. 1911.

2. Repararea și confecția trăsurilor să se facă la corpuri sau în industria privată. M. O. 21 R. 1915

3. *Furgoanle* primite de corpuri, a se înscrie la mobilizare, M. O. 3 of. 1910.

4. *Văpsirea trăsurilor* în culoarea gris regulamentară instrucțiuni asupra curățirei și rețete pentru văpsea, M. O. 26 R. 1911.

5. *Inventarul* trăsurei de ambulanță, bagaje subsistențe, chesoane, dela corpurile de trupă, M. O. 24 R. 1906.

Idem inventarul lăzilor de popotă, M. P. 14 R. 1906

6. *Bărcile și lotcile grănicerilor*, M. O. 20 R. 1909. Trecerea vaselor dela grăniceri la marină, M. O. 17 of. 1913.

7. *Inspectarea*, trăsurilor de categoriele, uneltele portative și materialul de specialități aflate asupra cor-

purilor de trupă de infanterie D. M. 230 M. O. 25 oi. şi 15 R. 1912.

8. *Conducătorii de trăsuri.* Instrucţia conducătorilor de trăsuri la regim. de infanterie şi cavalerie, M. O. 3 R. 1913.

9. *Furgoanele* ce se trimit arsenalului pentru constatare conform al. 6 din D. M. 77/97 să fie însoţite şi constatările făcute de comandamente, conform art. 153 R. A. Corpurile procedează apoi pentru scădere conform D. M. 114 R. 11 1912 şi O. C. 44 M. O. 29 R. 1910 (O. C. No. 63 din M. O. 34 R. 1919).

Anexa lit. I

(Art. 128 R. A.)

Această anexă cuprinde nomenclatura şi tarifa echipamentului,

Ea a fost compect modificată prin D. M. No. 365 publicată în M. O. 34 R. 1907 pag. 293. Nefiind de usaj zilnic şi general, nu s'a mai trecut în acest manual, putându-se găsi şi consulta la nevoe în monitorul sus citat.

Anexa lit. L

(Art. 130. R. A.)

Această anexă cuprinde devizele şi costul confecţiei privitor diferitelor categorii de efecte.

Pentru motivele arătate mai sus, nu s a trecut în acest manual, putându-se găsi la nevoe în M. O. 34 R. 1907 pag. 314

Anexa lit. M

(Art. 26 R. A.)

Instrucţi asupra carnetelor de recipise pentru primirea valorilor şi pachetelor dela poştă şi dela gară

Pentru primirea valorilor şi pachetelor adresate corpurilor şi serviciilor, casierul şi oficerul cu îmbrăcămintea vor ţine fiecare câte un carnet de recipise mo-

del 621 şi unul model 622, în care va trece toate grupurile, mandatele poştale şi pachetele primite dela poştă sau dela gară.

Aceste carnete vor fi numerotate la imprimarea lor şi vizate de ofiţerul de intendenţă însărcinat cu supravegherea administrativă a corpului, care se va asigura de exectatea inscripţiilor cuprinse în ele şi de justa destinaţie a valorilor şi pachetelor, cu ocazia vizitelor şi verificărilor ce se va face corpului.

Recipisele vor purta un număr de ordine pe serii, socotindu-se fiecare serie dela No. 1 până la 100.000 pentru model 621 şi dela 1 la 40.000 pentru model 622

Fiecare carnet conţine câte 200 recipise cu matca lor.

In recipisa matcă va semna funcţionarul care liberează valorile sau pachetele; iar recipisa talon va fi semnată de casier sau de ofiţerul cu îmbracămintea sau de oricare alt ofiţer delegat al corpului care primeşte şi va fi dată funcţionarului poştei sau gări drept dovadă pentru primirea acelor valori sau pachete.

In aceste carnete se vor mai trece atât valorile cât şi pachetele adresate gradelor inferioare, în care caz comandanţii de companii vor semna pe contra-pagina matcei de primirea acelor valori şi predarea lor celor în drept.

Nota. 1. — Registrele de recipise M-d 621 şi 622 sunt suprimate de nomenclatura imprim. M. O. 52 R. 1911 şi în locul locul lor se distribue *registre de primirea banilor şi pachetelor* M-d No. 10 din nomenclatura în vigoare.

Operaţiunile în acest registru se fac după indicaţia imprimatului, neavând nici o intrucţiune şi nefiind nevoe de nici o explicaţiune. El se numerotează de ajutorul comandantului şi serveşte atât pentru primirea banilor cât şi a pachetelor primite dela poştă sau dela gară.

Registru cuprinde: data când s'au primit gropurile, pachetele sau mandatele poştale cu excepţiunile dela nota 2 de mai jos; No. mandatului sau fractului; de către cine se expediază banii sau pachetul (numele corpului, serviciului sau persoanei care face expediţia); pentru cine sunt destinaţi (corpul, serviciul sau persoana cărei-a sunt destinaţi sau aparţin); suma în bani sau greutatea, după caz; destinaţia ce s'a dat şi semnătura primitorului *semnând*

ajutorul comandantului pentru cele destinate corpului iar pentru cele ce aparţin oamenilor de trupă, cei în drept semnează de primire, după cum indică notele explicative de pe prima pagină a acestui registru.

Not. 2. — *Relativ la achitarea mandatelor şi valorilor poştale adresate gradelor inferioare*, este D. M. 486 M. O. 45 R. 1910, în cuprinderea următoare: Având în vedere că procedarea actuală ca mandatele şi valorile poştale adresate gradelor inferioare să fie înmânate acestor prin casieri sau alţi delegaţi ai corpurilor de trupă, nu numai ca dă loc la întârzieri şi la tot felul de reclamaţiuni dar este şi contrar regulamentului pentru aplicarea legei poştelor care prevede că, asemenea mandate şi valori trebuesc predate de agenţii poştali chiar în mâna destinatorilor:

Având în vedere şi cererea din adresa direcţiunei generale a poştelor, telegrafelor şi telefoanelor No. 53.353 din 1910: decidem:

1. In viitor mandatele, scrisorile de valoare şi orice fel de valori poştale, adresate gradelor inferioare, vor fi înmânate acestora direct de către agenţii poştali;

2. Pentru stabilirea identităţei gradului inferior destinator, adeverinţa de primire de pe contrafaţa mandatului poştal sau a chitanţei pentru alte valori, va fi atestată de către comandantul companiei, bateriei sau escadronului, sau de către un ofiţer delegat de către aceasta prin cuvenitele „atest indentitatea". Această atestare va fi semnată şi datată, aplicându-i-se şi sigiliul.

Atestările pentru mandatele şi valorile predate bolnavilor din spitalele militare vor fi făcute de către contabilul spitalului care va primi dela bolnav suma sau valoarea predată de agentul poştal şi o va trece în registrul de valori, conform regulelor ce există în această privinţă, liberând bolnavului cuvenita chitanţă.

3. Predarea mandatelor şi valorilor poştale se va face numai de 2 ori pe săptămână, în timpul când oamenii nu sunt reţinuţi la serviciu sau la masă.

Fiecare cap de corp şi serviciu va înştiinţa, prin adresa formală, pe dirigintele oficiului poştal din localitate despre zilele şi orele ce se vor fixa pentru predarea mandatelor şi valorilor poştale de către agenţii poştali.

Nota. 3. — *Ordinul circular No. 10.014 din 22 August 1915 relativ la primirea şi achitarea mandatelor poştale pe timp de războiu. (M. O. 26 R. 1915).*

Pentru regulata distribuţie a mandatelor poştale în zona armatei (zona operaţiunilor şi a etapelor) în cazul unei eventuale mobilizări se ordonă următoarele:

Mandatele poştale adresate ofiţerilor, trupei şi funcţionarilor militari în timp de războiu vor fi primite dela oficiile militare poştale prin delegaţii corpurilor şi serviciilor.

Primirea se va face după o situaţie Md. 141 ce se va întocmi de către oficiul poştal şi în care delegatul militar va certifica în litere şi cifre numărul mandatelor şi valoarea lor.

Delegaţii vor avea asupră-le o condică de drum, în care oficiul postal va trece valoarea fiecărui mandat în parte precum şi suma totală.

Mandatele aduse dela poştă precum şi condica se vor preda casierului corpului, care rămâne răspunzător de împărţirea mandatelor la unităţile în cari contează destinatarii.

Mandatele postale se vor preda unităţilor respective, împreună cu valoarea lor, din fondurile corpurilor trecându-se suma la portofoliu.

Comandanţii unităţilor vor achita pe destinatari şi apoi vor înainta corpului toate mandatele achitate, precum şi cele neachitate împreună cu numerariul rămas disponibil dela aceasta din urmă.

Mandatele postale achitate, purtând semnătura destinatarului, comandantului unităţi şi cassierului şi învestite în mod distinct cu sigiliul corpului şi al unităţi respective, se trece într'o situaţie Md: 141 întocmită în dublu exemplar şi se predă oficiului poştal de unde au fost primite, cel mult în 20 zile dela primirea lor. Una din situaţii certificată de oficiul poştal respectiv servă corpului la scăderea sumei dela portofoliu,

Pentru rambursarea corpului, oficiul poştal va libera în schimbul mandatelor plătite un bon de plată asupra tezaurului.

Bonul de plată se va emite numai de şeful oficiului postal militar, care a liberat mandatele dintru'un registru special în care suma se va trece fără ştersături sau corecturi.

Bonul emis va fi încris în condica delegatului corpului, sau serviciului, pentru a se preda cassierului respectiv.

Cassierii corpurilor şi serviciilor se vor prezenta în persoană agenţilor plătitori ai tezaurului pentru încasarea bonurilor emise de către oficiile postale militare urmându-se aceleaşi regule ca şi pentru ordonanţele şi mandatele de plată.

Pentru a se putea exercita un control serios asupra mandatelor postale, cassierii corpurilor şi serviciilor nu vor putea achita mandatele la alte oficii decât la acele dela care au fost primite.

Mandatele postale neachitate din diferite împrejurări vor fi trecute separat într'o situaţie Md. 141 şi înapoiate oficiului dela care s'au primit; cel mai târziu în 20 zile dela primirea lor.

Pe această situaţie şeful oficiului va semna de primire.

Taxa de factaj nu se percepe pe timp de rasboi.

Imprimatele formular Md. 141 şi condicele de drum menţionate în acest ordin se vor procura la timp de direcţiunea generală a postelor.

Anexa lit. N.

(Art, 140 R. A.)

Efecte şi obiecte de infirmerie

Efectele şi obiectele de această categorie se procura în natură de către ministerul de războiu în raport cu numărul paturilor ce trebuie să aibă fiecare infirmerie şi potrivit nomenclaturei din tarifa anexa litera N.

Aceste obiecte, cari în tarifă se arată că sunt în sarcina fondului de întreţinere a corpului, se vor înfiinţa din acest fond, ele însă vor figura în registre şi pe situaţii la capitolul «efectelor şi obiectelor de infirmerie» iar scăderea lor se va face conform regulelor de mai jos.

Numărul paturilor ce trebue să aibă fiecare infirmerie va fi 1 jum. la sută din efectivul budgetar al corpului de trupă respectiv.

In facerea calculului la efectivele mai mari de 100 oameni, fracţiunile de sută dela 1—50 oameni se vor neglija, iar dela 51—99 se vor considera ca sute întregi.

Cea mai mică infirmerie nu va putea avea mai puțin de patru paturi. Efectele de infirmerie se timbrează ca și cele de îmbrăcăminte; iar obiectele de metal și celelalte, în modul cel mai nemerit pentru a nu se strica. Cele cari nu suferă timbrarea fără a se degrada, nu se vor mai timbra.

Efectele și obiectele de infirmerie comptează întotdeauna în magazia corpului; cele aflate în serviciu se va da cu inventariu medicului infirmeriei, cari va îngriji de buna lor conservare.

Durata de serviciu a efectelor de infirmerie stabilită prin tarif nu servă decât pentru calcularea aprovizionăriie anuale; înlocuirea lor la corpuri nu se face decât atunci când nu vor mai putea servi.

Asemenea constatări se fac de către ofițerul de intendență cu ocazia verificărei anuale, prin încheiere de procese-verbale.

Scăderea din registru a efectelor și obiectelor de infirmerie scoase din serviciu se aprobă de către comandantul corpului de armată.

Asemenea efecte și obiecte se ard în prezența ofițerului de intendență delegat de comandament. Sub nici o formă și pentru nici un motiv nu se va autoriza vinderea sau întrebuințarea lor la vreun alt serviciu.

Tot astfel se va proceda în orice epocă a anului cu efectele oamenilor atinși de boale contagioase și a căror distrugere medicul ar găsi-o necesară în interesul sănătății publice.

La finele fiecărui exercițiu, pentru efectele și obiectele de infirmerie se înaintează ministerului situații separate model 384, ca și pentru echipament, însoțite de procesele-verbale relative.

1. *Instrucțiuni complimentare relative la complectarea instrucțiunei dela lit. N. din regulamentul serv. administrativ M. O. 29 R. 1901.*

Cu urmare instrucțiunei dela lit. N, publicat în pag. 290 din regulamentul serv. adm-tiv și pentru înlăturarea oricărei neclumeriri în privința aplicărei dispozițiunilor art. 153 și 154 din același regulament, se ordonă următoarele:

1. Efectele şi obiectele din serviciul infirmeriilor corpurilor cari au infirmerii şi cele din serviciul spitalelor şi infirm. ochi, când nu mai pot servi din cauza degradărei în cari se găsesc, după constatare ce li se vor face de ofiţerii de intend., se vor arde şi distruge în faţa acestuia de îndată, neadmiţându-se vărsarea lor la depozite, nici vinderea sau întrebuinţarea ca cârpe pentru curăţit localurile.

2. Comandamentele corpurilor de armată, pe baza actelor întocmite de of. de intend. vor aproba scăderea acestor efecte şi vor cere ministerului să se aprobe înlocuirea lor cu altele din depozitele regionale.

Aceste dispoziţiuni vor fi aplicate şi executate chiar din ex. curent.

2. *Scăderea efectelor militarilor atinşi de tuberculoză pulmonară şi alte maladii infecto-contagioase*

(D. M. 629 M. O. 56 R. 1910)

Având în vedere referatul cu No. 6.660 din 13 Decemvrie a. c. al inspectorului general al serviciului sanitar şi art. 103, alin. *k.* şi *h.* al regulamentului de administraţie; decidem:

Art. 1. — Pe lângă celelalte măsuri de profilaxie impuse de ştiinţă şi de ordine speciale contra tuberculozei pulmonare, efectele militare purtate de soldaţi, cari s'au confirmat că au suferit de această boală, se vor distruge prin foc, dacă nu au fost luate de aceştia când se trimit la vatră sau dacă bolnavul a sucombat. Distrugerea lor se va face prin proces-verbal conform prescripţiunilor anexei lit. N. a regulamentului serviciului administrativ în corpurile de trupă şi servicii.

Art. 2. — Dacă omul reformat pentru tuberculoză pulmonară se trimete la vatra lui, i se vor da efectele ce a purtat (dacă nu are altele), făcându-se aceasta cunoscut autorităţii sanitare civile din localitatea unde se duce reformatul, atât pentru ca aceia autoritate să ia măsuri de arderea ler cât şi pentru continuarea celorlalte măsuri de profilaxie. Dacă cei reformaţi plecaţi la vatră nu iau cu dânşii efecte militare, se va proceda ca la art. 1.

Art. 3. — Toate efectele purtate de oamenii care au prezintat alte boale infecto-contagioase se vor dezinfecta ridical prin etuvă imediat ce bolnavul a fost internat în spital, iar rufăria trecută la etuvă se va spăla prin fierbere. La ieşirea bolnavului din spital aceste efecte vor fi din nou trecute la etuvă, iar în caz de moarte vor fi înapoiate corpului numai după repetareă acestei dezinfectări.

Art. 4. — Efectele de pat ale celor cu tuberculoză pulmonară deschisă vor fi arse. Armătura şi marele echipament vor fi desinfectate radical în prezenta medicului corpului.

Art. 5. -- Scăderea din registre a efectelor arse şi celor lăsate asupra tuberculoşilor reformaţi se va face prin ordin de zi conform art. 103 alin. *k* din regulamentul de administraţie şi în baza procesului-verbal încheiat de medicul cap al spitalului sau al corpului în care se menţionează certificatul medical de reformă sau de deces.

Notă. -- Pentru efectele celor atinşi de boale contagioase vezi anexa lit. O al. 116.

3. *Declasarea materialului chirurgical dela infirmeriile corp. de trupă*

(D. M. 379 M. O. 37 R. 1910)

Având în vedere propunerea făcută de inspectorul general al serviciului sanitar al armatei prin referatul No. 3.737, relativ la stabilirea procedurii de urmat în privinţa declasării instumentelor chirurgicale dela infirmeriile corpurilor de trupă şi a aparatelor de laborator şi receptură de la farmaciile de garnizoană, în scopul de a asigura un control mai eficace; decidem:

Art. 1. — Instrumentele chirurgicale date în serviciul infirmeriilor dela corpuri şi obiectele de laborator şi receptură de la farmaciile de garnizoană în caz de degradare, vor fi declasate cu aceeaş procedură fixate prin anexa N. din regulamentul de administraţie, privitoare la efectele şi obiectele de infirmerie.

Art. 2. — Procesul-verbal al ofiţerului de intendenţă verificator, dresat cu ocazia constatării ce se face, nu va fi aprobat de comandanţii corpurilor de armată decât după ce va trece prin următoarele reguli:

a) Se va înainta depozitului chirurgical regional, împreună cu instrumentele şi obiectele deteriorate şi cu procesele-verbale parţiale prin cari se arată în ce împrejurări s'a degradat fiecare instrument (*forţă majoră, uzaj*); aparatele de sticlă sparte nu se vor mai înainta;

b) Capul depozitului chirurgical le va prezenta medicului cap al spitalului, care va controla şi decide dacă unele instrumente mai pot fi menţinute în serviciu, fie în starea în care se găsesc, fie reparându-le, imputând vinovaţilor pe cele deteriorate prin neglijenţă;

c) Actele se înapoiază corpului pentru a se da urmare, conform anexei lit. N. din regulamentul de administraţie:

d) Materialul deteriorat rămâne la depozitul chirurgical. La fiecare 6 luni, depozitul va propune comandamentului local fie distrugerea lui, fie vânzarea lui, dacă prezintă o valoare mercantilă.

Art. 3, — Pe viitor nu se va mai aproba înlocuirea instrumentelor chirurgicale dela infirmeriile corpurilor de trupă şi celor de laborator şi receptură dela farmaciile de garnizoană, decât dacă starea de cerere va fi însoţită de copia procesului-verbal de scădere dresat de ofiţerul de intendenţă-verificator, vizată de medicul cap al spitalului regional, pentru îndeplinirea formelor sus prevăzute, astfel cum se prevede şi pentru efectele şi obiectele de infirmerie.

Notă. — Relativ la declasarea şi reformarea instrumentelor chirurgicale dela spitalele militare şi infirm. ochi, vezi D. M. 630 M. O. 56. R, 1910.

4. Stabilirea cantităţilor şi felul instrumentelor şi obiectelor chirurgicale ce trebue să posedă o infirmerie de corp de rupă, D. M. 32 M. O. 7 R. 1912.

Tarifa anexă lit. N.

Art. 140

TARIFA

Efectelor și obiectelor ce trebue să posede infirmeriile corpurilor de trupă

Numirea efectelor și obiectelor	Pentru 1 pat	Durata de serviciu a fiecărui efect	Prețul pe unitate	Observații
		Ani	Lei	
Efecte de pânză				
Cămăși	3	1	4	
Ismene	3	1	3	
Scufe de bumbac	1	2	1	
Ciorapi bumbac perechi	3	1	1	
Halate de vară	1	3	10	
Cearceafuri	3	2	5	
Dosuri de saltele	1	4	10	
» » pernă	1	4	2	
» » sul	1	4	2	
Fețe de perină	3	2	2	
» » suluri	3	2	2	
Prosoape	2	3	1	
Șervete de masă	2	2	50	
Feie de mese		1	4	)După trebuință
Șorturi pentru doctori		1	3	) Câte 2 de doc
» » infirmieri		1	1 50	tori și farmaciști
Bluze pentru doctori		1	8	Câte 2 de infir
				) Câte 2 de doc.
				tori și farmaciști :
Efecte de lână și piele				
Halate de postav	1	4	30	
Pantaloni	1	4	12	
Saltele cu lână	1	8	30	)Numai la școa.
Perine	1	8	4	) lele militare
Suluri	1	8	6	) pentru elevi
Pături de lână seră	1	9	20	
Papuci de piele perechi	1	1	4	
Mobilier și diferite obiecte				
Paturi de fer	1	F	T 30	
Mese de fer pentru pat	1	»	» 15	
Tăblițe cu numărul patului	1	»	» 2	
Cane de fer smălțuite	1	»	» 1	
Castroane de fier	1	»	» 1	
Farfuri de fer întinse și adânci	2	»	» 1	
Cuțite de masă	1	»	»	
Furculițe	1	»	» 50	

Numirea efectelor şi obiectelor	Pentru 1 pat	Durata de servicia a fiecărui efect		Preţul pe unitate		Observaţii
		Ani		Lei		
Linguri	1	F	T		50	
Sculpători de fer smălţuite	1	„	„	1		
Pahare de fer smălţuite	1	„	„		50	
Oale de noaptea de fer smălţuite		„	„	2		Una la 5 paturi.
Plosci „ „ „ „		„	„	4		)
Lighene de fer smălţuite		„	„	3		)După trebuinţă
Ibrice		„	„	2	50	)
Vetriţe pentru sobe cu accesori		„	„	12		Fiecare vetriţă are ca accesorii cleşte, cârlig, lopăţică.
Cutii de fer p. lemne sau cărbuni		„	„	10		
Sculpători mari de fer smălţuite		„	„	2	50	
Paravane		„	„	30		
Termometre		„	„	2		
Lavoare de fer		„	„	20		
Pendule		„	„	40		
Scaune de trestie		„	„	8		
Dormeze de piele		„	„	30		
Lămpi diferite		„	„	5		
Sfesnice de metal		„	„	4		
Funduri pentru cărat mâncare		„	„	5		
Sticle pentru apă şi vin		„	„	1		
Solniţe de metal		„	„	1		
Mese de lemn		„	„	14		
Dulapuri diferite mărimi		„	„	30		
Mături de păr p. scuturat şi frecat		„	„	3		
Găleţi de fier şi ciubăre		„	„	3		
Hârdae diferite		„	„	8		Se înfiinţează după trebuinţă din fondul masei de întreţin.
Coşuri de rîchită p. murdărie de pansat		„	„	2		
Putini diferite		„	„	12		
Sacale de fer pentru apă		„	„	200		
Ferăstraie		„	„	4		
Topoare		„	„	5		
Lopeţi de lemn		„	„		80	
„ „ fer		„	„	2		
Casmale		„	„	2		
Târnăcoape		„	„	2		
Sape		„	„	2		
Scări de lemn		„	„	10		
Obiecte pentru băi						
Băi de stejar pentru corp		„	„	60		
„ „ „ „ picioare		„	„	10		
„ „ „ „ şezut		„	„	8		
„ „ „ „ mână		„	„	5		
Canapele de lemn pentru băi		„	„	10		

Nota 1. — Termenul de durată al efectelor de înfirmerie este trecut în această tarifă, astfel cum a fost modificat prin D. m. 249 M. O. 29 R. 1901 în privința prețurilor ele sunt modificate prin D. M. 64 M. O. 26 R. 1917.

Nota. 2. — Relativ la fixarea prețului cu care trebue înscrise efectele și obiectele spitalicești D. m. 244 m. O. 26. R. 1904 prevede :

1. Efectele și obiectele noi, trăsuri, material de pansament și chirurgical în stare bună, se vor înscrie pe prețul întreg;

2. Efectele clasate „bune" pe $^3/_4$ din valoarea lor ca noi;

3. Cele clasate „de reparat" dar mai putând servi, pe $^1/_4$ iar,

4. Cele clasate „afară din serviciu" pe $^1/_{10}$ trăsurile și mat. chirurg. și pe $^1/_{20}$ tot celalt material clasat în această stare.

Nota 3. — Instrumentele și obiectele chirurgicale ce trebue să posedă o înfirmerie de corp de trupă, M. O. 18 R. 1912 p. 550

Anexa lit. O

(Art. 141 R. A.).

Instrucții pentru distribuția echipamentului în corp și păstrarea lor în magazinuri [1])

I. — *Distribuții*

A. *Micul echipament*

1. Distribuția efectelor din această categorie se face subîmpărțirilor (companie, escadron, baterie), pe măsură ce se simte necesitate, printr'un bon nominal model 55, vizat de ajutor.

2. Când se fac distribuți pentru înlocuirea efectelor uzate, odată cu bonul de primire, comandanții de companii dau ofițerului cu îmbrăcămintea și buletinul model 57, împreună cu efectele degradate bine curățite.

3. Numărul de efecte ce trebue să aibă fiecare subîmpărțire va fi după cum urmează:

4. La armata permanentă, pe efectivul bugetar;

5. La companiile regimentelor de infanterie pe un efectiv de 125 oameni, plus la cele teritoriale ale batălionului al 3-lea, câte un îndoit număr de efecte pentru forța schimbului ordinar însărcinat cu paza fronti-

1) Vezi și modificările aduse art. 142 și următori din R. A. și adnotațiunile de sub aceste articole.

erei, — aceasta dacă va fi nevoie, căci, în general, oamenii vin la schimb cu rufăriea lor;

6. La escadroanele permanente ale regimentelor de roşiori şi călăraşi, pe efectivul de 137 oameni.

7. Escadroanele cu schimbul ale regimentelor de roşiori şi călăraşi pe efectivul cadrelor permanente, plus numărul necesar pentru trupa cu schimbul până la complectul efectivului care, de ordinar, se încadrează în timp de pace la: concentrări, instrucţii şi manevre.

B. *Imbrăcămintea*

8. *Garnitura de serviciu.* — La armata permanentă se distribue companiilor pe efectivul bugetar.

9. La companiile regimentelor de infanterie se distribue pe efectivul de 125 oameni, maximul cât se încadrează în timp de pace.

10. La companiile batalionului al 3-lea, peste acest număr se mai distribue încă un număr de efecte din această garnitură, proporţional cu efectivul schimbului ordinar dela trecătorile principale unde oamenii trebue să fie totdeauna curat echipaţi.

11. La escadroanele permanente şi cu schimbul a regimentelor de roşiori şi călăraşi, garnitura de serviciu a îmbrăcămintei se distribue pe acelaşi efectiv ca şi micul echipament.

12. *Garnitura de cazarmă.*—La armata permanenta se distribuie companiilor pe efectivul budgetar.

13. La companiile celor două batalioane permanente ale regimentelor de infanterie se distribuie de asemenea pe efectivul bugetar; iar la companiile batalionului al 3-lea cu schimbul se distribuie pe numărul cadrelor permanente, plus un îndoit număr de efecte pentru forţa schimbului ordinar însărcinat cu paza frontierei în mai puţin numărul de efecte pentru schimbul dela trecătorile principale unde oamenii sunt echipaţi cu garnitura de serviciu.

14. Efectele schimbului ordinar se păstrează la micele magazii dela reşedinţele teritoriale ale companiilor cari formează schimburile ordinare.

15. La escadroanele permanente ale regimentelor

de roşiori şi călăraşi, garnitura de cazarmă se distribue pe efectivul bugetar; iar la cele cu schimbul pe efectivul cadrelor permanente fixate prin buget.

In principiu, numărul efectelor garniturei de cazarmă; atât la armata permanentă cum şi la cea teritorială poate fi şi mai mare decât cea fixată mai sus dacă corpurile, prin o bună administraţiune, ajung a realiza prisoase, cu care vom putea echipa trupa cu schimbul la concentrări, economisind garnitura de serviciu care este de dorit a nu fi purtată de trupa cu schimbul decât la: reviste, inspecţii, în oraş.

Distribuţia efectelor de îmbrăcăminte din magazia corpului

16. Distribuţia efectelor din această categorie se face astfel:

17. Pe dată ce oamenii trebue să fie echipaţi, comandantul companiei, escadronului sau bateriei aduce la magazia corpului, unde li se ajustează îmbrăcămintea şi li se potrivesc încălţămintea după care comandantul companiei liberează ofiţerului cu îmbrăcămintea bonul model 55, vizat de ajutor.

18. Atât talia îmbrăcămintei, cum şi numărul pontagiului încălţămintei, ajustat şi potrivit omului, se notează în libretul de serviciu, spre a şti fiecare în tot momentul şi mai ales la mobilizare efectul ce-i convine.

19. Dispoziţiunea aceasta se va observa de către ofiţerii de intendenţă cu ocazia diferitelor verificări, iar la finele anului vor semnala în procesele-verbale de verificarea gestiunilor în materii, dacă s'a executat întocmai.

20. Imbrăcămintea garniturei de cazarmă se liberează oamenilor din magaziile companiilor.

21. Când eventual, unele companii n'ar fi la reşedinţa corpului, dar recruţii se primesc la reşedinţa, ofiţerul cu îmbrăcămintea procedează la fel în comptul companiilor respective; în acest caz, bonurile se cer prin poştă.

22. In cazul că companiile dispun de rezereve de efecte de micul echipament şi îmbrăcăminte în maga-

ziile lor, ajustarea şi echiparea recruţilor şi oamenilor însumaţi în cursul anului se face la companie.

Ordin circular No. 78 relativ la distribuirea încălţămintei la trupe că să se potrivească pe picior

(M. O. 56 R. 1910)

In „Monitorul Oastei" No. 51 se semnalează numărul oamenilor roşi la picioare în timpul manevrelor din cauza relei confecţiuni a încălţămintei şi mai cu seamă a nepotrivirii ei pe piciorul omului. Din această cauză se scot din rânduri un mare număr de oameni chiar în primele zile ale marşurilor.

Chestiunea fiind de o importanţă netăgăduită se impune a se lua măsuri severe pentru a dispare aceste grave neajunsuri.

Nepotrivirea încălţămintei pe piciorul omului.

Incălţămintea se confecţionează în proporţii diferite în 7 mărimi şi de fiecare mărime câte 3 lărgimi, adică se posedă în total 21 de serii de mărimi cari permit ca potrivirea să se facă pe orice picior, cu foarte rari excepţiuni.

Distribuţia la trupe se face în proporţie de mărimi diferite stabilită după o experienţă îndelungată. S'a lăsat încă dreptul corpurilor să ceară modificări când au nevoe şi să li se distribue încălţăminte mai mare sau mai mică după trebuinţele reale ce au.

Instrucţiile anexe lit. O dela regulamentul de administraţie al corpurilor de trupă prevăd că încălţămintea se potriveşte pe om şi numărul pontajului care-i convine se înscrie în livretul de servicul pentru a se ştii în tot momentul, mai cu seamă la mobilizare, efectele ce-i convine ca mărime.

Cu toate aceste prevederi judicioase, distribuţia încălţămintei se face la întâmplare şi nu se pune destulă atenţiune pentru a se da soldatului încălţămintea de mărimea care convine piciorului său.

Pentru a se înlătura cu desăvârşire neglijenţa şi dezinteresarea în această privinţă, se prescrie următoarele:

1. Comandanții de companii sunt însăcinați să ia toate măsurile că încălțămintea distribuită oamenilor să fie de mărimea ce le trebue; nu este bine să fie strâmtă însă nici prea largă, căci atunci jucând în picior îi roade.

După fecare distribuție de încălțăminte nouă ei trebue să se asigure că ajustarea este bine făcută.

Când se concentrează pentru instrucție san manevre complectași sau alți oameni, se va pune cea mai mare atențiune la distribuția încălțămintei pentru ca ia să fie perfect ajustată.

2. Comandanții de batalioane, când trec inspecțiile lor de detalii, sunt datori să se asigure de modul cum este ajustată încălțămintea ei sunt răspunzători dacă n'au luat și n'au prescris măsuri de îndreptare.

3. Capii ierarhici, la orice inspecție vor căuta să se asigure dacă încălțămintea este bine ajustată și vor aplica pedepse severe la toți acei care au neglijat sau nu s'au interesat de o bună distribuție a încălțămintei. Această neglijență se va semnala în memoriile calificative ale ofițerilor vinovați.

Reaua confecție

Aprovizionarea încălțămintei se face de minister după modelele tipe și condițiuni stabilite în toate amănuntele prin caetele de sarcini cari prevăd un material de bună calitate și de o confecție îngrijită.

Primirea încălțămintei dela furnizori se face de comisiuni compuse din ofițeri din toate armele având un farmacist însărcinat a constata calitatea materialului. Dacă încălțămintea este rău confecționată, răspunderea rămâne întreagă comisiunilor,

Orice încălțăminte respinsă de comisiune ca neconformă condițiunilor stabilite, rămâne bine respinsă și ministerul n'a primit și nu va primi asemenea încălțăminte orice propuneri s'ar face de către furnizori.

Toate organele însărcinate a face recepția sunt îndatorate a-și îndeplini conștiincios sarcinele, numai astfel se va stârpi răul snmnalat.

Pentru infanterie s'a admis un nou model de bocanci opinci, după propunerile comitetului

distribui pe măsură ce se vor confecționa. Dacă și la ea se va observa oarecare neajunsuri, se vor semnala ministerul având dorința ca în raport cu mijloacele de care dispune să distribue o încălțăminte cât mai bună.

Comandamentele sunt rugate a lua măsuri pentru aducerea la îndeplinire a acestor prescripțiuni.

C. Marele echipament

23. Efectele din această categorie, atât la armata permanentă, cum și la cea teritorială, se distribue asupra companiilor întocmai și pe același efectiv ca și garnitura de serviciu a îmbrăcămintei.

24. Pentru efectivele schimburilor ordinare dela regimentele de infanterie se va distribui numai din marele echipament model 1879 și pe același număr ca și efectele garnituri de cazarmă.

25. Dela magazia corpului aceste efecte se distribue companiilor, când este nevoe, cu bonul model 55, vizat de ajutor.

D. Harnașament

26. Se distribue subîmpărțirilor pe trebuințele serviciului și intrucțiunei în timp de pace prin aceleași forme ca și mare echipament, cu excepțiunile următoare pentru artilerie:

27. Bateriile vor avea: (astfel cum a fost modificat prin D. M. No. 150 M. O. No. 15 p. r. 1907 p. 163).

a) Harnașamentul complect pentru mobilizare;

b) Atelajele de serviciu socotite câte nouă atelaje complecte și 17 șei de călăreți la bateriile montate și douăsprezece atelaje complecte și șaptezeci și două șei de călăreți la bateriile călărețe.

28. Atelagele de mobilizare ale staturilor majore de regiment și divizionare complecte se vor păstra de bateriile destinate a mobiliza și administra personalul și materialul acelor staturi majoare. Ele se vor preînoi anual cu atelajele noui distribuite de administrația războiului.

29. Atelagele înlocuite dela staturile majore se vor distribui bateriilor cari le va trece la războiu, de unde vor scoate pe cele mai vechi și le vor trece la harnașamentul de serviciu. Dela serviciu se scoate cel mai

uzat atelagiu complect şi se trece la harnaşamentul coloanelor de muniţii, după ce va fi adus în stare bună din fondurile administraţiei războiului.

30. Pentru efectuarea acestor înlocuiri administraţiunea războiului distribue în fiecare an câte un atelaj complect de harnaşament model 1890 fiecărei baterii de artilerie, conform tarifei anexa lit. I şi L. care se consideră ca parte anuală.

31. După ce coloanele de muniţii se va complecta harnaşamentul model 1868—1890 sau 1890 de care au nevoe, ţinând seamă şi de harnaşamentul de serviciu aflat asupra bateriilor, se va înştiinţa ministerul spre a decide asupra destinaţiunei ce urmează a se da harnaşamentului scos din serviciu în fiecare an dela baterii.

32. Harnaşamentul de mobilizare şi de serviciu se întreţine de corpuri din fondurile lor, iar al coloanelor de muniţii se întreţine şi se repară din fondurile administraţiei războiului, după cum s'a zis mai sus.

Destinaţia harnaşamentului de serviciu al bateriilor în caz de mobilizare

33. Harnaşamentul de serviciu rămas bateriilor după ce s'au mobilizat se va repartiza astfel:

a) *Baterii de instrucţie*; 7 atelaje şi 13 şei de călăreţi; b) *Coloanele de muniţii*: restul, ca, împreună cu harnaşamentul de acest model ce se află asupra coloanelor, să se complecteze numărul necesar trăsurilor cari se înhamă cu acest model,

E *Cazarmamentul*

34. Se distribue companiilor, escadroanelor şi bateriilor pe efectivul budgetar al permanenţilor prin aceleaşi forme ca şi marele echipament.

35. In tabere de instrucţii şi barace se distribue efecte de cazarmament şi pentru trupa cu schimbul din rezervele ce posedă corpurile; învelirea cu mantale este oprită.

36. Scoaterea din serviciu a efectelor de marele echipament, harnaşament şi cazarmament se face când ele nu mai pot servi după împlinirea termenelor de durată. Pot fi scoase din serviciu înaintea împlinirei ter-

menului de durată, când s,ar dovedi că, din forță majoră sau din cauza unor servicii prea grele, s,ar fi degradat; toate acestea bine înțeles trebuesc regulat și la timp constatate, conform art. 153.

37. Armătura fiind fără termen, scoaterea ei din serviciu nu are loc decât în urma degradării din cauză de forță majoră, la timp constatată prin acte legale.

Ordin circular No. 76, relativ la scăderea efectelor de mare echipament, harnașament și cazarmament, degradate înainte de împlinirea termenului de durată.

(M. O. 56 R. 1910)

Prin instrucțiile anexe lit. [O din regulamentul asupra serviciului administrativ (pag. 299) se prevede că efectele de mare echipament, harnașament și cazarmament pot fi scoase din serviciu, înaintea împlinirii termenului de durată, când s'ar dovedi că din forță majoră, sau din cauza unor servicii prea grele, s'ar fi degradat; toate acestea regulat și la timp constatate conform art. 153.

Cum însă dispozițiunile, cuprinse la art. 153, privesc efectele cu termen împlinit, se aduce la cunoștința corpurilor și comandamentelor că aprobarea scăderii efectelor din categoriile sus citate este rezervată ministerului căruia se vor înainta actele de constatare întocmite la timp, de cei în drept, conform prevederilor regulamentare.

Publicarea ordinului de față prin *Monitorul Oastei* servă drept notificare.

D. M. No. 356 din 26 Iunie 1912, relativ la păstrarea echipamentului în magazii

Având în vedere legea și regulamentul privitoare la neștirbirea rezervelor de mobilizare, precum și propunerile făcute de marele stat major al armatei cu referatul No. 561, pentru ca comandanții de companii, escadroane și baterii să cunoască din timp rostul așezării echipamentului pe categorii și mărimi, pentru ca operațiunea echipării oamenilor să se facă cu ordine și în cel mai scurt timp cu putință.

Decid:

Ordinul circular No. 4 din 23 Ianuarie 1912 se modifică şi se înlocueşte cu prescripţiunile următoare:

1. Echipamentul de diferite categorii se despart în acel destinate a se întrebuinţa în serviciu şi acel care formează rezerva de mobilizare.

2. Ecipamentul destinat pentru serviciu se distribue şi se păstrează de micile unităţi (companii, escadroane şi baterii).

O parte care are o întrebuinţare zilnică se distribue asupra oamenilor; altă parte care se întrebuinţează numai întâmplător se păstrează de unităţi în magaziile de cari dispun fiecare.

3. Echipamentul care constitue rezerva de mobilizare se păstrează după felul magaziilor de cari dispun corpurile.

Există două feluri de magazii: unele cu unul sau mai multe compartimente mari; altele cu compartimente pe unităţi.

4. In magaziile cu compartimente mari, rezerva de mobilizare se păstrează de către ofiţerul cu îmbrăcămintea. Echipamentul se grupează pe unităţi şi se aranjează în aşa chip ca operaţiunea distribuţiunilor la nevoe să se facă cu cea mai mare repeziciune şi ordine.

Corpurile cari ar avea posibilitatea a-şi împărţi magaziile în compartimente de mici unităţi, prin despărţituri de scânduri nu vor întârzia a lua măsuri în această privinţă, având însă grija să rezerve uşi şi ferestre prin cari să se poată scoate şi distribui efectele.

Ofiţerul cu îmbrăcămintea dă unităţilor un inventar de toate efeetele destinate a li se distribui la mobilizare, care se ţine la curent cu toate operaţiunile ce s'ar face în cursul anului,

Comandanţii unităţilor iau cunoştinţă de modul cum sunt aranjate şi grupate efectele destinate lor şi studiază procedarea cea mai practică de a primi şi scoate echipamentul chiar în prima zi.

5. La corpurile de trupă, la care magaziile cu rezervele pontru mobilizare sunt împărţite pe compartimente de unităţi. echipamentul de toate categoriile se predă comandaţilor de unităţi şi se inscriu asupra lor in registrul de conturi deschise. Uu extras de pe acest cont, sub

formă pe inventar, se păstrează de comandant, pentru a şti în tot momêntul de ce echipament dispune în compartimentul său. Aceste efecte nu se înscriu în registrul de administraţie al unităţii, în care se ţine socoteală numai de acele aflate în serviciu.

Rânduiala rezervelor de mobilizare în compartimentele respective se va face de către comandanţii de unităţi, în asistenţa ofiţerului cu îmbrăcămintea, în aşa chip ca operaţiunea echipării oamenilor la nevoie să se facă cât mai repede şi cu ordine.

Aceste compartimente vor avea două chei: una se va păstra de comandantul unităţii, alta de ofiţerul cu îmbrăcămintea. De câte ori va fi nevoie a se introduce sau scoate efecte din magazie, conform regulamentului pentru neştirbirea rezervelor de mobilizare şi art. 141 din regulamentul serviciului administrativ, se va trece operaţia prin scripte şi registrul de vechimea efectelor.

Ofiţerul cu îmbrăcămintea cu comandantul unităţii sunt solidari răspunzători de buna păstrare a echipamêntului din magazii. Oricând ar fi nevoe să se deschidă magazia pentru scuturat sau alte operaţiuni, ei trebuie să fie de faţă şi nu pot încredinţa cheile la magazineri sau alte persoane. Orice abateri vor fi considerat ca neexecutare de ordine, se vor reprima şi nota în memoriul calificativ.

In caz de mobilizare, ofiţerul cu îmbrăcămintea predă cheia sa comandantului unităţii şi alte operaţiuni n'are de făcut.

6. Corpurile cari au unităţi detaşate în alte garnizoane a căror mobilizare şi echipare s'ar face acolo, li se distribue şi rezervele de mobilizare, cari se păstrează în magazii separat de echipamentul întrebuinţat în serviciu. Ofiţerul cu îmbrăcămintea are grije şi este răspunzător pentru prefacerea acestor efecte, iar comandantul unităţii răspunde de existenţa şi buna lor întreţinere.

7. Unităţile cari fac corp păstrează în magaziile lor şi rezervele de mobilizare, pe cari le aranjează însă separat de echipament destinat serviciului.

8. Răspunderea asupra existenţei, bunei întreţineri şi aplicării acestor dispoziţiuni se va întinde asupra comandantului corpului, ajutorului său şi ofiţerilor de control,

în cazurile determinate de legi şi regulamente cari îi obligă a face inspecţiuni şi recensăminte.

Toate dispoziţiunile contrarii sunt şi rămân desfiinţate.

Publicarea prin *Monitorul Oastei* ţine loc de notificare.

Nota. — Vezi şi O. C. No. 13 la pag. 174 acest volum.

Nota 1. — *Comisiunile pentru verificarea şi recepţia echipamentului armatei.* (D. M. No. 340 M. O. 26 R. 1915).

Având în vedere că dispoziţiunile din decizia ministerială No. 370 publicată în *Monitorul Oastei*, partea regulamentară No. 4 din 1896, cu privire la verificarea materialului şi echipamentului predat la depozitul central de echipament şi atelierul central de confecţii, au nevoie a fi complectate cu noui reguli cari să stabilească amănunte şi procedările de urmat pentru depunerea, verificarea şi analizarea materialului predat după contracte sau comande la aceste stabilimente; decidem:

Comisiunea militară de verificare

Art. 1. — Pentru verificarea materialului şi echipamentului depus la depozitul central de echipament de către furnizori, cum şi a efectelor ce se confecţionează de către atelierul central de confecţie al armatei sau alte ateliere particulare, se institue o comisiune de verificare.

Art. 2. — Această comisiune este permanentă şi se compune astfel:

Un colonel, preşedinte, indiferent de arma din care face parte.

Membrii:
Trei ofiţeri superiori sau inferiori, din fiecare armă câte unul: infanterie, artilerie şi cavalerie;
Un ofiţer de intendenţă;
Ofiţerul de intendenţă verificator al depozitului şi atelierul central de confecţii;
Şeful depozitului central de echipament, care va fi şi secretar al comisiunii;

Când comisiunea lucrează la atelierul central de confecţie, şeful depozitului este înlocuit prin directorul atelierului.

Pentru cazuri de lipsă întâmplătoare fiecare din membrii de mai sus vor fi înlocuiţi de suplinitori, în care scop, odată cu alcătuirea comisiunei, se vor numi şi membrii suplinitori, păstrându-se norma ca fiecare armă şi serviciu să fie reprezentate. Şeful depozitului, directorul atelierului şi ofiţerul de intendenţă verificator vor fi supliniţi prin ofiţerii cari le ţin locul în caz de absenţă.

Membrii acestei comisiuni şi suplinitorii lor vor putea fi schimbaţi până la jumătate în fiecare an, schimbare care se va face pe ziua de 1 Aprilie al fiecărui an; iar cei mutaţi din garnizoană sau cari s'ar absenta un timp îndelungat, pot fi înlocuiţi chiar şi în cursul anului.

Art. 3. — Atunci când sunt de recepționat furnituri însemnate se pot numi două sau chiar mai multe comisiuni, ținându-se seamă în totul la numirea lor de principiile stabilite prin articolul precedent.

Art. 4. — Pentru fabricele angajate cu contract a preda furnituri armatei, ministerul de războiu, după propunerea președintelui comisiunei, poate însărcina pe câte unul din membrii activi sau suplinitori a preveghea executarea confecțiunilor sau fabricatelor chiar în atelierele furnizorilor.

Asemenea se va putea cere ca laboratorul serviciului sanitar al armatei să delege un chimist care să viziteze la nevoe fabricele sau atelierele, putând lua probe de materia primă și face analiza.

Și într'un caz și în altul, acești delegați vor fi ținuți a raporta președintelui comisiunei rezultatul cercetării sau analizei făcute.

Această priveghere însă nu scutește întru nimic ca comisiunea să îndeplinească toate formalitățile trebuincioase pentru verificarea definitivă a furniturii.

Depunerea provizorie a materialului contractat

Art. 5. — Îndată ce ministerul de războiu a încheiat un contract, se trimite intendenței stabilimentelor centrale următoarele acte:

a) Copie de pe contract sau comanda;

b) Copie de pe caietul de sarcine;

c) Modelul tip aprobat care a servit la licitație sau învoială.

De aceste acte la cunoștință imediat și ofițerul de intendență verificator, care face parte din comisie, după care se trimite stabilimentului.

Art. 6. — Pentru orientarea în lucrările technice, ministerul va trimite laboratorului serviciului sanitar câte un exemplar din caietul de sarcine și modelul tip aprobat, pe care se va nota numele furnizorului, numărul contractului și cantitatea furniturii angajate.

Art. 7. — Îndată ce un furnizor a adus o cantitate de material sau efecte în contul contractului, șeful depozitului și ofițerul de intendență verificator, va dispune ca, pe de o parte să se depună în sala respectivă sau într'o altă magazie separată, dându-se furnizorului, o chitanță tăiată dintr'un registru cu matcă de numărul coletelor aduse, care le va înscrie în registrul Md. 707, arătând ziua depunerii, cantitatea și felul furniturii; iar pe de alta, va cere președintelui comisiunii convocarea comisiunii de verificare.

Lucrările comisiunii de verificare

Art. 8. — Comisiunea va lua probe din furniturile depuse, pe cari le va investi cu sigiliul depozitului, cu semnătura președintelui, a șefului depozitului și a ofițerului de intendență verificator.

Aceste probe vor fi analizate în laboratorul serviciului sanitar al armatei, când va fi cazul, de către un farmacist militar.

Rezultatul analizei se va constata prin încheiere de proces-verbal, semnat de către cel în drept şi în care se va arăta dacă furnitura din punctul de vedere tehnic, îndeplineşte sau nu condiţiunile caietului de sarcine, cu detalii asupra defectelor constatate în analiză pentru cazul când ea nu ar îndeplini acele condiţiuni.

La nevoe şi după felul materialului se va putea recurge la experţi luaţi dela arsenal, pirotehnie sau alte stabilimente militare, când furniturile ce sunt a se analiza ar impune acesta, luându-se în acest caz probele după regulile stabilite mai sus.

Rezultatele constatării şi analizei vor fi consemnate în procese verbale ale comisiunilor de aprovizionare dela acele stabilimente.

Art. 9. — Îndată ce au sosit probele şi actele analizelor, şeful depozitului ia avizul preşedintelui pentru a se convoca comisiunea care procedează la verificarea furniturii, conform condiţiunilor stabilite prin caetul de sarcine, contracte sau ordine de comande.

Art. 10. — Furnitura supusă verificării se examinenză mai în mod general de întreaga comisiune, apoi, la întâmplare, se iau mai multe părţi sau bucăţi, pe care le aduce în sala de şedinţe. Înainte de a proceda la verificarea furniturii adusă de comisiune în sala de şedinţe, se ceteşte de către preşedinte rezultatul analizei tehnice sau expertizei dacă au avut loc, după care apoi se procedează la comparaţia furniturii cu modelele tip, precum şi la facerea tuturor încercărilor prevăzute în caetele de sarcine sau şi altele pe cari comisiunea le-ar crede nemerite pentru a şi forma convingerea.

Art. 11. — După terminarea acestei verificări comisiunea pronunţă rezultatul în modul următor.

a) Hotărăşte în principiu primirea furniturii în cazul când părţile sau bucăţile examinate îndeplinesc în totul condiţiunile caetului de sarcine; iar după această admitere în principiu unul din membri sublinitori ai comisiunii împreună cu ofiţerul de intendenţă verificator şi contabilul secţiei respective, văd toată furnitura în detaliu, spre a convinge că ea îndeplineşte toate condiţiunile cerute. Cu acest prilej această subcomisiune face numătoarea, timbrarea şi cântărirea sau măsurătoarea furnituri după cazuri.

Numai în urma acestei operaţiuni primirea unei furnituri se socoteşte definitivă.

Dacă în cursul acestei verificări în amănunt, se găsesc furnituri în neregulă, ele sunt date la o parte pentru a fi supuse comisiuni la o nouă verificare.

Furniturile admise li se va aplica timbrul de admitere pe fiecare bucată sau efect. Celor respinse li se aplică timbrul de respingere, punând în acelaş timp în vedere furnizorului a le ridica în termenul fixat prin caetul de sarcine, iar dacă nu este fixat în cel mult 10 zile dela comunicare.

Hotărârile pentru primirea unei furnituri nu se pot lua decât cu unanimitate de voturi a membrilor prezenți, care în tot cazul, trebue să fie de cel puțin $^2/_3$ (două treimi) din numărul celor ce compun comisiunea. Când părerile sunt împărțite, cei rămași în minoritate le motivează trimițându-se ministerului de războiu procesul-verbal pentru a se lua o hotărâre:

b) *Hotărăște respingerea* pe baza defectelor constatate atât de analiză sau expertiză, cât și pe baza celor constatate numai de comisiunea de verificare;

c) *Hotărăște amânarea* la caz când furnitura prezintă defecte ce se pot îndrepta, iar după ce defectele au fost îndreptate, se procedează la o nouă verificare, încheindu-se un deosebit proces-verbal.

Art. 12. — Toți membrii comisiunii sunt de o potrivă răspunzători pecuniari pentru cazurile când, cu ocaziunea inspecțiilor administrative sau vizitelor inopinate făcute depozitului sau atelierului, s'ar găsi furnituri cari nu îndeplinesc condițiunile caietului pe sarcini.

Art. 13. — Rezultatul verificării și recepționării fiecărei furnituri face obiectul unui proces-verbal, după modelul alăturat la această decizie, dresat *în trei exemplare originale*, unul în registrul ținut de stabiliment iar două pe foi volante.

Unul din procesele-verbale volante va servi furnizorului pentru a-l anexa la factura cu care se cere plata furniturii și altul pentru al sprijini împreună cu celelalte acte la înregistrarea furniturilor în gestiunea depozitului.

Art. 14. Conturile de plată ale furnizorilor cari au depus materiale, după ce s'au certificat și verificat de către ofițerul de intendență însărcinat cu controlul stabilimentului, se înaintează ministerului pentru ordonanțare prin intendența stabilimentelor centrale.

Art. 15. — Directorul superior al intendenței stabilimentelor centrale are îndatorirea a face să se îndeplinească dispozițiunile din această deciziune. El va semnala ministerului orice abateri sau neglijențe s'ar produce și se va propune măsurile de luat pentru îndreptare.

Întocmirea modelelor tipe și a caietelor de sarcini

Art. 16. — Comisiunea de verificare poate fi însărcinată de ministru a întocmi modele tip. și caete de sarcini pentru furnituri din nou admise în momenclatura sau broșura echipamentului, sau a studia și modifica modelele tip și caetele în vigoare: ordinele în consecință se dau prin intendență stabilimentelor centrale, cari îngrijește de executare prin delegatul însărcinat cu controlul stabilimentului.

Președintele dispune a se alege din furnitura respectivă bucăți potrivite scopului, și după ce face toate încercările ce se crede nemerite pentru garantarea calității, trimite apoi laboratorului serviciului sanitar, arsenalului sau pirotehniei, după caz, acele modele

sub sigiliul şi semnătura întregei comisiuni, pusă pe etichete unde analizându-se parte din model, se întocmeşte proces-verbal de rezultat, care se înapoiază comisiunii de verificare, după ce s'a ataşat prin sigilare o etichetă cu semnătura celor ce au făcut analiza sau încercarea.

Comisiunea, primind acest rezultat şi modelele dispune ca unul din membrii să facă descrierea în detaliu a condiţiunilor ce trebue să îndeplinească, descriere care e studiată, cetită şi amendată după cazuri în plină comisiune, după care se întocmeşte un proces verbal care va conţine atât procedarea pentru alcătuirea modelului şi caetului de sarcine cum şi condiţiunile de îndeplinit al furniturii.

Art. 17. — Procesul verbal întocmit şi modele vor fi supuse aprobării ministeriale, care se va da pe o altă etichetă ce se va ataşa la model.

Procesul-verbal aprobat va sluji la facerea caietului de sarcini care, semnat de noi, se va considera ca original şi păstra la actele direcţiei intendenţei.

Modele se vor întocmi în principiu în trei exemplare; unul pentru sala de modele a depozitului, unul pentru laboratorul serviciului sanitar, arsenal sau pirotehnie, după cazuri, şi un al treilea pentru furnizor, căruia i se va da la liberarea contractului sub luarea unei chitanţe, fiind obligat a-l înapoia depozitului la terminarea trebuinţei sau contractului.

Art. 18. — Toate etichetele ataşate pe modele vor purta date sigure şi numere de rapoarte sau ordine cu cari ele au fost pregătite, analizate, înaintate de o autoritate la alta şi aprobate de minister.

Art. 19. — Şeful depozitului de echipament va dispune ca modelele să fie regulat înscrise în registru deschizând partide pentru fiecare, pentru a arăta în drept data şi ordinele când au fost întocmite, analizate, anulate, etc., cu un cuvânt fiecare model în acest registru, îşi va avea un istoric lămurit, putându-se oricând consulta.

Art. 20. Nici un model stabilit şi în regulă aprobat nu se va putea anula decât numai atunci când starea lui n'ar mai permite a sluji ca comparaţie cu furnitura, în care caz ofiţerul de intendenţă însărcinat cu controlul raportează comisiuni pentru a se întocmi acele modele, după aceleaşi reguli fixate mai sus

Modelele se anulează de minister unde au loc şi perforarea etichetelor după care se înapoiază depozitului cu ordin pentru a fi scăzute din registrul de modele şi înregistrată la furnituri

Dispoziţiuni finale

Art. 21. Pentru pregătirea membrilor suplinitori şi deprinderea lor în procedările de verificare ale furniturilor, preşedintele va dispune ca să fie şi ei convocaţi la verificări fără drept de vot de două ori pe lună precum şi la primirele în detaliu când va fi trebuinţă.

Art. 22. — Preşedintele dispune şi întocmeşte programul de lucru al comisiunii, punând în şedinţă furniturile pe vechimea depunerii lor, căutând ca în nici un caz un furnizor să nu aştepte verificarea mai mult de 10 zile.

Art. 23. — Pentru transportul membrilor comisiunii de verificare precum şi a farmacistului ori expertului dela arsenal şi pirotehnie se alocă o idemnitate de 10 lei pe zi prin state nominale, certificate pentru efectuarea serviciului de către preşedintele comisiunii.

Art. 24. — Toate cheltuelile cari se vor face de comisie cu încercări experienţe sau lucrări de cancelarie se vor rambursa de minister după acte în regulă.

Art. 25. — Materialul care a servit la împachetarea furniturilor rămâne proprietatea stabilimentului, la care s'a făcut predarea: el este întrebuinţat la împachetatul efectelor sau materialului care se expediază la corpuri.

Art. 26. — Furnizorii nemulţumiţi asupra deciziunilor luate de către comisiunea de verificare, pot face întâmpinările lor ministrului de război care hotărăşte.

Art. 27. — Şeful depozitului central de echipament este ţinut a raporta ministerului pentru ori şi ce întârziere în predarea furniturilor, având pentru aceasta în vedere terminile stipulate în caietele de sarcine.

Art. 28. — Principiile acestei deciziuni în ce priveşte modul de procedare se vor aplica prin analogie pentru orice primire de furnituri aparţinând echipamentului armatei. a căror aprovizionare s'ar lăsa întâmplător în sarcina corpurilor de armată sau alte autorităţi militare.

Art. 29. — Dispoziţiunile acestei deciziuni se vor aplica imediat; orice reguli contrarii sunt şi rămân desfiinţate,

Nota 2. — *Complectarea normelor de procedare la recepţia echipamentului.* O. C. No. 5 M. O. 7 R. 1919.

Pentru complectarea normelor de procedarela recepţionarea efectelor de către comisiile de recepţie a echipamentului prevăzute de decizia ministerială No. 340 din 7 Septemvrie 1915, se aprobă următoarele:

In principiu, orice furnituri cari nu îndeplinesc condiţiunile contractului se resping.

Dacă este vorba de efecte confecţionate din materialul nostru, în caz când confecţia lasă de dorit, se aplică pentru prima oară reducere de preţ, iar dacă se repetă se reziliază contractul.

In caz când e vorba de materiale sau efecte confecţionate cu materialul furnizorului şi care nu sunt în condiţiunile contractului şi caetului de sarcini, dacă defectele ce au nu le fac improprii serviciului, se pot primi cu scăzământ, şi dacă furnizorul nu admite aceasta, se respinge şi se reziliază contractul

Comisiile nu vor lua nici o dispoziţiune definitiva urmând ca pentru fiecare caz în parte să se ceară hotărârea ministerului.

Echipamentul la marină

38. La marină echipamentul de toate categoriile se distribue corpurilor din depozitul de echipament al marinei în conformitate cu dispoziţiunile prezentului regulament şi tarifele speciale.

39. Excepţional bastimentele făcând corp în parte primesc echipamentul dela depozitul echipagelor sau de la un alt corp de uscat, cu inventare duble subscrise de ambele părţi la armarea vasului.

Oamenii se trimite la bordul acestor bastimente complect echipaţi cu efectele de: mic echipament, îmbrăcăminte, mare echipament şi armătură; iar din cazarmament se dă numai pătura.

40. Pentru înlocuire, eventual la bord, se dă la armarea bastimentului o mică rezervă de efectele de micul echipament şi îmbrăcăminte, care se fixează de comandantul marinei şi care nici într'un caz nu va trece peste 5 la sută.

Vărsările la magazia corpului

41. Pentru a uşura administraţia companiilor, vărsările se vor face, pe cât va fi posibil, la epoca venirei recruţilor, când are loc primirea efectelor dela liberaţi şi facerea clasamentului la îmbrăcăminte.

42. Efectele fiind adunate, se întocmeşte buletinul model 56, care după ce se vizează de ajutorul şefului de corp se predă, împreună cu efectele, în primirea ofiţerului cu îmbrăcămintea.

43. In general, companiile nu pot vărsa în cursul unui an la magaziă corpului ca degradate, decât numărul de efecte primite în anul precedent şi în răport cu alocaţiile părţei anuale.

44. Operaţiile prin scripte au loc în momentul efectuărei distribuţiilor şi vărsărilor. Comandantul companiei înscrie bonul şi buletinul la capitolul respectiv din registrul de detaliu, iar ofiţerul cu îmbrăcămintea le operează la primiri şi reintegrări în registrul compt deschis la partida companiei căreia s'a dat şi de la care s'a primit efectele.

Distribuţia efectelor de echipament în momentul mobilizării

45. Asemenea distribuţiuni se fac cu aceleaş forme şi operaţii, ca şi în timp de pace.

46. Oamenii aflaţi sub drapel, cum şi cei chemaţi, sunt repartizaţi pe companii şi duşi la magaziile respective, unde se echipează cu toate efectele de micul echipament şi îmbrăcăminte noui, întru cât cele aflate pe dânşii nu vor fi desăvârşit de bune; la neajungere se ia şi din garnitura de serviciu din cele mai bune.

47. În acelaşi timp li se distribue marele echipament, harnaşamentul şi armătura.

48. Îndată după echiparea oamenilor activi, companiile varsă la magazia corpului toate efectele purtate, cari rămân pentru echiparea trupelor de a doua linie.

49. Toate operaţiile de comptabilitate se fac imediat

Distribuţia şi vărsarea efectelor de echipament la partea activă

50. Operaţiunile de primire, distribuţii şi vărsări au loc, după necesităţi, între depozit, partea sedentară, companii şi delegatul comptabil prin bonuri şi buletine: iar înscrierile în registrul de detaliu se fac ca şi în timp de pace.

51. Delegatul comptabil centralizează lunar operaţiile într'un releveu model 64 pe care'l trimite părţei centrale cu toate actele cari sprijină operaţiile.

Păstrarea în magazinuri[1])

Despre magazinuri

52. Fiecare corp de trupă trebue să aibă următoarele magazinuri:

a) *Magazinul corpului*: centralizat într'un singur local sau despărţit la companii;

b) *Magazinele companiilor.*

1) Vezi dispoziţiunile de mai sus relative la aşezarea efectelor în magazie.

53. In *magazinul corpului* se păstrează: garnitura de război rezerva efectelor de serviciu de toate categoriile şi toate materialele prime.

54. Corpurile, care au construit pe companii magazinuri destinate garniturei de război, vor păstra într'ânsele garnitura de război a companiei; iar rezerva efectelor de serviciu de toate categoriile, precum şi materialele prime, se vor păstra într'o cameră deosebită. In acest caz, gestionar pentru întreaga garnitură de război rămâne tot ofiţerul cu îmbrăcămintea.

55. Corpurile cari au magazinuri local propriu vor dispune a le împărţi în compartimente, în caz că localul este construit astfel după numărul companiilor, aşezând în fiecare compartiment efectele companiei respective.

56. In acest caz de mobilizare, ofiţerul cu îmbrăcămintea predă comandanţilor de companii cu inventar magazinul sau compartimentul respectiv, aşa că echiparea oamenilor rămâne a se face de fiecare companie.

57. *In magazinurile companiilor* se păstrează următoareie efecte: garnitura de serviciu, efectele oamenilor absenţi şi rezerva de efecte din garnitura de cazarmă; reformăturile se vărs imediat ofiţerului cu îmbrăcămintea care le păstrează într'o cameră sau compartiment, separate de efectele noui.

Aşezarea efectelor în magazii

Efectele destinate mobilizărei

a) *Micul echipament*

58. Cămăşile şi ismenele vor fi aşezate pe mărimi începând cu No. 1, în legături de câte 10 bucăţi spre a se putea uşor număra. Fiecare rând va cuprinde tot atâtea pachete.

59. Cravatele şi gulerile de cauciuc le vor urma în rafturi aşezate în legături pe câte 25 bucăţi.

60. După acestea vor urma obiectele de pânză şi de flanelă (sau ciorapii de bumbac şi lână), îndoite câte 5 perechi într'o bucată, iar ciorapii în pachete de câte 10 perechi.

61. Ştergarele se vor pune în rafturi, în legătură

de câte 50 bucăți, batistele câte 25, mănușile de lână și bumbac câte 10 perechi.

62. Periile de cisme și de haine, suprapuse una pe alta, se vor așeza deosebit unele de altele.

63. Fiecare despărțitură de raft va avea fixat d'asupra una tablă de carton negru de 20 cm. lungimea pe 15 cm. înălțime.

64. Pe această tablă se va scrie cu cretă numărul efectelor ce coprinde, arătându-se la cămăși și ismene și numerile de mărime respective.

b) *Imbrăcămintea*

65. Mantalele vor fi așezate pe mărimi și lărgimi, începând cu talia No. 1. și terminând cu talia No. 6.

66. In rafturi așezarea va fi făcută astfel ca număratul să se poată face cu înlesnire; de aceea, fiecare rând va cuprinde un acelaș număr.

67. Mantalele vor fi strânse cu căptușeala din afară și astfel ca, așezate în raft, să li se poată observa numărul taliei, al lărgimei și al anului de confecție.

68. Cu tunicile se va urma asemenea.

69. Pantalonii vor fi întorși și așezați în aceeași ordine.

70. Bluzele de pânză se vor strânge și așeza ca și tunicile.

71. Capelele se vor introduce unele într'altele câte 5 sau 10 în rând, după cum este capacitatea raftului; acest rând se așează cu visierile în afară, alt rând se va așeza deasupra lui cu visierile înăuntru, și așa mai departe până la complectarea spațiului.

72. Așezarea capelelor se va face tot pe mărimi.

73. Căciulele infanteriei, întoarse cu căptușala în afară, vor fi așezate unele peste altele, având deschizătura în afară.

74. Chipiurile, căciulele de cavalerie și pălăriile de vânători, vor fi așezate unele în altele și astfel ca să nu strice forma.

75. Cismele vor fi așezate pe traverse, susținute pe rafturile magaziilor, și îndestul de depărtate de tavan pentru ca așezarea lor să se poată face cu înlesnire.

76. Cismele vor fi aşezate pe mărimi şi lărgimi, începând cu mărimea cea mai mică şi terminând cu cea mai mare.

77. Efectele de îmbrăcăminte, aranjate în rafturi, vor fi etichetate după cum urmează: pe o tăbliţă de carton de 20/15 c.m., se va scri cu cretă numirea şi cantitatea efectelor, anul de confecţie şi mărimile respective.

78. c) *Marele echipament* se va aşeza în rafturi după nomenclatură şi astfel ca să se poată înumăra cu înlesnire.

79. d) *Harnaşamentul*, de asemenea.

Magaziile de harnaşament trebuiesc să fie uscate şi destul de spaţioase ca să permită buna şi comoda aşezare a întregului harnaşament. Ele trebuiesc construite astfel ca să poată fi aerate foarte des, iar geamurile ferestrelor să poată fi lăsate deschise ori de câte ori se simte trebuinţă.

80. In magazie nu se pune decât harnaşamentul ce nu se întrebuinţează zilnic în serviciu; el trebue să fie, în momentul aşezărei în magazie, în perfectă stare de curăţenie şi bine uns.

81. Hamurile încheiate se atârnă cu jugurile de cuerele mari ale atelajelor, celelalte curele ce ţin de el căzând vertical în jos.

82, Se va avea în vedere la aşezarea hamurilor, mai cu osebire ca curelele să fie cât mai puţin în contact una cu alta şi cu pereţii magaziei şi ca aerul să circule bine în jurul lor.

83. Asemenea se va observa ca curelele să nu fie vârâte una în alta sau sucite.

84. Dacă magazia are un singur rând de atelaje, atunci hamurile chesoanelor se aşează lângă acelea ale tunurilor respective, iar dacă sunt două rânduri de atelaje, atunci hamurile chesoanelor se aşeza d'asupra hamurilor tunurilor.

85. Frâurile, cu feraria lor complect incheiată şi dârlogii întinşi şi atârnând liberi, se aşează în cuerele mici ce se află d'asupra cuerelor mari.

86. Şeile, asemenea încheiate cu curelăria lor complectă, se aşează pe căluş cu trăgătorile atârnând libere şi chingile d'asupra. Păturile strânse în patru vor fi puse sub şei sau făcut teanc una peste alta.

87. La finele fiecărui semestru tot harnaşamentul se scoate din magazie şi se curăţă complect după cum se arată mai la vale.

88. Efectele de mare echipament şi harnaşamentul vor purta etichete după cum s'a zis şi pentru celelalte efecte.

89. In general, efectele de toate categoriile, cari se pun în serviciu ca parte anuală sau pentru înlocuirea celor reformate, se aleg din cele mai vechi aflate în magazie şi al căror compt de vechime se ţine în registrul respectiv.

90. Echipamentul de mobilizare este considerat ca proprrietate a Statului, iar nu a corpurilor, cărora numai le este dat în păstrare: nici o autoritate alta decât ministerul de războiu nu poate dispune de acest ecihpament, şi, afară de cazurile prevăzute de regulament, nici un efect nu poate fi luat dela această garnitură fără un ordin al ministerului, care ţine o situaţie exactă ale cărei ţifre în tot momentul trebue să corespundă cu realitatea, adică cu cantităţile de efecte din magazinurile corpului.

91. O deosebită atenţiune trebuie să se dea acestei dispoziţiuni, iar la toate inspecţiile ce se fac după regulament magaziei corpului de către diferitele persoane în drept, se va dresa acte în regulă de rezultat cari acte vor fi păstrate în arhiva corpului; ofiţerii de intendenţă sunt ţinuţi a observa, cu ocazia verificărilor, îndeplinirea acestor măsuri, semnalând în procesele-verbale de verificare dacă toate aceste măsuri sau executat întocmai.

Efectele destinate garniturei de serviciu

92. Efectele din această categorie, cari sunt în magazia corpului, se vor păstra şi aşeza în mod identic în magazii separate de acele destinate mobilizărei.

93. Efectele din garnitura de serviciu aflate asupra companiilor vor fi aşezate în magazii în acelaşi fel după cum s'a zis la cele destinate mobilizărei.

Efectele destinate trupei cu schimbul în concentrări, manevre, etc.

94. Aceste efecte. la primirea lor dela oameni, vor fi curățite și reparate și numai astfel vor fi vărsate la măgaziile companiilor sau a corpului de unde au fost primite.

95. Cismele sau căputele ce au fost date în serviciu vor fi bine curățite, uscate. reparate și apoi unse și vărsate la magaziile respective.

Conservarea și curățirea efectelor și materialelor

96. Pentru ca efectele să se păstreze în bună stare, ele trebuesc să fie bine scuturate și bine aerisite la timp.

97. In asest scop, efectele vor fi scoase afară din magazii și așezate în locuri ferite de soare, de oarece căldura înlesnește înmulțirea moliilor.

98. După scuturare și periare, efectele vor fi arangiate după cum s'a zis mai sus, punându-se între fiecare rând materii insecticide de cârpe legate, spre a nu păta efectul.

99. Aceste reguli se vor urma și pentru postavuri și alte materii prime ce s'ar afla în magazinurile corpurilor.

100. Efectele de lână, și mai cu seamă cele de blană, ca: căciulele, cojoacele și cojoacele de santinelă, vor fi date jos din rafturi, aerisite și scuturate cel puțin odată pe lună în timpurile reci și de două ore pe lună, începând din luna Iunie până la finele lui Septembrie.

101. Aceste efecte se vor scoate din magazii și se vor pune la un loc umbrit, iar după ce se vor scutura se vor așeza în rafturi, după ce mai întâiu acestea au fost bine curățite și șterse.

102. Incălțămintea aflată în magazii se va unge. asfel ca pielea să nu se scorojască și în tot momentul să fie moale la pipăit.

103. Unsoarea întrebuințată va fi procurată numai dela tăbăcăria armatei.

104. Ca materii insecticide corpurile vor întrebuința pe acele pe cari le vor crede mai eficace.

105. Pentru întreținerea harnașamentului aflat în serviciu se recomandă următoarele îngrijiri zilnice și săptămânale.

a) *Ingrijiri zilnice*

106. Să se șteargă de praf cu o cârpă, apoi să se treacă cu un burete umed d'asupra tutulor părților udate de sudoare sau murdărite de noroiu: după aceea se va șterge toată pielăria cu un petic de postav uns.

107. Jugurile trebuesc mai cu osebire îngrijite ca să fie tot-d'auna moi, mai cu seamă în partea dinănutru.

108. Dacă harnașamentul este prea murdărit de noroiu, atunci părțile murdare se spală cu buretele se șterge cu o cârpă uscată și, după ce s'a uscat în destul, însă nu de tot, se trece peste el cu petecul de postav uns.

109. Păturile se întind și se expun la aer, de preferință atârnate în locuri unde bate soarele și se scutură după ce s'au uscat.

b) *Ingrijiri săptămânale*

110. Harnașamentul cu care s'a eșit la instrucții și la alte serviciuri în cursul săptămânei, se șterge în fiecare Sâmbătă după prânz cu un petic de pâslă aspră udat, opoi se șterge cu cârpe moi, se lasă de se usucă puțin și se unge apoi cu unsoare (strat foarte supțire).

c) *Ingrijiri semestriale*

111. Harnașamentul se desface complect. Toate părțile în curea ale hamurilor se spală cu un burete ud pentru a ridica de pe ele orice depozit de murdărie, se șterg apoi cu cârpe moi, se usucă ca la *a*, se ung și apoi se se încheie. Unsoarea ce se va întrebuința la îngrijirea hamurilor va fi procurată dela tăbăcăria armatei.

112. Fiarele și zalele hamurilor, dacă au perdut lacul ce le acoperă, se lăcuesc din nou după ce s'a ridicat de pe ele, statul de lac cojit.

113. Șeile și frâurele se desfac de asemenea, curățindu-se de depozitul de murdărie sau praf ce s'au depus pe ele, se șterg și se usuc ca mai sus și apoi se ung și se încheu. Fierăria lor se curăță bine și se lustruește cu rumegătură de lemn uscată.

114. Păturile se scutură bine și se perie.

Desinfectarea harnășamentului

115. Totae părțile harnașamentului și a șeii ce a servit la un cal bănuit se spală într'o disoluțiune de clor sau de clorură de var, apoi în apă și se lasă să se usuce, în urmă se ung cu măduvă de picioare de bou sau untură de pește.

116. Efectele de țesălat și hrănit, cari au servit la cai atinși de boale contagioase, se ard, iar efectele oamenilor care 'i au îngrijit trebuesc asemenea desinfectate.

117. Executarea întocmai a acestor instrucțiuni este de rigoare impusă căci dela o bună păstrare și întreținere a efectelor atârnă prelungirea cât mai mult a termenilor de durată și, deci, dobândirea unei situațiuni bune a echipamentului, astfel ca soldatul să fie îmbrăcat, iar garnitura de războiu complectă și bună.

118. Toți cei însărcinați după regulament cu facerea vizitelor și inspecțiilor la magazii vor fi ținuți a raporta în scris despre buna întreținere a echipamentului în general și a semnala abaterile autorităților superioare.

Dispoziținni speciale privitoare la echipament

Nota. 1. —*Modul trimiterei delegaților pentru primiri și vărsări de efecte. D. M. 636 M. O. 56 R. 1911.*

Având în vedere că pentru primiri și vărsări de efecte, arme trăsuri, etc. corpurile au nevoie a trimite delegați împuterniciți cu acte în regulă cari să justifice operațiile;

Având în vedere că aceste servicii trebue făcute în condițiuni ca ele să nu dea loc la întebuințare nejustificată de personal, nici la cheltueli de prisos; decid:

1. In fiecare garnizoană unde se află mai multe corpuri de trupă, primirile și vărsările de efecte, arme, trăsuri, etc. se vor face de către un singur delegat, numit de către comandantul garnizoanei, cărui i se vor încredința de către toate corpurile libretele și actele pentru efectele ce vor fi de primit, precum și materialele ce vor fi de vărsat.

Delegații vor fi aleși dintre subofițerii cari însușesc condițiunile de încredere și capacitate pentru îndeplinirea unor asemenea servicii. In caz când materialele de primit sau de vărsat au o importanță deosebită, se va putea delega ofițer.

2. Indemnitățile cuvenite delegaților se vor plăti din fondurile de întreținere ale corpurilor, proporțional cu serviciul ce s'a îndeplinit pentru fiecare din ele, după repartiția propusă de comandantul garnizoanei, aprobată de comandantul diviziei.

3. Afară de cazuri de urgență, bine justificate, asemenea delegațiuni vor fi trimise numai atunci când mai multe corpuri au materiale de primit sau de vărsat, aceasta pentru a se economisi atât cheltuelele cât și întrebuințarea personalului.

Nota 2. — Prin ord. No. 5 M. O. 6 R. 1912, se prescrie că diviziile pot aproba ca delegatul garnizoanei să fie însoțit de un număr de delegați ai corpurilor, pentru a-l ajuta la primiri, numărare și încărcare în vagoane, atunci când sunt de primit cantități mai mari de diferite efecte sau materiale.

Nota. 3. — *Ordinul Ministerului de Răsboiu. Div. intend. No. 22558 din 28 Oct. 1914.*

Prin decizia ministerială No. 636 publicată în Monitorul Oastei p. regulamentară No. 56/910 se prevede că pentru primiri și vărsări de efecte și alte materiale dela depozitele și stabilimentele armatei, corpurile sunt obligate să delege subofițeri cari însușesc condițiunile de încredere și capacitate pentru îndeplinirea unor asemenea servicii și numai în cazuri excepționale, se va putea delega ofițeri.

Din conturile primite la minister, se vede că asemenea servicii se îndeplinesc numai de ofițeri, iar printre aceștia sunt și ofițeri superiori, din care cauză, se dă loc la mari cheltueli ca îndemnitate de misie.

Prin aceiași decizie se prevede ca misia cuvenită delegaților să fie suportată din fondurile de întreținere ale corpurilor, cu toate acestea se primesc conturi și se cere a se aproba plata din fondurile administrate de minister.

Cu onoare vă rog să binevoiți Domnule General a dispoza ca pe viitor corpurile și serviciile din comandamentul D voastră să se conforme deciziei sus citată.

Aprobările din fondurile de întreținere ale corpurilor se vor da direct de D-voastră potrivit legei și regulamentului de adm-ție al armatei precum și art. 35 din regulamentul legei de neștirbire a fondurilor și materialelor de răsboiu.

Notă. 4. — *Interzicerea întrebuințărei corturilor individuale pentru acoperirea baracelor în taberile de instrucție. D. M. 276 M. O. 21 R. 1911.*

Având în vedere că prin ordinul circular No. 11/6828 din 1906 și decizia ministerială No. 317 din 1910 s'a dispus întrebuințarea corturilor individuale la învelișul baracelor în tabere;

Având în vedere că prin această întrebuințare corturile individuale întinse peste măsură și bătute cu cuie s'au degradat și se degradă înainte de timp;

Având în vedere că aceste corturi, ca material de răsboiu,

prin natura confecției lor (tiv'turi, nasturi, găuri, sfort, etc.) costă mai scump decât alt material ce ar putea sluji la acoperișul baracelor în tabere;

Având în vedere că pe viitor corturile individuale se vor confecționa dintr'o materie care să permită întrebuințarea lor și ca pelerină de ploaie;

Pentru aceste motive; decid:

1. Decizia ministerială No. 317, publicată în *Monitorul Oastei* No. 32 (P. R. No. 34) din 27 Iulie 1910, se revoacă.

2. Este oprită cu desăvârșire întrebuințarea corturilor individuale pentru acoperișul baracelor în tabere.

3. Cortul individual nu va fi întrebuințat decât pentru instrucția stabilirii bivuacurilor și în bivuacuri de scurtă durată în călătoria trupelor sau în concentrările de toamnă cu ocazia manevrelor.

Nota 5. — *Harnașament.*

a) Nomenclatura și descrierea harnașamentului în serviciul armatei, modul înregistrărei, modul de înhămare a tuturor trăsurilor, numărul cailor cu care se înhamă fiecare trăsură, modificările aduse trăsurilor pentru a se putea înhăma regulamentar. M. O. din 1893 pag. 747—804.

b) Nomenclatura și prețul harnașam. M. O. 18 din 1895 R. pag. 205. Vezi și nota de mai jos, relativ la înregistrarea separat a găleților, sacilor și plaselor.

c) Descrierea și întrebuințarea jugului mișcător al harnașamentului de artilerie M. O. 49 R. 1911.

d) Complectarea harnașamentului Md. 1890 de serviciu al bateriilor M. O. 8. R. 1912.

Harnașamentul Md. 1913 și 1913 A pentru baterii de câmp și obuziere; descriere, întrebuințare. M. O. 7 R. 1914.

e) Descrierea harnașamentului Md. 1912 (hamuri de rotași, cetlăiaș, înaintași, șei, pături, bice) M. O. 2 R. 1913.

f) Idem harnașamentul Md. 1913 M. O. 7 R. 1914.

g) Vinderea prin licit. publică a atelajelor de art. Md. 1890 scoase din serviciu, *însă fără șei.* O C. 5 M. O. 2 R 1913.

Impachetajul de campanie la trupele de caval. M. O. 28 R. 1915.

Nota 6. — *D. M. No. 291 din 25 Iulie 1915, relativă la înregistrarea accesoriilor de șei ce se distribue pentru preînoirea celor dela mobilizare și înlocuirea celor degradate la șeile în serviciu.*

M. O. 22 R. 1915

In vederea principiului stabilit prin decizia ministerială No. 118, publicată în *Monitorul Oastei* No. 33 din 22 Iulie 1893, că o unitate de harnașament înregistrată este bine înțeles că împreună cu ea și fără a se mai

face menţiune deosebită se consideră în acelaş timp înscrise toate părţile contitutive ce o compun, precum şi accesoriile prevăzute în nomenclatura şi descrierile harnaşamentului de artilerie, stabilite prin deciziile ministeriale No. 118/1893, pentru harnaşamentul Md. 1890 A, No. 24 şi 77 publicate în *Monitorul Oastei*, partea regulamentară No. 2 din 1913 şi No. 7 din 1914, pentru harnaşamentul Md. 1912, Md. 1913 şi Md. 1913 A;

In vedere că accesoriile ca: sacii de grăunţe, găleţile de adăpat şi plasele de fân, cari fac parte nedeslipită din şeile acestor harnaşamente şi de şeile de cavalerie, nu pot dura cât durează şeile, aceste accesorii se înlocuesc la harnaşamentul destinat pentru trebuinţe curente prin distribuţii ce se fac în acest scop din depozitul central, conform art. 140 din regulamentul serviciului administrativ;

In vedere că distribuţiile de materiale noui se fac pentru preînoirea celor înscrise la „mobilizare" nu pentru a se pune direct în serviciu, conform cu regulamentul legii privitoare la neştirbirea echipamentului destinat din timp de pace pentru războiu;

In vedere că parte din harnaşamentul înscris la mobilizare se întrebuinţează vremelniceşte cu ocazia manevrelor, conform art. 4 din regulamentul menţionatei legi şi astfel acest hranaşament cu accesoriile ce îl compun nu este în stare de nou, cum ar trebui; decidem:

1. Toate accesoriile de harnaşament ce se distribue separat, în scop de a înlocui pe cele degradate, se înregistrează la rubrica „serviciu".

2. Odata cu înregistrarea accesoriilor astfel primite, corpurile dispozează ca aceste accesorii noui să înlocuiască pe cele purtate cu harnaşamentul înscris la rubrica „mobilizare" şi pe acestea să le pue în serviciu, completând harnaşamentul înscris la rubrica „serviciu"

3. Operaţia de scădere a accesoriilor noui dela rubrica „serviciu", întrebuinţarea lor la preînoirea celor dela harnaşamentul înscris la „mobilizare" şi trecerea în ordinea vechimei a acelor dela acest harnaşament la harnaşamentul înscris la rubrica „serviciu" se vor face prin ordin de zi, ca act la contul de gestiune.

Comandamentele, diviziile de cavalerie şi intendenţa stabilimentelor centrale vor lua măsuri pentru executarea acestor dispoziţiuni.

Observare. — Prin aceasta se revoacă D. M. No. 214 din M. O. 13 R 1914 care prevedea cu accesoriile de harnaşament să se înregistreze separat.

Nota 7 — *Materiale şi unelte de săpători.*

a) Relativ la administrarea în general a materialului de sapători. aflat asupra corpurilor, vezi D. M. No. 321 din M. O. 36 R. din 1900 care prevede: cantităţile de unelte şi împărţirea lor la companii, modul cum se poartă, nomenclatura trăsurei de terasieri cu accesoriile ei, comptabilitatea lor registrul special al materialului şi uneltelor de săpători, controlul, situaţiunile ce se trimit comandamentelor şi regularea imputaţiilor.

b) Vezi asemenea D. M. 593 M. O. 54 R. 1910 care modifică parte din dispoziţiunile cuprinse în decizia sus citată, relativ la numărul şi felul uneltelor ce trebue să aibă o companie, portul lor, etc.

c) Relativ la trecerea în contul de gestiune a uneltelor portative de săpători şi trăsurile de terasieri, vezi D. M. 64 M. O. 14 R. 1898.

d) Tarifuł uneltelor şi materiale de săpători, M. O. 15 R. 1908.

e)... Vezi şi modificările din M. O. 17 R. din 1903. La lopeţile Lienemann ce se vor aproviziona pe viitor, în locul nasturelui de pe toc se va pune o cureluşă cu cataramă pentru a nu se mai pierde în timpul marşului In trasurile de terasieri dela trupele de infanterie se va mări numărul cazmalelor rotunde dela 80 la 90 de fiecare trăsură, înlocuindu-se un număr echivalent din cazmalele pătrate.

i)... Relativ la înscriere, la toate lopeţile Lienemann neînseriate până în prezent şi cele ce se vor mai primi de corpurile de trupă în viitor, seria se va aplica pe limba de fier de pe coada lopeţii cu 10 mm. sub brăţară, după cum se arată în schiţa din M. O. 6 R. din 1904.

g) Trecerea materialului de geniu aflat asupra tru-

pelor de comunicaţiuni şi pioneri dela serviciul curent la «mobilizare» D. M. 459 M. O. 25 R. 1912.

Idem cele aflate asupra regim. de cavalerie M. O. 28 R, 1912.

h) Incărcătura trăsurilor cu unelte şi materiale explosibile ale trupelor de pioneri M. O. 33 R. 1912.

Nota. 8 — *Diverse dispoziţiuni relative la echipament.*

a) *Ciorapi.*

Relativ la purtarea ciorapilor de lână şi bumbac, termenul de durată, vărsarea la penit. Târgşor, etc. vezi ord. circ. No. 18032 M. O. 9 of. 1899 p. 194. A se se observa că în ceeace priveşte ciorapii de bumbac, sunt suprimaţi, menţinându-se obielele de pânză, conform D. M. No. 108 M. O. 13 R. 1903.

b) *Perii pentru cap.*

Relativ la *periele pentru cap*, vezi D. M. No. 174 M, O. 21 R. 1901. Periele pentru cap vor face parte din categoria efectelor de mic echipament, ca accesorii la sacul pentru necesare în locul pieptenului suprimat; termenul de durată va fi de trei ani.

c) *Tobe* desfiinţarea lor şi întrebuinţarea numai pentru muzici. M. O. 53 R. 1910.

d) *Unsori.* Aprovizionarea lor de către corpuri, nemai fabricându-se la tăbăcăria armatei şi *reţetele* M. O. 44 of. 1905.

Aprovizionarea unsorilor dela depozitul de armătură Târgovişte M. O. 27 of. 1913.

e) *Pene de căpestre.* Inlocuirea penelor de cânepă pentru căpestrele de grajd prin lanţuri M. O. 12 R. 1911.

g) *Biciclete.*

1. Relativ la înregistrarea bicicletelor. D. M. 174 M O. 9 R. 1902.

2. Bicicletele cumpărate de corpuri, pentru serviciul de stafetă se vor înregistra la diverse „material şcoală" conform art. 28 Reg. ciclistilor. M. O. 4. R. 1901.

3. Biciclete cumpărate de minister şi distribuite la corpuri pentru a servi la mobilizarea comandamentelor, se vor înregistra la capitolul armăturei.

h) *Inregistrări.*

1. Relativ la înregistrarea deosebit a port baionetelor de centuroane, atât în registre cât şi pe situaţii M. O. 20 R. 1903 p. 223.

Vezi asemeni şi ord. cir. No. 6 M. O. 6 R 1912, ca aceste efecte să fie înscrie la primiri la coloane «noi» iar la data punerii în serviciu se vor înscrie în sit. echip la 6 ani, declarându-se anual şi menţionându-se la 1 an cât vor fi de întrebuinţat.

2. Relativ la; *a)* înregistrarea din oficiu la g. r. a efectelor provenite din economii *b)* păstrarea corturilor individuale în magazii *c)* întreţinerea echipamentului şi înfiinţarea de ateliere de croitorie *d)* modul înscrierei (seria aparţine efectului iar nu omului) D. M. No. 344 M. O. 5 R. 1898 pag. 102.

3. *Bucătăria de campanie,* a se înregistra la capitolul «mare echipament» M. O. 45 R. 1911.

4. *Spenţere îmblănite pentru pompieri* cari au înlocuit cojoacele, se înregistrează în situaţii în coloana «noi» până la data punerei în serviciu, când vor fi înscrise în coloana „4 ani“ de unde se vor declasa treptat în fiecare an, iar după împlinirea termenului nu se vor reforma decât acele cari vor fi constatate că nu mai pot servi.

i) *Termenul de durată a cartuşierelor* D. M. 91 M. O. 10 R. 1912.

Având în vedere că deci cartuşierele mari Model 1891 transformate în cartuşiere mici provin în cea mai mare parte din cartuşiere cari nu fusese de loc întrebuinţate în serviciu, totuşi materialul având deja o vechime destul de mare, ele nu mai pot fi considerate ca noui; decid:

Cartuşierele mici, transformate, se vor întrebuinţa de preferinţă la serviciu, păstrându-se în magazie cartuşierele noui, cari prisosesc peste nevoile serviciului.

Pe situaţiile de echipament, aceste cartuşiere vor fi înscrise la coloana „6 ani“, de unde se vor declasa treptat în fiecare an.

La împlinirea termenului de durată nu se vor reforma decât cele ce se vor constata că numai pot servi.

j) *Steaguri.* Intrebuinţarea în mod uniform a steagurilor pentru clădirile militare; dimensiunile lor înfiinţarea

din fondul de întreţinere. M. O. 15 R. 1898., publicata în întregime în acest manual.

l) *Pontagiul încălţămintei* şi proporţiile în care să distribue M. O. 28 of. 1900 şi 31 R. 1901.

m) *Proporţiile taliilor îmbrăcămintei* M. O. 30 of. 1901.

n) *Materialele Statului* neîntrebuinţarea lor în serviciu particular M. O. 29 R. 1904,

o) Infiinţarea atelierelor de confecţii la corpurile de trupă M. O. 41 R. 1910.

p) *Văpseaua* pentru bidoanele de aluminiu. Ord. minist. No. 8234/1913 drescrie a se revăpsi bidoanele când prin ciocniri sau uz se pierde in parte, cu următoarea compoziţie:

A. —Oleu de in fiert 20%

Substanţe minerale sicative (zinc oxid, barum sulfat şi oxid de fier 1%. 14%.

B. — Benzol, esenţă terbentină 20%.

Reşine, (colofonium şi copal in părţi egale) 25% chinoros (negru uşor) 0,6—1,2%.

Pentru fabricarea acestei culori se procedează astfel:

Cu o maşină specială se freacă oleul de in şi cu oxizii metalici pe de o parte, pe de altă parte se disolvă reşinile in amestecul de benzol şi esenţă de terbentină.

Se amestecă soluţia de reşine cu masa oleo-oxido metalica se agită bine şi in urmă se adaogă chinorosul in cantitate suficientă pentru a obţine nuanţa dorită (in general variază pentru vopseaua de care e vorba aci dela 0,6—1, 2%).

r) Plata încălţămintei adusă de rezervişti complectaşi şi miliţieni, la mobilizare D. M. No. 391 M. O. 21 R. 1914.

s) *Cojoacele şi căciulele* distribuite corpurilor pentru mobilizare, a se păstra atârnate pe sârmă în magazii sau poduri bine aerisite. Cele ce sunt umede se vor usca. Să se scoată afară pentru scuturare şi aerisire cât de des, pentru a fi ferite de molii. Ord. M. 28720 (1914 D. Int.)

t) *Materiale* Măsurile ce trebuesc luate la expedierea şi primirea materialelor de tot felul să se plumbuiască expediţiile iar constatările asupra verificărei ambalaj şi greutate să se facă de primitor în momentul ridicărei de la gară dresând actele legale M. O. 5 R. 1915.

u) Obiecte și materiale diverse pentru mobil. înregistrarea lor M. O. 9 și 10 R. 1916.

v) Găleţile de pânză pentru transport apă M. O. 30 R. 1915..

x) Sacii de efecte la trupele de cavalerie, să se înlocuiască cu dosuri de pernă M. O. 3 R. 1916.

y) Scăderea efectelor de echipam. pierdute în timpul camp. 1916—1918 M. O. 27 R. 1918.

z) Confiscarea pieilor rău tăbăcite și îngreuiate prin mijloace frauduloase M. Oficial 132/1916.

Nota 9. — *Uniforme.*

Regulamentul uniformelor în armată; din anul 1912. apărut în broşură separată.

Modificări:

1. Ofiţerii asimilaţi, când sunt îmbrăcaţi cu mantaua, poartă cingătoarea încinsă peste manta, având atârnătorile petrecute sub clapa buzunarului stâng. M. O. 1 R. 1913.

2. Săbiile plotonieri din trupele pedestre și elevii administraţie, vor fi la fel cu acele ale ofiţerilor din trupele călări, însă nebrunate. M. O. 1 R. 1913.

3. Ţinuta de ceremonie se întrebuinţează de trupă numai în părăzi și gărzi de onoare. — Pentru ţinuta de serviciu a zilei și cea de campanie se adoptă pentru toate armele tunica de postav verde-cenuşiu.

Sabia ofiţerilor din toate armele va fi cea prescrisă la art. 44 regulamentul uniformelor adică sabia ofiţeri trupe călări. Plotonierii vor avea sabia ofiţeri armei respective, însă numai cu o singură atârnătoare . I D. 901 M. O. 5 R. 1913.

4. Semnele prescrise de art. 44 regul. uniformei pentru diferite specialităţi și funcţii grade inferioare se vor confecţiona din postav verde pentru vânători și grăniceri, negru pentru artilerie și roşiori și roș pentru celelalte arme și servicii. I. D. 1125 M. O. 6 R. 1913.

5. Aplicarea a parte din dispoziţiile coprinse în regulam. uniformei și corpul jandarmeriei rurale. M. O. 7 R. 1913.

6. Uniformele inspector muzici și șef de muzică principal. M. O. 13 R. 1913.

7. Semnele distinctive pentru școala maeștrilor militari. M. O. 13 R. 1913.

8. Purtarea pulpărelor particulare de către tineri cu termen redus. M. O. 13 R. 1913.

9. Tunicile pentru ordonanţele ofiţereşti. M. O. 13 R. 1913.

10. Semnele distinctive ale uniformei unităţilor de obuziere uşoare şi artil. călăreaţă. M. O. 14 R. 1913.

11. Portul bluzei verzi-cenuşii şi cu chipiul alb de dril M. O. 15 R, 1913.

12. Coiful pentru generali grăniceri şi jandarmi rurali. M. O. 18 R. 1913.

13. Semnele distinctive ale uniformei art. obuziere artilerie de munte şi cetate. M. O. 29 R. 1913.

14. Portul ţinutei regulamentare pentru ofiţerii ce vin din provincie în capitală. M. O. 33 R. 1913.

15. Tunicile pentru pompieri (se vor distribui numai din cele castanii, nu şi verzi). M. O. 33 R. 1913.

16. Modificarea art. 76 şi 78 din regulàm. uniforme relativ la petlitele dela mantale şi chipiu elevii şcoli. M. O. 2 R. 1914.

17. Modificarea art. 66, relativ la uniforma ordonanţelor ofiţereşti M. O. 3 R. 1914, în cuprinderea următoare:

Pentru ordonanţele ofiţereşti va fi o singură uniformă, aceea a infanteriei, cu singura deosebire că epoletul de la bluză, tunică şi mantaneasă înlocuit printr'un contra-epolet de postav roşu, lat de 60 mm şi lung de 70 mm, cusut în curmeziş pe mijlocul umărului, fără a se arăta pe el numărul [illegible] corpului din care face parte.

18. [illegible] la medici, veterinari şi farmacişti şi a baionetei prin sabie la elevii inst. med. militar M. O. 21 R. 1914.

20. Echipamentul de campanie, pe timp de iarnă, a ofiţerilor şi trupei: chipiul inoale, căciula, vestonul, cojocel şi semne distinctive la pelerine M. O. 29 R. 1914.

21. In anumite ocazii şi după ordine speciale cingătoarea de campa. cu revolv. şi binoglu. se pot înlocui prin brâu, şarfă şi ledunică după arme când se poate purta ţinuta şi placa cu decoraţii, insemnele de comandor la gât şi placă de mare of. mare cruce M. O. 14 R 1915.

22. Colonelii Comand. de brigade vor purta la chipiu soare metal alb la mijloc având o stea de metal galben şi dublu lampas M. O. 14 R 1915.

23. Vestonul cu guler de blană se poate purta şi cu guler postav M. O. 28 R 1915.

24. Impachetajul de campanie la trupele de cavalerie M. O. 28 R. 1915.

25. Uniforma art. grea ca a art. de câmp M. O. 34 R 1915.

26. Portul capelei şi centuronului de către Plut. majori şi Plut. din toate corpurile M. O. 4 R. 1916.

27. Uniforma medicilor, vet. şi farm. Plutonieri M. O. 10 R 1916.

28. Modificarea uniformei ofiţerilor M. O. 12 R 1916

29. Semnele distinctive la trupa Comp. sanit. spitalu militar Buc. M. O. 19 R 1916.

30. Semnul distinctiv pentru ofiţeri şi personalul civil din M. R.—M. O. 20 R. 1916.

31 — Semnul dist. ofiţerii regiment tracţiuni automob. (R. T. A.) M. O. 35 R. 1917.

32. Semnul distinctiv al invalizilor de război M. O. 21 R. 1918.

33. Introducerea definitivă în ţinuta de camp. a ofiţerilor cingătoare de piele Md. Francez M. O. 37 R. 1918.

34. Introducerea insignilor la regim. vânători de munte a literilor „M. V." — M. O. 9 R. 1919.

Anexa lit. P

Art. 152

Instrucţiune pentru timbrarea efectelor de toate categoriile

Efectele de diferite categorii ale echipamentului li se aplică, după felul lor, timbrele următoare:

a) Timbrul cu inscripţia corpului;
b) Numărul de serie;
c) Numărul matricol;
d) Anul de confecţie;
e) Mărimea sau talia.

Timbru cu inscripţia corpului se aplică de ofiţerul cu îmbrăcămintea pe orice efect al echipamentului, în forma următoare: R. 7. A, în momentul când efectul s'a înmagazionat şi înscris în registre.

Fiecare literă şi cifră dela acest timbru va avea 20 milimetri dimensiune.

Numărul de serie se aplică pe toate categoriile de efecte, afară de micul echipament, de către ofiţerul cu îmbrăcămintea în momentul distribuţiei la sub-împărţirile corpului; acest număr se aplică sub timbrul corpului, prin cifre arabe, în dimensiune de 15 milimetri fiecare cifră.

Numărul matricol se aplică la companii (baterii şi escadroane) pe toate efectele de micul echipament şi pe cele de îmbrăcăminte din garnitura de cazarmă, sub timbrul corpului, în dimensiune de 10 milimetri fiecare cifră.

Anul de confecţie se aplică pe efectele de îmbrăcăminte prin înscrierea anului în cifre arabe şi în dimensiuni de 15 milimetri fiecare cifră.

Inscrierea se face:

La atelierul central de confecţie şi la cele sucursale pentru toate efectele ce se confecţionează acolo.

In atelierele corpurilor de trupă pentru toate efectele ce confecţionează singure.

La depozitul central de echipament pentru încălminte şi toate efectele de orice categorie, afară de îmbrăcăminte.

Timbrul anului de confecţie se aplică la mijlocul spatelui pentru efectele de îmbrăcăminte iar celorlalte efecte pe partea care se poate conserva până la ultimul an de serviciu; la încălţăminte însă se va aplica pe mijlocul tălpei.

Mărimea sau talia se aplică pe toate efectele cari se confecţionează sau se aprovizionează în diferite mărimi sau tălii, prin cifre arabe de 10 milimetri şi cari cifre se pun sub anul de confecţie.

Operaţiunile timbrărei au loc la corpuri, depozit şi ateliere, după cum s'a zis pentru anul de confecţie.

Data puneri în serviciu este aceea când efectul se distribue asupra omului (sau se pune în serviciu, când este vorba de harnaşament şi cazarmament) şi care dată se trece în registru respectiv.

Dela regulile de mai sus face excepţie armătură care se primeşte seriată şi pentru care se ţine un registru de serii model 19.

Notă. — Ordinul Ministerului de Război No. 29273/914 (Dir. Int.).

S'a dat ordin ca toate efectele ce se distribue din depozitul central de echipament să poarte următoarele timbre:

1. Anul de confecție;

2. Mărimea sau talia, pentru acele cari sunt de mai multe mărimi. și

3. Timbrul de admitere la verificarea și primirea efectelor prin comisiunea militară de recepție la atelierul și depozitul central de echipament.

Comandamentul este rugat ca aceste dispoziţiuni să se execute întocmai de corpurile care își confecționează singure efectele în corp, timbrele urmând să se aplice conform cu regulamentul serviciului administrativ.

In conformitate cu acelaș regulament se vor mai aplica la corpuri.

a) Timbru cu inscripția corpului, în momentul când efectele se înmagazinează și înscrie în registre.

b) Numerile de serii pe toate efectele afară de cele de mic echipament, se aplică de ofițerul cu îmbrăcămintea în momentul distribuției la sub-unitățile sau unitățile corpului.

c) Data punerei în serviciu este aceia a distribuției de efecte și se aplică tot de ofițerul cu îmbrăcămintea.

La efectele cari prin natura materialului lor n'ar apare clar timbrul, se coase înăuntru o bucățică de pânză pe care se va aplica timbrul.

Modul cum se execută aplicarea numărului matricol și de serii

Micul echipament

Aplicarea numărului matricol pe efectele din această categorie se face astfel:

Cămașa, pe partea stângă lângă bandă în dreptul nasturelui al 2-lea,

Ismenele, pe betelie în partea stângă aproape de încheietoare.

Obiele de pânză, la unul din colțuri.

Obiele de flanelă, pe un petic de pânză cusut la unul din colțuri.

Ciorapii de lână, pe un petec de pânză cusut în faţa carâmbului sus şi la distanţă de 5 centimetri, drept la mijloc

Ştergarul şi Batista, la unul din colţuri.

Mănuşile, pe un petec de pânză cusut pe partea d'înăuntru care intră sub mâneca şi îmbracă dosul mânei.

Periile, pe mijlocul uneia din (dungi) muchii. (Cu aparatul Ressel. vezi instrucţii de mai jos).

Chinga, pe pielea care ţine catarama de corpul chingei

Celor lalte obiecte de curăţenie, pansamentul cailor etc. li se vor aplica numărul matricol acolo unde l'ar putea primi fără inconvenient.

Toate peticele de pânză pe cari se aplică numerile matricole vor fi: pentru o cifră, de 25 milimetri; pentru două de 35 milimetri; pentru trei de 45 milimetri, şi pentru patru de 55 milimetri.

Imbrăcămintea

Această categorie cuprinde trei garnituri;

Garnitura de războiu (G. R.) garnitura de serviciu (G. S.) şi garnitura de cazarmă (G. C.).

Garnitura de război se păstrează neseriată în magaziile corpurilor pe compănii şi aranjate pe mărimi şi anii de confecţie.

Efectele din garnitura de serviciu vor primi, la distribuirea lor la compănii, numărul de serie, care se va aplica sub timbrul corpului astfel:

Mantalele, tunicele, hainele şi vestele pe căptuşeala pieptului, partea stângă sub guler şi în dreptul nasturelui al doilea.

Capişonul, pe un petic de pânză cusut în partea stângă d'înăuntru şi la 10 centimetri departea de fund.

Flanela, pe un petec de pânză cusut în parte stângă a pieptului la mijloc şi la o distanţă de 40 centimetri de marginea dublă.

Bluza de pânză, pe banda dublă a pieptului între nasturele 2 şi 3 de jos în sus.

Pantalonii, pe căptuşeala beteliei în partea stângă lângă încheietoare.

Capela, pe partea stângă a căptuşelei.

Chipiul, pălăria şi căciula pe partea stângă a căp-

tușelei cartonului în interior sau părței din fund; căciula infanteriei pe căptușeală, în partea stângă.

Sapca, pe căptușeală la mijlocul părței stângi, d'asupra benzei de meșină.

Cojocul, pe față lângă guler.

Legătura, de gât, la unul din colțuri.

Cismele, pe dosul cărâmbului din față, sus și drept la mijloc.

Eghiletele, pe dosul cheutoarei, între butonieră și cusătura de eghilet.

Toate peticele de pânză, pe cari se aplică numerile de serie, vor fi de 30 milimetri lățime; iar lungimea celor pentru o cifră va fi de 30 milimetri; pentru două 40 milimetri; pentru trei 50 milimetri, și pentru patru 60 milimetri.

Marele echipament și harnașamentul

Casca și *coiful* pe fund.

Raniță, pe partea stângă a captușelei capacului, la mijlocul gurei buzunarului și paralel cu partea de sus a raniței.

Centuronul, pe partea interioară, în stânga și la 10 centimetri de încheietoare.

Port-baioneta și *port-pumnalul*, pe partea de dedesubt la mijloc.

Cartușierele, la mijlocul părței interioare a capacului

Cureaua de pușcă și *carabina*, la mijlocul părței interioare.

Sacul de merinde, pe capac în interior, la mijloc.

Bidonul, pe partea interioară a curelei lângă catarama.

Gamela-marmită, la partea stângă a urechei prin care trece cureaua dela raniță.

Gamela individuală, la partea stângă a uneia din urechi.

Toba, la podulețul cheiei.

Cornul și trompeta, pe partea exterioară a circonferinței celei mari.

Cortul individual, la unul din colțuri.

Șeoua, pe pulpana din stânga ce acoperă țestul și în partea ei exterioară.

Şambraca, pe căptuşeală în partea stângă d'inainte.

Căpăstrul, pe botniţa căpeţelului înăuntru.

Pătura de cai, pe bantă, la unul din colţuri, prin ţifre brodate de maşină cu aţă roşie şi la distanţă de 15 centimetri de margine.

Hamurile, pe partea interioară a pieptului şi partea superioară a jugului.

Tocul de lance şi *de revolver*, la mijlocul părţei interioare,

Cazarmamentul

Pătura individuală, pe bandă, la unul din colţuri, prin ţifre brodate la maşină cu aţă roşie şi la distanţă de 15 centimetri de margine.

Salteaua, perna, faţă de pernă şi *cearşeaful*, la unul din colţuri cu ţifrele cari se întrebuinţează la îmbrăcăminte.

Efecte şi obiecte de infirmerie

Efectele de pănză şi *lână*, li se vor aplica numai timbrul corpului în modul arătat la cele de mic echipament, îmbrăcăminte şi cazarmament ale trupei.

Obiectele de metal şi altele în modul cel mai nimerit pentru a nu se strica.

Cele cari nu suferă timbrarea fără a se degrada nu se vor mai timbra.

Se va observa ca efectele şi obiectele să fie marcate astfel ca numărul matricol ori seria să se distingă bine; celor indiscifrabile prin uz, precum şi la efectele primite prin diferite împrejurări dela alte corpuri, li se va tăia vechiul număr printr'o linie orizontală, aplicându-se sub el cel nou.

Cifrele pentru aplicarea numărului matricol şi de serie, precum şi a celor pentru iniţialele corpului şi serviciului, vor fi de alamă, în dimensiile prevăzute prin prezenta instrucţie; pentru înlesnirea aplicărei lor pe efecte vor avea fiecare mânere de lemn, iar numărul şi iniţiala corpului ambele vor fi fixate la un singur mâner tot de lemn.

Accesoriile pentru timbrarea efectelor

Atât cerneala, cum şi timbrele cu cutiile lor complecte, se vor înfiinţa şi întreţine din fondul de întreţinere

Următoarea compoziţie dă o cerneală de mareat care nu se şterge, conservându-se mult timp.

Uleiu de arachide . . . . . 1000 grame
Negru de fum. . . . . 50 „

Se sfarmă într'o piuliţă (în care de obiceiu să pisează droguri în farmaciile corpurilor) 50 grame de negru de fum cu 150 grame uleiu de arachide până la complecta dispariţie a grunjilor, se adaugă în urmă restul uleiului şi se amestecă perfect.

Instrucţiuni ministeriale relativ la seriatul efectelor de pielărie, curelărie şi harnaşament cu aparatul Ressel, ca complectarea instrucţiunilor din anexa lit P din regulament

(M. O. p. n. No. 33 1900)

Ministerul, fiind întrebat dacă şi efectele de curelărie şi harnaşament trebuesc seriate cu cerneală, după procedeul prevăzut prin instrucţia lit. *p*, anexă la regulamentul de administraţie, ordonă următoarele:

1. Toate efectele de pielărie, curelărie şi harnaşament, vor fi timbrate cu aparatul special numit Ressel, aparat care s'a introdus în cele mai multe corpuri de trupă.

Descripţia şi modul de întrebuinţare ale aparatului sunt următoarele:

a) **Descripţia**

Aparatul se compune din:

1 condeiu;
1 creion de platină extra gros;
1 minge de cauciuc;
1 lampă de spirt cu fitil;
1 sticlă de benzină (rezervoriu);
1 dop de cauciuc cu 2 ţevi;
1 cutie pentru aparat, şi
1 bucată ţeavă de cauciuc

b) **Modul de întrebuințare**

După ce aparatul se montează după cum se arată în figura de mai jos, se toarnă benzină curată în sticlă pătrată (No. 1) până la jumătate, se lasă destupată 12 ore (aceasta numai când aparatul e nou), apoi se puue în funcțiune în modul următor:

Creionul de platină înșurupat de mâner (No. 2, se va încălzi câteva secunde la lampa de spirt cu fitil și după aceasta se va pune încet, dar în continu, în mișcare balonnl, No. 3), fără a scoate creionul din flacăra lampei de spirt până ce nu va fi roșu. După ce s'a îoroșit, se face însemnarea scriind cu dânsul pe piele ca și un condeiu obicinuit. Pentru aceasta se cere ca omul care utilizează să știe a scri bine. Corpurile cari au însărcinat un singur om cu aceasta, au izbutit prin obicinuință ca să aibă o foarte frumoasă timbrare.

Creionul aparatului, când este nou, se înroșește mai cu anevoință; pentru aceasta trebue încălzit ori de câte ori va înceta roșirea lui în timpul funcționărei; trebue de asemenea observat a nu se mai mânui prea apăsat balonul căci se poate înroși creionu[1] prea tare, ceeace îl degradează foarte curând.

2. Timbrarea efectelor de pielărie curelărie și hrănașament prin încrustare sau fer cald slăbind rezistența materialului, este cu totul oprită.

3. Cu acest aparat se va face timbrarea și a altor efecte cari o pot suferi cum sunt. periele de cisme, haine și de cai.

4. Corpurile cari nu au, își vor procura aparatul plătindul din fondul de întreținere.

Aceasta instucțiune se consideră anexă la regulamentul de administrație. iar publicarea ei prin *Monitorul Oastei* ține loc de notificare.

Efectivele pentru cari se fixează numerile de serii ale echipamentului de toate categoriile și ordinea lor pe companii

Efectivele pentru cari se fixează numerile de serii ale echipamentului vor fi următoarele;

a) Pentru efectele de îmbrăcăminte şi mare echipament se are în vedere efectivele de război prevăzute în regulamentul de mobilizare;

b) Pentru şeile de călăreţi (toată trupa de cavalerie, şeile de trăsuri la artilerie tren, etc.) se are în vedere efectivul de război al călăreţilor; iar pentru păturile pe cai se are în vedere efectivul de război al cailor;

c) Pentru hamuri se are în vedere efectivul de război al trăsurilor;

d) Pentru efectele de cazarmament se are în vedere efectivul de pace;

e) Pentru trăsuri şi vase se are în vedere efectivul de război al acestora.

Ordinea numerilor de serii pe companii va fi următoarea:

1) Se începe seria No. 1 cu compania sau plutonul A. R, căruia i se destină seriile dela No. 1 până la efectivul său de război sau de pace, după cum este vorba de efecte cari se distribue pe efectivul de război sau pe cel de pace, plus o rezervă de numere de serii de 10 la sută. Vezi modificarea de mai jos).

Compunia I (bateria, escadronul, etc.) începe cu numărul de serie următor şi până la maximul efectivului său de război sau de pace, după cum este vorba de efecte care se distribue pe efectivul de război sau de pace, plus o rezervă de numere de serii de 10 la sută.

Compania II şi următoarele încep dela numărul cel din urmă al precedentei companii şi până la complectarea efectivului său, cum s'a zis mai sus, şi tot aşa mai departe pentru restul companiilor.

In principiu este stabilit că numărul de serie aparţine efectului, iar nu soldatului, care poate avea efectele sale cu diferite numere de serii.

Soldatul nu trebue obligat a ţine minte numerile de serii ce are pe efecte, această ştiinţă o poate avea din libretul de serviciu.

Efectele destinate mobilizărei nu primesc seriile lor decât în momentul distribuţiunei la oameni când sunt

mobilizați; iar în timp de pace, aceste serii se consideră vacante, căci dacă s'ar seria, prin înprospătarea cu partea anuală, seriile ar urma să fie anulate.

Ordinul circ. No. 5 M. O. 6 R. 1901 p. 77.

„Dispoziţiunile prevăzute în intrucţia litera P. din regulam. de admi-ţie, în care s'a fixat ca ordinea seriei echipamentului să înceapă cu compania A. R. în loc de compania I. pentru a se pune în acord cu regul. de mobilizare se modifică precum urmează;

1. Corpurile vor menţine ordinea numerilor de serii pe companii, începând seria No. 1 cu compania I.

2. Secţiunile şi companiele de pompieri dela regim. de artilerie vor lua loc, în ce priveşte ordinea numerilor de serii, în urma ultimei baterii, considerând şi bateria 6, care la unele regimente nu este încă înfiinţată.

3. Ordinul circular No. 9.732 din 4 Noembrie 1900 este şi rămâne revocat.

Publicarea prin *Monitorul Oastei* a acestui ordin ţine loc de notificare, ca făcând parte din intrucţia lit. P. iar corpurile vor introduce această notificare în menionata instrucţie, anexă la regulam. de administraţie.

Anexa lit. R

Art. 214 R. A.)

Instrucţiuni asupra încheerei gestiunei ofiţerului cu îmbrăcămintea întocmirea situaţiilor de echipament infirmerie şi armătură cum şi a comptului de gestiune în materii. Verificarea comptabilităţi îmbrăcămintei de ofiţerii pe intendenţă.

După terminarea fiecărui exerciţiu ofiţerul cu îmbrăcămintea în primele zile a exerciţiului ce începe procedează la încheierea registrului compt deschis cu companiile pe exerciţiul expirat în care scop, împreună cu fiecare comandant de companie, controlează dacă operaţiile de distribuţii şi reintegrări, urmate în cursul anului între companii şi magazia corpului făcute atât în registrul de detail cât şi în comptul deschis, concordă între ele, şi apoi, făcând balansa, stabileşte rămasul a-

supra companiei pentru fiecare categorie şi care trebue să fie acelaşi atât în registrul de detail cât şi în registrul compt deschis, după care apoi certificându-se în litere rămasurile din ambele registre la fiecare categorie se semnează atât de comandantul companiei cât şi de ofiţerul cu îmbrăcămintea.

Terminată încheierea comptului deschis cu companiile, ofiţerul cu îmbrăcămintea procedează la încheierea registrului de primiri şi consumaţii trecând în urma operaţiilor de primiri şi scăderi stările sumare de distribuţiii şi reintegrări, face apoi balansa între totalul scăderilor şi a primirilor împreună cu reportul din anul precedent la fiecare capitol, stabilindu-se astfel rămasul asupra magaziei corpului.

*Intocmirea situaţiilor *)*

Situaţiile model 39, 39, bis şi 384, cerute de art. 159 din regulament, se întocmesc de catre ofiţerul cu îmbrăcămintea, în urma încheierei registrelor, în cât cinci exemplare, din cari: unul pentru corp, unul pentru corpul de armată, unul pentru divizie şi două pentru minister (din cari unul la direcţia 7-a intendenţă şi altul la marele stat-major). (Vezi nota 1 de mai jos).

Aceste situaţii au de scop a arăta în total, pe corp starea efectelor de diferite categorii.

Situaţiile model 39 bis şi 384 coprinde două părţi:

Partea I. Arată raportul din exerciţiul precedent, care trebue să fie egal cu rămasul din situaţiile anului precedent şi toate operaţiile de primiri şi scăderi ce au avut loc în cursul anului, bine înţeles fără distribuţiile şi reintegrările ce au avut loc la corp; (clasarea efectelor se trece) apoi făcându-se balansa, rezultă rămasul asupra corpului la ultima zi a exerciţiului, rămas care trebue să fie egal cu rămasul din registrul compt deschis (recapitulativ pentru fiecare categorie), adăugat cu rămasul din registrul de primiri şi consumaţii dela fiecare capitol.

Partea II. Totalul efectelor de toate categoriile care trebue să fie egal cu rămasul din partea I: acest total

*) Vezi şi adnotaţiunile de sub art. 159 R. A.

este aşezat după starea în care se află: pe garnituri, pentru efectele de îmbrăcăminte, pe anii de serviciu ce mai au a face, pentru efectele de celelalte categorii şi în noui, bune şi afară din serviciu, pentru efectele cari n'au fixată durata de serviciu.

Situaţia de armătură model 39 cuprinde şi dânsa două părţi:

Partea I. Reportul din exerciţiul precedent, apoi toate primirile în ordinea în care a avut loc în cursul anului, totalul primirilor împreună cu reportul, scăderile în ordinea în care a avut loc, totalul lor, şi apoi, făcând balansa, rezultă rămasul la ultima zi a exerciţiului.

Partea II. Coprinde rămasul aflat asupra companiilor după registrul compt deschis (recapitulaţia armătura), rămasul după registrul de primiri şi consumaţii; totalul acestor două rămasuri trebue a fi egal cu rămasul dela partea I.

Nota. 1 — După nomenclatura imprimatelor în vigoare, situaţia de armătură Md 39 e prevăzută la cap. II. art. 20, iar situaţiile Md. 39 bis pentru efectele de toate categoriile, precum şi situaţia Md. 384 pentru efectele de infirmerie, sunt prevăzute la cap. II, art. 43.

Relativ la numărul exemplarelor în cari urmează a se întocmi aceste situaţii, vezi notele de sub art. 159 R. A. din acest manual.

Nota 2. — Relativ la modul cum trebue a se întocmi situaţiile de echipament, este cir. M. O 12 R. 1897 în cuprinderea de mai jos. A se observa însă că, această circulară fiind anterioară R. A., aliniatul 2 fiind contrar regulamentului, este dela sine desfiinţat.

„Pentru ca situaţiile anuale de echipament ce se trimit la minister, să fie uniforme, se pune în vedere corpurilor de trupă pentru executare şi comandamentelor pentru priveghiare şi direcţiune, cele de mai jos;

1) Nomenclatura şi ordinea înscrierei în situaţia echipamentului a efectelor de toate categoriile va fi acea prevăzută de regulamentul de administraţie.

2) Procesele-verbale încheiate de ofiţerii de intendenţă cari sprijin operaţiunile de clasare a diferitelor efecte, vor face menţiune de felul şi cantităţile efectelor pentru cari s'au dat ordine de distribuţie, dar pe cari corpurile de trupă, din împrejurări oarecari, nu le-au primit până la ultima zi a anului.

3) Decizia ministerială cu No. 118 din M. O. No. 33 din 1893 fixează nomenclatura atelajelor pentru trăsurile serviciului armatei; numai cu aceste numiri harnaşamentul de această cate-

gorie să se înscrie în situaţiile de echipament şi nici o altă numire nu se va întrebuinţa.

4) Pentru a înlesni verificarea situaţiilor în birourile ministerului, în dreptul însemnărilor de primire, se va nota ordinul ministerului pe baza căruia corpul a făcut primirea.

5) Situaţia de echipament fiind baza de a stabili trebuinţele în vederea completării echipamentului de toate categoriile pe efectivul de război se va pune toată atenţiunea la formarea lor, pentru ca ele să fie exacte şi să reprezinte realitatea echipamentului fiecăruia corp de trupă. Publicitatea prin Monitor ţine loc de notificare„.

Nota. 3. — Relativ la întocmirea situaţiunilor model 384, de către spitalele militare ce ţin contabilitate în materii pentru efectele şi obiectele spitaliceşti aflate asupra lor, vezi D. m. 268 M. O. 54 of. 1897 p. 1027.

Nota 4. — Relativ la formarea sit. de echipament sunt şi ordinele explicative de mai jos a corpului 3 armată, cari pot fi de folos la întocmirea acestor acte.

a) Ord. C. No. 22664 din 1905.

1) Actele gest. materii a se înainta la timp conform art 243 R. A. şi art. 57 regulamentul cont. materii (colecţii legi p. 1082).

2) Actele şi registrele să fie bine cartonate şi anume: Comptul de gestiune, situaţiile de echipament şi extrasul după registrul de pr. şi consum, în caz că se primesc necartonate dela depoz. impr., vor avea ca anvelope hârtie colorată groasă

Dosarele de acte mai voluminoase vor fi bine cartonate, conform ord. circ. no. 25 M. O. p. r. 14 din 1902. iar cele cu puţine acte vor avea e anvelopă ca mai sus.

3) Extrasul va fi întocmit pe un format de mărimea contului de gestiune, nu mai mare şi nici cu scoarţe mai groase.

4) Tablourile de rămase, vor fi întocmite pe coale de hârtie. Echipamentul va fi înscris în ele la rând şi cu aceleaşi numiri ca în contul de gestiune. Aceste tablouri se vor face în dublu, iar în inventar se trece numai unul pentru minister, celalt se anexează pe lângă report căci rămâne la corpul armată.

5) Inventarul se face în dublu, întocmit după modelul din ord. circ. No. 25 de mai sus.

6) Conform ord. minist. No. 31103, corpurile vor înscrie în libretele de echip. galoanele transformate în perechi de la materii prime.

Asemeni se vor înscrie în libret şi tuburile scăzute dela cartuşe în cantităţile găsite după tragere.

7) Actele gestiunei se vor înainta complecte şi în regulă, imediat ce s'a verificat de of. intendenţă. Diviziile se vor asigura de acestea înainte de ale trimite la corp. armată. Cele găsite în neregulă se vor înapoia în comptul comptabilului sau a divizilor dacă nu le-ar fi observat bine.

b) Ord. corp. 3 No. 5046 din 1906.

1. *Relativ la clasament.* Din spiritul şi litera art. 141 şi 145 R. A. rezultă că efectele primite de corp ca parte anuală se înscriu la războiu, chiar şi acele distribuite ca supliment în locul celor pierdute din forţă majoră şi cele date peste partea anuală pentru sporire de efectiv, din acestea dar corpurile iau cantităţile cuvenite ca partea anuală conform I. D. No. 1413 M. O. 9 p. r. 1905, cum şi cantităţile ce s'a aprobat prin ordine speciale de minister pentru sporirea efectivului sau alte cauze.

In situaţiile de echipament la No. 4 „Clasamentul efectele" se înscriu cu intitulaţiile categoriilor şi în ordinea nomenclaturei apoi se trec cantităţile în coloanele respective, cum arată imprimatul, adică:

1) Cantităţile în total coloana I.

2) Cantităţile aflate în magazie ne date în serviciu în coloana noi şi bune.

3) Cantităţile garnitura războiu în coloana garnitura războiu.

4) Cantităţile aflate în serviciu în coloana serviciu şi cazarmă, apoi cele de categoria 4, 5 şi 6, se mai trec şi în celelalte coloane la anii ce au a mai servi.

Numai astfel ministerul şi comandamentul este în măsură a cunoaşte starea echipamentului aflat asupra corpurilor de trupă la orice trebuinţă.

Totdeauna corpurile vor mai avea în vedere ca efectele ce se distribue după anume ordine speciale cu destinaţia hotărâtă pentru garnitura războiu sau pentru mobilizare, asemenea efecte se înscriu tot la garnitura de războiu şi ele sunt considerate ca proprietatea Statului cum se prescrie la pagina 305 din regulament, din care nu se pot lua nici o cantitate, fără aprobarea ministerului.

Efectele întrebuinţate eventual după ordine *speciale* se înscriu cele de îmbrăcăminte în coloana *bune* urmând a se lua ca parte anuală în exerciţiul următor, tot în aceeaşi coloană la anii de serviciu ce se vă hotărâ de şeful corpului împreună cu ofiţerul de intendenţă verificator, pentru înlocuirea celor scăzute.

Galoanele de aur, de argint şi lână dela categoria I se înscriu în metri şi milimetri şi în coloana războiu, nasturii de metal se înscriu şi în coloana noi, cei daţi din depozitul central de echipament, dacă se vor da noi.

Comptul de gestiune în materii *)

Este anual pentru fiecare corp de trupă şi coprinde efectele de toate categoriile şi armătură aflate asupra corpului.

In el se arata: rămasul la ultima zi a anului ex-

*) Vezi şi adnotaţiunile de sub art. 160 R. A.

pirat pentru fiecare fel de efecte, primirile și scăderile, în total pentru fiecare categorie. cari au avut loc în cursul anului, apoi rămasul la ultima zi a anului ce se încheie, cum și starea în care se află efectele; pe garnituri, pentru efectele de îmbrăcăminte, și în noui, bune și afară din serviciu, pentru efectele din celelalte categorii, în felul următor:

Cele aflate în magazia corpului, și cari nu au fost puse în serviciu, la noui, cele puse în serviciu, atât din magazia corpului cum și cele aflate în serviciu la companii și prin urmare putând servi, la bune, iar cele cu termenul împlinit și numai putând servi, în afară din serviciu.

In coloana observațiilor trebue să se arate în dreptul fiecărui efect la ce pagină din dosarul actelor justificative de primiri și scăderi se află actul ce sprijină operația.

Acest compt de gestiune se întocmește de ofițeru[1] cu îmbrăcămintea. după ce a terminat încheierea registrelor și întocmirea situațiilor arătate mai sus. Toate acestea trebue să fie încheiate și gata întocmite cel mult până la 20 Aprilie al fiecărui an, când ofițerul cu îmbrăcămintea le prezintă ajutorului comandantului de corp pentru verificare; acesta se încredințează că toate operațiile în scripte, situații și comptul de gestiune sun sprijinite pe acte legale că rămăsurile aflate asupra companiilor și în magazia corpului sunt acelea din registre având în vedere recesămintele făcute în cursul anului; observă dacă actele întocmite pentru sprijinirea operațiilor sunt acte legale. Asigurându-se de exactitate și semnând de verificare toate registrele, situațiile și comptul de gestiune, le prezintă șefului corpului spre a semna de vedere raportându-i în acelaș timp despre starea în care se află întregul echipament al corpului și observațiile ce a făcut în privința necesităților ce ar fi având corpul relativ la echipament.

Nota 1 — *Relativ la întocmirea comptului de gestiune*, vezi ord. No. 17 M. O. 15 R. 1903 p. 195

„Prin modificarea adusă imprimatelor armatei, s'a întocmit un singur model pentru registrul gestiunei in materii (Cap. II art. 24 din nomenclatura) atât la depozite cât și la corpurile de trupă.

In ceace privește corpurile de trupă se va avea în vedere că la întocmirea acestui compt de gestiune, efectele să se înscrie în totalul într'o singură rubrică, fără a li se indica clasamentul lor, de oarece aceasta se vede pe situațiile de echipament, astfel, în coloana «Aflate» se vor trece în total într'o singură rubrică efectele aflate la 1 Aprilie a anului expirat în coloane „Intrare" și „Eșire" se vor trece asemenea numai intrările și eșirile reale conform art. 160 din regulamentul administrativ; iar în coloana „Rămase" totalul efectelor ce rămân asupra corpului la 31 Martie a anului respectiv.

In ceeace privește depozitele și stabilimentele centrale compturile de gestiune în materii se vor întocmi ca și în trecut, indicându-se valoarea materialelor și obiectelor.

2. Relativ la trecerea în compturile de gestiune a uneltelor portative de săpători și a trăsurilor de terasieri, vezi D. M. No. 64 M. O. 14 R. 1898 p. 182 se trec toate în comptul de gestiune afară de accesoriile trăsurilor.

3. Relativ la trecerea în comptul de gestiune de către ofițerul de intendență a sumelor sau materialelor delapidate, vezi ord. circ. No. 6176 M. O. 8 R. 1899 p. 47.

4, Relativ la formarea gestiunilor în materii detoate corpurile și serviciile care posed biblioteci, muzee instrumente de fizică și chimie, vezi ord. cir. No. 164 M. O. 8 R. 1899 p. 50.

Se exceptează bibliotecele corpurilor de trupă, pentru care nu se formează gestiune în materie.

Nota 2.— *Relativ la conturile de gestiune*, vezi D. M. 61 M. O; 7 R 1909 și anume :

Ca urmare la circulara No. 6176 inserată în „Monitorul Oastei» partea regulamentară No. 8 din 1899 și No, 487 din 5 Mai 1899, și având în vedere cele prevăzute în adresa parchetului Inaltei Curți de conturi No. 120 din 12 Fevruarie a. c. se hotărăște cele ce urmează :

1. Pe pagina întâi a contului de gestiune, fie în bani sau materii se va nota numele și pronumele contabilului, numărul deciziunii de numire și Monitorul Oastei în care e înserată această deciziune.

2, In cazul de sunt mai mulți contabili se va nota fiecare în parte și se va anexa la gestiune și procesele-

verbale de predarea între contabili, cari vor fi cusute la pagina întâia a contului de gestiune.

3. In cazuri de deficit, pe lângă actele ce se întocmesc de ofiţerul de intendenţă cu ocazia constatărilor de deficite în bani şi materiale, să se certifice deficitul constatat de către ofiţerul verificator chiar pe contul de gestiune al contabilului, arătându-se în mod detailat suma sau materialele lipsă şi valoarea lor care urmează a se imputa.

Verificarea contabilităţei în materii de către ofiţerii de intendenţă

La 25 Aprilie al fiecărui an corpurile vor avea neapărat încheiate atât comtabilitatea în bani cât şi cea în materii. Comandamentele vor da cuvenitele ordine ca cu începere dela data citată, ofiţerii de intendenţă să meargă la corpurile ce le au în supraveghiere administrativă şi să înceapă verificarea.

Relativ la verificarea comptabilităţei în materii, ofiţeri de intendenţă se vor asigura mai întâi : dacă operaţiile din registrul compt deschis cu companiile corespund cu acelea din registrul de detaliu al fiecărei companii, dacă distribuţiile şi reintegrările sunt sprijinite çu bonurile şi buletinele comandanţilor de companii, dacă rămasurile asupra fiecărei companii sunt certificate de fiecare comandant de companie şi ofiţerul cu îmbrăcămintea, atât în registrul compt deschis cât şi în registrul de detail după care apoi ofiţerul de intendenţă verificator pune sigiliul şi semnătura sa pe ambele registre la fiecare capitol în parte şi numai atunci bonurile şi buletinele se desfiinţează. Neîndeplinirea acestei formalităţi de către ofiţerul verificator îl face responsabil.

Tot cu această ocazie ofiţerul verificător se asigură dacă stările sumare de distribuţiuni şi reintregrări pentru fiecare categorie cuprinde exact cifrele înscrise în registrul de detaliu şi acel compt ca distribuite şi reintegrate, apoi fiecare stare sumară este vizată cu sigiliul şi semnătura sa pentru exactitate.

Terminată această verificare, procede la verificarea registrului de magazie şi se asigură mai întâiu dacă

rămasurile din anul expirat sunt bine reportate în registrul anului ce se verifică; observă dacă toate operațiile de primiri și scăderi sunt sprijinite pe acte legale, dacă în livretul de echipament sunt trecute toate primirile făcute în cursul anului și la data când ele au avut loc; apoi se asigură dacă cifrele înscrise în registrul de magazie, ca distribuiri și reintregrări în corp, sunt exact acelea din stările sumare ce au fost deja verificate.

După aceasta, înainte de a face balansa și a stabili rămasul în magazii pentru fiecare categorie de efecte, se asigură dacă clasarea efectelor de îmbrăcăminte s'a făcut în conformitate cu art. 147 și 148 din regulament, cum și dacă efectele ce au împlinit termenul de durată reglementar, trecute a se scoate din serviciu, sunt în adevăr în stare a nu mai putea servi. In cazul când ar constata că s'a clasat în mai mult ca partea anuală la care ar fi avut drept corpul, și când și din anul precedent nu ar fi rămas rezervă, reîntoarce efectele ce s'ar fi clasat mai mult la clasa ce aparțineau, tot asemenea și efectele ce ar constata că mai pot servi încă; apoi stabilește rămasul în magazie la fiecare capitol, semnând și aplicând sigiliul său.

In urmă trece la verificarea situațiilor și a comptului anual de gestiune, se asigură că reporturile, atât în situații cât și în comptul de gestiune, sunt întocmai cu rămasurile din ultima zi a anului precedent, toate înscrierile făcute prin situație și comptul de gestiune sunt în concordanță cu acelea din registrul compt deschis și registru de primiri și consumații și că rămasul din comptul de gestiune anual este egal cu acel din situații.

Verifică încă extrasul anual de primiri și scăderi după registrul de primiri și consumații, care să trimite ministerului.

Odată verificarea terminată, ofițerul de intendență procedează la facerea recesământului la parte din efecte atât în magazia corpului cât și la unele din companii ce va crede; rezultatul recensământului se va consemna în anume proces-verbal, în care va arăta la ce anume efecte a făcut recesământ și dacă rezultatul recensă-

mântului concordă cu rămasul în magazie la acele efecte sau a găsit vre-o diferență; ofițerul verificator este responsabil de o potrivă cu comptabilul când s'ar constata în urmă că a fost oarecare diferență la recesământul făcut acelor efecte și nu s'a arătat.

Nota 1. — Relativ la înregistrarea din oficiu la g. r. a efectelor provenite din economii, vezi M. O. 5 R. 1898 p. 102, publicat în acest manual la notele de sub art 145 R. A.

Nota 2. — *Extrasul anual din registrul de primiri și consumații* (Cap. II art. 64) se întocmește după registru de primiri și consumații și se formează după modelul din situația de echipament, partea I.

În el se trec numai primirile și scăderile reale, din cursul exercițiului; fără transporturi, fără operațiunile de distribuții și reintegrări după stările sumare și fără clasament.

Se trec efectele înregistrate ca economii și cele primite prin transformare ca galoanele.

Se trec toate categoriele echipamentului și la fiecare categorie se înscrie primirile apoi scăderile cu arătare de ordinele în baza cărora s'a făcut operațiunele.

Se totalizează atât primirile cât și scăderile la fiecare categorie. Aceste totaluri trebue să fie egale cu cele din contul de gestiune de la intrări sau eșiri.

Nu se face nici o distincțiune de starea efectelor, căci am arătat că se formează după situația de echipament partea I și nici acolo nu se face această distincțiune, ci numai la partea II a situației. El se înaintează ministerului, odată cu actele gestiunei pentru a servi la controlul gestiunilor.

Tablou de rămasuri.

Se formează întocmai după contul de gestiune, trecându-se rămasurile asupra corpului la 31 Martie a anului ce se închee, adică cantitățile resultate în ultima coloană a contului de gestiune.

Se trec rămasurile la toate categoriile de efecte întocmai cum sunt prevăzute în el. Acest tablou se formează în dublu exemplar și se înaintează odată cu celelalte acte a gestiunei în materii trecându-se în inventar.

Destinația actelor

La finele fiecărui exercițiu actele cari stabilesc gestiunea în materii a corpului, după ce a fost verificată de ofițerul de intendență însărcinat cu supravegherea administrativă, se înaintează corpului de armată.

Aceste acte sunt:
Situaţiile de echipament, în trei exemplare;
„ „ infirmerie, idem.
„ „ armătură, idem.
Comptul de gestiune anual;
Livretul de echipament;
Extras de pe registrul de primiri şi consumaţiuni (primirile şi scăderile).
Tabloul de rămasuri.

Actele de primiri şi scăderi în dosare separate, aşezate în ordinea în care a avut loc operaţiile de primiri şi scăderi, cusute pe muche, astfel ca fiecare act să poată fi consultat cu înlesnire.

Ele sunt numerotate, sigilate şi certificate de ofiţerul cu îmbrăcămintea şi verificate de ajutor.

Toate aceste acte primite la comandament după ce se observă dacă sunt în regulă şi se opreşte câte un exemplar din situaţii la comandament, se înaintează ministerului, direcţia controlului, fiind trecute în un inventar întocmit în dublu, din care unul se înapoiază corpului certificat de primirea actelor. Situaţiile de echipament se trimit cu osebite rapoarte pentru direcţia 7 şi marele stat-major.

Nota 1. Relativ la modul cum urmează a se întocmi inventarele gestiunilor în bani şi în materii a corpurilor de trupă şi serviciilor, este ordinul circular No. 25 M. O. 14 R. 1902 p. 148 de mai jos.

Caz de mobilizare

Verificarea tutulor actelor de contabilitate în materii se face la partea centrală şi operaţiile de primiri şi distribuţii la partea activă se fac în contul părţei centrale; actele fiind înaintate la fiecare finit de lună de partea activă celei centrale, conform alin. II de sub art. 186 din regulament.

Nota 1. — *Relativ la modul cum urmează a se întocmi inventarele gestiunilor în bani şi în materie a corpurilor de trupă şi servicii*, este ord. cir. 25 M. O. 14 R 1902 în cuprinderea următoare:

Faţă cu dificultăţile ce ministerul întâmpina la controlul gestiunilor în bani şi în materii a corpurilor de trupă şi serviciilor, din cauză că conturile de gestiune, precum şi actele ce le însoţesc, nu au o urmare în ordinea lor, atât ca aranjare, cât şi ca înscrierea în inventarul model 626;

Se ordonă următoarele:

1. Actele gestiunilor în bani se va forma în conformimite cu instrucţiile dela anexa lit. E pag. 116 (în prezent anexa lit. C pag 128 destinaţia actelor) din regulamentul soldei, iar cele ale gestiunilor în materie conform art. 214, anexa lit. R. (destinaţia actelor) din regulamentul administrativ:

2 Inventarul acestor acte se va face în dublu exemplar după alăturatul model iar actele se vor inscrie într'ânsul în ordinea prevăzută

Domnii comandanţi ai corpurilor de armată al diviziei active şi al marinei militare, sunt rugaţi a lua dispoziţii pentru executarea ordinului de faţă cu începere din exerciţiul 1902—1903.

Publicarea prin „Monitorul Oasei" ţine loc de notificare.

Art. 214 regulament.
Corpul .... armată.
Divizia ....

Model 626
Corpul .....

INVENTAR

De actele gestiunei în bani pe exerciţiul 190...—190...

No. curent	CUPRINDEREA ACTELOR	No. fileior	
		In cifre	In litere
1	Registru gestiunei în bani	(Vezi anexa lit. C. pag. 128 din regulamentul soldelor „(destinaţia actelor)".	
2	Livret de soldă		
3	Registrul ordinelor de zi administrative		
4	Dosarul actelor de primiri şi cheltueli pe trim. Aprilie		
5	Dosarul actelor de primiri şi cheltueli pe trim. Iulie		
6	Dosarul actelor de primiri şi cheltueli pe trim. Octomvrie		
7	Dosarul actelor de primiri şi cheltueli pe trim. Ianuarie		

Certificăm exactitatea inscripţiilor arătate în prezentul inventar.

CASIER,
Verificat
Ofiţer de intendenţă

La ..... la ..... 190...
Verificat
Ajutorul comandantului

Nota 1. — Dacă registrul de ordine de zi şi livretul de soldă sunt în mai multe volume, se va trece în inventar vol. I., vol. II, etc., separat fiecare.

Nota 2. — Actele de primiri cheltueli sunt aranjate în ordinea înscrierei operaţiunilor în registru gestiunei în bani.

Ele se întocmese în dosare separate pe trimestre, la finitul lor se alătură şi actele întocmite pentru alocaţia şi lichidarea furniturilor în natură, lemne, furaj, etc. Bine-înţeles că actele de lichidarea soldei şi hranei, foi de zile, etc., nu se mai formează dosare separate ele intrând, după dispoziţiunile în vigoare, în însuşi actele de primiri şi cheltueli.

Art. 160 din regulament
Corpul....armată
Divizia....,

Model 6/6 bis
Corpul.....

INVENTAR

De actele gestiunei în materie pe exerciţiul 190...- 190...

No. curent	COPRINDEREA ACTELOR	No. dosarilor	No. Filelor	
			In cifre	In litere
1	Comptul de gestiun			
2	Livretul de echipament			
3	Extras din registrul de primiri şi consumaţii Mod. 709			
4	Dosarul actelor de primiri			
5	„ „ „ scăderi			
6	Tabloul de rămasuri la 31 Martie 190.			
7				
8				
9				
10				

Certificăm exactitatea inscripţiunilor arătate în prezentul inventar

La ..... la .....190 ...

Comptabil

Verificat

Ofiter de intendenţă

Verificat

Ajutorul comandantului

Note: 1. Comptul de gestiune, livretul de echipament extras din registrul de primiri şi consumaţii, dosarul actelor de primiri, dosarul actelor de scăderi şi tabloul de rămasuri la 31 Martie; tot în aceiaşi ordine va urma şi celelalte serviciuri cu aranjarea actelor.

2. Numerotarea, sigilarea şi parafarea se va face conform art. 200 din regulamentul de administraţie, iar dosarele actelor să fie bine cartonate.

3. Pe coperta comptului de gestiune se va nota numele şi pronumele comptabilului, numărul deciziei cu care a fost numit în funcţiune, precum şi No. Monitorul Oastei.

4. Este bine a se avea în vedere şi ordinul corpului 2 armată No. 11428 din 1899. Toate actele de gestiune atât în bani cât şi în materie, mai înainte de a fi trimise pentru supra verificare (care se face la corp de armată şi minister) se vor revedea de comptabilul respectiv şi de ajutorul şefului de corp *care va refera înscris*, după care se va înainta diviziei unde ofiţerul de intendenţă verificator se va asigura din nou de complectarea şi regularitatea actelor, subscriind chiar pe raportul corpului cu care se înaintez actele *„că le-a revăzut şi sunt complecte şi în regulă"*.

Anexa lit. S

(Art. 39 R. A.)

Instrucţiuni relative la cumpărăturile făcute prin ofiţerii cu aprovizionarea

Natura cumpărăturilor

Ofiţerii cu aprovizionarea, atât cei din corpurile de trupă, cât şi cei dela cuartierele generale, ambulanţe, spitale, etc. în calitatea lor de agenţi de execuţie, fac direct toate cumpărăturile de obiecte şi materiale a căror aprovizionare nu este asigurată prin contracte de comandanţi sau de comisii întocmite pentru aprovizionări speciale, precum şi cele cari nu se distribue prin depozitele administrative.

Natura acestor cumpărături este:

1. In timp pe pace:

a) Toate obiectele şi materialele necesare corpurilor pentru întreţinere şi gospodărie;

b) Productele de hrană cari nu se primesc din depozitele administrative sau nu sunt asigurate prin întreprinzători cu contracte pe un timp mai îndelungat.

2. In timp de manevre şi campanie.

a) Obiectele, materiale şi productele dela punctul întâiu:

b) Transporturile efectuate de trăsuri particulare, conform legei rechizițiilor;

c) Cumpărarea, prin bună învoială, direct la vânzători a diferitelor materiale și producte, precum: hrana pe zile întregi sau pe jumătăți de zile, fân, orz, paie lemne, etc.

Nota. — Relativ la modul cumpărăturilor în timp de campanie, vezi regulamentul serviciului subsistență în campanie M. O. 20 p. r. 1906 Vol. II precum și instrucțiunele anexa lit. B din acest manual.

Justificarea cumpărăturilor

Justificarea cumpărăturilor efectuate prin ofițerii cu aprovizionarea se face în două moduri:

a) Ori de câte ori cumpărătura se face dela un vânzător stabilit, care exercită comerț cu firmă înregistrată actul justificativ va fi factura vânzătorului, întocmită conform regulelor stabilite;

b) Ori de câteori cumpărătura se face dela vânzător ambulant, delă locuitorii cari vin în oraș să'și desfacă productele lor, sau se cumpără direct la domiciliul lor prin bună tocmeală justificarea se face prin factura model No. 628 (actual cap. II art. 59).

Facturile model No. 628 formează un carnet cu matcă coprinzând 50 facturi.

Aceste carnete sunt distribuite corpurilor de către ministerul de războiu ca și celelalte imprimate; ele sunt timbrate prin îngrijirea corpurilor.

Valoarea timbrelor este scăzută din costul plătit vânzătorului, rambursându-se astfel corpul cu valoarea timbrelor aplicate pe facturi.

Dacă valoarea cumpărăturei trece peste 500 lei, se va deduce furnizorului taxa de înregistrare, care se va vărsa la tezaur, anexându-se recipisa la factură.

Facturile poartă semnătura furnizorului aplicată pe timbru prin care certifică primirea costului; asemenea poartă certificarea ofițerului cu aprovizionarea (sau a celui în drept), pentru luarea în primire și înregistrarea productelor sau obiectelor cumpărate.

Facturile timbrate şi neîntrebuinţate sunt păstrate de contabilii în bani ca valori aflate asupra lor.

Dispoziţiunilor relative la timbrarea facturilor încetează de a fi aplicate la armata activă în operaţii pe un teritoriu inamic sau străin, atunci când facturile timbrate s'au terminat şi când asemenea timbre nu se pot procura din ţară.

Nota 1. — Vezi şi art. 7 din legea timbrului M. O. 13 R. 1906. „Când este cu neputinţă a se face actul pe hârtie timbrată, primarul comunei locale constată aceasta chiar pe act şi partea interesantă este obligată, în termen de 30 zile de la data actului, al supune adm. financiare spre viză pentru timbru".

Nota 2. — Legea din 8 Iulie 1913 M. O. 21 R. 1913.

3. *Derogări dela legea timbrului*

Cu privire la aceste derogări, art. 9 din lege are următoarea cuprindere :

„In timp de războiu taxele de timbru şi înregistrare „datorate de furnizorii armatei se vor scade din valoarea „conturilor sau facturilor respective, fără a se mai vărsa „la casele publice ale Statului ; acele conturi sau facturi „rămânând valabile şi acoperitoare pentru agentul plătitor „numai pentru suma realmente plătită furnizorilor".

In vederea legiferării acestor derogaţiuni dela legea timbrului, indispensabile pentru starea de războiu, sunt întocmite şi carnetele cu facturi Md. No. 3 (mobilizare), ce au fost distribuite, înainte de mobilizare, la toate corpurile şi serviciile armatei. In instrucţiunile tipărite de contrafaţa fiecărui factură din aceste carnete (de culoare verde) se explică cum trebue să se procedeze pentru reţinerea dela furnizori a taxelor de timbru şi înregistrare, factura nefiind acoperitoare pentru agentul plătitor decât pentru suma realmente achitată furnizorului.

Se va ţine însă seamă că de această procedare nu trebue să se facă uz decât atunci când mobilitatea, iuţeala şi urgenţa, inerente operaţiunilor de războiu ar reclama aceasta. La partea sedentară nu se vor întrebuinţa asemenea facturi (Md. 3, mobilizare) atunci când nimic

nu s'ar opune ca furnizori cu contracte şi oricare alt furnizor, ar fi în măsură să-şi întocmească şi să prezinte facturi obişnuite, timbrate în regulă şi însoţite de recipisa adm. financ. prin care să se constate vărsarea la tezaur a sumei cuvenite Statului ca taxă de înregistrare.

Costul şi plata cumpărăturilor făcute prin bună învoială

Cumpărăturile prin bună învoială se plătesc imediat Ofiţerul cu aprovizionarea tocmeşte direct cu vânzătorul costul furniturei.

Valoarea comerciala a fiecărui articol, stabilită înaintea sosirei trupelor în localitate, servesc de bază la tocmeală, cu mici adăugiri dacă este nevoe; dacă însă există stabilite din vreme tarife de rechiziţie atunci se au ca bază a tocmelei aceste tarife.

După luarea în primire a materialelor, plata lor se face din mâinile celui care a semnat factura de către ofiţerul cu aprovizionarea, din avansul ce are asupra sa

Notă. — Vezi art. 98—104 din reg. subst. camp. M. O. 20 R. 1906 relativ la cumpărăturile prin bună învoială în zona operaţiilor precum şi anexa lit. B. din acest manual.

Lichidarea cumpărăturilor

Lichidarea cumpărăturilor menţionate mai sus, şi cari se fac prin facturile model No. 628 este de două feluri : (Vezi nota de mai sus).

a) Cumpărăturile făcute în comptul corpului, din fondurile sale se lichidează prin trecerea în cheltueli la fondul respectiv, a facturei care justifică cumpărătura

b) Cumpărăturile ale căror cost trebue rambursat din fondurile administraţiei războiului.

Pentru aceste din urmă casierul corpului întocmeşte borderoul facturile primite dela ofiţerul cu aprovizionarea, pe categorii de producte şi materiale, corespunzătoare articolelor bugetare dela cari urmează să se ordonanţeze.

Unicatul borderoului coprinzând facturile originale se anexează la mandat; pentru borderourile duplicate şi triplicate se anexează dupiicatele şi triplicatele facturilor.

— Dispoziţiuni generale

Tot ce se prevede în aceste instrucţiuni pentru ofiţerii cu aprovizionarea se aplică şi comandanţilor de unităţi mici, cari se administrează ca corp în parte precum şi comandanţilor de companii, escadroane şi baterii când sunt detaşaţi.

In asemenea cazuri dânşii primesc carnetele de facturi necesare.

Nota 1. — *Legalizarea conturilor şi facturilor.*

Relativ la legalizarea conturilor sau facturilor, nu există nici o dispoziţiune care să lămurească această cestiune, ceeace a dat naştere la diferite interpretări. In ordinul circular No. 1117 din 1886 (colecţii decizii pag. 187) se prevede a se legaliza facturile şi compturile care, după regulamentul pentru aplicarea legei de contab. general a statului la armată trebuesc să fie legalizate. Acest regulament însă nu se află publicat în colecţiunile de legi în vigoare şi în tot cazul nu ar mai fi în acord cu legea contab. publice care de atunci până acum a fost modificate de două ori.

Atât actuala lege a contab. publice cât şi regul. serviciului adm-tiv (anexa lit. S) nu vorbesc nimic despre legalizarea facturelor, aşa că nu se ştie precis care facturi trebue legalizate şi care nu.

In consideraţie că legalizarea unui compt are de scop afirmarea certitudinei semnăturei, ar rezulta că, compturile date de persoanele ce exercită comerciu cu firmă înregistrată, să nu fie puse acestei formalităţi, întru cât exercită un comerciu public şi cunoscut: liberarea facturei pentru mărfurile vândute fiind suficentă şi contrar vânzători ambulanţi şi cei ce nu exercită un comerciu cu firmă, conturile sau facturile lor, să fie supuse la formalitatea legalizărei. De altfel în acest mod se procedează în prezent. Ar trebui însă să se precizeze acest lucru precum şi să se stabilească dela ce sumă urmează a se legaliza facturile; căci pentru cumpărături mici, dela un vânzator fără firmă, costă de mai mult cheltuelile legalizărei decât obiectul vândut.

Pentru combustibil, această cestiune este trasată prin art. 33 intrucţiile relative pag. 416 acest volum, în sensul că facturile de o valoare mai mică ca 500 lei nu se legalizează. Pentru furaje idem, vezi pag. 441 din acest volum.

Formalităţile legalizărei Conform legei autentificărei actelor din 1886 legalizarea compturilor şi facturilor se face în oraşe de către poliţai şi comisari (art. 7) iar în comunele rurale de către primar asistat de notar (art. 4).

Legalalizarea este supusă la un timbru fix sau mobil de 1 leu. Se pot întrebuinţa timbre mobile speciale care se aplică pe acte şi se anulează. Se poate asemeni ca comptul sau factura

să se facă pe timbru fix de 1 leu şi atunci nu se mai anexează alt timbru. In corpul legalizărei trebue să se facă menţiune de aplicarea şi anularea timbrului (art. 19 ali. 15 L. Timbr. 1906).

O copie după actul legalizat pe timbru de 10 bani, rămâne în arhiva autorităţi respective, iar pentru cererea legalizărei se face o petiţiune cu un timbru de 30 bani. In total, costă 1 leu 80 bani, plus timbrul de ajutor.

Legalizărilor actelor *locuitorilor săteni* făcute de autorităţile comunale sau adm-tive, sunt supuse la timbru de 30 bani (art. 17 al. 2 L. T.)

Nota 2 — *Plata dărilor către stat.*

Această cestiune a fost de asemeni interpretată în diferite feluri de către comandamente.

Art. 100. din legea contab. publice în vigoare prevede că la ordonanţele sau mandatele liberate de ordonatori pentru cheltueli de personal sau material, să se prevadă printr'o notă a ordonatorului pe mandat diferite taxe şi contribuţiuni datorite statului de întreprinzători sau furnizori.

In această privinţă, este ordinul circular No. 190 M. O. pag. 189 din 1890 sau colecţii decizii pag. 188 care prevede clar că nu trebue să se ceară nici să se noteze pe compturile sau facturile furnizorilor cu firme sau cu prăvălii staţionare, recipisele de plata dărilor către stat (căi de comunicaţie, actualul impozit, personal ori patente de prăvăliaşi) de oarece asemeni furnizori fiind trecuţi în rolurile percepţiilor, sunt şi pot fi oricând lesne urmăriţi de către agenţii respectivi pentru achitarea unor astfel de dări.

Când însă va fi vorba de plata unor antreprenori de lucrări publice (*nu-şi furnizori de materiale*) care datorând statului în special pentru lucrările executate administraţiunilor sale, o taxă de suprapatentă etc. nu pot fi urmăriţi de agenţii respectivi, pentru că aceştia nu sunt în curent cu angajamentele ce asemeni antreprenori pot să aibă cu diferite administraţiuni şi aşa de multe ori se întâmplă ca drepturile statului la aceste taxe să rămâne neprecepute.

Această cestiune este însă astăzi definitiv lămurită prin art. 4 din O. C. 65 M. O. 48 R. 1910, care prescrie:

„Ordonanțele și mandatele de plată nu se vor libera titularilor de cât după ce aceștia vor fi prezentat recipisa percepției respective, prin care să se constate că au plătit impozitele pe trimestru curgător, așa după cum prevede art. 90 din legea de constatare și percepere, care face personal răspunzător pe ordonator pentru executarea acestei dispoziții.

„Numărul recipisei și percepția care a liberat-o, se vor indica pe conturile anexate la ordonanța sau mandatul de plată.

„Aceiași regulă se va observa și pentru plățile efectuate direct de către corpurile de trupă și servicii.

„Este absolut oprit ca pe ordonanțele sau mandatele de plată să se pună adnotația că; dovada pentru plata contribuțiunilor să se facă în momentul achitării".

Nota 3. — *Relativ la achitarea conturilor*, vezi adnotația dela anexa lit. C. din R. S. în cuprinderea următoare;

„Potrivit art. 107 din legea contabilității publice, primirea de către cei în drept a sumelor trecute în chitanțe facturi comerciale, sau facturi din carnetul cu matcă prevăzut la cap. II, art. 50 din nomenclatura imprimatelor, se va constata prin propria lor semnătură, sau a mandatarilor lor legali, pusă chiar în momentul primirii banilor, sau a mandatelor sub cartificarea în litere pentru această primire. — Dacă primitorul nu știe carte, sau se va găsi în imposibilitate de a subscrie, el este dator a aduce un cunoscut, care va subscrie ca martor; iar când suma de plată va fi mai mare ca 500 lei va aduce o chitanță autentificată.

Este cu desăvârșire oprit a se primi facturi sau chitanțe în cari să arate că s'a primit suma din ele fără ca în realitate suma să fi fost plătită celor în drept. In această privință se vor observa cu stricteță dispozițiunile ordin circular No. 8 publicat în „Monitorul Oastei" p. r. No. 14/904. (Vezi acest ordin în extenso la notele de sub art. 26 din acest manual.)

Nota. *4 Ordin circular No. 26 din 31 Maiu 1914. privitor la cumpărături de materiale pe credit.*

(M. O. 16 R. 1914)

Cu ocazia controiului s'a constatat că unele corpuri și servicii angajează cheltueli și fac aprovizionări de materiale pe credit liberându-se furnizorilor de către agenții lor bonuri sau chitanțe, iar mai târziu când se face plata după facturi, acele acte neglijându-se a fi cerute, ele sunt din nou prezentate de furnizori, dând naștere la numeroase reclamațiuni și chiar la plăți îndoite pentru aceleași materiale.

Pe de altă parte angajarea de cheltueli atunci când nu se dispune de fonduri, în așteptarea obținerii lor din economiile viitoare,

este contrată dispoziţiunilor regulamentare, paralizează acţiunea controlului şi falsifică situaţia fondurilor indicate pe gestiune, căci ele în realitate sunt grevate prin diferite angajări a căror plata este ţinută în suspensie.

Pentru înlăturarea neajunsurilor cari rezultă din asemenea procedeuri se ordonă a nu se mai angaja, sub nici un motiv cheltuli cari nu pot fi plătite imediat.

Comandamentele sunt rugate a lua măsuri ca orice abateri dela dispoziţiunea acestui ordin să fie pedepsite.

Art. 39 din regulamentul de administrație

Cap. II art. 59 din nomenclatura imprimatelor

Corp de Armată

Divizie

Corpul sau serviciul

CARNET DE FACTURI

PENTRU

Cumpărăturile făcute prin Ofițerii cu aprovizionarea

639

Prezentul carnet conține una sută facturi: s'a numerotat și parafat de noi cu sigiliul corpului.

Ajutorul comandantului, *La* . . . . . /

Instrucțiuni: Facturile din prezentul carnet justifică cumpărăturile pentru cari nu se pot obține facturile imprimate cu firma înregistrată ale vânzătorilor. Ele se întocmesc pe categorii pe materiale, după fondurile din cari se plătesc, de exemplu: o singură factură justifică cri câte articole s'ar cumpăra dela acelaș furnizor din fondul de întreținere. Dacă însă articolele cumpărate dela acelaș furnizor privesc, unele, fondurile corpurilor, iar altele pe ale adm-ției războiului, atunci se întocmesc facturi deosebite, de exemplu: în manevre se plătește o tășără de transport unui locuitor și tot acel locuitor a furnizat furajul, lemnele, etc., atunci se întocmesc facturi deosebite, lichidarea făcându-se dela articole bugetare separate.

Cap. II, art. 59.

1) .....

FACTURA (MATCA)

Pentru obiectele notate mai jos, cumpărate dela D-l [2]) ..... *din* [3]) .....

DETALII asupra obiectelor cumpărate	Cantităţi	PREŢUL unitar L.	B.	Total Lei	B.

Ofiţer cu aprovizionarea .....

Verificat : .....

MINISTERUL DE RĂZBOIU

1) .....

FACTURA (TALON)

Pentru obiectele notate mai jos, cumpărate dela D-l [2]) ..... *din* [3]) .....

DETALII asupra obiectelor cumpărate	Cantităţi	PREŢUL unitar L.	B.	Total Lei	B.	Chitanţa furnizorului
						Adică lei ..... *am primit azi, la* ..... 191 .... Timbru

Certific că suma de lei ..... *s'a plătit D-lui* ..... *bani pe cari i-a primit dela cassierul corpului, iar* [4]) .....

Ofiţer cu aprovizionarea ..... Verificat .....

649

CONTURI ŞI FACTURI [1])

Explicaţiuni asupra întocmirei lor

Formele legale ce trebue să îndeplinească, un cont, factură sau orice act de cheltuială, conform art. 26 *i* R. A.

a) *Certificarea în litere de primirea sumei prevăzată în cont, persoana dela care a primit banii şi data primirei*, (conform ord. circ. No. 8 M. O. 14 din 1904, vezi în acest manual nota 1 de sub art. 26.

Contul sau factura se datează de furnisor la formarea lui, în momentul achitărei se datează din nou când urmează a face şi certificarea de primirea sumei. Această dată se pune în corpul certificărei sau imediat după ea; astfel că un cont poate avea două date, una când s'a format şi una când s'a achitat şi primit banii.

Formula ar fi: Certific că am primit suma de lei (în litere), dela d-l N. N. casierul regimentului cutare, (când plata se face de Casier sau dela d-l cutare, ofiţer cu aprovizionarea, ofiţerul cu cazarmarea, etc. astăzi la (ziua, luna, anul).

Cheltuiala urmează a se trece în registrul de fonduri chiar în ziua achitărei, cu data certificărei de primire a banilor de către furnisor.

In caz când plata s'a făcut de altă persoană şi contul nu s'a putut prezenta casierului în ziua achitărei, fie din cauză că plata s'a făcut în altă localitate sau s'a întârziat cu complectarea tuturor formalităţilor cerute; ca înregistrare, plata diferitelor taxe, etc., atunci se va trece în cheltuell sub data când a fost prezentat Casierului, de aceea este bine ca serviciul casieriei să aibă un sigiliu cu menţiunea „*achitat la* , . . ".

b) *Timbrarea compturilor* [1]). (Legea timbrului din 1906 publicată în M. O. No. 13 p. r. din 1906 şi în acest manual Vol. II).

Art. 16. — Legea timbrului. *Sunt supuse taxei timbrului fix de 10 bani următoarele acte:*

---

1) Vezi adnotaţiunele trecute sub art. 26 R. A. precum şi anexa lit S cu toate dispoziţiunile în vigoare.

2) Vezi ordinul circular No. 1 de mai jos, relativ la aplicarea timbrului de ajutor.

3. Toate conturile, borderourile și facturile fie originale sau copii, când suma nu trece peste lei 200.

(Prin copie se înțelege când comerciantul a dat o nouă factură după cea originală, iar nu duplicatele, triplicatele, etc. care nu sunt supuse timbrării).

In caz când contul, borderoul sau factura, original sau copie, nu va fi semnat, *timbrul se va anula prin dată.*

(In toate cazurile în care se va întrebuința timbrul mobil, primul cuvânt al actului sau parte din semnătură se va pune chiar pe timbrul mobil. La caz când asemenea timbre se vor găsi neanulate în modul arătat mai sus, actul se va considera ca netimbrat. Art. 8 Legea timbrului).

Sub denumirea generală de factură sau cont se consideră orice specificare a unei operațiuni comerciale sau de bancă, sub orice formă ar fi dată ea fie borderou, scrisoare de decont.

Când pentru aceiași operațiune se liberează unei aceiași administrațiuni publice o factură, un cont, sau un borderou în mai multe exemplare (duplicat, triplicat, etc. timbrul se va aplica numai pe un exemplar).

Art. 17. — Sunt supuse la taxa timbrului fix de 30 de bani coala, următoarele acte:

5, Toate conturile, borderourile și facturile, fie originale sau copii, pentru sume mari de 200 lei.

(Celelalte aliniate de sub acest art. întocmai ca mai sus).

Art. 7. — Când este cu neputință a se face actul pe hârtie timbrată, primarul comunei locale constată această chiar pe act și partea interesantă este obligată, în termen de 30 zile de la data actului, al supune administrației financiare spre viză pentru timbru, după cum se specifică la cap. VII din lege,

Notă. — Vezi nota 2 dela anexa lit. 5 acest manual relativ la netimbrarea facturilor în campanie, conform legei din 1913, scăzându-se taxele din facturi.

Art. 53. — Pentru actele supuse timbrului fix sau proporțional, părțile se vor servi sau de hârtie cu timbru încrustat, sau de orice altă hârtie pe care se va a-

plica timbrul mobil, în cazul când valoarea *impozitului nu va trece peste suma de un leu.*

Se consideră netimbrate actele purtând timbru mobile în valoare mai mare de un leu.

Pe actele făcute *afară din țară* se va aplica viza pentru timbru, sau în caz când impozitul nu trece peste un leu. se va aplica timbre mobile, afară de excepțiunile prevăzute prin lege.

Art. 101. — Orice act făcut în *țară străină*, care, după această lege, ar fi supus taxei de timbru sau înregistrare. nu va fi prezintat înaintea autorităților din România, nici se va putea întrebuința în țară, în orice mod, *mai înainte de a fi învestit cu timbru legal sau cu viza administratorului financiar pentru perceperea taxelor* la cari este supus prin legea de față. (Vezi nota de mai sus).

c) *Plata taxelor de înregistrare.*

Art. 46. — Legea timbrului. Sunt supuse la taxa de înregistrare de 50 bani la suta de lei.

1. Contractările sau învoelile făcute în baza unei adjudecațiuni, sau unei comande scrisă sau verbală relative la construcțiuni, reparațiuni, întrețineri, executări de lucrări transporturi și aprovizionări de orice furnituri de la 500 lei în sus, fie plătite de Stat, consiliuri județiane, sau municipalități, fie de orice alte stabilimente publice La aceeași taxă sunt supuse și subcontractările lor.

Dreptul fiscului se va plăti de către particulari în proporțiune cu prețul total, sau se va reține din plată și se va vărsa la tezaur.

În ordonanțele de plată se va face mențiune dacă taxa este plătită sau urmează a se reține din suma ordonanței. (Vezi pag. 397 acest manual).

Când însă plata prețului s'ar fi stipulat a se efectua în mai multe anuități de cât pe 5 ani, atunci plata înregistrării se va împărți asemenea în proporție cu fiecare anuitate, cu deosebire că, pentru anuitățile relative la cei d'intâi cinci ani plata taxei de înregistrare se va face prin anticipațiune și d'odată cu facerea actului.

Notă — Conturile pentru diferite materiale cumpărate direct din străinătate și mai meri ca 500 lei sunt supuse la plata taxei de timbru și înregistrare. Aceste taxe vor fi suportate de fondul din care se plătește furnitura în cazul când furnisorul nu

se angajează cu astfel de plăţi. Ord. cir. No. 1331 M. O. 23 din 1895 R. pag. 155. Vezi şi art. 101 L. timb.

Art. 47 al. 3. Sunt supuse la plata taxei de înregistrare de trei lei la suta de lei:

„Vânzările de bunuri mobiliare, făcute de autorităţile administrative prin organele lor fie prin *licitaţie publică* fie de *bună voie*, sunt supuse la taxa de înregistrare, care se va achita de cumpărător deosebit de preţul cumpărării.

Art. 51. Taxele de timbru şi cele de înregistrare se plătesc de părţi încă dela formarea lor, sub pedeapsa prevăzută de lege.

Notă. — Instrucţiunile cari explică legea timbrului M. O. 13 pr. 1906 pag. 228 interzice absolut de a se anula timbre pentru complectare, în caz că actul s'a făcut pe timbru insuficient.

Art. 59. Taxele de înregistrare se plătesc totdeauna la administraţiile financiare sau la perceptorii comunelor de reşedinţa a judecătoriilor de ocoale. pentru actele date în competinţa lor, în momentul formărei actului sau la termenele fixate de legea de faţă.

Notă. — Instrucţiunile de mai sus prevede un termen de 30 zile pentru plata taxelor de înregistr. dela data formărei actului; contrar se plăteşte amenda prevăzută de art. 91 (taxa îndoită fără a fi mai mică ca 25 lei).

Notă. — Ordin circular No. 1 din 2 Ianuarie 1915, privitor la aplicarea timbrului de ajutor de 10 bani pe orice act supus taxei de timbru de mobil de 10 bani sau 30 bani, conform legii timbrului. M. O. 1 *R.* 1915.

Art. 23, alin. *d* din legea specială, decretată cu No. 3870 din 23 Decemvrie 1914, prevede aplicarea unui timbru de ajutor asupra oricărui act care după legea timbrului trebuie să poarte timbru mobil 10 bani sau 30 bani.

Pentru aducerea la îndeplinire a acestei dispoziţiuni corpurile, serviciile şi acei cari primesc, achită sau verifică asemenea acte, vor observa ca ele să poarte şi timbrul de ajutor de 10 bani.

Cei cari vor contraveni acestei dispoziţiuni, se vor urmări şi pedepsi conform legii.

Publicarea în *Monitorul Oastei* ţine drept notificare.

Sancţiuni şi penalităţi.

Art. 84. — Orice funcţionar public, de orice categorie, care va da curs unui act netimbrat, sau cu timbru insuficient, sau lipsit de viză de înregistrare sau pentru care s'ar plăti o taxă de înregistrare mai mică de cât cea legiuită, sau care va adeveri, va transcrie sau înscrie un asemenea act, ori va face asupra lui orice fel de lucrare, se va pedepsi pentru prima oară dacă valoarea taxei de timbru şi înregistrare nu trece peste 200 lei, cu amendă de 100 lei, şi în caz de

recidivă, cu amendă îndoită ; iar dacă valoarea taxei ce ar fi trebuit să se plătească fiscului va fi mai mare de 200 lei, atunci amenda va fi, în toate casurile, ca cifra îndoită acestei valori.

Ministerul finanţelor va putea, apreciând faptele, să reducă sau să facă remisa integrală a amenzilor.

Art. 86 din legea timbrului prevede că toţi care nu se vor servi de timbru legal încă dela formarea actului sau se va servi de un timbru inferior, se vor pedepsi cu o amendă compusă din cifra *înzecită* a valoarei timbrului sau a diferenţei.

Art. 91 Cei care nu vor plăti taxele dreptului de înregistrare în modul şi în termenele prescrise prin prezenta lege vor plăti ca amendă taxa îndoită, fără ca amenda să poată fi mai mică ca 25 lei, când îndoitul acestei amende nu ar atinge 25 lei.

Art. 100—După toate actele care se vor viza pentrn timbru şi după acelea supuse la taxele de înregistrare se va lăsa de părţi, în administraţie, copie de pe act (copiile vor fi toate pe timbru de 50 bani, instrucţiuni pag. 235).

Scutiri de plata taxelor de înregistrare.

Art. 47. Legea timbrului.

3. Sunt scutite vânzările de producte.

Ord. circ. No. 22 M. O. 20 R. din 1903, prin cuvântul „producte" din art. 45 al. legei timbrului se înţelege nu numai cerealele, dar şi orice alte producte agricole ca: fânul, paele, cartofii şi diferite zarzavaturi.

In privinţa formalităţilor de îndeplinit pentru scutirea acestor producte. vezi ord. cir. No, 26 M. O. 34 R. din 1905 pag. 368 care prevede că în locul certificatelor de identitate, indicate în ordinul circular din 1903, se va cere unor asemeni furnizori să prezinte viza administr. financiare pentru scutire de taxe de înregistrare, viză pusă chiar pe contract; iar dacă întâmplător contractarea s'a făcut verbal, viza va fi pusă pe factura relativă.

Vizarea contractelor scrise se va face chiar la închierea lor înainte de a începe executarea, iar a facturilor — în caz de contractare verbală — *mai înainte de a fi achitate.*

Ord. cir. No. 1 M. O, No. 2 p. r. din 1906 prevede că contractele pentru furnizarea de producte armatei trebue făcute pe timbru fix de 10 lei iar nu pe timbru de 1 leu.

Vezi asemeni ordinul circular No. 6 de mai jos M. O. No. 12 p. r. 1907.

Ministerul de finanțe, cu adresa No. 151,373 din 31 Martie 1907, comunică următoarele:

Când productele vândute armatei sunt chiar de pe moșiile proprietarilor sau arendașilor ce au contractat cu ministerul de războiu, actele se consideră ca vânzări de producte, se fac pe timbru de 1 leu și sunt scutite de taxa de înregistrare; iar când contractele sunt încheiate de ministerul de războiu cu intermediari speculanți, actele se consideră ca contracte de furnituri și sunt supuse timbrului fix de 2 și 10 lei, și în acest din urmă caz și taxei de înregistrare de 50 bani la suta de lei.

Astfel se vor proceda pe viitor.

b) Scutirea de taxă de înreg. a furniturilor de o valoare inferioară sumei de 500 lei. M. O. 6 R. 1904 pag 27:

„Se face cunoscut că în viitor, nu se va mai face această cumulare (se cumulau furniturile predate în cursul unei luni sau trimestru și dacă atingeau suma de 500 lei le supuneau la taxă) și, în consecință, nu vor fi supuse la plata taxei de înregistrare de cât acele furnituri a căror valoare stabilită prin o singură contractare, comandă sau învoială ar întrece suma de 500 lei.

Se va observa însă cu stricteță ca conturile sau facturile unei furnituri procurate la aceiași dată să nu fie despărțite sau fracționate în două sau mai multe conturi sau facturi cu aceiași dată sau cu date deosebite, în scop de a sustrage furnisorul de la plata taxei de înregistrare, simulând o valoare mai mică de 500 lei„.

c) Sunt scutite de taxele comunale conservele de carne și pâine de război ce distribuesc corpurilor M. O. 40 din 1902 of. pag. 715 și M. O. 1 of. 1896 p. 11. Astăzi această dispoziție nu mai e în vigoare prin faptul că taxele comunale sunt desființate. S'a notat totuși pentru a se avea în vedere în caz că se va pretinde taxe de către Stat.

d) Documentele sau actele justificative ce se anexează la compturi.

Art. 98 din legea cont. publice Vol. II prevede anume actele justificative atât pentru cheltuelile de personal cât şi pentru cheltueli de material.

De şi acest articol se referă la conturile care urmează a fi ordonanţate, ele însă trebue să se producă la oricare plată, fie că se ordonanţează, fie că se plăteşte din fondurile speciale ale corpurilor şi serviciurilor.

In ceeace priveşte actele justificative ce se produc pentru cheltuelile de personal, vezi regul. soldelor art. 78 şi urm.

«Pentru cheltueli de material, cum; cumpărări şi chirii de imobile şi de efecte mobiliare, cumpărări de alimente şi de materii; lucrări de construcţii, de întreţinere şi de reparaţii; de fortificaţii, de drumuri, poduri şi canaluri, lucrări de confecţiune, de întreţinere şi de reparaţii de efecte mobiliare». (Art. 98 L. C. P.); urmează a se anexa următoarele acte justificative:

1. «*Copii sau extracte certificate de pe decretele sau deciziuni ministeriale*».

Notă — In cazul când pentru cheltuiala respectivă au fost asemenea decrete sau deciziuni, contrar se anexează *ordinele de aprobare superioare* ce s'ar fi dat pentru acea cheltuială sau în fine pentru cheltuelile din fondurile puse sub administraţia comand. corpului sau şefului serviciului, aprobarea se dă prin *ordin de zi* conform art. 10 § I sau prin *aprobarea pusă pe însăşi actul* (cont. factură. etc) conform art. 10 § II din R. A. în acest din urmă caz, obişnuit se aplică un sigiliu cu menţiunea „*Se aprobă plata din fondul . . . „ Comandantul , . . .*

A se observa că pentru toate cheltuelile care nu se fac din *venitul* fondului de întreţinere sau din fondurile puse special la dispoziţia comandantului, să se ceară prealabil aprobarea, conform art 75 şi 216 R. A.)

Pentru lucrări de construcţiuni, ameliorări, apropiaţiuni, transformări, închirieri de locale, etc. trebue a se cere aprobarea Ministerului. D. M. 149 din M. O, 21 R. din 1895 şi art. 8, 13, 87 şi urm. din Reg, cazarmare. (Vol. II).

2. „*Copii de pe contracte de vânzări, oferte sau procese verbale de adjudecaţie, de pe contracte, convenţiuni sau învoeli*".

Notă. — Se va anexa din piesele enumerate, numai acele care s'a format, adică:

Copii de pe contracte, convenţiuni sau învoeli dacă a fost cazul de a se forma. Se va anexa asemeni şi copii după caetul de sarcine care face parte integrantă din contract; sau

Copii de pe oferte sau procesele verbale de adjudecaţii, în caz când nu s'a format contracte.

Legea preveda a se anexa *copii* după toate aceste acte, originale rămân la dosar, pentru a servi corpului ca control şi ca acte în diferite contestaţiuni ce s'ar putea ivi.

3. *Procese verbale de recepţiune provizorie sau definitive, constatând serviciul făcut şi suma datorită ca acompt sau lichidare*". Art. 98 L. C. P.

Nota. — A se observa că trebue să se anexeze procesul verbal original, iar nu copie.

Prin ele se constată operaţiunile de primirea sau respingerea diferitelor aprovisionări necesare armatei, de către comisiuni de ofiţeri însărcinaţi în mod permanent sau timporal.

Procesele verbale constată în primul rând *calitatea* şi apoi *cantitatea* materialelor predate, de care rămân răspunzători membrii comisiunilor conform art. 134 L. C. P. şi art. 23 din R. A.

Se mai întocmesc procese verbale pentru toate lucrările comisiei de aprovizionare prevăzute la art. 22 R. A. (Vezi acest) art. şi adnotaţiunile de acolo).

Ele trebuesc văzute şi aprobate de comandant.

Pentru toate cumpărăturile ce nu trec prin comisie, nu se face procese verbale, pentru acestea este de ajuns controlul, ajutorului şi certificarea de primire a contabilului sau agentului respectiv.

Anexa lit. D. din R. A. „Şefii de depozite şi ofiţerii cu aprovizionarea care asist comisiunile de recepţie i-au în primire materialele şi răspund de cantităţile încredinţate (art. 28 instr. apr. combust. şi 34 instr. aprov. furaje anexa lit. D, acest manual.

4. „*Recipisa sau chitanţa de primire a şefului depositului, însărcinat cu conservarea materialelor cumpărate*". art. 98 L. C P.

Notă. — Orice factură sau cont pentru a fi valabilă, trebue să poarte certificarea agentului respectiv ca materialele sau înregistrat sau când cheltuiala nu comportă o înregistrare, certificarea că serviciul s'a efectuat.

In certificare trebue a se arăta capitolul, articolul şi fila din cutare registru unde materialul s'a înregistrat şi anume ce cantitate în cifre. şi litere.

Regul. contab. în materii prin art. 26 stabilite pentru depozitele adm-tive a se tăia recipise albe din un registru cu matcă, care servă ca piese justificative la conturi, iar pentru eşiri recipise roşii.

Regul. subsist. prin art. 89 stabileşte a se tăia o recipisă din registru cu matcă m-d, 481, care servă ca dovadă celor interesaţi că au predat obiectele sau productele.

Regul. serv. adm-tiv prin art. 99 stabileşte asemeni, că pentru *toate materialele primite de corpuri*, oficerul cu îmbrăcăminte liberează o *recipisă din carnetul cu matcă m-d, 622*, care se *alătură pe lângă conturile de plată*: iar art. 83 din acelaş regulament prevede că pentru *lemnele şi furajele* primite direct de corpuri de la furnisori, oficerul cu aprovizionarea să libereze *bonuri din registru m-d 24 care vor fi anexate la conturile de plată.*

Resultă din toate acestea că pentru materialele ce se primesc fie de către corpurile de trupă fie de către depositele şi serviciile administrative, să se taie o recipisă dintrun registru cu matcă care să serve ca act justificativ pe lângă conturi, că materialele sau predat şi în acest caz certificarea ar fi de prisos In practică însă această dispoziţiune nu e aplicată şi mai totdeauna face certificarea pe conturi, fără a mai tăia recipise.

5). *Facturile sau conturile furnisorului*, art. 98 L. C. P.

Această dispoziţiune cuprinsă în legea contab. publice, este desvoltată prin anexa liţ. S. din R. A. care prevede că:

1. Ori de câteori cumpărătura se face dela un vânzător stabil, care exercită comerciu *cu firmă înregistrată*, actul justificativ va fi factura vânzătorului întocmită conform regulelor stabilite.

2. Or de câte ori cumpărătura se face dela un vânzător ambulant, dela locuitorii cari vin în oraş să-şi desfacă productele lor, sau se cumpără direct la domiciliul lor prin buna tocmeală, justificarea se face prin factura m-d. 628 iar instrucţiunile de pe prima pagină a carnetului cu facturi m-d. 628 prevede ce aceste facturi justifică cumpărăturile pentru care nu se pot obţine facturi imprimate cu firmă înregistrată ale vânzătorilor.

Pentru campanie sunt carnete cu facturi deosebite (verzi) care nu se mai timbrează, scăzându-se valoarea timbrelor şi a taxelor de înregistrare din totalul sumei de plată.

Pentru diferite servicii efectuate în contul administraţiei războiului, se întocmesc conturi, după modelul de mai jos!

Cap. II, art, 37 din nomenci. impri.

CONT

Pentru[1]) ..... *efectuat* ..... *în contul administrației războiului prin*[2]) .....

Natura serviciului sau predărilor efectuate	No. zilelor sau cantitățile	Suma în parte		TOTAL	
		Lei	B	Lei	B
Total					

Certific acest cont, care se urcă la suma de lei .....

..... *pe cari i-am primit dela* [2]) .....

La ..... *190*...

[3])

Verificat:

1) Misie sau transport, furnitura etc. — 2) Numirea corpului, serviciului sau a persoanei, — Semnătura de primire.

6. *Numărul exemplarelor în cari se fac facturile.*

a) Când cheltueala nu comportă nici o înregistrare sau nu se trimite la ordonanțare, plătindu-se din fondurile corpurilor sau serviciului, atunci contul sau factura se face într'un singur exemplar.

b) Când cheltueala comportă o înregistrare, atunci contul se face în dublu; unicatul se trece în cheltueli iar duplicatul rămâne agentului care a făcut înregistrarea materialului (ofic, cu timbr. ofic. cu cazarmarea, ofic. cu bi-

blioteca, etc. art. 78 și 81 R. C. și instrucțiele din reg. bibliotecă).

c) Când conturile urmează a se trimite la ordonanțare, adică când cheltueala privește pe administrația războiului și urmează a se plăti dela diferite articole bugetare atunci se formez în triplu exemplar : unul pentru a se anexa la mandat, unul rămâne la ordonator și unul se înapoiază corpului odată cu mandatul pentru a servi ca act justificativ la înregistrarea sumei:

Pentru conturile ce urmează a se trimite la ordonanțare, casierul îmborderează facturiile primite dela ofic. cu aprov., pe categorii de producte și materiale. corespunzătoare articolelor bugetare, de la care urmează să se ordonanțeze.

Unicatul borderoului cuprinzând facturile originale se anexează la mandat; pentru duplicat și triplicat se anexează duplicatele și triplicatele facturilor. (Anexa S. R. A.)

Când în justificarea unei cheltueli s'a produs mai multe acte, ele trebue să fie însoțite de un borderou enumerativ, afară numai dacă aceste acte sunt enumerate chiar în ordonanță sau în mandat (art. 99 L. C. P.)

Toate borderourile se formează în dosare numerotate, șnuruite, sigilate și certificate de numărul foilor ce conține fiecare borderou.

Certificarea se semnează de casier și ajutor.

d) Alte diferite formalități ce trebue să îndeplinească un cont.

1 Verificarea înmulțirilor cantităților cu prețul unitar precum și dacă adunarea sumelor parțiale e bine făcută. Toate conturile trebue să aibă prețul unitar.

2 Art. 6 — L. C. P. La stabilirea debitelor fracțiunile mai mici, de 5 bani se întregesc în folosul administrațiunilor; la lichidarea cheltuelelor ele se neglijează de asemeni în folosul administrațiunilor. Prin urmare a nu se plăti și nici trece în cheltueli, conturile cu fracțiuni mai mici de 5 bani, dacă se prezintă contul cu astfel de fracțiuni, se rectifică suma.

3 *Viza ajutorului.*

Art. 14. — Al. j din R. A. Vede toate lucrurile cumpărate, se asigură de calitatea lor și de legalitatea ac-

telor care sprijin cheltuelele. *Vizează toate actele de cheltueli* şi le supune aprobărei comandantului.

4. A se observa ca diversele materiale necesare corpurilor să fie procurate din depos. şi stabilimentele militare, căci acestea prezintă mai multă garanţie asupra calităţei şi nefalşificărei lor, fiind supuse la recepţiuni tecnice şi chimice pe care corpurile n'au mijloace să le facă. Pentru a evita trimiterea zadarnică a banilor, e bine să se întrebe mai întâi prin adresă, dacă au cutare material şi cât costă, căci nu se găseşte în totdeauna. In cazul când se respunde că nu au, se cumpără din comerciu în cantităţi mici, iar adresa se păstrează la dosar ca act.

f) Modul efectuărei plăţei conturilor.

1 Art. 30 din caetul de sarcine, anexa A din R. A. Sumele cuvenite întreprinzătorului pentru furniturile predate şi primite în regulă, se vor plăti în moneda ţărei (argint, bilete de bancă sau aur) coform legei de contabilitate publică şi după *conturi în regulă ce se vor presinta.*

Prin urmare pentru a se face plata, trebue mai întâi a se vedea dacă conturile sunt în regulă şi îndeplinesc toate formalităţile legale, înşirate mai sus.

A se obsera de asemeni de a se deduce aconturile ce s'ar fi dat.

2 Art. 26 j R. A. Plăţile se fac întotdeauna *persoanelor în drept* sau *representanţilor lor legali,* notându-se pe actul de plată numărul şi data actului de împuternicire.

Prin urmare când se face plata representanţilor legali, trebue a se prezenta *procură autentică şi cari să nu fi fost retrasă,* după care se va nota în acte indicaţiunile de mai sus.

3 A se obsera în privinţa plăţilor art. 78 din R. S cu adnotaţiunile relative precum şi art. 107 L. C. P. care prevede în caz că primitorul nu va şti carte sau va fi imposibilitate de a subscrie el este dator a aduce un cunoscut care va subscrie ca martor iar când *suma de plată va fi mai mare ca 500 lei,* va aduce o *chitanţă autentificată.* (Vezi şi anexa litt S din R. A, cu adnotaţiunile relative.

4 In general toate plăţile urmează a fi făcute de Casier în calitate de comptabil mânuitor de bani publici rămâind răspunzător de plăţile făcute. Art. 6 L. C. P. Vezi şi art. 26 al. i şi j R. A.

In cazurile prevăzute de ord. circ. 8/1904, nota de sub art. 26 R. A. plata se face de ofic. cu aprov. sau alt ofiţer însărcinat cu cumpărarea, în condiţiunile sus citatului ordin.

Asemeni ofic. cu aprov. face cumpărăturile şi plăţile prevăzute, anexa lit. S în general toate aprovizionările care nu sunt asigurate prin contract, în acest caz conturile se presintă casierului pentru achitare, învestite cu toate formele legale prevăzute mai sus.— art.26 i R. A. şi trebue să poarte în certificarea de primire menţiune furnizorului dela cine anume a primit banii pentru ca să ştie dacă plata a fost făcută de Casier sau de altul.

In nici un caz şeful corpului sau ajutorul nu poate să facă plăţi, vezi în această privinţă nota 11 de sub art 9 R. A.

Resumat de formalităţile ce trebue să îndeplinească un cont pentru a se putea observa dintr'o singură privire:

1) Imulţirile parţiale, dacă cantităţile îmulţite cu preţul unitar (orice cont trebue să aibă şi preţul unitar) dau întocmai suma trecută în cont.

2) Adunarea sumelor parţiale specificate în cont, dacă totalul lor este bine.

3) Certificarea de primirea sumei, să fie făcută în litere să se arate *dela cine a primit banii şi data când a primit.*

4) Să semneze cu semnătura proprie (nu numai să aplice sigiliul) cu firma pe timbru de 10 bani sau 30 bani după cum contul este de 200 lei sau mai mare, plus timbrul de ajutor de 10 bani.

5) Dacă furnitura e mai mare de 500 lei, să plătească taxa de înregistrare la administratia financiară şi să anexeze recipisa, sau dacă e în cazul de a fi scutit să îndeplinească formalităţile de mai sus.

6) Certificarea contabilului sau agentului respectiv că furnitura s'a primit şi înregistrat sau serviciul s'a efectuat.

7) Verificarea ajutorului și aprobarea comandantului.

8) Comptul să fie format pe imprimat cu firma înregistrată s'au contrar din carnetul de facturi Md. 628.

9) Să se noteze și certifice de ofițerul ce achită factura, plata dărilor către Stat pe trimestrul în care se face plata, cu ce recipisă și la ce percepție.

10) Pentru antreprenorii de construcțiuni, ete. care obișnuit sunt ambulanți și scapă de sub controlul autorităților fiscale, a se cere și plata patentei.

11) A se observa să fie anexate la contastele justificative descrise în mod amănunțit mai sus.

Notă. — Relativ la procurarea măsurilor de către corpuri și servicii, este ord. minist. de război No. 16219/1913 în cuprinderea următoare:

Pentru ca ministerul industriei și comerțului să poată exercita controlul prevăzut de legea și regulamentul măsurilor și greutăților, asupra fabricanților, importatorilor și vânzătorilor autorizați de acel departament, se reamintește din nou dispozițiunile ordinului circular No. 9962 din 1 Decembrie 1911, rugându-vă să binevoiți a dispune ca în viitor când corpurile și serviciile din acel comandament vor avea de făcut vre-o cumparare de măsuri să comunice direcțiunei măsurilor și greutăților, din acel minister înainte de aprobare, ofertele ce primesc, pentru ca numita direcțiune să cănfirme dacă prețurile sunt în conformitate cu dispozițiunile legale.

Anexa lit. T[1])

Art. 192 şi 193 R. A.

1 .....

Registrul actelor stărei civile pentru născuţi

Acest registru, numerotându-se şi sigilindu-se de noi 2)

.....

conţine ..... file.

3) .....

Instrucţiuni

Acest regisru se ţine într'un singur exemplar la serviciile de intendenţă de pe lângă fiecare cuartier general de armată, corp de armată şi divizie.

Pe timpul cât armata se află pe picior de războiu toate cazurile de naştere întâmplate în familiile militarilor sau funcţonarilor militari care însoţesc armata sunt constatate de ofiţerii de intendenţă defegaţi prin întocmirea actului în registru de faţă.

Actul se întocmeşte la cuartierul general al comandamentnlui din care face parte corpul sau serviciul declarantului.

Un exstràct de fiecare act de naştere se va trimete autorităţei comunei în cari părinţii noului născut 'şi-au avut cei din urmă domiciliu.

Pentru întocmirea registrului şi actelor se vor complecta punctele indicate prin numere, după cum urmează

1) Cuartierul general al armatei, corpului de armată sau diviziei.

2) Gradul, numele şi pronumele ofiţerului însărcinat cu întocmirea actelor stărei civile.

3) Semnătura ofiţerului

---

1) Pentru toate cestiunile relative la starea civilă a militarilor în războiu şi modul întocmirei actelor ca formulare, vezi instrucţiunile detalate la paginele 209-229 acest volum.

4) Numele și pronumele noului născut.
5) Se pune secsul masculin sau femenin, după caz.
6) Se va indica orașul, comuna și țara în care s'a născut copilul.
7. Numele pronumele și calitatea celui care a făcut declarația: tată, medic. moașe, etc.
8) Gradul, numele și pronumele martorilor.
9) Corpul, serviciul sau domiciliul martorilor.
10) Semnătura declarantului.
11) Semnătura martorilor.

Registrul actelor stărei civile pentru născuți

[4]	No. . . . .
	Din unul una mie ..... luna ..... zina ..... ora ..... meridiane.
	Act de naștere al copil[5] .....
	de sex ..... născut la ..... al lunei .....
	la orele ..... meridiane, în [6] .....
	fi [7] ..... a D-lui ..... , ani .....
	de profesie ..... și a D-nei ..... de ani .....
	de profesie ..... după declarația făcută de către [7] .....
	care ne-a prezentat copil[5] .....
	Martori au fost:
	D [8] ..... de ani ..... de profesie ..... din [9] .....
	D [8] ..... de ani ..... de profesie ..... din [9] .....
	Cari au subscris acest act, după ce li s'a citit, împreună cu noi și declarant, constatând după lege de noi [3] ....., în calitate de ofițer al stărei civile.
	Declarant [10] .....
	Martori [10] .....
	Ofițer al stărei civile, [3] .....

Model No. 333 din nomenclatura imprimatelor.

Art. 192 și 193 din regulament.

Registrul actelor stărei civile pentru morți [1]

Acest registru numerotându-se și sigilându-se de noi 3)

conține ..... file.

4)

Instrucțiuni

Acest registru se ține într'un singur exemplar la serviciile de intendență de pe lângă fiecare cuartier general de casier sau delegații lor la corpurile de trupă, regimente sau batalioane, și de comandanții de companii făcând corp în parte.

Pe timp cât armata se află pe picior de război toate cazurile de moarte survenite pe câmpul de luptă în spitele, ambulanțe etc., sunt constatate de cei în drept prin dresarea actului de deces, în prezentul registru.

Pentru redigiarea actului se vor lua relațiunile necesare din foaia matricolă a omului decedat, iar asupra cauzei morței va servi declarațiunea martorilor prevăzuți de regulament, cu arătarea împrejurărilor cari au provocat moartea.

Un extract de pe actul de moarte, dresat în acest registru, se va trimete autorității comunei în care decedatul a avut cel din urmă domiciliu.

Pentru întocmirea actului se vor complecta punctele indicate prin numere, după cum urmează:

1) Numărul corpului de armată.
2) Corpul sau serviciul.
3) Gradul, numele și pronumele ofițerului însărcinat cu întocmirea actelor de stare civilă.
4) Semnătura ofițerului.
5) Numele, pronumele și gradul decedatului.

1) Vezi nota precedentă.

6) Ambulanţa, spitalul sau câmpul de luptă în bătălia dela . . . .
7) Lovituri, rana sau boala de care suferea.
8) Gradul, numele şi pronumele martorilor.
9) Corpul sau serviciul martorilor.
10) Gradul, numele şi pronumele medicului.
11) Corpul sau serviciul medicului.
12) Semnatura martorilor.

Registrul actelor stărei civile pentru morţi

	No. . . . .
[4]	Din anul una mie ..... luna ..... ziua ..... ora ..... meridiane. Act de moartea al [5] ..... în etate de ani ..... născut la ..... comuna ..... plasa ..... judeţul ....., fiul al D-lui ..... şi al D-nei ....., căsătorit cu ..... decedat la ..... luna ..... anul ..... ora ..... meredıane în [6] ..... din cauza [7] ..... Martorii au fost: D [8] ....., de ani ..... de profesie ..... din [9] ..... D [8] ....., de ani ..... de profesie ..... din [9] ..... D [8] ....., de ani ..... de profesie ..... din ..... carî au subscris împreună cu noi acest act, după ce li s'a citit. Cazul morţei s'a constatat de noi prin verificare făcut de D. Medic [10] ..... al [11] ..... Făcut de noi [8] ..... în calitate de ofiţer al stărei civile. [12] Martori ..... Ofiţer al stărei civile. [4] .....

Model No. 333 din nomenclatura imprimatelor

Art. 192 și 193 din regulament.

1)

Registrul actelor stărei civile pentru căsătoriți [1])

Acest registru, numerotându-se și sigilându-se de noi [2]) conține ..... file.

Instrucțiuni

Acest registru se ține într'un singur exemplar la serviciile de intendență de pe lângă fiecare cuartier general de armată, corp de armată și divizii.

Pe cât timp armata se află pe picior de războiu toate căsătoriile ce a'au contractat de militari sau funcționari militari, ori alți români cari însoțesc armata, sunt săvârșite de ofițerii de intendență delegați, prin întocmirea actului în registrul de față.

Actul se întocmește la cuartierul general al comandamentului din care face parte corpul sau serviciul mirelui.

Un extract de pe fiecare act de căsătorie se va trimite autorității comunale în cari noi căsătoriți 'și-au avut cel din urmă domiciliu.

Căsătoria nu se va efectua și nici actul nu se va întocmi decât după ce toate formalitățile cerute de lege și regulamente, precum și actele preliminărei relative vor fi în regulă îndeplinite.

Pentru întocmirea registrului și actului se vor completa punctele indicate prin numere, după cum urmează:

1) Cuartierul general al armatei, corpurile de armată sau diviziei.

2) Gradul, numele și pronumele ofițerului însărcinat cu întocmirea actelor stărei civile.

3) Semnătura ofițerului.

4) Numele și pronumele contractanților căsătoriei.

5) *Au* sau *nu au* făcut act dotal,

6) Dacă există act dotal se va arăta autoritatea care 'l-a întocmit și numărul sub care s'a înregistrat.

1) Vezi dela începutul anexei.

7) Se vor indica actele cari s'au mai întocmit precum: consimţimântul părinţilor sau, în lipsă, a rudelor imediate, somaţiunile respectoase dacă au avut loc, etc.

8) Cuartierul general al armatei, corp de armată, divizie, sau locul unde s'a celebrat căsătoria.

9) Semnătuta cnntractanţilor.

10) Semnătura martorilor.

Registrul actelor stărei civile pentru căsătorii[1])

[4])	No. Din anul una mie , luna , ziua , ora meridiane. Act de căsătoria D-lui , de religie , în vârstă de ani , de profesie , născut în , domiciliat în , fiu al D-lui , de profesie , domiciliat în , şi a D-nei , de profesie , domiciliată în , cu D , de religie , în vârstă de ani, de profesie , născută în domiciliată în , fiică a D-lui , şi a D nei de profesie , domiciliată în Cei de faţă contractanţi ne-au declarat că [5]) Făcut actual dotal [6]) Actele preliminărei sunt: 1. Publicaţiile de căsătorie făcute în , în Duminicile dela , ale lunei , şi , ale lunei , în urma cărora nu s'a ivit nici o opoziţie. 2. Publicaţia adusă la cunoştinţa publică prin ordinul de zi No. al 3. [7]) Declaraţia celor patru martori prezenţi la celebrarea căsătoriei civile, din care se constată că viitorii soţi le sunt personal cunoscuţi şi că nu există nici un caz legal ce s'ar opune la căsătoria lor. Tutulor acestor acte, paraţate de noi şi oprite în acest oficiu spre a se alătura la registru, precum în capitolul VI de sub titlu V din codul civil, s'a d

1) Vezi nota precedentă.

citire de noi în auzul tutulor celor de faţă mai sus arătaţi, după care contractanţii au declarat că voesc a lua în căsătorie unul pe D. ... şi alta pe D. ... şi noi [2] ..., în calitate de ofiţer al stării civile, am pronunţat, în numele legei, că contractanţi sunt uniţi prin căsătorie.

Toate cele de mai s'au făcut în public [8] ... şi în prezenţa cerutilor de lege patru martori şi anume:

D. ..., în vârstă de ani ... de profesie ..., domiciliat ...

D. ..., în vârstă de ani ... de profesie ..., domiciliat ...

D. ..., în vârstă de ani ... de profesie ..., domiciliat ...

D. ..., în vârstă de ani ... de profesie ..., domiciliat ...

Cei doi din d'întâi din partea soţului, iar cei din urmă din partea soţiei, şi după ce am dat citire acestui act în auzul tutulor celor de faţă.

[9] Contractanţi ...

[10] Martori ...

Ofiţer al stărsi civile,
[3] ...

Notă. — Relativ la testamente, vezi formulare şi instrucţiuni detailate la pag. 207 şi 227 din acest manual.

Anexa lit. U

(Art. 196 R. A.)

Nomenclatura registrelor şi imprimatelor necesare armatei. Partea anuală cuvenită corpurilor.

Nomenclatura imprimatelor prevăzute în regulamentul serviciului administrativ, la anexa lit, U. a fost complect modificată prin D. M. 179 M. O. 52. R 1911.

S'a trecut în acest manual nomenclatura imprimatelor în vigoare şi costul lor; în aceeace priveşte partea anuală la care au drept corpurile, urmează a se consulta la nevoe tabelul din monitorul sus menţionat.

D. M. No. 179 din 20 Aprilie 1911, relativă la stabilirea părții anuale de imprimate cuvenite corpurilor și serviciilor armate

(M. O. 52 R. 1911)

Având în vedere că nomenclatura imprimatelor prevăzută de regulamentul serviciului administrativ în corpurile de trupă, precum și aceea prevăzută de decizia ministerială No. 204 din 1903, prin care se fixează partea anuală de imprimate nu mai corespund cu nevoile reale, prin faptul că unele imprimate s'a modificat, iar corpurile de trupă și serviciile administrative au primit schimbări prin noua organizare.

Decid:

Art. 1. — Imprimatele cari se dau de minister și se plătesc din fondul alocat în buget pentru imprimate sunt acelea prevăzute în nomenclatura anexată la această decizie.

Art. 2. — Imprimatele prevăzute de diferite regulamente, decizii, ordine etc. și cari nu figurează în această nomenclatura se vor autografia, reproduce la șapirograf sau se vor face de mână după modele stabilite de acele regulamente, decizii sau ordine, iar costul lor va fi suportat de corpuri.

Art. 3.— Imprimatele speciale diferitelor stabilimente (atelier, manutanță, arsenal pirotehnie, etc.) neprevăzute în această nomenclatură, dar prevăzute de regulamentele lor speciale, se vor înființa de dânsele și plăti din alocațiunile, fondurile sau veniturile lor.

Art. 4. — In fiecare an, până la 1 August cel mai târziu depozitele de imprimate va întocmi și înainta ministerului tabel de imprimatele ce trebuesc corpurilor sau serviciilor în exercițiul viitor, calculat după nevoile reale și ținând socoteală de cantitățile aflate în depozit.

In cantitățile prevăzute de tabel va figura și o rezervă de 15% pentru a se da corpurilor în urma cererilor ce obișnuit se fac în cursul exercițiului. Costul lor se va plăti conform art. 15 de mai jos.

Art. 5.— Ministerul primind tabelul, va hotărâ tipărirea imprimatelor, dând ordin în consecință depozitului de imprimate,

Art. 6. — Pe bază aprobării dată de minister, depozitul de imprimate va da comanda locului în drept, împărțind imprimatele pe serii, iar seriile se vor așeza în ordinea de necesitate anexând la comandă și modelele luate din imprimatele aflate în depozit cu explicațiile trebuincioase. Șeful depozitului va face corectura.

In adresa de comandă se vor fixa modelele de hârtie și termenele de predare în ordinea necesității, astfel ca cei mai

târziu la 1 Februarie toate imprimatele să fie predate depozitului.

Art. 7 — Dacă predările nu se vor face la termen se va raporta ministerului pentru a hotărâ.

Art. 8 — Comandele nu vor fi mai mici de 100 registre de acelaş model sau 1,000 exemplare din imprimatele volante.

Peste cantităţile filelor fixate la anume registre se va comanda de regulă un adaus de 15% spre a se servi, la necesitate ca intercalări sau formări de noui registre.

Art. 9. — Când ministerul sau oricare altă autoritate militară va comanda prin depozitul de imprimate tipărirea, a diferite modele cu anume destinaţie, depozitul va proceda ca la art. 6; iar imprimatele executate se vor distribui după comandă, fără a se mai înregistra în gestiunea depozitului; se va trece pentru ştiinţă numai în registru de comenzi al depozitului.

In acest registru se va arăta autoritatea care a făcut comanda, numărul şi data ordinului, adresa cu care s'a comandat, cui s'a dat comanda, cui s'a trimis imprimatele şi numărul răspunsului de primire.

Art. 10.— Recepţia imprimatelor comandate se va face de şeful depozitului de imprimate în asistenţa ofiţerului de intendenţă verificator, având se de bază comanda şi modelele.

Art. 11. — Depozitul de imprimate va distribui în fiecare an, între 1 Februarie şi 31 Martie, după alăturata momenclatură, partea anuală de imprimate necesară corpurilor şi serviciilor, fără alte oridine sau autorizări.

Imprimatele necesare la încorporarea recruţilor (registre), matricole, foi matricole, controale şi livrete de serviciul militar) se vor distribui după apariţia ordinului de repartiţia contigentului pe numărul recruţilor fixaţi fiecărui corp cu un spor de 10% case goale la registrele matricole şi controale.

Imprimatele necesare inspecţiilor generale (ca: memorii, coperte de memorii şi diferite tablouri pentru propuneri, etc.) se vor distribui în cursul lunei Septemvrie după ordinele ministerului în urma cererilor corpurilor şi serviciilor, care vor avea grije a înainta la timp. şi erarhic tabeluri de ceace le trebue.

Art. 12. — Distribuţia imprimatelor se face prin poştă şi cale ferată pentru corpurile şi serviciile de afară: iar celor din garnizoana Bucureşti prin delegaţi ce vor trimete fiecare.

Şeful depozitului, odată cu expedierea pachetelor cu imprimate sau predarea lor delegaţilor, va da fiecărui corp câte un tabel în dublu de imprimatele distribuite, iar corpurile sunt obligate a înapoia unul din aceste tabeluri certificate în litere pentru primirea imprimatelor spre a servi depozitului ca act justificativ de scădere.

Art. 13. — Imprimatele menţionate în momenclatura anexată că se dau numai la terminarea lor, se vor libera de către depozit, după aprobarea ministerului, cărula i se va adresa ierarhic cererea şefului de corp sau de serviciu că imprimatul în chestiune s'a terminat.

Art. 14. Şefii de corp şi servicii se vor asigura când se puue în serviciu, un registru nou dacă cel vechiu s'a terminat. Când registru vechiu se găseşte stricat din neglijenţă se va imputa celui vinovat.

Se consideră tot stricate din neglijenţă registrele în cari înscrierile nu s'au făcut regulat, conform instrucţiilor şi pe spaţiul rezervat sau s'ar fi terminat în scurt timp din cauză că înscrierile în el nu s'a făcut în mod regulat.

Art. 15. — Un corp sau serviciu nu-şi va putea procura cu plată dela ministerul de războiu decât numai o cantitate până la 15% din partea anuală ce i se cuvine şi numai odată pe an aprovizionările depozitului fiind făcute pe această bază.

Costul acestor imprimate, cum şi a celor speciale ce s'ar comanda de diferite stabilimente vor fi înaintate intendenţei stabilimentelor centrale.

Cheltuiala corpului se va sprijini cu răspunsul de primirea banilor.

(Vezi nota de mai jos relativ la formalităţile de îndeplinit pentru liberarea imprimatelor).

Art. 16. — Cantităţile prevăzute ca parte anuală putând fi prea mare sau prea mică în raport cu trebuinţele, şefi erarhici se vor asigura cu ocazia diferitelor inspecţii dacă cazul este de a se mări sau micşora aceste cantităţi.

Art. 17. — Corpurile sau serviciile care au nevoe a şi procura imprimate din depozit, sunt invitate a ţine socoteală de numirele date prin tabelul alăturat şi în cererile ce vor adresa să nu le mai numească altfel. Alte registre sau imprimate afară de acestea nu sunt în depozit, iar pe măsură ce se vor înfiinţa şeful depoziiului este obligat a anunţa trimestrial prin „Monitorul Oastei" numirea, preţul capitolul şi articolul unde sunt înregistrate.

Art. 18. — La înfiinţări de corpuri noui, depozitul va distribui, fără altă aprobare, toate registrele şi imprimatele repartizate prin alăturatul tabel.

Art. 19. — Notele şi explicaţiile după alăturatul tabel fac parte din decizia de faţă.

Art. 20. — Toate dispoziţiunile contrarii deciziunii de faţă sunt şi rămân aprobate.

Notă. 1. *Relativ la formalităţile de îndeplinit pentru liberarea imprimatelor* este ord. M. R. de mai jos, No. 261 din 1907.

In conformitate cu rezoluţia ministerială pusă pe raportul corpului 2 de armată No. 7179, binevoiţi a dispune să se pună în vedere corpurilor şi serviciile de sub ordinele d-voastră, că începând din luna Iulie a. c. liberarea imprimatelor din depozitul central ce se plătesc de corpuri se va face astfel:

Corpul căruia îi necesită imprimate sau cărţi, pe care trebuie a le plăti întreabă depozitul dacă le are şi care e preţul unitar.

Primind rezultatul formează un tablou în dublu, arătând cantitatea imprimatelor, modelul din nomenclatură, prețul unitar și total și intervine pentru liberare către intendența stabilimentelor centrale,

Odată cu tabloul să trimite și costul imprimatelor. Intendența primind cererea și costul, dă ordine depozitului a libera imprimatele cerute trimețându-i un exemplar de tablou.

La finele fiecărei luni împreună cu suma totală primită în cursul lunei, intendența trimite ministerului și al doilea exemplar de tablouri.

Nota 2. — *Ordin circ, No. 16028 din 14 Februarie 1913 relativ la imprimate.*

Prin decizia ministerială Mo. 179 din 20 Aprilie 1911 se prescrie pentru fiecare corp și serviciu, cantitățile de registre și imprimate ce li se cuvin, ca parte anuală, pe un exercițiu bugetar; sunt însă corpuri și servicii, cari cer ministerului în cursul anului, să li se elibereze din depozit diferite imprimate, sub motivul că partea anuală hotărâtă prin decizia de mai sus, nu a fost suficientă.

Ministerul este încredințat, că această neajungere se datorește unei risipe și rele întrebuințări a imprimatelor cari în nici un caz nu se mai pot acoperi din fondurile ministerului.

La alcătuirea părței anuale, s'a avut în vedere un spor de 15% pentru a satisface cererile ce fac corpurile și serviciile, de a li se da imprimate peste partea anuală.

Conform art. 15 din numita decizie, asemenea imprimate se distribue numai cu plată.

Am onoare a vă ruga să binevoiți a dispune să se pună în vederea corpurilor și serviciilor din comandamentul D-stră, că ministerul numai satisface nici o cerere, care depășește dreptprile distribuite ca parte anuală, decât numai în schimbul costului.

Se face excepțiune de imprimatele prevăzute la art. 13 din decizie, cari se dau la terminarea și în baza constatărei procesului-verbal al ofițerului de intendență.

Nota 3 — *Explicațiunea semnelor din tabelul de imprimate de mai jos.*

*) Registrele de intrare și eșire și condicile de expediție se întrebuințează până la terminare, se distribue însă în fiecare an, cu condiție ca, comandanții corpurilor și șefii serviciilor, să nu le pună în servicin, până ce nu se

vor asigura că cele vechi sunt terminate ; ofițerii verificatori cu ocazia încheierii anuale, în luna Aprilie, se vor asigura dacă aceste dispoziţiuni se execută.

**) Registrele în dreptul cărora se află acest semn, se vor da corpurilor numai la terminare, cu aprobarea ministerului şi după îndeplinirea formalităţilor prevăzute la art. 15 din decizie.

***) Registrele de ordine de zi la corpurile cărora s'a prevăzut două, se vor da în fiecare an câte unul pentru a servi la darea ordinelor administrative cari însoţesc gestiunile, iar celelalte la terminarea celor vechi.

a) Registrele şi imprimatele destinate ministerului şi stat-majorului, s'au notat în tablou numai pentru a se avea în vedere la stabilirea aprovizionărilor, ele se vor distribui însă după ordin special.

b) Corpurile de trupă cări au unităţi detaşate afară din garnizoana de reşedinţă a corpului, vor îngriji ca până la data de 1 Februarie a fiecărui an, să comunice aceasta direct depozitului de imprimate, care, la rândul său, va avea grije a le expedia imprimatele necesare registraturelor şi serviciului ordinarului (în aceste condiţiuni intră şi secţiile de pompieri).

c) Şcoalelor s'a prevăzut imprimate necesare ca unei companii corp a parte, când însă unele din ele vor avea mai multe unităţi administrative, vor avea grijă a comunica aceasta depozitului până la 1 Februarie a fiecărui an care la rândul său va distribui în plus ; registre de primiri şi consumaţii, registre de administraţie, precum şi alte imprimate în proporţie cu numărul unităţilor.

d) Registrele controlate Md. I se distribue în fiecare an câte unul pentru districtele de recrutare şi câte unul pentru fiecare subcerc, cele Md. I. 1 se distribuie la nevoie după aprobarea ministerului.

Nomenclatura imprimatelor şi costul lor

Nr. art. din nomenclat.	Numirea imprimatelor	Preţul unitar Lei	Preţul unitar B.	Observaţii
	CAPITOLUL I			
	Imprimate pentru registratură *)			
1	Registre de intrarea hârtiilor a 100 file	2		
1	" " " " " 200 "	3		
1	" " " " " 400 "	4		
2	" " ieşirea " " 100 "	2		
2	" " " " 200 "	3		
2	" " " " " 400 "	4	80	
3	Condici de expediţia " " 50 "			
3	" " " " 100 "	1		
3	" " " " " 200 "	2	40	
4	Peţe de dosare			
5	Cartoane cu catarama	1		Se distribue numai după aprob. minist.
6	Scrisori de expediţie		12	
	CAPITOLUL II			
	Imprimate pentru administraţia şi contabilitatea corpurilor			
2	Registre pentru dezertori şi nesupuşi **)	3		
3	" zilnice de primiri şi cheltueli **)	4		
4	Registru casei corpului**)	2	50	
5	" de sumele aflate la portofoliu şi " datorii a ofiţerilor **)	3		
6	Registru de seria echipamentului **)	4	50	
7	" " " arm., trăsur. şi vaselor **)	3	50	
8	" " " bonuri şi buletine	1	50	
9	" " subsistenţă **)	3		
10	" " primirea banilor şi pachet **)	1		
11	" " efecte şi obiecte diverse **)	5		
13	" " cereri la raport **)	3		
14	" " procese-verbale **)	3		
16	" control nom. de ofiţeri trupă şi cai	2		
17	" primiri şi cons. şi cont deschis	8		
18	Livret de primirea banilor sau echipam.	1	50	
19	" " adminsraţia ordinarului		20	
20	Situaţia armam. portativ Md. A		02	
20	" materialului de artilerie, mitraliere şi trăsuri date de Stat Md. B		02	
20	Situaţia muniţiunilor Md. C.		02	
20	" harnaşamentului pentru baterii şi coloane Md. D.		02	
20	Situoaţia pieselor de armă şi de carabină Md. 1892 Md. E.		02	
21	Livret de serviciul militar		20	Se distribue conf. art. 11 din decizie
22	Registru de administraţia companiei	6		
23	" gestiuni în bani	2	50	
24	" " " materii	1		

No. art. din nomenclat	Numirea imprimatelor	Pretul unitar Lei	B	Observaţii
25	Titule registru de bibliotecă		10	Se vor distribui la nevoe după aprobarea ministerului.
26	Interpuneri la registrul de bibliotecă		10	
27	Regisru de ordine de zi şi circulări **)	3		
28	„ „ referate pentru sumele date casiernlui **)	2		
29	Situaţie şi raport zilnic al unităţilor		01	
30	Foi matricole şi de pedepse		03	Se distribue conf. art. II din decizie.
31	Copii de pe foile matricole şi de pedepse		01	
32	Registre pentru reparaţia armelor **)	2		
33	Foi de zi'e numerice pentru oameni		10	
35	Borderori diferite		02	
36	Stări de cereri pentru hrana trupei		0	
37	Conturi diferite		01	
38	State pentru plata furniturilor de hrană		02	
39b	„ „ „ hranei în bani		01	
.	Recapitulaţi la state pentru plata hranei în bani		03	
41	Certificate de încetare de plată		01	
43	Situaţia echipamentului		2	
.	Situaţia efectelor şi obiectelor de infirm.		20	
44	Buletine de imputaţie		01	
45	Bilete de intrare şi ieşire din spital		01	
46	Situaţia fondurilor băneşti		02	
47	State diferite		01	
48	Inventar şi raport de efectele oamenilor absenţi		01	
49	Bilete de voe		01	
52	Procese-verbale de moarte a cailor		01	
53	Situaţii pe grade		10	
56	Registre cu recipise pentru primirea fondurilor	1	50	
57	Registre pentru plata soldei ofiţerilor **)	3		
58	Bilete indentitate		02	
59	Carnete de facturi **)	1	50	
60	Registru de starea armelor Md. 1893 şi revolverelor Md. 1896)	3		
62	Copii de pe foile matricole ale ofiţerilor		05	
63	Registru matricol pentru ofiţeri **)	4		
63 b	Foi de zile numerice pentru cai		10	
64	Extras de pe registru de primiri şi consumaţii		20	
65	Recapitulaţia foilor de zile		10	
66	Alocaţii şi bilanţ de lichidarea combustibilului şi furajului		10	
67	Stat nominal de plata soldei ofiţerilor şi funcţionarilor		10	
69	Stat pentru plata diferitelor indemnităţi		02	
70	Buletine de tragere (artilerie)		02	Se distribue câte 10 exemplare de fie-care baterie de artilerie
71	Bulet observatorului „		0	
72	Raport general de tragere (artilerie)		02	
73	Memorii		15	
.	Coperte de memoriu		25	Se distribue conf. art. II din decizie
.	Foi calificative anuale		02	

No. art. din nomenclat.	NUMIREA IMPRIMATELOR	Pretul unitar Lei	B.	Observaţii
	CAPITOLUL III			
	Imprimate pentru serviciul de garnizoană			
1	Raport general de starea trupei		10	
2	Secrete pentru posturi		01	
3	Raport de starea gărzei		01	
4	Foi zilnice de starea corpului		01	
5	Consemne generale de posturi **)		25	
	CAPITOLUL IV			
	Imprimate pentru serviciul sanitar la corpuri, spitale şi comandamente			
1	Registre de intrarea şi eşirea bolnavilor în infirmerii şi spitale **)	3		
3	Registre de intrarea şi eşirea celor bolnavi **)	1		
4	Registre de elaborări	1	30	
5	Registre de centralizarea şi gestiunea medicamentelor			
6	Foi de observări clinice		02	
7	Stare de cerere sau predare		01	
8	Raport patologic Md. A		10	
9	„ „ „ A		01	
10	Certificate medic. de concedii sau reformă		01	
11	Foi mensuale extras de medicamente		10	
12	Etichete pentru medicamente (coale)		20	
13	Situaţii de mişcarea oamenilor bolnavi		01	
14	Situaţie zilnică de numărul celor bolnavi		01	
15	Foi de dietă		02	
16	„ nominale lunare de spital		02	
17	Tablou statistic de rezultatul operaţiunilor recrutării		20	
18	Tablou de recruţii scutiţi		20	
19	Statistica de talia şi capacitatea toracică a recruţilor		20	
20	Tablou statistic de talia şi capacitatea toracică a tinerilor		20	
21	Livrete de nutriment		20	
22	Statistica Md. B		01	
23	„ „ B.		01	
24	Tabele bilunare medicale Md. E		02	
25	„ „ veterinare Md. E		02	
26	„ „ Md. F		02	
	CAPITOLUL V			
	Imprimate pentru recrutare			
1	Titule la registru matricol Md. 1911		40	Aceste imprimate se distribue conform art. 17 din decizie.
„	Interpuneri la registrul matricol		04	
„	Titule alfabetice la registrul matricol		40	

No. art. din nomenclat.	Numirea imprimatelor	Preţul unitar Lei	B.	Observaţii
1	Interpuneri la tabelele alfabetice ale registrului matricol	—	10	Aceste imprimate se distribue conf. art. 11 din decizie
2	Tablou matricol de tinerii recrutaţi în corp lit. D bis	—	10	
3	Ordine de chemare albe pentru recruţi	—	01	
"	" " " verzi pentru diferite concentrări	—	01	
"	Ordine de chemare roşii pentru mobiliz.	—	01	Se distribue la nevoe după aprobarea ministerului.
4	Certificate diferite	—	02	
	CAPITOLUL VI			
	Imprimate pentru mobilizare			
3	Ordine de serviciu verzi	—	01	Se imprimă la nevoe şi se distribue după aprob. minist.
"	" " " roşii	—	01	
4	Registrul control nominal al ofiţerilor de rezervă	2	—	
5	Titule controale Md. 1911	—	02	Aceste imprimate se distribue conf. art 11 din decizie
"	Interpuneri la controale	—	01	
"	Titule tabele alfabetice	—	02	
"	Interpuneri la tabele alfabetice	—	01	Se imprimă şi se distribue după aprobarea ministerului
6	Buletine de rechiziţie	—	01	
7	Livrete pentru complectaşi, rezervişti şi miliţieni	—	20	Se distribue conf. art 51 din regulamentul mobilizării.
8	Controale nominale Md. I	2	50	A se vedea explicaţia dela note litera d).
"	" " " I. I pentru rezervişti şi miliţieni	3	50	
	CAPITOLUL VII			
	Imprimate pentru contabilitatea ordonanţări			
1	Registru jurnal general	3	—	
2	Registru de partizi	4	—	
3	Recapitulaţia operaţiunilor de ordonanţare	—	20	
4	Registru de credite pe districte	3	—	
7	Mandate de plată	—	02	
9	Ordonanţe de delegaţii sau subdelegaţi	—	02	
10	" " plată	—	02	
11	Foi recapitulative de sumele ordonanţate	—	03	
12	Avize de delegaţii sau subdelegaţii	—	02	
13	" " ordonanţe şi mandate	—	02	
14	Cereri de fonduri	—	03	

No. art. din nomenclat.	NUMIREA IMPRIMATELOR	Prețul unitar Lei	B.	Observații
15	Extracte de pe borderoul de anularea sumelor întrebuințate asupra delegațiilor ministerului			
15	Registre de furnituri **)	2	02	
	CAPITOLUL VIII			
	Imprimate pentru justiția militară			
1	Registre de înscrierea urmăririlor **)	2	50	
2	Registre de ținerea proceselor **)	2		
3	Citații		01	
4	Mandate diferite		01	
5	Ordonanțe definitive		02	
6	Comisii rogatorii		02	
7	Procese-verbale de interogatorii		02	
8	Sentințe		10	
9	Deciziunile consiliului		05	
10	Ordine de urmărire		01	
11	Ordonanțe de neurmărire		01	
12	Ordine de dare în judecată		01	
13	Adrese pentru înaintarea condamnaților		01	
14	Adrese către apărători		01	
15	Extrase de pe sentințe		01	
	CAPITOLUL IX			
	Imprimate pentru serviciul de geniu și cazarmare			
1	Devize pentru lucrări		02	
2	Interpuneri la devize pentru lucrări		02	
3	Stare de fixație a cazarmamentului complectă		35	
4	„ „ „ regională a cazarmamentului complect		35	) Se distrib. la nevoe) după aprob. mi-) nisterului.
5	Inventar de accesorii fixe		15	
6	„ „ mobilier		15	
7	„ parțial de cameră		02	
8	„ „ „ „ pentru accesorii fixe			
9	Inventar parțial de mobilier pe camere		02	
10	Registre pentru materialul de săpători, unelte de ferăsieri și telefonic	3	02	
11	Album pentru mobilier	20		) Se distrib. la nevoe) după aprob. mi-) nisterului.

No. art. din nomenclat.	NUMIREA IMPRIMATELOR	Prețul unitar Lei	B.	Observații
	CAPITOLUL X			
	Imprimate speciale pentru marină			
1	Registru pentru inscrierea semnalelor	2	50	Aceste registre și imprimate s'a trecut în tablou pentru a se avea în vedere la aprovizionările anuale, ele se vor distribui însă la nevoe, după repartiția făcută de comandamentul marinei, care va trimite depozitului de imprimate până în 1 Martie a fie cărui an, un tablou pe unitățile marinei.
19	» personalului vasului	2		
20	» jurnal de bord	2		
21	» de mașină	3		
22	» » tragere a infanteriei **)	2		
23	» » » a artileriei **)	2		
24	Livret de serviciu militar		20	
25	Registru inventar No. 1 **)	1	50	
26	» » No. 2 **)	1	50	
27	Carnet de primiri și vărsări	1		
28	Dare de seamă asupra tragerii infanteriei		03	
29	Situație de munițiuni pe infanterie și artil.		05	
30	Dare de seamă asupra tragerilor de artil.		05	
31	Situație de materiale primite și consumate		04	
32	Stat de solda și hrana echipajului		03	
33	Foi matricole		05	
34	Situații de efectiv la corp		10	
35	Proces-verbal de efecte		01	
36	Situații de efectiv		10	
37	Inventar de efectele aflate asupra omului		07	
	CAPITOLUL XI			
	Imprimate pentru diferite servicii			
1	Registre de magazie pentru depozite a 800 file **)	25		
»	Registre de magazie pentru depozite a 400 file **)	20		
2	Registre albe a 100 file **)	2		
»	» » a 200 » **)	3		
14	Ordin de delegați pentru primiri de efecte		05	Se distribue conform art. 11 din decizie
21	Tablouri pentru propuneri la înaintre		05	
	DIVERSE			
11	Registru matricol al cailor trupei **)	5		
11 b	» » » » ofițerești **)	3		
387	» de vechimea efectelor de îmbrăcăminte **)	1		
377	Registru inventar al bibliotecei **)	1	50	
474	» de decizii ministeriale privitoare la armată **)	5		
477	Registru de primiri și consumații a pieselor de schimb pentru arme **)	3		
59	Carnetul atelarului **)	2		
748	Tablou pentru ofițeri propuși la decorații		05	Se distribue conform art. 11 din decizie
840	» de cererile și reclamațiile trupei		05	
841	» » cali propuși la reformă		05	
863	» » gradele inferioare propuse la decorații		05	

Anexa lit. V

(Art. 203 R. A.)

Instrucțiuni relative la modul cum trebue efectuată corespondența corpurilor sau serviciilor între ele și autoritățile superioare sau inferioare

(Textul anexei din regulament)

Toate cestiunile cari trebuesc urmărite între companii, escadroane și baterii cu corpul din care fac parte (regiment, batalion sau division), se fac prin cereri verbale la raport sau cereri pe situațiile zilnice.

Sunt exceptate companiile teritoriale și detașamentele care comunică cu autoritățile și corpurile lor pe cale de corespondență, ținând registrele necesare.

Intre corpuri și comandamentele și aceasta cu ministerul de război, corespondența se va face pe cale ierarhică, conform regulamentului serviciului interior. (Vezi notele de mai jos).

Comandamentele, înainte de a da curs rapoartelor corpurilor de trupă, vor căuta a vedea dacă nu au cădere a da singuri satistacere la cererile formulate printr'însele. Numai în caz contrariu trimit rapoartele autorității superioare.

In caz când nu este nevoe a se înainta cererea mai departe comandamentul face aceasta printr'un raport redactat așa fel ca cererea corpului să fie resumată pe scurt, și în acelaș timp comandamentul să'și dea părerea motivată pe dispoziții legale sau regulamentare.

Este cu totul oprit ca pe cale de corespondență, să se facă interpretare de legi și regulamente sau să se ceară a le da alte înlesniri decât acelea ce reies din spiritul, litera lor și ordinele explicative.

Regulamentul inspecțiunilor generale arată calea ce trebue urmată în asemnea cazuri. (Reg. inspecțiunilor militare M. O. II R. 1903.)

In principiu, fiecare va căuta a reduce corespondența la limita minimă posibilă.

Corespondența trebue redactată cu îngrijire, scrisă citeț, iar stilul va fi conciș și clar, evitând frazele ne-

trebuitoare, cari de obiceiu încurcă înţelesul. Regulele gramaticale trebuesc păstrate cu sfinţenie, iar ortografia va fi acea a Academiei române. Celor contrarii acestor dispoziţiuni nu li se va da curs. (Vezi mai jos noua ortografie fonetică în vigoare).

Stilul telegrafic va fi scurt, şi orice cuvânt de prisos înlăturat. Contrariu, imputând celui care a semnat.

In ceeace priveşte formularul de rapoarte şi adrese se vor avea în vedere următoarele:

a) Coală întreagă pentru acelea cu o deosebită importanţă, adică acele menite a trece pe la mai multe autorităţi, atât la ducere cât şi la întoarcere, pentru a căpăta soluţia cerută sau propusă prin rezoluţiuni;

b) Jumătate de coală pentru toate celelalte corespondenţe, afară de cele dela litera c. Ce asemenea pentru toate ciornele:

c) Sfertul de coală pentru răspunsurile de primire de orice natură şi reamintirile de orice categorii relative la diferitele cestiuni de serviciu, bani, efecte, cereri, diverse, etc.;

d) Tablourile ce însoţesc diferitele corespondenţe se vor face, de preferinţă, pe jumătăţi de coală. Dacă au desvoltare prea mare, se poate întrebuinţa coala întreagă.

Se poate urma şi procedeul de a scrie corespondenţa şi tabloul pe o coală întreagă, întrebuinţând întâia jumătate pentru corespondenţă, iar a doua pentru tablou.

Tablourile de dimensiuni mici se pot face pe sferturi de coală.

Când corespondenţa se face pe jumătăţi sau sferturi de coală se va avea grije a le ataşa anexele, dacă vor fi având, cu agrafe, aşa în cât să nu se piardă.

Prin jumătăţi şi sfert de coală se înţelege o singură foaie de hârtie, fără cămaşe.

Orice raport, petiţiune sau comunicare urmează a fi înregistrată în ziua depusă.

Cel care a făcut raportul, etc., şi nu l-a depus cu condica de expediţie, are drept a cere numărul de înregistrare al intrărei.

Celui căruia s'ar refuza aceasta, îi rămâne dreptul a reclama autorităţii imediat superioare.

Dipoziţiuni din serviciul interior privitoare la corespondenţă

Art. 658. — Stilul în corespondenţa de serviciu, trebue să fie cât se poate de concis, dar lămurit.

Autorităţile superioare se adresează celor inferioare excluzând expresiunile de deferenţă ca de pildă ; „am onoare" ; „binevoiţi vă rog", „vă rog" etc. cari se păstrează numai în corespondenţa dintre autorităţile militare şi civile, precum şi în aceea dintre autorităţile militare inferioare către cele superioare, totuşi în acest din urmă caz nu se mai adaugă la sfârşitul corespondenţei acele forme : „primiţi vă rog exepresiunea" etc. ci se scrie numai fnneţia urmată de grad şi semnătură [1])

Autorităţile superioare se adresează celor inferioare cu destulă curtenire, păstrând însă *o formă imperativă* ca: „bine-voiţi, „veţi bine-voi" ; „vă invit", „vă fac cunoscut" sau „bine-voiţi a lua cunoştinţă, „bine-voiţi a nu răspunde", a se comunica", etc.

Art. 659. — Corespondenţa se face pe hârtie albă conform formularului de rapoarte prevăzut în regulament de adminiătraţie scriindu se numai pe jumătatea din dreapta a feţei, aşa că cea din stânga să rămâe liberă pentru rezoluţie, sau răspunsurile cari ar urma.

Pe întâia faţă a coalei sus în stânga, trebue să stea scris „Regatul României" sub care va fi imprimată Pajura ţărei" iar în dreapta data şi localitatea.

Sub pajura ţărei se arată comandamentelel superioare în care este încorporat, indivizionat sau imbrigadat corpul sau autoritatea dela care porneşte corespondenţa : cum

Corpul . . armată
Divizia . . .
Regimentul . . . . .

In capul corespondenţei se scrie numărul de ordine iar dedesupt numele autorităţei care adresează şi al aceia către care se adresează corespondenţa (a vedea modelul alăturat).

Art. 660.— Toate lucrările curente. ordinele, rapoar-

[1]) Aceste forme nu se agăugă nici chiar în scrisorile cu caracter
rviciu.

tele sau adresele merg pe cale erarhică, cu simple rezoluţii (răspunsuri) scurte şi lesne de înţeles, dar documentate, arătându-se: legile, regulamentele sau instrucţiile pe cari se bazează, precum şi opinia şefului.

In fruntea rezoluţiunilor sau răspunsurilor, se scrie numărul intrărei sau al ieşirei precum şi data şi se arată (scrie) numirea comandamentului (serviciului) care trimite, precum şi pe a aceluia către care se trimite corespondenţa.

Răspunsurile trebue să se refere la No. adresei sau ordinului căruia se răspunde, iar în corespondenţa adresată ministerului se adaugă, în acest caz, numărul (numele) direcţiei dela care s'a primit ordinul sau căreia i răspunde. De exemplu: La No. 375 al Direcţiei a 3-a, etc

Art. 661. — Spre a rămânea urma necesară a lucrării, se trece în registrul de intrare, rezumatul hârtiei ia în cel de eşire coprinsul rezoluţiei.

Numai corespondenţa atingătoare de comptabilitate cea confidenţială sau de mare importanţă, se păstrează în original, lucrându-se ordinile, rezoluţiile sau răspunsurile pe adrese speciale (de pe cari se păstrează copii referindu-se la numerile corespondenţei originale.

Orice hârtie trebue închisă şi trimeasă în plic; cu sigiliile necesare, când este confidenţial. Pe plic se scrie denumirea comandamentului, cari trimite şi pe acelui către cari se trimite, cum şi numărul de eşire al corespondenţei.

Art. 662. — Pentru corespondenţa grabnică se întrebuinţează „Depeşele poştale" iar pentru cea urgentă „Depeşele telegrafice" în cari se vor întrebuinţa stilul scurt.

In fruntea corespondenţei şi pe plic se pune adnotaţia „Depeşe poştală sau depeşe telegrafică".

ROMANIA

Bucureşti, Anul luna ziua

Corpul 2 armată No.

*) No. 7 No. 5

Anul luna ziua Divizia 4 Infanterie

Se va cerceta şi răspunde etc. către

(Z)

Anul luna ziua Brigada 5 a Infanterie

Brigada 3-a infanterie către Bine-voiți etc
Divizia 4-a Infanterie
La No. 5 din
Am onoare a răspunde etc. Comandantul diviziei
Comandantul Brigàdei
General (X) General (ss)
*) No.
Anul luna ziua
Se va interveni etc.
(X)
**) No. Șeful de stat major
Anul luna ziua Lt-Colonel
Divizia 4 Infanterie către
Corpul 2 armată.
Am onoarea a trimite corespondența de față rugânduvă, etc.
Comandantul Diviziei
General (X)

Observații. — Dacă hârtia ar pleca de pildă dela o brigàdă sau un regiment, ori o companie, atunci în stânga sus, sub „Corpul . . armată" se scrie și celelalte comandamente „Divizia etc. din care face parte brigada, regimentul care adresează corespondența etc.: iar în dreapta (sub numărul de ordine) se scrie: Brigada (regimentul compania). . . către . . .

Dacă hârtia este confidențială sau are un caracter mai personal dela comandant, la comandant, atunci se scrie în dreapta sus (sub numărul de ordine) „Comandantul corpului (Diviziei) regimentului cutare etc. către D-nu Ministru de războiu; D-nul comandant al corpului etc.". — In rapoartele cari se fac de către un ofițer pentru un interes al său, sau pentru a da relații despre o însărcinere „misie ce a avut etc," — nu se mai scrie în stânga „România" ci se înlocuește cu cuvintele „ofițer superior (inferior) sub care se trece numirea și No. comandamentelor superioare, iar în fruntea corespondenței se scrie: locotenentul, căpitanul maiorul cutare din regimentul sau serviciul cutare etc.

*) No. de intrare.
**) No. de eșire.

Diferite alte dispoziţiuni privitoare la corespondenţă

Nota 1. — Comandamentele să nu se mărginească a transmite corespondenţa între ele sau a o prezinta ministerului numai cu cerere de „a se decide" ci să rezume chestiunile cuprinse în corespondenţă, să facă propuneri pe baza legilor sau regulamentelor, să indice soluţiuni şi chiar a-şi da părerea asupra chestiunei despre care tratează corespondenţa : vezi ord. cir. No. 158 M. O. 22 of. 1899 p. 556.

Nota 2. — *Relativ la modul de a beneficia de corespondenţă prin telegrame*, vezi circulara No, 1723 M. O. 16 din 1885; ord. cir. No. 4275 M. O. 34 of 1895 p. 838 şi M. O. 51 of. 1901. care prevăd ca să nu se uzeze de telegrame decât în cazuri de vădită urgenţă iar redacţia să se facă în termen scurţi ; contrar se impută celor vinovaţi. In cazurile mai puţin urgente să se întrebuinţeze *depeşele poştale.*

Toate aceste dispoziţiuni sunt reamintite prin ordinul de mai jos al minsterului No. 4017 din 3 Iunie 1906.

Ca urmare ordinului circular No. 4275/26 Iulie 1895 publicat în M. O. No. 34/95 şi ordinului circular No. 30 din 25 Oct. 1901 publicat în M. O. No. 51 din 1901, am onoarea a vă face cunoscut ca cu ocazia verificării şi controlul conturilor lunare ce se prezintă de către Direcţia Generală a poştelor şi telegrafelor pentru rambursarea costului telegramelor de stat expediate de către autorităţile militare, s,a observat că cea mai mare parte din corpuri, uzează de telegrame chiar pentru mutaţiile gradelor inferioare adică, dncere întoarcere din concediu eşiri din spital, etc. care pe lângă că nu prezintă nici o importanţă şi urgenţă, dar dă loc atât la cheltueli cât şi la corespondenţă zadarnică.

Cu onoare vă rog să binevoiţi a da ordin diu nou corpurilor şi serviciilor din comandamentul D-voastră, ca în viitor să nu mai uzeze de darea telegramelor decât numai în cazurile prevăzute în ordinul circular No. 30 publicat în M. O. No. 31 din 1901 care în ceeace priveşte redactarea telegramelor se va conforma întocmai dispoz. ord. circular No. 1713 publicat în M. O. No. 16

din 1885. contrariu pe lângă supunere la plată se va lua dispoziţiuni a se pedepsi cei abătuţi dela acest ordin.

In această privinţă mai este şi ord. cir. 56 M. O. 38 R. 1910.

„Se atrage atenţiunea corpurilor şi serviciilor să se conforme întocmai ordinelor circulare 30 din 25 Oct. 1901 publicat în M. O. 16 *ca telegramele ce se expediază să fie redactate foarte scurt şi în stil telegrafic.* Cele neconforme vor fi imputate semnatarului".

No a 3. — *Relativ la corespondenţa ce se adresează ministerului*, sunt următoarele dispoziţiuni:

a) Ordin general No. 1519 M. O. 55 of. 1907 pag, 980.

Pentru a se putea da cnrs mai repede corespondenţei ce intră în minister, am onoare a vă ruga să bine voiţi a da ordin serviciilor şi corpurilor de trupă din comandament că la corespondenţele ce au direct cu ministerul să arate exact în răspuns No. data şi direcţia dela care a emanat ordinul.

Asemenea când un corp de trupă, sau serviciu, se va adresa direct ministerului, fără ca acel raport să fie motivat de vreun ordin, se va pune sub adresa „Ministerului de război" şi direcţia în atribuţiunile căreia intră rezolvarea acelui raport.

Totdeodată se va ordin registratorilor ca corespondenţa ce expediază ministerului să fie aşezată în plicuri pe categorii şi No. de ordine a fiecărui serviciu în parte.

Corespondenţele cu anexe cari se trimit separat în pachete vor purta indicaţiunea „Trimis separat prin poştă"

Notă. — Acest ordin s'a mai reamintit şi prin ord. cir. No. 11 M. O 5 of. 1910

b) D. M No. 186 M. O. 23 R. 1910.

Având în vedere necesitatea de a se uşura cât mai mult lucrările în birourile ministerului.

Decidem:

Orice corespondenţă destinată ministerului de război va fi adresată de la punctul de plecare, către direcţiă respectivă din minister şi pe numele directorului superior pentru cea confidenţială sau personală.

Corespondenţa privitoare la chestiuni generale, cari

nu intră în atribuţiunile nici unei direcţiuni, va fi adresată secretariatului general.

Chestiunile de personal ofiţeresc vor fi adresate direcţiunilor respective.

Registratura generală va înapoia orice corespondenţă care nu ar fi conformă deciziuni de faţă.
drept notificare.

c) O. C. 46/3898 M. O. 32 R. 1910.

Se face cunoscut că pe viitor toate chestiunile de disciplină, justiţie atacuri prin presă, etc. cum şi cele privitoare la personal, să fie adresate când va fi cazul, direcţiunii I ministerul de război, (actualmente serviciului pensonalului, secţia III) în competinţa căruia intră toate aceste chestiuni.

d) O. C. 36 M. O. 26 R. 1910.

Pe baza înaltului ordin de zi din 1910 fiind necesar de a se stabili din timp de pace legătura intimă a celor trei arme, se ordonă ca pe viitor toate direcţiile din minister să-şi comunice reciproc dispoziţiunile ce iau care pot avea un interes general şi ca atare privesc nu numai o armă ci întreaga armată.

Pe de altă parte, pentru ca această dispoziţiune de interes ganeral să nu jicnească interesele sau dispoziţiunile în vigoare în diferite arme, se ordonă ca înainte de a le da direcţiunile să se consulte împreună.

Aceleaşi principii vor fi observate şi de diferiţii şefi de servicii din acelaş comandament cum şi de comandamentele de garnizoană, în oraşle unde se găsesc trupe din arme diferite.

Toate ordinele şi dispoziţiunile importante vor fi pe viitor comunicate şi inspectorului general al armatei, arătându-se întotdeauna şi articolele din legi sau regulamente pe cari aceste dispoziţiuni sau ordine se intemeiază.

e) O C. 10 M. O. 8 of. 1911.

Constatând că decizia ministerială No. 2 din 3 Ianuarie 1911 din *Monitorul Oastei*, partea oficială, pag 54 relativ la modul de funcţionare a direcţiunilor şi serviciilor din minister, n'a fost înţeleasă astfel ca aplicaţiunea ei practică să fie ferită de interpretări deosebite, ordon ca, până la întocmirea noului regulament al ministerului de

război să se aibe în vedere—întocmai—normele prescrise prin ordinul circular No. 23/320, publicat în *Monitorul Oastei* p. r. No. 21 din 1908.

Nota 4. — Francarea corespondenței adresată cercului militar din București, plătind costul din fondul de întreținere sau din cheltuelile de cancelarie ord. cir. No. 27 M. O. 43 of. 1900 p. 793.

Nota 5. — Plata taxelor poștale de către corpuri, în conptul ofițerilor, a grupurilor, pachetelor și corespondenței trimise atelierului de haine ofițerești din București ord. cir. No. 24 M, O. 27 R. 1904 p. 227.

Nota 6. — Toate publicațiile ce se trimit imprimerii pentru inserarea în Monitorul Oficial, să fie scrise corect, să poarte scris de asupra în partea stângă, clar și cu litere mari, numirea corpului sau serviciului dela care emană și fără a conține cuvinte scurtate Ord. minist. 18478 din 1899 și No. 3881 din 1894.

Nota 7. — Pe lângă adresa oricărui minister, să se treacă și serviciul în atribuțiunea căruia cade lucrarea M. O. 31 p. r. 1905 p. 353.

Nota 8. — Ofițerii și funcționarii să nu mai introducă în plicurile oficiale, corespondență particulară M O. No. 31 p. r, 1905 p. 353.

Nota 9. — Ordin general No. 1740 M. O. 25 din 1893 pag. 648 (colecții decizii pag. 193). Să nu se expedieze în grupuri monede de aramă (în prezent de nichel) fiind prea voluminoase, asemeni să nu se expedieze monede străine sau șterse; contrar se impută portul celor vinovați.

Sumele *mai mici de 5 lei* să se expedieze în mărci sau timbre iar pe adresa de expediere să se noteze moneta.

Nota 10 — Ordin circular No, 1809 M. O. pag 150 din 1886 (colecții decizii pag. 191). Pachetele ce se expediază prin poștă să fie sigilată cu ceară roșie, iar nu cu smoală. iar împachetarea să fie făcută în condiții bune de siguranță și soliditate, contrar perderile privesc pe cei ce nu s'au conformat.

Nota. 11 — Ordin circular No. 23/320 M O 21 R 1908 relativ la păstrarea unor norme privitoare la semnarea corespondenței din minister, modul de redacție a comunicărilor, etc.. Vezi și nota 3, alineate de mai sus, precum și regulamentul actual al ministerului de război (M, O, 16 R 1912) prin care se modifică parte din aceste dispoziții.

Nota 12. — *Relativ la formatul hârtiei pentru corespondență și acte publice*, prin jurnalul consiliului de miniștri publicat în M. O. 15 R 1910 se hotărăște;

a) C să se întrebuințeze pentru corespondență și comunicări numai jumătăți și sferturi de coale.

Această dispoziție s'a anulat prin jurnalul cons. publicat în M. O. 14 R 1912, revindu-se la formatul din trecut.

b) Rapoartele adresate M. S. Regelui să fie scrise de pagina 1 şi 2 a unei coale întregi iar decretele pe pagina 3 şi 4 a aceleaşi coale.

c) Să se suprime în mod general la toate administraţiunile publice formula finală, aşa zisă de politeţă din corespondenţele oficiale şi care nu prezintă nici o unitate.

Cu toate aceastea corespondenţa în armată, conform instruc. anexa lit. V de mai sus şi a ordinului următor se face după cazuri, pe coale întregi jumătăţi sau sferturi.

Ordinul ministerial No. 10256 din 22 Ianuarie 1907.

Se recomandă ca corespondenţa între autorităţile militare şi chiar aceea ce se adresează ministeriului, să se facă numai pe jumătăţi pe coale de hârtie.

Coale întregi se întrebuinţează numai în corespondenţa cu celelalte departamente.

Prin aceasta nu numai că se economiseşte fondul alocat anual pentru cheltueli de cancelarie, care mai întotdeauna se depăşeşte. dar se evită a se forma dosare voluminoase, se pierde o cantitate însemnată de hârtie neîntrebuinţată.

Se va da ordine corpurilor şi serviciilor din comandamentul dv. în acest sens.

Nota. — 13. — Ordin circular No. 1 M. O. 2 p. r. 1908 pag. 11 relativ la modul expedierei corespondenţei prin serviciul poştal de către corpuri sau serviciuri.

Prin ordin circular No. 9.786 din Octomvrie 1905 s'a pus în vederea corpurilor şi serviciilor, armatei dispoziţiunile luate de către direcţiunea generală a poştelor, telegrafelor şi telefoanelor cu No. 38,205, relativ la simplicarea serviciului de manipulaţie a plicurilor oficiale.

Prin aceste instrucţiuni sau prescris reguli menite a asigura serviciului o bună funcţionare şi mai cu seamă a preveni pierderea corespondenţei, în care scop s'a introdus pentru plicurile de importanţă specială regulă de a fi declarate ca recomandate."

Cu toate aceasta, din cauza neobservării regulelor stabilite. se întâmplă numeroase cazuri de pierderi a plicurilor oficiale, ceeace provoacă multe neajunsuri şi dă loc la numeroase coressponденţe

Pentru acestea se publică din nou instrucţiunile direcţiunii generale a poştelor, cărora corpurile şi serviciile armatei se vor conforma întocmai.

Instrucţiuni pentru manipularea plicurilor oficiale

(Date cu No. 38205 din 7|20 Septemvrie 1905)

Depunerea plicurilor oficiale de către autorităţi se va face, fie la oficiile telegrafo-poştale, gări, birouri autorizate, agenţii speciale, factorii rurali şi agenţii poşteli (secretarii comunali), fie depunându le direct în cutiile de scrisori.

Plicurile depuse în serviciul poştal pot fi încredinţate amploiatului de serviciu fără nici o formalitate sau înscrise în condică de transport, în care se va certifica primirea lor.

Se exceptează dela aceste reguli plicurile oficiale cari, având o importanţă specială, vor purta adnotaţia: „recomandată".

Aceste trimeteri vor fi tratate, în ceeace priveşte manipularea lor, întocmai după regulele stabilite pentru corespondenţele recomandate: iar de primirea lor se va semna în condica de transport ca şi pentru celelalte plicuri oficiale.

Plicurile oficiale depuse la serviciul poştal ca corespondenţă simplă sau recomandată, precum şi acelea depuse în cutiile de scrisori, vor trebui să îndeplinească următoarele condiţiuni:

a) Să fie perfect închise, fără nici o urmă de reînchidere sau resigilare;

b) Să poarte în faţă în scris, fie prin imprimare, scriere de mână sau sigiliu cu tuş, numirea autorităţii dela care emană;

c) Să aibă număr oficial;

d) Plicurile cu un conţinut voluminos să fie astfel condiţionate în cât să poată rezista în curs de transport;

e) Să nu aibă o greutate mai mare de 2 kilograme.

La prezentarea plicurilor oficiale în serviciul poştal, amploiatul va verifica dacă îndeplinesc condiţiunile spre a fi admise, dacă numărul plicurilor oficiale înscrise în condica de transport este exact cu al celor prezentate şi va semna de primire, certificând primirea numărului bucăţilor şi aplicând ştampila de zi a oficiului.

Plicurile oficiale prezentate la ghişeu şi cele găsite în cutiile de scrisori vor fi ştampilate cu ştampila de zi a oficiului şi vor fi expediate cu prima cursă, împreună cu celelalte corespondenţe, formând legături etichetate după destinaţii.

La sosire plicurile oficiale recomandate vor fi predate autorităţilor destinatoare după regulile stabilite pentru predarea obiectelor recomandate, iar în ceeace priveşte plicurile simple ele se vor separa pe autorităţi şi vor fi predate delegaţilor respectivi, înscriindu-se ca număr total în registrul sau carnetul pe care trebue să-l aibă cu sine delegatul fiecărei autorităţi.

Plicurile oficiale ale autorităţilor cari nu vor fi desemnat un delegat oficial pentru primirea lor sau nu vor face cerere anumită, se vor distribui prin factori poştali ca şi corespondenţa simplă.

Acest sistem de manipulaţiune se va aplica şi în serviciul poştal rural, cu adăogire că oficiile, gările, biurourile autorizate şi agenţiile speciale vor preda factorilor rurali plicurile oficiale simple ca şi corespondenţele simple, iar cele recomandate după regulile stabilite pentru obiecte recomandate.

Factorii rurali la sosirea în comunele respective vor preda secretarilor comunali (agenţi poştali) plicurile simple înscrise cu număr total în jurnalul de predare, pentru care li se va subscri de primire; iar cele recomandate după formele legale.

Plicurile adresate autorităților cari se deservesc direct de factorii rurali se vor preda celor în drept, după regulele de mai sus.

Nota 14. — Ordin circular No. 14 din 1 Martie 1912, relativ la modul cum trebuesc redactate telegramele. M. O. 10 R. 1912.

Deşi în trecut s'au prescris, prin diferite ordine, dispoziţiunile de urmat în privinţa modului cum trebuesc redactate telegramele şi când trebue să se facă uz de ele, totuşi se observă că unele corpuri şi servici întrebuinţează telegraful pentru corespondenţe cari nu cer urgenţa, redactate cu formule de politeţe şi alte lungimi de fraze, cari ar avea locul numai în corespondenţa ce se trimite cu poşta.

Osebit, s'a constatat că se trimit prin telegraf comunicări cari ar putea ajunge la vreme şi pe cale de corespondeţă postală.

Cheltuelile cu telegramele fiind cu mult sporite din aceste cauze, alocaţiile bugetare nu sunt îndestulătoare şi ministerul este nevoit a cere credite suplimentare.

Pentru aceasta se atrage din nou atenţiunea corpurilor şi serviciilor că nu trebuie să întrebuinţeze telegraful decât atunci când o comunicare este de o importanţă vădită şi de un caracter extraurgent; când comunicarea este grabnică cerută de interesul ordinei şi siguranţei publice sau pentru a se aduce la îndeplinire un ordin într'un timp mai scurt decât cel trebuincios pentru expediarea prin poştă.

In toate cazurile, însă, redacţia telegramelor trebuieşte să fie scurtă şi precisă, spre a nu se plăti cuvinte de prisos.

Pe viitor, orice abatere dela dispoziţiunile ordinului de faţă va avea ca urmare, pe de o parte imputarea costului telegramelor, iar pe de a'ta, pedepsirea disciplinară a celor vinovaţi.

Publicarea în „Monitorul Oastei" ţine drept notificare.

Nota 15. — *Modul adresării corespondenţei către minister* D. M. No. 147 M. O. 13 R. 1912.

Având în vedere legea de organizare a ministerului de războiu, publicată în *Monitorul Oastei*, partea regulamentară No. 11 din anul curent, şi necesitatea de a se uşura cât mai mult lucrările în biurourile ministerului.

Decid:

Corespondenţe destinate ministerului de războiu va fi adresată dela punctul de plecare către serviciul sau direcţia respectivă, după cum se arată:

Serviciul secretariatului general;
„ statului-major general;
„ geografic al armatei;
„ personalului, recrutării şi justiţiei;
„ controlului, contabilităţii, contenciosului şi pensiilor;
„ intendenţei stabilimentelor centrale şi a locurilor întărite;
Direcţia 1 infanterie;
„ 2 cavalerie;
„ 3 artilerie;

Direcţia 4 geniu;
„ 5 marină;
„ 6 sanitară;
„ 7 intendenţă;
„ 8 armătură;
„ 9 şcoalelor militare;

Registratura generală va înapoia orice corespondenţă care nu va fi conformată deciziunii de faţă.

Publicarea acestei deciziuni în *Monitorul Oastei* serveşte drept notificare.

(A se observa ultima modificare adusă organizării ministerului de Război M. O. 8 R. 1919 şi Vol. II).

Nota 16. — *Francarea corespondenţei oficiale.* Ord. M. R. 16,044/1915 (Ser. control) prin care comunică pentru executare, adresa dir. gen. a poştelor No. 68,807/915.

In ultimul timp adesea ori plângeri din partea unor autorităţi că serviciul poştal supune la plata taxelor poştale toate corespondenţele ce aceste autorităţi le adresează particularilor sau pe acele cari le adresează personal unor funcţionari sau persoană însărcinată cu diferite atribuţiuni în serviciul exterior.

Avem onoare a aduce la cunoştinţa Dv. acest caz, rugându-vă să binevoiţi a pune în vedere direcţiunilor şi serviciilor pendinte de acel onor. minister că dispoziţiunile art. 154 din legea de exploatare telegrafo-poştală nu admite ca astfel de trimiteri sa fie scutite de taxele poştale şi *deci plicurile oficiale adresate persoanelor particulare, precum şi acele a căror adrese sunt formate pe nume personale, fie acele persoane chiar funcţionare, se vor taxa în contul destinatoruiui cu îndoitul taxelor poştale, conform legii, care prevede corespondenţa scutite de taxe pot circula numai între autorităţile constituite ale Statului.*

Nota 17. — Telegramele să fie semnate descifrabil, astfel ca personalul telegrafic să poată citi fără greutate. M. O. 16 R. 1916.

Nota 18.— Ordin circular No. 52|1.618 din 4 Iunie 1912 referitor la întrebuinţarea „scrisoarei militare oficiale deschise" M. O. 17 R. 1912.

Pentru uşurarea corespondenţei militare cu caracter neconfidenţial, între autorităţile militare, şi mai ales a înlesni comunicarea mutaţiilor oamenilor din diferitele elemente ale armatei, între cercurile de recrutare deoparte, corpuri şi servicii de alta, s'a înfiinţat modelul alăturat de „scrisoare militară oficială deschisă" în felul cărţilor poştale.

Asupra modului de întrebuinţare al acestor imprimate nu se poate anume preciza cazurile, spre a nu limita întrebuinţarea lor, ceeace face ca să nu se atingă scopul pentru care sunt create şi anume înlesnirea corespondenţe

În general, se atrage atenţiunea autorităţilor militare însă, de a nu se face abuz întrebuinţând scrisoarea militară la corespondenţe lungi ci numai la simple notificări sau comunicări de mutaţii.

Scrisoarea militară va circula pe liniile noastre poştale fără taxă, dându-i-se număr ca la orice corespondenţă închisă.

Imprimatele se pot obţine înaintându-se cererile împreună cu costul, socotit ½ ban de bucată, intendenţei stabilimentelor centrale, care va dispune distribuirea lor din depozitul de imprimate.

Cheltuiala se va suporta din fondul cheltuelilor de cancelarie.

Prezentul ordin serveşte ca notificare.

(Loc rezervat pentru corespondenţă)

ROMANIA

Scrisoare militară oficială

către

No.

La

Ortografia oficială

Regulele ortografice stabilite de Academia Română în anul 1904 — publicată şi în M. O. No. II p. r. din 1907 pag. III.

I. — Inscrierea limbii româneşti se întrebuinţează următoarele 27 de litere:

Pentru *Vocale* 8: a e i o u, ă â şi î.

Numai în nume proprii străine se întrebuinţează şi *y, ö, ü*, etc.: Staniey, Römerbad, Würzburg.

Pentru *Consonante* 19: b c d f g h j l m n p, r, s, ş t, ţ, v, x, z

Numai în nume proprii şi cuvinte străine se întrebuinţează literele şi grupurile:

K, qu, ph, th, w: *K*ant, *k*alium, *Qu*intilian, *Aqu*intania, *Ph*.lippsburg, *Th*ionville, *Th*urgau, *W*agner, *W*hite, *W*iesbaden.

Nu se scrie: Mihala*ke*, Sa*ke*, Ta*ke*, equaţie, ei Mihala*che*, Sa*che*, Ta*che*, ecvaţie sau ecuaţe.

Se scrie însă: *k*ilogram, *k*ilometru.

Numele proprii de familie române îşi pot păstra ortografia lor: *K*ogălniceanu, *Kretz*ulescu, *K*alinderu, *Qu*intescu.

II. — In regulă generală fiecare literă reprezintă în scriere un anumit sunet al vorbirii şi fiecare sunet al vorbirii se scrie printr'una şi aceeaşi literă.

In practică sunt însă câteva abateri dela acest principiu general al scrierii:

a) litera *â* şi *î* însemnează amândouă acelaş sunet,

b) literele *c* şi *g* reprezintă amândouă câte două sunete deosebite,

c) litera *x* reprezintă o grupa de două sunete.

III. — Literele enumerate mai sus reprezintă sunetele cuvintelor precum urmează:

Vocale

a: *aţa amar, ară, mare, ţară, buna, ştia, aduna, vedeà, auzià.*

e; *cere, merge, ceteşte, vede, verde, şade.*

= Diftongul ea se scrie, *ea* (nu é): ceară, ceapă, să dea, să crează, neagră dreaptă.

= Terminaţiunea persoanei a 3-a a imperfectului verbelor în *-e* şi *eà* (a bate, a vedeà) se scrie cu *-eà* la sing. şi cu *eau* la plur.: el vedeà, el tăceau, el băteà, ei mergeau.

i: *i*nimă, *pi*tic, negr*i*, afl*ii*, dorm*i*, turt*ii*.

= Se scrie *i* (nu *ĭ*) şi când se pronunţă semison (*i* consoană) aflându se inainte sau după vocală şi formând diftong cu dânsa; asemenea şi la sfârşitul cuvintelor după vocale sau după consonantă:

*i*ară, *i*arnă, *i*arbă, ro*i*b, şo*i*m, *i*ertare, do*i*nă, a*i*bă, u*i*tare, u*i*mire, p*i*ept, f*i*er, ; *i*-am luat no*i*, bo*i*, do*i*, ce*i*; bun*i*, nor*i*, merg*i* fraţ*i*, drepţ*i*, fi*i*, fii*i*, copii*i*, vezi-*i*, bate*i*.

= Spre deosebire, acolo unde i final este întreg şi intonat, se însemnează cu accentul grav (') : a auzì, a lovì, a adormì, (vezi mai jos No. V).

= Terminaţiunea persoanei a 3 a a imperfectului verbelor terminate la infinitiv în i şi *-i* (a sări a coborì se scrie cu *-ià* la sing. şi cu *iau* la plur.: el sărià, ei dormiau.

o: *o*m, *o*rb, *O*prea popor, n*o*roc, s*o*c, s*o*mn, s*o*ro, *o* casă, spune-*o*, am dat-*o*.

= Diftonogul oa se scrie *oa* nu *ò*): p*oa*mă, m*oa*ră, d*oa*rme, m*oa*rte, *oa*meni, t*oa*că, t*oa*rce, cun*oa*şte.

u: *u*nu, *u*ra, *u*nsă, *u*şă, n*u*me, b*u*n, s*u*nă, negr*u*, umpl*u*, umplù, tăcù, tăcù,

= Se scrie *u* (nu *ă*) şi când se află luat după altă vocală pronunţat semison şi făcând diftong cu ea : *ou*, *nou*, *bou*, *sau*, *fiu*, *telu*, *altoiu zăvoiu*, *voiu* ; *nuseaua*, *nouă*.

â : *sărăcie*, *mărunt*, *bănut*, *bunătate*, *învăţ adevăr*, *tău*, *său*, *supărare*, *mă supăr*, *văd*, *împărat rămas*.

î — *î* : se scrie îndouă feluri :

a) Se scrie cu *â* în corpul cuvintelor : *sânge*, *plânge*, *cântă*, *cât*, *atât*, *vânt*, *vânz*, *vânzare*, *hotâr*, *mormânt cuvânt*. *când*, *rând sfânt*, — toate formele verbale terminate cu *-ând* : *cântând*, *văzând*, *făcând*, *mergând*, *urând* (dela urare).

b) Se scrie cu *î* la începutul cuvintelor ; *în*, *înainte*, *încă*, *înger încurc*, *încerc*, *îndoit*, *înnot*, *îl*, *îmi*, *îţi*, *îşi*. *în*.

Se scrie asemenea cu *î* ;

1. În cuvintele compuse cum sunt : *neîndurare*, *neîmpăcat*, *preîntâmpinat*.

2. Interminările flexionare ale verbelor în *-rî*, a *urî*, *coborî*, *hotărî*, *tărî*, *urîm*, *coborîm*, *hotărîm*, *tărîm*, *urîţi*, *coborîţi*, *hotărîţi*, *tărîţi urînd coborînd*, *hotărînd*, *tărînd*.

Consonante

b : *bun brâu*, *soabă*, *bob*.

d : *dau*, *adă*, *şed*.

f : *fag*, *foc*, *fie filozofie*, *fizică*, *tipografie*, *Filip*.

= Nu se scrie *ph* în loc de *f* decât în nume proprii străine (vezi I).

h : *ham*, *hoţ*, *patriarh*, *hartă*, *arhivă*, *arhereu*, *himeră*, *arhitect*

j : *jaf*, *joc*, *Blaj*, *viteji*, (pl. dela *viteaz*), *vitejie*.

l ; *lemn*, *loc*, *halat*, *deal*.

m : *mare*, *măr*, *amar*.

n ; *nimic*, *noroc*, *prune*, *nun*.

p ; *pace*, *părinte*, *apă*, *dop*, *piop*.

r ; *rac*, *sare*, *amărât*, *rar*.

s : *sac*, *casă*, *poveste*, *folos*.

ş ; *şarpe*, *şedere*, *veşti*, *poceşti*, *creşti*, *creste*, *domneşti*, *împărăteşti*, *Piteşti*, *Bucureşti*, *Negoeşti*, *ştiu ştiinţă*, *ştergar*, *mirişte*, *buştean*, *chipeş*.

= Nu se scrie *s* în loc de *ş* în grupul *şt* ; deci nu ; *-sci*, *sce* pentru *-şti*, *-şte*.

t : *tare*, *telegral*, *Toma*, *uitat*, *tot* ; asemenea : *teolog*, *Teodor* nu *theolog*, *Theodor*.

= Nu se scrie *ţ* în loc de *t* în grupul *şt* ; deci nu ; *-şţe -şci* în loc de *-şte şti*.

ţ : *ţară*, *ţepi*, *ţinut*, *aţă*, *fraţi*, *moţ*, *piaţă*, *finanţe*.

v : *vas*, *venin*, *viaţă*, *voie*, *jilav*.

z : *zor*, *zeu*, *zină*. *botezat*, *bizantin*, *lucrează*. *îndrăzneţ ziua*, *vezi*, *verzi*, *calzi*, *a mucezi*, *înverzit*, *încălzit*, *rază*, *pază*, *vază*, *roză*, *nazal*, *poezie*, *engleză*, *franceză*, *fizică*, *ipoteză*, *vizită*, *poziţie* văzând, *şezând abuz*.

c, g; însemnează fiecare câte două sunete deosebite după poziție și anume:

1. La sfârșitul cuvintelor sau înaininte de consonante sau de vocale, *a, o, u, ă, â*, însemnează sunetele aspre *k, g*: ac, sac, sec, cui, calcă, clopot, cresc, crud, — ca, cap, cocoș, cot câine, cădere, zăcând, bucată, bucurie.

bag, neg, stog, fag, glas, gros, grădină, grad, gol, gură, găsit, gând.

2. Înainte de *e, i* însemnează sunetele ч (*é*) џ (*g*): ce, cetate ceafă, începe, cercei, facem, cine, cireșe, nuci, mici, cerci;

ge, geme, curge, ginere, pecingine, dregi, gingii, merg.

3. când *c* și *g* înainte de *e* și *i* își păstrează valoarea aspră se însemnează cu *ch, gh*.

*ch*m, *ch*iag, *ch*iar, *ch*ică, *ch*ingă;

*gh*em, *gh*erghef, Gheorg*he*, ghiață, nghină negiob.

x însemnează grupul de consonante *cs*: xilegraf, lexicon, Xerxe, fanip, Roxolani, luxație, relaxare, Alexandru, hexametru.

IV — **Duplicarea consonantelor** se admite numai în următoarele cazuri:

1. când provine din aplicarea a două cuvinte românești, din care înșiul se termină și al doilea se începe cu aceeași consonantă sau de același fel; aceasta se întâmplă la cuvintele compuse din poziținea *în* și un cuvânt începător cu *n* sau *m*: înnotare, înnodare, înnoire, înnăscut; îmmormântare, îmmărmurit, îmmulțire, — se poate însă scrie și înmulțire înmormântare.

2. Pentru deosebire se admite duplicarea lui *s* și în următoarele cuvinte:

Masa de materie (la messe) massiv, — dar masa de scris casa de bai, cassier, —dar casa de locuit, rassa de animale și rassa călugărească—dar barba rasă.

V. —**Accentuare** — Se însemnează cu accent grav (`) vocala care arșește un cuvânt, dacă este accentuată și nu are alt semn: lăcùbățù șezù. dormì auzì; cântà. lăudà, vedeà ședeà mergeà, doneà, săreà; dar: ahotărî, lăudă, ludă.

VI. — **Apostroful** (') se întrebuințează spre a se arăta elizinea unei vocale: n'am (*nu am*), s'au (*se au*), v'aduc (vă aduc) v'am dat, 'ați arătat, s'au dus.

— În urmare nu se va scrie: *celă-l'alt, cei-l'alți* ci: *celelalt, caldă ceilalți* sau *ceialalți, celelalte.*

VII — **Trăsura de unire** (-) se întrebuințează spre a arăta juxtapunerea unor cuvinte, care nu formează împreună un singur cuvânt compus: *rogu-te, vezi-l, îndurăte, uită-te, cântă-ne, spune- le-am* dat, *i-am* luat, *ne-am* așezat, *te-am* văzut.

Cuvintele compuse se scriu însă fără a se arăta elementele decompunere: *binefacere, bunăvoință, astfel, fiindcă, pentrucă, dăt. ceva, dela cineva, undeva, câtva, câțiva, câteva, totdeauna, dăzi, niciodată, undeva, deocamdată, extraordinar, pierdevară.*

Notă. — Broșura ortografică are ca anexă și un *glosar* care nu s'a mai trecut în manual, putându-se găsi la necesitate în M. O, 11 p. r. 1907 pag. 111.

TABLA DE MATERII*)

Legea asupra soldelor în armată

	Pagina
Soldele ofiţerilor armatei; gradaţiuni şi sporuri de soldă	691
Explicaţiuni relative la aplicarea în timp de război a sporurilor de solde pentru Generali, Colonei şi Lt.-Colonei combatanţi care îndeplinesc funcţiuni superioare gradului	692
Soldele şefilor de muzică şi funcţionarilor civili din serviciul armatei	694
Soldele ofiţerilor, şefilor de muzică, funcţionarilor civili şi maieştrilor în timp de război	695
Drepturile la soldă în timp de război a personalului militar şi civil din Ministerul de război precum şi dela toate serviciile şi corpurile de trupă sedentare	695
Idem a funcţionarilor căilor ferate şi personalul poliţienesc şi siguranţei generale	695
Idem a preoţilor mobilizaţi la partea activă, asimilarea lor gradului de Locotenent	696
Solda trupei în timp de pace şi război	696
Accesorii de soldă; indemnitatea de activitate	697
Indemnitatea de misiune şi de transport	697
Indemnitatea de deplasare afară din garnizoanele de reşedinţă; tarif şi instrucţiuni	698
Diferite dispoziţiuni relative la indemnitatea de deplasare	700
Indemnitatea de chirie şi mutare	703
Modul de procedare al personalului militar când se transportă pe C. F. R. cu foi de drum	705
Plata tarifului pe jumătate când ofiţerul călătoreşte în interesul său, idem la staţiunile climaterice pentru soţie şi copii	706
Transportul familiei ofiţerului în caz de moartea acestuia	706
Cuantumul indemnităţei de înmormântare; acordarea ei numai pentru ofiţerii din activitate şi disponibilitate	706
Indemnitatea de reprezentare, prime şi alocaţiuni de hrană	707
Calul de serviciu ce se dă ofiţerului	707
Prime de echipare şi alocaţiuni de hrană în campanie	709
Alocaţiuni de hrană pe timpul concentrărilor, manevre, etc.	710
Tratamentul prizonierilor, solda ofiţerilor şi hrana gradelor inferioare	711
Variaţiunea soldei. Solda în concediu de interese şi de boală; modul cum se procedează cu lichidarea soldei ofiţerilor care au obţinut concediu de boală şi interese în acelaş an	713
Solda de disponibilitate, rezervă, retragere şi reformă	713
Stabilirea situaţiunei legale a ofiţerilor şi gradelor inferioare deveniţi impropii a continua serviciul militar din cauza boalelor şi infirmităţilor dobândite în război	716
Drepturile de soldă a ofiţerilor clasaţi în situaţiunea de „retragere provizorie"	720
Sprijinul acordat ofiţerilor de rezervă demobilizaţi în Moldova	720
Reţineri din soldă; modul cum se execută	723
Validarea popririlor, nereţineri din solda gradelor inferioare nereangajate, suspendarea reţinerilor în timp de război	724
Excepţiuni pentru dificite provenite din delapidări, perderi, etc. în timp de război când se fac reţinari de 1/3 din solda fără accesorii	724
Dispoziţiuni tranzitorii şi generale, drepturile ofiţerilor şi gradelor inferioare de rezervă	725

1) Vezi erata dela finele acestei tabele.

Pagina

Diferite dispoziţiuni privitoare la solde, accesorii şi diferite indemnităţi în timpul campaniei.

Extras din legea măsurilor excepţionale, reguli privitoare la solde, reţineri, cota cuvenită familiei mobilizaţilor, etc. 726
Dispoziţiuni relative la suspendarea reţinerilor, urmăriri, etc. în timpul campaniei 729
Drepturile funcţionarilor direcţiei poştei, telegraf şi tezaurul public în timpul campaniei 730
Soldele, sporul de solde şi alocaţii zilnice de hrană cuvenită gradelor inferioare mobilizate şi funcţionarilor civili ai armatei 731
Tabel de solde, spor şi alocaţii de hrană reangajaţilor 734
Dispoziţiuni relative la plata chiriilor; Jurnalul Cons. de miniştri 737
Cuantumul şi modalităţile plăţii indemnităţii de chirie 738
Plata indemnităţii de chirie văduvelor şi copiilor minori ai militarilor morţi în război 741
Dispoziţiuni relative la indemnităţile pentru scumpirea traiului 742
Tabel de cotele după care se vor plăti funcţionarilor publici indemnitatea de scumpirea traiului 745
Fixarea indemnităţilor de misii şi alocaţii de scumpirea traiului pentru ofiţeri şi trupă în Basarabia şi Rusia 746
Alocaţiuni de hrană pentru ofiţeri, elevi, reangajaţi şi funcţionari civili ai armatei 748
Instrucţiuni relative la sporul de soldă acordat funcţionarilor statului şi militarilor dela 1 Septembrie 1919 749
Tabel de soldele militare, astfel cum a fost sporite dela 1 Sept. 1919 752

Regulamentul legei asupra soldei în armată

Soldele militarilor şi funcţionarilor civili din serviciul armatei 754
Tabel de soldele şi accesoriile din soldă a ofiţerilor cu reţinerile normale pentru casa pensiilor şi tezaur 755
Modul cum se face calculul soldei ofiţerilor 756
Exemple de aranjarea operaţiilor în statul nominal 757
Soldele gradelor inferioare, destinaţia economiilor produse la ordinarul trupei 757
Modul cum urmează a se face cheltueli din economiile ordinarului pentru procurarea obiectelor de menaj 758
Soldele ofiţerilor, data dela care curg. Interzicerea de a se face alocaţiuni peste ziua fixată prin decret la ofiţerii dimisionaţi şi puşi în retragere 759
Soldele trupei, data începerii şi încetării drepturilor 760
Soldele cuvenite militarilor în caz de moarte 760
Gradaţiunile de soldă. Soldele Maiori şi Căpitani cu şapte ani vechime, stabilirea drepturilor 760
Sporurile de soldă la Generali, Coloneli şi Locot.-Coloneli în funcţiuni superioare 761
Reţineri pentru pensie din gradaţiuni şi sporul de soldă 762
Indemnitatea de misiune; cazurile când nu se acordă 763
Indemnitatea de misiune pentru inspecţiuni şi executări de servicii speciale 764
Cazurile când comandamentele acordă indemn., misii 764
Diferite dispoziţii privitoare la misii, acordarea dreptului de misii conform legii şi regulamentului soldelor 765
Interzicerea de a se acorda misii ofiţerilor pentru servicii ordonate pe motiv disciplinar 766
Plata de misii şi diferite transporturi ce urmează a se face din diferite fonduri alocate în buget 767

Pagina

Fixarea zilelor de misii cuvenite ofiţerilor de intendenţă pentru verificarea gestiunilor şi facerea recinsămintelor 768
Indemnitatea de misie în recrutare 769
Fixarea zilelor de misie pentru diferite servicii 770
Indemnitatea de misie pentru inspecţia făcută trupelor de şefii erarhici 771
Indemnitatea de misie în timpul campaniei 772
Transporturi. Indemnităţi pentru transportul cu trăsura şi foi de drum pe căile ferate 773
Dreptul de transport pe căile ferate a ofiţerilor aflaţi în diferite poziţiuni 773
Indemnitatea de chirie şi mutare; cazurile şi modul cum se acordă 774
Prime şi alocaţiuni de hrană: prime de încurajare pentru lucrători din stab. militare 776
Caii de serviciu; modul cum se acordă şi se înlocuesc 777
Variaţiunea soldei soldele în permisii şi concediu, stabilirea datelor de plecare şi înapoere reducerea soldei în caz de întârzieri nejustificate 780
Model de bilet de voe pentru permisii şi concedii la trupă şi ofiţeri. 782
Solda în spitale şi infirmerii pentru ofiţeri şi trupă 783
Modul de anunţarea părinţilor a soldaţilor bolnavi în spitale şi infirmerii 784
Neţinerea în infirmerii boale ochi a complectaşilor şi rezerviştilor peste termenul de concentrare 784
Interzicerea ofiţerilor bolnavi ce intră în spitalele militare de a veni însoţiţi de ordonanţele personale 785
Respectarea de către corpuri a observaţiunilor medicale puse pe biletele de eşire din spital, neputându-se suprima sau reduce zilele de concediu 786
Primirea şi tratarea în spitalele militare a bolnavilor civili precum şi a soţiilor şi copiilor ofiţerilor şi reangajaţilor din activitate 786
Model de bilet de intrare şi eşire din spital 787
Solda în închisoare: Ofiţeri; trupă, reangajaţi 788
Modul cum să aloca hrana când se escortează dezertori şi nesupuşi 788
Solda în captivitate, rezervă, retragere şi reformă. 790
Lipsuri dela serviciu sau mutări; perderea soldei pe timpul lipsei. Terminele acordate pentru predarea serviciului în caz de mutarea ofiţerilor 791
Incunoştiinţarea ofiţerilor pentru diferite mişcări publicate în Monitorul Oastei. 792
Reţineri de soldă Reţineri în folosul cassei pensiilor 783
Diferite note relative la reţineri; reţineri pentru casa dotaţiei oastei 794
Reţineri din soldele meseriaşilor civili din serviciul armatei pentru pensiuni 795
Reţineri de 3% pentru tezaur 796
Imputaţii pentru pagube aduse statului; constatări, reţineri, Deciziunea Ministerului, apelul la Inalta Curte de conturi 796
Imputaţii din solda gradelor inferioare 798
Reţineri din solda ofiţerilor pentru echipament, cal, etc. 798
Interzicerea de a se impune ofiţerilor cheltueli de reviste, ziare, cărţi, teatre, banchete şi altele 799
Cesiuni şi datorii particulare. Interzicerea de a reţine din solda ofiţeriior datoriile particulare 799
Popriri judecătoreşti 800
Modul cum trebue să procedeze corpurile în cazurile când chemările în judecată, poprirele, notificările, decesiuni şi alte asemenea acte de procedură, sunt îndreptate direct corpurilor şi trupă pe serviciilor armatei: 801

Pagina

Executarea sechestrelor fiscale pentru urmărirea și încasarea veniturilor statului de la militari 803
Dispoziţiuni generale şi tranzitorii; orice cheltuială să fie prevăzută în legea şi regulamentul soldei şi în buget 804
Ordonanţări şi plăţi; modul cum se ordonanţează soldele ofiţerilor reagajaţii şi funcţionari civili 805
Certificatele de încetare de plată, modul şi cazurile când se întocmesc. 805
Aconturile din soldă; cazurile şi modul cum se acordă 806
Reţinerile ce se fac din solda ofiţerilor la sărbătorile Crăciunului şi Paştelui. 807
Drepturile de soldă şi indemnităţi pentru ofiţerii şi elevii trimişi în Franţa pentru studii şi stagiu. 808
Modul cum se înregistrează în scripte solda şi hrana trupei, modul cum se cere şi se ordonanţează 810
Plata soldei trupei 810
Hrana trupei; starea de cerere ordonanţarea şi lichidarea ei 811
Lichidarea fondului soldei şi hranei trupei la finele exerciţiului consemnarea sumelor pentru fondul aprovizionărilor de război şi de rulment 812
Modul cum se ordonanţează diferite accesorii din soldă şi indemnităţi. 813
Modul ordonanţării cheltuelilor de cancelarie 814
Calculul diferitelor feluri de alocaţii pe zile 814
Modul cum se achită mandatele la administraţiile financiare, cazurile când se refuză plata 814
Inaintarea la minister, fără întârziere, a operaţiunilor de ordonanţare. 815
Reamintirea regulelor pentru lichidarea şi ordonanţaroa cheltuelilor: modul cum se emit şi se predau celor în drept plata impozitelor cuvenite statului actele justificative ce se anecsează, etc 816
Instrucţiuni relative la funcţionarea serviciului ordonanţării în timp de război 819
Modul predării ordonanţelor şi mandatelor de plată 821
Stabilirea alocaţiilor şi lichidarea corpurilor, registrele şi scriptele ce se ţin; situaţia zilnică 823
Bilanţele de lichidare, foi de zile, verificarea actelor 824
Acontul permanent ce se ordonanţează corpurilor pentru soldele ofiţerilor, solda şi hrana trupei 824
Calculul soldelor şi reţinerilor. Exemple practice de cum se calculează soldele la ofiţerii noi numiţi, înaintaţi în grad, gradaţiuni şi sporuri de solde 826
Diferite dispoziţiuni relative la caii de trupă şi cei ofiţereşti; primirea remonţilor şi îngrijirea lor în vagoane 732
Primirea furajului: îngrijirea remonţilor la corpuri, maleinizarea şi măsuri în caz de boale contagioase 835
Distribuţia remonţilor la schimbaşi; exercitiul remonţilor 837
Marcarea remonţilor, Reformarea cailor 738
Caii morţi, ucişi sau dispăruţi 842
Dispoziţinni relative la ocrotirea remonţilor în primul an de serviciu 844
Interzicerea gradelor inferioare de a încălica caii de trupă afară din serviciu 845
Modul de distribuţie a cailor de tracţiune uşoară 846
Mânjii care se nasc în grajdurile corpurlior de trupă 847
Adăpostul cailor; modul cum trebue să se facă 748
Caii de serviciu ce se dau de Stat ofiţerilor 849
Model de proces-verbal 856
Dispoziţiuni relative la caii cumpăraţi de ofiţeri cu banii lor propriu sau împrumutaţi dela casa de credit 857

Pagina

Model de proces-verbal pentru caii cumpăraţi 858
„ „ „ reformă de cai 859
„ „ „ caii morţi 860
Caii bolnavi ai ofiţerilor şi diferite alte dispoziţiuni relative la asigurarea cailor, concursuri, caete de sarcine, etc. 861

Tarifele anexe la regulamentul soldelor

Tariful No. 1 soldă de activitate pentru ofiţeri 864
„ 2 idem pentru şefii de muzică şi funcţionari civili 866
Tarifa No. 3 idem pentru funcţionari şi maeştri din armată şi din marina militară 868-870
Tariful soldei reangajaţilor 872
Tarifa No. 5 solda trupei în termen de serviciu 876
Tarifa No. 6 Reţinerile din solda militarilor şi funcţionarilor civili intraţi în spitale militare 877
Tarifa No. 7 Alocaţiile de hrană ale ofiţerilor, şi funcţionarilor şi maeştrilor aflaţi în închisoare fără soldă 878
Tarifa No. 14 Primele şi alocaţiile de hrană pe timpul concentrărilor sau campaniei 879
Tarifa No. 8 Soldă de disponibilitate 881
„ „ 9 Soldă de rezervă, retragere şi reformă 882
„ „ 10 Indemnităţile de activitate 884
„ „ 11 Indemnităţile de misiune 886
„ „ 12 Indemnităţile în bani pentru transporturile cu trăsura 888
Tarifa No. 13 Indemnităţile de mutare şi chirie 890
„ „ 15 Indemnităţile ambarcare pentru ofiţerii combatanţi, ofiţerii mecanici şi ingineri, când sunt ambarcaţi pe vase 892
Tarifa No. 16 idem pentru maeştri militari, funcţionari şi sporul de hrană pentru trupele marinei, când sunt ambarcaţi pe vase 893

Anexele din regulamentul soldelor.

Anexa lit. A. Instrucţiuni pentru ţinerea controalelor nominale situaţiile zilnice şi statele nominale.

Controalele pentru ofiţeri, modul întocmirii lor şi a inscrierii mutaţilor 894
Controalele pentru trupă cai şi alte animale 895
Procedări în înscrierea mutaţiilor 896
Situaţiile zilnice, scopul şi modul întocmirii lor 897
State nominale; cazurile şi modul cum se întocmesc 898
Actele justificative care sprijinesc mutatiile 899

Anexa lit. B. Instrucţiuni pentru întocmirea actelor care stabilesc drepturile la alocaţii cuvenite oamenilor şi animalelor

State nominale pentru plata soldei ofiţerilor, funcţionarilor etc. modul întocmirei lor 900

Pagina

Foile de zile numerice pentru trupă, modul întocmirii lor 902
Destinaţia soldei alocată oamenilor care la epoca plăţilor se găsesc în absenţe ilegale 905
Lichidarea soldei şi hranei trupei 905
Livretul de ordinar: modul cum se întocmeşte şi se operează în el 906
Economiile ordinarului; responsabilitatea comandantului corpului asupra sumelor cheltuite mai mult decât alocaţiile 907
Socotelile între ofiţerul cu aprovizionarea şi casier 908
Explicaţiuni asupra economiei ordinarului rezultată în livretul de ordinar şi înscrierea în contul de gestiune 909
Statele nominale pentru plata hranei în bani 910
Lichidarea hranei trupei, borderoul de cheltueli 910
Hrana în natură. Foile de zile respective provizorii 910
Foile de zile numerice pentru cai 911
Model de tabelă de costul hranei trupei pentru stabilirea alocaţiilor 912
Explicaţiuni asupra trecerei alocatiilor când hrana se procură în natură, în total sau în parte 913

Anexa lit. C. Instrucţiuni pentru alocaţii diverse cuvenite corpurilor, lichidarea furajelor şi lemnelor; întocmirea contului de gestiune în bani.

Alocaţii diverse cuvenite corpurilor; modul cum se ordonanţează şi lichidează 915
Lichidarea combustibilului şi furajului 916
Registrul gestiunei în bani, fondurile ce cuprinde 917
Verificarea şi stabilirea conturile de către ofiţerul de intendenţă la verificarea gestiunei în bani 918
Verificarea registrelor gestiunei în bani 919
Controlul portofoliului şi al reţinerilor din soldă 921
Întocmirea actelor de portofoliu în aşa fel ca să se înlesnească controlarea lor 922
Inapoerea la corpuri a trrplicatelor conturilor pentru a servi ca act la portofoliu 923
Destinaţia actelor gestiunei în bani. Caz de mobilizare; modul verificărei actelor la partea activă şi centrală 924
Comisiunea micstă pentru controlul actelor campaniei 925

Modificări aduse ulterior anexelor din regulamentul soldelor

Modificarea aparte din dispoziţiunile coprinse în instrucţiuniie lit. B şi C din regulamentul soldelor 925
Intocmirea borderoului pentru cheltuelile cu solda şi hrana trupei; modul primirei soldei trupei de către companie; statul pentru pâinea reangajaţilor; verificarea livretelor de ordinar, modul efectuărei operaţiunilor la fondul de războiu şi la fondul soldei şi hrana trupei 926

Pagina

Modificarea unor dispoziţiuni din anexele regulam. soldelor relative la alocarea şi lichidarea hranei în bani foile de zile, etc. 927
Idem relative la lichidarea soldei şi hranei concentraţi 928
Idem la ordonanţarea şi lichidarea lemne şi furaje 929
Idem la modul verificarii de către ofiţerii de intendenţă a conturilor în general 930

ANEXA I

Tabele relative la calculul cotirei vaselor, se află anexate la Vol. I Partea I pag 462

ANEXA II

Contabililitatea militară

Principii generale relative la contabilitatea militară 931
Descrierea principalelor registre întrebuinţate în contabilitatea militară: modul cum se operează în ele şi se verifică, exemple şi modele de registre
Registrul zilnic de primiri şi cheltueli 936
Registrul gestiunei în bani 944
Registrul de sumele aflate la portofoliu şi de datoriile ofiţerilor 953
Registrul cassei corpului 960
Livretul de soldă şi echipament 961
Regiştru de referate pentru sumele date casierului 963
Facerea referatului 964
Verificarea referatului de către ajutorul comandantului 965
Registrul cu recipise pentru primirea fondurilor 968
Registru de solda ofiţerilor 971
Registru de procese-verbale 976
Registru de primiri şi consumaţii 976
Registru efectelor şi obiectelor de mobilier şi diverse 983
Registru de vechimea efectelor de îmbrăcăminte 985
Registru de seriile echipamentului 986
Registru uneltelor portative şi trăsurilor de terasieri 987
Registru de subsistenţe 988
Registru cu bonuri sau buletine cu matcă pentru primiri sau vărsări 993
Livret pentru administrarea ordinarului 996
Registrul ad-ţiei companiei, (escadron, baterie, bastiment.) 1006
Registru de magazie, pentru materiale de transformaţii şi consumaţii 1009
Registru de partide 1014

ERATA*)

1) La pag. 70 nota 1 a se complecta „Ordinul mimisterului de război No. 20588 din 1919 (Direcţiunea intendenţei).

2) La pag. 755 la solda de Căpitan cu 7 vechime se va trece în coloana I Lei 466,66 iar în coloana II Lei 526,66.

3) La pag. 881 la solda do Locot. Colonel în funcţie superioară în ultima coloană a se trece Lei 9,66 în loc de Lei 8.66.

4) La pag. 931 § 1 rândul al 8-lea dupe cuvântul etc, a se trece *„este un"* act administrativ, în loc de acte sau act administrativ.

5) La pag. 931 § 3 rândul al 4-lea în loc de cuvintele „care ne mişcă" se va trece care *se* mişcă neîncetat etc.

6) La pag. 933 § 6 rândul al 9-lea în loc de cuvântul exacţi se va trece *execuţiune* pentru a se ciţi „n cât mai bună execuţiune etc.

7) La 943 la modelul registrului zilnis de primiri şi cheltueli la chettuiala No. 5 a se rectifica în loc de 41230, trecându-se 14230.

8) La pag. 947 al. 4 la finele rândului I în loc de cuvântul capitolul se va trcce *„capitalul"*.

9) La pag. 948 la „Total egal cu ceeace a rezultat în reg zilnic ca felul aflat etc., se va trece ca *„fond"* aflat etc.

---

*) Mai înainte de a se consulta manualul, trebuește a se face îndreptările prevăzute în această erată.

LEGE

ASUPRA

SOLDEI IN ARMATA

CAPITOLUL I

Solda

a) *Salda ofiţerilor*

ART. 1.—Soldele ofiţerilor armatei se fixează astfel:

Gradul	Lei lunar	
General de corp de armată . . .	1500	(Vezi nota 1 de mai jos
General de divizie	1300	(
General de brigadă sau contra-amiral sau asimilat.	1100	
Colonel sau comandor sau asimilat	800	
Locotenent-colonel sau căpitan comandor sau asimilat.	650	
Maior sau locotenent-comandor sau asimilat.	500	
Căpitan sau asimilat.	400	
Locotenent sau asimilat.	300	
Sublocotenent sau asimilat. . . .	260	

Nota 1. – Vezi nota *8* la finele acestei legi cu tabloul de soldele actuale, astfel cum au fost sporite prin decretul lege No. 3883 *1919*, împreună cu instrucţiunile relative.

Nota 2. — Prin legea publicată în M. O. 9 R. 1917 s'a fixat următorele retribuţiuni pentru gradul de general de corp de armată, cu începere dela 1 Ianuarie 1917:

Soldă . . . . . Lei 1500 lunar.
Idem. activitate. . . . . „ 300 „ în condiţiunile art. 10 legea soldelor.
Idem. misie afară din garnizoană Lei 30 pe zi în condiţiunile art. 11 L. S.

Nota 3. — Prin legea publicată în M. O. 9 R. 1917 se înfiinţasc gradul de „ajutor de sublocot." pentru plutonierii combatanţi dela părţile active ce se distinge iau în faţa inamicului, având drept la solda şi indemnitatea gradului de sublocot. Această lege însă s'a anulat prin decretul lege publicat în M. O. 1 R. 1919.

ART. 2. — Maiorii şi căpitanii, după 7 ani de vechime în grad, primesc o gradaţie de soldă respectiv egală cu $^1/_3$ şi $^2/_3$ din diferenţa între solda gradului şi a aceia a gradului imediat superior.

Gradaţiile se plătesc numai la întâi Aprilie al anului următor împlinirii vechimii. (Vezi art. 9 din regul. soldelor.)

ART. 3. — Generalii de brigadă, colonelii şi locot.-colonelii combatanţi, care vor fi numiţi la comanda unei unităţi superioare gradului lor, sau în o funcţiune similară, vor primi o soldă sporită cu $^1/_2$ din diferenţa între solda gradului lor şi aceea a gradului imediat superior.

Acest spor va fi primit după 5 ani de vechime în grad pentru generali şi coloneli, şi după 4 ani pentru locot-coloneli. (Vezi art. 9 din regulamentul soldelor).

Notă. — *Ordin circular No. 22.753 din 15 Noemvrie 1917, privitor la aplicarea în timp de răsboi a art. 3 din legea soldelor.* (M. O. 38 R. 1917).

Modul de aplicare al art. 3 din legea asupra soldei în armată, privitor la sporul de soldă cuvenit generalilor, colonelilor şi locotenenţilor-coloneli combatanţi numiţi comandanţi ai unei unităţi superioare gradului lor,—este desvoltat, cum se ştie, prin art. 9—12 bis inclusiv din regulamentul acelei legi, astfel cum aceste art. au fost modificate prin înaltul decret No. 1794/911, publicat în *Monitorul Oastei* p. r. No. 21/911 şi *Monitorul Oficial* No. 37/911.

Ministerul fiind consultat asupra modului în care trebuesc aplicate aceste dispoziţiuni în timp de răsboi, găseşte necesar să reamintească şi să ordone cele ce urmează:

Conform art. 11 din acel regulament, sporul acesia de soldă, consistând din ½ din diferența între solda gradului și aceea a gradului imediat superior, se cuvine numai acelor ofițeri combatanți cari ocupă vreuna din funcțiunile anume fixate de acel articol. Între aceste funcțiuni se vor prenumăra și generali de divizie numiți comandanți de corp de armată cari vor avea drept la acest spor la îndeplinirea vechimei de 5 ani în grad ca și generalii de brigadă numiți comandanți de divizie.

Se reamintește că, potrivit art. 10 din regulament, acest spor de soldă nu se cuvine decât pe timpul aflării ofițerului în aceste funcțiuni cu același grad. Prin urmare, când ofițerul nu a fost trecut de la comanda unei unități superioare la alta corespnnzătoare gradului său sporul la soldă îi încetează cu începere din prima zi a lunei următoare, iar în caz de înaintare în grad din ziua înaintării.

In timp de războiu, ordinea de bătae aprobată de M. S. Regele, având aceeași tărie ca și oricarui alt înalt decret referitor la complectarea cadrelor comandamentelor armatei, vor avea drept la acest spor de soldă toți cei prevăzuți la art, 11 din regulament, fie că au fost numiți din timp de pace, definitiv sau provizoriu, la o comandă superioară gradului lor și menținuți prin ordinea de bătae la aceeași comandă sau la o altă superioară gradului fie că la comanda superioară gradului au fost numiți prin ordinea de bătae posterior decretărei mobilizărei armatei.

Acest spor de soldă se va aloca celor care întrunesc aceste condițiuni, din ziua când au împlinit vechimea de 5 ani în grad, în activitate, generalii și colonelii și 4 ani locotenenții-coloneli, așa cum se prevede la art. 3 din lege însă bineînțeles numai pe timpul cât vor exercita efectiv comanda superioară ce li s'a încredințat.

Sporul acesta făcând parte integrantă din însăși solda la cuantumul cuvenit fiecăruia se va adăoga și sporul de 1/5 prevăzut de lege pentru timpul de războiu.

Ministerul a primit cereri ca la calcularea vechimei pentru stabilirea acestui spor la soldă să se socotească îndoit timpul de campanie Asemenea cereri sunt inadmisibile deoarece, conform legiuirilor în vigoare, timpul de campanie se socotește îndoit numai la pensiune, iar celelalte îndemnizări și prestațiuni pentru timpul de războiu

sunt anume fixate de legea soldelor între cari nu se prevede şi îndoitul timp de campanie.

Aceste sporuri de soldă fiind calculabile la pensiune, aliniatul II de sub art. 10 din regulament prevede că ele se stabilesc prin deciziunea ministerială, publicată în „Monitorul Oastei"; cum însă ministerul nu este în măsură să cunoască exacta situaţiune a fiecăruia, din acest punct de vedere, cei interesaţi îşi vor înainta cererile lor, cu toate relaţiunile necesare, confirmate de autorităţile ierarhice respective, spre a li se putea recunoaşte acest drept prin deciziune ministerială.

ART. 4.—Soldele inginerilor şi mecanicilor militari navali, cari corespund gradelor oliţereşti, sunt cele prevăzute în tabela de la art. 1.

ART. 5.—(Astfel cum a fost modificat prin legea promulgată la 19 Martie 1912 M. O. II R. 1912).

Penru şefii de muzică şi funcţionarii civili soldele se fixează astfel:

Funţiunea		Lei lunar
Inspectorul muzicelor		650
Şef de muzică principal		500
„ „ „ clasa	I	400
„ „ „ „	II	300
„ „ „ „	III	260
„ „ de birou clasa	I	400
„ „ „ „ „	II	300
Sub-şef de „ „	I	250
„ „ „ „	II	200
Registrator arhivar cl	I	200
„ „ „	II	150
Copist caligraf		150
„ clasa	I	140
„ „	II	120
Grefier cu titlu academic		400
„ clasa	I	300
„ „	II	250

Inspectorul muzicelor după o vechime de 7 ani în această funcţiune va primi un spor de soldă de 150 lei pe lună.

Nota. 1. — La art. 5 din legea soldelor se introduce în erarhia funcţionarilor civili din serviciul armatei, funcţiunea de *şef de birou principal* retribuit cu 500 lei pe lună M. O. 41 R. 1917.

Nota. 2. — Vezi instrucţiunile ministeriale la nota 8 relative la sporirile de solde, cu tabelele de soldele actuale.

ART. 6 — Funcţionarii şi maeştrii din armată şi din marina militară, precum, şi în general, orice alt personal aflat în serviciul armatei şi marinei care nu este prevăzut în legea de faţă, vor fi plătiţi cu salariu sau diurnă după regulamentul acestei legi şi prevederile bugetare. (Vezi nota 2 de mai sus).

ART. 7. — (Astfel cum a fost modificat prin legea publicată în Monitorul Oficial No. 223 din 25 Decembrie 1916, şi M. O, 29 R. 1916).

„In timp de războiu soldele fără accesorii se sporesc cu 1/5 parte (20%) la toţi ofiţerii, şefii de muzică, funcţionarii civili şi maeştri mobilizaţi".

Nota 1. — Personalul militar şi civil din ministerul de războiu se consideră pe acelaş picior de războiu ca şi trupele de campanie, având aceleaşi drepturi şi îndatoriri. M. O. Oficial No. 113 din 20 August 1916 şi M. O. 20 R. 1916.

Personalul militar şi civil de la toate serviciile şi corpurile de trupă sedentare au aceleaşi drepturi, din punct de vedere al diverselor prestaţiuni ca şi cei dela partea activă M. O. 25 R. 1916, vezi şi explicaţiunile din M. O. 26 R. 1916 trecute în vol. II la legea şi regulamentul măsurilor excepţionale.

Nota 2 — In campania din 1913, asemeni s'a acordat sporul de soldă de 1/5 (20)% la toţi cei mobilizaţi de pe timpul campaniei (20 Iunie la 31 August 1913) M. O. 19 R. 1913.

Nota 3. — Funcţionari C. F. R. au drept la prestaţiuni militare, numai cei care fac serviciul în zona armatei (operaţii şi etape) M. O. 26 R. 1916. Vezi detalii nota 2 şi 3 de sub art. 50 de mai jos.

Nota. 4. — Prestaţiunile la care au drept personalul din serviciul poliţiei şi siguranţei generale M. O 26 R. 1916 şi M. Oficial No. 112 din 1916 (vezi notele de sub art. 50 de mai jos

Idem pensionari rechiziţionaţi şi funcţionarii cassei dotaţiunei oastei acelaş monitor.

Nota 5— Relativ la situaţiunea preoţilor mobilizaţi la partea activă, conform instrucţiunilor asupra atribuţiunilor preoţilor în armată din 1915. este decretul No. 778 M. O, 22 R. 1917 din 25 Iulie de mai jos; vezi asemeni şi instrucţiunile din M. O. 26 R. 1916.

Art 1. — Din punctul de vedere al soldelor şi al celorlalte prestaţiuni, preoţii mobilizaţi la trupele şi serviciile de la armata de operaţiuni şi pe cât timp vor face efectiv serviciu la acele corpuri şi servicii, vor fi consideraţi ca asimilaţi gradului

de locotenent, având dreptul la solda sporită 1/5 și la toate celelalte îndemnizări cuvenite acestui grad.

Șeful serviciului religios dela Marele Cartier General va fi asimilat, din acest punct de vedere gradului de colonel, iar, ajutorului său gradului de maior.

Art. 2. — Preoții asimilați gradului de locotenent, în condițiunile art. procedent dacă se vor distinge prin vădite acte de curaj, bărbăție, abnegație și devotament, în exercitatea misiuni lor, vor putea fi înaintați la gradul asimilat de căpitan, având drepturile de la data înaintării la solda și accesoriile cuvenite acestui grad.

Înaintările în acest grad se vor face prin înalt ordin de zi, bazat pe propunerile tuturor șefilor ierarhici, militari și avizul conform al șefului serviciului religios dela Marele Cuartier General.

Art. 3. — Preoții prevăzuți la art. 1 și 2 de mai sus, rămași infirmi din cauza evenimentelor războiului, precum și urmașii celor morți din aceleaș cauze, se vor bucura de dispozițiunile de sub art. 4 din legea generală de pensiuni, privitoare la pensiunile ofițerilor și asimilaților acestora, morți sau rămași infirmi din cauza evenimentelor războiului.

Art. 4. — Modul în care se va executa serviciul religios în timp de război la partea activă, determinarea semnelor distinctive ale acestor preoți precum și regularea raporturilor de serviciu cu autoritățile militare și eclesiastice se vor stabili instrucțiuni emanate dela Ministerul de război.

c) Solda trupei

ART. 8. — (Astfel cum au fost modificate prin legea citată la art. 7 de mai sus).

«Solda și hrana gradelor inferioare va fi cea prevăzută în regulamentul acestei legi și în buget.

Solda reangajaților și diferitele lor îndemnizări vor fi cele prevăzute în legea pentru reangajarea gradelor inferioare în armată.

În timp de război solda tuturor reangajaților mobilizați din serviciul activ ori din celelalte elemente ale armatei se sporește cu 1/5 (20 %).

Acelaș spor se va aloca și celorlalte grade inferioare nereangajate, mobilizate, fie că s'ar găsi în termenul legal de serviciu, fie că ar face parte din celelalte elemente ale armatei, însă numai cu începere de la 1 Ianuarie 1917.

Notă — Vezi explicațiuni asupra soldelor, spor și alocații zilnice de hrană cuvenite gradelor inferioare mobilizate și funcționarilor civili ai armatei, la nota 3 de sub art. 50 de mai jos.

CAPITOLUL II

Accesorii

a) *Indemnitate de activitate*

ART. 9. — (astfel cum a fost modificată prin legea citată la art. 5).

Spre a putea face față la diferitele obligațiuni ale poziției de ofițer în activitate, se acordă ofițerilor și asimilaților o îndemnitate de activitate precum urmează.

Gradul	Lei lunar
General de corp de armată . .	300 [1]
General de divizie	250
General de brigadă.	200
Colonel	150
Locot.-Colonel	100
Maior	80
Căpitan	60
Locotenent)	
Sub-locotenent)	50

Inginerii și mecanicii navali au aceleași îndemnități ca și ofițerii.

Inspectorul muzicilor are o îndemnitate de 100 lei iar după 7 ani vechime, această îndemnitate va fi de 150 lei pe lună.

Șeful de muzică principal are o indemnitate de 80 lei

Șeful de muzică clasa I are o indemnitate de 60 lei.

Șefii de muzică clasa II și III au indemnitate de 50 lei.

ART. 10. — Indemnitatea de activitate poate fi sporită prin lege bugetară, dar niciodată micșorată; ea nu este supusă la nici o reținere, pentru pensie sau altele și nici nu poate fi urmărită sau cedată, afară de excepțiunile prevăzute în această lege.

Notă. — Vezi tabloul de soldele actuale, la nota 8 de la finele acestei legi.

b) *Indemnitate de misiune și de transport*

ART. 11. — Ofițerii și asimilații însărcinați cu misiuni sau inspecțiuni, afară de garnizoana lor, au drept la o indemnitate de misiune, precum urmează:

1) Vezi legea citată la art. 1.

Gradul	Pe zi lei
General de corp de armată.	30
General de divizie	25
General de brigadă	22
Colonel	18
Locot.-Colonel	15
Maior	13
Căpitan	11
Locotenent) Sub-locotenent)	9

(Vezi notele de mai jos).

In caz când misiunea durează mai mult de 10 zile indemnitatea se reduce la $^2/_3$ pentru zilele ce trec peste 15

Dacă misiuuea eurează mai mult de 20 zile, indemnitatea se reduce la $^1/_2$ pentru zilele ce trec peste 15.

Aceste reduceri nu se efectuiază când misiunea se îndeplineşte în garnizoane deosebite.

Pentru străinătate indemnitatea de misiune se îndoieşte; ea se reduce ca mai sus, însă respectiv după 15 şi 20 zile.

ART. 12. — **(Astfel cum a fost modificat prin legea citată la art. 5).**

Pentru funcţionarii civili indemnitatea de misiune se va stabili prin regulament, fixându-se proporţional şi la maximum de $^2/_3$ din acea a ofiţerilor. (Vezi notele de msi jos).

Pentru şefii de muzică şi inspectorul muzicilor armatei, indemnitatea de misie va fi:

Inspectorul muzicilor, cu 7 ani vechime.	18 lei pe zi
„ „ „ mai nou	15 „ „ „
Şef de muzică principal	13 „ „ „
„ „ „ clasa I	11 „ „ „
Şefi „ „ „ II şi III	9 „ „ „

Nota I. — *Ordinul circular al Ministerului de războiu (Direcţia intendenţei) No. 15092 din 28 Iunie 1919 relativ la plata îndemnităţei de deplasare.*

Am onoare a vă face cunoscut, că prin rezoluţia ministerială pusă pe referatul acestei Direcţiuni No. 12309 din 14 Iunie 1919, s'a aprobat a se plăti ofiţerilor, funcţi-

onarilor civili din serviciul armatei şi reangajaţilor, când se deplasează afară din garnizoana de reşedinţă, pentru executarea a diferite servicii, următoarele cheltueli de deplasare, pe timpul cât va dura scumpetea actuală, care cheltueli se acordă în locul actualelor misii prevăzute de legea soldelor.

a) Ofiţerilor generali 75 (seaptezeci şi cinci) lei pe zi
b) „ superiori 60 (şeasezeci) „ „ „
c) „ inferiori 50 (cincizeci) „ „ „
d) Funcţionarilor civili 45 (patruzeci şi cinci) „ „ „
e) Reangajaţilor de toate categoriile 20 (douzeci) „ „ „

Comandamentele sunt rugate a dispune ca corpurile şi serviciile să trimită în delegaţie ofiţeri, numai pentru cazuri importante şi bine justificate şi numai în cazuri când serviciul comandat, nu poate fi executat de un grad inferior.

Sub nici un motiv nu se va admite a se trimite ofiţeri cu cereri de efecte sau imprimate, pe lângă că n'ar avea dreptul de misie, dar se va lua şi următoarele măsuri de rigoare.

Când se trimite ofiţeri ce intră în prevederile acestui ordin se va certifica ordinul de serviciu, de către Comandantul său autoritatea militară, unde a avut, de executat însăreinarea, la prezentare şi plecare, pentru a se vedea câte zile a fost reţinut la autoritatea unde a avut misiunea specială.

Corpul sau serviciul care a trimis ofiţerul în misiune va certifica pe lângă efectuarea serviciului şi ziua când a plecat din garnizoană în misiune, şi când s'a prezentat din nou la serviciu, pentru a se putea stabili zilele întrebuinţate în misie.

Acest ordin de serviciu. cu aceste certificate, se va ataşa la conturile de cheltueli.

Aceste dispoziţiuni intră în vigoare dela data de 1 Iulie adică, se va plăti misia în aceste condiţiuni pentru zilele întrebuinţate după 1 Iulie 1919.

Plata acestor cheltueli de deplasare. se va face din creditul de războiu, după conturi în regulă.

Nota 2. — *Ordinul circular al Ministerului de război (Direcția intendenței) No. 16775 din 9 Iulie 1919 relativ la cuantumul indemnității de deplasare.*

Urmarea ordinului circular No. 15092, comunicat D-voastră cu No. 15382 din 30 Iunie 1919, am onoare a vă face cunoscut, ca în ceeace privește cuantumul indemnităților de deplasare, s'a făcut următoarele modificări:

1. Ofițerii generali	75	lei pe zi
2. „ superiori	60	„ „ „
3. „ inferiori	50	„ „ „
4. Reangajații	20	„ „ „
5. Trupa	6	„ „ „
7. Funcționarii civili plătiți până la 300 lei exclusiv	20	„ „ „
8. Funcționarilor civili plătiți până la 600 lei exclusiv	50	„ „ „
9. Funcționarilor civili cu solde mai mari de 600 lei	60	„ „ „

In acest sens, vă rog sa binevoiți a da ordinele D-voastră corpurilor de trupă și serviciilor în subordine.

Nota 3. — *Ordinul circular al ministerului de războiu (Direcția intendenței) No. 25293 din 1 Septembrie 1919 relativ la indemnit. deplasărei.* —

In urma ordinului circular No. 15092, ministerul a fost întrebat de diferite comandamente dacă indemnitatea acordată prin aceste ordine, este ori nu supusă la reducerile prevăzute la Art; 11 din legea soldelor; după cum este supusă indemnitatea de misie.

In această privința; am onoare a vă face cunoscut, că prin rezoluția ministerială, pusă pe referatul acestei direcțiuni No. 21286/919, chestiunea s'a trimis în studiu Comitetului Consultativ al Intendenței, care în ședința dela 18 August a. c. prin procesul verbal No. 4. 1919 a stabilit următoarele:

1) Indemnitatea de deplasare acordată cu ord. circular No. 15092 din 28 Iunie 1919, și completată cu ord. 16775 din 2 Iulie 1919 *nu* este supusă la reducerile prevăzute de Art. II din legea soldei. Cum însă prin acordarea acestei indemnități de deplasare se angajează fondurile

ministerului la o cheltuiala destul de insemnată, după un interval de 30 de zile, ofiţerului dacă nu a terminat serviciul, va trebui să ceară şi să obţină un nou ordin de serviciu pentru restul de zile de care ar mai avea nevoie arătând documentat în raportul său şi cauzele pentru care se cere acesta prelungire de timp.

2) In privinţa ofiţerilor, funcţionarilor civili din serviciul armatei şi reangajaţilor detaşaţi afară din garnizoana lor de reşedinţă, la diferite corpuri şi servicii, s'a hotărât să procedeze conform art. 14 din legea soldelor, adică să li se plătească indemniaate de deplasare prevăzută de ordinul circular No. 15092 şi No. 16775/919 când nu trece de 5 luni. Insă dacă detaşarea este mai mare de 5 luni, li se va plăti atunci dedreptul indemnitatea de mutare şi eventual de chirie la care au drept, potrivit Art. 14 din legea soldei şi Art. 30—33 din regulamentul legei soldei.

3) In cazul însă când nu se cunoaşte dinainte durata detaşarei şi pentru că ofiţerul nu poate să aştepte timpul până când se va cunoaşte acestă detaşare, i se va plăti indemnitatea de deplasare până la 5 luni, însă după normele care se va da această indemnitate, adică după una lună de zile ofiţerul să ceară şi să obţină un nou ordin de detaşare; iar după 5 luni, va înceta de a mai primi orice îudemnitate de deplasare, bineînţeles de soldă accesorii, scumpete, etc. cuvenite gradului său.

Art. 13. — Când ofiţerul se transportă în interes de serviciu dintr'o garnizoaoă într'alta, în ţară sau în străinătate, el va avea drept la foi de drum sau la plata transportului.

Nota 1. — *Ordinul ministerului de războiu (Direcţia intendenţei) No. din relativ la plata îndemnităţei de transport*

Am onoare a vă face cunoscut că prin rezoluţia ministerială pusă pe procesul verbal No. 3/919, al Comitetului Consultativ al intendenţei, s'a aprobat a se plăti ofiţerilor şi funcţionarilor civili din serviciul armatei, când sunt însărcinaţi în garnizoana de reşedinţă a îndeplini pe lângă serviciile ce fac în mod permanent, şi alte servicii cari nu intră în datoririle lor generale, o *indemnitate*

de transport pentru trăsură echivalentă cu jumătate din indemnitatea de deplasare la care ar avea dreptul conform ordinului circular No. 16775 din 9 Iulie 1919.

Această indemnitate de transport se va plati numai în Garnizoanele: Bucureşti, Iaşi Galaţi. Craiova, Kişinău, Cernăuţi şi Sibiu, pe timpul cât va dura starea actuală de scumpe şi până când Ministerul prin noui dispoziţiuni va hotărâ altfel.

Ordinul circular No. 33638 din 23 Octombrie 1919, relativ la acordarea zilelor de misii cu economie şi pentru servicii bine justificate.

Din cauza scumpetei traiului, ministerul a căutat să vie sub o formă oarecare în ajutorul ofiţerilor şi cu ordinul circular No. 15092, complectat cu No. 16775 din 8 Iulie 1919, a sporit într'o măsură destul de largă indemnităţile de misie prevăzute de art. II din legea soldei, iar prin ordinul cu No. 19492 din 25 Iulie 1919, în vederea unei descentralizări a serviciului, a hotărât ca comandamentele de corp de armată şi diviziile independente să aprobe şi să ordonanţeze aceste indemnităţi, precum şi cele de transport „mutare" etc.

Tot în scopul de a se veni în ajutorul ofiţerilor şi a le uşura traiul, s'a sporit alocaţiile de hrană, iăr dela 1 Septembrie, după cum se ştie au fost sporite şi soldele.

In prezent se poate deci afirma că, ministerul prin dispoziţiunile luate a asigurat situaţia materială a ofiţerului şi l-a pus în condiţiuni de a face faţă cu prisosinţă vieţei, pe care o recunoaştem că este destul de grea.

Trebue însă ştiut că aceste sporuri s'au putut da ofiţerilor cu mari greutăţi şi sacrificii şi că finanţele Statului abia pot face faţa acesror plăţi.

Se impune deci din partea organelor militare, chemate a aproba şi ordonanţa toate aceste sporuri de alocaţii, o deosebită grije, ca să nu se facă risipă în banul Statului, şi să nu se aprobe decât conturile cari vor fi pe deplin justificate de o nevoe imperioasă şi numai pentru servicii regulamentare.

In această privinţă s'a lăsat prin ordinul cu No. 25293 din 1 Septembrie 1919, comandamentelor deplina facultate de apreciere.

Astăzi ministerul este sesizat că în unele comandamente se aprobă indemnităţi de misie, nu numai pentru serviciile regulamentare, astfel cum s'a prevăzut de ordinul sus menţionat, dar se aprobă misie şi peutru servicii ce cad de drept în atribuţiile de serviciu ale ofiţerilor cum este de exemplu cazul ofiţerilor şi reangajaţilor dela armata de operaţii, cari se trimit în inspectia sectoarelor după zona de operaţii, precum şi al ofiţerilor trimişi în diferite delegaţii şi al căror serviciu s'ar putea foarte bine îndeplini de către grade inferioare.

Comunicându-vă D-vs. toate acestea, vă rog a da ordinele ce veţi crede de cuviinţă şi în special serviciilor de intendenţă, ca pe viitor să observe cu cea mai mare atenţiune de a nu se mai prezinta pentru aprobare şi ordonanţare, decât acele conturi cari sunt în adevăr justificate de o nevoe imperioasă şi bazate pe un ordin de serviciu în regulă din care să reiasă pe deplin necesitatea trimiterei ofiţerului în misie,

Se va pune asemenea o deosebită atenţiune asupra numărului de zile ce se cere ca misie pentru ca acest număr să nu fie mare în raport cu timpul în care s'ar fi putut efectua serviciul.

Altfel ministerul va fi nevoit să restrângă facultatea comandamentelor de a aproba asemenea cheltueli putându-se chiar reveni la vechile alocaţii.

c) Indemnitatea de chirie şi de mutare

ART. 14. — (Astfel cum a fost modificat prin legea citată la art. 5).

In caz de mutare sau detaşare în interes de serviciu, mai îndelungată de 5 luni şi după 29 Septemvrie sau 23 Martie, ofiţerul va avea dreptul la transport în socoteala statului, pentru sine, soţie, copii, servitori şi toate bagajele. (Pentru timpul de războiu, vezi nota de mai jos de sub art. 17

Pe lângă transport, ofiţerul va avea drept şi la o indemnitate de chirie, după contractul de închiriere şi maximum până la indemnitatea de activitate de 6 luni pentru generali, pe 7 luni pentru coloneli, pe 8 luni

pentru locot-coloneli şi maiori, pe 9 luni pentru ofiţerii inferiori.

Se acorda deasemenea ofiţerului o indemnitate de mutare după cum urmează:

Gradul	Insurat sau văduv cu copii	Insurat fără copii	Neinsurat
Ofiţeri generali . .	900	600	400
„ superiori . .	700	500	300
„ inferiori . .	500	300	200
Inspectorul muzicilor şi şefii de muzică principali .	700	500	300
Şefii de muzică cl. I, II şi III	500	300	200

ART. 15. — In caz de mutare prin înaintare, îndemnitaţile de mai sus se reduc la ½, iar în caz de dislocarea corpului de trupă la ¼. (Vezi nota 1 de sub art. 17 de mai jos.

Indemnitatea de mutare nu se acordă decât odată cu mutarea casei şi familiei ofiţerului.

Nota 1. — Ofiţerilor mutaţi prin înaintare li se acordă ½ din ind. de mutare şi chirie, *care va fi aceea a gradului din care înaintează*. Ord. minist. No. 3564/910 (Dir. Intend.).

Nota 2. — Ofiţerii mutaţi la comande şi funcţiuni superioare gradului lor, şi cari nu au vechimea de 5 ani ca generali şi coloneli şi 4 ani Lt.-colonel, spre a primi sporul de ½ între solda lor şi a gradului imediat superior; an drept la *indemnităţi de mutare şi chirie întreagă* Acei cari au vechimea în grad, primesc jumătate din aceste indemnităţi. Ort. M. No. 673/1911. (Dir. Int.)

ART. 16, — Ofiţerii mutaţi prin consimţimânt, după cerere, sau ca măsură de disciplină, nu au drept decât la transport, ca la art 14.

La acest transport au drept şi ofiţerii când părăsesc serviciul activ şi se stabilesc în alt oraş.

ART. 17. — In concediu de boală, ofiţerul care merge la băi în ţară are drept la transportul său, al familiei şi al unei ordonanţe.

Nota 1. *Ordinul circular Minist. de războiu No. 25426 din 2 Septemb. 1919 (Direcţia intendenţei) relativ la indemnitatea de mutare.*

Prin ordinul circular No. 19429 din 24 Iulie 1919 s'a prevăzut cazurile când ofiţerii au dreptul la indemnităţile de mutare prevăzute de art. 14 din legea soldelor.

Prin acest ordin s'a stabilit ca ofiţerii mutaţi din zona interioară la armata de operaţii şi invers nu au dreptul la această indemnitate pe motivul că ei nu îşi transportă familia iar ca bagaje duc 2-3 lăzi. Sunt însă cazuri, după cum ne face cunoscut M. C. G. ca unii ofiţeri deşi sunt mutaţi în zona de operaţii, ei însă îşi transportă cu sine familia şi întregul bagaj, având garnizoana lor chiar în zona de operaţii; asemenea au fost ofiţeri cari au fost mutaţi din zona interioară în zona de operaţii, lăsându-şi familia şi bagajele în vechea garnizoană şi în urmă au fost remutaţi în zona interioară, însă într'o garnizoană cu totul alta decât aceia în care a avut familia.

Negreşit că aceste categorii de ofiţeri au dreptul la indemnitatea de mutare. Se cere însă ca dispoziţiunile art. 30 din legea soldelor să fie îndeplinite întocmai, adică ca ofiţerii să-şi fi transportat efectiv bagajele şi familia; fapt ce se va constata prin certificarea şefilor de corpuri făcute pe conturi. Ordinul circular No. 19429 se pune în aplicare dela 28 Octombrie 1918.

Nota 2 *Ordin circular No. 54, relativ la modul de procedare al personalului militar când se transportă pe C. F. R. cu foi de drum*

(M. O. 37 R. 1910)

Se aduce la cunoştinţă ofiţerilor şi funcţionarilor civili ai armatei că atunci când îşi transportă pe C. F. R. familiile, în concedii medicale sau mutări, să atragă atenţiunea casierilor cari libercază biletele bianco pe baza foilor de drum să scrie pe acele bilete deosibit de indicaţia „militar" şi aceea de „familie" funcţionar civil etc.

Aceasta în scop de a se evita neajunsurile şi incidentele provocate adeseori în tren între ofiţer sau func-

ționari militari și personalul de control al c. f. r., prin faptul că pe biletele bianco cu cari se transportă soțiile copii, servitorii, etc. ai ofițerilor se obișnuește a se face numai menționea de „militar", și nu se poate face controlul cine călătorește cu acele bilete.

In acest sens direcțiunea generală a căilor ferate a luat dispoziții și a aduce la cunoștința ministerului această procedare pe viitor.

ART. 18. — Când ofițerul călătorește în interesul său personal, el va plăti pentru sine $^1/_2$ din tariful căilor ferate sau al bastimentelor Statului. Când călătorește vara la stațiunile climaterice, el va plăti, pentru sine soție și copii $^1/_2$ din tarif.

ART. 19. — In caz de moarte a ofițerului, în activitate sau disponibilitate, familia are drept la transportul ei și al corpului în orașul unde va avea loc înmormântarea.

Familia mai are drept la o îndemnitate de înmormântare egală cu solda pe o lună. (Vezi și art. 29 din regulament).

Nota 1. — Ordinul Ministerului de Războiu No. 7202 din 14 Ianuarie 1911. (Dir. sanitară).

Am onoare a reveni la ordinul circular No. 3217 din 2 Iunie 1910.

Pe baza aprobărei pusă de d-l Ministru asupra raportului No. 34.633|911 al serviciului contabilității; bine voiți vă rog a cunoaște ca indemnitatea de înmormântare pentru ofițerii din activitate și disponibilitate încetați din viață, va fi egală cu solda bugetară fără accesorii din care nu se face nici o reținere pentru pensie sau tezaur (exemplu: pentru un maior va fi 500 lei, căpitan 400, etc.)

Rog să binevoiți a da cuvenitele ordine în consecință.

Nota 2. — Relativ la acordarea indem. de înmormântare, vezi publicația de mai jos a ministerului din M. O. 16 of. 1911:

Legea soldei în armată prevede a se acorda ajutor de înmormântare pentru ofițerii din activitate și disponibilitate și numai pentru aceștia este prevăzut fond în buget.

Zilnic, însă se primesc la minister cereri pentru a se acorda asemenea ajutoare și pentru ofițeri sau grade inferioare din rezervă, retragere, reformă și veterani.

Ministerul neputând acorda acestora niciun ajutor se aduce la cunoştinţa generală să nu se mai intervie cu asemene cereri, întrucât cu regret se vor clasa la dosar.

d) *Indemnitate de reprezintare*

ART. 20. — Şeful statmajorului general şi comandanţii de unităţi formând corp în parte, precum şi ai şcolilor pot avea o indemnitate de reprezintare, care se va fixa prin regulament şi legea bugetară.

Această indemnitate este destinată pentru întrunirea ofiţerilor la comandanţii lor.

CAPITOLUL III

Prime şi alocaţiuni de hrană *)

ART. 21. — Elevii din şcolile militare, când sunt înaintaţi ofiţeri, primesc o primă de echipare de lei 500, iar cei destinaţi trupelor călări primesc şi un cal de serviciu. Acest cal se înlocueşte după fie-care 7 ani până când ofiţerul înaintează la gradul de maior.

Nota. — Ord. minist. No. 14227 din 15/I—913 (Dir. Intend.)

Ofiţerii înaintaţi din grade inferioare, au drept numai la 1/2 din prima de echipare, de oarece legea soldelor nu prevede asemenea prime pentru ei.

ART. 22. — Se acordă de asemenea un cal de serviciu, în aceleaşi condiţiuni, căpitanilor de stat-major, proveniţi din trupele pedestre, aflaţi în serviciu de stat-major sau la trupă, precum şi căpitanilor din trupele pedestre, însă numai odată, când sunt înaintaţi la gradul de maior. (2)

Nota 1. — Ordin circular No. 45 din 27 Iulie M. O. 31 p. r. 1911, privitor la darea cailor pentru serviciul căpitanilor din trupele pedestre chemaţi ca stagiari în serviciul de stat-major.

Articolul 22 din legea soldelor hotărăşte să dea gratuit câte un cal pentru serviciul căpitanilor de stat-major proveniţi din trupele pedestre. 2)

---

*) Vezi dispoziţiunile generale relative la cai ofiţerilor trecute la finele regulamentului legei soldelor, sub art. 99.

2) Vezi dispoziţiunile generale relative la cai ce se acordă de stat ofiţerilor, trecute la finele regulamentului legei soldelor, sub art. 99.

Având-se în vedere că dintre căpitanii absolvenți ai școalei superioare de războiu sunt unii chemați ca stagiari în serviciul de stat-major; unde chiar de nu vor rămâne definitiv, totuși au posibilitatea de a deveni maiori în arma lor, s'a dispozat a se da și acestora câte un cal pentru serviciu dela regimentele de cavalerie sau dela depozitul Cislău, după cum va hotărî ministerul la data când va primi cererea ofițerilor aflați în această categorie.

Rămâne însă bine stabilit că acesta este primul și ultimu cal dat de Stat pentru serviciu, pe temeiul art. 22 din legea soldelor și un altul nu vor mai primi, fie că ofițerii primitori voiu înaintați la gradul de maior, fie că până la acea dată vor pierde caii prin moarte sau vor deveni nefolositori serviciului din orice cauze (2).

D-nii comandanți respectivi sunt rugați să binevoiască a lua măsuri în consecință.

Publicarea prin Monitorul Oastei ține loc de notificare.

Nota 2. — *Ordin circular pe întreaga armată No. 530 din 12 Mai st. n. 1919, M. O. 21 p. of. 1919.*

Având în vedere referatul direcției cavaleriei sub No. 42 din 1919, din care rezultă că nu se mai pot procura cai pe vechile prețuri din cauza scumpetei și greutății cu care se găsesc azi;

Având asemenea în vedere că din însăși provinciile realipite (Transilvania, Bucovina și Basarabia), recunoscute ca producătoare de cai, nu s'a mai putut remonta pentru trebuințele armatei decât pe prețuri aproape întreite decât cele obișnuite.

Pentru aceste motive s'a hotărât următoarele:

a) Pe viitor prețul cailor pe care Statul îi datorează ofițerilor, fie pentru serviciu, în conformitatea articolelor 21 și 22 din legea soldelor, fie pentru înlocuirea cailor proprietate pierduți pe timpul și din cauza executării serviciilor comandate, se stabilește în mod uniform pentru toți ofițerii din toate armele și de toate gradele cu drept la asemenea cai, până la suma de lei 2.500 de fiecare cal;

b) Procurarea se va face prin comisiile de remontă ale armatei.

Se pot însă cumpăra și din comerț, de către ofițerii înșăși dacă au posibilitatea, în limita aceleeaș sume.

In acest caz, caii cumpărați se vor constata și prețul de către comisiunea regimentară. Pentru ofițerii dela trupele pedestre și acei dela diferite servicii, constatarea și prețuirea cailor cumpărați se va face de către comisia regimentului de cavalerie sau artilerie cel mai apropiat de corpul unde contează ofițerul cumpărător.

2) Vezi dispozițiunile generale relative la caii ce se acordă de sta ofițerilor trecute linele regulamentului legei soldelor, sub art. 99.

Rezultatul se va consemna într'un proces-verbal în care se va arăta; vârsta şi semnalmentele calului, starea în care se găseşte, suma la care a fost preţuit şi dacă îndeplineşte condiţiunile cerute cailor ofiţereşti, hotărând asupra admiterii sau respingerii.

In cazul când se admite, procesul se va înainta ministerului (serviciul remontei) spre a ordona de urmare:

c) Stabilirea dreptului la calul de serviciu (art. 21 şi 22 din legea soldelor) precum şi a celor înlocuitori pentru caii propietate morţi din cauza serviciului, se face de către minister, pe baza cererei ofiţerilor prin rapoarte individuale înaintate pe cale ierarhică;

d) Vor beneficia de caii remontaţi pe preţul stabilit mai sus numai ofiţerii cari posed aprobarea ministerului pentru caii de serviciu ori ca despăgubiri, cari însă nu i-au putut primi până acum nici din depozitele armatei şi nici din comerţ nu i-au putut procura.

Se exceptează acei ofiţeri cari au intrat deja în posesiunea cailor datoraţi de Stat, fie că i-au procurat personal şi de dată recentă din comerţ pe preţuri mai mari decât sumele primite dela minister, fie ca au primit în bani despăgubirea, întrucât această dispoziţiune nu poate avea putere retroactivă.

Publicarea prin monitor a acestui ordin ţine loc de notificare tuturor corpurilor şi serviciilor armatei.

ART. 23.—[1]) astfel cum a fost modificat prin legea citată la art. 7)

Când armata este pusă pe picior de război, ofiţerii au dreptul la o primă de echipare şi la alocaţiile zilnice de hrană următoare:

Ofiţerul general, prima de echipare Lei 800, alocaţia zilnică de hrană lei 5.

Ofiţerul superior, prima de echipare Lei 600, alocaţia zilnică de hrană lei 3.

Ofiţerul inferior, prima de echipare Lei 400, alocaţia zilnică de hrana lei 2.

Funcţionarii serviciului tezaurului, poştelor, telegrafelor, telefoanelor, căilor ferate şi siguranţei, mobilizaţi în serviciile armatei, după propunerile autorităţilor respective, prin tabele nominale înaintate de marele stat-major, au dreptul la o primă de echipare stabilită de acord cu ministerul de război.

Elevii şcoalelor militare şi preoţii mobilizaţi au drept la o primă de echipare pentru intrare în campa-

1) Vezi şi adnotaţiunile dela art. 7.

nie de câte 200 lei, iar preotul şef la o primă de 600 lei.

Subofiţerii de administraţie, mobilizaţi, au asemenea dreptul la o primă de echipare pentru intrare în campanie de câte 200 lei, dacă nu li s'a procurat echipamentul de către Stat.

Inspectorul muzicilor şi şefii de muzică principali, mobilizaţi au drept la o primă de echipare de 600 lei, iar şefii de muzică cl. I. II şi III. asemenea mobilizaţi, la o primă de 400 lei,

Toţi cei făcând parte din categoriile de mobilizaţi de mai sus au drept şi la alocaţiile zilnice de hrană, fixate prin regulamentul acestei legi.

Când se prevede eventualitatea unei mobilizări, consiliul de miniştri poate autoriza a se da cu anticipaţie primele de echipare, în total sau în parte, celor mobilizabili, în scopul de a-şi putea complecta echipamentul la timp.

Dacă în intervalul dela data plăţei acestor prime şi până la decretarea mobilizărei se constată că echipamentul s'a uzat prin concentrări, consiliul de miniştri poate autoriza acordarea altor prime, la decretarea mobilizărei.

ART. 23 bis. — Se ratifică măsurile luate până la data promulgărei prezentei legi, prin ordinul circular al ministerului de războiu No. 7.960 din 5 Septembrie 1616 şi prin instrucţiunile ministerul No. 15.588/916 § 4, publicate în „Monitorul Oficial" No. 174 din 3 Noembrie 1916, privitoare la primele pentru echiparea personalului civil din serviciul armatei şi celelalte drepturi indicate în menţionatele instructiuni ministeriale.

ART. 24. —Pe timpul concentrărilor pentru exerciţii şi manevre sau în diferite aplicaţiuni pe teren, ofiţerii şi asimilaţii lor, profesorii şi elevii, când părăsesc garnizoana, au drept la următoarele alocaţii de hrană:

Denumirea	Alocaţiunea cu trupă	Alocaţiunea Fără trupă
Ofiţer general	3,—	5
„ superior	2,—	3
„ inferior	1,50	2
Elevii	1,—	—

Pentru ofiţerii şi trupele de marină, când sunt ambarcaţi pe vase, alocaţiunile de hrană se vor fixa prin regulamentul legii, după cazuri şi după durata ambarcării.

Funcţionarii civili, în condiţiuni identice, au drept la alocaţiunile zilnice stabilite prin regulament.

ART. 25.— Trupa şi gradele inferioare, în campanie sau în concentrări, vor avea o alocaţie de hrană fixată prin tarifele regulamentare şi prevederile bugetare.

ART. 26.— Prizonierii de războiu ai inamicului au drept la un tratament în raport cu gradul şi poziţiunea lor.

Dispoziţiuni relative la prizonieri

Nota. 1. —D. M. No. 862 din 6 Iulie 1913, privitoare la tratamentul prizonierilor de războiu ai inamicului. (M. O. 19, R. 1913) [1] dată în baza art. 26 de mai sus).

Art. 1.— Tratamentul prizonierilor de război ai inamicului căzuţi în mâinele armatei noastre de operaţiuni, va fi cel stabilit prin art. 4—20 din regulamentul privitor la legile şi obiceiurile războiului pe uscat, regulament anexat la convenţiunea Internaţională dela Haga din 18 Octombrie 1907. 2)

Art. 1. — Ofiţerii prizonieri vor primi o soldă egală cu solda din timp de pace, fără accesorii a gradului corespunzător din armata română.

Această soldă nu va fi supusă la nici un fel de reţineri.

Art. 3. — Prizonierilor grade inferioare li se vor procura hrana în natură ca şi gradelor inferioare din armata noastră.

Acestor prizonieri se va procura asemenea locuinţă şi îmbrăcămintea.

Art. 4. — In principiu, prizonierii de război se formează în detaşamente şi se administrează ca companii făcând corp în parte, iar până la formarea detaşamentelor, se vor pune în subzistenţă la corpurile cele mai apropiate sau la cele însărcinate cu escortarea lor.

Art. 5. — Pentru plata soldei ofiţerilor prizonieri, precum şi pentru hrana şi îmbrăcămintea procurată prizonierilor grade inferioare, se vor întocmi state nominale deosebite de acelea ale trupelor noastre, valoarea acelor state urmând a fi achitată de guvernul respectiv, conform art. 17 din regulamentul menţionatei convenţiuni internaţionale.

---

1) Această deciziune ministerială se găseşte publicată şi în „Monitorul Oficial No. 77 din 7 Iulie 1913.

2) Această convenţiune împreună cu regulamentul ei, se găseşte publicată în „Monitorul Oficial" No. 272 din 11/24 Martie 1912 şi în „Monitorul Oastei" partea regulamentară No. 16 14 Iunie 1913.

Art. 6. — Publicarea prezentei deciziuni prin „Monitorul Oficial“ şi „Monitorul Oastei“ ţine loc de notificare.

O copie de pe această deciziune se va expedia de îndată marelui cuartier general.

Nota 2. — Relativ la tratamentul prizonierilor, administraţia lor, etc., vezi şi D. M. No. 373 M. O. 31 Oct. 1913 prin care se înfiinţează în timp de război un birou special la marele stat major (partea sedentară).

Comandanţii detaşamentelor de prizonieri ţin contabilitatea fondurilor şi materialelor, după regulile din timp de pace, stabilite pentru companiile făcând corp aparte. Ei sunt contabili gestionari a acestor fonduri, justiţiabil de înalta Curte de conturi

Nota 3. — Vezi regulamentul asupra prizonierilor de război publicat în M. O. 20 R. 1916 şi M. Oficial No. 112/916.

CAPITOLUL IV

Variaţiunea soldei

ART. 27. — Solda şi accesoriile fixate mai sus se acordă tuturor militarilor aflaţi prezenţi la corpul sau serviciul lor, ori în diferite poziţiuni considerate ca prezenţi.

In celelalte poziţiuni ele variază după cum se specifică mai jos:

1. *In concediu*

ART. 28. — Ofiţerul în concediu de interese personale, primeşte solda întreagă cu accesoriile ei, numai pe timp de 2 luni de concediu sau de absenţă totală, în timp de un an, socotit de la data împlinirei absenţei, numărându-se 365 zile înapoi.

Când ofiţerul cere dela început un concediu de interese personale mai mare de 6 luni, el nu mai primeşte nici o soldă. (Vezi nota 2 de mai jos)

ART. 29. — (astfel cum a fost modificat prin I. D, No. 1635 din 30 Decembrie 1917, publicat in M. O. 1 R, 1918),

„In concediu sau absenţă de boală, ofiţerul are drept la solda întreagă cu accesoriile ei pe timp de 6 luni“.

ART. 30 — (astfel cum a fost modificat prin decretul citat mai sus la art. 29).

„Funcţionarii civili, plutonierii, sub-ofiţerii de administraţie şi maeştri se bucură în concediu de interese de solda întreagă şi accesoriile ei pe timp de două luni, iar în concediu de boală pe timp de şease luni".

Nota. — Aceste dispoziţiuni se vor aplica cu începere dela 15 August 1916, data mobilizărei armatei (decretul sus citat).

Nota 1 — *D. M. N. 396 din 9 August 1913 relativă la lichidarea drepturilor de soldă a ofiţerilor care în cursul acelaşi an au obţinut şi concediu de boală şi concediu de interese personale* (M. O. 25 R. 1913).

Având în vedere ca legea soldelor stabileşte două categorii de concedii şi absenţe, cari servesc de bază variaţiunii soldelor, şi anume :

a) Concediu sau absenţă de interese personale;

b) Concediu sau absenţă de boală.

Având în vedere că prin art. 28 şi 29 din menţionata lege se stabileşte deosebit variaţiunea soldei pentru fiecare din aceste categorii de absenţe.

Având în vedere că prin nici un text de lege nu se stabileşte cumulul acestor două categorii de absenţe, spre a servi de bază unei variaţiuni de soldă.

Având în vedere şi avizul comitetului consultativ al intendenţei.

Decidem :

Ofiţerii au dreptul a beneficia de ambele categorii de concedii şi absenţe fără ca una să influenţeze asupra celeilalte, în ceeace priveşte drepturile la soldă.

Nota 2. —Vezî dispoziţiunea din legea şi regulamentul poziţiei ofiţerilor, M. O. 40 R. 1913 relativ la concediuri (Vol. II).

Art. 5 şi 8 din acel regulament prescriu că toate absenţele ofiţerilor mai mari ca 48 ore, de orice natură să se treacă în controalele nominale şi foaia de absenţe, pentru a se avea în vedere la calculul zilelor de absenţă.

2. *In disponibilitate*

ART.31.— Pentru licenţiare de corp, suprimare sau încetare de funcţiune, în captivitate şi după întoarcerea din captivitate, până la chemarea în activitate ofiţerul are dreptul la solda întreagă, fără accesorii (Vezi art 58 din regul. legei soldelor) şi 22 din instr. M. O. 26 R. 1916 Vol. II la legea măsurilor excepţionale.)

ART. 32. — (astfel cum a fost modificat prin decretul citat mai sus la art. 29).

„In disponibilitate pentru caz de boală sau infirmităţi temporale, ofiţerul are dreptul la solda întreagă însă fără accesorii".

Notă. — Această dispoziţiune se va aplica cu începere de la 15 Agust 1916, data mobilizărei armatei (decretul sus citat.

ART. 33. — Ofiţerul cu drept la cai primeşte în timpul disponibilităţii în natură, dacă posedă cai în fiinţă.

Nota 1. — Vezi disponibilităţi din legea şi regulamentul legei poziţiei ofiţerului M. O. 40 R 1913 şi Vol. II

a) Art. 3. — Ofiţerii aflaţi în disponibilitate, vor continua să figureze pe tot acest timp în controalele corpurilor sau serviciilor în care au contat.

b) Art. 4 — Ofiţerii dispăruţi de pe câmpul de luptă şi ofiţerii aflaţi în captivitate, sunt consideraţi ca în poziţie de disponibilitate pentru suprimare de funcţiune, până li se lămureşte poziţiunea lor.

c) Ofiţerul este pus în disponibilitate pentru concediu de boală sau interese, când în cursul unui an a avut absenţe totale dela serviciu şease luni împlinite. (Anul se socoteşte numărându-se 365 zile înapoi dela data împlinirea lor. Art. 6—9 din legea poziţiei ofiţerilor şi 5—15 din regulament.)

3. *În rezervă, retragere şi reformă*

ART. 34. — Ofiţerul trecut din oficiu în rezervă sau în retragere care au drept la pensiune, însă care nu are încă vârsta prevăzută în legea generală de pensiunii, primeşte o soldă, fără accesorii, egală cu pensiunea ce i se cuvine până când va trebui să ceară şi să dobândească înscrierea la pensiune.

Notă. — Trecerea în rezerva pentru limita de vârstă, se face în fiecare an la 1 Aprilie şi 1 Octombrie prin anticipare. timp ce se socoteşte la pensiune. Art. 19 legea poziţiei ofic. M. O. 12 R. 1913 Vol II. (Vezi şi art. 61 din R. S.)

ART. 35.—Dacă punerea în retragere are loc pentru infirmităţi incurabile sau slăbiciune mintală ori corporală prevenită din felul vieţii, sau din cauza neposedării cunoştiinţelor militare corespunzătoare gradului, sau din cauza eliminării de trei ori de la înaintare, ofiţerul cu drept la pensiune primeşte o soldă fără accesorii, egală cu 1/2 din pensiunea ce i se cuvine la înscrierea la pensiune. Vezi notele de mai jos).

ART. 36. — Ofiţerul fără drept la pensiune, trecut în retragere pentru infirmităţi incurabile, sau slăbiciune mintală ori corporală cari îl pun în neputinţă de a-şi câştiga existenţa, primeşte o soldă egală cu 1/3 din solda gradului, fără accesorii. (Vezi notele de mai jos)

ART. 37. — Când infirmităţile provin din cauza unui serviciu comandat şi care îl pun în neputinţă de a-şi câştiga existenţa, ofiţerul primeşte 3/4 din soldă, fără accesorii (Vezi notificarea la art. 4 legea generală de pensiuni Vol. II.)

ART. 38. — Ofiţerul fără drept la pensiune, trecut în retragere pentru infirmităţi incurabile sau slăbiciune mintală ori corporală, provenite din felul vieţei, sau pentru neposedarea cunoştinţelor militare corespunzătoare gradului, sau din cauza eliminării de trei ori dela înaintare primeşte o soldă egală cu 1|3 din solda gradului fără accesorii pe timp de 3 ani sau până la dobândirea unei funcţiuni ori ocupaţiuni căpătate înainte de acest termen. (Vezi notele de mai jos).

Ofiţerul cu drept la pensiune, trecut în reformă, primeşte o soldă egală cu 1|4 din pensiune, până la regularea lui la pensiune, iar cel fără drept la pensiune primeşte 1|4 din solda gradului, pe timp de un an.

Nota 1. — Vezi pentru toate aceste chestiuni, dispoziţiunile în vigoare, prin care se modifică parte din acste articole trecute în legea generală de pensirni în Vol. II.

Nota 2. — Cazurile când un ofiţer e reformat şi procedura vezi art, 30 şi următorii din legea poziţiei of. şi 34 şi urm. din regul. din 1913,

Nota 3. — Conform instr. aplic. buget 1913 | 1914 solda ofiţerilor în poziţiuni diverse (disp. retr. şi reformă) se va aloca numai în baza ord. minist. prin care se fixează cuantumul şi durata lor.

Pentru înlesnirea operaţiunilor de ordonanţare, aceste solde se pot aloca şi plăti prin statul nominal al comandam. diviziei sau a unui corp de trupă din garnizoana unde domiciliază ofiţerul ; în acest din urmă caz, însă numai după ord. expres al comand. diviziei bazat pe ord. minist. prin care s'a fixat cuantumul şi durata.

Nota. 4 — Ofiţerul este pus în retragere pentru infirmităţi incurabile, după împlinirea a şease luni de disponibilitate pentru caz de boală sau când infirmitatea este vădit incurabilă şi de natură a-l face impropriu serviciului militar în ambele cazuri în urma avizului unei comisiuni medicale. Art. 25 şi 26 din legea poziţiunii ofiţ. din 1913 şi 27 şi următorii din regulament.

Nota. 5. — Pentru slăbiciune mintală sau corporală la care se referă art. 38 de mai sus este art. 27 din legea poziţiei ofiţ. care prevede că un ofiţer poate fi pus în retragere din oficiu, dacă se constată nedestoinic a-şi conduce serviciul.

Cazul de neposedarea cunoştinţelor militare necorespunzătoare gradului, nu mai există separat în legea poziţiei of. în vi-

goare, confundu-se cu cazul de nedestoinicie în serviciu, prevăzut de art. 27 din legea poz. ofiţerilor.

Pentru eliminare de la înaintare, de două ori în acelaş grad ofiţerul este trecut din oficiu se retrage conform art. 28 din legea poziţiei of. şi art. 60 din legea de înaintare ambele din anul 1913.

Nota 6. — Art. 38 de mai sus, este modificat prin art. 29 din legea poziţiei ofiţ. M. O. 12 R. 1913, care prevede că ofiţeri trecuţi în retragere pentru motivele indicate la art. 27 şi 28 din acea lege (nedestoinicie în serviciu sau eliminare de două ori dela înaintare) însă nu au împlinită vârsta cerută de legea generală de pensiuni, vor primi o soldă de retragere egală cu pensiunea ce i s ar cuveni, până la împlinirea vârstei cerută de lege ; iar dacă nu au drept la pensiune, soldа de retragere va fi 50% din solda de activitate fără acces, pe timp de trei ani.

Nota 7 — *Ordin circular No. 51.930 din 5 Iulie 1917 relative la stabilirea situaţiunii legale a ofiţerilor şi gradelor inferioare deveniţi improprii de a continua serviciul militar din cauza boalelor infirmităţilor dobândite în timpul războiului, sau preexistente şi constatate în timpul războiului.*

(M. O. 18. R 1917.)

Prin înaltul decret No. 472/917, publicat în *Monitorul Oficial* No. 44 din 24 Mai 1917 şi în *Monitorul Oastei* partea regulamentară No. 15 din 1917 s'a modificat art. 27 din regulamentul legii poziţiunei ofiţerilor, priviter la procedura de urmat pentru constatarea infirmităţilor cari pun pe ofiţer în imposibilitate de a continua serviciul militar.

In urma acestei modificări şi a necesităţii de a se mai da şi alte lămuriri în această privinţă, ordinul circular No. 51.157 /917, publicat în *Monitorul Oficial* No. 274/917 şi în *Monitorul Oastei* partea regulamentară No. 6/917, se înlocueşte cu cel de faţă.

In consecinţă se vor observa cele ce urmează :

1) Ofiţerul din activitate sau rezervă, mobilizat, clasat de către comisiunea medico-militară de clasare în situaţia de „retragere provizorie" pentru caz de boală sau infirmităţi, va fi considerat ca în concediu medical pe timp de maximum 6 luni în sensul art. 6 din legea asupra poziţiunei ofiţerilor şi a art. 29 din legea asupra soldei în armată.

In această situaţiune, pe primele două luni, socotite

din prima zi a lunei următoare aceleia în cursul căreia a fost clasat în situaţiunea de „retragere provizorie“ va primi solda întreagă cu accesoriile ei, ca şi cum ar fi prezent la serviciu; iar pe restul de 4 luni, până la împlinirea a maximum 6 luni în această situaţie va primi numai 3/4 din soldă, sporul de 1/5 calculat la aceste trei pătrimi, indemnitatea de activitate şi alocaţia zilnică de hrană, aşa cum prevede menţionatul articol din legea soldelor, conbinat cu art. 7. şi 23 din aceiaşi lege. (Vezi modificarea la nota 8 de mai jos).

2. Ofiţerul clasat în situaţiunea de „retragere provizorie“ va putea fi revizuit de comisiunea medico militară de clasare ori de câte ori această revizuire va fi socotită necesară, în intervalul de 6 luni de provizorat.

Dacă la examinarea ce i se va face cu ocaziunea uneia din aceste revizuri va fi clasat pentru serviciul activ la armata de operaţiuni, sau în zona interioară, în acest caz, dacă în momentul acestei clasări avea deja redusă 1/4 din soldă va reintra în drepturile sale corespunzătoare soldei de ofiţer activ, cu începere din prima zi a lunei următoare aceleia în cursul căreia a fost clasat, conform art. 47 din legea soldelor.

Dacă însă cu ocaziunea revizuirii va fi clasat a fi menţinut în stare de provizorat până la împlinirea a 6 luni, în acest caz va continua să primească pe cele din urmă 4 luni solda redusă cu 1/4, cum se arată la punctul 1 de mai sus socotindu-se timpul de 6 luni dela data primei clasări. (Vezi modificarea la nota 8 de mai jos.)

La împlinirea a 6 luni de menţinere în situaţia de «retragere provizorie“, ofiţerul va fi neapărat examinat din nou de către comisiunea medico-militară de clasare spre a i se regula situaţia din punctul de vedere al legii poziţiunii ofiţerilor.

3. Dacă, cu ocaziunea oricărei revizuiri în cursul celor maximum 6 luni de provizorat, comisiunea medico-militară de clasare va găsi că ofiţerul este în cazul să fie propus a fi trecut definitiv în poziţie de retragere, pentru infirmităţi a căror incurabilitate este vădită, în acest caz actele relative vor fi înaintate ministerului de război (serviciul personalului), spre a i se institui comisiunea medicală prevăzută de art. 25 şi 26 din legea asupra poziţiunii ofiţerilor.

Această comisiune va proceda în modul indicat la art. 27 (modificat) și 28 din regulamentul acestei legi:

In toate cazurile când ofițerul va fi trimis înaintea comisiunei medicale prevăzute la art. 25 și 26 din legea asupra poziținii ofițerilor, corpul sau serviciul din care face parte va înainta acelei comisiuni, la minister, constatarea medicului și șefului corpului de trupă cerută de art. 26 s. c. din legea generală de pensiuni, privitoare la determinarea cauzelor boalei sau infirmitâii, adică dacă ea a provenit ori nu din cauza evenimentelor războiului

In procesul său verbal, comisiunea medicală va face mențiune despre constatarea vorbită mai sus și, la rândul său, își va da părerea asupra caracterizării boalei sau infirmitâii, după cum se arată și în art. 28 din regulamentul asupra poziținei ofițerilor.

5. Ofițerul trecut în poziție de retragere definitivă pentru infirmități incurabile cari nu au provenit din cauza evenimentelor războiului și dacă nu are drept la vreun fel de pensiune, va primi, pe timpul războiului, sprijinul prevăzut la art. 4 din deciziunea ministerială No. 509/917 publicată în *Monitorul Oficial* No. 290 din 14 Martie a. c. și în *Monitorul Oastei* partea regulamentară No. 8/917 (trecută mai jos la nota 9).

Dacă însă va avea drept la pensiune pentru minimum 15 de ani de serviciu, în acest caz va primi sprijinul prevăzut la art. 2 din menționata decizie ministerială, adică diferența între pensiunea bruto cu care va fi înscris și solda din timp de pace a gradului său.

In ambele cazuri vor fi dispensați de orice serviciu în schimbul acestui sprijin.

Aprobările se vor da numai de ministerul de război

6. Fiecare ofițer cu drept la pensiune este dator sa se îngrijească de producerea actelor necesare pentru înscrierea sa la pensiune, conformându-se art. 24 din regulamentul legii asupra poziținei ofițerului.

7. Ofițerilor cari în prezent se găsesc în situațiunea de „retragere provizorie" li se va regula situațiunea potrivit celor cuprinse în ordinul de față.

Cei cari la data ordinului de față se vor găsi propuși de către comisiunile medico-militare de clasare pentru retragerea definitivă vor continua, până la data ce se va fixa prin decretul regal de punere în retragere, să-și pri-

mească soldă prevăzută la punctul 1 din prezentul ordin şi art. 47 din legea soldelor.

Ei vor fi examinaţi de comisiunea medicală prevăzută de art. 25 şi 26 din legea asupra poziţiunii ofiţerilor, conform dispoziţiunilor indicate la punctele 3 şi 4 de mai sus.

8. Reangajaţii clasaţi de către comisiunile medico-militare de clasare în situaţiunea de «reformă provizorie» vor fi consideraţi ca în concediu medical.

Pe tot timpul acestei situaţiuni de provizorat îşi păstrează dreptul la soldă şi celelalte alocaţiuni de campanie.

Dacă cu ocaziunea examinării sau revizuirilor ce se fac reangajaţilor clasaţi de către comisiunile medico-militare de clasare, reangajaţii sunt propuşi pentru «reforme definitivă», în acest caz aceste comisiuni, după starea de fapt a pacientului, îşi vor da părerea dacă infirmitatea, aşa cum se prezintă, pune sau nu pe suferind cu totul în imposibilitate de a-şi agonisi existenţa, caracterizare cerută de art. 6 § 4 punctele 1 şi 2 din legea pensiunilor reangajaţilor.

Unul din exemplarele procesului-verbel relativ al comisiunii medico-militare de clasare se va înainta ministerului (serviciul controlului, secţia contencios şi pensii), iar cel de al doilea exemplar se va trimite corpului de trupă sau serviciu din care face parte reangajatul.

Corpul de trupă sau serviciul respectiv, îndată după primirea procesului-verbal, va întocmi actele prevăzute de legea reangajărilor pentru înscrierea la pensiune a celui în drept şi le va înainta de urgenţă ministerului de război (serviciul controlului).

In raportul cu care se va înainta aceste acte, şeful corpului sau serviciului va arăta împrejurările în cari reangajatul a dobândit infirmitatea. Ministerul constatând că toate actele sunt în regulă, le va transmite ministerului de finanţe, pentru înscrierea la pensiune a reangajatului.

9. In ceeace priveşte reformarea şi pensionarea gradelor inferioare nereangajate pentru infirmităţi dobândite din cauza evenimentelor războiului, situaţiunea acestora se va regula în conformitate cu regulamentul legii decretată sub No. 3,244 din 21 Decemvrie 1916, regulament ce va apare în curând.

Nota 8 — *Ordinul circular No. 58.027 din 8 Ianuarie 1918 relativ la drepturile de soldă ale ofiţerilor clasaţi în situaţiunea de «retragere provizorie»* (M. O. 3 R. 1918).

Prin înaltul decret No. 1.635/917, publicat în *Monitoul Oficial* No. 235 din 3 Ianuarie 1818 şi *Monitorul Oastei* partea regulamentară No. 1/918, s'a modificat sub rezerva ratificărei ulterioare a Corpurilor legiuitare, art. 29 din legea asupra soldei în armată, privitor la dreptul la soldă al ofiţerilor aflaţi în concediu sau absenţă de boală.

Aşa fiind, dispoziţiunile ordinului circular No. 51.930 din 5 Iunie 1917, publicat în *Monitorul Oficial* No. 55/917 şi în *Monitorul Oastei*, partea regulamentară, No. 18/917 în partea privitoare la dreptul la soldă al ofiţerilor aflaţi în situaţiunea de retragere, provizorie se înlocuesc cu următoarele:

1. Ofiţerul din activitate sau rezervă, mobilizat clasat de către comisiunea medico militară, de clasare în situaţia de „retragere provizorie" pentru caz de boală sau infirmităţi, va fi considerat ca în concediul medical pe timp de maximum de 6 luni, în sensul art. 6 din legea asupra poziţiunei ofiţerilor şi art. 29 (modificat) din legea asupra soldei în armată.

In această situaţiune pe aceste 6 luni socotite din prima zi a lunei următoare acelea în cursul căreia a fost clasat în situaţiune de „retragere provizorie", va primi solda întreagă sporită cu $^1/_5$ (20 %) cu accesorille ei, ca şi cum ar fi prezent la serviciu, indemnitatea de activitate şi alocaţia de hrană aşa cum prevede menţionatul articol din legea soldelor, combinat cu art. 7 şi 23 din aceeaşi lege

2. Potrivit art. II. din sus menţionatul înalt decret No. 1,635/917, dispoziţiunile sale considerându-se puse în aplicare cu începere dela 15 August 1916 data mobilizărei armatei, corpurile şi serviciile armatei cari au avut ofiţeri în situaţiune de „retragere provizorie" le vor aloca şi plăti în conformitate cu sus menţionatul art. 29 (modificat) şi legea soldelor şi cu ordinul de faţă diferenţa de soldă pe timp cât au fost în acea stare de provizorat.

Nota 9 — *D. M. No. 509 din 13 Martie 1917, relativă la sprijinul acordat ofiţerilor de rezervă al căror domiciliu obişnuit este în teritoriu ocupat de vrăşmaşi şi care au fost demobilizaţi în Moldova).* (M. O. 8 R. 1917).

Având în vedere că în urma refacerii armatei unii dintre ofiţerii de rezervă al căror domiciliu obişnuit este în teritoriul ocupat de vrăjmaş au trebuit a fi demobilizaţi, ei neîngurând în noua ordine de bătae;

Că, prin aceasta li sa creiat în Moldova o situaţiune materială dificilă neavând putinţa să se înapoieze la căminurile lor.

Că, în aceste condiţiuni, Statul trebue pe de o parte să le acorde sprijinul să, spre a putea face faţă nevoilor de trai iar pe de alta să-i utilizeze pentru satisfacerea numeroaselor necesităţi de serviciu ale diverselor autorităţi publice.

Având în vedere şi aprobarea dată de consiliul de miniştri prin jurnalul No. 86/917.

Decidem:

Art. 1 — Ofiţeri de rezervă mobilizaţi, având domiciliul lor obişnuit în vreuna din garnizoanele ocupate de vrăjmaş vor putea cere şi obţine sprijinul ministerului de război, în urma demobilizării lor în Moldova, în condiţiunile prevăzute în deciziunea de faţă.

În schimbul acestui sprijin ministerul de război va putea să le ceară un serviciu pentru Stat. Acceptarea acestui serviciu este facultativă; refuzul va atrage după sine pierderea dreptului la oricare din înlesnirile prevăzute în prezenta deciziune.

Nu intră în această categorie şi în prevederile deciziunii de faţă serviciul obligatoriu datorit de ofiţerul de rezervă demobilizat, în cazul când ar fi din nou mobilizat.

Art. 2. — Ofiţerii de rezervă pensionari, aflaţi în condiţiunile indicate la articolul precedent vor primi o indemnitate a cărei bază de calcul va fi diferenţa între pensiunea bruto cu care se găsesc înscrişi şi solda bruto (fără vreun fel de accesorii), prevăzută de legea pentru timpul de pace pentru gradul ce are în prezent fiecare ofiţer.

Din acest punct de vedere ofiţerii de rezervă pensionari se împart în două categorii şi anume:

I. — *Cu pensiune bruto lunară până la 600 lei inclusiv*

Cel aflat în această categorie va primi:

a) 75 la sută din acea diferenţă, dacă ofiţerul se găseşte în Moldova singur;

b) 85 dela sută dacă are sub propria sa îngrijire pe un membru din familia sa, refugiat în Moldova;

c) 100 la sută dacă are sub a sa îngrijire doi sau mai mulţi membri din familie refugiaţi.

II. — *Cu pensiune bruto lunară dela 601 lei în sus.*

a) 50 la sută dacă este singur;

b) 75 la sută dacă are un singur membru din familie sub îngrijirea sa;

c) 100 la sută dacă are sub a sa îngrijire doi sau mai mulţi membri din familie.

Art. 3. — Indemnitatea acordată nu va putea fi mai mare

decât cuantumul pensiunei bruto cu care ofiţerul se găseşte înscris; în caz contrariu ea se reduce la acel cuantum.

Art. 4 — Ofiţerii de rezervă demobilizaţi, fără drept la pensinne, dacă se găseşte în condiţiunile prevăzute la art. 1 vor primi indemnităţile proporţionale prevăzute la art. 2 calculate asupra soldei bruto (fără accesorii) stabilită de lege pentru timpul de pace.

Art. 5. — In afară de indemnităţile în bani prevăzute mai sus, cei aflaţi în condiţiunile art. 1 care au unul sau mai mulţi membri din familie sub îngrijirea lor proprie, vor avea dreptul şi la o ordonanţa pentru serviciul dintre militienii sau dintre cei răniţi încă cu volnicie.

Pe lângă această înlesnire, soldele şi accesoriile lor primite anticipat pe timpul mobilizărei nu li se vor reţine din pensiune sau salariu, decât după terminarea războiului, şi atunci prin rate lunare de $^1/_4$ din pensiune sau salariu.

Art. 6. — Nu se va acorda nici un fel de indemnitate sau altă înlesnire ofiţerilor de rezervă demobilizaţi în condiţiunile art. 1 în cazul când în urma demobilizării, şi-au reocupat funcţiunea şi salariu lor obişnuit la autoritatea publică sau de utilitate publică ori la instituţiunea privată de care depind.

Se exceptează restituirea soldei şi accesoriile ei primite anticipat pentru a căror restituire reţinerile de $^1/_4$ din salariul sau pensiune va începe din luna Mai 1917.

Art. 7 — Nu au dreptul la nici nn fel de indemnitate sau înlesnire prevăzute în prezenta deciziune ofiţerii din activitate trecuţi din oficiu în poziţie de retragere în baza alin. 5 de sub art. 21 din legea asupra înaintărilor în armată.

Aceştia urmează să-şi primească numai pensiunea la care au dreptul.

Art. 8. — Cererile pentru acordarea sprijinului prevăzut în această deciziune vor fi adresate de către cei interesaţi ministeruiui de război (serviciul controlului, contabilităţii, contencios şi pensii).

Art. 9. — Dreptul la indemnitate şi celelalte înlesniri se vor socoti din prima zi a lunei următoare aceleia în care a avut loc demobilizarea.

Data încetării lor se va fixa la timp de minister: în orice caz ele nu vor merge decât până la încheierea păcii

Indemnităţile în bani nu vor fi supuse la nici uu fel de reţineri.

Art. 10. — Lichidarea prin reţineri din pensiune sau salariu a sumelor liberate familiilor celor prevăzuţi în deciziuuea de faţă se vor regula potrivit legii şi regulamentul măsurilor excepţionale şi instrucţiunilor ministeriale relative, putându-se acorda şi în această privinţă înlesnirile prevăzute la aliniatul II de sub art. 5.

CAPITOLUL V

Reţineri din soldă

ART. 39. — Soldele prevăzute în prezenta lege sunt supuse la următoarele reţineri:

a) Pentiu pierderi de materiale ale Statului, restituiri de sume nejustificate, precum şi diferite alte pagube aduse fondurilor şi materialelor Statului se ordonă reţineri până la 1/3 din soldă, fără accesorii, de către autorităţile militare, pe baza actelor de constatare.

Constatările se fac de comandamentele militare.

Reclamaţiunile relative, împreună cu actele de constatare, se trimit ministerului de război, care decide cu drept de apel la înalta Curte de conturi;

b) Pentru procurare, prin administraţia armatei, de echipament, cal şi orice alt material se fac reţineri din soldă, fără accesorii, după prevederile regulamentului.

Numai reclamaţinuile sau contestaţiunile, făcute în cursul executărei reţinerilor, pot fi cercetate şi judecate de către comandamentele militare.

Pentru despăgubirea administraţiei armatei, reţinerile de mai sus se vor executa chiar de autoritatea ce retribueşte pe ofiţer, la eşirea sa din activitate, dându-se precădere faţă de orice alt creditor şi chiar faţă de privilegiile ce legea acordă administraţiilor publice sau cele prevăzute de codul civil.

Aceste reţineri vor continua şi pe pensia titularului sau urmaşilor săi, conform legii pensiunilor.

(Vezi art. 66 şi următorii din regulamentul soldelor, cu adnotaţiunile de acolo).

Pentru reangajaţi, vezi art. 11 din legea M. O. 10 R. 1913

ART. 40. — Poprirele ce se ordonă de justiţie, pe baza art. 409 şi 455 la 465 din procedura civilă, vor fi validate numai pe partea disponibilă, ţinându-se seamă de reţinerile de mai sus.

La judecarea poprirlor de orice natură, ministerul de război poate face declarţiunile legale prin o adresă oficială, fără a mai fi reprezentat în instanţă.

ART. 41. — Solda gradelor inferioare nereangajate nu se poate reţine sau popri.

Notă — Pentru cesiuni, urmăriri, datorii, etc. din solda reangajaților, vezi art. 11 din legea reangaj. M. O. 10 R. 1913.

ART. 42 (astfel cum a fost modificat prin legea citată la art. 7)

„In timp de războiu nu se va putea face pe soldele celor mobilizați nici o poprire, sechestru urmărire sau reținere, sub orice titlu, pentru nici un fel de datorie, fie chiar privilegeată și nici pentru casa generală de pensiuni, afară de impozitul asupra salariului și afară de partea destinată întreținerii familiilor prin legi speciale.

Nereținerea pentru pensiuni, indicată mai sus, nu împedică socotirea la pensiune a timpului servit în războiu fără rețineri.

Popririle, sechestrele, urmăririle și reținerile începute se suspendă din prima zi a lunei următoare aceleia în care s'a decretat mobilizarea până în ultima zi a lunei în care s'a decretat demobilizarea armatei".

Alinial adăogat prin I. D. No. 3408 din 8 August 1919 publicat în M. O. 38 p. of. 1919.

Pentru deficitele constatate de cei în drept ca provenite din delapidări, pierderi sau risipiri de materiale, fonduri sau provizii de tot felul, din neglijență sau cu rea intenție, în timpul războiului, se vor face rețineri provizorii de $^1/_3$ din soldă, fără accesorii, până la acoperirea sumelor imputate, chiar și pe timpul mobilizărei și războiului, fără ca prin aceste imputații să se întrerupă cursul justiției pentru reprimarea faptului.

Nota. — Vezi în această privință și legea cu regulamentul măsurilor excepționale împreună cu instrucțiunile de aplicare (Vol. II) relative la popriri, sechestre, urmăriri și orice fel de reținere; care sunt suspendate pe tot timpul campaniei până într'o lună dela decretarea demobilizărei (art. 21 legea măsurilor excepționale). Vezi și art. 46 din regul. legei măsuri excepționale (Vol. II) relativ la excepțiuni pentru rețineri, precum și al. II de mai sus de sub art. 42, când este vorba de deficite, etc. din fondurile și materialele statului, în care caz se fac rețineri.

Vezi asemeni instrucțiunile de aplicare M. O. 26 R. 1916, anexate la legea citată (Vol. II).

CAPITOLUL VI

Dispoziții transitorii și generale

ART. 43. — Prevederile dela art. 34, 35 și 36 sunt dispoziții transitorii până la prevederea lor în legea pensiunilor din cari fac parte de drept.

ART. 44. — Militarii de orice grad din diferite elemente ale armatei când sunt chemați sub arme, în concentrări pentru manevră sau războiu, au aceleași drepturi ca și cei din activitate.

ART. 45. — Ofițerii de rezervă când sunt concentrați pentru exerciții și manevre au drept la retribuțiunile gradului lor, restricțiunea legii cumulului.

ART. 46. — Ofițeri de rezervă, cari ar fi pensionari ai unei Case, chemați timporar la o vacanță bugetară vor opta între soldă, cu accesorii și pensie, dacă împreună trec de 300 lei.

Nota 1. — Relativ la drepturile ofițerilor de rezervă și a gradelor inferioare pe timpul concentrărilor și mobilizărei, vezi dispozițiunile în vigoare în legea măsurilor excepționale, trecută în extras mai jos.

Vezi asemenea regulamentul acestei legi (Vol. II) și M. O. 4 R. 1915 unde se găsesc formulare de avise și declarațiuni pentru plata familiilor pe timpul mobilizărei. A se observa modificările regulamentului din M. O. 25 R. 1916; 38 R. 1917; 1 R. 1918; 3 R. 1917, precum și instrucțiunile detailate relative la modul aplicărei lor, din M. O. 26 R. 1916; toate trecute la curent în Vol. II.

Nota 2. — Relativ la modul aplicărei legei cumulului asupra soldelor la sublocot. și asimilaților de rezervă, chemați timporar în activitate de serviciu și care sunt proveniți din subofițeri reangajați așezați la pensiune vezi M. O, 21 R. 1914.

Nota 3. — Relativ la drepturile ofițerilor de rezervă concentrați când li se acordă permisii și concedii, este O. C. No. 50 din M. O. 30 R. 1915, care prescrie că dacă ofițerul de rezervă concentrat, la expirarea permisiei sau a concediului se întoarce la corp pentru continuarea concentrărei, atunci are drept la $^{30}/_{31}$ a gradului cu accesorii (art. 28 și 29 din legea soldelor) pe timpul cât a stat în permisie sau concediu.

Nu i se va plăti însă alocația de hrană prevăzută de art. 24 din legea soldelor și tariful No. 14 din regul. acelei legi, pe tot timpul absenței.

Acei cari se desconcentrează în timpul permisiei sau concediului nu au drept la nici un fel de alocație (soldă, accesorii, alocație de hrană).

Nota 4. Relativ la plata soldelor ofiţerilor şi reangajaţilor de rezervă aflaţi în concediu medical, retragere provizorie sau în spital, după 1 Iulie 1918, vezi O. C. No. 17.228 din M. O 52 R. 1918.

ART. 47 (astfel cum a fost modificat prin legea citată la art. 7).

„In orice schimbare de poziţiune, din cele prevăzute la Cap. IV, sau în caz de moarte, ofiţerul păstrează drepturile sale la soldă şi accesorii până la finele lunei în care are loc schimbarea de poziţiune sau moarte".

ART. 48.— Sporurile de soldă, prevăzute la art. 1 la 6 vor fi aplicate, la nevoie, în mod treptat, pe anii bugetari 1910 la 1912.

ART. 49.— Un regulament va determina cazurile de aplicaţiune ale tuturor dispoziţiunilor prevăzute în această lege.

ART. 50.— (Astfel cum a fost modificat prin legea citată la art. 5).

Toate dispoziţiunile anterioare prevăzute în legea poziţiunii ofiţerilor, a marinei, a reangajaţilor, a grănicerilor sau în alte legi şi regulamente privitoare la soldă sunt şi rămân desfiinţate.

Sporurile pentru şefii de muzică şi inspectorul muzicilor militare se vor pune în aplicare cu începere dela 1 Aprilie 1913.

Diferite dispoziţiuni privitoare la solde, accesorii şi diferite indemnităţi în timpul campaniei

Nota 1.— *Extras din legea măsurilor excepţionale M. O. 37 R. 1914* (1)

Art. 17. — In caz de mobilizare sau concentrare, ofiţerii de rezervă, cari nu sunt pensionari, nici funcţionari civili, se bucură potrivit gradului de soldă şi celelalte prestaţiuni întocmai ca ofiţerii în activitate.

Prin funcţionar civil în sensul legii de faţă se înţelege orice funcţionar sau implegat, sub orice denumire, plătit cu retribuţiune lunară din bugetul Statului, judeţelor, comunelor, stabilimentelor publice ori de utilitate publică puse sub controlul Statului, al instituţiunilor de credit cu privilegii dela Stat, al societăţilor anonime şi în fine ale oricărei instituţuni sau fundaţiuni

1) Vezi legea şi regulam. măsurilor excepţionale în extenso la curent u ultimele modificări în vol. II.

asupra cărora Statul, județul sau comuna au un drept de control sau supraveghere și a căror bugete anuale sunt supuse aprobărei lor.

Art. 18. — Funcționarii civili și pensionarii ofițeri de rezervă primesc, în caz de concentrare, care nu-i ține sub arme peste 30 de zile, atât leafa funcțiunii sau pensiunea lor, cât și soldă și celelelte prestațiuni cuvenite gradului lor militar.

În caz de mobilizare sau în caz de concentrare care trece peste 30 de zile, cu începere dela a treizeci și una zi, funcționarii civili sau pensionarii civili, ofițeri de rezervă au dreptul fie la leafa lor civilă sau pensiune, fie la soldă gradului lor militar cu accesoriile ei, după a lor alegere.

Leafa civilă cuprinde: leafa propriu zisă prevăzută în buget diurna fixă și indemnizația de locuință a funcționarului.

Dacă vor opta pentru leafa civilă, ei vor primi pe lângă aceasta prima de echipare și rațiile de hrană corespunzătoare gradului lor.

Funcționarii civili, mobilizați ca grade inferioare, vor primi leafa lunară a funcțiunii lor civile și alocația de hrană în bani sau în natură dela corp potrivit gradului lor

De același drepturi se vor bucura și funcționarii civili mobilizați, fie ca ofițeri de rezervă, fie ca grade inferioare, care nu sunt plătiți cu leafa fixă lunară bugetară, ci numai cu diurne din fonduri bugetare globale, sau din credite, și cărora li se fac rețineri pentru pensiuni.

Dacă nu li se fac asemenea rețineri, dânșii se vor bucura ca ofițeri de rezervă de drepturile prevăzute la art. 17, iar ca grade inferioare ei vor primi pe lângă soldă și alocațiile gradului și jumătate din diurna ce avea.

Militarii pensionari mobilizați ca ofițeri de rezervă, cu începere din ziua prezentării lor la serviciul militar, încetează de a mai primi pensiunea la cari sunt stabiliți și li se va aloca de corpuri sau servicii în aceeași zi soldă și celelalte prestațiuni cuvenite gradului lor.

Funcționarii civili mobilizați pe loc fie ca ofițer de rezervă fie ca grade inferioare, vor primi dela autoritatea sau instituțiunea de care depind salariul funcțiunii lor civile fără nici un drept de alocație suplimentară dela autoritatea militară.

Comercianții și industriașii întrebuințând în serviciul întreprinderilor lor lucrători și funcționari în număr mai mare de cinci și care păstrează deschise stabilimentele lor pe timpul mobilizărei sunt obligați dacă lucrătorii și funcționarii au o vechime de doi ani în serviciu lor și sunt căsătoriți sau au sarcini de familie să le servească pe timpul cât stabilimenteie funcționează în timpul mobilizării, jumătate din leafa lor conform dispozițiunilor art. 19. Această sumă va servi ca ajutor familiei mobilizaților.

După demobilizare toți funcționarii civili și comercianți reintră de drept în funcțiunile lor.

Nota. — Vezi interpretarea art. 18 M. O. 23 R.° 1916; în sensul că funcţionarii civili şi pensionari militari, mobilizaţi ca ofiţeri de rezervă, prevăzuţi la alin. il n'au drept în prima lună de mobilizare de cât la solda militară sau la leafa funcţiunei după cum a optat.

Dispoziţiunile din al. li sunt privitoare numai la cei concentraţi în timp de pace pentru o durată mai mare de 30 zile iar nu şi la cei mobilizaţi, carora acel text de lege le-a rezervat numai dreptul la obţiune.

Art. 19—Pensiunile ofiţerilor de rezervă, lefurile funcţionarilor civili care au optat pentru solda militară precum şi toate celelalte lefuri ale funcţionarilor civili se vor vărsa lunar cu stat în regulă de autoritatea sau instituţiunea respectivă la tezaurul public pe contul ministerului de răsboi.

Acesta este obligat a plăti regulat leafa celor în drept chiar dacă autoritatea sau instituţiunea nu ar fi făcut vărsarea la tezaurul, public. In asemenea caz ministerul de răsboi va debita din oficiu autoritatea sau instituţiunea care nu a făcut vărsarea şi o va urmări cu legea de urmărire.

Art. 20—Dela decretarea mobilizării şi până la sfârşitul ei pentru a se veni în ajutorul familiilor şi reangajaţilor activi ale ofiţerilor de rezervă, ale funcţionarilor ministerului de răsboi şi ale gradelor inferioare, cari după dispoziţiunile legii de faţă au drept la salariu în timpul mobilizării, se vor aplica măsurile de mai jos:

a) Când mobilizaţi de mai sus au numai soţie sau numai un copil $^1/_3$ din soldă sau salariu revine soţiei sau copilului

b) Când are soţie şi un copil, sceştia împreună au dreptul la $^1/_2$;

c) Când are soţie şi mai mulţi copii, aceştia împreună au dreptul la $^2/_3$;

d) Când are mai mulţi copii, aceştia au dreptul la $^1/_3$;

Ordonanţarea acestor părţi din soldă se va face de ministerul de război direct pe numele soţiei şi numai când nu are soţie titularul va indica persoana pe care o autoriză a primi partea cuvenită după lege copiilor;

e) Dacă titularul nu are soţie sau copii, dar are tată, mamă, frate sau soră, care sunt întreţinuţi de el, se va da acestora partea pe care mobilizatul ar declara înscris că i-o atribue în acest scop cu indicare persoanei în drept a o primi dela ministerul de război.

Art. 21.—Nici o proprire, sechestru, urmărire sau reţinere sub orice titlu, nu se va putea face în timpul mobilizării asupra lefurilor sau soldelor mobilizaţilor pentru nici un fel de datorie fie chiar privilegiată. (Vezi nota 2 de mai jos).

Popririle, sechestrele, urmăririle şi reţinerile începute chiar dacă în parte vor fi executate se suspendă din ziua decretului de mobilizare şi până într'o lună dela decretarea mobilizării.

Nota 2.— I. D. No. 2.997 din 6 Octomvrie 1916, privitor la modificarea art. 46 și 47 din regulamentul legii măsurilor excepționale.

(M. O. 25 X 916)

Art. I. Textele articolelor 46 și 47 din regulamentul legii măsurilor excepționale, decretat sub No. 310/915, se înlocuesc cu următoarele:

Art. 46. Pentru aplicarea art. 21 din legea măsurilor excepționale, se vor observa cele ce urmează:

1. Cu începere din prima zi a lunii ce urmează acelea în care s'a decretat mobilizarea și până în ultima zi a lunii în care s'a decretat mobilizarea, soldele ofițerilor și întregului personal aparținând armatei, precum și sporul de 1/5 din soldă, nu vor mai fi supuse la rețineri pentru cassa generală de pensiuni.

Aceeaș măsură se va aplica și funcționarilor civili, precum și pensionarilor mobilizați, cu începere din prima zi a lunei ce urmează acelea în care s'au prezentat la corpul sau serviciul respectiv, până în ultima zi a lunei în care a avut loc demobilizarea lor.

2. Taxa 3 % asupra salariilor, care, împreună cu sporul de 1/5 depășesc suma de 200 lei, se va reține, pe tot timpul mobilizărei, prin statele lunare de plata soldelor, așa cum prevede art. 6 din legea care a înființat această taxă în profitul tezaurului, un asemenea impozit nefiind din acelea a căror încasare s'ar putea suspenda.

3. Suspendarea urmăririlor pentru încasarea celorlalte impozite datorite de cei mobilizați va dura din ziua decretului de mobilizare și până într'o lună dela decretarea demobilizării, așa cum prevede art. 21 din zisa lege.

Bineînțeles, asemenea suspendari de urmăriri nu vor avea loc în cazul când contribuabilul va fi cerut expres și ar fi luat și măsuri, că impozitele sale să i se plătească chiar în timpul aflării lui sub drapel.

4. Plata din solda a datoriilor către Casa de credit a ofițerilor, cercuri militare, ateliere de haine ofițerești, corpuri de trupă sau servicii, precum și orice altă datorie particulară a celor mobilizați, va fi suspendată pentru tot intervalul de timp prevăzut în art. 21 din lege.

Se exceptează dela această regulă, făcându-se cuvenitele rețineri, pentru achitarea acelor datorii a căror plată din solda a fost cerută de către însuși debitorul mobilizat.

Se exceptează asemenea pensiunile alimentare ce se plătesc din solda mobilzatului părinților săi, stabilite prin hotărâri judecătorești rămase definitive, însă numai în cazul când mobilizatul nu ar fi lăsat nimic pentru întreținerea părinților săi potrivit art. 20 alin. *e* din legea măsurilor excepționale.

5. In caz de moarte sau dispariţie a mobilizatului, familia lui va primi, până la finele lunii în care a avut loc moartea sau dispariţia, întreagă suma ce i-a fost lăsat de mobilizat prin declaraţia sa; iar în lunile următoare şi până la finile luni în care a avut loc demobilizarea, această sumă va fi redusă la cota stabilită de art. 20 din lege pentru soţie şi copii.

In cazul când mobilizatul ar fi destinat prin declaraţia sa o parte din solda pentru părinţi fraţi sau surori în acest caz, dacă suma destinată depăşeşte cotele stabilite de lege pentru soţie şi copii, această sumă se va reduce la acele cote.

Art. 47. In toate cazurile de aplicaţiune a legii măsurilor excepţionale, se va ţine seamă de dispoziţiunile de sub art. 43, alin. II din aceea lege, în virtutea cărea sunt abrogate pe tot timpul aplicării ei, toate legile şi regulamentele cari ar conţine dispoziţiuni contrarii acelei legi,

In consecinţă, toate dispoziţiunile din acest regulament şi de mai sus, se vor considera modificate în sensul dispoziţiunilor de sub acel articol.

Totuşi, pentru evitarea perturbaţiunilor în contabilitate, toate reţinerile pentru pensiuni, sau pentru orice fel de datorie, făcute până la 1 Octomvrie 1916, precum şi toate încasările de orice fel de impozit, efectuate până la acea dată, sunt şi rămân definitive şi irevocabile.

Nota. 3 — *Ordin circular No. 43 din 5 Octomvrie 1915, relativ la plata drepturilor funcţionarilor direcţiei poştelor, telegrafelor şi telefoanelor, al căilor ferate şi al tezaurului public pe timp de campanie.* (M. O. 28. R. 1915).

Pe timp de campanie funcţionarii mobilizaţi dela C. F. R. şi direcţia generală a poştelor, telegrafelor şi telefoanelor se împart în două categorii:

1) Insumaţii la corpuri pentru complectarea efectivelor de mobilizare;

2) Mobilizaţi în serviciul lor propriu pe lângă cartiere, etape linii ferate etc.

Toate drepturile personalului din categoria 1 se vor plăti de către corpurile pe lângă cari fac serviciu.

Personalul din categoria 2 se va plăti de către organele civile respective în limita alcaţuilor ce le sunt fixate prin bugetele lor.

Cum acest personal mai are drept şi la sporul de 1/5 şi alocaţiile de hrană reglementare, alocaţii cari privesc fondul de războiu s'a convenit cu direcţiile poştelor şi C. F. R. ca şi aceste sporuri să fie plătite de către agenţii lor, însă pe bază de state nominale separate întocmite în două exemplare, cari se vor prezenta comandamentelor respective pentru ordonanţare.

Când din împrejurări neprevăzute aceşti funcţionari nu vor

putea fi plătiți astfel după cum s'a arătat mai sus atunci plata se va face de autoritatea militară cea mai apropiată, pe baza listelor de apuntamente, pentru salarii și a statelor nominale pentru spor și alocații.

Autoritățile militare, cari vor face plata, pentru asemenea categorii de funcționari, vor ține suma la portofoliu, cerând ca listele de apuntamente să fie rambursate de administrațiile respective, iar statele de spor și alocații de hrană să se înainteze pentru ordonanțare după cum s'a arătat mai sus.

Alocațiile de hrană la care vor avea drept funcționarii sunt

a) Cei cu solde până la 150 lei lunar câte un leu pe zi;
b) „ „ „ dela 151 la 400 „ „ „ 2 lei „ „
c) „ „ „ mai mari de 400 „ „ „ 2 „ „ „

Salarile și sporul de 1/5 sunt supuse la reținere de 10% pentru pensii și 3% pentru tezaur, conform dispozițiunile în vigoare.

Plata familiilor personalului din categoria 1, cari optează pentru alocațiile gradului militar se va face de către autoritățile militare, conform regulamentului legii excepționale.

Familiile personalului din categoria 2, se vor plăti de organele civile, conform înțelegerii ce s'a luat cu administrațiile respective.

La fel se vor plăti și familiile funcționarilor tezaurului alipiți pe lângă armata de operațiuni. Aceștii funcționari însă își vor primi drepturile dela autoritățile militare pe lângă cari fac serviciu

Nota. 4. — *Odin circular No. 5.188 din 30 Mai 1917 relativ la soldele, sporul și alocațiile zilnice de hrană cuvenite gradelor inferioare, mobilizate și funcționarilor civili ai armatei.* (M. O. 17. R. 1917).

Prin ordinul circular No. 17.549 din 2 Decemvrie 1915 ministerul a da lămuriri asupra alocațiilor cuvenite gradelor inferioare în caz de concentrare și prin urmare și în caz de mobilizare.

Cu toate acestea ministerul este necontenit întrebat de modul cum trebue să se procedeze în cutare sau cutare caz, ceeace probează că nu toți sunt la curent cu dispozițiile menționatului ordin circular.

Nu mai puțin numeroase sunt întrebările ce se fac în privința modului de a se calcula sporul de 1/5 la solda gradelor inferioare, acordat prin art. 8 din legea asupra soldei în armată, astfel cum această lege a fost modificată prin legea decretată sub No. 3.246 din 1916, publicată

în *Monitorul Oficial* No. 223 și în *Monitorul Oastei* p. r. No. 29 din 1916.

Se fac iarăși întrebări asupra a diferite alte chestiuni deja rezolvite prin diverse instrucțiuni și ordine anterioare.

Pentru a se curma această nesfârșită corespondență se reamintesc corpurilor și serviciilor cele ce urmează:

1. Funcționarii civili ai armatei, cari erau în serviciu și înainte de decretarea mobilizării, bugetari și diurniști, fie că nu fac parte din vreun element al armatei, fie că fiind grade inferioare continuă a-și îndeplini serviciul pe care îl aveau și înainte de mobilizare, se vor bucura de drepturile prevăzute de § 4 din instrucțiunile ministeriale No. 15.589/916, publicate în *Monitorul Oficial* No. 174/916 și în *Monitorul Oastei* p. r. No. 26 din 1916, și anume:

a) Solda sau diurna funcțiunii lor, sporită cu 1/5;

b) Alocația zilnică de hrană, prevăzută în tariful No. 14, anexat la regulamentul legii soldei, adică în raport cu cuantumul soldei sau diurnei fiecăruia;

c) Scutirea de reținere pentru casa generală de pensiuni cu începere dela 1 Octombrie 1916.

d) Indemnitate de chirie în condițiunile ordinelor speciale prin care o asemenea indemnitate s'ar acorda pentru întreaga armată;

e) Prima de echipere, egală cu solda sau diurna pe o lună, fără spor și fără să treacă de sumă de 400 lei, așa cum această dispoziție a fost ratificată și prin art. 23 bis din legea modificatoare a legii soldelor.

Intre funcționarii civili ai armatei, cu dreptul de a se bucura de tratamentul arătat mai sus, intră și confesorii de garnizoane, cari continuă a-și îndeplini în Moldova în mod efectiv serviciul lor; iar dintre cei refugiați din teritoriul ocupat de inamic, fără să fi avut ordin pentru aceasta, numai cei cari au cerut și li s'a dat vreo însărcinare de către ministerul de război.

Mai intră asemenea în categoria de mai sus: maeștri, submaeștri armurieri, potcovari, curelari, croitori, litografi, etc, gagiștii și în genere toți cei angajați cu contracte anterior mobilizării, dela corpurile de trupă și dela stabilimentele militare.

Bineînțeles, în cazul când solda unui funcționar civi

al armatei ar fi mai mică ca solda ce s'ar cuveni gradului lui militar sporită cu 1/5, dânsul are dreptul să opteze pentru această din urmă soldă.

In cazul când un funcţionar civil al armatei, grad inferior, va fi trimis la corp încetând a-şi mai îndeplini serviciul pe care îl îndeplinea mai înainte, va fi plătit, cu începere din luna următoare aceleia în care a fost trimis la corp, în modul prevăzut de art. 16 sau 18 din regulamentul legii măsurilor excepţionale, după cum era plătit anterior mobilizării cu sol ă sau diurnă din care i se făceau reţineri pentru pensiune, sau cu diurnă din fonduri globale din care nu i se făceau aceste reţineri pentru pensiune.

2 Ministerul a fost întrebat dacă sporul de 1/5 (20 la sută) prevăzut de art. 7 din legea soldelor se cuvine şi funcţionarilor civili dela alte ministere şi autorităţi publice mobilizaţi la armată.

Răspunsul nu poate fi de cât negativ, fiind evident că legea soldelor s'a ocupat numai de funcţionari civili ai armatei, întrebuinţaţi ca atare în serviciul armatei d'inainte de mobilizare.—Situaţiunea celorlalţi funcţionari civili este cea prevăzută în legea măsurilor excepţionale şi regulamentul ei.

3. Cu începere dela 1 Ianuarie 1917, sporul de 1/5 se cuvine şi soldaţilor, caporalilor şi sergenţilor activi, complectaşi, rezervişti şi militieni, adică la toţi cei cari anterior modificării art. 8 din legea asupra soldei în armată nu li se plătea acest spor.

In această privinţă legea este clară şi precisă şi nici un dubiu nu poate avea loc.

4. Soldele şi accesoriile cari s'au fixat prin ordinul circular No. 17549 din 2 Decembrie 1915, citat mai sus pentru gradele inferioare în caz de concentrare în afară de garnizoanele lor de reşedinţă, continuă a se plăti şi în caz de mobilizare, în modul următor:

Nota. A se observa instrucţiunile şi tabelul de sporirea soldelor trecute la nota 8 de mai jos.

CATEGORIILE	Solde fixe: Solda lunară	Solde fixe: Sporul de 1/5	TOTAL	Alocația zilnică de hrană
Foștii sergenți majori în termen, actualmente în completare, rezervă și milițiI	54	10,80	64,80	
Soldați, reangajați după vechile legi de reangajare				
Pe termene complete de 2, 3, sau 4 ani	30	6	36	
Pe termene de 5 ani	40	8	48	
Foștii sergenți, majori reangajați după vechile legi, având termenele complet efectuate				
Intâiul termen pe 2 ani	70	14	84	0,75
Al doilea termen pe 2 ani	80	16	96	0,77
Al treilea termen pe 2 ani	90	18	108	0,75
Reangajați după vechile și noua lege — Caporali:				
Intâia reangajare pe 1 sau 2 ani	40	8	48	0,50
Intâia reangajare pe 5 ani	45	9	54	0,50
A doua reangajare pe 5 ani	50	10	60	0,50
Sergenți:				
Intâia reangajare pe 1 sau 2 ani	60	12	72	0,50
Intâia reangajati pe 5 ani	70	14	84	0,50
A doua reangajare pe 5 ani	80	16	96	0,50
A treia reangajare pe 5 ani	90	18	108	0,50
Sergenți instructori reangajați pe 1 sau 2 ani	80	16	96	0,50
Plotonieri:				
Intâia reangajare pe 5 ani	100	20	120	0,75
A doua reangajare pe 5 ani	110	22	132	0,75
A treia reangajare pe 5 ani	120	24	144	0,75

CATEGORIILE	Solde fixe: Solda lunară	Solde fixe: Sporul de 1/5	TOTAL	Alocaţia zilnică de hrană
Reangajaţi după vechile şi noua legi: Plutonieri majori:				
Întâia sau a doua reangajare pe 5 ani.	140	28	168	0,75
A treia reangajare pe 5 ani	160	32	192	0,75
Subofiţerii de administraţie clasa II.	110	22	132	0,75
Subofiţerii de administraţie clasa I.	140	28	168	0,75
Absolvenţii şi elevii şcoalei de poduri şi şosele mobilizaţi ca plotonieri şi *plotonierii cu termen redus meniţi a deveni ofiţeri de rezervă.*	100	20	120	0,75
Elevii şcoalelor militare aflaţi la corpuri ca plotonieri, *meniţi a deveni ofiţeri activi.*	120	2	144	1,

5. Şoldele ce se cuvin foştilor jandarmi rurali, mobilizaţi acctualmente pe la diferite corpuri sau servicii, sunt cele prevăzute prin ordinul circular No. 15.123 din 29 Octomvrie 1915 cu singura deosebire că dela decretarea mobilizării aceste solde sunt sporite cu 1/5, acordându-se în plus ca alocaţie zilnică de hrană foştilor şefi de posturi câte 50 bani pe zi, iar foştilor şefi de secţie şi secretari câte 75 bani pe zi, conform aprobării date de acest minister cu ordinul No. 3.257 din 6 Mai 1917 către inspectoratul general al jandarmeriei rurale.

6. Potrivit art. 31 din regulamentul legii jandarmeriei rurale, jandarmii şefi de posturi, din punctul de vedere al soldelor, au o situaţiune echivalentă cu aceea a sergenţilor instructori. iar foştii şefi de secţie şi secretari, cu aceea a plotonierilor, aşa cum prevede şi menţionatul ordin circular No. 15123 | 915.

Astfel fiind, se precisează că soldele foştilor jandarmi angajaţi şi reangajaţi acum mobilizaţi, sunt ;

CATEGORIILE	Soldă fixă	Sporul de 1/5	TOTAL
Jandarmul sergent-major angajat şef de post	60	12	72
Jandarmul sergent-major, şef de post din întâia angajare	70	14	84
Jandarmul sergent-major, şef de post în a doua reangajare	80	16	96
Jandarmul sergent-major, şef de post în a treia reangajare	90	18	108
Jandarmul plotonier, şef de secţie în întâia reangajare	100	20	120
Jandarmul plotonier, şef de secţie în a doua reangajare	110	22	132
Jandarmul plotonier, şef de secţie în a treia reangajare	120	24	144
Jandarmul plotonier-major, secretar, în întâia sau a doua reangajare	140	28	168
Jandarmul plotonier-major secretar în a treia reanjare	160	32	192

Termenele de reangajare trebue să fie complect efectuate.

Nota 5 — *Dispoziţiuni relative la plata chiriilor* [2])

I — *Ordin circular No. 34.576 din 31 Martie 1918 privitor la plata indemnităţilor de chirie cu începere dela 1 Aprilie 1918.*

(M. O. 16 1918)

Cu începere dela 1 Aprilie 1918, plata indemnităţilor de chirie se va face pe baza aceloraşi cote de calcu prevăzute în ordinele circulare No. 1.450 şi 15.009/917 [1]) cu excepţiunile prevăzute în jurnalul consiliului de miniştri No. 321 din 31 Martie 1918, a cărui cupridere este;

„Consiliul miniştrilor în şedinţa dela 31 Martie 1818,

„Având în vedere cele expuse prin referatul d-lui ministru de război sub No. 34118/918, privitor la plata indemnităţilor pentru chirie cu începere dela 1 Aprilie 1918,

1) Sunt trecute mai jos, imediat după acest ordin circular.

2) Vezi şi noile dispoziţiuni relative la cotele pentru plata chiriilor la nota 8 de mai jos.

Consiliul,

Autorizează pe d. ministru de războiu ca, cu începere dela 1 Aprilie 1918, indemnităţile de chirie să se plătească în condiţiunile prevăzute în jurnalele consiliului de miniştri No. 303 şi 317 din 9 şi 18 August 1917 şi în ordinul circular No. 1.450 publicat în *Monitorul Oficial* No. 15 din 19 Aprilie 1917 şi în *Monitorul Oastei* p. r. No. 12/917 cu următoarele excepţiuni:

1) Aceste indemnităţi se vor plăti lunar la începutul fiecărei luni iar nu trimestrial cum prevedeau menţionatele jurnale.

„2) Ofiţerii de rezervă cari au optat pentru solda gradului lor militar şi cari singuri au drept la indemnitatea de chirie plătibilă de ministerul de război, în caz de demobilizare vor primi această indemnitate de chirie până la finele lunei în care a avut loc demobilizarea lor, potrivit principiului din art. 47 din legea asupra soldei în armată.

„Ofiţerilor de rezervă al căror domiciliu este în Dobrogea şi cari au optat pentru solda gradului lor militar, li se va plăti lunar această indemnitate—chiar după finele lunei în care a fost demobilizat — până la data ce se va fixa ulterior de ministerul de razboi:

„Se exceptează acei cu domiciliul în Dobrogea cari după demobilizare vor ocupa sau reocupa vre-o funcţiune salariată de vre-o autoritate publică sau de utilitate publică, ori la vreo instituţiune privată. Pentru aceştia, după expirarea datei prevăzută la aliniatul procedent, continuarea plăţei acestei indemnizări se va aproba de ministerul de război pentru fiecare caz în parte în baza cercetărilor ce se vor face şi a probelor produse de cei interesaţi.

3„Văduvelor şi copiilor minori ai ofiţerilor, reangajaţilor şi funcţionarilor civili din serviciul armatei, morţi în timpul şi din cauza evenimentelor războiului, li se va plăti de asemenea indemnitatea de chirie lunar, în condiţiunile ordinului circular No. 15009 | 917 publicat în *Monitorul Oficial* No. 119 din 19 August 1917 în următoarele condiţiuni:

„ a) Celor cari au domiciliul în teritoriul ocupat li se va plăti plăti această indemnitate tot lunar până la finele lunei în cursul căreia li se va aduce la cunoştinţă prin

publicaţiuni că au posibilitatea să se înapoeze la căminurile lor;

„b) Pentru familiile lor cari au domiciliul în Dobrogea, se va proceda potrivit punctului 2 de mai sus;

„c) Pentru familiile cu domiciliul în Moldova, plata acestei indemnităţi va înceta dela 1 Aprilie 1918".

Indemnitate de chirie prevăzută în jurnalul consiliului de miniştri reprodus mai sus se va plăti prin state nominale, lunare separate de celelalte drepturi, din avansele ce corpurile şi serviciile au asupra lor.

II. *Ordin circular No. 1.450 din 18 Aprilie 1917 privitor la plata indemnităţilor de chirie pe trimestrul Aprilie 1917.*

Ministerul dispune ca dela data ordinului de faţă să înceapă plata indemnităţilor pentru chirie pe trimestrul Aprilie 1917, prin state nominale, din creditul deschis pentru cheltuelile de război, în condiţiunile următoare:

1. Indemnităţile de chirie indicate mai jos se vor calcula potrit situaţiunii de familie a fiecărui ofiţer asupra soldei bruto lunară bugetară, fără accesorii şi fără sporul de 1/5.

Cotele pe baza cărora se va face calculul acestor indemnităţi sunt:

a) Pentru cei cari, la decretarea mobilizării îşi aveau garnizoana lor obşnuită în oraşele din Moldova, afară de Iaşi şi Galaţi, şi care şi astăzi o au tot în acelaeşi oraşe:

20 la suta din soldă, celor căsătoriţi având copii minori necăsătoriţi, ori văduvi cu copii minori necăsătoriţi:

15 la sută celor căsătoriţi fără copii sau cu copii majori, ori minori căsătoriţi;

10 la sută celor necăsătoriţi sau văduvi fără copii;

b) Pentru cei care la decretarea mobilizării îşi aveau garnizona lor obişnuită în oraşele Iasi şi Galaţi şi cari au reşedinţa azi în aceleaşi oraşe; 25 la sută, 20 la sută şi 15 la sută, potrivit situaţiunii de familie arătată mai sus;

c) Pentru toţi cei necuprinşi în categoriile a şi b de mai sus: 30 la sută, 25 la sută, şi 20 la sută, potrivit situaţiuni de familie arătată mai sus.

Cotele lunare prevăzute la aliniatele *a)*, *b)* şi *c)* de mai sus înmulţite în trei, vor da cuantumul bruto al indemnităţii de chirie cuvenite pe întregul trimestru.

Dn suma bruto a acestei indemnităţi se va reţine taxa de 3 la sută pentru tezaur, aşa cum sa procedat şi în trecut.

2. Pentru stabilirea cuantumului indemnităţii de chirie se

va lua de bază gradul şi situaţia de familie pe care ofiţerul le are la data ordinului de faţă.

Pentru cei înaintaţi la gradul de sublocotenent sau ajutor sublocotenent după data indicată mai sus, se va plăti din chirie partea proporţională în raport cu cele trei luni ale trimestrului în curs.

Pentru cei morţi şi dispăruţi în cursul trimestrului se va lua de bază gradul indicat în lista respectivă publicată în *Monitorul Oficial*, sau orice act neîndoios din care să rezulte această situaţiune.

Pentru funcţionarii civili ai armatei se va lua de bază solda sau diurna (fără accesorii şi fără sporul de 1/5) pe pe care o primesc la aceiaş dată.

3. Vor avea dreptul la indemnitatea prevăzută la punctul 1 de mai sus:

a) Toţi ofiţerii şi ajutorii de sublocotenenţi activi iar dintre ofiţerii de rezervă mobilizaţi într'un serviciu al armatei numai acei care au optat pentru solda gradului militar, în condiţiunile prevăzute în legeă şi regulamentul măsurilor excepţionale; cei cari au optat pentru leafa funcţiunei lor civile, au dreptul să ceară această indemnitate de chirie dela ministerele sau autorităţile publice civile de care depind;

b) Actualii funcţionari civili ai armatei bugetari şi diurnişti cari se găseau în serviciul armatei şi înainte de 14 August 1916 data decretării mobilizării precum şi cei numiţi după această dată în serviciul armatei dacă nu fac parte din nici un element al armatei;

c) Inspectorul şi şefii de muzică;

d) Profesorii cu catredă în învăţământul militar prevăzuţi în buget, dacă nu primesc această indemnitate dela alte ministere.

e) Confesorii bugetari idem;

f) Preoţii mobilizaţi la armata de operaţiuni, însă numai cei cari au optat pentru solda militară;

g) Maeştrii submaeştrii (armurieri, potcovari, curelari, croitori, litografi, etc), gagiştii şi în genere toţi cei angajaţi cu contracte anterior mobilizării dela corpurile de trucă şi dela toate stabilimentele militare.

4. Prin urmare pentru evitarea, erorilor, se va ţine seamă că *nu au drept* la această indemnitate:

a) Ofiţerii de rezervă mobilizaţi care au optat pentru leafa funcţiunii lor civile, întrucât aceştia, conform art. 48 din reglamentul legii măsurilor excepţionale nu au dreptul la alte alocaţii militare decât la prima de echipare şi alocaţia zilnică de hrană;

b) Ofiţerii, funcţionari, maeştrii etc., cari locuesc în clădirea Statului, dânşii sau soţiile lor profesoare sau directoare cari au locuinţă şi alte înlesniri, precum luminat, încălzit etc.

c) Reangajaţii fiindcă ei au înlesnirile lor speciale stabilite drin legea pentru reangajarea gradelor inferioare în armată.

d) Toţi cei cari nefăcând parte din nici un element al armatei sau fiind grade inferioare se găsesc întrebuinţaţi în serviciul armatei numai după data decretări mobilizării, ca: consilieri juridici, translatori, cei rechiziţionaţi şi în genere toţi cei cari numai din punctul de vedere al raporturilor de serviciu au fost asimilaţi cu vreun grad militar.

e) Controlorii civili ai armatei cari sunt plătiţi cu lefuri civile din bugetele autorităţilor de cari depind de unde trebuie să ceară această indemnitate de chirie.

5. Ofiţerii activi şi funcţionarii civili din corpul jandarmeriei rurale şi acei din corpul grănicerilor mobilizaţi la partea activă vor primi indemnităţile de chirie fixe la cari au drept după bugetul ministerului de interne şi regulamentul legii grănicerilor şi pe cari acele ministere trebue să le verse la tezaur odată cu celelalte retribuţiuni bugetare, potrivit legii măsurilor excepţionale şi regulamentul acelei legi.

Ofiţerii activi şi funcţionarii civili din sus arătatele corpuri, rămaşi la partea sedentară, vor continua a-şi primi ca şi mai înainte indemnitatea de chirie ce li se cuvine numai dela ministerele respective, după cum primesc şi celelalte retribuţiuni.

Ofiţerii de rezervă mobilizaţi la jandarmeria rurală şi grăniceri vor primi indemnitatea de chirie prevăzută la punctul I din prezentul ordin, fie că ar fi mobilizaţi la partea activă, fie la cea sedentară, însă numai dacă a optat pentru solda gradului militar.

6. Toţi cei cari au dreptul la indemnitatea de chirie şi cari se găsesc pe front, ori în altă garnizoană deosebită de aceea în care se află familia lor, pot cere, prin raport scris, ca indemnitatea de chirie ce li se cuvine să se plătească soţiei sau altui membru al familiei lor, prin orice autoritate militară din garnizoana unde locueşte familia.

Pe raportul ofiţerului sau funcţionarului, înaintat comandantului unităţii sau şefului serviciului sub al cărui ordine se găseşte, acesta va atesta că nu i s'a plătit ofiţerului această îndemnitate după cererea sa; iar acel raport, cu această atestare, se va transmite comandantului garnizoanei unde se găseşte familia ofiţerului sau funcţionarului cu drept la chirie, spre a regula efectuarea plăţii în mâinile celui în drept prin oricare autoritate militară locală.

7. Soţia şi copii minori (legitimi, legitimaţi sau adoptaţi) ai ofiţerilor sau funcţionarilor civili ai armatei, morti sau dispăruţi după data de 1 Aprilie 1917, vor primi îndemnitate de chirie prevăzută la punctul 1 pe întregul trimestru ca şi cum soţul sau părintele lor ar fi în viaţă sau prezent la serviciu tot trimestrul.

Dovada calităţii în care se cere îndemnitatea de chirie se va face prin atestarea şefului de corp sau serviciu, sau prin prezentarea avizului de plată.

Dacă sunt copii din diferite căsătorii, îndemnitatea de chirie se va împărţi proporţional cu numărul copiilor minori necăsătoriţi, printre cari se va prenumăra şi soţia actuală şi în viaţă.

Dacă copii sunt orfani, întreaga îndemnitate cuvenită tatălui lor se va plăti acestora, prin tutorele lor.

Proba morţii sau dispariţiei se va face prin indicarea în cerere a *Monitorului Oficial* în care se găseşte publicată lista de morţi sau dispăruţi, sau prin atestarea corpului sau seviciului în care a contat cel mort sau dispărut, în cursul trimestrului, precum şi prin orice fel de act din care să rezulte în mod neîndoios data decesului sau dispariţiei.

În ceeace priveşte familiile prizonierilor li se va plăti îndemnitatea de chirie numai în baza atestării direcţiunei statistice din minister cum că cel în drept se găseşte prizonier, sau în baza oricărui alt act din care să rezulte neîndoios această situaţiune.

Familiile celor constataţi că au dezertat nu vor primi nici o îndemnitate de locuinţă.

8. Pentru mobilizaţii funcţionari civili, cărora nu li se aplică dispoziţiunile acestui ordin şi cărora urmează a li se plăti îndemnitatea de chirie de către autorităţile şi instituţiunile civile în cari contau înainte de mobilizare, corpurile şi serviciile sunt obligate a interveni la acele autorităţi şi instituţiuni pentru a le plăti îndemnitatea de chirie la care au dreptul din bugetele lor, potrivit celor prevăzute mai sus la alin. *a* de sub punctul 3 şi alin. *e* de sub punctul 4.

9. Se atrage cu deosebire atenţiunea corpurilor şi serviciilor ca întocmirea statelor de plată să se facă cu cea mai mare scrupulozitate, spre a nu se da loc la duble plăţi sau la clasamente greşite, ori în afară de dispoziţiunile ordinului de faţă.

III. *Ordin circular No. 15.009 din 18 August 1917, privitor la plata indemnităţei pentru chirie văduvelor şi copiilor minori ai ofiţerilor, reangajaţilor şi funcţionarilor civili din serviciul armatei morţi în timpul şi din cauza evenimentelor războiului.* (M. O. 24 R. 1017).

In urma aprobării consiliului de miniştri, indemnitatea pentru chirie pe trimestrele Iulie, Octomvrie şi Ianuarie 1917/918, se va plăti şi văduvelor şi copiilor minori ai ofiţerilor, reangajaţilor şi funcţionarilor civili din serviciul armatei, morţi în timpul şi din cauza evenimentelor războiului.

Dreptul la această indemnitate se va stabili pe baza normelor indicate în ordinul circular al acestui minister No. 1.450/917, publicat în *Monitorul Oficial* No. 15 din 19 Aprilie a. c. şi în *Monitorul Oastei*, partea regulamentară, No. 12/917, cu modificările ce i se aduc prin ordinul de faţă.

Văduva fără copii minori va primi cota de 20 la sută, prevăzută în acel ordin circular la litera *c* de sub punctul *I*; cea cu un copil minor cota de 25 la sută, iar cea cu doi sau mai mulţi copii minori cota de 30 la sută.

Cotele reduse prevăzute la alin. *a* şi *b*. din acel ordin nu sunt aplicabile văduvelor despre cari se ocupă ordinul pe faţă.

Plata indemnităţilor acordate prin prezentul ordin se va face la începutul fiecărui trimestru de către serviciile de intendenţă ale comandamentelor sedentare ale diviziilor pe teritoriul cărora se găsesc aceste familii iar pentru cele aflate în ganizoana Iaşi de către serviciul contabilităţei din acest minister.

In sprijinul cererei sale fiecare văduvă sau reprezentant al minorilor va înfăţişa orice fel de act din care să rezulte în mod neîndoios proba că moartea a provenit în timpul şi din cauza evenimentelor, războiului. precum şi proba situaţiunei familiei, din punctul de vedere al numărului persoanelor.

Orice nedumerire asupra asestor mijloace de probaţiune se vor rezolvi de către însuş comandantul diviziei respective.

Plata acestei indemnităţi pe trimestrul Iulie curent va începe de îndată.

Toate indemnităţile prevăzute în ordinul de faţă se vor acoperi din creditul pentru război.

Nota 6. — *Dispoziţiuni relative la indemnităţile pentru scumpireu traiului.*[1])

I. Inaltul decret No. 3779 din 20 Decembrie 1918 publicat în M. O. 3 R. 1919.

Art. 1. — Dispoziţiunile înaltului decret No. 3.683/918 publicat în *Monitorul Oficial* No. 214 din 15 Decemvrie 1918, sunt aplicabile şi ofiţerilor de orice grad, reanga-

1) Vezi şi noile dispoziţiuni relative la indemnitate pentru scumpirea traiului, trecute la nota 8 de mai jos.

ţaţilor şi funcţionarilor civili din serviciul armatei, din orice parte a ţării, cu următoarele modificări: (Vezi decretul citat trecut mai jos).

a) Ofiţerii generali, cei superiori şi funcţionari civili din serviciul armatei, plătiţi cu solde dela 400 lei în sus aflaţi în Basarabiă, Bucovina şi Transilvania, vor continua a primi, cu începere dela 1 Decembrie 1918, ca şi în trecut, indemnitate de scumpetea traiului fixată prin deciziunea ministerului de război No. 37/918, publicetă în *Monitorul Oficial* No. 55 din 3 Iunie 1918; Vezi decisia citată trecută mai jos).

b) Ofiţerii inţeriori, reangajaţii şi funcţionarii civili din serviciul armatei, plătiţi cu soldă până la 400 lei lunar inclusiv, aflaţi în Basarabia Bucovina şi Transilvania prin derogarea dela art. 4 din menţionatul decret No. 3.683/918, vor primi indemnitatea de scumpete a traiului fixată de acest decret-lege.

Art. 2 — Tot cu începere dela 1 Decemvrie 1918, se va plăti ca indemnitate de scumpete a traiului, soldaţilor 1 leu pe zi, caporalilor 2 lei pe zi şi sergenţilor trei lei pe zi, în orice parte a ţări se vor afla.

Art. 3. — Toate celelalte dispoziţiuni ale înaltului decret cu No. 3.683/918, menţionat mai sus, sunt aplicabile şi ofiţerilor, gradelor inferioare şi funcţionarilor civili din serviciul armatei.

Art. 4. — Dispoziţiunile înaltului decret No. 3.683/918 sus menţionat nu se aplică celor trimeşi în misiuni în străinătate de către ministerul de război faţă de cari rămâne în vigoare dispoziţiunile existente.

II. Decret No. 3683/918 M. Oficial No. 214 din 15 Decembrie 1918.

Art. 1. — Cu începere dela 1 Decembrie 1918 se va plăti funcţionarilor public o indemnitate de scumpete a traiului după cotele prevăzute în tabloul alăturat la acest decret. Această indemnitate se va calcula la salariul brut bugetar, fără diurnele accesorii.

Art. 2. — Asupra ei nu se va face nici o reţinere şi va fi apărată şi de impozitul de 3 la sută asupra salariilor. Ea nu este compusă nici urmărirei creditorilor.

Art. 3. — In această indemnitate se va cuprinde toate adausurile de scumpete și alocațiile de hrană acordate până acum prin decrete sau dispoziții ale diferitelor ministere.

Art. 4. — Dispozițiunile de mai sus nu privesc pe funcționarii din Basarabia și Dobrogea, pentru cari se păstrează deocamdată dispozițiunile în vigoare.

Art. 5. — Statul este autorizat să împrumute județelor și comunelor sumele necesare, pentru ca ele să poată acorda aceiași indemnitate funcționarilor lor.

Art. 6 — Președintele consiliului nostru de miniștri și ministru de externe, precum și ministru nostru de finanțe, sunt însărcinați cu executarea acestui decret.

TABLOU

De cotele depe cari se vor achita funcţionarilor publici indemnitatea de scumpetea traiului

Leafa bugetară actuală	Cota de scumpete stabilită pentru suta de lei	EXEMPLE CALCULATE PENTRU ANUME LEFURI
0- 50 lei	241%	La leafa de 50 lei sporul de 241% reprezintă lei 120,50 ceeace dă leafa totală lei 170,50 lunar
51- 60 „	229%	„ „ „ 60 „ „ „ 229% „ „ 137,40 „ „ „ „ „ 197,40 „
61- 70 „	227%	„ „ „ 70 „ „ „ 227% „ „ 158,90 „ „ „ „ „ 228,90 „
71- 80 „	224%	„ „ „ 80 „ „ „ 224% „ „ 179,20 „ „ „ „ „ 259 20 „
81- 90 „	221%	„ „ „ 90 „ „ „ 221% „ „ 198,90 „ „ „ „ „ 288.90 „
91-100 „	220%	„ „ „100 „ „ „ 220% „ „ 220,— „ „ „ „ „ 320,— „
101-125 „	217%	„ „ „125 „ „ „ 217% „ „ 271.25 „ „ „ „ „ 396 25 „
126-150 „	203%	„ „ „150 „ „ „ 203% „ „ 304,50 „ „ „ „ „ 454 50 „
151-175 „	191%	„ „ „175 „ „ „ 191% „ „ 334,25 „ „ „ „ „ 509 25 „
176-200 „	180%	„ „ „200 „ „ „ 180% „ „ 360.— „ „ „ „ „ 560.— „
201-225 „	169%	„ „ „225 „ „ „ 169% „ „ 380,25 „ „ „ „ „ 605.25 „
226-250 „	159%	„ „ „250 „ „ „ 159% „ „ 397,50 „ „ „ „ „ 647,50 „

Dela 250 lei în sus, indemnitatea pentru scumpete este fixă de 400 lei lunar la toate salariile astfel:

Leafa de 275 cu sporul de 400 lei dă o leală totală de lei 675 lunar
„ „ 300 „ „ „ 400 „ „ „ „ „ „ „ „ 700 „

III. *Decizie ministerială No. 37 din 1 Iunie 1918, privitoare la revocarea deciziunei ministeriale No. 32 din 11 Iunie 1917 şi modificarea deciziunei ministeriale No. 164 din 31 Martie 1918, relative la fixarea indemnităţilor de misie şi alocaţie de scumpirea traiului ofiţerilor, reangajaţilor şi funcţionarilor civili din serviciul armatei, precum şi pentru fixarea alocaţiei de hrană pentru trupa aflată în Basarabia şi Rusia.*[1])

(M. O. 28 R. 1918)

Având în vedere că de la 1 Iulie 1918, data trecerei armatei pe picior de pace, stabilită prin înaltul decret No. 1.309 din 1 Iunie 1618, ofiţerii, reangajaţii şi funcţionarii civili din serviciul armatei vor primi solda redusă de timp de pace.

Având în vedere că prin această reducere produsă în drepturile lor, greutăţile traiului vor fi cu mult mai simţite în timpul de faţă;

Având în vedere de asemenea şi scumpetea traiului, care persistă, atât în partea ţărei dintre Prut şi Nistru, unde se găsesc trupe destul de numeroase, cât şi în Rusia, unde se găsesc ofiţeri şi trupă pentru paza şi conservarea depozitelor noastre de materiale, până la evacuarea lor în ţară;

Pentru aceste motive şi până la noui dispoziţiuni, decid:

Art. I. — Cu începere dela 1 Iulie 1918, ofiţerilor, reangajaţilor şi funcţionarilor civili din serviciul armatei aflaţi în Basarabia sau în Rusia, cu comandamente, corpuri de trupă sau detaşamente, sau cari se găsesc ori sunt trimişi în mod izolat cu diferite însărcinări speciale, singuri sau constituiţi în comisiuni, li se fixează respectiv următoarele alocaţii de scumpirea traiului şi indemnităţi de misie:

A. — BASARABIA

Alocaţii de scumpire a traiului[1])

	Cu comandamente, corpuri de trupă sau detaşamente	În mod izolat sau în comisiuni
Ofiţerilor generali	30 lei pe zi	50 lei pe zi
„ superiori	20 „ „ „	30 „ „ „
„ inferiori	12 „ „ „	20 „ „ „
Plutonierilor, elevilor de şcoale militare, subofiţerilor de administraţie şi funcţionarilor civili cu solde lunare până la 150 lei	5 „ „ „	8 „ „ „
Funcţionarilor civili cu solde lunare dela 151—400 lei	10 „ „ „	16 „ „ „
Idem dela 400—1.000 lei	20 „ „ „	32 „ „ „

1) Vezi modificarea adusă prin instrucţiunile trecute la nota 8 de mai jos.

Se înțelege, că aceste alocații de scumpirea traiului se vor plăti numai pe timpul cât aceștia se vor găsi în mod efectiv în Basarabia, adică din ziua când s'a trecut Prutul în această parte a țărei, până în ziua când revine în partea țărei din dreapta Prutului.

B. — RUSIA

Indemnități de misie

General de corp de armată	110	lei	pe	zi
„ divizie	95	„	„	„
„ brigadă	86	„	„	„
Colonel	70	„	„	„
Locotenent-Colonel	61	„	„	„
Maior	55	„	„	„
Căpitan	43	„	„	„
Locotenent	37	„	„	„
Sublocotenent	37	„	„	„
Plutonieri reangajați, elevii de școale militare, subofițerii de administrație	10	„	„	„
Funcționarii civili până la 151 lei lunar	16	„	„	„
„ „ dela 151 — 400 lei lunar	30	„	„	„
„ „ dela 401 — 1.000 „	48	„	„	„

Art. II. — Pentru trupă se fixează cu începere dela 1 Mai 1918 următoarele alocații de hrană:

	în Basarabia	în Rusia
Când oamenii se hrănesc la ordinar	2 lei, 40 bani	—
Când oamenii sunt puși cu hrana în bani	4 „ —	6 lei

Art. III. — Atât soldele și indemnitățile de misie, cât și alocațiile de hrană ce se plătesc ofițerilor, sub ofițerilor reangajați, funcționarilor civili din serviciul armatei și trupei aflate în Rusia, *se vor alocă și plăti numai în lei.*

Art. IV. — Indemnitățile de misie și alocațiile de scumpirea traiului prevăzut la art. 1 de mai sus se vor plăti din creditul deschis pentru războiu prin state nominale întocmite aparte de acelea cu cari se plătesc celelalte drepturi.

Art. V. — Deciziunea ministerială No. 32 din 11 Iunie 1917 se revocă în întregime, iar din deciziunea ministerială No. 164 din 31 Martie a. c. se revocă numai acele dispoziții cari sunt contrarii deciziunei de față.

Nota 7. — *Alocaţiile de hrană.*

Decisiunea ministerială No. 405 din 29 August 1919, M. O. 40 p. of. 1919, relativ la fixarea alocaţiilor de hrană a ofiţerilor, elevil r şcoal lor militare, reangajaţilor şi funcţionarilor civili ai armatei.

Având în vedere dispoziţiunile art. 24 din legea soldelor în armată prin care se taxează numarul alocaţilor de hrană la care au dreptul ofiţerii cu trupă şi fără trupă, cum şi elevilor şcoalelor militare pregătitoare de ofiţeri, reangajaţii şi funcţionari civili ai armatei;

Având în vedere că în situaţiunea actuală s'a stabilit că o alocaţie de hrană nu poate fi mai mică decât de lei 4, bani 50 pe zi de om, aşa cum este fixată prin decizia ministerială No. 167/919;

Pentru a se intra în spiritul legei; decid:

Art. 1 Cu începere dela 1. Aprilie 1919 şi până la trecerea armatei pe picior de pace, alocaţiile zilnice de hrană prevăzute în tariful legei soldelor şi regulamentul ei, se vor plăti ofiţerilor şi asimilaţilor, elevilor şcoalelor militare pregătitoare de ofiţeri, reangajaţilor şi subofiţerilor asimilaţi şi funcţionarilor civili ai armatei după cum urmează:

Ofiţerii generali fără trupă 5 alocaţii sau lei 22, bani 50;

Ofiţerii generali cu trupă 3 alocaţii sau lei 13, bani 50;

Ofiţerii superiori fără trupă 3 alocaţii sau lei 13, bani 50;

Ofiţerii superiori cu trupă 2 alocaţii sau lei 9;

Ofiferii inferiori cu trupă 1 1/2 alocaţii sau lei 6, bani 75

Ofiţerii inferiori fără trupă 2 alocaţie sau lei 9

Elevii şcoalelor militare urmează regimul fixat prin decizia ministeriala No. 142/919;

Reangajaţii şi subofiţerii asimilaţi o alocaţie sau lei 4 bani 50

Funcţionarii civili retribuiţi cu solda sau diurna până la 150 lei lunar o alocaţie sau lei 4 bani 50;

Idem dela 151-400 lei 1 1/2 alocaţie sau lei 6 bani 75;

Idem dela 401-900 lei 3 alocaţii sau lei 13 bani 50;

Art. II. Plata se va face lunar prin state nominale din creditul de războiu până la trecerea armatei pe picior de pace.

Nota 8. — *Instrucțiuni ministeriale No. 22184 din 29 Septemvrie 1919, pentru punerea în aplicare a decretului-lege No. 3883 din 8 Septemvrie 1919, publicat în Monitorul Oficial No. 114 din 9 Septemvrie a. c., privitor la retribuțiunile funcționarilor Statului și militarilor.* *(Serviciul contabilității și pensiilor).*

Prin decretul-lege No. 3883 | 919, publicat în Monitorul oficial No. 114 din 9 Septemvrie a. c., s'au sporit retribuțiunile lunare ale funcționarilor statului și militarilor, și potrivit lămuririlor date de ministernl de finanțe prin adresa No. 78858 din 18 Septemvrie a. c., aceste sporuri pentru ofițeri, reangajați și funcționari civili din serviciul armatei, se vor aplica după normele următoare:

1. Sporul se aplică *cu începere de la 1 Septemvrie 1919* la retribuțiunile ofițerilor, reangajaților și funcționarilor civili din serviciul armatei, ori unde s'ar găsi ei: în vechiul regat, în teritoriile alipite, ori într'o țară străină unde s'ar găsi trimiși în misiune;

2. Sporul se aplică atât soldelor cât și indemnităților de activitate (pentru ofițeri) precum și altor diurne afectate în mod *fix lunar*, prevăzute în bugetul anului 1916 | 1917;

3. Calculul cotelor de 60,50 și 40 la sută, prevăzute de menționatul decret-lege, se va face asupra amândorura, *la un loc*, nu pentru fiecare în parte;

4. Potrivit explicațiunilor de mai sus, soldele bugetare *cu începere dela 1 Septemvrie 1919*, sunt cele prevăzute în coloana 4 din tabelul aci alăturat, care tabel face parte integrantă din aceste instrucțiuni. — Prin urmare, suma trecută în această coloană (4) constitue *solda din timp de pace*. — Bineînțeles, că tabelul nu cuprinde toate gradele și funcțiunile prevăzute în bugetul armatei, ca: căpitanii și maiori cu gradație, locot-colonelii, colonelii și generalii cu comenzi superioare, diferitele categorii de reangajați, etc. etc.; corpurile și serviciile însă vor calcula sporurile după explicațiile de mai sus și după indicațiunile din tabel.

Dacă la calcularea sporului va reeși o fracțiune mai mică de 5 lei ea se va rotunji în plus până la 5 lei, astfel: calculându-se sporul soldei de 120 lei, a unui copist cl. II prin aplicarea cotei de 60%, rezultă un spor de 72 lei. Acest spor se va rotunji majorându-se la 75 lei după cum se vede în tabel;

5. Retribuţiunile fixate prin decrete-legi, ulterioare bugetului 1916|1917, rămân aşa cum au fost fixate prin acele decrete-legi, neprimind decât sporul de 20% prevăzut de art. 7 din legea asupra soldei în armată. Exemplu: Prin decretul-lege No. 1625-919, publicat în Monitorul Oficial No. 9 din 27 Aprilie a. c, s'a fixat soldele avocaţilor cl. I. şi II. respectiv 900 şi 700 lei. Ori dacă aplicăm cotele de 60,50 şi 40% soldelor de 600 şi 400 lei, cu cât erau prevăzuţi avocaţi cl. I. şi II. prin bugetul 1916-917, rezultă că chiar cu aceste sporuri, soldele lor ar fi inferioare celor de 900 şi 700 lei, fixate prin zisul decret-lege, ulterior bugetului 1916-917, şi deci, acestor solde nu li se aplică sporul de 60,50 şi 40%, prevăzut în decretul-lege No. 3883-919.

In caz însă, când funcţiunilor respective, le-ar reveni după adăogirea cotelor de 60,50 şi 40% o soldă mai mare decât cea prevăzută în acele decrete-legi, atunci soldele lor se vor spori până la egalare:

6. *La solda de pace* (coloana 4 din tabel) se adaugă a 5-a parte (20%), prevăzută de art. 7 din legea soldei în armată şi totalul constitue *solda de războiu* (coloana 6 din tabel) care b neînţeles, se va plăti numai atât timp cât va dura starea de război (până la finele lunei în care are loc trecerea armatei pe picior de pace) după care dată intră în vigoare solda de pace;

7. *Indemnitatea de chirie.* Cotele în vigoare după cari s'a plătit această indemnitate până astăzi, se aplică cu începere dela 1 Septemvrie a. c., asupra întregei *solde de război* (coloana 6) cât timp se va plăti această soldă.

După trecerea armatei pe picior de pace, cotele se vor aplica asupra soldei de pace (coloana 4).

Se reaminteşte că cei care locuesc în clădirile Statului nu au dreptul să primească indemnitatea de chirie.

8, Din soldă şi chirie se face reţinerea de 3% pentru tezaur. Reţinerile pentru casa generală de pensiuni sunt suspendate pe *timpul războiului*, potrivit legii măsurilor excepţionale. La calcularea reţinerilor, fracţiunile mai mici de 5 bani se întregesc în folosul tezaurului, potrivit art. 6 din legea asupra contabilităţi publice;

9. Funcţionarii plătiţi cu diurne, fie din creditul de război, fie din fondurile stabilimentelor sau corpurilor de trupă şi deci neprevăzuţi în bugetul 1916 | 917, primesc aceleaşi sporuri la diurna pe care o primeau la data de 1 Septemvrie 1919;

10. *Indemnitatea de scumpete a traiului*, fixată prin instrucţiunile ministeriale No. 27.989 din 21 Februarie 1919, publicate în Monitorul oficial No. 233 din 9 Februarie 1919, se menţine în aceleaşi condiţiuni, bine înţeles că cotele acestei indemnităţi se aplică la aceiaşi soldă la care se aplică şi indemnitatea de chirie, adică la *solda de războiu* (coloana 6 din tabel).

Această indemnitate se va plăti, cu începere de la 1 Septemvrie 1919 şi celor aflaţi în diferite misiuni în străinătate. Alocaţia de scumpirea traiului în Basarabia, prevăzută în deciziunea ministerială No. 37/918, publicată în Monitorul Oastei p. r. No. 28 918, aplicata până astăzi şi celor din Ardeal şi Bucovina, *devine unică*, cu începere dela 1 Septemvrie 1919, fie că ofiţerul este cu trupa, fie că este izolat şi deci:

Ofiţerii generali vor avea 30 lei pe zi;
„ superiori „ „ 20 „ „ „

Funcţionari civili plătiţi cu solda dela 401 lei în-sus, vor avea 20 lei pe zi.

Alocaţia de scumpete a celorlalţi, neenumăraţi mai sus şi aflaţi în acelaşi regiuni, sunt cele prevăzute în instrucţiunile sus citate No.27989/919;

11. *Alocaţia de hrană* prevăzută do art. 24 din legea asupra soldei în armată şi modificată prin decizia ministerială No. 405 din 29 August 1919, rămâne în vigoare, aplicându-se pentru funcţionarii civili la soldele prevăzute în coloana 2-a a tăbelului;

12. Pentru o bună regulă în contabilitate, sporurile pe Septembrie 1919 se vor plăti prin stat nominal separat, iar nu prin statul de soldă al lunei Octomvrie 1919 şi pentru ca răfuirea socotelilor să se vadă limpede, se va întocmi statul pe Septemvrie cu toate drepturile fixate de aceste instrucţiuni, apoi se va deduce în dreptul fiecărei persoane suma pe care a primit-o deja pe Septemvrie, pe baza vechilor alocaţiuni, şi suma rezultată, ce constitue diferenţa între vechiul şi noul tratament pe Septemvrie, se va plăti celor îndrept.

MINISTERUL DE RAZBOIU

Serviciul Contabilităţei şi Pensiilor

T A

De soldele militare aşa cum s'au sporit prin decretul lege No. din 9 Septembrie 1919 şi potrivit lămuririlor date de

1 GRADUL şi FUNCŢIUNEA	2 Retribuţiunile prevăzute în bugetul 1916–1917			3 Sporul ce se adaugă cu începere dela 1 Sep. 1919, conform decretului lege No 3883/1919
	Solda	Indemnitatea de activitate sau diurna	TOTAL	
I. Ofiţerii				
G-ral de Corp de Armată	1.500	300	1.800	775*)
„ „ Divizie	1.300	250	1.550	675
„ „ Brigadă	1.100	200	1.300	575
Colonel	800	150	950	435
Locot-Colonel	650	100	750	335
Maior	500	80	580	290
Căpitan	400	60	460	240
Locotenent	300	50	350	190
Sublocotenent	260	50	310	170
II. Reangajaţi				
Plot. maj. în a 3-a reang	160	—	160	95
„ „ 1-a 2-a „	140	—	140	85
Plotonier în 1-a reang.	100	—	100	60
„ „ II-a „	110	—	110	70
„ „ III-a „	120	—	120	75
S-ofiţer de Adm. Cl. I-a	140	—	140	85
„ „ „ „ II-a	110	—	110	70
II. Funcţionarii civili				
Avocat Cl. I-a	—	—	—	—
„ „ II-a	—	—	—	—
Şef de birou principal	500	—	500	255
„ „ „ Cl. I-a	400	—	400	215
„ „ „ II-a	300	—	300	165
Subşef de birou Cl. I-a	250	—	250	140
„ „ „ „ II-a	200	—	200	115
Registrat. archivar Cl. I-a	200	—	200	115
„ „ „ II-a	150	—	150	90
Copist Cl. I-a	140	—	140	85
„ „ II-a	120	—	120	75

*) Acest spor este de calculat conform decretului lege No.
Pentru prima fracţiune de . . . . . 150 lei se acordă
„ fracţiunea până la 400 lei, deci pentru 250 „ „ „
„ restul până la complectul retribuţiunei, 1400 „ „ „
Prin urmare pentru retribuţiunea din 1916 9 7 de 1900 lei revine

B E L

3883 din 8 Septem. 1919, publicat în Monit. oficial No. 114 Ministerul de Finanțe prin adresa No. 78858/919

4 Solda de pace Cu începere dela 1 Sept. 1919 (bruto-bugetară)		5 Sporul de 1/5 (20%), prevăzut de art. 7 din legea soldelor.		6 Solda de războiu (bruto)		OBSERVAȚIUNI
LEI	B			LEI	B	
2.575	—	515		3090	—	**Notă.** — În statele nominale lunare nu se vor pune sumele din coloana a 2-a și a 3-a; ele s'au trecut în tabel numai spre a se vedea cum a rezultat *Solda de pace.*
2.225	—	445		2670	—	
1.875	—	375		2250	—	
1.385	—	277		1662	—	
1.105	—	221		1326	—	
870	—	174		1044	—	
700	—	140		840	—	
540	—	108		648	—	
480	—	96		576	—	
						Prin urmare, statele nominale lunare vor cuprinde:
						1. — Solda de pace (coloana 4-a)
						2. — Sporul de 1/5 sau 20% (coloana 5-a)
255	—	51		306	—	3. — Solda de război (coloana 6-a)
225	—	45		270	—	4. — Indemnitatea de chirie.
160	—	32		192	—	5. — Indemnitatea de scumpire a traiului.
180	—	36		216	—	
195	—	39		234	—	9. — Alocația de hrană (Decizia ministerială No. 405/919.)
225	—	45		270	—	
180	—	36		216	—	10. — Rețineri de 3% numai din soldă și din chirie.
900	—	180		1080	—	
700	—	140		840	—	
755	—	151		906	—	
615	—	123		738	—	
465	—	93		558	—	
390	—	78		468	—	
315	—	63		378	—	
315	—	63		378	—	
240	—	48		288	—	
225	—	45		270	—	
195	—	39		234	—	

3883/919, astfel:

60o/o ceeace revine spor de	90 lei
50o/o „ „ „	125 „
40o/o „ „ „	560 „
un spor de	775 lei

REGULAMENTUL LEGII

ASUPRA

SOLDEI IN ARMATA [1]

CAPITOLUL I

Solda

Art. 1 la 8 din lege

ART. 1.—Solda militarilor şi funcţionarilor aflaţi serviciul armatei este aceeă stabilită prin legea sol în armată, prin prevederile bugetare şi prin tarifele a turate.

Nota, 1 — Sub denumirea de soldă se înţelege atât sol propriu zisă cât şi celelalte prestaţiuni cuvenite atât litarilor cât şi corpurilor de trupă: hrană, misii, inde nităţi, prime etc.

Nota 2 — Acest art. este în concordanţă şi cu leg din 27 Martie 1901 M. Oficial No. 293/1901 care că: „lefile, diurnile, şi indemnizările, vor fi cele fi prin bugetele de cheltueli şi state speciale anexate la getele diferitelor servicii publice".

Numai indemnitatea de activitate nu poate fi micşo prin buget, conform art. 10 din legea soldelor în vigo

1) Regulamentul de faţă tratează numai despre articolele din cari au nevoie a fi interpretate prin o amănunţită desvoltare; celelalte vor aplica aşa cum prescrie legea. Se publică în aceeaşi broşură atât gea cât şi regulamentul ei, care formează un tot întreg, complectân între ele.

TABEL

de soldele şi accesoriile de soldă a oficerilor, cu reţinerile normale pentru casa pensiilor şi tezaur [1]

NUMIREA GRADELOR	Solde brute lunar						Reţineri lunare						Suma netă primită lunar	
	Soldă prevăzută		Indem. activitate		Total		10% pensii		30% tezaur		Totalul reţinerilor			
	Lei	B.	Lei	B	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B
General de corp de armată	1500	—	300	—	1800	—	150	—	40	50	190	50	1609	5
General de divizie comandanţi de corp arm. cu vechime 5 ani [1]	1400	—	250	—	1650	—	140		37	80	177	80	1472	2
General de divizie	1300	—	250	—	1550	—	130	—	35	10	165	10	1384	9
General de brigadă comandant de unităţi superioare sau funcţii superioare şi cu 5 ani vechime în grad	1200	—	200	—	1400	—	120	—	32	40	152	40	1247	6
General de brigadă nou sau asimilat	1100	—	200	—	1300	—	110	—	29	70	139	70	1160	3
Colonel comand. brigadă sau funcţiune similară şi cu 5 ani vechime	950	—	150	—	1100	—	95	—	25	65	120	65	979	3
Colonel sau asimilat	800	—	150	—	950	—	80	—	21	60	101	60	848	4
Lt.-Colonel comand. de regiment sau funcţie similară şi cu 4 ani vechime	725	—	100	—	825	—	72	50	19	58	92	08	732	9
Lt.-Colonel sau asimilat	650	—	100	—	750	—	65	—	17	55	82	55	667	4
Maior sau asimilat cu 7 ani vechime în grad	550	—	80	—	630	—	55	—	14	85	69	85	560	1
Maior sau asimilat fără vechime	500	—	80	—	580	—	50	—	13	50	63	50	516	5
Căpitan sau asimilat cu 7 ani vechime în grad	466	—	60	—	526	—	46	66	12	60	59	26	467	4
Căpitan sau asimilat fără vechime	400	—	60	—	460	—	40	—	10	80	50	80	409	2
Locotenent sau asimilat	300	—	50	—	350	—	30	—	8	10	38	10	311	9
Sublocotenent sau asimilat	260	—	50	—	310	—	26	—	7	02	33	02	276	9

1) Vezi tabelul de mai sus de noile solde sporite dela 1 Sept. 1919. Soldele trecute în acest tabel rămân numai ca orientare pentru calcul.

Nota 1.—Aceste solde sunt cele normale pentru timpul de pace, conform legilor în vigoare. În timp de războiu soldele din coloana I se sporesc cu 20 la sută şi nu sunt supuse decât la reţinerea de 3 la sută pentru tezaur. La ele se mai adaugă alocaţiile de hrană şi indemnităţile de chirii şi scumpirea traiului conform notelor trecute sub art. 50 din legea soldelor.

Nota 2. — Pentru soldele şefilor de muzică şi funcţionarilor civili în serviciul armatei, vezi tarifele din legea soldelor art. 5 şi 9, astfel cum au fost modificate prin legea din anul 1912.

2. Calculul soldelor şi reţinerilor de $^1/_4$ pe primele 2 luni la cei înaintaţi la gradul de sublocotenent, precum şi sporul pe prima lună la cei înaintaţi dela un grad la altul, vezi notele cu exemple practice, trecute sub art. 99 R. S. acest manual.

3. Gradaţiunile şi sporurile din solde, sunt supuse la reţinerile prevăzute de art. 12 bis de mai jos.

4. Soldele cuvenite în concedii, disponibilitate, retragere, şi reformă vezi tarifele anexe R. S. din acest manual.

5. Soldele normale a ofiţerilor din tabloul de mai sus, se calculează în modul următor:

a) Din totalul brut al soldei fără accesorii, trecută în coloana 1-ia după art. 1—3 din legea soldelor, se deduce mai întâi reţinerea de 10% în profitul casei pensiilor, la soldele mai mari ca 100 lei, conform art. 50 din legea pensiilor, art. 6 din regul. acelei legi publicată în M. O. 9 R. 1913, precum şi art. 66 din R. S. Pentru reţinerile reangajaţilor, funcţionari civili, etc vezi art. sus citate.

b) Din ceeace a rămas, se deduce reţinerea de 3% pentru tezaur, conform legei speciale din anul 1907 pentru soldele mai mari de 200 lei (vezi nota sub art. 67 R. T) iar ceeace rămâne este suma ce se plăteşte ofiţerului.

Exemplu:

Solda pr. zisă bruto lunar de căpitan, fără 7 ani vechime	Lei	400,—
Se reţine 10% pentru pensii	„	40—
Rămâne	„	360,—
Se reţine 3% pentru tezaur	„	10,80
Rămâne	„	349,20
Se adaugă indemnitatea de activitate care conform art. 10 din legea soldelor nu este supusă la nici o reţinere		60,—
Totalul soldei ce urmează a primi	„	409,20

În acest mod se socotesc soldele ofiţerilor de orice grad, care se găsesc calculate gata în tabelul de mai sus.

Pentru **statul nominal** de plata soldelor ofiţerilor, reangajaţi şi funcţionari, operaţiunea se dispune astfel:

No. rectiselor de plata dărilor.	Numele și prenumele	Gradul	Mutatii	No. zilelor de solda și indemnit.	Alocații lunare		Suma de ordonanțat	Retineri pentru							Totalul reținerilor	Suma de plată	Certificarea de primire
					Solda	Accesorii		10% pentru pensii	1/4 din soldă la cei numiți	Sporul la cei înaintați	Amenzi	5 și 10 la sută pentru reangajați, etc.	3 la sută pentru tezaur				
				0	40	6	460	40						10	80	50	80	409	20

ART. 2. — Soldații și gradații nu pot avea decât solda de activitate și numai pe timpul de prezență la serviciu, cu excepțiunile prevăzute pentru reangajați.

Nota. 1. — Vezi dispozițiunile trecute sub art. 50 din legea soldelor, relative la soldele în vigoare a gradelor inferioare.

Nota. 2 — Sunt considerați ca prezenți; militarii cari răspund la apel, fie în garnizoană fie în marș; la un serviciu comandat sau în misie. Sunt absenți: cei aflați în concediu, spital, sub judecată, depuși și în captivitate (art. 3 din vechiul regul. al soldelor).

Art. 3. — (Astfel cum a fost modificat prin I. D 2149 M. O. 12 R. 1912).

Sumele aloçate pentru hrana trupei, după tarifele pe garnizoane, se vor întrebuința în tot cursul anului bugetar numai pentru hrană.

Economiile produse la ordinarul trupei, în cursul aceluiaș an bugetar, se vor întrebuința exclusiv pentru îmbunătățirea hranei, pentru înființări de obiecte de menaj însă numai când efe sunt necesare pentru hrănirea trupei și pentru plata apei de băut și cea pentru fiertul hranei.

Sumele rămase disponibile la 31 Martie a fiecărui an din creditele prevăzute în buget pentru solda și

hrana trupei se vor vărsa la fondul aprovizionărilor de război şi de rulment. potrivit art. 87 bis din acest regulament.

Notă. 1 — *Ordin circular No. 55 din 17 Noembrie 1911 relativ la modul cum urmează a se face cheltueli din economiile ordinarului, pentru procurarea obiectelor de menaj necesare corpurilor*

(M. O. 47 R. 1911)

Prin art. 3 din regulamentul soldelor în vigoare se prescrie că, din economiile ce se produc la hrana trupei se pot înfiinţa obiecte de menaj precum şi plata apei de băut.

Ministerul a observat, însă că unele corpuri fac economii însemnate în detrimentul unei bune hrăniri a trupei pentru ca apoi să cheltuiască sume mari pentru înfiinţări de obiecte de menaj în spiritul articolului sus citat. Mai mult încă, că unele corpuri au făcut cheltueli anticipate în socoteala economiilor ce se va realiza în viitor, din care cauză livretele de ordinar soldau cu dificite însemnate, deşi preţurile alimentelor erau convenabile iar alocaţia de hrană suficientă.

La alte corpuri s'a realizat din potrivă economii mari probabil în speranţa de a face capitaluri, de unde apoi să se înfiinţeze acele obiecte; deci şi într'un caz şi în altul s'a făcut o rea administraţie în ordinarul trupei şi nu s'a ţinut socoteală de instrucţiunile anexa lit. B din regulamentul soldelor care prevede lămurit că comandamentul corpului va regula hrănirea oamenilor în marginile tarifei, pentru a nu produce economii şi nici a face risipă printr'o rea administraţie.

Pentru a preveni această stare de lucruri, şi a nu se mai face cheltueli nejustificate în detrimentul hranei trupei se interzice pe viitor a se cheltui, din economiile ordinarului sume mai mari ca 100 lei trimestrial pentru procurarea obiectelor în cestiune, Pentru cheltuelile mai mai mari ca 100 lei trimestrial se va solicita aprobarea ministerului înaintându-se un tabel după modul prevăzut de instrucţiunile din regulamentul legii soldelor, din care să se vadă situaţiunea ordinarului la data cererii aprobării.

Ofiţerii controlori din Minister se vor asigura cu ocaziunea inspecţiunilor neprevăzute ce fac corpurilor, de executarea întocmai a dispoziţiunilor prescrise prin ordinul de faţă.

Publicarea prin *Monitor* ţine drept notificare, Vezi şi nota 2).

Nota 2 — Ordin circular No. 8 din 3 Februarie 1912 relativ la modificarea unor dispoziţiuni din ordinul circular No. 55, publicat în „Monitorul Oastei" No. 47 p. r. 1911, cu privire la hrana oamenilor (M. O. 7 R. 1912).

Având în vedere că suma de lei 100, fixată prin ordinul circular No. 55 din 1911 a se putea cheltui trimestrial din economiile ordinarului este aceeaş pentru toate corpurile şi serviciile armatei, cari n'au însă aceleaş efective şi nici aceleaşi trebuinţe, dispoziţiunile ordinului sus citat se modifică în felul că cheltuelile ce pot face să nu depăşească proporţia de *unu la sută* din suma cheltuită în fiecare lună pentru hrana oamenilor. Pentru cheltueli mai mari se va cere aprobarea ministerului potrivit ordinului sus citat.

Rămâne bine stabilit ca din economiile ordinarului nu se pot face cheltueli decât în interesul hranei, anume prevăzute la art. 3 din regulamentul soldelor afară de plata apei, care se ordonanţează de minister din fondurile bugetare, potrivit ordinului circular No. 3988/911 Orice alte cheltueli, precum: spoitul localurilor, luminare, etc., se vor face din fondul de întreţinere, nefiind îngăduit, sub nici un cuvânt a se pune în sarcina hranei oamenilor.

Nota 3. — Ord minist. No. 17222 din 19 Febr. 1913

Unele comandamente întrebând ministerul dacă prin modificarea art. 3 din regulamentul soldei mai rămâne în vigoare ordinul circular No. 8 publicat în M. O. No. 7 p. r. din 1912 se comunică următoarele:

Înaltul Decret modifică art. 3 din regulamentul soldei fără desfiinţa dispoziţia că din economia realizată la ordinarul trupei să se poată cheltui pentru obiecte de menaj prin urmare de vorbă nu poate fi de desfiinţarea ordinului circular No. 1912, care arată în ce proporţii se poate face a semenea cheltueli

ART. 4. — Ofiţerii şi asimilaţii primesc solda şi accesoriile exclusiv din ziua indicată în decret sau dela data decretului, când în el nu se arată ziua înaintării.

Rectificările de vechime nu dau drept la soldă.

Nota 1. — Relativ la sporurile de soldă acordate de lege ofiţerii ce îndeplinesc funcţiuni superioare gradului, ele se stabilesc prin decisie ministerială, fiind calculabile la pensii, vezi explicaţiunile la nota de sub art. 3 din legea soldelor.

Nota 2. — Încetarea drepturilor la soldă vezi art, 47 din lege

Nota 3. — Relativ la alocaţiele de soldă pentru ofiţerii demisionaţi sau retraşi vezi O. C. de mai jos M. O. 28 ol. 1899.

S'au supus ministerului mai multe cazuri, în care se cere alocaţii de soldă pentru ofiţerii demisionaţi, sau puşi în retragere din oficiu, peste data decretului de trecere în asemenea poziţii sub motivul că n'au putut preda la timp serviciile cu care erau însărcinaţi din diferite împrejurări străine de voinţa ofiţerilor.

Consider asemenea urmarea ca ilegală, un ofiţer nu mai poate nici funcţiona, nici face acte oficiale din momentul când nu mai face parte din cadrele constitutive ale armatei, asemenea acăliturî fiind lipsite de responsabilitate, prin urmare şi de drepturi.

Pentru a înlătura pe viitor asemenea neregularităţi, ordon:

Sub nici un pretext ofiţerii a căror demise a fost primită şi cei puşi în retragere, nu vor fi ţinuţi nici o zi peste data

decretului şi nici o alocaţiune nu va fi se va mai face peste această dată.

In acest scop şi de oarece epocile la care au loc trecerea ofiţerilor în poziţie de retragere sunt din vreme cunoscute, şefii de corpuri vor lua dispoziţiuni ca toţi ofiţerii cari au de predat servicii de contabilitate, companii etc., să fie din vreme înlocuiţi, astfel ca la epoca trecerei lor în poziţie de retragere să nu mai fie reţinuţi la serviciu.

Pentru cei cari dau demisia împlinat se va avea în vedere art. 2 şi 28 din regulamentul legi asupra poziţiunei ofiţerilor Publicarea prin Monitorul Oastei ţine drept notificare.

ART. 5 — Funcţionarii din serviciul armatei şi reangajaţii au drept la solda din ziua prezentării lor la serviciu. Dreptul la soldă încetează inclusiv din ziua când au fost îndepărtaţi sau a demisionat din funcţiune.

Nota. — Vezi explicaţiunile trecute sub art. 50 din legea soldelor relative la solde şi diferite prestaţiuni la cari au drept funcţionarii armatei.

ART. 6 — Dreptul la soldă şi hrană, pentru soldaţi şi gradaţi începe *din ziua a 2-a a prezentării lor la serviciu* şi încetează pe ziua hotărâtă prin ordinul, deciziunea sau decretul de trimitere în permisie, concediu, la vatră sau în desconcentrare.

Dreptul la hrană se prelungeşte şi pe zilele de ducere la cămin; însă cel mult pe două zile.

Notă.—Conform instr. apl. buget. hrana recruţilor din ziua sosirei la biroul de recrutare pe toate zilele până la ajungere la corpurile lor, precum şi hrana pe zilele de înapoere la cămin, conform art. 6 de mai sus, a celor liberaţi din serviciu, activ; se plăteşte dele art. hranei din buget prin state nominale după alocaţia garnizoanei de pornire, de corpurile ce au efectuat plata.

ART. 7, — In caz de moarte, solda cuvenită militarului de orice grad sau funcţionarului militar, pe zilele servite, se plăteşte moştenitorilor decedatului. (Pentru indemnitate de înmormântare, vezi art. 19 din legea soldelor).

ART. 8.—Lichidarea drepturilor la soldă şi la hrană se face după prevederile regulamentului de faţă şi ale anexelor sale.

ART. 9.—(Astfel cum a fost modificat prin I. D. 1794 M. O. 21 R. 1911).

Maiorii şi căpitanii, precum şi asimilaţii acestor grade care în cursul unui exerciţiu bugetar vor împlini vechimea de 7 ani în grad, vor avea dreptul la gradaţia

prevăzută la art. 2 din lege, cu începere de la 1 Aprilie al anului bugetar imediat următor.

Stabilirea dreptului la gradație se va face din oficiu de ministerul de război, după registrele sale matricule, prin decisiune ministerială publicată în *Monitorul Oastei*.

Cei din rezervă, concentrați pentru instrucție sau manevră, vor primi gradația la soldă pe timpul concentrării numai dacă au primit această gradație și pe timpul aflării lor în activitate de serviciu.

Tot astfel se va proceda și cu cei chemați temporar în activitate la veri-o vacanță bugetară în cazul când legea bugetară ar permite asemenea chemări temporare.

In astfel de împrejurări, alocarea sumei cuvenite ca gradație se va face în baza deciziunii ministeriale prin care s'a recunoscut celui concentrat sau chemat temporar dreptul la gradație pe timpul activității, indicându-se în mutația din statul de soldă No. și data *Monitorului Oastei* în care se găsește publicată acea deciziune ministerială. (Art. 2 din legea soldelor).

ART. 10.—(astfel cum a fost modificat prin decretul citat la art. 9). Generalii de brigadă și colonelii combatanți, cu 5 ani vechime în grad, precum și locot.-coloneli combatanți, cu o vechime de 4 ani în grad, numiți prin decret regal la comanda unei unități superioare gradului lor sau în o funcțiune similară, vor primi pe timpul aflării în aceste funcțiuni cu același grad sporul de soldă, prevăzut la art. 3 din lege, cu începere din prima zi ce urmează imediat după ziua împlinirii vechimei respective.

Dreptul la acest spor de soldă se va constata și stabili tot prin deciziune ministerială, publicată în *Monitorul Oastei*, ca și gradațiunile maiorilor și căpitanilor. (Art. 3 din legea soldelor. (Vezi și interpetarea de sub art. 3 L. S.)

ART. 11.—(Astfel cum a fost modificat prin decretul regal citat la art. 9).

Sporul de soldă se va acorda astfel:

a) Generalul de brigadă, numit prin decret regal; cap al marelui stat-major, inspector de armă, comandant de divizie, comandant de corp de armată, secretar

general al ministerului sau director al serviciului geografic al armatei.

b) Colonelul, numit prin decret regal: comandant de brigadă, comandant al corpului grănicerilor, subcap al marelui stat-major. secretar general al ministerului cap de secțiune în marele stat-major, sau cap de stat-major la corpurile de armată, precum și comandorului numit comandant al marinei.

c) Locotenentului-colonel, numit prin decret regal: comandant de regiment sau cap de stat major la divizie, precum și căpitanul comandor numit comandant al diviziei de Mare, ori de Dunăre, sau cap de stat-major al marinei.

1) Prin I. D. No. 2276 M. O. 29 R. 1911, s'a mai adăogat la acest art. următorul aliniat:

«La acest spor de solda și în aceleași condițiuni va avea dreptul și geueralul de brigadă numit cap al stat-majorului regal, precum și colonelul sau comandorul și locotenentul-colonel sau căpitanul-comandor numiți adjutanți regali».

2) Prin I. D. No. 2494 M. O. 13 R. 1912 s'a mai adăogat: *„De asemenea va avea dreptul la acest spor și în aceleași condițiuni și colonelul numit director tehnic la serviciul geografic al armatei"*.

3) Prin I. D. No. 1915 M. O. 12 R. 1916 s'a mai adăogat:

«Tot în aceleași condițiuni va avea drept la acest spor de soldă și gen. de brig. numit subdir. la Inst. geografic al armatei.

ART. 12.—(Astfel cum a fost modificat prin decretul citat la art. 9).

In toate cazurile, în calcularea vechimei în grad care dă drept la gradație sau spor de soldă se va socoti numai timpul ce se ține în seamă și la calcularea vechimei pentru înaintare în grad potrivit legii de înaintare și legii poziținii ofițerilor. (Vezi interpretarea art. 3 L. S.)

ART. 12 bis (adăogat prin decretul citat la art. 9).—Gradațiile și sporurile de soldă, făcând parte integrantă din însăși solda și ca atare calculabile la pensiune, ele vor fi supuse la reținerile prevăzute de legea generală

de pensiuni, adică la reținerea lor în întregime în prima lună *și la 10% în lunile următoare, în profitul Casei generale de pensiuni.*

CAPITOLUL II

Ac esorii

Arti cole 9 la 20 din lege

ART. 13.—Indemnitatea de activitate se acordă totdeauna în poziție de prezență; în poziție de absență, ea nu se alocă decât în cazurile prevăzute în lege pentru concedii. *(Art. 28 L. S.)*

a) *Misii* [1])

ART. 14.—Ofițerii însărcinați cu misiuni sau inspecțiuni afară din garnizoană, prin ordine speciale sau prin regulamente, au drept la indemnitatea de misiune.

Aceste indemnități se acordă și funcționarilor civili conform tarifului anexă No. 11.

ART. 15.—Nu se acordă indemnitate de misiune.

1) Ofițerilor cari pleacă cu trupa lor sub arme, sau cari ar fi atașați la alte trupe.

2) Ofițerilor trimiși în alte garnizoane pentru un timp mai lung de 5 luni;

3) Ofițerilor chemați ca martori de către acuzați la consiliile de războiu, de revizie, de onoare și altele;

4) Ofițerilor chemați din garnizoanele lor pentru greșeli în serviciu sau în societate.

Nota.—Nu se acordă indem. misiile pentru prezentarea ofițerilor mutați, în cazul când ei au primit indemnitatea mutare. Ord. minist. No. 1074/1911 (Dir. Int.).

ART. 16.—Ofițerii însărcinați a executa, priveghea și controla lucrări sau servicii afară din garnizoana lor în țară sau în străinătate, au drept la indemnități de serviciu, cari se vor fixa prealabil de minister dela 1/3 până la cel mult 2/3 din indemnitatea de misiune.

1) Vezi notate de sub art. 12 din Legea soldelor.

Aceste indemnităţi se plătesc din fondurile afectate lucrărilor sau serviciilor,

ART. 17.—Ofiţerii însărcinaţi cu serviciile altor autorităţi, au drept la indemnităţile de misiune însă ele se plătesc de acele autorităţi.

ART. 18.—Dreptul la indemnităţile de misiune sau de serviciu începe din ziua plecării şi durează până la aceea a întoarcerii, inclusiv.

Ordinul de serviciu indică totdeauna dreptul la indemnitate şi numărul zilelor ce se acordă prin o *foae de cheltuială*. După executare, foaia de cheltuială se certifică de îndeplinirea serviciului.

ART. 19.—Pentru inspecţiuni în comandamente, efectuate conform regulamentului inspecţiunilor, precum şi pentru inspecţiuni administrative sau de control, ce se fac de către capii de serviciu dela comandamente, se stabilesc itinerare anuale, cari se aprobă de minister.

În recrutare, numărul de zile se fixează prin itinerarele întocmite de preşedintele consiliului de revizie al recrutării şi în raport cu durata fixată de minister pentru recrutarea pe judeţe.

Dacă itinerarele aprobate de minister trebue a se modifica în cursul anului, din diferite împrejurări, ele se supun la timp aprobării ministerului (Vezi notele de mai jos).

ART. 20.—Comandamentele pot da ordine cu drept la indemnitate de misiune în următoarele cazuri;

1) Ofiţerilor chemaţi din alte garnizoane, pentru a lua parte ca membrii în compunerea diferitelor consilii prevăzute de legi şi regulamente;

2) Martorilor chemaţi de comisarul regal în interesul justiţiei. Citaţiile vor face menţiune că martorul este chemat de comisarul regal, iar acesta va certifica numărul zilelor întrebuinţate;

3) Ofiţerilor însărcinaţi a face inspecţiuni neprevestite sau cercetări urgente, cu rezerve de a se supune în urmă aprobării ministerului.

ART. 21.—Ministerul, în raport cu resursele prevăzute în buget pentru misiuni, îşi rezervă dreptul de a modifica itinerarele aprobate şi de a suprima sau a

amâna unele misiuni, când fondurile bugetare n'ar fi îndestulătoare ca să acopere cheltuelile.

ART. 22.—Pentru grăniceri, indemnităţile de misiune şi transport sunt cele prevăzute în regulamentul lor special şi în tarifa anexă No. 17.

Diferite dispoziţiuni privitoare la misii *)

1. Ordinul circular No. 26 M. O. 18 R. 1910 relativ la acordarea drepturilor de misii în conformitate cu noua lege şi regulamentul soldei

Prin art. 42 din instrucţiile pentru aplicarea legii soldelor, (actuale art. 18 de mai sus) s'a prevăzut că indemnităţile de misiune încep din ziua plecării şi durează inclusiv până la aceea a întoarcerii, hotărându-se prin ordinul de serviciu numărul de zile

Pentru a nu se da o interpetarea prea largă acestei dispoziţiuni, şi spre a nu se socoti 3 zile de misie pentru una sau câteva ore efective, se dau explicaţiile următoare, cari se vor avea în vedere la stabilirea drepturilor:

1. Ziua se socoteşte de 24 ore de absenţă din garnizoană.

Se vor acorda atâtea zile de câte ori vor trece 24 ore

2. Se va face excepţiune în serviciile cari se îndeplinesc în garnizoane apropiate, unde plecat dimineaţa se execută însărcinarea şi se înapoiază după câteva ore. In acest caz se acordă o zi de misiune, chiar dacă nu a trecut 24 ore.

3. Când transporturile se fac cu trenuri accelerate cari circulă noaptea, şi cari pornesc după orele 5 p. m. sau sosesc dimineaţa, înainte de amiază, zilele nu se socotesc decât pentru 24 ore trecute. Tot ceeace trece peste 12 ore se calculează ca o zi, iar mai puţin se reduc

Exemplu : Plecat din Bucureşti într'o direcţiune din Moldova cu trenurile accelerate de orele 9, 10 sau 11 noaptea, se ajunge dimineaţa următoare în garnizoană, se îndeplineşte serviciul şi cu alt tren accelerat de noapte se înapoiază în Bucureşti ziua următoare dimineaţa. In

*) Vezi şi notele de sub art. 12 din legea soldelor.

aparenţă s'ar fi întrebuinţat 3 zile, în realitate au trecut 36 ore. In acest caz, **indemnitate se acordă pentru 2 zile** căci numai pentru a **scurta timpul întrebuinţat** se acordă transporturi la trenuri **accelerate**, cari costă cu 25 la sută mai mult decât cele **de persoane**.

Cum variaţiunile sunt însemnate şi atârnă de garnizoane şi mersul trenurilor, serviciurile de îndeplinit se vor executa astfel ca să nu se piardă timpul, iar misiunea de acordat se va calcula pe principiile stabilite mai sus.

Comandamentele sunt rugate a lua măsuri pentru executare.

2. *Ordin circular, relativ la interzicerea de a se da indemnităţi de misie ofiţerilor pentru servicii ordonate pe motiv disciplinar* (M. O. 23 R. 1910)

Art. 11. din legea soldelor şi art. 37 şi următorii din instrucţiunile pentru aplicarea ei, prevăd cazurile în cari se acordă indemnitatea de misiune, în însărcinări ale ofiţerilor afară din garnizoana lor.

In afară de prevederile art. 44 din instrucţiuni, pentru orice mişcare de ofiţeri, ordonată pe motiv disciplinar de observare sau de mustrare verbală, nu se dă nici o indemnitate, ci numai transportul.

3. *Ordinul circular No. 37 din 24 Iunie* 1911, *relativ la plata suplimentelor de hrană cuvenită gradelor inferioare când sunt trimise în misiuni* (M. O. 29 R. 1911).

Ministerul este înştiinţat că adesseori corpurile când trimit gradele inferioare în misiune, pentru primiri şi vărsări de materiale (efecte, piese de artilerie, tuburi) primiri de remonţi, conducerea cailor ofiţerilor mutaţi, etc., nu avansează integral drepturile de hrană şi misiune pe timpul executării acelor servicii.

S'a văzut că oameni trimişi pentru primirea remonţilor au rămas fără hrană la frontieră, iar misia li s'a plătit la înapoiere când nu mai aveau nevoie de ea.

Pentru a se evita în viitor neajunsurile constatate cu onoare vă rog să binevoiţi a dispune ca ori de câte ori corpurile vor trimite în misiune grade inferioare, să

plătească dinainte drepturile cuvenite. Cuantumul misiu va fi cel prevăzut în tariful No. 11 din regulamentul sold care calculat împreună cu hrana pe zilele probabile serviciu se va ține la portofoliul corpului. In urmă se lichida suma, rambursându-se portofoliul și ținând sea pentru misiuni de dispozițiunile ordinului No. 3.176 d 8 Iunie a. c.

4. D. M. No. 265 M. O. 29 R. 1910 relativă la plata misiune și diferite transporturi, ce urmează a se face di diferite fonduri alocate în buget

Având în vedere că sumele prevăzute la capitolul I art. 8 și 9, al bugetului exercițiului în curs, sunt neâ destulătoare a acoperi toate cheltuelile de misiuni și tra sport, cerute de executarea diferitelor servicii.

Având în vedere că prin buget sunt prevăzute fon duri pe categorii de cheltueli și prin urmare orice chel tuială făcută cu misiunile sau transporturile, relative l executarea unui serviciu trebue să se acopere din fondu respectiv afectat în buget; decid:

1. Indemnitățile de misiune, precum și chieltuelile d transporturi cu trasura sau bastimentele Statului, se vo plăti dela cap. III, art. 8 al bugetului exercițului în cur numai serviciilor pentru cari nu sunt prevăzute fondu speciale în buget, cum de exemplu: inspecțiunile de co mandamente, inspecțiuni administrative, diferite cercetări recrutări. compunerea consiliilor de-război, indemnități d mutare, chirie, etc.

2. Indemnitățile de misiune pentru servicii referitoar la furaj, lemne, echipament, remonte, supravegheri și re cepțiuni de construcții etc., cari se vor plăti din fondu rile prevăzute în buget pentru îndestularea acelor tre buințe și dela articolele respective.

3. Dela art. 9 se plătește toate transporturile făcute pe căile ferate cu personalul și materialul. Se excepteaz transporturile cari se vor face pentru furaj, lemne, făina, grâu, etc., cari se vor plăti din fondurile afectate în buget sau aparținând stabilimentelor pentru asemenea materiale.

După natura și felul se poate ușor cunoaște fondul

care urmează să suporte cheltuiala, astfel că direcţiunile, când cer aprobări din fondurile pe cari le administrează, vor ţine seamă şi de cheltuelile reclamate de misiuni şi transporturi, conform prevederilor legii soldei cu instrucţiunile ei, cari stabilesc tarifele acelor drepturi şi potrivit ordinelor speciale pe cari le-am dat relativ la plata indemnităţilor.

Toate dispoziţiunile din trecut, contrarii acestora, sunt desfiinţate.

5. D. M. No. 331 din 28 August 1915, relativă la fixarea zilelor de misie cuvenită ofiţerilor de intendenţă când sunt însărcinaţi cu verificarea gestiunilor şi facerea recesămintelor la corpurile de trupă, stabilimente etc. (M. O. 24 R. 1915

Având în vedere rapoartele comandamentelor prin care se arată că cele 28 zile prevăzute ofiţerilor de intendenţă prin D. M. No. 148 din 10 Aprilie 1911 nu sunt suficiente pentru verificarea contabilităţilor în bani şi materii, precum şi pentru facerea diferitelor recesăminte de materiale la corpurile de trupă.

Având în vedere că verificările scriptelor, precum şi confondurilor şi materialelor trebuesc făcute cu cea mai mare scrupulozitate, pentru a preveni orice neregularităţi; decid:

Cu începere dela 1 Aprilie 1915, se vor acorda ofiţerilor de intendenţă pentru corpurile, stabilimentele etc., ce se găsesc în afară de garnizoanele lor de reşedinţă, îndemnităţile de misiune socotite pe următoarele zile pe un exerciţiu;

	No zilelor	
	în parte	în total
a) Pentru verificarea actelor şi închierea gestiunilor în bani la un corp de trupă în trimestrele: Aprilie, Iulie şi Octomvrie	7	21
b) Pentru verificarea gestiunilor în bani pe trimestrul Ianuarie şi acelei în materii pe întregul an, precum şi facerea recesământului	15	15
c) Pentru recensămintele de lemne şi furaje la epocile regulamentare (afară de drum o zi pentru lemne şi o zi pentru furaje)	—	4
Total pentru un corp de trupă . .		40

într'un exerciţiu.

d) Numărul zilelor de transport de fiecare garnizoană pentru corpurile afară de reşedinţa comandamentului se fixează la 8 pe an cel mult;

e) Pentru verificarea unei manutanţe de garnizoană depozte de administraţie sau atelier şi facerea recensământului, 8 zile pe an, plus transportul o zi de fiecare trimestru;

f) Pentru taberile regionale de instrucție (Isalnița, Mihai Bravul, Hagieni, Șipote, Cotroceni,) câte 3 zile pentru fiecare trimestru în care intră și transportul;

g) Pentru un cerc militar o zi pe an, plus transportul o zi.

Batalioanele de vânători divizionele de tren, școalele, depozitele de remontă Cislău și depozitele de subzistență regionale se vor socoti ca și corpurile de trupă, prevăzute la al. *a.*

La începutul fiecărui trimestru, comandamentele de divizie comandamentul marinei și intendența stabilimentelor centrale vor stabili prin itinerarii corpurile și serviciile ce vor fi verificate prin ofițerii lor de intendență, hotărându-se numărul de zile necesare pentru verificări, precum și zilele de transport în limitele stabilite prin decizia de față.

Drepturile cuvenite se vor ordonanța de comandamente înaintând ministerului situații lunare de misiile acordate pentru a se putea ține socoteala fondului.

Serviciul controlului din ministeriu va îngriji ca controlorii să se asigure în toate ocaziunile despre întocmai executarea dispozițiunilor deciziei de față. Toate dispozițiile contrarii acestora rămân desființate.

6. *Ordinul minist, No. 16452 din 20 Febr. 1913 relative la misii* repetat cu No. 21469 din 6 II 1914.

După prevederile art. 19 din regul. soldei, numărul de zile cu drept la indemnitate de misie, în recrutare, se fixează prin itinerariile întocmite de președintele consiliului de revizie al recrutări și în raport cu durata fixată de minister pentru recrutarea de județe.

Am onoare a vă ruga să binevoiți a pune în vedere corpurilor de trupă și serviciilor din acel comandament cari trimit ofițerii în serviciul de recrutare, că indemnitățile de misie regulamentare ce li se vor cuveni se vor plăti după conturi la cari pe lângă alte acte trebuitoare vor trebui să fie anexate itinerarele aprobate prealabilă de minister.

In itinerare se vor face calcule de indemnitățile ce se cuvine, stabilindu-se suma pentru toate zilele în cari un ofițer execută serviciul de recrutare, în afară de garnizoana sa de reședință.

In garnizoanele de reședință, ofițerii nu vor avea drept la nici un fel de indemnitate.

Se face excepții numai cu garnizoana București și Iași. în cari ofițerii localnici vor avea drept la o indemnitate de trăsură de 6 lei pe zi.

Asemenea în acele itinerare se vor socoti indemnitatea de misie pentru 2 grade inferioare, cari vor servi de secretari pe lângă fiecare consiliu de revizie.

Anul din aceste grade inferioare va fi subofițerul de adm-ție al cercului de recrutare care va avea drept la un leu și 50 bani pe zi.

Celălat grad inferior va avea drept osebit de hrană şi soldă, la o indemnitate de 40 bani pe zi. Indemnităţile pentru aceste grade inferioare se vor plăti pe tot timpul cât va ţine operaţiunele de recrutare, în afară de garnizoanele lor de reşedinţă

7. D. M. No. 448 M. O. 31 R. 1913 relativă la misii.

Pentru categoria de servicii ce se arată mai jos ministerul fixează un număr de zece zile în limita cărora se vor executa diferitele însărcinări cu drept la indemnităţi de misiune după cum urmează:

1. Verificările gestiunilor în bani şi materii de către ofiţerii de intendenţă şi diferite recensăminte făcute de cercurile de recrutare se stabilesc în total pe exerciţiu, pentru un cerc de recrutare 17 zile din cari: 12 zile socotite câte 3 zile pe trimestru: pentru verificarea gestiunei în bani, iar pe 5 zile pentru verificarea gestiuni în materie, recensămintele efectelor lemnelor şi furajelor.

Zilele de transport cu drept la misii în aceste verificări se vor socoti în chipul următor:

Pentru garnizoanele în cari nu mai sunt corpuri de trupă ce trebuesc verificate de acelaş ofiţer de indendenţă, zilele de transport vor intra în cele stabilite pentru acele corpuri de trupă potrivindu-se astfel ca verificarea gestiunilor unităţilor de rezervă să se facă continuarea verificărei dela corpurile de trupă din acelaş garnizoană.

Dacă în garnizoanele în cari se găsesc cercurile de recrutare nu sunt şi corpuri de trupă ce se verifică de acelaş ofiţer, zilele de transport se va socoti după distanţă de călătorie dela garnizoana ofiţerului până la aceea a cercului de recrutare, lăsându-se la aprecierea comandamentelor să fixeze aceste zile.

2. Casierii corpurilor, cari se găsesc în garnizoane unde nu sunt administraţiuni financiare, au drept la câte o zi misie pe lună, când se deplasează în alte oraşe pentru achitarea mandatelor şi ordonanţelor de plată.

3. Pentru inspecţiunea detaşamentelor însărcinate cu paza penitenciarelor se acordă comandanţilor cercurilor de recrutare cari au asemenea îndatoriri, câte o zi îndemnitate misie pe lună.

4. Viza livretelor prevăzută de art. 47 din regulamentul de mobilizare a se face în timpul dela 1 Septemvrie — 15 Octomvrie al anului, dă drept de asemenea la indemnităţi de misiune plotonierilor însărcinaţi a executa acest serviciu, cum şi ofiţerilor cari au obligaţiunea a inspecta aceste vize.

Drepturile se vor fixa prin itinerare aprobate în limita timpului arătat de art. 47 menţionat mai sus pentru personalul neçesar a executa asemenea servicii.

5. Ofiţerul dela cercul de recrutare, aflat în comisiunea de centralizare prevăzută de art. 20 din legea de recrutare va avea

drept la misiune pentru zilele ce se va întrebuința din timpul dela 16 Octomvrie la 8 Noembrie.

Numărul acestor zile cu drept la misie se va fixa în raport cu numărul plăşilor sau a circumscripţiunilor poliţieneşti, având de normă că în nici un caz să nu se socotească mai mult de 2 zile pentru o plasă sau circumscripţiune poliţienească.

6. Serviciul de recrutare este prevăzut de art. 73 din legea de recrutare că se îndeplineşte în timpul dela 15 Fevruarie până la 5 Martie al anului, precum şi în zilele cât vor lucra consiliile de revizie conform art. 89 din aceeaş lege.

În limita acestui timp se va întocmi itinerare cu drept la indemnitate de misie pentru personalul ofiţeresc şi grade inferioare ce va fi însărcinat cu acest serviciu.

7. Itinerariile întocmite pe aceste baze, pentru toate aceste feluri de servicii, se vor înainta comandamentelor respective pentru aprobare.

Indemnităţile de misie se vor acorda numai pentru servicii ce se execută în afară de garnizoanele de reşedinţă.

În garnizoanele de reşedinţă ale personalului însărcinat cu asemenea servicii nu se acordă nici un fel de indemnitate.

Se fac însă următoarele excepţiuni.

a) Ofiţerii cari execută servicii în garnizoanele lor de reşedinţă: Bucureşti şi Iaşi, vor avea drept la o indemnitate de transport de 6 lei pe zi;

d) Plotonierilor însărcinaţi cu viza livretelor în Oraşul Bucureşti li se vor da câte un 1 leu şi 50 bani pe zi pentru transport;

c) Subofiţerilor de administraţie sau plutonierilor, luaţi ca secretari în serviciul de recrutare, vor avea drept la o indemnitate de 1 leu şi 50 bani pe zi în afară de garnizoanele de reşedinţă; iar celelalte grade inferioare; subofiţeri, caporali sau soldaţi (luaţi tot ca secretari) vor avea drept la 40 bani pe zi în aceleaşi condiţiuni.

8. Indemnităţile de transport, unde va fi cazul, se vor acorda pe numărul de km., stabilindu-se cheltuiala în conformitate cu tarifful No. 12 din regulamentul soldei

9. Toate aceste drepturi se vor cere prin conturi în regulă, la cari se vor anexa itinerariile aprobate de comandamente, în limitele fixate prin această deciziune.

Aprobarea conturilor se va da de către minister, după care se vor ordonanţa dreptările de comandamente din fondul alocat în buget pentru plata indemnităţilor de misiune şi transport.

8. D. M. No. 326 din 11 Iulie st. n. 1919, relativă la indemnitatea de misie pentru inspecţia trupelor făcută de şefii ierarhici).*

M. O. 12 R. 1919

Prin decizia ministerială No. 83 publicată în *Monitorul Oficial* No. 92 din 17 Iulie 1918, s'a fixat pentru

diferiţii şefi ierarhici numărul de zile cu drept la indemnitatea de misie pentru inspecţiuni şi numai pentru restul exerciţiului bugetar, adică la 1 Iulie 1918—1 Aprilie 1919 întrucât armata la acea epocă se găsea pe picior de pace, fiind demobilizată în Moldova şi Basarabia.

Calculele s'au făcut ţinând seamă de dislocarea de atunci a unităţilor în Moldova.

Pe exerciţiul în curs (1 Aprilie 1919—1 Aprilie 1920) armata aflându-se pe picior de război, nu s'a mai putut stabili prin anticipaţie numărul zilelor de inspecţiuni cu drept la misie, şi în limita căror să se facă inspecţiile, din cauză că unităţile fiind mobilizate treptat şi dislocate dela un loc la altul, calculul pentru numărul zilelor acestor inspecţiuni ar fi fost imposibil.

Pentru aceste motive şi în vederea celor arătate de marele stat-major prin referatul său No. 496 din 1919, se face cunoscut că pe timpul cât armata va fi mobilizată, inspecţiunile prevăzute de decizia ministerială No. 83 publicată în *Monitorul Oficial* No. 92 din 1918 se vor face în raport cu necesităţile şi după itinerarii cari prealabil se vor înainta ministerului (marelui stat-major).

In ceeace priveşte indemnitatea de misie cuvenită, ea a fost stabilită prin ordinul No. 15.092 din 28 Iunie 1919 complectat cu ordinul No. 16.775 din 9 Iulie 1919.

Publicaea prin *Monitorul Oficial* servă drept notificare.

9. *Relativ la acordarea indemnităţilor de misii în timpul campaniei, este ordinul ministerului de război.* (Dir. Int.) No. 30233 din 29 Ianuarie 1919, în cuprinderea următoare:

Am onoare a vă face cunoscut că prin rezoluţia ministerială pusă pe referatul acestei direcţiuni No. 29246 din 21 Ianuarie 1919, s'a aprobat a se plăti şi pe timpul campaniei, ofiţerilor şi reangajaţilor, indemnitatea de misie regulamentară, prevăzută de art. 11 din Legea soldei însă numai când se deplasează pentru servicii speciale că: *aprovizionări, cercetări şi curieri.*

Această indemnitate se acordă atât celor din vechiul regat cât şi celor din Basarabia, Bucovina şi Transilvania, fără vre-o altă excepţie.

b) *Transporturi*

ART. 23.—In garnizoane, ofițeri însărcinați cu un serviciu comandat, străin de serviciul lor sau de îndatoririle generale ale ofițerilor, au drept la o indemnitate de trăsură, care se fixează prin foaie de cheltuială, socotit a 2 lei pe oră. *Indemnitatea se aprobă de minister, care hotărăște și fondul din care trebue să se plătească,*

In toate servicille de garnizoană, cari izvoresc din serviciul ori poziția ce ocupă ofițerul sau din îndatoririle sale generale,—pentru cari legea a prevăzut indemnitatea de activitate,—nu se acordă indemnitate de trăsură

Afară din garnizoană, —dincolo de cazarmă sau de câmpul de exercițiu,—se dă indemnitate de trăsură atunci când ofițerul nu are cal, sau nu se poate duce călare, sau nu are drum de fer, pentru a îndeplini orice serviciu comandat.

ART. 24.— Drepturile de transport pe căile ferate sunt cele prevăzute de regulamentul transporturilor *(M. O. 17 din 1898).* (In prezent acest regulament se află publicat în M. O. 18 R. 1911).

Când transportul în altă garnizoană nu se poate face cu calea ferată, cu diligența, cu bastimentele Statului ori particulare, el se va efectua cu trăsura, în care caz se acorda indemnitatea prevăzută în tarifa anexă No. 12, care se consideră ca un maximum peste care nu se poate trece. Dacă transportul costă mai puțin, se acordă suma cheltuită în realitate.

ART. 25. — Ofițerii cari părăsesc serviciul activ în urma unei condamnări, sau cari sunt reformați nu au drept la transport pe socoteala Statului.

Ofițerii cari se duc în străinătate pentru concediu de boală au drept la transport cu foi de drum până la frontieră.

ART. 26. — Spre a putea beneficia de reducere în transportul familiei (articolul 18 din lege), comandantul corpului sau capul serviciului liberează un certificat model No. 1 pentru dus la stațiunea climaterică în timpul verii și altul pentru întors.

ART. 27. — Ofiţerii, gradaţii şi soldaţii veterani, cari au luat parte la războiul independenţei din 1877—1878, plătesc jumătate din tarifele pe căile ferate şi bastimentele Statului. Spre a opţine reducerea tarifei, ei trebue să prezinţe o fotografie vizată de către ministerul de război şi de direcţia căilor ferate; iar pentru soldaţii şi gradaţii veterani, fotografia va fi vizată şi de capul biuroului de recrutare.

ART. 28. — Ofiţerii puşi în retregere şi trecuţi în rezervă se transportă în contul Statului, împreună cu familia şi bagajele.

Acest drept se prescrie dacă ofiţerul n'a beneficiat de el în timp de 6 luni dela data retragerii.

ART. 29. —Drepturile acordate familiei ofiţerului mort (art. 19 din lege se înlesnesc prin corpul sau serviciu unde a servit. Indemnitatea se dă familiei şi actele se trimit pentru lichidare.

c) *Indemnităţi de chirie şi mutare* *)

ART. 30.— Indemnitatea de chirie se alocă numai dacă ofiţerul n'a fost prevestit înainte de 25 Septembrie şi 23 Martie (art. 14 din lege)

In orice caz, dacă mutarea are loc în ultimele două luni ale semestrelor, nu se plăteşte indemnitate pe aceste două luni, adică pe August şi Septembrie sau Februarie şi Martie.

Indemnităţile se aprobă de minister pe baza conturilor întocmite de către ofiţer, la cari se alătură copie de pe decretul de mutare sau ordinul de detaşare. Comandantul corpului sau capul serviciului trebuie să certifice pe contul, că: ofiţerul este mutat pentru cauze cari îi dă drept la indemnitate, este însurat, neînsurat, sau văduv, cu ori fără copii şi că şi-a adus în garnizoană familia şi bagajele.

Indemnitatea de chirie şi de mutare nu se acordă decât în timp de 3 luni dela data mutării, după care, dreptul se consideră ca prescris. In caz de forţă majoră dovedită, când ofiţerul nu-şi va putea transporta familia

*) Vezi nota 1 de sub art. 17 din legea soldelor.

şi bagajul, ministerul va putea aproba prelungirea prezentării conturilor încă cu 3 luni, dar în nici un caz aceste termene nu pot să treacă peste anul bugetar în care se face ordonanţarea.

Nota — Ofiţerii trebuesc anunţaţi la timp de mutare, contrar şefii de corp rămân răspunzători, vezi ord. de sub art. 63 de mai jos.

ART. 31. — Detaşările ofiţerilor se ordonă numai de ministru. Ordinul de detaşare trebuie să prevadă atât timpul maximum pentru care ofiţerul este detaşat, cât şi, dreptul la indemnităţi, după caz.

Dacă este nevoie a se prelungi durata unei detaşeri peste 5 luni, atunci se acordă ofiţerului indemnitatea de mutare, din care se scade indemnitatea de misiune ce a primit.

ART. 32. — Pentru indemnitatea de chirie trebue să se alăture, pe lângă conturi şi contractele de închiriere, întocmit înainte de 26 Septembrie sau 23 Martie, vizat de administraţia financiară, pentru perceperea taxelor cuvenite Statului şi chitanţat de proprietar, pentru primirea chiriei pe termenul viitor. Contractele întocmite sau vizate mai târziu nu au drept la indemnitatea de chirie.

ART. 33.—Indemnitatea de chirie, fixată prin tarifa anexă No. 13, se acordă numai pentru lunile cât ofiţerul nu a locuit casa închiriată, socotind fracţiunile de zile cari nu completează o lună, ca lună întreagă.

Dacă din contractul de închiriere se constată că ofiţerul a plătit o chirie mai mică, suma fixată de tarifă se scade proporţional cu chiria plătită.

Ofiţerii proprietari probează valoarea de închiriere a caselor prin chitanţe de plata foncierei.

Ofiţerii chiriaşi sau proprietari, cari pot închiria casa în urma plecării lor din garnizoană, sunt datori a scădea din suma ce li s'ar cuveni pe acea dobândită prin închiriere.

Dacă nu pot închiria casa, atunci ei alătură, pe lângă conturi, o declaraţie subscrisă şi certificată de constatare de către comandantul corpului sau capul serviciului de unde a fost mutat.

Dacă casa se închiriază mai târziu, suma dobândită se trimite ministerului.

ART. 34. — Ofiţerii mutaţi în acelaş corp, dintr'o garnizoană într'alta, au drept la indemnităţile de chirie şi mutare, numai dacă mutarea se va face de minister (art. 30).

Nu se acordă indemnitate de chirie şi de mutare ofiţerilor cari merg la studii în diferite şcoli, atât la venire cât şi la întoarcere.

Ofiţerii dela marină nu au drept la indemnitatea de chirie şi mutare când sunt ambarcaţi sau debarcaţi.

ART. 35. —Indemnitatea de chirie şi mutare nu se acordă pentru mutări ca măsură de disciplină.

Când mutarea este provocată „din vina ofiţerului", aceste indemnităţi se reduc la ¼.

ART. 36—Nu se poate acorda indemnităţi de reprezentare, decât dacă ele sunt prevăzute în buget cu o sumă nominală. Nu se poate cere, nici acorda aseseni indemnităţi din alte fonduri bugetare.

CAPITOLUL III

Prime şi alocaţiuni de hrană

Articolele 21 la 26 din lege —

ART. 37. — (Astfel cum a fost modificat prin I. D. No. 4643 din M. O. 18 R. 1913).

Când armata este pusă pe picior de războiu, vor avea dreptul la prima de echipare pentru intrarea în campanie, prevăzută la art. 23 din lege, toţi ofiţerii şi asimilaţii lor mobilizaţi.

Elevii şcoalelor militare, mobilizaţi pentru intrare în campanie, ca plotonieri, au drept la o primă de echipare de 200 lei, precum şi la echipamentul dat de şcoală.

Aceeaşi primă de 200 lei se va acordă şi subofiţerilor reangajaţi, mobilizaţi, cari îşi procură singuri echipamentul.

Nota — Art. 23 din legea soldelor a fost complet modificat, stabilind noi tarife, astfel că acest art. nu mai

corespunde cu dispoziţiunile în vigoare. Vezi art. în chestiune la legea soldelor.

Art. 38. — *(Astfel cum a fost modificat prin I. D. No. 3207 M. O 19 R. 1912).*

Alocaţiunile de hrană sunt fixate prin tarifele anexe No 14, 15 şi 16.

Ofiţerii combatanţi sau asimilaţi şi cei din marină, când sunt imbarcaţi pe vase, funcţionari civili în condiţiuni identice, cari au solde corespunzătoare cu acelea ale ofiţerilor precum şi gradele inferioare au drept la alocaţiunile de hrană, fixat în tarifele No. 15 şi 16, sub denumirea de indemnităţi de imbarcare. Aceste indemnităţi de imbarcare se reduc la jumătate, fără a fi mai mici de 4 lei pentru ofiţerii superiori şi de 3 lei pentru cei inferiori, când vasul este în armament, desarmament sau nedisponibil mai mult de o lună. (Vezi art. 23 din legea soldelor astfel cum a fost modificat).

ART. 39.— Prime de încurajare pentru lucrătorii şi gradele inferioare, cari lucrează în stabilimentele militare se acordă numai de minister din fondurile stabilimentelor.

Ele vor fi de 3 clase: cl. I 20 bani, cl. II 15 bani, cl. III 10 bani şi numai pentru zilele de lucru, stabilindu-se în proporţie de cei mult 10% din efectiv, din cari 2 cl. I, 3 cl. II şi 5 cl. III.

Pentru deţinuţi din penitenciare, primele se reduc la $^1/_2$ sau chiar la $^1/_4$.

Cai de serviciu. *

ART. 40. — Cai de serviciu cuveniţi ofiţerilor din trupele călări se aleg de ofiţeri, la terminarea şcoalei chiar din caii şcoalei pe cari i-au dresat ei înşişi; dar cai cumpăraţi pentru exerciţii speciale, cu preţuri peste cele obişnuite, nu se pot alege şi da de cai de serviciu.

Ofiţerii cari nu pot alege cai dela şcoală precum şi cellalţi ofiţeri cu drept la cal, primesc cai de serviciu din remonta armatei, făcută în special pentru acest scop.

*) Vezi pentru toate chestiunile relative la caii ofiţereşti art. 21 şi 22 din legea soldelor cu adnotaţiunile respective precum şi dispoziţiunile generale trecute la finele acestui regulam. sub art. 99.

Când se constată că calul primit are defecte care-l fac impropriu serviciului, se poate cere înlocuirea lui, însă cel mult după 3 luni dela primire. Peste acest termen nu se aprobă înlocuirea sub nici un motiv. La cererea pentru înlocuire se va arăta data primirii calului.

ART. 41. — Calul de serviciu nu devine niciodată proprietatea ofiţerului; el se înlocueşte numai din 7 în 7 ani; iar calul înlocuit se va trece la trupa sau se vinde în profitul Statului.

Termenul de înlocuire începe să curgă dela data de când ofiţerul a primit calul de serviciu. Dacă în intervalul de 7 ani calul devine impropriu pentru serviciu, sau moare, el nu va fi înlocuit decât dupa scurgerea celor 7 ani dela primirea lui. Pentru prevenire, ofiţerul este dator să-şi asigure calul în contul său la Cassa de credit a ofiţerilor sau la alte societăţi de asigurare.

Caii de serviciu nu se înlocuesc la toţi ofiţerii cari ar mai avea de servit 3 ani până la atingerea limitei de vârstă, pentru a fi pus în retragere din oficiu; în acest timp ei vor continua a păstra calul ce au.

ART. 42. — Caii acordaţi o singură dată, după art. 22 din lege, căpitanilor cari sunt înaintaţi la gradul de maior, rămân în serviciul lor până la reformare, când se vând în profitul Statului.

ART. 43. — Ofiţerii cari au cai de serviciu, sub orice titlu, dacă sunt înaintaţi la gradul de maior, ei păstrează calul în condiţiunile de mai sus.

ART. 44. Caii de serviciu ai ofiţerilor, cari părăsesc armata din diferite motive, se dau la alţi ofiţeri sau se trec la trupă, sau se vând în profitul Statului.

ART. 45. — Ofiţerii inferiori, cari au primit cal de serviciu după legea soldei din 1896 au drept a primi alt cal numai după îndeplinirea a 7 ani cel puţin dela data primirii celui dintâiu şi numai dacă prezintă Statului acelaş cal sau altul în aceleaşi condiţiuni, ca vârstă şi ca preţ la cumpărare. (Vezi nota de mai jos).

ART. 46. — Caii de serviciu cari ar deveni improprii pentru serviciu, din orice cauze, înainte de termenul de 7 ani, se reformează şi se vând în folosul Statului. In acest caz, ofiţerul este dator să-şi procure cal

din fondul de asigurare până la îndeplinirea termenului de 7 ani, când i se va da cal de către Stat.

Notă. — Regulam. asigurărei cailor la cassa de credit M. O. 13 R. 1912.

ART. 47. — Ofiţerii nu pot înstrăina sub nici un motiv calul de serviciu. Înstrăinarea este socotită ca risipire de avere a Statului şi ca atare va fi supusă la pedepsele prevăzute de C. J. M.

ART. 48. — Caii de serviciu, cari s'ar cere a fi înlocuiţi în termenul de 3 luni dela primire se constată de către capul corpului, un veterinar şi un administrator, cari întocmesc proces-verbal şi-l înaintează comandamentului.

ART. 49. — Acordarea cailor de serviciu sau înlocuirea lor, pentru toate cazurile prevăzute la articolele precedente, se face numai după aprobarea ministerului pe baza cererilor şi actelor întocmite.

Corpurile şi direcţiile cavaleriei şi artileriei din minister ţin registre speciale de toţi caii de scrvieiu acordaţi ofiţerilor, în cari se vor arăta toate schimbările ivite, înlocuirile şi drepturile de a se acorda alţi cai.

Nota. 1. (*) — D. M. No. 294 din 1 Iunie 1913, relativă la primenirea din 7 în 7 ani a cailor daţi de Stat pentru serviciu (M. O. 15 R. 1913).

Având în vedere că, după art. 45 din regulamentul legii soldelor în vigoare, ofiţerii cari au primit cai pentru serviciu dela Stat în conformitate cu vechea lege a soldelor din 1896, au drept să-i primenească din 7 în 7 ani, cu restricţiunea de a se prezenta calul ce a primit, sau altul, în aceleaşi condiţiuni ca vârstă şi ca preţ la cumpărare;

Având în vedere că această condiţiune a fost impusă numai prin faptul că o parte din ofiţeri devenind proprietari ai cailor primiţi, i-au însărcinat iar o parte încă îi mai păstrează;

Având în vedere că mai există încă o a treia categorie, adică ofiţerii ai căror cai primiţi tot după legea din 1896) au murit;

*) Vezi adnotaţiunea dela pagina precedentă.

Pentru lămurirea acestei chestiuni și pentru stabilirea regulelor după cari se va face primenirea cailor de serviciu ofițerilor vorbiți mai sus; decid:

Art. I. — Ofițerii inferiori din trupele călări și statmajor, cari au mai primit odată cai pentru serviciu dela Stat după vechea lege a soldelor din 1896, au drept a cere primenirea acestor cai din 7 în 7 ani după cum urmează:

a) Ofițeri cari au devenit proprietari ai cailor și i-au înstrăinat vor fi obligați a prezenta alți cai în aceleași condițiuni ca vârsta și ca preț la cumpărare, astfel după cum hotărăște art. 45 din regulamentul legii soldelor;

b) Ofițeri cari încă posed caii primiți și sunt în cazul de a fi înlocuiți îi vor propune șefilor de corpuri spre a hotărî destinația ce urmează a li se da.

Comisiunile regimentare vor constata caii, încheind cuvenitele procese-verbale, în cari se va arăta lămurit dacă mai poate face serviciu la trupa, sau să se reformeze.

Procesele se vor înainta ministerului spre a hotărî și lua măsuri a se da ofițerilor alți cai.

c) Ofițerii cărora le-au murit caii (adică cei primiți după legea din 1896) nu vor mai prezenta alți cai; sunt obligați însă a dovedi pierderea lor cu acte oficiale încheiate la timp adică la data decedări calului. Numai pe baza acelor acte ministerul va hotărî darea unui alt cal.

Art. 2. — Ofițerii cari ar mai avea trei ani până la atingerea limitei de vârstă, nu mai au drept la înlocuirea cailor.

CAPITOLUL IV

Variațiunea soldei

Articolele 27 la 38 din lege

a) Permisii și concedii

ART. 50. — Ziua plecări în permisie sau concediu se consideră ca zi de prezență. Ofițerii se prezintă pentru plecare, iar oamenii de trupa își predau echipamentul. Ziua întoarcerii se consideră ca zi de absență.

Zilele de absență se constată prin bilete, cari se liberează de comandantul companiei pentru trupă, și de comandantul corpului sau capul serviciului, pentru ofițeri.

Datele de plecare şi de întoarcere se stabilesc de către comandanţii de batalioane, pentru trupă, şi de către ajutorul comandantului, pentru ofiţeri; iar la companiile făcând corp, de către comandant.

Biletele ce s'ar perde vor fi publicate, stabilindu-se aceleaşi date şi semnându-se de capii în cădere, la întoarcere.

ART. 51. — Întârzierele peste permisie sau concediu ridică drepturile la soldă pe zilele întârziate.

Se exceptează:

a) Cele pentru întreruperi de comunicaţii, când sunt confirmate de autorităţile în drept;

b) Cele pentru caz de boală, când sunt întemeiate pe un certificat liberat de către un medic militar delegat de comandantul garnizoanei, sau, în comunele rurale, de către medicul civil al administraţiei locale.

Întârzierile în aceste două cazuri nu se admit decât cel mult pentru 10 zile, în care timp ofiţerul este dator a preveni pe comandantul său de starea în care se află pentru ca aceasta să hotărască.

In orice caz, întârzierile se aprobă de autoritatea care a dat concediul şi numai atunci se alocă drepturile de soldă.

ART. 52. — Soldaţii şi gradaţii în termen n'au drept la nici o soldă în permisie sau concediu.

Art. 324 din regulamentul serviciului interior.

Cap. II art. 49 din nomenclatura imprimatelor.

1) .....

BILET DE VOIE [2])

In virtutea regulamentului si a ordinului .....

..... *acordăm* [3]) .....

..... *din acest corp,*

o voie de ..... *zile, cu începere*

dela ..... *pentru a merge în*

comuna ....., *plasa* .....

districtul ....., *şi la* .....

trebue să se prezinte la corp.

1) .....

..... *Plecat la* .....

4) .....

Intors la .....

4) .....

NOTE.—1) Corpul sau serviciul.—2) Acest bilet serveşte şi pentru ofiţeri, detaşând partea ce cuprinde efectele cu cari pleacă oamenii de trupă.—3) Gradul, numele şi prenumele.—4) Gradul şi semnătura comandantului sau a şefului serviciului.

EFECTELE

cu cari oamenii de trupă au plecat în concediu

MICUL ECHIPAMENT

.....

.....

.....

.....

.....

ÎMBRĂCĂMINTEA

.....

.....

.....

.....

.....

Comandantul [1])

[1]) Campania, escadronul sau bateria

VIZA MEDICULUI

LA PLECARE [1])

LA INTORCERE [1])

[1]) Se va arăta de medicul corpului dacă omul este sănătos sau atins de vreo boală contagioasă.

b) *Spitale și infirmerii*

ART. 53. — In spitale sau în infirmerii de garnizoane, oamenii de trupă nu au drept la soldă din a doua zi după intrare până în ziua întoarcerii lor la corp inclusiv. Datele se constată prin biletele de intrare și ieșire.

Oamenii cari nu s'ar vindeca până în momentul trecerii lor în serviciul de complectare sau în descentrare, sunt ținuți în spital sau infirmerie până la deplina lor vindecare.

In garnizoanele unde nu sunt spitale sau infirmerii militare, oamenii de trupă pot intra în spitalele civile, unde vor fi tratați după învoelile făcute de autoritățile militare cu acele spitale.

Oamenii trecuți în complectare sau în alte elemente ale armatei, n'au drept a fi tratați în spitalele militare sau civile pe socoteala administrației militare, decât atunci când ei s'ar îmbolnăvi pe timpul când sunt chemați timporal în serviciul armatei.

ART. 54. — Ofițerii reangajați de diferite categorii și funcționarii civili pot fi îngrijiți în spitale, însă sunt supuși la o reținere din soldă după tarifa anexă No. 6 In spitalele civile li se va reține suma fixată prin învoială făcută de administrația militară.

Notă — Pentru reangajați tratamentul și hrana în spit. milit. este în sarcina statului, conform art. 7 din legea reang. M. O. 10 R 1913.

Ofițerii în disponibilitate fără soldă și acei aflați în rezervă și retragere pot fi tratați în spitalele militare, dacă plătesc costul tratamentului după aceleași tarife.

Tarifa anexa No. 6 se poate modifica în raport cu costul alimentelor și celorlalte cheltueli de tratare.

In timp de războiu nu se face nici o reținere în spitalele armatei de operațiuni, acoperindu-se cheltuelile din fondurile ce se pun la dispoziținea spitalelor.

Notă — Ord. circ. 41 M. O. 25 R. 1913, Pe timpul mobilizărei nu se face nici o reținere din soldele ofițerilor și reangajaților, tratați fie în spitalele armatei de operațiuni, fie în spitalele din zona interioară (partea sedentară).

Nota 1. — D. M. No. 82 din 16 Fevruarie 1911, relativă la modul de anunțare a părinților soldaților bolnavi în spitale și infirmerii. (M. O. 10 R. 1911).

Pentru a se stabili definitiv o normă asupra modului cum trebue să se anunțe părinții soldaților bolnavi în spitale și infirmerii asupra boalei copiilor lor, decidem:

Art. 1.—De câte ori se primește în un spital militar un soldat grav bolnav, spitalul va anunța telegrafic și direct pe părinți. Pentru aceasta corpurile sunt îndatorate ca, la evacuarea oricărui bolnav la spital, să noteze pe biletul de evacuare domiciliul din urmă al familiei bolnavului.

Art. 2.—Se va anunța familiei tot telegrafic și direct, când bolnavul a sucombat; aceasta imediat după moarte.

Art. 3.—Când bolnavul intrat în spitalul militar are o afecțiune care nu presintă pericol imediat, familia va fi înștiințată prin o depeșă poștală trimisă autorităților militare cea mai apropiată de domiciliul părinților.

Art. 4.—Bolnavii ușor vor fi sfătuiți, fiecare în parte, să anunțe părinții de internarea lor în spital.

Art. 5.—Pentru bolnavii evacuați la spitalele civile se vor îndeplini aceleași reguli de către medicul corpului, prezentând corespondența pentru a fi semnată și înaintată de comandantul corpului.

Art. 6.—In caz de moarte a unui bolnav la infirmeria corpului sau subită în timpul serviciului avizarea familiei se va face telegrafic, direct și imediat, de către comandantul corpului.

Art. 7.—Orice ordine anterioare, privitoare la această chestiune rămân desființate.

Nota 2. — Ordin circular No. 39/2,408 din 25 Iunie 1911, relativ la neținerea în infirmeriile de boale de ochi mai mult de cât termenul de concentrare a completașilor și rezerviștilor chemați sub arme și găsiți atinși de conjunctivită granuloasă, (M. O. 29 R. 1911).

Pentru a se stabili o măsură generală în ce privește ținerea în infirmeriile de ochi a completașilor și rezerviștilor chemați sub arme și găsiți atinși de conjuctivită granuloasă, se ordonă următoarele:

1. Nu se mai ține în infirmeriile de boale de ochi nici un completaș sau rezervist mai mult decât termenul

de concentrare, exceptându-se acei ce ar dori să rămână și care s'ar angaja să plătească hrana și întreținerea de 2 sau 3 bani pe zi.

Pentru acei cărora li se va da drumul nevindecați se va avertiza serviciul sanitar civil respectiv, conform art. 10 din regulamentul de profilaxie.

2. Oamenii chemați în gardă din anul IV pot fi reținuți pe spesele administrației militare și timpul peste concentrarea lor prevăzut pentru gardă, dacă ei ar voi, atrăgându-li-se atenția că dacă nu-și continuă tratamentul în acele infirmerii, ministerul nu răspunde pentru infirmitățile ce ar rezulta din boala ce au.

Nota 3.—Ordinul minist. No. 5524/1911 relativ la alocațiile de întreținere pentru oamenii aflați în spitale și infirmerii, prescrie că alocațiile proporționale de într. să se deducă dela corpurile în care contează oamenii cerându-se de către spitale și infirm. ochi după cum se procedează și cu hrana lor.

Nota 4.—*Interzicerea ofițerilor bolnavi ce intră în spitalele militare, de a veni însoțiți de ordonanțele, personale*, O. C. 6/15544 M. O. 6. R. 1914.

Observându-se că majoritatea ofițerilor cari fiind bolnavi și intră în căutarea spitalelor militare vin însoțiți de ordonanțele lor personale, pe motiv ca să-i îngrijească, stare de lucruri care este dăunătoare prin faptul că acele ordonanțe, fiind trimise cu diferite însărcinări în oraș și de multe ori în familiile ofițerilor pot ușor propaga boale infecto-contagioase în populația de afară, aducându-le din spital.

Pe de altă parte, aceste ordonanțe necunoscând regulele spitalicești, în loc de a fi un auxiliar al personalului sanitar inferior, este mai mult un element de dezordine, căci strică instalațiile spitalicești cu cari nu se pricep a umbla.

Pentru aceasta, ordon ca pe viitor ofițerii ce vor intra ca bolnavi în căutarea spitalelor militare, să nu-și aducă cu dânșii ordonanțe personale căci îngrijirea lor revine personalului sanitar al spitalului. De altfel această regulă se aplică de către toate spitalele și sanatoriele din țară, nepermițându-se în interiorul lor de cât bolnavii cari au nevoie de căutare.

Nota 5.—Alocaţia de hrană în campanie a militarilor trataţi în spitale „Crucei roşii" precum şi soldele personalului mobilizat şi detaşat la aceea societate, să se ordonanţeze de intend. stab. centrale sau intend. etapelor, pe baza de state nominale în dublu, în limitele tarifelor regulamentare M. O. 30 R. 1914.

In privinţa modului justificărei avanselor date consiliilor de adm-ţie al spitalelor regionale (civile) în timpul campaniei, modul aprovizionărei materialelor, justificarea cumpărăturilor, înregistrarea şi scăderea materialelor, livretele de nutriment, etc. vezi instrucţiunile detailate în M. O. 39 R. 1917.

Nota 6.—Respectarea de către corpuri a observaţiunilor medicale puse pe biletele de eşire din spital a oamenilor de trupă, comandanţii de corpuri neavând dreptul a suprima sau reduce zilele de concediu medical M.O. 14 R 1916.

Nota 7.—Relativ la ţinerea socotelelor pentru hrana procurată răniţilor şi bolnavilor prizonieri de războiu, când sunt trimişi în căutarea spitalelor noastre militare, prin state nominale întocmite lunar separat pentru fiecare armată beligerantă, este O. C. 23406 din M. O. 5 R. 1917.

Nota 8. —Relativ la primirea şi căutarea în spitalele militare a bolnavilor civili, ţinându-se socoteală separată, iar la finele lunei înaintându-se borderouri pentru rambursare dela dir. gen. a serv. sanitar civil, este O. C. 7/7133 M. O. 42 R. 1918.

Nota 9.—*D. M. No. 375 din 4 Iulie 1919, relativă la primirea şi tratarea în spitalele militare a soţiilar şi copiilor ofiţerilor şi reangajaţilor din activitate.* M. O. 38 p. oficială 1919.

Având în vedere propunerea făcută de direcţia 6 sanitară prin referatul No. 8.032/919, în conformitate cu art. 317 din regulamentul serviciului sanitar militar în timp de pace şi art. 7 din legea pentru reangajarea gradelor inferioare în armată: decid:

Se vor primi şi trata în spitalele militare, atât din vechiul regat, cât şi din ţinuturile reunite, soţiile şi copiii ofiţerilor din activitate, plătind întreţinerea, după tariful stabilit pentru ofiţeri, precum şi soţiile şi copiii reangajaţilor din activitate, al căror tratament va fi gratuit, conform art. 7 din legea pentru reangajarea gradelor inferioare în armată.

Model de bilet de intrare sau ieşire din spital

Art. 53 din regulamentul soldei.

Cap. II. art. 45 din nomenclatura imprim.
Anexa 7 (art. 139 şi 144 din reg. serv. sanitar)

No. matricol.
No. anual.

BILET DE [1] ..... SPITAL

..... [2]) născut la ..... [3]) în judeţul ..... plasa ..... comuna .....
..... fiul lui ..... şi al ..... (domiciliaţi la .....). din contig. ..... (anul ..... de
serviciu [4]), suferind de .....

..... [5]).

Intră în spital ..... [6]) la 192
Ieşe din spital ..... [7]) la 219

Semnăturile la intrare

Medicul corpului,
MEDIC .....
Comandantul, [8]) .....

Administratorul spitalului .....

Semnăturile de ieşire

Observaţiile medicului şef al Spitalului:

Medic şef al
MEDIC,
Văzut la sosire la corp [9])
MEDIC .....

NOTE: 1) Intrare sau ieşire; 2) Gradul, numele şi pronumele; 3) Data naşterei; 4) Se va arăta în ce an de serviciu activ e-te sau se va înlocui cu cuvântul rezervist, completaş, etc.; 5) Diagnosticul care la ieşire trebue să fie complect; 6) Se va enunţa spitalul sau infirmeria de ochi; 7) Se va arăta în ce condiţii iese (înapoiat, concediat, reformat, mort: 8) Semnătura comandantului companiei, escadronului sau bateriei; 9) Viza medicului corpului după ieşirea din spital.

Pe contra pagină se înscriu efectele cu cari se trimite omul la spital.

767

c) În închisoare

Art. 55. — În închisoare oamenii de trupă, pedepsiți cu sentință sau trimeși în urmărire, nu au drept la soldă, fie că închisoarea se face la corp sau în diferite închisori militare.

Oamenii pedepsiți disciplinar cu închisoare nu au drept la soldă, însă ea se alocă și se face venit la fondul de întreținere al copului.

Art. 56. — Ofițerii, reangajații și funcționarii aflați în închisoare contribuesc din reținere cu $^1/_{10}$ din soldă pe tot timpul închisoarei, spre a se acoperi cheltuelile de întreținere a închisorilor.

Nota. — Reținerile prescrise de acest articol se fac numai din soldă pr. zisă nu și din indemnit. activitate; astfel se reține în fiecare zi pentru:

Subloc	0,75 lei
Locot	0,81 „
Căpitan	1,16 „

Pentru celelalte grade, vezi tarifă No. 1 anexă la R. S. d n acest manual, la coloana solda neto pe zi.

Art. 57. — Ofițerii aflați în pozițiuni fără soldă, primesc, când s'ar afla în închisoare, alocațiile zilnice de hrană prevăzute în tarifa anexa N. 7.

Ofițerii condamnanți la pedepse, cari atrag după ele ștergerea din controalele diferitelor elemente ale armatei, nu au drept nici la soldă, nici la alcătiile fixate de tarifa precedentă, cu începere din ziua de când sentința a rămas definitivă. Însă, până la trimeterea lor în închisorile destinate, li se alocă pentru hrana tarifa fixată trupelor din garnizoană.

Ofițerii aflați în închisorile militare dacă intră în spitale, sunt supuși la regulile fixate spitalelor. Acei cari au drept la alocații de hrană sunt întreținuți de spitale în contul drepturilor ce li se cuvine după tarife.

Nota. 1. — Hrana tuturor militarilor, fără drept la soldă, deținuți în închisorile militare, se plătește dela art. hranei din buget, prin state nominale la corpurile ce au efectuat plata.

Notă. 2. — *Modul cum se alocă krana, cum se escortează și se transportă dezertorii și nesupuși*, D. M. No. 194 M. O. 13 R. 1914.

Având în vedere greutăţile ce se întâmpină de garnizoane cu hrănirea dezertorilor şi nesupuşilor cum şi cu escortarea lor până se predau corpurilor sau serviciilor cărora aparţin;

Decidem:

Dezertorii şi nesupuşi care se prind în diferite garnizoane, vor fi depuşi în închisorile militare ale acelor garnizoane, cari fac gestiune. In lipsă de asemenea închisori ei vor fi ţinuţi la închisoarea uneia din corpurile de trupă, după cum va hotărî comandantul garnizoanei.

Până când se vor trimete nesupuşii şi dezertorii la corpurile lor, hrana li se va de către închisoarea militară sau de către corpul la care sunt arestaţi, unde se pun în subzistenţă cu alocaţia de 35 bani de fiecare, după cum prevede decizia ministerială No. 458 din 1913.

Lichidarea hranei se va face pe gestiunea închisorii militare a corpului de trupă unde sunt depuşi.

Pe timpul transportului dela închisoarea garnizoanei sau a corpului de trupă, până la corpul sau serviciul căruia aparţine dezertorul sau nesupusul, se va da hrana în bani, socotită pe tariful de 35 bani, care se va da şi aloca tot de închisoarea sau corpul unde au fost arestaţi şi puşi în subzistenţă.

Pentru transport, unde este cazul, se va da foi de drum, de către închisoarea militară sau corpul de trupă, atât pentru cel arestat cât şi pentru escorta lui.

Transportul trebue să se efectueze cel mult în 48 ore.

In garnizoanele Bucureşti şi Iaşi escorta se va da de către companiile de jandarmi pedeştri după înştiinţarea făcută de către închisoarea militară respectivă.

In toate celelalte garnizoane escorta se va da de către corpurile de trupă unde au fost depuşi arestaţii.

Comandamentele de garnizoană sau de piaţă vor căuta să împartă deopotrivă această sarcină între toate corpurile de trupă din garnizoană, proporţional cu efectivul şi însărcinările ce au fiecare.

Publicarea acestei decizluni în *Monitorul Oastei* serveă drept notificare.

d) *In captivitate*

ART. 58. — Solda cuvenită ofiţerilor aflaţi în captivitate la inamic se poate ordonanţa familiei lor (soţie şi copii), însă numai după ce ofiţerul, căzut captiv, a făcut cerere şi a înconoştiinţat poziţia sa autorităţilor militare unde domiciliază familia sa.

Dela data constatării lipsei ofiţerului şi până când se va putea stabili dreptul la solda de captiivitate, se va ordonanţa familiei ofiţerului numai o soldă egală cu $^1/_2$ din pensia ce s'ar cuveni familiei. Diferenţa se ordonanţează la stabilirea poziţiei de captivitate.

Ofiţerilor cari n'ar fi putut face cunoscut poziţia lor, sau ale căror înştiinţări nu ar fi sosit la destinaţie, precum şi a celor cari nu au familie, li se ordonanţează, drepturile cuvenite după întoarcerea din captivitate. (Art. 31 din legea soldelor).

Art. 59. —Drepturile urmaşilor ofiţerilor, morţi pe câmpul de luptă, se stabilesc după legea generală de pensiuni. Dacă moartea nu se poate stabili oficial, ofiţerul este considerat ca dispărut. In acest caz se ordonanţează familiei numai o soldă egală cu $^1/_2$ din pensie, până când se stabileşte definitiv stare în care se află ofiţerul.

Art. 60. —Oamenii de trupă nu au drept la nici o soldă pe timpul captivităţii. Se exceptează reangajaţii de diferite categorii şi funcţionarii civili, ce însoţesc armata în campanie, pentru cari drepturile la soldă se stabilesc ca pentru ofiţeri.

Nota — Pentru toate aceste cestiuni vezi legea şi explicaţiunile regulamentului măsurilor excepţionale cu instrucţiunile şi relative, trecute toate în vol. II, prin care sunt modificate parte din aceste dispoziţiuni.

e) *In neactivitate*

Art. 61. — In cazurile în cari se acordă o soldă de disponibilitate, retragere, rezervă sau reformă, se specifică în decretele respective dacă poziţiunea, în caz de boală, rezultă din «cauze naturale» sau din «felul vieţii» ofiţerului, după încheierea comitetului consultativ sanitar.

Solda de rezervă, retragere și reformă se acordă până la termenul cel mai apropiat când ofițerul are drept a fi așezat la pensie (31 Martie sau 30 Septemvrie).

Ofițerii sunt datori să ceară înscrierea la pensie, producând la timp toate actele cerute de legea pensiunilor. Dacă nu fac aceasta, dreptul la soldă încetează și nu li se poate acorda sub nici un motiv. (Art. 34 din lege). (Vezi nota de mai sus).

l) Lipsuri dela serviciu sau mutări

ART. 62.—Militarii de orce grad, cari lipsesc dela corpul sau serviciul lor, fără bilet, precum și acei cari întârziază la întoarcere pierd solda pe tot timpul lipsei lor.

Această regulă se aplică și ofițerilor în disponibilitate, cari ar lipsi dela domiciliul lor, fără a înștiința garnizoana unde li se plătește solda.

Art. 63. —Oamenilor de trupă, cari lipsesc la apel, nu li se alocă solda din ziua următoare până în ziua întoarcerii.

Art. 64, — Ofițerii mutați dintr'un corp sau serviciu într'altul, trebuie să se prezinte la noul serviciu în termen de 8 zile, cel mult, dela data primirii ordinului dela corp. In acest timp ofițerul trebue sa-și predea serviciul și să se pregătească de plecare.

Peste aceste 8 zile se acordă în plus:

a) 5 zile comandanților de companii și contabililor în bani, pentru încheierea socotelilor și predarea companiei sau serviciului;

b) 10 zile contabililor în materii dela corpuri și depozite;

c) 15 zile contabililor dela depozitele centrale.

Zilele cu cari se întârzie peste aceste termene de prezentare, nu dau drept la soldă, considerându-se ca absență.

In nici un caz, pentru predarea comandei sau serviciului avut, nu se așteaptă sosirea înlocuitorului; predarea trebue să înceapă imediat la ajutoare sau alți ofițeri din corp. Dacă aceasta nu se poate, se raportează autorităților competinte, cari hotărăsc.

Ordin circular No. 9 din 9 Fevruarie 1912, relativ la îndatorirea comandanților de corpuri și șefii de servicii de a face cunoscut ofițerilor și personalului civil diferite mișcări publicate în „Monitorul Oastei" partea oficială

(M. O. 7 R. 1912)

Prin decizia ministerială No. 582 din 18 Decemvrie 1909 s'a hotărît ca *Monitorul Oastei*, partea regulamentară, să se distribue gratuit tuturor ofițerilor, iar partea oficială numai pentru comandanți, cancelarii și biblioteci.

Decizia ministerială No. 15 din 19 Ianuarie 1912 stabilește că pe viitor nu se vor mai face comunicări—decât la cazuri excepționale și grabnice—pentru înaintările, mutările și numirile la diferite comandamente și funcțiuni ale ofițerilor și personalului civil al armatei, rămânând ca pentru cazurile ordinare ofițerii și funcționarii să ia cunoștință direct din *Monitor*.

Cum, însă, mutările nu se publică decât prin *Monitorul Oastei*, partea oficială, care se tipărește și se distribue numai autorităților, rezultă că ele trebuesc comunicate celor interesați direct de corpuri sau servicii.

Pentru aceasta comandanții de corpuri și șefii de servicii sunt datori a face comunicările chiar în ziua primirii *Monitorului Oastei* în care s'a publicat acele mișcări, cunoscând că pentru orice întârziere în comunicări care ar da naștere la cereri de despăgubire (după prevederile art. 30 din regulamentul soldei) rămân dânșii răspunzători.

Ordin circular No. 45|2.026 din 26 Mai 1912, relativ la încunoștiințarea pentru diferitele mișcări în personalul armatei

(M. O. 15 R. 1912)

Deși prin D. M. No. 15 din 19 Ianuarie 1912 se stabilește că ordinul de încunoștiințare pentru diferitele mișcări în personalul armatei începe a decurge din ziua primirii *Monitorului Oastei* la corpul sau serviciul respectiv, afară bine înțeles dacă încunoștiințarea nu va fi venită pe cale de ordin special al ministerului, totuși s'a constatat multe întârzieri întru executarea acestor dispoziții categorice.

Pe lângă aceasta s'a observat că formele de mutare se trimit cu mari întârzieri dela vechiul la noul corp sau serviciu ceeace provoacă repetate interveniri și zadarnice corespondențe

Pentru a se împiedica pe viitor asemenea întârzieri, comamentele sunt rugate a atrage din nou atenția corpurilor și serviciilor că cei în drept să se conforme cu strictețe prescripțiunilor sas menționatei deciziei ministeriale, neadmințându-se decât termenul prevăzut de art. 61 din regulamentul legii asupra soldei

în armată. În acelaș timp se va observa să odată cu trimeterea formelor de mutare să se comunice noilor corpuri sau servicii dacă ofițerii mutați sunt prezenți la serviciu sau detașați pe la diferite școale, stagiuri, etc., adică absenți dela serviciu.

ART. 65. — Oamenii de trupă mutați trebue să se prezinte la noul corp în ziua mutării, care se face pe ziua de 1 sau 16 ale fiecărei luni. Întârzierile nu dau drept la soldă.

Reangajaților și funcționarilor căsătoriți se acordă 8 zile pentru a-și preda serviciul, după care trebue să se prezinte la corpul lor.

Dispozițiunile prevăzute pentru ofițeri în cazul de întârziere, se aplică și funcționarilor civili și reangajaților.

CAPITOLUL V

Reținere din soldă

Articolele 39 la 42 din lege

ART. 66. — Solda ofițerilor reangajaților și funcționarilor civili care figurează în bugetul armatei cu solde sau diurne, este supusă la următoarele reținere în folosul Casei generale de pensiuni.

a) 10 % din solda lunară a ofițerilor și funcționarilor civili.

10 % din solda reangajaților plătiți cu mai mult de 100 lei soldă lunară (fără alocația de hrană).

5 % din solda reangajaților plătiți cu mai puțin de 100 lei lunar (fără alocația de hrană).

5 % din solda oamenilor de serviciu (odăiași, ușieri, portari), plătiți cu mai puțin de 100 lei lunar;

b) Sporul de soldă pe prima lună a acelor înaintați în grad;

c) ¼ din solda, pe primele două luni, dela sublocotenenți sau asimilați înaintați în acest grad, precum și dela funcționarii civili noui numiți într'o funcțiune;

d) Amenzile disciplinare aplicate funcționarilor civili plătiți din buget.

Soldele funcționarilor civili cari nu trec de 50 lei lunar, precum și accesoriile de soldă ale ofițerilor, nu sunt supuse la reținerile arătate mai sus.

Ofiţerilor de rezervă sau retragere, chemaţi timporal în serviciul armatei, li se va face reţinerea de 10% iar dacă rămân definitiv în armată li se reţine şi 1/4 în cele 2 luni următoare.

Nota. 1. — Relativ la reţineri vezi art. 50 din legea generală de pensiuni şi art. 6 şi următorii din regulam. acelei legi, ambele publicate în M. O. 9. R. 1913, şi în Vol. II.

Nota. 2. — Vezi instrucţiunile publicate în M. O. 25 R. 1910 relative la aplicarea legei pensiunilor gradelor inferioare în armată prin care se explică următoarele:

a) Reţinerile din solde reangajaţilor şi taxele de amânare care se făceau pe seama cassei dotaţiunei oastei să se facă către cassa generală de pensiuni, unde s'a trecut dela 1 Aprilie 1910 pensiunile grad. inf.

b) Reţinerile cari se fac reangajaţilor pentru cassa generală de pensiuni. In această privinţă este şi ord. cir 75 M. O. 54. R. 1910 care explică a se face reţineri de 5% din soldele reangajaţilor mai mici chiar de 50 lei lunar, pentru a avea apoi drept la pensiune.

c) Situaţiunea ce urmează a se înainta ministerului trimestrial pentru soldele rămase din vacanţile reangajaţilor şi subof. adm-ţie care revarsă cassei generale de pensiuni.

d) Actele ce urmează a produce reangajaţi pentru înscrierea la pensie.

Vezi şi dispoziţiunea din legea pensiilor reangajaţi. M. O. 9 R. 1913.

Nota. 3. — Soldelor plotonierilor absolvenţi ai şcoalelor militare şi internatul mdico-militar, până la înaintarea lor la gradul de sublocot. sunt supuse la reţineri conform art. 50 legea pensiilor pentru a se socoti la pensiune timpul servit ca plutonier (Instr. buget 1913/914).

Nota. 4. — Relativ la reţineri pe timpul campaniei, vezi adnotaţiunile dela art. 42 din legea soldelor.

Pentru ofiţerii şi gradele inferioare de rezervă pe timpul concentrărei şi mobilizărei, vezi adnotaţiunile dela art. 41 din legea soldelor precum şi legea cu regulamentul măsurilor excepţionale la Vol. II.

Nota. 5. — Relativ la reţinerile pentru pensii la funcţionarii eclesiastici plătiţi din buget, sunt supuse la reţinerea de 10% cele mai mari cu 50 lei: afară de cei plătiţi din fondurile globale M. O. 14 R. 1915.

ART. 67. — Pentru Casa dotaţiei oastei se fac următoarele reţineri (art. 14 din legea pensiunii meseriaşilor);

a) 10% din salariul meşeştrilor şi meseriaşilor civili neprevăzuţi în buget la personal, cari sunt plătiţi lunar din fondurile serviciilor sau stabilimentelor respective şi

sunt specificaţi anume în art. 1 din legea pensiunilor şi meseriaşilor civili din serviciul armatei.

b) 2 % din salariul meseriaşilor civili plătiţi cu ora cu, ziua cu săptămâna, sau cu bucata de către: arsenalul de construcţii, arsenalul marinii, pirotehnia şi pulberăriea armatei.

c) Amenzile ce s'ar aplica meseriaşilor civili în general.

Aceste reţineri se varsă la administraţia financiară locală, cu menţiune: "Venit al Casei dotaţiei oastei, fondul meseriaşilor".

Recipisele obţinute ve vor înainta Casei dotaţiei oastei, cu stat nominal în 2 exemplare pentru cei dela alin. *a* şi *c* şi cu stat numeric pentru acei dela alineatul *b*.

Ordin circular No. 60 din 22 Septemvrie 1910 relativ la reţineri din soldele meseriaşilor civili din serviciul armatei pentru pensiuni

(M. O. 41 R. 1910)

Ministerul finanţelor, cu adresa No. 72.339 din 5 Septemvrie a. c., face cunoscut că de către unele corpuri de trupă şi servicii i se înaintează recipise sub cari s'au vărsat pe seama casei generale de pensiuni reţineri făcute dela diferiţi meseriaşi plătiţi din fonduri de materiale (globale) cum sunt, de exemplu, maeştrii potcovari, cari, nefiind prevăzuţi în creditul bugetar pentru plata personalului sunt plătiţi din alocaţia bugetară pentru potcovit.

Prin menţionata adresă ministerul finanţelor cere să nu i se mai înainteze astfel de reţineri, ele nepuţând profita la pensiune celor din ale căror salarii s'au efectuat.

In această privinţă se atrage atenţiunea corpurilor şi serviciilor asupra art. 50 lit. *b* alin. II din legea generală de pensiuni care prevede că nu se vor face reţineri, în folosul casei generale de pensiuni din salariile funcţionarilor plătiţi din fonduri de materiale, aceştia nepuţând beneficia de dreptul la pensiune din fondurile acelei case. Pentru casa generală de pensiuni nu se fac reţineri decât dela funcţionarii şi meseriaşii ale căror solde sunt prevăzute în buget la articolele speciale pentru plata personalului.

Reţinerile din soldele maeştrilor potcovari, curelari şi alţi asemenea, ale căror solde nu sunt prevăzute în buget *se varsă pe seama Casei dotaţiunei oastei* conform regulelor stabilite prin legea pensiunilor şi ajutoarele meseriaşilor civili din serviciul armatei şi regulamentul acestei legi, şi numai întrucât aceşti me-

seriaşi sunt cuprinşi în enumeraţia dela art. 1 al acelei legi aşa după cum s'a explicat şi prin paragraful 3 din instrucţiile ministeriale publicate în *Monitorul Oastei*, partea oficială No. 17 din 21 Aprilie 1909, pag 233.

Nota.—In privinţa vărsărei reţinerilor, vezi explicaţiunile date prin O. C No. 10 M. O. 9 of. 1914 şi ord. cir. No. 15 M. O. 16 of. 1914.

Reţineri 3% pentru tezaur

Ordinul circular No. 3 M. O. 12 din 1907 p. 121.

„Prin legea din 13 Ianuarie 1907, publicată în Monitorul Oficial No. 231 din 16 Ianuarie, reducânduse la 3% taxa de 5% asupra retribuţiunilor şi scutinduse de această taxă retribuţiunile până la 200 lei lunar, cu începere dela 1 Aprilie 1917.

„In consecinţă şi conform adresei Minist. finanţe No. 137960 din 1907, corpurile şi serviciile armatei vor face reţinerile, cu începere dela data arătată în conformitate cu zisa lege.

Imputaţii pentru pagubele aduse Statului; constatări reţineri, deciziunea ministerului, apel la Inalta Curte de conturi

ART. 68. — Constatările prescrise de lege, pentru a stabili pagubele aduse Statului şi a ordona în urmă reţinerile din solda ofiţerilor sau funcţionarilor găsiţi vinovaţi, se fac în chipul următor: art. 39 din legea soldei alin. a).

Corpurile şi serviciile la cari s'a produs asemenea pagube fac primele cercetări si dispun provizoriu facerea reţinerilor din solda ofiţerului sau funcţionarului găsit vinovat. Actele, împreună cu întâmpinările vinovaţilor se trimet comandamentului în 3 zile dela constatare.

Comandamentul primind dosarul actelor, dispune o nouă cercetare prin un delegat al său, care dacă nu se poate lămuri din acte, se poate duce şi cerceta la faţa locului.

Rezultatul acestei cercetări este consemnat într'un proces-verbal, prin care se stabilesc respunderile, pe bază de legi şi regulamente; concluziunile trebuie să fie precise. Acest proces-verbal împreună cu toate actele se supune generalului comandant al diviziei, care hotărăşte.

Dacă se aprobă constatarea delegatului se dă ordin de urmare; în caz contrariu se dispune o altă cercetare asupra punctelor găsite nelămurite.

Ofiţerul sau funcţionarul supus la reţinere este în conoştiinţat de aceasta, i se cere o dovadă scrisă că a luat conoştiinţă. Această dovadă se alătură la dosarul cauzei. Dacă cel găsit vinovat nu este mulţumit de hotărârea luată, face o reclamaţie scrisă în termen de 10 zile dela data înconoştiinţării de mai sus. Comandamentul înaintează această reclamaţiune ministerului de război, cu întregul dosar al cauzei.

Ministerul de război, judecând după actele sosite sau după noui cercetări făcute prin delegaţii săi, dă o decizie motivată, care se înaintează celor interesaţi în cauză sub luare de dovadă.

In termen de 2 luni dela comunicarea deciziunii, cel nemulţumit poate apel la Inalta Curte de Conturi.

Reţinerile din soldă, regulat făcute dela prima stabilire a pagubei aduse Statului, până la rămânerea definitivă a imputaţiei, se consemnează la Casa de depuneri, la dispoziţia corpului sau serviciului.

Când imputaţia rămâne definitivă, pentru că vinovatul nu a făcut apel în termenul prescris, sau apelul i-a fost respins, reţinerile se varsă definitiv la tezaur, sau la fondul special care a fost păgubit.

Constatarea administrativă şi facerea reţinerilor pentru despăgubirea Statului nu împiedică mersul legal al justiţiei, care, dacă este cazul, poate trimite pe vinovat în judecata consiliului de război sau a instanţei competente pentru funcţionarii civili.

Aliniatul adăogat la finele art. 68 prin I. D. No. 3407 din 8 August 1919 publicat în M. O. 38 p. of. din 1919.

„In timp de război, termenul de 10 zile pentru a reclama în contra ordinului de imputaţie dat de comandament, se măreşte la 30 zile, iar termenul de 2 luni pentru apel la înalta curte de conturi, în contra deciziei ministerului de război, va curge dela trecerea armatei pe picior de pace".

Imputații din solda gradelor inferioare

ART. 69.—Solda gradelor inferioare nereangajate, neputându-se reține sau popri, pentru pierderi sau risipiri de efecte, ei se supun judecății sau se pedepsesc disciplinar. Li se va imputa valoarea, dacă vor avea mijloace proprii. (Vezi notele de sub art. 127 R. A. acest manual).

Rețineri din solda ofițerilor pentru echipament, cal, etc.

ART. 70.— Reținerile pentru echipament, cal și orice alt material creditat ofițerului, se face conform celor stabilite prin deciziile sau instrucțiunile ministeriale relative la acordarea acestor credite (art. 39 din legea soldei, al. *b*).

Aceste reținerî sunt independente de cele dela aliniatul *a* din lege, cu restricția următoare:

Creditele acordate pentru aceste nevoi trebuie să fie aprobate condițional, astfel ca un ofițer, care ar avea și reținerî de categoria **a**, să nu plătească mai mult decât jumătate din soldă fără accesorii, pentru ambele categorii de reținerî. In acest caz, reținerea de $^1/_2$ se împarte astfel: $^1/_4$ din solda pentru categoria **a** și $^1/_4$ din solda pentru categoria **b**.

Comandanții de corpuri și capii de servicii cari aprobă cererile ofițerilor pentru echipament, cal, lemne, etc, au îndatorire a refuza orice cereri, care ar întrece reținerile fixate mai sus.

ART. 71. —Pentru achitarea creditelor făcute asupra soldei de către Casa de economie, credit și ajutor a ofițerilor, reținerile se fac în conformitate cu legea și regulamentul acelei Case, independente de oricari altele, (art. 8 și 21 din legea Casei de credit).

Capii de corpuri și serviciuri nu vor aproba și înainta acelei cereri de credit, cari ar mări reținerile peste jumătatea soldei.

In adresele cu cari se înaintează cererile de credit la Casa de credit, trebui a se arăta datoriile ce are ofițerul și reținerile lunare ce i se fac pentru achitarea lor. Casa de credit are datoria a refuza creditul sau a-l

reduce, astfel că reținerea lunară adunată cu celelalte să nu depășească indemnitatea soldei

Nota 1. — In timp de război nu se face nici o reținere, afară de impozitul de 3%. Vezi detalii în legea măsurilor excepționale, la art. 50 din legea soldelor și art. 42 cu adnotațiunile respective din aceiași lege.

Nota. 2 — Relativ la procedura de urmat cu reținerile din solda funcționarilor civili *concentrați* mai mult de 30 zile, vezi M. O. 11 R. 1915; se fac rețineri după tabelul ce autoritățile respective sunt obligate a înainta corpului unde este concentrat funcționarul.

Nota. 3 — *D. M. No. 74 din 5 Martie 1910 relativă la dispoziția de a nu se mai impune ofițerilor cheltueli de reviste, ziare, cărți, teatre, banchete și altele.*

(M. O. 10 p. r. 1910)

Având în vedere cumpătarea, economia și modestia ce trebuie să domnească în viața ofițerilor, când mai ales traiul a ajuns atât de scump în raport cu solda; decid:

Este cu desăvârșire oprit capilor ierarhici de a recomanda sau ordona și reține din solda ofițerilor orice cheltuială pentru ziare, reviste, cărți, teatre, concerte, cotizațiuni, etc.

Este de asemenea oprit corpurilor și ofițerilor de a oferi mese, banchete, obiecte de artă și orice altă manifestare, oricât de justificată ar fi ea și ori pentru cine ar fi, fără o aprobare prealabilă a ministerului de război, afară de membrii Familiei regale.

Cesiuni, datorii particulare

ART. 72. — Solda și accesoriile ofițerilor, funcționarilor civili și reangajaților, nu se poate ceda de bună voie, nici în total, nici în parte. Este oprit a se lua angajamente de plată pe socoteala soldei (art. 40 din lege).

Orice datorie trebuie să se plătească personal. Acel care se lasă să fie urmărit judecătorește se expune la măsuri disciplinare, care se vor aplica cu regurozitate.

Casierii și în genere orice plătitori sunt opriți a garanta plata vreunei datorii prin reținere de soldă.

Nota. 1 — *D. M. No. 220 din 10 Iunie a. c. relativă la reţineri din solda ofiţerilor pentru datorii particulare*

(M. O. 14 R. 1909)

Noi, ministru ad-interim la departamentul de războiu;

Având în vedere că, după dispoziţiunile art. 110 din legea contabilităţi publice, nu se poată ţine în seamă o poprire care nu ar fi făcută prin justiţie sau conform legii de urmărire;

Având în vedere că cercetarea reclamaţiunilor băneşti intră numai în competinţă instanţelor judecătoreşti iar nu a autorităţilor militare;

Având în vedere că dispoziţiunile art. 124 din regulamentul soldei sunt abrogate prin art. 110 şi 253 din legea contabilităţii publice; decid:

1. Nu se va da nici un curs reclamaţiunilor pentru datorii băneşti adresate autorităţilor militare; iar actele ce vor fi anexate *(în original)* pe lângă petiţiune se vor restitui personal petiţionarului sau prin poliţie, sub luare de dovadă.

In privinţa neachitării la termen a datoriilor contractate de militari şi a consecinţelor morale şi disciplinare la cari se expun în caz de popriri judecătoreşti, comandamentele, trupele şi serviciile au primit ordinul ministerului confidenţial No. 4. 071 din 10 Iunie a. c.;

2. Nu este permis comandanţilor de corpuri, şefilor de servicii sau casierilor a garanta plata sau efectuarea reţinerilor din soldă pentru orice fel de comandă făcută de ofiţeri către furnizorii lor particulari şi nici pentru altă datorie. Orice garantare făcuta în baza funcţiunii îi va privi personal.

Popriri judecătoreşti

ART. 73.—Pentru popriri judecătoreşti, nu se pot face reţineri din soldă, decât pe partea disponibilă $^1/_3$ fără accesorii, adică partea care nu e reţinută pentru datoriile stipulate la art. 39, al. *a* din lege.

Dacă sunt popriri judecătoreşti făcute pentru pensiune alimentară la soţie, copii, părinţi, sau pentru restituire de dotă, se va reţine numai partea disponibilă până la jumătatea soldei fără accesorii.

Îndată ce se primește un ordin al ministerului pentru o poprire judecătorească, corpul sau serviciul va înainta un tabel de sumele datorite și de reținerile lunare ce se mai fac ofițerului, reangajatului sau funcționarului în cauză, afară de Casa de credit; ministerul va hotărî ce rămâne disponibil de reținut, făcând cunoscut aceasta instanței care a efectuat poprirea.

Ofițerul, reangajatul sau funcționarul, trebuie să-și facă toate obiecțiunile către instanța judecătorească respectivă.

Nici obiecțiune nu se poate adresa autorităților militare la asemenea popriri, iar reținerea nu se poate amâna sau suspenda decât cu autorizarea justiției.

Sumele reținute pentru popriri judecătoresti se vor consemna lunar la Casa de depuneri, prin administrația financiară din județ, iar recipisele se vor păstra până ce ministerul va da destinațiunea.

Nota 1. — *Ordin circular No. 60 din 26 Iunie 1912 relativ la modul cum trebue să se procedeze în cazurile în cari chemările în judecată, popririle notificările de cesiuni și alte asemenea acte de procedură sunt îndreptate direct la corpurile de trupă și serviciile armatei.*

(M. O. 19 R. 1912)

Constatându-se că instrucțiunile date de minister în anii 1900, 1902 și 1904 în privința modului cum trebuie să se procedeze atunci când chemările în judecată, popririle, notificările de cesiuni și alte asemenea acte de procedură sunt îndatorate direct la corpurile de trupă și serviciile armatei — nu mai sunt observate cu stricteță de unele corpuri, și servicii, de sigur din cauza vechimii lor, dându-se loc la conflicte cu agenții porțăreilor și chiar la pagube materiale pentru Stat — ministerul reamintește acele instrucțiuni și le complectează cu următoarele dispoziții:

a) *Chemările în judecată*

Pentru motivele arătate în instrucțiunile anterioare [1]), chemările în judecată de către cei interesați a corpurilor și serviciilor armatei nu sunt legalmente valabile decât atunci când în judecată a fost chemat ministerul de război, iar nu vreun corp sau serviciu.

1) Ordinul circular No. 3 din 1900, publicat în „Monitorul Oastei" pe acel an, partea oficială No. 11 (pag. 101), și ordinul circular No. 2 din 1904, publicat în „Monitorul Oastei" pe acel an, partea regiementară No. 6 (pag. 25).

Prin urmare, dacă întâmplător o chemare în judecată sau citaţiune este îndreptată direct la un corp de trupă sau serviciu, ea va fi primită şi înregistrată ca oricare altă corespondenţă şi va fi înaintată de îndată direct ministerului, însoţită de un memoriu, în care, în mod amănunţit, trebue descrisă afacerea ce formează obiectul chemării în judecată.

La acel memoriu se vor anexa în original sau în copii certificate pentru exactitate, contractele, caietele de sarcine şi oricare alt act referitor la acea afacere.

Ministerul va da la timp instrucţiuni de modul cum trebue să se procedeze.

Dacă termenul de înfăţişare va fi prea scurt şi corpul sau serviciul nu va fi primit încă dela minister instrucţiunile necesare, în acest caz, şeful de corp sau serviciu, sau un ofiţer delegat de dânsul, cu ordin scris, se va înfăţişa la judecată, şi înainte de a se intra în cercetarea fondului pricinii va cere instanţei de judecată să anuleze citaţiunea şi să respingă acţiunea ca rău îndreptată, deoarece art. 21 din legea dela 28 Martie 1872, asupra administrării domeniilor Statului, prevede că orice chemare în judecată trebue adresată în persoana ministrului.

Rezultatul înfăţişării se va raporta imdediat ministerului.

În ce priveşte chemările în judecată pe cari un corp sau serviciu ar avea de făcut, asemenea chemări nu se pot face decât de minister şi numai în urma avizului ce, conform legii, trebue cerut consiliului de advocaţi ai Statului.

În astfel de împrejurări, corpul sau serviciul respectiv va înainta cererea sa, pe cale ierarhică, ministerului, însoţită de un memoriu deslușit asupra afacerii şi de toate actele pe cari ministerul trebue să-şi sprijine acţiunea sa.

Tot astfel se va proceda şi în cazurile când diferite persoane ar urma să fie date în judecata instanţelor civile corecţionale pentru contravenţiuni la legea de recrutare, legea rechiziţiilor şi altele asemenea.

Se exceptează cazurile prevăzute la art. 41 din legea de recrutare şi art. 81 din regulamentul acelei legi, cari prevede că constatarea etăţii tinerilor înscrişi de către instanţele judecătoreşti se va face contradictorii cu preşedintele consiliului de revizie, iar cu ministerul de războiu numai după închiderea operaţiunilor consiliului de revizie.

Se exceptează asemenea trimiterile în judecată pentru delicte silvice săvârşite pe domeniul ministerului de războiu în cari cazuri, conform codului silvic (art. 85), acţiunea se poate intenta şi susţine de către agenţii silvici superiori.

b) *Propririle şi notificările de cesiuni de creanţe* [1]).

In această privinţă, art. 110 din legea asupra contabilităţei publice prevede că „orice ce cereri de propriri sau dispoziţiuni asupra sumelor cuvenite a se plăti de către stat, orice semnificaţiune despre cesiunea sau transfertul unor asemenea sume la o a treia persoană, şi orice alte notificaţiuni care ar avea de obiect a opri plata lor, *trebuesc, sub pedeapsă de nulitate, să fie adresate ministerului pe care îl priveşte plata*, iar în caz de urgenţă, se pot adresa şi agentului tezaurului însărcinat a efectua plata" [2]).

In consecinţă, dacă cei interesaţi, necunoscând sau nesocotind dispoziţiunile legii vor îndrepta asemenea poprîri sau notificări de cesiuni direct la un corp de trupă sau serviciu, ele vor fi primite şi înregistrate ca ori care altă corespondenţă şi se vor viza prin următoarele cuvinte:

„Văzut la regimentul . . . . . astăzi . . . . . (data înregistrării)".

Va fi semnată de şeful corpului sau serviciului, sau de înlocuitorul său.

Unul din exemplarele procesului-verbal de poprire sau al notificării cesiunii, astfel vizat, se va înapoia agentului de portărei sau comisarului de urmărire dela care s'a primit; iar celălalt exemplar vizat, se va înainta ministerului, cu un deosebit raport, în care se va arăta popririle anterioare şi oricare altă sarcină ce ar exista asupra sumei poprite sau cedate, precum şi drepturile pe cari corpul sau serviciul are de exercitat asupra acelor sume.

Dacă propirea este făcută pe solda unui ofiţer sau altui funcţionar al Statului, se va înainta ministerului şi tabelul de datorii şi reţineri prevăzute la art. 78, alin. III, din regulamentul legii soldei în armată.

In toate cazurile poprile şi cesiunile producând efect din ziua notificării lor, sumele poprite sau cedate vor fi reţinute şi păstrate în cassa corpului, până ce ministerul va da cuvenitele instrucţiuni de modul cum trebue să se procedeze pentru fiecare caz în parte.

Orice abateri dela instrucţiunile stabilite prin ordinul de faţă, va atrage răspunderea disciplinară şi pecuniară a celui vinovat.

Notă. 2. — Ordinul Ministerului de Război No. 32987/915.

S'a semnalat ministerului, că de către unele comandamente s'au luat măsuri ca sechestrile fiscale pentru urmărirea şi încasarea veniturilor statului dela militari, să nu se mai execute până ce autorităţile fiscale nu vor înştiinţa autoritatea militară spre aşi

1) Acele instrucţiuni au mai fost date prin ordinul circular No. 3 din 1902, publicat în „Monitorul Oastei" pe acel an, No. 3 pag. 7))

2 Asupra acestor dispoziţiuni ale legii contabilităţii publice, ministerul justiţiei, cu ordinul circular No. 14.432 din 29 Septemvrie 1903, a atras atenţiunea tribunalelor, judecătoriile de ocoale şi corpurilor de portărei cerându-le respectarea lor.

trimite delegatul său pentru a asista pe acela a fiscului la înfiinţarea sechestrului.

Această procedare fiind bazată pe o greşită îndreptare a textelor de legi, regulamente şi constituţiune şi o încălcare a atribuţiunilor ministerului de finanţe şi agenţilor săi, fixată prin legi, vă rugăm a dispune să nu se mai repete în viitor, iar dacă s'a luat vre-o măsură în sensul semnalat de ministerul finanţelor se se revoace de urgenţă.

CAPITOLUL VI

Dispoziţiuni generale şi transitorii

Articolele 43 la 50 din lege

ART. 74. — Nici o soldă sau îndemnitate, alocaţie sau primă de orice natură şi sub orice titlu, fie în ţară, fie înstrăinătate, nu se poate cere şi nu se poate aproba, decât dacă este prevăzută în legea soldei, în regulamentul de faţă şi în buget. De asemenea nu se poate spori în nici un caz sumele prevăzute în lege şi regulament.

Orice cheltuială în afară de aceasta nu se poate justifica.

Pentru orice cheltuială de orice natură, se va proceda conform deciziei ministeriale No. 274 din 30 Iulie 1910, întocmindu-se prealabil o *foaie de cheltuială*, însoţită sau nu de un deviz amănunţit, după natura cheltuelii.

(Vezi notele de sub art. 9 din R. A. acest manual).

ART. 75. — Sporurile de soldă şi îndemnităţile diverse se vor aplica după tarifele anexe la acest regulament, cu începere dela 1 Aprilie 1910, şi numai în marginile alocaţiunilor prevăzute în buget.

ART. 76. — Instrucţiunile anexe regulamentului, relative la modul de efectuare şi lichidare al alocaţiilor, se vor aplica tot dela 1 Aprilie 1910. Aceste instrucţiuni pot fi modificate de minister

Art. 77. — Ofiţeri aflaţi în diferite poziţiuni, cu drepturi de alocaţii la 31 Martie 1910, rămân sub regimul legilor sub cari au fost trecuţi în acele poziţiuni.

Soldele pentru poziţiuni diverse, în afară de activitate, prevăzute de regulament, vor fi acordate numai ofiţerilor cari îşi schimbă poziţia dela 1 Aprilie 1910.

CAPITOLUL VII

Ordonanțări și plăți

Art. 78. — Solda ofițerilor, reangajați și funcționarilor civili, se ordonanțează astfel:

a) Prin mandate colective:

Ofițerilor din corpurile de trupă.

Ofițerilor fără trupă, când sunt mai mulți de cinci la același serviciu sau stabiliment;

b) Prin mandate individuale:

Ofițerilor mai puțin de 5 la același corp sau serviciu;

Ofițerilor din disponibilitate, rezervă sau retragere și reformă.

La 10 ale fiecărei luni se întocmesc state nominale triple, cari se înaintează ordonatorilor; după ce ele se verifică, se emit mandate de plată.

Dacă, după primirea soldei, oficerii își schimbă poziția, astfel că li se modifică drepturile la alocații, diferențele în mai mult sau în mai puțin, se adaugă sau se scad din statul pe luna viitoare. (Vezi notele de sub art. 94 de mai jos).

Art. 79. — La corpurile de trupă, servicii și stabilimente, tot în statul de solde al ofițerilor se adaugă la urmă:

a) Solda funcționarilor civili;

b) Solda reangajaților de diferite categorii;

c) Solda maeștrilor;

d) Orice personal plătit cu solde fixe, care este prevăzut în buget la același articol.

Nota — În această categorie intră solda ofițerilor profesori, funcționari civili, maeștri, reangajați, precum și solda ofițerilor în poziții diverse (disp. rez. reformă, fiind toți aceștia prevăzuți la același art. bug. Instr. apl. buget. 1913/914).

Certificate de încetare de plată

Art. 80. — Ofițerii mutați se plătesc de vechiul corp până la sfârșitul lunii în care a avut loc mutarea.

Un certificat de încetare de plată se trimite noului corp, alăturându-se la el toate actele relative la datorii

şi reţineri, cari se înscriu în registrul de datorii al noului corp. Pentru ofiţerii mutaţi în poziţiune de absentă, certificatul arată data până la care au fost plătiţi, iar alocaţiile după drepturile cuvenite se fac la noul corp.

Aconturi din soldă

Art. 81. — Se pot face credite asupra soldei ofiţerilor şi funcţionarilor civili, însă numai de către Casa de economie credit şi ajutor a ofiţerilor, conform condiţiunilor fixate prin legea şi regulamentul acelei Case şi celor prescrise la art. 70 din acest regulament.

Asemenea se pot da aconturi din soldă, însă numai de comandanţii de divizii, pe temeiul rapoartelor directe ale capilor de corpuri sau servicii şi numai în condiţiunile următoare: (Vezi nota de mai jos).

1. Corpul sau serviciul să dispună de sumele trebuincioase, fără a amâna alte cheltueli ce trebuesc făcute;

2. Să existe o nevoie absolută, reclamată de o împrejurare neprevăzută şi confirmată de capul corpului;

3. Acontul să nu fie mai mare decât ceeace s'ar cuveni să primească ofiţerul la plata soldei, scăzându-se toate reţinerile ce trebuesc făcute;

4. Să se dea aconturile în bani în mâna ofiţerului, iar nu în plăţi pentru popote, lemne, abonamente, bilete de reprezentaţii, etc. (afară de Crucea roşie), cari sunt oprite cu desăvârşire. Casierii nu vor înscrie în registru de datorii al ofiţerului şi nu vor ţine la portofoliu decât sumele reţinute pentru datoriile legale şi regulamentare

5. Să nu se aprobe aconturi decât din solda lunii în care sunt cerute şi niciodată din solda lunii următoare.

Plata soldei nu se poate face decât la 25 ale fiecărei luni, afară de lunile în cari cad sărbătorile Paştelui şi ale Crăciunului, când se poate face la 20.

Plata soldei se va face de către casier şi ajutorul corpului în persoană.

Este oprit corpurilor şi ofiţerilor de a oferi mese, banchete, obiecte de artă şi orice altă manifestare, oricât pe justificată ar fi ea, în contul ofiţerului sau Statului, fără o aprobare prealabilă a ministerului de războiu.

Nota 1. — Ordinul ministerului No. 36.616 din 28 Ianuarie 1911, relativ la aprobarea aconturilor din soldă.

Pentru a înlătura împovărarea de lucrări la comandamente, corespondenţă de prisos şi alte neajunsuri ce decurg din faptul că prin art. 81 din regulamentul legei soldelor s'a prevăzut că aconturile din soldă se aprobă de către comandanţii de divizii —am onoare a vă face cunoscut că ministerul înţelege acea dispoziţie din regulament în sensul că d-voastră, domnule general, puteţi delega acest drept comandanţilor de corpuri, dacă credeţi că este bine şi necesar să o faceţi, restrângându-l bine înţeles acelora care ar abuza de el.

Nota 2 — Ordin circular No. 60 din 15 Decemvrie 1911, relativ la reţinerile ce se fac din soldă cu ocazia sărbătorilor Crăciunului şi Paştelui. (M. O. 51 R. 1911).

Ministerul, în dorinţa ce are să vină în ajutorul ofiţerilor, a căror soldă lunară este supusă la numeroase reţineri, hotărăşte următoarele :

Cu ocazia sărbătorilor Crăciunului şi Paştelui reţinerile din solda lunilor în cari cad aceste sărbători se vor limita astfel :

a) Pentru cotizaţiunile datorite Cercurilor militare ;

b) Pentru datoriile înscrise la releveu pe bază de popriri judecătoreşti înfiinţate prin minister conform legei ;

c) Pentru depunerile permanente la Casa de economii, credit şi ajutor a ofiţerilor, şi

d) Pentru rambursarea avansurilor primite în contul soldei dela Casa de credit, a împrumuturilor pentru cai făcute la acea Casă, precum şi a împrumuturilor asigurătoare făcute prin aceeaş Casă.

In ceeace priveşte reţinerile dela lit. *d*, ministerul autoriză pe capii de corpuri şi servicii să ramburseze Casa de credit din fondurile lor pentru acei ofiţeri pe cari dânşii îi cunosc că sunt împovăraţi de familie grea şi nu au alte resurse de cât solda.

Aceste sume se înscriu la portofoliu şi se rambursează de corpuri sau servicii din solda ofiţerilor prin rate lunare repartizate la celelalte 10 luni ale anului în cari reţinerile nu sunt suspendate.

Pentru ca atelierele de haine ofiţereşti să se poată rambursa de reţinerile pe aceste două luni, se vor spori proporţional ratele datoriilor aşa încât rambursarea totală să se facă conform deciziunii ministeriale No. 37 din 29 Ianuarie 1910 anual în 10 rate.

Nota 3 — *D. M. No. 514 din 30 Octomvrie 1919, privitoare la drepturile de soldă şi indemnităţi cuvenite ofiţerilor şi elevilor trimişi în Franţa pentru studii şi stagiu*)*

M. O. 20 R. 1919)

Având în vedere că prin înaltul decret cu No. 4.586 din 26 Octomvrie 1919, s'a hotărât anume ofiţerii şi elevi cari se trimit în acest an în Franţa, pentru studiu în şcoalele militare şi pentru stagiu la comandamentele, serviciile şi corpurile de trupă ale armatei franceze.

Având în vedere că prin acel înalt decret s'a hotărât ca drepturile de soldă şi diferite indemnităţi cuvenite acestor ofiţeri şi elevi pe timpul aflării lor în Franţa, se vor fixa prin decisiune ministerială ;

Considerând că aceşti ofiţeri şi elevi vor părăsi ţara la finele lunei Octomvrie 1919 şi până la întocmirea de către marele stat-major, de acord cu serviciul contabilităţii a unor instrucţiuni cari să servească de bază la trimiterea ofiţerilor şi elevilor la studii şi stagiu în streinătate.

Decidem :

Drepturile de soldă şi indemnităţi sunt următoarele :

a) Pentru ofiţeri :

1. Solda gradului cu toate accesoriile, aşa cum sunt fixate prin instrucţiunile ministeriale No. 22.184 din 28 Septemvrie 1919.

2. Indemnitate pentru ordonanţă, socotit a 75 lei lunar pentru ofiţerii inferiori şi 150 lei pentru cei superiori, în cazul când ofiţerul sau familia sa rămasă în ţară, renunţă la ordonanţele la cari are dreptul. Această renunţare se va face de ofiţer prin raport la serviciul contabilităţii din minister înainte de plecare.

3. Indemnitate de furaj pentru caii la cari ofiţerul are dreptul, socotit a 4 lei pe zi de cal bine înţeles dacă ofiţerul are caii săi proprii, ceiace se va constata de către ataşatul militar sesizat de ofiţer prin raport.

4. La plecarea din ţară vor primi o indemnitate de transport de 2.000 lei oricare le-ar fi gradul. Indemnitatea de transport pentru întoarcerea în ţară, se va fixa ulterior.

---

*) Se găseşte publicat şi în *Monitorul Oficial* No. 157 din 41 Octomvrie 1919.

5. Când ofiţerii sunt deplasaţi cu şcoala, comandamentul, serviciul sau corpul de trupă, în interesul instrucţiunii afară din garnizoana lor de reşedinţă, vor primi indemnitatea de misie din ţară, adică 50 lei pe zi ofiţerii inferiori şi 60 lei pe zi ofiţeri superiori, indemnităţi fixate prin ordinul circular No. 15092 din 28 Iunie 1919.

6. Drepturile arătate la toate alineatele precedente, vor fi plătite în franci francezi (un leu un franc), diferenţa de schimb între leu şi franc privind pe ministeri.

7. Plăţile se vor face de către ataşatul nostru militar aflat la Paris, din stocul de bani ce i-a fost pus de ministeri la dispoziţie.

8. Corpurile şi serviciile în cari contează ofiţerii nu-l vor mai aloca prin statele de plată cu începere dela 1 Noemvrie 1919, urmând ca dela această dată să fie plătiţi de ataşatul militar dela Paris.

9. Ofiţerii trimişi la studiu şi stagiu, rămân înscrişi în controalele armatei în poziţie de activitate; corpurile şi serviciile în cari contează, le vor face mutaţia: „aflat la studiu sau stagiu în şcoală sau la comandamentul, serviciul sau corpul, cutare".

b) Pentru elevi:

1. Întreţinerea şi echiparea în şcoală se va plăti guvernului francez sau direct şcoalelor lunar sau trimestrial după cum va lua înţelegere ataşatul militar cu ministerele de războiu şi de marină franceze.

2. Pe lângă întreţinere, toţi elevi fără deosebire, până la înaintarea la gradul de sublocotenent, vor primi o subvenţie de 200 lei lunar, pentru întâmpinarea diferitelor cheltueli personale.

Această sumă se va prevedea de şcoale în conturile lunare sau trimestriale, cari conturi se vor plăti de ataşatul militar.

3. La plecarea din ţară, elevii vor primi o indemnitate de transport de 1.500 lei, din care îşi vor completa şi trusoul regulamentar de elev. Indemnitatea de transport pentru întoarcerea în ţară se va fixa la timpul oportun.

4. Plăţile se fac în franci, cum s'a arătat la punctul 6 de sub lit. *a*, ca şi pentru ofiţeri.

5. Şcoalele militare vor îngriji ca la plecarea elevilor

în Franța, să le procure echipamentul (îmbrăcăminte completă un rând iar lingerie 3 rânduri), în cea mai perfectă stare cu care se vor scădea prin scripte.

6) Elevii trimiși la școalele militare, până la înaintarea lor la gradul de sublocotenent rămân înscriși în controalele școalelor militare pregătitoare, cari le va face mutația prin arătarea școalei unde au fost trimiși și data decând a început absența lor.

ART. 82.—(Astfel cum a fost modificat prin I. D. N. 2149 M. O. 12 R. 1912.

Sumele ordonanțate pentru solda și hrana trupei se vor înregistra prin contul de gestiune în bani, sub aceeaș rubrică, chiar dacă creditele pentru satisfacerea acestor două feluri de necesități ar figura în buget la articole deosebite.

Solda trupelor se ordonanțează corpurilor la începutul fiecărei luni, după o stare de cerere numerică (foaie recapitulativă), întocmită pe efectivul bugetar.

Din acest efectiv se vor scădea cei puși în subsistență la alte corpuri și se vor adăoga cei aflați în subzistență dela alte corpuri.

Din suma totală la care se urcă starea de cerere se va scădea economia ce s'ar fi prevăzut prin buget sau prin instrucțiunile ministeriale pentru aplicarea lui sau prin alte ordine ministeriale, ce trebue să se facă asupra creditului bugetar pentru solda trupei.

Suma ordonanțată se trece în primiri la „*fondul soldei și hranei trupei*". Lichidarea drepturilor se va face la finele fiecărei luni, prin foi de zile numerice, întocmite pe companii și ținute la curent chiar dela începutul lunei, conform instrucțiunilor anexa lit. B.

Plata soldei trupei se va face pe timp servit la 16 ale lunii pentru primele 15 zile și la finele lunei pentru cealaltă jumătate a ei.[1])

In acest scop, la datele indicate mai sus casierul corpului plătește fiecărui comandant de companie suma exactă ce se cuvine companiei pentru solda trupei luată din foile de zile.

1) Vezi ord. cir. No. 47 M. O. 29 R. 1915 ca alocațiile băneșți cuvenite gradelor inferioare, ordonanțe ofițerești, detașați etc. să se achite chiar în mâna celui în drept iar nu ofițerilor sau altor persoane.

La începutul fiecărei luni, casierul corpului închee socotelile lunei precedente, îmborderând foile de zile cu chitanţele comandanţilor de companii doveditoare a primirii soldei trupei în cursul lunei, cu livretul de hrană, şi cu celelalte acte justificative referitoare la hrana trupei (Vezi D. M. No. 134 dela anexa de mai jos).

Acest borderou, ca şi toate actele cuprinse în el, se verifică de ajutorul şefului de corp şi se trece apoi în cheltueli la *„fondul soldei şi hranei trupei"*.

Companiile detaşate, spre a întâmpina cheltuelile până la primirea soldei, li se dă aconturi permanente, ce se vor hotărâ, după trebuinţe, prin ordin de zi, de către comandantul corpului.

ART. 83.—Companiile plătesc solda trupei pe dată ce o primesc dela casier. Li se pot da aconturi prin chitanţe aprobate de ajutorul comandantului, pentru a se plăti solda pe cele dintâi 15 zile, cari se vor lichida la sfârşitul lunii.

Solda trupei cu schimbul şi a oamenilor concentraţi din diferite elemente ale armatei se ordonanţează şi se lichidează în acelaş fel, odată cu solda trupei permanente.

ART. 84. — (Astfel cum a fost modificat prin decretul citat la art. 82). Hrana trupei se ordonanţează ca şi solda însă dela art. respectiv din buget (dacă nu sunt la acelaş articol bugetar), la începutul fiecărei luni, după o stare de cerere numerică (foaie recapitulativă), întocmită pe efectivul bugetar, după tarifă de hrană fixată fiecărei garnizoane.

La efectivul bugetar se vor adăoga cei aflaţi în subsistenţă dela alte corpuri şi se vor scădea cei cari, la întocmirea stărei de cerere, s'ar găsi în condiţiunile art. 85, primind hrana acolo unde se află.

„Din suma cuvenită pentru efectivul astfel stabilit se va scădea economia bugetară, cum s'a zis la art. 82.

„Suma ordonanţată se trece în primiri la *„fondul soldei şi hranei trupei"*.

„Lichidarea socotelilor hranei se va face la începutul fiecărei luni pentru luna precedentă, potrivit art. 82 şi 87, trecându-se în cheltueli la *„fondul soldei şi hranei trupei"*.

ART. 85. — Hrana oamenilor aflați în spitalele, închisori și infirmerii, cari fac corp, sau trimiși la penitenciarul militar Târgșor, se ordonanțează și se lichidează de ele.

In corpurile de trupă se socotesc prezenți în efectiv, însă nu li se face nici o alocație.

Notă. — Relativ la hrana oamenilor depuși în *închisoare militară* pentru orice motive, se va aloca închisorilor respective din a doua zi a depunerei lor și până în ziua inclusiv a eșirei din închisoare, pe care timp *încetează drepturile lor de soldă, și hrană în corp*. Ordin circular No. 7 M. O. 10 R. 1906, pag. 143.

ART. 89. — Pentru oamenii concentrați cari nu se cuprind în efectivul bugetar, hrana se ordonanțează și se lichidează la un loc cu aceea a trupei permanente dacă este prevăzută la același articol bugetar. Când alocațiile s'ar da din alte articole bugetare, ea se ordonanțează și se lichidează separat.

Notă. — Vezi art. 3 din D. M. 183 | 912 sub anexa lit. C. și R. S. care prescrie amănunțit, modul cum se lichidează solda și hrana concentraților plătiți dela alte art. bugetare.

ART. 87. — Hrana se distribuie trupei în natură, numai excepțional se plătesc taxele în bani.

Lichidarea se face prin livretele de hrană și state nominale, conform instrucțiunilor anexa lit. B.

ART. 87 bis. — (adăogat prin decretul citat la art. 82.

La finele fiecărui exercițiu bugetar, îndată ce ofițerul de intendență verificator a terminat verificarea ultimului trimestru, suma stabilită ca rămasă disponibilă prin contul de gestiune, la fondul soldei și hranei trupei se consemnează în întregime, pe seama ministerului de război, pentru fondul aprovizionărilor de război și de rulment, creiat prin legea din 20 Martie 1912.

„Consemnarea se va face prin trei recipise deosebite, și anume:

„I 50% din excedentul vorbit mai sus, se va consemna cu indicația fond de aprovizionare de războiu, *hrană* (art. 3 alin. *a* din lege)“ ;

„II. 30% sub indicația «fond de aprovizionare de războiu, *mijloace de comunicație* (art. 3, alin. *b* din lege)», și

„III. 20%, sub indicaţia «fond de războiu, *numerar* al ministerului de războiu (art. 3, alin. *c* din lege)".

„Aceste trei recipise se înaintează îndată direct ministerului (serviciul contabilităţei), odată cu situaţia fondurilor şi lista cheltuelilor de portofoliu. Corpul după confirmarea de către minister a primirei recipiselor, se va scădea cu suma înaintată, trecând'o în cheltueli.

Ministerul de război (serviciul contabilităţei) va controla exacitatea sumelor din fiecare recipisă după registrul control al situaţiilor de fonduri şi le va viza pentru înregistrare în contul de gestiune al contabilului ministerului.

In acest cont de gestiune sumele se vor înregistra tot pe categorii de venituri şi cheltueli (50 30 şi 20%), cum s'a arătat mai sus.

Sumele rămase disponibile din creditele bugetare pentru solda şi hrana trupei, însă neordonanţate, se vor vărsa direct la fondul aprovizionărilor de războiu şi de rulament, ordonanţându-se asupra contabilului ministerului care le va înregistra prin contul său de gestiune, în cele trei proporţii stabilite de legea acestui fond.

ART. 88. — Indemnitatea de activitate se ordonanţează şi se plăteşte odată cu solda şi prin acelaş stat.

ART. 89. — Indemnitatea de misiune se ordonanţează după conturi întocmite de cei în drept, după efectuarea serviciului.

Ordonanţarea se face de către serviciile de intendenţă pe baza aprobărei date.

Se poate da înainte ofiţerilor o parte din indemnitatea de misiune, când serviciul se îndeplineşte în străinătate sau itinerarul este cunoscut.

După îndeplinirea serviciului, plata se face de corpuri, cari ţin suma la portofoliu şi se rambursează la emiterea mandatelor.

ART. 90. — Indemnitatea de mutare şi chirie se ordonanţează şi se plăteşte numai după aprobarea ministerului.

Vechiul corp, dacă dispune de fonduri, poate da ofiţerului cel mult jumătate din indemnitatea de mutare care se trece pe certificatul de încetare de plată şi se rambursează imediat de noul corp.

ART. 91 — Primele de echipare la înaintare şi pentru intrare în campanie, se ordonanţează după state nominale întocmite în dublu exemplar.

Corpurile plătesc indemnitatea pentru intrare în campanie tutulor ofiţerilor destinaţi a fi mobilizaţi; suma se ţine între cheltuelile de portofoliu până la emiterea mandatului.

ART. 92. — Alocaţiile zilnice de hrană pe timpul concentrărilor campaniei şi ambarcării, se ordonanţează lunar pe timp servit, după state nominale. Tot astfel se ordonanţează şi se plăteşte ori ce fel de prime şi indemnităţi.

Nota. 1 — *Ordin circular No. 24 din 22 Iunie a. c. relativ la ordonanţarea cheltuielilor de cancelarie.*

(M. O. 17 p. r. 1909)

Inalta curte de conturi prin adresa No. 1.509/909, cerând ca, pentru îndeplinirea art. 97 din legea asupra contabilităţei publice cheltuelile de cancelarie să nu se mai ordonanţeze pe numele a diferiţi funcţionari, numai pe simplă semnatură, fără producere de acte justificative ci numai după acte cari se constată că efectul lor este de a achita o datorie a Statului regulat contractată şi justificată.

Se pune în vedere comandamentelor, corpurilor şi serviciilor de a se conforma sus zisei cereri a înaltei Curţi de conturi cu începerea exerciţiului în curs.

Corpurile şi serviciile care au fonduri de întreţinere vor urma însă conform ordinului circular No. 12, „Monitorul Oastei" No. 13. din a. c.

ART. 93. — Calculul diferitelor feluri de alocaţii cu venite militarilor se fac astfel:

a) Solda ofiţerilor funcţionarilor civili, reangajaţilor şi indemnitatea de activitate, se calculează pe zile, însă luna se socoteşte de 30 zile.

b) Solda şi hrana trupei, indemnităţile diverse, se calculează pe zile;

c) Toate celelalte accesorii cari se plătesc militarilor, se calculează în total după tarife şi drepturi stabilite.

ART. 94. — Mandatele emise de ordonatori, se plătesc prin administraţiile financiare prevăzute în ele, în mâinile cassierilor corpurile de trupă şi serviciilor. Administratorii financiari semnează în livretul de solda prezentat de cel însăcinat cu primirea (Vezi nota de 2 de mai jos).

Când din împrejurări diverse se refuză plata unui mandat, administratorii financiari dau o declarație scrisă arătând motivele pentru cari n'au făcut plata. Această declarație se trimite ordonatorului care a eliberat mandatul, peutru a rectifica erorile, dacă vor fi, și a regula ca suma cuvenită să se plătească.

In campanie mandatele se plătesc prin agenți speciali ai tezaurului sau de plătitori militari la epocile și locul care se hotărăște, atunci după împrejurări.

Se înapoiază ordonatorilor mandatele rămase neplătite în cursul duratei unui exercițiu bugetar, pentru a se repurta sumele asupra exercițiului următor.

Nota 1. — *Ordin circular No. 57 din 15 Septemvrie 1910, privitor la înaintarea fără întârzieri a situațiilor. operațiunilor de ordonanțare*

(M. O. 40 R. 1910)

Art. 156 din legea asupra contabilității publice prevede că, în primele zile ale fiecărei luni, ordonatorii secundari vor înainta ministerului de care depind situația operațiunilor de ordonanțare ale lunei precedente, situație în care, între altele, se arată și plățile efectuate în acea lună, extrase din borderourile pe cari administratorii financiari de județe și casierul central sunt obligați prin art. 169 din zisa lege să le înainteze în primele 10 zile ale fiecărei luni.

Cum însă aceste borderouri de plăți se primesc adesori cu mari întârzieri, provocând astfel întârzieri și în înaintarea situațiilor de ordonanțări ministerul finanțelor prin ordinul circular No. 68.629 din 28 August 1910, pe care la dat tutulor administrațiilor financiare și casieriei centrale a hotărât ca borderourile în chestiune să fie înaintate ordonatorilor în primele 5 zile ale fiecărei luni.

Astfel fiind comandamentele sunt rugate a lua măsuri ca în viitor situațiile de ordonanțări să se înainteze fără întârziere și în așa fel că, cel mai târziu până la 10 ale fiecărei luni, ele să fie neapărat primite de minister.

Dacă întâmplător, într'o lună nu s'ar fi primit dela vre-o administrație financiară borderoul de plăți, în termenul fixat de ministerul finanțelor i se va cere de ur-

gență prin adresă formală în care se va referi la menționatul ordin circular al acelui minister și în acelaș timp se va raporta cazul și ministerului de război, spre a se putea semnala celui dela finanțe neglijențele acelor administrațiuni financiare.

Nota 2 — — *Relativ la reamintirea regulelor pentru lichidarea și ordonanțarea cheltuelilor* a se observa dispozițiunile cuprinse în O. C. 65 M. O 48 R. 1910, de mai jos:

Ministerul finanțelor, cu adresa No. 2,539 din 18 Octombrie a. c. semnalează diferite neobservări de forme cerute de legi și regulamente, cu privire la lichidarea și ordonanțarea cheltuelilor.

Pentru a-nu se mai da loc la asemenea întâmpinări se reamintesc următoarele reguli, ce trebuesc cu stricteță observate de către toți cei însărcinați cu întocmirea, lichidarea și ordonanțarea actelor de cheltueli.

1. Ordonanțele și mandatele de plată trebuesc emise pe numele persoanelor ce au dreptul ori îndatorirea a le prezenta spre încasare.

Prin urmare sumele cuvenite firmelor societăților, caselor de comerț sau industrie, etc., se vor ordonanța pe numele acestora, adăogându-se cuvintele: „prin N. N. procurator (ori reprezentant)".

Pentru acești procuratori sau reprezentanți trebue neapărat să se anexeze la acte procura prin care sunt autorizați să ridice ordonanța sau mandatul și să încaseze valoarea lui, afară numai dacă această împuternicire nu le este dată chiar prin însuși contractul încheiat cu autoritatea militară respectivă.

Dela această regulă se exceptează: Banca Națională a României, Banca Marmorosch Blank & Comp., Banca de credit român. Banca generală română, The Bank Of. Roumania Limited și Banca agricolă. Ordonanțele și mandatele cuvenite acestor bănci ministerul finanțelor a hotărât că se pot emite pe numele lor, fără vreun nume de persoană ca reprezentant sau procurist.

Se exceptează asemenea ordonanțele și mandatele de plată emise pe numele corpurilor de trupă și serviciilor armatei în privința cărora se vor observa regulile stabilite prin regulamentul de administrație și acel al soldei,

Bine înțeles, dacă un furnizor sau întreprinzător este achitat de către un corp de trupă sau serviciu, care înaintează conturile relative pentru ordonanțare la liberarea banilor către acest furnizor sau întreprinzător trebuesc observate toate regulile ca și cum s'ar face direct pe numele lui.

In această privință se atrage cu deosebire atențiunea asupra explicațiunilor date și prin adnotația No. 2 din instrucțiunile lit. C, anexate la regulamentul soldei, publicate în *Monitorul Oastei* p. r. No. 44/910, pag. 445.

2. Ordonanțele și mandatele de plată trebuiesc liberate numai în mâna titularilor.

Aceste ordonanțe sau mandate trebuiesc prezentate pentru achitare de către însăși titularii sau madantarii lor legali, ținându-se seamă că ministerul finanțelor a hotărât să nu se mai achite ordonanțele sau mandatele trimise prin oameni de serviciu sau alte persoane ce nu figurează ca titulari sau autorizați cu procură în regulă.

3. Pe ordonanțele și mandatele de plata pentru furnituri întreprinderi și alte prestațiuni supuse la plata taxei de înregistrare, trebuie să se arate numărul recipisei și administrația financiară la care s'a vărsat acea taxă; iar dacă ea urmează a se reține din valoarea ordonanței sau mandatului, aceasta să se arate în mod expres.

Tot astfel se va proceda și pentru plata taxei de 25 bani la sută de lei prevăzută de legea patentelor pentru *întreprinderile de lucrări publice*.

Recipisa pentru plata taxei de patentă nu se va pretinde furnisorilor de lemne, furaje și alte materiale care, prin natura lor, nu constituesc „*o întreprindere de lucrări publice*", după cum prevede legea.

4. Ordonanțele și mandatele de plată nu se vor libera titularilor decât după ce aceștia vor fi prezentat recipisa percepției respective, prin care să se constate că au plătit impozitele pe trimestrul curgător, așa după cum prevede art. 90 din legea de constatare și percepere care face personal răspunzător pe ordonator pentru executarea acestei dispoziții.

Numărul recipisei și percepției care a liberat-o se vor indica pe conturile anexate la ordonanța sau mandatul de plată.

Aceeaș regulă se va observa și pentru plățile efectuate direct de către corpurile de trupă și servicii.

Este absolut oprit ca pe ordonanțe sau mandate de plată să se pună adnotația că: dovada pentru plata contribuțiunilor să se facă în momentul achitării.

5. Actele justificative ce însoțesc ordonanța sau mandatul de plată, când sunt mai multe, trebuiesc înscrise într'un borderou în care să fie enumărate lămurit, arătându-se felul lor și suma ce justifică fiecare.

Actele justificative imborderate se vor întocmi în dosar, numerotat șnuruit și sigilat, spre a se înlătura posibilitatea sustragerii vreunui act. Borderoul va purta și viza, indicând numărul dată și valoarea ordonanței sau mandatului de plată.

Între aceste acte justificative, când este vorba de lichidării de furnituri sau întreprinderi de orice fel de lucrări, trebuie să se găsească în original sau copie: contractul încheiat indicându-se dacă contractarea s'a făcut prin licitație publică sau prin bună învoială, ordinul aprobător și jurnalul consiliului de miniștri, potrivit dispozițiunilor art. 81 și 85 din legea asupra contabilității publice.

În cazul când contractarea s'a făcut prin bună învoială, în actul aprobator trebuie să se arate care este aliniatul din cele 14 enumărate la art. 71 din zisa lege în baza căruia s'a făcut această contractare fără licitație publică.

Pentru actele justificative produse în urma ordonanțării, trebue să se anunțe pe dosar: numărul ordonanței ori mandatului, articol din buget, exercițiul, suma, luna în care a fost plătit și casieria ori administrația financiară care a efectuat plata.

Duplicatele actelor justificative vorbite mai sus, ce se înaintează lunar ministerului împreună cu recapitulația operațiunilor de ordonanțare, trebuesc întocmite la fel cu cele anexate la mandatul de plată, spre a se putea controla dacă ordonanțarea s'a făcut în regulă.

6. La lichidarea și ordonanțarea cheltuelilor se vor observa dispozițiunile art. 6 din legea contabilității publice, care prevede că: fracțiunile mai mici de cinci bani se neglijează în folosul Statului.

Se exceptează diferitele alocaţii pentru hrană, potcovit şi altele asemenea, cari prin felul cum sunt alocate şi plătite nu sunt susceptibile de reduceri.

Nota 3. — *Instrucţiuni relative la funcţionarea serviciului ordonanţării în timp de război.*

(M. O. 15 R 1915)

In ziua decretării mobilizării, comandamentele cari în timp de pace au serviciul de ordonanţare, vor încheia toate operaţiunile făcute până în acea zi, întocmind şi înaintând ministerului de război (serviciul contabilităţii) recapitulaţia împreună cu foile recapitulative ale fiecărui articol bugetar, după cum se procedează şi în timp de pace la fiecare sfârşit de lună, potrivit art. 156 din legea asupra contabilităţii publice.

Creditele bugetare rămase neîntrebuinţate până în acea zi, din ordonanţele de delegaţie emise, fiind de drept anulate, comandamentele vor înainta ministerului borderourile de anulare, în acelaşi timp cu recapitulaţiile, pentruca să dea cuvenita descărcare şi să se stabilească la cât se urcă disponibilităţile bugetare, de cari este vorba la art. 14 din regulamentul serviciului tezaurului în timp de război.

Prin urmare, din ziua decretării mobilizării, ordonanţarea cheltuelilor încetează din creditele bugetare, ea începe a se face atât la partea sedentară, cât şi la cea activă, pentru toate cheltuelile armatei—indiferent de natura lor—numai din creditul global de război, ce se va hotărî la timp.

Ordonanţarea din acel credit va continua şi după trecerea armatei pe picior de pace, până la data ce se va fixa de ministerul de război, de acord cu cel de finanţe, aşa cum prevede regulamentul sus menţionat şi care dată ministerul o va aduce din vreme la cunoştinţa generală.

In ziua decretării mobilizării toate corpurile şi serviciile armatei vor ridica dela administraţiile financiare locale fondul lor de război, în schimbul recepiselor ce posedă în cassa corpului.

Dacă unele trupe de acoperământ nu vor avea fonduri îndestuiătoare, vor raporta telegrafic ministerului, spre a dispune ca administraţia financiară respectivă să le pună imediat la dispoziţiune suma necesară.

Cu privire la lichidarea, ordonanţarea şi plata cheltuelelor, se va proceda conform regulilor stabilite de legea asupra contabilităţii publice şi cu derogaţiile de la această lege, fixate prin art. 7, 8 şi 9 din legea decretată sub No. 4915 din 8 Iulie 1913, publicată în *Monitorul Oficial* No. 78 din 9 Iulie şi în *Monitorul Oastei* p. r. No. 21 din 18 Iulie acelaş an.

Mandatele se vor emite numai din carnetele de mandate Md. No. 8 (mobilizare) de culoare verde, cari s'au distribuit deja prin îngrijirea ministerului (direcţia 7-a).

Se va observa cu stricteţă instrucţiunile tipărite pe contrapagină fiecărui mandat, iar reţinerile pentru pensiune şi tezaur se vor înscri pe mandate după cum sunt arătate pe ultima pagină a statului nominal de plata soldei.

Operaţiunile se vor trece în registrul de ordonanţare Md. No. 7 (mobilizare), observându-se instrucţiunile tipărite pe prima pagină a registrului.

Ordonanţarea la partea sedentară

Ordonanţarea cheltuelilor la partea sedentară se va face de către:

a) Ministerul de război;
b) Diviziile I—X;
c) Comandamentul marinei:
d) Intendenţa stabilimentelor centrale.

Cererile de credite la minister şi ordonanţarea cheltuelilor, se va face întocmai ca şi în timp de pace, comandamentele vor chibzui şi prevedea nevoile cu toată scrupulozitatea, spre a se evita pe cât posibil cereri de credite la intervale prea scurte.

Drepturile tuturor corpurilor şi serviciilor neîndivizionate, cari aparţin unui corp de armată, se vor ordonanţa de către divizia pe teritoriul căreia se găsesc: ale serviciilor, stabilimentelor centrale şi trupelor cetăţii Bucureşti şi regiunii întărit P. N. G, de către intendenţa stabilimentelor centrale, iar ale trupelor şi serviciilor marinei de către comandamentul marinei.

Aceleaşi divizii vor ordonanţa şi drepturile oricărei unităţi care făcând parte în timp normal dintr'un comandament teritorial sau divizie de cavalerie, ar fi rămas la partea sedentară pe teritoriul său.

Ordonanţarea la partea activă

Potrivit art. 16 din susmenţionatul regulament, ministerul de război va delega, chiar din prima zi de mobilizare, intendentului general, dela marele cartier, credite îndestulătoare pentru trebuinţele corpurilor şi serviciilor dela partea activă.

Din aceste credite intendantul general, pedeoparte, va face ordonanţări directe, iar pe de alta va subdelega tuturor ordonatorilor secundari dela partea activă.

Procedeul întrebuinţat la cererea creditelor şi delegarea lor este prevăzut în amănunt, la cap. II din „Regulamentul serviciului tezaurului în timp de război".

Se va evita pe cât va fi putinţă, a se da corpurilor avanse în numerar din casele comandamentelor.

Totuş, dacă s'au dat asemenea avanse, corpurile de trupă şi serviciile vor prezenta — imbrederate — actele justificative de cheltuelele făcute, precum şi numerarul rămas neîntrebuinţat, numai autorităţii dela care au primit numerarul, urmând ca această autoritate să justifice avansele primite prin ordonanţe sau mandate de plată.

Pentru avansele emise asupra caselorilor de război, actele justificative—după facerea cheltuelilor—se vor prezenta tot acelei

Casierii de război, prin comandamentul care a emis mandatul avans, iar după desființarea cassierilor de război, actele se vor prezenta ministerului de război, care, la rândul său, le va înainta celui de finanțe, unde se vărsă scriptele și gestiunile casierilor de război, spre a se anexa la mandatul avans.

Pe coperta dosarului de acte se va arăta numărul mandatului de plată, comandamentul care a liberat avansul, cassieria de război asupra căreea a fost emis și luna în care s'a achitat.

Pe ziua trecerii armatei pe picior de pace încetează ordonanțările la partea activă și prin urmare, se va încheia scriptele și înainta ministerului, situația ordonanțărilor, împreună și cu propunerea de anularea creditului ce ar fi rămas disponibil asupra diferitelor administrații financiare sau cassierii de război.

In timp de cel mult o lună dela data trecerii armatei pe picior de pace, unitățile și formațiunile carii au luat ființă pe timpul campaniei, vor lua măsuri pentru încheierea gestiunii lor, vărsând actele justificative de cheltueli, registrele și fondurile ce le-ar mai fi rămas neîntrebuințate, unităților cari le-au mobilizat.

Marele cartier, cartierele armatelor și cele dela comandamentele de etapă ale armatelor vor vărsa gestiunile lor intendenței stabilimentelor centrale.

Comabili gestionari ai acestor formațiuni, vor fi menținuți concentrați până la complecta încheiere și lichidare a gestiunii lor, stabilit fiind, că în nici un caz menținerea lor nu va depăși timpul de o lună arătat mai sus.

Avansele care la trecerea armatei pe picior de pace, ar fi rămas nejustificate se vor împezi acolo unde se face vărsarea.

Observare. Relativ la instrucțiunile date în vederea demobilizărei armatei la 1 Iulie 1918 privitoare la modul de plată și lichidare a soldelor, indemnităților, etc. vezi M. O. 30. R. 1918.

Nota. 4. — *Ordin circular No. 8 din 26 Martie 1915, relativ la predarea ordonanțelor și mandatelor de plată.*

(M. O. 8. R. 1915)

Pentru buna aplicare adispozițiilor art. 96 din legea contabilității publice, ordon următoarele:

1. Ordonanțele de plată emise de minister pe numele corpurilor, serviciilor sau diferitelor administrațiuni publice, se vor expedia la destinație în plicuri sigilate, cu menționea: „confidențial-personal".

Prin excepție se pot libera ordonanțele, de plată:

a) Comandanților de corpuri, sau șefilor de servicii, pe numele cărora sunt emise, când aceștia se prezintă personal și subscriu de primirea lor;

b) Ofițerilor din corp sau serviciu, cari se prezintă

cu delegație scrisă, prin care sunt autorizați a primi ordonanțele de plată.

2. In aceaș zi în care s'au expediat sau predat ordonanțele de plată, serviciul ordonanțării va comunica, confidențial-personal comandamentului sub autoritatea căruia se găsește corpul sau serviciul, numărul și valoarea ordonanțelor de plată emise, pentru a se lua notă și urmări înregistrarea banilor în scripte.

3. Ordonanțele de plată cuvenite furnizorilor se vor preda numai în mâna titularilor lor, bine cunoscuți și legitimați sau împuterniciților lor cu procuri în regulă.

In acest din urmă caz furnizorii sunt obligați a înștiința ministerul prin o cerere în regulă, la care vor anexa o copie după procura dată împuternicitului lor.

Când ordonanțele de plată se emit pe nume de societăți, instituțiune sau diferite stabilimente, acestea sunt obligate de asemenea a comunica ministerului numele persoanei și copia procurei dată, înștiințând din vreme orice schimbare sau înlocuire de persoane cu asemenea însărcinare.

4. Ordonanțele de plată, emise pe numele ofițerilor, pentru diferite indemnități pot fi încredințate lor personal sau trimise spre a le fi înmânate prin corpurile în cari contează.

5. Toate dispozițiunile de mai sus se vor aplica și de ordonatorii secundari de pe lângă comandamente și intendența stabilimentelor centrale.

6. Șefii serviciilor de intendență, ordonatori secundari, sunt obligați a comunica înscris la fiecare trimestru, ofițerilor de intendență verificatori, din serviciul comandamentului lor, toate ordonanțele făcute corpurilor și serviciilor pe care le au în privegheare administrativă pentru a urmări și controla înregistrarea fondurilor în scripte.

Dacă asemenea comunicări nu li s'au făcut la timp, ofițerii de intendență le vor cere prin rapoarte scrise.

In caz când mandatele emise de ordonatorii secundari ar fost trimise unui corp sau serviciu care aparțin altui comandament, comunicarea se va trimite comandamentului respectiv pentru a o transmite ofițerilor săi de intendență.

CAPITOLUL VIII

Stabilirea alocațiilor și lichidarea corpurilor

ART. 95. — Pentru stabilirea alocațiilor în bani și în natură și pentru lichidarea corpurilor de trupă se întocmesc:

a) Controalele nominale pentru ofițeri, trupă și cai;
b) Situații zilnice;
c) State nominale;
d) Foi și bilanțe de lichidare;
e) Registrul gestiunii în bani.

Controalele nominale se întocmesc:

a) Pentru ofițeri } câte un control separat pe corp de
„ reangajați } trupă, ținut de casier;

b) Controalele nominale pentru trupă, ținut la fiecare companie;

c) Controalele nominale pentru cai, ținute la fiecare escadron sau baterie.

La regimentele de infanterie se ține câte un singur control pentru cai, de către casier, în care se înscrie mai întâiu caii ofițerilor și apoi ai trupei.

Caii ofițerilor din stat-majorul corpurilor călări se înscriu la escadroanele la cari se țin în subsistență.

Modul întocmirii controalelor și ținerea lor sunt arătate în instrucțiile lit. A.

ART. 96. — Fiecare companie întocmește zilnic o situație a efectivului său, care se înscrie în registrul de administrație și se prezintă la raport ajutorului comandantului.

Situațiile se țin și au destinația prescrisă în instrucțiile lit. A.

ART. 97. — Lichidarea soldei și hranei se face lunar prin actele de ordonanțare și de plată separat, astfel:

a) Solda ofițerilor, reangajaților și funcționarilor, prin state nominale de ordonanțare și plată;

b) Solda trupei prin foile dezile numerice;

c) Hrana trupei prin livretele de hrană și state nominale pentru cei plătiți în bani.

Dările în natură se lichidează trimestrial prin foi de zile numerice pentru cai model 41 şi state nominale.

ART. 98.—(Astfel cum a fost modificat prin I. D. No. 2.149 M. O. 12 R. 1912).

La finele fiecărui trimestru se întocmesc bilanţe de lichidare, conform instrucţiunilor anexe lit. c, cari se verifică şi se stabilesc definitiv de către ofiţerul de intendenţă însărcinat cu controlul corpului respectiv, după ce mai întâiu acesta a verificat şi a stabilit definitiv foile de zile.

"Verificarea foilor de zile se va putea face şi în birourile serviciului de intendenţă, în cursul fiecărei luni pentru luna precedentă.

"La finele fiecărui trimestru ofiţerul de intendenţă va verifica asemenea, însă numai în birourile corpului respectiv, şi va stabili definitiv contul de gestiune în bani, împreună cu actele lui justificative de primiri şi cheltuieli, precum şi toate celelalte registre şi scripte de contabilitate, potrivit instrucţiunilor anexe lit. e (Vezi art. 4 din D. M. No. 134 dela anexele R. S.)

„Cu ocaziunea verificării contului de gestiune pe ultimul trimestru ofiţerul de intendenţă verificator va stabili şi cota-parte cuvenită fondului de războiu din sporul cu care a crescut capitalul fondului de întreţinere, conform art. 32, alin. II din regulamentul legii de neştirbire a rezervelor de materiale şi fonduri destinate mobilizării. Această operaţiune va fi supraverificată şi la minister (serviciul contabilităţii) după inscripţiunile din registrul-control.

Indată după stabilirea acestei cota-parte, suma se va depune în numerar la Casa de depuneri conform art. 33 din menţionatul regulament, păstrându-se recipisa în casa corpului; dacă însă capitalul fondului de războiu al corpului s'a completat, recipisa, se va înainta ministerului".

ART. 98 bis. — (adăogat prin decretul sus citat).

Pentru întâmpinarea cheltuelilor de soldă şi hrană până la primirea şi achitarea mandatelor de plată respective, precum şi pentru întâmpinarea altor cheltueli grabnice şi neprevăzute, fiecare corp de trupă va avea asupra sa un *acont permanent*, ce i se va ordonanţa la

începutul fiecărui exercițiu din următoarele credite înscrise în buget

„a) Din creditele pentru solda și hrana trupei i se va ordonanța câte o sumă egală cu solda și hrana trupei pe o lună, socotit pe efectivul bugetar, fără scăzămintele indicate le art. 82 și 84;

„b) Din creditul bugetar, pentru solda ofițerilor reangajaților și funcționarilor civili se va ordonanța o sumă egală cu ¾ din suma netă cuvenită pentru o lună socotit pe efectivul real al ofițerilor și celalt personal trecut în același stat nominal.

„Sumele de la alin. *a* se vor ordonanța definitiv, adăugându-se în stările de cerere de soldă și hrană. Ele se înregistrează în primiri la „fondul soldei și hranei trupei" și se lichidează dela sine la finele exercițiului, prin vărsarea excedentului acestor două feluri de alocați la fondul aprovizionărilor de război și de rulment.

„Suma dela alin. *b* se va ordonanța, sub titlu de avans prin stare de cerere deosebită; suma se va înregistra la „fondul soldei ofițerilor" și se va scădea neapărat din mandatul pentru solda ofițerilor pe luna Martie.

„Cuantumul acontului permanent fixat mai sus nu se va putea spori decât în cazuri extraordinare de vădită necesitate, pentru a căror încuviințare ordonatorii secundari vor cerceta amănunțit cheltuelile ce sunt de făcut, situația fondurilor și cheltuelile pe cari corpul le are la portofoliu.

„In orice caz, asemenea sporuri de aconturi permanente nu se vor putea ordonanța decât din cele două credite bugetare indicate la alin. *a* de mai sus.

Este cu desăvârșire oprit a se da aconturi permanente din buget pentru aprovizionări de lemne sau furaje întâmpinarea unor asemenea cheltueli urmând a se face prin avanse din creditele bugetare anume destinate pentru aceste ncesități.

Pentru serviciile și pentru unitățile cu elective mai mici decât acelea ale unui batalion sau divizion facând corp în parte cuantumul acontului permanent sa va stabili în limitele nevoilor curente ale fiecărui serviciu sau unitate.

Instrucțiunile lit. B și C., anexate la regulamentul legei soldei, se vor pune în concordanță cu modificările aduse acestui regulament.

ART. 99.—Toate dispozițiunile de mai înainte, contrarii acestui regulament sunt și rămân desființate.

Calculul soldelor și a reținerilor

Soldele ofițerilor reangajaților și funcționaților civili din serviciul armatei, în diferite poziții de prezență sau absență, sunt calculate și trecute în tarifele anexate la regulamentul soldelor, din acest manual.

Pentru întocmirea statului nominal trebue însă să se cunoască modul cum se fac aceste calcule și reținerile ce se trec în stat.

Exemplu 1.—*Solda unui căpitan cu 7 ani vechime în grad.* Vezi art. 2 din legea soldelor și art. 9 din regulament.

Solda bruto de Căpitan	400.— Lei
Se adaogă $^2/_3$ din diferență între solda gradului de căpitan și aceea de maior 500—400=100 : 3=33.33×2=.	66.66 „
Totalul soldei calculabilă și la pensie.	466.66 „
Se deduce 10% pentru pensii, conform art. 50 din legea pensiilor și art. 66 din R. L. S. la soldele mai mari ca 100 lei lunar.	46.66 „
Rămâne . .	420.— „
Se deduce 3% pentru tezaur conform legei speciale din 1907 la soldele mai mari ca 206 lei	12.60 „
Rămâne solda pr. zisă netă . .	407.40 „
Se adaugă indemnitatea de activitate, care conform art. 10 din L. S. nu este supusă la nici o reținere.	60.00 „
Totalul soldei cu accesorii ce urmează a primi în mână	467.40 „ A)

Pentru statul nominal calculul se aranjează astfel:

		Total	Reț i n e r i				Total	
Suma	Acce-sorii	de ordo-nanțat	10% pensii	spor	3% Tezaur	reți-neri	Suma de plată	
466.66	60	526.66	46.66		12.60	59.26	467.40	A)

În acest mod se calculează soldele și pentru maiorii cu 7 ani vechime în grad.

Exemplu 2.—Solda unui Lt. colonel, comandant de regiment și cu 4 ani vechime în grad. Vezi art. 3 din L. S. și art. 11 din R. S

Solda brută de Lt.-Colonel	650.—	Lei
Se adaogă ½ din diferența între solda de Lt-col. și aceea de Colonel 800—650 = 150 : 2 = .	75.—	»
Total. . .	725.—	»
Se deduce 10% pentru pensii	72,50	»
Rămâne .	652 50	»
Se deduce 3% pentru tezaur	19 58	»
Rămâne .	632,92	»
Se adaogă indem. de activitate.	100.—	»
Totalul soldei ce urmează a primi.	732 92	» A)

Pentru statul nominal calculul se aranjează astfel:

Solda	Accesorii	Total de ordonanțat	Reținere 10% pensii	Reținere 3% Tezaur	Total rețineri	Suma de plată	
725	100	825	72,50	19,58	92,08	732 92	A)

In acest mod se calculează soldele tuturor ofițerilor prevăzuți la art. 3 din legea soldelor.

Calculul soldei și a reținerilor la cei înaintați în gradul de sublocotenent

Exemplu 3.—In mutațiunea: 1 Iulie înaintat la gradul de sublocotenent, se reține câte ¼ din solda pr. zisă pe primele două luni, conform art. 6 și 12 din regul. legei generale de pensiuni M. O. 9 R 1913 și art. 66 din R. S., adică:

Solda lunară brută, fără acesorii . . .	Lei 260.—	
Se reține mai întâi 10% în profitul casei pensiilor, conform art. 12 din regulam. pensii	» 26,—	
Rămâne. . . A)	» 234.—	
Se reține apoi ¼ din ceeace a rămas, (A) tot pentru cassa pensiilor, conform art. 6 din regulam. citat	» 58.50	
Rămâne . . .	» 175.50	
Se reține 3% pentru tezaur	» 5.27	
Rămâne . . .	» 170 23	
Se adaogă indemnii. de activitate, care conform art. 10 din legea soldelor, nu este supusă la nici o reținere	» 50.—	
Totalul soldei ce urmează a primi .	» 220,23	B)

Aceasta este solda care se va plăti în primele două luni, la cei înaintaţi la gradul de sublocotenent sau asimilat, urmând ca din luna a treia să primească solda întreagă de lei 276,98.

A se observa că reţinerea de $^1/_4$ se aplică şi la acei ofiţeri sau funcţionari, reintraţi după o întrerupere de serviciu, conform art. 6 al. *a*, precum şi la cei rechemaţi din disponibilitate, pensionaţi, rechemaţi la serviciu, etc. conform art. 13 şi 14 din regulam. legei de pensiuni M. O. 9. R. 1918. Pentru ofiţerii de rezervă chemaţi timporal în activitate, vezi art. 66 regulam soldei.

În statul nominal plata soldelor, operaţiunea se aranjează astfel:

			Reţineri pensii				
Se'dă	Acc.	Total	10%	—$^1/_4$	Tezaur	Tot. reţin.	Suma de plată
260	50	310	26 —	58.50	5.27	89.77	220.23 B)

Exemplu 4.—În caz când înaintarea are loc pe altă zi a lunei, se calculează solda cuvenită pe numărul zilelor respective, având-se în vedere că conform art. 4 din R. S. ofiţerii primesc soldă din ziua indicată în decret, sau când nu este indicată dela data decretului.

Exemplu.—7 Aprilie înaintat sublocotenent.

Solda bruto, fără accesorii, lunară lei 260:

30=8,66 pe zi: 24 zile×8,666=. . .	Lei	207.98
Se deduce 10% pentru pensii	„	20.79
Rămâne . . .	„	187.19 A)
Se reţine $^1/_4$ din ceeace a rămas A) . . .	„	46.79
Rămâne . . .	„	140,40
Se reţine 3% pentru tezaur.	„	4.21
Rămâne . . .	„	136.19
Se adaogă indemn. activitate pentru 24 zile ×1,166	„	39.98
Totalul soldei ce urmează a primi . .	„	176.17 A)

Proba.

6 zile × 8,666 . . . . . Lei	52.—		
Se deduce 10% pentru pensii „	5.20		
Rămâne . . „	46.80		
Se reţine $^1/_4$ . . . . . „	11.70		
Rămâne . „	35.10	A =	176.17
Se reţine 3% tezaur . . . „	1.05	B =	44.05
Rămâne . . „	34.05	Total	220,22
Se adaugă indemn. de activit. pe 6 zile × 1,666 . . . . „	10.—		
Total pe 6 zile . „	44.05 B)		

Notă. — A se observa ca în lunile următoare să se reţină 1/4 din soldă egal cu suma acestei reţineri pe 2 luni complecte.

Exemplu 5. — Solda unui sublocot. înaintat la gradul de Locot. pe 1-a zi a lunei.

Solda de locotenent		300.— Lei
Se reţine 10% pentru pensii		30.— „
	Rămâne	270.— „
Se reţine sporul A)		36.— „
	Rămâne	234.— „
Se reţine 3% pentru tezaur		7.02 „
	Rămâne	226.98 „
Se adaugă indemnizaţie de activitate		50.— „
Totalul soldei ce urmează a primi		276.98 „

Adică solda de locotenent pe prima lună este exact egală cu aceea de sublocot. din cauză că indem. de activitate este acelaşi.

Dacă înaintarea are loc pe altă zi a lunei, se procedează ca în exemplu de mai sus.

Calculul sporului A)

Solda de locotenent	300.— Lei	
Solda de sub.-locot.	260.— „	
Diferenţa.	40.— „	
Se deduce 10%	4.— „	
Rămâne spor net	36.— „	A)

Exemplu 6. — Solda unui locot. înaintat căpitan pe 1-a zi a lunei.

Solda de căpitan			400.— Lei
Se reţine 10% pentru pensii			40.— „
		Rămâne	360.— „
Se deduce sporul: Solda căpitan	400.—		
Solda locot.	300.—		
Diferenţa	100.—		90.— Lei
Se deduce 10%	10.—		
		Rămâne	90.—
		Rămâne	270.— Lei
Se reţine 3% pentru tezaur			8.10 „
		Rămâne	261.90 „
Se adaugă indemnit. activitate de căpitan			60.— „
Totalul soldei ce urmează a primi			321.90 „ A)

Probă.

Solda neto de locotenent	261.90 Lei
Ind. activ căpitan	60.— „
Total A)	321.90 „
Solda neto cu acces. de locotenent	311.90 „
Diferența	10.— „

Deci primește mai mult în prima lună 10 lei, care este diferența între indem. de activitate de locotenent și căpitan 60—50 =10 lei.

Dacă înaintarea are loc pe altă zi a lunei, se calculează numărul zilelor de soldă pentru fiecare grad, procedându-se ca în exemplu 8 de mai jos.

Exemplu 7

1. Un căpitan este înaintat Maior pe 1 Aprilie. Ce soldă i se cuvine pe această lună ?

Conform art. 50 din legea generală de pensiuni, art. 6 și 16 din regulamentul acelei legi și art. 66 din legea soldelor, se reține sporul pe o lună a soldei ce a dobândit.

Calculul se face astfel:

Solda maior pe Aprilie	500.— Lei
Se reține 10% pentru pensii	50.— „
Rămâne	450.— „
Se deduce sporul A)	90.— „
Rămâne	360.— „
Se reține 3% pentru tezaur	10.80 „
Rămâne solda neto de căpitan	349.20 „
Se adogă indemnit. de activitate	80.— „
Urmează a primi	429.20 „

Solda neto de căpitan cu accesorii fiind de 409. 20 primește mai mult în prima lună 20 lei, care este diferența între indem. activit. ce nu este supusă la rețineri 80—60=20 lei)

Calculul sporului A)

Solda de maior este	500.— Lei
„ „ căpitan este	400.— „
Diferența	100.— „
Se deduce 10%	10.— „
Sporul net ce se reține	90.— „ A)

Statul nominal

Solda	Accesor	Total ord.	Rețineri pensii 10o/o—spor	Tezaur 3o/o	Total reținere	Suma de plată
500	80	580 —	50—90 —	10.80 —	150.80 —	429.20

Exemplul 8. Un căpitan înaintat la maior pe ziua de 8 Aprilie

Solda de căpitan pe 7 zile 7×13,333		93,33	Lei
„ „ maior „ 23 „ 23×16,666		383,32	„
Totalul soldei		476,65	„
Se deduce 10% pentru pensii		47,66	„
Rămâne		428,99	„
Se deduce sporul: Solda de maior	500—00		
„ „ căpitan	400—00		
Diferența	100—00		
23 zile×3,333	76—65	68,99	„
Se deduce 10%	7—66		
Rămâne spor net	68—99		
Rămâne		360,00	„
Se deduce 3% pentru tezaur		10,80	„
Rămâne solda netă de căpitan		349,20	„
Se adaogă indem. de activitate:			
7 zile căpitan 7×2,— =14,00			
23 „ maior 23×2,66=61,18		75,18	„
Solda ce urmează a primi		424,38	„ A)

Proba.

Solda netă de căpitan cu accesorii	409,20	Lei
Diferența la indem. activitate:		
23 zile × 0,65	15,18	„
Total A)	424,38	„

Statul nominal

Soldă	Accesor	Total ord	Reţineri pensii 10o/o	Spor	Ref. tezaur 3o/o	Tot. ref.	Suma de plată
476,65	+ 75,18 =	551,83	— 47,66	68,99	+ 10,80 =	127,45 =	424,38

Exemplu 9. Un căpitan cu gradaţie înaintat maior pe ziua de 10 Maiu. Să calculeze solda ce i se cuvine pe acea lună.

Solda de căpitan pe 9 zile 9×15,555=140,00			
„ „ maior pe 21 „ 21×16,666=349,99		489,99	Lei
Totalul soldei 30 zile	489,99		
Se reţine 10% pentru pensii		48,99	Lei
Rămâne		441,00	„
Se deduce sporul: Solda de maior	500,00		
„ „ căp. cu grad	466,66		
Diferența	33,34		
21 zile×1,111	23,33	21,00	„
Se deduce 10%	2,33		
Rămâne spor net	21,00		
Rămâne		420,00	„

Se reține 3% pentru tezaur	12,60	„
Rămâne solda neto de căpitan cu gradație	407,40	„
Se adaogă indem. de activitate:		
9 zile căpitan 9×2,00=18,00		
21 „ maior 21×2,66=55,86	73,86	„
Solda ce urmează a primi	481,26	„ A)

Proba.

Solda neto cu acces, de căpitan cu gradație	467,40	„
Diferența la indem. activitate 21 zile×0,66	13,86	„
Total A)	481,26	„

Diferite dispoziţiuni relative la caii de trupă şi cei ofiţereşti.

I. *Dispoziţiuni relative la primirea, transportarea şi exerciţiul remonţilor, la marcarea şi reformarea cailor, la formalităţile de îndeplinit în caz de moarte, de ucidere şi de dispariţia cailor.* (D. M. 404 M. O. 28 R. 1911

I. *Primirea remonţilor*

Art. 1.—In principiu remonţii ce se vor da ca parte anuală corpurilor de trupă, şcoalelor şi celorlalte servicii ale armatei vor fi în număr de 10 la sută din efectivul bugetar.

Art. 2.—Remonţii procuraţi în ţară se vor preda delegaţilor corpurilor în localităţile unde îi va strânge comisia de remontă.

Caii procuraţi în străinătate se vor preda la frontieră.

Preşedintele comisiei de remontă va înştiinţă telegrafic fiecare corp, arătând numărul cailor de primit, ziua sosirei lor şi localitatea unde să se afle delegatul.

Predarea se va face prin încheere de proces-verbal (în patru exemplare) pentru fiecare corp în parte.

Art. 3.—Ca delegat se va trimite un plutonier, având în sub ordine un număr de oameni socotit unul la trei cai, iar pentru caii aduşi dela Ungheni un om la 2 cai.

Dacă transportul este mai mare de 30 cai se va delega un ofiţer.

Oamenii vor avea ținuta foarte îngrijită, cu tunică sau cu bluză și cu sacul de merinde, iar mantaua îmbrăcată sau în bandulieră (după anotimp).

Vor fi fără arme, delegații însă vor avea sabia.

Fiecare om va avea o găleată și un căpăstru (căpăstru de rezervă) iar între 1 Octombrie și 15 Martie va mai avea câte o pătură și o chingă de fiecare cal.

Pentru remonții din Rusia cari se aduc pe jos de la Ungheni la Iași, fiecare om va mai avea câte o pereche de dârlogi și o zăbăluță de pus la calul pe care îl va călări.

De căpăstrul acestuia se va lega în dreapta celălalt cal.

Art. 4.—Foile de drum pentru transportul remonților și însoțitorilor dela Iași la Ungheni sau dela orice alt punct de frontieră sau din țară până la garnizoanele de predarea remonților, se eliberează de președintele comisiei de remontă.

Art. 5. — Delegații rămân răspunzători de starea remonților pe dată ce au semnat procesele verbale și nu-i vor părăsi sub nici un cuvânt.

Președintele și membrii comisiei de remontă vor putea inspecta oricând transporturile prin stațiile pe unde au să treacă.

De acea delegații sunt sub ordinele președintelui comisiei de remontă până la sosirea cailor în garnizoanele respective.

II. *Îngrijirea remonților în vagoane*

Art. 6. — *a*) După îmbarcarea cailor, delegații vor desluși bine oamenilor cum să îngrijească de cai pe tot timpul drumului și vor lua înțelegere cu personalul căilor ferate asupra gărilor unde se vor adăpa caii. In această privință ei se vor conforma art. 96 și 318 din regulamentul transporturilor militare.

b) Ei vor îngriji a se da furajul la vreme și fără risipă, ca să ajungă pe tot drumul;

c) Pe timp rău și pe frig se vor închide amândouă ușile vagonului, iar la nevoie și ferestrele.

Pe timp frumos ferestrele vor fi mereu deschise ziua și noaptea. Una din uși poate rămâne deschisă tot

timpul drumului dacă e zăduf în vagon. Niciodată nu se vor lăsa deschise amândouă uşile. Anume va rămâne închisă aceea din spre vânt, ploaie ori soare arzător;

d) Păturile nu se pun pe cai în vagoane, ci numai când sunt în afară de vagon;

e) Caii se vor adăpa cel puţin de trei ori şi cel mult de patru ori pe zi. In nici un caz nu se va da vreunui cal să bea mai mult de o găleată la fiecare adăpat;

f) Delegaţii vor priveghea foarte de aproape executarea acestor din urmă două dispoziţiuni, privitoare la uşile vagoanelor şi la adăpatul cailor, căci numai din neexecutarea lor se bolnăvesc căii în timpul trausportării.

III. *Procurarea furajului*

Art. 7. —Raţia remonţilor este de „0 kg fân, din ziua luării lor în primire de către delegaţi până în ziua sosirii la corp, când începe a li se da raţie regulamentară.

Pentru fiecare remont din ţară sau din Rusia se va da la îmbrăcare câte 2 Kg. paie de aşternut în vagon, iar pentru cei din Rusia se va da 10 Kgr. paie pentru aşternut, în timpul şederi la Iaşi.

Art. 8.— Furajul necesar remoţilor pe timpul transportului se dă de comisia de remontă, care-l procură fie dela furnizorii cailor, fie dela unul din corpurile de trupă din apropierea frontierei, achitând corpului costul enumărării, pentru ca să-l poată pune la loc.

In cazul din urmă, preşedintele comisiei va înştiinţa la timp corpul de trupă, arătând ziua (chiar ora, de se va putea) sosirii trenului şi cantitatea de furaj ce trebnie să predea comisiunii în gară.

IV. *Ingrijirea remonţilar în corpuri*

Art. 9.—Pe dată ce remoţii sosesc în gară de destinaţie, delegatul înştiinţează serviciului de zi al regimentului, care, la rându-i, trimite grabnic numărul necesar de oameni să ajute la debarcare şi anunţă pe ajutorul şefului de corp şi pe veterinar.

Corpul trebuie să fi hotărât din vreme oamenii cari

să ajute la debarcare, cum şi locul unde trebue să se aşeze remonţii la sosire.

Remonţii nu se vor băga însă în grajd până nu vor fi examinaţi de veterinarul corpului, care constată starea sanitară, mai ales ce priveşte boale contagioase.

Ca principiu, remonţii se vor aşeza în locuri anume separaţi de caii vechi, toţi împreună sau împărţiţi pe escadroane, ori pe baterii, de preferinţă în grajduri ferindu-i de frig iarna, de acţiunea directă a soarelui vara şi punându-le în primele nopţi aşternut din belşug.

Numai la absolută nevoe este îngăduit de a se pune remonţii în manejurile închise.

Pentru fiecare transport de remonţi corpul sau serviciul va încheia un proces-verbal, în care va menţiona starea în care au sosit caii, semnalmentele lor, numele ce s'a dat fiecăruia şi escadronul sau bateria unde s'a repartizat. Acest proces-verbal, semnat de comandantul corpului, de ajutor şi de veterinar, se va înainta ministerului, cel mai târziu a 30-a zi dela primirea remonţilor la corp.

V. *Maleinizarea remonţilor şi măsurile în caz de boale contagioase* [1])

Art. 10. — Indată după sosirea la corp remonţii se se vor maleiniza conform instrucţiunilor speciale.

Indicaţiunile date de maleină se vor înainta ministerului imediat directia VI Sanitară).

Când împrejurări s'ar opune la maleinizarea grabnică a remonţilor teritoriali, corpul va raporta aceasta direct ministerului (direcţia cavaleriei) arătând cauza, şi va aştepta ordine.

Remonţii trupei teritoriale nu vor putea fi luaţi la vatră înainte de fi maleinizaţi, pentru care scop, la expedierea transpoartelor, comisia de remontă va repartiza fiecărui corp cel mult 30 remonţi teritoriali.

Toţi caii cari au reacţionat tipic se vor ţine la regiment până când indicaţiuni ulterioare vor hotărî a se da la serviciu ori a se ucide.

Remonţii teritoriali cu reacţiuni atipice se vor lăsa a fi luaţi la vatră.

Regimentul va înştiinţa însă autoritatea administrativă pentru a fi supraveghiaţi de serviciul veterinar civil. Regimentul va da proprietarilor acestor cai instrucţiuni clare asupra modului cum să-i îngrijească dacă s'ar bolnăvi.

Pentru maleinizarea remonţilor teritoriali ministerul aprobă furajul numai pe patru zile, ţifră globală de fiecare transport.

Pentru achitarea costului furajului consumat, regimentele, prin diviziile respective, vor înainta ministerului (direcţia cavaleriei) state nominale după terminarea maleinizării fiecărui transport.

Rezultatul maleinizării remonţilor teriteriali se va înainta ierarhic ministerului (direcţia VI sanitară) cu raport special pentru fiecare transport.

Art. 11. — Remonţii cari n'au reacţionat la maleină pot fi amesticaţi cu caii vechi după 30 zile dela sosirea la corp.

Toate operaţiunile de maleinizare se vor termina într'o lună dela începerea lor. In acest timp veterinarul corpului se va pronunţa categoric asupra fiecărui remont dacă trebue dat la serviciu ca sănătos ori trebue ucis ca morvos.

Art. 12. — Pentru orice boală contagioasă constatată după sosirea remonţilor sau în timpul celor 30 zile, când vor fi ţinuţi în supraveghere, se vor lua pe dată măsurile cuvenite şi se va raporta grabnic ministerului (direcţia VI sanitară pe cale ierarhică.

In orice caz, pe timpul celor 30 zile de supraveghere, remonţii se vor adăpa exclusiv din găleţile ce au avut pe drum. Efectele de curăţenie, ce li s'a dat dela început, vor servi numai lor în timpul acesta.

La amestecarea remonţilor cu caii vechi aceste găleţi şi efecte de curăţenie se vor dezinfecta.

Timpul de 30 zile veterinarul corpului va examina remonţii zilnic.

VI. *Distribuţia remonţilor la schimbaşi*

Art. 13. — Distribuţia cailor schimbaşilor se va face astfel:

grupuri, pe talie Caii de talie mare se vor da oamenilor înalți, iar cei mici de talie oamenilor mărunți.

Caii de talie mijlocie, cari se vor găsi că au schelet foarte puternic, că sunt foarte largi în piept și în crupă ca au picoare și spinare excepțional de bune, se vor da oamenilor înalți și numai lor;

b) Distribuția se va face, în fiecare grup, prin tragere la sorți.

După aceea se va încheia un proces-verbal care va cuprinde: numele schimbașului și numărul recipisei depuse; numele ce s'a dat remontului distribuit și numărul ce purta pe rondela comisiunii; semnalmentele remontului; starea de sănătate în care s'a predat schimbașului.

Ordinea în care se vor trece schimbașii în procesul-verbal va fi aceia cum sunt înscriși în registrul de recipise al corpului (la fel cu al ministerului).

Procesul-verbal se va înainta direct ministerului (direcția cavaleriei) cel mai târziu la 20 zile după distribuirea remonților.

Art. 14. — Se va pune în vedere schimbașilor să umble binișor cu caii și în grajd și la drum, să se poarte blând cu ei și să nu-i gonească niciodată. Li se pune în vedere că, dacă vor goni cu ei în scopul de a ajunge repede acasă, caii vor începeni din neobișnuință la drum și nu se vor mai îndrepta.

Li se va atrage stăruitor luarea aminte că orice s'ar întâmpla cailor după pornirea dela cazarmă îi privește personal, că nu au drept la nici o despăgubire și că cine își va strica calul va trebui să-și cumpere un altul sănătos.

VII. *Exercițiul remonților*

Art. 15. — Regimentele și în genere toate serviciile cari primesc remonții vor lua măsuri ca, chiar de a 2 zi după sosirea la corp, remonții să fie plimbați zilnic până la amestecarea lor cu caii vechi.

Plimbarea se va face la mână sau călărind pe unul și având un altul legat alături.

VIII. *Marcarea remonților*

Art. 16. — Fiecare animal ce aparține armatei se va înfiera precum urmează:

a) Litera comisiunei de remontă (R) pe brațul stâng;

b) Literele și numărul corpului pe coapsa stângă;

c) Numărul matricol pe partea stângă a gâtului sub mucâea coamei;

d) Caii din depozitele de remontă se vor înfiera pe brațul stâng cu inițialele depozitului respectiv; de exemplu: Dc. (depozitul Cislău).

Art. 17. Literile ce vor servi la înfierarea cailor diferitelor corpuri și servicii vor fi cele următoare:

A. Artileria;
Aa. Arsenalul armatei;
Ac. Artileria cetate;
C. Călărași permanent;
Ca. Atelierul de confecții;
CS. Călărași cu schibul;
Dc. Depozitul Cislău;
De. Depozitul de echipement;
G. Geniu;
G. p. B. Compania jandarmi pedeștri București;
G. p. I. Jandarmi pedeștri Iași;
I. Infanterie;
Pa. Pirotehnia armatei;
Pb. Pulberăria;
Pt. Penitenciarul Târgșor;
R. Roșiori;
R. E. R. Regimentul de escortă regală;
S. Sanitari (companii ambulanță).
Sb. Subzistență;
Sc. Școala de cavalerie;
Sf. Școala din Craiova;
Si. Școala din Iași;
Sm. Școala militară infanterie;
Sr. Școala de război;
Ss. Școala militară de artilerie, geniu și marină;
T. Trenul;
V. Vânători;

Notă. — Caii art. călăreață se vor înscria cu inițialele A. C. caii art. munte cu A. M, cei ai obuzierilor cu A. O. (DM. 149 M. O. 8 R. 1913).

Dedesubtul literei se așează numărul corpului, în ordinea următoare:

A	R	C	I	SC	T
12	2	3	20		2

12 art. 2 roșiori 3 călăr. 20 infant. Școala Craiova 2 tren

Art. 18 Pentru caii trupei cu schimbul corpurile vor avea o serie de matricole osebită a cailor Statului.

Seria numerilor matricole va merge cel mult până la No. 999 inclusiv.

Nu se admite ca un matricol să aibă mai mult de 3 cifre.

După No. 999 seria va începe cu No, 1.

Art. 19. Dimensiunile literelor şi cifrelor de înfierat vor fi următoarele:

Literele mari 8 cm. înălţime şi 3 mm, grosimea fierului;

Literele mici şi cifrele 4 cm. înălţime şi 3 mm. grosimea fierului.

Art. 20. Înfierarea se va face la primirea animalelor la corp şi totdeauna de însăşi veterinarii corpului.

Dacă părul e mare, locul de înfierat se va tunde.

Reînnoirea mărcilor cu aceleaşi litere şi cifre se va face în luna Octomvrie, dar numai la caii ale căror mărci nu s'ar mai distinge bine chiar după tunderea locului. [1]).

Se va băga de seamă să se aplice fierul exact pe mărcile vechi.

Art. 21. Pe caii mutaţi se vor aplica mărcile noului corp sau serviciu sub cele vechi; în lipsă de loc, la dreapta lor.

IX. *Reformarea cailor* *

Art. 22. Caii ce se vor pune la reformă se vor împărţi în 2 categorii:

A. Caii prea bătrâni cum şi acei ce trebue mutaţi la un alt corp de trupă pentru un serviciu de tracţiune uşoară;

B. Caii de orice vârstă, incapabili de a mai servi în armată din cauză de boale incurabile, infirmităţi diverse cum sunt:

a) Alteraţiunile sistemului nervos, ca imobilitatea, epilepsia, retivitatea; alteraţiunile inimei sau arterelor, cornajul grav, hepatizaţiuni pulmonare şi tienafesul, când ele provoacă sufocare în timpul mersului, limba retezată din rădăcini, ticul cu tocirea dinţilor, când provoacă slăbire calului şi pericol de moarte subită prin mateorizaţie, alteraţiunile cronice ale rinichilor, alteraţiunile ochilor cu pierderea vederei.

---

1) Dacă înfierarea se va face cu îngrijire şi precepere, mărcile se disting toată viaţa calului. Veterinarii corpurilor se fac răspunzători de bună executare a înfierării.

*) Pentru reforma cailor mobilizaţi, vezi M. O. 14 R. 1916.

b) Schiopăturile provenite din paralezii, din alterațiuni incurabile reumatice, din degenerescența tendoanelor, din luxații, din anchiloze, din oase moarte, cancerul furcuței, diformațiunile unghiei provocate din furbură cronică, etc.;

c) Elefantezisul, cicatricele grave ale grebănului și ale spinării; în fine, orice diformare sau leziune care face pe cal impropriu serviciului militar.

Art. 23. Regimentele vor raporta, ierarhic, de două ori pe an, la 15 Martie și 15 Octomvrie, numărul cailor din categoria B.

Divizia primind rapoartele, stabilește imediat itinerariul pentru veterinarul diviziei, care în comisie cu șeful corpului respectiv și sub președința comandamentului brigadei respective, examinează și hotărăște, din caii propuși, pe cei ce trebuie a se vinde.

Nota 1. Pentru regim. cavalerie din div. I și II de caval. aprobările pentru reforma ea cailor și hotărârile asupra celor pentru tracțiune ușoară, se dau de comisia acelor divizii D. M. 412 M. O. 23 R. 1914.

2) Comand. brig. vor fi înlocuiți prin of. sup. în timpul camp. M. O. 2 R. 1917.

Pentru corpurile sau serviciile neînbrigadate se va hotărâ de către comandantul diviziei respective un comandant de brigadă ca președinte.

Veterinarul corpului va prezenta comisiunei un istoric asupra boalei fiecărui cal propus pentru reformă cum și asupra măsurilor luate. In scopul acesta fiecare serviciu veterinar va avea un registru special, unde se va ține toți caii corpului în ordinea seriei matricole, câte unul pe pagină și unde, la pagina respectivă, se va nota la timp boala, cauza ei și tratamentul ori de câte ori calul se va băga în infirmerie sau se va interna în spital.

Când se va constata că vreun cal a devenit impropriu serviciului din cauza neglijenței veterinarului sau comandantului de unitate (baterie, escadron, companie, etc.), se va supune cazul la cunoștința ministerului pentru a lua măsuri contra vinovaților.

Art. 24.—După ce se aprobă de către divizie a se vinde caii propuși de reformă, capul corpului îndeplinește imediat formalitățile pentru vânzare potrivit legii de contabilitate publică și regulamentul serviciului administrativ, apoi se procedează la vânzare prin licitație publică în târgul orașului de reședință al corpului.

Sumele rezultate din vânzare se vor vărsa la tezaur în profitul Statului, iar recipisele și listele de licitație se vor înainta ministerului.

Vânzarea se face de către delegatul diviziei respective un ofițer de intendență, în unire cu al ministerului de finanțe, pe care divizia îl va anunța la timp, ambii asistați de delegatul corpului de trupă sau al serviciului.

Caii vânduți se dau în primirea cumpărătorului în momentul vânzării, fără altă aprobare. Pentru aceasta e destul apricierea ofițerului de intendență (care a făcut vânzarea) că prețul rezultat este avantajos.

De asemenea, fără a mai aștepta ordin special, corpul va șterge din controale cai vânduți, dând ordin de zi și menționând procesul verbal de vânzare.

Art. 25. — Dacă printre caii corpului va fi existat răpciugă în cursul acelui an, caii aprobați pentru reformă se vor maleiniza, observând regule prescrise prin regulamentul de profilaxie a boalelor contagioase în armată. Din ei se vor vinde numai acei cari un vor reacționa.

Art. 26. — In tabela cailor din categoria A, corpul va propune un număr de cai socotit așa ca, împreună cu numărul celor din categoria B, să nu treacă procentul de înlocuit (10% din efectiv), specificat la art. 1 din această decizie.

In această categorie se vor clasa caii cei mai bătrâni din corp, începând cu cei ai căror stare generală, indică o debilitate senilă incompatibilă cu cerințele serviciului militar, precum și cai de orice vârstă, ce vor trebui a fi mutați la un alt corp de trupă pentru un seiviciu de tracțiune ușoară.

Tabela de cai propusă pentru mutare va fi înaintată de către divizii, ministerului războiu.

Cai din categoria A, se vor constata de comisie în luna Octomvrie și în urma aprobării comandantului divi-

ziei, cei admiși pentru reformă, se vor vinde cât mai neântârziat, potrivit regulelor stabilite la art. 23, 24 și 25.

Nota.— Vezi și ord. cir. No. 55 M. O. 28 1912 ca tabele să se centralizeze la comandam. și înainteze ministerului 1 Decemvrie.

Nota.— Prin D. M. No. 13 M. O. 3 R. 1914 se prescrie următoarele:

Art. 26 din D. M. No. 404/911 se completează după cum urmează

După ce prin mutări se vor completa efectivele bugetare ale corpurilor de trupă de infanterie, speciale, secțiilor de pompieri, excadroanelor de tren și serviciilor cu cei mai buni cai din categoria A.—clasați ca buni pentru tracțiunea ușoară, comandamentele de divizii vor ordona ca restul să se vândă prin licitație publică, după ce mai întâi vor cere aprobarea ministerului (Direcția 3-a Artilerie)

Art. 27.— Cai schimbașilor se reformează de comandantul diviziei respective, întocmai cum s'a zis mai sus. Ei însă nu se vând, ci se lasă propietarilor a dispune cum vor voi, cu obligațiunea de a prezenta în termen regulamentar (3 luni) nu alt cal înlocuitor sau a depune suma necesară. Contrar, propietarii vor fi trecuți în serviciul permanent.

X. *Cai morți, uciși sau dispăruți*

Art. 28.— Cazurile de moarte ordinară se constată prin proces-verbal No. 386, încheiat chiar în acea zi de ajutorul șefului de corp, comandantul escadronului sau bateriei și veterinarului respectiv.

Pe temeiul acestui proces-verbal, se dă ordin de zi pe corp, de ștergerea din controale pe ziua datării procesului-verbal, fără a mai cere vre-o autorizație. Un exemplar al procesului-verbal și actul de autopsie, se vor înainta ministerului pe cale ierarhică spre știință.

La escadroanele sau bateriile detașate de corp, moartea și uciderea se constată prin proces verbal, încheiat de ofițerii escadronului sau bateriei. Uciderea pentru caz de boală contagioasă nu se va putea face însă fără avizul scris al veterinarului corpului, care va semna procesul-verbal.

Caii atinși de răpciugă, (regulamentul de profilaxie a boalelor contagioase în armată), cei cu fracturi, cei cu

boale grave chinuitoare şi incurabile sau cu infirmităţi cari îi fac improprii oricărui serviciu şi le împedică vânzarea, se vor constata ca la art. 28, prin încheere de proces-verbal model 236. În virtutea acestei constatări caii se vor ucide şi şterge din controale prin ordin de zi pe corp fără altă autorizare.

Un exemplar original al procesului-verbal şi actul de autopsie se vor înainta ministerului.

Art, 30. — Caii ucişi pentru răpciugă, ca şi cei morţi de orice altă boală contagioasă, se îngroapă cu pielea crestându-li-se în diferite sensuri, iar plămâni, tracheea şi botul cu corneţii se vor arde cu petrol sau păcură, pe marginea gropei.

Căpăstru, pătura, chinga, ţesala, peria şi traistă de orz, ce au servit calului ucis de răpciugă, se vor arde.

Ele ce scad din registre pe baza procesului verbal, care constată arderea. Procesul-verbal va fi semnat de ajutorul şefului de corp şi de veterinarul corpului.

Art. 31.—Dovedirea morţii cailor la domiciliul schimbaşilor se va face prin proces-verbal încheiat la autoritatea comunală locală şi dadat din ziua morţei El va cuprinde şi semnalentele calului şi, pe cât e în putinţă, felul boalei care a ocazionat moartea.

Cadavrele cailor schimbaşilor nu se vor jupui în nici un caz, ci se vor îngropa cu pielea, ori cari ar fi fost boala ce a produs moartea.

Această măsură se ia pentru a evita răspândirea germenilor boalelor prin manipularea şi prin transportarea pieilor la escadroane ori la regimente, cum şi spre a feri pre schimbaşi de a lua boalele contagioase dela cai morţi.

Art, 32 —Când dispare vreun cal, comandantul escadronului sau bateriei încunoştiinţează prin raport pe şeful corpului, cel mai târziu 24 ore după dispariţie,

Şeful corpului va lua imediat măsuri pentru găsirea calului, anunţând autorităţile civile şi militare ; în acelaş timp stabileşte răspunderile.

Calului dispărut i se face mutaţia şi se ţine absent în situaţie, în registrul matricol şi în controale, 3 luni.

După acest timp se va cere pe cale ierarhică ştergerea din controale.

Art. 33. — Toate dispoziţiunile de mai înainte contrare deciziei sunt şi rămân desfiinţate.

Art. 34 — Publicarea prin *Monitor* ţine loc de notificare.

Notă. — Relativ la situaţiunile de cai ce urmează a se înainta ministerului (direcţia 3 artilerie) în prima zi a fiecărei luni vezi modelele în M. O. 13 R. 1912. Vezi asemeni ord. cir. 34 din M. O. 32 Of. 1914 relativ la trimiterea situaţiilor de cai.

2. *Dispoziţiuni relative la ocrotirea remonţilor în primul an de serviciu*

D. M. 1 M. O 2 R. 1912

Ministerul văzând că numărul cailor propuşi pentru reformă, de către corpurile de trupă, depăşeşte proporţia de 10% admisă ca un maximum prin D. M. No. 104 din 18 Iunie 1911, atribue acest fapt în cea mai mare parte relei îngrijiri şi pregătiri a remonţilor în primul an de serviciu, lucru ce are urmări asupra vieţii întregi a cailor.

Cum această stare de lucru, pe lângă pagubele materiale pe cari le aduce Statului, expune încă corpurile să se găsească în momentul decretării mobilizării cu efectivele necomplecte sau în tot cazul cu o mulţime de cai nevolnici ; decid :

1. Se va aplica cu cea mai mare strictete dispoziţiile din regulamentul cavaleriei şi artileriei, în ce priveşte progresiunea de dresaj a cailor precum şi deosebitele instrucţiuni date prin decizii ministeriale, în ce priveşte primirea cailor, maleinizarea, aclimatizarea şi antrenarea lor.

2 Este oprit de a se întăma sau încăleca în front la rând cu caii cei vechi fără nici o deosebire, fie pentru exerciţiile grele cari cer marşuri lungi şi sforţări mari, fie pentru concentrarea în tabere sau manevre de toamnă ori la tragori de război, remonţii cari nu au avut cel puţin 5 ani împliniţi în primăvara anului de instrucţie respectiv şi fără ca ei să fi trecut întreaga progresie a dresajului şi să fi fost pregătiţi prin o antrenare treptată şi sistematică.

Remonţii mai puţin desvoltaţi, sau mai slab conformaţi nu se vor lua în front în asemenea ocazii, înainte de a avea 6 ani împliniţi, căci atât aclimatizarea, cât şi

dresajul şi antrenarea unor asemenea cai, trebue să se facă mai ales în mod treptat şi sistematic, înainte de ai putea vârâ în front la rând cu caii cei vechi.

3. De asemeni nu este învoit a se luhăma sau încălica în front, remonţii chiar mai mari de 6 ani, decât după ce vor fi împlinit cel puţin 6 luni de la însumarea lor la corp, întrucât timpul rămas n'ar fi îndestulător pentru aclimatizarea, dresajul şi antrenarea progresivă a acestor remonţi,

4. În cazul când un corp de trupă ar primi ordine dela comandamentele superioare (statmajorul general, corpurile de armată, divizie, etc.), să iasă în asemeni împrejurări cu efective atât de ridicate, încât ar fi silite să scoată pentru complectarea acestor efective şi remonţii cari nu ar fi în condiţii, potrivit deciziei de faţă, capii de corpuri vor raporta comandamentului, de la care ar fi primit ordinul, greutatea ce întâmpină pentru executarea sa, fără a călcă dispoziţiunile regulamentare în această privinţă.

În cazul când comandamentul respectiv ar menţine ordinul, corpul îl va executa, însă va raporta pe dată cazul „confidenţial personal", direct cabinetului ministerului de războiu.

5. Afară de inspecţiunile asupra dresajului remonţilor şi supravegherea capilor ierarhici în ce priveşte aclimatizarea, antrenarea şi întreţinerea remonţilor şi cailor în general, preşedintele superior al remontei are îndatorirea de a se încredinţa şi de a raporta ministerului, cum aplică corpurile prescripţiunile prevăzute în regulamentele armelor călări, cu privire la dresajul progresiv al remonţilor, precum şi toate prescripţiunile prevăzute prin decizii ministeriale, relative la maseinizarea, aclimatizarea şi antrenarea remonţilor, cât şi cele prescrise prin decizia de faţă

În acest scop, preşedintele superior al remontei va vizita în fiecare an remonţii corpurilor, în perioadele cele mai potrivite, supunând itinerariul inspecţiunilor aprobării ministerului de războiu.

3. *Interzicerea gradelor inferioare de a se încălica caii de trupă afară din serviciu.* D. M. 66 M. O. 8 R. 1910.

Având în vedere faptul că se văd adesea grade inferioare călări pe cai de trupă, plimbându-se prin oraş sau

prin împrejurimi și scoțând de multe ori caii Statului afară din serviciu, fără ca cei vinovați să fie trași la vre-o răspundere;

Având în vedere că acești cai nu pot fi întrebuințați decât la serviciu; decid:

1. Caii de trupă nu pot fi înșălicați decât în interesul serviciului.

2. Comandanții unităților și șefii de corp sunt răspunzători pecuniar de orice accident întâmplat cailor de trupă de sub comanda lor, provenit din nerespectarea dispoziției de mai sus.

3. In afară de aceasta, vinovații deasemenea vor fi pedepsiți și pe cale disciplinară.

4. *Modul de distribuție a cailor de tracțiune ușoară*

M. O. 7 R. 1912

Potrivit cu art. 26 din decizia ministerială No. 404 | 911, diviziile urmează a înainta ministerului tabelele de cai trupelor călări, constatați în luna Octomvrie a fiecărui an, ca improprii serviciului în trupele călări, însă buni pentru a fi mutați în trupele pedestre, escadroane de tren, secții de pompieri, stabilimente, sau servicii, etc., pentru tracțiune ușoară.

In scop de a se simplifica și ușura la minister îndeplinirea formelor pentru executarea mutării acestor cai, am onoare a vă ruga să binevoiți a lua dispoziții ca pe viitor acele tabele să fie centralizate la comandament pe corpuri, în două tabele nominale separate, unul pentru regimentele de artilerie ale diviziei și unul pentru regimentele de cavalerie (roșiori, călărași și divizionul călăreț), care își au reședința pe teritoriul diviziei.

Aceste tabele să fie înaintate ministerului cel mai târziu până la data de 1 Decemvrie a fiecărui an, și anume: cel al regimentelor de artilerie prin direcțiunea III-a artilerie, iar cel al regimentelor de cavalerie prin direcțiunea II a cavalerie.

Odată cu tabelele cailor regimentelor de artilerie, comandamentul cu onoare este rugat să înainteze ministerului, direcțiunea a III-a artilerie, și un al doilea tabel

centralizat pe corpuri, de numărul cailor necesari pentru tracțiunea ușoară, trupelor pedestre, stabilimentelor, secțiilor de pompieri și serviciilor, etc., cari își au reședința pe teritoriul diviziei și cu opiniunea comandamentului, asupra trebuinței corpului, de a i se da numărul de cai cerut. Pentru escadroanele de tren cererile să se înainteze direcțiunei cavaleriei.

In caz când după înaintarea acestui al doilea tabel s'ar mai ivi, eventual, cereri de cai pentru tracțiunea ușoară, comandamentul este rugat a le înainta ministerului, la orice dată, până la 1 Decemvrie a anului următor, însă, pe cât va fi posibil, centralizate.

De oarece până în prezent ministerul n'a primit încă, dela toate trupele călări, tabelele de cai propuși pentru tracțiune ușoară, iar cereri de asemenea cai primește zilnic și în mod individual, cu onoare, vă rog, să binevoiți a dispune să se înainteze ministerului, după normele arătate mai sus și cel mai târziu până la data de 26 Iunie, atât tabelele ce mai sunt a se înainta, pentru caii constatați în Octomvrie 1911, cât și un tabel numeric pe corpuri, de cererile ce mai sunt pentru cai de tracțiune ușoară. (Vezi și art. 26 cu adnotațiile trecute din D. M. 404 de mai sus).

NOTA. — Relativ la remontarea cailor necesari armatei, vezi și D. M. 557 M. O. 50 R. 1910.

5. *Mânzii ce se nasc în grajdurile corpurilor de trupă.* M. O. 10 R. 1916.

Având în vedere că prin înfăptuirea depozitelor de creștere dela Jigăliă și Ciucea ne găsim în putință de a ocroti și a nu mai înstrăina materialul cavalin devenit atât de căutat.

Decid:

Art. 1. — Orice mânz născut în grajdurile corpurilor de trupă din iepele Statului se va înscri în registrul matricol al corpului, pe temeiul procesului-verbal încheiat de către comisiunea regimentară în unire cu ofițerul de intendență respectiv, iar acolo unde nu există, formalitatea va fi complectată de către comand. garnizoanei.

Art. 2. — Nici un mânz «nu» se va mai vinde, ci la împlinirea vârstei de 8 luni se vor trimite depozitului de creștere dela Jigălia, unde se vor preda prin dresa-

rea cuvenitului proces-verbal, din care un exemplar se va înainta ministerului.

Art. 3. — Dispoziţiunile anterioare şi contrarii celor de faţă sunt şi rămân desfiinţate.

Publicarea prin *Monitor* ţine loc de notificare.

6. *Adăpatul cailor*, modul cum trebue să se facă. Ord. cir. 27 M. O. 12 R. 1912.

Din actele ce se primesc la minister constatându-se că între accidentele cari dau naştere la ştergerea din controale a cailor morţi se află unele ce se întâmplă pe timpul adăpatului şi cari, prin o mai de aproape grijă a celor în drept, ar fi putut fi înlăturate şi Statul scutit de pagube; ordon;

Adăpatul să se facă, în general, numai în grajduri, cu găleata şi individual, aceasta fiind mijlocul cel mai curat, mai repede şi mai sigur contra accidentelor.

În cazuri când această regulă nu s'ar mai putea păzi, din diferite împrejurări, caii se vor conduce la adăpat numai cu zăbăluţa, fără excepţiune, iar pentru caii nărăvaşi se vor lua toate precauţiunile ca să nu dea loc la accidente de loviri.

În acelaş timp se face cunoscut că ministerul nu va mai putea admite, în viitor, între cazurile de forţă majoră accidentele ce se vor naşte din nepăzirea acestor reguli şi va face responzători pe cei ce se vor găsi vinovaţi.

7. *Cai de serviciu ce se dau de Stat ofiţerilor*

D. M. 18 M. O. 4 R. 1912

Potrivit art. 21 din legea soldelor (promulgată cu înaltul decret No. 943 din 15 Martie 1910), trebuie să se dea de către Stat gratuit elevilor din şcoalele militare pregătitoare, când sunt înaintaţi, ofiţeri în trupele călări, câte *un cal de serviciu*, care cal se înlocueşte (se premeneşte) tot de către Stat periodic, din 7 în 7 ani, până când ofiţerul înaintează la gradul de maior.

După art. 22 al aceleaşi legi, Statul trebue să dea un *cal de serviciu şi căpitanilor din trupele pedestre*; însă numai odată un singur cal, care se dă acestor căpitani când sunt înaintaţi la gradul de maior; cu excepţii pentru absolvenţii şcoalei superioare de războiu cari au dreptul de a primi acest cal şi înainte de înaintarea lor la gradul de maior.

Din combinaţia acestor articole rezultă următoarele două categorii:

a) Ofiţerii cărora li se înlocueşte (premeneşte) *calul de serviciu*, periodic din 7 în 7 ani până când ofiţerul înaintează la gradul de maior;

b) Ofiţerii cari primesc dela Stat un singur *cal de serviciu*, odată pentru totdeauna.

Asupra felului cum se remontează şi cum se împart aceşti cai ofiţerilor în drept.

Decidem:

CAPITOLUL I

Calul de serviciu dat de Stat pe temeiul art. 21 din legea soldelor

Art. 1. — Au dreptul la un asemenea cal:

a) Elevii şcoalor militare când sunt înaintaţi sublocotenenţi în trupele călări;

b) Subofiţerii când sunt înaintaţi sublocotenenţi în activitate în trupele călări;

c) Veterinarii.

Art. 2. — In fiecare an se va face remonte speciale cu destinaţia de a se procura «cai de serviciu» pentru ofiţerii arătaţi mai sus.

Aceşti cai vor trebui să aibă la data remontării lor cel puţin 4 ani împliniţi.

Preţul acestor remonţi se hotărăşte de către ministerul în fiecare an.

Art. 3. — Caii remontaţi pentru acest scop se vor însuma la şcoalele speciale de artilerie şi cavalerie, unde vor fi dresaţi de către ofiţerii-elevi; iar la terminarea anului şcolar, aceşti cai vor fi împărţiţi elevilor din anul al 2-lea al şcoalelor pregătitoare respective, înaintaţi la gradul de sublocotenent.

Impărţirea se va face de către o comisiune, compusă din comandantul şcoalei, ajutorul său, instructorul de călărie şi veterinarul şcoalei.

Se deosebesc caii cumpăraţi pentru servicii speciale (carier), cari vor rămâne la şcoale numai pentru destinaţia specială ce au; neputându-se înstrăina sub nici un cuvânt.

Art. 4. — Comisiunea prevăzută la art. 3 va proceda la clasarea cailor hotărâți a se da «de serviciu», ținând seamă de talia ofițerilor.

Predarea și primire fiecărui cal se va face prin încheierea unui proces-verbal Md. A în dublu, din cari un exemplar se va înainta ministerului spre aprobare.

Art. 5. — Ofițerii cari la terminarea școlei pregătitoare de cavalerie sau artilerie, din motive bine stabilite, nu vor fi primit caii dresați, li se dă caii de la depozitul Cislău, din acei clasați drept „cai de serviciu", iar la nevoie li se poate da din alte remonte speciale.

Veterinarii vor primi „cai de serviciu" prin direcția artileriei sau a cavaleriei (după cum vor fi destinați cu serviciul la sfârșirea studiilor, în una sau cealaltă din aceste arme), din depozitul de la Cislău, iar la nevoie din alte remonte speciale.

Art. 6. — Caii «de serviciu" cari s'ar constata după predarea lor ofițerilor că au anumite defecte ce i-ar face improprii serviciului se pot înlocui sau mai bine zis schimba însă numai o singură dată. Ofițerul trebue să facă cererea de schimbare în timpul celor dintâiu 3 luni socotite de la primire. Trecând acest termen schimbarea nu se mai acordă sub nici un cuvânt. De asemenea nu se schimbă un cal chiar de ar avea defecte, dacă s'ar constata însă că a fost rău întreținut de ofițer.

Schimbarea se va face pe temeiul constatării unei comisiuni compusă din capul corpului, un ofițer superior de trupă călare și un veterinar delegați de minister [1])

Această comisiune va încheia și înainta ierarhic ministerului de războiu procesul-verbal Md. B: în care se va arăta precis defectele ce fac calul impropriu pentru serviciul de ofițer și destinațiunea ce propune a i se da adică dacă mai poate servi la trupă sau trebue a se reforma.

Pe acest proces se trec și părerile deosebite de ar fi.

In cazul de se aprobă reformarea, calul se vinde fără a mai trece pe la trupă.

Art. 7. — Acordarea «cailor de serviciu», cât și

1) Pentru ofițerii dela deosebitele servicii ale armatei în locul comandantului corpului se deleagă de către minister un al doilea ofițer de trupă călare.

schimbarea sau înlocuirea (premenirea) lor, se va face numai cu aprobarea ministerului, pe baza actelor arătate mai sus.

Corpurile, direcția artileriei și direcția cavaleriei din minister țin registre speciale în care trec deosebit *cai de serviciu* dați periodic din 7 în 7 ani de cei dați ofițerilor odată pentru totdeauna cu data aprobării, precum și data înlocuirilor și a deosebitelor schimbări ce s'ar mai ivi în poziția acestor cai. Se notează anume motivul pentru care ar fi fost schimbat un cal constatat că are defecte (art. 6).

Art. 8. — „Calul de serviciu" nu devine niciodată proprietatea ofițerului. Un cal schimbat sau înlocuit (premenit după 7 ani) se trece la trupă, în corpul din care face parte ofițerul sau la un corp de trupă călare din garnizoană, ori se reformează de nu ar mai fi bun pentru nici un serviciu, după regulile stabilite pentru reformarea cailor trupei. Tot această regulă se urmează și cu *cai de serviciu* ce ar deveni improprii pentru serviciu de ofițer; ei se varsă la trupă, sau se reformează și se vînde, fără însă ca ofițerul să aibă drept la înlocuirea sau schimbarea calului.

Termenul de înlocuire (de premenire) decurge de la data de când ofițerul a primit calul. Înainte de sfârșirea termenului de 7 ani, calul nu se înlocuește (afară de cazul de schimbare arătat în art. 6), chiar dacă ar deveni impropriu pentru serviciu sau dacă ar muri, ofițerul având mijlocul pentru acest din urmă caz, de a-și asigura caii la Cassa de credit a ofițerilor.

Veterinarilor ofițeri, când au drept de înlocuiri li se dă cai de către cavalerie sau artilerie, după cum se va găsi în acel moment făcând serviciul în una sau alta din aceste arme.

Înlocuirea „cailor de serviciu" ai ofițerilor se face cu cai din depozitul Gislău sau cu cai din remontă specială.

Art. 9. — Ofițerul al cărui „cal de serviciu" ar fi devenit impropriu pentru serviciul de ofițer din orice cauză, înainte de termenul de 7 ani, fie că se varsă calul la trupă, fie că se reformează (art. 8) este dator să-și procure

un alt cal prin mijloacele sale [1]. La împlinirea, însă, a termenului când ar fi trebuit să i se înlocuiască (primenească) de drept calul, i se va da un cal de către Stat; iar calul cumpărat cu mijloacele ofiţerului rămâne la dispoziţie, putând să-l vândă sau să-l păstreze proprietate.

In cazul când ofiţerul ar dori să păstreze acest cal drept „cal de serviciu", i se poate admite, însă numai dacă calul este în bune condiţiuni, constatare care se va face de către comisiunea prevăzută la art. 6, care va încheia un proces-verbal în dublu cu arătarea vârstei, taliei, semnalmentelor, cum şi dacă calul întruneşte condiţiunile cerute unui bun „cal ofiţeresc de serviciu", cât şi preţul. Un exemplar de proces-verbal se va înnainta ministerului spre a hotărî.

Dacă se aprobă, calul se va înscrie ca proprietate a Statului, iar ofiţerul va primi echivalentul în bani după estimaţia făcută de către comisia de constatare. In orice caz, preţul cumpărării va fi cel mult egal cu acela cu care se face remontarea cailor ce se dau „de serviciu" ofiţerilor.

Propunerea pentru trecerea la trupă a unui cal „de serviciu" devenit impropriu pentru serviciul de ofiţer înainte de a împlini 7 ani, cât şi la împlinirea acestui termen se face comandantului diviziei, de către comandantul de corp, pe baza constatării făcute cu proces-verbal de către o comisiune compusă din capul corpului, un ofiţer superior şi un veterinar.

Comandanţii de brigadă pot cere din oficiu comandanţilor de divizie trecerea la trupă, înainte de termenul de 7 ani, a unui cal „de serviciu" devenit impropriu pentru serviciul de ofiţer dar în nici un caz această cerere din oficiu nu poate să invoace o rea conformare sau o lipsă de frumuseţe a calului, de oarece aceste calităţi au fost constatate de comisiunea care a destinat calul ofiţerului.

Comandantul diviziei pe teritoriul căruia se află corpul, înaintează ministerului această cerere însoţită de procesul-verbal al comisiunii, şi dacă se hotărăşte tre-

[1] Bineînţeles că ofiţerul îşi poate procura acest cal, după aprobarea ministerului de la Cislău sau din remontă specială, ori şi-l procură din comerţ.

cerea calului la trupa ofițerul este dator să-și cumpere alt cal până la împlinirea termenului de 7 ani.

Art. 10. — Calul dat de Stat „de serviciu" nu poate fi înstrăinat sub nici un cuvânt. Înstrăinarea este socotită ca risipire de avere a Statului și, prin urmare supusă la pedepsele prevăzute de codul de justiție militară pentru asemenea fapte.

Art. 11. — Ofițerii cari din orice motive, părăsesc armata, înapoiază calul ce ar avea primit dela Stat, care cal se dă la trupă sau se poate da, după cerere, altui ofițer „drept cal de serviciu".

In acest de pe urmă caz, calul se constată de către comisiune compusă din capul corpului, un ofițer superior și un veterinar care întocmește cuvenitul proces-verbal ce trebue trimis ministerului spre a aproba trecerea calului pe numele ofițerului ce a făcut cererea.

Art. 12. — La mutarea dintr'un corp sau serviciu în altul ofițerul ia cu dânsul „calul de serviciu"; vechiul corp trimeițând celui nou foaia matricolă a calului, în care se va nota numărul și data prin care ministerul a aprobat darea calului de serviciu, cât și celelalte amănunte din registrul special precis la art 7.

Art. 13. — «Calul de serviciu» al unui ofițer absent rămâne la corpul de serviciu în care conteză ofițerul, fiind îngrijit ca orice cal ofițeresc, sub răspunderea comandantului unității în care conteză.

Dacă absența ofițerului va dura mai mult de două luni, comandantul poate hotărî ca un asemenea cal să servească provizoriu drept cal „de serviciu" unui alt ofițer ce ar avea drept la un asemenea cal.

Art. 10. — Ofițerul care are „calul de serviciu" sub orice titlu, când este înaintat la gradul de maior, îl păstrează până când devine impropriu serviciului de ofițer, când se va trece la trupă, sau se va reforma, după cum hotărăște ministerul asupra opiniunii din procesul-verbal al comisiunii constituită ca la art. 6.

CAPITOLUL II

Caii „de serviciu" dați de Stat conform art. 22 din legea soldelor

Art. 15.— Au dreptul a primi un singur «cal de serviciu» dela Stat ofițerii următori:

a) Căpitanii din trupele pedestre, când sunt înaintați la gradul pe maior;

b) Căpitanii din trupele pedestre, absolvenți ai școalei superioare de războiu;

c) Căpitanii din statul-major proveniți din trupele pedestre.

Ofițerii din categoria *b* primesc calul „de serviciu" atunci când sunt chemați ca stagiari în serviciul de stat-major.

Cel din categoria *c* pot primi oricând «calul de serviciu» dacă nu l'a primit în cazul arătat la aliniatul precedent.

Art. 16.—Toții ofițerii prevăzuți în articolul precedent (15) au dreptul la un singur cal „de serviciu", care se dă odată pentru totdeauna, rămânându-le în serviciu până ce devine impropriu serviciului de ofițer, când se trece la trupă sau se reformează și se vinde prin licitație publică în folosul Statului, după cum hotărăște ministerul în urma opiniunii din procesul-verbal al comisiunii constituită ca la art. 6.

Acești ofițeri au însă și ei dreptul de a li se schimba calul în cele dintâiu trei luni dela primire, după cum prevede art. 6.

Art. 17.—Remontarea cailor pentru acești ofițeri se asigură.

1. Prin o remontă specială pe prețul fixat de minister;

2. Prin caii cumpărați de ofițerii înșiși, în limita prețului fixat de minister, cari rambursează banii ofițerului.

Art. 18.—Caii cumpărați în acest scop prin comisiunea de remontă, se vor instala în depozitul Cislău, unde se vor mulsuiza și supune unui început de dresaj timp de maximum șase luni, după care se vor distribui, conform deciziei ministeriale No. 261 din 1908, relativ la funcționarea depositului Cislău.

Art. 19.— Predarea cailor se va face prin dresarea

unui proces-verbal, din care un exemplar se va înainta ministerului spre aprobare,

Art. 20. — Caii cumpărați de ofițeri, conform art. 17, al. II, se va constata de o comisiune compusă din:

Comandantul regimentului de cavalerie sau artilerie din garnizoana în care se găsește ofițerul cumpărător al calului, sau din garnizoana cea mai apropiată, ajutor sau un căpitan comandant de escadron sau baterie și veterinarul aceluiaș regiment.

Rezultatul se va semna într'un proces verbal Md. A, în care se va arăta: vârsta, talia, semnalmentele, dela cine a fost cumpărat și pe ce preț, dacă îndeplinește condițiunile cerute serviciului și dacă în momentul constatări valorează prețul fixat prin art. 17.

Procesul-verbal, împreună cu cererea ofițerului și un cont al vânzătorului, se va înainta ierahic ministerului spre aprobare și plată.

Art. 21. — Caii care ar deveni, din orice cauze, improprii pentru serviciul de ofițer, după cum se prevede prin ultimul alineiat de sub art. 9 de mai sus, fără ca ofițerul să mai aibă drept a mai primi un alt cal dela Stat, dar fiind obligat a și cumpăra alt cal.

Calul reformat, dela un ofițer cari intră în această categorie, se vinde cum se arată la art. 16, fără a se mai trece la trupă.

Art. 22. — Prevederile art. 7, 10, 11, 12, 13 și 14 din această decizie, se vor aplica, în ce-i privește, și ofițerilor cari vor primi cai în condițiunile art. 22 din legea soldelor.

CAPITOLUL III

Art. 23. — Odată cu situațiile lunare în care se arată numeric oamenii și caii ce posedă corpurile, cu arătare de «ham» sau «șea», se va înainta și un tablou nominal de ofițerii corpurilor, cu arătare în dreptul fiecăruia de cai proprietate și de serviciu ce are fiecare ofițer, astfel:

a) Regimentele de cavalerie, escadroane de tren, școala militară de infanterie, școala superioară de războiu și școala militară de cavalerie vor îndrepta către direcția cavaleriei situațiile și tabloul vorbit mai sus, iar trupele pedestre și comandamentele cari au ofițeri din cei proveniți

sub art. 15, primind cai prin direcţia cavaleriei, vor înainta numai tablourile de cai ofiţereşti.

b) Regimentele de artilerie şi şcoala militară de artilerie vor înainta situaţiile cailor ofiţereşti şi de trupă direcţiei artileriei, iar trupele pedestre, primind cai dintre caii reformaţi dela artilerie şi clasaţi pentru tracţiune uşoară, vor înainta direcţiei artileriei situaţiile cailor de trupă.

Art. 24. — Toate aceste situaţiuni trebuiesc a fi primite la minister în primele zile ale fiecărei luni.

Art. 25. — Dispoziţiunile contrarii deciziuni de faţă sunt şi rămân desfiinţate.

Publicarea prin «Monitorul Oastei» a prezentei decizii serveşte drept notificare.

Notă. — Relativ la trimiterea situaţiilor de cai, vezi ord. cir. 34 M. O. 32 of. 1914.

Model A.

PROCES-VERBAL

Astăzi ..... anul .....

Noi, ... comandantul .....

în unire cu ..... ajutor .....

instructorul de călărie şi veterinarul şcoalei militare de ..... întrunindu-ne în comisiune, aşa după cum prevede art. 3 din decizia ministerială No. . . . /912, am constatat următoarele:

Calul ....., ale cărui semnalmente sunt:

Sexul .....

Talia .....

Vârsta .....

Părul .....

Semne particulare .....

întrunind toate condiţiunile cerute unui cal ofiţeresc, s'a hotărât în unanimitate, de către comisiunea arătată mai sus, a se da pentru serviciu sublocotenentului ..... din regimentul .....

Aceasta pe temeiul articolului 21 din legea soldelor şi deciziei ministeriale No. . . . /912.

Pentru care s'a încheiat acest proces-verbal.

Veterinar,

Membrii

Am primit calul şi mă declar mulţumit.

Preşedintele comisiunii,

8. *Dispoziţiuni relative la cai cumpăraţi de ofiţeri cu banii lor propriĭ sau împrumutaţi dela casa de credit*

D. M. şi M. O. 13 R. 1910

Dispoziţiunile art. 26 din decizia ministerială No. 54 publicată prin Monitorul Oastei, partea regulamentară, No. 9 din 1905 sunt interpretate în diferite chipuri. Spre a se stabili o uniformitate de procedare; decid:

Art. 1 — Caii cumpăraţi din comerţ, de către ofiţeri, pentru complectarea cailor regulamentari, se vor constata de către o comisiune compusă din:

a) Comandantul corpului sau şeful serviciului, ca preşedinte
b) Ajutorul şefului de corp sau serviciu, şi
c) Veterinarul corpului sau un veterinar din garnizoană.

Condiţiunile ce trebue să îndeplinească caii sunt:

a) Să fie prezentabili şi perfect de sănătoşi;
b) Să aibă o înălţime de cel puţin 1m,53;
c) Să nu fie mai mari de 12 ani (când se cumpără);
d) Părul să fie de culoare unită; nu se admit cai albi sau vineţi.

Art. 2. — Procesele încheiate de către comisiunea de mai sus, se vor înainta spre aprobare autorităţii imediat superioare, adică comandantului de brigadă respectiv.

Prin urmare, rămâne bine stabilit că aceasta este autoritatea imediat superioară de la care emană aprobarea şi care este ţinută a aduce la îndeplinire cele prescrise în art. 4.

Art. 3. — Punerea la furaj a acestor cai se va face printr'un ordin de zi, dat de comandantul regimentului sau şefului serviciului, pe ziua prevăzută în procesul verbal.

Scoaterea dela hrană se va face motivat şi tot printr'un ordin de zi, dat de comandantul regimentului sau şefului serviciului, raportându-se şi ministerului, spre a face operaţiunea de scădere în registrul respectiv.

Art. 4. — Un exemplar al procesului-verbal de constatarea calului aprobat se va înainta ministerului, spre a fi în cunoştinţă de mişcarea cailor ofiţereşti.

În cazul însă când calul a fost plătit cu bani împrumutaţi dela Casa de credit şi economie a ofiţerilor, se va trimite şi acestei Case un exemplar al procesului de constatarea calului cumpărat şi aprobat.

Se exceptează dela dispoziţiunile art. 2 de mai sus caii ce se primesc din depozitul de remonte Cislău.

Aceasta pentru motivul că aflat, procurarea cailor cât şi selecţiunea înainte de împărţirea lor, se face de către o comisiune specială, stabilită prin art. 23 din decizia ministerială No. 261 din 1908, adică:

Directorul cavaleriei ca preşedinte, având ca membrii;
Un ofiţer superior din cavalerie;
Un ofiţer superior din artilerie;

Veterinarul-şef al armatei, şi
Comandantul depozitului.

Punerea la hrană a acelor cai se va face numai prin ordinul de zi dat de regiment sau serviciu, având ca bază procesul-verbal al depozitului de remontă Cisiău, ce se încredinţează ofiţerului odată cu predarea calului căzut la sorţi.

Ministerului nu se va trimite nici o copie de pe procesul-verbal al depozitului de remontă. Se va trimete numai Casei de credit a ofiţerilor, dacă se găseşte în cazul alineatului II de sub art. 4 de mai sus.

9. Model de proces-verbal dat de Minister prin Ordinul No. 10305 din 1908

Pentru cal cumpărat

PROCES-VERBAL

Astăzi ziua luna anul

Noi, Colonelul K. K. Comandantul Regimentului X, preşedinte, în unire cu Lt.-Colonel V. V. ajutorul şefului de corp, cu veterinarul corpului şi cu (gradul şi numele ofiţerului cumpărător) constituind comisiunea prevăzută la art. 24 din decizia Ministerială Not 54 | 905, pentru a constata starea calului g. prezentat de către (numitul ofiţer cumpărător) din regimentul..... pe care ofiţerul l-a cumpărat din comerţ şi al cărui cost de..... lei..... s'a plătit cu banii proprii ai ofiţerului (sau cu banii ce se s'au avansat din casa corpului, sau dela casa de credit, după cum va fi cazul).

Comisiunea:

Procedând la această cercetare, constată că calul J, cumpărat şi prezentat nouă de Locot, X şi ale cărui semnalimente sunt:

Sexul.....
Vârsta: născut.....
Talia.....
Părul.....

Este prezentabil, se află într'o stare de sănătate şi că prin urmare îndeplineşte condiţiunile art. 25 din decizia 54 | 905.

Pentru cele arătate mai sus s'a încheiat prezentul proces-verbal în triplu exemplar din care două se vor înainta Ministerului.

Membrii: { Lt.-Colonel .....
Veterinar .....
Locot... (ofiţer, camp.)

Preşedinte:

Colonel,

CORP DE ARMATA

DIVIZIE .....

PROCES-VERBAL

Pentru reforme de cai

Astăzi, 1920, noi comandantul ..... în unire cu veterinarul ....., am examinat caii notaţi mai jos susceptibili de reformă pentru cauzele notate în dreptul lor, precum urmeaza:

Numărul		Escadronul sau bateria	Numele	Sexul, vârsta şi semnalmentele	DATA venirei în corp şi de către cine sunt predaţi	CAUSA pentru care se propune reformarea	OBSERVAŢII
Corent	Matricol						

Aceşti cai, după examinarea făcută, s'au constatat impropeti serviciului, pentru care se va presenta acest proces-verbal D-lui comandant al ..... a interveni aprobarea.

Comandant,

Veterinar,

MODEL PROCES VERBAL PENTRU CAII MORȚI

. CORP DE ARMATA
DIVIZIE

1) .....

PROCES-VERBAL

Astăzi, ... l ..... aol, comandantul 1) .....
..... în unire cu D-nul 2) ..... Veterinarul
corpului, am constatat că 3) ..... de ani ..... părul
..... și cu semnele următoare .....
4) .....
.....
.....
.....

Pentru care am adresat acest proces-verbal în dublu, din care un exemplar se va presenta comandantului.

Comandantul regimentului,

Veterinar,

Delegatul comandantului,

EXPLICAȚIA NOTELOR: 1 Numirea corpului. 2) Delegatul comandantului. 3) Calul sau iapa. 4) Se va arăta causele care au provocat moartea și dreptul la despăgubire.

10. *Procesele-verbale relative la caii cumpărați de ofițeri a nu se mai trimete ministerului.*

Ordinul minist No. 2711/1912 (direcția artileriei)

Am onoare a comunica că conform deciziei ministeriale No. 18/1912 ministerul, direcția artileriei, nu mai ține decât un registru al cailor ce se dau de serviciul ofițerilor conform 'sus citatei decizii.

Ministerul cu No. 1654 din 16 August a. c., a rugat divizia să dea ordin regimentelor din acel comandament și cari țin de direcția Artileriei *să nu mai trimeată la minister procesele-verbale relativ la caii cumpărați de ofițeri ca proprietate*; procesele verbale relative la acești cai aprobându-se de divizie, ministerul la cunoștință de acești cai numai după situațiile lunare ce se trimet de corpuri.

Cum sunt încă corpuri cari toi mai trimet la minister procese-verbale de cumpărare de cai, cu onoare vă rog să binevoiți a reînoi ordinul de mai sus și a dispune ca nici divizia să nu mai înainteze asemenea procese-verbale, cu modul acesta se reduce și corespondența.

11. *Caii bolnavi ai ofițerilor*

O. C. No. 10 M. O. 7. R. 1912

Ministerul luând cunoștință că corpurile procedează în diferite feluri, atunci când caii ofițerilor se îmbolnăvesc, unele supunând pe ofițeri a plăti costul medicamentelor, iar altele nu; pentru a fi aceeași măsură pentru toți decid;

Pe viitor caii ofițerilor din trupele călări precum și acei ai ofițerilor din alte arme cu drept la cal, vor fi îngrijiți la fel ca și caii de trupă; când sunt bolnavi, urmează ca acești cai să fie căutați în infirmeriile corpurilor sau la spitalulul militar veterinar, și a li se da medicamentele necesare ca și cailor de trupă, costul fiind plătit de regiment din fondul de întreținere

Nota. — Relativ la asigurarea mutuală contra morței a cailor ofițerești, vezi M. O. 13 R. 1912.

1. *Caet de sarcine* pentru remontarea cailor artileriei, mitralliere și serviciilor armatei M. O. 14. O. 1913.

Idem pentru remontarea cailor cavaleriei M. O. 51 R. 1910.

Comisiunea pentru remontarea cailor armatei M. O. 1914.

2. *Concursuri de călărie* și alergări militare de cai M. O. 7 R. 1913 și 13 R. 1914.

3. *Potcoave*, modul confecționări, conservări și întrebuințărei lor M. O. 36 R. 1911.

4. *Părul dela cozile cailor* să se verse obligator în fiecare an la penitenciarul militer Târșor. O. C. 81 M. O. 33. R. 1912.

5. Regulamentul provizoriu al trupei cu schimbul călare M. O. 16 R. 1915.

6. Rechiziționea la mobilizare a cailor necesari căpitanilor ist. din rezervă M. O. 24. R. 1914.

TARIFELE

ANEXE LA REGULAMENTUL SOLDELOR [1]

1) Cu începere dela 1 Septembrie 1919 sporindu-se soldele după cum sunt trecute în tabloul dela nota 8 de sub art. 50 din legea soldelor, tarifele alăturate urmează a fi pusă în concordanță cu acele solde.

Art. 1, 2, 3, 28 şi 29 din legea soldei.

TAR

Solda de activitate

GRADUL	PRE		
	Solda bugetară		Reţineri
	Pe an	Pe lună	Pensie 10 %
General de divizie	15600	1300	1560
General de brigadă comandant de divizie sau corp de armată sau o funcţie simplă (5 ani vechime)	14400	1200	1440
General de brigadă sau asimilat	13200	1100	1320
Colonel comandant de brigadă sau o funcţie similară (5 ani vechime)	11400	950	1140
Colonel sau asimilat	9600	800	960
Lt.-col. com. de regiment sau o funcţie similară (4 ani vechime)	8700	725	870
Lt.-colonel sau asimilat	7800	650	780
Maior sau asimilat cu gradaţie	6600	550	660
Maior fără gradaţie	6000	500	600
Căpitan sau asimilat cu gradaţie	5600	466 6	560
Căpitan fără gradaţie	4800	400	480
Locotenent sau asimilat	3600	300	360
Sublocotenent sau asimilat	3120	260	312

NOTA.—Cu începere dela 1 Septembrie 1919 sporindu-se soldele după cum sunt trecute în tabloul dela nota 8 de sub art. 50 din legea soldelor, tariful de mai sus urmează a se pune în concordanţă cu acele solde.

IFE

Tariful No. 1.

pentru ofiţeri

ZENŢA																	
pentru		Solda neto								ABSENŢA [a]) CONCEDII							
										Boală sau interese (2 luni)				Boală (4 luni)			
Tezaur 3 o/o		Pe an		Pe lună		Pe zi				Pe lună		Pe zi		Pe lună		Pe zi	
421	20	13618	80	1134	90	37	83			1134	90	37	83	851	16	28	37
338	80	12571	20	1047	60	34	92			1047	60	34	92	785	70	26	19
356	40	11523	60	960	30	32	01			960	30	32	01	720	21	24	—
307	80	9952	20	829	35	27	64			829	35	27	64	621	99	20	73
259	20	8380	80	698	40	23	28			698	40	23	28	523	80	17	46
234	90	7595	10	632	92	21	09			632	92	21	09	474	69	15	82
210	60	6809	40	567	45	18	91			576	45	18	91	425	58	14	18
178	20	5761	80	480	15	16	—			480	15	16	—	360	09	12	—
162	—	5238	—	436	50	14	55			436	50	14	55	327	36	10	91
151	20	4888	80	407	40	13	58			407	40	13	58	305	55	10	18
129	60	4190	40	349	20	11	64			349	20	11	64	261	90	8	73
97	20	3142	80	261	90	8	73			261	90	8	73	196	26	6	54
84	24	2723	76	226	98	7	56			226	98	7	56	170	22	5	67

NOTA. — La calculul soldei de absenţă a se observa art. 29 din le-
ea soldelor astfel cum a fost modificat în 1918. In baza acestui art. ofi-
ţerul în concediu sau absenţă de boală are drept la solda întreagă cu ac-
esorii pe timp de şase luni.

Art. 5, 30 legea soldei.

Solda de activitate pentru șefii

FUNCȚIUNEA		PRE		
		Solda brută		Rețineri
		Pe an	Pe lună	Pensie 10o/o pe an
Inspectorul muzicilor[1])		7800	650	780
Șeful de muzică principal		6000	500	600
Șef de muzică	Clasa I	4800	400	480
	« II	3600	300	360
	« III	3120	260	312
Șef de birou	„ I	4800	400	480
	„ II	3600	300	360
Subșef de birou	„ I	3000	250	300
	„ II	2400	200	240
Registrator arhivar	„ I	2400	200	240
	„ II	1800	150	180
Copist caligraf		1800	150	180
„ clasa I		1680	140	168
„ „ II		1440	120	144
Grefier cu titlu academic		4800	400	480
„ clasa I		3600	300	360
„ „ II		3000	250	300

1) Soldele inspectorului și șefilor de muzică sunt calculate după
2) Vezi notele dela tarifa No. 1.

Tarifa No. 2.

de muzică şi funcţionarii civili [2]

ZENTA								ABSENTA [1]			
pentru		Soldo neto						CONCEDII			
								Boală (2 luni)		Interes (1 lună)	
Tezaur 3 o/o pe an		Pe an		Pe lună		Pe zi		Pe lună	Pe zi	Pe lună	Pe zi
210	60	6809	40	576	45	18	91	567 45	18 91	567 45	18 91
162		5238		436	50	14	55	436 50	14 55	436 50	14 55
126	60	4190	40	349	20	11	64	349 20	11 64	349 20	11 64
97	20	3142	80	261	90	8	73	261 90	8 73	261 90	8 73
84	24	2723	76	226	98	7	56	226 98	7 56	226 98	7 56
129	60	4190	40	349	20	11	64	349 20	11 64	349 20	11 64
97	20	3142	80	261	90	8	73	261 90	8 73	261 90	8 73
84		2619		218	25	7	27	218 25	7 27	218 25	7 27
		2160		180		6		180	6	180	6
		2160		180		6		180	6	180	6
		1620		135		4	50	135	4 50	135	4 50
		1620		135		4	50	135	4 50	135	4 50
		1512		126		4	20	126	4 20	126	4 20
		1296		108		3	60	108	3 70	108	3 60
129	60	4190	40	349	20	11	64	249 20	11 64	349 20	11 64
97	20	3142	80	261	90	8	73	261 90	8 73	262 90	8 73
81		2619		218	25	7	27	218 25	7 27	218 25	7 27

cum au fost modificate prin legea din 19 Martie 1912 M. O. II R. 1912.

Art. 6, 30 legea soldei.

Solda de activitate pentru funcţionarii şi neprevăzuţi

FUNCŢIUNEA		Solda bruto		Reţineri
		Pe an	Pe lună	Pensie 10 o/o pe an
a) *Funcţionari civili*				
Inginer-şef		10800	900	1080
Inginer, architect sau controlor tehnic	Clasa I	8400	700	840
	„ II	6600	550	660
	„ III	5400	450	540
Inginer stagiar sau topograf		3840	320	384
Conductor	Clasa I	3600	300	360
	„ II	3000	250	300
	„ III	2400	200	240
Desenator	Şef	3600	300	360
	Clasa I	3000	250	300
	„ II	2400	200	240
	„ III	1440	120	144
Chimist	Şef	4560	380	456
	Ajutor	3840	320	384
Laborant		3360	280	336
Şef al atelierului de reprod.		4800	400	480
Cartograf-desemnator gravor sau fotograf	Clasa I	3960	330	396
	„ II	3600	300	360
	„ III	3000	250	300
	St. cl. I	1800	150	180
	„ II	1200	100	120
	„ III	720	60	72
	Elev	660	55	66
Litograf	Clasa I	2400	200	240
	„ II	1800	150	180
	„ III	1200	100	120
	Stagiar	730	60	72
Maestru[1]) sau mecanic	Şef	4200	350	420
	Clasa I	3600	300	360
	„ II	3000	250	300
	„ III	2640	220	246

1) Maestru de toate meseriile: fierar, rotar, proectile, vopsitor, tur-
2) La calcul soldei de absenţă a se observa modificarea art. 3o din timp de două luni, iar în concediu de boală pe 6 luni.
3) Vezi nota 8 de sub art. 5o din legea soldelor cu tabloul de spo-

Tariful No. 3.

maeştrii din armată şi din marina militară [8])

,n lege

ZENTA								ABSENTA [2])							
pentru		Soldo neto						CONCEDII							
								Boală (2 luni)				Interes (1 lună)			
Tezaur 3 o/o pe an		Pe an		Pe lună		Pe zi		Pe lună		Pe zi		Pe lună		Pe zi	
291	60	9428	40	785	70	26	19	785	70	26	19	785	70	26	19
226	80	7333	20	611	10	20	37	611	10	20	37	611	10	20	37
178	20	5761	80	480	15	16		480	15	16		480	15	16	
145	80	4714	20	392	85	13	09	392	85	13	09	392	85	13	09
103	68	3352	32	279	36	9	31	279	36	9	31	279	36	9	31
97	20	3142	80	261	90	8	73	261	90	8	73	261	90	8	73
81		2619		218	25	7	27	218	25	7	27	218	25	7	27
		2160		180		6		180		6		180		6	
97	20	3142	80	261	90	8	73	261	90	8	73	261	90	8	73
81		2619		218	25	7	27	218	25	7	27	218	25	7	27
		2160		180		6		180		6		180		6	
		1296		108		3	60	108		3	60	108		3	60
123	12	3980	88	331	74	11	05	331	74	11	0	331	74	11	05
103	68	3352	32	279	36	9	31	279	36	9	31	279	36	9	31
90	72	2933	28	244	44	8	14	244	44	8	14	244	44	8	14
129	60	4190	40	349	20	11	64	349	20	11	64	349	20	11	64
106	92	3457	09	288	09	9	60	288	09	9	60	288	09	9	60
9	20	3142	80	261	90	8	73	261	90	8	73	261	90	8	73
81		2619		218	25	7	27	218	25	7	27	218	25	7	27
		1620		135		4	50	135		4	50	135		4	50
		1080		90		3		90		3		90		3	
		648		54		1	80	54		1	80	54		1	80
		594		49	50	1	65	49	50	1	65	49	50	1	65
		2160		180		6		180		6		180		6	
		1620		135		4	50	135		4	50	135		4	50
		1080		90		3		90		3		90		3	
		648		54		1	80	54		1	80	54		1	80
113	40	3666	60	305	55	10	18	305	55	10	18	305	55	10	18
97	20	3142	80	261	90	8	73	261	90	8	73	261	90	8	73
81		2619		218	25	7	27	218	25	7	27	218	25	7	27
78	28	2304	72	192	06	6	40	192	06	6	40	192	06	6	40

nător, armurier, croitor, etc.
legea soldelor; pentru concediu de interese solda întreagă cu accesorii pe
tirea soldelor dela 1 Septembrie 19..

Art. 30 legea soldei.

Solda de activitate pentru funcţionarii şi

neprevăzuţi

FUNCTIUNEA		Soldo bruto		Reţineri
		Pe an	Pe lună	Pensie 10% pe an
Submaestru[1]) sau submecanic	Clasa I	2400	200	240
	„ II	1800	150	180
	„ III	1440	120	144
Fochist	Clasa I	2160	180	216
	„ II	1560	130	156
	„ III	1200	100	120
Armurier sau potcovar	Clasa I	1800	150	180
	„ II	1440	120	144
	„ III	1200	100	120
Guard general silvic	Clasa I	1920	160	192
	„ II	1440	120	144
b) *Maeştrii militari la marină.*				
Maestru militar	Şef	4200	350	420
	Clasa I	3600	300	360
	„ II	3000	250	300
	„ III	2640	220	264
Submaestru militar	Clasa I	1560	130	156
	„ II	1320	110	132
Pilot	Clasa I	2880	240	288
	„ II	2400	200	240
Timonier	Clasa I	1820	150	180
	„ II	1440	120	144
DIURNA				
c) *Oameni de serviciu*				
Guard pădurar		600	50	
Custode	Şef	1800	150	180
	Clasa I	1440	120	144
	„ II	1200	100	60 (5 %)
Uşier, portar sau supraveghetor	Clasa I	1440	120	144
	„ II	1200	100	60 (5 %)
	„ III	1080	90	54

1) Maestru de toate meseriile: fierar, rotar, proectile, vopsitor
2) Vezi notele dela tarifă No. 3.

Tariful No. 3 (Urmare).

maeștrilor din armată și din marina militară

în lege

ZENTA																							
													ABSENȚA[2])										
													CONCEDII										
pentru			Solda neto										Boală (2 luni)						Interes (1 lună)				
Tezaur 3% pe an			Pe an			Pe lună			Pe zi				Pe lună			Pe zi			Pe lună			Pe zi	
			2160			180			6				180			6	—		180			6	—
			1620			135			4	50			135			4	50		135			4	50
			1296			108			3	60			108			3	60		108			3	60
			1944			162			5	40			162			5	40		162			5	40
			1404			117			3	90			117			3	90		117			3	90
			1080			90			3				90			3	—		90			3	—
			1620			135			4	50			135			4	50		135			4	50
			1296			108			3	60			108			3	60		108			3	60
			1080			90			3				90			3	—		99			3	—
			1728			144			4	80			144			4	80		144			4	80
			1296			108			3	60			106			3	60		108			3	60
113	40		3666	60		305	55		10	18			305	55		10	18		305	55		10	18
97	20		3142	80		261	90		8	73			216	90		8	73		261	90		8	73
81	—		2619			218	25		7	27			218	25		7	27		218	25		7	27
71	28		2304	72		192	06		6	40			192	06		6	40		192	06		6	40
			1404			117			3	90			117			3	90		117			3	90
			1188			99			3	30			99			3	3		99			3	30
77	76		2514	24		209	52		6	98			209	52		6	98		209	52		6	98
			2160			180			6				180			6	—		190			6	—
			1620			135			4	50			135			4	50		135	4		50	50
			1296			108			3	50			108			3	6		168	3		60	60
			600			50			1	66			50			1	66		50			1	66
			1620			135			4	50			135			4	50		135			4	50
			1296			108			3	6			108			3	6		108			3	60
			1140			95			3	16			95			3	16		95			3	16
			1296			108			3	60			108			3	60		108			3	60
			1140			95			3	16			95			3	16		95			3	16
			1026			85	50		2	85			85	50		2	85		85	50		2	85

turnători, armurier, croitor, etc.

Articolu 8 și 30 legea soldei.

Solda rean

GRADUL	PREZE					
	Solda brută				Reținut pentru pensie	
	Pe an		Pe lună			
	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.
A) Subofițerii instructori						
Sergenți reangajați pe 2 ani	840		70		42	
I reangajare pe 5 ani	1080		90		54	
Plutonieri II „ „ „ „	1200		100		60	
III „ „ „ „	1320		110		132	
I reangajare pe 5 ani	1500		130		156	
Plutonieri-majori II „ „ „ „	1560		130		156	
III „ „ „ „	1680		140		168	
B) Subofițeri de administrație						
Subofițer clasa II	1320		110		132	
„ „ I	1560		130		156	
C) Sergenți instructori și plutonieri corniști (cau trompeți) precum și subșefi de muzică						
Sergent instructor cornist (sau trómpet) I-a reangajare pe 2 ani	840		70		42	
Plutonier cornist I reangajare pe 5 ani	1080		90		54	
(sau trompet) și II „ „ „ „	1200		100		60	
subșef de muzică III „ „ „ „	1320		110		132	
D) Sergenți secretari, sergenți sanitari, sergenți muzicanți și sergenți meseriași						
I reangajare pe 2 ani	600		50			
I reangajare 5 ani	720		60		36	
II „ „ „	840		70		4	
III „ „ „	960		80		48	
E) Caporali muzicanți sau meseriași						
I reangajare pe 2 ani	480		40			
I „ „ 5 „	540		45			
II „ 5 „	600		50			

1) Aceste solde sunt calculate după tarifele prevăzute în legea de rean-

gajaţilor [1]

Tariful No. 4

NŢA				ABSENŢA								
Solda neto				CONCEDIU								OBSERVAŢII
Pe an		Pe lună		Pe zi		Boală (2 luni)			Interese (1 lună)			
						Pe lună		Pe zi		Pe lună		Pe zi	
Lei	B.	Lei	B	Lei	B	Lei	B	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.	
798		66	50	2	21	66	50	2	21	66	50	2	21	Se recrutează dintre sergenţii în termen, dintre sergenţii rămaşi în mod voluntar mai departe în serviciu sub arme şi dintre sergenţii din primul an de complectare.
1026		85	50	2	85	85	50	2	85	85	50	2	85	
1140		95		3	16	95		3	16	95		3	16	Se recrutează dintre reangajaţii pe 2 ani.
1188		99		3	30	99		3	30	99		3	30	
1404		117		3	90	117		3	90	117		3	90	
1404		117		3	90	117		3	90	117		3	90	Se recrutează în condiţiunile legii de înaintare dintre plutonieri.
1512		126		4	20	126		4	20	126		4	20	
1188		99		3	30	96		3	30	99		3	30	Se recrutează prin reangajeri de câte 5 ani, de preferinţă dintre secretarii reangajaţi pe câte 2 ani şi la neajungere dintre reangajaţii din categoria A.
1404		117		3	90	117		3	90	117		3	90	
98		66	50	2	21									
1026		85	50	2	85									
1140		95		3	16									
1188		99		3	30									
600		50		1	66									
684		57		1	90									
798		66	50	2	21									
912		76		2	53									
480		40		1	33									
540		45		1	50									
600		50		1	66									

gajare din 1912. M. O. 2 R. 1912. Vezi nota 8 de sub art. 60 legea soldelor.

NOTA.—Vezi modificările aduse:

a) La art. 8 din legea soldelor, astfel cum acest articol a fost modificat în 1918.

b) Idem explicaţiunile trecute la nota 3 de sub art. 50 din legea soldelor.

c) La calculul soldei de absenţă a se vedea art. 30 din legea soldelor, astfel cum a fost modificat în 1918.

Art. 8 și 30 legea soldei.

Solda rean

GRADUL	PREȚE					
	Solda brută				Rețineri pentru pensie	
	Pe an		Pe lună			
	Lei	B	Lei	B	Lei	B
Grănicerii[1]						
Plut.-majori I reangaj. pe 5 ani	1680		140		168	
„ „ II „ „ „ „	1800		150		180	
„ „ III „ „ „ „	1920		160		192	
Plutonier I reangaj. pe 5 ani	1200		100		60	
„ II „ „ „ „	1320		110		132	
„ III „ „ „ „	1440		120		144	
Serg.-instruct. I reang. pe 3 ani	960		80		48	
„ „ II „ „ „ „	1020		85		51	
„ „ III „ „ „ „	1080		90		54	
Caporali I reangajare pe 3 ani	780		65		39	
„ II „ „ „ „	840		70		42	
„ III „ „ „ „	960		80		48	
Soldați I reangajare pe 3 ani	660		55		33	
„ II „ „ „ „	720		60		36	
„ II „ „ „ „	780		65		39	

1) Aceste solde sunt calculate după tarifele prevăzute în legea corpului
2) Vezi notele dela tarifa precedentă.

Tariful No. 4 (urmare).

gajaţilor[1]

ENŢA						ABSENTA								OBSERVAŢII
Solda neto						CONCEDII								
Pe an		Pe lună		Pe zi		Boală (2 luni)				Interes (1 lună)				
						Pe lună		Pe zi		Pe lună		Pe zi		
Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.	
1512		126		4	20	126		4	20	126		4	20	
1620		135		4	50	135		4	50	135		4	50	
1728		144		4	80	144		4	80	144		4	80	
1140		95		3	16	95		3	16	95		3	16	
1188		100		3	33	100		3	33	100		3	33	
1296		108		3	60	108		3	60	108		3	60	
912		76		2	53									
969		52	75	2	69									
1026		57	50	2	85									
741		65	75	2	05									
798		88	50	2	21									
912		76		2	53									
627		16	25	1	74									
684		66		1	90									
741		65	75	2	05									

de grăniceri, M. O. 11. R. 1912.

Art. 8 legea soldei. Tariful No. 5.

Solda trupei în termen de serviciu

GRADUL SAU FUNCȚIA	PREZENȚA						OBSERVAȚII
	Pe zi		Pe lună		Pe an		
	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B	
Trupe și marina							Tarifa zilnică de hrană pentru trupe și marină se fixează prin buget — în total și pe garnizoane — prin decizie ministerială. Pentru grăniceri este: 70 bani, pe zi, iar celor chemați a urma școala 50 bani pe zi.
Sergent major		80	După numărul zilelor		292		
Sergent		30			109	50	
Caporal sau brigadier		10			36	50	
Soldat		05			18	25	
Grănicerii [1]							
Sergent		60			219		
Caporal		45			164	25	
Soldat		30			109	50	
Soldați în I-iul an		10			36	50	

Notă — In timp de războiu, solda trupei este sporită cu 20%, vezi art. 8 din legea soldelor, astfel cum a fost modificat în 1919 și notele de sub art. 50 aceleași lege.

Relativ la indemnitatea pentru scumpirea traiului, s'a acordat cu începere dela 1 Decembrie 1918 soldaților un leu pe zi, caporalilor doi lei și sergenților trei lei pe zi; ori în ce parte a țărei se vor afla (nota 6 de sub art. 50 L. S.)

1) Soldele la grăniceri s'au calculat conform legei corpului de grăniceri M. O. 11 R. *1912.*

Reţinerile din solda militarilor şi funcţionarilor civili intraţi în spitalele militare [1])

Grade şi funcţii	Reţineri pe zi		Observaţii
	Lei	B	
a) *Ofiţeri*			
Ofiţeri generali	6		Reţinerile se trimit de corpuri spit. militare la plata soldelor. Hrănirea în spitale se va combina astfel, ca aceste tarife să acopere cheltuielile; deficite nu se admit.
Colonel	4	50	
Lt.-colonel	3	50	
Maior	3		
Căpitan	2	50	
Locot. şi sublocotenent	2		
b) *Capii de muzică şi funcţionari civili din armată*			
Cu soldă sau diurnă mai mare ca 800 lei	6		
Intre 800—600 lei	4		
„ 600—400 „	3		
„ 400—300 „	2	50	
„ 300—200 „	2		
„ 200—100 „	1	50	
Mai puţin ca 100 lei	1		
c) *Grad. inferioare*			
Plotonieri, reangajaţi, subofiţeri de adaţie şi subofiţeri guarzi de artilerie şi geniu cu soldă totală mai mare ca 100 lei,	1		
Idem între 100—50 lei		75	
Idem mai puţin ca 50 lei		50	

1) Vezi art. 53 din regulamentul soldelor şi adnotaţiunile relative.

Tarifful No. 7

Alocaţiile de hrană ale ofiţerilor, funcţionarilor şi maeştrilor aflaţi în închisoare fără soldă

Gradul sau funcţia	Alocaţia zilnică		Observaţii
	Lei	B	
Ofiţeri generali	15		NOTA. — Subofic. reangajaţi, aflaţi în închis. milit. fără drept la soldă, au drept la o alocaţie de hrană de 2 lei pe zi, care se aloca corpurilor respective şi se trimite închisorei M. O. 5 R. 1913.
Ofiţeri superiori	10		
Ofiţeri inferiori			
Inspectorii muzicilor			
Capii de muzică cl. I	5		
Funcţionarii cu soldă lunară mai mare de 300 lei inclusiv			
Capii de muzică cl. II şi III			
Funcţionarii cu soldă lunară dela 200 la 300 lei.	4		
Maeştrii şi mecanicii			
Funcţionarii cu soldă lunară mai mică de 200 lei	2		
Submaeştrii şi submecanicii			

Art. 21, 23, 24 legea soldei. Tariful No. 14.

Primile şi alocaţiile de hrană pe timpul concentrărilor sau campaniei

Gradul sau funcţia	Primă de echipare	În concentr. manevre şi aplicaţ				În campanie		
		Alocaţia zilnică de hrană				Prima de echipare	Alocaţie	zilnică de hrană
		Cu trupă		Fără trupă				
	Lei	Lei	B.	Lei	B.	Lei	Lei	B.
Elev din şcoalele militare înaintat ofiţer	500							
Ofiţer general		3		5		800	5	
„ superior		3		3		600	3	
„ inferior		1	50	2		400	2	
Elev		1						
Plotonier şi suboliţer asimilat			50	75				75
Funcţionari retribuiţi cu soldă sau diurnă								
Până la 150 lei lunar			50		75			75
Dela 151 — 400 lei lunar		1		1	50		1	50
„ 401 — 900 „ „		2		3			3	

Nota. — Vezi art. 23 din legea solda astfel cum a fost modificat în 1915, relativ la primele de echipare pentru campanie la funcţionari, şefii muzică, elevi adm-ţie, preoţi, etc.

Pentru alocaţiile de hrană vezi nota 7 de sub art. 50 din legea soldelor, prin care s'au modificat aceste alocaţiuni.

Art. 31 și 32 din legea soldelor

GRADE ȘI FUNȚIUNI	Solda de dis
General de divizie	
General de brigadă în funcție superioară 5 ani vechime	
General de brigadă și asimilat	
Colonel în funcție superioară cu 5 ani vechime	
Colonel și asimilat	
Lt-colonel în funcție superioară și cu 4 ani vechime	
Lt-colonel și asimilat	
Maior și asimilat cu 7 ani vechime	
Maior și asimilat	
Căpitan și asimilat cu 7 ani vechime	
Căpitan și asimilat	
Locotenent și asimilat	
Sublocotenent și asimilat	

NOTĂ. — Vezi adnotațiunile dela art. 3 din legea soldelor pentru solda disponibilitate la ofițeri în captivitate.

Idem art. 32 astfel cum a fost modificat în 1918. In disponibilitate pentru caz de boală sau infirmități ofițerul are dreptul la solda întreagă temporale, fără accesorii, fără a se mai face distincțiune dacă infirmitatea provine din felul vieții ofițerului.

Tariful No. 8.

ponibilitate.

Licențiare de corp. Suprimare sau încetare de funcțiune. În captivitate și după întoarcerea din captivitate. (Solda întreagă)				Pentru caz de boală sau infirmități timporale 2	3 din soldă			Pentru caz de boală sau infirmități timporale provenite din felul vieți ofițerului 1	5 din soldă		
Pe lună		Pe zi		Pe lună		Pe zi		Pe lună		Pe zi	
Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.
1300		43	33	866	66	28	88	520		17	33
1200		40		800		26	66	480		16	
1100		36	66	733	33	24	44	440		14	66
950		31	66	633	33	21	11	380		12	66
800		26	66	533	33	17	77	320		10	66
725		24	16	483	33	16	11	290		9	66
650		21	66	433	33	14	44	260		8	66
550		18	33	366	66	12	22	220		7	33
500		16	66	333	33	11	11	200		6	66
466	66	15	55	311	10	10	37	186	66	6	22
400		13	33	266	66	8	88	160		5	33
300		10		200		6	66	120		4	
260		8	66	173	33	5	77	104		3	46

Art. 34 la 38 din legea soldelor.

Solda de rezervă

GRADE	Trecut din oficiu în rezervă sau retragere fără a avea vârsta prevăzută de legea gen. de pensiuni		Infirmităţ slăbiciunea porală p o-vieţii, ne po-ţelor militare graduluisău dela	
	Cu drept la pensiune		Cu drept la pensiune	
	Lei	B	Lei	B
General de divizie — — — — —	Primeşte solda fără accesorii egală cu pensiunea ce i se cuvine, până când va trebui să ceară şi dobândească înscrierea la pensiune.		Primeşte solda fără accesorii egală cu 1/2 din pensiunea ce i se cuvine, până la înscrierea sa la pensiune.	
General de brigadă în funcţie superioară şi cu 5 ani vechime — —				
General de brigadă sau asimilat —				
Colonel în funcţie superioară şi cu 5 ani vochime — — — — — —				
Colonel sau asimilat — — — —				
Loc.-colonel în funcţie superioară şi cu 4 ani vechime — — — — —				
Loc.-colonel sau asimilat — — —				
Maior sau asimilat cu 7 ani vechime				
Maior sau asimilat — — — — —				
Căpitan sau asimilat cu 7 ani vechime				
Căpitan sau asimilat — — — — —				
Locotenent sau asimilat — — — —				
Sublocotenent sau asimilat — — —				

*) Această soldă se plăteşte pe timp de 3 ani sau până la dobândirea
1) Aceste tarife au fost modificate prin diferite legi apărute ulterior legei

retragere şi reformă [1])

TRECUT IN RETRAGERE DIM CAUZELE										REFORMA			
incurabile sau mintală ori corvenită din felul sedarea cunoştin corespunzătoar eliminare de 3 ori înaintare		Infirmităţi incurabile sau slăbiciuni mintală sau corporală care îl pun în neputinţă de a-şi câştiga existenţă		Infirmităţi provinite din cauza unei serviciu comandat, care îl pune în neputinţă de a-şi câştiga existenţa				Cu drept la pensiune		Fără drept la pensiune	
Fără drept de pensiune		Fără drept la pensiune											
Pe timp de 3 ani *										Pe timp de un an			
Pe lună		Pe zi		Pe lună		Pe zi		Pe lună		Pe zi		Pe lună		Pe zi	
Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.
433	33	14	44	433	33	1	44	975		32	50	325		10	83
400		13	33	400		13	33	900		30		300		10	
366	66	12	22	366	66	12	22	825		27	50	275		9	16
316	66	10	55	316	66	10	55	712	50	23	75	237	50	7	91
266	66	8	88	266	66	8	88	600		20		200		6	66
241	66	8	03	241	66	8	03	543	75	18	12	181	25	6	04
216	66	7	22	216	66	7	22	487	50	16	25	162	50	5	41
183	33	6	11	183	33	6	11	412	50	13	75	13.	50	4	58
166	66	5	55	166	66	5	55	375		12	50	125		4	16
155	55	5	18	155	55	5	18	350		11	66	116	66	3	88
133	33	4	44	133	33	4	44	300		10		100		3	33
100		3	33	100		3	33	225		7	50	75		2	50
86	66	2	88	86	66	2	88	195		6	50	65		2	16

Primeşte o soldă egală cu 1/4 din pensiune până la regularea lui la pensie.

snei funcţiuni ori ocupaţiuni căpătate înainte de acest termen.
soldelor; vezi adnotaţiunile de sub art. 34 şi următorii din legea soldelor

GRADE	Indemnităţile
General de corp de armată	
General de divizie	
General de brigadă	
Colonel	
Locotenent-colonel	
Maior	
Căpitan	
Locotenent	
Sub-locotenent	
Inspectorul muzicilor *)	
Şef de muzică principal	
Şef de muzică clasa I	
Şefii de muzică clasa II şi III	

*) Indemnităţile pentru inspectorii şi şefii de muzică, s'au calculat are o indemnitate de 150 lei pe lună.

Tariful No. 10.

de activitate

INDEMNITATE DE ACTIVITATE

PE AN		PE LUNĂ		PE ZI	
Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.
3600		300		10	
3000		250		8	33
2400		200		6	66
1800		150		5	
1200		100		3	33
960		80		2	66
720		60		2	
600		50		1	66
600		50		1	66
1200		100		3	33
960		80		2	66
720		60		2	
600		50		1	66

după legea din M. O. 11 R. 1912. Inspectorul muzicilor cu 7 ani vechime.

Indemnităţile

GRADE ŞI FUNCŢIUNI	ÎN ŢARA [1]					
	(1) Dela 1-20 zile întregă		(2) Dela 11-15 zile: 1/2		(3) Dela 76 zile: restul 1/3	
	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B
A) *Ofiţeri*						
General de corp de armată	30		20		15	
„ „ divizie	25		16	65	12	50
„ „ brigadă	22		14	65	11	
Colonel	18		12		9	
Loc-colonel	15		10		7	50
Maior	13		8	65	6	50
Căpitan	11		7	30	5	50
Locotenent şi sublocotenent	9		6		4	50
B) *Funcţionarii armatei retribuiţi cu soldă lunară*						
Dela 1000 la 801 lei	12		8		6	
„ 800 „ 601 „	10		6	65	5	
„ 600 „ 401 „	8	65	5	75	4	
„ 400 „ 301 „	7	30	4	85	3	30
„ 300 „ 201 „	6		4		3	65
„ 200 „ 101 „	4		2	65	2	
Mai puţin de 100 lei	2		1	30	1	
C) *Grade inferioare*						
Plotonieri reangajaţi, subofiţeri de administraţie şi subofiţeri guarzi de artilerie şi geniu	(Vezi nota 2)		1	30	1	
Celelalte grade inferioare			0	40	0	40

1) Vezi notele 1 şi 2 de sub art. 12 din legea soldelor, prin care

Tarif No. 11

de misiune

IN STRĂINĂTATE a)						OBSERVAȚII
(4) Dela 15 zile: întreagă		(5) Dela 16-20 zile: 2/3		(6) Dela 22 zile: restul 1/2		
Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.	
60		40		30		
50		33	30	25		
44		29	30	22		
36		24		18		
30		20		15		
26		17	30	13		
22		14	65	11		
18		12		9		
24		16		12		
20		13	30	10		
17	30	11	50	8	65	
14	60	9	0	7	30	
12		8		6		
8		5	35	4		
4		2	65	2		
4		2	65	2		
0	80	0	80	0	8	

a) Indemnitatea de misiune nu se reduce când serviciul se îndeplinește în garnizoane deosebite.

b) la cazul de la No. 2, dacă numărul zilelor de misiune va fi mai mare de 15 se va socoti: pentru primele 10 zile indemnitatea întreagă; pentru restul zilelor deadreptul jum. din indemnitate iar nu $^2/_3$

c) In cazul dela No. 5, dacă numărul zilelor de misiune va fi mai mare de 20, se va socoti: pentru primele 15 zile, idemnitatea întreagă pentru restul zilelor deadreptul jum. din indemtate iar nu $^2/_3$

NOTA *1*—Conform legei din M. O. 11 R. din 1912 indemnit de misiune pentru șefii de muzică este:

Inspectorul muzicei cu 7 ani vechime	18 lei
„ „ mai nou	15 „
Șef de muzică principali	13 „
„ „ „ clasa I	11 „
„ „ „ „ II și III	9 „

NOTA 2.—Prin ord. M. R. No. 5710 din 27 Mai 1916 s'a aprobat până se va reveni la timpuri normale;

1) Sub. of. ad-iie și reangajaților de toate categoriile 4 lei pe zi (în loc de 2)

2) Sergenților 2 lei pe zi (în loc de 40 b.)

3) Cap. și sold. 80 b. (îndem.)

s'au mărit aceste indemnități.

Gradul sau funcţiunea	Indemnităţile în bani pentru
Ofiţeri generali	
„ superiori	
„ inferiori	
Inspectori şi capii de muzică	
Plotonierii reangajaţi şi subofiţerii de administraţie, subofiţerii guarzi de artilerie şi geniu	
Funcţionarii civili	
Cu leafă sau diurnă dela	100 — 200 lei
„ „ „ „ „	200 — 400 „
„ „ „ „ „	400 — 800 „
„ „ „ „ „	800 —1000 „

transporturile cu trăsura

Cauzele cari provoacă deplasarea				OBSERVAȚII
Mutarea definitivă, detașare mai lungă de 5 luni serviciul nelimitat		Detașare până la 5 luni serviciul limitat		
Indemnitate pe kilometru				
Lei	B.	Lei	B.	
2		1		Această indemnitate se acordă pentru transportul ofițerului, familiei și bagajelor, calculându-se pe numărul kilometrilor ori câte căruțe ar întrebuința.
1	50	0	75	
1		0	50	
0	75	0	50	
0	50	0	25	
0	50	0	25	
1		0	55	
1	50	0	75	
2		1		

Indemnitățile de

GRADUL	Indemnități de mutare și chirie pentru mutări făcute în interes de serviciu						Indemnități de mutare mutări făcute prin îna			
	Insurat sau văduv cu copii		Insurat fără copii		Neînsurat		Insurat sau văduv cu copii		Insurat fără copii	
	Mutare	Chirie	Mutare	Chirie	Mutare	Chirie	Mutare	Chirie	Mutare	Chirie
	Lei	Lei	Lei	Lei	Lei	Lei	Lei	Lei	Lei	Lei
General de divizie	900	1500	600	1500	400	1500	450	750	309	750
General de brigadă	900	1200	600	1200	400	1200	450	600	300	600
Colonel	700	1050	500	1050	300	1050	350	525	250	525
Loc.-colonel	700	800	500	800	300	800	350	400	250	400
Maior	700	640	500	640	300	640	350	320	250	320
Căpitan	500	540	300	540	200	540	250	270	150	270
Locotenent	500	450	300	450	300	450	250	225	150	225
Sublocoten.	500	450	300	450	300	450	250	225	150	225
Inspector de muzică [1])	700	800	500	800	300	800	350	400	250	400
Șefi de muzică princ.	700	640	500	640	300	640	350	320	250	320
Șefi de muzică cl. I	500	540	300	540	200	540	250	270	150	270
Șefi de muz. cl. II și III	500	450	309	450	200	450	250	225	150	225

[1]) Pentru inspectorii și șefii de muzică, s'a calculat indemnitățile

mutare şi chirie

Tariful No. 13.

şi chirie pentru intare 1/2			Indemnităţi de mutare şi chirie făcute prin dislocarea corpului 1/4											OBSERVAŢII
Neînsurat			Insurat sau văduv cu copii				Insurat fără copii				Neînsurat			
Mutare	Chirie		Mutare		Chirie		Mutare		Chirie		Mutare	Chirie		
Lei	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.	Lei	Lei	B.	
200	750		225		375		150		375		100	375		Indemnităţile de chirie pe lună se calculează 1/6 din tarif, în care se arată maximum acestor indemnităţi prevăzut de art. 14 şi 15 din lege; acest maximum se reduce potrivit contractului şi dispoziţiunilor art. 30, 33 din regulament.
200	600		225		300		150		300		100	300		
150	525		175		262	50	125		262	50	75	262	50	
150	400		175		205		125		200		75	200		
150	320		175		160		125		160		75	160		
100	270		125		135		75		135		50	135		
100	225		125		112	50	75		112	50	50	112	50	
100	225		125		112	50	75		112	50	50	112	50	
150	400		175		200		125		200		75	200		
150	320		175		160		125		160		75	160		
100	270		125		135		75		135		50	135		
100	225		125		112	50	75		112	50	50	112	50	

Copă legea din M. O. 11 R. 1912.

Tariful No. 15.

Indemnitatea de ambarcare pentru ofiţerii combatanţi, ofiţerii mecanici şi ingineri, când sunt ambarcaţi pe vase)*

GRADUL	PE ZI				OBSERVAŢII
	În apele ţării		În apele streine		
	Lei	B.	Lei	B.	
Elevii din şcoala de artilerie, geniu şi marină (secţia marinei)	2		3		Indemnităţile de ambarcare se reduc la jumătate fără a fi mai mici de 4 lei pentru ofiţerii superiori şi de 3 lei pentru cei inferiori, când vasul este în armament, desarmament sau nedisponibil mai mult de o lună.
Ofiţer inferior în subordine	4		6		
Ofiţer inferior comandant sau secund pe vas comandant de ofiţer superior sau ofiţer mecanic şef al maşinelor	5		7		
Ofiţer superior în subordine sau misiunea timporară	6		8		
Ofiţer superior comandant sau şef de stat major al escadrei	10		12		
Comandor comandant al escadrei, sau şef de stat major al marinei sau în misiune timporară.	12		15		
Contra-amiral comandant al escadrei sau şef de stat major al marinei sau în misiune timporară	15		20		
Contra-amiral comandant al marinei	20		25		
Vice-amiral	25		30		

*) Astfel cum a fost modificat prin I, D. No. 3207 M. O. 19 R. 1912.

Tariful No. 16

Indemnitatea de ambarcare pentru maeștrii militari funcționari și sporul de hrană pentru trupele marinei, când sunt ambarcați pe vase)*

GRADUL	Pe zi				Observații
	În apele țări		În apele streine		
	Lei	B	Lei	B	
Submaestru militar, civil, sub mencanic și timonier	1		2		
Maestru militar în subordine, civil șef de mașină	2		3		
Maestru militar comandant de vas sau șef de mașină	3		4		
Trupa					
Spor la alocația de hrană regulamentară					
Soldat, Caporal, Sergent		20		40	
Elev din școala de marină, Plotonier și subofițer asimilat		40	1		

1) Plutonierii de orice grad când sunt ambarcați pe vasele marinei, militare, au drept la indemnitatea prevăzută pentru sub maeștrii militari, adică 1 leu în apele țării și 2 lei în apele străine, în locul sporului de 0,40 D. M. 265 M. O. 15 R. 1914.

2) Sub maeștri milit. când sunt îmbarcați ca șefi au drept la aceiași ind. de îmbar. ca maeștrii (2 lei țară 3 lei străinătate) M. O. 19. R. 1915

3) Idem. Plotonierii șefi de specialitate M. O. 14 R. 1916.

*) Astfel cum a fost modificat prin I. D. No. 3267 M. O. 19 R. 1912

Notă. — Tariful No. 17 relativ la indemnitățile de serviciu pentru ofițeri și trupa din grăniceri a fost complect modificat prin art. 202 din regulam. legei corpului de grăniceri M. O. 22 R. 1912.

Anexa A din regulamentul soldelor [1]

INSTRUCŢIUNI

pentru ţinerea controalelor nominale situaţiilor zilnice şi statelor nominale

Controalele pentru ofiţeri

Pentru fiecare corp de trupa sau serviciu, se ţine un singur control nominal de către casierul corpului sau şeful clasei. In acest coutrol se înscriu: ofiţerii, funcţionarii civili, plotonierii şi reangajaţii subofiţerii de administraţie, subofiţerii guarzi de artilerie şi geniu şi maeştrii; cu alte cuvinte tot personalul prevăzut în buget cu solda dela acelaş articol bugetar.

Companiile cari fac corp separat înscriu pe ofiţeri şi celalt personal în controalele trupei la începutul lui.

Ofiţerii se înscriu în controale pe grade, în raport cu efectivul bugetar: pentru fiecare grad se destină două locuri (despărţituri), pentru a se putea înscrie cei veniţi în urma formări controlului.

Ofiţerii înaintaţi în grad, dacă rămân în corp, se şterg din control de la vechiul grad şi se înscriu la cel nou.

După ofiţeri, se înscrie celalt personal, pe categorii, urmându-se aceleaşi regule.

Se şterg din control toţi acei cari încetează de a face parte din corp, sub orice motiv cari le ridică dreptul de a mai avea vre-o alocaţie de soldă.

Controalele se vor reînoi la începutul fiecărui exerciţiu bugetar. Ele pot continua şi în anul următor, dacă există locuri suficiente pentru a se reînscrie în urmă toţi ofiţerii şi celalt personal al corpului.

Mutaţiile se înscriu în coloane, după ordinea iviri lor Ca mutaţie se consideră orice schimbare în poziţia ofiţerului, care provoacă o încetare sau schimbare de alocaţie, ori servă de bază pentru alocaţiile viitoare.

---

1) Parte din dispoziţiunile cuprinse în anexele A B şi C din regulementul soldelor, au fost modificate şi puse în conoordanţă cu I, D. No, 2149/912 prin care sa introdus câteva modificări în acest regulament.

Se publică mai la vale, dupe instrucţiunile lit. C. modificările aduse prin D. M. No. 131 M, O. 12 R şi D. M. No. 183 M. O. 13 R. ambele din anul 1912.

Controalele pentru trupă

Fiecare companie escadron sau baterie, făcând parte dintr'un corp de trupă, își întocmește controlul său nominal în registrul de administrație la începutul fiecărui exercițiu bugetar sau la înființarea de noi unități.

Se înscrie, pentru memorie, mai întâi plotonierii și reangajați, pe grade, categorii și în ordinea vechimii, numai acei cari sunt plătiți cu solde fixe și a căror lichidare se face lunar cu state.

La compania de depozit se înscrie tot personalul care nu figurează la companii.

După ce se lasă un număr îndoit de locuri goale, pentru înscrierea noilor reangajați însumați, se numerotează controlul, începând de la No. 1 până la fine și se înscrie restul de oameni pe grade adică: sergenții-majori, sergenții, caporalii și soldații, punându-se în urma gradului și funcția pe care o îndeplinește în companie, ca; furier teboșar, cornist, cismar, etc.

Pentru fiecare grad se lasă goale un număr îndoit de locuri, pentru a se înscrie în cursul anului noui veniți.

La escadroanele cari au trupă cu schimbul, acești oameni se înscriu în urma soldaților trupei permanente, după ce se rezervă un număr suficient de locuri, pentru a se înscrie contigentul de recruți și oamenii însumați în cursul anului.

Oamenii puși în subsistență legală, de la o companie la alta, se înscriu între oamenii permanenți, la rândul care urmează.

Complectașii și rezerviștii concentrați se înscriu în controale, după gradul ce au, în urma trupei active.

Controalele pentru cai și alte animale

Controalele nominale pentru cai și alte animale se țin în registru de adminstrație, ca și acele ale oamenilor, însă numai de către trupele călări.

La trupele pedestre, casierul ține un singur control pentru toți caii aparținând ofițerilor sau Statului.

Se înscriu mai întâiu caii proprietate a ofițerilor apoi acei de trupă, în ordinea numerilor matricole,

La escadroanele teritoriale se înscriu în urmă şi caii aparţinând trupei cu schimbul.

Caii ofiţerului din statmajorul corpului se înscriu la escadroanele la care se hrănesc; tot astfel se înscriu şi caii ofiţerilor străini corpului, cari ar fi puşi în subsistenţă legală.

După fiecare categorie de cai se lasă libere un număr îndestulător de despărţituri, pentru a servi la înscrierea cailor cari s'ar însuma în cursul anului.

Celelalte animale pe cari le-ar poseda corpurile se înciiu în urma cailor.

Procedări la înscrierea mutaţiilor

Toate schimbările cari se produc în situaţia oamenilor sau animalelor şi cari dau loc la o schimbare în alocaţiuni, provoacă o mutaţie care se înscrie în controale, în despărţitura respectivă, în ziua când sa întâmplat, când se trece şi pe situaţia zilnică.

La începtul anului când se formează controlul oamenilor prezenţi, nu li se face nici o mutaţie, ei fiind consideraţi ca prezenţi prin faptul înscrierii în control, ca aflat sub drapel. Celor cari la 1 Aprilie, data întocmirii controlului, s'ar afla într'o poziţiune de absenţă, li se arată această poziţiune; exemplu: 1 Aprilie spital de la 16 Decembrie, 1 Aprilie concediu de la 23 Decembrie, etc.

Mutaţiile se redactează pe scurt şi precis, astfel: 27 Iulie intrat spital. 30 Iulie ieşit; 2 August concediu, 1 Octomvrie întors. Lunile şi cuvintele se vor scrie prescurtat astfel: Ian. (Ianuarie), Fevr, (Fevruarie) Mart. (Martie) Apr. (Aprilie), Iun. (Iunie), Iul. (Iulie), Aug. (August) Sept. (Septemvrie), Oct. (Octomvrie), Nov. Noemvrie), Dec. (Decemvrie), Intr. (Intrat) Con. (Concediu) Spit. (Spital, Concent. (Concentrat), Man. (Manevre), Instr. (Instrucţie), Dez. [Dezertare). etc. Se prescurtează numai acele cuvinte ale căror sens este priceput şi nu poate da loc la înţeles greşit.

Mutaţiile sunt sprijinite de acte justificative: bilete de concediu, spital, ordine de zi, situaţii zilnice. Cele înscrise greşit se taie cu o linie şi se înscriu din nou.

Rectificarea în date, dacă nu există acte justificative, se face prin ordin de zi, după o anumită constatare.

Militarii se şterg din controale când încetează definitiv de a mai rămâne în efectiv. Ştergerea se face print'o linie trasă oblic de sus în jos, dela stânga spre dreapta, mai întâi peste nume şi apoi în toată despărţitura destinată mutaţiilor.

Militarii înaintaţi, dacă rămân în aceeaşi companie, se şterg dela vechiul grad şi se înscriu la cel nou, făcându-se mutaţiile în amândouă locurile.

In timp de război, dacă campania ar dura peste un an, mutaţiile exerciţiului nou se înscriu în urmă, arătându-se la început anul, astfel : 1910 intr. spital 20 Apr. ieşit; în acest caz se adaugă foi albe pentru trecerea efectivelor zilnice, dela începutul registrului de administraţie, dacă oamenii noi veniţi nu ar mai avea loc de a se înscrie.

Situaţii zilnice

Prin situaţia zilnică compania raportează corpului starea efectivului oamenilor şi cailor, variaţiunile efectivului cari dau loc la schimbări de alocaţii, de creştere sau descreştere a efectivului, precum şi orice cereri relative la administraţie.

Când nu sunt variaţiuni în efectiv şi nu se face nici o cerere, situaţia se prezintă în alb, cu menţiunea " nu este nici o variaţiune şi nici o cerere„.

Companiile înscriu zilnic efectivele lor în registrul de administraţie, după care prezintă, la raport, situaţia zilei, cari trebuie să fie la fel cu cea din registru. Acele aflate în alte garnizoane se trimet prin poştă.

Comandanţii de batalioane, după ce se asigură că situaţiile sunt bine întocmite şi cuprind starea reală a efectivului, le vizează şi le transmite casierului, care le păstrează în dosar separate pe companii şi pe luni, pentru a servi la verificarea foilor de zile numerice.

Situaţiile nu se înapoiază companiilor sub nici un motiv şi rectificări la ele nu se admit decât pe bază de acte şi în urma constatării comandantului batalionului, făcută pe raportul companiei şi după aprobarea comandantului corpului.

Companiile cari fac corp aparte nu întocmesc situaţii

zilnice; ele înscriu efectivul şi variaţiile în situaţiile registrului administrativ.

Situaţiile se păstrează de casierî până se verifică foile de zile de către serviciul intendenţei, după care se desfiinţează, dacă nu s'a ivit nici o contestaţie asupra alocaţiilor.

State nominale

Statele nominale sunt actele justificative carî servesc la stabilirea şi ordonanţarea drepturilor cuvenite sau sprijină alocaţiile. Ele se întocmesc pentru ofiţerii şi funcţionarii civili, pentru plutonierii şi subofiţerii reangajaţi cu solde fixe de toate categoriile. Asemenea pentru trupa cu schimbul, complectaşii, rezerve, miliţii, etc., concentraţi pe un timp determinat pentru instrucţie, manevre sau alte cauxe, când lichidarea se face dela alte articole bugetare sau se plătesc de alte departamente orî autorităţi streine armatei; căci. dacă se plătesc dela acelaşi articol bugetar cu al trupei permanente, alocaţiile se fac după control, ca şi pentru trupa permanentă, prin foi de zile numerice.

Notă. 1.—Vezi art. 1, 3 şi 4 din D. M. 183/1812 sub anexa C, relativ la întocmirea statelor pentru reangajaţi, concentraţi, furaje şi lemne.

Nota 2. — Se întocmesc state nominale în dublu pentru hrana milit. trataţi în spitalele societ. Crucea Roşie. precum şi pentru plata soldei personalului mobilizat şi detaşat la acea societate D. M. 530 M. O. 30 R. 1914.

In statele trupei se arată: corpul şi compania, felul concentrărilor, numărul anual, matricol, numele şi pronumele oamenilor, mutaţiile, numărul de zile şi drepturile cuvenite ca soldă şi hrană.

Statele se întocmesc:

a) Pe lună, pentru ofiţerii şi funcţiouarii civili, pentru plotonierî şi subofiţerii reangajaţi cu solde fixe;

b) Pe perioada schimbului ordinar, cum este hotărât a se face schimbul;

c) Pe întreaga perioadă de concentrare exfraordinară;

d) Pe tot timpul concentrării la instrucţii, manevre, etc.

Dacă lichidarea statelor ce concentrări extraordinare pentru instrucţie, manevre, etc., urmează a se face dela alte articole bugetare decât acelea ale trupei permanente, comandanţilor de companii li se avansează sumele cu chitanţe; statele se întocmesc în trei exemplare şi însoţite de actele justificative, se dau casierului la terminarea concentrării [1]), când se lichidează şi se des-

1) Toate statele trebuiesc să cuprindă certificarea comand. de companie, cu indicarea expresă ca suma din stat a primit-o dela casierul corpului.

ființează chitanțele, iar actele imborderate se prezintă comandamentul respectiv pentru a regula rambursarea corpului. (Vezi nota de mai sus).

Companiile cari trimit oamenii a forma detașamente administrate separat, întocmesc state nominale într'un exemplar, cari se trimit comandantului detașamentului, pentru a-i servi la înscrierea oamenilor în controale, când ei ar fi permanenți, sau în state dacă sunt în altă categorie.

La terminnrea serviciului și desconcentrarea oamenilor, comandantul detașamentului comunică fiecărei companii mutațiile ivite oamenilor și serviciul efectuat, spre a se înscrie pentru memorie, în controlul nominal din registrul de administrație.

Aceeaș regulă se urmează la concentrări și manevre, când oamenii dintr'o companie se dau provizoriu în serviciul altei companii pentru complectarea efectivelor.

Cei cari ar fi dați la alte corpuri, vor fi considerați ca detașați și li se vor aloca drepturile cuvenite la corpul unde fac serviciul.

In caz de mobilizare, oamenii cari s'ar trece dela un corp sau companie la alta pentru egalarea efectivelor, se mută definitiv.

Se întocmesc state nominale model No. 125 și pentru recruții, complectașii, rezerviștii și dezertorii, cari s'ar trimite trupelor, prin comandantul cercului de recrutare. In aceste state, întocmite în dublu exemplar, se arată zilele pe care au fost hrăniți oamenii. Unul, certificat pentru primirea lor și pentru zilele pe cari au fost îndestulați, se înapoiază cercului de recrutare, celălat se păstrează la corp, pentru a justifica începerea alocațiilor.

Comandantul cercului de recrutare, primind statele certificate, le imborderează și le predă casierului, pentru justificarea avansului primit. Ele se trec în urmă în cheltueli la fondul hranei.

Pentru furajul trupei cu schimbul, alocațiile se fac ca și la trupa permanentă. Dacă concentrarea s'a făcut în interesul altui departament sau autorități străine armatei, se formează state ca și pentru oameni; în ele se arată suma de bani, cuvenită după tarife, precum și cantitățile de furaj socotit pe numărul zilelor de prezență.

Modul de lichidare a furajului consumat în contul altor departamente, atât în privința celui distribuit din depozitele armatei cât și pentru cel cumpărat expres pentru aceste concentrări, se va hotărâ de minister prin ordine speciale, ce se vor da pentru fiecare caz în parte.

Notă. — Vezi în această privință art. 3 și 4 din D. M. 183/1912 trecută sub anexa iit. C de mai jos.

Acte justificative

Mutațiile înscrise în controale și care dau loc la variația efectivului și alocațiilor, trebue să fie sprijinite de acte justificative.

Aceste acte sunt:

Ordine de zi, bilete diverse şi state.

Se justifică prin ordine de zi: însumările, reangajerile, mutările, înaintările, subsistenţe, judecată, trecerile în complectare, rezervă, miliţii, etc.; ştergerile din controale prin: moarte, dezertare, dispariţie, etc.

Se justifică prin bilete: intrările şi ieşirile din spital şi concediurile.

Statele sunt pentru: plata soldei ofiţerilor şi celuilalt personal, concentrări diverse ale trupei cu schimbul complectaşilor rezervelor, miliţiilor, numai pentru a justifica alocaţiile.

Lipsa la apel a oamenilor se constată prin situaţia zilnică.

Ordinele de zi se menţionează în mutaţie, fără a se scoate copie dupe ele.

Anexa lit B din regulamentul soldelor

INSTRUCŢIUNI

pentru întocmirea actelor cari stabilesc drepturile la alocaţii cuvenite oamenilor şi animalelor

State nominale pentru ofiţeri

Soldele ofiţerilor se lichidează definitiv lunar prin state nominale.

La 10 ale fiecarei luni, corpurile de trupă şi serviciile armatei întocmesc state nominale triple în cari se cuprind toţi ofiţerii din corpul de trupă, serviciu sau clasă respectivă, cu drepturile de soldă cuvenită pe acea lună.

Aseste ordine se cuprind:

a) Gradul, numele şi pronumele ofiţerilor;

b) Mutaţiile luate după controlul nominal al ofiţerilor cari servă la stabilirea alocaţiilor potrivit poziţiunii în care se află ofiţerul:

c) Suma brută de ordonanţat;

d) Reţinerile ce se fac din soldă şi cari se împart în:

1. Reţineri în profitul Casei pensiilor: 10 la sută pentru pensii, sporul soldei la cei înaintaţi, un sfert pe primele două luni la cei noi numiţi.

2. Reţineri pentru tezaur (dacă se fac).

Aceste reţineri se deduc din mandatele de plată şi se fac venit, de agenţii plătitori, la fondurile respective.

3. Pentru spital nu se va face nici o reţinere în stat, sumele cuvenite se vor reţine din drepturile ofiţerilor şi înainta cu state separate spitalelor, procedându-se în acelaş mod ca şi cu sumele ce se trimit închisorilor militare.

4. Scăzându-se totalul reţinerilor din suma de ordonanţat, rămâne suma de plată ce se cuvine ofiţerului sau funcţionarului.

5. In ultima coloană se trec dările către Stat sau comună, pe cari ofiţerul este obligat a le plăti singur, prezentând recepisele casierului, care notează numărul recepisei şi percepţia unde s'a plătit.

Pentru plata dărilor, ofiţerii se vor conforma ordinului circular No. 6 M. O. 3/910.

Două din state se semnează pentru prezenţa la serviciu, la întocmirea lui, de toţi ofiţerii, pentru cei detaşaţi sau absenţi, semnează ajutorul comandantului sau şeful clasei.

Statele se înaintează ordonatorilor, cari după ce le verifică, emit mandatul de plată la 20 a fiecărei luni. Unul din state cu semnătura de prezenţă se alătură la mandat, celalt rămâne la biuroul ordonanţărilor, iar al treilea servă la plata soldei ofilerilor, cari semnează pe margine de primirea sumei cuvenită.

Acest din urmă stat, pentru ofiţerii fără trupă, cari nu au gestiune, se trimite ministerului, pe lângă conturile lunare ale ordonatorilor secundari; iar cel al corpurilor de trupă şi serviciilor cari au gestiune, după ce se plăteşte, se trec în primiri şi cheltueli la fondul soldei.

Dacă excepţional, după primirea soldei ofiţerul îşi schimbă poziţia, astfel că i se modifică drepturile la alocaţii, diferenţele în mai mult sau mai puţin se vor adăoga sau scădea din statul lunii viitoare.

Pentru corpuri, servicii sau stabilimente, tot în statul de soldă a ofiţerilor se cere:

a) Solda funcţionarilor civili prevăzuţi la acelaşi articol bugetar;

b) Solda plutonierilor, reangajaţilor, subofiţerilor de administraţie şi a subofiţerilor guarzi din artilerie şi geniu;

c) Solda maeştrilor prevăzuţi în buget.

Reţinerile legale se varsă la casele respective.

In principiu pentru tot personalul cu solde fixe şi prevăzute la acelaş articol bugetar, se întocmeşte un singur stat nominal.

Soldele ofiţerilor detaşaţi precum şi a subofiţerilor reangajaţi şi a funcţionarilor civili, se alocă şi se plătesc de corpurile unde aceştia fac serviciu, în caz că detaşarea e mai mare de o lună sau nu este în aceeaşi garnizoană.

Corpul de origină trimite celui unde se află detaşaţi, certificatul de încetare de plată, împreună cu toate piesele, pentru efectuarea reţinerilor.

Această regulă se aplică numai atunci când soldele pentru toate corpurile şi serviciile armatei se află prevăzute la acelaş articol bugetar.

Soldele ofiţerilor aflaţi în străinătate în misii, sau la studii, se trimit anticipat ministerului sau direct ofiţerilor, după ordinele ce se dau.

Foi de zile numerice pentru trupă

Pentru lichidarea drepturilor de soldă cuvenite trupei, companiile întocmesc la sfârşitul fiecărei luni o foae de zile numerică, pentru acea lună, conform modelului No. 33. [1])

Această foaie cuprinde următoarele părţi:

Partea I: marşurile sau deslocările făcute de companie, cari dau loc la schimbări de alocaţii, cum şi explicaţiuni asupra acestor drepturi, de pildă:

„Concentrat la Bucureşti la 1 Septemvrie 1910, ordinul de zi No,...

„Plecat la 8 Septemvrie, pentru manevre la Focşani, ordinul de zi No.....

„Inapoiat la Bucureşti la 28 Septemvrie 1910, desconcentrat la 30 Septemvrie, ordinul de zi No.....

Sau:

Mobilizat la 1 Aprilie la Roman. Concentrat la Iaşi la 8 Aprilie, ordinul de zi No....; etc.

Se esplică drepturile de alocaţii la soldă, după buget sau solda de campanie, arătându-se când s'a început şi terminat şi ordinele prin care se fixează.

Pentru alocaţiile de hrană, se arată deciziunea ministerială sau ordinele care le fixează sau modifică.

Când se hotărăşte a se distribui hrana în natură, se arată ordinele şi data începerii, terminării, şi tarifele fixate. Asemenea pentru suplimente şi înlocuirea merindelor.

Partea II cuprinde efectivul zilnic al companiei cu dreptul de soldă, care este reproducerea exactă a situaţiei zilnice a prezenţilor trecută în registrul de administraţie.

Efectivul prezent al companiei se înscrie pe grade şi cuprinde toţi oamenii cari au drept la soldă şi hrană.

Zilele de soldă se despart pe grade, iar cele de hrană pe felul alocaţiilor fixate şi pe natura lor: în bani sau la ordinar.

Totalul zilelor de hrană în bani şi la ordinar trebue să fie egal cu acel al zilelor de prezenţă, (cu şi fără soldă).

In coloane „Fără soldă" se înscriu toţi oamenii cari nu au drept la soldă, ci numai la hrană, (judecare, închisoare, etc.).

Dacă în cursul lunii se mobilizează trupele şi, prin urmare începe a se aloca solda de campanie, se întocmesc foi de zile separate pe aceiaşi lună, cuprinzând: cele întâi, zilele dela începutul lunii până în ajunul mobilizării şi celelalte din ziua mobilizării până la finele lunii.

Tot astfel se procedează şi la punerea armatei pe picior de pace.

---

1) Foile de zile mai servesc la controlarea zilelor şi sumelor trecute la venituri în livretul de ordinar şi acelor din statele nominale pentru plata hranei în bani.

In campanie solda se plăteşte numai oamenilor prezenţi în efectiv, la efectuarea plăţii, pe numărul de zile la care ar avea drept. Sumele alocate pentrn oamenii absenţi în ziua de plată a soldei ca: dispăruţi intraţi în spital şi morţi pe câmpul de luptă se varsă la fondul de întreţinere cu state nominale Md, No. 125. Dacă parte din aceşti oameni reintră în efectiv, drepturile cuvenite lor se constată după statele de mai sus, li se plăteşte cu stat nominal şi suma se trece în cheltueli la fondul de întreţinere.

Ordin circular No. 2 relativ la complectarea intrucţiilor anexa lit B din regulamentul sodei în armată

(M, O. 3 R. 1911)

Având în vedere că în regulamentul legii asupra soldei în armată nu se prevede ce destinaţie se dă soldei alocată oamenilor pe zile servite şi cari la epoca plăţii se găsesc în poziţiuni de absenţe ilegale ca: lipsă la apel, dezertări etc.

Având în vedere că pentru timp de războiu întrucţiunile anexa lit. *B* din regulamentul soldei prescriu că solda unui astfel de oameni se varsă la fondul de întreţinere, de unde se scoate şi se plăteşte la înapoierea lor.

Pentru complectarea întrucţiunilor de mai sus se dispune următoarele:

Art, 1. — Dispoziţiunea prevăzută de instrucţiunile anexa lit. *B* din regulamentul soldei se va aplica şi pentru timpul de pace prescriindu-se însă acest drept la 31 Martie când se închee exerciţiul financiar.

Acest ordin va servi ca complectare la instrucţiunile anexei lit. *B* din citatul regulament.

In coloana „Rezumat asupra cauzei care modifică situaţia efectivului" se arată pe scurt aceste cauze ele fiind arătate în detaliu pe situaţiile zilnice, cu cari se pot confrunta. Es la ziua 2-a (1 intrat spital), la 5 (2 duşi concediu), la 11 (1 ieşit spital), la 20 (2 cu hrana în bani) etc.

Verificarea efectivului şi zilele de soldă, se poate face cu uşurinţă. La I-a zi a lunii se numără oamenii după control şi toate adăogirile sau scăderile viitoare decurg din mutaţii. Asemenea verificare, după control se poate face pentru orice zi a lunii observându-se mutaţiile.

Dacă verificările se fac la birourile serviciului de intendenţă, se înaintează şi foile de zile ale lunii procedente, pentru a se putea controla zilele de la începutul lunii, la fiecare companie.

La finele acestei părţi se pun adăogirele sau scăderile în efectiv, constatate că nu au fost operate în ziua fixată din cauze diverse. Ele trebuiesc justificate, atât pentru adăogiri cât şi pentru scăderi.

In regulă generală, oamenii primesc drepturile cuvenite lor de la corpul unde fac serviciu iar nu de la cel în care contează. Corpul de origină va comunica celui unde omnl este mutat sau detaşat, data până la care i s'a făcut alocaţii. Se exceptează oamenii nutaţi sau detaşaţi la servicii cari nu fac gestiune. pentru care drepturile lor continuă a se cere tot de vechiul corp trimeţând serviciului respectiv suma cuvenită omului.

In principiu trebue să se calculeze că, oamenii trimişi unul corp prin mutare, să fie însumaţi numai pe 1 şi 16 ale lunii şi ordinele date astfel ca omul să fie ajuns la companie în aceea zi Excepţiuni nu se va face decât în caz de războiu, sau când mutarea trebue să fie făcută pe o altă dată.

Când din diferite împrejurări oamenii nu au sosit la companie în ziua mutării sau detaşerii ei nu se trec în efectivul prezenţilor de cât când sosesc. Până la această dată se plătesc şi se alocă de vechiul corp, comunicându-se noului corp aceste date pentru a se justifica începerea alocaţiilor.

Tot astfel se procedează la scăderi, când oamenii ar fi fost mutaţi pe o zi anterioară şi ordinile nu s'au primit decât mai târziu, astfel că nu s'au putut scădea din efectiv pe aceea zi. In acest caz alocaţiile la noul corp încep de la data comunicării până când omul a fost plătit în realitate şi alocat la vechiul corp.

Asemenea rectificări trebuesc însă înlăturate căci dau loc la dificultăţi provocând corespondenţă şi operaţiuni multiple ; ele nu se vor admite decât în mod cu totul excepţional şi pentru cauze bine justificate.

Partea III servă la calcularea în bani a zilelor cu drept la soldă.

Zilele de soldă se iau din tabloul precedent, se înmulţesc cu tarifele şi astfel se stabileşte suma cuvenită companiei.

Comandantul companiei, casierul corpului, ajutorul comandantului şi ofiţerul de intendenţă, însărcinat cu verificarea, certifică exactitatea operaţiunii : fiecare din ei rămân răspunzători de bună întocmire. [1])

Partea IV privitoare la stabilirea hranei în natură, se întocmeşte numai când se fac distribuţii şi lichidarea nu are loc în bani.

Primirile în mai mult din luna procedentă se trec în luna următoare.

Dacă există în natură, ele se primesc în mai puţin ; dacă nu există, se impută vinovaţilor.

Primirile în cursul lunii se iau după scripte şi bonurile date de companii.

Alocaţiile sunt prevăzute în parteă 2-a a foiei.

Comparându-se primirile cu alocaţiile, se obţine rezultatul. Ceeace s'ar fi primit mai puţin, rămâne de drept în beneficiul

1) Vezi modificarea formularului al. 2 din D. M. 183|1912 sub anexele de mai jos.

Statului; iar pentru primirile în mai mult, se procedează cum s'a spus mai sus.

Această parte se certifică de cei în drept, ca şi alocaţiile în bani, dela partea 3-a.

Lichioarea soldei. In cea dintâiu zi a lunii, comandantul de companie încheie foaia de zile (un singur exemplar) pe luna precedentă, o prezintă comandantului batalionului pentru verificare şi apoi o dă casierului, care plăteşte solda cuvenită companiei, reţinând sumele avansate cu chitanţe în cursul lunii.

Casierul recapitulează apoi foile tuturor companiilor într'un borderou întocmit în triplu exemplar [1]) le prezintă ajutorului pentru verificare şi apoi le înaintează serviciului intendenţei, în cele dintâiu 3 zile ale lunii, pentru stabilirea definitivă a alocaţiilor şi ordonanţare [2]).

Serviciul intendenţei este dator să procedeze imediat la verificare, şi, cel mai târziu până la 10 ale lunii, să emită tutulor corpurilor din comandament mandatele de soldă. Ele, primite la corpuri, după ce se achită, se trec în primiri şi cheltueli la fondul soldei.

Oamenii din trupa cu schimbul, complectaşii, rezerviştii şi miliţienii, când sunt concentraţi, se adaogă în efectiv, şi lichidarea lor se face cu a trupei permanente. Dacă alocaţiile sunt prevăzute la alte articole bugetare, lichidarea drepturilor cuvenite lor se face prin state nominale. dela articolele respective.

(Vezi art. 3 din D. M. 183/1912 sub anexa lit. C de modul cum se procedează când aceşti oameni se plătesc dela alt art. bugetar).

Dacă unele corpuri ar fi lipsite de fonduri, pentru a plăti la timp solda trupei şi nu ar putea aştepta emiterea mandatelor, li se va ordonanţa, la începutul exerciţiului bugetar un avans egal cu $^4/_5$ din solda trupei cuvenită pe o lună, care se va justifica la finitul exerciţiului, prin foile de zile ale lunii Martie [3]).

Suma se va trece în primiri, la fondul soldei, unde va rămâne până la sfârşitul exerciţiului, când se va lichida definitiv. La fondul soldei va rezulta în tot cursul exerciţiului, un excedent de primiri egal cu avansul primit [4]).

Lichidarea hranei se face deosebit de soldă, formând un fond separat în gestiune, sub denumirea de „fondul hranei".

Dacă hrana se dă corpului în bani, ministerul fixează semestrial, la 1 Aprilie şi 1 Octomvrie, tarife pe garnizoane, în

---

1) Unicatul borderoului se alătură la mandat, duplicatul rămâne la biroul de ordonanţare, iar triplicatul împreună cu foile de zile, serveşte corpului la trecerea în primiri şi cheltueli.

2) Modificat prin art. 82 din R. S.

3) Vezi modificarea prin art. 98 bis R. S. relativ la *acontul permanent* ce se ordonanţează corpurilor şi *avanse* pentru soldn ofiţerilor.

4) Vezi modificarea art. 82 R. S. „suma ordonanţată la solă se trece în primfri la *fondul soldei şi hrana trupei*".

raport cu preţurile alimentelor şi cantităţile rsgulamenţare ce urmează a se distribui.

In acest scop, comandamentele cu 20 zile înainte de epocele de mai sus, trimit ministerului tablouri întocmite conform modelului stabilit [1]) şi [2]).

In marginile tarifelor fixate, corpurile cumpără din comerţ merindele trebuincioase, căutând a asigura furniturile prin contracte încheiate la epocele cele mai convenabile, conformându-se regulamentului serviciului administrativ şi instrucţiunilor prescrise de caietul de sarcine model tip, — Pâinea se va cumpăra totdeauna dela manutanţele militare, ori de câte ori acestea există în garnizoane.—Carnea şi zarzavaturile se asigură pe câte un an, socotit dela 1 Octomvrie.

Lichidarea acestor cheltueli se face prin următoarele acte :

1. **Livretul de ordinar.**[3]) — Se ţine câte un livret pentru fiecare corp constituit. Dacă sunt unităţi detaşate în alte garnizoane, se ţine câte un livret separat pentru fiecare din ele.

In campanie, când efectivele sunt prea numeroase, se poate face ordinar pe batalioane, în care caz se întocmeşte câte un livret pentru fiecare batalion.

La marină şi grăniceri livretele se ţin pe companii. Trupa detaşată pe diferite vase sau pichete, se înscriu în livrete cu hrana în bani care se trimete detaşamentelor.— Acestea ţin socotelile în mici carnete.—Comandantul marinei şi al grănicenilor, vor da instrucţii de procedările în amănunt pentru lichidarea între detaşamente şi companii.

Livretele de ordinar se întocmesc şi se lichidează definitiv lunar.—La venituri se trec sumele cuvenite dupe tarife, pentru toţi oamenii ce mănâncă la ordinar, după listele date de companii; la cheltueli, costul tuturor merindelor cumpărate pentru hrana oamenilor. (Vezi explicaţia de mai jos).

---

1) A se vedea modelul acestui tablou la finele instrucţiunilor de faţă.

2) Tablourile se centralisează şi verifică la comandamente cu livretele de ordinar, apoi se înaintează ministerului cu propuneri de alocalii pe garnizoane. Ord. minist. din 7 Martie 1911.

3) Totalul cheltuelilor lunare, înscrise în partea dreaptă a livretului cari se trec în cheltueli la fondul hranei, trebuesc justificate prin statul model 34 pentru plata furniturilor de hrană, adică chitanţele manutanţelor, atestările furnizorilor pentru primirea banilor şi a ofiţerului cu aprovizionarea pentru cheltuelile mărunte, precum: sare; tărâţe, etc, Tot astfel, sumele plătite şi trecute în livret, la penultima pagină, sub intitulaţia „cheltueli diverse relative hranei", trebuesc sprijinite cu facturile furnizorilor.

Atât statul model 34 cât şi facturile vorbite mai sus, se anexează ca acte justificative la livretul de ordinar.

(Vezi şi ordinul cir. No. 55 de mai jos prin care se dă explicaţiuni asupra modului cum trebue să se opereze în livret).

Veniturile şi cheltuelile se totalizează pe întreaga lună, făcându-se bilanţul, care se înscrie pentru memorie în coloana respectivă din livret. — După el, comandantul corpului se călăuzeşte pentru stabilirea hranei în viitor.

Numărul zilelor de hrană la ordinar, pentru fiecare companie şi pentru întregul corp, trebue să fie egal cu numărul zilelor rezultate după foile de zile numerice ale lunii respective, în coloana „la ordinar".

Pentru aceasta, verificarea foilor de zile numerice se face odată cu a livretului de ordinar, astfel ca numărul total al zilelor de hrană din livret (cu diferite alocaţii), va fi egal cu numărul total al zilelor de hrană trecute pe recapitulaţia foilor de zile numerice, în coloana „pentru control".

Dacă în livret se vor găsi la venituri zile mai multe decât cele stabilite prin foile de zile, ele se vor reduce, punându-se livretul în concordanţă cu foile de zile. In acest caz, valoarea după tarif, redusă prin rectificarea veniturilor din livret, se va scădea de către ofiţerul de intendenţă verificator din totalul cheltuelilor dela penultima pagină a livretului de ordinar.

După înapoiarea livretului verificat, corpul va stabili, după notele ce au fost date de comandanţii de companii ofiţerului cu aprovizionarea pentru oamenii ce au la ordinar, dacă imputaţia respectivă priveşte pe comandanţii de companii sau pe ofiţerul cu aprovizionarea. In acest scop, acele note ale companiei se vor forma în dosar şi se vor păstra până după verificarea livretului.

Oamenii din oraş sau împrejurimi, carî se învoesc a merge la casele lor în zilele de sărbători, dacă nu iau masa la ordinarul trupei vor fi arătaţi numeric pe liste de către companii, pentru ca alocaţia lor în bani să poată fi trecută la venituri în livretul de ordinar; pentru ei însă, nu se aprovizionează merinde şi nu se trece nici o sumă în cheltueli; economiile produse rezultă dela sine în libret şi sunt coprinse în fondul hranei din contul de gestiune. (Vezi ord. circ. de mai jos).

Economiile ordinarului rezultate într'o lună, (stabilite pentru memorie în livret), se pot cheltui în lunile viitoare, cu condiţiune ca în cursul întregului an, cheltuelile să nu depăşească veniturile.—Se pot asemenea face cheltueli într'o lună mai mari decât veniturile, cum ar fi îmbunătăţirea hranei la Paşti, Crăciun, sărbători naţionale, Patronul corpului, etc., cu condiţiune însă ca diferenţele să se acopere în viitor.

Comandantul corpului, în cursul anului, va regula astfel hrănirea oamenilor, în marginile fixate de tarife şi conform instrucţiunilor de faţă, pentru a nu produce economii, nici însă a face risipă printr'o rea administraţiune.

Comandantul corpului sau capul serviciului este răspunzător băneşte pentru orice diferenţe constatate la finele anului, ca cheltuite în plus peste alocaţiile stabilite sau când cheltuelile vor fi depăşit veniturile.—Suma constatată la finele anului ca cheltuită mai mult

se scade din cheltuelile ultimului livret şi se reţine comàndantului corpului sau capului serviciului din prima soldă.—Dacă se fac schimbări între comandanţi în cursul anului, urmaşul e dator a se asigura de situaţia cheltuelilor hranei, el devenind răspunzător de diferenţe la încheierea anului.

Excedentul de venituri ce ar rezulta necheltuit la finele lunii Martie, rămâne de drept la fondul hranei, fără a se mai repurta în livretul de ordinar al lunii Aprilie [1]).

Socotelile hranei între ofiţerul cu aprovizionarea şi casier se fac la finele fiecărei luni.

Sumele trebuincioase pentru acoperirea cheltuelilor relative la aprovizionarea hranei şi cumpărăturile zilnice din piaţă se avansează de casier după aprobarea comandantului.

Pentru cumpărăturile zilnice se fixează o sumă globală, care se înscrie la portofoliu după chitanţa dată şi se preînoeşte în fiecare an sau atunci când suma fixată se modifică.

Pentru alimentele cumpărate în cantităţi mari, se înscriu la portofoliu conturile cu cari s'a plătit furnizorilor, socotindu-se tot ca acont asupra ofiţerului cu aprovizionarea.

La finele fiecărei luni se scade dela portofoliu costul merindelor consumate şi se urmează astfel până la lichidarea completă a portofoliului.—Aceste merinde trebuind să fie înscrise în registrul ofiţerului cu aprovizionarea, la consumarea lor se compară rămasurile din conturi şi registru şi se hotărăşte asupra deosebirilor cari ar exista.

Furniturile cari se aprovizionează în cantităţi mari, precum şi sumele cuvenite furnizorilor angajaţi cu contract, se plătesc numai prin casierul corpului, după state. Ofiţerul cu aprovizionarea nu plăteşte din acontul său decât furniturile zilnice cumpărate din piaţă.

Este cu desăvârşire oprit a se da avanse cari să conteze la potofoliu, pentru cumpărări de alimente sau alte furnituri, fie ofiţerului cu aprovizionarea, fie la alţi ofiţeri. — Dacă plata nu se poate face de casier, suma avansată la alţii se lichidează în 24 ore, iar actele justificative se trec la portofoliu.

Ordin circular No. 55 privitor la modul cum trebue să se opereze în noul livret pentru administrarea ordinarului trupei

(M. O. 37 R. 1919)

Noul model al livretului pentru administrarea ordinarului trupei a fost astfel întocmit ca operaţiunile din el să fie în corcondanţă cu instrucţiunile pentru aplicarea legei

1) Vezi art. 87 bis din R. S. prin care se prescrie ca suma rămasă disponibilă prin contul de gestiune la fine de exerciţiului, să se verse integral la fondul aprovizionărilor de războiu şi de rulment în anumite proporţiuni

Vezi şi art. 5 din D. M. 134|1912 sub anexa lit. C. ca operaţiunile să se facă pe 31 Martie.

soldelor (anexa B, pag. 143) şi cu dispoziţia ca economia ordinarului să nu fie întrebuinţată decât pentru îmbunătăţirea hranei trupei.

Cu toate acestea s'a observat că unele corpuri de trupă continuă a întrebuinţa diferite sisteme pentru constatarea şi ţinerea contabilităţii economiei ordinarului, fără a se conforma instrucţiunilor, destul de lămurite, ce să găsesc tipărite pe prima pagină a livretului.

Pentru buna orânduială şi uniformitate de procedură corpurile vor da toată atenţiunea acelor instrucţiuni, reamintindu-li-se că prin reînfiinţarea dela 1 Aprilie 1910, a „fondului hranei" nu mai este nevoie de operaţiuni speciale în registrul contului de gestiune pentru constatarea economiei ordinarului.

Socoteala acestei economi a ordinarului se ţine, pentru memorie, numai pe ultima pagină a livretului de ordinar, suma ce ea prezintă fiind cuprinsă în „fondul hranei" din contul de gestiune, In cheltuială la „fondul hranei" trebuie să se treacă suma realmente chieltuită în fiecare lună şi arătată în partea dreaptă a livretului de ordinar. Această sumă poate chiear să depăşească, într'o luuă totalul veniturilor indicate în partea stângă a livretului destul numai ca capul corpului, ajutorul său şi ofiţerul de intendenţă verificator să se încredinţeze că această depăşire se găseşte în limitele economiei ordinarului realizată în lunile precedente şi indicată în situaţia de pe ultima pagină a livretului de ordinar. Aceste chieltuieli, eventual, pot chiar să depăşească economia realizată până atunci la ordinar. cu condiţiune însă ca cel mai târziu până la 31 Martie, suma chieltuită în plus să fie neapărat acoperită prin economiile reălizate până la acea dată.

Se reaminteşte asemenea că totalul cheltuielilor lunare înscrise în livretul de ordinar trebuie justificate prin statul model 34 pentru plata furniturilor de hrană, adică chitanţele manutanţelor, atestările furnizorilor pentru primirea banilor şi a ofiţerului cu aprovizionarea pentru cheltuielile mărunte precum: sare, tărâţe, etc.

Tot astfel sumele plătite şi trecute în livretul la penultima pagină, sub intitulaţia „cheltuieli diverse relative hranei" trebuiesc sprijinite pe facturile furnizorilor,

Atât statul model 34 cât şi facturile vorbite mai sus se anexează cu acte justificative la livretul de ordinar.

Statele nominale pentru plata hranei în bani.—Nu pot primi hrana în bani decât: ordonanţele, sergenţii-majori, oamenii detaşaţi permanent la un serviciu şi cei trimişi eventual în vreun serviciu care îi împiedică a lua masa la ordiuar. [1])

Toţi aceştia se hotărăsc prin erdin de zi, arătându-se motivul.—Suma cuvenită se plăteşte oamenilor înainte, pe câte 15 zile de comandanţii de companii, cărora li se avanseazâ de către casier după chitanţe vizate de ajutor.

Pentru lichidarea hranei în bani, comandanţii de companii întocmesc, la sfârşitul fiecărei luni, state nominale, prin care se lichidează cu casierul de avansele primite

Zilele de hrană din aceste state trebuie să corespundă cu acele înscrise în foile de zile numerice, în coloana „în bani".

Statele se înborderează de casier lunar pentru toate companiile din corp, după care se verifică de ajuterul comandantului [2]).

Corpurile de trupă plătesc asemenea hrana în bani, până la ajungerea la casele lor: complectaşilor, rezerviştilor etc.—Statele întocmite se trec în cheltuieli la fondul hranei

Lichidarea. — După ce casierul a făcut toate plăţile, după statul de plată furniturilor de hrană (model 34), anexat la livretul de ordinar, precum şi după statele nominale, pentru plata hranei în bani, le îmborderează, le certifică şi le prezintă ajutorului, pentru certificare. Borderourile se fac separat pentru livretele de ordinar, dacă sunt mai multe şi separat pentru hrana plătită în bani cu state. Ajutorul după ce se încredinţează că plăţile au fost făcute de fapt, lucru de care rămâne răspunzător solidar cu cassierul, le vizează şi apoi se trec în cheltueli la fondul hranei.

Hrana în natură. Dacă hrana în total sau în parte se distribue corpurilor de administraţia războiului în natură atunci alocaţiile în bani se suprimă sau se reduc în raport cu alimen-

1) Vezi notele de sub art. 59 R. A. relative în hrana în bani a ordonanţelor şi secretari de la comandament.

2) Vezi modificarea dela al. 1 D. M. 183|912 afită la anexele R. S. în sensul că atât statele pentru hrana în bani cât şi cele pentru pâinea reangajaţilor, se trec direct în borderoul cheltuelilor lunare de soldă şi hrană prevăzut de art. 82 R. S.

tele distribuite. — In acest caz lichidarea se face prin foile de zile numerice la partea privitoare dărilor în natură, după cum s'a arătat detailat la descrierea foilor de zile partea, IV).

Foile de zile provizorii

Când comandanții de companii demisionează, se retrag sau se mută în cursul lunei se întocmește o foae de zile provizorie, până în ziua în care se predă compania,—Prin această foaie se stabilesc drepturile cuvenite și se lichidează cu înlocuitorul.

In principiu, în cursul lunii, se vor face foile provizorii pe 15 zile, privind pe predecesor achitarea drepturilor cuvenite militarilor sau furnizorilor.—Dacă plata nu se poate face din diferite cauze celor în drept, suma se dă înlocuitorului, constatându-se aceasta prin procesul verbal care se încheie; înlocuitorul devine astfel răspunzător de regulata achitare a acestor drepturi.

In caz de moarte sau dispariție, foaia de zile provizorie se întocmește de înlocuitor cu casierul corpului; rezultatul încheierei privește pe cel mort sau dispărut.

Foile de zile numerice pentru cai

La trupele de infanterie, se întocmește de către casier o singură foaie pentru toți caii corpului și ofițerilor.

La trupele călări, foile se întocmesc trimestrial, de fiecare escadron sau baterie.

Pe prima pagină a foaiei se arată ; escadronul, trimestrul și dreptul la alocații stabilit prin tarife, sau prin ordine speciale.

Foaia este numerică; pentru toți caii permanenți se arată zilnic efectivul cailor prezenți la hrană, împărțiți pe diferite feluri de alocații astfel:

1. Caii ofițerești și de trupă, la alocația prevăzută în tariful anexat la regulamentul de administrație;

2. Remonții cari ar avea spor de alocație pe un timp limitat;

3. Suplimentele cari s'ar acorda la parte din cai pe un timp oarecare, înscriși fiecare dupe tarifele ce li sau fixat;

Numărul zilelor de hrană cuvenite escadronului se totalizează lunar.

La finele trimestrului, se recapitulează mai întâi zilele şi apoi se stabilesc drepturile la alocaţii şi bilanţul de lichidare.

Se trec mai întâi cantităţile primite mai mult în trimestrul precedent şi apoi totalul primirilor făcute cu bonuri, în cursul trimestrului.

Se stabilesc alocaţiile cuvenite pentru zilele de prezentă cu diferite tarife, se compară cu primirile şi rezultatul arată situaţia escadronului.

Primirile în mai puţin rămân de drept în folosul Statului. cele în mai mult se transportă în trimestrul viitor, dacă există în natură: contrariu, se impută celor în drept.

Foaia se întocmeşte de comandantul escadronului în întâia zi a trimestrului care o ţine deschisă de la început înscriind zilnic efectivul şi o dă casierului la finele trimestrului.—Aceasta se asigură, dupe controale şi situaţii că inscripţiile sunt bine făcute, o certifică şi o prezintă ajutorului comandantului pentru verificare.

Actele cari justifică mutaţiile sunt cusute în dosare separate pe escadroane.

Verificarea foilor de zile pentru cai şi stabilirea bilanţelor de lichidarea furajului se face de către ofiţerii de intendenţă; la finele fiecărui trimestru, când se prezintă la corpuri pentru verificarea gestiunilor în bani.

DIVIZIA ..... Model GARNIZOANA .....

(Corpul sau serviciu) .....

TABLOU

De costul real al unei rații de hrană, în primele 5 luni ale semestrului I, exercițiul 1910-1911, extras din livretul de ordinar

a) VENITURI				b) Cheltueli		c) Economia ordinului				d) COSTUL UNEI RAȚII:					e) Propunerea capului corpului în privința menținerii, sporirii, sau reducerii alocației pentru semestrul următor
LUNA	Totalul zilelor alocate în livret	Se scad zilele pentru cari nu s'a cumpărat hrană	Rămân zile pentru cari s'a cumpărat hrană	Lei	Bani	-|- Lei	-|- Bani	— Lei	— Bani	S'a cheltuit Lei	S'a cheltuit Bani	Pentru (zile)	O rație a costat Lei	O rație a costat Bani	
Aprilie . .	25.315	605	24.710	9.525	35	—	—	75	25						
Maiu . .	26.520	735	25.785	9.972	40	115	20	—	—						
Iunie . .	24.400	950	23.450	9.739	10	20	40	—	—	46.550	20	122.512	—	37 9/10	
Iulie . .	24.825	1.255	23.570	8.895	65	—	—	15	60	(B)		(A)			
August . .	25.630	633	24.997	9.417	70	12	15	—	—						
Total . .	126.690	4.178	122.512	46.550	20	147	75	90	05						
			(A)	(B)		-|- 56 90									

f) COSTUL PRINCIPALELOR ALIMENTE:

Pâinea s'a plătit cu ..... kgr., dându-se rația de .....
Carnea " " " ..... " " " "
Mălaiul " " " ..... " " " "
Fasolea " " " ..... " " " "

Se atestă exactitatea prezentului tablou: La ..... la ..... 19 .....

Ofiter cu aprovizionarea — Văzut: *Capul corpului (sau serviciului)* — Verificat: *Ajutorul capului de corp,*

.....

EXPLICAȚII.—Acest tablou servă pentru stabilirea alocațiilor semestriale de hrană, pe garnizoane; el se înaintează direct ministerului (Direcția administrativă), cel pentru primele 5 luni ale semestrului I, cel mai târziu până la 10 Septemvrie, iar pentru primele 5 luni ale semestrului II, cel mai târziu până la 10 Martie a fiecărui an. Dacă corpul are unități de trupă în alte garnizoane unde se țin livrete de ordinar aparte, pentru fiecare garnizoană se va întocmi și înainta un tablou deosebit. Pentru semestrul II se va trece în tablou lunile: Octomvrie, Noemvrie, Decemvrie, Ianuarie și Fevruarie.

Ajutorul capului corpului sau serviciului este personal răspunzător de exactitatea cifrelor arătate în tablou.

Ordin circular No. 39 din 2 August 1913, relativ la modul cum se se aplice decizia ministerială No. 363/913, relativă la fixarea alocaţiei de hrană.

Prin deciziunea ministerială No. 363/913, publicată în *Monitorul Oastei* P. R. No. 20 din anul curent, s'a fixat o alocaţie de hrană de 60 bani de om pe zi pentru toate garnizoanele şi pentru toate trupele ce trec prin garnizoane.

In vedere însă că s'au distribuit corpurilor pâine carne sau alte alimente dela depozitele armatei şi cum, din cauza împrejurărilor în care se aprovizionează vitele şi făina cu diferite preţuri, nu s'a putut cunoaşte nici până acum în mod exact la cât revine kilogramul, se fixează la 24 (douăzeci şi patru) bani costul unei raţii de pâine de 1.100 grame şi 26 (douăzeci şi şase) bani costul unei raţii de 400 grame carne, pentru socotelile livretului de ordinar. (Vezi modificările dela finele anexei C)

Când corpurile nu primesc nimic în natură din depozitele administraţiei războiului, atunci beneficiază de întreaga alocaţie de 60 bani; iar când primesc întreaga hrană în natură nu li se face alocaţie bănească. Când însă primesc o parte din alimentele ce constitue raţia soldatului se alocă numai diferenţa dintre 60 bani şi preţul alimentului dat în natură, socotit după cum s'a arătat mai sus. (Vezi noile dispoziţii de la finele anexei C).

In privinţa lichidării hranei primită în natură, corpurile urmează a se conforma instrucţiunilor lit. B anexe la regulamentul legii soldei în armată, ţinându-se socoteala alimentelelor pe raţii, la partea IV-a a foilor de zile numerice; iar în livretul de ordinar se vor trece în mod regulat cantităţile pe numărul oamenilor aflaţi la hrană, aşa cum se procedează în timpuri normale, trecându-se numai pentru control, însă fără preţ.

Anexa lit. C din regulamentul soldelor

INSTRUCȚIUNI

pentru alocații diverse cuvenite corpurilor, lichidarea furajelor și a lemnelor.—Întocmirea contului de gestiune.

Alocații diverse.

Din instrucțiunile precedente rezultă că solda ofițerilor, plotonierilor și subofițerilor reangajați cu solde fixe, precum și a funcționarilor civili și maeștrilor prevăzuți în buget, se ordonanțează și se lichidează lunar prin aceleași state.

Solda trupei de asemenea se ordonanțează și se lichidează difinitiv tot lunar, prin foile de zile numerice, fără a se mai întocmi bilanțe de lichidare. (Vezi modificarea art. 82 R. S. și decisiunile de mai jos).

Pentru hrana trupei se emit mandate lunare corpurilor, iar lichidarea se face prin actele ce se închee la finele fiecărei luni și anume: livretele de ordinar și statele de plată a hranei în bani care se trec în cheltueli, la fondul hranei [1]).

Alocațiile diverse cuvenite corpurilor și cari sunt prevăzute la articolele bugetare deosebite de ale soldei, se cer și se ordonanțează prin statul Md. 69, care se întocmește pe articole bugetare la finitul fiecărui trimestru.

Aceste alocații variază pe corpuri și după felul prevederilor bugetare.

Fiecare se lichidează după principiile prevăzute în regulament.—La serviciile cari n'au gestiune, după conturi, cari se ordonanțează; la corpuri, după statul Md. 69, care se ordonanțează și se face venit la fondul de întreținere care suportă cheltuelile

Alocațiile fondului de întreținere la corpuri se face după tarifele și efectivele prevăzute în buget, iar la acele cari au și sume fixe pentru trebuințe diverse, se adaogă și partea proporțională a trimestrului.

La corpurile de trupă cari vor avea oameni concentrați pentru instrucție în tabere și manevre se va aloca în plus peste efectivul bugetar alocația pentru fondul de întreținere, calculată pe efectivul concentrat și maximul de zile prevăzut în buget.

Alocația prevăzută în buget pentru potcovitul cailor se va cere și ordonanța prin state numerice, trimestrial, pe numărul de zile de cai prevăzuți în buget și se va face venit la fondul de întreținere, care va suporta toate cheltuelile, precum: plata

1) Vezi modificarea prin art. 82 R. S. și decisiunile minist. de mai jos.

maeștrilor, fier, caiele, cărbuni, etc., justificându-se în gestiune prin conturi în regulă.

Pentru caii puși în subsistență la alte corpuri, alocațiile se vor cere de către acestea din urmă, scăzându-se însă din dreptul de alocații ale corpurilor în cari contează.

Pentru diferite alte alocații ce se acordă din fondurile altor ministere, trupele însărcinate cu formarea cordoanelor sanitare, stârpirea locustelor, etc., se va avea în vedere dispozițiunile deciziei ministeriale cu No. 330 publicată în *Monitorul Oastei* p. r. No. 27/907, precum și ordinele speciale ce se vor da de ministerul de război pentru fiecare caz în parte.

(Modul de lichidare, vezi D. M. No. 183 de mai jos).

Lichidarea combustibilului și furajului [1])

Alocația și lichidarea acestor dări în natură se face prin bilanțul Md. 66, la finele fiecărui trimestru.

Cantitățile de lemne cuvenite corpului pentru fiertul hranei, se alocă pe numărul de zile al oamenilor hrăniți la ordinar și prevăzute în foile de zile numerice.

Pentru companiile detașate și cari fac ordinar separat, se alocă lemnele cuvenite pentru fiertul hranei, în foaia de zile numerică a unității respective. — Pentru toate companiile cari fac ordinar la un loc, lemnele se alocă direct pe bilanț.

Dacă se distribue trupei mămăligă, se extrage după livretele de ordinar zilele și numărul oamenilor din întregul trimestru și pe baza tabloului întocmit, se alocă cantitatea cuvenită după tarifă.

Pentru încălzit, alocațiile se fac pe baza constatărilor și aprobărilor date de comandamente pe procese-verbale întocmite sau după aprobările date pentru alte feluri de alocații.

Furajul se alocă după foile de zile numerice întocmite pentru cai.—Pentru întocmirea bilanțului se înscrie mai întâiu cantitățile rămase din trimestrul precedent și apoi toate primirile efectuate în cursul trimestrului, cu bonuri dela depozit, sau cumpărăturile făcute direct de corpuri, cari se încarcă după actele trimise la ordonanțare, fie că mandatele s'ar emite direct corpurilor sau furnizorilor.

Se totalizează rămasul trimestrului trecut cu primirile; din ele se scad alocațiile trimestrului curent și se obțin cantitățile rămase neconsumate.

Dacă acelaș corp de trupă ocupă mai multe garnizoane, cantitățile totale se despart pe fiecare depozit.

Bilanțele se întocmesc pe corp și se stabilesc definitiv de ofițerul de intendență însărcinat cu controlul și verificarea, la finele fiecărui trimestru; ele se alătură la actele registrului de gestiune, cusându-se în dosar la sfârșit.

---

1) Vezi al. 4 D. M. 183 de mai jos, relativ la modul lichidării lemnelor și furajelor pentru concentrații plătiți dela alte art. bugetare.

Aceste bilanţe vor fi semnate şi de către ofiţerul cu aprovizionarea, ca unul ce este răspunzător de cantităţile rămase asupra corpului la depozitul central. Pentru cantităţile rămase în depozitele unităţilor din alte garnizoane, fiind răspunzători comandanţii acelor unităţi sau delegaţii acestora, ofiţerul însărcinat cu păstrarea şi manipularea furajului şi combustibilului va complecta şi semna în totdeauna bilanţul de pe ultima pagină a foaiei de zile numerice pentru cai.

Orice rectificare făcută de ofiţerul de intendenţă, verificator în bilanţele vorbite mai sus, va fi adusă şi la cunoştiinţa celui interesat, care va semna de vedere, chiar pe actul rectificat, arătând şi data când a luat cunoştinţă de această rectificare.

Registrul de gestiune

Pentru toate operaţiunile în bani, fiecare corp de trupă întocmeşte un registru anual de gestiune, care se închee trimestrial.

In el se arată toate operaţiunile de primiri şi cheltueli, înscrise în registru de fonduri, despărţite însă pe natura fondurilor şi centralizate pe trimestrele în cari s'au făcut sau privesc operaţiunile.

Aceste fonduri sunt:

1. *Fondul soldei*, care cuprinde în el toate alocaţiile ce se dau corpurilor sub această denumire şi anume:

a) Solda ofiţerilor, subofiţerilor reangajaţi cu solde fixe, precum şi funcţionarilor civili şi a maeştrilor prevăzuţi în buget la acelaş articol bugetar, care se ordonanţează lunar şi se trec totodata în primiri şi cheltueli;

b) Solda trupei, care se ordonanţează şi lichidează lunar, prin foile de zile numerice, trecându-se asemeni totodată în primiri şi cheltueli [1]).

2. *Fondul hranei*, care cuprinde la primiri mandatele ce se dau corpurilor ca avanse şi care se lichidează prin livretele de ordinar şi statele nominale de plata hranei în bani.

Atât hrana la ordinar, prevăzută în livret, cât şi statele nominale de plata hranei în bani se trec în cheltueli, lunar la fondul hranei, după cum s'a lămurit prin instrucţia precedentă (litera B).

Diferenţa rezultată în mai mult sau mai puţin la finele trimestrului, constitue excedentul hranei. Acest excedent se compune din două părţi:

a) O parte care rezultă din economia ordinarului şi care este egală cu cea înscrisă pentru memorie în livretul de ordinar;

b) O altă parte, care reprezintă suma ce s'ar fi ordonanţat mai mult corpului.

---

1) Vezi modificările prin art. 82, 84, 87 şi 98 din R. S. [illegible]

3. *Fondul de întreţinere*, cuprinde la venituri, toate alocaţiile prevăzute în buget cu destinaţie să alimenteze acest fond şi orice alte sume prescrise de diferitele regulamente speciale, cari prevăd şi modul cum ele urmează să se întrebuinţeze.

Alocaţiile bugetare se cer şi se ordonanţează trimestrial, prin statul Md. 69, alăturându-se ca act justificativ triplicatul acestui stat.

4. *Fondul muzicii*, Primirile şi cheltuelile acestui fond sunt proprii şi prevăzute de art. 78 din regulamentul serviciului administrativ. Dacă se aprobă o sumă oarecare din fondul de întreţinere pentru cumpărarea instrumentelor de muzică, acea sumă se trece la primiri la acest fond şi în cheltueli la cel de întreţinere, alăturându-se ordinul de aprobare la acte.

5. *Fondul cazarmamentului* cuprinde sumele cari se ordonanţează corpurilor dela articolele bugetare pentru a se întrebuinţa la mici reparaţiuni şi întreţinerea cazarmamentului, precum şi la înfiinţarea sau repararea mobilierului.

6. *Fondurile diverse* cuprind toate ordonanţele sau mandatele care se emit corpurilor şi cari pentru memorie şi bună rânduială, se trec în primiri şi cheltueli la „diverse“ dacă pentru ele nu există un anumit fond în contul de gestiune [1]).

Registru de gestiune se întocmeşte de casier, pe dată ce se verifică şi se stabileşte de către ofiţerul de intendenţă conturile cu cari se lichidează solda, hrana şi dările în natură ; el se verifică de ajutorul comandantului şi se vede de comandant.

Verificarea şi stabilirea conturilor de către ofiţerii de intendenţă însărcinaţi cu controlul

Pentru fiecare corp de trupă sau serviciu, comandanţii de divizii însărcinează prin ordine de zi un ofiţer de intendenţă, care să verifice şi să stabilească toate actele administrative şi să controleze administraţia corpurilor [2])

Verificarea statelor de soldă pentru ofiţeri, diferiţi funcţionari civili şi subofiţeri reangajaţi, foile de zile numerice pentru oameni şi cai, precum şi livretele de ordinar, se verifică sau în biurourile serviciului de intendenţă căruia i se trimit la timp de către corpurile de trupă, sau direct la corpuri când se face verificarea trimestrială. In aceste verificări ofiţerii de intendenţă sunt ajutaţi de

---

1) In privinţa repărţirii corpurilor pentru verificare, supraveghere administrative şi ordonanţări, a se vedea decizia ministerială No. 54 | 918 la. pag. 237 acest manual ; iar pentru controlul special pag. 246 acest volum.

2) Vezi art. 30 din reg. neştirbire din acest manual prin care s'a

ofițerii de administrație și șefi sau subșefii de birouri dela comandamente.

In aemenea cazuri, ofițerul de intendență în a cărui atribuțiune intră acea verificare, va indica singur pe cel care trebue să-l ajute iar actul verificat va fi semnat de amândoi rămânând împreună solidari responsabili de orice eroare sau omisiune. (Vezi art. 98 R. S. și art. 4 D. M. 134 sub anexa lit. C.)

Contul de gestiune în bani și bilanțele de lichidare, se verifică trimestrial la reședința fiecărui corp unde merg ofițerii de intendență însărcinați cu controlul. Ei au obligațiunea să se asigure de exactitatea efectivelor creșterea sau descreșterea lor, stabilirea zilelor cuvenite prin foi de zile livrete de ordinar și state nominale.

Rectifică orice erori, tăind cifrele printr'o linie și adăogând deasupra, cu cerneală roșie, cifra reală.

La verificarea conturilor de gestiune, ofițerii de intendență sunt datori să se asigure;

1. Ca toate sumele de bani primite dela administrațiile financiare dela poștă sau dela alte autorități înscrise în livretul de soldă, în registrul de valori poștale (cele ce privesc corpul) și în registrul de recipise Md. 706, sunt trecute în primiri iar actele cari le însoțesc sunt regulamentare, necorectate prin clor, ștersături etc.

2. Că sau trecut în primiri toate veniturile corpului ca: închirieri de cantine, solda oamenilor pedepsiți cu închisoare și lipsă la apel și în fine de orice alte resurse stabilite de regulamente sau de cari au luat cunoștință în cursul verificării.

3. Că actele de cheltueli sunt exact calculate și că primirea sumei este certificată în litere de cei în drept [1]

---

1) Potrivit art. 107 din legea contabilității publice, primirea de către cei în drept a sumelor trecute în chitanțe, facturi comerciale, sau facturi din carnetul cu matcă, prevăzut la cap. II. art. 59 din nomenclatura imprimatelor, se va constata prin propria lor semnătură, sau a mandatarilor lor legali, pusă chiar în momentul primiri banilor, sub certificarea în litere pentru această primire. — Dacă primitorul nu știe carte, sau se va găsi în imposibilitate de a subscrie, el este dator a aduce un cunoscut, care va subscrie ca martor; iar când suma de plată va fi mai mare de 500 lei, va aduce o chitanță autentificată.

Este cu desăvârșire oprit a se primi facturi sau chitanțe în cari să se arate că sa primit suma din ele, fără ca în realitate suma să fi fost plătită celui în drept. In această privință se vor observa cu stricteță dispozițiunile ordinului circular No. 8, publicat în *Monitorul Oastei* p. r. No.

iar dacă nu este se va căuta a se complecta: că facturile sunt timbrate suficient sau sa plătit taxa de înregistrare; că prețul materialului este în raport cu cursul pieței, și în caz dear fi mai mare, atrage atențiunea ajutorului comandantului; că facturile poartă certificarea contabilului primitor că obiectele cumpărate sau înregistrat la locul lor; că cumpărările sau aprovizionările însemnate se fac prin comisia de aprovizionare, de a le cărei încheieri va lua cunoștință.

4. Că s'a plătit de către funcționari și ofițeri contribuția pe trimestrul respectiv;

5. Că registrul cu matcă pentru plata soldei ofițerilor, funcționarilor civili și reangajaților, se ține în regulă de către cassier, și că atât în matcă cât și în talon se trec absolut toate reținerile făcute din solda celui în drept fie ca acont din soldă, fie pentru oricare alt motiv;

6. Că reținerile dela ofițeri sunt înscrise în releveul de datorii și trimise la destinație sau scăzute dela portofoliu, că pe statul Md. 34, pentru plata furniturilor de hrană, a certificat de primire fiecare furnizor, și dacă suma plătită ofițerului reprezintă exact numai costul restului alimentelor dela ordinar care nu se aprovizionează dela un singur furnizor cu abonament;

7. Că, în fine, toate dispozițiunile legale și regulamentare sunt aplicate cu ordine și economie, atât în interesul corpului cât și a Statului [1]).

Verifică apoi operațiile de scăderi și adunări din registrul de fonduri și stabilește suma ce există asupra corpului.

Stabilește în urmă suma rămasă de rambursat la portofoliu, verifică carnetul cassei corpului cu registrul de fonduri, cu portofoliu și referatele, asigurându-se că sumele scoase din cassa corpului sunt toate asupra casierului și cele primite sunt înscrise în carnetul cassei, după care certifică toate aceste registre, asigurându-se mai întâiu dacă în cassa casierului se găsește suma rămasă după registrul de fonduri, în numerar sau acte de portofoliu,, plus sumele reținute dela ofițeri și netrimese încă la destinație,

[1]) Vezi al. 5 din D. M. 183 | 1912 de sub anexa lit. C prin care se impune ofiț. de int. obligațiunea de a cerceta cu deamănuntul referatele pentru acontările date cassierului precum și registru cu matcă Md. 706

sau alte sume sosite sau scăzute şi neplătite. In caz de este vreo lipsă şi nu se depune imediat, se încheie proces verbal.

Ofiţerii superiori de intendenţă verifică şi existenţa fondului din cassa corpului rămas după scripte, plus garanţiile furnizorilor, etc., dela partea II-a a carnetului.

Când în cursul unui exerciţiu se fac verificările de mai mulţi ofiţeri de intendenţă, fiecare e dator a observa toate actele trimestrului în care face verificarea.

După ce face verificarea şi constatarea sumelor cum se arată mai sus, trece la verificarea contului de gestiune, observând ca fiecare primire sau cheltueală până la zi să fie înscrisă la fondul cuvenit.

Verifică exactitatea totalurilor, stabileşte rămasul pe fonduri la finele trimestrului şi certifică exactitatea situaţiilor fondurilor de gestiune. care trebuie să fie egală cu acea din registrul de fonduri.

Verifică îndată şi situaţia de fonduri, care se trimite comandamentului şi ministerului de război [2]).

Nici o corectare, adăogire, ştergere etc., nu se poate aduce registrelor şi actelor verificate de ofiţerul de intendenţă, fără a nu se privi faptul ca falş în acte publice.

Controlul portofolului şi al reţinerilor din solde

Pentru înlesnirea controlării cheltuelilor de portofoliu la finele fiecărei luni, casierul corpului va întocmi un tabel al tuturor cheltuelilor înscrise în registrul de portofoliu, în care, pentru fiecare cheltuială, va arăta: suma înscrisă la început la portofoliu şi sporurile eventuale, suma rămasă la finele lunii precedente şi la finele lunii în care se întocmeşte acest tabel, precum şi măsurile luate pentru rambursare. Acest tabel va fi verificat de către ajutorul co-

---

1) Vezi art, 87 bis din R. S. pentru stabilirea şi consemnarea în anumite proporţii, a sumelor rămase disponibile prin contul de gestiune la fondul *soldei şi hranei trupei*, care se varsă în întregime la fondul apr. de războiu şi de rulment. Vezi şi art. 5 din D. M. 134|1912 sub anexa C. ca operaţiunile să se facă pe 31 Martie.

Vezi art. 98 R, S relativ la stabilirea cotei parte din fondul de întreţinere care urmează a se vărsa la fondul de răzdoiu conform art. 30 din legea [illegible]

mandantului şi de ofiţerul de intendenţă respectiv[1]) şi va servi la întocmirea situaţiei de fonduri trimestrială.

Tot asemenea, pentru constatarea cu preciziune a trimiterii la timp a reţinerilor din solde, cassierul corpului la finele fiecărei luni, va întocmi un tabel rezumativ, extras din registrul de datorii şi cel de plata soldelor, în care tabel va arăta: suma înscrisă la început, suma rămasă de plată la finele lunei precedente adausurile în sumele reţinute din solda pe această lună şi suma rămasă de plătă la finele lunei; iar în o rubrică deosebită va arăta numărul şi data actului cu care a înaintat fiecare reţinere, precum şi numărul şi data actului cu care s'a confirmat această primire.

Tabelul va fi verificat de către ajutor şi ofiţerul de intendenţă respectiv [1]).

Ordin circular No. 57 din 25 Noembrie 1911, privitor la întocmirea actelor de portofoliu în aşa fel ca să se înlesnească controlarea lor

(M. O. 49 R. 1911).

S'a observat că modul cum se întocmesc în prezent de corpuri şi servicii actele de portofoliu, îngreunează în multe cazuri controlarea lor la timp, făcând-o uneori chiar imposibilă.

Astfel, unele corpuri au înborderat toate conturile pentru cheltuelile făcute cu diferite cordoane sanitare sau poliţieneşti, concentrări, manevre, etc., şi le-au înaintat pentru ordonanţare, fără să păstreze vreun act din care să se poată vedea, în orice moment, care este suma plătită de corp sau serviciu, şi care singură se poate ţine la portofoliu, şi care este suma ce urmează a fi plătită celor în drept sau vărsată la fondul de întreţinere sau alt fond, după ordonanţare.

Unii din contabili au chiar obiceiul să treacă la portofoliu întreaga sumă din borderou, indicând numai numărul şi data raportului cu care s'au înaintat conturile, procedare cu totul neregulată, care îngreunează şi face chiar imposibilă controlarea şi stabilirea sumei reale ce trebue admisă la portofoliu.

Pentru evitarea acestor neajunsuri, se vor observa în viitor cele ce urmează.

1. Borderourile de acte vor fi întocmite în triplu exemplar, fiecare exemplar, cuprinzând trei rubrici: prima rubrică va indica

1) Ofiţerul de intendenţă va face această verificare la finele trimestrului, când verifică întreaga gestiune, precum şi ori de câte ori va trebui să constate existenţa fondurilor afiate asupra cassierului.

conturile achitate de corp sau serviciu şi ţinute la portofoliu; a doua rubrică va cuprinde conturile a căror valoare urmează a fi achitată celor în drept sau vărsată la fondul de întreţinere sau alt fond, după ordonanţare; iar a treia rubrică va cupride totalul celorlalte două, adică suma totală ce urmează a fi ordonanţată;

2. Ofiţerii de intendenţă dela comandamente, la verificarea acestor bordeiouri, va pune cea mai mare atenţiune la stabilirea precisă a sumei admisă la portofoliu.

Pentru stabilirea acestor sume nu se va ţine seamă decât de acele conturi în cari cel în drept a certificat în litere că a primit suma dela corp sau serviciu, indicând persoana dela care a primit banii, precum şi data aşa cum prevede ordinul circular N. 8 publicat în *Monitorul Oastei*, P. R. No. 14/904, pag. 445, amintit prin instrucţiunile litera C anexate la regulamentul legii soldei. (Acest ordin se află publicat şi în acest manual pag. 63),

3. Triplicatul conturilor fiind destinat să servească ca act justificativ pentru contabil, se va înapoia fără întârziere corpului sau serviciului respectiv; îndată după verificare şi, în orice caz, nu se va lua ca acoperire pentru contabil decât suma admisă sau rectificată de ofiţerul de intendenţă verificator.

Dacă suma se poate ordonanţa fără întârziere de comandament, triplicatul se va înapoia odată cu mandatul de plată, purtând viza de ordonanţare; dacă însă ordonanţarea nu se poate face de comandament, fie din cauza lipsei de credit, fie din cauză că acea ordonanţare trebue făcută de ministerul de războiu sau de alt minister, în acest caz unicatul şi duplicatul se păstrează la comandament până la deschiderea creditului, sau se înaintează la autorităţii în drept pentru ordonanţare, iar triplicatul, în ambele cazuri, se va înapoia fără întârziere corpului sau serviciului respectiv, purtând viza comandamentului că acel triplicat va fi un act acoperitor al portofoliului numai până la ordonanţare.

După efectuarea ordonanţării şi achitării mandatului sau ordonanţei de plată, acel triplicat va servi pentru sprijinirea operaţiunii de trecere în primiri şi cheltueli, după ce mai întâi se va certifica de contabl şi de ajutorul şefului de corp că suma s'a încasat, arătându-se şi numărul ordonanţei sau mandatului de plată, precum şi autoritatea care a efectuat ordonanţarea.

4. Corpurile şi serviciile cari în prezent au la portofoliu conturi nesprijinite pe triplicate verificate şi care să să indice precis suma care trebue ţinută la portofoliu, vor cere de urgenţă înapoierea acelor conturi, pentru a li se înlocui triplicate în condiţiunile ordinului de faţă, arătându-se bineînţeles, în acele cereri, numărul şi data rapoartelor cu cari au fost înaintate spre a se urmări şi trimite.

Destinaţia actelor

La finele fiecărui exerciţiu bugetar, actele cari stabilesc gestiunea în bani a corpului se prezintă comandamentelor diviziilor cari le înaintează ministerului.

Actele se întocmesc în dosare separate pe trimestre; la finitul lor se alătură şi actele întocmite pentru alocaţia şi lichidarea furniturilor în natură, lemne, furaj, etc.

Actele de primiri şi cheltueli sunt aranjate în ordinea înscrierii operaţiunilor în contul de gestiune.

Se trimite încă registrul de gestiune, registrul ordinelor de zi şi livretul de soldă.

Se întocmeşte un inventar dublu de toate actele şi registrele trimise [1]), din care unul se înapoiază corpului certificat de primirea actelor de către secţia controlului din minister.

Dosarele de foi şi actele cartonate se şnuruiesc şi se sigilează astfel ca să se poată consulta bine toate actele.

Numerotaţia lor se certifică de cassier şi se verifică de către ajutorul comandantului.

(Vezi model inventar anexa lit. R. din R. A. pag. 629-630 acest manual).

Caz de mobilizare

In caz de mobilizare şi punere armatei pe picior de război, se urmează aceleaşi regule pentru lichidarea corpului.

Dacă împrejurările războiului permit, comandantul poate hotărî ca verificarea foilor şi recapitulaţia lor să se facă la serviciul intendenţei active.

Când aceasta este cu neputinţă, la finele trimestrului toate actele se trimit la partea centrală unde se face închierea gestiunilor şi se stabileşte drepturile corpurilor.

Serviciile de intendenţă dela partea activă comunică celor teritoriale lămuriri asupra diferitelor feluri de alocaţii stabilite în cursul trimestrului.

Partea centrală a corpului procedează la închierea gestiunilor la finele fiecărui trimestru şi actele le prezintă pentru verificat la serviciul intendenţei teritoriale.

Dacă în lipsă de personal sau alte împrejurări, verificarea şi stabilirea gestiunilor nu se poate face la epocile regulamentare, ea se amână când este cu putinţă a se îndeplini.

Dacă verificările nu s'au putut face pe timpul mobilizării se procedează imediat la întocmirea gestiunilor şi la verificarea lor, pe dată ce armata a fost trecută pe picior de pace.

Pentru a se controla toate actele de administraţie ale campaniei, cum şi gestiunile corpurilor de trupă şi a diferitelor de-

1) Ambele exemplare ale inventarului se vizează de către ofiţerul de

pozite create pe timpul războiului, se numește o comisiune mixtă pe lângă secția controlului, sub conducerea intendantului general al armatei, care; prin personalul secției de control și acel care i s'ar mai destina controlează gestiunile coruprilor după ce se verifică de către serviciile intendenței respective, cum și acele ale diferitelor depozite cari nu au făcut parte din comandament, ci au fost organizate în urma armatei.

Comisiunea urmărește dela începutul campaniei toate cheltuelile făcute, regulează ca ele să se cuprindă în gestiune și face ca atât operațiile în bani cât și in materii să fie bine justificate.

Pentru fiecare corp sau servicin în parte se întocmește un proces-verbal, care se transcrie într'un registru special, după care se trimete o copie ministerului și alta corpului sau serviciului. In acest proces-verbal, se constată modul cum a fost întocmită gestiunea, rectificările făcute în mod general și rezultatul.

Pe baza acestei constatări, ministerul ia dispoziții pentru a urmări pe toți gestionari cari s'ar găsi în deficit și a se imputa celor vinovați valoarea deficitelor.

Nota 1. — Pentru controlarea actelor administrative ale corpurilor și serviciilor armatei în timpul campaniei din 1913, sau instituit trei comisiuni; vezi jurnalul consiliului de miniștri No. 2411 M. O. 27 R. 1913 de atribuțiunile acestor comisiuni.

Idem D. M. 257 M. O. 15 R. 1914, relative la controlul actelor administrative și gestiunilor din campania 1913.

Nota 2. — Relativ la înființarea „serviciului controlul special al socotelelor războiului și al contenciosului în legătură cu războiul" este jurnalul consiliului de miniștri publicat în M. O. 31 R. 1918.

Nota 3. — Instituirea comisiunilor de control pentru cumpărăturile făcute în străinătate (în timpul campaniei 1916—1919) M. O. 27 R. 1918.

Modificările aduse anexelor din regulamentul soldelor

I. D. M. 134 din 9 Aprilie 1912 relativă la modificarea instrucțiunilor lit. B și C. anexate la regulamentul legii asupra soldei în armată

(M. O. 12 R. 1912)

Având în vedere dispozițiunile înaltului decret No. 2.149 din 5 Aprilie 1912, privitor la introducerea unor modificări în regulamentul legii asupra soldei în armată.

Decid:

Instrucțiunile ministeriale lit. B și C. anexate la regulamentul legii asupra soldei în armată, decretat sub No 2.674/910, se vor socoti modificate în sensul celor cuprinse în menționatul înalt decret No. 2149/912, cu adăogirile următoare:

1. Borderoul general pentrn toate cheltuelile de solda şi hrana trupei, la care se referă penultimul alineat de sub art. 82 din regulamentul legii soldei, astfel cum acest regulament a fost modificat, va cuprinde recapitulaţia foilor de zile şi alte borderouri parţiale, întocmite după felul actelor în aşa fel ca controlul să se poată face cât se poate mai înlesnicios.

2. Adeverirea comandanţilor de companii pentru primirea soldei trupei se poate face, fie prin chitanţe individuale, fie printr'un singur, stat, pe marginea căruia fiecare comandant de companie va certifica în litere primirea sumei, arătând şi data primirei banilor.

3. Pâinea ce se dă reangajaţilor căsătoriţi se va constata printr'un sigur stat nominal, în care se va arăta atât numărul total al pâinilor cât şi valoarea lor.

Acest stat va indica şi numărul ordinului de zi prin care s'a recunoscut fiecărui reangajat acest drept.

El va fi certificat pentru exacitate de către ofiţerul cu aprovizionarea şi se va verifica de ajutorul şefului de corp, după care se va aloca în livretul de ordinar, atât la venituri cât şi la cheltueli, la ultima zi a lunii. Asemenea se va aloca întregul stat în foaia de zi a companiei, escadronului sau bateriei de depozit, la partea III, „stabilirea alocaţiilor cuvenite ca soldă trupei", şi anume în josul intitulaţiei „hrana în banii", fără a se amestica cu celelalte alocaţii.

Notă. — Al. 3 din această deciziune s'a modificat prin D. M. No. 183 de mai jos în sensul că atât statele pentru plata hranei în bani cât şi acelea pentru pâinea cuvenită reangajaţilor, se trec direct în borderorul cheltuelilor lunare de soldă şi hrană prevăzut a art. 82 din regulamentul soldelor.

4. Livretele de hrană (ordinar) verificându-se în acelaş timp cu foile de zile, aceste livrete se vor înainta serviciului de intendenţă al diviziei pentru verificare, numai atunci când se înaintează şi foile de zile, dacă se dau asemenea ordine, potrivit alin. II. de sub art. 98 din regulament; în toate celelalte cazuri livretele se verifică în birourile corpului de trupă. respectiv.

5. Defalcarea şi vărsarea la fondul de războiu al corpului de trupă a părţi cuvenită acestui fond din capitalul fondului de întreţinere—conform art. 32 din regulamentul legi privitoare la neştirbirea fondurilor şi materialele destinate mobilizări — se va opera în fiecare an pe ziua de 31 Martie, astfel ca în situaţia de fonduri a trimestrului Ianuarie cuantumul acestor două fonduri să figureze deosebit şi complect lichidate la fine exerciţiului.

Excedentele dela fondul „soldei şi hranei trupei", constatate la 31 Martie, rămân tot în contul de gestiune vechiu; ele se repurtează în exerciţiul următor şi nu se lichidează decât după confirmarea de către minister a primirii sumelor înaintate, aşa cum se arată la art. 87 bis din regulament.

II. *D. M. No. 183 din 26 Aprilie 1912, relativă la introducerea unor modificări şi adăogiri în instrucţiunile anexate la regulamentul legei asupra soldei în armată*

(M. O. 13 R. 1912).

Având în vedere necesitatea constatată pe de o parte de a se simplifica unele operaţiunni de contabilitate, iar pe de alta a se complecta instrucţiunile anexate la regulamentul legii asupra soldei în armată;

Având în vedere şi dispoziţiunile art. 76 din acel regulament.

Decid:

In instrucţiunile anexate la regulamentul legei asupra soldei în armată se introduce următoarele modificări şi adăogiri:

1. Alocarea şi lichidârea hranei în bani, precum şi a pâinei cuvenită reangajaţilor se vă face numai prin state nominale, în care se va deschide rubrică pentru arătarea numărului şi datei ordinilor de zi prin care s'a încuviinţat hrana în bani sau dreptul la pâine a reangajaţilor.

Aceste state nu vor mai fi trecute nici în livretul de ordinar, nici în foile de zile, cum se hotărăsc prin decizia ministerială No. 134/912, ci se vor trece direct în borderoul cheltuelilor lunare de soldă şi hrană, prevăzut la art. 82 din regulamentul legei soldei, astfel cum acest articol a fost modificat cu înaltul decret No. 2149 publicat în M. O. p. r. 12/912.

Totalul zilelor din statele nominale pentru cei cu hrana în bani va trebui să fie egal cu totalul zilelor arătate, pentru control, în foaia de zi în rubrica intitulată „zilele de hranâ în bani".

2. In actualul formulat de foi de zile numerice, sub intitulaţia stabilirea alocaţiei cuvenită ca soldă trupei, se mai găseşte o rubrică drept unghiulară, hrana în bani destinată a indica, numai pentru memorie, numărul de zile pentru cei cu hrană în bani; iar sub acea rubrică mai există cuvintele „total general" ceiace face ca în practică să se amestece drepturile de soldă cu cele de hrana.

Pentru evitarea unor astfel de confuziuni, în viitor, se vor socoti ce neexistând în formular acea rubrică drept-

unghiulară şi cuvintele total general, netrecându se în recapitulaţia foilor de zile, decât „Total“ sumelor cuvenite ca soldă propiu zisă.

3. Solda şi hrana călăraşilor şi roşiorilor cu schimbul, precum şi a complectaşilor şi rezerviştilor concentraţi pentru instrucţie şi manevre sau pentru ori care alt serviciu, atunci când aceste drepturi sunt prevăzute la un deosebit articol bugetar decât acel al trupei permanente, se vor lichida prin state nominale observându-se cele ce urmează:

a) Hrana se va lichida prin livretul de ordinar al trupei permanente, trecându-se zilnic la venituri separat de trupa permanentă iar cheltuielile vor cuprinde la un loc alimentele cumpărate pentru toţi.

Suma totală a cheltuelilor din livret se va trece în borderoul lunar prevăzut mai sus la No. 1, care borderou se trece în cheltuieli la fondul soldei şi hranei trupei.

Rambursarea acestui fond cu suma cheltuită pentru cei concentraţi se va face cum se arată la aliniatul b. de mai jos:

b) Statele nominale se vor întocmi pentru toată durata concentrărei, cuprinzând atât solda cât şi hrana.

In josul fiecărui stat comandantul companiei, bateriei sau escadronului, va certifica în cifre şi litere suma primită dela casier, pentru solda oamenilor, atestând că ea a fost plătită celor în drept.

Statele se întocmesc în triplu exemplar, înaintându-se pentru ordonanţare la terminarea concentrărei.

După sosirea mandatului de plată, se trece în primire la fondul soldei şi hranei trupei întreaga valoare a mandatului, iar în cheltueli numai suma din stat cuvenită ca soldă.

Cu modul acesta acel fond se rambursează de costul hranei celor concentraţi, deja trecută în cheltueli prin livretele de ordinar.

După desăvârşirea acestor operaţiuni casierul corpului va nota în josul triplicatului statului ce se păstrează ca act justificativ, No. din registru de fonduri la care s'a trecut în cheltueli livretul sau livretele de ordinar. Suma trecută în statul nominal ca hrană va trebui să fie egală cu cea din livretul de ordinar la venituri pentru cei con-

centraţi, mai puţin hrana în bani pentru cei eventual, s'ar fi admis pentru vreunul sau mai mulţi dintre cei concentraţi.

Drepturile acestor din urmă, atât ca soldă cât şi ca hrană, pe zilele cât au fost cu hrana în bani se vor lichida prin state nominale separate, ce se vor înainta şi ordonanţa dela articolul bugetar respectiv al concentrărilor la instrucţii şi manevre fără a se amesteca cu zilele de hrană la ordinar,—cari se lichidează prin livretul de ordinar.

4) Când lemnele şi furagele călăraşilor şi roşiori cu schimbul precum şi ale complectaşilor şi rezerviştilor concentraţi pentru instrucţie şi manevre urmează a se ordonanţa dela articolul bugetar deosebit de al trupei permanente, se vor observa cele ce urmează:

Pentru aprovizionările unor asfel de materiale serviciile de intendenţă dela comandamentele diviziilor, vor ţine seamă de efectele ce vor fi concentrate, precum şi de durata concentrărei după comunicările ce li se vor face la timp cunoscut de către marele stat-major şi vor lua măsuri pentru a face aprovizionările potrivite cu nevoile şi instrucţiunile ce se vor da în această privinţă.

Orice spor al raţiei de furaj s'ar aproba de minister în timpul concentrărilor sau manevrelor se va da în natură aşa după cum se vede în tariful No. 1 (anexa lit. E) din regulamentul de administraţie; iar cu alocaţia în bani, reprezentând valoarea acestui spor în natură, se va proceda după cum se arată mai jos.

Pentru lichidarea şi ordonanţarea sumelor cuvenite corpurilor, ca cost de lemne şi furaj, plătibile de la articolul bugetar al concentrărilor şi manevrelor, se va întocmi un singur stat numeric (în triplu exemplar), atât pentru lemne, cât şi pentru furaj. — Dacă lemnele şi furajele au fost primite din depozite, statul numeric va fi sprijinit pe recepisa serviciului de intendenţă al comandamentului diviziei, prin cari se constată că corpul sau serviciul care cere rambursarea a vărsat comandamentului valoarea lemnelor şi furajelor trecute în stat.

Recipisa liberată de comandament va indica suma încasată la fondul furajului, separat de acea încasată la fondul lemnelor.

Calcularea costului lemnelor şi furajelor primite din depozite se va face prin statele numerice menţionate mai sus, pe baza preţului mijlociu cu care s'au făcut aprovizionările, şi care preţ mijlociu se va comunica de comandamente corpurilor şi serviciilor.

Cumpărăturile de furaje şi lemne făcute chiar în timpul concentrărilor şi manevrelor se vor ordonanţa direct dela articolele bugetare ale trupei permanente, fără deosebire dacă aceste materiale sunt destinate pentru permanenţi ori pentru complectaşi, rezervişti, roşiori şi călăraşi cu schimbul.

Spre a se rambursa aceste articole bugetare cu sumele cheltuite pentru aceştia din urmă, se vor forma state numerice cum s'a zis mai sus, iar suma cuvenită se va ordonanţa dela articolele bugetare la cari sunt prevăzute lemnele şi furajele celor concentraţi şi se va face venit la fondul numerar al lemnelor şi furajului din contul de gestiune al serviciului intendenţei diviziei respective, care fond va suporta apoi plata unor asemenea materiale ce se vor aproviziona pentru trupa permanentă ale cărui drepturi au fost micşorate prin ordonanţarea făcută pentru concentraţi.

Toate lemnele şi furajele cumpărate pe timpul concentrărilor pentru instrucţie şi mânevre se vor imputa prin bilanţele de lichidare ale corpurilor de trupă respective, alocându-se şi la partea privitoare la drepturile de consumaţie din aceste bilanţe.

5. Cu privire la verificarea şi stabilirea conturilor în genere pe lângă îndatoririle ce sunt puse ofiţerilor de intendenţă prin instrucţiunile lit. C. anexate la regulamentul legei soldei li se mai pun şi următoarele:

a) Ofiţerii de intendenţă verificatori sunt ţinuţi ca neapărat să cerceteze referatele ajutorului şefului de corp pentru scoaterea din casa corpului a conturilor ce se dau casierilor.

In caz când ar constata că s'a dat casierului un acont mai mare de cât cel necesar pentru plăţile regulamentare existente în momentul întocmirei referatului, ofiţerii de intendenţă vor nota aceasta pe referatul ce a fost întocmit în neregulă raportând şi comandantului diviziei respective prin memoriul regulamentar ce trebue să întocmească asupra rezultatului verificărei. **(Urmează anexa I).**

ANEXA II-a

CONTABILITATEA MILITARA

Principii.

1. Prin contabilitate se înţelege consemnarea în scripte după anumite reguli, a operaţiunilor relative la mânuirea fondurilor şi materialelor într'o întreprindere oarecare publică sau particulară. Ea naşte din administraţie, adică din grija de a prevedea şi satisface la timp o trebuinţă oarecare de ordin material sau moral. Aşa de exemplu, luarea măsurilor pentru a face o aprovizionare, o construcţie, etc. acte sau act administrativ, căci îngrijim a satisface o nevoie; iar operaţiunile care rezultă din aceasta prin ţinerea socotelilor de primiri, chetueli, distribuţii, etc. sunt acte de domeniul contabilităţei.

Contabilitatea militară, cuprinde consemnarea în registre şi scripte, a tuturor operaţiunilor relative la manipularea fondurilor şi materialelor puse la dispoziţia corpurilor de trupă şi serviciile armatei, pentru satisfacerea trebuinţelor trupei: soldei, hranei, echipament, armătură, cazarmare, etc.

2. In armată administraţia este încredinţată comandanţilor sau şefilor diferitelor servicii militare, care au în acelaşi timp atribuţiuni de comandament şi administrative; iar contabilitatea se execută de ofiţerii gestionari sub direcţiunea comandanţilor şi şefilor respectivi şi sub controlul imediat al ajutorilor acestora. Rezultă din aceste principii, prescrise de legea administraţiei armatei, că ofiţerii contabili nu au alt rol decât a primi, conserva şi distribui sau plăti fondurile şi materialele ce primesc, consemnând în scripte după regulele prescrise de legi şi regulamente, operaţiunile ce rezultă din acestea. Cu alte cuvinte, ofiţerul contabil nu are voie a face o plată sau distribui un material fără aprobarea celor în drept.

3. Contabilitatea ca şi administraţia militară din care derivă, este foarte vastă şi complicată, mai mult ca la ori-care altă administraţiune publică, căci avem a face cu masse mari de oameni, care ne mişcă neîncetat dând loc la mutaţiuni ce variază zilnic şi prin care se modifică drep-

turile ce au în diferite poziţiuni. Nu este de ajuns a plăti un salar fix ca în alte administraţiuni publice, ci trebue a îngriji de tot ce este necesar pentru bunul traiu al unui om, osebit de trebuinţele lui ca luptător adică să-i procurăm locuinţă, hrană, echipament, să îngrijim de sănătate, etc. Uşor se poate vedea deci, la ce vastă administraţie şi contabilitate dă loc toate acestea.

4. Contabilitatea militară se bazează pe principiile prevăzute în legea contabilităţei publice a statului şi pe dispoziţiunile prevăzute în diverse legi şi regulamente militare ca: legea administraţiei armatei, şi regulamentul serviciului administrativ, legea şi regulamentul soldelor în armată, regulamentul serviciului de subsistenţă, al transporturilor militare, al cazarmărei, al spitalelor, etc. în plus o sumă de dispoziţiuni ministeriale, decrete, ordine circulare, etc. cari interpretează, desvoltă şi explică diferitele dispoziţiuni cuprinse în legile şi regulamentele militare.

Scopul acestui manual a fost de a concentra toate acestea în două volume, care să uşureze execuţiunea acestor complicate şi variate dispoziţiuni în administraţia şi contabilitatea noastră militară.

5. In orice contabilitate există două categorii de registre: *registre principale*, fără care contabilitatea nu poate să existe şi *registre ajutătoare* cari variază după natura şi felul contabilităţei respective. Ca registre principale întâlnim în orice fel de contabilitate: *registru jurnal* în care se trec zilnic şi pe măsură ce se produc primirile şi cheltuelile sau scăderile şi registru *cartea mare* în care se desvoltă pe fonduri (partizi) operaţiunile trecute zilnic în jurnal.

In contabilitatea militară registru jurnal îl găsim sub titlu de registru zilnic de primiri şi cheltueli la contabilitatea în bani; — registrul de primiri şi consumaţii la contabilitatea îmbrăcămintei; — registru de magazie la contabilitatea depozitelor; — registru jurnal la contabilitatea ordonanţărei. Cartea mare o găsim sub titlu de registru gestiunei în bani, la contabilitatea în bani, registru de partizi în contabilitatea ordonanţărei, etc. Uneori întâlnim aceste două registre principale întrupate în unul singur, în scop de simplificare şi rapiditate a ope-

raţiunilor; precum registru de ordonanţări în timp de războiu.

6. Intru'cât nu există nici o descriere completă a modului cum trebue să se opereze în diferite registre a contabilităţei militare, ci numai oarecare instrucţiuni cu totul sumare tipărite pe prima pagină la *parte* din registre şi întru'cât în armată, în lipsă de contabili speciali aceste servicii sunt încredinţate adeseori la ofiţeri combatanţi, este de cea mai mare nevoie a se da explicaţiuni mai complecte de modul cum se lucrează în aceste registre, spre a ajuta la o cât mai bună exactiune a contabilităţei militare. Astfel un ofiţer contabil studiind legile, regulamentele şi dispoziţiunile cuprinse în volumele tipărite, precum şi modul operaţiunilor în registre, descrise mai jos, va putea conduce satisfăcător contabilitatea unui corp de trupă sau serviciu din armată.

7. După cum am spus operaţiunile de contabilitate se consemnează în registre. Cel întâiu lucru ce trebue să facă un contabil când începe să opereze într'un registru nou, este să'l numeroteze, după care fie-care filă din registru se va sigila şi apoi se face certificarea de numărul foilor ce conţine registrul. Certificare se face de către ofiţerul de intendenţă pentru registrele principale sau de către ajutorul comandantului pentru acele ajutătoare, după cum se indică pe prima pagină a fie-cărui registru. Dacă certificarea se face de către ofiţerul de intendenţă, atunci acesta aplică şi sigilul său oficial pe fiecare filă din registru; dacă certificarea urmează a se face de către ajutor atunci se aplică sigilul corpului sau serviciului respectiv tot pe fiecare filă din registru. Oridecâteori nu se specifică pe prima pagină că numerotarea şi sigilarea se face de către ofiţerul de intendenţă, atunci ea se va face de către ajutor. Nici într'un caz nu este îngăduit a începe operaţiunile într'un registru, fără a se îndeplini această primă formalitate, care pe cât de simplă pe atât este de necesară, în scop de a nu se sustrage în urmă foi din registru. Această formalitate este prescrisă de art. 200 R. A.

8. Inscrierile în registre trebuesc făcute cu cea mai mare exactitate, bazate numai pe acte şi cu acurateţă.

Ele trebue să fie cât se poate de scurte, numai

strictul necesar: exemplu: primit fondul soldei mandat No. .....; plătit fond întreținere diferite materiale; rambursat portofoliu No. ..... etc.

Toate operațiunile se fac în *momentul* când au avut loc și orice operațiuni trebue să aibă data când s'a trecut în registre. Este o mare greșeală a se face o singură data operațiunile ce au avut loc în mai multe zile aceasta poate produce încurcături și uitări de treceri, în detrimentul însă-și a contabilului.

Operațiunile trebuesc să fie scrise citeț, foarte curat și cu cerneală neagră, iar nu în creion sau grăbit. Dacă registru nu este imprimat liniat, se va trage linii cu creionul.

Dacă se întâmplă să nu se dispună de registre, se vor imprima de corp sau serviciu, sau se vor trage la șapirograf și la rigoare se vor scrie de mână, conform modelelor date mai jos.

Toate registrele trebuesc să fie cartonate pentru a se putea conserva foile și inscripțiile din ele, apoi se vor învălui cu pânză sau hârtie și etichetă arătându-se corpul sau serviciul, felul registrului și exercițiul la care se referă.

9) Se poate întâmpla să se greșească una sau mai multe operațiuni. Nici într'un caz nu se rupe fila în care s'a greșit operațiunile, ci se anulează printr'o linie oblică (dela stânga spre dreapta) se scrie din nou mai jos sau pe fila următoare.

Când s'a trecut o cifră greșită și urmează a se îndrepta, nu se va șterge cu radier sau clor, ci se va trage ușor o linie peste cifra greșită, scriindu-se deasupra ei cifra bună, în așa mod ca să se poată vedea cum era trecută greșit. Răsăturile, ștersăturile sau decolorațiunile cu clor sau alte substanțe, sunt cu desăvârșire interzise, conform art. 202 din R. A.

Erorile ce se îndreaptă de către contabil, se fac cu aceiași cerneală cu care a fost scrise. Indreptările cu cerneală roșie se fac numai de către ofițerii de intendență, pentru distincția verificărilor, conform art. 215 R. A.

10) Relativ la distribuția registrelor și imprimatelor și formalităților ce fac pentru liberarea lor din depozitul de imprimate, cazul când se impută registrele stricate din

neglijență, etc. vezi anexa lit, U din R. A. acest manual pag. 662.

11) Relativ la formalitățile de indeplinit, în caz când urmează a se preface un registru. vezi art. 201 din R. A

12) Destinația registrelor și scriptelor, cât timp se păstrează, acele ce nu se trimit anual la Inalta Curte conturi, art. 197 R. A.

In armată avem cinci feluri de contabilități bine distincte:

a) *Contabilitatea în bani*, cuprinde primirile și plățile în bani pentru toate cheltuelile unui corp sau serviciu militar; solde accesorii, indemnități, hrana trupei, plata tntulor materialelor cumpărate, fondurilor corpurilor, etc.

Ea se tine după aceleași norme și pe aceleași scripte și registre atât la corpurile de trupă cât și ori-ce alt serviciu al armatei.

Regulele de urmat, în manipularea fondurilor, sunt prevăzute în regulamentul serviciului administrativ și în legea și regulamentul soldelor trecute în acest manual precum și în celelalte legiuiri administrative trecute în Vol. II. Toate acestea trebuesc cunocute în amănunțiune de către contabilii în bani militari.

b) *Contabilitatea îmbrăcămintei* se ține la corpurile de trupă și servicii similare pentru tot ce privește echipamentul în general, inclusiv armătura, trăsuri, efecte și obiecte diverse. Regulele de urmat sunt prevăzute în regulamentul serviciului administrativ din acest manual.

c) *Contabilitatea depozitelor* se ține de către depozitele armatei de tot felul; fie de sine stătătoare: depozite de furaje, lemne, subsistențe materiale de geniu, artilerie, sanitare, etc. fiecă sunt atașate pe lângă marile stabilimente administrative ale armatei: arsenal, pirotecnie, pulberărie, manutanțe, ateliere și depozite de echipament, etc.

d) *Contabilitatea ordonanțării* cuprinde toate operațiunile relative la liberarea ordonanțelor de plată de către ordonatorii primari (ministru de războiu sau delegații săi din administrația centrală a războiului) precum și către *ordonatori secundari care* sunt șefii serviciilor intendenței de la diferite comandamente ale armatei.

e) *Contabilitatea de război* se ține de către trupele și serviciile de la partea activă, făcându-se operațiuni sumare și expeditive pe anumite registre, care operațiuni se centralizează la partea centrală (sedentară), conform dispozițiuni lor cuprinse în regulamentul serviciului administrativ. Astfel avem; registrele de primiri și distribuțiuni de materiale care înlocuesc registrele de magazie, registru de subsistențe și registre ofițerului cu îmbrăcămintea de primiri și consumații; registru de ordonanțări în timp de război, care cuprinde la un loc și jurnalul și registrul de partizi; carnete de facturi verzi în cari se reținu din sumele de plată taxele de timbru și înregistrare cari adesea în războiu nu pot fi plătite; carnete cu bonuri de rechiziție, actele de stare civilă, etc.

Descrierea principalelor registre întrebuințate în contabilitatea militară

1) Registrul zilnic de primiri și cheltueli. (Cap. II art. 3 din nomenclatura imprimatelor din anul 1903).

Se numea înainte *registru jurnal* iar art. 198 din R. A. îl denumește *registru de fonduri.*

Este cel mai important registru al contabilității în bani, împreună cu registrul gestiunei în bani, formează registrele principale prevăzute de principiile contabilității generale. Registrul jurnal trebue să existe neapărat în orice contabilitate de orice natură ar fi și de aceea îl întâlnim pretutindeni: în contabilitățile statului la ori ce serviciu, la ordonanțări, în contabilitatea comercială, etc., bine înțeles sub diferite forme, fără el nu poate să existe contabilitate.

Acest registru nu se ține pe exerciții bugetare, din cauză că el nu se trimete cu gestiunea la Inalta curte de conturi, ci rămâne în corp; de aceea se întrebuințează până la terminare. Când se începe un altul, se îndeplinesc formalitățile prescrise de D. M. 204/1903 trecută la anexa lit. U din acest manual. El se numerotează și sigilează de ofițerul de intendență verificator al corpului sau serviciului.

Registrul zilnic de primiri și cheltueli are de scop înscrierea zilnică a tuturor sumelor de bani ce

se primesc sau se plătesc de către casier în contul corpului, precum şi ţinerea socotelilor între casier şi casa corpului. In acest scop registru cuprinde trei coloane: primiri, cheltueli şi sumele date casierului. Instrucţiunile de mai jos prevăd anume cum trebue să se facă aceste operaţiuni. Pe lângă acestea se mai dau următoarele explicaţiuni.

a) Primirile se trec în coloana respectivă, după livretul de soldă, unde se trec mai întâi tot ce se primeşte de casier de la administraţiunile financiare, casieria centrală, casieriile de război, etc., precum şi toate sumele cari vin în numerar la corp care se înscriu în livret de ajutorul comandantului. Pentru acestea din urmă, casierul este obligat a da recipisă din carnetul Cap. II art. 56, semnată de el şi verificată de ajutor.

Toate sumele primite se varsă, fără excepţiune, în casa corpului, chiar în ziua primirei lor, conform art. 28 R. A. trecându-se la primiri şi în carnetul casei. Nu este îngăduit ca casierul să reţină aceste sume pentru a face plăţi din ele, ele trebuesc neapărat vărsate integral, iar banii de care are nevoie casierul se scot prin referat (vezi registrul respectiv).

b) Cheltuelile se trec conform instrucţiunilor de mai jos. Relativ la formalităţile ce trebue să îndeplinească un act de cheltueală, pentru a fi complect şi bun de trecut în registru, vezi notele dela pagina 641 acest manual.

Dacă o cheltueală nu este definitivă şi completă, ea se trece atunci în registrul de portofoliu, după regulele descrise mai jos la acel registru.

c) La coloana *„sume date casierului“* se trec atât sumele scoase din casa corpului cu referate, cât şi rambursările de portofoliu, vezi descrierea detailată, la registrul portofoliu de modul cum se fac aceste operaţiuni.

d) Toate operaţiunile de primiri şi cheltueli, referate şi rambursări de portofoliu, se datează în coloana respectivă, care dată trebue să corespundă cu aceea de pe acte şi din celelalte registre cu care este în legătură.

e) In coloana No. de ordine, se dau numere curente pe exerciţiu, deosebit pentru primiri şi deosebit pentru cheltuieli. Se dă număr de ordine numai la pri-

mirile sau cheltuelile *reale*, adică numai la acelea cari sporesc sau micșorează fondurile corpului, iar nu și la acele *de ordine* cum sunt referatele și rambursările de portofoliu, cari nu primesc numere de ordine, întru'cât nu sporesc sau nu micșorează fondurile corpului fiind numai o socoteală între casier și casa corpului. De aceea aceste sume nici nu se trec în registrul gestiunei în bani.

f) Verificarea registrului se face conform anexei lit. C. din Regulamentul soldei acest manual, iar în ceia ce privește erorile de calcul, modul cum se rectifică de ofițerii de intendență, deciziunile ce iau pentru actele de contabilitate rău întocmite, etc., vezi art. 215—229 pagina 242 acest manual.

NOTĂ.—Când se ordonanțează corpurilor sau serviciilor avanse din credite speciale, cum a fost acum în tot timpul războiului, toate cheltuelile ce fac în contul avansului primit, nu se trec în registrul zilnic, ci se țin la portofoliu până se complectează actele, după care se îmborderează și se trimit pentru justificare și ordonanțarea diferențelor dacă s'ar fi cheltuit mai mult sau se varsă suma la tezaur la creditul respectiv dacă s'ar fi cheltuit mai puțin. Când vine ordonanța sau mandatul de plată respectiv, se trec în registrul zilnic, pe aceiași linie la primiri, diferența ce s'ar fi mai ordonanțat (vezi exemplu de mai jos) iar în cheltueli întreaga sumă, scăzându-se de la portofoliu. Banii se varsă în casa corpului (diferența ce s'a mai ordoanțat) trecându-se în primiri în registrul casei, după livretul de soldă.

Rectificarea erorilor găsite în registru.

Când se găsesc erori în registru la primiri, cheltueli sau acompturi, pentru a nu se rectifica toate totalurile, se pot opera la ultimul total erorile găsite și anume:

a) Eroarea fiind trecută mai mult în cheltueli.

Se rectifică numai ce s'a trecut mai mult în cheltuieli, înscriindu-se cea adevărată, iar la ultimele totaluri din registru se trece în primiri asupra casierului, suma ce se trecuse mai puțin, cu mențiuneă de „se trece în primiri și asupra casierului, eroarea dela cheltuiala No. . . . „Celelalte totaluri nu se mai rectifică"

In registrul casei nu se trece, neavând nici o influenţă din moment ce s'a trecut în primiri şi asupra casierului.

In contul de gestiune trebue a se rectifiça atât suma trecută în cheltueli cât şi toate totalurile.

b) Eroare fiind trecut mai puţin la cheltueli.

Se procedează întocmai ca în cazul întâi, scăzându-se din primiri şi deasupra casierului, numai ce s'a trecut mai puţin, cu menţiunea „se deduce din primiri şi deasupra casierului, eroarea de la cheltueala No. . . .

c) Eroarea fiind trecută mai mult în primiri.

In registrul zilnic, se rectifică suma la cea exactă şi din ultimul total se deduce numai din primiri cu menţiunea „se deduce eroarea de la primirea No. . . .“

In carnetul casei, se face aceiaşi operaţiune, scoţându-se suma ce s'a vărsat mai mult şi restituind-o celui în drept, sau de nu se ştie cu siguranţă cui aparţine se trece la partea II, până se va stabili cui revine, contrar se procedează conform art. 47 R. A.

In contul de gestiune se rectifică atât suma cât şi toate totalurile.

d) Eroarea fiind trecută mai puţin în primiri.

Se fac invers operaţiunile arătate la al. c, adică:

In registrul zilnic, se rectifică suma la cea exactă şi la ultimul total se adaogă numai la primiri cu menţiunea se „adaogă eroarea de la primirea No. . . .“

In carnetul casei aceiaşi operaţiune, vărsându-se suma ce se trecuse mai puţin.

In contul de gestiune se rectifică atât suma cât şi toate totalurile.

La portofoliu se trece această sumă, când nu se plăteşte imediat de casier, până se stabileşte cui revine răspunderea, în caz că suma este mai mare.

e) Erori la sumele date casierului.

Dacă un referat sau o rambursare de portofoliu este trecută greşit atât în registru zilnic cât şi în carnetul casei, aceasta este o neregulă, nu influenţează însă asupra situaţiei fondurilor, căci în definitiv casierul cât varsă în casa corpului sau cât primeşte cu atât se scade sau se adaogă.

Când însă în registrul zilnic este trecută o sumă

şi în carnet alta, atunci trebue neapărat făcute rectificările, căci influenţează asupra situaţiei fondului.

Erorile în mai mult sau mai puţin se scad sau se adaogă asupra casierului, făcându-se operaţii în registrului zilnic şi în carnetul casei.

In conptul de gestiune nu se face nici o operaţie, căci aceste sume n'au nici o legătură cu gestiunea.

Instrucţiunile de pe prima pagină a regisirului.

Acest registru se ţine de casier.

Registru are de scop înscrierea tutulor sumelor de bani care se primesc şi se plătesc de corp, precum şi contul cu casierul.

Sumele se înscriu ziinic în momentul ce se primesc sau cheltuesc, sub un număr de ordine deosebit şi în coloana respectivă trimestrului cărora aparţin.

Inscrierea se face în termeni scurţi, dar coprinzând tot ce este nevoe de cunoscut; exemplu:

Primit fondul soldei: solda ofiţerilor pe Aprilie.

Plătit „ „ trupei pe 1—16 Maiu.

Primit „ de întreţinere: economia ordinarului 1—16 Iunie.

Primit „ „ „ cumpărare de efecte imputate.

Primit „ furajelor: avans aprovizionării pe exerciţiul 192..... -192.....

Operaţiile de primiri. Toate primirele sunt înscrise pe odine de date, după livretul de soldă, cu care sunt primite de casier de la administratorii financiari sau în care se înscriu de ajutor cele care vin în numerariu sau direct la corp.

Actele de primiri şi cheltueli se cos în dosare, pe trimestre.

Un singur dosar cuprinde acte'e trimestrului, aranjate în ordinea înscrierei operaţiilor în comptul de gestiune.

Operaţiile de cheltueli. Cheltuelile de orice categorie, sprijinite pe acte complecte, legale şi definitive, se înscriu pe măsură ce se produc, nefiind admis, sub nici un pretext, formarea de borderouri de cheltueli săptămânale, lunare, etc. Se exceptează numai plata foilor de soldă

şi hrana trupei, care se imborderează la un loc, după ce s'au plătit toate, şi se înscriu sub un singur număr de cheltueli. Cheltueli care privesc o lucrare specială şi care nu pot fi înregistrate de cât după desăvârşita terminare (o construcţiune, o aprovizionare, etc.) se trece la portoliu şi la terminare se scad de acolo şi se trec în acest registru la un loc.

Dare de aconpturi casierului. Toate sumele care sporesc în vre-un fel fondurile corpului, sunt vărsate direct în casa corpului.

Casierul nu poate face nici o plată sau da aconpt neautorizat de comandant sau şef.

Pentru aceasta toate cheltuelile ce sunt de făcut se coprind în referatul care se întocmeşte pe măsură cu trebuinţele.

Sumele hotărâte prin referate se scot din casa corpului şi se dau casierului, care semnează în registru casei.

Ele se înscriu la data primirei, în coloana respectivă a registrului zilnic de primiri şi cheltueli fără nici un număr de ordine şi fără clasificare de trimestru.

Registrul se totalizează fără deducere, la fie-care pagină trecându-se transportul pe pagina următoare.

La darea aconturilor asemenea se totalizează fără deduceri, după ce sunt verificate cifrele inscrise după acte, de către ajutor, care certifică prin subscrierea sa.

Când intru în casa corpului snme vărsate de către casier ca primite prin rambursări de la portofoliul, se urmează în modul următor:

Dacă sumele sunt dintre acelea ce se rambursează prin ordonanţare, indată ce s'a primit ordonanţele sau mandatele şi sau achitat, banii sunt vărsaţi în casa corpului, adăogându-se în registrul casei, iar în registrul de primiri şi cheltueli pe aceiaşi linie şi suma se reduce de la portofoliu.

Dacă sumele sunt din acelea ce se rambursează în numerariu din ori-ce proveniență, banii sunt vărsaţi în casa corpuiui, adăogându-se în registrul casei, sub denumirea de „vărsat în casă sume rambursate la portofoliu numerile.....“ în registrul zilnic se totalizează numai sumele din coloană contul casierului şi se deduce suma vărsată tot sub denumirea de mai sus; cu alte

cuvinte, în acest din urmă cas, se face invers operaţiile ce au loc când se scot bani din casa corpului şi se dau casierului.

Registrul se totalizează şi se face bilanţul, deducând cheltuelile din primiri: *)

1) La intaia zi a fie-cărei luni, când comandantul sau şeful face verificarea şi inspecţia caselor corpului şi a casierului.

2) La fie-care inchiere a gestiunei trimestrială şi anuală.

3) La schimbarea contabililor, ajutorului sau comandantului de regiment, sau la ducerea lor în concediu.

4) La ori-ce fel de inspecţie s'ar face corpului.

Bilanţul se face totalizând cele trei coloane, primiri, cheltueli şi contul cu casierul; se înscrie suma cheltueli lor sub primiri şi sub contul casierului, iar rezultatul este cea ce trebue să existe asupra corpului la primiri şi asupra casierului la contul casierului. Acest rezultat trebue să reprezinte situaţia reală, adică restantul în numerariu în casa corpului, stabilit şi prin registrul casei, egal cu totalul de primiri asupra corpului, mai puţin suma aflată asupra casierului.

Suma rezultată asupra casierului trebue să existe in următoarele două categorii:

1) In numerariu;

2) In cheltueli de portofoliu sau aconturi date ofiţerilor.

La facerea bilanţului rămasul se scrie şi în litere

Certificarease face de către casier, ajutor şi comandantul sau şeful.

La finitul fie-cărui an financiar registru se încheie. definitiv, rămasurile se transportă în partida anului următor. Transporturile din o partidă în altă se certifică prin subscrierea şi sigiliul ofiţerului de intendenţă verificator.

*) Model încheerea registrului vezi pag. 36 acest manual şi modelul de mai jos.

MODEL REGISTRU ZILNIC DE PRIMIRI ŞI CHELTUELI

DATA			No. de ordine		Detaliurile primirilor şi cheltuelilor	Trimestrul la care se raportă	PRIMIRI		Cheltueli		Sumele date casierului	
Anul	Luna	Ziua	Primiri	Chelt.			Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.
					Transport . . .		121 345	10	8.500	—	80 680	05
1919	Decembr.	15	1	—	Primit fondul soldei mandat No. 87, solda şi hrana trupei pe Decembrie	Octombrie	10 000	—				
"	"	20	2	—	Primit fond într. mandat No. 90, alocaţie, paie. trimestrul Octombrie.	"	100	—				
"	"	21	3	—	Primit fondul diverse mandat No. 91, avans diferite cheltueli.	"	10.000	—				
					Totaluri . . .		141.445	10	8.500	—	80.680	05
					Verificat, Ajutorul Comandantului.							
1919	Decembr.	21	—	—	Primit aconto cu referatul No. 8.						9445	10
"	"	22	—	1	Totaluri. . .						90,125	15
"	"	22	4	—	Plătit fond soldă, solda şi hrana trupei pe Decembrie.	Octombrie						
"	"	25	5	2	Primit fond întreţinere, solda pedepsiţi cu închisoare.	«			8000	—		
"	"	26	—	3	Primit şi plătit mandatul No. 98, misie Căpitan Popescu.	«	18	—				
"	"	27	—	—	Plătit fond într. cost săpun, etc.	«	135	—	135	—		
					Vărsat în casa corpului sume ramburs. dela portofoliu No. 5. 4, şi 9.	«			230	—		
"	"	30	—	4	Rămâne asupra casierului						100	—
"	"	31	6	5	Plătit fond muzică, solda gagşiti pe Decembrie.						90.025	15
					Primit şi plătit fond diverse, mandat No. 105 dif. chelt. (vezi prim. No. 3).				413	—		
					Totaluri . .		4 230	—	41 230	—		
					Se scade cheltuelile		145.828	10	31.508	—	90.025	15
					Rămâne la 1 Ianuariu 1920		31.508	—			31.508	—
							114 320	10			58,517	15

Se certifică că astăzi 1 Ianuarie 1920, epoca încheierei lunare, se află asupra corpului suma de lei una suta patrusprezece mii etc., din care lei cinci zeci şi opt mii etc., asupra casierului.

Casier.

Registru gestiunei în bani (Capit. II art 28)

Acest registru împreună cu registru zilnic de primiri ș cheltueli, formează registrele principale a contabilității militare în în bani, toate celelalte registre sunt ajutătoare. El reprezintă cartea mare prevăzută de principiile legei contabilităţi publice.

Registru gestiunei în bani, are de scop centralizarea tuturor operaţiunilor de primiri şi cheltueli, în comptul unui exerciţiu, desvoltate aceste operaţiuni, după natura lor, pe fonduri şi centralizate pe trimestre. Tot prin acest registru contabilii dau socoteala de gestiunea lor, după care, în cele din urmă, se descarcă prin decisiunile înaltei curţi de conturi.

El se dă pe exerciţiu pentru fiecare corp de trupă sau serviciu, însă se întocmeşte şi închee trimestrial. Se numerotează, sigilează şi se certifică de ofiţerul de intendenţă.

Registrul gestiunei se deschide odată cu exerciţiul budgetar şi în el se fac operaţiunile privitoare la acest exerciţiu până la închiderea lui, chiar dacă primirile şi cheltuelile trece în exerciţiul următor, însă operaţiunile privesc exerciţiul trecut; obişnuit până la verificarea şi închierea trimestrului Ianuarie precedent,

Exerciţiul însă se închide la 1 August a anului următor (art. 32 legea contab publice),

Până la această dată se pot emite ordonanţe şi mandate privitoare exerciţiului procedent, acesta însă când ar fi cazul, se trece în exerciţiul nrmător dacă gestiunea s'a înaintat.

Deosebire între operaţiunile trecute în registru zilnic şi între această, este că în registrul zilnic primirile şi cheltuelile se trece fără nici-o distincţiune, iar în contul de gestiune se desvoltă pe fonduri. Prin urmare din contul de gestiune se poate vedea în orice moment, situaţiunea fondurilor corpului sau serviciului,

Pe prima pagină a contului de gestiune se scrie citeţ, numele şi pronumele contabilului (vezi nota 8 pagina 51 acest manual).

Modul cum se opereáză. Se trec toate primirile şi cheltuelile înscrise în registru zilnic de primiri şi cheltueli, pe măsură ce se produc şi în aceiaş ordine cum sunt trecute în registrul zilnic. El trebue ţinut la zi, nu este permis al lăsa în alb şi a începe înscrierile la finele trimestrului; la această epocă trebue să se facă numai la închierea lui. La datele când se închee registrul gestiunei, treube încheiat şi registrul zilnic, aşa încât să corespundă cifrele certificate ca sume existând în casele corpului (instrucţiunile de pe prima pagină).

Nu se trec în contul de gestiune aconturile date casierului prin referate şi rambursările de portofoliu, căci acesta nu influienţează asupra gestiunei corpului, deoarece ele nu măresc şi nici nu micşoreaza veniturile sau cheltuelile corpului ele fiind numai o socoteală ce se ţine între corp şi casier şi de aceia nici nu li se dă număr de ordine.

Operaţiunile se fac ast-fel.

Se trece data întocmai cea din reg. zilnic.

Se trece numărul de ordine idem (la primiri urmează un număr şi la cheltueli altul).

Se trece pe scurt detaliul asupra primirei sau cheltuelei, întocmai ca în registrul zilnic.

Se trece suma, în total la coloanele primiri sau cheltueli.

Se repartizează această sumă la fondul respectiv, în coloanele distribuţiei primirilor sau cheltuelilor.

Dacă sumele sunt înscrise în registrul zilnic atât la primiri cât şi la cheltueli, se înscriu tot astfel şi în cont gestiune, dezvoltându-se şi la fondurile respective atât la primiri cât şi la cheltueli.

Se trece la *fondul soldei* ofiţerilor la primiri mandatele sau ordonanţele de plată date cu avanse sau ordonanţate definitiv după state pentru solda ofiţerilor, reangajaţilor şi funcţionarilor civili din serviciul armatei, conform art. 78 şi 79 şi 98 bis în R. S. (acest manual) iar în cheltueli sumele plătite. Vezi şi instrucţiunile anexa lit B din R, S. acest manual relativ la modul întocmirei statelor.

Se trec la *fondul soldei şi hranei trupei* toate primirile şi cheltuelile relative; vezi detalii la art 82 şi 84 R, S.

Se înscriu la *fondul de întreţineri* toate primirile şi cheltuelile prevăzute la art 69 şi urm. din R. A. sau prin alte dispoziţiuni speciale.

Se înscriu la *fondul fanfarei* toate primirile şi cheltuelile prevăzute la art 79 şi urm. R. A.

Se trece *la fondul de Razboiu* sumele prevăzute la art 32 regulamentut neştirbire (vol II) şi notele de la pagina 107 şi art 5 din D. M. N. 134/912 trecută sub anexa C. din R. S. acest. manual.

Se înscriu la *fondul cazarmament* şi mobilier, toate primirile şi cheltuelile prevăzute la art 7 regulamentul cazarmare (vol II şi notele de la pagina 104 acest manual).

Se înscriu la *fondul diverselor* toate acele sumi cari sunt trecute pentru ordine în registru, de oarece ele nu măresc şi nici nu micşorează veniturile şi cheltuelile corpului lichidându-se la finele trimestrului ca misii, indemnităţi etc. Aceste sume se trec în primiri şi cheltueli.

Se mai trece la fondul diverse, sumele ce se trec la partea II a registrului casei (garanţii etc.) vezi detalii la pagina 82 şi 83 acest manual. A se observa că la închierea gestiunei, fondul oiverse nu se va lichida, rămânând o sumă egală cu sumele aflate la partea II a acestui registru.—In prima categorie intră: sumele ordonanţate pentru rambursări de portofoliu ca; misii, transporturi. indemnităţi de mutare şi chirie, lemne furagiu etc. Cheltueli în concentrări extraordinare etc.

In cazul când aceste sume sunt neplătite, ele se trec atât în primiri cât şi în cheltueli, achitându-se sumele celor îndrept.

A se observa că față cu noile dispoziţiuni relative la fondul hranei, mandatele ce vin pentru rambursarea cheltuielilor extraordinare, se vor repartiza în modul următor în contul de gestiune.

Să presupunem că pentru o asemenea concentrare s'a cheltuit următoarele sume :

1) Lei 290,15 soldă (s'a trect la portofoliu fiind plătită)
2) „ 850,10 hrană (s'a trecut în cheltueli la fondul hranei prin statul numeric).
3) „ 350,00 alocaţie de întreţinere (nu s'a trecut nicăeri)
4) „ 110,00 lemnul (s'a trecut la portofoliu fiind plătită)
5) „ 50,00 diferite cheltueli (idem)

1650,25 Totalul borderoului de cheltueli şi a mandatului emis.

In contul de gestiune se va repartiza.
Primiri 1650,25 din care la fondul hranei Lei 850,10
„ „ intrat „ 350,00
„ „ diverse „ 450,15 (N 1. 4.5)

Cheltueli 450,15 (N. 1. 4. 5.) care au fost plătite şi se aflau la portofoliu repartizându-se această sumă la fondul diverselor ; restul sumelor fiind trecut anterior în cheltueli.

Inchîerea irimestrială a registrului de gestiune

După ce s'a trecut în modul arătat mai sus toate primirile şi cheltuelile trimestrului respectiv, chiar dacă parte din acele primiri şi cheltueli de fapt a intrat în trimestrul următor, însă ele privesc trimestrul care se închee, se procedează la încheere

Se fac mai întâi următoarele confruntări cu registrele, pentru a vedea dacă operaţiunile sunt bine trecute.

Totalul primirilor şi cheltuelilor din registrul gestiunei trebue să coincidă cu totalul primirilor repartizate pe fonduri.

Fondul diverselor nu se lichidează cu sumele dela partea II arătate mai sus.

2) La excedentul trimestrului precedent adăogându-se primirile trimestrului ce se închee şi deducându-se cheltuelile acestui trimestru, rezultatul trebue să fie egal cu primirile înscrise în registrul zilnic după ce s'a scăzut cheltuelile.

Această confruntare se face adesea ori între aceste registre şi dacă rezultatele coincid, însemnează că primirile şi cheltuelile sunt bine trecutn în ambele registre şi bine adunate. Conlrariu a se controla dacă sumele trecute în registrul gestiunei sunt întocmai cele din registru zilnic, precum şi adunările ambelor registre şi se va găsi greşala.—

Exemplu :

a) Excedent trim. Aprilie după registru gestiune 10141,75
Primiri „ Iulie „ „ „ 20300,18
Total 30441,93

Chaltueli trimestru Iulie după registru gestiune 14892,13 A)

Rămâne 15549,80

b) Primiri total după reg. zilnic 33894,98
Cheltueli „ „ „ „ 18341,18A)

Rămâne 15549,80

2) La intitulația de *primiri și cheltueli pentru potrivirea fondurilor*" se operează așa numitele „virimente de fonduri" adică transportul unei datorii active asupra unui creditor, cu alte cuvinte se ia dela un fond, o sumă ce i se cuvine altui fond.

Așa de exemplu s'a ordonanțat corpului o sumă globală penru soldă, hrană, alocații de întreținere. etc., care s'a trecut întreagă la primiri la fondul soldei. Pentru a se lua partea ce se cuvine celorlalte fonduri, se face operațiunea aici, în caz când nu sa defalcat suma la fondurile respective odată cu trecerea ei în primiri. In acest mod se operează cu toate fondurile care ar fi debitoare altora.

A se observa că operațiunile relative la excedentele de soldă și hrana trupei, care se varsă la finele exercițiului pe seama Ministerului de Războiu, conform art. 87 bis din R. S. nu se operează prin virimente —ceiace s'ar putea— ci se trece în cheltueli în baza confirmării ministerului pentru primirea recipisilor.

Asemeni partea cuvenită fondului de Războiu din capitolul fondului de întreținere rezultat, la finele exercițiului, conform art. 32 din regulamentul legei de nextîrbire, se operează pe ziua de 31 Martie, Conform art. 5 din D. M. No. 134|912 trecute la notele de sub anexa lit. C. din regulamentul soldei acest manual.

3. După ce se fac operațiunile de potrivirea fondurilor, —dacă eventual a fost cazul— se trece în coloanele respective raportul excedentului de primiri și cheltueli din trimestru precedent observându-se ca excedentele de primiri să se repartizeze pe fonduri la coloanele primiri și excedentele de cheltueli la coloanele de cheltueli.

La finele exercițiului când oliterul de intendență verifică gestiunea ultimului trimestru, să aibă grijă să treacă excedentul trimestrului Ianuarie, în noul registru al gestiunei pe exercițiul următor, căci după ce se trimite gestiunea nu mai are de unde să-l ia.

4. Se trec apoi totalul primirilor și cheltuelilor trimestrului ce se închee, precum și cele pentru potrivirea fondurilor dacă am fost bine înțeles atât în total cât și repartizate pe fondnri și apoi se face totalul general din care se scad cheltuelile (raportul cheltuelilor sub coloana primirei) sau de este cazul din cheli se scad primirile când ele sunt mai mari decât primirile și resultatul este ceiace rămâne asupra corpului, dezvoltat pe fonduri Excedentele pot fi de primiri asupra cheltuelilor (fonduri) când cheltuelile sunt mai mici decât primirile și de cheltueli asupra primirilor când cheltuelile sunt mai mari ca primirile (deficite).

Pentru a se verifica dacă operaţiunile snnt bine făcute se adună excedentele parţiale de primiri (fondurile) din care scăzându-se excedentele parţiale de cheltueli (dificitele) resultatul trebue să fie egal cu totalul excedentului de primiri (eventual de cheltueli) contrar nu sunt bine trecute, adunate sau scăzute, operaţiunile de la această parte.

Se mai pot întâmpla erori la încheierea gestiunei în transportarea excedentelor trimestrului precedent, în repartiţia fondurilor în registru gestiunei, în adunările de pe fiecare pagină a registrului; precum şi însuşi operaţiunile de încheere Toate acestea trebuesc revăzute cu atenţiune, în caz când gestiunea nu ese.

5. *Situaţiunea fondurilor* se face în scopul de a se confrunta registru gestiunei în bani cu registru zilnic de primiri şi cheltueli şi dacă rezultatele coincid, atunci gestiunea este bine încheiată, contrar însemnează că sumele trecute în registru gestiune nu sunt întocmai ca cele din registru zilnic sau s'a scăpat din vedere a se trece o sumă.

Făcându-se însă verificarea arătată mai sus, eroarea se poate vedea dela început.

Operaţiunea se face astfel:

La excedentul rezultat la trimestru ce se închee	60350,71
Se adaogă primirile înscrise în registru de gestiune al trimestrului următor (în care sa intrat deja cu operaţiunile la data încheierei)	91602,76
Totalul primitor	151953,47
Se scad cheltuelile trimestrului următor (idem conform explicaţiei de mai sus)	98674,92
Total egal cu ceiace a rezultat în reg. zilnic ca felul aflat *asupra corpului* (după ce s'a scăzut cheltuelile de primiri).	53278,55

Se arată în fine modul cum există acest fond în casele corpului, cât anume în casa corpului şi cât ccsierului şi în ce mod.

Observaţie. Registru este imprimat greşit, în partea unde se arată ce sumă există în acte, deoarece în casa corpului nu trebue să existe niciun act. toate se trec asupra casierului. In casa corpului nu se află decât fonduri în numerar sau efecte (partea II).

6. După încheerea registrului de gestiune, se întocmeşte situaţia fondurilor (vezi modelul de mai jos) prin care se arată excedentul rezultat asupra corpului repartizat pe fonduri, pentru ca Ministerul şi comandamentele să cunoască situaţiunea fondurilor fiecărui corp, iar ordonatorii să ia măsuri de a se adăoga sau scădea din mandatele viitoare ceiace corpul ar fi primit mai puţin sau mai mult.

Ea se întocmeşte după registru gestiunei, îndată ce sa încheiat şi coprinde două părţi; prima parte arată suma ce a rezultat asupra corpului, după registru zilnic, specificându-se cât se află asupra corpului, iar partea II-a coprinde excedentele de primiri sau de cheltueli, dezvoltate pe fonduri, ca în registru gestiunei.

Pe paginile următoare se arată diferitele alocaţii fixate corpului în cursul trimestrului pentru ofiţerii, trupă, etc., care se iau după foile de zile statele nominale etc., precum şi sumele aflate la portofoliu la data încheerei gestiunei, asifel cum au fost stabilite de ofiţerul de intendenţă verificator.

MODEL DE INCHIEREA GESTIUNEI TRIMES

Felul primirilor și cheltuelilor	PRIMIRI		CHELTUELI		DISTINCȚIA PRIMIRI											
					Soldă ofițeri		Întreținere		Fanfară		Soldă și hrana trupei		Cazarmament		Războiu	
	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.
POTRIVIREA FONDURILOR																
Primiți mai mult la soldă și vărsați la întreținere și hrană.	31206	22	31205	22			3560	33			27645	89				
Rep. exced. din trim. preced.	64933	64	1541	92	48435	76	16497	88								
Tot. prim. și chelt. trim. crt.	148444	39	151485	40	92031	19	953	40	2820		9094	61	450			
Tot. potrivirea fondurilor.	31206	22	31206	22			3560	33			27645	89				
Tot. general	244584	25	184233	54	140466	95	21011	61	2820		36740	50	450			
Reportul cheltuelilor (sub coloana primiri)	184233	54			83474	49	6583	99	2938	66	48141	21				
Excedent de primiri (71870.08). de cheltueli (11519.37).	60350	71			56992	46	14427	62	118	66	11400	71	450			
In rezumat este un excedent de primiri de	60350	71														

TRULUI APRILIE EXERCIŢIUL 1919—1920.

LOR		DISTINCŢIA CHELTUELILOR														Observaţii
Diverse		Soldă ofiţeri		Intreţinere		Fanfară		Soldă şi hrană trupei		Cazarmament		Război		Diverse		
Lei	B	Lei	B.	Lei	B	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.	
		31206	22			1541	92									
43095	19	52268	27	6583	99	1396	74	48141	21					43095	19	
		31206	22													
43095	19	83474	49	6583	99	2938	66	48141	21					43095	19	
43095	19															

Cap. II, art 46 din nomenc. impr.

MINISTERUL DE RAZBOI

DIVIZIA.....

CORPUL.....

SITUAȚIA

Fondurilor băneşti aflate la finele trimes. Aprilie 1919

Detalliĭ asupra fondurilor	ARĂTAREA FONDURILOR				OBSERVAȚII
	Primiri		Cheltueli		
	Lei	B.	Lei	B.	
1) După bilanțul rezultat în registrul zilnic de primiri şi cheltueli la 25 Iulie 1919 când s'a stabilit contul trimestrului Aprilie 1919	920, se află în casă suma de	53278	55			Din acontul dat asupra casierului se află în cheltueli de portofoliu. Cum se notează pe pag. următ. sumă de lei 28726.26
Casa există astfel:						
a) În casa corpului Lei 17,495 88						
b) Acont asupra casierului Lei 35,782.67						
2) Excedent aflat astăzi asupra corp. se compune din.:						
a) Primiri şi cheltueli relative, trimestrul curent Iulie.		91602	76	98674	92	
b) Excedentul soldei oliteriilor la 1 Iulie 1919 după registrul de gestiune al trimestrului Aprilie.		56992	46			
c) Fond de întreținere.		14427	02			
d) Fondul fanfarei.				118	66	
e) Fondul soldei şi hranei trupei.				11400	71	
f) Fondul cazarmării şi mobilier.		450	—			
Totaluri . .		163472	84	110194	29	

Excedeni egal cu cel din situație de Lei 53278.55.

Se certifică exactitatea situației de față fiind conform scriptelor.

La..... la 25 Iulie 1919.

CASIER,

Verificat

Ajutorul Comandantului,

Văzut

Comandantul Regimentului,

3. *Registru de sumele aflate la portofoliul și de datoriile ofițerilor* (Cap. I art. 2).

Art. 198 din R. A. prevede două registre deosebite:
a) Registru de portofoliu M-d 317.
b) Releveu de datorii a ofițerilor M-d 66.
Cu ocazia modificărilor imprimatelor în anul 1903, ambele aceste registre s'a contopit sub denumirea de mai sus.

Registru de portofoliu are de scop de a înscrie în el toate cheltuelile provizorii, care nu sunt complect terminate, până la lichidarea sau complectarea lor, când se trec definitiv în registru zilnic, se lichidează prin rambursarea sumelor plătite provizoriu, sau se trimit la ordonanțare. Când cheltuiala este definitivă și complectă, se trece direct în registru zilnic de primiri și cheltueli.

Astfel se trec la portofoliu:

a) Sumele plătite cu drept de rambursare dela buget sau dela vre-o altă autoritate, după ordinele relative sau dispozițiuni prescrise de legi și regulamente, ca: misii, prime, indemnități, chirie sau mutare, etc.

b) Cheltuelile ce se fac pentru o lucrare până la terminarea ei, când se complectează actele și se lichidează, fie prin trecere în cheltueli, fie trimețându-se la ordonanțare dacă nu se face din fondurile Corpurilor sau serviciilor, conform ordinelor relative.

c) Cheltuelile ce se fac cu aprovizionări, care se rambursează lunar prin livretul de ordinar pentru hrana trupei, sau se trimite la ordonanțare din creditele bugetare.

d) Sumele plătite după ordine și dispozițiuni regulamentare în contul soldelor ofițerilor ca: costul hainelor la ateliere, harnașament, cal, hărți, etc.

e) Avansele date comisiei sau ofițerului cu aprovizionarea, sau la unități pentru diferite aprovizionări până la terminarea lor. Pentru acontul ofițerului cu aprovizionarea, care este permanent, vezi art. 39 al. 2 pag. 74 acest manual.

Toate aceste cheltueli se trec în registrul de portofoliu pe măsură ce se produc, chiar în ziua achitărei lor, complectându-se coloanele din partea stângă a re-

Fiecare cheltuială are o partidă separată şi i se dă un număr curent de ordine anual. La finele anului, sumele nelichidate complect, se transcriu din nou, indicând la vechea partidă No. partidei noi, iar la cea nouă No. partidei vechi, pentru înlesnirea controlului, ast-fel: 1 | 25 — 25 | 1.

Dacă sunt cheltueli prea multe de aceeaşi natură, ele se îmborderează pentru uşurinţă şi tot astfel se face şi rambursarea, adică la un loc, precum: sumele datorate de ofiţeri pentru haine, etc. aconturi de aprovizio. etc.

Sumele se înscriu pe trimestre, fiecare tlimestru îşi are partida sa şi coprinde două coloane: suma înscrisă la portofoliu unde se trece în momentul când se achită şi suma rambursată care se scade atunci când se primeşte şi se varsă în cassa corpului după regulele de mai jos.

Portofoliul se închee numai la finele fiecărui trimestru, când se închee şi registrul gestiunei în bani, pentru verificarea trimestrială de către ofiţerul de intendenţă. Incheerea se face adunându-se ambele coloane dela partida fiecărui trimestru (sumele înscrise şi sumele rambursate) după care deducându-se rambursările, rămân sumele ce urmează a se mai rambursa şi care se trec parţial la fiecare număr în coloana respectivă a trimestrului următor.

Sumele (total şi parţial) din coloana „suma rambursată“ adunată cu sumele din coloana trimestrului următor „rămas inscrisă“ trebue să dea pe aceia din coloana anterioară care a fost înscrisă la portofoliu.

Constatarea sumelor de rambursat în celelalte ocaziuni, adică: la finele fiecărei luni când se închee şi registrul zilnic pentru a controla fondurile casierului, la facerea referatelor pentru a se scoate bani din cassa corpului, la inspecţii, etc., se face separat, prin deducerea sumelor rambursate din cele plătite, la fiecare partidă. Sumele rămase a se mai rambursa se trec într'un tabel separat

In coloana pe ce bază s'a făcut cheltuiala se trece numărul şi data ordinului de aprobare şi autoritatea care l'a dat sau articolul respectiv din legea sau regulamentul care dă drept a trece suma la portofoliu, vezi pag. 64 acest manual.

In coloana „interveniri pentru rambursare“ se trec numărul şi data intervenirilor făcute pentru rambursare.

Casierul este obligat a urmări neîncetat sumele aflate la portofoliu pentru rambursarea lor, înscriind toate intervenirile făcute sau măsurile luate în acest scop. Ajutorul comandantului este asemeni obligat a se asigura că această dispoziţiune se execută de către casier.

In coloanele „sumă înscrisă la portofoliu" sau „rămasă înscrisă" se trece suma plătită de casier care trebue să fie sprijinită pe un act justificativ şi legal de plată: cont, chitanţă, recepisă, stat, etc., aprobat de cei în drept. Toate actele justificative dela portofoliu se ţin de cassier într'o mapă separată, pe partizi pentru fiecare număr, la care se anexează intervenirile făcute, răspunsurile venite, etc. pentru a se putea controla de cei în drept.

In caz când se află la portofoliu o sumă ce urmează a se ordonanţa şi nu s'a plătit integral, se trece numai suma ce în realitate s'a plătit, vezi pentru toate acestea detalii în ord. circular No. 57 | 911 trecut în acest manual la anexa lit. C. din regulamentul soldelor, care prescrie cum trebue să întocmească astfel de borderouri şi altfel de dispoziţiuni relative pentru înscrierea sumelor la portofoliu. Vezi asemeni la aceiaşi anexă controlul portofoliului şi al reţinerilor din soldă.

In coloana „sume rambursate" se înscriu sumele restituite sau reţinute, în momentul când s'a încasat, notându-se prescurtat data şi destinaţia dată sumei rambursate, care nu poate fi de cât de două feluri: ori se trece definitiv în cheltueli în registru zilnic sub menţiunea „trecut cheltueli No....." ori se varsă în cassa corpului cu menţiunea „vărsat cassa corp. la .....".

Modul cum se fac rambursările de portofoliu. Toate rambursările de portofoliu se varsă la cassa corpului, căci de acolo s'au plătit fiind scoase sumele prin referat. Este interzis cassierului a se servi pe aceste sume pentru a face alte plăţi curente ce ar avea de făcut în momentul când a primit astfel de rambursări: banii de care ar avea nevoe se scot prin referate după regula generală.

Rambursarea se face în două moduri, conform instrucţiunilor de pe prima pagină a reg. zilnic şi anume:

a) Dacă sumele sunt dintre acelea ce se rambur-

sează prin ordonanțare, indată ce s'au primit ordonanțele sau mandatele de plată și s'a achitat, banii sunt vărsați în cassa corpului, trecându-se în carnetul cassei în prima coloană, la primiri, iar în registrul zilnic se trec atât în primiri cât și în cheltueli, pe aceeași linie și suma se deduce dela portofoliu.

b) Dacă sumele sunt din acelea ce se rabursează în numerar din orice proveniență, banii sunt vărsați la cassa corpului, trecându-se în carnetul cassei, în prima coloană, la primiri (sume în casa corpului) sub mențiunea „primit în cassă sume rambursate dela portofoliu numerile ....." sub data respectivă (aceeași din registru zilnic). In registrul zilnic se totalizează numai sumele din coloana a treia „sume date cassierului" și se deduce suma vărsată în cassa corpului sub denumirea „vărsat în cassa corpului sume rambursate dela portofoliu numerile..." cu alte cuvinte, în acest din urmă caz se fac invers operațiunile ce au loc când se scot banii din cassa corpului, prin referate, și se dau casierului.

Sumele complect rambursate se sterg printr'o diagonală din registru.

La încheerea trimestrului se totalizează sumele rămase a se mai rambursa, făcându-se la urmă certificarea următoare:

Se certifică că astazi 27 Noembrie 1919 data verificărei gestiunei în bani a trimestrului..... se află la portofoliul corpului suma de lei..... (în litere).

Se semnează de cassier, ajutor și comandant.

In ceeace privește sumele avansate ofițerilor pentru plata hainelor la ateliere, cai, harnașament, etc. ele se înscriu mai întâi în registru de datorii a ofițerilor (partea a doua a acestui registru) nominal și separat la fie care ofițer în parte. In registru de portofoliu se înscriu în total și lunar sub un singur număr de ordine, după un borderou (vezi modelul de mai jos). La finele fiecărei luni după ce s'a plătit soldele și s'a trecut reținerile în registru de datorii, se întocmește de cassier tabelul prescris de anexa lit. C. din R. S.

Partea a doua a registrului cuprinde contul datoriilor ofițerilor.

La formarea registrului se înscriu toți ofițerii ce au

sau trei foi, precum şi un număr oarecare de foi, după fiecare grad, pentru a se scrie cei ce ar avea datorii ulterior sau cei mutaţi la corp.

Pentru fiecare ofiţer se înscrie mai întâi datoriile către stat, către corp, datoriile privelegiate şi în urmă datoriile către particulari.

Ordininea înscrierilor şi cuantumul reţinerilor, vezi art. 120 121 din R. S. şi adnotaţiunile respective.

Datoriile pot fi: sume datorate pentru imputaţii, pensiuni alimentare, restituiri de dotă, avans din soldă de la casa de credit a ofiţerilor, avans din soldă pentru plata hainelor la atelier etc.

Fiecare datorie înscrisă este bazată pe un act în virtutea căruia s'a înscris şi care acte pot fi: sentinţe judecătoreşti, ordine, buletine de imputaţie în regulă conform art. 118 R. A. adresele casei de credit, adresele împreuna cu recipisele atelierului de haine acestea se păstrează la actele de portofoliu) şi chiar rapoartele ofiţerilor aprobate de Comandant, prin care cer să fie înscris la releveu cu cutare sumă, plătibilă în rate lunare de atât.

Pe fiecare act de datorie se ţine o socoteală de suma ce a datorat, deducându-se reţinerile în fiecare lună.

Actele justificative de trimiterea reţinerilor la destinaţie, se anexez la fiecare datorie în parte.

Casierul şi ajutorul sunt responsabili de efectuarea regulată a reţinerilor şi de trimiterea la destinaţie. (Art 14, 15 şi 28 din R. A).

Celelalte detalii de operaţiuni sunt arătate de imprimat.

Note explicative. (trecute pe prima pagină a registrului).

Registrul se întrebuinţează mai mulţi ani, până la terminare. Are două părţi: întâia este destinată cheltuelilor de portofoliu, a doua datoriilor ofiţerilor.

La portofoliu numărul cnrent se dă anual. Se înscrie operaţiunile pe trimestre în ordinea cum se efectuiază; pentru cele rambursate o singură dată, un singur rând este destul, iar pentru cele care se rambursează de mai multe ori în cursul trimestrului, se lasă locul trebuincios, pentru a se înscri treptat toate rambursările totalizându-se pe trimestru,

Registrele nu se închee decât la finele fiecărui trimestru când se totalizează, se scad rambursările şi se declară suma rămasă, de rambursat, se certifică aceasta de casier şi ajutorul şefului de corp şi se verifică de către şeful de intendenţă. Sumele rămase nerambursate se trec în trimestrul viitor. La începutul anului se deschide o nouă partidă.

Partea a doua este destinată datoriilor ofiţerilor. Ofiţerii datori se înscriu pe grade. La fiecare lună şi pentru fiecare fel de datorie se înscrie suma reţinută după registru de plata soldelor. Casierii întocmesc tablouri lunare de toate reţinerile făcute ofiţerilor, în care arată destinaţia ce li s'a dat şi alătură actele ce pot justifica plata. Aceste tablouri se verifică de ajutor şi ofiţerul însărcinat cu controlul şi se păstrează de casier în dosar separat.

Model registru de portofoliu

Data			No. curent	Felul cheltueli	Pe ce bază s'a făcut cheltuiala	Intervenirile sau măsurile luate pentru rambursare	Trim. April 19				Trim. Iulie 19				Trim. Octomb. 19				Trim. Ianuar 19			
Anul	Luna	Ziua					Suma înscrisă la portofoliu		Suma rambursată		Suma înscrisă		Rambursată		Suma înscrisă		Rambursată		Suma înscrisă		Rambuasată	
							Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B	Lei	B
				Transport .																		
1920	Feb.	1	1	Misie Căpitan Popescu	O. M. No. .	Inaintat acte ordo cu No. .	400				400		400									
„	„	5	2	Avans companiilor detaşate	Art. . R. S.	Se ramb. lunar	14000		5000		9000		3000		6000		6000					
„	„	„	3	Cheltueli din avanse date din fondul de război	Ord. M. R. No. .	Se lichidă prin ordonanţ.	30000				30000											
											10000				40000							
															30000				80000		80000	

4) *Registrul casei corpului (Cap. II Art. 4).*

Acest registru se ţine de ajutorul comandantului şi se păstrează în casa corpului conform art. 198 din R. A.

El cuprinde două părţi:

Partea I. se înscriu toate sumele de bani primite de corp şi menite a intra în gestiunea corpului (vezi această cestiune la livretul de soldă) precum şi aconturile date casierului, şi de a căror primire el subscrie certificând în litere, ultima coloană. Prin urmare, carnetul are două coloane: una primiri şi alta aconturi date casierului; totalizându-se aceste două coloane şi scăzându-se aconturile de primiri, resultă suma ce există în casa corpului şi cari trebue să fie în numerariu sau efecte (partea II.)

Această sumă trebue să corespundă cu ceea ce rezultă după registru de primiri şi cheltueli dacă se scade din totalul primirilor corpului, totalul din coloana sumei date casierului.

Toate plăţile trebuesc făcute de casier, fiind gestinar răsponsabil de plăţile făcute (art. 3 şi 26 R. A.) sumele necesare se constată şi se scot din casa corpului prin referate în modul arătat la acel registru. (Vezi pagina 26 acest manual).

Relativ la modul cum se rambursează sumele de la portofoliu şi cum se trec în carnetul casei, detailat la discripţia registrului zilnic de primiri şi cheltueli.

Relativ la modul cum se închee acest registru, vezi detailat notele de la pagina 33 acest manual.

Partea II. Se înscriu aci, pentru memorie toate sumele care sunt depuse provizoriu. Aceste sume sunt cele prevăzute la art. 42 R. A. şi în instrucţiunile de mai jos, precum şi în notele de la pagina 34 şi 32 acest manual.

Acest registru se numerotează şi sigilează de ofiţerul de intendenţă.

Instrucţiuni. Registru se întrebuinţează până la terminare.

In partea I. se înscriu toate fondurile primite în corp; el se închiee la aceleaşi epoci ca şi în registru zilnic, semnându-se de către comandant şi ajutor.

Banii se scot din casa corpului prin referate, suma

releratului este trecută în acest registru, în coloana aconturilor date, casierul semnează de primirea banilor certificând în litere.

In partea II, se înscriu toate sumele de bani sau efecte depuse în păstrare la corp, ca garanții, etc. până când se restitue celor în drept, sau se trimit la destinație. Această parte nu se încheie nici odată, lichidarea se face scriind și semnând în dreptul primirei, că s'a restituit. (Vezi notele de la pagina 82).

5) *Livretul de soldă c. I echipament. Cap. II art.* 18).

Acest livret cu ocazia modificărei imprimatelor în 1903, s'a unificat într'un singur model, fie pentru primiri de bani fie pentru primiri de efecte sau materiale așa că astă-zi se prezintă sub denumirea de *livret de soldă sau echipament* M-d. Cap. II. Art. 18.

El are de scop inscrierea tutulor sumelor efectelor sau materialelor primite de corp și care prin natura lor sunt menite a intra în gestiune. Inscrierile se fac conform instrucțiunilor de mai jos.

Prin sume menite a intra în gestiune se înțelege toate acele care măresc veniturile corpului și se trec sub număr de ordine în registru zilnic de primiri și cheltueli.

Spre exemplu o rambursare de portofoliu, o rambursare a unui avans sau acont, nu este de natură a intra în gestiune și prin urmare nu se trece în livret; dar un mandat, o încasare la un fond oarecare, etc. se trec în livret, căci măresc fondurile corpului.

Inscrierile în livret se complectează întocmai după cum indică imprimatul și pentru care nu e nevoe de nici o explicație.

După acest livret se trec primiriile în registru zilnic de primiri a casierului sau în registru de primiri și consumații al ofițerului cu îmbrăcămintea.

Orice primire trecută în livret urmează a fi sprijinită pe un act oarecare care a dat naștere acelei primiri: un ordin, un borderou de vărsarea soldei pedep-

siți, o petițiune pentru încasare la muzică, un contract, o copie după ordin de zi, etc. O singură excepțiune se face cu sumele provenite din achitarea mandatelor de soldele trupei și a ofițerilor, sau mandatele de avans, pentru care nu este și nici nu e nevoe de nici un act, de oarece mandatele se dau într'un singur exemplar și corpul nu rămâne decât cu înscrierea din livret.

Se pot anexa ca acte,ordinele cu care, vin aceste mandate controlul dacă s'a încasat toate aceste mandate, se face la verifrcările trimestriale. după registrele aflate la comandamente.

In privința efectelor de asemeni nu se trece acele ce nu ar mări cantitățile aflate asupra corpului, astfel nu se trec mișcările pe efecte între corp și companii; reîntregări (cele ce se varsă de companii cu buletine) clasamentul, etc.

Transformările de materiale sau efecte se înscriu în livret, precum; galoanele transformate în perechi de la materii prime precum și tuburile scăzute de la cartușe. Ord. Minist. No. 31103 din 1905.

Relativ la certificarea sumelor în litere în livretul de soldă de către plătitor semnând descifrabil și aplicând sigiliul administrației financiare (vezi pagina 60 acest manual).

Livretul se numerotează și certifică de ofițerul de intendență verificator.

Art. 42 al. 6 R. A. Mandatele liberate corpului, nu se înscriu în livretul de soldă, de cât în momentul achitări de către adminstratorii financiari respectivi.

Achitarea mandatelor. Relativ la modul achitărei mandatelor la administrația financiară, formele legale pentru ca mandatul să se poată achita, cazurile când se refuză achitarea lor, etc. vezi art. 112 R. S. și adnotațiunile de acolo.

Instrucțiuni de pe prima pagină a registrului

Acest livret se ține de contabilul în bani sau materii, după cum este întrebuințat pentru bani sau echipament

Nici o înscriere nu se va face în acest livret mai înainte de a se trage cu creionul linii depărtat de 0 m. 008

Livretul se dă pentru un exercițiu bugetar, în el se înscriu ca și în registru gestiunei, în bani sau materii sumele sau materialele și efectele privitoare exercițiului, pe ordine de date.

Pentru sumele primite de la tezaur administratorul financiar respectiv sau delegatul său plătitor scrie și subscrie în acest livret, confirmând cu sigiliul oficial, sumele ordonanțelor sau mandatelor achitate, înscriindu-le data.

Pentru sumele primite în corp fără mandate și care sunt de natură a intra în gestiune, ajutorul comandantului, șefului sau directorului scrie și subscrie în acest livret, la data primirei lor.

Pentru materialele sau efectele ce urmează a se primi ajutorul comandantului, șefului sau directorului scrie în litere și cifre. Contabilul în materii, care le liberează subscrie în livret și pune data când le-a liberat.

Pentru primiri cari nu s'ar face din depozitele administrative, subscrie numai ajutorul comandantului, șefului sau directorului.

In caz de perderea livretului, după cererea comandantului, șefului sau directorului respectiv, intendantul corpului de armată liberează un alt livret, în care trece toate sumele ordonanțate corpului până atunci sau efectele și materialele date, precum și cele primite din alte părți de către ajutor stabilind exactitatea lor prin viza sa.

Registru de referate pentru sumele date casierului
(Cap. II. Art. 28)

Are de scop de a constata trebuințele casierului pentru diferite plăți ce are a face și de a-i da apoi acontul trebuincos pentru efectuarea acestor plăți. Nici o cheltueală nu se poate face, dacă n'a fost prealabil constatată și scoasă suma prin referat, afară de micile cheltueli ce se fac de casier din acontrul permanent de 1000 lei ce i se dă peste trebuințele constatate.

Suma ce se scoate prin referat se înscrie în registrul zilnic în coloana respectivă, adunându-se cu aconturile anterioare, iar în registrul casei se înscrie în coloana sumei date casierului și pentru care aceasta semnează de primire certificând în litere suma primită.

Referatele au un număr de ordine dat pe exerciţiuri bugetare.

In registru zilnic se trec fără a li se da număr de ordine (cum se dă la primiri şi cheltueli) ci se trece numai data cu menţiunea „Primit acont cu referatul No. . . . . "

In registrul gestiunei asemeni nu se trece referatele ca şi rambursările de portofoliu, întru'cât nu influienţează asupra fondurilor corpului.

Facerea referatului.

Casierul trece mai întâi în registrul zilnic de primiri şi cheltueli, la zi, toate primirile şi cheltuelile ce au fost, după actele justificative pe care le are. Apoi încheie registrul totalizând cele trei ordine, fără a se deduce cheltuelile din coloanele primiri şi aconturi şi suma ce rezultă în coloana a treia o trece în referat conform indicaţiunei împrimatului şi modelului de mai jos.

Pentru a justifica suma ce se află asupra sa, casierul extrage din registru de portofoliu, sumele rămase ne rambursate la data când face referatul pe care le înscrie pe numere în coloana B. de pe contrapagină referatului, iar suma totală o trece în referat la rublica respectivă.

Apoi extrage detailat şi trece în coloana C. de pe contra pagină a referatului, toate aconturile din soldă care le totalizează şi le înscrie în rublica respectivă din referat.

A se observa că în această rubrică nu se trece decât aconturile din soldă, căci celelalte cheltuieli trebue trecute sau în registru zilnic dacă sunt definitive sau la portofoliu, dacă sunt provizori.

In caz când rezultă asupra casierului numerar mai mare de 1000 lei, pentru plăţi pentru care a scos bani prin referatele anterioare dar n'a apucat încă a le face, din diferite cauze justificate, ele se trec conform modelului arătat mai jos.

După ce casierul a justificat fondurile aflate asupra lui care formează prima parte a referatului, trece apoi sumele de care are nevoie pentru facerea plăţilor.

Trebue bine a se observa ca aceste sume nu se cer în mod fictiv sau pe plăţi ce ar putea să se iveaşcă, ci

numai bazate pe acte legale, verificate de ajutor și aprobate de comandant, ca: solde de ofițeri, trupă, facturi pentru cheltueli efectuate, aconturi aprobate, etc.

Comandantul sau șeful serviciului aprobă în fine suma pe care o găsește necesară în raport cu plățile ce urmează a se face și fondurile de care se dispune. El poate să reducă din suma cerută prin referat.

Verificarea referatului de către ajutorul comandantului.

Trebue a se avea o deosebită atențiune la verificarea referatului, care trebue să fie real și bazat pe acte legale, de oarece toate neregulile ce s'au ivit în contabilitatea militară, au fost în cea mai mare parte provenite din cauza neîntocmirei legale a referatului și necontrolarea lui în mod real de către ajutor.

Ajutorul verifică mai întâi înscrierile din registru zilnic de la ultimul referat, atât primirile cât și cheltuelile trecute dacă sunt bazate pe acte legale, vizate de el și aprobate de comandant, apoi dacă totalurile sunt exacte, după care subscie acel registru cu mențiunea de verificare. Primirile le verifică după livretul de soldă și registru de primirea fondurilor.

Apoi verifică portofoliul cu deamănuntul, număr cu număr, observând a nu fi trecută vre'o sumă ce ar fi fost rambursată, lucru ce s'a întâmplat adesa-ori, dacă cheltuelile înscrise la portofoliu sunt bazate pe acte legale vizate de el și aprobate de comandant, dacă au fost într'adevăr plătite celor în drept, căci s'a întâmplat adesea ori să se treacă fără a fi achitate celor în drept Verifică dacă totalul este exact. Verifică aconturile din soldă (coloana C.) în acelaș mod și apoi cercetează cu deamănuntul actele pe baza cărora se cere de casier darea banilor necesari, după care semnează referatul și-l prezintă pentru aprobare comandantului.

Ajutorul comandantului este răspunzător bănește conform legei și regulamentului administrației în armată, deorice nereguli s'ar constata ulterior în întocmirea referatelor și exactitatea sumelor dela portofoliu.

După ce s'au dat bani casierului, ajutorul controlează dacă s'a plătit la timp celor îndrept sumele scoase și s'au trecut în registrul respective.

Verificarea ofițerilor de intendență se întinde asemeni la observarea îndeplirei punctelor de mai sus, căutând a se asigura dacă portofoliul era exact la dată facerei referatelor sumele ce figurase asupra sa după registre, dacă nu s'a dat sume pe cheltueli fictive, ci numai pe bază de acte, dacă în fine s'a trecut în registru la timp sumele ce au fost scoase (registru zilnic, portofoliu sau aconturi).

Se trece mai jos model de modul cum se întocmește un referat.

Art. 14 și 198 din regulamentul serviciului administrativ

Cap. II art. 28 din nomenclatura imprimatelor.

Referat pentru sumele ce trebuesc Casierului No. 18

Astăzi, la 13 Iulie 1907, la Buzău.

In conformitate cu art. 14, alin. e din regulamentul serviciului administrativ, verificând actele cassierului am constatat următoarele :

	Lei B.
Acont aflat asupra sa de pe registrul zilnic de primiri și cheltueli — — — — —	35894,16
Cheltueli trecute definitiv în registru dela ultima încheiere fiind de — — — — —	16432.04
Rămâne	19462,12
Din cari : In acte de portoliu	12432,18
In aconturi din soldă : — —	2054,24
In numerariu, după cum se detaliază aci a) — — — —	4975.70
Numerariul aflat mai mult de cât 1.000 lei este destinat pentru plățile următoare (4)	
1) Solda trupei neachitată încă	2840,00
2) Solda a 4 ofițeri — — —	932,15
3) Suma ce urmează a se trimite manutanții — — —	430,18
Acontul real rămâne de : —	773,37
Total egal cu numerariul aflat în cassa casierului a) — —	4975,70
Plățile ce urmează a se efectua sunt următoarele : (5)	
1) Solda ofițerilor pe luna Iulie 1907.	8000.00
2) Solda trupei dela 1 până la 16 Iulie 1907 — — — —	1000.00
3) Hrana trupei a se plăti ofițerului cu aprov. dela 1-16 Iulie	3000.00
4) Suplimentul reangajaților—	500.00
5) Primele gagiști — — —	300.00
6) Compturi aprobate a se plăti furnisorilor — — —	1000.00
Suma care trebue să rămână asupra casierului ca acont permanent	1000.00
(7) Total	14800.00
Se scade numerariul aflat astăzi asupra casierului arătat mai sus a) — — — — — —	773.37
Mai trebue	14026.63

Prin urmare, casierul are nevoe de un acont de lei patru-spre-zece mii etc.

Ajutorul șefului de corp.

EXTRACT NUMERIC

No. de ordine din registrul de portofoliu	De sumele aflate la portofoliu la data referatului (2) SUMA Lei	B	De aconturile din soldă acordate cu referatele precedente (3) (6). SUMA Lei	B
1	200	—	100	—
4	315	—	100	—
5	841	20	80	—
7	58	—	30	—
15	162	—	200	—
16	480	—	15	—
17	981	18	7	20
18	1843	15	300	—
19	3000	—	200	—
20	2500	—	100	—
21	35	65	150	—
22	2016	—	300	—
	12432	18	200	—
			5	—
			267	04
			2054	24

7. *Registrul cu recipise pentru primirea fondurilor. (Cap. II art. 56. Art. 26 din R. A.)*

INSTRUCȚII. — Acest registru se ține de cassier.

Pentru orice sumă de bani destinată corpului și primită de cassier, dânsul complectează cu datele respective cuprinse în coloanele recipisei și a matcei, le semnează și, după ce au fost verificate și semnate de către ajutor, detașează recipisa și o dă aducătorului de bani sau o trimite oficial autorității sau persoanei respective drept răspuns de primire. Suma este trecută în registru de primiri și cheltueli, livretul de soldă și carnetul cassei la primiri și vărsată în cassa corpului de îndată ce s'a încasat, după caz.

Delegatul corpului sau serviciului care a trimis suma semnează de primirea recipisei pe contrapagina matcei; pentru cele venite prin poștă ține loc de primirea recipisei No. de expediere a recipisei.

Fiecare recipisă are un număr de ordine, acelaș pentru talon și matcă; numerile se dau anual, începând dela No. 1 la 1 Aprilie a fiecărui an.

Când sunt și note cari trebue să însoțească răspunsul de primire, se înscriu în coloanele respective ale talonului și matcei cu toate detaliurile necesare, ca să poată să se cunoască tot ce cuprinde acele acte.

Recipisele se trimit fără altă hârtie de corespondență.

Notă. — Bineînțeles că pentru sumele achitate prin mandate sau ordonanțe de plată, nu se liberează recipise, fiind suficient, ca element de control înscrierile făcute în livretul de soldă de către agentul plătitor.

Instrucțiunile de pe prima pagină a registrului, trecute mai sus și indicațiunile imprimatului explică în deajuns modul cum se operează în acest registru. In caz când suma ce s'a primit urmează a fi scăzută dela portofoliu, se menționează în coloanele respective „scăzut de la portofoliu".

A se observa că conform art. 26 al. g din R. A., dacă în termen de 10 zile nu a sosit recipisa pentru banii trimiși, casierul supune cazul ajutorului și se fac imediat intervențiunile necesare.

Nu este îngăduit a se răspunde de primirea banilor

pe cale de corespondență, căci în acest caz nu se mai poate exercita controlul sumelor primite, de oarece elementul principal de control este matca acestui registru. De aceea ajutorii comandanților trebue să vegheze a nu se admite răspunsuri de cât prin detașare de recipise din acest registru, căci ei sunt responsabili solidari cu casierii în caz de nereguli și când nu s'a observat acest lucru s'a întâmplat nereguli. (Art. 15 al. c din R. A.). A se observa asemeni ca casierii să nu aibă de cât un singur registru de recipise, căci când este de rea credință poate să aibă două, din care unul să nu-l prezinte la control, lucru ce s'a întâmplat. Numai când se termină complect un registru se începe alt volum, numerotându-se cu îngrijire numerile volumelor pentru a se putea controla.

Tot ca măsură de control comandații nu trebue să semneze nici o corespondență ca răspuns de primire de bani, ci să ceară casierului a trimete numai recipisa verificată de ajutor.

970

1) .....

No. .....

DATA	No. de înregistrare al hârtiei	No. jurnalului unde s'a trecut	Corpul sau serviciul şi scopul trimiterii	SUMA		Act le anexate la recipisă
				Lei	B.	

La ....., la ..... 192...

Casier,

Verificat:

4) .....

Art. 26 din Regulamentul Serviciului Administrativ

1) .....

No. .....

RECEPISA

S'a primit dela 1) .....

.....

suma de lei .....

.....

..... cu ..... No. .....

înregistrat la No. ..... din .....

şi trecut în registru zilnic de primiri şi cheltueli pentru .....

.....

.....

.....

La ....., la ..... 192....

Casier,

Verificct:

4) .....

8. *Registru de solda ofiţerilor. (Cap. II art. 57. Art. 198 din regulamentul serv. administrativ).*

Se numerotează şi sigilează de ajutorul comandantului.

Instrucţiunile de pe prima pagină a registrului:

Registru se ţine de casier. Registru nu este anual el se întrebuinţează până la terminare, când se începe altul

Casierul este obligat ca la darea soldei, în fiecare lună, să libereze ofiţerului resipisa talon semnată de dânsul.

Ofiţerii sunt obligaţi când sunt pregătiţi la corp, să subscrie recipisa matcă pentru primirea soldei. Când ofiţerii sunt în alte garnizoane, se notează în dreptul semnăturei ofiţerului, numărul şi data adresei cu care s'a trimis banii, înaintându-se în acelaş timp şi recipisa talon.

Notă.—Cel mai important lucru la acest registru, este a se observa de către ajutor—care este răspunzător conform art. 15 al. b din R. A.—de a se trimete la destinaţie de către casier, reţinerile făcute din soldele ofiţerilor, căci s'a întâmplat multe nereguli de acest fel, atunci când cassierii de rea credinţă nefiind controlaţi la timp, şi-au însuşit banii reţinuţi.

De aceea conform şi cu al. II de sua titlu „controlul portofoliului şi al reţinerilor din solde" (anexa lit. C. din R. S. acest manual), pentru a se putea constata cu preciziune trimeterea la timp a reţinerilor din solde, casierul corpului, la finele fiecărei luni, este obligat a întocmi un tabel rezumativ, extras din registrul de datorii şi cel de plata soldelor, în care tabel va arăta: suma înscrisă la început, suma rămasă de plată la finele lunei precedente, adaosurile în cursul lunei curente, totalul datoriei la finele lunei curente, sumele reţinute din soldă pe această lună şi suma rămasă de plată la finele lunei, iar în rubrică deosebită se va arăta: numărul şi data actului cu care a înaintat fiecare reţinere, precum şi numărul şi data actului cu care s'a confirmat această primire. Tabelul va fi verificat de către ajutor şi de către ofiţerul de intendenţă respectiv, care face această verificare la finele trimestrului când verifică gestiunea, precum şi ori de câte ori va trebui să constate existenţa fondurilor aflate asupra casierului.

Procedându-se în acest mod, se evită neregulile.

19 luna ziua No

Partida[1])

Solda şi accesorii cuvenite pe luna Lei B.

S'a reţinut:

Pentru cotizaţia la casa de credit . Lei B

„ datorii „ „ . „ „

„ clubul militar . . . „ „

„ haine la atelier . . . „ „

„ „ „

„ „ „

„ „ „

„ „ „

„ „ „

„ „ „

Totalul reţinerilor . . Lei B

Suma plătită în numerar . . „ „

Total general . . . Lei B

Casier,

Am primit.

3) 4)

Reţinerile Ofiţerilor

19 luna ziua No

Partida[1])

Solda şi accesorii cuvenite pe luna Lei B.

S'a reţinut:

Pentru cotizaţia la casa de credit . Lei B

„ datorii „ „ „ „

„ clubul militar „ „

„ haine la atelier . . „ „

„ „ „

„ „ „

„ „ „

„ „ „

„ „ „

„ „ „

Totalul reţinerilor . . Lei B

Suma plătită în numerar . . „ „

Total general . . . Lei B

Casier,

4)

9. *Registru ordinelor de zi.* Cap. II, art. 27 nomenc. imprim. 1903.

După art. 198 R. A. acest registru se ține de ajutorul comandantului, prin urmare după litera regulamentului ordinele de zi ar trebui redactate de ajutor. In practică însă ordinele de zi se redactează de șefii serviciurilor adm-tive de corp: casierul ofițerul cu îmbrăcămintea, șeful biroului mobilizărei; fiecare în ce-i privesc, după aceasta se verifică de ajutor și se supune semnăturei comandantului.

Sunt două registre de ordine de zi: unul pentru chestiunile admninistrative, destinat a se trimite înaltei curți de conturi cu actele gestiunei în bani, conform anexa lit. E. din R. S. și un al doilea registru pentru ordinele de zi privitoare la comandantul și care rămâne în corp.

Registrele se numerotează și sigilează de ofițerul de intendență.

Companiele nu țin registre de ordine de zi, vezi instrucțiunele de mai jos.

Relativ la modul cum se dau ordine de zi și cazurile în care se dau, vezi notele 1 și 2 pagina 28 acest manual, precum și următoarele instrucțiuni cari sunt scrise pe prima pagină a registrului.

Instrucțiuni. Se țin două volume: într'unul se trec ordinele de zi privitoare la administrație și în altul cele privitoare la comandament și cele circulare, cari se dau tot prin ordine de zi de comandament.

Ordinele de zi tuebuesc redactate cât se poate de lămurit; ele se dau în cazurile prevăzute de art. 10 din regulamentul serviciului administrativ sau când se fac operațiuni cari depe prevederile acestui regulament, se efectuează după deciziunea comandantului de corp.

Corpurile și serviciurile cari nu dau ordine de zi vor forma în dosare ordinele circulare primite.

Companiile din corp nu țin registre de ordine de zi; ele le primesc de la regiment în foi volante imprimate sau scrise cu mașini, precum prevede regulamentul serviciului interior, formându-le în dosare pe ani.

Comandanți companiilor făcând corp în parte nu dau ordine de zi în chestiuni administrative.

Operațiunile de contabilitate. cari se justifică prin ordine de zi sunt următoarele: cheltueli diverse, transformări de material reparațiuni, scăderi de efecte date de oameni liberați, pentru cari nu există acte sau, dacă există, trebuesc confirmate prin ordin de zi al comandantului.

Nu este nevoe a se da ordine de zi pentru acele operațiuni cari sunt sprijinite pe acte justificative pe cari se pune aprobarea comandantului de corp sau cari operațiuni sunt aprobate prin ordine ale autorităților superioare.

Registrul ordinelor de zi privitoare la administrație se dă

pe execiţiu; iar acel al ordinelor de zi privitoare la comandadament şi ordinele circulare se dă la terminare.

In coloana „Data" se va scri întâi anul; iar dedesubt luna şi ziua ast-fel: 4 Ianuarie, 15 Februarie, etc.

In coloana „Sumarul ordinului şi subscrierea de vedere" va semna de vedere ajutorul comandantului de corp şi cele-lalte organe ale statului major al corpului sau serviciilor.

10. *Registrul bibliotecei.* (Cap. II art. 25 nomencl. 1903).

Acest registru se ţine de ajutorul comandantului iar un extras după el se dă ofiţerului cu biblioteca (art. 166 R. A.)

In el se trec toate *obiectele, instrumentele şi cărţile de studiu*, care compun biblioteca corpului. Operaţiunile se fac întocmai după indicaţia imprimatului.

A se observa art, 166 din R. A. art. 114 şi 115 din R. S. I. publicate în întregime la ultimele note de sub art. 41 din acest manual pag. 78 precum şi instrucţiunile de pe prima pagină a registrului.

Infiinţarea se face de comandant prin aprobări puse de acte conform art. 10 R. A. sau prin ordin de zi pentru donaţiuni sau cele ce se distribue gratuit.

Ofiţerul cu biblioteca certifică conturile şi actele relative de primiri şi înregistrare. Un duplicat de pe acte se păstrează separat de ofic. cu bliblioteca în dosare speciale, de oare-ce originalele acte ce se dau casierului anexânduse la gestiune care se trimete în fia-care an curţei de compturi.

Formula înregistrărei ar fi:

Certific că s'a primit (obectele sau cărţile) prevăzute în această factură, care s'a înregistrat în registru bibliotecei sub No . . . . litera . . . fila . . . ofiţer cu biblioteca (ss),

Cărţile şi obectele de şcoală, etc. menite a se distribui companielor, se înregistrează de ofic. cu îmbrămintea în registru de diverse la cap. respectiv şi pe care le distribue companielor ca şi pe celelalte obiecte diverse.

Scăderea lor se aprobă de comandant prin ordin de zi în urma raportului ofic. cu bibliotecă şi constatarea ajutorului. A se menţiona în registru, ordinul de zi cu care s'a scăzut. In caz de imputaţii prin ordinul de zi de scădere, se va face şi suma venit la fondul de întreţinere justificând operaţia cu copie după ordinul de zi.

Instrucţiuni. Inscrierile se fac de îndată ce s'a primit

sau cumpărat vreo revistă, un uvragiu sau regulament oare-care.

Intregul registru se împarte în clase, intitulate cu literile alfabetului A B. C etc.

Clasele variază după cuprinsul cărţilor ast-fel literatură, ştiinţă regulamente, reviste, studii militare etc., etc.

Uvragele sunt numerotate pe clase în ordine numerică; volumele aceluiaşi uvragiu port acelaşi număr de ordine.

In coloàna „observaţiuni" se va trece editura locul şi anul editurei.

Pe fiecare volum de bibliotecă se va lipi o etichetă care va arăta litera, seria căreia aparţine şi numărul său de ordine.

Acest registru nu se închie nici odată scăderile sunt făcute în dreptul fie cărui volum în coloana respectivă.

Actele de intrare şi scădere formate în dosare separate şi în ordinea care s'a produs intrarea ori scăderea, se păstrează în bibliotecă.

Registru de raport (Cap. II art. 13 nomencl. 1903.)

Acest registru înfiinţat prin regulam. adm-ţie din 1900. are de scop a se înscrie în el toate cererile cărora comandantul urmează a le da soluţiunea. El se ţine şi presintă de ajutor, comandantulni, odată cu raportul corpului.

In privinţa acestui registru nu există nici o instrucţine de modul cum urmează a se ţine, nici pe prima pagină nici în corpul regulamentului. Art. 198 R. A. arată numai că acest registru se ţine de ajutor pe alocurea întâlnim în regulament dispoziţiuni referitoare la el şi anume:

Art. 13 al. 2 din R. A. prescrie că înainte de ora raportului zilnic, ajutorul primeşte de la comandanţii de batalioane situaţiile companielor resumează toate cestiunele care cer soluţiunea comandantului în registru de raport M-d. 620 şi astfel i le prezintă.

Art. 10 § II al. e, ori-ce înfiinţări cerute la raport, când odată cu aprobarea cheltuelei hotărăşte şi prin cine trebue să se execute (obişnuit prin ofic. cu aprov. sau cumpărături importante prin comisia aprov.)

Art. 14 al. f. Ajutorul supune comandantului pe registru de raport, rezultatul inspecţiilor şi recensămintelor magaziei corpului şi Plut. A. R.

Art. 18. al. f, Comand. de batal. supun comand. regim. pe registru de raport, rezultatul inspecţiunilor şi recensămintelor făcute companielor.

Art. 26 al. g. Când pentru banii expediaţi la o autoritate sau particulari, nu s'a primit recipisa sau răspunsul de primire în cele 10 zile ce urmează înaintărei, casierul are datoria să supue cazul ajutorului pe registru de raport.

Art. 105. Pierderi lipsuri sau degradări se raportează de comand. companie, comand de batalion care constată faptul, stabileşte răspunderea şi-l înscrie în reg. de raport.

Acest registru se întrebuinţează până la terminare. Ele se numerotează şi certifică de ajutorul comandantului, înainte de a se începe înscrierile în el. Registru cuprinde: data, arătarea în resumat a tutulor cererilor şi soluţiunea comandantului.

12. *Registru de procese verbale.* (Cap. II art. 14). Art. 21 198 din R. A.

INSTRUCŢIUNI. — Registru se numerotează şi sigilează de ofiţerul de intendenţă însărcinat cu verificarea şi supravegherea administrativă a corpului. Se întrebuinţează până la terminare.

Numărul de ordine se pune la începutul procesului verbal şi seria numerilor se dă exerciţiul bugetar.

Notă. — In acest registru se înscriu procesele verbale ale comisiunilor de aprovizionare, după cum se prevede detailat la art. 21—23 din R. A. şi adnotaţiunile dela acel articol (pag. 45—47 acest manual.

In coloana observaţiuni şi viza comandantului se trece decisiunea acestuia, vezi interpretarea dela pag. 47 acest manual.

Modelul de redactare a proceselor verbale vezi pag. 46 acest manual.

Imprimatul nu s'a mai trecut întru cât nu cuprinde altceva decât numărul data şi cnprinsul procesului verbal, fiind lăsat loc alb pentru trecerea cuprinsului, precum şi o coloană cu observaţiuni şi viza comandantului corpului sau serviciului.

13. *Registru de primiri şi consumaţii şi conturi deschise cu companiele* (escadroanele, bateriele, etc.) Md. Cap. II, art. 17 din nomenclatura imprim. din 1903.

Acest registru a înlocuit *registru de magazie* Md. 14 şi registru de *conturi deschise* Md. 15 prevăzute de art. 198 din R. A., contopindu-se ambele aceste registre într'unul singur, cel de mai sus.

Registru se ţine de ofiţerul cu îmbrăcămintea şi se dă pe exerciţiu bugetar. Se numerotează şi sigilează de ofiţerul de intedenţă. Ambele aceste registre, formează registru jurnal al ofiţerului cu îmbrăcămintea.

El are de scop înscrierea tutulor efectelor şi materialelor

primite de corp, cu destinațiune a intra în gestiunea ofic. cu îmbrăcămintea (art 128 R. A.), precum și acele ce se scad de asupra corpului după formele legale. Se țin în acest registru și contul efectelor distribuite la unitățile din corp precum și acele vărsate de unități (reîntegrări.)

A se observa că reg. prim. și consum. represintă numai efectele aflate în magazia corpului iar partea registr. conturi deschise represintă efectele numai asupra companiilor, ambele aceste registre dau totalul efectelor aflate asupra corpului egal cu situația de echipament dela finele exercițiului.

Registru primiri și consumații cuprinde cele opt categorii de echipament ce intră în gestiunea ofiț. cu îmbr. conform art. 128 R. A.- Fie-care categorie are reservate două foi, una destinată a se înscrie primirile și alta destinată a se înscrie consumațiile (scăderile).

La fie care categorie efectele se înscriu în ordinea stabilită în nomenclatura din regul. adm-ție (vezi modificarea nomenclaturei M. O. 34 p. r. 1907).

La foile rezervate pentru primiri se trece mai întâi transportul din exercițiul expirat întocmai după cum s'a stabilit de ofițerul de intendență, apoi se trec toate primirele pe măsură ce se ivesc, dându-se un număr de ordine anual și menționându-se ordinele în virtutea cărora s'a primit efectele sau materialele ce se înregistrează. Este bine a se trece atât ordinele Ministerului cât și a comandamentelor pentru a se putea înlesni controlul diferitelor situații ce se închee la finele exercițiului sau se trimit în cursul lui. Înregistrările se fac după livretul de echipament, (vezi descrierea acestui registru)

In livretul de echipament subscrie șeful depozitului sau delegatul care a făcut distribuția în casul când s'a primit pentru mai multe corpuri. Pentru efectele cumpărate din comerț sau înființate de corp, subscrie ajutorul comandantului. A se observa în livretul de echipament ca primirele să fie trecute la data când au avut loc și tot sub această dată să setreacă și în acest registru.

Actele ce sprijin operațiunele sunt ordinele de distribuții, stările de cerere, stările de vărsare pentru efectele primite de la alte corpuri, ordinele de zi pentru cele cumpărate din comerț, etc. iar la consumațiuni ordinele de zi pentru efectele devenite în stare de neîntrebuințat conform art. 153 și 154 R. A. ordinele de zi de declasări conform art. 146 și 147 R. A. efectele luate de dezertori conform art. 107 R. A. stări de vărsare la alte corpuri, etc.

Pentru a nu se înmulți operațiunele de primiri sau scăderi, acele neînsemnate și care sunt mai cu deosebire individuale ca dezertările, etc. se vor îmborderа trimestrial sau semestrial și operațiunea se va trece sub un singur număr de ordine.

Galoanele se primesc în metri și se înscriu la materii prime. Transformarea în perechi se face la necesitate prin ordin de zi scazându-se dela materii prime și încărcându-se la îmbrăcăminte. (Una pereche galoane 710 m. m.)

Clasări. Operațiunele pentru clasarea îmbrăcămintei de la o garnitură la alta se face în conformitate cu art. 147 și 148

din R. A. Operaţiunea se justifică cu ordinul de zi care le a autorisat şi se trec atât în acest registru în total la primiri şi la consumaţii cât şi în registru cont deschis prin adăogiri la o garnitură şi scăderi de la alta, La primiri se va face vorbirea „primite prin clasarea ord. de zi No....“ şi se va opera la G C. iar la consumaţii „scăzute prin clasare ord. de zi No....“ şi se va opera la G. S. (scaderi).

A se observa pentru a nu se declasa un număr mai mare de efecte de cât cel cuvenit ca parte anuală cu excepţiunele prevăzute la art. 148 R. A. şi în acest caz urmează a se arăta aceasta în ordinul de zi.

Pentru declasarea efectelor dela g. r. la g. s. se va da asemeni ordin de zi în baza art. 145 R. A. şi se va opera în acest registru la primiri la g. s. şi la scăderi la g. r. Se va observa ca numărul ce se declasează să fie acel ce s'a comunicat corpului de Minister prin comandamente conform art. 137 cu escepţiunile dela art. 148.

Ordinul de zi s'ar putea redacta astfel modificându-se după trebuinţă.

„Având în vedere constatările făcute de comandanţii de batalioane conform art. 147 din R. A. al căror rezultate s'au supus regimentului pe registru de raport din ... Octombrie a. c. (art. 18 al. f. R. A)

Având în vedere tabloul centralizator al ajutorului nostru, din care se constată că efectele arătate mai jos din g. s. nu mai pot figura din cauza uzului, în această garnitură.

Având în vedere tabloul primit pe lângă ordinul . . . . care stabileşte partea anuală de efecte ce revine corpului pe exerciţiul . . .

(Având asemeni în vedere că în exerciţiul . . . . s'a clasat mai puţin atâtea efecte, după cum se constată din registrele ofiţ. cu îmbrăcămintea).

Având în vedee anexa lit, O din R. A § B, prin care se fixează numărul efectelor de îmbrăcăminte din g. s. si cea de cazarmă ce trebue să aibă companiele (escadroanele etc.)

In puterea art. 147 al. 2 se va declasa dela g. s. la g. c. următoarele efecte (cantităţile în cifre şi litere).

Companiile vor declasa fiecare numărul de efecte prevăzute în tabloul de mai jos şi vor primi cu bonuri de la magasia corpului efecte noi de serviciu, care vor primi seriele efectelor ce au fost clasate; vărsând în acelaş timp cu bulentine efectele trecute la g. afară din serviciu, care efecte se vor utilisa în corp conform art. 153 şi 154 din R. A.

Ofiţerul cu îmbrăcămintea şi companiele vor face cuvenitele operaţiuni în registrele respective, în basa presentului ordin de zi*)

Stările sumare. Ultimile operaţiuni ce se trec în registru sunt stările sumare, fără care nu se poate face încheerea. In a-

*) Veri pentru toate acestea şi regulamentul de neştirbire, publicat în Vol. II.

devăr dacă nu s'ar face stări sumare, ar trebui să se treacă în reg. primiri şi consum. pe deoparte tot ce se dă din magazia corpului la scăderi şi tot ce reintegrează în magazie la primiri cu alte cuvinte ar urma ca tot registru cont deschis să se treacă în registru de pr. şi cons. ceea ce ar fi imposibil.

Stările sumare sunt actele prin care se recapitulează pe categorii atât distribuţiile făcut companielor cât şi reintegrările de la companii, în cursul exerciţiului, pentru ca să se poată trece în reg. pr. şi cons. în total şi în o singură dată. Ele sunt copii fidele a reg, cont deschis, după care se formează.

In cursul anului s'a dat din magazie un număr oare care de efecte, prin urmare magazia se găseşte în deficit cu aceasta, deci trebue a le duce prin starea sumară şi a le opera la *scăderi* tot în cursul anului magazia a primit un număr oare care de efecte de la companii. care de asemeni trebue a le aduce prin starea sumară ca reîntregrări şi a le opera la *primiri*. Cu alte cuvinte primirele companielor se operează la scăderile magaziei şi vărsările companielor la primirele magaziei.

Stările sumare sunt acte provisorii şi ajutătoare. Ele se desfiinţează după verificarea registruiui de ofic. intend.

Se pot face stări sumare şi în cursul auului ca la predări de magazii, la schimbări de contabili, etc.

In noua nomenclatură nu se prevede aceste imprimate, ele sunt model 54 din vechea nomenclatură. Se dă mai jos un model de modul cum trebue să se întocmească.

Pentru fie-care categorie de echipement se fac două stări sumare : una pentru vărsare de companii în magazia corpului (primiri magazie) şi alta pentru efectele distribuite, companielor (scăderi magazie),

Starea sumară anuală

a efectelor de.... vărsat de comp. în mag. corpului (date la comp. din magaz. corpului) în cursul exerciţ,....

NUMIREA COMPANIELOR	Cămăşi	Ismene	Cravate							
Comp. I										
Comp. II										
Total .										

Certific presenta stare recapitulativă, care e conformă inscripţiunilor din reg. cont deschis.

Ofic. cu îmbrăc., Verificat : *Ajutor*,

La.....

Incheerea registrului, se face la finele fiecărui exerciţiu bugetar. Ultima operaţiune este trecerea stărilor sumare de distribuţii şi reintegrări. Se totalizează registrul atât la primiri cât şi la consumaţii, după care se face apoi balansa între totalul primirilor împreună cu raportul anului precedent şi între totalul consumaţiilor, stabilind ast-fel rămasul *asupra magaziei corpului* care se certifică de ofic. îmbrăcămintea se verifică de ajutor şi se vede de comandat. Se închee şi registru cont deschis şi rămasurile din ambele registre este ceeà ce există asupra corpului la 31 Martie al exerciţiului ce expiră.

Verificarea registrelor se face apoi de ofic. de intendenţă conform instrucţiunilor din anexa lit. R. din R A.

Pentru a vedea în orice zi a anului ce efecte figurează asupa corpului se procedează ast-fel :

La rămasurile de la 31 Martie a exerciţiului expirat după *situaţia de echipament* (după care se păstrează în totd'auna un exemplar la corp) se adaugă primirile din cursul exerciţiului curent după reg. primiri şi consumaţii (primirile exerciţiului fără transporturi) iar din acest total se deduc consumaţiile tot după acelaş registru şi resultatul este ceeace figurează *asupra corpului*. Pentru a vedea însă cât anume este în magazia corpului şi cât la companii operaţiunea este mai dificilă, căci nu putem afla acest resultat fără casa facem o încheere provisorie a registrelor prin stări sumare.

Partea II. Compturi deschise cu companiile.

Această parte este rezervată pentru înscrierea după ordinea datelor, a tutulor efectelor distribuite sau reîntegrate din magazia corpului. Operaţiunile sunt justificate prin bonurile sau buletinele companielor. Registru este dat pe exerciţiu bugetar şi format pe categorii de efecte. La fie-care categorie se înscrie pe rând companiele din corp.

Pentru fie-care cvmpanie se află rezervat o foaie la fie-csre categorie de efecte, unde se înscriu efectele în ordinea în care se află trecute în registru de prim. şi consum.

La finele exerciţiului se închee fiecare categorie de efecte la fie-care companie, şi rămasul se certifică în litere de of. cu îmbr. şi se semnează şi recunoaşte de comandantul de companie rămânând răspunzător, se verifică de ajutor şi în urmă de ofis. intendenţă.

După fiecare categorie de echipament se află o recapitulaţie în care se trec rămasurile resultate asupra tutulor companielor la ultima zi a exerciţiului, care rămas adunat cu cel resultat asupra magaziei după partea I a registrului dă totalul aflat asupra corpului la aceiaşi dată. După acest rămas se face situaţia de echipament şi contul de gestiune în materii.

Operaţiunile din acest registru trebue să corespundă perfect cu cele din registrul de adm-ţie a unităţei.

Registrul se închee conform instrucţiunilor anexa lit. R din R. A.

Instrucţiuni registru primiri şi consumaţii. Registrul se întocmeşte pe exerciţii budgetare.

Fiecare categorie de echipament se înscrie în ordinea stabilită prin nomenclatura alăturată la regulamentul de administraţie al corpurilor de trupă.

Pentrn a nu se înmulţi operaţiunile de primiri sau scăderi, acele neînsemnate şi cari sunt mai cu osebire individuale, ca: desertările, efectele date la oamenii liberaţii, etc., se vor îmbordera trimestrial sau semestrial şi operaţiunea se va trece sub un singur număr de ordine. Operaţiunile pentru declasarea îmbrăcămintei de la o garnitură la alta se face pe baza ordinului de zi care le-a autorizat, atât în acest registru pentru efectele aflate în magazie, cât şi în cel de conturi deschise pentru cele aflate în serviciu la companii prin adăogiri în scăderi. Efectele cari vin la o garnitură se încarcă în primiri şi aceeaşi cantitate se scade la garnitura dela care a venit.

Instrucţiuni registru conturi desvhise. In acest registru se înscriu, după ordinea datelor, toate efectele şi obiectele de echipament distribuite companiilor din magazia corpului. Operaţiunile sunt justificate prin bonurile şi buletinele companiilor.

Operaţiunile făcute la partida fiecărei companii se totalizează la sfârşitul exerciţiului şi se recapitulează în stare sumară model 54, după care se fac operaţiunile în registrul de faţă partea I-a.

Ajutorul comandantului verifică înscrierile făcute după actele cari le sprijin, în urmă se totalizează atât primirile cât şi consumaţiile, se deduc acestea din urmă şi ră-

masul reprezintă efectele şi obiectele cari trebue să fie în fiinţă asupra fiecărei companii.

Această încheiere se certifică de oficerul cu îmbrăcămintea şi comandanţii companiilor respective, se vizează de ajutorul comandantului, bonurile şi buletinele cari au sprijinit operaţiunile din cursul anului se desfiinţează după verificarea oficerului de intendenţă.

La fiecare încheiere oficerul cu îmbrăcămintea verifică şi încheierea făcuta de către comandanţii de companii în registrul de detalii.

Dacă rezultatele din registrele de detalii nu sunt la fel cu acel din acest registru, rectifică erorile şi rămasele scrise în litere se certific atât de dânsul. cât şi comandanţii companiilor.

In caz de neînţelegeri asupra înscrierilor, ajutorul comandantului hotărăşte.

Cantităţile de efecte rămase la magazia corpului, după registrul de faţă la partea I, aduuate cu cele aflate asupra companiilor după acest registru, represint un total care trebue să fie egal cu cel din comptul de gestiune şi situaţiile de echipament.

Corp armată Md. 166 n. impr.

Regimentul .....

STARE DE VĂRSARE

Conform aprobări dată de ..... cu ordinul No. .....

se varsă ..... materialele următoare:

Numirea Materialelor	CANTITATEA					Observaţii
	IN CIFRE				In litere	
	Noi	Bune	De reparat	Afl. Serviciul		

Se certifică de noi presenta stare de vărsare.

Comptabil gestionar

La . . . . . la . . .

Ajutorul comandantului

Comandantul corpului

Certificarea de primire (pe contra pagină)

Sub semnatul declar că am primit de la . . . . . materialele următoare care s'a înregistrat în scripte.

(ss) . . . .

14. *Registru efectelor și obiectelor de mobilier și diverse,* Cap. II. art. 11 din nomencl. imprim.

Acest registru este prevăzut de art. 161 și 163 din regulam. serviciului administrativ și are de scop înscrierea tutulor efectelor și obiectelor de mobilier și diverse și ținerea contabilității lor conform art. sus citate.

Registru se compune din două părți: prima parte servește pentru înscrierea tutulor obiectelor ce figurează asupre corpului, dupa distincțiunele de mai jos iar partea a doua cuprinde conturi deschise cu companiele. El se numerotează și sigilează de oficerul de intendență.

Partea I cuprinde:

I. *Inventarul obiectelor de mobilier aflate asupra corpului,* contorm art. 163 R. A. și a D. M. No. 468 M. O. 1 p. r. 1908 pag. 3. Acest mobilier este înscris în ordinea stabilită de inventariul M-d 4 prevăzut de regul. cazarmărei și care se află imprimat în registru pe categorii. Mobilierul predat oficerului cu cazarmarea se trece în inventariul M-d. No. 4 și de care oficerul cu cazarmarea rămâne răspunzător art. 163 R. A. și D. M. No. 468 din 1908).

A se observa ca mobilierul să se treacă la catetoriele respective și anume se va trece la:

Categoira I a). Obiectele procurate de geniu, întreținute și înlocuite din *fondul mobilierului* (conform cu modelele din albumul de mobilier.

Categoria I b). Obiecte procurate de geniu, întreținute și înlocuite tot din fondul mobilierului, însă pentru care nu există tip în albumul de mobilier și care se pot procura din comerciu după tipurile obișnuite date de diferite industrii, după felul obiectului, conform art. 143 regul. cazermare.

Categoria b. *II* Idem pentru care nu există tip în album, art. 143 R. C.

Categoria III. Obiecte procurate întreținute și înlocuite din fondul *serviciului sănitar* cu specificare conform imprimatului de cele conform cu modelul din album și de cele cumpărate din comerț conform art. 143 R. C. și neprevăzute de album.

Categoria IV. Idem din *fondul harnașamentului.*

Categoria V Idem din *fondul artileriei.*

La finele acestui capitol se află imprimat modul cum se face închierea anuală a mobilierului conform art. 76 R. C.

La toate aceste categorii se fac operațiunile de primiri și scăderi în baza actelor justificative prevăzute de art. 164 și 165 din R. A.

II. *Instrumentele și obiectele pentru muzică.*

La acest capitol se trec instrnmentele și toate obiectele referitoare la muzica corpului, făcându-se operațiunele întocmai după cum indică imprimatul. A se observa la cumpărarea asestor intrumente și obiecte art. 80 din R. A. ast-fel cum a fost modificat precum și adnotațiunile relative dela acel articol.

III. *Cărți și obiecte pentru școli.*

La acest capitol se trec toate cărțile și obiectele de studiu cumpărate pentru școalele regimentare. Operațiunile se fac acemeni după cum indică imprimatul. Ele se înființează de corpuri din fondul de întreținere iar operațiunile de înregistrare se justifică cu duplicatele factorilor sau cu ordinele de zi. Scăderea lor se face conform art. 165 R A. și se justifică prin ordinul de zi.

Nu se înregistrează la acest capitol obiectele și cărțile care compun biblioteca corpului, acestea având o contabilitate separată conform art. 165. R. A.

IV. *Obiecte diverse.*

La acest capitol se trec toate celelalte efecte și obiecte aflate asupra corpului și cumpărate din comerciu, înregistrându-se la litera corespunzătoare a alfabetului, ast-fel după cum obiectul este denumit în cont, spre exemplu : topoare, târnăcoape, etc., la litera *T*; ferăstrae, farfurii, furculiți, etc, la litera *F.* și așa mai departe (instrucții prima pagină).

Pentru înființarea și desființarea lor a se observa art. 161 165 R. A.

Partea II a registrului este rezervată pentru ținerea socotelilor obiectelor de diverse distribuite și reintegrate dela companii, urmând aceleaș regule ca și în registru cont deschis pentru echipament. Distribuțiunile se fac cu bonuri, scăderile cu buletine.

Totalul obiectelor din această parte a registrului, adică cele aflate asupra companiilor și cu cele aflate în magazia corpului, trebue să corespundă cu totalurile dela partea I.

Când obiectele aflate asupra companielor urmează, din causa usului sau a degradărilor, a se desființa, se îndeplinesc formele prevăzute la art. 165 R. A. apoi se varsă la magazia corpului; iar scăderile se operează la partea I a registrului.

15. *Registru de vechimea efectelor de îmbrăcăminte* Md. d, 287. (Nevăzut de nomenclatura imprimatelor din 1903).

Acest registru este prevăzut de art. 144 R. A. El este înfiinţat prin ordinul circular No. 60.5 din M. O. 1894 pag. 1149. Serveşte pentru ca să se ţină socoteală de vechimea efectelor de îmbrăcăminte din G. R. (mobilizare) aflate în magazia corpului.

De oarece efectele de îmbr. din G. R. se preinoesc în fiecare an, luându-se un număr egal cu efectele ce se cuvine corpului ca parte anuală, care se complectează cu efecte noi distribuite, şi pentru ca să se ştie care efecte să păstrează de mai mult timp în magazie, se ţine socoteală în acest registru. Pe lângă aceasta registru mai serveşte şi pentru a cunoaşte diferitele efecte proporţiile regulamentare iar în caz că se descomplectează numărul mărimelor într'un an, se va avea grijă a se înlocui în anul următor (art. 3 din ord. sus citat).

Relativ la proporţiile talielor îmbrăcămintei, vezi M. O. 30 of. 1901 pag. 615, care prevede următoarele proporţii:

Talia No. 1 . . . . 5 la sută
„ No. 2 . . . . 20 „
„ No. 3 . . . . 35 „
„ Na. 4 . . . . 30 „
„ No. 5 . . . . 10 „

In caz că într'un an se descomplectează proporţiile, corpurile vor trimete atelierului de confecţii tablou de proporţiile ce au nevoe, pentru a se avea în vedere la confecţii în anul următor.

Relativ la pontagiul încălţămintei, este D. M. No. 277 din M. O. 31 p. r. 1901 pag. 318 care stabileşte următoarele proporţiuni:

PONTAGIUL IN LUNGIME																							
40			41			42			43			44			45			46					
PONTAGIUL IN LARGIME																							
1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3			
MIJLOCIA la sută pentru Cavalerie, Infanterie şi Servicii																							
3	4	3	6	8	6	7	10	8	7	10	8	3	5	4	1	3	2	–	1	1			
MIJLOCIA LA SUTĂ PENTRU ARTILERIE																							
–	1	1	3	4	3	9	12	9	9	12	9	3	7	5	3	4	3	1	1	1			

In registru se înscriu efectele după telul lor, mantale, tunici, etc.

Pentre fiecare fel de efect se lasă mai multe foi, apoi se începe înscrierea la fiecare fel începând cu cele mai vechi până la cele mai noi, rezervându-se o pagină pentru fiecare an, spre exemplu : mantale confecționate în anul 1902, apoi pe a doua foaie, mantale confecționate în anul 1903, etc.

Model

REGISTRU

pentru ținerea comptului de vechime al efectelor de îmbrăcăminte din garnitura de război.

Anul .....

MANTALE

DETALIURI	Numărul	Clasarea pe mărimi					Observațiuni
		1	2	3	4	5	
Primite la 1 Iulie 1902	285	15	30	75	105	60	
Puse în serv. la 1 Noemb. 1903	95	5	10	25	35	20	
Rămâne	190	10	20	50	70	40	
Puse în serv. la 1 Noemb. 1904	95	5	10	25	35	20	
Rămâne	95	5	10	25	40	20	
Puse în serv. la 1 Noemb. 1905	95	5	10	5	40	20	
Terminate	—	—	—	—	—	—	

17. *Registrul de seriile echipamentului.* (Cap. II, art. 6).

Are de scop înscrierea datei punerei în serviciu a fiecărui efect, pentru a se putea constata termenul cât a servit.

Se înscrie în aceste registe efectele de toate categoriile, afară de efectele de mic echipament, și cele de îmbrăcăminte, din g. c., cu alte cuvinte toate acele efecte care au serie, conform instrucțiunilor din anexa P din R A. (Vezi și art. 152 R. A.)

Instrucțiunile de pe prima pagină a registrului, prevăd că se ține separat câte un asemenea registru pentru îmbrăcăminte, mare echipament și harnașament, al treilea pentru cazarmament. Dacă filele dintr'un registru n'ar fi suficiente pentru o categorie de echipament, se urmează într'un alt registru.

Modal cum se operează. De asupra fiecărei pagine se scrie numirea efectului în ordinea fixată prin nomenclatură. In prima coloană se înscriu seriele corpului conform instrucțiunilor lit. P. In a doua coloană se trece compania care aparține seria și efectul. A se observa că efectele destinate mobilizărei nu primesc seriele de cât în momentul distribuției la oameni când sunt mobilizați, iar în timp de pace aceste serii se consideră vacante,

căci dacă s'ar înscria prin împrospătare cu partea anuală, seriele ar urma să fie schimbate, (anexa lit. P.) prin urmare la aceste serii nu se va trece data punerei în serviciu, de cât, când s'ar distribui pentru mobilizare. La celelalte efecte data punerei în serviciu se consideră acea când efectul se distribue asupra omului sau când se pune în serviciu, când e vorba de harnașament și cazarmament *și această dată se trece în acest registru și în coloana 3-a* (instrucțiuni anexa lit P).

Data punerei în serviciu se trece astfel: se pune anul de asupra și dedesubt luna $\frac{1920}{L.\ 3}$ (adică luna a 3-a).

Această dată se trece și în registru de adm-ție al unității care trebue să corespundă întocmai cu cele din acest registru și livretul omului.

Modificările care ar surveni în data punerei în serviciu a efectelor, se șterg printr'o linie și se scrie de asupra data modificată.

17. *Registrul uneltelor portative și trăsurilor de terasieri.* Md. 746 din nom. imprim.

Acest registru este înființat prin D. M. No. 321 din M. O. 36 r. r. 1900 pag. 705. Se numerotează și sigilează de oficerul de intendență.

Are de scop ținerea contabilității tutulor uneltelor de săpători portative și telegrafiști precum și trăsurile de terasieri.

Contabilitatea acestor materiale se ține conform art. 3 din decisia sus citată, publicat mai jos.

Comptabilitatea materialului.

Regimentele de infanterie și batalioanele de vânători vor scădea dela capitolul armăturei toate uneltele de săpători portative și trăsurile de terasieri Model 1884 și trece în registrul special al uneltelor și materialelor de săpători (Model 746 din nomenclatura registrelor și imprimatelor).

Tot asemenea și regimentele de cavalerie vor înregistra materialul de săpători și telegrafiști (Model 745 din nomenclatura registrelor și imprimatelor).

Ambele aceste registre se vor distribui corpurilor de către minister.

Odată uneltele și materialele trecute în registrul special se va deschide apoi în registrul partide cu companiile sau escadroanele corpului, unde se va trece aceea ce li s'au distribuit.

Companiile și escadroanele, scăzând și ele uneltele și materialele de la capitolul armăturei, le vor înregistra în inventare separate.

Pentru orice operațiune, oficerul cu îmbrăcămintea și comandantul de companie sau escadron vor semna atât în registrul corpului la partida respectivă, cât și în inventarul companiei sau escadronului.

Trăsurile de terasieri aflate asupra infanteriei deși posed inventare de tot ceea ce conțin, înregistrarea uneltelor și mate-

rialelor de trăsuri, se va face cu toate acestea în mod amănunţit; harnaşamenful trăsurilor va rămâne tot la capitolul unde se găseşte astăzi înregistrat, atât numai că se va trece în registrul special al uneltelor şi materialelor de săpători, la coloanele rezervate pentru aceasta.

Uneltele ce posed regimentele de cavalerie pentru instrucţia teoretică şi practică a trupei, se vor înregistra numai în registrul corpului, asupra escadroanelor nu va figura de cât materialul de războiu.

Toate uneltele de săpători portative şi trăsurile de terasieri ale infanteriei, precum şi uneltele de săpători şi telegrafişti ale cavaleriei, deşi scăzute de la capitolul armăturei, vor fi trecute însă în conturile anuale de gestiune. Se excepteză accesoriile trăsurilor de terasieri, a căror înscriere amănunţită se va face numai în registrul special, nu însă şi în conturile de gestiune.

18. *Registru de subsistenţă* (Cap II, art. 9)

Acest registru se tine de ofiţerul cu aprovizionarea Se numerotează şi sigilează de ofiţerul de intendenţă

In el se trec toate acele materiale, care după natura lor nu se inscriu asupra gestiunei în materii (art. 39 al. d. R A.) precum; lemnele furajele, aprovizionări pentru hrană, material, întreţinere, ecleraj, etc. înscrindu-se pe categorii întocmai după cum este imprimat în registru. In caz când sunt producte mai multe, se fac intitulaţiuni. pe foile următoare.

Nu se trec alimentele primite sau cumpărate zilnic pentru hrana trupei, acestea se trec numai în livretul de ordinar (instrucţiunile de mai jos depe prima pagină a registrului).

Când însă se fac aprovizionări pe mai mult timp, ca aprovizionările pentru iarnă, etc. atunci se înregistrează cantităţile aprovizionate pentru hrană şi se scad zilnic pe măsură ce se distribue. Suma se trece la portofoliu şi se deduce în fie-care lună costul alimentelor consumate, după statul numeric al ofiţerului cu aprovizionarea.

Inregistrarea furagelor şi lemnelor se face în registru de subsistenţă pe măsură ce se primesc (art. 83 R. A.) în baza procesului verbal al comisiei de aprovizionaze aprobat de comandant (art. 82 R. A.)

Asemeni şi pentru cele-lalte aprovizionări care se fac prin comisia de aprovizionare (vezi pag. 45 acest

manual) înregistrarea se face tot în baza procesului-verbal făcându-se mențiune în coloana respectivă a registrului primit cu procesul-verbal No". . .

Pentru primirea lemnelor, furagelor, subsistențelor, etc. ofițerul aprovizionarea liberează bonuri (Cap II. art. 8) conform art. 83 din R. A. Aceste bonuri se semnează de ofițerul cu aprovizionarea și se vizează de ajutor conform instrucțunilor anexa lit. B. din R. A.

In ceia-ce privește distribuțiunile, ele se trec zilnic ca și primirile pe măsură ce a avut loc, justificânduse cu bonurile sau chitanțele comandanților de compănii, care se îmborderează și păstrează la dosarul ofițerului cu aprovizionarea la un loc cu duplicatele după facturile de primiri. Pentru alimentele distribuite ca hrana trupei, acestea se justifică prin notele de hrană și livretul de ordinar.

A se observa că trebue să se treacă cantitățile distribuite real, iar nu acele ce se alocă, mai cu seamă la lemne și furagiu, căci pentru cantitățile la care au dreptul corpurile și se alocă, se ține alte socoteli de corp. Pentru aceasta se ține de casier, recapitulația alocațiilor (bilanțul) partea IV, unde se trec atât primirile cât și consumatiile după drepturile ce are corpul.

Scopul registrului de subsistență este a se trece cantitățiie reale distribuite, ca: lemne, furagiu, etc. și atunci diferențele între acest registru și bilanț, dau economiile sau deficitele ce ar exista. Rezultă deci, că nici un alt registru sau socoteală, nu mai e necesară a se ține.

Bine înțeles că în registrul subsistență nu se poate trece mai mult decât maximum de alocație la care are drept corpul, se va trece însă mai puțin atunci când se distribue ast-fel din diferite împrejurări, cum de exemp. la lemne, se va trece cantitățile distribuite real nu cele la care are drept corpul.

Regîstrul se închiee la finele trimestrului, sau ori de câte ori e nevoe conform, instrucțiunilor de mai jos depe prima pagină, făcându-se totalul primirilor și distribuțiunilor care scăzându-se una din alta, dau rămasul pe teren și în realitate. Acest rămas se transportă apoi în trimestrul următor procedându-se la fel.

Inchierele se certifică de ofţerul cu aprovizionarea şi se verifică şi semnează de ajutor.

La închierea trimestrului, registru de subsistenţă se compară cu bilanţul şi din aseastă operaţiune se poate vedea economiele sau deficitele produse.

Art. 84 R. A. In afară de distribuţiunele făcute serviciilor şi unităţilor din corp, nici o operaţiune de scăderi nu poate avea loc în registru ofiţerului cu aprovizionarea, dacă nu vor fi autorizate prin ordinul Comandamentului corpului de armată.

Relativ la tarifele alimentelor, vezi anexa lit. C. R A.
Relativ la alocaţiile pentru furagiu „ „ E. „ „
„ „ „ „ lemne „ „ F. „ „
toate se află în acest manual puse la curent cu toate modificările.

Subsistenţele aprovizionate, destinate a se conserva prin magazii, fie-că ar fi fost primite de corp din Depozitele statului sau corpul singur le-ar fi aprovizionat, se înscriu de către ofiţerul cu aprovizionarea în acest registru.

Operaţinnile în registru, atât pentru primiri cât şi pentru distribuţii la companii, se efectuează zilnic.

Operaţiunile de distribuţia zilnică a alimentelor, ce se dau companiilor pentru prepararea hranei, din acelea ce sunt trecute în registru, se justifică prin livretul de ordinar; iar pentru: furage lemne şi alte materiale de întreţinere prin bonurile sau chitanţele date de către comandanţii de compănii respectivi.

Pentru cumpărările făcute de corp şi care nu dă loc la înregistrare în gestiune, servă ca act justificativ la înregistrare în acest registru conturile furnizorilor (duplicatele) căci unicatele se trec în cheltueli, întru'cât este o cheltuială, fie-că se înregistrează sau în gestiune, ele se păstrează într'un dosar special de către ofiţerul cu aprovizionarea. Acest dosar cu acte justificative după fie-care exerciţiu, se depun în arhiva corpului.

In acest registru nu se înscriu alimentele ce se cumpăr şi distribue zilnic, acestea urmând a fi trecute numai în livretul de ordinar.

Instrucţiuni, de pe prima pagină a registrului.

Acest registru se întrebuinţează:

1) Ca registrul ofiţerului cu aprovizonarea pentru înscrierea productelor primite şi distribuite în ordinea datelor.

In acest scop, registru va fi împărţit în trei părţi:

a) In care va trece cantităţile primite de la furnizor sau din depozite şi cele distribuite în total, afară de alimentele cumpărate zilnic, care nu se trece aci ci numai în livretul de administraţie a ordinarului;

b) In care va deschide partide trimestriale fiecărei unităţi din corp, înscriind la fiecare cantităţile ce i s'au dat sau a primit din depozite sau dela alte corpuri.

Totalul se cumpără pe unităţi cu alocaţiile, stabilindu-se primirile în mai mult sau mai puţin:

c) In care va deschide partide pentru fiecare magazie, şură sau clae, înscriind la fiecare cantităţile intrate şi eşite aşa că să se ştie în orice moment cât se găseşte în magazie, etc.

Toate aceste partide se totalizează şi se constată rămasul la finele fie-cărui trimestru, însă partida (a şi c) se va putea încheia oricând de ajutorul şefului de corp sau ofiţerul de intendenţa pentru recensământ.

2) Ca registrul al serviciilor de intendenţă pentru trecerea cantităţilor cuprinse în bonuri vizate spre a fi liberate din depozitele de subsistenţă precum şi pentru cantităţile rămase a upra corpurilor după bilanţele de lichidare trimestriale.

Pentru fie-care corp se deschide, în acest scop, partide separate care se totalizează trimestrial şi se comunică cantităţile ofiţerului de intendenţă respectiv, spre a controla de s'au încărcat pe bilanţe.

Rămasul la finele trimestrului se trece după rapoartele ofiţerului de intendenţă şi procesele-verbale de constatare.

Model registru de subsistenţă

DATA	No. de ordine al		Felul PrimirIlor şi Distribuţiilor (Arătaree actelor)	Producte de hrană							Combustibil		Furaje				Diverse					
	Primirilor	Distribuţiilor									Lemne	Cărbuni	Făn	Ovăz	Orz	Pae	Unsoare de arme	Unsoare de curele				

19. *Registru cu bonuri sau buletine cu matcă pentru primiri sau vărsări.* (Cap. II Art. 8).

Instrucțiuni, trecute pe prima pagină a registrului.

Acest registru servă atât pentru primirea efectelor, materialelor și productelor de ori-ce fel din depozitele administrative, dela antreprenori sau din magazia corpului cât și pentru vărsările de efecte la magazia corpului.

In matcă se trec aceleași cantități și subscrie pentru vărsări ofițerul cu îmbrăcămintea.

Ofițerul cu aprovizionarea dă un singur bon pentru productele întregului corp și în matca acestui bon, în partea rezervată, notează cantitățile repartisate pe unitățile din corp, pe care le trece în registru de subsistență (model Cap. II art. 9).

Explicația notelor, 1) Corpul de trupă. 2) Numărul unității. 3) Se va complecta titlu bon la primiri și buletin la vărsări. 4) Depozitul, întreprinzătorul, serviciul sau corpul care face distribuția. 5) Companiile, escadroanele, bateriile sau bastimentele, 6) Semnătura ofițerului cu aprovizionarea sau a comandantului de unitate, după caz. 7) Ajutorul șefului de corp. 8) Semnătura și sigiliul ofițerului de intend.

Art. 83 și 198 R. A.

Note. — Este de rigoare ca cantitățile trecute în aceste bonuri să se înscrie în cifre și litere, pentru a se cunoaște cu precisiune ceea-ce s'a dat, devenind astfel un act valabil atât pentru scăderi la cei-ce au distribuit, cât și pentru primiri la cei-ce au luat. Se întâmplă adesea însă să nu fie în depozite cantitățile și felul materialelor trecute în bonuri și de aceea este o regulă, mai ales în caz de rectificări, contabilul care a făcut distribuția să certifice pe contra pagina matcei bonului, felul productelor sau materialele predate (în cifre și litere) pentru a servi la înregistrare și control, semnând și aplicând sigiliul depozitului.

Tot pentru același motiv agentul primitor, va trece pe contra pagină bonului ce rămâne la depozit, cantitățile în caz când s'au rectificat.

Un alt element de control de cantitătile primite sunt tabelele ce se înaintează de depozite, prin autorităţile de care depind de cantităţile distribuite corpurilor şi serviciilor după bonuri, spre a se controla de ofiţerii de intendenţă la verificările gestiunilor.

Ajutorul comandantului trebue să observe toate acestea, fiind răspunzător de orice-nereguli s'ar constata asupra ofiţerului cu aprovizionarea, având grijă ca carnetele să fie certificate de ofiţerul de intendenţă pentru a nu se schimba, ţinând socoteală de numărul carnetelor ce se întrebuinţează pentru a se controla înregistrările.

Notă. Aceste bonuri fiind foarte mult întrebuințate și d multe ori terminându-se și neavând altele, se dă mai jos un model de imprimat, pentru a se face de mână sau la șapirograf, la necesitate.

1) .....

2) .....

3) **B** .....

Pentru ..... până la ..... 190 . . primite de la (4) .....

NUMIREA	NUMĂRUL	CANTITĂȚI	CANTITATEA scrisă în litere	COMPTUL CU 5)	
	Oamenilor	Rații		RAȚII	KILOGRAME
	Cailor	Kilogr.			
	Sobelor	Bucăți			

MINISTERUL DE RĂSBOIU

1) .....

2) .....

3) **B** .....

Pentru ..... până la ..... 190 . . primite de la (4) .....

NUMIREA	NUMĂRUL	CANTITĂȚI	CANTITATEA scrisă în litere
	Oamenilor	Rații	
	Cailor	Kilogr.	
	Sobelor	Bucăți	

6) .....

Verificat: (1) .....

20. *Livret pentru administrarea ordinarului* (Cap. II. Art. 19).

Regulele pentru întocmirea livretului de ordinar sunt prescrise de art. 82 din Regulamentul soldelor, precum şi de instrucţiunile din anexa lit. B din acelaşi regulament, cu modificările aduse ulterior şi care toate se găsesc trecute în acest manual. Prin urmare osebit de instrucţiunile generale de pe prima pagină a livretului, urmează a se consulta de către ofiţerii cu aprovizionarea şi ajutori comandanţilor toate acele instrucţiuni pentru a le avea în vedere la întocmirea şi verificarea acestui act. Comandantul corpului trebue a lua cunoştinţă de ultimul aliniat din instrucţiile lit. B. din regulamentul soldelor la titlu „livretul de ordinar" prin care-l face răspunzător banește dacă se va constata că la finele exerciţiului s'ar fi cheltuit mai mult decât alocaţiile, căci în acest caz suma i se impută.

Livretul de ordinar are de scop ţinerea socotelelor relative la hrana trupei. El se întocmeşte de ofiţerul cu aprovizionarea, sub imediata priveghere a ajutorului comandantului, conform art. 39 al. g. şi art. 52 din R. A. Se numerotează şi sigilează de ofiterul de intendenţă verificator.

Pentru fie-care corp sau serviciu se ţine un singur livret de ordinar, în care se trec pe unităţi, toţi oamenii ce sunt la reşedinţa corpului. In caz când sunt detaşamente sau unităţi detaşate în alte localităţi. se ţin livrete separate, care la finele lunei se trimete corpului, împreună cu foile de zile şi celelalte acte ce se va arăta mai jos, pentru lichidarea şi justificarea avanselor primite. Caiserul le îmborderează pe toate şi trece în cheltueli la fondul hranei şi soldei trupei. Bine înteles că pentru detaşamente mici şi de o scurtă durată, când nu este nevoie de a se face ordinar, oamenii se pun cu hrana în bani sau li se dă la corp hrană rece (pesmeţi şi conserve) care, în acest caz, se trece în livretul de ordinar.

Livretul de ordinar cuprinde trei părţi: *veniturile*, adică alocaţiile de hrană cuvenite oamenilor; *cheltuelile* făcute cu procurarea alimentelor pentru hrana trupei şi *bilanţul* care se face la finele lunei, comparând veniturile cu cheltuelile, pentru ca comandantul corpului să se călăuzească în conducerea ordinarului trupei.

Listele de hrană. Baza trecerei în livret sunt listele de hrană. De la buna lor întocmire depinde regularitatea şi exactitatea trecerei în livret. Ele se întocmesc conform art. 28 din anexa lit B. din R. A. acest manual, de către comandanţii de unităţi şi cuprind numărul oamenilor care urmează a se hrăni de ordinar în ziua următoare. Vezi detalii la acel articol.

Se înţelege că aceste liste trebue să corespundă cu numărul oamenilor din situaţia zilnică a fie-cărei unităţi, care se trece şi în foile de zile, numerice.

Operaţiunile în livret. După listele de hrană date ofiţerului cu aprovizionarea, din ajun, de către comandanţii de unităţi, acesta ia măsuri pentru a primi din depozitele militare sau cumpără din comert, conform instrucţiunilor anexa lit. B. alimentele trebuincioase pentru hrana de a doua zi. Tot după aceste liste el trece în livret, la fiecare unitate în parte, la coloanele *venituri*, din partea stângă a livretului, numărul oamenilor hrăniţi în natură la ordinar. Trecerile în livret se fac înainte de ora raportului, după care se prezintă ajutorului imprenă cu notele de hrană pentru a se verifica; apoi notele se desfiinţează (anexa lit. B).

Numărul zilelor trecute la venituri, înmulţite cu alocaţiile de hrană, stabilite prin decisii sau ordine ale ministerului de războiu, dau suma cuvenită ca hrană (alocaţii) care se trece în total, în fie-care zi, în coloana respectivă. După cum indică intrucţiunile de pe prima în această parte a veniturilor, în rândul întâi se trec toţi oamenii cu alocaţia întreagă, iar în rândul al doilea cei cu alocaţia redusă (în prevenţie sau condamnaţi).

Pe fie-care pagină se totalizează atât numărul zilelor cât şi suma care se transportă pe paginele următoare, până la finele lunei când se face închierea (bilanţului).

La cheltueli (partea stângă a livretului) se trec după cum indică şi imprimatul, felul alimentelor, cantităţile şi valoarea lor, care nu pot fi altele decât acele fixate în tarifele anexa lit. C. din R. A. acest manual sau pentru timpul de războiu acele prescrise de regulamentul serviciului de subsistenţă în campanie, ori sporite sau schimbate de comandantul corpului de armată. Vezi pentru toate aceste chestiuni art. 63 şi 72 R. A.

precum şi dispoziţiunile din regulamentul serviciului de subsistenţă în campanie (Vol. II). atât pentru raţiile normale, cât şi pentru suplimente şi înlocuiri de alimente când se nu pot găsi cele prevăzute în tarife subsistituţii.

Art. 63 din R. A. prevede că livretul de ordinar nu comportă nici o cheltuială decât aceia a hranei trupei prevăzută în tarifă sau sporită de comandantul corpului de armată, ori aprobată de comandant pentru oamenii din infirmerie.

Prin urmare raţiile cuvenite oamenilor nu pot fi mărite decât cu aprobarea corpului de armată, ele nu pot fi nici micşorate art. 72 R. A.

Copiii de trupă nu se trec în primiri la venituri, ei se trec însă la cheltueli, considerându-se hrăniţi din economiile ordinarului art. 64 R. A.

Oamenii pedepsiţi cu închisoare sau carceră se trec la venituri cu alocoţia întreagă iar la cheltueli li se trece numai jumătate din raţia cuvenită sau numai pâinea potrivit art. 388 şi 389 din regulamentul serviciului interior.

Trupa cu schimbul pedepsită pentru lipsa de la instrucţie, li se alocă numai jumătate hrana, atât se trece la venituri cât şi la cheltueli, vezi notele de la art. 35 R. S.

Relativ la hrana în natură ce se dă ofiţerilor şi subofiţerilor reangajaţi, în timp de războiu sau concentrări, vezi art. 62 R. A.

Relativ la îmbunătăţirea hranei oamenilor, alocaţii de hrană şi ori-ce dispoziţiuni relative la hrană, vezi art. 39 şi 51—66 din R. A. precum şi adnotaţiunile relative.

Ceea-ce trebue sa se observe cu atenţiune este a nu se întrece alocaţia de hrană.

Cantităţile de alimente se trec pe numărul oamenilor, după tarifele, cum s'a arătat mai sus, iar preţurile unitare după contractele ce au încheiat corpul cu diferiţi furnizori sau acelea ale pieţei, verificate de ajutor, pentru acelea ce se cumpără din comerţ şi pentru care trebue a se anexa la livret facturile de cumpărare. Ofiţerii de intendenţă, la verificarea livretului, sunt ţinuţi a observa toate acestea.

In timp de războiu, parte din alimente se primesc

cu bonuri din depozitele militare, iar parte, acelea numai ce nu se găsesc în depozite, se cumpără din comerț. Conform dispozițiunilor în vigoare, alimentele ce se primesc din depozitele armatei se trec în livret fără preț, aceasta nu însemnează însă că nu trebue să se calculeze valoarea lor, după prețurile pe care depozitele sunt obligate a le comunica corpurilor.

Acesta pentru a se vedea dacă valoarea alimentelor primite din depozite, impreună cu acelea din comerț, nu depășește alocația de hrană stabilită; deci la verificări și control urmează a se avea acest lucru în vedere. Pentru aceasta sau se trece în livret cu cerneală deosebită alimentele primite din depozite, numai pentru memorie' fără a se aduna în cheltuelele făcute de corp sau a se face un tabel extras din livret de aceste alimente, cu prețul lor, care adunate cu cele cumpărate de corp, să se poată vedea dacă nu s'a întrecut alocația.

La finele livretului sub titlu „cheltueli diverse relative hranei" se trec; când permite economiile rezultate; cheltueli relative *numai* la fondul hranei: veselă, mese de mâncare, etc, Vezi pentru toate acestea detalii la art 3 din R. S. acest manual.

Încheerea livretului, se face lunar totalizându-se coloanele respective de la venituri și cheltueli, iar cifrele totale rezultate se trec pentru memorie în bilanțul de pe ultima pagină, după cum indică imprimatul; aceasta însemnează că nu se fac operațiuni de venituri la fondul hranei în registre, ci se trec în cheltueli la acest fond numai sumele rezultate ca cheltuite cu hrana în cursul lunei. Bilanțul acesta, ce se face pentru memorie, servă a se călăuzi cei în drept în administrația ordinarului, pentru a putea mări sau restrânge cheltuelile cu hrana trupei. Suma cheltuită într'o lună poate să depășească veniturile, dacă în lunele anterioare s'a cheltuit mai puțin, destul numai ca la finele exercițiului (31 Martie) cheltuelile totale în cursul anului să nu depășească veniturile căci atunci suma se impută comandantului.

Cheltuelile înscrise în livret în fie-care zi, se centralizează lunar într'un tabel în care se vede cantitățile de alimente consumate și valoarea lor, separat pentru cele cumpărate din comerț, separat pentru cele primite

din depozite. După acest tabel se formează statul Md. 34 pentru plata furniturilor de hrană, în care se arată cantităţile totale consumate în cursul lunei, pe categorii; pâine, carne, articole băcănie, etc. la care se anexează actele justificative pentru plata lor: recipisele manutanţelor sau depozitelor militare (în caz când se plăteşte în timp de pace) atestările furnizorilor pentru primirea banilor, semnând pe timbru legal, precum şi certificarea de primire a ofiţerului cu aprovizionarea pentru cheltuelile mărunte, făcute direct de acesta.

Asemeni sumele plătite şi trecute la penultima pagină a livretului „cheltueli diverse" trebuesc sprijinite cu facturile furnizorilor.

Toate aceste plăţi se fac de către casier.

Lichidarea. După ce casierul a făcut toate plăţile după statul Md. 34, precum şi după statele nominale a unităţilor pentru plata hranei în bani, le imborderează, separat pentru livretul de ordinar dacă sunt mai multe şi separat pentru hrana în bani şi apoi le prezintă ajutorului, pentru verificare. Ajutorul, după ce se încredinţează că plăţile au fost făcute de fapt, lucru de care rămâne solidar răspunzător cu casierul, le vizează şi le dă casierului pentru a le trece în cheltueli la fondul soldei şi hranei trupei.

Tot în acest borderou se mai trec, după stat nominale separate, valoarea pâinei cuvenită reangajaţilor.

Ca control, atât numărul zilelor în bani trecute în livretul de ordinar, cât şi numărul zilelor de hrană trecute în statele nominale ale unităţilor, sprijinite pe ordine de zi, trebue să corespundă cu cifrele trecute în coloanele respective din foile de zile a unităţilor. Diferenţele găsite în plus se deduc în socoteala comandanţilor unităţilor respective, iar primirele în mai puţin, în natură, nu se dau, căci din moment ce omul n'a fost hrănit de fapt în total sau în parte una sau mai multe zile, nu mai este util a i le mai da ulterior, într'o zi pentru timpul trecut.

Instrucţiuni de pe prima pagină a livretului

Pentru întregul corp se ţine un singur livret. Dacă corpul are unităţi detaşate în garnizoane deosebite se întocmesc livrete pe garnizoane.

Dacă la acelaş ordinar se hrănesc oameni a căror alocaţii de hrană sunt prevăzute la articole bugetare deosebite, se întocmesc livrete deosebite pe articole.

Operaţiunile în livret se fac zilnic. *La venituri* se înscriu oamenii pe unităţi în rândul întâiu cei cu alocaţia întreagă, iar în rândul al doilea cei cu alocaţia redusă (în preventie sau condamnaţii).

In coloana din urmă se totalizează zile care înmulţite cu tarifa stabilită, dau suma venitului zilnic.

La cheltueli se trec toate productele din cari se prepară hrana zilnică, socotite pe tarifele fixate.

Operaţiunile se verifică de ajutorul comandantului zilnic, după situaţiile unităţilor, listele şi notele date ofiţerului cu aprovizionarea.

Fiecare pagină se adună şi se transportă pe pagina următoare, astfel că la finele lunii numărul total de zile pentru fiecare unitate va trebui să corespundă la venituri cu numărul de zile din foile de zile numerice (ţinând socoteală de numărul zilelor în bani).

La finele lunii, totalul cheltuelilor hranei se trece în cheltueli la fondul hranei. Când excedentul dintre venituri şi cheltueli permite a se acoperi nevoi cari sunt relative la hrană, cheltuelile se vor înscrie pe cea din urmă foaie a livretului, anexându-se actele justificative sprijinitoare.

Cea din urmă pagină a livretului cuprinde bilanţa dintre venituri şi cheltueli, arătând situaţia reală a fondului ordinarului, reportată din lună în lună dela începutul exerciţiului, care serveşte comandantului de corp la regularea cheltuelilor în luna următoare. Această situaţie serveşte şi ca control la verificări, pentru a se ţine seamă ca cheltuelile operate asupra fondului hranei să nu depăşească alocaţiile cuvenite corpului pe întregul exerciţiu. Reportarea excedentelor din *venituri* sau *cheltueli* din lună în lună se face numai până în ultima lună a exerciţiului (Martie) când, dacă există un excedent de *venituri*, el rămâne de drept în beneficiul fondului hranei, iar dacă există deficit (cheltueli mai mari ca veniturile) se impută comandantului, scăzându-se din cheltuelile acelei luni.

MODEL DE LIVRET DE ORDINAR

V E N I T U R I

Ziua	Detalii	Efectivul zilnic al unităţilnr													Suma alocată	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	de ..... depozit / Total	Lei	Bani
	Transport.															
	Cu alocaţia întreagă de ..... bani de om pe zi															
	Cu alocaţia redusă de ..... bani de om pe zi															

C H E L T U E L I

Felul alimentelor	Cantităţi			Preţul				Suma cheltuită		Semnătura ofiterului cu aprovizionarea şi semnătura
	Bucăţi	Kilograme sau litri	Grame sau mililitri	Unitar		Total				
				Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.	
Transp.										
Pâine										
Mălai										Ofiţer s aproviz
Carne										
Fasole										.....
Varză										
Orez										
Cartofi										
Ceapă										Verific
Sare										
Zarzavat										Ajutor coman
Cafea										
Ceai										.....
Cicoare										
Zahăr										
.....										

Intocmit de noi acest livret de ordinar, care cuprinde la primiri suma de lei ..... şi la cheltueli lei .....

Ofiţer cu aprovizionarea,

Certific că în scriptele din acest livret, verificat zilnic de mîne, este conform cu realitătea.

Ajutorul comandantului,

Trecut în cheltueli la No ..... din registrul de fonduri.

Cassier,

BILANŢ PENTRU MEMORIE

	Venituri		Cheltueli	
	Lei	B.	Lei	B.
Din luna precedentă (excedent pe venituri sau cheltueli)				
. . . . .				
Total				
Se scade cheltuelile				
Excedent (de venit sau cheltuieli) a se reporta asupra lunii urmăioare				

Ofiţer cu aprovizionarea,

.....

Verificat:

Ajutorul comandantului,

Văzut:

COMANDANTUL,

.....

Verificat şi stabilit de noi acest livret de ordinar, care la venituri cuprinde lei ..... şi la cheltueli lei .....

....., care s'a înscris la No. ..... din registru de fonduri.

Din bilanţ rezultă .....

Ofiţer de intendenţă,

.....

La .....

Art. 26 lit. j din regul. serv. administrativ
Model No. 34

Instrucţiile anexa lit. B din regul. soldei
Cap. II art. 38 din nomenclatura imprim.

STAT

Pentru plata furniturilor de hrană predate în luna ..... 191 de diferite persoane distribuite din magazia ofiţerului cu aprov. sau cumpărate zilnic din piaţă.

SUMA CHELTUITĂ Lei	B.	Plăţile făcute sau distribuţiile efectuate CUM SE ARATĂ MAI JOS
		Pâine ..... raţii socotit a ..... bani sau lei ....., bani .....
		Pâine războiu ..... raţii, socotit a ..... bani, sau lei ..... s'a plătit; se alătură recepisele No .....
		Conserve carne ..... raţii, socotit a ..... bani sau lei ....., bani ..... s'a plătit; se alătură recepisele No. .....
		Carne ..... kgr. socotit a ..... bani, sau lei ..... bani ..... pe care i-am primit dela cassierul corpului. Furnizor ....., La ..... 19 .....
		Legume lei ....., bani ..... pe cari i-am primit dela cassjerul corpului. Furnizor ....., La ..... 19 .....
		Ceaiu sau cafea lei ....., bani ..... pe care i-am primit dela cassiarul corpului. Furnizor ..... La ..... 19 .....
		Zahăr lei ....., bani ....., pe care i-am primit dela casierul corpului. Furnizor ..... La ..... 19 .....
		A transporta.

NOTE EXPLICATIVE,—Sumele din aceste state trebue să fie egale cu cheltuelile livreţului de ordinar pe aceiaş lună. Dacă pâinea se primeşte dela manutanţe, se arată numerile recipiselor şi se alătură. Prin legume se înţelege orez, fidea, fasole uscată, etc. cari se întrebuinţează le prepararea supei. Diverse sunt zarzavaturile mărunte ca: sare, ardei, pătrunjel, morcovi, etc. tărâţe, borş, untdelemn, oţet, etc. Alimentele distribuite din magazia ofiţerului cu aprovizionarea se scad din registru său şi din acontul ce are dela cassier sau conturile cari se păstrează la acte până la lichidare. Tot astfel se procedează cu pâinea de războiu şi conservele de carne, răspunsul de plata costului lor se alătură în luna în care se termină consumaţia.

Plata furnizorilor se face de csssier imediat la fiecare lună sau la datele fixate prin contracte, pentru a nu se aduce nici o întârziere în prezentarea actelor pentru verificare.

Suma Cheltuită Lei	B.	PLĂȚILE FĂCUTE SAU DISTRIBUȚIILE EFECTUATE CUM SE ARATĂ MAI JOS
		Transport.
		Diverse lei ....., bani ....., pe care i-am primit dela cassierul corpului.
		Ofițer cu aprovizionarea, La ..... 19 .....
		Total egal cu cheltuelile din livretul de ordinar
		Distribuții din magazia ofițerului cu aprovizionarea
		Orez ..... Kgr. ..... a
		Ceaiu ..... „ ..... „
		Cafea ..... „ ..... „
		Zahăr ..... „ ..... „
		Cartofi ..... „ ..... „
		Varză ..... „ ..... „

Subsemnatul casier al corpului, certific efectuarea plăților și lichidarea cheltuelilor de mai sus indicate, în sumă de lei .....

Casier .....

Subsemnatul ofițer cu aprovizionarea, recunosc operațiunile făcute în conformitate cu livretul de ordinar și lichidarea lor, făcând operațiunile cuvenite prin scripte.

Ofițer cu aprovizionarea

Am verificat aceste scripte, m'am asigurat de exacitatea operațiunilor și de plata sumelor cuvenite la cei în drept.

Ajutorul comandantului

Verificat și stabilit cheltuelile la suma de lei .....

Toate operațiunile au fost controlate după scripte.

Ofițer de intendență

2). *Registrul administrației compăniei (escadron, baterie, bastiment).*

(Cap. II. art. 22 din nomenclatura imprimatelor).

Vechiul registru de detaliu, se dă la fie-care unitate pe exercițiu bugetar.

Cel întâi lucru se numerotează, se certifică și semnează de ajutorul comandantului, complectându-se intitulațiile de pe prima pagină.

Registru cuprinde 7 capitole în care se rezumă toată administratia unității.

Cap. I. cuprinde situația numerică, totalisată pe luni.

La acest capitol se înscrie în fie-care zi situația efectivului unității, după care se prezintă comandantului de batalion pentru a fi verificată conform art. 18 din R. A. Pentru compania depozit se verifică de ajutorul comandantului după care se prezintă corpului la ora raportului. Tot la capitolul I, se înscriu mutațiile trecute în situații.

A se observa ca mutațiunea să se înscrie și la partida omului la capitolul III. Exemplu; dacă pe ziua de 1 Aprilie avem presenți 80 oameni și pe ziua de 2 Aprilie 81,. trebue neapărat ca în această zi să fie o mutație de întoarcerea unui om dintr'o absență oare-care. Mutația aceasta se găsește trecută pe ziua de 2 Aprilie: la Cap. I., la partida omului și pe contra pagină a situației care a dat naștere acestei variațiuni în efectiv.

Relativ la modul întocmirei situațiunilor, vezi anexa A. din R. S. acest manual.

Relativ la modul cum se face mutațile vezi art. 28 și următorii din R. S. acest manual și adnotațiunile de acolo.

Cap. II. Controlul nominal al ofițerilor, Se înscriu toți ofițerii unității pe grade, iar după fie-care grad se lasă două case goale spre a se inscrie cei noi veniți. Orice mutație ivită la ofițeri, se înscrie la partida fiecăruia și se da și pe situația zilnică, procedându-se ca pentru trupă.

Cei mutați se șterge din registru printr'o diagonală de la stânga spre dreapta în jos. Ștergerea din registru se face în baza mutațiunei de mutare din unitate, arătându-se numărul ordinului de zi. Se face și la ofițeri mutații de concediu, spital, etc.

Cap. III. Controlul nominal al trupei. Această parte servă pentru înscrierea tutulor oamenilor unității precum și pentru controlul alocațiilor, adică drepturilor cuvenite oamenilor.

In privința modului înscrierei, se stabilește de către corp numărul anual, la care se înscrie fie-care categorie de oameni, pentru a fi uniform la toate unitățile din corp.

Acastă se face având de bază instrucțiunile relative la ținerea controalelor corpului (anexa lit. A. din R. S.) acest manual.

Trupa se înscrie pe grade și fie-care grad pe vechime, lăsându-se libere un număr egal de case cu efectivul bugetar, pentru a servi la înscrierea noilor veniți. Mutațiile se înscriu pe scurt, se arată mai întâi ziua în cifre și luna (4 Ian.) și apoi felul mutației ca: insumat, recrut, lipsă la apel, dezertor, trecut în concediu, dus permisie 8 zile, dus concediu medical 3 luni, intrat în spital etc.

Dacă mutația se sprijină pe un ordin de zi, se arată No. lui. Numărul anual este numărul de ordine al controlului, el începe cu No. 1 și se numerotează până la fine. Pentru reangajați se arată felul reangajeri și suma ce i se plateste ca primă sau soldă. Vezi instrucțiunile anexa A. din R. S. relativ la modul cum se înscriu mutațile.

Mutațiile se fac la partida fiecărui om.

La formarea registrului se înscrie la fie-care om, positiunea în care se găsea la 31 Martie anul expirat. Exemplu: 1 Aprilie prezent, 1 Aprilie aflat dezertor, 1 Aprilie aflat concediu, etc. după care se trec apoi mutațiile ce se ivesc după cum s'a arătat mai sus.

Ofițerii și gradele inferioare înaintați și rămași în companie, se șterg de la locurile lor și se înscriu în urma celorlalți, după gradul ce au obținut, înscrindu-se mutația de înaintare. Pentru înlesnirea controlului, se va menționa în mutație anualul de la care vin; 16 Aprilie înaintat Cap. și venit de la anualul No. 45. La anualul No. 45 se va trece: 16 Aprilie înaiațat Cap. și trecut la anualul No.....

Oamenii mutați, morți, în dezertare peste 3 luni, se șterg din controale în baza ordinului de zi ce se dă de

corp printr'o diagonală trasă dela stânga sus spre dreapta în jos, după ce s'a trecut mutațiunea respectivă.

Nici o corectură nu se poate aduce mutațiilor decât în baza unui ordin de zi motivat și atunci vechea mutație se va șterge prin o trăsură subțire, spre a se putea citi.

Cap. 4. Controlul nominal al cailor ofițerești. Se înscrie toți cai ofițerești complectându-se toate indicațiunile inprimatului și observându-se aceiaș regule ca la oameni relativ la încrierea mutațiilor. Pentru fie-care ofițer în parte se lasă locuri goale.

Cap. V. Controlul nominal al cailor de trupă. Se înscrie toți caii trupei în ordinea vechimei, ca și trupa, fără numele oamenilor, complectându-se indicațiunile imprimatului. Caii se înscriu toți unii după alții, se va deosebi însă caii trupei cu schimbul, între care se va lăsa un număr egal de locuri goale, pentru înscrierea celor nou veniți.

Caii trupei cu schimbul se înscriu în ordinea în care sunt înscriși proprietarii lor, al căror grad și nume se va înscri în coloana „numele cailor" după care se lasă un număr egal de locuri goale, apoi se înscrie orice alte animale ce ar mai fi având unitatea.

In privința înscrierei mutațiunilor, se va proceda întocmai cum s'a arătat pentru oameni.

Cap. VI. Este rezervat contabilității efectelor. La asest capitol efectele se înscriu în ordinea din nomenclatură și la fel cu registru de conturi deschise, conform notei explicative de la acea pagină.

Operațiunile se trec pe măsură ce au loc, după bonuri cele ce se primesc și după buletine cele ce se varsă. Atât bonurile cât și buletinele vor avea un număr de ordine anual, dat după carnete respective.

Pentru fie-care categorie de echipament sunt două coloane, una pentru primiri și alta pentru scăderi. La finele exercițiului se controlează operațiunile cu ofițerul cu îmbrăcămintea și se face încherea în registru cont deschis.

Cap. VII. Este registrul pentru înscrierea drepturilor de soldă și hrană plătite oamenilor, care se trec conform notei explicative imprimată pe acea pagină din registru.

Se înscriu toți oamenii după cap. III. pe grade, întâi reangajații, apoi trupa, subsistențele, întocmai cum sunt trecuți la acel capitol. Dacă sunt oamenii din trupa cu schimbul concentrați, etc. și care au drepturi se înscriu și ei. După aceia se stabilește în fie-care lună, în raport cu mutațiile ce au oamenii, drepturile ce li se cuvin atât ca soldă cât și ca hrană în bani.

Se totalizează și rezultatul trebue să corespundă cu foaia de zile a unității respective.

Registru de magazie

Pentru materiale de transformații și consumații (Cap. XI. Art. I.)

Acest registru se ține de toate depozitele: militare de ori-ce fel de materiale (artilerie, geniu, sanitar, pulberărie, pirotecnie, etc.) depozite de echipament, ateliere de confecție, manutanțe militare, depozite de subsistențe, depozite de furaje, etc. într'u'n cuvânt oriunde există o contabilitate în materii, afară de contabilitate îmbrăcămintei (echipamentului) la corpurile de trupă și servicii, pentru care se ține o contabilitate separată în registrele descrise mai sus. In timp de războiu, la depozitele de subsistență și la diferite materiale din zona armatei, precum și la corpurile de trupă de la parte activă, acest registru este înlocuit (La corpurile de trupă înlocuește registrul de subsistență) prin alte două registre mai simple și mai expeditive: registrul pentru primiri de materiale, unde se înscriu toate materialele și subsistențele ce se primesc din diferite depozite ale armatei sau se cumpără din comerț și registru de distribuțiuni unde se trec tot ce se consumă; ambele operațiuni sprijinite pe acte justificative; procese-verbale, facturi de expediție, bonuri, facturi, etc.

Registrul de magazie are de scop de a se trece în el zilnic, toate materialele ce se primesc sau se distribue de diferite depozite, bazate fiind toate operațiunile de intrări și ieșiri pe acte justificative.

Este unul din cele mai bune registre din contabilitatea militară, pentru că din el se poate vedea în ori-ce

moment situaţiunea la fiecare material, ceea-ce nu tot ast-fel se întâmplă cu celelalte registre ale contabilităţei îmbrăcămintei de la corpurile de trupă, unde am văzut numeroase operaţiuni ce trebue să facem, pentru a avea situaţiunea efectelor într'un moment dat.

Registrul se ţine pe exerciţiu bugetar. El se numerotează şi sigilează de ofiţerul de intedenţă însărcinat cu verificarea depozitului.

Materiale sunt trecute în registru pe capitole şi articole. Articolele cuprind un singur fel de material iar capitolele o categorie de aceiaşi natură. Exemplu: Cap. I. Materiale lemnărie art. I. scânduri art. 2. grinzi, etc. sau Cap. I. grăunţe art. 1. ovăz, art. 2. orz, etc. Pentru fie-care depozit se află stabilită o nomenclatură specială pe capitole şi articole.

Registrul cuprinde două părţi:

Partea I. din stânga (matca) este un registru jurnal în care trec zilnic, în ordinea cum au loc operaţiunile de intrări şi ieşiri, bazate pe acte justificative, cum s'a spus mai sus. Pentru fiecare operaţiune de intrare sau eşire se dă câte un număr separat de ordine, pe exerciţiu bugetar.

In rubrica „cantităţi" sunt mai multe coloane albe. Ele sunt destinate a se trece materialele de acelaş fel aprovizionate cu diferite preţuri, pentru a se putea cunoaşte la distribuţiuni sau imputaţii.

Prima operaţiune este reportul din exerciţiul trecut apoi se trec operaţiunile de primiri sau scăderi în ordinea în care au loc, *observându-se ca după fie-care primire să să se facă un total iar după fie-care eşire să se arate cantitatea rămasă*, aşa ca să se poată vedea în ori-ce moment soldul la fie-care art. în parte.

Partea II. (talonul) se detaşează la fine exerciţiului pentru fiecare art. în parte şi se anexează, în dosare separate, la contul de gestiune în materii ce se trimete la Inalta curte de contri, pentru ca contabilul să-şi dea seamă de gestiunea sa. Cauza pentru care se detaşează această parte a registrului pentru a se anexa la contul de gestiune, este că în acest din urmă act, operaţiunele de primiri şi scăderi fiind trecute în total, sub o singură cifră, nu se poate controla operaţiunile în detaliu, decât

prin acest mijloc. De exemplu în contul de gestiune în materii se trece ca intrate în cursul exercițiului, în total 800.000 kgr. făină și a eșit 700.000 și atunci operațiunile în detaliu, zilnice, se văd din această parte a registrului de magazie ce se detașează cum s'a arătat mai sus.

Ca control, dacă se adună intrările și ieșirele parțiale și se deduce una din alta, rămasul trebue să fie egal, pentru fie-care act, cu ceeace rezultă la partea întâia a registrului, mai puțin reportul care nu se trece la partea II.

Actele justificative ale operațiunilor de intrări și eșiri, se formează în dosare separate, care se alătură pe lângă actele gestiunei.

La finele exercițiului ofițerul de intendență stabilește rămasul la fie-care art. care se transportă în exercițiul următor.

Se trece mai jos modelul registrului și câte-va operățiuni ca indicațiune generală.

Certificatele administrative. Sunt actele care servesc la justificarea operațiunilor de transformare a materialelor prime în produse fabricate; de exemplu: s'a dat la măcinat grâu și a rezultat diferite produse: făină de diferite calități tărâțe gozuri, praf, pierderi; sau s'a dat în atelier făină și a rezultat pâine; sau am dat postav și diferite furnituri și a rezultat efecte confecționate; sau s'a dat diferite materiale prime și a rezultat pulbere, cartușe trăsuri, arme. etc.

Toate aceste operațiuni se constată prin certificate administrative. In lipsă de certificate administrative, se pot întocmi procese-verbale, conținând aceleași indicațiuni, adică constatarea materialelor prime date în fabricație și produsele rezultate.

Certificatele administrative cuprind pe cap. și art după registru de magazie, cantitățile materialelor prime date în fabricație cu prețul lor unitar și valoarea pentru fie-care art. în parte, precum și cantitățile, prețul unitar și valoarea produselor eșite, după tarifele stabilite. Se înțelege că nu se admite a se întrebuința mai multe materiale prime decât cantitățile anumite stabilite pentru fie-care material confecționat.

In registru de magazie, se operează în baza acestor certificate administrative, la cap. și art. respectiv, la eșiri materialele date în fabricație și la intrări produsele

MODEL REGISTRU MAGAZIE

Cap. IV, Art. I **Fân** **Cap. IV, Art. I** **Fân**

Data 19—|19—	No. Intrări	No. Ieşiri	Detalii asupra operaţiunilor	Cantităţi	Valoarea Lei	Valoarea B	Data 19—|19—	No. Intrări	No. Ieşiri	Detalii asupra operaţiunilor	Intrări	Valoarea Lei	Valoarea B	Ieşiri	Valoa Lei
			Report	500	50 —		Aprilie 5	1		Primit pr. v. No. 1	800	80 —			
Aprilie 5	1		Primit pr. verbal No. 1	800	70 —		„ 7	2		Idem pr. v. No. 5	1500	150 —			
			Total	1300	130 —		„ 16		1	Distribuit				1800	180
„ 7	2		Idem pr. verb. No. 5	1500	150 —										
			Total	2800	280 —										
„ 16		1	Distribuit	1800	180 —										
			Rămas	1000	100 —										

Partea contului de gestiune

CERTIFICAT ADMINISTRATIV

Pentru executarea operaţiunilor de transformare făcute de la ..... 19..... până la ..... 19.....

Nomenclatura Cap.	Nomenclatura Art.	Felul producţiilor	Preţul unitar al producţiilor Lei	Preţul unitar al producţiilor B.	Producte şi valori: De încărcat Cantităţi	De încărcat Valoarea Lei	De încărcat Valoarea B.	De scăzut Cantităţi	De scăzut Valoarea Lei	De scăzut Valoarea B.	OBSERVAŢII asupra transformărilor şi fabricaţiilor cu arătare de scăzămintele pierderilor şi scăzămintele admise de tarifele regulamentere
I	1	Grâu									
II	1	Lemne									
„	2	Unsori									
III	1	Făină cal. I									
„	2	„ „ integrală									
„	3	Tărâţe									
„	4	Gozuri									

Se certifică că trebue a se scădea (se arată cantităţile în litere) şi a se încărca (idem).

La..... la..... 19.....

Contabil în materii,

Văzut şi constatat.

23. *Registru de partide*

pentru contractele de producte şi materiale încheiate cu furnizorii armatei.

Instrucţiuni

Registru se ţine la fiecare autoritate (comandament, serviciu, corp de trupă) care are încheiate contracte de materiale, precum: furaje combustibil, grâu, făină, etc. Fiecare furnizor va avea partida lui deosebită. Dacă un furnizor are un singur contract pentru mai multe feluri de producte, se va deschide atâtea partide câte feluri de producte are contractate.

Operaţiunile se vor face la partide în birourile comandamentelor unde se face ordonanţarea după procesele-verbale alăturate la conturi: Şeful biroului materialelor va certifica pe conturi că operaţiunile s'au făcut în registru de partide şi numai pe baza acestei vize se va face ordonanţarea,

Explicaţiunea notelor.

1. Numele şi pronumele furnizorului
2. Numărul şi data ordinului ministerului prin care s'a aprobat contractarea.
3. Numărul şi data contractului
4. Modul de aprovizionare: licitaţie sau bună învoială
5. Cantitatea.
6. Felul materialelor; fân, orz, ovăz, pae, lemne, cărbuni, făină, etc.
7. Data până la care trebue predată furnitura (după prevederile caetului de sarcine sau ale contractului).
8. Se vor trece modificările survenit: mărimea sau micşorarea cantităţilor, prelungirile de termen aprobate, transmiterea contractului asupra altor persoane, rezilierea etc. La sfârşitul partidei furnizorului, se va încheea arătându-se modul cum contractul a fost lichidat.

Garnizoana .....

Partida furnizorului .....

Pe baza aprobării dată de Minister cu ordinul No. ..... *din* ..... 19 ....., *s'a încheiat contractul No.* ..... *din* ..... *prin* ..... *pentru furniturile de* ..... *kilograme* ..... *predate până la* ..... *cu prețul de lei* ..... *kilogramul.*

Observații .....

.....

.....

.....

1015

DETALII ASUPRA PREDARILOR									PLĂTILE
Data predărilor succesive			No. Procesului verbal	Cantitatea predata	Preț unitar		Valoarea		No. jurnalului Consiliului de miniștri	Se va arăta, în dreptul fiecărei predări numarul și data mandatului emis, sau mențiunea ca plata s'a facut în numerar.
Anul	Luna	Ziua			Lei	B.	Lei	B.		

ERATA*)

1. La pag. 40 al. j rândul al 3-lea a se citi „Vizează toate actele de *cheltueli*“ etc.

2. La pag. 77 al 10 a se citi pag. 56 acest manual.

3. La finele pag. 102 a se intercala art. 67 în cuprinderea de mai jos, tăindu se foaia de aci şi lipindu-se la acea pagină:

b) *Fonduri Generale*

Art. 67.—Sub această denumire se înţelege fondurile de care dispune corpul şi care i se mai pune la dispoziţie prin alocaţii anuale, pentru a întâmpina trebuinţele generale şi colective, şi anume:

1). Fondul de întreţinere.

2). Fondul muzicei.

3). Fondul furagelor şi lemnelor.

4). Fondul echipamentelului, precum şi alte alocaţii care s'ar da corpului prin legi speciale sau bugetare.

NOTA.—Mai sunt la corpuri şi alte fonduri generale ca:

a).—Fondul cazarmamentului din care se întreţine locaturile se înlocueşte şi se repară mobilierul.

b).—Fondul băilor de la spitalele militare M. O. 25 p. r. 1911. Vezi pag. 112

c).—Fondul de războiu creat prin legea şi regulamentul de neştirbirea rezervelor de materiale, publicată în acest manual. (Vol. II) destinat să facă faţă cheltuelilor grabnice şi de prima necesitate în momentul mobilizărei.

Osebit de aceasta mai sunt fondurile de exploatare a stabilimentelor militare şi fondurile individuale: solde, hrană şi diverse, cari se administrează conform regulamentului soldelor.

4. La pag. 176 nota 3 a se citi anul 1913, în loc de 1912.

5. La pag. 191 „scripte şi operaţiuni“ rândul al 2-lea a se citi „*în care va înscrie efectele pe unităţi* etc. intercalându-se cuvântul *pe* după cuvântul „*efectele*“.

6. La pag. 300 al. 3 rândul 2 se va cîti „prin care una din părţi se *îndatoreşte*, în loc de datoreşte.

7. La pag. 385 la tarifa anexa I se va citi „Legume proaspete 0,500 la raţia normală.

8. După pag. 429 a se îndrepta cele două pagini următoare numerotându-se 430 şi 431 în loc de 230 şi 231.

9. La pag. 466 rândul 11 se va citi „Câtul obţinut se caută în tabela II *tabela conţinutului* în coloana etc.

10. La pag. 526 No. 36 „Aruncătorul se va rectifica preţul la 0,63.

11. La pag. 543 al. 8 în loc de cuvintele „(Vezi pag. 397 acest manual)“ se va trece „vezi Legea contabilităţei publice vol. II.

*) Mai înainte de a se consulta manualu, trebueşte a se face îndreptările prevăzute în această erată.

Explicaţiuni

1) Pentru a se întrebuinţa cu folos manualul, este necesar a se citi cu atenţie tabla de materii în care se află trecute, în mod amănunţit, toate chestiunile ce conţine aceste volum, însemnându-se părţile de usaj zilnic cari trebuesec cunoscute şi aplicate în diferite servicii administrative din armată.

Ofiţerii cari îndeplinesc un serviciu administrativ, precum şi acei ce doresc a cunoaşte în de aproape toate chestiunile administrative, trebuie să citească în întregime manualul, notând părţile de care se servesc mai des în serviciul ce au.

2) Manualul este pus la curent cu toate modificările aduse regulamentului serviciului administrativ precum şi legi şi regulmentului soldei în armată, până la 1 Ianuarie 1920, fiind intercalate la art. respective instrucţiunile, deciziunile şi ordinile care complectează, interpretează sau explică dispoziţiunile cuprinse în acele legi şi regulamente. Pentru ca manualul să poată fi de folos întotdauna, este neapărată nevoe a se ţine la curent de către acei ce-l posed, trecându-se sub art. respective toate modificările ce survin, pe măsură ce se publică în Monitorul Oastei.

3) Textul legilor şi regulamentelor este imprimat cu literă mare iar adnotaţiunile, explicaţiunile, instrucţii, decisii. etc. cu literă mai mică, aceasta pentru ca să se poată distinge mai uşor textul de adnotaţiuni.

4. *Explicarea prescurtărilor din manual*

L.	însemnează	Lege.
R.	„	Regulament.
L. A.	„	legea administraţiei armatei
L. S.	„	legea soldelor în armată
L. T.	„	legea timbrului
L. C. P.	„	legea contabilităţei publice a Statului
R. A.	„	regulamentul serviciului administrativ
R. S.	„	„ soldelor în armată
R. C.	„	„ cazarmărei.
R. T.	„	„ transporturilor militare pe Căile ferate
R. S. I.	„	„ serviciului interior al trupelor.
I. D.	„	„ Inaltut Decret
D. M.	„	Decizie minsterială
O. C.	„	Ordin circular
M. O.	„	Monitorul oastei
M. O.	p. r.	sau R. însemnează Monitorul Oastei partea regulamentară
M. O.	p. of.	„ Of. „ „ „ neregulamentară (oficială)
p. sau pag.		„ pagina